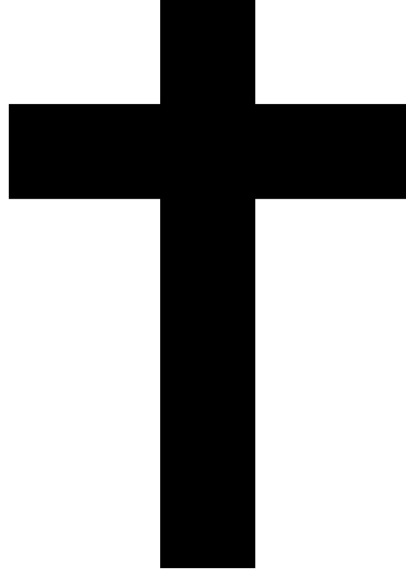

Lau New Testament

Lau: Lau New Testament (New Testament)

Lau New Testament
Lau: Lau New Testament (New Testament)

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lau)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
04ff0905-6192-57c6-8d94-302e2c78a1da

Contents

Matthew	1
Mark	57
Luke	90
John	146
Doo Gi Da Iilida Gi . . .	189
Rom	241
1 Korint	265
2 Korint	290
Galesia	307
Efesus	316
Filipae	325
Kolose	331
1 Tesalonika	337
2 Tesalonika	343
1 Timothy	346
2 Timothy	353
Titus	358
Filemon	361
TOOA JIU GI	363
James	382
1 Peter	389
2 Peter	396
1 John	401
2 John	407
3 John	408
Jude	409
Na Faataia	411

NA FAARONGOLAA DIANA NA A MATTHEW E KEDEA

Talisibaralaa sulia aebara na Jesus e futa mai faasia.

¹ Talisibaralaa sulia aebara na Jesus Christ e futa mai faasia. Nia futa mai ana aebara a David na aaofia na e futa mai ana aebara a Abraham.

² Haia, talisibaralaa na nia lea sulia bali nia wane hafali mai ana Abraham. A Abraham wela nia na a Aesak, a Aesak wela nia na a Jakob, a Jakob wela nia na a Juda fai nia teni haasi ana gi. ³ Haia, a Juda wela nia gi na a Peres fai nia ni Sera. (Tee daaro hatana ni Tama.) Haia, a Peres wela nia na a Hesron, a Hesron wela nia na a Ram. ⁴ A Ram wela nia na a Aminadab, a Aminadab wela nia na a Nason, a Nason wela nia na a Salmon. ⁵ A Salmon wela nia na a Boas, haia tee nia hatana ni Rahab. A Boas wela nia na a Obed, haia tee nia hatana ni Rut. A Obed wela nia na a Jesi. ⁶ A Jesi wela nia na a David na aaofia gera Israel. A David wela nia na a Solomon, haia tee nia afe baa a Iuraea i nao. ⁷ A Solomon wela nia na a Rihoboam, a Rihoboam wela nia na a Abaeja, a Abaeja wela nia na a Asa. ⁸ A Asa wela nia na a Jehosafat, a Jehosafat wela nia na a Joram, a Joram wela nia na a Iusaea. ⁹ A Iusaea wela nia na a Jotam, a Jotam wela nia na a Ehas, a Ehas wela ni a Hesekaea. ¹⁰ A Hesekaea wela nia na a Manase, a Manase wela nia na a Emon, a Emon wela nia na a Josaea. ¹¹ A Josaea wela nia na a Jekonaea fai nia teni haasi ana gi na gera futa i nao suifetei na maalimaea gera gi da ngalia tooa i Israel fui fera i Babilon. ¹² Si kada tooa Israel da too na i Babilon naa, Sialtiel wela a Jekonaea kafi futa. Haia, Sialtiel wela nia na a Serababel. ¹³ A Serababel wela nia na a Abaeud, a Abaeud wela nia na a Elaeakim, a Elaeakim wela nia na

a Aso. ¹⁴ A Aso wela nia na a Sadok, a Sadok wela nia na a Akim, a Akim wela nia na a Eliud. ¹⁵ A Eliud wela nia na a Elaesa, a Elaesa wela nia na a Matan, a Matan wela nia na a Jakob. ¹⁶ A Jakob wela nia na a Josef aarai ni Mary tee nia Jesus na gera alangia laugo ana Christ, sulia nia naa na wane a God e filia uria aaofialaa.

¹⁷ Haia, hafali mai ana Abraham lea mai ka dao ana David na aaofia, aakwala ma fai uunita wane. Sui ka hafali mai ana David na aaofia lea mai ka dao ana si kada baa maalimaea gi da ngalia tooa i Israel gi fui Babilon, ta aakwala ma fai uunita wane. Haia, sui ka hafali ana si kada tooa Israel da lea fui Babilon lea mai ka dao ana si kada Christ nia futa, ta aakwala ma fai uunita wane lau.

Na futalana mai a Jesus Christ.

¹⁸ Na futalana mai a Jesus Christ e urii: Si kada gera aalu faafia ni Mary na tee nia a Jesus fuana a Josef, ma e langi daaro si too oogu ua, ni Mary ka haitamana nia e iiana naa sulia na Aanoedoo Aabu. ¹⁹ Ma a Josef, na wane na da aalu faafia fuana, nia ka manata uria ka lugatai nia, sulia ni nia na wane o'olo. Sui ka oote nia ana faa'idalana, ma ka manata uria ka lugatai aagwalaa ana. ²⁰ Sui si kada nia e manata ua go ana sulia si doo nae gi, na ensel a Lord e faatai fuana i laona teo bolelaa ka urii, <<Josef ae, oe wane ana aebara a David, osi mou ana aadelana ni Mary uria na afe oe. Sulia ni nia e iiana sulia na Aanoedoo Aabu. ²¹ Ma nia tara ka faafutaa tee wela wane, ma ni oe oko alangia ana a Jesus (na malutana <Faamouria>), sulia ni nia tara ka faamouria na tooa nia gi faasia na aade ta'alaa gera gi.>>

²² Ma si doo naa gi e fuli hai ka faamamanaa si doo baa gi a Lord e faarongoa mai ana, si kada na profet baa e bae urii, ²³ <<Tee haari tara ka iiana ma ka faafutaa tee wela wane, ma daka alangia ana a Emanuel.>> Haia, si malutana hata nae: <<A God e too fai gia.>>

²⁴ Ma si kada a Josef e aada, nia ka iili naa sulia si doo nae gi na ensel a Lord e haeda fuana. Ma nia ka aadea ni Mary. ²⁵ Sui taa, daaro si too oogu ua go lea ka dao ana si kada ni Mary e faafutaa tee wela wane. Ma a Josef ka alangia ana a Jesus.

2

Na wane gi da haitamana na bubulu gi.

¹ Ana si kada a Herod e aaofia ana naa, a Jesus ka futa i Betlehem, na fera i laona na lolofaa i Judea. Ma e langi si tau go i buira, teni wane gi faasia i taelana hato na da haitamana na bubulu gi, gera ka dao mai i laona na fera baita i Jerusalem. ² Ma gera ka ledi ma daka urii, <<Nia fai na wela baa e futa ma tara ka hau ana aaofia gera na Jiu gi? Sulia si kada gemelu too ua mai i taelana hato, melu ka rikia naa fe bubulu ana na mamalafooa ana fitalana mai, ma melu ka lea mai uria na boururulaa usia.>>

³ Ma si kada a Herod na aaofia e rongoa si doo nae, na manatana ka langi si diana sulia, ma na tooa i Jerusalem gi laugo. ⁴ Ma nia ka soea na fataabu baita gi ma na wane faatolomai gi ana kwaieresia gi, fuana daka oogu mai, ma nia ka ledi gera urii, <<I fai naa na Christ baa tara ka futa mai ana?>>

⁵ Ma gera oolisia daka bae urii, <<I Betlehem baa, na fera laona lolofaa i Judea. Sulia na kekedelaa profet urii, ⁶ <Betlehem ae, na fera laona lolofaa i Juda, ni oe langi osi to'ou i matangana fera naonao gi i Juda, sulia tee wane baita tara ka lea mai faasi oe, eeri ka talaia na tooa nau gi i fera Israel.>>

⁷ Ma a Herod ka soea mai na wane dao nae gi faasia taelana hato uria na bae aagwalaa, ma ka daotoona si kada taa na da rikia ana fe bubulu baa. ⁸ Ma nia ka oodu gera kou fui Betlehem, ka bae urii, <<Molu lea, molu ka nani tatangai uria na wela naa. Ma lea molu ka daotoona, molu ka faarongo nau mai, eeri ni

nau laugo kuka lea uria boururulaa usia.>>

⁹⁻¹⁰ Ma i buira a Herod e bae urinae sui, gera ka lea na ada. Ma ana si kada gera dao sulia na tala, gera ka rikia lau fe bubulu baa daka rikia laugo mai i taelana hato. Gera ka eele asianaa ana si kada gera rikia ana. Ma fe bubulu naa ka eeta i nao ada lelea ka mamalo i ootofana na gula baa a Jesus e teo ana. ¹¹ Gera ruu i luma, ma daka rikia na wela fai nia ni tee nia ni Mary. Gera boururu usia na wela nae, ma daka ifingia na wai gera gi, ma daka falea si falelaa gi fuana: si malefo, ma na ai initoo na hasuna e moko diana, ma na gwai moko diana gi.

¹² Sui gera ka ooli na ada sulia ta tala e'ete uria fera gera, sulia a God ka bae fifii fuada i laona teo bolelaa, ma ka haea langi dasi ooli lau siana a Herod.

Na tafilaa fuana i Ejipt.

¹³ Ma i buira na wane nae gi da ooli na ada fui fera gera, na ensel a Lord ka faatai fuana a Josef i laona na teo bolelaa, ma ka bae urii, <<Josef ae, o tatae, oko ngalia na wela naa fai nia ni tee nia, molu ka tafi uria i Ejipt, ma molu ka too mai i seenae lea ka dao ana si kada nau ku haea molu ka ooli lau mai. Sulia a Herod e nani uria na wela naa eeri ka haungia ana.>>

¹⁴ Ma a Josef e tatae ma ka ngalia na wela fai nia ni tee nia ni Mary, ma daalu ka lea laona rodo uria maefera i Ejipt. ¹⁵ Ma gera too i seenae lea a Herod ka mae. Si doo nae e faamamanaa si taa baa a Lord e haea fuana na profet baa ka bae urii, <<I nau ku soea mai na Wela nau faasia i Ejipt.>>

¹⁶ Ma si kada Herod na aaofia e haitamana wane nae gi na da lea mai faasia taelana hato da mala'oe nia, na rakena ka hasu asianaa. Ma nia ka falea baelana fuana wane ni oomea nia gi hai daka haumaeli teefou ana gala wela wane gi i Betlehem ma ana maefera galigalia gi sui. Nia eeresida hasa daka haungia gala wela wane na langi dasi dao ua ana

roo fe ngali, iilingia si baea baa na wane baa gi sulia si kada fe bubulu e faatai ana. Manatana a Herod hasa nia tara ka haungia a Christ ana si iililaa urinae.

¹⁷ Nia urinae hai ka faamamanaa si taa baa a Jeremaea na profet nia haea ua na mai ka bae urii, ¹⁸ <<Gera rongoa lingeena si doo nae lea mai faasia na fera i Rama, na lingeena suungimaea baita, sulia ni Rasel e aangisia gala wela nia gi. Si kada nia e aangi ana, e langi so ta wane ka faabona nia, sulia na wela nia gi da mae teefou.>>

Na oolilana mai faasia i Ejipt.

¹⁹ Ma i buira a Herod e mae naa, na ensel a Lord ka faatai lau i laona teo bolea fuana a Josef i Ejipt, ²⁰ ma ka bae urii, <<Josef ae, o tatae oko ngalia na wela fai nia ni tee nia ni Mary, molu ka ooli naa uria i Israel, sulia na tooa baa da hasi uria na haungilana na wela naa, da mae naa.>>

²¹ Ma a Josef e tatae ma ka ngalia na wela fai nia ni Mary na tee nia, ma gera ka ooli naa uria i Israel.

²² Sui si kada a Josef e rongoa a Akilas e talana na maa nia a Herod ana aaofialaa i Judea, nia ka mou ana toolaa i seenae. Ma na ensel ka bae lau fuana i laona na teo bolelaa, hai gera ka lea ada uria na lolofaa i Galili. ²³ Nia na gera ka too i fera Nasaret i laona lolofaa naa i Galili. Haia, ka faamamanaa si taa baa na profet baa gi da haea urii, <<Tara daka alangia ana na wane faasia i Nasaret.>>

3

Na funaolaa nia John Siuabu.

¹ Ma ana si kada nae, a John Siuabu e dao mai, ma ka hafalia na funaolaa i laona na aanogwou i Judea ka bae urii, ² <<Muka oolitai manata faasia na aade ta'alaam gamu gi, sulia na Initooa i Langi e dao garangi naa.>>

³ A John naa na wane baa a profet Aesea e bae mai sulia ka urii, <<Tee wane e rii i laona na aanogwou ka

urii, <Na Lord e dao! Muka aade aagau ana na tala maasi nia, ma muka olosia na tala fuana.>>

⁴ A John e oofi ana na maku ana iifuna doo fai ae na da alangia ana na kamel, ma ka kania na kakabe ana ungana bulumakau i liitana, ma na fanga nia na siko gi ma na wewedua. ⁵ Ma na tooa oro gi daka lea mai siana faasia na fera baa i Jerusalem ma na fera gi sui i laona lolofaa i Judea ma faasia na fera gi sui garangia na kafo i Jodan. ⁶ Ma gera ka faarongo ana si aade ta'alaam gera gi, ma nia ka siuabu gera i laona kafo i Jodan.

⁷ Ma si kada a John e rikia na wane oro ni Farisi gi ma na Sadusi gi da lea laugo mai siana hai nia ka siuabu gera, nia ka bae fuada ka urii, <<I gamu mu iilingia go agamu na loi gi! Ni tei naa e haea muka bobola uria tafilaa faasia na kwakwaelaa na a God tara ka falea e garangi dao na?

⁸ Muka iilia si doo gi na ka faatainia gamu mu oolitai manata mamana naa faasia na aade ta'alaam gamu gi.

⁹ Ma langi musi manata urii i laona lio gamu gi, <I gami naa na tooa mi futa mai ana kwalafaa a Abraham naa. Afetai ta kwakwaelaa faasia God ka dao ani gami.> Haia, i nau ku haea fuagamu, a God e bobola go ana fai nia ka ngalilana na fou na gi ma ka haungainia ana kwalafaa a Abraham gi! ¹⁰ Ana si kada naa, God e aade aagau naa uria kwakwaelaa, iilingia ta wane baa e dau ana matau ma ka aade aagau uria na tabalilana ai gi. Ma na ai gi sui go na langi dasi fusia ta fufue ai diana gi, tara nia ka tabalida ma ka ui anida i laona eere.

¹¹ <<Nau ku siuabu gamu ana kafo hai ka faatainia i gamu mu oolitai manata naa faasia na aade ta'alaam gamu gi. Haia, ma tee wane aai na e lea mai burigu, tara nia ka siuabu gamu ana na Aanoedoo Aabu ma ana eere. Ma i nia e baita ka tasa liufi nau, ma i nau langi kusi diana bobola fai nia na ngalilana na tae silipa nia gi. ¹² Ma nia e aade aagau uria na ketolana tooa gi sui, iilingia

ta wane baa e tagalangainia na mige doo diana gi faasia na ungedoo gi. Ma i nia ka oogua na mige doo diana gi i laona beu nia ni taingailaa. Ma na ungedoo gi, nia ka suungida i laona na eere na e totoo si mae.>>

Na siuabulaa a Jesus.

¹³ Ana si kada nae, a Jesus e lea mai faasia i Galili uria kafo i Jodan siana a John hai a John ka siuabu nia. ¹⁴ Ma a John ka iili uria na bulasilana na manatana a Jesus, ka urii, <<E bobola fai nia ni oe na oko siuabu nau, ma oko lea mai taari amu siagu uria kuka siuabu oe nae.>>

¹⁵ Ma a Jesus e oolisia ka bae urii, <<Boroi ana, o iilia fasi mai amu si doo naa fuagu. Sulia ana iililana si doo naa, goro ka iilia doo gi sui na a God e dooria.>> Ma a John ka aala naa faafia.

¹⁶ Ma ana si kada a Jesus e siuabu sui, nia ka tatae mai faasia i kafo. Ma i langi ka ifi fuana, ma nia ka rikia na Aanoedoo a God e sifo mai iilingia fe bola ma ka oo i fafona.

¹⁷ Ma si lingee doo faasia i langi ka bae urii, <<I nia naa na tefe Wela nau. I nau ku rakediana ani nia, ma kuka eele asiana suli nia.>>

4

A Satan e iilitoona a Jesus.

¹ I buira na doo naa, na Aanoedoo Aabu e talaia a Jesus uria aanogwou hai a Satan ka iilitoona. ² Ma a Jesus e aabu fanga sulia fai aakwala fe dani gi ma fai aakwala fe rodo, ma nia ka fiolo asiana. ³ Seenae, a Satan ka lea mai siana, ka bae urii, <<Lea so ni oe na Wela a God, oko haea fuana na fou naa gi ka hau ana beredi.>>

⁴ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Na Kekedelaa Aabu e haea, <E afetai fuana na wane so ka mouria ana si fanga go ana taifilia. Sulia nia ka mouri naa mone ana si baea gi sui na a God e haeda.>>>

⁵ Sui a Satan ka ngalia lau a Jesus uria i gwouna Beu Aabu nia a God i fera aabu i Jerusalem. ⁶ Ma ka bae

urii fuana, <<Lea so ni oe na Wela a God, oko lofo i hae gano, sulia na Kekedelaa Aabu e bae urii, <A God ka oodua mai na ensel nia gi siamu, ma gera ka hako oe ana abada, hai so na aemu gi boroi kasi fotongai ana ta fou.>>>

⁷ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Ma na Kekedelaa Aabu e bae urii laugo, <E langi osi iilitoona a Lord na God oe.>>>

⁸ Sui a Satan ka ngalia lau a Jesus uria i gwouna tefe tolo e fane asiana, ma ka faatania na initooa gi sui ana molaagali ma na babaitaa fuana a Jesus. ⁹ Ma a Satan ka bae urii, <<Na doo naa gi sui go kuka faleda fuamu lea so oko boururu i maana aegu.>>

¹⁰ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Satan ae, o lea tau amu faasi nau! Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <Tee taifilia a Lord God oe go na oko fooasia ma oko rao fuana.>>>

¹¹ Sui ana si kada nae, a Satan ka lea naa faasia a Jesus. Ma na ensel gi daka lea mai, ma daka adomi nia naa.

A Jesus e hafalia raolaa nia.

¹² Si kada a Jesus e rongoa gera aalua naa a John i laona na beu ni kanilaa, nia ka lea fuana Galili. ¹³ Haia, nia kasi too i laona fera nia i Nasaret. Nia e lea, ka too ana i Kapaneam, na fera i ninimana na aasi i Galili, ana na lolofaa i Sebulun ma i Naftali. ¹⁴ Nia e iili urinae eeri ka faamamanaa na baelana profet Aesea baa e urii, ¹⁵ <<Na fera Sebulun ma na fera Naftali na e too sulia tala fuana aasi ma ka too ta bali ana kafo i Jodan i Galili, na tooa maadiu gi da too ana. ¹⁶ Na tooa gi na gera too laona na rorodoa, tara daka rikia raralaa baita. Haia, ni tei gera na gera too i laona na fera rorodoa ana maea, na raralaa ka talafi gera.>>

¹⁷ Ita ana si kada nae, a Jesus ka ainitalo ana faarongolaa nia ka urii, <<Muka aabulo faasia na aade ta'ala gamu gi, sulia na Initooa i Langi e dao garangi naa!>>

Jesus e soea fai wane dedeea gi.

¹⁸ Ana si kada a Jesus e liliu sulia na aasi i Galili, nia ka rikia a Simon (na e alangia ana a Peter) fai nia a Andrew na haasina. Daaro dee adaaro ana moge daaro i laona na aasi sulia daaro na roo wane da dedee gi. ¹⁹ Ma a Jesus ka bae urii fuadaaro, <<Moro lea mai fai nau, ma kuka faatolomai gomoro ana deela uria tooa gi hai so i gera laugo daka manata mamana ana a God.>> ²⁰ Ma ana si kada nae ua go, daaro ka tafusia na adaaro na moge daaro gi, ma daaro ka lea na adaaro fai nia.

²¹ Sui a Jesus e lea lau kou ma ka rikia lau ta roo wane gi lau, a James ma a John na roo wela a Sebedi gi. Daaro too adaaro i laona na baru fai nia maa daaro a Sebedi, ma gera kauraa na furai gera gi. A Jesus ka soe daaro. ²² Ma ana si kada nae ua go, daaro ka tafusia na adaaro na baru fai nia na maa daaro, ma daaro ka lea na adaaro fai nia a Jesus.

A Jesus e liliu uria raolaa.

²³ A Jesus e liufia na fera gi i laona lolofaa i Galili, ma ka faatolomainia na tooa gi laona na Beu Aabu ni figulaa gera Jiu gi. Ma nia ka ainitalo ana na Faarongolaa Diana sulia na Initooa a God, ma ka guraa na tooa gi na da mataia ana mataia e'ete gi sui na e haungi gera. ²⁴ Ma na uunuunulaa gi sulia a Jesus ka talofia fera gi sui i laona lolofaa i Siria, ma tooa oro gi na da matai ana mataia e'ete oro gi daka ngalida mai siana. Na tooa gi na aagalo ta'a gi e kwaeda, ma tooa gi na aeda ka mae, ma na tooa gi na da uura, gera lea mai siana. Ma Jesus ka gurada teefou. ²⁵ Ma na tooa oro asianaa laugo daka lea sulia Jesus ana si kada nae. Tooa faasia Galili, Dekapolis, Jerusalem, Judea, ma faasia na bali aai ana kafo i Jordan.

5

Na funaolaa nia a Jesus.

¹ Si kada a Jesus e rikia na figura baita, nia ka raa i gwouna fe tataea, ma ka gwouru i hae gano. Ma na oote fafurongo nia gi daka figugalia, ² ma nia ka hafalia na faatolomailada, ka urii,

³ <<Oilakea fuada tooa na da haitamana gera siofaa i maana a God, sulia na Initooa a God na doo gera.

⁴ <<Oilakea fuada tooa na da libukonu, sulia a God tara ka falea na eelelaa fuada.

⁵ <<Oilakea fuada tooa na da faato'ou gera i talada, sulia tara daka ngalia si doo na a God e bae aalualu ana.

⁶ <<Oilakea fuada tooa na da dooria asianaa iililaa na o'oloa, sulia a God ka kwai'adomi gera iililaa.

⁷ <<Oilakea fuada tooa na da rake-diana fuana tooa e'ete gi, sulia a God tara ka rakediana laugo fuada.

⁸ <<Oilakea fuada tooa na da folaa i lioda, sulia tara gera ka rikia God.

⁹ <<Oilakea fuada tooa na da rao uria na fanualama i matangana tooa, sulia a God tara ka alangi gera ana na wela nia gi.

¹⁰ <<Oilakea fuada tooa na da nonifii sulia na iililana si doo o'olo gi, sulia na Initooa a God na doo gera.

¹¹ <<Oilakea fuagamu, si kada na tooa gi da suge faafi gamu ma daka kwalangai gamu ma daka maalimae gamu, sulia gamu naa fafurongo nau gi. ¹² Muka noni hahala ma muka eele agamu, sulia a God tara ka falea si kwaiaraa baita na e taingainia fuagamu i langi. Sulia gera maalimaea laugo na profet baa gi i nao.>>

¹³ A Jesus e tasa dongaa ana baelana ka urii, <<Na aasi naa e faamamasiasia na fanga fuagamu. Haia, ma ni gamu laugo muka iilingia na aasi uria faadianalana na tooa gi sui. Ma lea so na mamasialana na aasi naa ka langi faasia ana, e afetai hasa tedi doo hai so ka faamamasiasia lau. Ma ka langi si diana naa uria iililana lau ana tedi doo, ma nia diana fuana muka ui ania naa agamu i maa, eeri na tooa gi daka fali na ada i fafona.

¹⁴ <<I gamu mu iilingia laugo na laeta fuana na tooa gi sui. Na luma gi na da tolea i gwouna fe tataea e afetai ka aagwa. ¹⁵ E langi ta wane si faaharua na kwesu, sui ka aalua ana i farana na teu. Ma nia e ngalia, ka kulua taari ana si gula i langi, hai ka tala fuana na tooa gi sui i laona na luma. ¹⁶ Ma ka urinae laugo, na laeta gamu ka rara i nao ana na tooa gi sui eeri ana si kada gera rikia na doo diana gi na mu iilia, gera kafi baelafea na Maa gamu na e too mai i langi.

¹⁷ <<E langi musi manata hasa ni nau ku lea mai uria na faasuilana na kwaieresia nia gi a Moses ma na faatolomaia gera na profet gi. I nau kusi lea mai uria na faasuilada, ma ku lea mai taari uria na faamanalana na faatolomaia gera nae gi. ¹⁸ Muka manatatoona si doo naa, si kada na i langi ma na molaagali da too ua, langi tesi doo to'ou ana na Kwaieresia gi kasi sui lea ka dao ana si kada na doo gi sui ka sui. ¹⁹ Nia naa, so ni tei naa e langi si roosulia ta kwaieresia to'ou, ma ka toolamainia teni wane daka iili sulia, tara a God ka aalu nia ana si gula i'isi ana na Initooa i Langi. Ma ni tei na ka roosulia na kwaieresia gi ma ka toolamainia fuana teni tooa gi uria na roosulilana iilingi nia, tara i nia ka baita i laona na Initooa i Langi. ²⁰ I nau ku haea fuagamu, lea gamu langi si iilia diana liufia na wane faatolomai gi ana kwaieresia gi ma na Farisi gi ana iililaa sulia si doo gi a God e dooria, e afetai muka bobola fai nia na ruulaa laona na Initooa i Langi.

²¹ <<I gamu mu rongoa sui na si doo na da haea fuada na koo gia gi i nao baa e urii, <Langi osi hau wane. So ni tei na e hau wane, tara gera ka ngali nia i naona na wane ni keketolaa.> ²² Haia, si kada naa, ni nau ku haea fuagamu, so ni tei na e rakehasuia na haasina, tara gera ka ngali nia i naona na wane ni keketolaa. Ma ni tei na ka haea fuana na haasina, <Ni oe na doo

tatagwai go ana>, tara gera ka ngalia i naona na wane ni keketolaa gi. Ma ni tei na ka alangia na haasina ana, <Na doo nue>, tara i nia ka lea oto i laona na eere na langi kasi mae. ²³ Nia naa, lea so o aade aagaua na ana si falelaa oe fuana a God i fafona na fuliere, sui ma oko manatatoona langi kasi folaa ua i matanga moro haasimu sulia na garolaa oe, ²⁴ o tafusia si falelaa oe i nao na fuliere, sui oko ooli ma oko bae kwaimaani fasi fai nia. Sui i buri, ofi ooli mai ma ofi falea si falelaa oe fuana a God.

²⁵ <<Ma lea so ta wane ka ngali oe i naona na wane ni keketolaa faafia tesi doo, oko bae kwaimaani fasi fai nia, si kada langi moro kasi dao ua. Sulia lea moro dao naa, nia tara ka fale oe na ana fuana na wane ni keketolaa, ma i nia ka fale oe lau fuana na wane polis, ma i buira gera ka aalu oe i laona na beu ni kanilaa. ²⁶ I nau ku haea fuamu, tara oko too i seenae lea ka dao ana si kada oko duu teefou na ana na duulaa oe gi.

²⁷ <<I gamu muka rongoa sui si doo da haea, <E langi osi ooe.> ²⁸ Haia, si kada naa, i nau ku haea fuagamu, so ni tei na e bubungia ta geni ana si lio ni ooeaa, i nia e ooea sui naa i liona. ²⁹ Nia naa, lea na bali maa aalo oe e faagaro oe, lafua oko ui ania amu faasi oe. Sulia nia tee diana fuamu hai oko ui ania na bali ana na nonimu, aata gera ka ui ania na nonimu loulou i laona na eere ana na gula ni maea. ³⁰ Ma lea na bali aba aalo oe e faagaro oe, oko lafua ma oko ui ania amu faasi oe. Sulia tee diana hai oko ui ania na bali ana na nonimu, aata gera ka ui ania na nonimu loulou i laona na eere ana na gula ni maea.

³¹ <<Ma gera haea laugo mai i nao, <So ni tei ka lugasia na afe nia, nia ka falea na kekedelaa ana na kwailugasilaa fuana.> ³² Haia, si kada naa i nau ku haea fuagamu, lea so ta geni afe e langi si ooe, sui ma na aarai nia ka lugasia, ma geni naa ka too wane lau, na aarai nia baa i nao e falea na garolaa ana ooea fuana. Ma na wane aai naa e aadea e ooea naa laugo.

³³ <<I gamu muka rongoa laugo na doo na da haea fuada na tooa gi i nao ua na mai, <E langi osi aaburongo na bae aalualu oe, oko iilia si taa na o aalafuu ana uria na iililana fuana na Lord.> ³⁴ Haia, si kada naa, i nau ku haea fuagamu, langi osi aalafuu ana si kada o bae aalualu ana. Ma langi osi kwaiagi ana i langi, sulia nia naa si gula ni gwourua a God na Aaofia. ³⁵ Ma osi kwaiagi ana molaagali, sulia nia naa si gula a God ni aalulana ana na aena. Ma osi kwaiagi ana Jerusalem, sulia nia naa fera nia na Aaofia baita ka tasa. ³⁶ Ma langi osi kwaiagi ana ketemu, sulia e afetai oko haungainia tee si iifu i ketemu ka kwakwaoa ma langi ka bubulua. ³⁷ E diana fuamu oko haea go amu, <Iiuka>, ma langi, <E langi.> Ma lea oko haea lau tesi doo, si doo nae e lea na mai faasia a Satan na wane ta'a.>>

Muka rakediana fuana na maali-maea gi.

³⁸ A Jesus e tasa dongaa ana baelana ka urii, <<I gamu mu rongoa sui naa baa da haea urii, <Lea ta wane ka labasia na maana ta wane aai, gera ka labasia maana wane nae laugo. Ma gwe lifo laugo uria na duulana gwe lifo.> ³⁹ Haia, si kada naa i nau ku haea fuagamu, langi osi duua tesi doo na ta wane e iilia ta'ala fuamu. Lea so ta wane e fidalia na babali aaolo oe, oko faalamainia na bali babali mouli oe hai ka fidalia laugo. ⁴⁰ Ma lea so ta wane ka ngali oe uria na keketoa uria ngalilana na maku ruruu oe, oko falea laugo na maku tekwa oe fuana. ⁴¹ Ma lea so ta wane ka suungainia oko ngalia na oke doo nia sulia tee kade tala, oko ngalia lau sulia ruana kade tala. ⁴² Ma lea ta wane gania tesi doo siamu, oko falea amu fuana. Ma si kada ta wane ka dooria na ngalilangalaa ana tesi doo siamu, oko falelanga ana fuana.

⁴³ <<Gamu mu rongoa sui naa laugo baa da bae urii, <Muka rakediana agamu fuada na ruana gamu gi,

ma muka maasusuala ada na maali-maea gamu gi.> ⁴⁴ Haia, si kada nae, nau ku haea fuagamu, muka rakediana fuada na maalimaea gamu gi, ma muka fooa fuada ni tei gera na da faanonifii gamu, ⁴⁵ eeri muka hau ana na wela nia na Maa gamu mai i langi. Sulia nia e haungainia na hato, ma ka talafia na tooa ta'a gi ma na tooa diana gi ka bobola sui go, ma ka falea na uuta fuada ni tei gera na da iilia doo diana gi ma fuada ni tei gera na da iilia si doo ta'a gi. ⁴⁶ Lea so muka rakediana go agamu fuada na tooa gi na da rakediana fuagamu, a God langi kasi kwaiarangai gamu go. Sulia na tooa faafefe ni gonitai malefolaa baa ana takisi boroi, gera da iilia laugo si doo nae! ⁴⁷ Ma lea mu bae diana go agamu fai nia na ruana gamu gi, langi musi e'ete go faasia na tooa gi sui. Sulia na tooa gi i uugita gi boroi da iilia laugo si doo nae! ⁴⁸ Muka o'olo teefou naa iilingia na Maa gamu i langi e o'olo teefou.>>

6

Faatolomailaa sulia aadelana na doo diana gi.

¹ Ma a Jesus ka bae urii lau, <<Muka susuli gamu, aata muka iilia go agamu na doo diana gamu gi eeri wane gi daka rikia ma daka manata baita ani gamu. Lea mu iili urinae, afetai asianaa hasa muka ngalia ta kwaiaraa faasia na Maa gamu mai langi. ² Lea oe falea na falelaa uria adomilana tooa siofaa, langi osi faatania fuana tooa gi hai so daka baelafe oe. Sulia na malutana na tooa da susuge ana aabulolada nia urinae. Gera kwai'adomi fuana tooa siofaa gi laona Beu Aabu gi ma sulia na tala baita gi laugo, eeri tooa gi sui daka baelafe gera. Haia, ma nau ku haea fuagamu, tara a God ka langi si falea ta kwaiaraa fuada, sulia gera ngalia sui naa na kwaiaraa gera gi. ³ Haia, ma ni oe, si kada oko falea tesi doo fuana kwai'adomilaa ana, langi osi faatania fuana ta wane,

hai so ta ruana amu boroi langi kasi haitamana naa. ⁴ Si kada oe o falea tesi doo fuana ta wane, oko aagwa go, hai ta wane lau kasi rikia, ma langi so ka haitamana. Sui boroi ana, na Maa oe na e nii mai langi naa nia rikia si taa gi na oe aadea, tara nia naa ka falea si kwaiaraa fuamu.>>

Sulia na fooalaa.

⁵ Jesus ka bae urii lau, <<Si kada mu fooa, langi musi iilingia tooa susuge na da fooa go ada eeri na tooa gi daka rikida. Sulia ana si kada gera fooa, gera dooria asianaa takelaa lao Beu Aabu ni figulaa ma langi sulia tala baita gi eeri na tooa gi daka riki gera. Haia, nau ku haea fuagamu, gera ngalia sui naa na kwaiaraa gera gi faasia na tooa na gera tangoda. ⁶ Ma ni oe, si kada o fooa ana, oko lea uria tesi gula na e too banitai ma oko too i seenae, ma oko haea fooalaa oe gi fuana God na ta wane langi kasi rikia. Sui boroi ana langi ta wane kasi riki oe kada oko fooa ana, tara Maa oe na nii mai langi na tara ka riki gamu. Haia, ma tara ni nia laugo na ka kwaiarangai oe fuana si taa gi na oe iilida.

⁷ <<Si kada mu fooa ana, langi molu si iilingia lau tooa i uugita. Sulia si kada gera fooa ana, gera bae tekwa asianaa, ma langi gera kasi haitamana filoa na taa gi na gera haeda. Manatada hasa lea gera fooa tekwa urinae, tara God ka rongo gera. ⁸ Ma ni gamu, langi musi aade iilingi gera, sulia Maa gamu mai langi nia e haitamana sui ua na ana si taa gi na gamu dooria, suifetei mufi gania.

⁹ <<Haia, si kada molu fooa ana, molu ka bae urii, <Maa gami i langi ae, gami dooria hasa tooa gi sui daka faabaitaa hatamu, sulia nia e aabu asianaa. ¹⁰ Na Initooa oe ka lea mai, ma na kwaidooria oe daka aadea na i aano iilingia i langi. ¹¹ O falea mai si fanga ka bobola sulia dani. ¹² Oko manata lukea na aade ta'alaa gami gi iilingia mika manata lukea

na aade ta'alaa gera wane gi da iilia fuagami. ¹³ Oko firi ani gami faasia na iilitooa. Ma oko dilangai gami faasia a Satan.>

¹⁴ <<Haia, lea gamu manata lukea tei na e aade ta'a fuagamu, tara Maa gamu mai langi nia ka manata luke gamu laugo. ¹⁵ Ma lea gamu si manata lukea ni tei na e iilia si ta'alaa fuagamu, tara Maa gamu mai langi kasi manata luke gamu laugo.>>

Faatolomai sulia aabu fangalaa.

¹⁶ A Jesus ka bae urii lau, <<Ana si kada gamu aabu fanga ana uria fooalaa rigita, langi musi iilingia tei gera na da sugea tooa ana aabulolada. Sulia si kada gera aabu fanga ana, gera ka faabilia na maada, ma gera ka aada mala tooa da libukonu hai na tooa gi daka riki gera, ma daka tangoda. Haia, ma ni nau ku haea fuagamu, na tooa na afetai gera ka ngalia ta kwaiaraa lau, sulia tooa gi gera falea sui naa na kwaiaraa gera ana tangoladalaa. Ma God langi kasi falea laugo ta kwaiaraa fuada. ¹⁷ Haia, ma ni oe, kada oe aabu fanga, oko sisiu amu, ma oko kafa amu iilingia oe iilia sulia dani, ¹⁸ eeri ta wane kasi aada haitamamu na oe aabu fanga. Ma sui boroi ana ta wane kasi aada haitamamu, tara Maa oe i langi e riki oe, ma tara nia ka falea na kwaiaraa fuamu uria na taa gi na oe o iilida. Nia naa na wane na e haitamana riki oe sulia dani, sui boroi ana osi haitamana riki nia.>>

Faatolomailaa sulia rikidoolaa.

¹⁹ Sui, a Jesus ka bae urii lau, <<Musi taingainia na ooganiilaa gamu gi i seegi lao molaagali ana na gula na susubu ma na burolaa ka nagaa ma na tooa bebeli ka belia. ²⁰ Muka taingainia na ooganiilaa gamu gi i langi taari, si gula susubu ma na buro kasi nagaa, ma na wane bebeli langi dasi belia. ²¹ Sulia fai na ooganiilaa gamu gi nia too ana, na manataa gamu gi sui ka too laugo i seenae.

22 <<Na maamu e iilingia na laeta fuana nonimu. Lea na maamu e gwagwalifolaa, na nonimu laugo ka folaa naa. 23 Ma lea na maamu e rorodoo, na nonimu laugo ka rorodoo. Haia, lea na laeta na e too ani gamu e rorodoo go ana, na rorodolaa nae kafi baita fetei.>>

24 A Jesus ka bae lau urii, <<Afetai ta wane ka rao fuana roo aarai gi. I nia ka maasusuala ana ta aarai ma ka rakediana fuana ta aarai aai. I nia ka aaburongo baelana ta aarai ma ka roosulia ruana aarai aai. Afetai hasa muka rao fuana a God ma na malefo.

25 <<Nia naa, nau ku haea fuagamu, e langi musi manata a'abo ana fanga fai nia na gwoulaa na gamu mouria ana, ma langi na maku fuana noni gamu. Na mouria naa e diana ka liufia na fanga? Iiuka. Na noni doo naa e diana ka liufia na maku? Iiuka. 26 Aada muka rikia fasi na manu gi i mamangaa. E langi dasi fasia go tesi doo ma langi dasi taingai go i laona ta babala gi. Sui, a Maa gamu i langi ka aada go ana suli gera. Haia, i gamu mu diana ka liufia na manu gi? Iiuka. 27 Gamu langi musi haitamana ka faatekwaa na mourilaa gamu ana manata a'abolaa.

28 <<Ma uria taa naa mu ka manata a'abo sulia na maku gi? Aada muka rikia fasi na taelana na tage ai gi. Gera langi dasi rao go, ma e langi dasi haungainia go teni maku ada. 29 Ma nau ku haea fuagamu, boroi ana a Solomon na aaofia baa e todadoo ma ka too ana na doo oro gi, langi ta maku ana kasi diana go iilingia na tage ai naa gi. 30 A God e faaofia na laua kwasi, na laua na e too i tara'ena ma i bobongi ka mae laugo ana ma ka harufia i laona eere. Tara a God ka langi si manataoona laugo na faaofilaa gamu? Na manata mamanalaa gamu e to'ou asianaa.

31 <<Nia naa, langi musi manata a'abo urii, <Na fanga ma na gwoulaa ma langi na maku nau tara ka lea mai faasia i fai?> 32 Haia, na doo

nae gi na tooa gi i uugita da manata a'abo ana sulia dani. Ma na Maa gamu mai langi e haitamana go ana na mu dooria na doo nae gi sui. 33 Muka manata ngado ka tasa ana na Initooa a God taari fai nia na doo o'olo gi. Muka manata ngado ana si doo naa gi ka liufia na doo e'ete gi sui, ma tara nia ka falea na doo naa gi sui na mu dooria fuagamu. 34 Nia naa, langi musi manata a'abo uria i bobongi. Sulia fe dani i bobongi ka too laugo ana si a'abolaa nia gi fuana i talana. Langi si bobola hai muka oofua si a'abolaa gi i bobongi fai nia na a'abolaa gi ana fe dani i tara'ena.>>

7

Faatolomailaa sulia ketolana ta wane.

1 Ma Jesus ka bae urii lau, <<Langi molu si ketoa ta wane, eeri a God ka langi si keto gamu. 2 Lea molu ketoa ta wane, a God ka keto gamu lau go urinae. Haia, si kwaieresia taa na mu ketoa ana ta wane, na kwaieresia nae laugo na tara God ka keto gamu ana. 3 Oe go, lea ta wane e iilia go si gala doo garo, oko ketoa na amu ana. Sui langi osi manata go sulia na garolaa baita gi na oe iilingia na wane baa e dooria lafua si ooronga doo laona maana ta wane aai, ma ka langi si haitamana ana si tofi ai na e nii i laona maana. 4 Oe haitamana asianaa uria haelana fuana ruana amu urii, <Ruana ae, nau ku dooria lafua si ooronga doo na e too la maamu.> Sui ma langi musi manata go uria lafulana tofi ai baita na e too la maamu i talamu. 5 Oe o aada mala o olo go amu, sui na manatalaa oe nia e'ete asianaa. Oe o tafusia fasi na ta'ala gamu gi. Lea sui, ofi bobola uria kwai'adomilaa kou ana ta wane e'ete uria na garolaa nia gi.

6 <<Ma langi musi falea doo aabu gi fuana kui gi, sulia tara gera aabulo ma daka a'ala gamu. Ma langi molu si falea na lalaungia gamu gi

fuana boso gi, aata gera ka buu faafia go ada.>>

Faatolomailaa sulia taa na God e aadea kada goro gania.

⁷ Jesus e bae urii lau, <<Lea so ta wane e fooma fuana God ma ka gania uria tesi doo, God haitamana ka falea go ana fuana. Ma so ni tei na e nanisia tesi doo ma ka fooma fuana God, God haitamana ka faatania fuana. Haia, ma so ni tei na e lea mai ma ka kidikidi ana maa ana Beu nia a God, tara a God ka ifingia na maa fuana. ⁸ Sulia ni tei naa e gania God, tara nia ka falea fuana. Haia, ma ni tei naa e nanisia tesi doo, nia ka lea mai siana a God, ma ka daotoona. Ma ni tei naa e fooma fuana a God iilingia na wane baa e kidikidi ana maa ana luma ruana nia, tara a God ka ifi uria na adomilana.

⁹ <<Haia, nau ku soeledi gamu tooa na muka too ana wela gi. Utaa? Lea na wela oe e lea mai siamu ma ka gani oe uria fanga, tara haitamana oko falea go amu na fou fuana? Afetai! ¹⁰ Ma lea nia ka gani oe uria iia, tara oko falea na loi fuana? Afetai! ¹¹ Haia, ma sui boroi ana na aabulolaa gamu gi ka ta'a, muka haitamana muka falea go agamu doo diana gi fuana wela gamu gi. Haia, na Maa gamu mai langi nia liufi gamu sui uria falelana doo diana gi fuana tei gera na da gania.

¹² <<So tesi taa na mu dooria tooa e'ete gi daka aadea fuagamu, nia laugo na muka aadea fuagera. Sulia nia naa na malutana na faatolomailaa ana kwaieresia a Moses gi ma gera profet gi sui.>>

Na tala uria mouria ma uria maea.

¹³ A Jesus ka bae urii lau, <<Muka ruu kou ana maehagaa na e to'ou, sulia na maehagaa na e baita ma ka rereba nia lea uria na maea. Ma na lealana sulia e waluda go ana, ma na tooa oro asianaa na da lea sulia na tala nae. ¹⁴ Haia, ma na maehagaa na e to'ou ma ka logo nia lea uria na mouria, ma na lealaa sulia ka

afetai, ma aange wane go naa da lea sulia.>>

Sulia na profet susuge.

¹⁵ Jesus ka bae urii laugo, <<Muka susuli gamu faasia na profet susuge gi. Muka susuli gamu sulia gera da aada mala tooa diana, sui taa na manatalada na e iilingia kui kwasi gi na daka dooria labasilaa gamu. ¹⁶ Haia, ma tara muka aada haitamada go amu na profet susuge nae gi ana si doo ta'a gi na gera iilida gi. Sulia na kwaletotore afetai daka fusia ta fufue doo diana ana. ¹⁷ Ma na ai diana ka fungu laugo ana fufue doo diana gi, ma na ai ta'a gi ka fungu laugo ana fufue doo ta'a gi. ¹⁸ Ai diana afetai ka fungu ana fufue doo ta'a, ma na ai ta'a e afetai ka fungu ana fufue doo diana. ¹⁹ Na ai gi sui go na langi dasi fusia ta fufue doo diana gi, gera ka tabalida ma daka ui ania i laona eere. ²⁰ Nia naa, nau ku haea fuagamu, tara muka aada haitamana na profet susuge naa gi ana si doo gi na gera iilida gi.>>

Roo luma gi.

²¹ A Jesus e bae urii lau, <<Langi lau na tooa gi sui na da haea fuagu, <Lord ae! Lord ae!>, daka ruu ana na Initooa i Langi. Ma ni tei gera ana na da iili sulia na kwaidooria nia a Maa nau i langi go ana taari, daka ruu i laona na Initooa i Langi. ²² Ma na tooa oro gi daka bae urii fuagu ana fe dani ketolaa nae, <Lord ae, i gemelu haea na baelana a God ana na hatamu, ma melu ka taria na aagalo ta'a gi ana na hatamu, ma melu ka iilia doo oro ni kwelelaa ana hatamu.> ²³ Sui, tara nau kuka bae urii fuada, <Nau kusi haitamamolu. I gomolu na tooa ta'a gi. Molu lea tau kou faasi nau!>

²⁴ <<Nia naa, na tooa gi sui na da rongoa si baea nau naa gi ma daka iili sulia, da iilingia na wane liotoo na e tolea na luma nia i fafona na fou. ²⁵ Na uuta baita ka aru, ma na kafo gi ka busu, ma na ooru baita ka kwaea na luma nae, ma boroi

ana, na luma nae kasi asia go, sulia e ngado i fafona na fou.

²⁶ <<Sui ma na tooa gi sui na da rongoa na baea nau naa gi ma dasi iili sulia, da iilingia na wane nue na e tolea na luma nia i fafona oone. ²⁷ Na uuta baita ka aru, ma na kafo gi ka busu, ma na ooru baita ka kwaea na luma nae, ma na luma nae ka asia ma ka oogosi teefou naa.>>

²⁸ Ana si kada Jesus e faatolomainia tooa gi ana si doo naa gi sui, gera ka kwele asianaa. ²⁹ Sulia gera ka aada haitamana Jesus nia e e'ete faasia faatolomai gera ana kwaieresia a Moses gi. A Jesus e too ana mamanaa si kada nia e faatolomai ana.

8

Jesus e guraa wane matai.

¹ Si kada Jesus e sifo mai ana faasia i gwouna fe uuo nae, na figuraa baita gi daka lea mai sulia. ² Ma tee wane na fura e haungia noina e lea mai, ma ka boururu naona Jesus, ma ka bae urii, <<E aarai ae, lea so o maabe, nau ku haitamana oko bobola go amu uria guralagulaa.>>

³ Sui a Jesus e tekwala kou na abana, ma ka hamosia wane nae, ma ka bae urii, <<Nau ku dooria. Nonimu ka mafo naa.>> Ma ana si kada nae ua go, na nonina wane naa ka mafo naa. ⁴ A Jesus ka bae urii fuana, <<Langi osi faarongo ana ta wane lau, ma o lea olo siana na fataabu, eeri ka rikia na nonimu naa e diana naa ma ka faalu naa faasia si mataia baa e haungi oe. Haia, i buira lea oko falea kwaisuusia oe iilingia baa a Moses e haea i laona na kwaieresia nia gi, eeri na tooa gi sui daka haitamana na nonimu e diana sui naa.>>

Jesus e guraa tee wane.

⁵ Ma ana si kada Jesus e dao ana fera Kapaneam, tee wane naonao ana wane ni firua gera Rom, nia e lea mai siana Jesus, ma ka gania fuana ka adomia, ⁶ ka urii, <<Wane baita ae, na wane ni raoa nau e matai asianaa, ma ka teo go ana, ma

ka lalafusia gelolana noina, ma na nonina ka fii asianaa.>>

⁷ Jesus ka bae urii fuana, <<Diana go ana, nau tara kuka lea mai uria luma oe eeri kuka guraa.>>

⁸ Ma wane naonao naa ka bae lau urii fuana Jesus, <<E wane baita ae, nau langi kusi faorana eeri kuka gonitai oe i laona luma nau. O haea go amu mai si baea, sulia lea oe haea boroi amu mai si baea, na wane raoa nau nia tara ka akwaa naa. ⁹ Nau ku haitamana oe bobola oko aade go amu si doo nae, sulia nau laugo nau ku too nunufana wane baita nau, ma teni wane gi laugo gera ka too i nunufagu. Ma lea ku haea fuana ta wane, <Lea o iilia si doo naa,> nia ka iilia naa. Ma lea ku urii, <Lea mai,> nia ka lea mai.>>

¹⁰ Ma si kada Jesus e rongoi si doo naa, nia ka kwele asianaa. Ma nia aabulo fuana tooa na gera lea sulia, ka bae urii fuada, <<Nau ku haea fuagamu, nau langi kusi rikia ta wane manata mamana urii ani gamu tooa i Israel. ¹¹ Ma nau ku haea fuagamu, tara tooa oro na langi dasi Jiu gera ka lea mai i langi faasia fera oro lao molaagali uria adolaa ana doo diana gi fai nia na koo gia Jiu gi a Abraham, Aesak, ma Jakob. ¹² Haia, tara orolada Jiu gi na hasa gera ka ado ana si doo diana gi ana i langi, tara God ka kwae tari gera uria gula rorodoa. Ma si kada gera too ana si gula nae, gera ka aangi ma daka girigiri na lifoda.>>

¹³ Ma Jesus e kariabulo lau fuana wane baita nae, ka bae urii fuana, <<O ooli kou. Nau ku iilia si doo na o gania, sulia oe manata mamana ani nau.>> Ma ana si kada nae ua go, na wane rao baa ka akwaa naa.

Si kada Jesus guraa tooa matai oro.

¹⁴ Ma ana tefe dani, a Jesus e lea mai i luma a Peter. Si kada Jesus e ruu i luma, nia ka rikia fungo geni a Peter e teo, na tatasua e haungia. ¹⁵ Ma a Jesus e hamo uria abana na geni naa. Ma ana si kada nae ua go, na tatasua naa e sui faasia. Nia

ka akwaa naa, ma ka tatae ka hasi fanga na ana fuana Jesus.

¹⁶ Ma si kada e haulafia, na tooa i fera naa gera ka ngalia mai tooa oro siana na aagalo ta'a gi da adosida. Ma Jesus ka taria aagalo ta'a nae gi faasida ana baelana go ana. Ma nia ka guraa laugo tooa matai gi sui. ¹⁷ Si kada nia iilia ana si doo nae gi, nia faamamanaa baelana na profet Aesea nia kedea ka bae urii, <<Na wane naa nia ngalia na mataia na e haitamana ka faamakeso gia asianaa mamana, ma nia ka faasuia mataia gi na haitamana ka labasia na noniga.>>

¹⁸ Haia, kada Jesus e rikia tooa oro gera koni mai gali nia, nia ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Golu faifolo uria bali aasi aai loko.>> ¹⁹ Ana si kada nae go ana, tee wane faatolomai ana kwaieresia gi e lea mai siana Jesus ka bae urii, <<Faatolomai ae, nau ku lea fai oe so i fai na o lea uria.>>

²⁰ Kada Jesus e rongoa si doo naa, nia ka bae urii, <<Si doo naa langi kasi waluda. Na kui kwasi gi da too ana na kilu gera gi uria teolaa, ma na manu gi laugo daka too ana na nui gera gi. Haia, ma ni nau na Wela nia iimola gi, langi go ta luma agu fuana toolaa ana.>>

²¹ Ma tee wane ana fafurongo nia gi, nia e bae fuana Jesus ka urii, <<Wane baita ae, o lugasi nau ku ooli fasi fui fera nau, eeri kuka aada sulia na maa nau lealea nia mae, kuka aalua. Sui kufi ooli mai uria lealaa fai oe.>>

²² Jesus e oolisia ka bae urii, <<Langi. O lea na mai fai nau ana si kada nae. O faalamainia na tooa gi na langi dasi too ana mouria faasia a God gera ka aalua na ada na iimola mae gera gi.>>

Kada Jesus e bae ana ooru ma na nafo.

²³ Ma a Jesus ka tae laona baru fai nia oote fafurongo nia gi. ²⁴ Ma ana si kada gera sigi tau na mai naa,

halo ka dao mai ali'ali, ma na aasi ka tongatonga ma ka mo'oi faafia na baru. Ma na baru ka garangi kuruu. Haia, ma Jesus nia e teo go ana lao baru. ²⁵ Na fafurongo nia gi daka faaada, daka bae urii, <<Lord ae! O faamouri golu! Golu garangi mae.>>

²⁶ Ana si kada nae Jesus ka bae urii fuada, <<Utaa na molu ka mou? Gomolu molu si manata mamana go ani nau.>> Jesus e bae urinae fuada sui, nia ka take, ma ka bae rigita fuana ooru ma na nafo eeri daka too aaroaro. Ma ana si kada nae ua go, na ooru ma na nafo daaro ka too aaroaro.

²⁷ Ma na fafurongo nia gi daka kwele asianaa, ma gera ka bae urii, <<Wane utaa naa? Sui boroi ana ooru ma na nafo da roosulia baelana!>>

Jesus taria aagalo ta'a faasia roo wane.

²⁸ Haia, si kada gera dao naa ta bali aasi aai ana maefera i Gadara, Jesus ka kwaitodai fai nia roo wane na aagalo ta'a e too ada. Roo wane naa gi daaro too mai laona mae oba ni aalu wane maelaa i laona. Ma sulia maa daaro e susuala asianaa, nia naa e aadea ta wane kasi dao garangia go si gula na daaro too ana.

²⁹ Ana si kada aagalo nae gi e too ana roo wane naa, daaro rikia Jesus, daka rii urii, <<Wela nia a God ae, taa naa dooria oko iilia ani gemelu? Utaa? Oe lea mai uria faafilaa melu i nao suifetei si kada na faafilaa ka dao?>>

³⁰ Ana si kada nae, na boso oro gi da fanga ada garangia i seenae.

³¹ Na aagalo nae gi gera ingo ana Jesus daka urii, <<Lea o kwae tari gemelu, o oodu gemelu fui laona boso loko gi.>>

³² Ma Jesus ka bae urii fuana aagalo nae gi, <<Molu lea naa!>> Ma gera ka hagatafa, daka lea naa fui laona boso nae gi. Haia, ma boso nae gi teefou gera laetoli na sulia kamena tolo nae fui lao aasi baa. Ma gera ka mae teefou i seenae.

³³ Haia, ma na tooa na gera aada sulia boso nae gi gera ka lalao fui

fera gera. Ma gera ka uunuunu sulia si doo gi a Jesus e iilia, ma na taa naa e fuli fuana na roo wane baa fai nia na aagalo baa gi. ³⁴ Ma na tooa sui ana maefera nae daka lea sui mai uria rikilana Jesus. Ana si kada gera dao siana, gera ka ingo ani nia eeri ka lea faasia fera gera.

9

Jesus guraa tee wane nonina mae.

¹ Haia, a Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi da tae lao baru, ma gera faifolo lau ana mae aasi. Ma si kada gera dao naa i fera nia, ² teni tooa gi gera ka ngalia mai tee wane na nonina e mae fafona iifitai siana Jesus, eeri ka guraa. Ma si kada Jesus e rikia na manata mamanalaa gera, nia ka bae urii fuana wane na nonina e mae, <<Osi mou, nau ku manata lukea sui naa na ta'alaa oe gi na o iilida.>>

³ Ana si kada nae, teni wane faatolomai ana kwaieresia gi gera ka manata urii, <<Wane nae nia e bae tataga ana God, sulia nia ka manata lukea aade ta'alaa gi iilingia nia a God naa.>>

⁴ Ma Jesus, sulia nia e aada haitamana go ana manatalada, nia ka bae urii fuada, <<Utaa na manatalagamu ka ta'a urinae? ⁵ Nia waluda go ana fuana haelanalaa fuana wane naa, <Nau ku manata lukea naa na aade ta'alaa oe gi.> Ma ka afetai fuana haelana fuana, <O take, oko fali.> ⁶ Haia, ni nau, na Wela nia Iimola gi, nau ku too ana mamanaa lao molaagali naa uria na manata lukelana doo ta'a gi. Ma tara kuka faatainia fuagamu eeri muka aada haitamana i nau ku too ana mamanaa nae.>> Ma Jesus ka bae urii fuana wane nae na nonina e mae, <<O take i langi, oko lukumia na iifitai oe, oko ngalia oko ooli luma oe.>>

⁷ Ana si kada nae ua go, wane naa ka take ma ka ooli naa fui luma nia. ⁸ Si kada na tooa gi da rikia taa na Jesus e iilia, gera ka mou. Ma daka baelafea God sulia nia falea si mamanaa urinae fuana na tooa.

Jesus e soea Matthew.

⁹ Si kada a Jesus e tafusia si gula nae, nia ka rikia tee wane hatana Matthew. Wane nae e gwouru ana si gula ni raoa nia ana na gonilaa malefo ana takisi. Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<O lea mai fai nau.>> Ma a Matthew e take, ma ka lea naa fai nia.

¹⁰ Ma si kada a Jesus e fanga i luma nia a Matthew, teni wane faafefe gi na gonilana takisi ma na wane ta'a gi aai da dao ma da fanga fai nia a Jesus ma na oote fafurongo nia gi. ¹¹ Ma si kada na Farisi gi da rikia si doo naa, gera ka ledia na oote fafurongo nia gi daka urii, <<Uria taa naa na wane faatolomai doo gomolu ka fanga ana fai nia na wane ta'a gi urinae?>>

¹² A Jesus e rongoa si doo naa, ma ka bae urii, <<Na tooa gi na da akwaa dasi dooria go na wane ni guralaa, na tooa gi na da matai taari da dooria na wane ni guralaa. ¹³ Molu manata fasi na malutana si Kekedelaa Aabu baa e urii, <I nau ku dooria na rakediana gamu, langi lau na kwaisuusilaa gamu gi ana doo kwasi gi.> I nau kusi lea mai uria na soelada na tooa o'olo gi, ma i nau ku lea mai uria na soelada na tooa gi na aabulolada e ta'a.>>

Faatolomailaa faalu nia a Jesus e langi kasi dolali fai nia faatolomailaa kwali gera Jiu gi.

¹⁴ Buiru si doo naa gi, na oote fafurongo a John Siuabu gi gera ka lea mai siana Jesus, gera ka bae urii, <<Gemelu fai nia gera Farisi gi melu haitamana aabu fangalaa uria fooalaa rigita. Ma utaa na oote fafurongo oe gi langi dasi iilia si doo nae?>>

¹⁵ Haia, Jesus e oolisi gera ka urii, <<Ana si kada nae, na oote fafurongo nau gi da uusulia na oote ruana ana tee wane na kafi aarai ana fafangaa ana bara. Haia, ana si kada urinae, e afetai hasa ruana nia gi gera ka liobukonu langi so gera ka aabu fanga. Haia, ana si kada tara nia ka lea ana faasi gera, gera

kafi liobukonu ma dafi aabu fanga. Nia na si kada nau ku too ua fai nia oote fafurongo nau gi, langi gera dasi aabu fanga.

¹⁶ <<Haia, faatolomai faalu nau langi si bobola molu ka dolalia fai nia faatolomai kwali gera wane baita gomolu gi. Lea molu iili urinae, nia uusulia wane baa e ngalia si mani maku faalu, ma ka saumodea ana si gula e kakari ana si kwali maku ruruu nia. Tara si mani maku faalu na haitamana ka hau ana to'ou, ma ka asia go ana faasia si kwali maku ruruu nae. Ma lea nia kakari tara si mae karilaa nae ka baita liufia i nao. ¹⁷ Ka urinae laugo si kada ta wane e ngalia si waen faalu ma ka faafungua lao kwali botele gi na gera haungainia ana ungana nanigot. Si kada waen faalu nia e furafura, tara fe botele naa gi ka foga go ada ma na waen ka igitai. Ma na ungedoo kwali nae ka ta'a na ana. Haia, waen faalu, gera ka oongia lau go i laona fe botele faalu gi ana unga nanigot eeri roo si doo nae gi gera ka diana sui.

Jesus e guraa roo geni.

¹⁸ Si kada Jesus e faarai ua, tee wane baita ana tooa Jiu gi e lea mai. Ma nia ka boururu i naona Jesus, ma ka bae urii, <<Na haari nau kafi mae go. Nau ku dooria oko lea mai eeri oko aalua abamu faafia hai ka mouri ana.>>

¹⁹ Ma Jesus fai nia oote fafurongo nia gi daka lea fai nia wane nae. ²⁰ Ma ana si kada da lea ua go ada, tee inite aai matai ana abu sura e haungia sulia aakwala ma roo fe ngali, nia e lea mai buira a Jesus, ma ka hamosia kakamuna maku tekwa nia. ²¹ Totongenao, geni naa e manata ka urii, <<Sui boroi ana lea so ku hamosia na kakamuna maku nia a Jesus, nau kuka akwaa naa.>>

²² Kada nia hamosia ana kakamuna maku nia, Jesus ka kari aabulo, ma ka rikia na geni nae, ma ka bae urii fuana, <<Osi manata a'abo lau. Oko akwaa naa, sulia o manata mamana ani nau.>> Ma ana si kada

nae ua go, si mataia nae ka sui naa faasia.

²³ Si kada Jesus fai nia oote fafurongo nia gi gera dao i luma nia wane baita baa, gera ka rikia tooa gi gera uufia na au ana maea, ma na tooa oro lau go gera koni seenae, ma daka aangi. ²⁴ Ma Jesus ka bae urii fuana tooa nae gi, <<Gomolu sui go molu haga i maa. Wela geni naa e langi si mae iilingia na molu manata fuana, ma nia e teo go ana.>> Sui gera rongoa Jesus nia bae urinae, gera ka waela go ada ani nia. ²⁵ Ma i buira na tooa gi daka lea faasia, a Jesus ka ruu kou, ma ka hamo uria na abana haari nae, ma nia ka tatae. ²⁶ Buira si doo na a Jesus e iilia, na unuunulaa sulia kafi talofia fera gi sui i seenae.

Jesus guraa roo wane maa rodo.

²⁷ Buira Jesus e lea kou faasia gula nae, tee roo wane maa rodo daka lea i buira Jesus, daaro ka rii ma daaro ka bae urii, <<Wane na futa ana kwalafaa a David na aaofia ae, o manatai gemere!>>

²⁸ Ma ana si kada Jesus e ruu i laona tee luma, roo wane maa rodo nae gi daaro ka ruu laugo i buira. Ma Jesus ka bae urii fuadaaro, <<Haia, gomoro moro manata mamana ani nau hai kuka bobola uria guralana na maamoro naa?>>

Ma daaro oolisia daaro ka bae urii, <<Iiuka, Lord.>>

²⁹ Ma a Jesus ka hamosia na maadaaro, ka bae urii, <<Sulia na moro manata mamana, si doo nae ka fuli mamana naa fuamoro.>> ³⁰ Ma na maada ka aada naa, ma Jesus e bae rigita fuadaaro langi daaro si faarongo ana ta wane.

³¹ Ma sui ana si kada daaro haga kou ana, daaro kafi unuunu mone adaaro sulia Jesus siana tei na daaro kwaitodai fai nia i laona bali lolofaa nae.

Jesus e guraa tee wane fakana e ato.

³² Haia, ma si kada roo wane baa gi daaro haga kou, teni wane gi gera ka ngalia mai tee wane lau siana

Jesus. Na fakana wane nae e ato, sulia tee aagalo ta'a e adosia. ³³ Ma a Jesus ka taria aagalo ta'a nae faasia wane nae. Sui, na wane naa ka bae laugo ana. Ma na tooa na da koni ana si kada nae, gera ka kwele asiana ana, ma gera ka bae urii, <<Langi golu si rikia ua mai tesi doo urii i fera gi i Israel!>>

³⁴ Sui na Farisi gi daka bae tolingia ada Jesus daka urii ada, <<Wane baita gera aagalo gi na e falea mana fuana wane naa ka taria ana aagalo gi.>>

Jesus e kwaimanatai fuagera Jiu gi.

³⁵ Ma si kada Jesus e liliu ana fera gi ma na maefera gi, nia ka faatolomai lao Beu Aabu ni figulaa gera gi, ma ka funao ana na Faaron-golaa Diana sulia Initooa God, ma ka guraa tooa da matai ana mataia e'ete kwailiu gi sui. ³⁶ Ma a Jesus ka bubungia tooa naa, ma ka kwaimanatai asiana fuada sulia da makeso ma daka manata a'abo asiana uria si doo e oro, ma ka langi ta wane uria adomilada. Gera iilingia sipsip gi e langi ada ta wane uria aadala sulida. ³⁷ Haia, nia naa Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Na tooa gi na da dooria manata mamana, gera iilingia na doo oro gi i laona na hara uria gonilana. Sui taa, na wane ni rao gi na langi gera si oro urii gonilaa. ³⁸ Haia, lea doo muka fooa ma muka gania God na e too ana raoa eeri ka oodua mai wane ni raolaa gi fai gamu.>>

10

A Jesus e falea na aakwala ma roo Aposol.

¹ A Jesus e soea na aakwala ma roo wane ni fafurongo nia gi siana, ma ka falea na mamanaa fuada uria na tarilana na aagalo ta'a gi ma uria na guralana na mataia e'ete kwailiu gi sui. ² Ma nia naa na hatada na aakwala ma roo wane Aposol nia gi: Na eetana, a Simon (na nia ka

alangia ana a Peter), ma na haasina a Andrew, ma a James, ma a John, roo wela nia gi a Sebedi. ³ Ma a Filip, ma a Batolomiu, ma a Tomas, ma a Matthew, na wane baa ni gonilana malefo ana takisi, ma a James na wela nia a Alfeas, ma a Tadeas, ⁴ ma a Simon na wane ana figua na da hasi uria tarilana na initooa faasia i Rom, ma a Judas Iskariot na e falea Jesus fuana maalimaea nia gi.

⁵ Ma a Jesus e falea na aakwala ma roo wane nae gi, ka urii, <<E langi molu si lea i matangada tooa maadiu gi, ma molu si ruu i laona na bali fera na tooa gi i Samaria. ⁶ Molu lea go amolu i siada na tooa gi i Israel, na da iilingia na sipsip gi na da langi ada. ⁷ Ma si kada molu lea ana, molu ka funao urii, <Na Initooa i Langi e dao garangi naa!> ⁸ Ma molu ka guraa na tooa matai gi, ma molu ka tataea na tooa mae gi, ma molu ka faamafoa na tooa gi na fura e labasida, ma molu ka taria na aagalo ta'a gi. I gomolu molu ngali o'oni, nia naa molu ka falea o'oni laugo. ⁹⁻¹⁰ Na wane ni raoa, nia bobola gera ka aadasulia. Nia naa ana si kada mu lea, langi musi manata a'abo uria daulaa faafia tesi malefo. Langi molu si ngalia ta wai. Ma langi molu si ngalia roo sote ma langi tatae silipa gi, langi so ta kubou.

¹¹ <<Haia, lea molu dao ana fera, molu aada uria ta wane na e dooria gonitai gamu uria i laona luma nia. Ma muka too fai nia wane nae lea ka dao ana si kada molu lea faasia maefera nae. ¹² Ma ana si kada molu ruu i laona ta luma, molu bae urii fuana tooa nae gi da too i seenae, <Si fanualama ka too fai gamu.> ¹³ Lea na tooa laona luma nae gera ka kwaimaani fai gamu, tara na fanualama ka too ani gera. Ma lea e langi, sui boroi ana molu ka haea fuada, tara na fanualama kasi too go faida. ¹⁴ Haia, ma lea molu dao ana fera ma langi ta luma ma ka langi ta wane si maabe go uria gonitailamolu, ma langi daka

noni eela uria rongolana baelamolu, haia molu lea faasia gula nae. Ma ana si kada molu lea faasia ana, molu ka kwae tafusia si gano faasia ae molu, eeri ka faatainia tara a God ka falea kwakwaea fuana tooa ana fera nae. ¹⁵ Ma ni nau ku bae doo mamana fuamolou, ana fe dani a God tara ka ketoa ana molaagali, si kwakwaelaa na nia tara ka falea fuana tooa naa na e baita ka tasa, liufia si kwakwaea baa a God tara e falea fuana tooa ta'a baa gi i laona roo maefera baa gi i Sodom fai i Gomora.>>

Sulia na faafilaa.

¹⁶ Ma Jesus e bae lau urii, <<Gamou faarongo diana, nau ku oodu gamu kou uria na afetailaa. Sulia mu lea uusulia na sipsip gi siana tooa ta'a gi na da uusulia na kui kwasi gi na da doori labasi gamu. Nia naa, muka aadaada diana, sui muka hahaore laugo. ¹⁷ Muka aadasuli gamu, sulia teni wane tara daka dumuli gamu, ma daka talai gamu siana wane ni keketolaa, ma gera ka rabusi gamu i laona Beu Aabu ni figulaa gera gi. ¹⁸ Aena sulia na mu lea suli nau, tara gera ka lafi gamu siana wane baita ma na aaofia gera gi eeri gera ka keto gamu. Ma ana si kada gera iili urinae naa, muka faatalo na ana na Faarongolaa Diana fuada ma fuana teni tooa maadiu gi faasia Jiu. ¹⁹ Kada gera ngali gamu i naona wane ni keketolaa, langi musi manata a'abo uria tesi taa na muka haea ma tara muka bae utaa ana, sulia God ana tara ka falea si baea fuana muka haea ana si kada nae. ²⁰ Tara langi molu si faarai taifili gamu naa. Na Aanoedoo a God na Maa gamu mai langi naa tara ka faahaitamadoo gamu.

²¹ <<Wane oro tara daka ngalia waihaasi gera gi na da manata mamana ani nau fuana tooa eeri gera ka haungida. Ma wane oro gi laugo tara daka iili urinae laugo ana wela gera gi na gera manata mamana ani nau. Ma wela oro gi laugo tara gera ka maalimaea na maa fai nia

ni tee, ma gera ka ngali gera siana tooa uria haungilada. ²² Tara tooa oro da eekwatai gamu sulia gamu na fafurongo nau gi. Ma lea so ni tei ani gamu na ka manata mamana dongaa lelea ka dao ana na i'isilaa, God tara ka faamouri nia. ²³ Lea tooa ana tee fera da maalimae gamu, muka tafi, muka lea faasia maefera nae ali'ali, molu ka lea lau amolu uria ta fera aai. I nau ku haea fuagamou, e afetai molu ka faasuiua ua go na raolaa gamu ana maefera gi Israel, i nao ana i nau, na Wela nia limola gi, tara kuka dao mai.

²⁴ <<Haia, na wela sukulu e langi kasi baita liufia na wane na e faatolomai nia. Ma na wane ni rao e langi kasi baita liufia na aarai baita nia. ²⁵ Nia e diana fuana wela sukulu tara ka uusulia na wane faatolomai nia. Ma laugo si doo na e haungia na wane baita, tara ka haungia laugo na wane raoa nia gi. Ma lea so ni nau, na wane baita gamu, gera alangi nau ana Bielsebul na wane baita gera aagalo ta'a gi, haia, ma ni gamu, tara gera ka alangi gamu ana ta hata na e ta'a ka tasa.>>

Tei na molu ka moungia.

²⁶ A Jesus e bae lau fuada na oote fafurongo nia gi ka urii, <<E langi molu si mou ana na tooa gi. Si doo gi sui na tooa gi da haufinia, tara a God ka faatainia. Ma na doo aagwa gi sui, a God tara ka faataloa. ²⁷ Ma na doo naa gi na ku haeda fuagamou i laona na rodo, muka haeda lau go ana dani. Ma si doo na ku fuarotainia fuagamou, muka faataloa fuada na tooa gi sui. ²⁸ Ma e langi musi moungia na tooa gi na da haumaelia na noni, sui ma ka afetai uria na haumaelilana na aanoedoo. Muka moungia a God sulia nia naa e bobola fai nia na faafunuilana na aanoedoo ma na noni doo i laona na gula ana maea. ²⁹ Ma na manu to'ou gi boroi na da liu to'ou go ana, e afetai uria tefe manu ada ka asia i aano lea so na Maa gamu i langi e langi kasi faalamainia. ³⁰ Haia, ma

na fita iifuna na i ketemu boroi, a God e haitamada sui go. ³¹ Nia naa e langi musi mou, sulia i gamu mu liu baita ka tasa liufia na manu to'ou oro gi!

³² <<Ma so ni tei na e haea fuana na tooa gi hasa nia e manata mamana ani nau, i nau ku haea urinae laugo fuana na Maa nau i langi. ³³ Ma so ni tei na e kwaigoloi ani nau i maana tooa gi, i nau ku haea kwaigoloi ani nia laugo fuana na Maa nau i langi.>>

³⁴ Ma a Jesus ka bae urii lau, <<Langi musi manata haea hasa nau ku lea mai uria ngalilana mai na fanualama fuana molaagali. Nau langi kusi ngalia mai fanualama. Nau ku lea mai eeri ni tei gera na langi gera kasi manata mamana ani nau, tara gera ka firu fai nia na tooa nau gi. ³⁵⁻³⁶ Na maalimaea nia wane, nia naa na aebara nia. Sulia tara wane daraa gi daka firu fai nia maa gera gi. Ma na geni haari gi daka firu fai nia ni tee gera gi. Haia, na geni fungao gi tara gera ka firu fai nia fungo gera gi.

³⁷ <<So ni tei na e rakediana ana na maa nia ma langi ni tee nia liufi nau, nia langi kasi faoragu. Ma so ni tei na e rakediana ana na wela nia gi ka liufi nau, nia langi kasi faoragu. ³⁸ Ma so ni tei na kasi ngalia na airarafolo ana nonifilaa nia ma kasi lea suli nau, nia langi kasi faoragu. ³⁹ Ma so ni tei na e hasi uria na mourilaa, tara ka mae, ma so ni tei na e lugasia na mourilana uri nau, tara nia ka mouri.

⁴⁰ <<Ma so ni tei na ka gonitai gamu, nia ka gonitai nau laugo. Ma so ni tei na e gonitai nau, nia ka gonitainia laugo a God na e fale nau mai. ⁴¹ Ma so ni tei na ka gonitai nia na profet sulia na wane nae e rao fuana a God, tara nia ka ngalia na kwaiaraa iilingia na profet. Ma so ni tei na ka gonitainia na wane o'olo sulia na wane nae e o'olo, tara nia ka ngalia na kwaiaraa iilingia na wane o'olo. ⁴² Ma lea so ta wane ka falea si mae kafo gwari mone

ana fuana ta tee wane ada na oote fafurongo nau naa gi, i sulia i nia na fafurongo nau, nau ku bae mamana ana fuagamu, i nia tara ka ngalia naa mone si kwaiaraa.>>

11

Sulia a John Siuabu.

¹ Kada Jesus e faarai fuana aakwala ma roo fafurongo nia gi sui, nia ka lea lau uria ainalongailana Faarongolaa Diana fai nia faatolomailana tooa ana maefera gi galigalia i seenae.

² Si kada a John Siuabu e too i laona na beu ni kanilaa, nia ka rongoa na raoa gi na Christ e ilia, ma nia ka oodua teni wane ana oote fafurongo nia gi daka lea siana Jesus. ³ Ma gera ledia daka bae urii, <<O faarongo mai. Ni oe naa na wane naa a John e haea tara ka dao mai, langi melu kwaimaasia lau amelu ta wane aai e'ete?>>

⁴ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Molu ooli, ma molu ka faarongoa a John ana si doo naa gi molu rongoda ma molu ka rikida. ⁵ Na tooa gi na maada e rodo, daka aada lau. Ma na tooa gi na aeda e mae, daka fali lau. Ma na tooa gi na fura e labasida, na nonida ka mafo lau. Ma na tooa gi na aalingada e boko, daka rongo lau. Ma na tooa na da mae gi, daka mouri lau. Ma na Faarongolaa Diana baa, nau ku bae naa sulia fuana tooa siofaa gi. ⁶ Ma oilakea fuana ni tei na e langi kasi manata ruarua ani nau.>>

⁷ Si kada na oote fafurongo nia gi a John da ooli naa, a Jesus ka bae sulia a John siagera na figua nae, ka urii, <<Si kada baa molu lea i laona na aanogwou siana a John, na taa baa molu manata hasa molu ka rikia? Tee wane e manata ruarua katau, iilingia na rade na e gelogelo ana ooru? Langi, John nia langi kasi wane urinae. ⁸ Haia, na taa naa molu lea uria rikilana? Ta wane e oofi ana maku diana gi? Langi, sulia na tooa da oofi ana maku diana gi gera too ada i laona na luma

diana gi. ⁹ Na taa naa molu lea uria rikilana? Na profet? Iiuka! Ma i nau ku faarongo gamu, i gamu mu rikia na wane e liufia na profet gi. ¹⁰ Sulia a John naa na wane na Kekedelaa Aabu e bae sulia ka urii, <A God e haea: I nia naa na wane ni ngali baea nau. Ma i nau ku fale nia i nao ani oe hai ka aade aagau ana tala fuamu.> ¹¹ Nau ku bae fuagamu, a John Siuabu e baita ka liufia na tooa gi sui na da too i laona molaagali naa. Sui ka urinae boro ana, ni tei na e to'ou i laona na Initooa i Langi, nia naa e baita ka liufi nia. ¹² Haia, tala'ae mai ana si kada John e hafalia ainitalo ana Faarongolaa Diana lea ka dao i tara'ena, na tooa ramo gi da firu uria ruulaa i laona na Initooa i Langi. ¹³ Na faatolomailaa sulia kwaieresia a Moses gi ma na faatolomaia gera profet gi gera bae mai sulia na Initooa a God, nia e too lea ka dao ana si kada John. ¹⁴ Gera haea a Elaeja na profet tara ka ooli lau mai. Ma diana fuana molu ka manata mamana hasa a John nia na Elaeja baa. ¹⁵ Molu fafurongo diana ana si baelaa nau nae gi.

¹⁶ <<Haia, gomolu na tooa gi na molu too ana si kada naa, molu e'ete asianaa! Molu iilingia roo bubulu-taa ana gala wela gi gera gwouru i maana na uusia ma gera ka rii fuada kwailiu urii, ¹⁷ <Gemelu, kada melu nguulia ngu ana eelea, langi molu si wae go! Haia, ana si kada melu nguulia ngu ana liobukonua, gomolu si liobukonu go, ma langi molu si aangi go!> ¹⁸ Gomolu urinae, sulia ana si kada John e lea mai, nia e aabu fangaa ma nia ka langi si gwou waen. Ma na tooa gi daka uga ma gera ka bae urii, <Na wane na e too ana tee aagalo ta'a.> ¹⁹ Nia e urinae laugo sulia ana si kada nau, na Wela nia Iimola gi, nau ku lea mai, nau ku haitamana kuka fanga ma kuka gwou waen. Ma na tooa gera ka bae laugo urii, <Molu rikia! Nia haitamana fangalaa baita asianaa, ma ka gwou baita asianaa

ana waen! Ma na ruana nia gi na gera tooa ta'a iilingia tooa faafefe gi na da liu uria koni malefolaa ana takisi.> Haia, ma nau ku haea fuagamu, na tooa gi na da roosulia na liotooa a God, daka faatania a God naa nia e o'olo.>>

²⁰ Buiru Jesus bae urinae sui, nia ka tala'ae uria bae ngatafilanalaa na maefera baa gi nia iilia mai na doo oro ana na kwaibalatana gi ana, sulia tooa ana maefera nae gi gera lalafusia oolitai manatalaa faasia ta'alaalaa gera gi. ²¹ Jesus ka bae urii, <<Kwaimanatai fuana tooa ana roo maefera i Koresin ma i Betsaeda. Kwaimanatai fuagamu sulia langi molu si oolitai manata. Na doo kwaibalatana gi ku iilida mai lao fera gamu gi, lea so nau ku iilida mai i Taea ma i Saedon urinae, tooa gi seenae gi gera ka aangi naa fuana God nae, eeri ka faamouri gera faasia na ta'alaalaa gera gi. Ma lea so urinae, gera ka oofi ana maku ta'a gi ma gera ka uusubili ana nonida ana fua eeri daka faatania oolitai manatalaa gera. ²² Doo mamana na nau ku haea fuagamu, ana fe dani tara God nia ka ketoa tooa, tara nia ka kwae gamu ka baita liufia tooa baa faasia i Taea ma i Saedon.

²³ Haia, ma fuagamu tooa i Kapaneam, sui boro ana molu doori baelafelamoluloo i talamoluloo fui langi, tara God ka ui ani gamu fuana gula ana maea. Sulia na doo kwaibalatana baa gi ku iilida i maefera gamu gi, lea so kuka iilia mai urinae i Sodom, boro tooa i Sodom daka oolitai manata ma na fera gera ka too ua go ana. ²⁴ Nia naa, nau ku haea fuagamu ana fe dani na tara God ka ketoa ana tooa gi sui, tara si kwakwaelaa na tara God ka falea fuana tooa i Sodom tara ka to'ou faasia si kwakwaelaa na tara nia ka falea fuagamu.>>

²⁵ Ana si kada nae, a Jesus e foaa ka bae urii, <<Maa ae, ni oe na Lord usia i langi ma na molaagali, i nau ku baelafe oe, sulia o haufinia si doo naa gi faasia na tooa liotoo gi

ma na tooa haitamadoo gi. Ma o faatainia amu fuada na tooa na langi dasi haitamadoo gi. ²⁶ Iiuka Maa ae, na doo nae gi e urinae sulia na kwaidooria oe.>>

²⁷ Ma Jesus ka bae urii fuana na figua, <<Na Maa nau e falea sui naa na doo gi sui fuagu. Ma e langi ta wane kasi haitamagu, na Wela nia, taifilia na Maa go ana naa e haitamagu. Ma e langi ta wane kasi haitamana go na Maa, taifili nau, na Wela nia go ana, ku haitamana, ma taifili gera laugo na ku filida uria na faatailanalaa fuada.

²⁸ <<I gamu sui na mu makeso i sulia na mu ngali gulua, muka lea mai siagu, eeri kuka falea na mamalolaa fuagamu. ²⁹ Ma muka adomi nau uria na raolaa nau, ma tara kuka faatolomai gamu, sulia na liogu e neena ma ka harofaia, ma muka daotoona na mamaloo fuana na mango miu. ³⁰ Sulia na raoa na ku falea fuagamu e halahala ma ka waluda.>>

12

Jesus naa na wane initoo usia maedani Sabat.

¹ Haia, ana si kada nae ana tee maedani Sabat, Jesus fai nia oote fafurongo nia gi da lea, ma daka liu folosia tee raoa ana witi na doo iilingia raes. Ma ana si kada nae, oote fafurongo nia gi da fiolo, ma gera ka fusia funge doo gi, ma gera ka ania. ² Ma teni wane ana Farisi gera rikida. Ma gera ka ngatafia Jesus daka urii, <<Oe rikia! Na fafurongo oe gi da iilia si raolaa ana maedani Sabat na kwaieresia golu nia e bae luia!>>

³ Ma Jesus e oolisida ka urii, <<Utaa? Gomolu iidumia taa baa David e iilia laugo i nao, ma e langi go? Haia, tee mae dani, David fai nia oote wane ana oomea nia gi, gera fiolo asianaa. ⁴ Ma a David ka ruu laona Beu Aabu nia a God, nia fai nia oote wane nia gi gera ka ania beredi aabu. Haia, ma si doo naa langi kasi o'olo ana kwaieresia gi

sulia taifili gera fataabu gi go ana na gera haitamana anilana beredi nae.>>

⁵ Ma Jesus ka bae lau ka urii, <<Utaa? Gomolu si iidu go si kwaieresia gi sulia fataabu gi baa gera rao laona Beu Aabu a God ana maedani Sabat? Gera lau go gera si roosulia na kwaieresia sulia na maedani Sabat. Sui, nia diana go ana. ⁶ Haia, nau haea fuagamu doo baita ka tasa liufia na Beu Aabu a God, nia e nii naa i seegi fai gamu. ⁷ Haia, God nia bae urii, <I nau ku dooria na rakediana gamu, langi lau na kwaisuusilaa gamu gi ana doo kwasi gi.> Ma lea so molu ka haitamana si malutana si doo naa, nia afetai fuana molu ka ketoa tooa nau gi na langi gera si garo go. ⁸ Sulia nau, na Wela nia iimola gi, nau naa na Lord usia maedani Sabat.>>

Jesus e guraa tee wane.

⁹ Ma si kada a Jesus e lea faasia si gula naa, nia ka lea i laona tee Beu ni figulaa. ¹⁰ Ma tee wane abana e mae e too i seenae lao Beu nae. Ma teni wane da soeledia Jesus daka urii, <<Utaa? Nia bobola go ana fuana guralana wane matai gi ana Sabat? >> Gera soeledia urinae eeri gera ka daotoona tesi doo uria feengilana Jesus ana.

¹¹ Ana si kada nae, Jesus ka soeledi gera lau urii, <<Molu faarongo nau fasi, lea ta wane agamu ta sipsip ana e asia laona ta kilu ana Sabat, nia ka lafia ana fe dani nae, ne baa? ¹² Gomolu haitamana a God manata hasa wane nia na tofungae doo liufia na sipsip. Haia, sulia wane nia na tofungae doo urinae, nia e langi si garo uria iililana tesi doo diana fuana ma adomilana ta wane ana Sabat.>>

¹³ Ana si kada nae ua go, Jesus ka kari aabulo fuana wane na abana e mae, ka bae urii, <<O tekwala abamu.>> Ma wane nae e tekwala na abana. Ma ana si kada nae ua go, na abana baa e mae ka diana laugo ana iilingia ruana bali aba aai.

¹⁴ Ma ana si kada Farisi gi gera rikia si doo naa, gera ka haga teefou i maa. Ma gera ka bae oofu naa uria haungilana Jesus.

¹⁵ Si kada Jesus e rongoa go ana na gera bae oofu eeri gera ka haungia, nia ka lea naa faasia fera nae. Ma na tooa oro gera ka lea sulia Jesus, ma nia ka guraa tooa oro na da matai, ma daka akwaa teefou. ¹⁶ Ma Jesus ka bae luida langi gera si uunuunu suli nia siana ta wane lau. ¹⁷ Nia ka iili urinae eeri ka faamamanaa na baelana God baa profet Aesea nia haea ka urii, ¹⁸ <<Na wane naa, nau ku aadafilia eeri ka iilia raoa nau laona molaagali. Nau ku rakediana fuana, ma kuka eele asianaa sulia. Tara kuka oodua kou na Aanoedoo nau eeri ka too fai nia. Haia, na wane naa nia ka faatainia doo o'olo gi fuagera tooa maadiu gi faasia gera Jiu. ¹⁹ Nia langi kasi too susuala ma langi kasi rii tekwa ma nia tara langi kasi bae rereba ana sulia tala baita gi. ²⁰ Nia tara langi kasi eekwatainia na tooa siofaa ma tooa makeso. Ma tara nia ka tasa dongaa rao ka dao ana si kada nia olosia sui na doo gi fuana na tooa. ²¹ Ana na wane naa, tooa oro faasia na fera gi sui, tara gera ka manata mamana ana.

A Jesus ma a Bielsebul.

²² Sui i buira, teni tooa da ngalia mai tee wane siana Jesus uria guralana. Wane naa, aagalo ta'a e susuku ana ma na maana ka rodo ma fakana ka ato. Ma Jesus ka guraa na wane nae, ma nia ka aada ma ka babae naa lau. ²³ Ana si kada doo nae liu ana, tooa gi gera ka kwele asianaa, ma gera ka ledi gera kwailiu, <<Utaa? Na wane naa nia na wane baa na a God e aadafilia ma tara ka futa mai ana aebara David na aafia oto na?>>

²⁴ Ma si kada teni Farisi gi da rongoa si doo nae gi, gera ka bae urii, <<Langi go. Langi lau ni nia naa. Nia e tari aagalo go ana sulia Bielsebul na naofe wane ana aagalo gi na e falea na mamanaa nae fuana aadelana si doo nae gi.>>

²⁵ Sui Jesus nia haitamana go ana si manata gi i lioda, ma nia ka bae urii fuada, <<Lea so na tooa faasia tee maefera gera ka firu fai gera kwailiu, tara gera ka labasi gera i talada. Ma lea so tooa ana tee aebara go na gera ka firu fai gera kwailiu, tara gera ka labasi gera i talada laugo nae. ²⁶ Haia, a Satan e urinae laugo. Lea ta bubulutaa ana a Satan ka firu fai nia ta bubulutaa aai a Satan laugo, tara daka tagala kwailiu naa, ma tara gera ka labasida i talada.

²⁷ <<Haia, molu haea a Bielsebul ka falea na mamanaa fuagu eeri kuka tari aagalo ana. Haia, ma na mamanaa ni tei mone ana na molu haea na tooa gamu gi gera tari aagalo ana? Nia faatainia gomolu garo asianaa.

²⁸ <<Nau ku haea fuagamu, e langi lau Bielsebul na e falea na mamanaa fuagu eeri kuka tari aagalo ana naa. Aanoedoo nia a God na e falea na mamanaa na fuagu, ma nia ka faatainia fuagamu na Initooa nia God e dao na mai faafi gamu.

²⁹ <<Haia, lea so ta wane ka dooria lealaa i laona luma nia ta wane rigita uria belilana tesi doo diana nia gi, taa naa tara nia ka aadea? Nia ka kani faafia wane rigita naa fasi suifetei nia kafi ruu laona luma nia ma kafi ngalia doo nia gi lao luma nia. Haia, si doo nae na ku aadea ana Satan.

³⁰ <<Ni tei na e langi kasi lea fai nau, nia naa na maalimaea nau. Ma ni tei na langi kasi rao oofu fai nau uria talailana mai teni tooa gi siana a God, nia naa e tagalangai nia tooa nau gi. ³¹⁻³² Sulia nia urinae, nau ku haea fuagamu, doo ta'a gi sui go na wane e aadea ma na doo ta'a nia ka haea, tara God haitamana ka manata lukea. Ma lea ta wane ka bae ta'a fuagu na Wela nia iimola gi, tara God e haitamana ka manata lukea. Haia, ma so ni tei na e bae tataga ana Aanoedoo Aabu, God tara ka langi si manata lukea naa, sui boroi ana si kada naa, langi tesi kada ka nii ua mai.>>

Tee ai ma na fufuana gi.

³³ A Jesus ka bae lau urii, <<Gomolu haitamana lea molu too ana ai diana, na fufuana boro ka diana laugo. Ma lea molu too ana ai ta'a, na fufuana boro ka ta'a naa laugo. Urinae laugo ana tooa. Sulia doo diana gi e lea mai faasia na tooa diana, ma doo ta'a gi e faasia na tooa ta'a. ³⁴ Haia, ma ni gamu mu uusulia na loi gi. Ma afetai asianaa molu ka haea tesi doo ka diana, sulia na manatalaa gamu gi e ta'a. Si taa naa e too laona manatalaa wane, nia naa e hagatafa mai na wane e faarai ana. ³⁵ Na wane nae e diana, na baelana laugo tara ka diana. Ma na wane na e ta'a, na baelana laugo ka ta'a.

³⁶ <<Nau ku haea fuagamu, si kada ana keketolaa, God tara ka ketoa tooa gi sui lao molaagali fuana si baelaa ta'a gi gera haeda. ³⁷ Ma tara a God ka ketoa tooa ana baelada i talada. Lea baelaa nia ta wane e diana, a God kasi kwae nia. Ma lea baelaa nia ta wane e ta'a, a God tara ka kwae nia.>>

³⁸ Sui teni faatolomaia ana kwaieresia gi ma teni Farisi, gera lea mai siana Jesus, gera ka bae urii fuana, <<Faatolomai ae, gemelu dooria asianaa oko aadea ta mamalafooa kwaibalatana eeri mika rikia agami.>>

³⁹ A Jesus ka bae urii fuada, <<Gomolu na tooa na molu too i laona molaagali si kada nae, molu iilia asianaa doo ta'a oro gi, ma langi molu si manata naa fuana a God! Molu ka dooria rikia na mamalafooa. Nau langi kusi aadea go ta mamalafooa fuagamu. Ma na mamalafooa tara molu ka rikia na doo na e iilingia na doo baa na e fuli fuana profet Jona i nao. ⁴⁰ A Jona e too laona rakena gwasasu sulia oolu fe dani ma oolu fe rodo. Haia, ma ni nau, na Wela nia Iimola gi, tara kuka urinae laugo. Tara nau kuka too laona gano sulia oolu fe dani ma oolu fe rodo. ⁴¹ Ma ana si kada tara a God e ketoa na tooa gi, na tooa na da too i Niniva tara da take eeri gera ka uunuunu sulia na garolaa gamu

gi. Tara gera aade urinae, sulia gera oolilai manata naa faasia na ta'ala a gera gi ana si kada Jona e funao ana fuagera. Ma tee wane e baita ka liufia Jona nia too na i see fai gamu. Sui ka urinae boro, gamu langi musi oolilai manata faasia na ta'ala a gamu gi. ⁴² Haia, ma na aaofia geni i Siba, tara nia e take laugo uria uunuunulaa sulia na garolaa gamu. Inite aai naa nia aade urinae sulia nia lea mai faasia fera nia na e tau uria na rongolana Solomon na aaofia. Ma tee wane e baita liufia a Solomon e too go ana fai gamu. Sui ka urinae boro ana, gomolu langi molu si dooria go na rongolana.>>

⁴³ A Jesus ka bae urii lau, <<Ana si kada aagalo ta'a e lea ana faasia na wane, nia ka lea ma ka liu go ana lao fera aanogwou eeri ka nani uria si gula ni mamaloo nia. Ma lea nia e langi si daotoona tesi gula, ⁴⁴ nia ka bae urii fuana i talana, <Nau ku ooli naa agu uria si gula nau baa ku lea mai faasia.> Haia, nia ooli mai dao, ka rikia gula nia baa gera olosia ma gera ka salofia sui naa, ma ka gwou go ana. ⁴⁵ Sui nia ka lea, ma ka ooli ka talaia lau mai ta fiu aagalo na da ta'a asianaa liufi nia. Daalu lea mai, daalu ka ruu lau i laona wane baa. Ana si kada urinae, wane baa kafi ta'a ka tasa liufia baa i nao. Haia, tara nia ka urinae laugo fuagamu na tooa ta'a na mu too i laona molaagali ana si kada naa.>>

Na aebara a Jesus.

⁴⁶ Ana si kada Jesus e faarai ua fuana tooa gi, ni tee nia fai nia oote haasina gi gera ka dao mai. Ma gera ka take go ada i maa, ma gera ka soe mai uria hai gera ka faarai fai nia. ⁴⁷ Ma tee wane ana tooa nae ka bae urii fuana Jesus, <<Ni tee oe fai nia oote haasimu gi gera take go mai ada i maa, ma daka doori faarai fai oe.>>

⁴⁸ Jesus ka oolisia urii, <<Nau ku haea ni tei naa ni tee nau ma na haasigu gi.>> ⁴⁹ Ana si kada nae, Jesus ka susu fuana oote fafurongo nia gi, ma ka bae urii, <<Gamu riki

fasi. Gera naa da iilingia na tee nau gi ma na haasigu gi. ⁵⁰ Sulia so ni tei naa e aade sulia si kwaidooria a Maa nau mai langi, nia na haasigu, ma na waiwane nau, ma ni tee nau.>>

13

Na oomelawanelaa sulia na wane na e fasia na mige doo gi.

¹ Ana fe dani nae laugo, a Jesus e haga kou faasia luma nae, ma e lea i ninimana na aasi, ma ka gwouru uria faatolomailaa. ² Ma sulia na figua baita asianaa gi da figu gali nia, nia ka tae i laona tee baru, ma ka gwouru i laona, ma na tooa gi daka take kou i hara. ³ Sui i nia ka faarongo gera ana doo oro gi ana si baea oomelawanelaa gi, ka urii, <<Tee wane e lea uria na fasilana mige doo nia gi i laona raoa nia. ⁴ Ma ana si kada nia tagalangainia mige doo gi, teni mige doo gi daka asi gera sulia na tala, ma na manu gi da lea mai ma daka ani teefou ana. ⁵ Ma teni mige doo gi lau daka asida ana si gula foulaa gi, si gula na hae gano kasi oolo. Ma daka bulao ali'ali mai, sulia na hae gano e rauraua. ⁶ Ma si kada na hato e tae mai, e hatofia, ma daka kuku, sulia e langi dasi too ana ta lali doo rigita. ⁷ Ma teni mige doo gi aai da asida i matangana na kwaletotore gi, na e tae ma ka nuku faafia na ai gi. ⁸⁻⁹ Ma teni mige doo gi lau da asida i laona hae gano diana, ma da tae daka fungu. Teni funge doo gi da too ana tee talange mige doo gi, ma teni funge doo aai daka too ana oono finite mige doo gi, ma teni mige doo gi lau da too ana oolu finite mige doo gi. Muka manata diana sulia si oomelawanea nae.>>

¹⁰ Na oote fafurongo nia gi da lea mai siana, ma daka ledia urii, <<Uria taa na o bae fuana na tooa gi ana si baea oomelawanea gi?>>

¹¹ A Jesus e oolisida ka urii, <<Nau ku lukea naa na doo haufini gi sulia na Initooa i Langi fuagamu, sui fuagera naa ka langi. ¹² Ma so ni tei

na e too ana doo gi, a God tara ka fale baita ana, eeri nia ka too ana doo oro ka fono go. Ma so ni tei na e langi kasi too ana tesi doo, a God ka lafua faasi nia si taa to'ou na e too ana faasi nia. ¹³ Haia, i nau ku bae fuada ana si baea oomelawanelaa gi, eeri ana daka aada, e langi dasi rikia, ma boroi ana daka fafurongo, e langi dasi haitamana go.

¹⁴ <<God e bae i nao suli gera ana si kada a Aesea e kedea ka urii, <I gera da fafurongo, sui taa, e afetai daka haitamana. Ma i gera ka aada, sui taa, e afetai daka rikia. ¹⁵ Sulia na manatada e rorodoa ana, ma daka gutaa ada na aalingada, ma daka maa afu ada. Lea langi, daka rikia ana na maada, ma daka rongoa ana na aalingada, ma daka haitamana ana na lioda, ma daka aabulo uri nau, ma i nau kuka faamouri gera.>>>

¹⁶ Ma a Jesus ka bae lau urii, <<E oilakea asianaa fuamolu, sulia na maamolu e aada, ma na aalingamolu daka fafurongo. ¹⁷ Doo mamana nau ku haea fuagamu, na profet oro gi ma na wane o'olo gi da doori rikilana si doo naa gi mu rikida, sui ka langi dasi rikia, ma da dooria na rongolana na doo naa gi gamu rongoda, ma e langi dasi rongoa.

¹⁸ <<Muka fafurongo naa uria na malutana si baea oomelawanea na sulia na wane na e fafasi. ¹⁹ Teni tooa na da rongoa na faarongolaa sulia na Initoo i Langi, sui langi dasi haitamana, sulia a Satan e lea mai, ma ka laua na baelana a God na gera rongoa. Gera iilingia na mige doo na da asida sulia na tala ma na manu gi daka ania. ²⁰ Ma na gano foulaa, nia iilingia na tooa gi na da rongoa na baelana a God, ma daka ngalia naa, ma daka noni hahala uria. ²¹ Sui taa, na manata mamanalaa gera e langi si ngado iilingia na lalina ai e langi si rigita. Nia naa si kada ta'alaa ma langi faanonifilaa e dao mai sulia na faarongolaa baa, gera ka lugasia na baelana a God naa. ²² Ma teni tooa

gera rongoa na faarongolaa baa, ma daka manata mamana. Sui gera manata a'abo ka tau uria na mouria ana si kada naa lao molaagali, ma daka rakediana ana malefo. Nia na aadea langi dasi iilia na doo diana gi. Gera iilingia na mige doo na e tae i matanga na kwaletotore ma langi kasi fusia na funge doo. ²³ Ma teni tooa da rongoa na faarongolaa, ma gera ka haitamana, ma daka iilia doo diana oro gi. Gera iilingia na mige doo gi na e tae i laona hae gano diana. Ma nia ka fungu ana funge doo gi, teni funge doo daka too ana na talange mige doo, ma teni funge doo da too ana na oono finite mige doo, ma teni funge doo aai da too ana na oolu finite mige doo.>>

Si oomelawanea sulia na lolo ta'a gi.

²⁴ A Jesus ka haea lau tee oomelawanea aai fuada, ka urii, <<Na Initooa i Langi e iilingia na wane na e fasia na mige doo nia gi i laona na raa nia. ²⁵ Ma ana tefe rodo, si kada na tooa gi da teo ada, na maalimaea nia e lea mai ma ka fasia teni mige lolo ta'a gi i matangana na mige doo diana nia gi. Sui nia ka lea na ana. ²⁶ Ma si kada na mige doo diana gi da bulao mai ma daka hafali fungu, na mige lolo ta'a baa gi daka bulao laugo. ²⁷ Na wane ni rao nia gi daka lea mai siana, ma daka ledi urii, <Aarai ae, ni oe o fasia na mige doo diana gi baa. Sui na lolo loko gi e lea mai faasia i fai?> ²⁸ Ma nia e oolisida ka urii, <Ta maalimaea naa e iilia si doo nae.> Ma na wane ni rao nia gi daka ledia urii, <Ni oe o dooria melu lea ma melu ka failia na lolo gi?> ²⁹ Nia e oolisida ka urii, <Langi, aata ana si kada molu failia na lolo loko gi, molu ka labasia laugo teni ai diana gi fai nia. ³⁰ Molu aalu daaro tae oofu na daaro lea ka dao ana si kada ni gonidoolaa. Ma ana si kada nae, nau tara kuka haea fuana na wane gi na da gonidoo kuka urii: Molu kwaia na lolo gi i nao, ma molu ka kani oofulangaida ma molu ka

suungia. Sui molu ka kwaia na doo diana gi ma molu ka ngalia mai fui i laona babala ni taingaia nau.>>>

³¹ Sui a Jesus ka haea lau tee oomelawanea ka urii, <<Na Initooa i Langi e urii: Tee wane e ngalia mige ai to'ou asianaa, na gera alangia ana mastad, ma ka fasia i laona na raa nia. ³² Ma sui boroi ana na mige doo naa ka to'ou asianaa ana na mige doo gi sui, si kada e tae mai, nia ka hau ana na ai baita ana ai gi sui i laona na raa nae. Ma si kada e hau ana na ai baita, na manu gi daka tolea ada na nui gera gi ana na harana ai nae.>>

³³ Sui a Jesus ka bae lau ana si oomelawanea aai ka urii, <<Na Initooa i Langi e iilingia na iisi uria na faafufulana na beredi. Na geni e ngalia ma ka dolalia ana na fulaoa lelea na kumu nae ka fufu go.>>

³⁴ A Jesus e bae sulia na doo naa gi sui go fuada na figua ana si oomelawanea gi. ³⁵ Nia iili urinae eeri ka faamamanaa si baelaa a God na profet e kedea ka urii, <<I nau tara ku bae ana si oomelawanea gi fuana tooa gi. Ma tara kuka haea si doo gi na e aagwa e hafalia ua mai ana si kada ku haungainia ana na molaagali.>>

³⁶ Sui a Jesus ka tafusia na figua nae ma ka ruu i luma. Ma na oote fafurongo nia gi daka dao mai siana ma daka bae urii, <<O inifitaa fasi fuagami na oomelawanea baa sulia na lolo nae gi i laona na raa.>>

³⁷ I nia e oolisida ka urii, <<Na wane na e fasia na mige doo diana gi, nia naa ni nau, na Wela nia iimola gi. ³⁸ Ma na raa naa na molaagali, ma na mige doo diana naa na tooa nia gi na Initooa i Langi. Ma na lolo gi nae na tooa nia gi a Satan. ³⁹ Ma na maalimaea na e fasia na lolo gi, nia naa a Satan. Ma si kada ana gonidoolaa naa na suilana na molaagali, ma na wane naa gi da gonidoo naa na ensel gi. ⁴⁰ Si kada na wane ni rao gi da gonia na lolo gi ma daka suungia i laona na eere, ka urinae laugo ana suilana

na molaagali. ⁴¹ Tara nau ku oodua na ensel gi, ma daka gonia tooa gi sui na da iilia doo ta'a gi ma na tooa gi na da faagaroo na tooa aai gi, ma na ensel gi daka lafuda faasia na initooa nau. ⁴² Ma gera daka ui ani gera i laona eere, si gula na tara gera ka aanggi ma daka girigiria na lifoda. ⁴³ Haia, na tooa o'olo gi daka sina iilingia na hato i laona na Initooa nia na Maa gera. Molu ka manata diana sulia na doo nae.>>

Teni oomelawanea ai gi.

⁴⁴ A Jesus ka bae laugo urii fuada na oote fafurongo nia gi, <<Na Initooa i Langi e iilingia na malefo baita na e too aagwa i laona na raoa. Ma si kada tee wane e rikia, nia ka aagwatainia laugo ana. Ma nia ka eele asianaa, ma ka lea ma ka faafoli ana na doo nia gi sui, ma ka folia na raoa nae, eeri ka too ana na malefo baita nae.

⁴⁵ <<Haia, na Initooa i Langi ka iilingia laugo na wane fofoli na e nani uria na doo diana gi na e liu baita. ⁴⁶ Si kada nia ka daotoona tefe doo na liulana ka baita asianaa, nia ka lea, ka faafoli ana na doo nia gi sui, ma kafi folia.

⁴⁷ <<Na Initooa i Langi e iilingia laugo na furai na da dee ana i laona na aasi ma daka kwaia ana iia kwalukaela e'ete gi sui. ⁴⁸ Ma si kada e fungu, na wane gi na daka dee da lakwainia i hara, ma daka gwouru i hae gano. Sui daka gonia na iia diana gi laona koko gi, ma daka ui ania na iia aai ta'a gi. ⁴⁹ Nia ka urinae laugo ana suilana na molaagali. Na ensel gi da lea mai, ma daka tolingia na tooa ta'a gi faasia na tooa diana gi. ⁵⁰ Ma na tooa ta'a gi, daka ui ani gera i laona na eere, ma i seenae gera ka aanggi ma daka girigiri lifo.>>

⁵¹ Sui a Jesus e ledida ka bae urii, <<Gomolu molu haitamana si doo nae gi?>>

Ma gera oolisia daka urii, <<Iiuka.>>

⁵² Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Nia naa na wane faatolomai gi sui ana na kwaieresia gi na da hau ana na wane fafurongo ana na Initooa i Langi, da iilingia na wane na e too ana na luma ma ka ngalia mai na doo faalu gi fai nia na doo kwali gi faasia si gula ni taingaia nia.>>

Tooa i Nasaret da oote gera manata mamana ana Jesus.

⁵³ Ana si kada Jesus e baea ana si oomelawanea nae gi sui, nia ka lea naa faasia maefera nae. ⁵⁴ Ma nia ka ooli lau mai ana maefera nia. Ma nia ka lea i laona Beu Aabu ni figulaa uria faatolomailana tooa. Ma ana si kada tooa gi da rongoa, gera ka kwele asianaa, ma gera ka bae urii, <<Na haitamadoo nia e ita mai faasia i fai? Ma ni tei naa e falea mamanaa fuana uria aadelana doo kwaibalatana naa gi?

⁵⁵ Golu haitamana go agolu wane naa nia na wela a Josef go ana, na wane ni haitamana haungailana doo gi ana ai gi, ma tee nia ni Mary. Na haasina gi na a James, Josef, Simon, ma Judas go ana. ⁵⁶ Ma na waiwane nia gi gera too go ada fai golu i see. Utaa na nia ka liotoo asianaa urii?>> ⁵⁷ Ma ana si kada nae, gera ka oote gera ana a Jesus.

Sui Jesus ka bae urii fuada, <<Na profet e afetai fuana wane futa nia gi fai nia na wane aefera nia gi, gera ka manata baita ana nia. Tooa e'ete ana taari haitamana gera ka manata baita ana.>>

⁵⁸ Ma a Jesus ka langi si aade doo kwaibalatana oro gi ana maefera nia, sulia na tooa naa gi gera oote gera manata mamana ana.

14

Kada gera haungia ana John Siuabu.

¹ Haia, ana si kada nae, a Herod Antipas na aaofia i Galili, nia e rongoa faarongolaa sulia Jesus, ² ma nia ka bae urii fuana tooa na gera rao fai nia, <<Wane naa nau ku rongoa faarongolaa sulia naa i nia a John Siuabu oto naa, e mouri lau. Na

nia naa ka too ana mamanalaa uria iililana doo kwaibalatana nae gi.>>

³⁻⁴ Si kada John e mouri ua ana, Herod naa e aadea ni Herodias na afe nia na haasina a Filip. Ma a John langi kasi aalafaafia, ma ka ngatafia Herod. Nia naa a Herod ka oodua teni wane eeri gera ka dumulia John ma gera ka kani nia, ma daka aalua lao beu ni kanilaa. Herod e iilia si doo naa sulia na afe nia Herodias naa e dooria.

⁵ Ana si kada John e too lao beu ni kanilaa, Herod ka dooria uria haumaelilana, sui ma ka mou ana tooa gi, sulia gera haea a John nia ta wane ana profet gi.

⁶ Sui ana, tefe maedani, Herod ka haungainia tee fafangaa baita uria manatatoolana fe maedani nia futa ana. Ana fafangaa nae, na haari ni Herodias e lea mai ka wae fuana Herod fai nia oote ruana nia gi eeri gera ka bubungia. Si kada Herod e rikia haari na e wae, nia ka eele asiana fuana. ⁷ Ma nia ka bae aalualu naa fuana haari nae urii, <<Nau tara kuka falea tesi taa go ana na o gani nau uria.>>

⁸ Haia, ni tee nia na haari naa e faarongoa haari nia ka bae urii, <<Haia, o gani, oko bae urii, <Nau ku dooria o falea mai gwouna a John Siuabu fuagu ana si kada nae naa. Oko aalua mai fafona ta karao.>>> Ma na haari naa e illi urinae.

⁹ Ma si kada Herod e rongoa si doo naa, nia ka liobukonu asianaa. Sui boro ana, nia ka iilia naa mone ana, sulia i nia e bae aalualu ma na oote ruana nia gi gera ka rongoa sui naa. ¹⁰ Ma nia ka oodua oote wane rao nia gi lea daka olea mai gwouna a John Siuabu lao beu ni kanilaa. ¹¹ Ma gera ka ngalia mai gwouna John fafona karao ma gera ka falea naa fuana haari ni Herodias. Ma na haari naa e ngalia ka falea naa fuana ni tee nia. ¹² Kada oote fafurongo a John gi da rongoa si doo naa, gera lea mai, gera ka ngalia nonina uria aalulana lao na kwaingeia. Sui, gera lea gera ka faarongoa a Jesus ana.

Jesus e hangonia na lima tooni wane.

¹³ Si kada a Jesus e rongoa si doo nae e fuli sulia a John, nia ka tafusia si gula nae, ma ka lea taifili nia ana baru uria si gula na e langi ta wane kasi too ana. Na tooa gi da rongoa si doo naa a Jesus e iilia, ma gera ka tafusia na fera gera gi, ma da fali i buira sulia tala. ¹⁴ Ma si kada a Jesus e oolo ma ka rikia na figua baita, nia ka kwaimanatai fuada, ma ka guraa na tooa gi ani gera na da matai.

¹⁵ Ma i haulafia nae, na oote fafurongo nia gi da lea mai siana, ma daka bae urii, <<Si gula nae e langi si too garangia ta fera, ma ka garangi rodo naa. O oodua na figua naa eeri daka lea na ada, hai daka lea ada uria na maefera gera gi uria folilana ada tesi fanga.>>

¹⁶ A Jesus e oolisida ka urii, <<Gera dasi lea. Gomolu naa molu falea tesi fanga uria anilana.>>

¹⁷ Ma gera oolisia urii, <<Gemelu melu too go ana lima fe beredi ma roo gwe iia.>>

¹⁸ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu ngalida mai i seenaa siagu.>> ¹⁹ Ma nia ka oodua na tooa gi daka gwouru i aano i fafona na laua. Sui nia ka ngalia na lima fe beredi baa gi ma roo gwe iia baa gi. Ma ka aada alaa uria i langi, ma ka tangoa a God. Sui i nia ka niia fe beredi nae gi, ma ka falea fuada na oote fafurongo nia gi, ma daka tolingia fuada na tooa nae gi. ²⁰ Na tooa nae gi sui daka fanga lea daka aabusu naa. Sui na oote fafurongo nia gi daka gonia na fanga na e oore i laona tee aakwala ma roo koko lea ka fungu go. ²¹ Ma na tooa gi baa da fanga e bobola fai nia lima tooni wane, ma e langi dasi iidumia lau na geni ma na wela gi.

A Jesus e fali i fafona na kafo.

²² A Jesus e oodua na oote fafurongo nia gi daka tae i laona na baru ma daka lea i nao ani nia fui bali aasi aai, si kada nia e faaolia na tooa baa gi. ²³ Ma i buira nia

e faaolia na tooa baa gi, nia ka raa taifili nia i gwouna fe uuo uria na fooalaa. Ma ana fe rodo nae, i nia ka too ana taifili nia i seenae. ²⁴ Ma si kada nae, na baru baa ka nia tau naa faasia i hara ma na nanafo gi ka kwaea sulia e naofia na ooru.

²⁵ Ma ana kada rodo i ofaidani, a Jesus ka fali na mai i fafona na kafo, ma ka lea na mai siada. ²⁶ Ma si kada gera riki nia e fali mai i fafona na kafo, daka mou asianaa. Ma i gera ka rii urii, <<Na aagalo!>> Ma gera ka aararai.

²⁷ Ma ali'ali a Jesus ka bae siada ka urii, <<Molu langi molu si mou! I nau go ana naa.>>

²⁸ Ma a Peter e oolisia ka urii, <<Lord ae, lea so ni oe mamana naa naa, o bae mai suli nau hai kuka lea kou siamu i fafona na kafo naa.>>

²⁹ A Jesus ka bae urii, <<O lea mai.>>

Sui a Peter e sifo faasia na baru baa, ma ka hafali fali i fafona na kafo siana a Jesus. ³⁰ Sui ana si kada nia ka rikia na ooru e baita, nia ka mou ma ka hafali kuruu naa i laona na kafo. Ma nia ka rii ka urii, <<Lord ae, o faamouri nau!>>

³¹ Ma e ali'ali go a Jesus ka fale aba kou fuana, ka dau ani nia, ma ka bae urii, <<Na fiitoolaa oe e to'ou asianaa. Uria taa na oko manata ruarua?>>

³² Ma ana si kada daaro tae naa i laona na baru, na ooru ka aaroaro naa. ³³ Sui na tooa na da too i laona na baru, daka boururu i naona Jesus, ma daka bae urii, <<I oe na Wela nia a God mamana naa.>>

Si kada Jesus e guraa tooa matai gi.

³⁴ Ma si kada gera faafolo lao aasi, daka oolo ana tee maefera gera alangia ana Genesaret. ³⁵ Ma na tooa gi ana maefera nae gera ka aada haitamana a Jesus. Ma gera ka fale baea fuana teni maefera gi lau sulia Jesus eeri tooa nae gi daka soea mai tooa matai gi gera ka lea mai siana. Ma gera ka ngalia mai tooa matai oro gi siana. ³⁶ Ma na tooa na gera ka gania Jesus eeri so

ka faalamainia na tooa matai nae gi gera ka hamosia mone ada na kakamuna na maku nia. Haia, ma ni tei gera na da hamosia maku nia, gera ka akwaa naa.

15

Sulia na faatolomaia gera na koo gi.

¹ Sui teni Farisi ma na faatolomai gi ana kwaieresia gi, gera ka lea mai faasia i Jerusalem siana Jesus uria soeledilanalaa. ² Gera ka bae urii, <<Utaa na oote fafurongo oe gi langi gera kasi lea sulia na malutaa gera koo gia gi ua mai nao na gera sau aba suifetei gera kafi fanga?>>

³ Jesus e oolisi gera ka urii, <<Gamu laugo, utaa na molu ka lea amolu sulia malutaa gamu gi i talagamu ma langi molu kasi lea sulia kwaieresia a God gi? ⁴ Sulia God e bae uria, <Muka manata baita ana maa gamu gi ma ni tee gamu gi.> Ma nia ka bae urii lau, <So ni tei na e bae tolingia na maa nia ma ni tee nia, nia bobola fai nia gera ka haumaelia!> ⁵ Sui boroi ana, molu haea hasa lea so ta wane ka too ana teni si doo na e bobola nia ka falea uria adomilana ana maa nia ma ni tee nia, sui ka bae, <Nau tara ku falea si doo naa fuana God,> ⁶ nia naa molu haea hasa langi kasi bobola uria adomilaa daaro. Nia naa gomolu faatolomainia na tooa fuana gera ka aaburongo ana kwaieresia a God gi ma daka roosulia na faatolomaia gomolu. ⁷ Haia, gomolu haea molu roosulia God, ma nia langi kasi mamana go. Nia naa, si taa naa Aesea na profet nia e bae sulia mai nao baa nia e mamana naa. ⁸ Nia ka bae urii, <God e haea: Tooa naa da faabaita nau go ada ana baelada, ma na mourilada e nia tau faasi nau. ⁹ Na kwaieresia gera gi i talada go ana na gera faatolomainia ana tooa, sui gera ka haea ada na faatolomailaa nau gi. Ma sulia gera aade urinae, na fooalaa na gera aadea fuagu na doo tatagwai go ana.>>>

Sulia na fanga.

¹⁰ Haia, Jesus e soea mai na tooa oro siana, ma ka bae urii fuada, <<Molu ka fafurongo diana eeri molu ka haitamana. ¹¹ Langi lau si doo na e ruu kou i laona fakana wane na e faabilia mourilana. Langi! Haia, si doo na e haga mai faasia fakana wane ana na e faabilia na mourilana wane.>>

¹² Sui na oote fafurongo a Jesus gi gera ka idu mai siana, gera ka bae urii fuana, <<Si doo baa gi o haeda baa, na Farisi gi gera ka rongoa, ma na manatada ka langi kasi diana sulia.>>

¹³ Ma Jesus e oolisia ka urii, <<Tara God e labasia na faatolomaia garo gi sui na e langi kasi lea mai faasi nia iilingia ta wane na e kwai faililana na doo ta'a na da bulao mai garangia na nia kasi fasida.

¹⁴ Haia, langi molu si manata a'abo ana Farisi nae gi. Sulia gera da uusulia go ada na wane maa rodo na e talaia na tooa maa rodo lau. Ma molu ka haitamana laugo, lea ta wane na maana e rodo ma ka talaia laugo ta wane na maana e rodo, tara daaro sui go daaro ka asi daaro i laona mae kilu.>>

¹⁵ Ma Peter ka bae urii fuana Jesus, <<O inifitaa fasi mai na malutana baelaa baa gi o kafi haeda go kou baa fuamelu.>>

¹⁶ Jesus e oolisia ka bae urii, <<Go-molu naa na kete molu e rorodoa laugo mala ni gera? ¹⁷ Utaa na langi molu si haitamana si doo naa gi? Haia, si doo na e ruu kou laona fakana wane, tara ka lea dongaa na ana i laona rake, ma i buri tara ka haga lau go mai ana faasia la noni. ¹⁸ Haia, ma si baea ta'a gi na e haga mai faasia fakana wane, nia na e ita mai faasia laona manatana wane. Nia naa, si doo nae ana na e haitamana ka faata'a na mourilana wane. ¹⁹ Doo mala manata ta'a gi, hauwanelaa, ooeoelaa, aade ta'alaa fai nia ta wane, sugelaa faafia ta wane, belilana tesi doo ta wane, fai nia na uunuunu dongaalaa ta'a sulia teni wane. Haia, ma si doo nae gi

e haga mai faasia lao manatalana wane. ²⁰ Si doo nae gi haitamana ka faabilia ana mourilana wane. Sui na sau abalaa i naona fangalaa iilingia na malutaa na kokoo gia gi da faatolomai gia mai ana, sui boroi ana ta wane langi kasi aade sulia, na mourilana kasi ta'a go.>>

A Jesus e guraa tee geni maadiu.

²¹ A Jesus e tafusia si gula nae, ma ka lea uria na bali fera i Taea ma i Saedon. ²² Ma tee geni ana tooa maadiu gi i Kanan e lea mai siana, ma ka rii urii, <<Aaofia ae, oe na Aaofia ana kwalafaa a David, o manatai nau mai! Na aagalo ta'a naa e adosia na haari nau, ma ka nonifii asianaa.>>

²³ A Jesus e langi kasi oolisia go ana tesi baea. Ma na oote fafurongo nia gi daka lea mai siana Jesus, ma daka urii, <<O oodu nia ka lea kou amu, sulia ni nia e rii ka lea dongaa go ana i buri golu.>>

²⁴ A Jesus ka bae fuana geni nae ka urii, <<A God e fale nau go mai ana uria na tooa Jiu gi na da iilingia na sipsip gi na da langi ada.>>

²⁵ Sui na geni nae e lea mai, ma ka boururu na ana i maana aena ka urii, <<Wane baita ae, o adomi nau mai!>>

²⁶ A Jesus e oolisia ka urii, <<E langi kasi o'olo uria ngalilana na fanga gera na wela gi ma daka ui ania fuana na kui gi.>>

²⁷ Na geni nae ka urii, <<Iiuka. Sui, na kui gi boroi haitamana daka ania go ada na mumuduna fanga na e asia faasia na tafe gera na wane gi na da hareda.>>

²⁸ Sui a Jesus e oolisia ka urii, <<Geni ae, na manata mamananaa oe e baita asianaa! Ma na doo na o gania, nau kuka falea fuamu.>> Ma na haari nia ka akwaa na ana si kada nae.

Jesus guraa tooa matai oro gi.

²⁹ Kada Jesus e lea mai faasia maefera nae, nia ka ooli mai sulia tala na e liu kamena aasi i Galili. Ma nia ka tae gwouna tefe uuo, ma ka gwouru seenae. ³⁰ Ma ana si kada

nae, tooa oro gi asianaa gera ka lea mai siana. Ma gera ka ngalia laugo mai tooa oro gera matai gi, teni tooa aeda e mae ma na abada ka mae, tooa maada ka rodo, ma tooa fakada ka ato. Gera aaluda i naona aena a Jesus, ma nia ka gurada, ma gera ka akwaa teefou. ³¹ Ma na tooa nae gi na gera koni uria bubulaa, gera ka kwele asianaa ana si kada gera rikia wane gi na fakada e ato ma daka faarai lau, ma tooa na aeda e mae ma na abada e mae gera ka diana lau, ma ni tei gera na langi gera si fali diana gera ka fali diana naa, ma na tooa na maada e rodo gera ka aada lau. Ma sulia na gera rikia si doo nae gi, gera kafi hae initoo ana God gera Israel.

Jesus e faa'oroa fanga to'ou.

³² Sui a Jesus ka soea oote fafurongo nia gi siana, ka urii fuada, <<Nau ku kwaimanatai asianaa fuana tooa naa, sulia gera too fai golu oolu maedani e sui naa, ma na fanga gera gi ka sui naa. Haia, ma ni nau langi kusi dooria oodu gera fui fera gera gi ana si kada gera fiolo ana, aata ta wane ada makeso ma ka asimaelia sulia tala.>>

³³ Oote fafurongoa nia gi gera oolisia daka bae urii fuana, <<I laona fera gwou urii tara golu ka daotoona na fanga i fai eeri ka bobola fai nia tooa oro urii?>>

³⁴ Ma Jesus e soeledi gera ka urii, <<Fita fe beredi na molu too ana?>>

Fafurongo nia gi da oolisia gera ka bae urii fuana, <<Fiu fe doo, fai nia aange gwe iia gi go ana na melu too ana.>>

³⁵ Ana si kada nae, Jesus ka haea tooa gi gera ka gwouru i aano. ³⁶ Sui, nia ka ngalia fiu fe beredi fai nia gwe iia nae gi, ka baelafea God. Sui nia ka niia, sui ka falea fuana abada oote fafurongo nia gi, eeri gera ka tolingia fuana tooa nae gi. ³⁷ Ma tooa nae gi sui go da fanga, ma gera ka aabusu. Buiira gera fanga sui, na oote fafurongo gi gera ka faafungua fiu koko ana oorengana fanga na e oore. ³⁸ Tooa na da ania fanga naa,

gera fai tooni wane. Langi gera si iidumia go na geni ma na wela gi.

³⁹ Haia, ma buira gera fanga sui, Jesus kafi oodu gera i fera gera gi. Ma nia fai nia oote fafurongo nia gi gera ka sifo ma gera ka tae laona tee baru gera ka lea uria maefera gera alangia ana Magadan.

16

*[*No heading here in the Lau NT file*]*

¹ Haia, teni Farisi fai nia teni Sadusi gi gera ka lea mai siana Jesus uria iillitoolana go ada, ma gera ka soeledia eeri ka iilia ta mamalafooa eeri ka faatainia God naa e oodu nia ka lea mai. ² Jesus e oolisia ka bae urii fuada, <<Ana si kada na hato e suu, lea mu rikia na baro-baro gi e kekeroa, muka haitamana uuta tara ka langi si aru bobongi.

³ Haia, ma i ubongi, lea mu rikia na baro-baro gi e kekeroa ma ka bulua, muka haitamana naa tara uuta ka aru. Haia, gamu haitamana asianaa aada haitamanalaa tara ka uuta, langi ka langi. Sui e langi molu si haitamana aada haitamanalana malutana si doo gi na molu rikida ana si kada naa. ⁴ Gamu tooa i tara'ena na mu aadea doo ta'a oro gi ma langi musi manata mamana go ana God. Molu ka dooria rikilana mamalafooa. Haia, ma ni nau tara kusi aadea go ta mamalafooa fuagamu. Na mamalafooa go ana na kuka iilia fuana molu ka rikia, nia naa na kwaibalatana na e fuli fuana a Jona i nao.>>

Buiira Jesus e bae urinae sui, nia ka lea na ana faasi gera.

Sulia na Farisi gi ma na Sadusi gi.

⁵ Ana si kada Jesus fai nia oote fafurongo nia gi gera faifolo uria bali aasi loko, na fafurongo nia gi dasi too ana tefe beredi sulia daka manata buro ana ngalilana fai gera. ⁶ Ma Jesus ka bae urii fuagera, <<Muka aada suli gamu faasia si iisi na e faafufua ana beredi gera Farisi

gi ma na Sadusi gi, aata ka too ani gamu laugo.>>

⁷ Ma ana si kada na fafurongo nia gi gera rongoa na baelaa nae gi, gera ka bae na ada sulia i matanga gera taifilida, ma sulia gera manata hasa Jesus nia e bae sulia beredi mamana, ma gera ka urii, <<Boro Jesus e bae urinae sulia langi golu si ngalia mai tefe beredi oto naa!>>

⁸ Ma sulia Jesus nia e haitamana go ana manatalada oote fafurongo nia gi, nia ka bae urii, <<Utaa naa molu ka manata a'abo asiana sulia na molu si ngalia mai tefe beredi? Haia, na manata mamanalaa gomolu e to'ou asiana! ⁹ Utaa? Kete molu e rorodoa ua? Boro molu manata buro na ana lima fe beredi baa gi ku hangonia ana lima tooni wane, ma molu ka faafungua koko oro ana fanga baa gi e oore. ¹⁰ Ma boro molu manata buro naa laugo ana fiu fe beredi go baa na kuka hangonia ana fai tooni wane ma molu ka faafungua koko oro baa gi ana fanga e oore gi. ¹¹ Utaa naa langi molu si haitamana taa gi na ku bae sulia? Langi lau na beredi baa ku bae sulia. Taa ku haea naa na molu susuli gamu faasia na iisi na faafufulaa ana beredi gera Farisi gi ma na Sadusi gi.>> ¹² Buiria nia bae urinae sui, na fafurongo gi gera kafi haitamana taa na Jesus e bae sulia. Nia bae ana sulia faatolomaia gera Farisi gi ma na Sadusi gi.

Na manata mamanalaa nia a Peter.

¹³ Si kada a Jesus e dao ana na lolofaa i Sesarea Filipae, nia ka ledia na oote fafurongo nia gi ka urii, <<Ni tei naa na tooa gi da alangi nau ana, na Wela nia iimola gi?>>

¹⁴ I gera da oolisia daka urii, <<Teni tooa gi da haea a John Siuabu, ma teni tooa gi aai da haea a Elaeja. Ma teni tooa gi lau da haea a Jeremaea langi ta wane ana profet aai gi.>>

¹⁵ Sui a Jesus e ledida ka urii, <<Haia, ma ni gomolu mone, molu alangi nau ani ni tei?>>

¹⁶ Ma a Simon Peter e oolisia ka urii, <<I oe naa na Christ, na Wela nia a God momouria.>>

¹⁷ Ma a Jesus ka bae ka urii, <<Simon na wela nia John ae, e oilakea fuamu. Sulia ta wane kasi faatainia si doo naa fuamu. Na maa nau i langi na e faatainia fuamu.

¹⁸ Ma i nau ku haea fuamu, i oe a Peter, na malutana baa na fou, ma i fafona na fou naa i nau kuka haungainia na soefaataia nau. Ma na rigitalana na maea langi kasi bobola uria saitalaa ana. ¹⁹ Ma i nau ku falea na kii gi ana maa ana Initooa i Langi fuamu. Ma tesi taa na o luia laona molaagali, gera ka luia laugo i langi. Ma tesi taa na o faalamainia i laona molaagali, gera ka faalamainia laugo mai i langi.>>

²⁰ Sui a Jesus ka bae fifi fuada oote fafurongo nia gi, ka langi dasi faarongoa ta wane hasa i nia naa na Christ.

²¹ Ita ana si kada nae ka lea, a Jesus ka hafali bae faafolaalilana fuada na oote fafurongo nia gi ka urii, <<I nau kuka lea fui Jerusalem. Ma na wane naonao gi ma na fa-taabu baita gi, ma na wane faatolomai gi ana kwaieresia gi, tara gera ka faafii nau. Ma daka haungi nau. Ma ana oula fe dani, i nau kuka tatae lau uria na mouria.>>

²² Ma a Peter ka talai nia, ma e ngatafia ka urii, <<Lord ae, a God ka luia! Na doo naa gi ka langi si fuli fuamu!>>

²³ Ma a Jesus e kari aabulo, ma ka bae urii fuana a Peter, <<Satan ae, o lea tau amu faasi nau! I oe o take suusi nau. Sulia na manatalamu e ita mai faasia na tooa gi go ana. E langi lau faasia a God.>>

²⁴ Sui a Jesus ka bae urii fuada oote fafurongo nia gi, <<Lea so ta wane ka dooria na lealaa i burigu, nia ka lugasia na kwaidooria nia gi. Ma nia ka ngalia na airarafolo nia ana nonifilaa, ma ka lea mai suli nau. ²⁵ Sulia, ni tei na e dooria

ka tala faamouri nia ana, tara ka mae. Ma so ni tei na e mae urii nau, ka mouri naa. ²⁶ Utaa? E diana fuana na wane, lea so i nia e ngalia na molaagali loulou, sui ma ka mae? Langi! Ma langi tesi doo na wane ka falea, hai so ka ngalia na mouria nia lau. ²⁷ Sulia nau, na Wela nia Iimola gi, garangia kuka lea mai fai nia na ensel nau gi, ana Initooa nia na Maa, ma tara nau ku falea na kwaiaraa langi na kwaelaa fuada na tooa gi sui sulia si doo na da iilia. ²⁸ Doo mamanaa nau ku haea fuagamu, teni tooa amolu langi gera si mae lelea daka riki nau kuka dao mai uria na aaofialaa.>>

17

Nonina Jesus e tatala.

¹ Na oonona fe dani i buri, a Jesus e talaia a Peter ma na roo waihaasina gi a James ma a John taifili gera uria i gwouna tefe tolo e fane. ² Ma si kada gera aada kou, gera ka rikia na maana a Jesus e tatala. Na maana e rara iilingia na hato, ma na maku nia gi ka kwakwaoa asianaa. ³ Ma na oolu wane fafurongo naa gi daka rikia a Moses fai nia a Elaeja da faarai adaaro fai nia a Jesus. ⁴ Ma a Peter ka bae urii kou fuana a Jesus, <<Lord ae, nia diana asianaa na golu ka too na agolu i seegi. Lea so o dooria, i nau kuka tolea ta oolu babala, tee doo fuamu, ta doo fuana a Moses, ma tee doo aai fuana a Elaeja.>>

⁵ Ma ana si kada a Peter e bae ua go ana urinae, tesi barobaro na e sinasina ka sifo mai faafi gera, ma daka rongoa na lingee doo ka bae mai urii faasia laona na barobaro nae, <<Nia naa na Wela rakediana nau na ku noni eele sulia. Molu rongo nia!>> ⁶ Ma si kada na oote fafurongo nia gi da rongoa na lingee doo naa, gera ka mou asianaa ma gera ka teo na ada faafia na maada i hae gano.

⁷ Ma a Jesus e dao siada, ma ka hamotooda, ka bae urii, <<Molu tatae. Langi molu si mou.>> ⁸ Haia,

ana si kada daalu aada, daalu si rikia naa ta wane aai, tee taifilia a Jesus go.

⁹ Ma ana si kada daalu sifo mai faasia i gwouna fe tolo nae, a Jesus e bae fifi fuagera ka urii, <<E langi molu si faarongoa ta wane ana si doo nae gi molu rikia, lelea ka dao ana si kada nau, na Wela nia Iimola gi, kuka tatae ana faasia na maea.>>

¹⁰ Oolu fafurongo nia gi gera ka le-dia daka urii, <<Utaa na faatolomai gi ana kwaieresia gi gera haea tara a Elaeja ka ooli lau mai suifetei na wane baa a God e aadafia kafi lea mai?>>

¹¹ A Jesus e oolisida ka urii, <<Nia mamana. Elaeja naa ka ooli mai nao, eeri ka adomia tooa uria na aade aagaulaa. ¹² Ma i nau ku haea lau fuagamu, a Elaeja nia e dao sui na mai. Sui na tooa langi dasi aada haitamana go. Nia naa, gera ka aadea go ada doo ta'a gi ani nia sulia na kwaidoorilaa gera gi. Ma gera tara gera ka aade urinae laugo ani nau.>>

¹³ Ana si kada oolu fafurongo nae gi gera rongoa, gera kafi haitamana John Siuabu naa a Jesus nia manata uria naa, si kada nia ka bae ana.

Jesus e taria aagalo ta'a.

¹⁴ Si kada Jesus fai nia oolu fafurongo nia gi daalu sifo mai fui aena tolo, na tooa oro gi gera koni ana, ma tee wane e lea mai, ka bou-ruru maana aena Jesus, ma ka bae urii, ¹⁵ <<Wane baita ae, o manatai nia mai na wela wane nau, na sulia uura e haungi nia. Na mataia naa haitamana ka aadea ka nue, ma ana si kada e oro nia asi nia naa lao eere ma i laona kafo laugo. ¹⁶ Nau ku ngalia mai siana oote fafurongo oe gi. Sui ka afetai asianaa fuagera uria ka guralana.>>

¹⁷ Haia, Jesus ka bae urii fuada, <<I gomolu na tooa na mu too si kada nae, na aabulolamolou e ta'a asianaa, ma langi molu si manata mamana go ana God. Nau ku noni eela fuana toolaa fai gomolu. Molu ngalia mai na wela nae siagu.>>

¹⁸ Ma Jesus ka bae taria na aagalo ta'a nae faasia wela nae ana baelana. Ma na wela nae ka akwaa na ana si kada nae ua go.

¹⁹ Sui, na fafurongo gi gera ka lea aagwa siana Jesus, ma gera ka ledia daka urii, <<Utaa naa ka afetai fuamelu uria na tarilana na aagalo ta'a naa faasia na wela baa?>>

²⁰ Ma a Jesus oolisia ka bae urii, <<E urinae, sulia na manata mamanalaa gomolu e kukuru asiana. Haia, ma ni nau ku haea fuagamu, lea so na manata mamanalaa gomolu ana a God ka baita ka uusulia boro ana ta mige ai to'ou na gera alangia ana mastad, gomolu haitamana molu ka aadea go amolu na taa na nia e afetai. Lea so ka urinae, fe tolo loko boro haitamana molu ka idua faasia fuilaa ana baelamololu. Haia, ma lea molu manata mamana ana mamanaa ana God, langi tesi doo kasi afetai fuana muka aadea. ²¹ Haia, na gwounge aagalo ta'a urinae na afetai ka haga, lea langi molu kasi fooa fai nia aabu fangalaa.>>

Ruana si kadamanga Jesus e bae sulia maelana.

²² Ma ana si kada oote fafurongo nia gi gera oogu mai i Galili, Jesus ka bae urii fuada, <<I nau, na Wela nia na imola gi, tara gera ka fale nau fuana maalimaea nau gi, ²³ eeri gera ka haungi nau. Haia, ana ooula fe dani, tara kuka mouri lau.>> Ma si kada oote fafurongo gi gera rongoa Jesus e bae urinae, gera ka liobukonu asiana.

Kada Jesus folia takisi fuana Beu Aabu nia a God.

²⁴ Ana si kada Jesus fai nia oote fafurongo nia gi gera lea mai uria maefera i Kapaneam, na wane gi gera koni malefo ana takisi fuana Beu Aabu a God, gera lea siana Peter, daka soeledia, <<Wane faatolomai gomolu e haitamana ka falea laugo si malefo na melu liu uria konilanalaa na fuana Beu Aabu nia a God?>>

²⁵ Ma a Peter oolisia, <<Iiuka, nia haitamana ka falea.>>

Haia, ma si kada a Peter e ruu ana i luma, Jesus ka soeledia fasi ka urii, <<Simon ae, oe manata utaa? Tei naa na aafia gi ana molaa-gali gera haitamana daka konia si malefo faasida? Na wela gera gi i talada, ma langi faasia tooa e'ete gi?>>

²⁶ Peter oolisia ka urii, <<Faasia tooa e'ete gi.>>

Ma Jesus ka urii, <<Nia nae, wela gera na aafia gi gera langi dasi falea go na takisi naa. Nia naa, lea nau kusi falea boro na takisi fuana Beu Aabu nia na Maa nau, nia e diana go ana. ²⁷ Ma sui boro ana ka urinae, e langi kasi diana golu ka labasia na manata gera gi fuagolu. Haia, o lea i laona aasi, oko aao mai. Haia, gwe iia na o tafoa i nao, oko aafanganga na fakana. Ma tara oko rikia si malefo na e bobola fai goro uria na folilana takisi uria tee fe ngali. Ngalia si malefo nae, ma oko falea fuada.>>

18

Tei naa e baita?

¹ Ana si kada nae, oote fafurongo nia gi gera ka lea mai siana Jesus ma gera ka soeledia daka urii, <<Ni tei na e baita ka tasa lao Initooa a God i langi?>>

² Ana si kada nae, a Jesus ka soea tee gala wela siana, ma ka faatakea i matangada. ³ Ma nia ka bae urii, <<Doo mamana nau ku haea fuamololu, lea langi molu si oolisia na aabulolaa molu ma langi molu si faato'ou gomolu mala gala wela gi, langi molu si bobola uria ruulaa laona Initooa i Langi. ⁴ Haia, ma ni tei na e faato'ou nia i talana mala gala wela naa, tara nia ka aalu wane baita laona Initooa a God. ⁵ Ma so ni tei na e gonitainia ta gala wela mala kele gala wela na sulia wane nae nia manata mamana ani nau, nia ka aadea naa fuagu.

⁶ <<Lea ta wane ka faagaroa ta gala wela ana wela naa gi, nia diana fuana wane nae gera ka kulua ta fou baita i luana, sui ngalia daka ui ania

lao aasi. ⁷ Kwaimanatai fuana tooa i laona molaagali sulia si doo oro uria faagaroladala doo nae gi tara ka lea dongaa, ma kwaimanatai asiana fuana wane na tara ka aadea si doo nae gi eeri ka faagaru ana tooa.

⁸ <<Nia naa, lea so na abamu ma langi na aemu ka faagaru oe, oko taba muusia amu, oko ui ania. Sulia e diana fuamu hai so oko ruu i laona Initooa i Langi fai nia na kuru aba ma langi ae, aata daka ui ani oe laona eere na e afetai ka mae. ⁹ Ma lea so na maamu e faagaru oe, oko lafua amu, oko ui ania. Sulia nia e diana fuamu hai so oko ruu i laona Initooa i Langi fai nia tee bali maa, aata daka ui ani oe fai nia roo bali maa i laona eere afetai ka mae.>>

Na sipsip baa na e langi ana.

¹⁰⁻¹¹ Ma Jesus ka bae urii lau, <<Langi molu si sinitainia na gala wela naa gi. Sulia na ensel gera gi da nii mai langi fai nia a God na Maa nau, gera aada suli gera.

¹² <<Haia, lea so ta wane ka too ana tee talange sipsip, ma tee doo ada ka langi ana, ma taa na tara wane naa ka aadea? Wane naa tara ka lugasia sikwa aakwala ma sikwa sipsip gi ana si gula gera fanga ana, ma ka lea ka nanisia tee sipsip na e langi ana. ¹³ Si kada nia daotoona ana, nia eele ka tasa liufia na eeelaa na fai nia na sipsip nia gi na da too ua naa. ¹⁴ Haia, na Maa gamu mai langi, nia e manata laugo urinae sulia nia langi kasi dooria fuana ta gala wela naa gi ka funu sulia na aade ta'alaa nia gi.>>

Garolaa nia ta wane.

¹⁵ A Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Lea so na haasimu ka ilia tesi doo ka garo fuamu, o lea siana, oko faarongoa ana na garolaa nia i matangamoro taifili gomoro. Ma lea nia ka fafurongo uri oe, moro ka kwaimaani lau. ¹⁶ Ma lea nia kasi fafurongo uri oe, oko talaia ta tee wane langi ta roo wane fai oe, hai daaro ka faamamanaa si doo gi sui na o haea, hai oko iili sulia ta Kekedelaa Aabu e haea, <Na roo

wane ma langi ta oolu wane hai daka faamamanaa.> ¹⁷ Ma lea nia ka oote nia ni fafurongolaa urii gera, oko faarongoa ana na figulaa gera na tooa a God gi. Ma lea na figulada na tooa nia a God gi boroi, nia kasi fafurongo go uri gera, oko aade iilingia ta wane maadiu ani nia ma langi ta wane ta'a na e gonina na malefo ana takisi.

¹⁸ <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, tesi taa na molu luia laona molaagali, gera ka luia laugo i langi. Ma tesi taa na molu faalamainia i laona molaagali, gera ka faalamainia laugo i langi.

¹⁹ <<Nau ku haea lau fuamolu, lea so ta roo wane ani gomolu daaro ka aalafaafia tesi doo i laona molaagali ma daaro ka fooma uria, na Maa nau i langi tara nia ka falea fuadaaro. ²⁰ Sulia lea so ta roo wane ma langi ta oolu wane daka oofu ana ta gula ana na hatagu, nau kuka too laugo i seenae fai gera.>>

Sulia na manata lukelaa.

²¹ A Peter e dao siana a Jesus ma ka ledia ka urii, <<Lord ae, fita si kada na kuka haitamana manata lukelana ana haasigu si kada nia e ilia tesi doo ta'a fuagu? Lea ka dao ana fiu si kada?>>

²² Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<I nau ku haea fuamu, langi lau fiu si kada, ma ana si kada gi sui go taari na oko manata luke ana.

²³ Sulia na Initooa i Langi e iilingia ta aafia na e dooria na olosilana na ngalilangalaa gi fai nia na wane ni rao nia gi. ²⁴ Haia, na eetana wane ni raoa e dao mai na e ngalilanga ana si malefo oro asianaa. ²⁵ Ma na wane ni rao nae ka langi kasi bobola naa fai nia na duulana na ngalilangalaa nia, ma na aafia ka oodu nia eeri daka faafoli ani nia fai nia na afe nia ma na wela nia gi ma na doo nia gi sui uria na duulana na ngalilangalaa nia.

²⁶ <<Ma na wane ni rao nae lea mai ka boururu i nao ana na aafia, ma ka gania ka urii, <Oko gwaromaabe fasi fai nau, haia tara kuka

duua na doo oe gi sui.> ²⁷ Ma na aaofia ka kwaimanatai fuana, ma nia ka manata lukea na ngalilangaa nia hai kasi duua naa, ma ka faalamainia ka lea na ana.

²⁸ <<Haia, ma si kada na wane nae e haga kou i maa, nia ka toodaa tee wane aai ana na wane ni rao gi na e ngalilanga ana aange si gale malefo siana. I nia ka dumulia, ma ka hafalia na ini lualana, ma ka bae urii, <O duua na doo gi na o ngalilanga ana siagu!>

²⁹ <<Ma wane ni rao nae ka boururu, ma ka gania ka urii, <Oko gwaromaabe fasi fai nau, ma tara kuka duu fuamu.>

³⁰ <<Sui nia ka oote nia, ma ka ngali nia ma ka aalu nia i laona na beu ni kanilaa, lelea ka duua go na ngalilangaa nae. ³¹ Ma si kada teni wane ni rao aai gi da rikia na doo naa, na manatalada ka asia asianaa. Ma daka lea siana na aaofia, ma daka faarongoa ana na doo gi sui.

³² <<Ma na aaofia ka soea mai na eeta na wane ni rao nae, ma ka bae urii, <I oe na wane ta'a asianaa! I nau ku manata lukea na ngalilangaa oe baa gi sui, sulia o gani nau uria. ³³ Haia, ma ni oe so oko kwaimanatai fuana na wane ni rao aai nae, iilingia baa ku iilia laugo fuamu.> ³⁴ Ma na aaofia nae ka rakehasu asianaa, ma ka falea uria na kwaelana i laona na beu ni kanilaa, lelea nia ka duua go na doo gi sui na e ngalilanga ana.>>

³⁵ Ma a Jesus ka faasuia si oomelawanelaa nae ka urii, <<Ma nia naa si aadelaa na Maa nau i langi tara ka iilia fuagamu, lea so langi musi manata luke mamanaa na haasi gamu gi.>>

19

Sulia na kwailugasilaa ana afe.

¹ Si kada a Jesus e faasuia baelana, nia ka lea faasia lolofaa nae i Galili. Ma nia ka lea folo ana kafo i Jodan ma kafi dao ana maefera nae gi i Judea. ² Ma na tooa oro asianaa gera lea sulia. Haia, ma na orolana

tooa na na gera matai, ma Jesus ka gurada ma gera ka akwaa.

³ Ma teni Farisi gi gera lea laugo mai uria na iilitoolana go ada Jesus. Ma gera ledia, daka urii, <<Utaa? Ana kwaieresia gia gi, nia diana go ana fuana wane ka lugasia na afe nia uria tesi doo boroi ana na nia e dooria?>>

⁴ Jesus oolisida ka urii, <<Uria taa na langi molu si manata diana sulia doo gi mu iidumida laona Kekedelaa Aabu? Na Kekedelaa Aabu nia urii, <Ana hafalilana mai, God e haungainia tooa gi na doo wane ma na doo geni.> ⁵ Ma na Kekedelaa Aabu e haea laugo urii, <Sulia si doo nae, na wane ka tafusia na maa nia fai nia tee nia, ma ka too oofu fai nia na afe nia, ma daaro ka aalua tee doo.>>> ⁶ Ma Jesus ka bae urii laugo. <<Haia, na wane fai nia na afe nia daaro langi lau roo doo, ma daaro tee doo naa. Nia naa, na doo a God e kani oofu sui naa urinae, e langi si diana fuana ta wane ka lukea.>>

⁷ Ma na Farisi gi gera ledia lau daka bae urii, <<Haia, ma tee kwaieresia a Moses e bae urii, <Lea ta wane e dooria ka lugasia na afe nia, nia ka kedea si abe doo ni kwailugasilaa, sui ka falea fuana afe nia, sui nia kafi lugasia.> Haia, ma uria taa naa Moses ka faalamainia fuana tooa gi gera ka aade urinae?>>

⁸ Jesus ka bae urii fuada, <<Moses e faalamainia fuagamu Jiu gi fuana lugasilana afe gamu gi, sulia afetai muka haitamana. Sui boroi ana ka urinae, i nao mai ana si kada God e haungainia ana wane ma na geni, nia langi si urinae. ⁹ Haia, ma ni nau ku haea fuagamu, lea afe nia ta wane langi kasi ooe go ana, ma na aarai nia ka lugasia ma ka aadea ta geni aai lau, na wane naa ka garo ana ooeoelaa.>>

¹⁰ Buiru Jesus e bae urinae fuada sui, oote fafurongo nia gi daka bae urii fuana, <<Haia, ma lea afetai asianaa fuana wane ka lugasia afe nia urinae, diana fuana wane ka langi si aade geni.>>

11 Ma Jesus ka urii fuada, <<Na aai faatolomailaa na haea wane kasi aarai, langi lau fuana tooa gi sui uria lealaa sulia. Na doo fuana tooa na God e falea si faatolomailaa na fuada go ana na gera ka lea sulia. 12 Golu ka haitamana laugo teni wane langi dasi aarai gi, sulia hafali ana si kada gera futa mai ana tesi doo langi si olo laona na nonida, nia na aadea langi dasi bobola fuana aarailaa. Ma teni wane langi dasi aarai sulia na wane gi da haungainia na nonida na aadea langi gera si bobola na fuana aarailaa. Haia, ma teni wane aai mone langi gera si aarai sulia gera i talada ana dooria daka too ada faasia aberosiladalaa eeri daka ilia ada raoa a God fuana hae initooolaa ana. Ma ni tei naa e dooria ka lea sulia na faatolomailaa naa, nia diana nia ka ilia na ana si kada nae naa.>>

Jesus e faadiana teni gala wela.

13 Ma i buira si doo naa, teni tooa gera ngalia mai na gala wela gi siana Jesus eeri ka aalua abana i faafida ma ka fooa faafida. Ma na oote fafurongo nia gi gera ka ngatafida. 14 Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Muka faalamainia na gala wela gi daka lea ada mai siagu, musi luida na. Sulia ni tei naa na manata mamanalaa nia ka iilingia gala wela, nia ka bobola uria toolaa lao Initooa nia a God.>> 15 Sui a Jesus e aalua na abana i fafona gala wela nae gi, ma ka faadiana gera. Sui, nia ka lea na ana.

Sulia na rikidoolaa.

16 Ana tesi kada, tee wane e lea mai siana Jesus ma ka ledi urii, <<Faatolomai ae, si taa diana na kuka aadea eeri kuka ngalia na mouria firi?>>

17 A Jesus ka bae urii fuana, <<Utaa na oko ledi nau sulia na dianalaa? Tee Wane go ana na e diana. Lea o dooria oko too ana mouria firi fai nia God, o aade sulia na kwaieresia nia gi na nia e haeda.>>

18 Haia, na wane nae ka ledia lau a Jesus ka urii, <<Kwaieresia taa gi?>>

A Jesus ka oolisia urii fuana, <<Osi hauwane, osi ooe, osi belia tesi doo, osi suge faafia ta wane. 19 Ma oko manata baita ana maa oe ma ni tee oe. Ma oko rakediana fuana wane aefera oe iilingia fuamu i talamu.>>

20 Sui wane naa ka bae urii fuana Jesus, <<Doo nae gi nau ku iilida sui na mai. Utaa? Si taa lau eeri kuka ilia lau?>>

21 Ma Jesus oolisia ka urii fuana, <<Lea o dooria too diana teefou, lea oko faafoli ana doo oe gi sui, ngalia si malefo nae oko falea fuana tooa siofaa, ma tara oko too ana todadoo i langi. Sui ofi lea mai suli nau.>>

22 Ma ana si kada wane daraa nae e rongoa na doo nae gi, na liona ka bukunu asianaa naa, sui ka lea na ana, sulia nia na wane rikidoo asianaa.

23 Ma a Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Nau ku haea fuagamu, nia e afetai fuana wane rikidoo ka ruu i laona Initooa i Langi. 24 Haia, ma ni nau ku haea laugo fuagamu, nia e afetai fuana doo fai ae baita so ka ruu ana mae ogilaa. Ma afetai ka tasa hasa ta wane na e rikidoo ka ruu i laona Initooa a God.>>

25 Haia, ma ana si kada oote fafurongo nia gi gera rongoa na doo nae gi, gera ka kwele asianaa, ma gera ka bae urii, <<Haia, ma lea afetai fuana tooa gera rikidoo urinae, tei mone ana ka bobola uria ngalilana mouria firi?>>

26 Ma ana si kada Jesus e bae, nia ka bubu o'olo kou fuana oote fafurongo nia gi, ma ka bae urii, <<Sui boroi ana nia ka afetai fuamolu, e langi kasi afetai go fuana a God.>>

27 Ana si kada nae, Peter ka soeledia Jesus ka urii, <<Ma ni gemelu mone? Sulia melu lugasia na doo gemelu gi sui, ma melu ka lea naa suli oe. Haia, ma si taa naa tara God ka falea fuamelu?>>

28 Ma a Jesus e oolisia urii fuagera, <<Nau ku haea fuagamu, ana si kada tara God e aalua molaagali faalu, tara ni nau, na Wela nia Iimola gi, nau kuka gwouru ana gula ni gwourua nau uria na ketolana tooa

gi sui. Ana si kada nae, gomolu aakwala ma roo wane fafurongo nau gi, tara molu ka gwouru fai nau ana gula ana initoo ni gwogwourua uria ketolana tooa gi ana aakwala ma roo aebara gera Israel. ²⁹ Haia, ma ni tei na e lugasia luma nia, ma na haasina ma na waiwane nia, ma na maa fai nia ni tee nia, ma oote wela nia gi, langi so ta gano ana, sulia nia ka lea sulia nau, na wane nae tara nia ka ngalia doo diana oro liufia si doo baa gi nia too ana i nao. Ma tara a God ka falea mouria firi fuana laugo. ³⁰ Ma tooa oro na da baita si kada nae, tara daka to'ou. Ma tooa oro na da faato'ou gera si kada nae, tara daka baita.>>

20

Si oomelawanea sulia na wane rao gi.

¹ A Jesus ka bae lau urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Na Initooa i Langi e iilingia na wane na e too ana gano, ma e lea i ofaidani uria na soelana wane gi uria na raolaa i laona na raoa nia. ² Ma nia ka aalafaafia na folilada ana si malefo na e bobola fuana fe hato, ma ka ooduda naa uria raolaa laona na raoa nia.

³ <<Ma i ubongi ua, nia ka lea lau, ma ka rikia teni wane aai gi da take go ada i laona uusia ma langi dasi iilia go tesi doo. ⁴ Ma nia ka urii fuada, <I gomolu laugo, molu lea, molu ka rao i laona na raoa nau, ma i nau tara kuka foli gomolu.> ⁵ Ma gera ka lea naa.

<<Ma i initooa na hato ma ana si kade hato na e lea naa uria haulafia, i nia ka lea lau, ma ka iilia laugo si doo baa. ⁶ Ma i haulafi i nia e lea ma ka daotoona teni wane gi na da take go ada i uusia. Ma i nia e ledida ka urii, <Uria taa na molu ka take go amolu i seenaa sulia fe hato loulou nae, ma langi molu si iilia go tesi doo?>

⁷ <<Ma gera oolisia daka urii, <Sulia e langi ta wane kasi soe gemelu go.>

<<Ma nia ka bae urii fuada, <I gomolu laugo, molu lea, ma molu ka rao i laona na raoa nau.>

⁸ <<Ma si kada na hato e suu, na wane na e too ana raoa, ka bae urii fuana na wane baita ana na raoa nia, <O soea mai na wane ni rao gi ma oko foli gera ana na malefo gera gi. O hafali ana na wane baa gi ku soeda i'isi lea ka dao ana na wane baa gi ku soe totongenao.>

⁹ <<Na wane ni rao baa gi na nia e soeda i haulafi, da dao mai ma nia ka folida ana si malefo na e bobola fuana fe hato fuana tee wane. ¹⁰ Ma si kada na wane baa gi na nia e soeda mai i nao da dao mai, da manata hasa tara nia ka foli gera ka tee baita. Sui taa, ni gera sui go gera ngalia go si malefo na e bobola fuana fe hato fuana tee wane. ¹¹ Ma si kada gera ngalia ana, gera ngunungunu fuana na wane na e too ana na raoa, daka bae urii, ¹² <Na wane naa gi o soeda mai i buri da rao go ada sulia si kada to'ou, ma oko folida ka bobola laugo fai gemelu na melu ngali gulua ana na raolaa sulia fe hato loulou nae na e hato fifi.>

¹³ <<Ma nia e oolisia tee wane ada ka urii, <Ruana ae, i nau kusi faafefe oe go. I oe o aalafaafia na raolaa uria tee si malefo go baa. ¹⁴ O ngalia na folilaa oe ma oko lea naa. I nau ku dooria na falelaa ana na wane na ku soea i i'isi ka iilingia laugo na ku fale fuamu. ¹⁵ Ma i nau ku too ana babaitaa uria na iililana tesi doo na ku doori iilia ana na malefo nau i talagu. Ni oe o kwaifii sulia nau ku fale doo baita agu fuana wane ete loko gi?>>

¹⁶ Ma i i'isi a Jesus ka bae urii, <<Nia naa, na wane na e isi, tara ka eeta lau i nao. Ma na wane na e eeta i nao, tara nia ka isi lau.>>

Ooula si kada Jesus e bae sulia maelana.

¹⁷ Si kada Jesus e lea fui Jerusalem, nia ka talaia oote fafurongo nia gi gera ka lea garangi nia taifilida, ma nia ka faarai fuada taifilida ka urii, ¹⁸ <<Molu fafurongo diana mai fuagu. Golu lea kou fui Jerusalem

nae. Ma tee wane tara ka fale nau, nau wela nia limola gi, fuana fataabu baita gi ma gera na faatolomai gi ana kwaieresia gi, eeri gera ka keto ta'a ani nau uria na haumaelagu. ¹⁹ Ma tara gera ka fale nau fuana tooa maadiu gi, ma i gera tara daka mala'ite'ite nau, ma gera ka rabusi nau. Sui tara gera ka fotoi nau i fafona airarafolo uria haungilagu. Haia, ma ana ooula maedani, tara nau kuka mouri lau.>>

Faatolomailaa sulia babaitaa lao Initooa a God.

²⁰ Buiru doo nae, afe nia a Sebedi fai nia na roo wela nia gi a James ma a John gera ka dao mai uria rikilana Jesus. Na geni nae e lea mai, ka boururu i naona Jesus, ma ka gania uria iililanalaa si doo fuana roo wela nia gi. ²¹ Ma a Jesus ka soeledia geni na ka urii, <<Taa naa o dooria?>>

Nia ka bae urii, <<Nau ku dooria o bae aalualu fuagu oko faalamainia roo wela nau naa gi daka gwouru garangi oe, ta wane ka gwouru i bali aalo amu, ma ta wane i bali mouli amu, si kada o Aaofia i laona Initoo oe.>>

²² Ana si kada nae, Jesus ka bae urii fuana wela nae gi, <<Si doo na moro gania, gomoro langi moro si haitamana go na malutana. I gomoro moro bobola go amoro uria nonifilaa iilingi nau tara ku nonifii?>>

Ma daaro ka bae urii, <<Iiuka, gemere bobola go amere.>>

²³ Jesus ka bae urii lau fuadaaro, <<Nia mamana tara si doo naa ka dao ani gomoro. Haia, ma fuana taa wane na ka gwouru i bali aalo agu ma taa wane i bali mouli agu iilingia na moro dooria, langi lau ni nau naa ku aadafilaa. Taifilia Maa nau mai langi go ana e haitamana ka falea fuana ni tei gera na nia aadafilida sui naa.>>

²⁴ Kada na aakwala fafurongo aai gi gera rongoa si doo naa, rakeda ka hasu asiana fuana roo waihaasina nae gi. ²⁵ Nia naa, Jesus ka soe gera sui go mai siana, ka bae urii, <<Gomolu haitamana sui na gera

tooa baita gi lao molaagali na gera dooria asianaa ooroilana tooa gera gi. Haia, na tooa kwaitalai gi gera ka haitamana asianaa suungailana tooa gera gi uria iililana si taa na gera dooria. ²⁶ Haia, ma ni gamu, langi musi iilia si doo nae. Lea ta wane ani gamu dooria ka baita, nia ka hau ana wane ni rao fuagamu sui. ²⁷ Iiuka, lea ta wane ani gamu dooria ka baita fuagamu, nia ka aalua wane rao o'oni fuagamu sui. ²⁸ Nia ka iili mala ni nau, nau Wela nia limola gi. Sulia nau kusi lea mai eeri na tooa gi gera ka rao fuagu. Ma nau ku lea mai uria raolaa fuana tooa gi sui, ma kuka falea na mourilagu uria na faamourilana na tooa oro.>>

Jesus e guraa roo wane maa rodo gi.

²⁹ Haia, ana si kada Jesus fai nia oote fafurongo nia gi da lea ua kou fui Jerusalem, gera ka liufia na kou maefera i Jeriko. Ma si kada gera ka lea faasia na fera nae, na tooa oro asianaa gera lea mai sulida. ³⁰ Ma na roo wane maada e rodo daaro gwouru kamena tala. Ma si kada daaro rongoa Jesus e lea mai sulia tala, daaro ka rii naa, daaro ka urii, <<Oe na aaofia ana kwalafaa a David, o manatai gemere mai!>>

³¹ Ma si kada na tooa gi gera rongoa daaro, gera ka ngatafi daaro ma gera ka urii, <<Moro too aaroaro!>> Sui si kada gera bae urinae, daaro kafi rii baita tasa lau urii, <<Oe Aaofia ana kwalafaa David, o manatai gemere mai>>

³² Ma si kada Jesus e rongoa daaro rii mai urinae, nia ka take, ma ka soeda mai, ma ka ledida ka urii, <<Taa na moro dooria nau kuka iilia fuamoro?>>

³³ Daaro oolisia daka urii fuana, <<Gemere dooria oko aadea tesi doo fuamere eeri na maa mere ka aada lau.>>

³⁴ Haia, a Jesus e kwaimanatai asiana fuadaaro, ma nia ka hamosia maa daaro gi. Ma ana si kada nae ua go, na maa daaro gi ka

aada naa, ma daaro ka lea naa fai nia Jesus.

21

Tooa oro da baelafea Jesus.

¹ Ma a Jesus ma na oote fafurongo nia gi gera dao garangia naa i Jerusalem, ana fera i Betfeis, i gwouna fe uuo i Olivtri. I seenae, a Jesus ka falea roo wane ana na oote fafurongo nia gi, daaro ka eeta i nao, ² ma ka bae fuadaaro ka urii, <<Moro lea ana fera loko na moro naofia kou, ma tara moro ka daotoona tee doo fai ae na hatana na dongki, da kani faafia i seenae fai nia na galena. Moro luke daaro, ma moro ka ngalia mai siagu. ³ Ma lea ta wane ka haea tesi doo fuamoro, moro ka haea fuana moro ka urii, <Na Lord naa e dooria.> Ma tara ali'ali nia ka faalamainia fuamoro.>>

⁴ Si doo naa e fuli hai ka faamanaa si taa baa na profet e haea ka urii, ⁵ <<Molu ka haea fuana tooa gi i Jerusalem muka urii, <Rikia fasi. Na Aaofia gamu e lea na mai siagamu. I nia e faato'ou nia, ma ka tae mai i fafona na gale dongki.>>>

⁶ Ma na roo wane naa gi ana na oote fafurongo nia gi, daaro ka eeta naa i nao ma daaro iilia naa si doo naa gi a Jesus e haea fuadaaro hai daaro ka iilia. ⁷ Daaro talaia mai na dongki nae ma na galena, ma daka hamatainia na maku gera gi i fafona galena, ma a Jesus ka tae i fafona. ⁸ Ma na tooa oro asianaa da hamatainia na maku gera sulia na tala, ma teni tooa gi da tabalia na aba senge ana niu gi, ma daka hamatainia sulia na tala uria faabaitalana Jesus. ⁹ Na figua baita gi na da eeta i nao ana a Jesus ma daka isi kou i buira, daka rii ma daka urii, <<Na baelafelaa fuana kwalafaana a David na aofia! God ka faadana na wane na e lea mai ana hatana na Lord! Gia ka baelafea a God!>>

¹⁰ Ma si kada a Jesus e dao i Jerusalem, na fera ka ngalu asianaa,

ma teni tooa gi da ledida daka urii, <<Ni tei naa?>>

¹¹ Ma na figua nae gi daka urii, <<Nia a Jesus na profet, na wane faasia na fera i Nasaret i laona na lolofaa i Galili.>>

Jesus ngatafia tooa da labasia Beu Aabu nia a God.

¹² Si kada Jesus e lea ma ka dao laona labata ana Beu Aabu nia a God, nia ka taria na tooa gi gera uusi ada i seenae. Ma nia ka faa'asiaa na tafe gi na wane nae gi na da tatala ana na malefo, ma ka faa'asiaa na doo gi ni gwourulaa gera tooa gi na da faafoli ana na bola gi. ¹³ Ma Jesus ka bae urii fuana tooa nae gi, <<Na Baelana God i laona Kekedelaa Aabu nia bae urii, <Na Beu Aabu nau naa, gera alangia ana beu ni fooa.> Haia, ma ni gamu mu aadea ka hau na ana beu gera tooa bebeli gi!>>

¹⁴ Ana si kada nae, teni tooa maada e rodo, ma teni tooa aeda e mae, gera lea mai siana Jesus laona labata na i maana Beu Aabu a God, ma nia ka gurada teefou. ¹⁵ Haia, ma na fataabu baita gi ma na faatolomai gi ana kwaieresia gi, gera ka rakehasu asianaa si kada gera rikia doo diana gi na a Jesus e iilia, ma gera ka rongoa gala wela gi da rii daka urii, <<Baelafea na Aaofia na e futa mai ana aebara a David na aofia!>> ¹⁶ Haia, na fataabu baita gi ma na faatolomai gi, gera ka bae urii fuana Jesus, <<Oe rongoa taa na gera haea? Utaa na langi osi baeluida?>>

Ma Jesus ka oolisida urii, <<Iiuka, nau ku rongoa. Ma baelafelagu e diana asianaa. Langi molu si iidumia go baelaa baa laona Kekedelaa Aabu? Nia e bae urii, <Oe o toolamainia na gala wela eeri daka baelafe oe i talamu.>>

¹⁷ Sui i buira, Jesus fai nia oote fafurongo nia gi gera ka lea faasia i Jerusalem, ma gera ka lea fuana i Betani. Ma si kada rodo e dao, gera ka teo i seenae.

¹⁸ Ubongia ana ruana maedani, si kada Jesus fai nia oote fafurongo nia gi gera ooli mai fuana i Jerusalem, a Jesus ka fiolo. ¹⁹ Ma nia ka rikia tee ai figi e take ninimana tala, ma ka lea i aena, sui ka langi si rikia ta fufue doo, ma na abana gi go ana. Ma nia ka bae urii fuana ai figi nae, <<Sulia langi osi aalua ta fufue doo, haia ita ana si kada na langi osi fungu lau!>> Ma ana si kada nae ua go, na ai nae ka mae naa.

²⁰ Kada fafurongo gi da rikia si doo nae, gera ka kwele asianaa. Ma gera ka ledia urii, <<Taa naa e aadea na ai naa ka mae ali'ali go ana naa?>>

²¹ Haia, Jesus ka oolisia ka urii, <<Nau ku haea fuagamu, lea molu manata mamana ma langi molu si manata ruarua, gomolu haitamana molu ka ilia go amolu doo baita gi liufia si doo na ku ilia ana ai figi naa. Lea so molu ka haea fuana fe tolo naa, <O lea, oko too la aasi,> haia nia tara ka lea na ana. ²² Haia, lea molu manata mamana ana God, tesi ta boroi ana molu gania i laona fooalaa, God haitamana nia ka falea fuagamu.>>

Na mamanaa nia a Jesus.

²³ Haia, ana si kada a Jesus e ooli lau laona labata ana Beu Aabu a God uria faatolomailana tooa, na fataabu baita gi ma teni wane baita gera Jiu gi gera ka lea mai siana. Ma gera ka soeledia urii, <<Haia na mamanaa utaa na o too ana oko ilia ana si raoa naa gi? Ma ni tei na e falea mamanaa nae fuamu?>>

²⁴ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Haia, nau laugo nau ku soeledi gamu fasi uria tesi doo. Lea molu oolisi nau, tara nau laugo kuka haea tei na e falea mamanaa fuagu kuka ilia ana doo nae gi. ²⁵ Utaa? Tei naa e falea mamanaa fuana John ka siuabua ana tooa, a God, langi wane go ana?>>

Ana si kada nae, gera ka bae ada i talada, gera ka urii, <<Lea golu haea God naa e falea mamanaa fuana John ka ilia, tara Jesus ka

soeledi golu urii, <Ma utaa naa molu si manata mamana ana John? > ²⁶ Ma lea golu haea urii, <Wane go ana na falea mamanaa fuana John ka siuabua ana tooa, langi lau God,> tara tooa gi daka rakehasu fuagolu.>> Gera mou, sulia na tooa gi da haea a John nia na profet.

²⁷ Nia na gera ka oolisia urii go ada fuana Jesus, <<Gemelu lalafusia ni tei naa e haea fuana John ka siuabua tooa.>>

Ma Jesus ka bae urii fuada, <<Haia, urinae, nau laugo kusi haea fuagamu ni tei naa e falea na mamanaa naa fuagu.>>

Oomelawanea sulia na roo alakwa.

²⁸ Ma a Jesus e bae lau ka urii, <<Molu manata utaa sulia si doo naa? Tee wane e too ana roo wela wane. Ma i nia e lea siana na wela i nao, ma ka bae urii fuana, <Alakwa nau ae, tara'ena o lea ma oko rao i laona na raoa golu baa.>

²⁹ <<Ma i nia e oolisia ka urii, <I nau ku oote nau.> Ma sui i buri, nia ka bulasia na manataa, ma ka lea naa i laona na raoa. ³⁰ Ma i buri, na maa ka lea lau siana na ruana wela aai, ma ka haea laugo tesi baea baa. Ma na wela aai naa e oolisia ka urii, <I nau tara kuka lea.> Ma sui nia ka langi si lea go.

³¹ <<Haia, ni tei adaaro naa na e ilia si doo baa na maa daaro e dooria?>>

Ma gera da oolisia daka urii, <<Na wela baa i nao.>>

Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, na wane ta'a gi na da gonia na malefo ana na takisi ma na geni ooeoe gi, tara gera ruu ada i laona na Initooa a God i nao ani gamu. ³² Sulia a John Siuabu baa e dao na mai siagamu uria na faatailana na tala ana o'oloa, sui langi musi manata mamana go ani nia. Haia, na wane faafefe gi na da gonia malefo ana na takisi ma na aai ooeoe gi gera ka manata mamana ada ani nia. Ma sui boroi ana muka rikia na doo nae gi, langi

musi oolitai manata go, ma langi musi manata mamana go ani nia.>>

Si oomelawanea sulia na wane rao ta'a gi.

³³ A Jesus e bae lau fuada ka urii, <<Molu rongoa fasi tee si baea oomelawanea naa lau. Tee wane e fasia na raoa. Ma nia ka haungainia rara galia, ma ka elia tee kilu uria na felesilana na fufue ai gi uria na waen, ma ka tolea tee luma uria na fololaa. Sui nia ka aalua na raoa nia nae i abada teni wane gi na da rao i hara gi, ma ka lea ana uria tee aefera aai. ³⁴ Ma si kada ni gonidoolaa e dao, nia ka oodua na wane ni rao nia gi siada na wane baa gi na nia e faalamainia na raoa baa fuada, uria ta bali fufue ai nia.

³⁵ <<Ma na wane nae gi na e faalamainia na raoa na fuada da daua na wane ni rao nia gi, ma gera ka rabusia tee wane, ma ruana wane aai gera ka haumaelia naa, ma ooula wane aai gera ka uia na ana fou uria haungilana. ³⁶ Sui nia ka oodua lau teni wane oro ni rao gi lau siada liufia i nao. Ma na wane nae gi na e faalamainia na raoa fuada, daka aade urii baa laugo ada. ³⁷ Ma i i'isi, nia ka oodua na wela wane nia siada. Ma nia ka manata urii, <Gera tara daka manata baita go ada ana na wela nau.>

³⁸ <<Sui ma ana si kada na wane nae gi da rikia na wela nia, daka bae kwailiu naa fuada daka urii, <Nia naa na wela nia na wane na e too ana na raoa naa. Golu haumaelia, eeri golu ka ngalia agolu na doo nia naa gi sui.> ³⁹ Ma gera dau ana ma daka ui ania i maa faasia na raoa nae, ma daka haumaelia.

⁴⁰ <<Nia naa si kada na wane na e too ana na raoa e dao mai, si taa naa nia tara ka iilia fuana na wane nae gi?>>

⁴¹ Ma gera oolisia daka urii, <<Nia ka haumaelia na wane ta'a nae gi, ma nia ka faalamainia na raoa nia fuana teni wane aai gi, na tara daka falea ta bali aai fuana ana si kada ana gonidoolaa.>>

⁴² Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Utaa naa musi rongo diana go ana Kekedelaa Aabu baa e urii, <Si fou baa na wane gi na da tolea na beu da oote gera ana, nia naa e hau ana si fou initoo ka tasa. Ma si doo naa, a Lord naa e iilia, ma ka diana asianaa.>

⁴³ <<Ma nia naa ku haea fuagamu, a God tara ka lafua na Initooa nia faasi gamu, ma ka falea ana fuada na toa gi na daka roosuli nia. ⁴⁴ So ni tei na e asia fafona na fou naa, tara fou na ka labasia naa. Ma so ni tei naa na fou nae ka asia i fafona, nia ka maga ngisingisia naa.>>

⁴⁵ Ma si kada na fataabu baita gi ma na Farisi gi gera rongoa si oomelawanelaa nae gi, gera ka aada haitamana a Jesus e bae suli gera. ⁴⁶ Nia naa gera dooria gera ka dumulia. Sui taa, gera ka mou sulia na toa oro gi gera koni ana si kada nae, sulia na toa gi gera ka manata fuana Jesus i nia na profet.

22

Si oomelawanea sulia na baraa.

¹ A Jesus e bae lau ana oomelawanea fuada na toa gi ka urii, ² <<Na Initooa i Langi e urii: Tee aaofia e haungainia na fangaa ana baraa na fuana na alakwa nia na aarai ana. ³ Ma i nia ka oodua na wane raoa nia gi siada na wane gi na i nia e soeda mai uria na fangaa nae, hai daka lea mai. Sui daka oote gera ada ni lealaa mai.

⁴ <<Sui i nia ka oodua lau teni wane ni rao, ka bae urii fuada, <Molu ka faarongo na wane naa gi ku soeda, na fangaa nau e aade aagau sui naa. Nau ku haungia sui naa na bulumakau baita nau gi ma na gale bulumakau diana nau gi, ma na doo gi sui e aade aagau sui naa. Molu lea na mai ana na fangaa.>

⁵ <<Sui langi dasi dooria go roolaa sulia, ma daka lea e'ete ada. Tee wane e lea na ana uria laona raoa nia, ma ta wane aai e lea ana uria i laona na sitoa nia. ⁶ Ma teni wane aai gi da ngiria na wane ni rao nae gi, daka kwaeda, ma daka

haumaelida. ⁷ Ma na aaofia naa ka rakehasu asianaa, ma nia ka oodua na wane oomea nia gi, ma daka haungia na wane nae gi na da haumaelia na wane ni rao nia gi. Ma daka suungia na fera baita gera.

⁸ <<Sui i nia ka bae urii fuada na wane ni rao nia gi, <Na fangaa e aade aagau naa, sui na wane baa gi ku soeda, dasi faorana lealaa mai uria na fangalaa fai gemelu. ⁹ Molu lea sulia na tala gi, ma molu ka soea mai na tooa gi sui na molu daotooda, daka lea mai ana fangaa naa.> ¹⁰ Ma na wane ni rao gi daka lea sulia na tala gi, ma da oofua mai na tooa gi sui na da daotooda. Ma na fangaa ana na baraa nae ka fungu ana tooa diana gi ma na tooa ta'a gi.

¹¹ <<Sui si kada na aaofia e dao mai uria na rikilana na tooa gi na da dao, nia ka rikia tee wane na e langi kasi oofi ana na aai maku ana na baraa. ¹² Ma na aaofia ka ledia ka urii, <Ruana ae, o ruu mai utaa i seenaa naa, doo na langi osi oofi go ana na maku ana na baraa?> Ma na wane nae ka langi si bae go.

¹³ <<Sui na aaofia ka haea fuana na wane ni rao nia gi ka urii, <Molu kani faafia na abana ma na aena wane naa, ma molu ka ui ani nia i laona na gula rorodoa na i maa ana si gula ana aangilaa ma na girigiri lifoa.> ¹⁴ Sulia na tooa oro gi na a God e soeda, sui taa na aange tooa go na e filida.>>

Na ledilaa sulia na takisi.

¹⁵ Na wane Farisi gi da lea ma daka haungainia na manataa uria na faagarolana a Jesus ana si doo gi na nia e haeda. ¹⁶ Ma gera ka oodua teni fafurongo gera gi fai nia teni wane gi a Herod siana a Jesus. Ma daka bae urii, <<Faatolomai ae, i gemelu melu haitamana i oe o haea na doo mamana gi, ma oko faatolomai mamanaa sulia na malutaa nia a God. Ma ka langi osi manata a'abo go sulia na doo gi na tooa gi da haea suli oe, sulia e langi osi manata baita go ana na babaitaa gera na tooa gi. ¹⁷ Nia naa, o haea fasi

mai na manatalamu fuamelu. Nia bobola go ana ana kwaieresia gia Jiu gi hai melu ka falea na malefo ana na takisi fuana na aaofia i Rom, na hatana a Sisa, ma e langi?>>

¹⁸ Ma a Jesus e haitamana sui naa na manatalaa ta'a gera, ma ka bae urii, <<I gomolu na wane susuge gi, uria taa na molu ka hasi uria na faagarolagu? ¹⁹ Molu faatainia fasi na malefo na molu folia ana na takisi.>> Ma gera ka ngalia mai tee fe malefo, daka faatainia fuana. ²⁰ Ma nia ka ledi gera ka urii, <<Na nununa ni tei naa e nii i fafona malefo naa? Ma na hatana ni tei naa?>>

²¹ Ma gera oolisia daka urii, <<A Sisa.>>

Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu oolifainia si doo nia gi a Sisa fuana a Sisa, ma molu ka oolifainia si doo nia gi a God fuana a God.>>

²² Ma si kada gera rongoa ana na oolivilana nae e diana urinae, gera ka kwele asianaa, ma daka tafusi nia, daka lea na ada.

Sulia na tataea faasia maea.

²³ Ma ana fe dani nae laugo, teni Sadusi gi gera lea mai siana Jesus. Na Sadusi gi gera haea wane afetai ka tatae lau buira nia e mae naa. Si kada gera dao siana Jesus, gera ka soeledia daka urii, ²⁴ <<Faatolomai ae, kwaieresia Moses gi nia bae urii, <Lea ta wane e mae faasia afe nia, ma langi daaro si too go ana ta wela naa, haasina haitamana ka aadea go ana na geni nae. Ma lea daaro ka too ana teni wela ana si kada nae, na wela nae gi wela nia wane baa e aadea na geni naa i nao sui ka mae faasia, sui boroi ana gera ka futa ana haasina.> ²⁵ Haia, tee aebara ani golu Jiu gi gera too ana fiu waihaasina. Haia, na uulunao e aadea tee haari. Haia, ma ana si kada daaro si too ua ana ta wela, wane nae ka mae na ana. ²⁶ Ruana wane ka aadea geni naa. Haia, ma ka langi daaro si too ua ana ta wela laugo, ma nia ka mae naa laugo ana. Ooula wane ka aadea

lau, ka mae laugo. Nia urinae lelea fiu waihaasina nae gi, gera mamae ka sui. ²⁷ Buirā bare waihaasina naa gi gera mae, geni naa ka mae naa laugo. ²⁸ Haia, ma na geni na nia aadea mai fiu waihaasina naa gi. Lea urinae, si kada tooa gi da tatae faasia maea, tara ni tei ana fiu waihaasina nae gi naa aarai nia mamana?>>

²⁹ Jesus e oolisi gera ka urii, <<Gomolu naa langi molu si haitamana go na Kekedelaa Aabu ma langi molu si haitamana go si taa naa God e haitamana ka iilia. Nia naa e aadea molu ka garo asianaa. ³⁰ Sulia i buira tataea faasia tooa gi da mae, nia langi go ta aade genia ma ta toowanea. Sulia ana si kada nae, tara tooa gi gera ka too na ada mala na ensel a God gi i langi.

³¹ Haia, ma na baelaa sulia tooa da mae tara daka tatae lau, God e haea ua na mai. Ma ni gomolu langi molu si manatatoona go taa gi baa molu iidumida laona Kekedelaa Aabu? ³² Ana kada baa God e bae fuana Moses sulia koo gia baa gi Jiu baa gera mae ua na mai baa, nia bae urii, <I nau naa a God a Abraham, ma a God a Aesak, ma a God a Jakob.> Haia, na malutana na baelana nae, sui boroī ana daalu da mae naa, a God e haitamana daalu mouri ua go ada fai nia.>>

³³ Ma ana si kada tooa oro na gera koni galia Jesus da rongoa si doo nae gi, gera ka kwele asianaa ana faatolomailaa nia.

Na kwaieresia baita ka tasa.

³⁴ Ana si kada na Farisi gi da rongoa a Jesus e faabonaa na Sadusi gi, gera oofu mai siana. ³⁵ Ma tee wane ada na faatolomai ana kwaieresia gi, nia ka iilili uria faagarolaa a Jesus ana si ledilaa ka urii, ³⁶ <<Wane faatolomai ae, na kwaieresia taa na e baita liufia kwaieresia gia gi?>>

³⁷ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Oko rakediana fuana a Lord na God oe ana na liomu teefou, ma ana na mangomu teefou, ma ana na manatalamu teefou. ³⁸ Nia naa na

kwaieresia totongenao ma ka baita tasa. ³⁹ Ma ruana kwaieresia e iilingia laugo e urii, <Oko rakediana fuana na tooa aefera oe, iilingia o rakediana ani oe i talamu.> ⁴⁰ Ma na kwaieresia gi sui go faasia a Moses ma na faatolomaia gera na profet gi gera lea sui go mai faasia na roo kwaieresia naa gi.>>

Jesus e ledi sulia aebara nia.

⁴¹ Ana si kada teni Farisi gi da koni galia Jesus, nia ka soeledi gera ka urii, ⁴² <<Gomolu haea ni tei na Christ na wane na God e aadafilia uria Aaofialaa, e futa mai ana?>>

Gera ka oolisia urii, <<Tara Christ ka futa mai ana aebara a David na aaofia.>>

⁴³ Sui a Jesus ka ledi gera lau, <<Lea so nia ka futa go ana ana aebara a David na aaofia, uria taa na Aanoedoo Aabu ka falea na manatalaa fuana a David ka alangia wane ana Lord? Sulia a David e bae urii mai nao, ⁴⁴ <A God e bae urii fuana Lord nau: Oko gwouru i bali aaolo ani nau, eeri oko initoo fai nau maasia si kada tara kuka saitasa ana maalimaea oe gi.> ⁴⁵ Haia, ma lea David na aaofia e alangia Christ ana Lord nia, na Christ ka sifo utaa mai faasia na kwalafaa nia a David go ana?>>

⁴⁶ Ma ana si kada nae, langi ta wane ani gera ka bobola uria oolisi-lanala tesī doo. Ma gera ka ida na ada uria soeledilana Jesus lau.

23

Sulia na Farisi gi fai nia na faatolomai gi ana kwaieresia gi.

¹ A Jesus e bae fuana na tooa gi na da figu mai ma na oote fafurongo nia gi ka urii, ² <<Na wane faatolomai doo ana kwaieresia gi ma na Farisi gi gera too mamanaa uria na faatolomailaa ana kwaieresia a Moses gi. ³ Nia naa, molu ka roosuli gera ma molu ka iilia na doo gi sui na da haea fuamolu. Sui taa, e langi molu si iilia na doo na gera iilida, sulia langi dasi iili go sulia si doo na da bae sulia. ⁴ Gera falea

si raolaa oro na e afetai fuana na tooa gi, iilingia da kania na oko gulu gi faafida, sui langi dasi maabe go uria kwai'adomilaa tooa gi uria na koulana.

⁵ <<Ma gera iilia na doo gi sui hai so na tooa gi daka rikida. Molu rikia fasi na rebe doo baita gi na da kedea na Kekedelaa Aabu gi ana na daka kania i maadara ma i abada. Ma molu ka rikia fasi amolu na maku gera gi e fisira tekwa. ⁶ Ma daka dooria asianaa na gwourulaa ana si gula initoo ana na fangaa gi, ma si gula initoo gi ni gwourulaa i laona Beu Aabu gi. ⁷ Ma daka dooria asianaa ana na faabaitalada i maana uusia gi, ma na alangilada ana wane Faatolomai gi.

⁸ <<Haia, ma e langi kasi diana uria na alangilagamu ana na wane faatolomai doo, sulia gomolu too go ana tee wane Faatolomai doo, ma i gomolu na bare waidoorana gi sui go. ⁹ Ma e langi musi alangia ta wane la molaagali na ana na maa gamu, sulia i gamu mu too go ana tee Maa na e too mai langi. ¹⁰ Ma e langi dasi alangi gamu ana na wane baita, sulia i gamu mu too go ana tee wane baita, ma i nia naa nau, na Christ. ¹¹ Lea so ta wane na ka baita i matangagamu, nia ka aalua na wane ni rao. ¹² Ma so ta wane ka faabaita nia i talana, a God tara ka faato'ou nia. Ma so ta wane ka faato'ou nia i talana, tara a God ka faabaita nia.>>

Kada Jesus e bae usia na tooa baita ana Jiu gi.

¹³ Ma Jesus ka bae lau urii, <<E ta'a asianaa fuagamu na faatolomai gi ana kwaieresia gi ma i gamu laugo na Farisi gi na tooa susuge! Tara a God e kwae gamu, sulia gamu muka bilakea na maa ana Initooa i Langi suusia na tooa. Gamu laugo langi musi dooria go hasa molu ka ruu lao Initooa a God, ma molu ka suusia tooa na da haasi uria ruulaa. ¹⁴ E ta'a fuagamu na faatolomai gi ana kwaieresia gi ma i gamu na Farisi gi na mu aadea na doo gi eeri tooa gi

gera ka hae e gamu na tooa diana gi. Sui taa, tara God ka kwae gamu, sulia mu faafefe ana gwe oru gi ma muka laua na luma gera gi fuagamu. Sui boroi ana molu ka urinae, molu ka iilia foalaa tekwa gi, eeri na tooa gi gera ka haea gamu na tooa a God. Tara na kwakwaelaa gamu gi ka baita ka tasa, sulia mu iili urinae. ¹⁵ E ta'a fuagamu na faatolomai gi ana kwaieresia gi ma i gamu na Farisi gi na tooa susuge na gamu aadea tooa gi eeri gera ka haea gamu na tooa diana gi. Haia, tara God ka kwae gamu, sulia mu uulafu asianaa ana galilaa gula gi sui, lao aasi ma i la tolo, uria daotoolana ta wane, eeri ka lea suli gamu. Haia, ma ana si kada wane naa e lea go suli gomolu, molu kafi aade aagau go ani nia uria lealaa fuana si gula ana maea. Haia, ma na kwakwaelaa nia tara ka tasa liufi gomolu sulia na aabulolana e ta'a liufi gomolu sui naa.

¹⁶ <<Haia, ni gamu mu iilingia na wane maa rodo gi na da talaia na tooa. Nia naa, tara a God ka kwae gamu asianaa. Sulia mu faatolomai tooa gi urii, <So ni tei na e tofe ma ka bae urii: Mamana mai ana Beu Aabu a God, nia e diana go ana lea nia langi kasi iilia si taa naa nia tofe uria. Ma lea nia bae urii: Mamana mai siana gold loko laona Beu Aabu nia God, nia naa e aabu asianaa uria oilana tofelaa nia.> ¹⁷ Gamu maa rodo ma muka nue asianaa. Taa naa na e baita, na gold ma langi na Beu Aabu naa na e aadea gold na ka aabu? Na Beu Aabu a God na e baita liufia na gold! ¹⁸ Ma laugo muka faatolomai nia na tooa gi urii, <So ni tei naa e tofe ma ka bae urii: Mamana mai fafona fuli eere, nia diana go ana lea so nia langi si iilia taa naa nia haea. Ma lea nia bae urii: Mamana mai siana kwaisuusia na e too fafona fuli eere, nia na e aabu ka tasa uria oilana tofelaa nia baa.> ¹⁹ Gamu mu iilingia na tooa maa rodo, sulia gamu mu oowanea asianaa. Si taa naa e baita, kwaisuusilaa ma langi na fuli eere naa na e aadea si kwaisuusilaa

naa ka aabu? Na fuli eere naa e ini-too liufia na kwaisuusilaa. ²⁰ Haia, nia nae, lea so ni tei na e tofe ma ka haea fuli eere, tama nia haea na fuli eere loko fai nia doo gi sui na e too i fafona fuli eere nae. ²¹ Ma so ni tei na e tofe, ma ka haea Beu Aabu nia a God, nia urinae tama nia haea na God na e too laona Beu Aabu nae naa. ²² Ma lea ta wane ka tofe ana langi, tama nia haea fuli gwouru nia God nae, ma God laugo.

²³ <<E ta'a fuagamu na faatolomai gi ana kwaieresia gi ma i gamu na Farisi gi, mu susuge ana aadelaa gamu gi, ma tara God ka kwae gamu. Gamu falea tangafulu ana si doo gi fuana God ana gala si doo gi na mu fasida laona raa gamu gi, sui langi musi manata a'abo go uria roosulilana faatolomailaa baita ana kwaieresia gi. Na faatolomailaa baita gi ana kwaieresia gi e bae urii, <Wane ka iilia na doo gi sui na e olo fuana toa aai. Nia ka kwaimanatai fuana toa ma ka haea si doo mamana gi.> Muka iilia na doo nae gi, fai nia na doo to'ou gi i laona kwaieresia gi laugo. ²⁴ Gamu iilingia na wane maa rodo na e talaia na toa. Gamu haitamana go agamu manata a'abolaa uria lealaa sulia gala si doo gi laona kwaieresia gi. Sui gamu langi musi manata a'abo go ana si doo baita gi laona kwaieresia gi. Kada mu iili urinae, si doo na nia aada mala molu lafua go amolu si lolo faasia si taa naa mu gwoufia, sui muka gwoufia go amolu na subu baita baa.

²⁵ <<Gamu na faatolomai gi ana kwaieresia gi ma i gamu na Farisi gi na mu haitamana aadelana si doo gi eeri toa gi gera ka hae diana ani gamu. Haia, tara God ka kwae gamu, sulia mu dooria na doo oro gi ma muka bebeli. Gamu iilingia ta wane e manata go ana uria tagasilana naina kakao ni gwou gi ma na doo gi ni fangalaa, ma i laoda gera bilia asianaa. ²⁶ Gamu na Farisi gi na maa gamu e iilingia rodo! Mu oolisia na manatalaa gamu gi ka

faalu eeri muka haitamana tagasilana laona kakao gi ma na tatae doo gi ni fanga. Lea na manatalaa gamu ka faalu, na aabulolaa gamu ka faalu laugo.

²⁷ <<Gamu na faatolomai gi ana kwaieresia ma i gamu na Farisi gi, mu aadea toa gi gera ka haea gamu na toa diana gi. Sui taa, tara God ka kwae gamu, sulia gamu mu iilingia kwaingeia gi na gera haungai diana ana bali maa, ma i laona e fungu ana ogi fai nia na nonina toa na gera mae ma daka fura gi naa. ²⁸ Si doo naa nia mamana ani gamu, sulia si taa gi na gamu iilia gi nia aada diana asianaa maana toa gi. Haia, na manatalaa gamu ka ta'a asianaa, ma gamu ka haitamana na sugelana toa.

²⁹⁻³⁰ <<Gamu na faatolomai gi ana kwaieresia gi, ma i gamu laugo na Farisi gi, gamu haitamana aadelana na doo gi fuana toa gi gera ka haea gamu toa diana asianaa. Sui taa, tara God ka kwae gamu, sulia mu haea lea so molu ka too ana si kada i nao, langi gamu kasi adomia go na koo gamu gi uria haungilana na profet gi. Sui muka aalua na fou diana ni faamanatatoalaa i fafona kwaingeia gera profet gi ma na toa diana gi i nao. ³¹ Haia, nia faatania gamu naa na kwalafaa na koo ta'a gamu na da haungia na profet gi i nao. ³² Haia, ma lea urinae, gamu laugo mu aadea na agamu si doo nae! ³³ I gamu naa na aabulolaa gamu e iilingia na loi gi. E afetai asianaa hasa molu ka tafi faasia si kwakwaelaa ana eere i gula ni maea. ³⁴ Haia, si doo nau ku iilia tara nau ku oodua teni profet ma teni wane haitamadoo ma teni faatolomai gi siagamu. Haia ma ni gera na tara bali ada muka haumaelida ma muka fotoida ana airarafolo. Haia, ma bali ada tara muka dumulida ma muka rabusida i laona Beu Aabu ni fooa gamu gi, ma muka tari kwailiu ani gera faasia lao maefera gamu gi. ³⁵ Nia naa aadea tara a God ka kwae gamu faafia na haumaelilana

na tooa gi sui, tala'ae mai ana maelana Ebol na wane o'olo lea mai ka dao ana maelana Sekaraea, wela a Barakaea na gamu na Jiu gi mu haumaelia matanga na Beu Aabu a God ma na fuli eeri. ³⁶ Nau ku haea fuagamu na kwakwaea uria maelana tooa nae gi sui tara ka too i fafo gamu tooa ana kadamanga naa.>>

Jesus e kwaimanatai fuana tooa i Jerusalem.

³⁷ Ma Jesus e aada kou fuana fera i Jerusalem, ma ka bae urii, <<Tooa i Jerusalem ae! Gamu baa mu uia fou gi uria haumaelilana na profet gi baa na a God e falea fuagamu. Kada oro nau ku doori muka lea mai siagu, haia kuka aada suli gamu iilingia na kakaraikua baa e gonitainia na galena gi farana kukubana. Sui taa, langi molu si dooria go. ³⁸ Haia, mu rongoa, tara God ka tafusia na Beu Aabu nia i fera gamu, ma na Beu nia ka gwou go ana. ³⁹ Haia, ma ni nau ku haea laugo, tara langi musi riki nau lau lea ka dao ana si kada gamu muka bae suli nau, muka urii, <A God ka faadianaa na wane na e lea mai ana na hatana a Lord.>>>

24

*[*No Heading here in the Lau NT text*]*

¹ Ma i buira Jesus e bae urinae sui, nia ka lea faasia Beu Aabu nia a God. Ma ana si kada a Jesus e lea kou, na fafurongo nia gi gera ka lea mai siana, ma gera ka bae urii, <<Wane baita ae, aada oko rikia fasi amu na Beu Aabu diana naa gi.>>

² Jesus ka bae urii fuada, <<Iiuka. Beu nae gi e diana. Sui taa, nau ku hae fuagamu, sui boroi ana molu rikia na Beu loko gi, tara tesi fou kasi too i fafo ta fou. Tara daka aatoli teefou i hae gano.>>

³ Buira, Jesus ka tae gwouna fe uuo i Olivtri, ma ana si kada nia e gwouru ana, oote fafurongo nia gi gera ka lea mai siana, ma gera ka too taifili gera. Ma gera ka soeledia

Jesus urii, <<Si kadamanga taa na tara na doo naa gi o haeda fuamelu tara ka dao mai? Haia, ma si taa naa tara ka dao mai eeri ka faatainia kada oe uria oolilaa mai fai nia si kada tara na molaagali na ka funu ana?>>>

⁴⁻⁵ A Jesus e oolisi gera ka urii fuada, <<Muka aada suli gamu, sulia tooa oro gi na tara gera lea mai i nunufana hatagu, ma gera ka suge gamu, daka bae urii, <Nau na Christ na wane baa God e aadafiliala.> Ma ana si kada gera aadea ana si doo nae gi, tara na tooa oro gi gera ka manata mamana ana sugelaa gera nae gi. Haia, ma ni gamu, muka aada suli gamu, aata ta wane ada ka suge gamu ma muka manata mamana ana sugelaa gera gi. ⁶ Ma tesi doo lau, tara muka rongoa lingeena firulaa ana teni fera garangi gi ma na uunuunulaa gi sulia firulaa gi ana teni fera tau mai laugo. Ka urinae boroi ana, langi molu si manata a'abo sulida. Si doo urinae gi tara ka dao na mone mai ana, sui langi lau hasa nia urinae go na suilana molaagali naa. ⁷ Ma tara teni tooa daka firu fai nia teni tooa aai gi, ma teni initooa daka firu fai nia teni initooa aai gi. Ma tara na uunifioloa gi daka liu ma daka toea wane oro lao molaagali, ma tara na aanuanu gi daka geloa fera gi sui lao molaagali naa laugo. ⁸ Sui boroi ana si doo naa gi gera ka dao mai urinae, nia na hafalilana go ana si kada gi ana afetaia gi nae. Ma si doo nae gi e iilingia go ana na geni faafuta e hafali fiiwela.

⁹ <<Haia, ana si kada nae laugo, tara na tooa ana maefera e'ete kwailiu lao molaagali naa, langi gera kasi doori gamu, sulia gamu na tooa nau. Ma tara teni wane ada gera ka dumuli gamu, ma gera ka fale gamu fuana maalimaea gamu gi uria kwaelagamulaa ma uria haumaelilagamulaa. ¹⁰ Ma sulia si doo naa, tara tooa oro gi na da manata mamana ana God, tara langi gera si tasa dongaa ana manata

mamanalaa. Ma tara tooa gi da marasitai gera kwailiu. Ma tara gera ka fale gera na tooa a God fuana maalimaea gera gi. ¹¹ Haia, ma ana si kada nae, tara teni profet susuge oro gi gera ka dao mai, ma tara gera ka talaia ma daka sugea tooa oro gi ma gera ka lea sulia na faatolomailaa garo gera gi. ¹² Ma tara na aade doo garo ka oro asianaa. Ma sulia si doo naa, tara na rakedianalaa gera tooa oro gi ka makeso. ¹³ Sui boroi ana ka urinae, so ni tei na ka tasa dongaa uria lealaa sulia God lelea ka dao isingana si kadamanga nae, nia naa tara God ka faamouri nia. ¹⁴ Ma si Faarongolaa Diana naa sulia Initooa a God, tara gera ka ainitalo ana lao molaagali fuana tooa gi sui. Buiraa naa, isingana molaagali kafi dao mai.

¹⁵ <<Gamua tara muka rikia tesi doo ta'a asianaa uria kwaetolingilana God tara gera ka faatakea laona Beu Aabu a God. Haia, si doo na profet Daniel e bae ua na mai sulia i nao.>> (Tei na o iidumia baelaa naa gi Jesus sulia na doo naa, oko manata diana sulia malutana uria haitamalana.) ¹⁶ Haia, Jesus ka bae urii lau, <<Kada muka rikia ana si doo naa gi ka dao mai, na tooa na da too i laona lolofaa nae Judea, gera ka tafi ali'ali naa uria i tolo gi. ¹⁷ Ana si kada nae, lea ta wane ka too mai i maa ana luma nia, nia ka tafi ali'ali, ma nia ka langi si manata lau uria ruulaa lau lao luma nia uria ngalilana tesi doo ana gi. ¹⁸ Ma ni tei na e too mai ana laona raoa, nia langi kasi ooli na lau mai luma urii tesi maku ana. ¹⁹ Kwaimanataillaa baita asianaa fuada bare geni na da iiana gi ma daka faasusufia gala wela bibiu gi ana si kada nae, sulia e afetai asianaa gera ka tafi ali'ali. ²⁰ Haia, molu ka fooa ma molu ka gania God eeri langi molu si tafi ana kada ana gwagwaria ma langi maedani ana Sabat. ²¹ Ta'alaa naa gi na tara ka dao mai ana si kada nae, tara ka liufia na ta'alaa gi na e sui na mai nao hafali mai ana si kada God

e haungainia mai ana na molaagali lea mai ka dao i tara'ena. Ma i buri, langi naa lau ta ta'alaa baita urinae ka dao lau mai. ²² Lea so God e langi kasi kurusia si kada ana ta'alaa baita urinae, tara ta wane kasi mourii! Ma sulia God e dooria faamourilana tooa nia gi na e aadafilida, nia naa ka aade aagau uria na kurusilana si kada urinae.

²³⁻²⁴ <<Ma sui tara teni wane da haea gera naa na profet ma langi gera naa na Christ. Sui boroi ana, gera susuge asianaa. Ma tara gera aadea doo kwaibalatana baita gi fuana tooa gi gera ka kwele ana ma daka manata mamana ana sugelaa gera gi. Sui boroi ana, tooa na God e aadafilida sui naa, langi gera si manata mamana ana sugelaa gera nae gi. Haia, langi musi manata mamana ana na wane na nia bae urii, <Rikia fasi, nia naa na Christ i seegi!> ma langi, <Nia naa i seenae!> ²⁵ Nia nae, sui boroi ana si doo naa gi langi gera kasi dao gi ua mai, nau ku haea na agu fuagamu i nao eeri muka haitamana.

²⁶⁻²⁷ <<Ana si kada nau, na Wela nia limola gi, ku ooli mai, tara tooa gi sui gera ka riki nau. Iilingia laugo na mu haitamana rikilana sinamaaru kada e sina mai bali taelana hato lea ka dao mai bali suulana hato lao mamangaa. Haia, lea teni tooa gi gera bae urii fuagamu, <Na Christ e too lao aanogwou,> langi molu si lea uria si gula nae. Langi lea teni tooa da bae urii fuagamu, <Christ baa e aagwa i seegi,> langi molu si manata mamana ana baelaa urinae gi.

²⁸ <<So i fai na noina wane mae gi ka too ana, si gula nae naa tara na manu baita gi da oofu ana uria anilana.

²⁹ <<I buira si kada na ta'alaa nae gi e sui, tara na hato ka tala'ae rorodoa, ma na sinali ka langi si tala na mai, ma na bubulu gi na da too i laona mamangaa gera ka aasi gera. Haia, ma na doo kwekwesu gi la mamangaa tara gera ka lea garo kwailiu na ada. ³⁰ Buiraa si doo naa

gi, na mamalafooa ana oolilagu mai kafi faatai mai lao mamangaa. Ma ana si kada nae go ana, tooa gi sui i laona molaagali, daka aangi sulia daka riki nau ku ooli mai fafona barobaro lao mamangaa ma tara nau kuka lea mai fai nia rigitaa nau fai nia na raralaa baita nau. ³¹ Ma tara na bungu ka aangi baita uria soelana na tooa nau gi na nau ku aadafilida sui naa. Ana si kada nae, tara nau kuka oodua mai ensel nau gi eeri gera ka talaia mai tooa nau gi sui ana maefera gi sui lao molaagali.

³² <<Nia diana fuana molu ka haitamana tesi faatolomailaa sulia ai na gera alangia ana figi. Kada harana ai naa nia fufurunga, muka haitamana naa si kada laona fe ngali fuana doo gi sui ka tae diana nia garangi naa. ³³ Haia, ana si kada nau ku garangi ooli mai ana, nia urinae laugo. Sulia kada gamu rikia si doo gi sui ana fe dani ta'a baita baa nau ku haea sui naa fuagamu nia urinae, tara gamu ka haitamana naa si kada fuana fe dani i'isi nia dao garangi na mai. ³⁴ Nau ku haea fuagamu, tara si doo nae gi ka dao mai kada teni wane ana uunitee wane gi ana si kada naa gera si mae ua. ³⁵ Na doo gi sui mai langi ma i laona molaagali tara gera ka sui. Haia, ma na baelagu go naa e totoo si sui.

³⁶ <<Langi ta wane si haitamana si kada tara kuka ooli mai ana. Na ensel gi laugo dasi haitamana, ma ni nau, na Wela, boro kusi haitamana. A God na Maa ana na nia e haitamana. ³⁷ Na oolilagu tara ka iilingia si doo baa gi e fuli ana si kada baa a Noa. ³⁸ Ana fe dani baa gi i nao ana na iigwaa baa, na tooa gi da fanga ma daka gwou ada gi, ma na wane gi ma na geni gi daka aade gera ada kwailiu, lea ka dao go ana fe dani baa na a Noa ka lea i laona na faka baa. ³⁹ Boro ana, gera lalafusia ua na taa naa ka dao mai, lea ka dao ana si kada na iigwaa baa e dao mai ka lauda na ana. Ma nia tara ka dao mai laugo urii ana si kada kuka dao mai ana. ⁴⁰ Ana si kada

nae, roo wane daaro rao i laona na raoa. Ma nau ku ngalia tee wane fai nau, ma ta wane aai kuka tafusia. ⁴¹ Ma roo geni gi laugo daaro rao daaro, ma tee aai kuka ngalia, ma ruana aai kuka tafusia. ⁴² Muka aadaada diana, sulia mu lalafusia fe dani taa na nau, na Lord gamu, kuka dao mai ana. ⁴³ Muka manataoona si doo naa gi, lea so na wane ana luma e haitamana go ana si kada na wane bebeli tara ka dao mai ana, nia ka aadaada diana ma ka langi si faalamainia na wane bebeli nae ka ruu mai lao luma nia. ⁴⁴ I nia naa, muka kwaimaasi laugo, sulia tara nau ku dao mai ana si kada na langi musi haitamana ana.>>

⁴⁵ Haia, Jesus ka bae lau urii fuana oote fafurongo gi, <<Golu ka aada haitamana ana gwoungue wane raoa utaa na nia too ana manata dianalaa eeri wane baita nia ka haitamana manata ngadolaa ani nia urinae. Kada wane baita nia e aade aagau uria lealaa, nia ka soea mai wane raoa nia, ka aalu nia eeri ka aada sulia teni wane raoa aai gi laona luma, ma na fale fangalaa fuada ana si kada diana. ⁴⁶ Haia, oilakea fuana wane raoa diana, si kada wane baita nia ka ooli mai ma ka riki nia tasa dongaa go ana ana aadelana raoa nia gi. ⁴⁷ Doo mamana nau ku haea fuagamu, tara wane baita ka eele asianaa, ma tara nia ka aalu nia fuana wane rao diana ka aadasulia si doo nia gi teefou.

⁴⁸ <<Haia, lea nia wane rao ta'a, tara buira wane baita nia e lea, tara nia ka manata urii, <Tara na wane baita nau afetai ka ooli ali'ali mai.> ⁴⁹ Ma sulia nia manata urinae, tara nia ka hau o'onilaa ana wane raoa baa gi na wane baita nia aalu nia uria aadalaa sulida. Ma tara nia ka fanga ma ka gwou fai nia tooa na gera gwou lilinge oro sulia dani. ⁵⁰ Haia, ma tara nia tona boro ana tee fe dani ma na kade hato loko na wane raoa na langi kasi aade aagau go ana maasia, na wane baita nia ka dao na mai. ⁵¹ Ma tara na wane baita nia ka kwae nia baita asianaa, ma ka aalu nia fai nia tooa na da ta'a

gi. Ma si kada nia ka too ana si gula nae, nia ka aangi dongaa go ana fai nia na girigiri lifolaa.>>

25

Si oomelawanea sulia tee aakwala haari gi.

¹ Ma a Jesus e bae laugo urii, <<Ana si kada na ku ooli lau mai ana, tara na Initooa i Langi ka iilingia na aakwala haari da ngalia na laeta ni kwesulaa gera gi, ma daka lea uria kwaitodailaa fai nia fungao.

² Ma ta lima haari ada da ooewanea, ma ta lima aai ada da liotoo. ³ Na haari ooewanea nae gi da ngalia na laeta gera gi ni kwesulaa, sui langi dasi ngalia go tesi gwai ka bobola fuana faaharulaa fai gera. ⁴ Ma na aai liotoo naa gi da ngalia na gwai baita uria faaharulaa fai nia na laeta gera gi ni kwesulaa. ⁵ Ma na fungao nae e langi kasi dao ali'ali, ma na haari nae gi na maada ka teteolaa teefou ma daka teo na ada.

⁶ <<Ma i initoona na rodo, na tooa gi da rii daka urii, <Na fungao baa e dao na mai! Molu lea, ma molu ka kwaitodai fai nia.> ⁷ Na aakwala haari nae gi da tatae, ma daka faaharua na laeta gera gi ni kwesulaa. ⁸ Ma na haari ooewanea nae gi daka bae urii fuada na haari liotoo gi, <Molu falea tesi gwai ni harulaa amelu, sulia na gwai gemelu gi ni harulaa e garangi sui naa.>

⁹ <<Sui gera oolisida daka urii, <E langi, sulia nia e langi si bobola naa fai golu sui. Molu lea amolu fuana ta beu ni folia uria folilana tesi gwai ni harulaa amolu.> ¹⁰ Ma si kada gera lea ada ana uria na folilaa, na fungao nae ka dao mai. Ma na haari nae gi na da aade aagau daka lea na ada fai nia uria na fangaa ana na baraa. Ma sui na maa ka balika naa.

¹¹ <<Ma i buira na haari aai baa gi daka dao laugo mai, daka urii, <Aarai ae! O ifingia kou na maa uri gemelu! ¹² Ma na fungao nae e oolisida ka urii, <Doo mamana nau ku haea fuagamu, i nau ku lalafusi gomolu.>>>

¹³ Ma a Jesus ka faasua na oomelawanea naa ka urii, <<Nia naa, molu ka aadaada diana, sulia molu lalafusia fe dani langi si kada tara kuka dao lau mai ana.>>

¹⁴ Sui a Jesus ka haea lau si oomelawanea naa fuana na oote fafurongo nia gi ka urii, <<Ana si kada tara ku ooli mai ana, na Initooa i Langi e iilingia tee wane baa e lea ana tee lealaa, ma ka soea na wane ni rao nia gi, ma ka aalua na doo nia gi i abada. ¹⁵ Ma nia ka falea lima si malefo fuana tee wane. Ma fuana ta wane aai, nia ka falea roo si malefo. Ma fuana ta wane aai, nia ka falea tee si malefo. Nia e falea ka bobola naa fai nia na haitamadoolaa gera gi. Sui nia ka lea na ana ana lealaa nia. ¹⁶ Ma na wane nae na e ngalia na lima si malefo, nia ka raoa ana, ma ka todadoo ta lima si malefo lau. ¹⁷ Ma na wane baa e ngalia na roo si malefo, nia ka raoa laugo ana, ma ka toda ta roo si malefo lau. ¹⁸ Haia, ma na wane baa na e ngalia tee si malefo, nia ka lea, ma ka elia tee kilu i laona na hae gano, ma ka haufinia ana si malefo baa na aarai baita nia e falea fuana.

¹⁹ <<Ma i buira si kada e tau, na aarai baita gera baa ka ooli mai, ma ka inifainia na malefo baa gi fai gera. ²⁰ Ma na wane baa na e ngalia lima si malefo, e ngalia lau mai ta lima si malefo lau, ma ka bae urii, <Aarai baita ae, i oe o aalua lima si malefo i abagu. O rikia fasi, nau ku toda ta lima si malefo lau.>

²¹ <<Ma na aarai baita nia e oolisida ka urii, <Oe wane ni rao diana nau. Nau ku haitamana kuka manata ngado ani oe! I oe o rao diana ana si doo to'ou gi, nia naa i nau kuka aalu oe oko baita usia na doo oro gi. O lea mai, ma oko eele amu fai nau.>

²² <<Ma na wane baa na e ngalia roo si malefo ka dao laugo mai. Ma ka bae urii, <Aarai baita ae, i oe o aalua go roo si malefo i abagu. O rikia fasi, i nau ku toda lau ta roo si malefo lau.>

²³ <<Ma na aarai baita nia e oolisida ka urii, <Oe wane ni rao diana nau, nau ku haitamana manata ngado

ani oe! I oe o rao diana ana si doo to'ou gi. Nia naa tara nau kuka aalu oe oko baita usia na doo oro gi. O lea mai, ma oko eele amu fai nau.>

²⁴ <<Sui na wane baa na e ngalia tee si malefo, ka dao mai. Ma i nia ka bae urii, <Aarai baita ae, i nau ku haitamana ni oe na wane na baelamu e rigita. Oko gonina na doo gi go amu ana na gula gi na e langi osi fasia, ma oko ngalia go amu si doo gera tooa e'ete gi. ²⁵ Nia naa ku mou, ma ku lea ma ku haufinia na malefo baa oe baa i laona na hae gano. O aada fasi si malefo oe baa ta naa.>

²⁶ <<Ma na aarai baita nia e oolisia ka urii, <I oe na wane ni rao ta'a ma oko noni eela. O manata go amu na ku goni doo ana si gula na e langi kusi fasia, ma ku ngalia go agu si doo gera tooa e'ete gi. ²⁷ Lea oe manata urinae, oe so oko aalua amu na malefo nau i laona si gula ni aalulana malefo hai ka oro, hai so si kada ku ooli mai ana, i nau kuka ngalia na malefo nae ma na malefo sarenga fai nia gi.>

²⁸ <<Sui na aarai baita nae ka bae urii fuana na wane ni rao nia gi lau, <Molu ngalia na malefo naa faasi nia, ma molu ka falea fuana na wane na e too ana tee aakwala malefo. ²⁹ Sulia na tooa gi sui na da too ana tesi doo gi, tara nau kuka falea lau teni si doo lau fuada, eeri daka too ana doo oro gi. Ma so ni tei na e langi kasi too ana tesi doo, boroi ana nia ka too ana tesi doo to'ou, tara nau kuka lafua faasi nia. ³⁰ Ma na wane ni rao nae, molu ui ania i maa laona na rorodoa, si gula ana aangilaa ma na girigiri lifoa.>>

³¹ A Jesus ka bae lau urii fuada na oote fafurongo nia gi, <<Si kada nau, na Wela nia Iimola gi, tara ku ooli lau mai uria na aaozialaa fai nia na ensel gi, tara kuka gwouru ana si gula ni gwogwourua na Aaozia. ³² Ma na tooa gi sui faasia na fera gi sui tara daka oofu mai i naogu. Ma tara nau kuka inifitaa na tooa gi sui, iilingia ta wane baa e aadasulia na sipsip gi e inifitaa na sipsip gi faasia

na nanigot gi. ³³ Ma nau kuka aalua na tooa o'olo gi i bali aalo ani nau ma na tooa ta'a gi i bali mouli ani nau.

³⁴ <<Sui nau kuka bae urii fuada ni tei gera na da too i bali aalo nau, <Gomolu naa na tooa na Maa nau e faadianaa gi. Molu ruu mai i laona Initooa i Langi na e aade aagau ana fuagamu ita ua na mai ana na hafalilana na molaagali ua mai. ³⁵ Sulia si kada ku fiolo ana, muka falea si fanga fuagu. Ma si kada ku maeligwou ana, muka falea si kafo fuagu. Ma boroi ana nau na wane dao faasia ta fera e'ete, muka soe nau fui lao luma gamu gi. ³⁶ Ma si kada e langi agu tesi maku, muka fale maku fuagu. Ma si kada ku matai, muka aadasuli nau. Ma si kada ku too i laona na beu ni kanilaa, muka maatoogu.>

³⁷ <<Sui na tooa o'olo gi daka oolisia ka urii, <Lord ae, si kada taa na melu riki oe o fiolo ma melu ka hangoni oe, langi si kada taa na o maeligwou ma melu ka falea si kafo fuamu? ³⁸ Ma si kada taa na ni oe na wane dao faasia na fera e'ete ma melu ka soe oe i luma, langi si kada taa na e langi amu tesi maku ma melu ka fale maku fuamu? ³⁹ Ma si kada taa na melu rikia na o matai ana, langi o too ana i laona na beu ni kanilaa ma melu ka lea uria na maatoolamu?>

⁴⁰ <<Ma tara nau kuka oolisida kuka urii, <Doo mamana nau ku haea fuagamu, si kada molu iilia tesi doo urinae fuana ta wane to'ou ana haasigu naa gi, molu iilia naa fuagu.>

⁴¹ <<Sui tara nau kuka bae urii fuada na tooa na da too i bali mouli ani nau, <Molu ka lea tau kou faasi nau. A God tara ka kwae gamu. Ma molu ka lea laona na eere na e totoo firi, na a God e aade aagau ana fuana a Satan ma na ensel ta'a nia gi. ⁴² Sulia i nau ku fiolo, ma molu si falea go tesi fanga agu. Ma si kada ku maeligwou, molu si falea go tesi kafo fuagu. ⁴³ Ma si kada nau ku dao mai, molu si soe nau go fuana luma gamu gi. Ma si kada e langi agu tesi

maku, langi molu si fale maku go fuagu. Ma si kada ku matai ma ku too i laona na beu ni kanilaa, langi molu si aada go suli nau.>

⁴⁴ <<Ma i gera laugo daka oolisia daka urii, <Lord ae, si kada taa na melu riki oe o fiolo, langi o maeligwou, langi oe na wane dao, langi ka langi amu tesi maku, langi o matai langi o too i laona na beu ni kanilaa, ma langi melu si adomi oe go?>

⁴⁵ <<Ma tara nau kuka oolisida urii, <Doo mamana nau ku haea fuagamu, si kada gamu oote gamu kwai'adomilaa fuana na tooa to'ou naa gi, molu si adomi nau laugo.>>>

⁴⁶ <<Sui gera ka lea na ada uria na kwaelaa na e totoo firi, ma na tooa o'olo gi gera ka lea uria na mouria firi.>>

26

Wane baita gera Jiu gi gera faarai sulia haumaelilana Jesus.

¹ Si kada Jesus e faatolomainia ana afutana si doo naa gi sui, nia ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, ² <<Gomolu haitamana sui naa, na roo fe ubongia suifetei fe dani fangaa gia baa hatana Lofogaua. Ma ana si kada nae naa, tara gera ka fale nau ana, nau na Wela nia Iimola gi, fuana maalimaea nau gi, eeri gera ka fotoi nau ana i fafona airarafolo.>>

³ Ma na fataabu baita gi ma na tooa baita gera Jiu gi, gera ka oogu laona luma baita nia na fooanigwou na hatana a Kaeafas. ⁴ Ma gera ka faarai oofu, eeri gera ka daotoona tesi kada ana fuana gera ka dumulia a Jesus ma daka haungia ana aagwalaa go ana. ⁵ Ma gera ka bae kwailiu urii, <<Langi golu si dumulia ana fe dani ana fafangaa, aata tooa gi gera ka firu fai golu.>>

Tee geni e igitainia gwai moko diana i fafona ketena Jesus.

⁶ Ma Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi, gera lea kou fuana i Betani, gera ka too i laona luma

a Simon, na wane baa na fura e haungia i nao. ⁷ Ana si kada Jesus e fanga ana, tee geni e lea mai siana, fai nia tee bii diana na e fungu ana gwai ni gwailaa na folilana e baita. Nia lea mai, ma ka igitainia i fafona ketena Jesus. ⁸ Ma ana si kada na fafurongo nia gi da rikia, rakeda ka hasu, ma gera ka bae ada i talada urii, <<Utaa naa geni naa ka labasia gwai diana naa? ⁹ Gwai naa, lea so golu ka faafoli ana, tara si malefo baita na tara golu ka ngalia ana. Haia, si malefo nae golu ka ngalia uria adomilana tooa siofaa!>>

¹⁰ Ma sulia Jesus e haitamana go ana taa na gera bae sulia, nia ka bae urii fuada, <<Uria taa na molu ka bae urinae ma molu ka faa'ida geni naa? Si doo diana asianaa na nia aadea fuagu naa. ¹¹ Sulia na tooa siofaa gi gera too fai gamu sulia dani go ana. Haia, ma ni nau si kada kukuru go ana na ku too ana fai gamu. ¹² Haia, ma na geni naa, ana si kada nia igitainia ana gwai naa faafia na nonigu, nia e aade aagau ani nau maasia aalulagulaa i laona kwaingeia ana fe dani maelagu. ¹³ Haia, ma ni nau ku haea fuagamu, ana fera gi sui lao molaagali na tara na Faarongolaa Diana gera ainitalongainia ana, tara si taa na geni naa e aadea fuagu gera ka rongoa naa laugo uria na manatatoolana ana.>>

Judas e aalafaafia faafolilaa ana Jesus fuana maalimaea gi.

¹⁴ Buiria si doo naa gi sui, tee wane ana aakwala ma roo wane fafurongo a Jesus hatana a Judas Iskariot e lea siada na fataabu baita gi. ¹⁵ Ma e soeledi gera ka urii, <<Lea ni nau ku falea a Jesus fuamolu, taa naa tara molu ka falea fuagu?>> Ma gera ka iidumia oolu aakwala si malefo ma gera ka falea fuana. ¹⁶ Tala'ae ana si kada nae, Judas ka aadaada naa uria si kada eeri ka bobola fuana ka falea a Jesus fuada.

Jesus e ania na Fangaa ana Lofogaua.

17 Haia, ana eetana maedani ana Fangaa ana Lofogaaui gera Jiu gi, gera haitamana gera ania ana beredi na e langi ta iisi i laona. Ma na oote fafurongo gi da lea mai siana Jesus. Ma gera ka ledia urii, <<Oe dooria i fai na tara melu ka aade aagaa na fanga ana Fangaa ana Lofogaaui fuamu?>>

18 Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu lea fuana Jerusalem. Ana si kada molu dao siana wane na nau ku bae sulia, molu ka bae urii fuana, <Faatolomai gemelu e haea si kada nia e dao garangi naa. Haia, nia bae lau go mai urii, Gemelu na oote fafurongo nau gi tara melu ka aadea na Fangaa naa ana Lofogaaui i luma oe.>>>

19 Haia, kada na fafurongo gi da lea, ma gera ka faarai fai nia na wane naa iilingia a Jesus e haea fuada, gera ka aade aagaa na ana fafanga nae.

20 Ma i haulafia, Jesus e gwouru i seenae uria fangalaa fai nia na oote fafurongo nia gi na aakwala ma roo wane. 21 Ma si kada gera fanga ana, Jesus ka bae urii fuada, <<Doo mamana nau haea fuagamu, tara ta wane ani gamu ka fale nau fuana maalimaea nau gi.>>

22 Kada oote fafurongo gi gera rongo si doo naa, gera ka liobukonu asianaa. Haia, tee wane ani gera kafi tala'ae soeledia Jesus ka urii, <<Lord ae, oe haitamana si doo uri nau afetai kuka iilia ani oe, ne baa?>> Haia, daalu sui go naa daalu bae urinae.

23 Haia, Jesus ka urii, <<Tee wane amolu, na wane nae ka fanga oofu fai nau, nia naa tara ka fale nau fuana maalimaea nau gi. 24 Nau, na Wela nia iimola gi, tara nau kuka mae iilingia na Kekedelaa Aabu e haea sui na mai nao. Ma kwaimanatai asianaa fuana na wane na tara ka fale nau fuana maalimaea nau gi. Nia e diana fuana wane naa so langi kasi futa ua go mai.>>

25 Ana si kada nae, Judas baa, na wane na tara ka falea Jesus fuana maalimaea nia gi, nia ka bae urii, <<Oe haitamana na si doo uri nau afetai kuka iilia ani oe, ne baa?>>

Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Oe i talamu ana na o haea nae.>>

Na fangaa a Lord.

26 Ma ana si kada gera fanga ana, a Jesus e ngalia fe beredi, ma nia ka baelafea a God, sui ka niia, ma ka falea fuana na oote fafurongo nia gi, ma ka bae urii, <<Molu ngalia, molu ka ania, i nia naa na nonigu.>>

27 Sui nia ka ngalia na teteu ni gwoulaa, ma ka baelafea a God, sui ka falea fuada, ma ka bae urii, <<Gomolu gwoufia, i gomolu sui go.

28 Nia naa na abugu na a God e kani faafia na gwalulaa faalu ana, sulia na abugu tara ka iigwa fuana toa oro gi, eeri a God ka manata lukea na aade ta'alaa gi. 29 Doo mamana nau ku haea fuamolu, i nau kusi gwoufia lau na waen naa lea ka dao ana fe dani kuka gwoufia na waen faalu fai gomolu i laona na Initooa a Maa nau.>>

30 Sui gera nguulia fe nguu, sui daka lea uria fe uuo na da alangia ana Olivtri.

A Jesus e haea tara a Peter ka kwaigoloi ani nia.

31 Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Ana fe rodo naa, tara gomolu sui go tara molu ka tafusi nau ma molu ka tafi faasi nau. Sulia na Kekedelaa Aabu baa e haea urii, <Tara a God ka haumaelia na wane na e aadasulia na sipsip gi, ma na sipsip gi sui tara daka tagala.> 32 Sui i buira tara nau kuka tatae lau uria mouria, nau kuka eeta i nao ani gomolu uria i Galili.>>

33 Ma a Peter e oolisia ka urii, <<Nau afetai kuka lea faasi oe, boroi ana toa naa gi daka lea faasi oe!>>

34 Ma a Jesus ka bae urii fuana a Peter, <<Nau ku haea fuamu, i nao ana na kakaraikua ka ai i laona fe rodo naa i tara'ena, ni oe tara oko haea ana oolu si kada na o lalafusi nau.>>

³⁵ Ma a Peter e oolisia ka urii, <<Sui boroi ana kuka mae fai oe, e afetai kuka haea hasa ku lalafusi oe! >>

Ma na oote fafurongo aai gi sui go, gera bae laugo urinae doo.

Jesus i Getsemani.

³⁶ Sui a Jesus e lea fai gera oote fafurongo nia gi ana tesi gula da alan-gia ana Getsemani, ma nia ka bae urii fuada, <<Molu gwouru amolu i seegi ana si kada nau ku lea kou i see loko uria na foalaa.>> ³⁷ Ma nia ka talaia a Peter ma na roo wela a Sebedi gi fai nia, ma ka hafalia na liobukonulaa ka tasa. ³⁸ Ma nia ka bae urii fuada, <<Na liogu e bukonusianaa, ma ka bobola naa fai nia na maelagu. Muka too i seenaa, ma muka aada fai nau.>>

³⁹ Sui nia ka idu to'ou lau faasi daalu, ma ka boururu lea na maadarana ka totoona na hae gano, ma ka fooma ka urii, <<Maa ae, lea so ka waluda go ana, oko lafua amu na nonifilaa naa faasi nau. Sui boroi ana, e langi lau na kwaidooria nau, sulia na kwaidooria oe go ana taari.>>

⁴⁰ Sui a Jesus ka ooli i siana na oolu fafurongo nia gi, ma ka riki daalu teo naa, ma ka bae urii fuana a Peter, <<Peter ae, e utaa na molu si aada mone amolu fai nau sulia ta tee si kadamanga? ⁴¹ Molu aada, ma molu ka fooma, aata molu ka liu i laona ta'ala. Sulia gomolu dooria iilia na doo diana, sui taa na nonidoo gomolu na e makeso.>>

⁴² Jesus ka lea lau, ma ka fooma ana ruana si kada ka urii, <<Maa ae, lea langi bobola uria suusilaa na nonifilaa naa faasi nau, diana go ana, nau ku roo na mone sulia na kwaidooria oe.>>

⁴³ Ma si kadamanga e ooli mai siadaalu na oote fafurongo nia gi, nia e rikia daalu teo lau, sulia na maada e teteolaa asianaa.

⁴⁴ Ma Jesus e lea lau faasida, ma ka fooma lau ana ooluna si kadamanga, ka haea laugo na baea baa gi i nao. ⁴⁵ Sui i nia ka lea lau siadaalu na oolu fafurongo nia gi, ma ka bae

urii fuadaalu, <<Gomolu teo ua? Ma molu ka mamalo ua? Molu aada fasi, e garangia naa si kada hai daka fale nau, na Wela nia iimola gi laona abada na tooa da aade ta'a gi. ⁴⁶ Molu tatae, golu lea naa. Molu rikia na wane baa ka fale nau nia e dao na mai.>>

Gera dumulia a Jesus.

⁴⁷ Ma ana si kada a Jesus e bae ua, a Judas, tee wane ana aakwala ma roo fafurongo nia baa gi, e dao na mai. Ma na wane oro gi da lea mai fai nia, ma gera dau mai ana naefe gi ma na subi gi. Ma na fataabu baita gi ma na wane baita ana tooa, na da oodu gera mai. ⁴⁸ Ma Judas e falea sui naa si mamalafooa fuada ka urii, <<Na wane na tara ku nonoia, nia naa na wane molu dumulia.>>

⁴⁹ Ma ali'ali nia e lea olosia naa siana a Jesus ma ka bae urii, <<Wane faatolomai ae, si aaroaro ka too fai oe.>> Sui ka nonoia.

⁵⁰ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Ruana ae, oko iilia doo nae ali'ali.>>

Sui gera idu garangia mai, ma da dumulia a Jesus, ma daka dau ngasi naa faafi nia. ⁵¹ Ma tee wane ana fafurongo a Jesus gi ka lafua na naefe nia, ma ka kwaea na wane rao nia na foomanigwou, ma ka taba muusia naa na bali ana aalingana.

⁵² Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<O aalua amu naefe oe i fuilaa, sulia ni tei gera na da firu ana naefe, tara daka mae laugo ana naefe. ⁵³ Osi haitamana go lea so ku soea na Maa nau, nia kafi oodua mai na ensel oro gi liufia aakwala ma roo oomea? ⁵⁴ Lea so ka urinae, tara ka langi gera si faamamanaa na Kekedelaa Aabu baa na e haea doo nae gi tara ka fuli ani nau.>>

⁵⁵ Sui a Jesus ka bae urii fuana tooa, <<Utaa na molu lea mai fai nia na naefe gi ma na subi gi uria na dumulilagu iilingia nau naa na wane hauwane? Sulia dani nau ku gwouru go agu i Beu Aabu a God, ma kuka faatolomai doo, sui musi dumuli nau. ⁵⁶ Na doo naa gi teefou

e fuli urinae hai ka faamamanaa na kekedelaa gera na profet gi ana Kekedelaa Aabu.>>

Sui na oote fafurongo nia gi sui go da eekwatainia, ma daka tafi na ada.

Gera ketoa a Jesus.

⁵⁷ Ma na tooa na gera dumulia a Jesus, gera ka talai nia fui lao luma a Kaeafas, na foonigwou. Ma na wane faatolomai ana kwaieresia gi fai nia na oote wane baita gi laugo, gera figu i seenae. ⁵⁸ Ma a Peter e lea sulida ma e lea tau laugo ana, ma ka dao laugo i laona na lalabata ana na luma nia foonigwou, ma ka ruu kou i laona labata, ma ka gwouru siana tooa da folo, eeri nia ka rikia taa naa daka iilia ana a Jesus. ⁵⁹ Ma na fataabu baita gi fai nia na figua ana wane baita gi sui go daka manata uria teni si baea ni susuge gi sulia a Jesus, na e bobola fai nia ka faamaelia. ⁶⁰ Sui ka langi dasi daotoona tesi doo. Ma na wane oro boro da bae susuge gi da lea laugo mai. Sui i buri, tee roo wane susuge daaro tae mai, daaro ka bae urii, ⁶¹ <<Na wane naa nia e bae urii, <I nau ku haitamana na oogosilana na Beu Aabu a God, ma kuka tolea faalu laugo agu ana i laona oolu fe dani.>>>

⁶² Sui na foonigwou e tatae ka bae urii fuana a Jesus, <<Utaa, langi osi oolisia go tesi doo, ana doo ta'ala naa daaro haea sulia na ta'ala oe gi?>> ⁶³ Sui, a Jesus ka bona go ana. Ma na foonigwou ka bae lau urii, <<I nau ku ledi oe ana hatana a God momouria, hai oko haea fuagami hasa i oe a Christ na Wela nia a God, ma e langi?>>

⁶⁴ A Jesus ka bae urii fuana, <<Nia naa nae o haea nae. Haia, doo mamana nau ku haea fuagamu, ita ana si kada naa ka ooli alaa, muka riki nau, na Wela nia limola gi, kuka gwouru i bali aaolo ana a God na e rigita ka tasa, ma kuka lea mai i fafona barobaro gi i langi.>>

⁶⁵ Sui na foonigwou e karia na maku nia, sulia nia rakehasu asianaa, ma ka urii, <<Nia e bae

tataga ana a God. Si taa na golu ka nani lau uria? Golu rongoa sui naa si bae tatagalaa na nia e iilia. ⁶⁶ Muka manata utaa?>>

Ma gera oolisia daka urii, <<Nia e iili ta'a na e bobola fuana nia ka mae.>>

⁶⁷ Sui da ngisufia maana, ma daka kwaea. Ma teni wane da fidalia, daka urii, ⁶⁸ <<Christ ae, lea oe naa ta profet, oko haea mai, ni tei naa e fidali oe nae?>>

A Peter e kwaigoloi ana a Jesus.

⁶⁹ Ma a Peter e gwouru i maa i laona lalabata, ma tee haari ni rao e lea mai siana ka bae urii, <<I oe laugo o too fai nia a Jesus, na wane naa faasia i Galili.>>

⁷⁰ Sui a Peter ka tofe i maada ka urii, <<I nau kusi haitamana si doo naa o haea.>>

⁷¹ Sui, nia ka haga kou i maa. Ma tee haari rao aai laugo e rikia, ma ka bae urii fuana tooa nae gi gera too seenae, <<Na wane naa laugo e too fai nia a Jesus na wane naa faasia i Nasaret.>>

⁷² Ma a Peter ka tofe lau, ka urii, <<Nau ku aalafuu mamana e langi kusi haitamana na wane naa.>>

⁷³ Ma e langi si tau go i buira, na wane gi da take i seenae da lea siana a Peter, ma daka bae urii fuana, <<I oe laugo tee wane ani gera mamana naa naa, sulia na lingeena baelamu naa e faatai oe.>>

⁷⁴ Si kada nae nia ka aalafuu lau ka urii, <<Lea nau ku suge, tara a God ka kwae nau. I nau langi kusi haitamana na wane naa.>>

Ma ali'ali na kakaraikua ka ai. ⁷⁵ Ma a Peter ka manatatoona si baea baa a Jesus e haea, <<I nao ana na kakaraikua ka ai i laona fe rodo naa i tara'ena, ni oe oko haea ana oolu si kada na o lalafusi nau.>> Si kada a Peter e manatatoona si doo nae, nia ka haga kou i maa, ma ka aangii lea ka igi'igilaa go.

27

*[*No heading here in the Lau NT text*]*

¹ Kada e ofaidani naa, na fataabu baita gi sui fai gera na wane baita gi, daka faarai naa sulia a Jesus uria daka hau utaa ana. ² Sui gera kania, ma daka talaiia siana na a Paelat, na wane initoo faasia i Rom.

A Judas e mae.

³ Haia, a Judas, na wane baa e falea Jesus fuana maalimaea nia gi, ana si kada nia e haitamana gera ketoa naa a Jesus fuana na maelana, i nia ka oolilai manata, ma ka oolifainia na oolu aakwala si malefo baa gi fuagera na fataabu baita gi ma na wane baita gi, ma ka bae urii, ⁴ <<I nau ku fualangaa naa, sulia ku falea na wane o'olo uria na maelana.>>

Sui gera oolisia daka urii, <<E urinae tara ka utaa fuagami? Sulia bali nae, na bali oe ana nae.>>

⁵ Ma a Judas ka ui ania na malefo nae gi i laona na Beu Aabu nia a God, ma ka lea na ana. Nia e lea kou i maa, ma ka lio na ana i talana.

⁶ Ma na fataabu baita gi, daka ngalia na malefo nae, ma daka bae urii, <<E langi si bobola golu ka aalua na malefo naa fai nia na malefo ana na Beu Aabu nia a God, sulia si malefo naa na malefo ana hauwanelaa naa.>> ⁷ Ma gera ka faarai sui, gera ka folia ana tesi gano, na gano tee wane e haungai teu. Ma gera ka oolisia gano na uria bae uria aalulana wane mae gi ana tooa na langi gera kasi Jiu i laona. ⁸ I aena naa, gera ka alangia ana si gano naa ana si gano ana abu lelea ka dao i tara'ena.

⁹ Urinae, gera ka faamamanaa si baea na profet Jeremaea e haea ka urii, <<Gera ngalia na oolu aakwala malefo baa, na malefo baa na tooa gi i Israel da folia ana na wane, ¹⁰ ma daka falea uria folilana na gano nia na wane e haungainia teu gi, iilingia na Lord e haea fuagu.>>

A Paelat e ketoa a Jesus.

¹¹ Ma a Jesus ka take i naona a Paelat, na wane initoo faasia i Rom.

Ma a Paelat ka ledia ka urii, <<I oe na Aaofia gera Jiu gi?>>

A Jesus e oolisia ka urii, <<Nia naa nae o haea nae.>>

¹² Si kada na fataabu baita gi ma na wane baita gi gera feengia a Jesus, nia e langi si oolisia ana tee si baea.

¹³ Sui a Paelat ka bae urii fuana, <<Osi rongo go na doo ta'a oro naa gi gera hae oe ana?>>

¹⁴ Sui, a Jesus langi kasi oolisia go ana tesi baea. Nia naa a Paelat ka kwele asianaa ana.

¹⁵ Si kada nae, si kada fangaa gera Jiu gi da alangia ana <<Lofogaua>>. Ma wane initoo faasia i Rom e haitamana ka lukea kou ta wane faasia na beu ni kanilaa, ni tei naa gera Jiu gi da dooria. ¹⁶ Ma ana si kada nae, tee wane e too laugo laona beu ni kanilaa na hatana a Barabas, na tooa gi sui da haitamana. ¹⁷ Nia naa, si kada na tooa gi gera figu mai, Paelat ka ledida ka urii, <<Ni tei naa mu dooria hai ku lukea fuagamu, a Barabas ma langi a Jesus na da alangia ana a Christ?>> ¹⁸ Nia e bae urinae, sulia nia e haitamana na wane baita gi ana Jiu gi gera falea a Jesus fuana sulia gera kwaifii ana.

¹⁹ Ma si kada Paelat e gwouru ana si gula ni keketoa, na afe nia ka falea tesi baea fuana ka urii, <<Langi osi aadea tesi doo ana na wane o'olo naa. Sulia i nau ku teo bole ma ku nonifii asianaa suli nia i laona fe rodo naa.>>

²⁰ Ma na fataabu baita gi ma na wane baita gi gera bae aalingana na tooa, eeri daka gania a Paelat uria ka lukea a Barabas, ma ka aalua a Jesus uria maea. ²¹ Ma a Paelat ka soeledida na figua lau ka urii, <<Ni tei ani daaro na gamu dooria hai kuka lugasia?>>

Ma gera oolisia daka urii, <<A Barabas.>>

²² A Paelat ka bae urii, <<Ma si taa naa tara kuka iilia ana a Jesus, na da alangia ana a Christ?>>

I gera sui daka bae urii, <<O fotoia i fafona airarafolo.>>

²³ Ma a Paelat ka bae urii lau, <<Uria taa? Tesi taa ta'a na nia e iilia?>>

Sui gera rii baita daka urii, <<Fotoia i fafona airarafolo.>>

²⁴ Ma si kada a Paelat e rikia e afetai ka iilia naa tee si doo, ma na firua ka garangi hafali, nia ka ngalia si kafo ma ka saufia na abana i nao ada na tooa, ka bae urii, <<I nau e langi kusi dooria na maelana na wane naa. Bali nae, na bali gomolu naa nae.>>

²⁵ Na figua teefou gera oolisia, daka urii, <<Na maelana ka too faafi gami ma faafia na wela gami gi.>>

²⁶ Haia, a Paelat e faahaga kou a Barabas fuada, ma ka oodua na wane oomea nia gi daka rabusia a Jesus. Sui nia ka falea uria na fotoilana i fafona na airarafolo.

²⁷ Ma na wane ni oomea nia Paelat gi, gera talaia a Jesus i laona na beu nia Paelat, ma na oomea nae teefou gera ka figua mai galia Jesus.

²⁸ Ma gera ka lafua na maku nia, ma daka faaruufia ana si maku kekeroa.

²⁹ Sui gera ka ngalia na eregwou ana kwaletotore ma gera ka aalua fafona ketena, ma gera ka falea tee hage ai eeri ka dau ana i bali aba aaolo nia iilingia nia naa aaofia. Ma gera boururu fuana ma daka onionga ana, daka urii, <<Mouri ka tau, aaofia gera na Jiu gi.>> ³⁰ Ma gera ka ngisufia, ma daka ngalia na hage ai baa, ma gera ka kwaea na ketena. ³¹ Si kadamanga gera onionga ana e sui, gera ka lafua lau na maku baa, ma daka faaruufia lau ana maku nia gi, sui daka talaia kou uria na fotoilana i fafona na airarafolo.

Gera fotoia a Jesus i fafona na airarafolo.

³² Ma si kada gera lea ana, daka rikia tee wane faasia i Saeren, na hatana a Simon. Ma na wane ni oomea gi daka oodua hai ka koua na airarafolo fuana a Jesus. ³³ Sui gera dao ana si gula da alangia ana i Golgota. (Na malutana baea Golgota <<Na Lelete>>.) ³⁴ I seenae, da falea na waen na da dolalia ana

ai afae fuana a Jesus. Ma a Jesus ka gwoutoona, sui ma ka langi kasi gwoufia go.

³⁵ Sui gera ka fotoia i fafona na airarafolo, ma da tolingia na maku nia gi, da lalaba ana daisi uria. ³⁶ Sui gera gwouru ma daka aadaada go ada ³⁷ Ma i ootofana na ketena gera aalua na kedelaa ka urii, <<Na wane naa a Jesus, na aaofia gera na Jiu gi.>> ³⁸ Sui, gera fotoia laugo roo wane bebeli gi ana na airarafolo gi fai nia, ta wane i bali aaolo ana, ma ta wane ana bali mouli.

³⁹ Ma na tooa gi na da liu, gera ka kwaelangainia gwouda, ma daka bae tataga kou fuana a Jesus, ma daka bae urii, ⁴⁰ <<I oe o haea oko oogosia na Beu Aabu nia a God ma oko tole faalu lau ana sulia oolu fe dani go. Haia, lea so i oe na Wela nia a God, oko faamouri oe fasi i talamu, oko sifo mai faasia na airarafolo naa.>>

⁴¹ Ma na fataabu baita gi gera ka onionga ana urinae laugo, fai gera na wane faatolomai ana kwaieresia gi ma na wane baita, daka urii, ⁴² <<I nia e faamouria na tooa e'ete gi, sui ka langi si haitamana ka faamouri nia i talana. Lea so nia na Aaofia gia na Jiu, nia ka sifo mai faasia na airarafolo, eeri gia ka manata mamana ani nia. ⁴³ I nia e fiitoo ana a God, ma ka haea urii, <I nau naa na Wela nia a God.> Golu aadaada hai so golu ka rikia a God tara ka dooria faamouria ma langi langi.>>

⁴⁴ Ma i daaro roo wane ta'a na da fotoia fai nia, daaro bae tataga laugo ani nia urinae.

Maelana Jesus.

⁴⁵ E ita ana na initoona na hato lea ka dao i haulafi, na mae rodo ka afu faafia na aefera teefou. ⁴⁶ Ma i haulafi, a Jesus ka rii baita ka urii, <<Eli, Eli, lema sabaktani.>> Na malutana baa, <<God nau ae, God nau ae, uria taa na oko lugasi nau?>>

⁴⁷ Ma teni tooa da too garangi, gera rongoa, ma gera ka bae urii, <<I nia e soea a Elaeja.>> ⁴⁸ Ma tee wane ada e lalao ka ngalia mai tesi fulo,

ma ka faafungua ana na waen afae, ma ka uusua ana si ai, ma ka falea fuana hai nia ka gwoufia.

⁴⁹ Ma na teni tooa aai gi lau gera ka urii, <<Too ana, golu ka aada fasi a Elaeja ka dao mai uria na faamourilana ma langi langi.>>

⁵⁰ Sui, a Jesus e rii baita lau, ma ka mae naa.

⁵¹ Ma si maku na e bokosia na gula aabu i laona Beu Aabu nia a God e seka ana roo si doo e ita mai i langi lea ka dao i aano. Ma na aanuanu ka liu, ma na fou gi ka foga, ⁵² ma teni kwaingeia gi daka ifi, ma na rae oro gi ana tooa a God na da mae naa, daka mouri lau. ⁵³ Ma gera ka haga faasia kwaingeia gera gi. Ma i buira a Jesus ka tatae laugo, daka ruu i fera aabu i Jerusalem. Ma na tooa oro gi daka riki gera.

⁵⁴ Ma na wane baita ana oomea na e haungia a Jesus fai nia na oomea nia, si kada gera rikia na aanuanu ma na doo e'ete gi sui laugo na e fuli, gera ka mou asianaa ma daka bae urii, <<Nia e mamana asianaa, i nia na Wela a God.>>

⁵⁵ Ma teni geni oro gi na gera lea i buira a Jesus ita mai i Galili ma gera adomia, gera too laugo i seenae ma daka aadaada tau laugo mai ada.

⁵⁶ Na aai ada na ni Mary faasia i Magdala, ma ni Mary na tee nia a James ma a Josef, ma afe nia a Sebedi, ma oote geni gi lau.

Gera aalua a Jesus.

⁵⁷ Ana si kada e haulafia naa garangia rodo, tee wane rikidoo e lea mai. Nia tee wane faasia i fera i Arimetea, ma na hatana a Josef. Ma nia tee wane fafurongo a Jesus laugo. ⁵⁸ Ma nia e lea siana a Paelat ma ka gania na nonina a Jesus. A Paelat e haea daka falea fuana. ⁵⁹ Ma a Josef e ngalia na nonina a Jesus, ma ka afua ana si maku kwakwaoa faalu. ⁶⁰ Sui nia ka aalua i laona na kwaingeia faalu nia, na gera garua i laona na fou baita. Sui nia e bokosia na maana na kwaingeia nae ana si fou baita, sui ka lea na ana. ⁶¹ Ni Mary faasia

Magdala ma ni Mary aai, daaro too gwouru i maa ana na kwaingeia.

⁶² Ma ana fe dani lau fe dani i buira Fraede fe dani Sabat, na fataabu baita gi ma na Farisi gi gera oofu uria faarai oofulaa fai nia a Paelat. ⁶³ Ma gera ka bae urii fuana, <<Wane baita ae, gemelu manatatoona kada wane susuge baa nia mouri ua, nia bae urii, <Nau tara kuka mouri lau ana oula fe dani!> ⁶⁴ Haia, lea doo oko faarongo wane oe gi lea gera ka fofolo siana na kwaingeia lea ka dao ana oula maedani. Langi si diana na oote fafurongo nia gi gera ka ngalia ada na nonina, ma gera ka aagwa ada, sui gera ka sugea tooa, daka haea Jesus e mouri lau. Haia, oe haitamana hasa lea gera suge urinae, tara ka ta'a asianaa nae liufia si sugelaa baa gi nia sugea mai ana tooa.>>

⁶⁵ Ma a Paelat ka urii fuagera, <<Haia, lea urinae, gomolu naa molu aadafilia teni wane ana oomea nau gi eeri gera ka lea fofolo, ma gera ka fofolo diana usia na kwaingeia nae.>>

⁶⁶ Haia, ma ana si kada fataabu baita gi ma na Farisi gi gera rongoa si doo nae, gera aade aagau na ada, gera ka lea naa siana na kwaingeia. Ma si kada gera dao ana gula nae, gera ka aalua na mamalafooa ana kwaingeia naa, haia lea ta wane ka idua boro na maa ana kwaingeia, gera ka haitamana. Ana si kada nae laugo, gera ka aalua wane fofolo gi.

28

Jesus e mouri lau.

¹ I buira fe dani ni mamaloa ana na Sabat, si kada e dani maaka-fukafua ua ana na Sandei i ubongi, ni Mary faasia i Magdala ma ni Mary aai baa, daaro ka lea siana na kwaingeia baa uria rikilana. ² Ma ali'ali na aanuanu baita ka gelo, ma tee ensel nia a Lord ka sifo mai faasia i langi, ma ka gelo na fou baa faasia na maana na kwaingeia, ma ka gwouru i fafona. ³ Na rikilana e

iilingia na sinamaaru ma na maku nia gi e kwakwaoa asianaa. ⁴ Ma ana si kada na wane fofolo gi da rikia, gera ka mou asianaa, ma gera ka lelebe, ma da iilingia na ada na wane mae gi.

⁵ Ma na ensel nae ka bae urii fuadaaro na roo geni nae gi, <<Langi moro si mou. I nau ku haitamana moro nani uria a Jesus baa gera haungia i fafona na airarafolo. ⁶ I nia e langi kasi too naa i seegi. I nia e mouri naa lau naa iilingia baa e haea fuagamu. Moro lea mai seenaa, ma moro ka rikia amoro si gula baa nia e teo ana. ⁷ Haia, moro lea ali'ali naa, ma moro ka faarongoa na oote fafurongo nia gi urii, <A Jesus e mouri naa lau, ma ka lea naa i nao ani gomolu uria i Galili, ma tara molu ka riki nia naa i seenae.> Ma moro ka manatatoona si doo nae ku haea fuamoro.>>

⁸ Ma ali'ali daaro tafusia naa kwaingeia, sulia daaro mou. Ma sui boroi ana, daaro ka eele asianaa. Ma daaro ka lea ali'ali uria na faarongolaa na oote fafurongo nia gi.

⁹ Ma ana si kada nae, a Jesus e toodaa daaro, ka bae urii, <<Na fanualama ka too fai gomoro.>> Ma daaro ka lea mai siana, ma daaro ka boururu usia ma daaro ka dau kou i aena. ¹⁰ Ma a Jesus ka bae urii fuadaaro, <<Langi moro si mou. Moro lea, ma moro ka faarongoa na haasigu gi hai daka lea uria i Galili. Ma tara gera ka riki nau naa i seenae.>>

Na sugelaa na wane baita gi.

¹¹ Haia, ana si kadamanga roo geni gi gera ooli kou sulia na tala, teni wane ana wane fofolo naa gi gera lea naa faasia kwaingeia Jesus, ma gera ooli naa fui Jerusalem. Si kada gera dao ana maefera baita nae, gera ka uunuunu naa sulia si doo gi sui na gera rikia siana fataabu baita gi. ¹² Ma si kada na fataabu baita ma teni tooa baita gi lau ana gera Jiu gi gera ka faarai oofu sui, gera ka falea si malefo baita fuana wane ni fofolo gi. ¹³ Kada gera

falea ana si malefo na fuada wane fofolo naa, gera ka bae urii, <<Molu ka suge urinae fuana wane gi sui, <Kada melu teo ana la rodo, na oote fafurongo a Jesus gi daka lea mai, ma gera ka belia na nonina.>>>

¹⁴ Ma na tooa baita naa gi gera bae laugo urii, <<Lea Paelat e rongoa si doo naa, langi molu si manata a'abo lau, sulia tara gemelu naa melu ka olosia fuana, eeri langi nia kasi rakehasui gomolu.>>

¹⁵ Ma si kada wane fofolo naa gi gera ngalia na malefo nae gi sui, gera ka lea, ma daka ilia na ada si doo gi na fataabu baita gi ma na wane baita gi gera Jiu gera haea fuada. Haia, ma na uunuunulaa naa ana suge ka galida sui na Jiu gi lea mai lea ka dao i tara'ena.

Jesus e dao faatai fuana oote fafurongo nia gi.

¹⁶ Na aakwala ma tee wane fafurongo gi da lea naa fui Galili, uria tee fe uuo nae a Jesus e haea fuada hai daka lea uria. ¹⁷ Ma si kada gera riki nia ana, gera ka boururu usia boroi ana teni wane ada daka manata ruarua. ¹⁸ Sui a Jesus ka dao mai siada, ka bae urii, <<A God e falea sui naa na mamanaa gi sui i langi ma i laona molaagali fuagu. ¹⁹ Nia naa, molu ka lea, ma molu ka faatolomai na tooa gi sui i maefera gi sui, hai daka hau ana na tooa fafurongo nau gi. Ma molu ka siuabu gera ana hatana na Maa ma na Wela ma na Aanoedoo Aabu. ²⁰ Ma molu ka faatolomaida eeri gera ka roosulia na doo gi sui na ku eeresia gamu ana naa. Ma i nau ku too fai gamu lea ka dao ana na suilana na molaagali.>>

NA FAARONGOLAA DIANA NA A MARK E KEDEA A John Siuabu e aade aagau ana tala.

¹ Na hafalilana mai na Faarongolaa Diana naa sulia a Jesus Christ na Wela nia a God e urii: ² E tala'ae iilingia baa a Aesea na profet na e kekedeade si doo na a God e haea fuana a Christ ka urii, <<Tara nau ku oodua kou na wane ni ngali baea nau i nao ani oe, eeri ka aade aagau ana tala fuamu. ³ Tee wane e rii i laona na aanogwou ka urii, <Na Lord e dao na mai! Muka aade aagau ana na tala maasi nia, ma muka olosia na tala fuana.>>

⁴ Urinae a John Siuabu e dao mai i aanogwou, ma ka funao ka bae fifii fuana na tooa gi eeri daka oolitai manata ma daka siuabu, eeri a God ka manata lukea na aade ta'ala'aa gera gi. ⁵ Ma na tooa oro gi faasia na lolofaa i Judea ma na fera i Jerusalem, da lea mai uria rongolana na baelana John. Gera ka faarongo ana na aade ta'ala'aa gera gi, ma nia ka siuabu gera i laona kafo i Jodan.

⁶ A John e ofi ana na maku ana iifuna doo fai ae na da alangia ana na kamel, ma ka kania na kakabe ana na ungana na bulumakau i litana, ma ka ania na siko gi ma na wewedua. ⁷ Ma a John ka bae urii fuana tooa gi, <<Tee wane tara ka lea mai i burigu, ma i nia e baita ka tasa liufi nau, ma i nau kusi faorana uria na agwaarolaa uria na lukelana na tae silipa nia. ⁸ Haia, i nau ku siuabu gamu go agu ana na kafo, sui tara nia ana na ka siuabu gamu ana na Aanoedoo Aabu.>>

Na siuabulana ma na iilitoolana a Jesus.

⁹ E langi si tau laugo i buira doo nae gi, a Jesus e dao mai faasia na fera i Nasaret i laona na lolofaa i Galili, ma ka dao mai siana a John.

Ma a John ka siuabu nia i laona na kafo i Jodan. ¹⁰ Ma ana si kada a Jesus e tatae mai faasia laona na kafo, i nia ka rikia na lofo halo e ifi ma na Aanoedoo Aabu ka sifo mai faafi nia iilingia fe bola. ¹¹ Ma tesi lingee doo e talo mai faasia i langi ka urii, <<Ni oe naa na wela rakediana nau, nau ku eele asianaa suli oe.>>

¹² Ma ana si kada nae ua go, na Aanoedoo Aabu ka talaia Jesus fui aanogwou. ¹³ Ma nia ka too i seenae sulia fai aakwala fe dani, ma a Satan ka iilitoona. Na doo kwasi gi da too laugo seenae, ma na ensel gi daka lea mai, daka aadasuli nia.

A Jesus e filia oote wane totongena o fuana fafurongo nia gi.

¹⁴ I buira na da aalua sui naa a John i laona na beu ni kanilaa, a Jesus ka lea i Galili ma ka ainitalo ana na Faarongolaa Diana faasia a God. ¹⁵ I nia ka bae urii, <<Si kada e dao naa, ma na Initooa a God e dao garangi na mai. Muka oolitai manata faasia na aade ta'ala'aa gamu gi, ma muka manata mamana ana na Faarongolaa Diana naa.>>

¹⁶ Ma ana si kada a Jesus e lea i kamena na aasi i Galili, nia ka rikia a Simon fai nia haasina a Andrew. Daaro dedee adaaro ana moge daaro laona na aasi nae, sulia daaro na roo wane da dedee gi. ¹⁷ Ma a Jesus ka bae urii fuadaaro, <<Moro lea mai fai nau, ma langi molu si nani naa uria iia go ana, sulia i nau tara ku toolamainia na nanilaa uria na tooa gi fuamoro eeri gera laugo tara daka lea mai fai nau.>> ¹⁸ Ma si kada nae ua go, daaro ka lugasia naa na moge daaro gi, ma daaro ka lea fai nia.

¹⁹ Ma si kada a Jesus e lea to'ou lau kou, nia ka rikia a James fai nia a John, na roo wela a Sebedi gi. Daaro gwouru adaaro i laona na baru, ma daaro ka kauraa furai adaaro. ²⁰ Ma si kada a Jesus e riki daaro go, nia ka soe daaro naa, ma daaro ka tafusia na maa daaro a Sebedi i laona na baru fai nia na wane ni rao gi, ma daaro ka lea naa fai nia a Jesus.

A Jesus e taria na aagalo ta'a faasia tee wane.

²¹ A Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi da dao ana fera i Kapaneam. Ma ana maedani Sabat, a Jesus ka lea laona na Beu Aabu ni figulaa ma ka faatolomaidoo. ²² Ma na tooa gi daka kwele asianaa ana na faatolomaia nia, sulia nia e faatolomai mala na wane na e too ana na mamanaa, ma ka e'ete asianaa faasia na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi.

²³ Ma ana si kada nae laugo, tee wane na aagalo ta'a e adosia, nia e ruu mai laona na Beu Aabu nae. Ma nia ka rii ka urii, ²⁴ <<Jesus ae! Ni oe na wane faasia i Nasaret! Na taa naa tara oko iilia ani gemelu? Ni oe o lea mai uria na faafunuilamelulaa naa? I nau ku haitamamu go agu, ni oe na wane Aabu nia a God!>>

²⁵ Ma a Jesus e bae susuala fuana na aagalo ta'a nae ka urii, <<O bona amu, ma oko haga mai i maa faasia na wane na na!>>

²⁶ Ma na aagalo ta'a nae e rii ma ka lebesia na wane nae, ma ka haga tafa na mai faasia. ²⁷ Ma na tooa gi sui na da oogu i seenae, daka kwele asianaa, ma daka ledi kwailiu ani gera daka urii, <<Na taa naa e urii? Ta faatolomaia faalu oto mone na e too ana na rigitaa urii naa. Sulia na aagalo ta'a gi boroi, i nia e oodu gera ma daka roosulia na baelana.>>

²⁸ Haia, na uunuunu sulia a Jesus ka talofi ali'ali fuana na lolofaa teefou nae i Galili.

A Jesus e guraa na tooa oro gi na da matai.

²⁹ Jesus fai nia a James ma a John ma teni tooa lau, gera lea kou faasia na Beu Aabu ni figulaa, daka lea fai nia a James ma a John uria luma gera a Simon ma a Andrew. ³⁰ Ma na fungo geni a Simon e matai ana tatasua, ma ka teo go ana i laona na iifitai nia. Si kada a Jesus e dao ana luma nae, gera faarongo ana siana.

³¹ Ma nia ka lea siana geni nae, ma ka dau i abana, ma ka faatataea. Ma na tatasulaa nae ka sui faasia, ma nia ka falea fanga fuada.

³² Ma ana fe haulafia nae, si kada na hato e suu, na tooa gi da ngalia mai siana a Jesus na tooa matai gi sui ma na tooa gi sui na aagalo ta'a gi da adosida laugo. ³³ Ma tooa gi sui faasia fera nae daka figu mai i maana na luma nae. ³⁴ Ma a Jesus ka guraa na tooa oro gi na da matai ana na matailaa oro e'ete gi. Ma nia ka taria laugo na aagalo ta'a oro gi. Ma i nia ka langi si faalamainia na aagalo ta'a nae gi dasi bae, sulia gera da haitamana sui go naa i nia naa ni tei.

A Jesus e funao i Galili.

³⁵ I ofaidani ana bobongi si kada e rorodoa ua, a Jesus e tatae, ma ka haga kou i maa faasia na luma nae, ma ka lea uria na fooalaa ana tesi gula nae e aaroaro. ³⁶ Ma a Simon fai nia na ruana nia gi da lea, ma daka nani uri nia. ³⁷ Ma si kada daalu daotoona, daalu ka bae urii fuana, <<Na tooa gi da nani uri oe.>>

³⁸ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Golu ka lea lau ana teni fera aai gi garangi i seegi, eeri kuka funao laugo fuada, sulia aena si doo nae na kuka lea mai laona molaagali naa.>>

³⁹ Ma i nia e lea laona na maefera gi sui i laona na lolofaa na i Galili, ma ka funao i laona Beu Aabu ni figulaa gera gi, ma ka taria na aagalo ta'a gi faasia tooa oro gi.

A Jesus e guraa na nonina tee wane na fura e haungia.

⁴⁰ Tee wane na fura e ania nonina e lea mai siana a Jesus, ma ka boururu ma ka ingo nia ka urii, <<Lea so o dooria, oko faamafoa fasi na nonigu naa.>>

⁴¹ Ma a Jesus e kwaimanatai asianaa fuana, ma ka tekwalaa na aba kou ma ka hamosia na wane nae, ka bae urii, <<Nau ku dooria agu. Na nonimu naa ka mafo naa!>> ⁴² Ma ali'ali go na fura nae ka sigi naa faasi nia, ma na nonina ka mafo teefou naa.

⁴³ Ma a Jesus ka oodua na wane nae ka lea na ana, ma ka bae fifi fuana ka urii, ⁴⁴ <<Langi osi

faarongoa lau ta wane ana si doo na ku iilia ani oe naa. O lea, oko faatai na nonimu siana na fataabu, ma oko falea na kwaisuusia na a Moses e eeresia eeri ka falea na faamamanalaa fuana na tooa gi sui naa na nonimu e mafo naa.>>

⁴⁵ Sui, na wane nae e lea, ma ka uunuunu ana sulia si taa baa a Jesus e iilia ani nia ana si gula gi sui. Nia naa, ka afetai naa fuana a Jesus uria na lea faataillaa i laona na fera gi, ma ka too go ana i maa ana si gula aaroaro gi. Ka urinae boroi ana, na tooa gi faasia na fera gi sui daka lea go mai ada i siana.

A Jesus e guraa tee wane na nonina e mae.

2

¹ Na aange fe dani i buira, a Jesus e ooli lau mai uria i Kapaneam. Ma na faarongolaa suli nia ka tagala hasa i nia e too go ana i fera. ² Urinae na tooa oro gi asianaa daka figu mai siana Jesus lelea na luma na nia e too ana ka fungu asianaa, ma ka langi naa tesi gula ni toolaa i laona luma. Ma i maa boroi, na tooa oro gi asianaa da figu laugo ana. Ma a Jesus ka funao fuada. ³ Ma ana si kada nae laugo tee fai wane gi da lea mai, daka ngalia mai tee wane na nonina e mae. ⁴ Ma sulia na figura baita nae, nia naa ka afetai naa fuada uria na ngalilana kou siana Jesus. Urinae daalu ka raa i fafona luma fai nia na wane nae. Ma daalu ka tafangia tee maekwadaa baita i fafona luma i ootofana si gula nae a Jesus e too ana, ma daalu ka faasifoa na wane nae i fafona iifitai nia siana a Jesus. ⁵ Ma si kada a Jesus e rikia na manata mamanalaa gera nae, nia ka bae urii fuana na wane noni mae nae, <<Ruana ae, nau ku manata lukea naa na aade ta'alaa oe gi.>>

⁶ Ma si kada nae, teni wane faatolomai ana kwaieresia gi da gwouru laugo i seenae, ma daka manata ada urii fuada i talada, ⁷ <<Uria taa na wane naa ka bae urinae? I nia e bae tataga ana God

nae! E langi ta wane si bobola fai nia na manata lukelana na aade ta'alaa gi, tee taifilia a God go ana na ka bobola fai nia!>>

⁸ Ma ana si kada nae laugo a Jesus ka haitamana go ana si manataa gera loko gi i lioda, ma nia ka bae urii fuada, <<Uria taa na molu ka manata urinae? ⁹ Nia e waluda go ana uria na haelana fuana na wane naa na nonina e mae, <Nau ku manata lukea naa na aade ta'alaa oe gi,> sulia langi molu si rikia hasa kuka too ana rigitaa uria iililanalaa. Sui taa, nia e afetai uria na haelana, <O tatae, oko ngalia na iifitai oe, ma oko fali,> sulia tara molu ka rikia hasa kuka too ana mamanaa uria iililanalaa, langi e langi. ¹⁰ I nau ku iilia si doo aai na e afetai naa uria na faamamanalana fuamolu hasa nau, na Wela nia Iimola gi, ku too ana na mamanaa lao molaagali naa uria na manata lukelana na aade ta'alaa gi.>> Ma i nia ka bae urii fuana na wane nae na nonina e mae, ¹¹ <<I nau ku haea fuamu, o tatae, ngalia na iifitai oe, oko lea naa i fera oe.>>

¹² Ma na wane nae e tatae i maada, ma kafi ngalia na iifitai nia ma ka lea naa. Ma i gera sui daka kwele asianaa, ma daka silia a God urii, <<Langi golu si rikia ua mai tesi doo urii!>>

A Jesus e soea a Livae.

¹³ A Jesus e lea ooli lau i kamena na aasi i Galili. Ma tee figura baita daka lea mai siana, ma i nia ka hafalia na faatolomai fuada. ¹⁴ Ma ana si kada nia e liu kou, nia ka rikia a Livae na wela a Alfeas e gwouru go ana si gula nia ni gonilana na malefo ana na takisi. Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<O lea mai fai nau.>> Ma a Livae e tatae ma ka lea na ana fai nia.

¹⁵ Ma i buira na a Jesus e soea sui, i nia e lea ka fanga i luma nia a Livae. Ma na wane faafefe oro gi ana wane goni malefo ana na takisi, ma na wane ta'a gi aai, da fanga laugo fai nia a Jesus ma na oote fafurongo nia gi. Sulia na tooa oro urinae gi na da lea fai nia. ¹⁶ Ma na wane gi na da

faatolomai ana kwaieresia gi na da Farisi laugo, si kada gera rikia naa a Jesus e fanga fai nia na wane gi na da gonia na malefo ana na takisi ma na wane ta'a gi aai, daka ledia na oote fafurongo nia gi daka urii, <<Uria taa na nia ka fanga fai gera na wane ta'a loko gi?>>

¹⁷ Ma si kada a Jesus e rongoa si doo nae, nia ka bae urii fuada, <<E langi lau na wane na e akwaa na e dooria na wane na e kwaifaamouri, ma ni tei gera na da matai taari daka dooria na wane urinae eeri ka gura gera. Urinae, i nau kusi lea mai uria na soelana na tooa na toolada e o'olo gi, ma ku lea mai taari uria na soelada na tooa ta'a gi.>>

Si oomelawanelaa sulia na abuu fangalaa.

¹⁸ Ana tesi kada na oote fafurongo nia gi a John Siuabu ma na Farisi gi da abuu fanga. Ma teni tooa gi da lea mai, ma daka ledia a Jesus daka urii, <<Uria taa naa na oote fafurongo a John gi ma na oote fafurongo gera na Farisi gi daka abuu fanga, ma na oote fafurongo oe gi ka langi?>>

¹⁹ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Na tooa gi na da kwairo'oi ana ta baraa langi dasi abuu fanga si kada wane fungao e too ua ana fai gera. Afetai daka abuu fanga si kada na nia e too ua ana fai gera. ²⁰ Sui, tara ka dao ana si kada tooa e'ete da lafua na fungao faasi gera, ma ana fe dani nae taari gera dafi abuu fanga.

²¹ <<E langi ta wane so ka modea ta maku na e uda'uda naa fai nia si maku na e faalu. Sulia lea so nia ka iilia si doo nae, si maku faalu nae ka lafi karia na maku nae e uda'uda naa, ma ka haungainia na maekwadaa na baita. ²² Ma muka haitamana naa na waen da taingainia i laona na ungana na nanigot, e afetai ta wane ka aalua na waen faalu i laona na ungedoo kwali. Sulia lea so i nia ka iilia si doo urinae, si kada na waen nae ka furafura mai, nia ka foga na ungedoo kwali nae, ma na waen nae ma na ungedoo nae ka ta'a sui go.

Nia naa aadea i nia ka aalua na waen faalu i laona na ungedoo faalu laugo.>>

Na ledilaa sulia na raolaa ana maedani ana Sabat.

²³ Ana tee maedani ana Sabat, a Jesus ma na oote fafurongo nia gi da tasa sulia na tala na e liu i laona na raa ana doo iilingia raes. Ma si kada gera liu ana, na fafurongo nia gi daka fusia funge doo gi. ²⁴ Ma na Farisi gi daka bae urii fuana a Jesus, <<O rikia fasi! Uria taa na oote fafurongo oe gi daka iilia si doo naa na kwaieresia e luia ana maedani ana Sabat?>>

²⁵⁻²⁶ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Gamau langi molu si iidu haitamana go si doo baa a David e iilia si kada baa a Abiata na wane e fooanigwou? Si kada baa a David ma na wane nia gi da fiolo, sulia langi ada tesi fanga. Ma nia ka lea i laona na Beu Aabu nia a God, ma ka ania na beredi nae da falea sui naa fuana a God. Ma e abuu asianaa fuana a David ma na wane nia gi uria na anilana na beredi nae, sulia taifilia go na fataabu gi go ana na daka haitamana anilana. Ma sui a David ka ania go ana ma ka falea laugo fuada na wane nia gi, ma daka ania.>>

²⁷ Sui a Jesus ka bae urii fuada, <<A God e haungainia maedani ana Sabat fuana na tooa gi. I nia langi kasi haungainia na tooa gi fuana maedani ana Sabat. ²⁸ I aena naa nau, na Wela nia Iimola gi, ku too ana na mamanaa usia si maedani ana Sabat lau.>>

A Jesus e guraa tee wane na abana e mae.

3

¹ Sui a Jesus e lea lau i laona na Beu Aabu ni figulaa, ma tee wane na abana e mae e too i seenae. ² Ma teni tooa gi i seenae, daka dooria feengilana a Jesus. Nia na aadea gera ka bubu suli nia, hai so daka rikia lea so i nia ka guraa na wane nae ana maedani ana Sabat. ³ Ma a Jesus ka bae urii fuana na wane

nae na abana e mae, <<O take mai i seegi i nao ana na tooa naa gi sui go.>> ⁴ Sui a Jesus ka ledi gera ka urii, <<Si taa naa na kwaieresia golu e faalamainia hai golu ka iilia ana maedani ana Sabat? E faalamainia na iililana si doo diana gi ma langi na iililana si doo ta'a gi? E faalamainia na faamourilana ta wane, langi na haumaelilana ta wane?>>

Sui ka langi dasi oolisia go ana tesi doo. ⁵ A Jesus e rakehasu, ma ka aada galigali gera, sui taa e kwaimanatai lau fuada sulia da garo asianaa i laona na lioda, ma na mangoda ka ngasi laugo. Sui i nia ka bae urii fuana na wane nae, <<O tekwalaa mai na abamu.>> Ma nia ka tekwalaa na abana go, ma na abana ka diana naa lau. ⁶ Sui na Farisi gi da haga kou i maa, ma daka bae oofu fai nia teni wane ana gule tooa a Herod gi, ma daka haungainia teni manata gi uria haumaelilana a Jesus.

Na figua baita i kamena aasi.

⁷ Sui a Jesus fai nia oote fafurongo nia gi daka lea uria na aasi i Galili, ma na tooa oro gi daka lea i buira. I gera da lea mai faasia na bali fera i Galili ma i Judea, ⁸ ma faasia i Jerusalem ma i Idumea, ma faasia na bali fera loko gi da ooli fui taelana hatu ana kafo i Jodan. Ma teni tooa da lea mai faasia na fera gi galia na fera i Taea ma i Saedon. Na figua baita nae da lea mai i siana a Jesus, sulia da rongoa si doo baita gi na i nia e iilida. ⁹ A Jesus ka haea fuana na oote fafurongo nia gi hai daka aade aagau ana ta baru, aata na tooa gi daka beresia, sulia na figua nae e baita asianaa. ¹⁰ Sulia nia e guraa na tooa oro gi, nia naa na tooa gi na mataia gi e haungida daka suungai gera kou hai so daka hamosia mone ada a Jesus. ¹¹ Ma si kada na tooa gi na aagalo ta'a gi e adosida da riki nia, daka boururu i nao ani nia ma daka rii ka urii, <<I oe na Wela nia a God!>> ¹² Ma a Jesus ka bae luida ana na aagalo ta'a

nae gi, hai ka langi dasi faarongoa lau ta wane ani nia.

A Jesus e filia na aakwala ma roo aposol gi.

¹³ Sui a Jesus e raa kou gwouna tee fe uuo, ma ka soea na wane gi na nia doorida, ma gera ka lea mai siana. ¹⁴ Ma nia ka aadafilina na aakwala ma roo wane, ma ka alangi gera ana aposol gi. Ma nia ka bae urii fuada, <<Nau ku aadafilina gamu eeri muka too fai nau ma kuka oodu gamu laugo uria na funaolaa. ¹⁵ Ma molu ka too ana na mamanaa uria na tarilana na aagalo ta'a gi.>>

¹⁶ Haia, na hatada na aakwala ma roo wane na nia e filida: A Simon (na a Jesus e faahataa laugo ana a Peter), ¹⁷ ma a James ma a John na wela a Sebedi gi (na a Jesus e alangi daaro ana Boneges, na malutana na wane gi na da iilingia na kwakwanga), ¹⁸ ma a Andrew, ma a Filip, ma a Batolomiu, ma a Matthew, ma a Tomas, ma a James na wela nia a Alfeas, ma a Tadeas, ma a Simon na wane ana tee gule tooa gera Jiu na da dooria tarilana na tooa i Rom faasia Israel, ¹⁹ ma a Judas Iskariot na wane baa na e falea Jesus fuana maalimaea nia gi.

A Jesus ma a Bielsebul.

²⁰ Sui a Jesus ka ooli i fera. Ma na tooa oro gi daka figu laugo mai, ma ka langi naa tesi kada hai so a Jesus ma na oote fafurongo nia gi uria na fangalaa. ²¹ Ma si kada na tooa futa nia gi da rongoa si doo nae, i gera ka lea uria, sulia da rongoa na tooa gi da bae daka urii, <<I nia e oewanea naa.>>

²² Ma teni wane faatolomai doo gi ana na kwaieresia na da lea mai faasia i Jerusalem daka bae urii, <<Na wane baita ana na aagalo ta'a gi na hatana a Bielsebul naa e too fai nia a Jesus naa! Ma a Jesus ka taria na aagalo ta'a gi ana na mamanaa na wane baita nae ana aagalo ta'a gi naa.>>

²³ Nia naa, a Jesus ka soeda mai siana ka bae urii fuada ana si baea oomelawanea gi ka urii, <<A Satan

na molu alangia ana a Bielsebul i nia ka tari utaa ani nia i talana? ²⁴ Haia, lea so na initooa ka firu fai nia i talana, tara na initooa nae e afetai ka oofu. ²⁵ Ma lea so na wane ma na afe nia ma na wela nia gi da firu fai gera i talada, tara e afetai daalu ka oofu. ²⁶ Ma na initooa a Satan ka urinae laugo. Lea so na initooa nia ka firu fai nia i talana, tara na initooa nae ka tagala ma ka funu go ana.

²⁷ <<Ma a Satan e iilingia laugo ta wane rigita. E afetai ta wane aai ka ruu i laona na luma nia ta wane rigita ma ka ngalia si doo nia gi faasia, lea so i nia langi kesi kani faafia fasi na wane rigita nae i nao.

²⁸ <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, na aade ta'alaa gi sui ma na bae tatagalaa gi sui na tooa gi da iilida, a God ka bobola uria manata lukelana go ana. ²⁹ Haia, so ta wane ka bae tataga fuana na Aanoedoo Aabu, tara God kasi manata lukea, sulia i nia naa na aade ta'alaa na e totoo firi.>> ³⁰ A Jesus e haea si doo naa sulia na tooa gi da haea nia e too ana na aagalo ta'a.

Ni tee nia a Jesus ma na haasina gi.

³¹ Ma i buira doo nae gi, ni tee nia a Jesus ma na haasina gi, daka dao naa. Ma gera ka take go ada i maana luma, ma daka fale baea kou fuana ma daka ledi uri nia. ³² Na tooa oro gi asianaa na da gwouru gali nia ma daka faarongo nia daka urii, <<Ni tee oe ma na haasimu gi da nii mai i maa, i gera da doori riki oe.>>

³³ Ma a Jesus e oolida ka urii, <<Ni tei naa ni tee nau ma na haasigu gi?>> ³⁴ Sui nia ka aada kou fuana na tooa gi na da gwouru gali nia, ma ka bae urii, <<Nia naa na tooa da iilingia ni tee nau ma na haasigu gi! ³⁵ Sulia ni tei go ana na e iilia si doo gi na a God e dooria, i nia naa iilingia na haasigu, ma na waiwane nau, ma ni tee nau.>>

Na oomelawanelaa sulia na wane na e fasi.

4

¹ Ana tesi kada lau a Jesus e faatolomai i kamena aasi i Galili. Ma na tooa oro asianaa daka figu gali nia, ma i nia ka tae i laona tee baru, ma ka gwouru i laona, ma ka lea to'ou i kafo. Ma na tooa gi daka take kou i kamena kafo. ² Ma a Jesus e faatolomainia si doo oro gi fuada ana si baea oomelawane gi ka urii, ³ <<Molu fafurongo fasi! Tee wane e lea ka fasia na mige doo nia gi i laona raoa nia. ⁴ Ma si kada nia e tagalangainia ana na mige doo nae gi, teni mige doo gi da asida sulia na tala, ma na manu gi da lofo mai, ma daka anida teefou. ⁵ Ma teni mige doo gi da asida ana si gula foulaa, si gula na gano kasi baita. Ma da tae ali'ali sulia na gano e rauraua. ⁶ Haia, si kada na hato e tae mai, nia ka hatofia na ai nae gi, ma daka kuku laugo ada, sulia na lali doo gi kasi lea oolo. ⁷ Ma teni mige doo gi da asida i matangana na kwaletotore gi, na e tae mai ma ka nuku faafia na ai gi, ma ka langi dasi fungu go. ⁸ Ma teni mige doo gi lau e asia i laona na gano na e diana, ma da tae mai ma daka fungu ana doo oro gi. Ma teni doo gi daka fungu ana oolu finite doo gi, ma teni doo gi daka fungu ana oono finite mige doo gi, ma teni doo gi lau daka fungu ana tee talange doo gi.>>

⁹ Sui a Jesus ka isia baelana urii, <<Muka manata diana sulia si doo nae gi na mu rongoda gi.>>

Doo na e aadea a Jesus ka bae ana si baea oomelawanea gi.

¹⁰ Si kada a Jesus e too ana taifilia, na bali ana wane gi na da rongoa na baelana daka lea mai siana fai nia na aakwala ma roo fafurongo nia gi, ma daka ledi nia eeri ka lukea fuada na malutana na baea ni oomelawanea baa gi. ¹¹ Ma nia ka oolisi gera ka urii, <<A God e faatainia sui naa si doo aagwa gi sulia na Initooa nia fuagamu. Haia, ma na tooa gi na da too i maa ana Initooa nia, nau kuka haea si doo

gi sui fuada ana si oomelawanea gi, ¹² eeri daka aadaada boroi, ma langi dasi aada haitamana go tesi doo, ma da fafurongo boroi, ma ka langi dasi rongo haitamana go tesi doo. Sulia lea so daka aada haitamana ma daka rongo haitamana, gera ka aabulo fuana a God, ma tara nia ka manata lukea na aade ta'alaa gera gi.>>

A Jesus e inifitaa si oomelawanea sulia na wane baa e fasi.

¹³ Sui a Jesus ka bae urii fuada, <<Gamu langi molu si haitamana go si oomelawanelaa naa? Lea so molu si haitamana go si oomelawanelaa naa, tara molu kafi haitamana utaa ana oomelawanelaa aai? ¹⁴ Na wane baa na e fasi doo, nia e fasia na baelana a God. ¹⁵ Ma teni tooa gi na da rongoa na baelana God, da iilingia na mige doo gi na e asia i sulia na tala. Ma si kada da rongo, a Satan e lea mai, ma ka lafua laugo ana faasida. ¹⁶ Ma teni tooa gi lau da iilingia na mige doo gi na da asida ana si gula foulaa, ma da rongoa na baelana God ma ali'ali da ngalia, ma daka eele asianaa. ¹⁷ Sui taa, e langi dasi too ana ta lali diana doo. Nia naa da mouri go ada sulia si kada to'ou. Ma si kada na afetaia ma na nonifiilaa e dao mai i nunufana na faarongolaa nae, daka lugasia na ada na baelana God. ¹⁸ Ma teni tooa gi aai da iilingia na mige doo gi na da asida i matangana na kwaletotore gi. I gera rongoa na baelana God, ¹⁹ sui taa, da manata a'abo ada sulia si doo gi ana mouria gera, ma daka manata baita ana na malefo, ma doo naa gi e iilingia na kwaletotore gi e nuku faafia na mige doo nae, ma langi dasi fungu go ana ta fufue doo. ²⁰ Ma teni tooa gi lau da iilingia na mige doo gi na da asida i laona si gano diana. I gera rongoa si baelana God ma daka roosulia, ma daka fungu ana fufue doo gi. Teni doo ana na oolu finite doo, ma teni doo na oono finite doo, ma teni doo na tee talange doo.>>

Si oomelawanelaa sulia na kwesu.

²¹ Ma a Jesus ka bae lau urii fuada, <<E utaa? Ta wane e ngalia mai na kwesu ma ka aalua ana i farana na teu langi na iifitai? Langi go. Nia ka aalua i fulina i langi! ²² Urinae tesi doo na da haufinia, tara a God ka aalua ana si gula folaa. Ma si doo na da foda faafia, tara a God ka faatainia. ²³ Muka manata diana sulia si doo gi na mu rongoa.>>

²⁴ Ma a Jesus ka bae lau urii fuada, <<Muka manata diana sulia si doo gi na mu rongoa. A God ka keto gamu laugo iilingia si ketolaa na gamu iilia ana tooa e'ete gi, sui ka baita lau. ²⁵ Ma na wane na e too ana teni si doo gi, a God tara ka falea doo oro gi fuana. Ma na wane na e langi kasi too ana tesi doo, a God tara ka lafua lau si doo to'ou boroi ana na i nia e too ana.>>

Si oomelawane sulia na mige doo na e bulao.

²⁶ A Jesus ka bae laugo urii, <<Na Initooa a God e iilingia na wane na e fasia si mige doo gi i laona na raoa nia. ²⁷ Nia ka teo ana ana fe rodo ma ka aada ma ka liliu ana ana dani, ma sulia si kada nae na mige doo gi e bulao ana ma ka tae ana. Sui na wane nae kasi haitamana laugo ana na doo na e aadea ka tae. ²⁸ Na gano i talana naa e faataea na ai nae gi ma ka faafungu ana fufue doo gi. Na fufurungana e bango mai i nao, sui na funge doo, ma i buri na mige doo gi kafi bango mai. ²⁹ Ma si kada na mige doo nae gi e moua, na wane nae ka hafalia na tabalilana na funge doo gi, sulia e dao na ana si kada ni gonidoolaa.>>

Si Oomelawanelaa sulia na migena ai na hatana na mastad.

³⁰ A Jesus e ledi lau ka urii, <<Tara si taa naa golu ka bolangainia ana na Initooa nia a God? Ma langi ta si oomelawane taa na golu ka inifitaa ana? ³¹ Nia e urii: Tee wane e ngalia na migena mastad, na e to'ou ka tasa ana migena ai gi sui, ma ka fasia lao gano. ³² Ma i buira nia e fasia sui, na migestoo baa ka tae ma ka hau

ana na ai baita ka liufia na ai oro gi. Ma ka too ana na hare ai baita gi, ma na manu gi da lofo mai ma da haungainia na nui gera gi ana.>>

³³ A Jesus e bae fuana na tooa gi ana si oomelawanelaa nae gi urinae, ma e haea si doo gi na e bobola fai nia daka haitamana. ³⁴ Ma nia e bae fuada ana si baea oomelawane gi sui go. Sui si kada na e too ana taifili nia fai nia na oote fafurongo nia gi, nia ka faafolaalia na doo gi sui fuada.

A Jesus e faaaroaroa na koburu.

³⁵ I haulafia ana fe dani nae, a Jesus e bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Golu lea fasi fui bali aasi aai loko.>> ³⁶ Ma da tafusia na figua nae, ma daka lea fai nia a Jesus i laona na baru nae nia e gwouru i laona. Teni baru gi aai laugo da too i seenae. ³⁷ Ma na ooru baita e tae mai ma na nanafo gi ka hafalia na lealaa mai i laona na baru, ma ka garangi kuruu naa. ³⁸ Ma a Jesus e teo mai ana i buira na baru, ma ka bogou ana na doo ni bogoulaa. Ma na oote fafurongo nia gi da faaada nia ma daka bae urii, <<Wane baita ae, golu garangi golu ka mae naa! Osi manata a'abo go urii?>>

³⁹ Ma a Jesus e tatae ma ka bae rigita fuana na ooru ka urii, <<Oko too aaroaro naa!>> Ma ka bae laugo fuana na nanafo gi ka urii, <<Molu ka ngado naa!>> Urinae ua go, na ooru baa ka aaroaro, ma na folaa ka asia naa. ⁴⁰ Ma nia ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Uria taa na molu ka mou asianaa? I gomolu molu si manata mamana ua?>>

⁴¹ Ma gera ka mou ma daka ledi kwailiu ani gera daka urii, <<Wane taa naa? Na ooru ma na nanafo gi boroi daka roosuli nia!>>

A Jesus e guraa tee wane na aagalo ta'a e adosia.

5

¹ A Jesus fai nia na fafurongo nia gi, da faifolo ana na aasi i Galili, ma daka dao ana na bali aasi aai nae ana na lolofaa i Gerasa. ² Ma si

kada a Jesus e sifo faasia na baru, tee wane na aagalo ta'a e adosia ka lea mai faasia na mae oba ni aalulana wane mae gi, ma ka lea mai i siana.

³ Na wane nae e too i laona na kwaingeia nae gi, ma e langi ta wane so ka bobola fai nia na kanilana ana tesi oko ana seni. ⁴ Sulia si kada oro gi, da kani na faafia na abana ma na aena ana seni, sui nia ka muusia go ana na seni nae gi ma ka magaa go ana na kakai halo nae gi i aena. Ma e langi ta wane kasi rigita bobola fai nia na ngirilanalaa. ⁵ Ma fe rodo gi ma fe hato gi, nia e too i matangana na kwaingeia gi ma i laona na tolo gi, ma nia ka rii ma ka kwai nia ana i talana ana na fou gi.

⁶ Si kada nia e too tau ua mai, nia ka rikia a Jesus, ma ka lalao mai, ma ka boururu i nao ani nia. ⁷ Ma nia ka rii baita ka urii, <<A Jesus ae, ni oe na Wela a God na e too mai i langi. Na taa naa o doori iilia ani nau? Oko aalangai i maana a God osi falea si kwakwaelaa fuagu!>>

⁸ (Nia e bae urinae sulia a Jesus e bae urii fuana, <<Aagalo ta'a ae, o haga mai i maa faasia na wane naa.>>)

⁹ Sui a Jesus e ledia ka urii, <<Ni tei naa hatamu?>>

Ma i nia e oolisia ka urii, <<Na hatagu a Oomea gi, sulia i gemelu melu oro.>> ¹⁰ Ma nia ka gania a Jesus hai so ka langi si oodu gera faasia na bali fera nae.

¹¹ Ma tee ferae boso baita da too laugo i kamena na uuo loko, ma daka fanga go ada. ¹² Ma na aagalo nae gi da gania a Jesus daka urii, <<O fale gemelu fuana na boso loko gi hai so melu ka ruu amelu i laoda.>>

¹³ Ma a Jesus ka faalamai gera, ma na aagalo ta'a nae gi da haga mai, ma daka lea daka ruu i laona na boso nae gi. Na ferae boso nae e bobola fai nia na roo tooni boso, ma da lalao i oobina fou naa, ma daka asia fui laona na aasi nae, ma daka lola teefou.

¹⁴ Haia, wane nae gi na da aada-sulia na boso nae gi, daka tafi, ma daka faarongo ana si doo nae i fera

nae ma na fera to'ou galigalia gi. Ma na tooa gi daka lea uria na rikilana si doo na e fuli. ¹⁵ Ma ana si kada da dao siana a Jesus, daka rikia na wane baa na aagalo ta'a oro gi da adosia e gwouru go ana seenae, ma nia ka oofi naa ma ka manata o'olo naa. Ma na tooa gi daka mou asianaa. ¹⁶ Ma na tooa gi na da rikia si doo nae e fuli, da uunuunu sulia i siada na tooa gi, ma da uunuunu laugo sulia na bosu nae gi.

¹⁷ Ma i buri, na tooa nae gi daka gania a Jesus eeri ka lea faasia na bali fera gera.

¹⁸ Ma si kada a Jesus e tae laona na baru, na wane baa na aagalo ta'a gi da adosia i nao, nia ka gania uria na lealaa fai nia. ¹⁹ A Jesus ka langi si faalamainia, ma ka bae urii fuana, <<O ooli i fera siana na tooa oe gi, ma oko faarongo gera ana si doo gi sui na Lord e aadea fuamu ma na kwaimanataia nia fuamu.>>

²⁰ Ma na wane nae e lea, ma ka faarongoa na tooa gi ana lolofaa i Dekapolis ana si doo gi sui na a Jesus e iilia fuana. Ma na tooa gi sui daka kwele asianaa.

A Jesus e guraa roo geni.

²¹ A Jesus e faafolo lau kou uria ta bali aasi, ma ana si kada nia ka dao ana, na tooa oro gi daka figu gali nia. ²² Ma tee wane ada na wane olosi doo gi i laona na Beu Aabu ni figulaa i fera loko, hatana a Jaeras, ka lea mai. Ma si kada e rikia a Jesus, nia ka boururu i maana aena, ²³ ma e gania ka urii, <<Na gala haari nau e garangi mae naa. O lea mai, ma oko aalua mone amu na abamu i fafona hai so ni nia ka akwaa ma ka mouri.>>

²⁴ Ma a Jesus ka lea naa fai nia. Ma na figua baita da lea i buira ma daka kwaiberesi gali nia.

²⁵ Ma tee inite aai e nia laugo i seenae na abu sura e haungia sulia tee aakwala ma roo fe ngali sui naa. ²⁶ Ni nia ka nonifii asianaa, ma boroi ana nia ka nagaa na malefo nia gi sui fuana na wane ni kwaiguralaa oro gi, na toolana kasi diana go. E

ta'a taari ka tasa asianaa. ²⁷ Ma si kada ni nia e rongoa na uunuunua sulia a Jesus, ni nia ka lea mai i buira i matangana na figua nae, ma ka hamosia na maku ruruu nia a Jesus. ²⁸ Sulia nia e manata urii, <<Lea so kuka hamosia mone agu na maku nia, nau kuka diana naa.>>

²⁹ Ma si kada nia e hamosia na maku nia, ali'ali na abu na e tafangi nia ka sui naa, ma nia ka madafia i laona na nonina hasa ni nia e nonilaa naa faasia na mataia nia. ³⁰ Ma ana si kada nae ua go, a Jesus e haitamana na mamanaa nia e gura ta iimola. Ma i nia ka aabulo i matangana na figua nae, ma ka ledida ka urii, <<Ni tei naa e hamosia kou na maku nau?>>

³¹ Ma na oote fafurongo nia gi da oolisia daka urii, <<I oe o rikia go amu na tooa oro naa gi da figu kwaiberesi gali oe. Uria taa na oko ledi uria ni tei naa e hamosi oe?>>

³² Sui a Jesus e aada go ana gali nia hai so ka rikia ni tei nae e iilia si doo nae. ³³ Haia, na inite nae e haitamana si doo nae e fuli fuana, ma nia ka lea mai ma ka lelebe ana moulaa, ma ka boururu i maana aena a Jesus. Ma ni nia ka faarongoa ana doo mamana gi sui suli nia. ³⁴ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Inite ae, God e gura oe sulia na oe manata mamana ani nau. O lea naa, ma osi manata a'abo, ma oko nonilaa naa faasia na mataia oe.>>

³⁵ Ma si kada a Jesus e bae ua go ana, teni wane gi da dao mai faasia na luma a Jaeras, ma daka bae urii fuana a Jaeras, <<Na haari oe baa e mae naa. Osi faa'aberosia lau na wane faatolomai doo naa.>>

³⁶ Haia, a Jesus kasi fafurongo go uria si doo na da haea, ma ka bae na ana urii fuana a Jaeras, <<Langi osi mou lau. Oko manata mamana amu.>> ³⁷ Ma i nia kasi faalamainia ta wane ka lea fai nia, taifilia go a Peter, ma a James, ma a John na haasina a James. ³⁸ Ma si kada da dao i luma nia a Jaeras, a Jesus ka rongoa na ngalulaa fai nia na aangi-laa ma na suungimaelaa e baita.

³⁹ Ma nia ka ruu kou, ma ka bae urii fuada, <<Uria taa na molu aangi ma muka suungimae? Na wela naa langi nia kasi mae, ni nia e teo go ana.>>

⁴⁰ Sui, gera daka waela ada ana a Jesus. Ma i nia e eeresi gera i maa, ma ka talaia na maa nia ma ni tee nia na wela nae, ma na oote fafurongo nia gi na da too fai nia, ma daalu ruu ana bali luma na wela nae e too ana. ⁴¹ Ma nia ka dau ana na abana na wela nae, ma ka bae urii fuana, <<Talita kom!>> Na malutana e urii, <<Gala haari ae, i nau ku haea fuamu o tatae!>>

⁴² Ma ni nia ka tatae, ma ka take, ma ka fali. Na wela nae tee aakwala ma roo fe ngali ana go na e sui naa. Ma ni gera daka kwele asianaa ana si doo naa. ⁴³ Sui a Jesus ka bae luida eeri ka langi dasi faarongolana ta wane lau ana si doo nae. Ma ka haea gera ka falea tesi fanga fuana na wela baa hai ka ania.

Na tooa gi i Nasaret da oote gera ana a Jesus.

6

¹ A Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi, da tafusia na gula nae ma daka ooli uria fera nia. ² Ma ana maedani ana Sabat, nia ka faatolomai i laona na Beu Aabu ni figulaa. Ma tooa oro gi da rongo nia, ma daka kwele asianaa. Ma gera ledida kwailiu ani gera daka urii, <<Na wane naa e ngalia mai ana si doo naa gi i fai? Ma na liotooa taa na da falea fuana naa? Ma nia e iili utaa ana si doo ni kwelelaa ana gi nae? ³ Nia na wane ni toleluma go ana, na alakwa baa ni Mary naa, ne baa? Ma na haasina gi na a James, ma a Josef, ma a Judas, ma a Simon, ne baa? Ma na waiwane nia gi da too go ada i seenaa.>> Ma daka oote gera ani nia.

⁴ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Na tooa gi ana fera gi sui da haitamana daka faabaitaa na profet. Haia, ma na tooa gi ana fera nia i talana ma na tooa futa nia gi afetai daka faabaita nia.>>

⁵ Ma nia kasi bobola naa fai nia na iililana lau si doo kwaibalatana go oro ana i seenae. I nia e aalua go ana na abana faafia ta aange tooa matai gi ma ka gura gera. ⁶ Ma nia ka kwele asianaa sulia na tooa gi da langi dasi manata mamana.

A Jesus e oodua na aposol gi.

Sui a Jesus e lea ana maefera gi galigalia i seenae, ma ka faatolomai ana na tooa gi. ⁷ Nia ka soea mai na aakwala ma roo wane ni fafurongo nia gi siana, ma i nia ka falea na mamanaa fuada uria tarilana na aagalo ta'a gi, ma ka ooduda teefou, na roo wane gi daaro ka lea oofu. ⁸ Ma a Jesus ka bae fifi fuada ka urii, <<E langi molu si ngalia ta si doo uria na lea naa, taifilia kubou go na molu ngalia. Ma langi molu si ngalia tesi fanga, ma langi ta wai, ma langi tesi malefo. ⁹ Molu ka haingia na tae silipa, sui ka langi molu si ngalia roo si maku ruruu. ¹⁰ Ma si kada ta wane e gonitai gamu, molu ka too fai nia lea ka dao ana si kada molu tafusia na fera nae. ¹¹ Ma lea molu dao ana na fera ma na tooa gi i seenae langi dasi gonitai gamu ma ka langi dasi dooria go fafurongolaa molu, molu ka lea amolu faasida. Ma molu ka kwae tafusia na aafuafui gano faasia na tae silipa molu gi uria na faaitailana naa fuada tara a God ka keto gera.>>

¹² Ma ni gera da lea ma da funao hai so na tooa gi daka oolitai manata faasia na aade ta'alaa gera gi. ¹³ Ma daka taria na aagalo ta'a oro gi, ma daka gwaia na tooa matai oro ma daka gura gera laugo.

Na maelana a John Siuabu.

¹⁴ Haia, a Herod na aaofia e rongoa si doo naa gi, sulia na hatana a Jesus e talofia na fera gi sui. Ma teni tooa gi daka haea, <<A John Siuabu e mouri lau! Nia naa i nia ka aadea doo kwaibalatana gi.>>

¹⁵ Ma teni tooa gi lau daka haea, <<I nia a Elaeja.>>

Ma teni tooa aai gi daka bae urii, <<I nia ta profet, iilingia na profet baa gi i nao mai.>>

¹⁶ Ma si kada a Herod e rongoa si doo naa gi, nia ka bae urii, <<A John na wane baa ku oodua wane oomea gi uria iri muusilana na ketena, e tatae lau faasia na maea.>> ¹⁷ Sulia a Herod i talana na e kwaiodui sui uria na dumuilana a John, ma daka aalua i laona na beu ni kanilaa. A Herod e iilia si doo naa sulia nia ka aadea ana ni Herodias, na afe nia a Filip na haasina. ¹⁸ A Herod e aalua a John i laona na beu ni kanilaa, sulia nia e bae urii fuana a Herod, <<Na kwaieresia e luia osi aadea na afe nia na haasimu.>>

¹⁹ Ma si lio ta'a ni Herodias ka asia asiana fuana a John, ma ka dooria na haumaelilana, sui ma ka afetai fuana, ²⁰ sulia a Herod ka suusi nia, sulia nia e moungia a John, sulia nia ka haitamana nia na wane o'olo ma na wane e aabu. Haia, a Herod e dooria asiana na rongolana a John, boroi ana i nia ka manata a'abo ana si kada gi na e rongoa ana.

²¹ Sui ni Herodias e daotoona si kada diana nia. Ana fe dani na a Herod e faabaita fe dani na e futa ana, i nia e haungainia tee fangaa fuada na wane baita nia gi, ma na wane baita nia gi ana oomea, ma na wane naonao gi na da too i laona i lolofaa Galili. ²² Ma si kada na haari nia ni Herodias e ruu mai ma ka wae, a Herod ma na wane nia gi na da fanga fai nia daka eele baita asiana sulia. Ma a Herod ka bae urii fuana na haari nae, <<O gani nau mai uria tesi doo na o dooria, ma nau kuka falea fuamu.>> ²³ Ma i nia e bae aalangai ana aalafuu fuana ka urii, <<Tesi taa naa o gani uria, nau kuka falea fuamu. Boroi ana ta bali ana na initooa nau.>>

²⁴ Ma na haari ka haga kou i maa ka lea naa siana ni tee nia, ka bae urii, <<Tesi taa naa tara ku gani uria?>>

Ma ni tee nia e oolisia ka urii, <<Na ketena a John Siuabu.>>

²⁵ Ma na haari nae e ooli ali'ali siana a Herod, ma ka gania ka urii, <<I nau ku dooria oko falea mai na

ketena a John Siuabu fuagu i fafona ta karao ana si kada naa.>>

²⁶ Ma a Herod ka liobukonu asiana sulia si doo nae. Sui taa, sulia si bae aalangaia na nia e iilia i maada na wane gi na da fanga fai nia, i nia kasi luia naa faasia. ²⁷ Ma nia ka oodua tee wane fofolo uria ngalilana mai na ketena a John. Ma na wane nae ka lea i laona na beu ni kanilaa, ma ka iri muusia na luana a John, ²⁸ ma ka ngalia mai na ketena i fafona na karao, ma ka falea fuana na haari nae, ma ni nia ka falea fuana ni tee nia. ²⁹ Ma si kada na oote fafurongo nia gi a John da rongoa si doo naa, gera lea mai ma daka ngalia na nonina ma daka aalua i laona na kwaingeia.

A Jesus e hangonia na lima tooni wane gi.

³⁰ Na aposol gi da ooli mai, ma daka figu siana a Jesus, ma daka faarongo nia ana si doo gi na da iilida ma daka faatolomainia gi.

³¹ Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi, gera abero asiana, sulia na tooa oro gi da dao mai ma daka ooli kou ada. Ma Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi, gera langi dasi too na ana ta si kada boroi uria na fangalaa. Nia naa, a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu lea mai fai nau uria tesi gula aaroaro eeri golu ka mamalo fasi agolu.>> ³² Ma da lea taifili gera ana baru uria tesi gula aaroaro.

³³ Sui, na tooa oro gi faasia na fera gi sui da aada haitamada, ma daka lalao i nao ani gera, ma daka dao ada i seenae. ³⁴ Ma si kada a Jesus e oolo mai ana, nia ka rikia na figura baita, ma ka kwaimanatai asiana fuada, sulia gera da iilingia na sipsip gi na e langi ada ta wane aadasuli gera. Ma nia ka faatolomai gera ana si doo oro gi.

³⁵ Ma si kada na hatu e teo folo naa, na oote fafurongo nia gi daka lea mai siana, ma daka bae urii, <<Si gula naa e langi ta wane kasi too ana, ma na hatu ka teo folo naa. ³⁶ O oodua na tooa naa gi daka lea na

ada, eeri daka lea ana si gula galigali naa gi na tooa gi da too ana ma ana na fera gi, eeri daka folia ada tesi fanga.>>

³⁷ Sui i nia e oolisida ka urii, <<I gomolu molu falea tesi fanga ada.>>

Ma i gera daka bae urii fuana, <<E utaa ni oe o dooria melu ka lea, melu ka falea mai ta roo talange si malefo uria folilana mai teni beredi oro ka bobola fai nia hangoniladalaa ana?>>

³⁸ Ma a Jesus ka ledi gera ka bae urii, <<Fita fe beredi na molu too ana? Lea molu ka aada fasi.>>

Ma si kada da daotoona, daka bae urii, <<Lima fe beredi go fai nia na roo gwe iia.>>

³⁹ Sui a Jesus ka haea fuana oote fafurongo nia gi hai daka haea fuada na tooa gi daka gwouru i hae gano ana bubulutaa wane gi i fafona na laua. ⁴⁰ Ma gera ka gwouru i hae gano ana talange wane gi i laona teni bubulutaa ma lima aakwala wane gi i laona teni bubulutaa aai.

⁴¹ Ma Jesus e ngalia na lima fe beredi nae gi ma na roo gwe iia nae gi, ma ka aada alaa uria i langi, ma ka baelafea a God. Ma nia e niia fe beredi nae gi, ma ka falea fuada na oote fafurongo nia gi, hai daka tolingia fuada na tooa gi. Ma nia ka tolingia laugo na roo gwe iia nae gi fuada sui. ⁴² Ma na tooa gi sui daka fanga, ma daka aabusu naa. ⁴³ Sui na oote fafurongo nia gi daka gonina na oorongana na beredi ma na iia na e oore, ma daka faafungua na tee aakwala ma roo koko gi. ⁴⁴ Na lima tooni wane na da fanga.

A Jesus e fali i fafona na kafo.

⁴⁵ Ma i buira si doo naa, a Jesus e faataea na oote fafurongo nia gi i laona na baru, ma daka lea i nao ani nia uria na fera i Betsaeda, na e too mai ana ta bali aai ana na aasi nae. Ma i nia ka too ua kou hai so ka haea fuana na figua nae hai daka lea na ada. ⁴⁶ Ma i buira i nia e aalualu ana tooa gi sui, nia ka lea uria tee fe uuo hai ka fooa ana. ⁴⁷ Ma si kada e hafali rodo mai, na baru

baa e nia naa i oogotouna na aasi, ma a Jesus e too ua go ana taifili nia i hara. ⁴⁸ Ma i nia e rikia na oote fafurongo nia gi da uulafu asianaa ana na falutalaa, sulia da naofia na ooru. Ma ana kade rodo i ofaidani, a Jesus ka fali i fafona na kafo, ma ka lea mai siada. Ma nia ka garangi so ka tasa ana faasida. ⁴⁹ Sui, ana si kada da riki nia e fali i fafona na kafo, i gera da manata hasa nia na aagalo. Ma daka rii, ⁵⁰ sulia gera sui go da mou asianaa ana si kada da riki nia ka fali i fafona kafo.

Ma a Jesus e ali'ali ka bae kou fuada ka urii, <<I nau go ana naa! Langi molu kasi mou.>> ⁵¹ Sui nia ka tae i laona na baru fai gera, ma na ooru ka aaroaro naa. Ma ni gera daka kwele asianaa, ⁵² sulia e langi dasi haitamana na malutana na hangonilada na lima tooni wane baa gi ana lima fe beredi go. Sulia na manata gera gi e kukuru asianaa.

A Jesus e guraa na tooa matai gi.

⁵³ I gera da faifolo ana na aasi nae ma daka oolo ana bali maefera i Genesaret, ma gera ka terengainia na baru i seenae. ⁵⁴ Ma si kada da tafusia na baru, na tooa nae gi ali'ali daka aada haitamana ua go a Jesus. ⁵⁵ Ma na tooa gi da lalao i bali fera loulou nae, ma daka ngalia mai na tooa matai gi i fafona na tafe gi, uria si gula taa na da rongoa a Jesus e nia ana. ⁵⁶ Ma si gula gi sui na a Jesus e lea ana, na tooa gi daka ngalia mai na tooa matai gi uria i maana usia gi, ma da gania a Jesus fuana na tooa matai gi daka hamosia mone ada na aena maku tekwa nia. Ma na tooa gi sui na da hamosia, da akwaa naa.

Na malutanaa gera na Farisi gi.

7

¹ Teni Farisi gi ma teni wane faa-tolomai gi ana na kwaieresia, da lea mai faasia i Jerusalem, ma daka figu galia a Jesus. ² Ma gera ka rikia teni wane ada na oote fafurongo nia gi dasi saufia go na abada suifetei fangalaa iilingia na malutaa gera na

Farisi gi na da haea hai so na tooa gi Jiu daka iilia.

³ (Sulia na Farisi gi, ma na tooa aai gi i Jiu gi laugo, e afetai daka fanga lea so e langi dasi saufia na abada eeri ka iilingia na koo gera gi da toolamainia na mai. ⁴ Ma si kada da folia mai na fanga gi faasia na usia, e afetai daka fanga ua lea langi dasi saufia fasi, sulia na malutaa gera. Ma daka lea sulia na malutaa oro gera gi iilingia na saupilana na teteu gi ma na kuki gi ma na fofo gi.)

⁵ Ma na Farisi gi ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia, daka ledia a Jesus daka urii, <<Uria taa naa na oote fafurongo oe gi dasi roosulia na faatolomaia naa na koo gia gi da aalua mai fuaga, sulia ka langi dasi saufia go na abada i nao sui dafi fanga?>>

⁶ Ma nia e oolisida ka urii, <<A Aesea e bae mamana si kada baa i nia e bae suli gamu. I gamu naa na wane susuge gi, iilingia na nia e kedea ka urii, <God e haea, na tooa naa gi da faabaita nau go ada ana si baea gera gi, ma na manatada e nia tau faasi nau. ⁷ Gera da fooasi nau o'oni go ada, sulia i gera da toolamainia ada na kwaieresia gera gi go ana, ma daka haea kwaieresia nau gi!>

⁸ <<Gamu mu aaburongo agamu na kwaieresia nia gi a God, ma muka roosulia agamu na faatolomaia gera gi na wane gi.>>

⁹ Ma a Jesus ka bae lau urii fuada, <<I gamu mu haitamana asianaa na bulasilana na kwaieresia a God gi ma muka roosulia agamu na malutaa gamu gi. ¹⁰ Sulia a Moses e bae ka urii, <Oko manata baita ana na maa oe ma ana ni tee oe.> Ma <So ni tei na e kwalangia na maa nia ma langi ni tee nia, gera ka haumaelia.>

¹¹ Sui taa, i gamu mu faatolomainia hasa lea ta wane e too ana tesi doo na e haitamana ka adomia ana maa nia ma langi ni tee nia, ma ka bae urii, <Nau tara ku falea si doo naa fuana a God,> ¹² diana go ana fuana nia ka langi si adomia naa na maa

nia ma langi ni tee nia. ¹³ Ma urinae, na faatolomaia na gamu aalua e faalangia na baelana a God. Ma si doo oro urinae gi naa na mu iilida.>>

Si doo gi na e falea na garolaa fuana na wane.

¹⁴ Sui a Jesus e soea lau mai na figua siana, ma ka bae urii fuada, <<Gamu sui go, mu fafurongo mai uri nau, ma muka haitamana. ¹⁵⁻¹⁶ E langi tesi doo na ta wane e ania, na e falea na garolaa fuana. Ma si doo ana aade ta'alaai gi na e ita mai faasia na liona wane taari, nia ana na ka falea na garolaa fuana.>>

¹⁷ Ma si kada a Jesus e tafusia na figua nae, nia ka ruu i luma, ma na oote fafurongo nia gi da ledia eeri nia ka inifitaa si baea nae gi. ¹⁸ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Haia, i gomolu laugo molu kasi haitamana go? Tesi doo na wane e ania e afetai ka falea na garolaa fuana, ¹⁹ sulia si fangaa e langi kasi lea i laona na liona. E lea ana i laona na rakenaa, ma ka hagatafa laugo ana i maa faasia na nonina.>> Ana si baea nia a Jesus naa, nia e haea na fanga gi sui e diana fuana anilana.

²⁰ Ma a Jesus ka bae lau urii, <<Si doo na ta wane e iilia ma ka haea na e falea na garolaa fuana. ²¹ Sulia na manatalaa ta'a gi e mango mai faasia i laona na liona na wane, na e aadea nia ka aadea si doo ta'a gi, ma nia ka beli, ma nia ka haumaelia ta wane, ²² ma ka ooeoe, ma nia ka agu doo, ma nia ka iilia doo ta'a oro gi, ma ka mala'oea na tooa gi, ma ka kwaifii, ma ka uunuunu susuge ana ta'a sulia ta wane, ma nia ka faabaitabaita nia i talana, ma nia ka nue. ²³ Haia, na doo ta'alaai nae gi sui e haga mai faasia na manatalana, ma ka falea na garolaa fuana.>>

Na manata maaanalaai nia tee geni maadiu.

²⁴ Sui a Jesus e tafusia si gula nae ma ka lea uria na bali fera i Taea. Ma nia e ruu ana i laona tee luma sulia i nia langi kasi dooria ta wane

ka haitamana i nia e too i seenae, sui taa e afetai i nia ka aagwa. ²⁵ Ma tee geni na haari nia na aagalo ta'a e adosia e rongoa na uunuunu gi sulia nia, ma ka lea mai ali'ali, ma ka boururu i maana na aena a Jesus. ²⁶ Ma na geni nae, i nia na geni maadiu faasia i Fonisia laona lolofaa i Siria. Ma ni nia e gania a Jesus eeri ka taria na aagalo ta'a nae faasia na haari nia. ²⁷ Ma a Jesus ka bae ana si oomelawanea naa fuana ka urii, <<Mika hangonia fasi agami na wela gi i nao. E langi kasi diana hasa gia ka ui ania na fanga gera na wela gi fuana na kui gi.>>

²⁸ Ma na geni nae e oolisia ka urii, <<Aarai ae, na kui gi boroi da haitamana daka ania oorongana fanga na e asia i farana na tafe gera na wela gi.>>

²⁹ Sui a Jesus ka bae urii fuana, <<Sulia si oolisilaa nae, oko ooli amu i fera oe. Na aagalo ta'a baa e lea naa faasia na haari oe.>> ³⁰ Ma ni nia e ooli i fera, ma ka rikia na haari nia e teo go ana i laona na iifitai. Ma na aagalo ta'a baa ka lea mamana naa faasia.

A Jesus e guraa tee wane.

³¹ Sui a Jesus e tafusia na bali fera nae i Taea ma ka tasa fuana fera i Saedon ma na bali fera i Dekapolis, ma ka sifo kou fuana na aasi i Galili. ³² Ma teni tooa gi i seenae da ngalia mai tee wane na aalingana e boko ma na fakana ka ato siana Jesus, ma daka gania a Jesus eeri nia ka aalua na abana i fafona na wane nae. ³³ Ma a Jesus ka talaia uria si gula taifili nia faasia na figua, ma nia ka ruungainia na kakauna abana gi i laona na aalingana na wane nae. Ma nia ka ngisu ana na kakauna, ma ka hamosia na meana na wane nae. ³⁴ Sui nia ka ada alaa fui langi ma e asimango baita ka bae urii fuana, <<Efata!>> Ma na malutana <<O ifi naa!>>

³⁵ Ma ana si kada nae, na aalingana na wane nae ka ifi naa ma na fakana ka aafaafa naa, ma ka hafalia bae folaalaa naa. ³⁶ Sui a Jesus ka

luia na tooa gi langi dasi faarongoa lau ana ta wane lau. Sui taa, i nia e luida fifi boroi ana, ma na tooa gi daka bae sulia ka lea dongaa na ana. ³⁷ Ma na tooa gi na da rongoa, daka kwele asianaa ma daka bae urii, <<Nia e illia si doo gi sui ka diana asianaa! Nia e haungainia na wane na aalingana e boko boroi ka rongoo naa, ma na wane na fakana e ato boroi ka bae naa lau.>>

A Jesus e hangonia na fai tooni wane gi.

8

¹ Langi si tau i buira doo naa gi, tee figua baita aai ka figu mai. Ma si kada e langi na ada tesi fanga, a Jesus ka soea na oote fafurongo nia gi i siana ma ka bae urii, ² <<Nau ku kwaimanatai naa fuana na tooa naa gi, sulia da too siagu sulia oolu maedani ma ka langi na ada tesi fanga. ³ Ma lea so da fiolo ma kuka faaoli gera i fera, gera tara daka asi gera sulia tala, sulia bali ada na fera gera gi e too tau.>>

⁴ Ma na oote fafurongo nia gi daka bae urii, <<Sui taa, tara ta wane ka daotoona tesi fanga i fai i laona na aanogwou urinae hai ka bobola fai nia na hangonilana na tooa oro naa urii gi?>>

⁵ Ma a Jesus e ledida ka urii, <<Ta fita fe beredi na molu too ana?>>

Ma gera ka oolisia daka urii, <<Fiu fe beredi.>>

⁶ Ma a Jesus ka haea fuana na figua nae daka gwouru i aano. Sui, nia ka ngalia na fiu fe beredi nae gi ma ka baelafea a God, sui ka niia ma ka falea fuana oote fafurongo nia gi, hai daka tolingia fuana na tooa gi.

⁷ Ma gera too laugo ana aange gwe iia to'ou gi. Ma a Jesus e falea laugo si baelafea fuana a God, ma ka haea fuana na oote fafurongo nia gi daka tolingia laugo fuana na tooa nae gi.

⁸ Gera fanga lea daka aabusu go. Ma i buri, na oote fafurongo nia gi sui daka gonia na mumuduna fanga gi na e oore i laona fiu koko gi lea ka

fungu. ⁹ Ma na figua nae e bobola fai nia na fai tooni wane. Sui a Jesus ka faaoli gera, ¹⁰ ma nia fai nia na oote fafurongo nia gi gera ali'ali daka tae i laona tee baru ma daka lea uria na bali fera i Dalmanuta.

Na Farisi gi da gania a Jesus hai ka iilia tesi kwaibalatana.

¹¹ Ma teni Farisi gi da lea mai, ma daka oolisuusuu fai nia a Jesus, ma da dooria hai daka iilitoona. Nia naa daka gania hai so i nia ka iilia tesi doo ni kwaibalatana ana hai so ka faatainia mamana a God na e fale nia mai. ¹² Sui a Jesus e asimango baita, ma ka bae urii, <<Uria taa na tooa gi ana uuni wane naa daka gani uria tesi kwaibalatana? I nau ku haea na doo mamana fuagamu, e langi kusi faatainia go fuana na uuni wane naa.>>

¹³ Ma nia e tafusi gera, ma ka tae laugo ana i laona na baru, ma ka faifolo uria ta bali aasi aai.

A Jesus e bae fifii fuana oote fafurongo nia gi.

¹⁴ Na oote fafurongo nia gi da manata buro uria na ngalilana mai teni fe beredi gi, ma tee fe beredi go na da too ana i laona na baru.

¹⁵ Ma a Jesus e bae fifii fuada ka urii, <<Molu ka aadasuli gamu faasia na iisi fuana beredi gera na Farisi gi ma a Herod.>>

¹⁶ Ma gera ka bae sulia si doo naa i matangada kwailiu ma daka urii, <<I nia e bae urinae sulia langi golu si ngalia mai tee fe beredi.>>

¹⁷ Ma si kada a Jesus e haitamana gera da lafusua ada nia e bae ana sulia na faatolomaia ta'a gera na Farisi gi ma a Herod, nia ka bae urii, <<Uria taa na molu ka bae sulia e langi molu si ngalia mai tee fe beredi? E langi molu si haitamana ua? Na liogamu e rorodoa ua? ¹⁸ E utaa? I gomolu too ana maa, sui ka langi molu si rikia go? Ma molu ka too ana aalinga, sui ka langi molu si rongoa go? E utaa? E langi molu si manatatoona go, ¹⁹ si kada baa ku niia ana lima fe beredi baa gi

fuada na lima tooni wane baa gi? Ma na fita koko baa molu gonina na mumuduna fanga baa uria i laona lea ka fungu?>>

Ma gera oolisia daka urii, <<Na tee aakwala ma roo doo.>>

²⁰ Ma a Jesus e ledi lau ka urii, <<Ma si kada baa ku niia ana fiu fe beredi baa gi fuada na fai tooni wane baa gi, na fita koko baa molu gonina na mumuduna fanga uria i laona lea ka fungu?>>

Ma gera oolisia daka urii, <<Na fiu doo.>>

²¹ Ma nia ka bae urii fuada, <<E utaa? E langi molu si haitamana ua nae?>>

A Jesus e gura tee wane maa rodo.

²² I gera da dao ana na fera i Betsaeda, ma teni tooa gi daka ngali mai tee wane na maana e rodo ma da gafea a Jesus hai ka hamosia.

²³ Ma i nia e dau i abana na wane nae, ma ka talaia uria i maa faasia na fera nae. Ma a Jesus e ngisu usia na maana na wane nae, ma nia ka aalua na abana faafi nia. Sui, nia e ledia ka urii, <<I oe o rikia ta si doo?>>

²⁴ Ma na wane baa e aada alaa ma ka bae urii, <<I nau ku rikia na tooa gi, da iilingia na ai gi da fali.>>

²⁵ Sui a Jesus ka aalua lau na abana faafia na maana na wane nae. Ma na wane nae ka aada mamana, ma ka riki folaa na ana na doo gi sui.

²⁶ Ma a Jesus ka oodu nia naa uria na luma nia, ma ka bae urii fuana, <<E langi osi lea ua uria fera nae.>>

A Peter e faatalo ana a Jesus.

²⁷ Sui a Jesus ma na oote fafurongo nia gi daka lea uria na fera gi galina na fera i Sesarea Filipae. Ma ana si kada gera fali ana, nia ka ledia na oote fafurongo nia gi ka urii, <<Na tooa gi da haea ni nau ni tei naa?>>

²⁸ Ma gera oolisia daka urii, <<Teni tooa gi da haea ada ni oe naa a John Siuabu, ma teni tooa aai gi da haea ada oe a Elaeja, ma teni tooa aai gi lau daka haea ada oe ta wane ada na profet gi.>>

²⁹ Ma a Jesus e ledida lau ka urii, <<Ma gamu mone, ni tei na molu haea ana ni nau?>>

Ma a Peter e oolisia ka urii, <<I oe a Christ, na wane a God e filia uria aaofialaa.>>

³⁰ Ma a Jesus e bae fifii fuada ka urii, <<E langi molu si faarongo lau ta wane suli nau.>>

A Jesus e bae sulia na maelana.

³¹ Sui a Jesus ka tala'ae faatolo-mainia na oote fafurongo nia gi ka urii, <<Nau, na Wela nia Iimola gi, tara ku nonifii ana si doo oro gi. Ma na wane naonao gi, ma na fataabu baita gi, ma na wane faatolomai doo gi ana na kwaieresia, tara daka oote gera ani nau. Ma tara daka haumaeli nau, ma ana ooula fe dani, nau tara kuka mourii lau.>> ³² Ma nia ka bae folaa sulia si doo nae. Ma a Peter e talai nia to'ou kou, ma ka ngatafia. ³³ Sui a Jesus e aabulo ma ka aada fuana oote fafurongo nia gi, ma ka ngatafia a Peter ka urii, <<Satan ae, o lea tau fasi nau. Na manatalaa oe naa na manatalaa gera na tooa gi go ana, e langi lau na manatalaa nia a God.>>

³⁴ Sui a Jesus ka soea mai na figua nae ma na oote fafurongo nia gi siana, ma ka bae urii, <<Lea so ta wane ka dooria ka lea mai fai nau, i nia langi kasi hasi uria na kwaidooria nia i talana. Ma nia ka ngalia na airarafolo nia ana nonifilaa, ma ka lea mai i suli nau. ³⁵ Sulia so ni tei na e dooria ka oogani ana na mourilana, tara nia ka mae. Ma so ni tei naa ka mae fuagu ma fuana na Faarongolaa Diana, i nia ka too ana mouria firi. ³⁶ Tesi taa diana fuana ta wane lea so na molaagali naa sui na doo nia, sui kafi mae naa? Langi si diana fuana! ³⁷ Langi tesii doo na ta wane ka falea uria na oolifailana ana na mouria nia. ³⁸ Ma lea so ta wane e ida ani nau ma na baelagu i laona na uuni dani ta'a gi ana tooa naa gi e langi dasi fooasia a God, tara nau, na Wela nia Iimola gi, kuka ida laugo ani nia ana si kada i nau ku dao mai i laona na taloa na Maa nau fai nia na ensel aabu gi.>>

9

¹ Ma a Jesus ka bae lau ka urii, <<I nau ku haea naa fuagamu, teni wane amolu i seenaa e langi dasi mae lea daka rikia na Initooa nia a God ka dao mai ana na rigitaa.>>

Na tatalalana a Jesus.

² I buira oonona maedani, a Jesus ka talaia a Peter ma a James ma a John, ma daalu tae uria gwouna tee fe tolo na e fane, si gula gera ka too ana taifili gera. Ma ana si kada da aadasia, a Jesus ka tatala i nao ani gera i seenae, ³ ma na maku nia gi ka sinasina ka kwakwaoa asianaa, ma e langi kasi bobola naa hai so ta wane i laona molaagali ka saufia na maku gi ka urinae. ⁴ Ma na oolu fafurongo nae gi da rikia a Elaeja ma a Moses daaro ka dao faatai i nao ani gera ma daaro ka bae fai nia a Jesus. ⁵ Ma a Peter ka bae urii fuana a Jesus, <<Aarai ae, e diana asianaa golu ka too agolu i seenaa. I gemelu ka tolea ta oolu babala gi, tee doo fuamu, ma tee doo fuana a Moses, ma ta tee doo aai fuana a Elaeja.>>

⁶ A Peter e bae urinae, sulia e langi kasi haitamana naa tesii doo na ka haea, sulia gera mou asianaa.

⁷ Ma tesii barobaro e dao faatai mai ma ka afu faafi gera ana na nunufileana. Ma tesii lingee doo e talo mai faasia na barobaro nae ka urii, <<Nia naa na Wela nau na ku rakediana ana. Molu ka fafurongo urii nia!>> ⁸ Ma gera ka aada ali'ali gali gera, ma dasi rikia naa ta wane fai gera, tee taifilia go a Jesus.

⁹ Si kada da sifo mai faasia fe tolo nae, a Jesus ka bae luida ka urii, <<Langi molu si faarongoa ta wane ana si doo na molu rikia, lea ka dao ana si kada ni nau, na Wela nia Iimola gi, kuka tatae go faasia na maea.>>

¹⁰ Ma gera ka roosulia na baelana, ma daka bae ada sulia i matangada kwailiu daka urii, <<Na taa naa na malutana na tataelaa faasia na maea?>> ¹¹ Ma gera ka ledia daka urii, <<Uria taa na wane faatolomai

gi ana kwaieresia gi daka haea a Elaeja ka ooli fasi ana i nao?>>

¹² Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<A Elaeja ka dao mamana go mai i nao, hai so ka aade aagau ana na doo gi sui. Sui uria taa lau na Kekedelaa Aabu ka haea hasa na Wela nia Iimola gi ka nonifii baita ma na tooa gi daka oote gera ani nia?>>

¹³ I nau ku haea fuamolu, a Elaeja e dao naa, ma sui na tooa gi daka aadea naa si doo gi na da doori iilia ani nia, iilingia na Kekedelaa Aabu e haea suli nia.>>

A Jesus e guraa tee wela na aagalo ta'a e adosia.

¹⁴ Ma si kada da dao mai siada na oote fafurongo aai gi, daka rikia tee figura baita da too gali gera. Ma teni wane faatolomai gi ana na kwaieresia da oolisuusuu fai gera.

¹⁵ Ma si kada na tooa gi da rikia a Jesus, i gera ka kwele asianaa ma da lalao kou uria na bae dianalaa fai nia. ¹⁶ Ma a Jesus ka ledia na oote fafurongo nia gi ka urii, <<Na taa naa molu oolisuusuu fai gera sulia?>>

¹⁷ Ma tee wane i laona na figura nae e oolisia ka urii, <<Faatolomai ae, i nau ku ngalia mai na alakwa nau i siamu. Na aagalo ta'a e adosia ma ka langi si bae naa. ¹⁸ Ma si kada na aagalo ta'a nae e dao ani nia, ka ui ani nia i aano. Ma na fakana ka ngingisulaa, ma ka gigiri lifo, ma na nonina ka gaga'ai teefou. Ma i nau ku gania na oote fafurongo oe gi eeri daka taria na aagalo ta'a nae, sui ma ka afetai fuada.>>

¹⁹ Ma a Jesus e haea fuada ka urii, <<I gamu langi musi manata mamana ua! Nau ku noni eela uria toolaa fai gamu. Ma nau ku lafusia ta fita si kada lau na kuka too ana fai gamu. Talaia mai na wela nae siagu.>> ²⁰ Ma da ngalia mai na wela baa siana a Jesus.

Ma si kada na aagalo nae e rikia a Jesus, nia ka ui ania na wela nae i aano, ma ka lada ma na fakana ka ngingisulaa naa. ²¹ Ma a Jesus ka ledia na maa nia na wela nae ka urii,

<<E tau utaa na mai i aangita naa ni nia e urii?>>

Ma i nia e oolisia ka urii, <<E ita ua mai si kada e to'ou ana. ²² Ma si kada oro na e ui ani nia i laona na eere ma i laona na kafo hai so ka haumaelia. Haia, lea so ka bobola go ana fuamu, oko manatai gemere mai ma oko adomi gemere.>>

²³ Ma a Jesus ka bae urii, <<Iiuka, lea so ni oe ana i talamu o bobola fai nia! Na doo gi sui e waluda go ana fuana ni tei naa e manata mamana.>>

²⁴ Ma ali'ali na maa nia na wela nae ka rii urii, <<I nau ku manata mamana go agu! Sui taa, o adomi nau mai, hai so na manata mamanalaa nau ka rigita!>>

²⁵ Ma si kada a Jesus e rikia na figura nae da figu na mai gali gera, i nia ka bae urii fuana na aagalo ta'a nae, <<I oe na aagalo na o aadea aalingana wela naa ka boko ma na fakana ka ato, i nau ku eeresi oe oko haga mai faasia, ma osi ruufi nia lau.>>

²⁶ Ma na aagalo na ka rii, ma ka lebetainia na wela nae, ma ka haga na mai i maa faasia. Ma na wela nae na rikilana ka iilingia na ana na wane e mae, ma na tooa oro daka bae urii, <<I nia e mae naa.>> ²⁷ Sui, a Jesus ka dau ana na abana na wela, ma ka tataea, ma nia ka take.

²⁸ Ma si kada a Jesus e ruu i luma, na oote fafurongo nia gi daka ledi aagwa ani nia daka urii, <<Uria taa na ka afetai fuamelu uria na tarilana na aagalo baa?>> ²⁹ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Fooalaa taifilia go na e bobola fai nia tarilana na aagalo urii, e langi lau tesi doo.>>

Jesus e bae lau sulia na maelana.

³⁰ Sui Jesus ma na oote fafurongo nia gi da tafusia si gula nae, ma daka liufia na bali fera i Galili. Ma a Jesus ka langi si dooria so ta wane ka haitamana si gula na e too ana, ³¹ sulia nia e faatolomainia ana oote fafurongo nia gi ka urii, <<Nau, na Wela nia Iimola gi, tara daka fale nau fuana wane gi. Haia, i gera daka haumaeli nau. Ma ana oula

maedani, tara nau kuka tatae lau uria mouria.>>

³² Sui taa, na fafurongo nia a Jesus gi dasi haitamana na malutana si baelana, ma sui daka mou go ada uria na ledilanalaa.

Tei naa e baita ka tasa?

³³ Ma si kada da dao ana fera i Kapaneam, ma daka ruu i luma, Jesus ka ledia na oote fafurongo nia gi ka urii, <<Na taa baa molu oolisuus mai ana, sulia na tala?>>

³⁴ Sui langi dasi haea tesi doo, sulia da oolisuus mai hasa ni tei ani gera na ka baita ka liufi gera sui.

³⁵ Haia, a Jesus e gwouru, ma ka soea mai na aakwala ma roo fafurongo nia gi siana, ma ka bae urii, <<So ni tei na e dooria ka naonao, i nia ka aalu nia ka isi ma i nia na wane ni rao fuada na tooa gi sui.>>

³⁶ Sui a Jesus ka talaia mai tee wela, ma ka faatakea i matangada. Nia ka oofia na wela nae ma ka bae urii fuada, ³⁷ <<So ni tei naa ka gonitainia ta wela to'ou urii ana na hatagu, nia ka gonitai nau laugo. Ma so ni tei naa ka gonitai nau, nia langi si gonitai nau lau i taifili nau, i nia e gonitainia naa laugo a God na e oodu nau mai.>>

³⁸ A John e bae urii fuana a Jesus, <<Wane Faatolomai ae, gemelu melu rikia tee wane e taria na aagalo ta'a gi ana na hatamu, ma melu ka lui nia si iilia si doo nae, sulia nia e langi lau ta wane ana oofulaa golu.>>

³⁹ Ma a Jesus ka bae urii, <<E langi molu si lui nia, sulia ni tei naa e iilia tesi doo kwaibalatana ana na hatagu, e afetai kafi haea lau tesi doo ta'a suli nau. ⁴⁰ Sulia ta wane na e langi kesi maalimaea ani golu, nia wane agolu. ⁴¹ I nau ku haea na doo mamana fuamolu, ta wane na e falea si mae kafo fuamolu sulia gomolu na tooa nau gi, tara nia ka ngalia mamana naa na kwaiaraa nia.

⁴² Ma lea so ta wane ka faagaroa ta wela ana wela to'ou naa gi na da manata mamana ani nau, e diana fuana daka kania ta fou baita i luana

ma daka ui ania i laona na aasi. ⁴³⁻⁴⁴ Nia naa, lea so na abamu e faagaroo oe, taba muusia amu. E diana fuamu hai so oko too katau ana na mouria i langi fai nia na kuri aba, aata oko sifo i laona si gula ana kwakwaelaa fai nia na roo abamu gi, si gula na eere e totoo si mae.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ma lea so na aemu ka faagaroo oe, oko taba muusia amu. E diana fuamu hai oko too tau amu ana na mouria i langi, fai nia na kuri ae, aata oko sifo i laona si gula ana na kwaelaa fai nia na roo aemu gi.

⁴⁷ Ma lea so na maamu e faagaroo oe, oko lafua amu. E diana fuamu hai so oko ruu i laona na Initooa nia a God fai nia tee bali maa, aata oko sifo i laona si gula ana na kwaelaa fai nia na roo bali maa gi. ⁴⁸ Ma si gula nae, na waawaa gi na da ania na tooa gi langi dasi mae, ma na eere na e suungia ana na tooa gi e totoo si mae.

⁴⁹ <<Sulia daka aalua na eere i fafona na tooa gi sui, iilingia na aasi e liufia i laona si fanga.

⁵⁰ <<Ma na aasi na doo diana, sui taa lea so na mamasiialana e langi ana faasia, e afetai daka iilia ana tesi doo hai so ka aasilaa lau.

<<Urinae laugo, muka faadiana tooa gi iilingia na aasi e faadiana na fanga. Ma muka too ana fanualama fai gamu kwailiu.>>

A Jesus e faatolomai sulia na kwailugasilaa.

10

¹ Sui a Jesus e tafusia si gula nae, ma ka lea uria na bali fera i Judea, ma ka faifolo ana na kafo i Jodan. Ma na tooa oro gi daka figu mai siana, ma i nia ka faatolomai gera, iilingia na e ita ka iilia na mai.

² Ma teni Farisi gi da lea siana a Jesus, ma daka iliili uria faagarolana, daka urii, <<Na kwaieresia gia gi e faalamainia go ana na wane uria ka lugasia go ana na afe nia?>>

³ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Na taa naa a Moses e kwaieresia ana?>>

⁴ Ma daka bae urii, <<A Moses e faalamainia na wane ka kedea si abe doo ana na kwailugasilaa, ma ka falea fuana na afe nia hasa nia ka lugasia naa.>>

⁵ Ma a Jesus ka bae urii, <<A Moses e kedea si kwaieresia naa fuagamu sulia e afetai uria faatolomailaa gamu. ⁶ Sui ana hafalilana mai, si kada a God e haungainia na doo gi sui, i nia ka haungainia na doo wane ma na doo geni. ⁷ Nia naa, na wane ka tafusia na maa nia fai nia ni tee nia, ma ka too oofu fai nia na afe nia, ⁸ ma daaro ka hau ana na tee doo go. Nia naa laugo daaro si roo doo, ma daaro ka tee doo naa. ⁹ Nia naa, si doo na a God e kani oofua sui naa urinae, e langi si diana fuana ta wane ka lukea.>>

¹⁰ Ma si kada a Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi da ooli i luma, daka ledi nia uria si doo naa. ¹¹ Ma i nia e oolisia ka urii, <<Ta wane na e lugasia na afe nia ma ka aadea lau ta aai e'ete, nia e ooeoe naa faafia na afe nia. ¹² Ma urinae laugo, lea so ta geni e lugasia na aarai nia ma ka aadea lau ta wane e'ete, ni nia e ooeoe naa faafia na aarai nia.>>

Jesus e faadiana na gala wela gi.

¹³ Teni tooa gi da ngalia mai na wela to'ou gi siana a Jesus hai so ka hamosi gera, sui taa na oote fafurongo nia gi daka ngatafi gera.

¹⁴ Ma si kada a Jesus e rikia si doo naa, nia ka rakehasu, ma ka bae urii fuada, <<Molu faalamainia na wela gi daka lea ada mai siagu, ma langi molu si luida. Sulia ni tei naa e manata mamana ka iilingia gala wela, nia ka bobola uria toolaa lao Initooa nia a God. ¹⁵ I nau ku haea na doo mamana fuagamu, so ta wane na e langi kasi manata mamana iilingia na gala wela, i nia e afetai ka ruu i laona na Initooa nia a God.>> ¹⁶ Ma nia ka oofia naa na wela nae gi, ma ka aalua na abana faafi gera ma ka faadiana gera.

Na wane rikidoo.

¹⁷ Si kada a Jesus e hafalia lea lau go ana, tee wane e lalao mai siana

ma ka boururu i naona. Ma nia ka ledia ka urii, <<Wane faatolomai diana ae, tesi taa naa kuka illia eeri kuka too ana na mouri firi?>>

¹⁸ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Uria taa naa oko haea nau ku diana? Sulia langi ta wane si diana go, tee taifilia a God go na e diana. ¹⁹ Haia, ni oe o haitamana na kwaieresia gi baa e urii, <Osi hauwane, ma oe osi ooeoe, ma osi beli, ma osi suge faafia ta wane, ma osi faafefea ta wane, ma oko manata baita ana na maa oe ma ni tee oe.>>

²⁰ Ma i nia ka bae urii, <<Wane Faatolomai ae, e ita ana si kada ku to'ou mai, ku roosulia teefou naa kwaieresia nae gi sui go.>>

²¹ Ma a Jesus e aada kou fuana ma ka rakediana ani nia, ma ka bae urii, <<Tesi doo go na e langi ua. O lea, oko faafoli ana na doo oe gi sui, oko ngalia si malefo nae, oko falea fuana na tooa siofaa gi, ma tara oko kafi too ana na todadoo i langi. Sui oko lea mai suli nau.>> ²² Ma si kada na wane nae e rongoa go si doo nae gi, na maana ka asia. Ma nia ka lea na ana fai nia na liobukonua, sulia i nia na wane rikidoo asianaa.

²³ Sui a Jesus ka aada fuana na oote fafurongo nia gi, ma ka bae urii, <<E afetai asianaa fuana na wane rikidoo gi tara daka ruu laona Initooa nia a God.>>

²⁴ Ma na oote fafurongo nia gi daka kwele asianaa ana si baea nia nae gi. Sui a Jesus ka bae lau urii, <<Oote wela nau gi ae, e afetai fuana na ruulaa laona Initooa a God. ²⁵ E afetai ka tasa lau fuana ta wane rikidoo ka ruu i laona na Initooa a God, faasia na doo fai ae baita so ka ruu i maana ta mae ogilaa.>>

²⁶ Ma na oote fafurongo nia gi daka kwele asianaa, ma da bae fuada kwailiu daka urii, <<Tara ni tei gera ana na daka mouri?>>

²⁷ Ma a Jesus e bubu kou fuada ka bae urii, <<Si doo naa e afetai fuada na wane gi, ma fuana a God e langi si afetai go. Na doo gi sui e waluda go ana fuana a God.>>

²⁸ Ma a Peter ka bae urii fuana, <<Sui gemelu naa, melu tafusia sui

naa na doo gemelu gi sui, ma melu ka lea na mai suli oe naa!>>

²⁹ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Iiu, nau ku haea fuagamu, so ni tei na e lugasia na luma nia, ma langi na haasina gi, ma langi na waiwane nia gi, ma langi na maa nia, ma langi ni tee nia, ma langi na wela nia gi, ma langi na gano nia, i nunufagu ma na Faarongolaa Diana, ³⁰ tara nia ka ngalia lau si doo nae gi ka oro ka liufia si kada naa. Nia tara ka ngalia ana si doo oro gi ana na luma gi, ma na haasina gi, ma na waiwane gi, ma ni tee gi, ma na wela gi, ma na gano. Ma tara nia ka nonifii laugo. Ma ana si kada na tara ka dao mai, tara nia ka too ana mouri firi. ³¹ Haia, na tooa oro gi na da eeta i nao si kada naa, tara daka isi, ma na tooa oro gi na da isi si kada naa, tara daka eeta i nao.>>

Na ooluna si kada a Jesus e bae sulia na maelana.

³² Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi da lea lau sulia na tala uria i Jerusalem, ma a Jesus ka eeta i nao ada. Ma na oote fafurongo nia gi daka kwele asianaa, ma na tooa gi aai na da lea kou i burida daka mou asianaa. Ma a Jesus ka talai lau na oote fafurongo nia gi i kele tau kou, ma ka faarongo gera ana si doo gi na tara ka fuli fuana. ³³ I nia ka bae urii, <<Fafurongo! Golu lea i Jerusalem, ma tara daka fale nau na Wela nia Iimola gi fuada na fataabu baita gi ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia. Ma i gera tara daka keto nau uria na maelagu, ma daka fale nau fuada na tooa maadiu gi. ³⁴ Ma na tooa nae gi tara daka faawaela ani nau, ma daka ngisufi nau, ma daka rabusi nau, ma daka haungi nau. Ma ana ooula maedani, nau tara kuka tatae lau faasia na maea.>>

James fai nia John daaro gania Jesus.

³⁵ Sui a James ma a John, na roo wela a Sebedi, daaro lea mai siana a Jesus ma daaro ka bae urii, <<Wane

Faatolomai ae, i gemere mere dooria oko iilia tesi doo na mere gani oe uria.>>

³⁶ Ma a Jesus e ledi ka urii, <<Na taa na moro dooria kuka iilia fuamoro?>>

³⁷ Ma daaro oolisia daaro ka urii, <<Oe o faalamainia ta wane ani gemere ka gwouru i bali aalo amu ma ta wane i bali mouli amu, si kada na o Aaofia ana i laona na Initooa oe.>>

³⁸ Ma a Jesus ka bae urii, <<I gomoro moro lalafusia si doo na moro gani uria. I gomoro moro bobola go amoro uria nonifilaa iilingi nau tara ku nonifii?>>

³⁹ Ma daaro oolisia daaro ka urii, <<Gemere mere bobola go amere uria na iililana.>>

Ma a Jesus ka bae urii fuadaaro, <<Haia, tara gomoro moro nonifii iilingi nau. ⁴⁰ Sui taa, langi kusi filia ni tei naa ka gwouru i bali aalo agu ma i bali mouli agu. A God ana na ka falea si gula nae gi fuada ni tei gera na nia e aade aagau ada a maasida.>>

⁴¹ Ma si kada na aakwala wane fafurongo aai gi da rongoa si doo naa, daka rakehasuia a James ma a John. ⁴² Ma a Jesus e oofu gera ma ka bae urii, <<Gomolu molu haitamana na wane baita gi ana na tooa maadiu gi, da dooria asianaa ooroilana tooa gera gi, ma na wane naonao gera gi daka haitamana asianaa suungailana tooa uria iililana si doo gera dooria. ⁴³ Sui boroi ana, si doo nae ka langi si urinae i matanga molu. Lea so ta wane amolu e dooria ka baita, i nia ka hau ana na wane ni rao gomolu. ⁴⁴ Ma so ni tei naa e dooria ka eeta i nao, i nia ka rao o'oni fuada na tooa gi sui. ⁴⁵ Sulia nau, na Wela nia Iimola gi boroi, e langi kusi lea mai eeri na tooa gi daka rao fuagu. I nau ku lea mai taari eeri kuka rao fuana na tooa gi sui, ma kuka falea na mourilagu uria na faamourilana na tooa oro.>>

A Jesus e guraa tee wane maa rodo.

⁴⁶ Ma a Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi da dao ana fera i Jeriko. Ma si kada gera da tafusia na fera nae fai nia na figua baita nae, tee wane na maana e rodo e gworu go ana i ninimana na tala uria na ganilana. Na hatana a Batimeas na wela nia a Timeas. ⁴⁷ Ma si kada nia e rongoa a Jesus na wane i Nasaret e lea mai, nia ka rii ka urii, <<A Jesus ae, oe na aafia ana kwalafaa a David, o manatai nau mai.>>

⁴⁸ Ma na tooa gi daka lui nia, ma daka haea fuana hai so nia ka too aaroaro. Sui, i nia e rii baita ka tasa fetei ka urii, <<Aafia ana na kwalafaa a David ae, o manatai nau mai!>>

⁴⁹ A Jesus e take ma ka bae urii, <<Molu soea mai.>>

Ma gera soea na wane nae, daka urii, <<Okoko eele amu! Oko tatae, sulia Jesus e soe oe.>>

⁵⁰ Ma nia ka lafua maku ruruu baita nia, ma ka tatae ali'ali, ma ka lea siana Jesus.

⁵¹ Jesus e ledia ka urii, <<Taa naa oko dooria kuka iilia fuamu?>>

Ma na wane maa rodo nae e oolisia ka urii, <<Aarai baita ae, nau ku dooria kuka aada lau.>>

⁵² Jesus ka bae urii, <<Haia, o lea naa. Oko aada lau sulia o manata mamana ani nau.>>

Ma ali'ali na maana ka aada lau, ma nia ka lea na sulia a Jesus sulia na tala.

A Jesus e ruu i laona na fera i Jerusalem.

11

¹ Si kada a Jesus ma na oote fafurongo nia gi da dao ana fera i Betfeis ma i Betani, i siana gwe tolo da alangia ana Olivtri, na e too garangia na fera i Jerusalem, i nia ka oodua na roo wane ana fafurongo nia gi daka lea i nao. ² Ma i nia ka bae urii fuadaaro, <<Moro lea ana fera loko moro naofia kou, ma si kada moro dao seenae, tara moro ka rikia tee gale doo fai ae na hatana na dongki na e langi ta wane kasi tae ua i fafona, da kania go ada i seenae.

Moro lukea ma moro ka talaia mai i see. ³ Ma lea ta wane e ledi gomoro, <Uria taa na moro ka iilia si doo naa?>, moro ka haea fuana, <A Lord naa e dooria, ma tara i nia ka oolifai ali'ali laugo mai ana i seenaa.>>

⁴ Ma daaro lea, ma daaro ka rikia tee gale dongki da kania go ada i ninimana na tala i maana tee luma. Ma si kada daaro lukea ana, ⁵ teni wane gi na da take i seenae daka ledi daaro, daka urii, <<Na taa na moro lukea na gale dongki na uria?>>

⁶ Ma daaro oolisia iilingia baa a Jesus e haea fuadaaro, ma na wane nae gi daka faalamainia fuadaaro.

⁷ Ma daaro ka talaia mai na gale dongki nae siana Jesus, ma daaro ka hamatainia na maku daaro gi i fafona, ma a Jesus ka tae i fafona.

⁸ Na tooa oro gi da hamatainia na maku ruruu gera gi i sulia na tala, ma teni tooa aai gi daka tabalia na hare ai gi, ma daka hamatainia sulia na tala. Gera iilia si doo naa uria faabaitalana Jesus. ⁹ Ma na tooa gi na da eeta i nao, fai nia tooa gi na da isi, da rii daka urii, <<Baelafea fuana a God! Ma a God ka faadiana ana na wane naa e lea mai ana na hatana a Lord! ¹⁰ Ma a God ka faadiana ana na daolana mai na Initooa na e iilingia na initooa a David na kokoo gia! Gia baelafea a God!>>

¹¹ A Jesus e ruu i laona na fera i Jerusalem, ma ka lea i laona labata na Beu Aabu nia a God, ma ka aadaada loko, ma ka rikia na doo gi sui. Sui, i nia ka lea na ana uria i Betani fai nia na aakwala ma roo fafurongo nia baa gi, sulia e garangi rodo naa.

A Jesus e baeluia na ai da alangia ana na figi.

¹² Ma ana fe dani i buira, si kada a Jesus ma na oote fafurongo nia gi da ooli na mai ana faasia i Betani, a Jesus ka fiolo. ¹³ Ma nia e aada kou, ma ka rikia tee ai uuluulua na da alangia ana na figi. Ma nia ka lea garangia eeri ka rikia hasa ta fufue doo ka too ana. Sui, si kada e dao aena, nia ka rikia go ana na abana gi, sulia si kada nae e langi

lau si kada nia na ai nae figi uria na fungulaa. ¹⁴ Ma a Jesus ka bae urii fuana na ai figi nae, <<Ta wane kasi ania lau ta fufue doo ani oe!>> Ma na oote fafurongo nia gi daka rongoa si doo nae.

A Jesus e lea i laona labata na Beu Aabu nia a God.

¹⁵ Ma si kada da dao ana i Jerusalem, a Jesus ka lea i laona labata ana Beu Aabu nia a God, ma ka taria na tooa gi sui na da fofoli, ma na tooa gi na da faafoli ana si doo gi i laona labata ana Beu Aabu nia a God. Ma i nia ka faa'asiaa na tefolo gi na wane nae gi na da tatala ana na malefo, ma ka faa'asiaa na doo gwourulaa gera tooa gi na da faafoli ana na bola gi. ¹⁶ Ma nia langi kasi faalamainia ta wane ka ngalia tesi doo i laona na labata ana Beu Aabu nia a God. ¹⁷ Ma nia ka faatolomainia na tooa gi, ka bae urii, <<A God e haea i laona na Kekedelaa Aabu ka urii, <Na Beu nau, da alangia ana na Beu ni foalaa fuana na tooa ana fera gi sui.> Sui i gamu muka bulasia agamu ana si gula gera na wane bebeli gi.>>

¹⁸ Sui, na fataabu baita ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi, da rongoa si doo naa, ma daka nani uria tesi aadelaa uria na haungilana a Jesus. Ma gera ka moungi nia, sulia na figua teefou nae da kwele asianaa ana na faatolomaia nia.

¹⁹ Ma i haulafi, a Jesus ma na oote fafurongo nia gi daka lea faasia i Jerusalem.

²⁰ I ubongia ana fe dani i buri, si kada a Jesus ma na oote fafurongo nia gi da gula kou sulia na tala, daka rikia na ai figi baa. Na ai baa e kuku naa lea ka sifo go sulia na lalina gi.

²¹ Ma a Peter ka manatatoona si doo baa a Jesus e ilia ana, ma ka bae urii fuana, <<Wane faatolomai ae, o rikia fasi na ai figi baa o ngatafia baa, nia e mae naa!>>

²² Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Molu ka manata mamana ana a

God. ²³ Nau ku haea fuagamu, lea so molu ka bae urii fuana fe tolo naa, <O tatae ma oko ui ani oe i laona na aasi,> ma e langi molu si manata hala i laona na liomolu, ma molu ka manata mamana ana si doo na molu haea ka fuli, si doo nae ka fuli go ana fuamololu. ²⁴ Nia naa, nau kuka haea fuamololu urii, si kada molu fooma ma molu ka gani uria tesi doo, molu ka manata mamana hasa molu ka ngalia naa, ma tara a God ka falea go ana tesi doo na molu gani uria. ²⁵⁻²⁶ Haia, si kada molu fooma, molu ka manata lukea tesi doo ta'ala na ta wane e ilia ani gomolu, eeri na Maa gomolu naa e too mai i langi ka manata lukea laugo na doo ta'ala gomolu gi.>>

²⁷ A Jesus ma na oote fafurongo nia gi, gera ooli lau mai uria i Jerusalem. Ma si kada a Jesus e fali kou i laona labata ana Beu Aabu nia a God, na fataabu baita gi ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi, ma na wane naonao gi daka lea mai siana. ²⁸ Ma gera ledi nia daka urii, <<Na mamanaa taa na o too ana uria na iililana si doo naa gi? Haia, ma ni tei naa e falea na mamanaa naa fuamu?>>

²⁹ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Haia, nau ku ledi gomolu fasi laugo ana tesi doo. Lea molu oolisia, nau kufi faarongo gomolu ana na mamanaa na ku too ana uria na iililana si doo naa gi. ³⁰ Haia, molu haea fasi fuagu, na mamanaa na a John e too ana uria na siuabulaa e ita mai faasia i fai? E ita mai faasia a God, langi e ita mai faasia na wane gi go ana?>>

³¹ Ma gera ka hafalia na oolisuusulaa i matangada kwailiu daka urii, <<Taa naa golu ka haea? Lea so golu oolisia golu ka urii, <Faasia a God,> nia tara ka bae urii, <Ma sui uria taa na molu kasi manata mamana ana a John?> ³² Ma langi si diana laugo fuana golu ka bae urii, <E ita mai faasia na wane gi go ana.>>> (Sulia gera da moungia na tooa gi, sulia na tooa gi sui da haitamana a John nia na profet mamana.) ³³ Nia naa,

da oolisia a Jesus ma daka urii, <<I gemelu melu lalafusia.>>

Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<I nau boroi kusi faarongo go ana na mamanaa taa na ku ilia ana si doo naa gi.>>

Si oomelawanelaa sulia na wane ni rao i hara gi.

12

¹ Sui a Jesus e bae fuada ana si baea oomelawanelaa ka urii, <<Tee wane e fasia na raoa. Ma nia ka haungainia rara galia, ma ka elia tee kilu uria na felesilana na fufue ai gi uria na waen, ma ka tolea tee luma uria na fololaa. Sui nia ka aalua na raoa nia nae i abada teni wane gi na da rao i hara gi, ma ka lea ana uria ta aefera aai. ² Ma si kada na raoa nae e moua, nia ka oodua na wane ni rao nia siada na wane gi ni rao i hara nia, eeri daka falea mai na bali ana na doo gi na da gonia. ³ Sui na wane ni rao nae gi da ngiria, ma daka rabusia, ma daka oolifai o'oni go ada ani nia. ⁴ Sui na wane baa na e too ana na raoa nae ka oodua lau ta wane ni rao aai. Ma na wane ni rao i hara baa gi da rabusia ketena, ma daka iili ta'a asianaa ana. ⁵ Sui na wane baa na e too ana na raoa nia, ka oodua lau ta wane ni rao aai, ma daka haumaelia naa. Ma daka aade urinae laugo ana na wane oro gi aai na e ooduda i buri. Da rabusia teni wane gi, ma daka haumaelia teni wane gi aai. ⁶ Haia, ma tee wane go naa na e too uria na oodulana, tee fe wela rakediana nia na wane nae. Ma nia ka oodu nia, ka manata urii, <I gera tara ka manata baita ana wela nau.> ⁷ Sui taa, na wane ni rao i hara nae gi da bae fuada kwailiu daka urii, <Nia naa na wela nia na wane baa e too ana na raoa. Lea mai golu ka haumaelia, hai so golu ka too na agolu ana si doo nia gi sui.> ⁸ Ma gera ngalia na wela nae, daka haumaelia, sui daka ui ania na noina i maa faasia laona na raoa nae.>>

⁹ Ma a Jesus e ledi ka urii, <<Tesi taa na wane na e too ana na raoa nae tara ka ilia? Tara nia e dao

mai, ka haumaelia na wane nae gi, sui ka falea na raoa nia nae i abada teni wane e'ete gi. ¹⁰ E utaa? Molu si iidumia si Kekedelaa Aabu baa e bae urii, <Si fou na wane rao gi ana tolebeulaa na da oote gera ana, nia ka hau ana si fou initoo ka tasa. ¹¹ A Lord naa e ilia si doo naa, ma na rikilana ka diana asianaa.>>>

¹² Na wane naonao gera Jiu gi daka dooria dumulia a Jesus, sulia da haitamana naa a Jesus e haea si bae oomelawane nae uria bangalilada. Sui taa, gera mou ana na figua nae, ma daka tafusia, ma daka lea na ada.

Na falelana na malefo ana na takisi fuana na aaofia i Rom.

¹³ Teni wane naonao gi da oodua teni Farisi gi ma teni wane gi ana na wane nia gi a Herod uria na ledilana a Jesus hai daka faagaro nia. ¹⁴ Haia, i gera dao siana, ma daka bae urii, <<Wane Faatolomai ae, gemelu melu haitamana si doo o haeda na doo mamana gi sui go, ma osi manata a'abo go sulia si taa gi na wane gi da manata sulia. Ma e langi osi manata go uria na baitalana na tooa. Ni oe o toolamainia go amu na mamanaa sulia na kwaidooria nia a God fuana na tooa gi. Haia, o haea fasi fuamelu! E utaa? Na kwaieresia gia, nia e luia na falelana na malefo ana na takisi fuana na wane initoo ana aefera i Rom? E utaa? Nia bobola melu ka falea, langi e langi?>>

¹⁵ Sui taa, a Jesus e haitamana go ana si mala'oelaa gera, ma nia ka oolisia ka urii, <<Uria taa na molu ka hasi uria na faagarolagu? Molu ngalia fasi mai ta rebe malefo, ku rikia fasi.>>

¹⁶ Ma gera ka ngalia mai tee fe doo, ma nia ka ledi gera ka urii, <<Na nununa ni tei naa? Ma na hatana ni tei naa?>>

Ma gera oolisia daka urii, <<Na nununa ma na hatana na aaofia i Rom.>>

¹⁷ Ma a Jesus ka bae urii, <<Molu falea si doo nia gi na aaofia i Rom fuana na aaofia i Rom, ma molu ka

falea si doo nia gi a God fuana a God.>>

Ma gera ka kwele asianaa ani nia.

Oomelawanea sulia na tataelaa faasia na maea.

¹⁸ Sui, teni Sadusi gi da lea mai siana a Jesus. Na tooa naa na tooa na da haea hasa na tooa gi e afetai daka tatae lau faasia na maea. ¹⁹ Ma gera ledia a Jesus daka bae urii, <<Wane Faatolomai ae, a Moses e kedea na kwaieresia naa fuaga ka bae urii, <Lea so ta wane e mae, ma na afe nia ka mouri ua, sui ka langi kasi too na ana ta wela, na haasina na wane nae ka aadea lau na aai oru nae, hai so daaro ka too ana na wela fuana na wane na e mae.> ²⁰ Haia, ana tesi kada, fiu waihaasi too go ada. Ma na wane i nao e aade geni, ma ka langi kasi too ua go ana ta wela, ma ka mae na ana. ²¹ Sui na ruana wane ka aadea lau na geni baa, ma i nia e langi si too laugo ana ta wela, ma ka mae laugo ana. Sui ooula wane ka urinae laugo. ²² Ma ka urinae laugo fuana oote waihaasina naa gi i buri. Na fiu waihaasina nae gi sui go na da aadea geni nae, ma ka langi dasi too sui go ana ta wela, ma daka mae sui go. Ma i isi, na geni nae ka mae naa laugo. ²³ Haia, ana si maedani na tooa mae gi sui tara gera tatae faasia maea, ni tei ani gera nae na afe nia baa? Sulia i gera fiu wane nae gi sui go baa da aadea.>>

²⁴ Ma a Jesus ka oolida ka urii, <<I gomolu molu garo asianaa, sulia molu si haitamana go na Kekedelaa Aabu gi ma na rigitalana a God. ²⁵ Sulia, ana si kada na tooa mae gi da tatae lau uria na mouria, i gera iilingia na ada na ensel gi i langi, ma e langi naa ta faarailaa ma ta faatoowanelaa. ²⁶ Haia, nau ku faatolomai doo sulia na tataelaa faasia na maea. E utaa? I gomolu molu si iidumia go i laona na kekedelaa nia a Moses, ana si gula baa sulia na eere e harufia na ai baa? A God ka bae fuana a Moses ka urii, <I nau naa God nia a Abraham, ma God nia a Aesak, ma God nia a Jakob.> ²⁷ Na

malutana urii, na tooa nae gi na da mae naa, a God e haea nia ua na God gera, sulia gera da mouri ua fai nia. Nia naa, gomolu ka garo asianaa!>>

²⁸ Ma tee wane faatolomai ana kwaieresia gi e rongoa si bae nae gi. Ma nia ka haitamana na dianalana na oolisilaa nia a Jesus fuana na wane ana Sadusi gi. Nia naa, nia ka lea mai, ka ledia a Jesus ka urii, <<Na kwaieresia taa na e baita tasa liufia na kwaieresia gi sui?>>

²⁹ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Na kwaieresia baita ka tasa e urii, <Tooa gi Jiu ae, muka fafurongo fasi! A Lord na God gia, nia tee Lord taifili nia go. ³⁰ Muka rakediana ani nia ana lio gamu teefou, ma ana mango gamu teefou, ma ana manata gamu teefou, ma ana rigitaa gamu teefou.>

³¹ Ma na ruana si kwaieresia ka urii, <Muka rakediana ana na tooa na da too garangi gamu, iilingia laugo na o rakediana fuamu i talamu.> E langi lau ta kwaieresia na e baita tasa liufi na roo kwaieresia naa gi.>>

³² Ma na wane faatolomai ana kwaieresia gi ka bae urii fuana a Jesus, <<Wane faatolomai ae, na oolisilaa oe e diana asianaa. Nia ka mamana, tee taifilia a Lord go ana na a God, ma e langi naa ta God e'ete lau. ³³ Ma tooa gi daka rakediana ani nia ana na liogera teefou, ma ana na manata gera teefou, ma ana na rigitaa gera teefou. Ma gera ka rakediana ana na tooa gi na da too garangi gera iilingia da rakediana ani nia i talagera. E diana tasa fuana wane ka roosulia roo kwaieresia nae gi, ka liufia na kwaisuusilaa ana doo fai ae gi ma teni si doo gi lau fuana a God.>>

³⁴ Ma a Jesus e riki haitamana na liotoolaa nia, ma ka bae urii fuana, <<Oe too garangia naa na Initooa nia a God.>>

Ma buira si doo nae, i gera daka mou go ada uria na ledilana lau a Jesus.

Na wela nia ni tei naa na Christ.

³⁵ Si kada a Jesus e faatolomai i laona na Beu Aabu nia a God, nia ka ledi urii, <<E utaa, na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi daka haea a Christ naa na wane ana na kwalafaa nia a David? ³⁶ Na Aanoedoo Aabu baa e faabae a David ka urii, <A God e bae urii fuana Lord nau: Oko gwouru i seegi i bali aaolo ani nau, maasia kuka saitasa ana na maalimaea oe gi.> ³⁷ A David ana i talana na e soea a Christ ka urii, <Lord.> Nia naa, nau ku ledi go gomolu, utaa naa Christ na kwalafaa nia a David go ana?>>

Na figua baita nae da eele asianaa si kada daka fafurongo ana a Jesus. ³⁸ Ma nia ka faatolomainia fuada ka urii, <<Muka aadasuli gamu faasia na faatolomai gi ana kwaieresia gi, sulia gera dooria liliulaa fai nia maku ruruu tekwa gi, ma daka dooria laugo hasa na tooa gi da hae baita ani gera i maana usia gi, ³⁹ ma daka dooria gwourulaa ana naofe gula ni gwourulaa i laona Beu Aabu gi ni figulaa ma ana si gula diana gi kada ana fafangaa gi. ⁴⁰ Sui, tooa baa da belia na luma gera oru gi, ma daka fooa tetekwa gi eeri na tooa gi da tangoda. Haia, na faatolomai gi ana kwaieresia gi, na kwakwaelaa gera tara e baita ka tasa!>>

⁴¹ Si kada a Jesus e gwouru garangia na gula ni fale malefolaa i laona na Beu Aabu nia a God, nia ka rikia tooa na da falea teni malefo gera gi. Ma na wane oro na daka rikidoo gi daka falea si malefo oro. ⁴² Sui, nia ka rikia tee oru siofaa asianaa. Nia ka lea mai, ma ka falea roo si mige malefo to'ou. ⁴³ Ma a Jesus ka soea mai na oote fafurongo nia gi, ma ka bae urii fuada, <<Doo mamana nau ku haea fuamolu, si taa naa gwe oru siofaa e falea, nia baita ka tasa liufia tooa nae gi sui na gera fale malefo baita. ⁴⁴ Sulia tooa rikidoo, gera falea go ada ta bali to'ou ana rikidoo gera gi. Sui, gwe oru siofaa naa nia e fale teefou na

ana si doo gi na nia e too ana uria na mourilana ana.>>

Si kada afetai.

13

¹ Si kada a Jesus e tafusia na Beu Aabu nia a God, tee wane ana na oote fafurongo nia gi ka bae urii fuana, <<Wane Faatolomai ae, o rikia fasi amu na fou diana naa gi ma na beu diana naa gi!>>

² Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Haia, i oe o rikia na beu baita naa gi? E langi ta tesi fou i seenaa tara ka too lau i fulina. I gera sui go daka tagala i aano.>>

³ Ma kada a Jesus e gwouru fafona tolo Olivtri na e too i ootofana na Beu Aabu nia a God, a Peter, ma a James, ma a John, ma a Andrew taifili daalu, daalu lea mai siana, ma daalu ka ledia urii, ⁴ <<O haea fasi fuamelu, i aangita na si doo naa gi tara ka dao mai? Ma ta si taa na tara ka fuli eeri ka faatainia si kada uria si doo naa gi sui ka fuli e dao naa?>>

⁵ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu ka aadaada diana ma molu si faalamainia ta wane ka talai garo ani gomolu. ⁶ Sulia na tooa oro gi tara daka dao mai ana na hatagu, ma daka bae urii, <Ni nau naa na a Christ!> Ma daka talai garo ana na tooa oro gi. ⁷ Ma si kada molu rongoa na firua gi, ma na uunuunua sulia na firua gi, e langi molu si too ana mango lelebelaa. Si doo urinae gi ka dao mai, sui taa na sulana na doo gi sui ka langi ua. ⁸ Na aefera gi daka firu fai gera kwailiu, ma na initooa gi daka firu fai gera kwailiu. Ma na aanuanu gi ka liu ana si gula gi sui, ma na uunifioloa gi ka liu. Ma si doo nae gi e iilingia go ana na geni faafuta e hafali fiiwela.

⁹ <<Ma i gomolu molu ka aadaada diana. Sulia teni tooa gi tara daka dumuli gomolu ma daka ngali gomolu uria na ketolamolulaa sulia molu manata mamana ani nau. Tara gera ka rabusi gomolu i laona na Beu Aabu ni figulaa gi. Ma

molu ka take i naofana ada na aaofia gi ma na wane initoo gi, uria na faarongolaa ana na Faarongolaa Diana. ¹⁰ Ma muka bae sulia na Faarongolaa Diana fuada na tooa gi sui i nao ana na suilana na molaagali. ¹¹ Ma si kada da dumuli gomolu, ma daka ngali gomolu uria na ketolamolulaa, e langi molu si manata a'abo uria si baea tara molu ka haea. Molu haea go amolu si baea gi na Aanoedoo Aabu e falea fuamolua ana si kada nae e dao mai. Sulia si baea gi na tara molu ka haea, e langi lau na baelamolua i talamolua. Si baea nae gi tara ka lea mai faasia na Aanoedoo Aabu. ¹² Ma na wane gi tara gera falea na haasida gi i talada uria maelada. Ma na maa gi daka aade urinae laugo fuada wela gera gi. Ma na wela gi tara gera falea na maa gera gi ma ni tee gera gi uria maelada. ¹³ Ma na tooa gi sui tara daka maasusuala ani gomolu, sulia gomolu na tooa nau gi. Haia, ma lea ni tei na ka manata mamana ani nau lea ka dao ana fe dani i'isi, i nia ka mouri naa.

¹⁴ <<Ma tara ni gomolu na molu ka rikia na Doo Ta'a na tara ka faafunuia na doo gi, e take ana si gula aabu.>> (Si baea fuana na wane na e iuidu e urii: oko manata diana ana na malutana si doo naa.) <<Sui na tooa gi na da too ana na bali fera i Judea, daka tafi uria i gwouna na tolo gi. ¹⁵ Ma na wane na e too i maa ana na luma nia kasi ruu lau mai uria i laona na luma nia uria ngalilana tesi doo. ¹⁶ Ma na wane na e too i laona na raoa nia, ka langi si ooli lau i fera uria na maku ruruu nia. ¹⁷ Ma ana fe dani nae gi, tara ka ta'a fuada na aai iiana gi, ma ka ta'a laugo fuada na aai gi na da too ana na wela bibiu gi. ¹⁸ Molu ka fooma fuana a God eeri doo naa gi ka langi si dao mai ana si kada ana na uuni gwagwaria. ¹⁹ Sulia na ta'alaana fe dani nae gi tara ka ta'a ka liufia tesi doo ta'a na tooa gi laona molaagali da haitamana, e ita ua mai ana hafalilana si kada a God e haungainia na molaagali lea

ka dao ana si kada naa. Ma e langi tesi doo kasi urinae lau. ²⁰ Ma lea so a God kasi kurusia fe dani nae gi, e afetai na wane gi ka mouri. Ma i nia e kurusia fe dani nae gi uria na dianalada na tooa nia gi na e filida.

²¹ <<Haia, lea ta wane ka bae urii fuamolua, <Molu rikia fasi, i nia naa na Christ,> ma langi ka bae urii, <Molu rikia fasi, i nia naa loko,> langi molu si manata mamana ani nia. ²² Sulia na wane susuge gi na da haea gera na Christ, tara daka dao mai fai nia na wane susuge gi da haea gera ana na profet gi. Ma daka iilia doo kwaibalatana gi, eeri lea so ka waluda go ana, daka talai garo ana na tooa gi na a God e filida. ²³ Muka aadaada diana! I nau ku faarongo gomolu sui naa i nao sui si doo naa gi kafi dao.

²⁴ <<Ma si kada na afetailaa e sui, na hatu ma na sinali tara e langi kasi tala. ²⁵ Ma na bubulu gi tara daka asida faasia i langi. Ma na doo gi i langi, daka lea garo. ²⁶ Sui, nau na Wela nia iimola gi, kufi dao faatai mai. I nau ku dao mai fai nia na rigita baite ma na raralaa baite i fafona na barobaro gi. ²⁷ Ma tara kuka falea na ensel gi fuana molaagali loulou, eeri daka gonina na tooa na a God e filida.>>

²⁸ Sui, Jesus ka hae ana si oomelawanea ka urii, <<Molu manata fasi sulia na ai figi gi. Kada mu rikia na abada e ngongosala, muka haitamana na kada fuana ago'agoa nia e dao garangi naa. ²⁹ Ka urinae laugo, si kada mu rikia si doo naa gi tara ka dao mai, muka haitamana na oolilagu e garangi naa. ³⁰ Doo mamana nae nau ku haea fuagamu, si doo naa gi tara ka dao mai suifetei tooa gi sui na da mouri ana si kada naa dasi mae ua. ³¹ Tara langi ma na molaagali naa daka funu. Haia, tee baelagu go na afetai ka funu.

³² <<Langi ta wane so ka haitamana si kada tara kuka ooli mai ana. Na ensel gi i langi boroi dasi haitamana, ma so i nau, na Wela boroi, kusi haitamana laugo. A God

na Maa taifili nia go na e haitamana. ³³ Molu ka aadaada diana, ma molu ka kwaimaasi, sulia molu lalafusia i aangita naa si kada nae ka dao mai ana. ³⁴ Nia ka iilingia ta wane na e lea ana fera tau, ma ka aalua na luma nia i abada na wane ni raa nia gi, ma ka haea fuana na wane na e aadasulia na maa eeri ka aadaada diana. ³⁵ Nia naa, molu ka aadaada diana, sulia e langi molu si haitamana si kada na aarai baita ana na beu ka dao mai. I nia ka dao mai i haulafi oto, ma langi i initoona na rodo, ma langi i ofaidani, ma langi ana i ubongi. ³⁶ Ma lea nia e dao ali'ali mai, nia ka ta'a asianaa lea nia ka daotoomolu si kada na molu teo ana. ³⁷ Ma si doo nae nau ku haea fuamolu, nia doo nae na kuka haea laugo fuada na tooa gi sui e urii: Molu ka aadaada diana!>>

Na fataabu baita gi da haungainia manata aagwa uria a Jesus.

14

¹ Haia, ana na Fangaa ana Lofogaua, na Jiu gi da haitamana anilana na beredi na e langi ta iisi i laona. Ma roo fe dani i nao ana na Fangaa baa, na fataabu baita gi, ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi gera ka haungainia manata uria na dumuli aagwalaa ma na haumaelilana a Jesus. ² I gera ka bae urii laugo ada, <<E langi golu si iilia ana si kada ana Fangaa, aata na tooa gi daka firu fai golu.>>

Tee geni e gwaia a Jesus ana fera i Betani.

³ Si kada a Jesus e too i laona maefera i Betani, nia ka fanga ana i laona luma nia a Simon na wane na fura e haungia i nao. Ma ta tee geni ka lea mai siana fai nia na bii diana na e fungu ana na gwai na da alangia ana nad, ma na liulana ka baita asianaa. Ni nia e ifingia na maana botele nae, ma ka igitainia na gwai moko diana nae i fafona na ketena a Jesus. ⁴ Ma teni tooa gi na da too i seenae daka rakehasu, ma daka bae fuada kwailiu daka urii,

<<Uria taa naa ka nagaa na gwai moko diana naa? ⁵ Utaa naa nia si faafoli ana uria tesi malefo baita, eeri ka ngalia si malefo nae ka falea fuana na tooa siofaa gi?>> Ma gera ka ngatafia.

⁶ Sui taa, a Jesus e rongoa, ka bae urii, <<Molu aalua e too ana! Uria taa na molu ka iinokesi nia? Ni nia e iilia si doo diana asianaa fuagu. ⁷ Na tooa siofaa gi da too go ada fai gamu katau. Ma lea so molu dooria, molu ka adomi gera go amolu ana tesi kada. Haia, ma ni nau kusi too tau go siamoluu. ⁸ Ni nia e iilia si doo na ni nia e bobola fai nia na iililana. Nia e igitainia na gwai moko diana naa i nonigu i nao ana maelagu uria na aade aagaulaa uria na aalulagu. ⁹ Doo mamana nau ku haea fuamolu, ana si gula gi sui i laona molaagali na da bae sulia na Faarongolaa Diana naa ana, si doo naa nia e iilia tara daka bae laugo sulia uria na manatoolana ani nia.>>

A Judas e aalafaafia na falelana a Jesus fuana na maalimaea nia gi.

¹⁰ Sui a Judas Iskariot, tee wane ada na aakwala ma roo fafurongo nia gi, e lea i siada na fataabu baita gi, eeri ka faarongo ada tara nia falea a Jesus fuada. ¹¹ Ma i gera ka eele asianaa sulia si doo na nia e haea, ma da bae aalualu uria falelana si malefo fuana. Ma a Judas ka hafalia na aadalaa uria tesi kada diana uria na falelana a Jesus fuada.

Na Fangaa ana na Lofogaua.

¹² Ana eetana fe dani ana na Fangaa ana na beredi na e langi ta iisi laona, fe dani na da haumaelia ana na gale sipsip uria na Fangalaa ana na Lofogaua, na oote fafurongo nia gi a Jesus daka bae urii fuana, <<I fai naa o dooria melu ka lea ma melu ka aade aagau ana na Fangaa ana na Lofogaua fuamu?>>

¹³ Sui a Jesus ka bae fuana tee roo wane ada ka urii, <<Moro ruu i laona Jerusalem nae, ma tee wane na e ngalia na doo ni ngalilana na kafo tara ka tooda gomoro. Moro ka

lea i buira, ¹⁴ ma ta luma na i nia e ruu i laona, moro lea sulia, moro ka bae urii fuana na wane na e too ana na luma nae, <Na wane Faatolomai e haea, na kade luma i fai hai so i nia ka ania ana na Fangalaa ana na Lofogaua fai nia na fafurongo nia gi?> ¹⁵ Ma tara nia ka faatainia tee kade luma baita na e too i langi. I seenae na doo gi sui na ana, ma ka kwaimaakwali naa. Ma moro ka aade aagau ana na doo gi sui fuagolu i seenae.>>

¹⁶ Haia, na roo wane fafurongo nae gi daaro lea, ma daaro ka dao fera Jerusalem nae, ma daaro ka rikia na doo gi sui e iilingia naa a Jesus baa e haea fuadaaro. Ma daaro ka aade aagau na ana doo gi sui uria na Fangalaa ana na Lofogaua.

¹⁷ Sui i haulafi, a Jesus ka dao mai fai nia na aakwala ma roo wane fafurongo nia gi. ¹⁸ Ma si kada gera fanga, a Jesus ka bae urii, <<Na doo mamana nau ku haea fuamolu, tee wane amolu tara ka fale nau fuana na maalimaea nau gi, ma na wane nae e fanga go ana fai nau ana si kada naa.>>

¹⁹ Ma na oote fafurongo nia gi daka hafalia na liobukonulaa ma daka ledia a Jesus, ta wane sui ta wane, ka urii, <<E utaa? E langi nau oto, ne?>>

²⁰ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<I nia naa tee wane amolu na aakwala ma roo wane fafurongo nau gi, ma i nia naa ta wane na ka aalua si beredi nia i laona na fofu fai nau. ²¹ Ma nau, na Wela nia limola gi, tara kuka mae iilingia na Kekedelaa Aabu gi e haea suli nau. Sui taa, kwaimanatai asianaa fuana na wane na tara ka fale nau fuana na maalimaea nau gi! E diana go fuana na wane nae so nia kasi futa go mai.>>

Na fangaa a Lord.

²² Ma si kada gera fanga ana, a Jesus e ngalia tee beredi, ma ka baelafea a God, sui ka niia, ma ka falea fuana na oote fafurongo nia gi, ka bae urii, <<Molu ngalia, molu ka ania, i nia naa na nonigu.>>

²³ Sui i nia ka ngalia na teteu, ma ka baelafea a God, sui ka falea fuada, ma gera sui da gwou. ²⁴ Ma i nia ka bae urii, <<Nia naa na abugu na e iigwa fuada na tooa oro gi uria haungainia na gwalulaa faalu nia a God. ²⁵ Doo mamana nau ku haea fuamolu, nau kusi gwoufia lau na waen naa lelea ka dao ana fe dani kuka gwoufia na waen faalu i laona na Initooa nia a God.>>

²⁶ Sui daka nguulia fe nguu, sui daka lea uria na tolo Olivtri.

A Jesus e haea tara a Peter ka kwaigoloi ani nia.

²⁷ A Jesus ka bae urii fuada, <<I gomolu sui go tara molu ka tafusi nau ma molu ka tafi. Sulia na Kekedelaa Aabu baa e haea urii, <Tara a God ka haumaelia na wane na e aadasulia na sipsip gi, ma na sipsip gi sui tara daka tagala.> ²⁸ Sui, i buira tara nau kuka tatae lau uria na mouria, i nau kuka eeta i nao ani gomolu uria na i Galili.>>

²⁹ Ma a Peter e oolisia ka urii, <<Boroi ana na oote wane aai naa gi sui go daka lea faasi oe, e afetai kuka lea faasi oe!>>

³⁰ Ma a Jesus e bae ka urii fuana a Peter, <<Nau ku haea fuamu. I nao ana na kakaraikua ka ai ana roo si kada i laona fe rodo naa i tara'ena, i oe oko haea ana oolu si kada hasa o lalafusi nau.>>

³¹ Ma a Peter e oolisi rigita ana ka urii, <<Sui boroi ana kuka mae fai oe, e afetai kuka haea hasa ku lalafusi oe!>>

Ma na oote fafurongo aai gi sui go, daka haea laugo tee si doo nae.

A Jesus e fooma i Getsemani.

³² Sui a Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi, i gera ka lea uria na tesi gula da alangia ana Getsemani. Si kada gera dao, a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu gwouru amolu i seenaa si kada ku fooma agu.>> ³³ Sui nia ka talaia a Peter ma a James ma a John fai nia. Ma nia ka liobukonu asianaa. ³⁴ Ma i nia ka bae urii fuada, <<Na liogu e bukunu ka baita asianaa, ma ka bobola ka haumaeli

nau. Molu too i seenaa, molu ka aadaada.>>

³⁵ Ma nia ka iidu to'ou kou, ma ka asi nia i hae gano, ma ka fooa hai so lea e bobola go ana, si nonifilaa ka tasa ana faasi nia. ³⁶ Ma i nia e fooa ka urii, <<Maa ae, na doo gi sui e waluda go ana fuamu. O lafua amu na nonifilaa naa faasi nau. Sui taa, e langi lau si kwaidooria nau, na kwaidooria oe ana.>>

³⁷ Sui a Jesus ka ooli mai, ma ka daotoona na oolu wane fafurongo nia baa gi da teo ada. Ma nia ka bae urii fuana a Peter, <<Simon ae, e utaa? Ni oe oko teo amu naa? E utaa? Langi osi bobola go fuana na aadalaa fai nau sulia ta tee si kade rodo mone ana?>> ³⁸ Ma i nia ka bae urii fuadaalu, <<Molu ka aadaada ma molu ka fooa, aata a Satan ka faagaro gomolu. Sulia gomolu dooria illia na doo diana, sui na nonimu gi e makeso.>>

³⁹ Ma a Jesus ka lea lau faasi daalu ma ka fooa, ma ka haea laugo tee si baea baa gi. ⁴⁰ Sui nia ka ooli lau mai siada, ma ka daotoda da teo lau, sulia na maada e teteolaa asianaa. Ma e langi daalu si haitamana na tesi doo na daalu ka haea fuana.

⁴¹ Ma si kada i nia e ooli lau mai ana ooluna si kada, nia ka bae urii fuada, <<I gomolu molu teo ua ma molu ka mamalo ua? Na bobola naa nae! Si kade hato nae e dao na mai! Molu rikia fasi, tara gera ka fale nau naa, na Wela nia limola gi, i abana na wane ta'a gi. ⁴² Molu tatae, golu lea naa. Molu rikia fasi, na wane baa e fale nau fuana na maalimaea nau gi, nia e dao na mai!>>

Na dumuilana a Jesus.

⁴³ Si kada Jesus e bae ua go ana, a Judas, na tee wane ana na aakwala ma roo wane fafurongo nia gi ka dao na mai fai nia tee figua baita faasia na fataabu baita gi, ma na wane baita gi, ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi. Ma figua baa da ngalia mai na naefe gi ma na subu gi, ma gera ka dao mai fai nia. ⁴⁴ Ma na wane nae na tara ka fale Jesus fuada, nia ka falea sui naa si

mamalafooa fuana na figua nae ka urii, <<Na wane na tara ku nonoia, nia na wane na molu dooria. Molu ka dumulia, molu ka talaia ana.>>

⁴⁵ Ma si kada a Judas e dao, nia ka lea na kou siana a Jesus, ma ka bae urii, <<Wane Faatolomai ae!>> Ma nia ka nonoia naa. ⁴⁶ Ma da dumulia naa a Jesus, ma daka ngiri rigita naa ani nia. ⁴⁷ Haia, ma ana si kada nae, tee wane na e take garangi go ana e lafua na naefe nia, ma ka kwae muusia ana na aalingana na wane raoa nia na fooanigwou.

⁴⁸ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Gomolu molu lea mai fai nia na naefe gi ma na subu gi uria na daulagu, iilingia so i nau ta wane bebeli? ⁴⁹ I nau ku faatolomai go agu siamolulana sulia dani i laona na Beu Aabu nia a God, sui langi molu si dumuli nau go. Haia, si doo nae na gamu illia, nia ka faamamana na Kekedelaa Aabu.>>

⁵⁰ Sui na oote fafurongo nia gi sui gera tafusia, ma daka tafi na ada.

⁵¹ Ma tee wane daraa na e oofi go ana ana maku folo, e lea mai buira a Jesus. Ma daka hasi uria na dumuilana laugo. ⁵² Ma nia ka lugasia na maku nia nae, ma talu ka tafi na ana.

A Jesus e take i nao na wane baita gi.

⁵³ Sui gera ka talaia a Jesus uria i luma nia na wane fooanigwou. Ma na fataabu baita gi, ma na wane baita gi, ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi, daalu figu i seenae. ⁵⁴ Ma a Peter e isi tau kou, ma ka ruu laugo laona na labata ana luma i maa ana na luma nia na wane fooanigwou, ma ka gwouru ana seenae fai gera na wane fofolo gi, ma ka hara ana i ninimana na eere. ⁵⁵ Ma na fataabu baita gi ma na wane baita gi sui daka hasi uria na daotoolana tesi doo ta'a uria feengilaa ana Jesus hai so daka haumaelia, sui ma ka langi dasi daotoona go tesi doo. ⁵⁶ Ma na tooa oro gi daka suge faafia a Jesus, sui na

uunuunua gera gi ka langi si bobola go.

⁵⁷ Sui teni wane da take, ma daka suge faafia Jesus urii, ⁵⁸ <<I gemelu melu rongoa i nia e bae urii, <Tara nau ku oogosia na Beu Aabu a God naa na wane gi go ana na da haungainia, haia ma ana na oolu fe dani, i nau kuka tolea ta doo aai, na e langi lau na wane gi na da haungainia.>>> ⁵⁹ Ma i gera boroi, na uunuunua gera gi kasi bobola go.

⁶⁰ Ma na wane fooanigwou e take i nao ani gera, ma e ledia a Jesus ka urii, <<E utaa? I oe osi too go ana tesi baea uria na oolivilana ana si baelaa naa gi na tooa naa gi da haea suli oe?>> ⁶¹ Sui a Jesus ka bona go ana, ma ka langi si oolivila go. Ma na fooanigwou e ledia lau ka urii, <<E utaa? I oe naa na Christ, na Wela nia a God initoa?>>

⁶² Ma a Jesus e oolivila ka urii, <<Iiuka, i nau na naa. Ma i oe tara oko rikia na Wela nia Iimola gi ka gwouru i bali aba aalo ana na God ana rigita, ma i nia ka lea mai faasia i langi i fafona na barobaro gi.>>

⁶³ Sui na wane fooanigwou nae e karia na maku tekwa nia uria ka faatania na rakehasulaa nia, ma ka bae urii, <<Golu kesi dooria lau ta si baea ni faamamanalaa! ⁶⁴ I gomolu molu ka tala rongoa naa si baelaa ta'a nia gi nae! Molu manata utaa suli nia?>>

Ma i gera sui go daka haea hasa i nia e garo naa, ma i nia e bobola fai nia daka haumaeli nia naa.

⁶⁵ Ma teni tooa ada daka hafalia na ngisufilana a Jesus, ma daka kani bokosia na maana ma daka gumulia. Ma daka bae urii, <<O haea fasi ni tei na e gumuli oe nae?>> Ma na wane fofolo gi daka talaia ma daka fidalia.

A Peter e kwaigoloi ana a Jesus.

⁶⁶ A Peter e too ua go ana i laona na labata ana luma i maa si kada tee aai ada na haari ni rao nia gi na wane fooanigwou e lea mai. ⁶⁷ Ma si kada ni nia ka rikia a Peter na e hara ana, nia ka ada o'olo kou fuana, ma

ka bae urii, <<I oe laugo baa o too fai nia a Jesus, na wane baa faasia na maefera i Nasaret.>>

⁶⁸ Sui a Peter e kwaigoloi ka urii, <<I nau ku lalafusia, ma e langi kusi haitamana na doo na o bae sulia.>> Ma i nia ka haga kou i maa. Ma ana si kada nae ua go, na kakaraikua ka ai naa.

⁶⁹ Ma na haari ni rao nae e riki nia lau i seenae, ma ka bae urii fuada na tooa na da take galigalia seenae, <<I nia na tee wane ada laugo naa!>> ⁷⁰ Ma a Peter ka tofea laugo.

Ma si kada to'ou i buira, na tooa nae gi na da take garangi daka bae urii lau fuana a Peter, <<Ni oe e afetai oko tofea hasa oe e langi lau ta wane ada, sulia ni oe laugo naa o lea mai faasia na bali fera i Galili.>>

⁷¹ Sui a Peter e bae aalafuu ka urii, <<A God ka falea na kwaelaa fuagu lea so ni nau kusi bae mamana! I nau e langi kusi haitamana na wane na molu bae sulia!>>

⁷² Ma ana si kada nae ua go, na kakaraikua ka aangi ana ruana si manga. Ma a Peter ka manatatoona si baea baa a Jesus e haea fuana baa e urii, <<I nao ana na kakaraikua ka aangi ana roo si kada, i oe oko haea o lalafusi nau ana oolu si kada.>> Ma si kada a Peter e manatatoona si doo nae, nia ka aangi na ana.

Gera talaia a Jesus siana a Paelat.

15

¹ I ofaidani ua, na fataabu baita gi da oofu ali'ali mai fai gera na wane baita gi ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi ma na figua ana na wane ni keketo gi, ma daka haungai manataa naa. Sui gera ka kania a Jesus ana seni, ma daka talaia kou uria falelana fuana a Paelat na wane baita faasia a Rom. ² Ma a Paelat e ledia urii, <<E utaa? I oe naa na Aofia gera tooa i Jiu gi naa?>>

Ma a Jesus e oolivila ka urii, <<I oe o haea naa nae.>>

³ Na fataabu baita gi daka feengia ana doo oro gi. ⁴ Ma a Paelat e ledia lau ka urii, <<O rongoa fasi na doo

oro gi na da haea suli oe! Utaa naa osi oolisia go?>> ⁵ Sui, a Jesus kasi oolisia go ana tesi baea boro, ma a Paelat ka kwele asianaa.

⁶ Haia, ana na Fangaa ana Lofoa-gaua gi sui, a Paelat e haitamana ka faahaga ta wane faasia laona na beu ni kanilaa naa na tooa gi da gani uria. ⁷ Ma ana si kada nae, tee wane na hatana a Barabas e too laugo i laona na beu ni kanilaa fai nia na wane ta'a gi na da hau wane laona na firua. ⁸ Ma si kada na figua gi da figu mai, daka gania a Paelat uria si doo naa e ita ka iilia mai ana si kada urinae. ⁹ Ma i nia e ledi gera ka urii, <<I gomolu molu dooria hai so nau kuka faahaga na Aaofia gamu na tooa gi i Jiu fuagamu?>> ¹⁰ Sulia nia e haitamana sui naa na fataabu baita gi da falea mai a Jesus siana sulia da kwaifii ani nia.

¹¹ Sui taa, na fataabu baita gi da baenaona na figua hai so daka gania a Paelat hai ka faahaga mai a Barabas fuada. ¹² Ma a Paelat ka bae lau urii fuada na figua, <<Lea urinae, tesi taa na tara kuka iilia ana na wane na molu alangia ana na Aaofia gamu na tooa gi i Jiu?>>

¹³ Ma gera rii daka urii, <<Oko haungia, oko fotoi fafona na airarafolo!>>

¹⁴ Ma a Paelat e ledida ka urii, <<Uria taa? Si garolaa taa naa nia e iilia?>>

Ma gera rii ka baita tasa lau daka urii, <<Fotoi i fafona na airarafolo!>>

¹⁵ Ma a Paelat e faahaga kou a Barabas fuada, sulia nia e dooria ka faadianaa na manatalana na figua. Sui nia ka falea a Jesus uria na rabusilana ma ka falea uria na fotoilana i fafona na airarafolo.

Na wane ana oomea gi da faawaela ana a Jesus.

¹⁶ Na wane ana oomea gi daka talaia naa a Jesus i laona na labata ana luma nia na wane baita, ma da soea mai na wane ana oomea gi sui. ¹⁷ Ma gera ka faaruufia ana tee maku kekeroa tekwa, ma daka e'erea na tee eregwou ana

na torakaukau, ma daka aalua i ketena iilingia ta aaofia. ¹⁸ Sui daka iilifainia na faabaitalana ma da bae urii, <<Na Aaofia gera i Jiu gi, o mouri ka tau!>> ¹⁹ Sui daka kwaea ketena ana ai, ma gera ka ngisufia, ma daka boururu i naofana iilingia gera faabaita nia. ²⁰ Ma si kada gera faawaela ana sui, gera ka lafua na maku kekeroa tekwa naa faasia, sui daka faaruufia ana maku nia ua go. Sui gera ka talaia naa uria na fotoilana i fafona na airarafolo.

Da fotoinia a Jesus i fafona na airarafolo.

²¹ Ma ana si kada gera lea ana sulia na tala, da daotoona tee wane hatana a Simon e lea mai ana faasia si maefera ete uria i Jerusalem. Ma na wane oomea gi da suungainia hai so ka koua na airarafolo nia a Jesus. A Simon nae, i nia na maa nia a Aleksanda ma Rufus. Nia na wane faasia na fera Saeren.

²² Ma gera talaia kou a Jesus uria tesi gula na da alangia ana i Golgota. Ma na malutana e urii, <<Na Lelete.>> ²³ Ma gera ka falea na waen na da dolalia fai nia tee ai gera alangia ana na mira, sui a Jesus langi kasi gwoufia go. ²⁴ Ma da fotoinia i fafona na airarafolo. Sui gera ka tolingia na maku nia gi i matangada kwailiu, daka lalaba ana na daisi hai so daka daotoona ni tei ada ka ngalia ana tesi maku. ²⁵ Gera fotoi nia i fafona na airarafolo ana na kade hatu i ubongi. ²⁶ Ma gera ka aalua tesi kekedelaa suli nia daka urii, <<Na Aaofia gera na tooa gi i Jiu.>> ²⁷⁻²⁸ Ma gera ka fotoinia laugo roo wane bebeli gi i fafona na roo airarafolo gi fai nia a Jesus, tee wane i bali aaolo ana ma tee wane aai i bali mouli ana.

²⁹ Ma na tooa naa gi da liu, gera ka kwaelangainia na gwouda, ma daka bae tataga kou fuana a Jesus, ma daka bae urii, <<Oii! I oe baa o haea tara oko oogosia na Beu Aabu nia a God, ma oko tolea laugo i laona na oolu fe dani! ³⁰ O faamouri oe fasi i talamu ma oko sifo mai faasia na airarafolo!>>

³¹ Ma na fataabu baita gi ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi, daka bae urinae laugo. Ma gera ka bae onionga ana a Jesus, ma daka bae urii fuada kwailiu, <<I nia e faamouria tooa e'ete gi, sui e langi kasi bobola uria na faamourilana i talana! ³² Golu rikia fasi agolu lea so nia a Christ, na Aaofia gami na tooa gi i Jiu, ma tara ka sifo mai si kada naa ua go faasia na airarafolo, hai golu ka manata mamana ani nia!>>

Ma na roo wane aai baa gi na da fotoida i fafona na airarafolo gi fai nia a Jesus, daaro boro daaro bae tataga laugo ani nia.

Na maelana a Jesus.

³³ E ita initoona na hatu, na lolofaa nae loulou ka rorodoa, lelea ka dao ana kade hatu i haulafi. ³⁴ Ma ana na kade hatu nae i haulafi, a Jesus e rii baita ma ka urii, <<Eloi, Eloi, lama sabaktani?>> Ma na malutana si baelaa nae gi e urii, <<God nau ae, God nau ae, uria taa na oko lugasi nau?>>

³⁵ Ma teni tooa gi na da too i seenae daka rongoa, ma daka bae urii, <<Molu fafurongo fasi, i nia e soe uria a Elaeja!>> ³⁶ Ma tee wane ada e lalao kou, ma ka faafungu tesi fulu ana na waen afae, ma ka aalua i maana si ai, ma ka falea kou i maana ngiduna a Jesus hai so i nia ka gwoufia, ma ka bae urii, <<Golu aada fasi lea so a Elaeja ka lea mai ma ka lafu nia mai aano faasia na airarafolo!>>

³⁷ Ma a Jesus e rii baita, sui ka mae naa.

³⁸ Ma na maku na e bokosia na gula aabu i laona na Beu Aabu nia a God e kakari ita mai i langi lea ka dao i aano. ³⁹ Ma na wane baita gera gi na wane ni oomea gi, na e take i seenae i aena na airarafolo, e rongoa na riilana ma ka rikia na maelana, i nia ka bae urii, <<Na wane naa na Wela nia a God mamana go!>>

⁴⁰ Ma teni geni gi da too laugo tau kou, ma daka aada go ada kou. Ma gera naa ni Mary na e faasia fera Magdala ma ni Mary na tee nia a

James na wela i buri ma a Joses, ma ni Salome. ⁴¹ I gera laugo da lelea i buira a Jesus ana si kada nia e too ua ana i Galili, ma daka adomi nia. Ma na geni oro gi laugo, na da lea mai fai nia uria i Jerusalem, da too laugo i seenae.

Na aalulana a Jesus e laona na kwaingeia.

⁴²⁻⁴³ Ma i haulafia na naa, a Josef na wane faasia na fera i Arimetea e lea mai. Nia naa tee wane ada na wane baita gi, ma ka kwaimaasi laugo uria na rikilana Initooa nia a God. I nia e rakea ma ka lea i siana a Paelat, ma ka gani uria na nonina a Jesus, sulia fe dani nae fe dani ana na aade aagaulaa ka maasia maedani ana Sabat. ⁴⁴ Ma a Paelat ka kwele ana na rongolana a Jesus e mae naa. Ma nia ka soea na wane baita ada na wane ni oomea gi ma ka ledia lea so a Jesus ka mae katau ua naa. ⁴⁵ Ma i buira, a Paelat e rongoa na wane baita nae e haea nia e mae naa, a Paelat kafi faalamainia a Josef hai ka ngalia na nonina a Jesus. ⁴⁶ Sui a Josef ka folia tesi maku kwakwaoa, ma ka lafua na nonina a Jesus i aano, ma ka afua ana si maku nae, ma ka aalua i laona na kwaingeia na da garumia i laona na fou. Sui ka gelua tee fou baita ma ka bokosia na maana na kwaingeia nae. ⁴⁷ Ma ni Mary na faasia i Magdala ma ni Mary na tee nia a Joses daaro bubu go adaaro, ma daaro ka rikia si gula na da aalua ana a Jesus.

Na tataelana Jesus faasia maea.

16

¹ I buira maedani ana Sabat e sui, ana maedani Sandei, ni Mary na e faasia fera i Magdala ma ni Mary na tee nia a James, ma ni Salome, da folia mai na doo mokomoko diana gi uria na gwailana ana nonina a Jesus. ² I ofaidani ua ana Sandei, daka lea mai siana na kwaingeia. ³ Si kada gera lea, gera ka ledi gera kwailiu daka urii, <<Ni tei naa tara

ka gelua na fou baa faasia i maana na kwaingeia?>> Sulia na fou nae e baita asianaa. ⁴ Sui taa, si kada gera dao ana, daka rikia na fou baa gera gelua sui naa. ⁵ Ma si kada da ruu kou i laona na kwaingeia, daka rikia tee wane daraa e oofi ana maku kwakwaoa ma ka gwouru ana i bali aaolo ana si gula baa da aalua ana a Jesus. Ma daalu ka mou asianaa.

⁶ Ma i nia ka bae urii, <<E langi molu si mou. I nau ku haitamana molu nani uria a Jesus, na wane i Nasaret, na da haungia i fafona na airarafolo. I nia e langi si too naa i seenaa. Sulia nia e tatae na faasia maea! Molu lea mai, molu ka rikia na gula baa gera aalu nia ana. ⁷ Haia, molu lea kou siada oote fafurongo nia baa gi fai nia a Peter, ma molu ka falea si faarongolaa na fuada, <A Jesus e lea naa i nao maasi gomolu i Galili, ma tara molu ka riki nia naa i seenae iilingia baa e haea sui fuagamu.>>

⁸ Ma na geni nae gi da haga kou i maa, ma daka lalao naa faasia na kwaingeia nae, sulia da mou ma daka lelebe asianaa. Langi dasi haea naa tesi doo fuana ta wane sulia da mou asianaa.

A Jesus e faatai fuana ni Mary Magdala.

⁹ I ofaidani ana Sandei, a Jesus e mouri lau ma ka faatai fuana ni Mary Magdala, na aai baa a Jesus e taria na fiu aagalo ta'a baa gi faasia. ¹⁰ Ma ni Mary e lea siada na fafurongo nia gi. Gera da liodila ma daka aangi. Ma ni Mary e faarongo ana fuada. ¹¹ Ma ana si kada da rongoa naa a Jesus e mouri, ma nia ka rikia naa, e langi dasi manata mamana go ani nia.

A Jesus e faatai fuana roo wane fafurongo gi.

¹² Ma i buri lau, a Jesus ka faatai e'ete laugo ana fuana ta roo wane fafurongo aai gi, si kada daaro lea naa sulia na tala faasia i Jerusalem. ¹³ Ma daaro ooli mai ma daaro ka faarongoa na oote fafurongo aai

baa gi, sui taa e langi dasi manata mamana go.

A Jesus e faatai fuana oote fafurongo nia gi.

¹⁴ Ma i buira naa, a Jesus ka faatai fuana na aakwala ma tee wane ana fafurongo nia baa gi si kada gera fanga ada. Ma i nia ka ngatafi gera sulia e langi dasi manata mamana, ma sulia i gera da aufaka asianaa uria na manata mamananalaa ana na tooa gi na da riki nia naa i buira na mouri oolilana. ¹⁵ Ma i nia ka bae urii fuada, <<Muka lea i laona na molaagali sui, ma muka ainitalo ana Faarongolaa Diana fuana na tooa gi sui. ¹⁶ Ma so ni tei naa e manata mamana ma ka siuabu, tara nia ka mouri. Ma so ni tei na e langi kasi manata mamana, i nia ka mae. ¹⁷ Ma na tooa gi na da manata mamana, daka too ana mamana uria iililana si mamalafooa naa gi na e urii: I gera daka taria na aagalo ta'a gi ana na hatagu, ma daka bae ana na baelaa e'ete gi. ¹⁸ Ma lea gera koua na loi gi ma langi daka gwoufia na doo bubulo, tesi doo kasi iili gera go. Ma lea gera aalua na abada i fafona na tooa matai gi, gera ka akwaa lau.>>

A Jesus e lea naa uria i langi.

¹⁹ I buira na a Jesus na Lord e bae fai gera, i nia ka lea naa uria i langi, ma ka gwouru i bali aaolo ana a God. ²⁰ Ma na oote fafurongo nia gi da lea, ma daka funao ana si gula gi sui, ma a Lord ka rao fai gera. Ma ka falea na mamanaa fuada uria iililana doo kwele gi hai so ka faamamanaa na doo na da funaolaa e mamana.

NA FAARONGOLAA DIANA NA A LUKE E KEDEA

¹ A Tiofilas ae, na tooa oro da kekede sulia si doo gi sui na e fuli i matangamelu. ² Gera daka kedea si doo gi na gia rongoa faasia na iimola gi na da rikia si doo naa gi totongenao ma daka faataloa na faarongolaa nae fuaga. ³ Nia naa wane baita ae, i nau ku manata hasa e diana hai so ku kekede sulia si doo naa gi fuamu, sulia i nau ku nanisi diana na ana si doo naa gi sui ita mai ana hafalilana uunuunua naa. ⁴ Ma i nau ku kede sulida si doo naa gi eeri oko haitamana na mamanalada teefou si doo nae gi sui na da toolamainia fuamu.

Kada na ensel faarongo ana futalana John Siuabu.

⁵ Ana si kada a Herod e aaofia ana lolofaa i Judea, tee fataabu na hatana a Sekaraea e too laugo ana si kada nae, ma i nia e too ana figulaa ana foalaa na hatana Abaeja. Na afe nia ni Elisabet laugo e lea mai faasia na aebara nae da fataabu na da ita mai ana Aaron. ⁶ Na mourilaa daaro sui e o'olo ma ka diana i maana God, sulia daaro rongosuli diana asianaa ana na kwaieresia fai nia na baefilaa a Lord gi teefou. ⁷ Ma tesi doo go, daaro langi daaro si too go ana ta wela sulia ni Elisabet na e aba'ato. Ma daaro na aarai nia a Sekaraea daaro ka waro naa laugo.

⁸ Tee maedani a Sekaraea e lea i Beu Aabu a God, sulia si kada nae na kada na figulaa a Sekaraea uria na iililana raa gera fataabu. ⁹ Na malutana lea doo na fataabu gi da iilia uria na aadafililana ta fataabu lau, na e urii: lea doo daka uinia daisi uria na fililana ni tei faalu na eeri ka iilia lau na raa nia fataabu uria na suungilana ai moko diana i fafona fuliere i laona Beu Aabu a God. Ana si kada da aadafilia a Sekaraea, nia ka ruu i laona Beu Aabu, ¹⁰ ma na tooa gi na da too

i maa daka fooa ana si kada hato nae nia e suungia ana na ai moko diana. ¹¹ Sui tee ensel a Lord ka faatai fuana, ka take i bali aaolo ana fuliere nae. ¹² Kada Sekaraea e aadasia na ensel nae, nia e tona ma ka mou asianaa. ¹³ Sui na ensel nae ka bae urii fuana, <<Sekaraea, langi osi mou! A God e rongoa na lingeena foalaa oe, ma na afe oe ni Elisabet tara ka faafutaa tee wela wane. Oko alangia ana John. ¹⁴ Tara oko eele asianaa, ma na tooa gi laugo daka eele ana si kada nia e futa mai ana! ¹⁵ Sulia nia na wane baita i maana God. Nia ka langi si gwoufia ta waen ma langi so ta gwoulaa bubulo. Ma ana si kada nia e futa mai, nia ka fungu na ana Aanoedoo Aabu. ¹⁶ Nia tara ka oolifainia mai na tooa oro gi i Israel fuana Lord na God gera. ¹⁷ Ma tara nia ka eeta na mai i nao ana a Lord, ma tara ka rigita iilingia a profet Elaeja baa. Ni tei gera na da oolisuusuu, i nia ka ooguda lau, eeri na maa gi ma na wela gera gi daka rakediana fuada kwailiu. Ma tara nia ka adomia na tooa na da aaburongo, eeri daka manata ooli ma daka iilia doo o'olo gi. Ma tara nia ka aade aagau ana na tooa a Lord, eeri daka maasia na lealana mai.>>

¹⁸ Sui a Sekaraea ka bae urii fuana ensel nae, <<Tara kuka haitamana utaa ana mamanalana si doo naa? Sulia i nau fai nia na afe nau, mere waro sui naa.>>

¹⁹ Na ensel e oolisia ka bae urii: <<I nau a Gabriel, na ku too fai nia God sulia dani. Haia, a God naa e oodu nau mai, eeri kuka faarai fai oe ma kuka faarongo oe ana si faarongolaa diana naa. ²⁰ Haia, ma ni oe osi manata mamana go ana si faarongolaa nau na oto naa, si faarongolaa na tara oko rikia na mamanalana ana si kada na a God e aalua eeri ka fuli ana. Ma sulia na osi manata mamana ana baelagu, na fakamu ka ato ma langi osi faarai tafa lelea ka dao ana si kada na doo na ku bae i nao ana fuamu naa ka mamana.>>

²¹ Ana si kada nae na tooa gi na da too maasia Sekaraea daka kwele

asianaa, sulia nia too tau mai i laona Beu Aabu. ²² Ma si kada a Sekaraea e lea mai i maa siana tooa nae gi, na fakana ka ato na ana, ma ka langi si faarai naa fai nia na tooa nae gi. Urinae go na tooa gi sui daka manata na urii: <<E langi si langi, i nia e rikia ta faataia i laona Beu Aabu.>> Sulia na fakana e ato, ma nia ka faarai go ana ana abana fuana tooa.

²³ Ma ana si kada fe dani nia gi uria na raolaa i Beu Aabu e sui naa, a Sekaraea kafi ooli fui fera nia. ²⁴ Ma e langi si tau i buira, na afe nia ni Elisabet ka iiana naa, ma ka langi si liliu naa i maa faasia luma daaro sulia lima fe sinali, ²⁵ ma nia ka bae urii, <<Si kada naa, a Lord e adomi nau naa, ma ka lafua faasi nau na idalaa baa ku too mai laona ana aba'atolaa na e iili nau i maana tooa gi.>>

Kada na ensel e faarongo ana futalana Jesus.

²⁶ Si kada ni Elisabet e too iiana sulia oono fe sinali e sui, a God ka oodua mai ensel Gebriel fuana tee maefera i Galili da alangia ana i Nasaret. ²⁷ Nia e ngalia mai si faarongoa fuana tee haari na da baetona fuana wane na hatana a Josef eeri ka aadea. A Josef e lea mai faasia na kwalafaa a David na aaofia. Na hatana haari nae ni Mary. ²⁸ Na ensel e lea mai, ka bae urii fuana, <<Ubongi diana! A Lord e too fai oe, ma ka faadiana oe ka baita asianaa!>>

²⁹ Kada ni Mary e rongoa na baelana ensel nae, nia ka manata a'abo, ma ka nanisia na malutana si baelaa nae gi na ensel e haea fuana. ³⁰ Sui na ensel ka bae lau urii fuana, <<Mary ae, langi osi mou, sulia God e rakediana asianaa fuamu. ³¹ Aena nana tara oko iiana, ma oko faafutaa tee wela wane, ma oko alangia ana Jesus. ³² Ma na babaitaa nia tara ka tasa ana wane gi sui, ma daka alangi nia ana Wela a God mai i langi liu. A Lord God ka falea nia ka Aaofia iilingia koo nia a David. ³³ Ma nia ka too ana aaofialaa fuagera Jiu gi na

kwalafuta ana Jakob totoo firi, ma na Initooa nia ka langi si sui!>>

³⁴ Ma ni Mary ka bae urii fuana ensel nae, <<I nau ku haari ua go agu urii naa. Tara na baea naa gi o haeda fuagu na tara ka mamana utaa?>>

³⁵ Ma na ensel e oolisia ka urii, <<Na Aanoedoo Aabu na tara ka sifo mai faafi oe, ma na mamanaa God ka too fai oe. Aena nana na Wela Aabu naa, tara daka alangi nia ana na Wela a God. ³⁶ Oe o haitamana ni aaia oe ni Elisabet. Na iimola gi sui da haea nia e afetai na fuana ka too ana ta wela. Sui i tara'ena nia e iiana naa, ma fe sinali naa na oono naa fe sinali nia naa, sui boroi ana nia ka waro. ³⁷ Sulia e langi tesi doo so ka afetai ana God.>>

³⁸ Ma ni Mary ka bae urii, <<Nau ku dooria si doo naa gi na o haeda ka dao mamana mai fuagu, sulia ni nau na geni raolaa a Lord.>> Si kada ni Mary e bae urinae sui, na ensel kafi lea na ana.

Mary e lea siana ni Elisabet.

³⁹ Ana si kada nae, ni Mary ka aade aagau, ma ka lea ali'ali naa uria tee fera to'ou i tolo ana bali lolofaa i Judea. ⁴⁰ Kada nia e dao, nia ka ruu i luma a Sekaraea, ma ka bae kwaiofeia fuana ni Elisabet. ⁴¹ Ma si kada ni Elisabet e rongoa na baelana ni Mary, na wela nae i nia e iiana ana ka gelo i rakena. Ma na Aanoedoo Aabu ka fungulia ni Elisabet, ⁴² ma nia ka bae baita ma ka urii, <<Na oilakea fuamu liufia na geni gi sui, ma ka oilakea laugo fuana na wela na o iiana ana. ⁴³ Uria taa na si doo baita naa ka fuli fuagu, hasa ni tee nia na Lord nau ka lea mai uria na maatoolagu? ⁴⁴ Sulia si kada ku rongoa go na baelaa oe gi, na wela na ku iiana ana naa ka gelogelo lao rakegu sulia nia e eele asianaa. ⁴⁵ Ka oilakea laugo fuamu sulia o manata mamana ana baelana a God fuamu tara ka fuli.>>

Ni Mary e silia God.

⁴⁶ Ma ni Mary ka bae urii, <<Na mourilagu e silia a Lord, ⁴⁷ ma na

mangogu e eele sulia a God na e faamouri nau. ⁴⁸ Nau ku sili agu sulia nia, sulia nia ka manatatoogu i nau na geni ku neena go agu, ma ku too go agu uria na raolaa fuana. E ita i tara'ena ka ooli alaa, na tooa gi sui daka haea i nau ku too ana oilakea e baita, ⁴⁹ sulia na doo baita naa gi na God ana rigitalana sui e iilia fuagu. Ma na hatana e aabu. ⁵⁰ E ita i tara'ena ka ooli alaa sulia na kwalafaa gi sui, i nia e faatainia kwaimanataia nia fuana tooa gi sui na da manata baita ani nia. ⁵¹ I nia e tekwalaa na abana na e rigita asianaa, ma ka tagalangainia na tooa gi na da tango gera i talada eeri langi dasi iilia doo ta'a gi na daka manata ana. ⁵² I nia e faasifoa na aafia initoo gi faasia na fuli gwourua gera gi, ma ka faa'initooa tooa da neena gi. ⁵³ Na tooa da fiolo, nia e hangoni gera ana doo diana gi, ma ka faasiofaa tooa da todadoo gi. ⁵⁴ Nia e manatatoona na bae aalangaia nia e iilia fuana koo gia gi, ma ka adomi gia na tooa nia gi i Israel. ⁵⁵ I nia e langi si manata buro ana na faatailana kwaimanataia nia fuana Abraham, ma fuaga na kwalafaa nia gi totoo firi!>>

⁵⁶ Ni Mary e too fai nia ni Elisabet e bobola fai nia oolu fe sinali, ma nia kafi ooli fui fera nia.

Na futalana John Siuabu.

⁵⁷ Si kada ni Elisabet uria na faafutalaa e dao naa, i nia ka kwalafia tee wela wane. ⁵⁸ Na tooa kwaimaani nia gi ma na tooa gi sui go ana aebara nia, da rongoa si aadelaa diana naa a Lord e iilia fuana, ma daka eele baita asianaa faafia.

⁵⁹ Na wela nae e futa mai, na fiu maedani e sui go, daka roosulia na malutaa gera Jiu gi uria olemarikolana. Ma daka dooria alangi nia ana Sekaraea sulia na hatana maa nia. ⁶⁰ Sui ni tee nia ka oolisida urii, <<Langi musi alangia ana hata nae! Na hatana a John.>>

⁶¹ Ma na tooa gi sui gera oolisi nia daka urii, <<Langi ta wane ana

aebara gomoro na e too ana hata nae.>>

⁶² Sui daka faarai ana abada, daka falea mamalafooa fuana maa nia a Sekaraea, ma daka ledia uria hata taa na e dooria daka alangia ana wela naa.

⁶³ Sui a Sekaraea ka soe uria tee si abe doo ni kekedelaa, ma ka kekede urii, <<Na hatana wela naa a John.>> Na tooa gi sui daka kwele asianaa.

⁶⁴ Ma ana si kada nae laugo, na fakana Sekaraea ka ifi naa, ma ka silia naa a God. ⁶⁵ Ma na tooa gi sui go na da oogu mai seenae, daka mou asianaa, ma na faarongolaa sulia na doo nae gi ka talofia na tooa da too i tolo gi i laona lolofaa i Judea gi teefou. ⁶⁶ Ma na tooa gi sui go na da rongoa doo nae gi daka manata galida, ma daka bae urii, <<Na wela naa, tara nia hau ana wane taa?>> Gera da bae urinae, sulia gera haitamana na mamanaa a God e too fai nia wela nae.

A Sekaraea e silia God.

⁶⁷ A Sekaraea na maa a John e fungu ana Aanoedoo Aabu, ma ka ainalongainia na faarongolaa nia a God ka bae urii, ⁶⁸ <<Gia ka silia a Lord, na God gera tooa Jiu. Nia e lea mai uria na adomilaga na tooa nia, ma uria na faamourilaga. ⁶⁹ Nia e falea fuaga tee Faamouria na e too ana rigitaa baita, na e lea mai faasia kwalafaa a David na aafia, na wane ni raolaa a Lord. ⁷⁰ Nia e bae i nao ua na mai fuaga i nao ua ana si doo naa gi, ana baelana profet aabu gi i nao, ⁷¹ eeri nia ka faamouri gia faasia na maalimaea gia gi ma faasia na initooa gera na tooa gi na da sinatai gia. ⁷² Nia ka bae i nao ua na mai tara nia ka faatainia na kwaimanatailaa nia fuana koo gia gi, ma nia ka manatatoona na bae aalualua aabu nia gi, ⁷³ e iilia fuana koo gia a Abraham i laona bae aalafuulaa nia fuana, na tara nia ka dilangai gia faasia na maalimaea gia gi, ⁷⁴ eeri gia ka rao fuana ma langi gia si mou, ⁷⁵ ma eeri gia ka too o'olo i naona sulia dani.>>

⁷⁶ Ma Sekaraea ka bae urii fuana wela nia, <<Ni oe wela nau ae, daka alangi oe ana profet nia God na e baita ka tasa. Ma oe oko eeta i nao ana Lord, eeri oko aade aagau ana tala maasi nia. ⁷⁷ Ma eeri oko faarongoa na tooa nia gi, na tara daka too ana mouria si kada a God ka manata luke ana na doo fualangaa gera gi. ⁷⁸ A God gia, i nia e kwaimanatai ma ka harofaia. I nia ka faamouri gia, ilingia nia ka tataea hato ana ubongi gi. ⁷⁹ Ma nia e adomi gia, eeri langi gia si mougia na maea, ma eeri gia ka haitamana aabulo dianalaa ana fanualama.>>

⁸⁰ Haia, na wela nae ka baita ana noni, ma na manatana ka rigita teefou. Ma si kada nia e baita, nia ka too i aanogwou lelea ka dao ana fe dani nia e hagatafa faatai fuana tooa gi i Israel.

2

A Jesus e futa.

¹ Ana si kada nae, na wane initoo ana fera baita i Rom na hatana a Ogastas, nia e aalua si kwaieresia fuana tooa gi sui, eeri daka lea i fera koo gera gi uria na kedelana hatada. ² Ma si kada na eetana kekedelaa na gera ilia, a Kwirinias na e initoo usia lolofaa i Siria. ³ Ma na tooa gi sui go daka lea uria na kedelana hatada, tee wane uria aefera nia, ma tee wane uria aefera nia.

⁴ Ma a Josef e lea laugo mai faasia na fera nia i Nasaret ana lolofaa i Galili, ma ka lea fuana lolofaa i Judea uria na aefera a David na Aaofia na gera alangia ana i Betlehem, sulia a Josef nia na wane ana kwalafaa a David. ⁵ A Josef e lea uria na kedelana na hatana fai nia ni Mary, na geni baa da aalu faafia fuana. Ma ana si kada nae, ni Mary e iiana naa. ⁶ Ma ana si kada daaro too i Betlehem, i nia e aade aagau uria faafutalaa naa. ⁷ Ma nia ka faafuta na wela wane uulunao nia, ma ka afua ana si maku gi, ma ka faateoa i laona si lifu ni hangoni bulumakau, sulia daaro too

go adaaro i laona babala fuana doo fai ae gi, sulia e langi ta luma eeri daaro ka too ana.

⁸ Haia, na tooa da aadasulia sipsip gi, gera da too garangia laugo na fera nae, ma gera ka aadasulia na sipsip gera gi i lao rodo. ⁹ Ma na ensel a God ka faatai fuada, ma na raralana a God ka talafi gera, ma gera ka mou asianaa. ¹⁰ Ma na ensel nae ka bae urii fuada, <<Langi musi mou. Sulia nau ku ngalia mai faarongolaa diana na e faaeleele asianaa fuana na iimola gi sui. ¹¹ Sulia tara'ena na Faamouria gamu e futa i laona aefera a David, ma i nia na Christ na Lord. ¹² Ma na mamalafooa fuagamu e urii: Tara muka rikia tee wela bibiu na da afua ana maku gi ma ka teo ana si lifu ni hangoni bulumakau.>>

¹³ Ma ana si kada nae, molee ensel faasia i langi da faatai ma daka silia a God daka urii, ¹⁴ <<Na initooa fuana a God i langi, ma na fanualama fuana tooa gi i aano na God e rakediana fuada.>>

¹⁵ I buira na ensel gi da ooli naa fui langi, na wane aadasuli sipsip nae gi da faarai kwailiu fuada daka urii, <<Golu lea fasi uria i Betlehem eeri golu ka rikia fasi si doo naa gi naa a God e bae sulia fuagolu.>>

¹⁶ Ma gera ka lea ali'ali, ma daka daotoona ni Mary fai nia a Josef, ma daka rikia na wela bibiu na e teo ana si lifu ni hangoni bulumakau. ¹⁷ Ma si kada gera riki nia, gera ka faataloa naa si doo nae gi na ensel e haea fuada sulia na wela naa. ¹⁸ Ma na iimola gi da rongoa daka kwele asianaa ana si uunuunua naa gera faarongo ana. ¹⁹ Ma ni Mary e manatatoona si doo naa gi, ma ka manata fifi sulida katau. ²⁰ Ma na wane aadasuli sipsip gi da ooli, ma daka baelafea a God faafia si doo gi sui na gera rongoa ma daka rikia laugo na e ilingia mamana naa si doo gi na ensel e haea fuada.

²¹ Haia, ana fe wiki i buira, ana si kada da ole-mariko ana wela nae, daaro alangia ana a Jesus, na hata

baa na ensel e falea ua go fuana si kada ni Mary e langi kasi iiana ua.

Gera ngalia Jesus fui Beu Aabu.

²² Haia, si kada e dao fuana a Josef fai nia ni Mary daaro ka faafaalu naa iilingia na kwaieresia baa a Moses e haea naa. Urinae go, daaro ka ngalia na wela nae fui Jerusalem eeri daaro ka falea fuana Lord, ²³ iilingia baa da kedea sui na i laona kwaieresia a Lord gi da urii, <<Na uulunao wela wane daka falea fuana Lord.>> ²⁴ Daaro ka falea laugo ta kwaisuusia ana ta roo fe faofao langi ta roo fe bola, iilingia na kwaieresia a Lord e dooria.

²⁵ Ma ana si kada nae, tee wane hatana a Simion e too i Jerusalem. I nia na wane diana, ma ka faamou ana God, ma ka too ni kwaimaasilaa uria si kada a God ka faamouria na tooa i Israel. Ma na Aanoedoo Aabu na e too fai nia, ²⁶ ma ka haea nia ka mouri lea ka dao ana si kada nia ka rikia na Christ na a Lord e bae aalangai ana fuada. (Na malutana <<Christ>> nia na wane na a God e filia uria aaofialaa.) ²⁷ Na Aanoedoo Aabu e talaia Simion ka lea fui Beu Aabu a God, ma nia ka daotoona a Josef fai nia ni Mary kada daaro ngalia mai na wela bibiu nae a Jesus eeri daaro ka iilia na doo gi na kwaieresia e dooria.

²⁸ Haia, a Simion ka koua na wela naa i abana, ma ka baelafea God ka urii, ²⁹ <<Lord ae, si kada nae na bae aalangaia oe baa e mamana naa. Nia naa, kufi bobola naa uria maelaa, ma nau ku eele asianaa. ³⁰ Sulia si kada nae, i nau ku rikia na agu ana maagu i talagu na wane na o falea mai eeri ka faamouria na tooa gi. ³¹ Nia naa wane na oe o aade aagau naa, eeri tooa gi sui tara daka rikia. ³² Wane ni faamourilaa naa, nia iilingia na kwesu, sulia tara nia ka faatania na kwaidooria oe fuana tooa maadiu gi. Ma tara nia ka faabaita gami tooa Jiu gi, na tooa oe.>>

³³ Ma na maa ma ni tee nia, daaro ka kwele asianaa kada daaro rongoa na doo nae gi a Simion e haea sulia

na wela nae. ³⁴ Ma a Simion e faadiana daalu. Sui nia ka bae urii fuana ni Mary, tee nia wela nae, <<Na wela naa na wela a God e aadafilia ua go mai naa, na tooa oro gi i Israel tara daka too ana mouria suli nia, ma na orolada laugo tooa gi i Israel tara daka mae sulia da lalafusi nia. I nia na mamalafua, eeri ka faatania na orolana tooa gi na da oolisuusuu ma daka take usia God, ³⁵ ma ka faatania na manata haufini gera gi. Ma na liobukonua baita tara ka dao i liomu ka iilingia ta naefe ka toea na mangomu.>>

³⁶ Haia, tee oru geni e too laugo ana si kada nae, na hatana ni Ana, ma i nia tee profet laugo ma ka waro naa. Nia naa na haari nia a Faniuel faasia na aebara a Asa. Ana haarilana, nia e afe ma ka too fai nia aarai nia sulia fiu fe ngali go, ma ana si kada nae nia kwalu aakwala ma fai fe ngali. ³⁷ Nia too go ana i Beu Aabu a God uria na aabu fangalaa ma na foalaa fuana God sulia dani ma rodo. ³⁸ Ana si kade hato nae laugo, nia e dao laugo, ma ka baelafea God, ma ka faarai sulia na wela nae fuana tooa gi sui go na da too go ada maasia si kada a God ka faamouria tooa i Israel.

³⁹ Si kada a Josef fai nia ni Mary daaro faasuia na doo gi sui na kwaieresia a Lord e haea, daaro ka ooli naa fui fera daaro i Nasaret maefera laona lolofaa i Galili. ⁴⁰ Na wela nae e baita mai, ma ka rigita ma ka liotoo laugo. Ma a God ka faadiana nia ma ka too fai nia.

A Jesus e too laona na Beu Aabu a God.

⁴¹ Ana fe ngali gi sui, na maa nia ma ni tee nia a Jesus daaro lea fui fera baita i Jerusalem uria fe dani baita ana na Fafangaa ana Lofogaau. ⁴² Ma si kada a Jesus e dao ana aakwala ma roo fe ngali, daalu lea na ana fafangaa nae iilingia na malutada. ⁴³ I buira fafangaa na e sui, na maa nia ma ni tee nia daaro ka ooli na adaaro, ma a Jesus ka too ua go ana kou i Jerusalem, ma langi daaro si haitamana go. ⁴⁴ Daaro

manata adaaro hasa i nia e lea naa fai nia na figua nae, ma daaro ka lea na adaaro sulia fe hato loulou nae. Sui daaro fi hafalia nanilaa uri nia i matangada na iimola futa daaro gi ma na ruana daaro gi. ⁴⁵ Ma si kada daaro nani, ma daaro si riki nia, daaro ka ooli lau uria nanilaa lau mai i Jerusalem. ⁴⁶ Ma e dao ana ooluna fe dani, daaro kafi daotoona laona Beu Aabu a God. I nia e gwouru ana fai gera na wane faatolomai gi gera Jiu, ma ka fafurongoda ana, ma ka leledi gera ana. ⁴⁷ Ma na iimola gi sui na da rongo nia, gera ka kwele asianaa ana haitamadooda nia ma ana si oolisilaa nia gi. ⁴⁸ Ma si kada a Josef ma ni Mary daaro rikia, daaro ka kwele asianaa. Ma ni tee nia ka bae urii fuana, <<Wela nau ae, uria taa na oko iilia si doo naa fuamere? Na maa oe ma ni nau mere nani mai uri oe, ma mere ka manata a'abo asianaa.>>

⁴⁹ Ma a Jesus e oolisi daaro ka urii, <<Uria taa na moro ka manata a'abo ma moro ka nani mai uri nau? E utaa? Langi moro si haitamana go na i nau ku too agu i laona Beu nia Maa nau?>> ⁵⁰ Haia, ma i daaro langi daaro si haitamana go na malutana si baelaa na i nia e haea fuadaaro.

⁵¹ Sui a Jesus ka ooli fai daaro fui Nasaret ma ka roo naa suli daaro. Ma ni tee nia ka gonitainia ma ka manata naa uria si doo nae gi sui go katau. ⁵² Ma a Jesus ka baita mai ana noni, ma na liotooa nia ka baita laugo mai, ma a God ka rakediana fuana ma na tooa gi daka rakediana laugo fuana.

3

John Siuabu.

¹ Ana si kada nae, nia dao na ana aakwala ma lima fe ngali na a Taebirias na initoo mai ana fera baita i Rom, ma a Pontias Paelat ka initoo usia i Judea, ma a Herod na wane initoo usia i Galili, ma a Filip na haasina ka baita usia i Iturea ma Trakonaetis, ma a Lisianas ka baita usia i Abilin. ² Si kada nae laugo, a

Anas ma a Kaeafas na roo foonig-wou gi ana fera nae i Jerusalem. Ma ana si kada nae, na baelana a God e dao siana a John na wela a Sekaraea, si kada nia e too na i laona aanogwou. ³ Ma a John ka liliu ana fera gi galigalia kafo i Jodan. Ma i nia ka bae urii fuana iimola gi, <<Muka aabulo faasia na garolaa gamu gi, ma gamu ka siuabu, eeri a God ka manata lukea na garolaa gamu gi.>>

⁴ Nia e iilingia baa na profet Aesea e kedea ka urii, <<Tee wane e rii i laona aanogwou ka urii, <Na Lord e dao! Muka aade aagau ana na tala maasi nia, ma muka olosia na tala fuana! ⁵ Ma muka dedea na kuruotea gi, ma muka faanenebaa na tolo gi ma na tataea gi. Ma molu ka olosia na tala e'eo gi, ma molu ka faamaemaea na tala kwalukiboa gi. ⁶ Ma na iimola gi sui tara daka rikia na wane faamouri na a God e falea mai.>>>

⁷ Iimola oro gi da lea mai siana a John eeri ka siuabu gera. Ma a John ka bae urii fuada, <<Ni gamu mu iilingia go agamu na loi gi! Ni tei na e haea muka bobola uria tafilaa faasia na kwakwaelaa na tara a God ka falea e garangi dao naa? ⁸ Mu iilia na doo gi na e faatainia mu aabulo mamana naa faasia na aabulolaa ta'a gamu gi taari! Ma langi musi manata urii i laona lio gamu gi, <I gami na tooa mi futa mai ana kwalafaa a Abraham naa. Afetai ta kwakwaelaa faasia God ka dao ani gami.> Haia, nau ku haea fuagamu, nia e waluda go ana fuana God ka ngalia si fou gi ma ka haungainia ana kwalafaa a Abraham gi! ⁹ Ana si kada naa, God e aade aagau naa uria kwakwaelaa, iilingia ta wane baa e dau ana matau ma ka aade aagau uria na tabalilana ai gi. Ma na ai gi sui go na langi dasi fusia ta fufue ai diana gi, nia ka tabalida ma ka ui anida i laona eere.>>

¹⁰ Sui na iimola gi da ledia a John daka urii, <<Tara si taa naa melu ka iilia?>>

¹¹ Ma i nia e oolisida ka urii, <<So ni tei na e too ana roo si maku ruruu, i nia ka falea ruana si doo fuana ta wane aai na e langi si too ana ta maku ruruu. Ma lea ta wane e too ana na fanga gi, i nia ka tolingida.>>

¹² Ma teni wane faafefe gi ni gonilana na malefo ana na takisi na da dao laugo mai uria na siuabulaa, ma da ledi nia daka urii, <<Wane faatolomai ae, tara si taa na melu ka iilia?>>

¹³ Ma a John e oolisida ka urii, <<Muka gonia go si malefo na e bobola fai nia si malefo na kwaieresa e haea. E langi molu si gani liufia si malefo nae.>>

¹⁴ Ma teni wane ni oomea gi da ledi nia laugo daka urii, <<Ma i gemelu mone, na taa naa tara melu ka iilia?>>

Ma i nia ka bae urii fuada, <<Molu kasi suungainia ta wane eeri ka falea si malefo nia fuamolu. Ma langi molu si suge faafia ta wane. Ma molu ka eele naa faafia si malefo na da foli gomolu ana.>>

¹⁵ Ma na manatalada na iimola gi ka baita asianaa sulia a John, sulia da manata ada hasa i nia na Christ. ¹⁶ Sui a John e bae ka urii fuada, <<I nau ku siuabu gamu go agu ana na kafo, sui tee wane aai tara ka lea mai na e baita ka liufi nau. Ma i nau boro'i langi kusi faorana na lukelana na tae silipa nia. Ma i nia tara ka siuabu gamu ana Aanoedoo Aabu ma ana eere. ¹⁷ Ma i nia e aade aagau naa uria na ketolana iimola gi sui, ka iilingia ana ta wane baa e tagalangai nia na mige doo diana gi faasia na ungedoo gi. Ma i nia ka oogua na mige doo diana gi i laona na beu nia ni taingailaa, ma ka suungia na ungedoo gi laona na eere na e langi kasi mae.>>

¹⁸ Ma a John ka bae sulia na Faarongolaa Diana fuada ana na baelaa oro gi urinae, ma ka aare gera eeri daka oolisia malutada.

¹⁹ Ma ana si kada nae laugo a John e bae rigita asianaa fuana Herod, na wane na e baita usia si lolofaa nae, sulia a Herod e aadea ni Herodias,

na afe haasina, ma ka iilia si doo ta'a oro gi laugo. ²⁰ Ma si doo na e ta'a ka tasa na Herod e iilia naa, e ngalia John ma ka aalua lao beu ni kanilaa.

Na siuabulaa nia Jesus.

²¹ Ma i buira na iimola gi sui da siuabu ka sui naa, a Jesus e lea mai, ka siuabu laugo. Ma ana si kada nia e fooa ana, na halo ka ifi. ²² Ma na Aanoedoo Aabu e sifo mai faafi nia iilingia fe bola, ma ka take faafia a Jesus. Ma si lingee doo e talo mai faasia i langi ka urii, <<I oe naa na tee fe wela rakediana nau. I nau ku eele asianaa sulia oe.>>

Na aebara ana kwalafutalana mai a Jesus.

²³ Ana kada a Jesus e oolu aakwala fe ngali, i nia ka hafali liu naa uria faatolomailaa. Haia, na tooa gi sui da manata hasa a Jesus i nia na wela a Josef go ana. A Josef nae na e futa mai ana Hilae. ²⁴ A Hilae e futa ana Matat, a Matat ka futa ana Livae, a Livae ka futa ana Melkae, a Melkae ka futa ana Janae, a Janae ka futa ana Josef. ²⁵ A Josef na wela a Matataeas, a Matataeas ka futa ana Emos, a Emos ka futa ana Neham, a Neham ka futa ana Eslae, a Eslae ka futa ana Nagae. ²⁶ A Nagae na wela a Meata, a Meata ka futa ana Matataeas, a Matataeas ka futa ana Semein, a Semein ka futa ana Josek, a Josek ka futa ana Joda. ²⁷ A Joda na wela a Joanan, a Joanan ka futa ana Risa, a Risa ka futa ana Serababel, a Serababel ka futa ana Sialtiel, a Sialtiel ka futa ana Nirae. ²⁸ A Nirae na wela a Melkae, a Melkae ka futa ana Adae, a Adae ka futa ana Kosam, a Kosam ka futa ana Elmadam, a Elmadam ka futa ana Ere. ²⁹ A Ere na wela a Josua, a Josua ka futa ana Eliesa, a Eliesa ka futa ana Jorim, a Jorim ka futa ana Matat, a Matat ka futa ana Livae. ³⁰ A Livae na wela a Simion, a Simion ka futa ana Juda, a Juda ka futa ana Josef, a Josef ka futa ana Jonam, a Jonam ka futa ana Elaeakim. ³¹ A Elaeakim na wela a Milia, a Milia ka futa ana Mena, a Mena ka futa ana Matata, a Matata

ka futa ana Netan, a Netan ka futa ana David (na aaofia). ³² A David na wela a Jesi, a Jesi ka futa ana Obed, a Obed ka futa ana Boas, a Boas ka futa ana Salmon, a Salmon ka futa ana Nason. ³³ A Nason na wela a Aminadab, a Aminadab ka futa ana Admin, a Admin ka futa ana Anae, a Anae ka futa ana Hesron, a Hesron ka futa ana Peres, a Peres ka futa ana Juda. ³⁴ A Juda na wela a Jakob, a Jakob ka futa ana Aesak, a Aesak ka futa ana Abraham, a Abraham ka futa ana Tera, a Tera ka futa ana Neho. ³⁵ A Neho na wela a Sirag, a Sirag ka futa ana Riu, a Riu ka futa ana Pileg, a Pileg ka futa ana Eba, a Eba ka futa ana Sela. ³⁶ A Sela na wela a Keinan, a Keinan ka futa ana Afaksad, a Afaksad ka futa ana Siem, a Siem ka futa ana Noa, a Noa ka futa ana Lamek. ³⁷ A Lamek na wela a Metusala, a Metusala ka futa ana Enok, a Enok ka futa ana Jered, a Jered ka futa ana Mahelalel, a Mahelalel ka futa ana Keinan. ³⁸ A Keinan na wela a Enos, a Enos ka futa ana Set, a Set ka futa ana Adam na wela God.

4

A Satan e iilitoona a Jesus.

¹ Na Aanoedoo Aabu e fungulia a Jesus, ma a Jesus ka ooli mai faasia na kafo i Jodan, ma na Aanoedoo Aabu ka talaia uria laona aanogwou.

² Ma a Satan ka iilitoona i seenae sulia fai aakwala fe dani. Ma sulia fe dani nae gi, a Jesus ka langi si ania go tesi fanga, ma nia ka fiolo asianaa naa.

³ Ma a Satan ka bae urii fuana, <<Lea so ni oe na Wela a God, o haea fuana si fou naa ka hau ana na beredi.>>

⁴ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Na Kekedelaa Aabu e haea, <Na wane langi kasi mouri ana fanga taifilia.>>>

⁵ Sui a Satan ka talaia uria si gula na e fane, ma ana si kada to'ou go, nia ka faatainia fuana na initooa gi sui ana molaagali. ⁶ Ma nia ka bae urii fuana a Jesus, <<Tara nau ku falea na initooa naa gi sui go ma

na doo diana naa gi sui go fuamu. Sulia na doo naa gi na doo nau gi sui go, ma i nau kuka bobola eeri kuka faleda sui go fuana wane taa na ku filia. ⁷ Ma lea so o boururu ma oko fooasi nau, i nau kuka falea na doo naa gi sui go fuamu.>>

⁸ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Na Kekedelaa Aabu e haea, <Tee taifilia a Lord na God oe go na oko fooasia ma oko rao fuana.>>>

⁹ Sui a Satan ka talai nia lau uria na fera baita baa i Jerusalem, ma ka faatakea ana tesi gula na e too asianaa i langi i fafona na Beu Aabu a God. Ma i nia ka bae urii fuana a Jesus, <<Lea so ni oe na Wela a God, oko lofo kou i aano faasia i seegi.

¹⁰ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <A God tara ka falea mai na ensel nia gi hai so daka folo usi oe.> ¹¹ Ma, <I gera daka hako oe, eeri na aemu boroi kasi fotongai ana ta fou.>>>

¹² Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Na Kekedelaa Aabu e bae urii laugo, <Langi osi iilitoona a Lord na God oe.>>>

¹³ I buira, a Satan e iilitoona a Jesus ana si doo naa gi sui, nia ka lea naa faasia a Jesus sulia si kada toto'ou go.

A Jesus e hafalia raolaa.

¹⁴ Ma na rigitaana na Aanoedoo Aabu e too naa fai nia a Jesus, ma i nia ka ooli naa uria na lolofaa na i Galili. Ma na uunuunua sulia nia e liufia i laona na bali lolofaa nae loulou. ¹⁵ Ma nia ka faatolomai i laona na Beu Aabu ni figulaa gera gi, ma na iimola gi sui daka baelafe nia.

¹⁶ Sui a Jesus ka lea fui Nasaret, si fera baa nia e baita mai ana. Ma ana fe dani Sabat, nia ka lea i laona na Beu Aabu ni figulaa iilingia na malutaa nia. Ma nia ka take uria na iidumilana na Kekedelaa Aabu, ¹⁷ ma gera falea fuana na kekedelaa na profet Aesea e kedea. Ma nia e ifingia, ma ka daotoona si gula na Aesea e kedea ka bae urii, ¹⁸ <<Na Aanoedoo a Lord e too naa faafi nau, sulia nia e aadafili nau eeri kuka bae sulia na Faarongolaa Diana fuana

tooa siofaa gi. Ma nia ka fale nau mai eeri kuka ainitalongainia na noniharailaa fuana tooa gi na da too i laona na beu ni kanilaa, ma kuka guraa na iimola gi na maada e rodo. Ma eeri kuka faanonilaa na tooa gi na da iinokesida, ¹⁹ ma hai so ku faatalo ana si kada e dao na mai ana si kada a Lord ka faamouria na iimola nia gi.>>

²⁰ Si kada a Jesus e iidumia sui, nia ka bilakea na kedelaa nae, ma ka oolifainia fuana na wane na e aadasulia, ma ka gwouru uria faatolomailaa. Ma na tooa gi sui na da too i laona na Beu Aabu nae, daka bubu baita fuana. ²¹ Ma i nia e hafalia na baelaa fuada ka urii, <<Si Kekedelaa Aabu naa e fuli mamana naa i tara'ena, ana kada na molu rongoa ku iidumia kou fuamolu.>>

²² Ma na tooa gi sui daka tangoa, ma daka kwele asianaa ana bae dianalana. Ma daka bae urii, <<E utaa? I nia wela baa a Josef go ana naa?>>

²³ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<I nau ku haitamana tara gomolu molu ka haea si baea urii fuagu, <Wane kwaifaamouri ae, o gura oe fasi i talamu.> Ma tara molu ka bae laugo urii fuagu, <O iilia fasi seegi fera oe si doo baa gi melu rongoda o iilida mai ana fera i Kapaneam.>>> ²⁴ Sui a Jesus ka bae lau urii, <<I nau ku haea na doo mamana gi fuagamu, e afetai daka gonitainia na profet i laona fera nia i talana. ²⁵ I nau ku haea lau fuagamu, na geni oro Jiu gi na da oru da too i Israel ana si kada a Elaeja e too ana. Ma si kada baa na uuta ka langi si aru sulia oolu fe ngali ma oono sinali, ma na fioloa baita ka liu laugo ana fera gia gi sui. ²⁶ Sui a God e langi si falea a Elaeja siana ta aai ani gera i Israel. I nia e fale nia go ana i siana tee aai oru maadiu na e too i Serefat fera laona lolofaa i Saedon. ²⁷ Ma na tooa oro Jiu gi i Israel na fura e haungida ana si kada a Elaesa nia e profet. Sui nia kasi guraa go ta wane ada. Tee taifilia a Neman na wane maadiu

baa faasia fera i Siria go na Elaesa e guraa.>>

²⁸ Ma si kada da rongoa si doo naa, na tooa gi sui i laona na Beu Aabu daka rakehasu. ²⁹ Ma gera ka tatae, ma daka taria a Jesus faasia na fera nae. Ma da talaia a Jesus uria gwouna na tataea na da haungainia na fera gera i fafona, eeri daka ui ania a Jesus i hae gano eeri ka mae. ³⁰ Sui taa, i nia e kwaidolali go ana i matangana na figua nae, ma ka lea na ana faasida.

Na wane na aagalo ta'a e haungia.

³¹ Sui a Jesus e lea fui Kapaneam, tee maefera ana lolofaa nae i Galili, ma tee maedani ana Sabat nia ka faatolomainia tooa gi i seenae. ³² Ma na tooa na da figu mai siana, daka kwele asianaa ana faatolomailaa nia gi, sulia a Jesus e faarai ana mamana baita. ³³ Ma i laona Beu Aabu ni figulaa nae, tee wane e too ana aagalo ta'a, nia ka gwouru laugo. Nia e rii baita ka urii, ³⁴ <<Jesus wane i Nasaret ae, nau ku haitamamu ni oe na wane aabu a God. Taa naa o dooria oko iilia ani gemelu? Oe o lea na mai uria haungilamelu?>>

³⁵ A Jesus e faabona aagalo ta'a nae, ka bae urii, <<O too aaroaro, oko haga mai faasia wane nae!>> Ma ali'ali na aagalo ta'a nae ka ui ania wane nae i hae gano i naona figua naa, ma kafi hagatafa faasia. Ma na wane nae kafi too diana lau.

³⁶ Na tooa na da rikia si doo naa, daka kwele baita asianaa, ma daka ledi gera kwailiu daka bae urii, <<Si baea taa gi na e urii? Ana mamanaa fai nia rigitaa nia e oodua na aagalo ta'a gi, ma daka hagatafa teefou mai i maa!>> ³⁷ Ma na uunuunua sulia Jesus kafi talo ana maefera gi sui galigalia si lolofaa nae.

Jesus e guraa na tooa oro.

³⁸ Sui a Jesus e lea faasia na Beu Aabu ni figulaa, ma ka lea i luma a Simon. Haia, na fungo geni a Simon e matai ana tatasua baita ana si kada nae. Ma gera ka gania Jesus eeri ka guraa. ³⁹ A Jesus e lea ka take

i ninimana iifitai nia geni naa, kafi oodua na tatasulaa nae faasia. Ma na inite nae ka akwaa naa, ma ka lea ka rao naa uria si fanga fuada.

⁴⁰ Ana si kada na hato e suu naa, tooa oro gi da ngalia mai siana a Jesus na ruana gera gi na mataia e'ete kwailiu e haungida. Ma a Jesus ka aalua abana faafida, ma ka gurada teefou. ⁴¹ Aagalo ta'a oro laugo da hagatafa faasia tooa oro, ma daka rii urii, <<Ni oe na Wela a God.>>

Ma a Jesus ka luia aagalo ta'a nae gi eeri langi dasi faarai, sulia gera haitamana sui naa i nia na Christ na wane a God e aadafilia uria Aaofialaa.

Jesus e funao laona Beu Aabu ni figulaa gi.

⁴² Ubongi mae galogalo, a Jesus e lea faasia maefera Kapaneam, ka lea uria si gula aaroaro. Sui na tooa gi daka hafali nanisi nia, ma si kada gera daotoona, gera ka haea fuana langi kasi lea faasia na maefera nae.

⁴³ Sui a Jesus ka bae urii fuada, <<Nau ku ngalia mai na Faarongolaa Diana sulia Initooa a God, eeri kuka ainitalo ana i laona maefera gi sui. Sulia aena si Faarongolaa Diana naa na a God oodu nau mai.>>

⁴⁴ Ma a Jesus ka ainitalo ana Faarongolaa Diana i laona Beu Aabu ni figulaa gi laona lolofaa nae.

Jesus e filia na eetana fafurongo nia gi.

5

¹ Ana tee fe dani si kada a Jesus e take i kamena na aasi i Galili, na tooa oro gi da bibingi mai siana uria rongolana na baelana a God. ² Ma i nia ka rikia na roo baru gera wane dedee gi da lafia ka too go ana i malitakwa, si kada gera saufia ada na furai gera gi. ³ Ma a Jesus e tae i laona baru nia a Simon, ma ka soe nia hai ka uusungai to'ou kou ana faasia hara. Ma a Jesus e gwouru i laona na baru nae, ma ka faatolomai doo fuada na tooa gi.

⁴ Ma si kada i nia e faasuia na baelana, nia ka bae urii fuana a Simon, <<Molu uusungainia lau kou na baru uria si gula oolo, sui molu ka aala ana na furai gomolu gi uria kwailana mai na iia gi.>>

⁵ Ma a Simon e oolisia ka urii, <<Faatolomai ae, i gemelu melu rao rigita sulia fe rodo loulou nae, sui melu si kwaia go ta iia. Sui boroi ana, sulia na o haea naa, i nau kuka aala na agu furai gi.>> ⁶ Ma si kada da aala ana na furai nae gi, daka kwaia na iia oro asianaa, ma na furai gi ka garangi muu naa. ⁷ Sui gera ka garumia na wane kwaimaani gera gi i laona ta baru aai eeri daka lea mai daka adomi gera. I gera da dao ma daka kwaia na roo baru nae gi ana iia lelea daka garangi kuruu go. ⁸ Ma si kada a Simon Peter e rikia si doo nae, nia lea mai ka boururu i naona a Jesus, ma ka bae urii, <<Lord ae, o lea kou amu faasi nau! I nau na wane fualangaa!>>

⁹ I nia fai nia na wane nae gi da too siana, daka kwele asianaa ana iia oro na da kwaia. ¹⁰ Ma na wane da rao fai nia a Simon, na hatada a James ma a John na roo wela a Sebedi, daaro kwele asianaa laugo. Ma a Jesus ka bae urii fuana a Simon, <<Langi osi mou. I nao, oe o nanisia iia, sui e ita i tara'ena ka ooli alaa, oko nanisia na iimola gi eeri daka manata mamana ana God.>>

¹¹ Ma si kada daalu dao naa i hara, da lafia na baru gi sulia oone, ma daka tafusia na doo gi sui, daka lea na ada fai nia a Jesus.

Jesus e guraa tee wane.

¹² Ana tee maedani a Jesus e too i laona tee maefera, ma tee wane na fura e haungia e too laugo i seenae. Si kada nia e rikia a Jesus, nia ka lea mai siana, ka boururu i naona, ma ka gania ka bae urii, <<Aarai ae, lea so oko dooria go amu, oko gura nau fasi.>>

¹³ Sui a Jesus e tagaa kou na abana, ka hamosia noina, ma ka bae urii, <<Iiuka, nau ku dooria. O mafo

naa.>> Ma ali'ali i buira si baelaa nae gi a Jesus e haea, na mataia nae ka sigi naa faasia wane nae. ¹⁴ Sui a Jesus e oodua kou na wane nae ka bae urii fuana, <<Langi osi faarongoa lau ana ta wane ana si doo nae gi. Ma o lea fasi amu siana na fataabu, oko faatainia na nonimu fuana, eeri nia ka haitamana naa o akwaa naa. Sui o lea oko iili sulia na kwaisuusia a Moses e haea sulia wane na fura e sigi faasia eeri oko faamamana fuana tooa gi sui na mataia na i nonimu e sigi naa.>>

¹⁵ Sui ka urinae boroi, na faarongolaa sulia si doo naa gi a Jesus e iilida e talofia si gula oro gi, ma na tooa oro gi daka lea mai siana uria rongolana si faatolomailaa nia gi, ma eeri a Jesus ka gurada laugo faasia na mataia gi na e haungida. ¹⁶ Ma si kada oro gi, a Jesus e tafusia na tooa gi, ma ka lea fuana si gula aaroaro uria foomalaa.

Jesus e guraa na wane noni e mae.

¹⁷ Tee maedani kada Jesus e faatolomai ana, teni Farisi gi fai nia wane faatolomai gi ana kwaieresia gi, gera gwouru laugo i seenae, da lea mai faasia maefera baita gi sui ana lolofaa i Galili, ma i Judea, ma faasia i Jerusalem. Ma na rigitalaa a God ka too faafia Jesus, eeri nia ka guraa tooa gi na da matai. ¹⁸ Ma teni wane da koua mai i fafona iifitai tee wane na noni maea e haungia. Gera da hasi tatangai uria ruulaa i luma fai nia, eeri daka aalua i naona Jesus, eeri nia ka guraa. ¹⁹ Sui taa, sulia na figulaa nae e baita asianaa, na oote ruana nia na wane naa dasi bobola naa uria ruulaa kou i luma siana Jesus. Seenae, daalu ka koua wane nae, daka lea fai nia i fafo luma, ma daka tafangia tee maekwadaa baita, daka faasifoa mai na wane nae i fafo iifitai siana Jesus. ²⁰ Ma si kada a Jesus e rikia na manata mamananalaa gera, nia ka bae urii fuana wane na nonina e mae, <<Ruana ae, nau ku manata lukea naa na aade ta'alaa oe gi.>>

²¹ Ma na wane faatolomai gi ana kwaieresia gi fai nia Farisi gi daka ngunungunu fuada kwailiu daka bae urii, <<Na wane naa, na wane utaa na ka bae tataga ana a God urii? Sulia taifilia God go na e bobola uria manata lukelana aade ta'alaa gi.>>

²² Jesus e haitamana si manata nae gi i lioda, ma nia ka bae urii fuada, <<Uria taa na muka manata urinae? ²³ Nau ku haea fuagamu, nia e waluda go ana uria haelana fuana wane naa, <Nau ku manata lukea naa na aade ta'alaa oe gi.> Ma ka afetai asianaa fuana haelana fuana wane naa, <O take, oko fali.> ²⁴ Haia si kada nae tara nau ku faatainia fuamolu urii, nau, na Wela nia iimola gi, nau ku too ana mamanaa laona molaagali uria manata lukelana aade ta'alaa gi.>> Sui a Jesus ka bae urii fuana wane noni mae naa, <<Nau ku haea fuamu, o take, ngalia iifitai oe, oko lea i fera.>>

²⁵ Ma na wane nae ali'ali nia ka take i naoda, ka ngalia iifitai na e teo i fafona, ma ka ooli fera fai nia si baelafea baita fuana God. ²⁶ Ma gera teefou daka kwele, ma daka mou laugo. Ma gera ka baelafea a God daka urii, <<Si doo baita asianaa na golu rikia i tara'ena.>>

Jesus e soea a Livae.

²⁷ Buira si doo naa, a Jesus e haga kou, ma ka rikia a Livae, na wane goni malefo ana takisi, e gwouru ana si gula uria ngalilana takisi. A Jesus ka bae urii fuana, <<O lea mai fai nau.>> ²⁸ A Livae e take, ma ka faiburi ana doo nia gi teefou, ka lea fai nia Jesus.

²⁹ Sui a Livae ka haungainia tee fangaa baita fuana Jesus i luma nia, ma ana si kada nae laugo na tooa oro da goni malefo ana takisi fai nia teni tooa gi laugo gera fanga fai nia Jesus. ³⁰ Teni Farisi ma wane faatolomai ana kwaieresia gi da rakehasu, daka bae urii fuana oote fafurongo nia a Jesus gi, <<Utaa naa muka fanga ma muka gwou

oofu fai nia tooa faafefe da goni takisi ma na tooa ta'a urii gi?>>

³¹ A Jesus e oolisida ka bae urii, <<Tooa gi na langi dasi matai, gera dasi dooria go ta wane kwaifaamouria, tooa na da matai taari da dooria. ³² Nau kusi lea mai uria soelana tooa da o'olo, ma na tooa na aabulolada e ta'a taari uria oolitai manatalaa.>>

Faatolomaia gera Jiu gi e langi si bobola daka oogua fai nia na faatolomaia faalu nia a Jesus.

³³ Teni tooa da bae urii fuana Jesus, <<Ana si kada oro, na oote fafurongo a John gi da aabu fanga uria foalaa rigita, ma na fafurongo gera Farisi gi ka urinae laugo. Sui utaa naa na oote fafurongo oe gi daka fanga ma daka gwou go ada?>>

³⁴ Jesus e oolisida ka bae urii, <<Fafurongo nau gi da iilingia tooa baa da soeda uria fangalaa fai nia na wane na e aarai faalu ana fe dani e aarai ana. Si kada da too fai nia, daalu ka fanga ma daka gwou kwaimaani fai nia. ³⁵ Sui tara ka dao ana si kada na wane e'ete gi da ngalia na wane aarai faalu faasi daalu. Ana si kada nae naa, daalu kafi liobukonu, ma daka aabu fanga.>>

³⁶ Sui a Jesus e bae oomelawane fuada laugo urii, <<Nia kasi bobola fuana muka karia si maku e faalu uria tailaa fai nia si maku na e kwali. Lea so muka iili urinae, muka karia si maku e faalu, ma si maku na e faalu kasi aada diana go fai nia na maku kwali. ³⁷ Ma langi so muka ngalia na waen faalu ma muka oongia i fuilaa kwali ana ungana nanigot, ka langi laugo. Lea so muka iili urinae, si kada waen faalu e fufu, nia ka karia fuilaa kwali, ma waen baa e labasia fai nia wai ana. ³⁸ Nia naa, waen faalu muka aalua na mone i laona unga doo faalu. ³⁹ Ma langi ta wane kasi dooria gwoufilana waen faalu buira nia e gwoutoona kwali waen e sui. Sui nia ka bae urii, <Kwali waen naa e gwou diana tasa.>>>

6

Jesus e baita usia Sabat.

¹ Tee maedani ana Sabat, Jesus fai nia oote fafurongo nia gi da lelea ma daka liu folosia tee raoa ana doo iilingia raes. Ma si kada gera liu ana, na fafurongo nia gi daka fusia teni funge doo gi, ma gera ka ania.

² Ma si kada wane gi ana Farisi gi da rikia, gera ka bae urii, <<Utaa na molu ka iilia si doo na kwaieresia e luia faasia na iililana ana maedani Sabat?>>

³ Jesus e oolisida ka urii, <<Utaa? Langi musi iidumia go si doo baa David fai nia oote wane oomea nia gi da aadea kada baa gera fiolo? ⁴ Nia ruu laona Beu Aabu a God, ma ka ngalia fe beredi baa gi da kwaisuusi ana fuana God, ma ka ania, ma ka falea laugo fuana oote wane nia gi. Nia e iili urinae boroi ana na kwaieresia e luia ta wane si ania beredi nae, sulia taifilia na fataabu gi taari na da bobola uria anilana.>>

⁵ Sui a Jesus e i'isia baelana ka urii, <<Nau, na nau Wela nia Iimola gi, na ku baita usia na maedani Sabat.>>

⁶ Ma ana tee maedani Sabat laugo, Jesus ka lea lao Beu Aabu ni figulaa ma ka faatolomai. Ma tee wane e too laugo i seenae na bali aba aolo nia e mae. ⁷ Haia, teni faatolomai ana kwaieresia gi ma na Farisi gi, gera da too laugo i seenae, ma gera ka bubu sulia Jesus lea ka iilia tesi doo ana Sabat, eeri daka feengi nia ana garolaa. Nia naa gera bubungia laugo ada lea nia ka guraa ana maedani Sabat. ⁸ Ma Jesus e haita-mana go ana manatada, ma nia ka bae urii fuana wane nae na abana e mae, <<Tatae, oko take mai.>> Ma wane nae ka tatae, ma ka lea mai siana Jesus. ⁹ Ma Jesus ka bae urii fuana Farisi gi ma na faatolomai gi ana kwaieresia gi, <<Nau ku ledi gamu naa, taa na kwaieresia gia nia faalamainia fuagolu tala ana golu ka iilia ana maedani Sabat? Golu ka kwai'adomi, langi golu faafii? Golu faamouria ta wane, langi golu ka haungia?>> ¹⁰ Jesus e bae urinae

sui, nia ka bubu fuada, sui ka bae urii fuana wane na abana e mae, <<Tekwalaa mai abamu.>> Ma nia ka tekwalaa, ma na abana ka diana naa laugo ana. ¹¹ Si kada gera rikia, na rakeda ka hasu asianaa, ma gera ka bae oofu uria tesi doo, eeri daka iilia ana Jesus.

Jesus e aadafilia Aposol nia gi.

¹² Ana si kada nae Jesus ka tae uria gwouna fe tolo uria foalaa. Ma i laona fe rodo loulou nae, i nia ka fooma fuana God. ¹³ Haia ana ubongi, nia ka soea mai oote fafurongo nia gi siana, ma ka aadafilia aakwala wane ma roo wane ma ka alangida ana Aposol gi. ¹⁴ Na hatada: Simon na Jesus falea ruana hata Peter fuana, ma Andrew na haasina, ma James, ma John, ma Filip, ma Batolomiu, ¹⁵ ma Matthew, ma Tomas, ma James na wela Alfeas, ma Simon na wane ana tooa baa gera dooria kwaetaria tooa i Rom faasia Israel, ¹⁶ ma Judas na wela a Alfeas, ma Judas Iskariot na wane baa tara ka falea laugo a Jesus fuana maalimaea nia gi.

Jesus e faatolomai ma ka guraa.

¹⁷ A Jesus e sifo mai faasia i gwouna na totoloa nae fai nia na aakwala ma roo Aposol nia gi, ma ka take ana si gula neneba fai nia na figua baita nae ana fafurongo nia gi. Ma na iimola oro asianaa gi na da lea mai faasia lolofaa i Judea ma na fera baita i Jerusalem, ma na fera gi i Taea ma i Saedon na e too i kamena na aasi, da too laugo i seenae. ¹⁸ Gera da lea mai uria na rongolana a Jesus ma eeri a Jesus ka gura gera faasia na mataia gera gi. Ma na iimola gi na da too ana aagalo ta'a, gera da lea laugo mai. Ma a Jesus ka gura gera. ¹⁹ Na iimola gi sui da iiliili uria na hamosilana a Jesus, sulia na mamanaa e lea kou faasi nia uria guralana na tooa gi sui.

²⁰ A Jesus ka aada kou fuana oote fafurongo nia gi ma ka bae urii, <<Ka oilakea fuagamu tooa na mu

siofaa, sulia na Initooa a God na doo gamu. ²¹ Ka oilakea fuagamu tooa na mu fiolo si kada naa, sulia tara muka aabusu. Ka oilakea fuagamu tooa na mu aangii ana si kada naa, sulia tara muka waela.

²² <<Ka oilakea fuagamu lea so na iimola gi daka maasusuala ani gamu ma daka sinitai gamu ma daka bae tataga fuagamu, sulia mu roosuli nau na Wela nia iimola gi. ²³ Muka noni hahala ma muka wae i laona na eelelaa si kada na doo nae gi e fuli fuagamu, sulia na kwaiaraa baita e maasi gamu i langi. Sulia na koo gera gi da iilia laugo si doo ta'a urinae gi i nao fuana profet gi.

²⁴ <<Sui taa, ka ta'a asianaa fuagamu na iimola gi na mu too ana todadoo si kada nae, sulia i gamu mu too na ana na waludalaa si kada naa. ²⁵ Ka ta'a asianaa fuagamu na iimola gi na mu fanga aabusu ana si kada naa, sulia tara muka fiolo. Ma ka ta'a asianaa fuagamu na iimola gi na mu waela ana si kada naa, sulia tara muka liodila ma muka aangii.

²⁶ <<Ma ka ta'a asianaa fuagamu si kada na iimola gi da haediana ani gamu, sulia na kokoo gera gi da iilia laugo si doo nae gi fuada na profet susuge gi.>>

Hasidialaa fuana maalimaea.

²⁷ A Jesus e faatolomai laugo ka urii, <<I nau ku haea fuagamu na iimola gi na mu rongo sulia baelagu, muka hasidiana fuana na maalimaea gamu gi ma muka iilia si dianaa fuada iimola gi na da maasusuala ani gamu. ²⁸ Ma muka fooma fuana a God uria ka faadiana na iimola gi na da haea na doo ta'a gi suli gamu, ma muka fooma fuada na iimola gi na da iili doo ta'a gi fuagamu. ²⁹ Ma lea so ta iimola ka fidalia na babalimu, muka faalamainia ka fidalia laugo ta bali babali aai. Ma lea so ta iimola ka ngalia na maku ruruu baita gamu, muka falea laugo na maku ruruu aai to'ou gamu fuana. ³⁰ Ma muka falea tesi doo na ta wane e gani gamu

uria. Ma lea so ta wane ka ngalia tesi doo ana doo gamu gi, langi musi gani lau eeri nia ka oolifainia fuamu. ³¹ Tesi taa na o dooria na ta wane e'ete gi daka iilia fuamu, oko iilia laugo fuada.

³² <<Ma lea so gamu ka hasi diana go agamu ada na iimola gi na da hasi diana ani gamu, tara langi musi ngalia go tesi kwaiaraa. Sulia na tooa ta'a gi boroi da hasi diana laugo ada na iimola gi na da hasi diana ani gera. ³³ Ma lea so mu aade diana go agamu fuada na iimola gi na da aade diana fuagamu, tara langi musi ngalia na kwaiaraa. Sulia na iimola ta'a gi boroi da iili urinae laugo. ³⁴ Ma lea so gamu fale doo go agamu fuada na iimola gi, ma muka maasia laugo na duulana, tara langi musi ngalia na kwaiaraa. Sulia na iimola ta'a gi boroi da iili laugo urinae fuada na iimola ta'a gi, eeri daka duua laugo fuada. ³⁵ I gamu muka hasi diana ada na tooa maalimaea gamu gi ma muka iili diana fuada, ma gamu ka fale doo ma langi musi maasia na duulana. Lea gamu ka iili urinae, tara gamu ka ngalia na kwaiaraa baita, ma muka hau ana na wela a God gi na e initoo ka tasa. Sulia i nia e aade diana fuada na iimola gi na langi dasi tango nia ma na iimola ta'a gi. ³⁶ Muka kwaimanatai, ka iilingia laugo na Maa gamu na e kwaimanatai.

³⁷ <<Langi musi ketoa ta wane e'ete, aata a God ka keto gamu laugo. Ma langi musi haea na kwaelaa fuana teni iimola e'ete gi, ma a God ka langi si falea laugo na kwakwaelaa fuagamu. Muka manata lukea na iimola gi, ma a God ka manata luke gamu laugo. ³⁸ Muka fale doo fuada na iimola gi, ma a God ka fale doo laugo fuagamu. Ma a God ka falea si falelaa na e liufia na doo gi sui fuagamu. Ma si doo orolaa na gamu falea fuada na iimola e'ete gi, tara a God ka falea urinae laugo fuagamu.>>

³⁹ A Jesus e haea laugo si oomelawanea naa fuada ka urii, <<Ta wane na maana e rodo e afetai ka talaia lau ta wane laugo na maana e rodo. Lelea so ka iilia si doo nae, ni daaro sui go daaro ka asi daaro i laona kilu. ⁴⁰ Haia, ta wane na e fafurongo e afetai ka baita ka liufia na wane na e faatolomai fuana. Ma lea na wane fafurongo e ngali teefou ana na doo gi sui na wane faatolomai e fale naa fuana, i nia ka iilingia naa na wane faatolomai nia.

⁴¹ <<Gamu too ana fualangaa baita gi, sui taa gamu ngatafia na agamu teni wane aai na da too ana garolaa to'ou. Gamu iilingia tee wane e rikia mumudui ai i laona na maana na ruana nia, sui taa nia kasi rikia go si kade ai baita na e nia i laona na maana i talana. ⁴² Ma gamu haea fuana wane e'ete urii, <Langi osi iilia doo na e ta'a.> Sui langi molu si manata a'abo go uria na fualangaa baita gi na molu iilia. Molu tafusia fasi na ta'alaa gamu gi. Lea sui, molu fi bobola uria kwai'adomilaa kou ana ta wane ete uria na garolaa nia gi.>>

Na ai fai nia na fufuana.

⁴³ A Jesus e haea laugo si oomelawanea naa fuada ka urii, <<Na ai na e tae diana, e afetai ka fungu ana ta fufue doo ta'a gi. Ma e urinae laugo na ai na e tae ta'a, e afetai ka fungu ana na fufue doo diana gi. ⁴⁴ I gia haitamana na ai gi sui go ana na fufue doo gi na e fungu ana. Ma e afetai so ta wane ka fusia na fufuana ai diana faasia na kwaletotore. ⁴⁵ Haia, na wane diana e iilia laugo na doo diana gi ita mai manatana na e diana. Ma na wane ta'a e iilia laugo na doo ta'a gi ita mai i manatana na e ta'a. Sulia na doo gi na e too i laona na manatalana ta wane, nia nae haga mai i maa ana baelana.>>

⁴⁶ Ma Jesus e baea lau ka urii, <<Uria taa, ana si kada molu bae fai nau ana, molu ka alangi nau ana

Lord, sui langi molu si iilia go sulia na doo gi na ku haeda fuamolu? ⁴⁷ So ni tei na e lea mai siagu, ma ka rongo sulia na baelagu, ma ka iili sulia, nau kuka faatainia, nia na gwounge wane utaa. ⁴⁸ Nia e iilingia na wane na e tolea luma nia, ma nia ka elia ka lea oolo, ma ka aalu ngado ana luma nia nae fafona fou. Haia, ma ana si kada na uuta e aru, ma na kafo ka busu mai, e afetai ka busutainia, sulia nia e tolea luma nia i fafona fou. ⁴⁹ Ma na wane na e rongoa na baelagu, ma ka langi si iili sulia, nia iilingia wane na e tolea luma nia fafona gano, ma ka langi si eli oolo ana. Si kada kafo e busu mai, ma ka toea luma nae, luma naa e asia, ma ka ta'a teefou naa.>>

A Jesus e guraa tee wane raoa.

7

¹ Si kada a Jesus e faasua na baelana fuana iimola gi, nia ka lea naa uria na fera i Kapaneam. ² Ma tee wane i seenae e matai baita ma ka garangi mae. Na wane na nia na wane raoa nia tee wane baita gera na wane ni oomea gi faasia na fera baita i Rom. Ma wane baita nae e rakediana ana na wane raoa nia. ³ Ma si kada na wane baita nae e rongoa naa a Jesus e dao mai, i nia ka falea teni wane baita gi ada na tooa Jiu gi, eeri daka soea Jesus ka lea mai eeri ka guraa na wane ni rao nia nae. ⁴ Si kada gera dao siana a Jesus, daka ingo, daka urii, <<Na wane baita naa e bobola fai nia oko adomia na wane rao nia, boro ana daaro na wane maadiu gi. ⁵ Sulia wane baita nae e rakediana asianaa fuaga na Jiu gi, ma ka tolea tee Beu Aabu ni figulaa fuagami i seegi.>>

⁶ Urinae a Jesus ka lea naa fai gera. Ma si kada nia e dao garangia na kou na luma, na wane baita nae i Rom ka falea lau kou na ruana nia gi eeri daka faarongo urii ani nia, <<Aarai baita ae, osi too abero lau. I nau kusi faorana hai so oko lea mai i laona luma nau. ⁷ Ma i nau boro kusi faorana laugo uria na lealaa kou siamu i talagu. O bae go amu ma

na wane ni rao nau ka akwaa naa. ⁸ Nau ku haitamana ni oe o bobola go amu uria iililana doo nae, sulia i nau i talagu na wane ku rao i farana na wane baita gi laugo faafi nau, ma ku too ana na wane ni oomea gi na da rao i farana na baitalaa nau. Ma lea so nau kuka eeresia ta wane nae ka urii, <O lea,> i nia ka lea. Ma lea so kuka eeresia ta wane aai loko ku urii, <O lea mai,> i nia ka lea mai. Ma lea so nau ku eeresia ta wane ni rao o'oni kuka urii, <O iilia si doo naa,> i nia ka iilia naa.>>

⁹ Si kada a Jesus e rongoa si doo nae, i nia ka kwele asianaa. Ma nia e aabulo ma ka bae urii fuada na iimola gi na da lea i buira, <<I nau ku haea fuagamu, i nau kusi rikia ua ta wane na e manata mamana ka urii, sui boro ana i Israel ka langi laugo.>>

¹⁰ Ma na wane ni ngali baea nae gi da ooli uria i luma nia na wane baita baa, ma daka rikia na wane matai baa e akwaa naa.

Jesus e faamouria na wane na e mae naa.

¹¹ Ma e langi si tau go i buira si doo nae gi, a Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi ma teni tooa oro gi laugo da lea uria tee fera da alangia ana i Nen. ¹² Ma si kada i nia e dao garangia na maehaga ana na fera nae, tee figua da ngalia mai tee wane e mae, daka lea na mai i maa. Haia, na wane mae nae, i nia na alakwa muutaia nia tee aai oru. Ma na figua baita da lea mai fai nia uria aalulana. ¹³ Ma si kada a Jesus na Lord e rikia na aai oru nae, nia ka kwaimanatai asianaa fuana, ma ka bae urii, <<Langi osi aangi.>> ¹⁴ Sui nia ka lea kou, ma ka hamosia na rae nae, ma na wane gi na da ngalia rae nae daka take ngado naa. Sui a Jesus ka bae urii, <<Wane daraa ae, i nau ku haea fuamu, oko tatae!>> ¹⁵ Ma na wane daraa baa ka tatae naa, ma ka hafali babae. Sui a Jesus ka fale nia kou fuana ni tee nia.

¹⁶ Ma na tooa gi na gera rikia si doo naa, daka kwele asianaa ma daka baelafea a God, daka urii, <<Tee profet baita e hagatafa mai

i matangaga naa. A God e dao na mai uria faamourilaga na iimola nia gi.>>

¹⁷ Ma na uunuunulaa naa sulia a Jesus, e talo i laona si kade lolofaa nae loulou ma na bali ani fera nae gi galigalia.

John Siuabu e oodua roo fafurongo nia gi siana a Jesus.

¹⁸ Ana si kada na fafurongo a John gi da faarongo nia sulia na raolana a Jesus, a John ka soea mai na roo wane ana fafurongo nia gi siana, ¹⁹ ma ka oodu daaro kou siana a Jesus na Lord uria ledilanalaa urii, <<Ni oe naa na wane na a John faarongo gami tara ka dao mai, ma langi mika maasia lau ta wane e'ete?>>

²⁰ Ma ana si kada daaro dao siana a Jesus, daaro ka soeledi nia urii, <<A John Siuabu e oodu gemere mai siamu uria na ledilamulaa, ni oe naa na wane John e haea tara ka dao mai, ma langi mika maasia lau ta wane e'ete?>>

²¹ Ma ana si kada nae laugo, a Jesus e guraa tooa matai oro gi, ma nia ka taria na aagalo ta'a gi faasia na tooa, ma ka guraa na tooa na maada e rodo. ²² Nia naa, a Jesus ka bae urii fuadaaro, <<Moro ooli kou, moro ka faarongoa John ana doo naa gi na moro rikida ma moro ka rongoda i seegi tara'ena. Tooa maa rodo, daka aada naa. Ma tooa tero, daka fali naa. Ma tooa na fura e haungida, daka mafo naa. Ma tooa na aalingada e boko, daka rongo naa. Ma tooa na da mae, daka mouri lau. Haia, ma na Faarongolaa Diana, nau ku talamatainia sui naa fuana na tooa siofaa gi. ²³ Botalaa ana ni tei na na manatana e langi si hala ani nau.>>

²⁴ I buira na roo fafurongo nae gi a John da ooli, a Jesus ka hafali bae sulia a John fuana tooa gi na da figu ka urii, <<Ana si kada molu lea i laona aanogwou siana John, si taa naa molu lea uria na rikilana i seenae? Ta wane na e manata ruarua iilingia na abana rade na e

gelogelo ana ooru? Langi! John nia langi kasi wane urinae. ²⁵ Haia, taa naa molu lea uria na rikilana? Ta wane na e ruufia maku logalogaa? Langi! Sulia na tooa gi na da oofi urinae, da todadoo, ma daka too i laona luma diana asianaa gi. ²⁶ Molu faarongo nau mai. Si taa naa mu lea kou uria na rikilana? Na profet? Iiuka, nia na profet mamana! Sui taa, i nia e liufia na profet gi teefou ua baa gi mai i nao. ²⁷ A John naa baa da kekede sulia i laona Kekedelaa Aabu ana si kada a God e bae urii, <Aada fasi, i nau ku oodua kou tee wane bae i nao, eeri nia ka aade aagau ana tala i nao fuamu.>> ²⁸ A Jesus ka bae lau urii, <<I nau ku haea fuagamu, a John naa i nia na tofungana wane ma ka liufia na wane gi naa sui na gera futa mai i laona molaagali naa. Sui ka urinae boroi ana, na iimola gi na da faato'ou gera i laona na Initooa a God, i gera naa da baita ka tasa faasia a John.>>

²⁹ Tooa gi sui na da rongoa bae-lana, e tasa ana tooa goni malefo ana takisi gi, si kada gera da rongo sulia baelana a Jesus, daka haitamana tala nia a God e o'olo ma ka mamana, ma gera sui daka siuabu ana a John. ³⁰ Haia, na wane Farisi gi fai nia wane faatolomai gi ana kwaieresia gi, da oote gera go ana siuabulaa ana John, sulia dasi dooria go na roolaa sulia si kwaidoorilaa a God e aade aagau ana fuada.

³¹ Ma a Jesus ka bae lau urii fuada, <<Tara taa naa kuka bolangainia fai nia na uunita wane naa gi i kada naa? Ma na malutada e utaa? ³² Gera da iilingia na gala wela na da figu i maana uusia ana roo figulaa, ma daka rii kwailiu fuada, <Gemelu melu uufi au, ma molu si wae go sulia. Ma melu ka nguulia na nguulau ni maea fuamolu, ma muka langi si kwaimanatai go.> ³³ Kada a John Siuabu e dao mai, nia e aabu fanga ma langi si gwoufia waen, ma molu ka haea i nia e too ana aagalo ta'a. ³⁴ Sui ana si kada i nau na

Wela nia iimola gi ku dao mai, nau kuka fanga oofu ma kuka gwou fai nia tooa gi, ma molu ka bae urii laugo, <Molu rikia! Nia haitamana fangalaa baita asianaa ma ka gwou baita asianaa ana waen, ma nia ka kwaimaani fai nia tooa faafefe da goni malefo ana takisi ma teni tooa aabulolada e ta'a laugo.> ³⁵ Sui taa, tooa gi da roosulia na liotooa a God, daka faatainia a God e o'olo.>>

Jesus i luma nia Simon na Farisi.

³⁶ Tee wane ada na Farisi gi hatana a Simon, nia e soea a Jesus eeri ka fanga fai nia. Haia, a Jesus ka lea i luma nia, ma ka gwouru naa uria na fangalaa. ³⁷ Ma tee geni na aabulolana ta'a e too laugo i laona na fera nae. Ma si kada na geni nae e haitamana a Jesus e fanga i laona luma nia na Farisi nae, ni nia ka ngalia mai tee bii diana na e fungu ana gwai na e mokomoko diana asianaa. ³⁸ Ma nia e ruu i luma, ka take i buira a Jesus i ninimana aena, ma ka aangi ma ka faagwinia na aena a Jesus ana na kafona maana. Sui nia ka uusua ana na iifuna ketena, ma ka nonoia, sui nia ka ikia ana gwai mokomoko diana baa i fafona aena.

³⁹ Ma si kada na wane Farisi baa e soea kou a Jesus, e rikia si doo nae, nia ka manata ana urii, <<Lea so na wane naa i nia na profet, i nia ka haitamana aabulolana geni na e ta'a asianaa.>>

⁴⁰ Sui a Jesus e haitamana na manatalaa na wane Farisi nae, ma nia ka bae urii fuana, <<Simon ae, tesi doo na ku doori faarongo oe ana.>>

Ma a Simon ka urii, <<Haia, Faatolomai ae, o faarongo nau mai ana.>>

⁴¹ A Jesus ka bae urii fuana, <<Tee roo wane daaro ngalia na malefo faasia na tee wane na e faalamainia tooa gi daka ngalilanga ana malefo siana. Tee wane e ngalilanga ana lima talange malefo, ma ta wane aai ka ngalilanga ana lima aakwala malefo. ⁴² Ma i daaro sui go daaro si bobola uria na duulana si

malefo nae gi, ma na wane nae e faalamainia ngalilanga fuadaaro ka manata lukea sui go na ngalilangaa daaro nae gi. Urinae, ni tei ani daaro na e rakediana ka tasa fuana wane na e falea si malefo nae gi fuadaaro?>>

⁴³ Ma a Simon e oolisia ka urii, <<I nau ku manata hasa na wane aai nae baa e ngalia si malefo baita.>>

Ma a Jesus ka bae urii, <<Na oolilaa oe e o'olo naa.>> ⁴⁴ Sui a Jesus e aabulo fuana na geni baa ma ka bae urii fuana a Simon, <<O rikia fasi na geni naa. Si kada nau ku ruu mai i luma oe, osi falea go tesi kafo fuagu uria na saupilana na aegu. Sui ni nia ana e saupia na aegu ana na kafona maana ma ka uusua ana na iifuna ketena. ⁴⁵ Haia, oe osi gonitai nau go ana na nonoilagu. Sui ni geni naa e ita ana si kada baa ku ruu mai i luma naa, ni nia ka nonoia na aegu ka lea dongaa go ana. ⁴⁶ Ma ni oe laugo osi gwaia go na ketegu ana tesi gwai, ma ni geni naa, nia e ikia na aegu ana na gwai mokomoko diana. ⁴⁷ Nia naa ku haea fuamu, na rakedianalaa baita nia ani nau e faatainia na garolaa oro nia gi e aaluke sui naa. Sui taa, so ni tei na garolaa nia na da manata lukea ka to'ou, na rakedianalaa nia ka to'ou laugo.>>

⁴⁸ Sui a Jesus ka bae urii fuana na geni nae, <<Nau ku manata lukea na garolaa oe gi.>>

⁴⁹ Ma teni iimola gi aai na da too i seenae, daka rakehasuia Jesus, ma daka bae urii i matangada kwailiu, <<Ni tei naa na wane naa, na ka manata lukea laugo na garolaa gi urii?>>

⁵⁰ Sui a Jesus ka bae urii lau fuana na geni nae, <<O lea naa, ma langi osi manata a'abo. A God e faamouri oe sulia oe o manata mamana.>>

Teni geni gi da lea fai nia Jesus.

8

¹ Ma i buira si doo nae gi, a Jesus ka lea naa i laona na maefera toto'ou gi ma na fera baita gi, ma ka faatala ana na Faarongolaa Diana sulia na

Initooa nia a God. Ma na aakwala ma roo wane fafurongo nia gi laugo da lea fai nia, ² ma teni geni gi laugo na a Jesus e taria na aagalo ta'a gi ma na mataia gi laugo faasi gera. Ma ni gera naa ni Mary na geni faasia na maefera i Magdala, nia na aai nae a Jesus e taria na fiu aagalo ta'a gi faasia, ³ ma ni Joana na afe nia a Kusa na wane baita gera na wane gi na da rao i laona na luma a Herod na aafia, ma ni Susana, ma teni geni oro gi lau. Na geni nae gi na da adomia a Jesus ma na oote fafurongo nia gi ana na aaludooa gera gi ma na todadoo gera gi i talada.

Oomelawanea sulia wane fafasi doo.

⁴ Na iimola oro gi da figu mai siana a Jesus. Da lea mai faasia maefera e'ete kwailiu gi sui. A Jesus ka bae oomelawanea urii fuada, ⁵ <<Tee wane e lea ka fasia mige doo i laona raoa nia. Ma ana si kada nia e ui tagalangainia mige doo gi, teni mige doo gi daka asi gera sulia na tala. Ma na tooa gi da liu daka buu faafida, ma na manu gi daka ania naa laugo. ⁶ Haia, teni mige doo gi daka asida i fafo gano foulaa. Ma ana si kada da bulao mai ana, gera ka ali'ali ka kuku ua go i sulia si gano nae e langi si gwini. ⁷ Haia, teni mige doo aai gi daka asida i matangana na torakaukau gi. Ma na torakaukau gi da bulao mai fai nia na mige doo diana, ma daka nuku faafia na ai gi. ⁸ Haia, teni mige doo aai gi daka asida i fafona gano diana, ma daka bulao, ma daka fungu ana fufue doo oro lelea ka doo oro asianaa.>>

Ma a Jesus ka faasua baelana ka urii, <<Molu ka manata diana ana oomelawanea naa.>>

Aelana na a Jesus ka bae ni oomelawanea gi.

⁹ Sui na oote fafurongo a Jesus gi da ledi nia uria na malutana si oomelawanelaa nae, ¹⁰ ma nia e oolisida ka urii, <<A God e falea fuagamu na haitamadoo sulia si

doo afetai gi sulia na initooa nia. Sui fuana tooa aai gi sui go, gera ka rongo go ada ana oomelawanea gi, hai so lea daka bubu boroi, langi dasi rikia go, ma lea daka rongoa boroi, e langi dasi haitamana.>>

Na malutana na oomelawanea baa sulia na wane fafasi.

¹¹ Haia, a Jesus ka bae lau urii, <<Na malutana na oomelawanea nae: Na mige doo, i nia iilingia na baelana a God. ¹² Na mige doo gi na da asida sulia na tala, i nia e iilingia teni tooa na da rongoa baelana a God, ma a Satan e lea mai ka lafua baelaa nae faasi gera. Nia naa e aadea daka langi dasi manata mamana uria mouria. ¹³ Ma na mige doo gi na da asida i fafona gano na e foulaa e iilingia na tooa da rongoa baelana a God ma daka ngalia fai nia na eelelaa go ana. Sui daka manata mamana ana sulia si kada kukuru go. Sui lea na iilitooa e dao go, daka langi dasi manata mamana naa. ¹⁴ Mige doo gi na da asida i matangana na torakaukau gi, e iilingia tooa na da rongo, ma daka manata a'abo ada ana doo e'ete gi, mala na todadoo ma na eelea tatagwai lao molaagali na ka suu faafida. Nia naa e aadea langi dasi bobola uria iililana raolaa diana fuana a God. ¹⁵ Na mige doo na da asida i fafona na gano na e diana, e iilingia tooa na da rongoa baelana God, ma daka manata mamana asianaa. Ma gera daka roosulia na baelana naa. Langi gera dasi mamalo ana manata mamanalaa, ma daka bobola uria iililana raolaa oro fuana a God.>>

Teni baea oomelawanea gi lau.

¹⁶ A Jesus ka bae lau urii, <<E langi ta wane si faaharua na laeta, sui ka aalua go ana farana ta teu. Nia ka kulungainia na mone i langi taari eeri na wane na e ruu mai i luma ka rikia ua go.

¹⁷ Nia ka urinae laugo ana na faatolomaia naa gi i sulia God nia e too haufini ua naa, bobongi ana ta maedani ka hagatafa folaa mai. Ma

tesi baea na da suu faafia, bobongi ka bango tafa teefou naa laugo.

¹⁸ Nia naa muka fafurongo diana, sulia ni tei na e manata mamana ana baelana a God, tara nia ka haitama doo oro lau. Ma ni tei na e langi si manata mamana ana, langi nia kasi haitamana baelaa na nia e rongoa.>>

Aebara a Jesus.

¹⁹ I buira, ni tee nia a Jesus fai nia na haasina gi da dao mai ma daka doori rikilanalaa, sui ka afetai fuada uria idu garangilanalaa sulia na iimola oro gi da figu galia a Jesus ana si kada nae. ²⁰ Ma tee wane i laona figua nae ka bae urii fuana Jesus, <<Ni tee oe fai nia na oote haasimu gi da take go ada i maa, ma daka doori riki oe.>>

²¹ A Jesus ka bae urii fuada sui, <<Ni tei gera na da rongo ma daka roosulia baelana God, i gera naa na ni tee nau gi ma na haasigu gi.>>

Jesus e too ana rigitaa usia ooru fai nia nafo.

²² Tesi kada, a Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi, daalu tae i laona tee baru ma nia ka bae urii fuada, <<Golu faafolo fasi fui bali aasi loko.>> Ma daalu ka hafali faafolo naa. ²³ Ma ana si kada da lea ua ana, a Jesus ka teo ana. Ana si kada nae, na ooru baita e dao, ma na nafo gi ka baita ma ka garangi kuruumainia na baru daalu. ²⁴ Fafurongo nia gi daalu faaada a Jesus daka urii, <<Aarai ae! Golu garangi mae naa!>>

Sui a Jesus ka tatae ka bae fifi fuana ooru ma na nafo suangalua, ma daka roosuli nia. Ma ka aaroaro baita laugo ana. ²⁵ Sui a Jesus ka ngatafia oote fafurongo nia gi ka urii, <<Utaa na musu manata mamana ani nau?>>

Ma i gera daka kwele ma daka mou, ma daka ledi gera kwailiu, <<Na wane taa naa? Nia e falea go ana baelana, ma na ooru baita fai nia nafo baita daaro ka roo naa sulia nia.>>

Jesus e guraa tee wane e too ana aagalo ta'a.

²⁶ Sui Jesus fai nia oote fafurongo nia gi da faafolo laona aasi nae lea daka dao ana lolofaa nae i Gerasa ana bali aasi loko faasia i Galili. ²⁷ Si kada a Jesus e sifo kou i hara faasia baru, nia ka kwaitodai fai nia tee wane faasia gula nae. Na wane nae, na aagalo ta'a gi da too ani nia, ma ka talu go ana sulia si kada e tau na mai, ma ka langi si too laugo i laona ta luma. Nia ka teo ngado go mai ana i laona mae oba fuana aalulana tooa mae gi. ²⁸⁻²⁹ Si kada oro gi sui na mai, gera kani faafia roo aena ma abana gi, ma daka aalua wane uria fofololaa gi suusia. Sui, ka muusia go ana na kanilaa nae gi ma na aagalo ta'a nae gi daka tari nia na kou fui laona aanogwou.

Haia, si kada nia e rikia go a Jesus, nia ka rii baita, ma ka boururu na i maana aena Jesus, ma ka rii urii, <<Jesus ae, Wela God initoo, taa naa o dooria ani nau? I nau ku gani oe aata oko falea na kwakwaelaa faafi nau.>> Nia e haea si baea nae gi sulia Jesus e oodua na aagalo ta'a baa gi e too ani nia ka hagatafa faasia.

³⁰ Jesus ka ledia, <<Ni tei na hatamu?>>

Ma nia e oolisia ka urii, <<Hatagu a Lului Wane.>> Nia ka oolisi urinae sulia na aagalo ta'a oro na da ruufi nia. ³¹ Na aagalo ta'a nae gi daka gania Jesus faasia oodulada fui laona gulu ni kwaelaa.

³² Haia, na boso oro da fanga ada i kame na tolo garangi laugo si gula nae. Ma na aagalo ta'a nae gi daka gania a Jesus hai daka lea ada fui laona boso nae gi. Ma a Jesus ka faalamaini gera naa. ³³ Gera ka hagatafa na mai faasia na wane baa, ma daka ruufia na na boso baa gi teefou. Na langoi boso baa gi teefou daka lalao i oobina fou naa fui laona aasi, ma daka lola teefou naa.

³⁴ Ana si kada wane fofolo usia boso nae gi da rikia si doo nae gi, daka tafi ma daka uunuunu na sulia i laona maefera baita ma i laona

maefera to'ou galigali gi laugo i seenae. ³⁵ Na iimola gi na da rongoa, da hagatafa uria rikilana si doo nae e fuli. Ma ana si kada gera dao mai siana Jesus, daka rikia na wane nae na aagalo ta'a e lafu naa faasi nia ma ka gwouru go ana i maana aena a Jesus, nia ka oofi naa, ma na manataa o'olo gi ka too naa ani nia. Ma gera sui daka mou. ³⁶ Haia, tooa na da rikia si kada baa a Jesus e taria na aagalo ta'a nae gi faasia na wane naa, gera uunuunu na sulia fuagera. ³⁷ Sui afutana tooa nae da too ana lolofaa nae da gania Jesus hai ka lea ana faasia fera gera, sulia gera mou asianaa. Sui a Jesus ka tae naa i laona baru uria lealaa. ³⁸ Na wane baa na aagalo ta'a e lafu faasi nia, e ingo ana Jesus, <<O faalamai nau eeri kuka lea agu fai oe.>>

Ma a Jesus e oodu nia ka bae urii fuana, ³⁹ <<O ooli amu na i fera oe, oko faarongo ana si doo nae gi a God e iilida fuamu.>> Sui, na wane nae ka ooli naa fui fera, ma ka faarai na sulia si doo nae gi a Jesus e iilida fuana.

Jesus e guraa roo geni.

⁴⁰ Sui ana si kada a Jesus e ooli lau mai fuana ta bali aasi aai, na iimola gi da maasi nia ma daka eele baita asianaa uria na rikilanalaa. ⁴¹ Ma tee wane hatana Jaeras ka dao mai. Na wane nae i nia na wane kwai'adomi i laona Beu Aabu ni figulaa. Nia e lea mai ka boururu i maana aena Jesus, ma ka ingo na ana Jesus eeri nia ka lea fai nia fui luma nia. ⁴² Sulia tee fe haari muutaia nia na e matai, ma ka garangi mae naa. Tee aakwala ma roo fe ngali go na e baita na mai sulia.

Ma ana si kada a Jesus e lea fai nia ana, na iimola oro da lulu gali nia. ⁴³ Ma tee geni na abu sura e haungi nia e too laugo i see nae. Na mataia ta'a nae e haungia na geni nae sulia aakwala ma roo fe ngali na e sui naa. Ma ka nagaa na todadoo nia teefou fuana teni wane uria daka gura nia ma ka langi si mamana go

fuana. ⁴⁴ Haia, na geni naa ka fali mai i buira Jesus, ma ka hamotoona fifisina maku a Jesus, ma na abu tafa nae ka sui na ana si kada nae.

⁴⁵ A Jesus ka ledi, <<Ni tei na e hamotoogu?>>

Ana si kada nae na figua nae teefou da tofe go ada.

Ma a Peter ka bae urii, <<Aarai ae, tooa oro na da bibingi oe naa.>>

⁴⁶ Sui Jesus ka bae urii, <<Taa wane na e hamotoogu, sulia ku haitamana ana si kada na mamana nau ka gura ta iimola.>> ⁴⁷ Na geni nae e haitamana Jesus e daotoona naa, ma nia ka fali mai ma ka lelebe ma ka mou, ma nia ka boururu i maana aena a Jesus. Ma si kada tooa oro nae gi da aadaada ani nia, nia ka faarongo teefou na ana si doo na e iilida gi, ma nia ka akwaa naa lau go.

⁴⁸ A Jesus ka bae urii fuana, <<Inite ae, God e gura oe sulia na o manata mamana ani nau. Oko lea na kou amu, ma langi osi manata abo.>>

⁴⁹ Si kada a Jesus e bae ua urinae, tee wane e dao na mai faasia luma a Jaeras, ka faarongoa Jaeras ka urii, <<Na haari oe e mae naa. Langi osi faa'aberosia lau na wane faatolomai.>>

⁵⁰ Ma a Jesus e rongoa, ma ka bae urii fuana a Jaeras, <<Langi osi mou. Lea o manata mamana amu, tara haari oe ka diana laugo ana.>>

⁵¹ Ana si kada gera dao kou ana i luma, a Jesus ka talaia a Peter fai nia a John ma a James fai nia maa ma ni tee nia na wela nae go, daka ruu i luma. A Jesus ka luia ta iimola lau si lea fai daalu i luma. ⁵² Ma na figua nae sui teefou da suungimaea ma daka aangisia na wela nae. Sui Jesus ka bae luida ka urii, <<Musi aangsi lau. Na wela naa nia langi si mae, nia ka teo go ana.>>

⁵³ Ma gera daka waelasia ada Jesus, sulia gera haitamana na wela naa nia e mae mamana naa. ⁵⁴ Sui a Jesus ka dau i abana na wela nae, ma ka bae baita urii, <<Wela ae, o tatae!>> ⁵⁵ Ma na mangona ka ooli lau mai, ma nia ka tatae. Ma a Jesus

ka haea fuada eeri daka falea tee si fanga fuana. ⁵⁶ Ni tee nia fai nia na maa nia wela nae, da kwele baita asianaa ana si doo nae. Sui a Jesus ka bae luida langi dasi bae lau sulia doo nae gi fuana ta wane.

9

Jesus e oodua na Aposol nia gi uria raolaa.

¹ A Jesus e soea mai na aakwala ma roo wane fafurongo nia gi siana. Ma nia ka falea na rigita ma na manana fuada uria guralana mataia gi ma na tarilana aagalo ta'a gi. ² Nia ka oodu gera kou uria faatalolana Initooa a God ma na guralana tooa matai. ³ Ma nia ka bae fifii fuada ka urii, <<E langi molu si dau ana tesi doo ana lealaa gamu naa. Musi ngalia ta wai ma tesi fanga, si malefo boro ka langi laugo, ai fuana kubou, ma tesi maku ni oolilaa boro ka langi laugo. ⁴ Ma luma taa na da gonitai gomolu, molu ka too ngado naa i laona tee luma nae lea ka dao ana si kada na molu ka lea ana. ⁵ Lea ta maefera na da langi dasi gonitai gomolu, molu ka lea amolu faasida, ma molu ka tafusia aafuafui gano faasia lofo ae molu, uria na faatailana naa fuada tara a God ka keto gera.>>

⁶ Ma na oote fafurongo nae gi da lea, ma daka liufia na fera gi sui fuana baelaa sulia Faarongolaa Diana sulia a God ma fai nia guralana tooa gi ana gula gi sui.

Kada a Herod e rongoa faarailaa gi sulia a Jesus.

⁷ Ana si kada nae laugo, a Herod Antipas na Aafia i Galili, nia e rongoa na faarailaa gi sulia doo gi na a Jesus e iilida. Ma na manatana ka kaubare, sulia teni wane gi da haea nia a John Siuabu na e mouri lau, ⁸ ma teni wane daka haea nia a Elaeja na profet, ma teni tooa lau daka haea nia ta profet aai ua mai i nao na e tatae lau faasia na maea. ⁹ A Herod ka bae urii, <<Na wane taa naa da bae sulia naa?

Sulia a John baa ku furi muusia sui naa na ketena.>> Haia, ita i kada nae a Herod ka dooria asianaa naa rikilana a Jesus.

Jesus e hangonia na lima tooni wane.

¹⁰ Haia, si kada na aakwala ma roo wane fafurongo nia a Jesus, daalu ooli na mai, daalu ka uunuunu sulia doo gi na da iilida. Sui, a Jesus fai nia fafurongo nae gi, daalu ka lea taifilida fui fera i Betsaeda. ¹¹ Sui si kada na figua gi da rongoa naa a Jesus e dao, gera laugo daka lea suli nia. Ma a Jesus e gonitainida, ma ka bae sulia na Initooa a God fuada, ma ka faamouria na iimola ani gera na da matai.

¹² Ma i haulafi, na aakwala ma roo wane fafurongo nia gi daka lea mai siana ma daka bae urii, <<O faolia na figua naa eeri daka lea ada ana fera naa gi, ma daka daotoona ada tesi fanga fai nia ta gula ni teolaa, sulia i seegi si gula e langi ta iimola kasi too go ana naa.>>

¹³ Sui a Jesus ka bae urii fuada, <<I gomolu molu fale tesi fanga fuada uria anilana.>>

Ma gera oolisia daka urii, <<I gemelu na melu too go ana lima fe beredi ma na roo gwe iia. E utaa? I oe o dooria melu ka lea uria folilana mai tesi fanga fuana na figua baita naa?>> ¹⁴ Na figua na e bobola fai nia na lima tooni wane na da too i seenae.

A Jesus ka bae urii fuana na oote fafurongo nia gi, <<Molu haea fuada daka gwouru i aano ana oogulaa ana iimola gi ana lima aakwala ana tee figua.>>

¹⁵ I buira na oote fafurongo gi da iilia si doo nae sui, na tooa gi sui da gwouru naa. ¹⁶ Sui a Jesus ka ngalia na lima fe beredi nae gi ma na roo gwe iia nae gi, ma nia ka aada alaa uria langi ma ka tangoa a God. Sui nia ka niia na beredi gi, ma ka falea fuana na oote fafurongo nia gi eeri daka tolingia fuada na iimola gi. ¹⁷ I gera sui da fanga ma daka aabusu asianaa. Ma na oote fafurongo nia gi

daka gonia na oorongana fanga na e oore i laona aakwala ma roo koko gi lelea fungu.

A Peter fai nia a Jesus.

¹⁸ Tesi kada a Jesus e fooma ana taifilia, ma na oote fafurongo nia gi daka lea mai siana, ma nia ka ledi gera ka urii, <<Na iimola gi da haea i nau ni tei naa?>>

¹⁹ Ma da oolisia ka urii, <<Teni iimola gi da haea hasa i oe a John Siuabu. Ma teni iimola gi lau da haea ada hasa i oe a Elaeja. Ma teni iimola gi aai lau da haea hasa ni oe tee wane ada na profet gi i nao ua na mai na e mouri ooli lau.>>

²⁰ Ma a Jesus e ledi gera ka urii, <<Ma i gomolu mone, molu haea i nau ni tei naa?>>

A Peter e oolisia ka urii, <<I oe naa na Christ, na wane na a God e filia uria Aaofialaa.>>

²¹ Sui a Jesus ka bae fifi fuada eeri langi dasi faarongoa lau ta wane ana si doo nae. ²² Ma i nia ka bae laugo urii, <<I nau, na Wela nia iimola gi tara kuka nonifii baita ana doo oro gi. Ma na wane baita gi ma na fataabu baita gi ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi, daka sinatai nau. Ma daka haumaeli nau, sui ana ooula fe dani, a God tara ka tatae nau faasia na maea.>>

²³ Ma Jesus ka bae lau urii fuada sui go, <<Lea so ta iimola e dooria na lealaa mai fai nau, i nia langi kasi hasi uria na kwaidooria nia i talana. Ma nia ka ngalia na airarafolo ana fiilaa nia sulia dani, ma ka lea mai suli nau. ²⁴ Sulia so ni tei naa e dooria ka oogani ana na mourilana i talana, tara nia ka mae. Haia, ma so ni tei naa e lugasia na mourilana uria na dianalagu, i nia ka mouri.

²⁵ Langi si diana fuana ta wane na ka ngalia mai na doo oro gi i laona molaagali, sui taa nia ka mae ma ka lea i laona eere. ²⁶ Haia, lea ta wane e ida lau sulia manata mamananalaa nia ani nau ma na faatolomaia nau, tara nau kuka ida laugo suli nia ana si kada kuka dao mai fai nia na baitalaa gami a God na Maa ma na

ensel nia gi. ²⁷ Ma nau ku haea doo mamana fuamolu, teni tooa amolu, langi dasi mae lelea daka rikia na Initooa nia a God e dao mai.>>

Na nonina Jesus e oolisi.

²⁸ Tee fe wiki i buira i nia e haea doo nae gi, a Jesus e talaia a Peter ma a John ma a James, ma da raa i gwouna tee fe uuo uria na foalaa.

²⁹ Ma si kada a Jesus e fooma ana, na maana ka tatala ma na maku nia gi ka kwakwaoa ma ka sinasina asianaa. ³⁰ Ma ali'ali tee roo wane daaro ka too laugo i seenae ma daka bae daaro fai nia. I daaro na a Moses ma a Elaeja. ³¹ Ma daaro daaro dao faatai mai i laona na raralaa i langi, ma daaro ka bae fai nia a Jesus sulia na faamamanalana na manatalaa nia a God na tara nia ka iilia ana na maelana i Jerusalem.

³² Ma a Peter ma na roo ruana nia gi, daka teo liu ada. Sui ana si kada da aada, daka rikia na raralana a Jesus ma na roo wane gi na da take fai nia.

³³ Ma ana si kada na roo wane nae gi daaro tafusia naa a Jesus, a Peter ka bae urii fuana, <<Aarai ae, nia diana asianaa na golu ka too naa agolu i seegi. Tara melu ka tolea ta oolu babala, tee doo fuamu, ta doo fuana a Moses, ma ta tee doo aai fuana a Elaeja.>> (I nia e lalafusia laugo ana si doo na i nia e haea.)

³⁴ Ma si kada a Peter e bae ua go ana, tesii barobaro e dao ma ka nunufi gera. Ma na oolu wane fafurongo gi daka mou ana si kada na barobaro nae e dao mai faafi gera. ³⁵ Ma tee lingee doo ka bae mai faasia i laona na barobaro nae ka urii, <<Nia naa na Wela nau na ku filia naa. Molu ka fafurongo nia!>>

³⁶ Ma si kada na lingee doo nae e faasuia na baelana, a Jesus go ana taifilia na e too fai nia na oolu fafurongo nia gi i seenae. Ma daalu ka bonatania naa si doo nae, ma ana si kada nae e langi dasi faarongoa go ta iimola ana si doo nae gi na da rikida.

A Jesus e guraa na wane daraa.

³⁷ Sui fe dani buira si doo nae gi, a Jesus fai nia oolu fafurongo nia gi daalu ka sifo mai faasia gwouna fe uuo na a Jesus e malalia ana, ma na tooa oro gi da kwaitodai fai nia a Jesus. ³⁸ Ma tee wane faasia na figua na e rii ka bae urii, <<Faatolomai ae, nau ku gani oe, o taria aagalo ta'a na faasia na wela nau, sulia i nia na tee fe wela muutaia nau. ³⁹ Na aagalo ta'a e dao ana ka faatona, ma ka rii baita, ma ka ui ania i aano, ma na aalitafa ka kwalutafa i fakana. Si kada nia e haungia, nia ka afetai asianaa uria sulaa faasia. ⁴⁰ Nau ku gania fafurongo oe gi uria tarilana faasia, ma ka afetai fuada uria iililana.>>

⁴¹ A Jesus e bae urii, <<Gamau tooa na aabulolaa gamu e ta'a, ma musu manata mamana ana a God. E afetai kuka too fai gamu katau. Nau ku noni eela naa ani gamu.>> Sui nia ka bae urii fuana wane nae, <<O ngalia mai na wela oe nae i see.>>

⁴² Ana si kada na wela naa e dao mai ana si gula nae a Jesus e take ana, na aagalo ta'a naa e hamo uria wela naa, kafi ui ania i hae gano, ma ka lebesia naa. A Jesus e ngatafia aagalo ta'a naa kafi hagatafa faasia wela nae, ma na toolana wela naa kafi diana, ma a Jesus kafi falea wela na fuana maa nia. ⁴³ Ma na tooa na da figu, daka kwele baita asianaa ana si rigitaa a God.

Ruana si kada a Jesus e faarai sulia na maelana.

Si kada na tooa gi da kwele ua go ada ana si doo nae gi a Jesus e iilida, nia ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, ⁴⁴ <<Langi musu manata buro ana si doo na ku haea fuagamau. Nau, na Wela nia iimola gi, tara daka fale nau fuana abana tooa da keketo.>> ⁴⁵ Sui na fafurongo nia gi langi dasi haitamana si taa naa si manata ana si baea nae gi nia e haea. God e haufinia na malutana si baea nae gi faasida. Ma daalu laugo da mou uria ledilana sulia si malutaa nae.

Ni tei naa e baita.

⁴⁶ Sui na oolisuusua ka liu i matangana na fafurongo a Jesus gi, sulia ni tei ani gera na wane naonao i matangada. ⁴⁷ Ma sulia Jesus e haitamana si manataa gi lioda, nia ka ngalia tee wela, ma ka faatakea i ninimana, ⁴⁸ ma ka bae urii fuada, <<So ni tei na ka gonitainia wela nae sulia na manata mamananalaa nia ani nau, nia ka gonitai nau lau go. Ma so ni tei na ka gonitai nau, nia ka gonitainia laugo a God na e oodu nau mai. Sulia ni tei naa e faato'ou nia i talana i matanga gamu, nia na wane e naonao.>>

Ni tei na kasi take bokota gamu, i nia ka too fai gamu.

⁴⁹ Sui a John ka bae urii, <<Aarai ae, gemelu rikia tee wane e taria na aagalo ta'a ana hatamu, ma melu ka luia faasia iililanalaa, sulia i nia kasi too oofu fai golu.>>

⁵⁰ A Jesus ka bae urii fuada, <<E langi musu lui nia, sulia ni tei na langi kasi take bokota gia, i nia na wane naa fai gia.>>

Na tooa i Samaria da oote gera ana gonilana a Jesus.

⁵¹ Si kada e dao garangi naa eeri a Jesus ka tatae i langi, nia ka manata teefou naa uria lealaa fui Jerusalem.

⁵² Ma nia ka falea teni wane gi daka eeta i nao ani nia. Gera lea ma daka dao ana tee fera ana na lolofaa i Samaria eeri daka aade aagau ana na doo gi sui maasi nia. ⁵³ Sui taa, na iimola gi i seenae langi dasi dooria go na gonitailana, sulia i nia na wane Jiu na e lea ana uria i Jerusalem. ⁵⁴ Ma si kada na roo wane fafurongo gi a James ma a John daaro rikia si doo naa, daaro ka bae urii fuana, <<Lord ae, e utaa? I oe o dooria mere ka gani uria ta eere faasia i langi eeri ka haungi gera?>>

⁵⁵ Sui a Jesus e aabulo ma ka ngatafida. ⁵⁶ Ma daka lea na ada uria ta fera e'ete.

⁵⁷ Ma ana si kada gera lea naa sulia na tala, tee wane ka bae urii fuana a Jesus, <<Nau ku lea fai oe so i fai na o lea uria.>>

⁵⁸ A Jesus ka bae urii fuana, <<Si doo naa langi kasi waluda. Na kui kwasi gi da too ana na kilu gera gi uria teolaa, ma na manu gi laugo daka too ana na nui gera gi. Haia, i nau na Wela nia iimola gi, langi kusi too ana ta luma hai so kuka teo ana.>>

⁵⁹ Ma a Jesus ka bae urii fuana ta wane aai, <<O lea mai i fai nau.>>

Sui na wane nae ka bae ana urii, <<Aarai ae, o faalamaini nau eeri kuka lea, ku aalua fasi na maa nau.>>

⁶⁰ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<O faalamainia na tooa gi na langi dasi too ana mouria faasia a God daka aalua na ada na iimola mae gera gi. I oe mone, o lea, oko faataloa na Initooa nia a God.>>

⁶¹ Ma ta wane aai lau ka bae urii, <<Aarai ae, i nau ku lea i burimu. Sui taa, o faalamaini nau hai so ku lea ma kuka aalualu fasi fuada na iimola nau gi i fera.>>

⁶² A Jesus ka bae urii fuana, <<Tee wane na e hafalia na lealaa fai nau, sui taa nia e manata asianaa sulia na doo gi na e tafusida, i nia langi kasi bobola fai nia a God na Aaofia nia.>>

A Jesus e falea fiu aakwala roo fafurongo nia gi.

10

¹ I buira na doo naa gi, a Jesus na Lord e filia fiu aakwala ma roo wane, ma ka falea daka lea roo wane - roo wane eeri daka lea i nao ana fuana fera gi sui go na i nia e manata uria lealaa ana gi. ² Ma i nia ka bae urii fuada, <<Na tooa gi na da aade aagau naa uria manata mamananalaa ana a God, gera iilingia na doo oro gi i laona na hara uria gonilana. Sui taa, na wane gi ni gonilana na doo nae gi na e langi dasi oro. Nia naa, muka gania a God eeri ka falea mai na wane ni raolaa gi fai gamu. ³ Molu lea naa. I nau ku oodu gamu iilingia na gala sipsip gi i matangada na kui kwasi gi, sulia iimola oro gi da dooria labasilaa gamu. ⁴ E langi musi ngalia tesi malefo ma langi ta wai ni aalu malefo i laona ma langi

ta tae silipa. Ma ka langi musi abero ana baelaa fai nia ta iimola sulia tala. ⁵ Ma si kada mu ruu ana ta luma, muka bae urii, <Na fanualama ka too fai gamu na iimola gi i laona na luma naa.> ⁶ Ma lea na wane na e too i seenae ka dooria laugo na fanualama, na fanualama gamu ka too ana fai nia na wane nae. Ma lea so ka langi, na fanualama nae ka ooli laugo mai fuagamumu. ⁷ Muka too i laona na luma nae, ma muka ania tesi fanga ma muka gwoufia si doo na da falea fuagamumu. Sulia na wane na e rao ka ngalia go ana na folilaa nia. Ma langi musi idu faasia ta luma uria ta luma aai lau.

⁸ <<Ma si kada mu dao ana ta fera ma daka gonitai gamu, muka ania tesi fanga taa na da falea fuagamumu. ⁹ Ma muka guraa na iimola matai gi i laona na fera nae, ma muka bae urii fuana na iimola gi i seenae, <Si initooa a God e dao garangi gamu naa.> ¹⁰ Ma lea mu dao ana ta fera ma langi dasi gonitai gamu, muka lea sulia na tala gi i laona na fera nae ma muka bae urii, ¹¹ <Na aafuafui gano ana na fera gamu na e kau boro ana na lofo aemelu, melu ka kwae tafusia na kou. Nia naa na mamalafooa ana ngatafilaa gami ani gamu. Molu ka manatatoona si doo naa: Si initooa a God e dao garangi gamu naa.> ¹² I nau ku haea fuagamumu, ana fe Dani ni keketolaa, tara a God ka falea na kwakwaea fuana na fera ta'a baa i Sodom. Sui tara nia ka falea na kwakwaea baita ka tasa fuana fera nae liufia fera Sodom!>>

Maefera baita gi na dasi manata mamana ana Jesus.

¹³ A Jesus e bae urii, <<Aangilaa ma na suungimaea tara ka dao ani gamu na mu too i fera Koresin. Ma ni gamu na mu too i fera i Bet-saeda ka urinae laugo. Sulia si doo kwaibalatana gi ku aadea fuagamumu, lea so daka aadea i Taea ma i Saedon i nao, na tooa gi i seenae boro daka gwouru i aano, ma daka ruufafi gera ana si maku ana too bilia, ma daka uusua nonida ana fua, eeri ka

faatainia gera oolitai manata sui na faasia aade ta'alaia gera gi. ¹⁴ Haia, ana fe dani a God tara ka keketoa na molaagali, si kwakwaelaa gamu tara ka tasa liufia na tooa gi i Taea fai nia Saedon. ¹⁵ Haia, gamu na too i Kapaneam, na manata gamu baa haea a God tara ka iigini gamu uria Initooa i Langi. Sui taa, tara nia ka ui ani gamu fui si gula ni maea.>>

¹⁶ Sui a Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<So ni tei na ka rongo suli gamu, nia ka rongo suli nau laugo. Ma so ni tei ka oote nia ani gamu, nia ka oote nia ani nau laugo. Ma so ni tei ka oote nia ani nau, nia ka oote nia laugo ana a God na e oodu nau mai.>>

¹⁷ Ma na fiu aakwala ma roo wane baa gi da lea naa. Ma ana si kada gera ooli mai, daka eele asianaa ma daka bae urii, <<Lord ae, na aagalo ta'a gi boroi da roosuli gemelu si kada melu tarida ana na hatamu!>>

¹⁸ A Jesus e oolisida ka urii, <<I nau ku rikia a Satan e asia ka iilingia ta sinamaaru faasia i langi.

¹⁹ Molu fafurongo fasi! I nau ku falea naa na rigitaa fuagamu eeri muka haitamana falilaa i fafona na loi gi ma na doo ala gi. Ma si kada muka daotoona na rigitaa nia gi sui a Satan na maalimaea, e afetai daka falea na filaa fuagamu. ²⁰ Sui taa, e langi musi eele lau sulia na aagalo ta'a gi da roosuli gamu. Muka eele agamu sulia a God e kedea naa na hatagamu i langi.>>

Jesus e eele.

²¹ Ma ana si kadamanga nae, Aa-noedoo Aabu e faaelea a Jesus, ma nia ka bae urii, <<Maa ae, oe Lord usia i langi ma i aano fuu. Nau ku baelafe oe, sulia na o faatainia amu na doo nae gi fuana tooa da iilingia wela to'ou gi, ma oko haufinia si doo naa gi faasia tooa da liotoo ma tooa da bubu haitamana si doo oro gi. Iiuka Maa, na doo nae gi e urinae na sulia na kwaidooria oe ua na mai i nao.>>

²² Sui a Jesus ka bae urii, <<A Maa nau e falea sui na doo gi sui

fuagu. Ma taifilia a Maa go na e haitamagu na Wela nia. Ma tee taifilia laugo na Wela nia taifili nia go na e haitamana a Maa nia, ma tee taifili gera go na Wela nia e aadafilia fuana ka faatainia fuada, na gera haitamana na Maa.>>

²³ Sui a Jesus e aabulo fuana oote fafurongo nia gi taifilida, ka bae urii, <<Oilakea fuagamu sulia mu rikia si doo naa gi i tara'ena. ²⁴ Nau ku hae fuagamu, profet oro ma na aaofia oro laugo da dooria rikilana si doo naa gi mu rikia i tara'ena, sui ka afetai fuada. Ma daka dooria asianaa laugo na rongolana si taa gi na mu rongoa i tara'ena, sui ka afetai laugo fuada.>>

Na oomelawanea sulia na wane diana faasia Samaria.

²⁵ Tee wane faatolomai ana na kwaieresia gi e lea mai siana a Jesus uria na iilitoolana, ma ka bae urii, <<Wane faatolomai ae, si taa naa nau tara ku iilia eeri kuka too ana na mouria firi?>>

²⁶ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Taa naa na Kekedelaa Aabu gi da haea? Ma o iidumi utaa ada?>>

²⁷ Ma na wane nae e oolisia ka urii, <<Oko rakediana ana a God na Lord oe, ana liomu teefou ma na mangomu teefou ma na rigitalamu teefou. Ma oko rakediana fuana na iimola gi lau ana aefera oe ka iilingia laugo o rakediana fuamu i talamu.>>

²⁸ Ma a Jesus e bae ka urii, <<Si oolisilaa oe nia mamana. O iilia si doo nae, ma oko mouri.>>

²⁹ Sui taa, na wane faatolomai nae ana kwaieresia gi e ida laugo, ma nia ka ledia lau a Jesus ka urii, <<Ni tei naa na wane aefera nau gi?>>

³⁰ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Tee wane Jiu e too mai i Jerusalem ma ka lea uria i Jeriko. Ma si kada nia e lea ua ana sulia na tala, na wane bebeli gi daka haungia, ma daka laua na doo nia gi sui fai nia na maku nia gi. Ma daka rabusia lelea ka garangi mae, ma daka lugasia, daka lea na ada faasia. ³¹ Ma ana si kada nae, tee fataabu e lea go

sulia na tala nae, ma si kada e rikia na wane baa, nia ka tasa laugo ana sulia ta bali tala aai, ma ka lea naa. ³² Sui tee wane kwai'adomi i laona na Beu Aabu a God e lea laugo mai sulia na tala nae. Ma ana si kada nia e dao i seenae, nia ka rikia na wane baa. Sui i nia laugo ka tasa ana faasia ana ta bali tala aai, ma ka lea naa. ³³ Sui tee wane faasia na lolofaa maadiu i Samaria e lea laugo mai sulia na tala nae. Si kada nia e rikia na wane baa, nia ka kwaimanatai asianaa fuana. ³⁴ Ma nia ka lea mai siana, ma ka igitainia na gwai ma na waen faafia na maala nia gi, ma ka afua. Sui nia ka faataea i fafona na hosi nia, ma ka ngalia naa fuana tee beu na da foli uria na toolaa i laona, ma ka aadasulia i seenae. ³⁵ Ma ana ruana fe dani, nia ka lafua roo fe rebe malefo, ma ka falea fuana na wane na e aadasulia na beu nae, ma ka bae urii fuana, <O aadasulia na wane naa, ma si kada ku ooli lau mai ana, nau kuka duua fita si malefo na o nagaa fuana.>>

³⁶ Sui a Jesus ka bae urii, <<I oe o manata utaa? Ni tei ani daalu na oolu wane naa gi na i nia na wane aefera nia na wane baa na wane bebeli gi da kwaea?>>

³⁷ Ma na wane faatolomaia nae ana kwaieresia gi e bae lau ka urii, <<Na wane na e kwaimanatai fuana.>>

Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<O lea, oko iili urinae laugo.>>

Ni Mata fai nia ni Mary.

³⁸ Si kada a Jesus ma na oote fafurongo nia gi da lea ana, daka dao ana tee maefera, ma tee geni na hatana ni Mata ka gonitainia a Jesus uria i laona na luma nia. ³⁹ Ma na haasina ni Mary ka gwouru garangia na aena a Jesus na Lord, ma ka fafurongo ana uria na faatolomailaa nia gi. ⁴⁰ Ma ni Mata na manatalana ka asia sulia ni nia go ana na e iilia na raoa gi sui go i luma. Ma nia ka lea mai siana a Jesus, ka bae urii fuana, <<Lord ae, e utaa? Oe osi manata a'abo go sulia na haasigu na e tafusi nau go ana

kuka iilia go agu na raoa naa gi sui taifili nau? O haea fuana eeri i nia ka lea mai ka adomi nau laugo!>>

⁴¹ Ma a Lord e oolisia ka urii, <<Mata ae, ni oe o manata a'abo ma na manatalamu ka abero sulia na doo oro gi asianaa. ⁴² Haia, ma tesi doo go na e initoo. Ni Mary ana na e filia ana o'olooa, ma e afetai ta wane ka lafua naa faasia.>>

Jesus e faatolomai sulia na foalaa.

11

¹ Ana tee maedani, a Jesus e fooa ana, ana tesi gula. Ma si kada e fooa sui, tee wane ada na oote fafurongo nia gi ka bae urii fuana, <<Lord ae, o faatolomai gami ana foalaa, iilingia na a John e faatolomainia laugo na oote fafurongo nia gi.>>

² A Jesus ka bae urii fuada, <<Si kada mu fooa ana, muka bae urii, <Maa ae, gami dooria tooa gi sui daka faabaitaa na hatamu sulia nia e aabu asianaa. Na Initooa oe ka dao mai. ³ Ma oko falea fasi mai fuagami na fanga na e bobola fuagami sulia dani. ⁴ Ma oko manata lukea na aade ta'ala gami gi sulia i gami mi manata lukea na iimola gi sui na da iilia si aade ta'a gi fuagami. Ma osi eekwatai gami uria na iilitooa.>>>

⁵ Ma a Jesus ka bae ana tesi oomelawanea urii fuana na oote fafurongo nia gi, <<Lea so ta wane ani gomolu ka lea siana na ruana nia lao initoona na rodo, ma ka bae urii fuana, <Ruana ae, o falea fasi mai ta oolu fe beredi fuagu. ⁶ Sulia tee wane ruana agu na e too mai ana fera tau, ka dao mai siagu. Sui ka langi kusi too ana tesi fanga hai kuka falea fuana.> ⁷ Ma lea na ruana nia nae e langi si lea mai i maa, ma ka bae urii, <Langi osi aberotai nau! Na maa e bilake naa, ma na wela nau gi melu ka teo sui naa. Afetai kuka tatae lau uria falelana tesi doo fuamu.> ⁸ Haia, i nau ku haea fuamololu, boroi ana so i nia ka langi si doori iililana tesi doo, lea so na wane nae e gania ka tasa dongaa

go ana, na wane aai na i luma ka tatae ma ka falea go ana na doo gi sui na nia e doorida. Ma i nia iilia langi lau sulia na wane nae na ruana nia, ma sulia go ana na i nia langi kasi ida uria ganilaa. ⁹ Nia na ku haea si doo naa fuamolu. Molu gani, ma molu ka ngalia si doo na molu gani uria. Molu ka nani, ma molu ka rikia si doo na molu nani uria. Molu ka kidikidi, ma na maa ka ifi fuamolu. ¹⁰ Sulia na tooa gi sui na da gani, daka ngalia na doo na da gania. Ma na tooa gi sui na da nani, daka rikia na doo na da nani uria. Ma na tooa gi sui na da kidikidi, na maa ka ifi fuada.

¹¹ <<Ma ni tei ani gomolu na maa gi, lea so ta wela oe ka gania iia, langi osi falea na loi fuana! ¹² Ma lea so na wela oe e gani uria tee fe faleke karaikua, langi osi falea ana ta subu fuana! ¹³ Sui boro ana na molu ka ta'a, i gomolu molu haitamana na falelana si doo diana gi fuana wela gomolu gi. Ma na Maa na i langi e rakediana baita ka tasa. Nia naa, nia ka falea na Aanoedoo Aabu fuada na tooa gi na da gani nia uria!>>

Jesus fai nia Bielsebul.

¹⁴ Ana tesi kada, Jesus e taria tee aagalo faasia tee wane fakana e ato. Ma si kada aagalo na e tafi faasia, nia ka bae lau. Ma na tooa oro na da figu, gera ka kwele. ¹⁵ Ma teni wane ada gi gera ka bae urii, <<Nia tari aagalo ana Bielsebul na wane baa e initoo usia na aagalo gi. Nia naa e falea mamanaa naa fuana ka tari aagalo ana.>>

¹⁶ Ma teni tooa ani gera, da dooria faamala'oelana a Jesus. Ma gera ka gania hai nia ka aadea ta doo kwaibalatana eeri ka faatainia na nia e lea mamana mai faasia a God. ¹⁷ Ma sulia na a Jesus e haitamana go ana na manatalada, nia ka bae urii fuagera, <<Lea so ta initooa ka firu fai gera i talada, na initooa nae ka funu. Ma lea so ta aebara da firu fai gera i talada, gera ka tagalangai gera naa. ¹⁸ Haia, ma so na initooa a Satan lea so ka firu fai

nia i talana, tara na initooa nae ka labasia i talana. Nau ku haea si doo naa gi sulia molu haea nau ku tari aagalo ana mamanaa a Bielsebul.

¹⁹ Haia, ma lea ku tari aagalo ana mamanaa a Bielsebul, mamanaa tei mone ana na bali amolu gi na da tari aagalo gi ana? Sulia si doo naa gi, nia e faatainia i gomolu molu garo.

²⁰ Ma ni nau ku taria aagalo gi ana mamanaa a God. Haia, ka faatainia fuagamu na Initooa a God e dao mai siagamu.>>

²¹ Jesus ka bae lau ana tesi oomelawanea ka urii, <<Lea na wane ramo e aade aagau ana raunga ni firu nia gi ma ka folo usia luma nia, e afetai ta wane ka labasia na doo nia gi i laona luma nia. ²² Ma lea so ta wane na e rigita ka tasa ani nia e lea mai ma ka firu fai nia ma ka tasa ana, tara na wane nae ka ngali teefou na ana doo ni firua nia gi e fiitooda, ka tolingia teefou na doo gi sui fuana ruana nia gi.

²³ <<Haia, ni tei naa e langi kasi lea suli nau, nia na maalimaea nau. Ma ni tei na langi kasi adomi nau uria oofulana mai tooa gi siana God, nia ka tagalangai gera na faasia God.>>

Faatolomailaa sulia na aagalo ta'a gi.

²⁴ A Jesus ka bae lau urii, <<Si kada aagalo ta'a e lea faasia ta wane, nia ka liliu i aanogwou, ma ka nani uria ta gula hai ka too lau ana. Ma lea nia nani ka langi naa, nia ka manata urii, <Boro nau ku ooli lau siana wane baa na ku too mai siana i nao ma kuka lea mai faasia.> ²⁵ Si kada nia e ooli mai ka dao, nia ka rikia si gula baa gera salofia ma daka olosia sui naa. ²⁶ Si kada nia e rikia urinae sui, nia ka ooli ma ka talaia lau mai ta fiu aagalo ta'a ka tasa liufia, daalu lea mai, daalu ka too naa laona wane baa. Ana si kada nae, na ta'alana wane nae ka ta'a ka liufia i nao.>>

Na eeleeaa mamana.

²⁷ Si kada Jesus e haea si doo naa gi fuada sui, tee inite aai laona figu naa e rii ka bae urii, <<Na geni na e

kwalafi oe ma ka faasusufi oe, nia e eele ka tasa.>>

²⁸ Sui taa, a Jesus e oolisia ka bae urii, <<Langi go. Tei gera na da rongoa baelana God ma gera ka iili sulia baelana, gera naa da eele ka tasa.>>

Tooa gi da dooria Jesus ka iilia doo kwaibalatana.

²⁹ Ma kada tooa oro gera figu mai garangia a Jesus, nia ka bae urii fuagera, <<Gamu na uuni wane naa, gamu na uuni wane ta'a. Sulia mu doori rikilana doo kwaibalatana, ma ka afetai muka rikia ta doo kwaibalatana. Ma tara muka rikia go agamu na doo kwaibalatana iilingia na doo baa e fuli fuana profet Jona. ³⁰ Sulia Jona e iilingia ta mamalafooa fuana tooa i Niniva. Ka urinae laugo ani nau, na Wela nia Iimola gi, kuka iilingia laugo ta mamalafooa fuana tooa naa ana si kada nae. ³¹ Ma ana maedani tara a God ka ketoa ana tooa, na geni aafia baa ana maefera i Siba, tara nia ka take ma ka faatainia na doo ta'alaam gamu tooa ana uuni wane naa, sulia na aabulolaa gamu e garo asianaa. Nia e lea tau na mai faasia sulana molaagali uria rongolana haitamadoo a Solomon. Sui taa, tee wane na e baita ka tasa liufia a Solomon e too i see i tara'ena, ma gamu si rongon nia go. ³² Ka urinae laugo ana si kada God tara ka ketoa ana tooa. Na tooa i Niniva tara gera ka faatainia na doo ta'alaam gamu ana fe dani ni keketoa, sulia gera aabulo sui na faasia si garolaa gera gi, si kada gera rongoa a Jona e funao ana fuada. Haia, wane baita ka tasa liufia a Jona e too naa i seegi i tara'ena, sui langi gamu musi oolitai manata go.>>

³³ A Jesus ka bae urii, <<Langi ta wane na e faaharua na laeta, sui nia ka haufinia ana, ma langi ka aalua ana farana ta teu. Kada nia e faaharua laeta sui, nia ka aalua na mone ana gula ni aalu laetalaa, eeri ni tei na e ruu mai lao luma, nia haitamana ka rikia raralana. ³⁴ Na maamu e iilingia laeta fuana

nonimu. Lea na maamu e gwagwalifolaa, na nonimu laugo ka folaa. Ma lea na maamu e rorodoa, na nonimu laugo ka rorodoa. ³⁵ Nia naa, oko susulia na laeta na e too ani oe, aata ka rorodoa go ana. ³⁶ Lea na nonimu teefou ka folaa ma ta bali amu kasi too lao rorodoa, oe o folaa teefou naa iilingia na laeta baa e talafi oe ana raralana.>>

Jesus e ngatafia na Farisi gi ma na faatolomai gi.

³⁷ Ana si kada Jesus e faasuia ana baelana, tee wane ana Farisi gi ka soea uria fangalaa i luma nia. A Jesus ka lea fai nia, ma ka gwouru naa uria fangalaa. ³⁸ Ma na Farisi na ka kwele asianaa sulia nia e rikia a Jesus e langi kasi fuloa na abana i nao suifetei na fangalaa. ³⁹ Ma Jesus na Lord ka bae urii fuana, <<Gamu Farisi gi mu manata a'abo asianaa uria taufilana bali maa ana teteu ni gwou gi ma na doo ni fanga gamu gi go. Sui taa, i laona na manatalaa gamu gi e fungu ana doo ta'a gi sui. ⁴⁰ Gamu mu nue asianaa! God, na wane na e haungainia na bali maa ana si doo gi sui, nia e haungainia laugo na bali lalo. ⁴¹ Haia, mu falea si taa gi na e too i laona teteu ni gwou gamu gi fai nia si taa gi na e ni laona doo ni fanga gamu gi fuana tooa siofaa eeri si doo gamu gi sui ka faalu.

⁴² <<Kwaimanatai asianaa fuagamu Farisi gi i sulia mu falea go agamu fuana a God ta bali ana tangafuluna mumuduna si fanga gi na mu fasia laona raoa gamu gi. Sui taa, langi musi manata a'abo go uria olosilana toolaa gamu gi fai nia na wane aefera gamu gi ma na rakedianalaa gamu gi fuana God. Nia e diana na muka iilia gala si doo nae gi, ma muka manatatoona laugo si doo baita gi.

⁴³ <<Kwaimanatai asianaa fuagamu Farisi gi, sulia si kada mu lea lao Beu Aabu ni figulaa, muka dooria gwourulaa ana fuli ni gwourua ana babaitaa. Ma

ana si kada mu lea i maana usia gi, muka dooria tooa gi gera ka faa'initoo gamu. ⁴⁴ Kwaimanatai fuagamu Farisi gi, sulia mu iilingia na kwaingeia gi na langi dasi uia ana fou, ma si kada wane gi da liu i fafoda, langi dasi aada haitamana.>>

⁴⁵ Sui tee wane ana faatolomai ana kwaieresia gi ka bae urii, <<Faatolomai ae, si kada oe bae urinae, o bae labasi gemelu laugo nae.>>

⁴⁶ Ma Jesus ka bae urii, <<Kwaimanatai laugo fuagamu faatolomai gi ana kwaieresia gi, sulia mu haungainia kwaieresia afetai oro gi fuana tooa, ma ka afetai fuada uria roosulilana, ma langi musi adomia gera laugo. ⁴⁷ Kwaimanatai laugo fuagamu sulia mu haungainia doo diana gi fafona kwaingeia gera profet gi ka aada diana asianaa, na profet baa gi na koo gamu gi da haungida. ⁴⁸ Sulia si doo nae gi, na nia ka faatainia na mu aalafaafia si iililaa ta'a nae gi na koo gamu gi da aadedu fuada. Sulia gera haungida ma ni gamu muka uia na kwaingeia gera gi. ⁴⁹ Ma sulia tesi doo laugo, na God ana liotoo nia, nia ka bae urii, <Nau tara kuka oodua kou na profet ma na aposol gi siada, sui gera ka haungia bali ada, ma gera ka iinokesia laugo ta bali ada.> ⁵⁰ Aena nana naa, tooa gi ana uuni wane naa tara daka ketoda faafia na haungilana na profet gi e ita ua mai ana hafalilana molaagali. ⁵¹ Tala'ae mai ana maelana Ebol lea mai ka dao ana maelana Sekaraea na wane baa gera haungia laona Beu Aabu a God, i matangana fuliere ma na fuli aabu. Doo mamana na nau ku haea fuagamu, tara na tooa ana uuni wane na gera ka ketoda faafia maelana tooa naa.

⁵² <<Kwaimanatai fuagamu faatolomai ana kwaieresia gi, sulia mu haufinia na mamanalaa sulia a God, hai so na tooa langi dasi haitamana. Langi musi manata mamana ana, ma muka suusia na tooa uria haitamanalaa.>>

⁵³ Haia, ana si kada Jesus nia e lea naa faasia fera nae, na wane faatolomai gi ana kwaieresia gi ma na Farisi gi gera ka tala'ae aefara, ma daka ledia ana si doo oro. ⁵⁴ Ma gera ka mala'oea a Jesus uria daotoolana tesi taa nia e haea ka garo.

Faatolomailaa usia sugelaa.

12

¹ Ana tesi kada, tooa oro asianaa, e bobola fai nia teni tooni da figu mai uria rongolana Jesus. Ma Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Muka aadasuli gamu faasia na manata ta'a gera Farisi gi, sulia da haitamana sugelana tooa ana maluta ta'a gera gi. ² Si taa gi na wane e haufinia, tara daka faatainia go ada. Ma si doo haufini gi, gera ka haitamana laugo. ³ Ma si taa gi na mu haea i laona rorodoa, gera ka rongoa lao dani. Haia, ma si taa gi na mu fuarotainia lao aalingana ta wane ana ta gula banitai taifili gomoro, gera ka ainitalo ana fuana wane gi, sui daka rongoa sui.>>

Tei naa gamu ka moungia.

⁴ Haia, Jesus ka bae urii lau, <<Nau ku haea fuagamu oote ruana nau, langi musi moungia ni tei gera na da haungia na noni gamu, ma i buira gera ka lafusua tesi taa ta'a lau daka iilia ani gamu. ⁵ Ma i nau ku faatainia fuagamu wane aai na fuana muka moungia: muka moungia a God. Sulia nia naa na e haitamana ka haungia noni gamu, ma ka too laugo ana mamanaa uria ui anilagamu laona gula ni kwakwaea. Iiuka, nau ku haea fuagamu, God naa na muka moungia.

⁶ <<Na manu toto'ou gi, gera haitamana faafoli go ada uria si malefo to'ou. Manu gi daka to'ou boroi ada, God e afetai ka manata buro ana tee fe manu ani gera. ⁷ Sui boroi na iifuna ketemu, God e haitamana laugo. Aena nana langi musi mou, sulia God e manata baita ana tooa ka liufia na manu oro gi.>>

⁸ Sui a Jesus ka bae urii lau, <<Nau ku haea fuagamu, lea ta wane e faatalo ana tooa gi uria nia na fafurongo nau, na Wela nia Iimola gi, tara kuka uunuunu laugo suli nia i naona ensel a God gi. ⁹ Ma lea ta wane ka kwaigoloi ani nau siana wane gi, nau laugo tara kuka kwaigoloi ana wane nae naona ensel a God gi.

¹⁰ <<Haia, lea ta wane ka bae ta'a suli nau, a God haitamana ka manata lukea go ana. Sui lea ta wane ka bae ta'a sulia Aanoedoo Aabu, a God e afetai ka manata lukea wane nae.

¹¹ <<Ma tara gera ka ngali gamu uria ketolagamu i laona Beu Aabu gi ni figulaa nia langi naona wane baita gi. Ana si kada nae, langi musi mou, ma langi so muka manata a'abo uria si baelaa taa gi na tara muka haea ma muka oolisi gera ana. ¹² Sulia ana si kada nae, na Aanoedoo Aabu ana tara ka faatolomai gamu ana si doo gi na tara muka haeda.>>

Na oomelawanea sulia na wane initoo na e nue.

¹³ Tee wane i laona na figua nae e bae urii fuana a Jesus, <<Faatolomai ae, o haea fuana na aua nau hai ka tolingia na doo gemere gi na maa gemere e tafusia fuamere.>>

¹⁴ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Ruana ae, ni tei naa e falea na mamanaa fuagu uria na ketolana ma na tolingilana na doo nae gi i matanga moro?>> ¹⁵ Ma i nia ka bae urii fuada sui, <<Muka manata diana, aata gamu ka lulugoni. Sulia na mourilana wane mamana e langi si ngado i fafona na malefo ma langi na todalaa.>>

¹⁶ Sui a Jesus ka uunuunu sulia si baea oomelawane naa fuada ka urii, <<Tee wane todadoo e too ana tesi gano diana na e fasi doo i laona, ma ka gonia na doo diana oro gi e faasia.

¹⁷ Ma nia ka hafalia manatalaa i talana i liona ka urii, <Tara kuka ili utaa naa? Sulia nau kusi too ana tesi gula uria na taingailana na doo

gi na ku gonida. ¹⁸ Si doo na tara kuka iilia e urii: Tara kuka oogosia na babala ni taingaia nau gi, ma kuka tolea lau ta doo faalu gi na e baita. Ma i nau kufi taingainia na mige doo nau gi ma teni si doo gi lau i seenae. ¹⁹ Sui nau ku bae lau urii fuagu i talagu, Oilakea asianaa fuamu! Ni oe o too na ana na doo diana oro gi na o doorida sulia fe ngali oro gi nae. O too mamalo na amu! Oko fanga diana amu, ma oko gwou amu, ma oko iilia na doo nae gi eeri na mourilamu ka eele sulia.>

²⁰ Sui taa, a God e bae urii fuana, <I oe o nue asianaa! Laona fe rodo naa i tara'ena naa na oko mae, ma tara ni tei na ka nauhata ana na doo gi sui na o taingaida fuamu i talamu na?>>>

²¹ Ma Jesus e isia na faatolomailaa nae ka urii, <<Si doo naa tara ka fuli urinae fuada na iimola gi na da taingainia na doo gi sui fuada i talada, ma ka langi dasi too ana na bali todadoo na a God e manata uria.>>

Manata ngadola ana God.

²² Sui Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo gi, <<Nau ku haea fuagamu, langi molu si manata a'abo uria si taa na tara molu ka ania fai nia si taa na tara molu ka oofi ana. ²³ Sulia na mouria naa e diana tasa liufia na fanga, ma na noni naa e diana ka tasa liufia na maku. ²⁴ Aada muka rikia na manu gi i mamangaa, langi gera si too a'abo go uria raolaa ana ta raa. Ma langi dasi koni fanga go, ma dasi haungainia go ta babala ni aalu fanga gi. Sui a God ka hangoni gera go ana. Haia, ma ni gamu, a God e manata baita ani gamu liufia manu gi. Nia naa, God e hangoni gamu laugo.

²⁵ <<Ma boroi ana muka manata a'abo ana mourilaa gamu, e afetai go hasa muka aadea na mourilagamu so ka tekwa lau kou. ²⁶ Haia, ma lea so gamu ka langi si bobola go uria aadelana gala si doo urinae gi, uria

taa na muka manata a'abo ana doo e'ete gi?

²⁷ <<Aada muka rikia fasi tage ai gi na da taga kwailiu go ada. Gera langi dasi rao go, ma langi dasi haungainia go ta maku. Ma nau ku haea fuagamu, gera aada diana ka tasa liufia maku e'ete gi na a Solomon na Aaofia e ruufida gi. ²⁸ Haia, na tage ai gi gera too go ada sulia si kada kukuru, sui daka ui anida laugo ada laona eere. Sui ka urinae boro, a God ka faaofi gera ana si doo diana ka tasa. Haia, ma gamu manata hasa God ka langi si faaruufi gamu na ana ta maku? Na manata mamana gamu e to'ou.

²⁹ <<Haia, ma langi molu si manata a'abo asianaa uria si ta na muka ania ma langi so muka gwoufia. ³⁰ Sulia na tooa uugita gi na da haitamana manata a'abolaa uria doo naa gi sulia dani. Haia, ma ni gamu naa, na Maa gamu nia e haitamana ua na mai na mu dooria doo nae gi. ³¹ Haia, lea doo muka manata agamu uria si Initooa a God, nia kafi falea fuagamu si doo nae gi na mu doorida.>>

³² Sui a Jesus ka bae urii lau, <<Oote fafurongo nau ae, boro ana gamu mu iilingia na aabui sipsip to'ou, e langi musi mou, sulia a God na Maa e eelee asianaa uria na falelana Initooa nia fuagamu. ³³ Muka faafoli ana na doo gamu gi sui, ma muka falea si malefo ana fuada na iimola siofaa. Lea so muka iilia si doo nae, tara muka too ana si doo diana i langi gi na e afetai ka fura. Haia, muka taingainia na todadoo gamu gi i langi, si gula na e afetai daka sui, ma si gula na wane bebeli gi dasi dao ana, ma ka langi ta susubu si labasida. ³⁴ Sulia molu ka manata sulia na gula na todadoo gamu e too ana.

³⁵ <<Muka too ni aadaada maasia si taa gi na tara ka dao mai. Ma muka ruufia na maku gamu gi, ma na laeta gamu gi ka kwesu, ³⁶ iilingia na wane rao gi na da maasia na wane baita gera ka ooli mai faasia ta fafangaa ana baraa. Si kada i nia

e dao mai lao rodo ma ka kidikidi, ali'ali daka ifingia na maa fuana.

³⁷ Ka oilakea fuada na wane raoa gi na wane baita gera e daotooda da aada ua go ada maasia si kada nia e ooli mai ana. I nau ku haea na doo mamana gi fuagamu, i nia ka aade aagau, ma ka faagwourufida sui, ma ka raodoo fuada. ³⁸ Ka oilakea fuada lea so nia ka daotooda gera kwaimaasimaasia, boro ana so ka dao mai ana i initoona rodo ma langi i ofaidani! ³⁹ Ma muka manatatoona si doo naa, lea so na wane ana luma e haitamana si kada na wane bebeli ka dao mai ana, e afetai na wane bebeli ka ruu i luma nia. ⁴⁰ I gamu laugo muka too ni kwaimaasilaa sulia i nau, na Wela nia iimola gi, tara nau kuka dao mai ana si kada na mu manata na daolagu tara katau ua go mai ana.>>

⁴¹ A Peter ka bae urii, <<Lord ae, e utaa? I oe o haea si oomelawanea naa fuamelu go ana naa ma langi fuana na iimola gi sui?>>

⁴² A Lord e oolisia ka urii, <<Ni tei naa na wane ni rao na e liotoo ma ka rao o'olo? I nia naa na aarai baita ka aalua ka baita usia na wane raoa gi aai, ka falea na fanga fuada ana si kada ni fale fangalaa. ⁴³ Haia, oilakea fuana na wane raoa nae na wane baita e daotoona i nia e iilia si doo nae gi ana si kada nia e dao mai ana i luma nia! ⁴⁴ I nau ku haea na doo mamana fuagamu, na wane baita ka aalu nia ka baita usia na doo nia gi sui. ⁴⁵ Sui taa, ka ta'a asianaa lea so na wane raoa nae ka manata urii, <Na wane baita nau e too mai ka tau ua go ana naa,> ma ka hafalia na kwaelana na wane raoa aai gi ma na geni raoa gi, ma ka fanga na ana ma ka gwou na ana lelea na gwouna ka rorodoa go. ⁴⁶ Sui na wane baita ka dao mai ana tee fe dani na i nia kasi manata go hasa i nia ka dao ana, ma ana si kada nae i nia e lalafusia go ana. Na wane baita ka kwai nia ana doo baita, ma ka aalu nia ana si gula gera iimola gi na langi dasi manata mamana.

⁴⁷ <<Ma na wane ni rao na e haitamana go ana si taa na wane

baita nia e dooria eeri ka iilia, sui taa, i nia kasi aade aagau ma kasi iilia go tesi doo na wane baita e dooria, tara daka rabusi baita ani nia. ⁴⁸ Haia, ma na wane ni rao aai na e langi kesi haitamana go na doo na wane baita nia e dooria, ma ka iilia tesi doo na e bobola fai nia daka rabusi nia, i nia tara daka rabusi to'ou go ada ani nia.

<<Lea a God e falea si oro fuana tee wane, God ka dooria laugo si oro faasia. Ma lea so a God e falea doo oro ka tasa fuana ta wane aai, nia ka dooria laugo si oro ka tasa faasia.>>

⁴⁹ A Jesus ka bae lau urii, <<I nau ku lea mai uria na suungilana na molaagali, ma i nau ku dooria na eere nae ka tala'ae haru naa! ⁵⁰ Nau ku too ana tee siuabulaa na tara ku ngalia na e faafiia asianaa na mourilagu, ma e afetai ku eele lelea na siuabulaa nae ka sui go! ⁵¹ E utaa? I gamu mu manata hasa i nau ku dao uria na ngalilana mai na fanualama uria laona molaagali? Langi! Na tolilaa ana na ku ngalia mai. ⁵² E ita ana si kada naa ka ooli alaa, na luma ana lima iimola gi ka toli. Na oolu iimola ta bali ma na roo iimola ta bali. ⁵³ Na maa gi daka oolisuusuu fai nia na alakwa gera gi, ma na wane daraa gi daka oolisuusuu fai nia na maa gera gi. Ma na tee gi daka oolisuusuu fai nia na haari gera gi, ma na haari gi daka oolisuusuu fai nia na tee gera gi. Ma na fungo aai geni gi daka oolisuusuu fai nia na geni fungao gera gi, ma na geni fungao gi daka oolisuusuu fai nia na fungo geni gera gi.>>

Faatolomailaa sulia mamalafooa.

⁵⁴ Jesus ka bae urii laugo fuana tooa gi, <<Lea mu rikia barobaro e tae mai i suulana hatu, muka haitamana na tara na uuta ka aru. Ma nia ka aru mamana naa. ⁵⁵ Haia, ma lea na ooru e bango alaa mai, muka haitamana laugo tara ka ago'ago. Ma tara ka ago'ago mamana naa. ⁵⁶ Gamu tooa mu haitamana asianaa sugelaa, sulia mu haitamana aadaada i mamana fai

nia na molaagali naa, ma muka aada haitamana laugo si mamalafooa gi. Sui taa, langi molu si aada haitamana si doo gi na e dao mai ana si kada nae.>>

⁵⁷ Jesus ka bae ka urii lau, <<Uria taa na langi molu si aadafilaa amolu si doo diana gi fuana molu ka iilida? ⁵⁸ Lea so ta wane ka ngali oe uria na ketolamu siana wane ni keketo gi, ma i naona ua moro fi dao siana wane keketo gi, o iiliili uria olosilana si manata na i matanga moro. Sulia lea langi moro si iilia si doo nae, ma nia ka ngali oe siana wane ni keketo gi, ma buira gera keto oe sui, gera kafi fale oe fuana wane kakani wane gi, ma na wane kakani wane gi dafi aalu oe lao beu ni kanilaa. ⁵⁹ Haia, ma ni nau ku haea fuagamu, lea urinae, e afetai oko haga faasia beu ni kanilaa naa lelea oko falea si malefo isi oe na e too uria kwakwaea.>>

13

¹ Ma ana si kada nae laugo, teni tooa gi da too i seenae da faarongoa a Jesus sulia na tooa gi faasia i Galili, na a Paelat e haumaelida, si kada gera kwaisuusi ada fuana God. ² Haia, a Jesus ka baea urii, <<Utaa? Sulia da haumaelia naa na tooa naa gi urinae, i gamu mu manata hasa i gera na tooa na aade ta'alaa gera gi e baita ka liufia na tooa gi sui go i Galili nae? ³ E langi go! Ma i nau ku haea fuagamu, lea so e langi musii oolitai manata faasia na aade ta'alaa gamu gi, i gamu sui go naa tara muka mae laugo iilingi gera. ⁴ I gamu mu manata utaa sulia na aakwala ma kwalu iimola baa gi i fera i Saelom na beu baita e asia faafi gera ma ka haumaelida naa? E utaa? Gamu mu manata hasa si doo nae e faatainia naa hasa i gera naa na tooa ta'a ka liufia na tooa gi sui go na da too i laona fera i Jerusalem? ⁵ Langi! Ma nau ku haea fuagamu, lea so e langi musii oolitai manata faasia na garolaa gamu gi, i gamu

sui laugo na tara muka mae laugo iilingi gera.>>

⁶ Sui a Jesus ka faarongo gera ana si baea oomelawanelaa naa ka urii, <<Tee wane e fasia tee ai na da alangia ana na figi na e tae i laona na raoa nia. Ana tesi kada, i nia e lea ma ka nani uria teni fe fufue doo gi i gwouna ai nae, sui nia ka langi si rikia go ta fufue doo. ⁷ Ma nia ka bae urii fuana na wane na e rao i laona na raoa nia nae, <O aada fasi, oolu fe ngali na ku lea mai uria na nanilaa uria na fufue ai gi, sui ka langi kusi rikia go tee fe doo. Haia, o tabalia na amu! Uria taa na ka too go ana uria na suusilana si gano uria na raolaa?> ⁸ Sui na wane ni rao nae e oolisia ka bae urii, <Aarai baita ae, o faalamainia na ai naa ka too fasi ana sulia ta tee fe ngali na mone ana. Tara nau ku elia ta kilu tekwa galia, ma kuka aalua teni tafutafu i aena eeri ka faadiana na gano naa. ⁹ Haia, lea na ai naa ka fungu ana ta fufue ai gi ana fe ngali loko, ka diana naa. Ma lea ka langi, ofi tabalia amu.>>>

Jesus e guraa tee inite aai ana Sabat.

¹⁰ Ana tee maedani ana Sabat, Jesus e faatolomai i laona tee Beu Aabu ni figulaa. ¹¹ Ma tee geni e too i seenae na matai ana aagalo ta'a na e iilia na ogina ka bou sulia aakwala ma kwalu fe ngali, ma ka lalafusia take o'ololaa. ¹² Ma si kada Jesus e rikia, nia ka bae urii fuana, <<Oe o akwaa naa faasia si mataia na e haungi oe.>> ¹³ Ma nia ka aalua abana gi fafona ogina, ma ana si kada nae ua go, na geni nae ka take o'olo, ma ka baelafea God.

¹⁴ Ma si kada wane baita nae ana Beu Aabu naa e rikia a Jesus e iilia si doo nae fuani geni naa ana maedani Sabat, na rakena ka hasu, ma ka bae urii fuana tooa nae gi, <<Oono fe maedani na fuana muka iililana si raolaa gamu gi. Haia, ana fe dani nae gi laugo, muka lea mai uria guralaa. Langi musi lea mai uria guralaa ana maedani Sabat.>>

¹⁵ Ma a Jesus na Lord e oolisia ka bae urii, <<Gamu mu haitamana asianaa na sugelaa. Sulia lea molu too ana bulumakau ma langi ta dongki, molu haitamana molu ka lukeda molu ka talaida fui kafo uria faagwoufiladalaa ana maedani Sabat. ¹⁶ Haia, ma na geni naa, i nia na aai ana aebara koo gia Abraham laugo, ma Satan ka kani mai faafia sulia aakwala ma kwalu fe ngali. Haia, ma e diana fuana kuka guraa si mataia naa faasia ana maedani Sabat.>> ¹⁷ Si kada Jesus nia bae urinae, na maalimaea nia gi gera ka ida asianaa ma na tooa gi gera kafi eele ada sulia si doo diana gi na Jesus nia e aadede.

Roo si oomelawanea gi.

¹⁸ Haia, Jesus e soeledia na tooa gi ka bae urii, <<Taa na si Initooa God e iilingia? Ma si doo taa na tara kuka bolangainia ana fuana ka folaa fuagamu? ¹⁹ Nia e iilingia na mige doo to'ou na wane e ngalia ma ka fasia laona raoa. Sui nia ka tae mai ma ka hau ana ai baita, ma na manu gi daka lea mai, gera ka too, ma daka haungainia na nui gera gi ana harana gi.>>

²⁰ Ma a Jesus ka bae lau urii, <<Doo taa na tara kuka bolangainia ana Initooa a God? ²¹ Nia iilingia na iisi uria faafufulana na beredi, na ta geni e ngalia ma ka dolalia fai nia fulaoa lelea na kumu nae ka fufu go.>>

Langi iimola gi oro da mouri.

²² Si kada a Jesus e lea fui Jerusalem, nia ka liufia na maefera baita gi ma na maefera to'ou gi, ma ka faatolomai doo fuada tooa oro gi. ²³ Ma tee wane e ledia ka urii, <<Aarai ae, utaa? Tara aange wane go na God ka faamouri gera?>>

A Jesus e oolisia ka urii, ²⁴ <<Nau ku haea fuagamu, muka hasi rigita eeri muka ruu ana na maa na e logo. Sulia na tooa oro gi daka hasi uria na ruulaa, sui ka afetai fuada. ²⁵ Sulia na ruulana i langi e urinae laugo: Na wane baita ana luma ka

tatae ma ka bilakea na maa. Ma tara gamu take mai i maa ma muka kidikidi ana maa, ma muka bae urii, <Aarai ae, o ifi kou urii gami.> Sui nia ka oolisia ka urii, <Nau langi kusi haitama gamu ma langi kusi haitamana si gula na gamu lea mai faasia.> ²⁶ Sui tara mu oolisia muka urii, <I gami mi fanga naa fai oe ma mika gwou naa fai oe, ma oko faatolomai naa i laona na fera gami gi.> ²⁷ Sui nia ka bae urii, <I gamu na tooa ta'a gi, muka lea tau kou faasi nau. I nau kusi haitamagamu ma langi kusi haitamana si gula na gamu ita mai ana.>

²⁸ <<Ma si kada mu rikia a Abraham ma a Aesak ma a Jakob ma na profet gi sui i laona Initooa a God, ma ni gamu na daka ui ani gamu i maa, tara muka aangi ma muka girigiri lifo! ²⁹ Ma na tooa gi tara daka dao mai faasia i taelana hatoma i suulana hatoma ma faasia i bali alaa ma i bali toli, ma gera ka oogu ana fangaa loko i laona Initooa a God. ³⁰ Sulia na tooa gi na da isi si kada naa, tara daka eeta i nao. Ma na tooa aai gi na da eeta i nao si kada naa, tara daka isi.>>

Rakedianalaa Jesus fuana Jerusalem.

³¹ Ana si kada nae, teni Farisi gi da lea mai siana Jesus, ma gera ka bae urii fuana, <<O lea faasia i see fuana ta fera e'ete, sulia Herod na aaofia nia e doori ka haungi oe.>>

³² Ma Jesus ka bae urii, <<A Herod e iilingia na kui kwasi sulia nia e mala'oe asianaa. Haia, molu lea siana, molu ka bae urii fuana, i nau tara kuka tasa dongaa ua go agu fai nia tari aagalolaa fai nia guralana tooa da matai gi. Haia, i buira kafi haungi nau. ³³ Sui ka urinae boroi ana, nau kuka tasa dongaa agu ana lealaa nau fui Jerusalem i tara'ena ma i bobongi ma teni fe dani lau. Sulia langi si bobola fuana gera ka haungia na profet ana fera e'ete, ma tee taifilia i Jerusalem go.>>

³⁴ Ma Jesus ka bae lau urii, <<Tooa i Jerusalem ae! Gamu baa mu uia fou gi uria haumaelilana na profet gi na God e ooduda mai fuagamu. Si kada oro nau ku doori muka lea mai siagu eeri kuka aadasuli gamu mala kakaraikua e obia na galena gi farana kukubana. Sui langi musi dooria go. ³⁵ Haia, ana si kada nae, tara God ka lea faasi gamu ma ka eekwatainia na Beu Aabu nia i fera gamu. Ma i nau ku haea fuagamu, tara langi musi riki nau lau lea ka dao ana si kada gamu muka bae urii, <God ka faadiana na wane na e lea mai ana hatana a Lord.>>

Jesus e guraa tee wane ana maedani Sabat.

14

¹ Ana tee maedani Sabat, Jesus e lea uria fangalaa ana tee luma nia wane baita ana Farisi gi. Ma ana si kada nae, na tooa gi daka aadaada uria rikilana si taa gi na tara nia ka iilia. ² Haia, ma tee wane na roo abana gi ma na roo aena gi da fungufungu, nia e lea mai sia Jesus. ³ Ma Jesus ka soeledia na Farisi gi ma na faatolomai gi ana kwaieresia gi ka urii, <<Na kwaieresia gia gi da faalamainia gia ka guraa ta wane matai ana Sabat, ma langi?>>

⁴ Sui gera langi dasi oolisia go ana tesi doo. Sui Jesus ka hamosia wane matai baa, ma nia ka akwaa naa, ma Jesus ka faalamainia ka lea na ana. ⁵ Sui Jesus ka soeledi gera ka urii, <<E utaa? Lea so ta wela amu langi ta bulumakau amu ka asia i laona ta kilu ana maedani Sabat, oe o haitamana go amu oko lea oko lafia go amu i langi, ne baa?>>

⁶ Haia, ana si kada Jesus e ledi urinae, langi ta wane kasi oolisia go ana tesi doo.

⁷ Ma si kada a Jesus e rikia na tooa gi na da dao mai ana fangalaa ma daka filia ada si gula initoo ni gwourua gera gi, nia ka haea si baea oomelawane naa fuada ka urii, ⁸ <<Si kada ta wane e soe oe uria ta fangaa ana baraa, e langi osi

gwouru ana si gula diana, aata daka soea laugo ta wane na e baita ka tasa ani oe. ⁹ Ma na wane na e soe gomoro mai ka dao, ma ka bae urii fuamu, <O tatae, sulia na wane naa ka gwouru i seegi.> Seenae, oe oko ida asianaa sulia da idu oe oko gwouru ana si gula fuana na tooa siofaa. ¹⁰ Haia, si kada ta wane e soe oe, oko gwouru amu ana si gula ana faato'oulaa eeri si kada na wane na e soe oe mai e dao, nia ka bae urii fuamu, <Ruana ae, o idu aala mai uria si gula diana naa.> Urinae, i nia ka faabaita oe nae i maada na tooa gi na molu figu i seenae. ¹¹ Sulia na wane na e faabaita nia i talana, daka faato'ou nia. Ma na wane na e faato'ou nia i talana, daka faabaita nia.>>

¹² Sui a Jesus ka bae urii fuana na wane na e haungainia na fangalaa nae, <<Si kada o haungainia ta fangaa, langi osi soea go amu mai na ruana oe gi ma na aebara oe, ma langi na wane todadoo gi na da too garangi oe. Sulia tara gera haitamana daka haungainia ta fafangaa urinae ma gera soe oe laugo uria duulana laugo si doo na o iilia. ¹³ Si kada o haungainia ta fangaa, oko soea mai na tooa siofaa gi, ma na tooa gi na aeda ma langi na abada e mae, ma na tooa gi na maada e rodo. ¹⁴ Lea o iili urinae, ka oilakea fuamu. Sui boroi ana langi dasi duu fuamu, tara a God naa ka duua fuamu ana, si kada na tooa o'olo gi da tatae lau faasia na maea.>>

Si oomelawanea sulia na maoma i langi.

¹⁵ Ma ana si kada nae, tee wane ana tooa gi na da gwouru uria fangalaa e rongoa si taa naa Jesus e haea, nia ka bae urii, <<Si oilakea fuana tooa gi na tara daka fanga ana maoma na laona Initooa nia a God.>>

¹⁶ Ma Jesus ka bae urii, <<Ana tesi kada tee wane e haungainia tee maoma baita ma ka soea mai tooa oro uria fangalaa. ¹⁷ Ma ana si kada na doo gi e aade aagau naa, nia ka oodua wane rao nia ka lea uria

soelana mai tooa gi na nia e haea fuada gera ka lea mai. Nia bae urii, <Molu lea na mai sulia na doo gi e aade aagau sui naa.> ¹⁸ Sui gera ka tala'ae haea doo gi na e suusida na daka langi dasi lea mai. Tee wane e bae urii, <Nau ku folia tesi gano, ma ku doori lea fasi uria rikilana. O faarongo nia, nau ku kwaimanatai asianaa.> ¹⁹ Ma ruana wane ka bae urii, <Nau ku folia aakwala bulumakau ana si kada nae, ma nau ku doori lea kuka rikida fasi, gera da rao diana ma langi. O faarongo nia nau ku kwaimanatai kusi lea go kou.> ²⁰ Ma ouula wane ka bae urii, <Nau kufi aadegeni go, ma ka afetai asianaa fuagu uria lealaa mai. O faarongo nia nau ku kwaimanatai.> ²¹ Kadamanga na wane raoa naa e ooli mai, ma ka faarongo ana wane baita nia ana si doo nae gi, wane baita naa e rakehasu asianaa, ka bae urii fuana wane ni raoa nia, <O lea ali'ali sulia tala baita gi ma sulia tala to'ou gi, oko talaia mai tooa siofaa, ma na tooa da tero, ma na tooa na maada gi e rodo, ma na tooa na aeda e mae.> ²² Si kada wane raoa nae e ooli mai, nia ka bae urii fuana wane baita, <Aarai ae, si doo baa gi o haeda fuagu, nau ku iilida sui naa, ma si gula ni gwourua ana fafangaa oe e langi si fungu ua ana tooa.> ²³ Wane baita na ka bae lau urii, <O lea lau sulia gala tala gi na da too tau, oko soea lau mai teni tooa eeri na luma nau ka fungu. ²⁴ Haia, nau ku haea fuamu, e afetai fuana ta wane ana tooa baa ku soeda mai i nao daka ania tesi fanga ana maoma nau naa.>>>

²⁵ Ana tesi kada, na figura baita da lea fai nia a Jesus. Ma i nia e aabulo fuada, ka bae urii, ²⁶ <<Ta wane na e doori hau ana na fafurongo nau, i nia ka rakediana ani nau liufia na maa nia ma ni tee nia ma na afe nia ma na wela nia gi ma na haasina gi ma na waiwane nia gi ma ni nia i talana laugo. ²⁷ Ma so ni tei na e langi kasi ngalia na airarafolo nia ma ka langi kasi lea mai i burigu,

e afetai nia ka hau ana na wane ni fafurongo nau.

²⁸ <<Lea so ta wane ani gamu e dooria ka tolea ta luma baita, nia ka gwouru ma ka manata fasi sulia tara ta fita si malefo na nia ka too ana eeri ka bobola fai nia na faasuilana na luma nae. ²⁹ Lea nia si iili urinae, ma ka aalua naa na faangadoa ana na luma nae sui, ma na tooa gi da rikia i nia langi kasi too ana tesi malefo na e bobola uria na faasuilana, tara gera ka faawaela ani nia ma daka bae urii, ³⁰ <Na wane naa e hafalia na tolelana na luma, sui ka langi si bobola fai nia na faasuilana.>

³¹ <<Ma lea so ta aaofia na e lea fai nia tee aakwala tooni wane ni oomea nia gi uria na firulaa fai nia ta aaofia aai, na e lea mai fai nia na roo aakwala tooni wane ni oomea nia gi. Nia ka gwouru fasi ma ka manata fasi sulia aata na bali oomea nia ka langi si rigita si bobola go uria na firulaa fai nia na oomea nia na aaofia aai nae. ³² Ma lea e langi, i nia ka falea ta wane ana eeri ka lea ma ka gani uria na fanualama i matanga daaro, ana si kada da too tau ua mai. ³³ Urinae laugo, so ta wane ani gamu na e langi kasi eekwatainia na doo nia gi sui, e afetai ka hau ana ta wane ni fafurongo nau.>>

³⁴ Jesus ka bae urii lau, <<Na aasi nia na doo diana. Sui taa, lea na mamasialana e lea faasia, e afetai oko ooli lau fai nia. ³⁵ Haia, ma langi kasi diana naa fuana aadelana ana tee si doo. Sui boroi ana lea gera dolalia fai nia gano lao raoa, langi so gera ka aalua fai nia tafutafu gi na e haitamana ka fura ma ka aadea gano ka diana. Ma nia bobola go ana fuana daka ui ania na ada. Haia, molu fafurongo diana sulia si baelaa nae gi.>>

15

¹ Ana tee maedani, na wane oro gi na da wane faafefe ni gonilana na malefo ana na takisi, ma na tooa

ta'a gi laugo da dao uria na fafuron-golana a Jesus. ² Ma na Farisi gi ma na wane faatolomai ana kwaieresia da hafalia na ngunungunulaa daka urii, <<Na wane naa e gonitainia na tooa ta'a gi ma ka fanga na ana fai gera!>>

³ Nia nae a Jesus ka baea ana si oomelawanea gi fuada ka urii, ⁴ <<Lea so ta wane ani gamu e too ana tee talange sipsip gi ma tee doo ada ka langi ana, tara si taa naa na wane nae ka iilia? Nia ka tafusia na sikwa aakwala ma sikwa sipsip nae gi ma ka lea ka nani uria tee doo aai na e langi ana lelea ka daotoona go. ⁵ Ma si kada nia e daotoona, nia ka eele asianaa ma ka koua i gwouna abana, ⁶ ma ka ngalia mai i fera. Sui i nia ka soea mai na oote ruana nia gi ma na wane aefera nia gi eeri daka figu mai, ma ka bae urii fuada, <Nau ku eele asianaa sulia ku daotoona naa na sipsip nau baa e langi ana. Nia naa molu ka noni hahala fai nau!>>> ⁷ Ma a Jesus e bae lau ka urii, <<I nau ku haea fuagamu, na eelea baita ka urinae laugo i langi faafia tee wane na e garo ma ka manata ooli, ka liufia na sikwa aakwala ma sikwa iimola gi na da o'olo go ada.>>

⁸ Ma Jesus e baea si oomelawanea aai, ka urii, <<Lea so ta geni na e too ana ta aakwala rebe malefo gi ma ta tee fe doo ada ka langi ana, tesi taa tara na ni nia ka iilia? Ni nia ka faaharua ta kwesu, ma ka salofia na luma nia, ma ka nani ana si gula gi sui lelea ka daotoona go. ⁹ Ma si kada e daotoona naa, nia ka soea na ruana nia gi ma na iimola aefera nia gi daka figu mai siana ma nia ka bae urii fuada, <Ni nau ku eele asianaa sulia ku daotoona naa na rebe malefo nau baa e langi ana. Nia naa molu ka noni hahala fai nau!>>> ¹⁰ Ma a Jesus e bae lau ka urii, <<I nau ku haea fuagamu, si doo nae ka urinae laugo i langi. Na ensel nia gi a God da eele asianaa faafia tee wane na e ta'a, sui ka manata ooli.>>

¹¹ Ma Jesus e baea lau ana tesi

oomelawanea ka urii, <<Tee wane e too ana roo wela wane. ¹² Na wela i buri ka bae urii fuana na maa nia, <Maa ae, o falea mai na bali ai nau ana na aaludooa golu.> Haia, na wane nae ka tolingia naa na aaludooa gera i matangana na roo alakwa nia gi. ¹³ Ma i buira aange fe dani sui, na alakwa baa i buri ka faafoli na ana na bali aai nia ana aaludooa gera, ma ka lea na ana fai nia si malefo nia. Ma nia ka lea na ana uria na fera tau, ma ka nagaa teefou na ana na malefo nia gi ana na toolaa ta'a. ¹⁴ Ma i buira na e faasuia naa na malefo nia, na fioloa baita ka liu ana na bali fera nae, ma nia ka langi si too naa ana tesi doo. ¹⁵ Ma nia ka lea siana tee wane ana fera nae uria raolaa, ma na wane nae ka fale nia uria na raolaa bilia ana aadalaa sulia na boso nia gi. ¹⁶ Ma nia e dooria hasa ka ania mone ana tesi mudui fanga ana na fanga gera na boso gi, sulia ta wane i seenae kasi falea go tesi fanga fuana. ¹⁷ Sui si kada nia e manata diana, nia ka bae urii fuana i talana, <Na wane ni rao nia gi na maa nau da fanga lelea daka aabusu, ma i nau naa ku fiolo na agu uria na maea naa! ¹⁸ Nia diana nau ku ooli siana maa nau, ma kuka bae urii fuana, Maa ae, nau ku aade ta'a fuana a God ma fuamu laugo. ¹⁹ Nau kusi faorana naa oko alangi nau ana na wela oe. O faalamai nau kuka rao naa agu fuamu iilingia ta wane ni raoa oe.> ²⁰ Ma nia e tatae ka ooli siana maa nia.

<<Si kada nia e dao tau ua kou faasia i fera, na maa nia e aada kou, ka riki nia. Ma nia ka kwaimanatai asianaa ana na wela nia. Ma nia ka lalao kou ma ka ofia mai na wela nia ma ka nonoia. ²¹ Ma na wela nia nae ka bae urii fuana, <Maa ae, i nau ku aade ta'a fuana a God ma fuamu laugo. Nau kusi faorana naa oko alangi nau lau ana wela oe.>

²² Sui na maa nia e soea na wane ni rao nia gi ka urii, <Molu ali'ali! Molu ngalia mai na maku tekwa na e diana ka tasa ma molu ka faaofi nia ana. Ma molu ka aalua fe ringe ana kakauna abana, ma molu ka aalua

na tae silipa gi i aena. ²³ Lea sui, molu lea, molu ka haumaelia mai na gale bulumakau kobu baa eeri golu ka haungainia si fangaa ma golu ka eele agolu. ²⁴ Sulia na wela nau naa e iilingia nia e mae naa, sui nia ka mouri ooli lau. Ma nia ka iilingia nia ka langi ana, sui kuka riki nia lau.> Ma na fangaa nae ka hafali naa.

²⁵ <<Ma ana si kada nae, na wela aai baa i nao e too ua mai ana i laona na raoa. Ma si kada nia e ooli mai ma ka dao garangia na mai na luma, nia ka rongoa na lingeena na lalabalaa ma na waelaa. ²⁶ Ma nia ka soea tee wane ada na wane ni rao gi ma ka ledia uria na taa loko da hasi fai nia. ²⁷ Ma na wane ni rao nae e oolisia ka urii, <Na haasimu baa e ooli na mai i fera, ma na maa oe ka haumaelia naa na gale bulumakau kobu baa, sulia na haasimu e mouri diana lau ma ka ooli mai ka dao naa.> ²⁸ Ma na wela i nao ka rakehasu asianaa, ka langi si ruu na kou i luma. Ma na maa nia ka haga mai i maa, ma ka ingo ani nia kou uria na ruulaa i luma. ²⁹ Sui nia e oolisia na maa nia ka bae urii, <O rikia fasi, i nau naa ku rao fuamu iilingia ta wane ni rao o'oni oe sulia fe ngali naa gi, ma ku roosulia na baelamu gi. Sui boroi ana, osi falea mone amu ta gale nanigot fuagu hai so kuka haungainia agu tesi fangaa fai nia na ruana nau gi! ³⁰ Sui na wela aai oe naa, nia e nagaa na aaludooa oe ana na geni ooeoe gi, ma si kada e ooli mai ka dao i fera, oko haumaelia amu na gale bulumakau kobu baita diana baa fuana!> ³¹ Ma na maa nia e oolisia ka urii, <Wela nau ae, ni oe o too ka tau go amu fai nau i seenaa, ma na doo nau gi sui naa, na doo oe gi laugo. ³² Sui taa, golu haungainia naa mone agolu ta fangaa ma golu ka eele agolu, sulia na haasimu e iilingia ka mae naa, sui nia ka mouri ooli lau. Ma i nia e langi ana naa, sui si kada naa golu ka riki nia lau.>>

16

1 A Jesus ka bae lau ana oomelawanea fuada na oote fafurongo nia gi urii, <<Tee wane todadoo e too ana tee wane ni rao na e aalua ka baita usia na doo nia gi. Ma na tooa gi daka haea fuana na wane todadoo nae hasa na wane nia nae e faafefe ma ka nagaa go ana na doo nia gi. 2 Ma na aarai baita nae ka soe nia mai ma ka ledia ka urii, <Na taa naa na ku rongoa ani oe? O kedea na fita si malefo nau gi sui na o rao ana, sulia ni oe osi baita naa usia na doo nau gi.>

3 <<Ma na wane faafefe nae ka manata i talana urii, <Na wane baita nau e faasui nau naa faasia na raoa nau. Tesi taa naa kuka illia ana raolaa faalu? Nau kusi rigita naa bobola fai nia na elilana na kilu gi, ma ku ida laugo agu uria na ingolaa. 4 Nau ku haitamana si doo na tara kuka illia eeri si kada ku sui faasia ana raoa nau naa, na iimola gi daka gonitai nau go ada i laona luma gera gi.>

5 <<Ma nia ka soea mai na wane gi na da ngalilanga siana na wane baita nia, ma ka bae urii fuana na eetana wane, <Fita si doo na o ngalilanga ana siana na wane baita nau?> 6 Nia e oolisia ka urii, <Tee talange bii doo baita ana oel.> Ma na wane faafefe nae ka bae urii fuana, <Na abe doo ana na ngalilangaa oe naa. O gwouru ma oko kedea go na lima aakwala.> 7 Ma nia ka bae urii fuana na ruana wane, <Ma ni oe, fita si doo na o ngalilanga ana?> Nia e oolisia ka urii, <Na tee tooni luelue ana mige doo gi uria na beredi.> Ma na wane faafefe nae ka bae urii fuana, <Na abe doo ana na ngalilangaa oe naa, o kedea go na kwalu talange doo.> 8 Ma na wane baita nia ka baelafe nia uria si liotoo na nia e illia. Sulia na iimola gi ana molaagali naa da liotoo ka tasa ana na dongana na molaagali naa ka liufia na iimola gi ana na raralaa.

9 <<I nau ku haea fuagamu, muka falea na rikidooa gamu uria

kwai'adomilana wane e'ete, ma tara a God e gonitai gamu i langi na gula e totoo firi.

10 <<So ni tei na e rao diana ana si doo to'ou gi, nia ka rao diana laugo ana si doo baita gi. Ma so ni tei na e rao ta'a ana si doo to'ou gi, nia ka rao ta'a laugo ana si doo baita gi. 11 Nia naa, lea langi musi rao diana ana na todadoo gi lao molaagali, a God ka langi si manata ngado laugo ani gamu fai nia na todadoo mamana. 12 Ma lea musi rao diana ana si doo nia ta wane e'ete, a God ka langi si falea laugo si doo fuagamu i langi.

13 <<Langi ta wane ni rao na ka rao fuana roo wane baita e'ete gi. Lea urinae, tara nia ka ngidu au'au fuana ta wane baita ma ka rakediana ana fuana ta wane baita aai. Ma langi nia ka rao diana ana fuana ta wane ma ka eekwatainia ana ta wane aai. Nia naa, e afetai so muka rao fuana a God ma na malefo ana tee si kada.>>

14 Si kada Farisi gi da rongoa si doo naa, gera ka aefara ana Jesus, sulia gera tooa da dooria asianaa na malefo. 15 Jesus ka bae urii fuagera, <<Gamu boro mu illia doo diana i nao na tooa gi, eeri gera ka baelafe gamu. Sui taa, a God e haitamana go ana mango gamu gi. Sulia si taa na na wane e manata baita ana, God e langi kasi manata baita go ana.>>

Faatolomailaa sulia kwaieresia Moses gi.

16 Jesus ka bae lau urii, <<Na kwaieresia Moses gi ma na kekedelaa gera profet gi e rao mai lea ka dao ana si kada John Siuabu e dao ana. Haia, ma tala'ae mai ana John, na talongailana Faarongolaa Diana sulia Initooa a God. Ma na tooa oro daka hasi uria ruulana mai. 17 Sui taa, kwaieresia e afetai ka funu. Lea so i langi fai nia na molaagali da funu, nia waluda liufia tesi bae to'ou i laona na kwaieresia ka funu.

18 <<So ta wane ka lugasia afe nia ma ka aadea lau ta aai faalu, nia e ooe naa. Ma lea ta wane ka aadea

na aai na da lugasia, nia ka ooe naa laugo.>>

Wane initoo fai nia a Lasaros.

¹⁹ A Jesus ka baea tesi oomelawanea ma ka urii, <<Tee wane rikidoo na e oofi ana na maku diana gi na liulada e baita, ma ka too ana na dianaa sulia dani. ²⁰ Ma tee wane siofaa na maala gi e haru susufu ana nonina, na hatana a Lasaros, e gwouru go ana i aena na maa ana luma nia na wane initoo nae. ²¹ Ma Lasaros e dooria hai so ka ania mone ana na oorongana na fanga na e asia faasia na tafe ni fanga na wane initoo nae. Ma si kada a Lasaros e gwouru i aano, na kui gi boroi da dao mai, daka meelia na maala nia gi. ²² Haia, na wane siofaa nae ka mae, ma na ensel gi daka ngali nia siana a Abraham uria na fangaa baita i langi. Sui na wane initoo ka mae laugo, ma daka aalua naa. ²³ I nia ka too ana na filaa baita ana si gula ana nonifilaa too firi. Ma nia ka aada alaa kou ma ka rikia tau kou a Abraham ma a Lasaros ka too ana siana. ²⁴ Ma nia ka rii kou fuana a Abraham ma ka urii, <Koo nau a Abraham ae, o manatai nau mai. O falea mai a Lasaros, eeri ka kanoa mone mai ana na kakauna abana ana tesi kafo ma ka faagwaria mone ana na meagu, sulia i nau ku too na ana na filaa i laona na eere naa.> ²⁵ Sui a Abraham ka bae urii fuana, <Wela nau ae, o manatatoona fasi amu si kada baa o mouri mai ana, i oe o too ana na doo diana oro gi, ma a Lasaros ka too go ana ana na doo ta'a gi. Sui ana si kada nae, ni nia ka too na ana na eelea i seenaa, si kada oko too amu ana na nonifilaa. ²⁶ Ma tee dari baita e too i matanga golu, ma ka langi si bobola fai nia ta wane ka tasa kou uria i bali aai naa faasia i seenaa. Ma ka langi si bobola laugo fuana wane ka folo mai siamelu.>

²⁷ <<Ma nia e oolisia ka urii, <Koo ae, nau ku ingo ani oe kou hai so oko oodua a Lasaros uria luma nia na maa nau, ²⁸ eeri ka bae fifii fuada na lima haasigu gi, aata daka lea laugo mai ana si gula ni nonifilaa.>

²⁹ Sui a Abraham e oolisia ka urii, <Na kekedelaa gi a Moses ma na profet gi e too sui go ana. Nia bobola fuana daka fafurongoa.> ³⁰ Ma nia ka bae urii, <Koo nau a Abraham ae, e langi. Lea so ta wane na e mouri ooli lau ma ka lea i siada taari, gera daka manata ooli faasia na aabulolaa ta'a gera gi.> ³¹ Ma a Abraham ka bae urii fuana, <Lea e langi dasi fafurongo na kekedelaa a Moses ma na profet gi, e afetai go daka manata mamana boroi ana so ta wane ka tatae lau faasia na maea.>>>

Aade ta'alaa.

17

¹ A Jesus e bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Si doo gi na e aadea na wane gi gera ka iili doo ta'a, tara gera ka dao mai, ma tara ka ta'a asianaa fuana wane na e aadea gera ka fuli! ² Nia e diana fuana go na lea so daka ngalia ta fou baita daka kania i luana, sui daka ngalia daka ui ani nia lao aasi, aata lea ka faata'afia ta wela ana wela to'ou naa gi lao aade ta'alaa. ³ Haia, ma ni gamu muka aadasuli gamu!

<<Lea so na haasimu e aadea doo ta'a gi, o ngatafia. Lea nia oolitai manata, o manata luke nia. ⁴ Ma lea na aabulolana e ta'a fuamu ana fiu si kada ana tee fe dani, sui nia ka lea laugo mai siamu ana fiu si kada ma ka haea, <Nau ku oolitai manata naa,> oko manata luke nia naa.>>

⁵ Na fafurongo nia gi da bae urii fuana a Jesus na Lord, <<O faarigita manata mamanalaa gami.>>

⁶ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Lea so muka too ana manata mamanalaa to'ou boroi ana iilingia ta mige doo na e to'ou asianaa, muka haitamana go agamu uria na baelaa fuana ta ai, <Oko lafu fe lalimu ma oko tae kou i laona na aasi.> Ma nia tara ka roosulia go ana na baelamu.

⁷ <<Lea so ta wane ani gamu ka too ana ta wane ni rao na e elia na hae gano ma langi ka aadasulia na sipsip gi, ma si kada nia e ooli mai faasia i hara, e utaa? Tara oko haea go amu

fuana eeri ka lea ali'ali mai ma ka fanga fasi? ⁸ Langi! Tara oko bae urii fuana, <O kukia mai na fanga nau, sui oko oofi faalu mai, oko rao fuagu, lea ku fanga ma ku gwou sui. I buri, ofi fanga ma ofi gwou amu.> ⁹ Haia, ma ni oe o tangoa na wane ni rao nae sulia nia e ilia si doo naa gi o oodua uria? Langi! ¹⁰ Ka urinae laugo fuagamu. Si kada gamu ilia sui naa si doo gi sui na a God e oodu gamu uria, muka bae urii, <I gami na wane o'oni ni raolaa gi go ana, gami mi ilia go agami na raoa gami gi.>>

A Jesus e guraa na aakwala wane.

¹¹ A Jesus e lea uria i Jerusalem, ma ka liu matangana i Samaria ma i Galili. ¹² Ma si kada nia e dao ana tee maefera to'ou, nia ka daotoona tee aakwala wane na fura e haungida. I gera da take tau mai, ¹³ ma daka rii baita mai daka urii, <<Jesus na Aarai baita ae, o manatai gami mai!>>

¹⁴ Ma si kada a Jesus e rikida, nia ka bae urii, <<Gamu lea, muka faatai nonigamu gi i siada na fa-taabu gi, eeri daka haitamana hasa na nonigamu gi da mafo naa.>> Ma si kada da lea ana, na nonida ka mafo naa teefou. ¹⁵ Si kada tee wane ada e rikia na nonina e mafo naa, nia ka ooli mai ma ka rii baita ma ka baelafea a God. ¹⁶ Ma nia ka boururu i maana na aena a Jesus ma ka tangoa. Nia na wane maadiu faasia i Samaria.

¹⁷ Ma a Jesus e bae urii, <<E utaa? Na aakwala wane baa na nonida e mafo baa. Ma ta sikwa wane aai da nia ada i fai? ¹⁸ Utaa? Langi lau ta wane na ka ooli mai uria na baelafelana a God, ma tee taifilia go na wane maadiu naa?>> ¹⁹ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<O tatae, oko lea na amu. A God e guraa oe sulia ni oe o manata mamana ani nau.>>

Daolana mai Initooa a God.

²⁰ Teni wane ana Farisi gi da soele-dia Jesus daka urii, <<Si kada taa na tara Initooa nia a God ka dao mai?>>

Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Na Initooa a God langi kasi dao mai eeri so tooa daka rikia. ²¹ Ma e langi ta wane so ka bae urii, <Aada fasi, nia naa!> Ma langi urii, <Nia loko!> Sulia na Initooa a God e too i laona liona tooa gi.>>

²² Sui a Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Si kada tara ka dao mai, si kada tara muka dooria rikilana tee fe dani ana dani nau, na Wela nia limola gi. Sui langi musi rikia. ²³ Ma teni wane gi tara daka bae urii fuagamu, <Aada fasi, nia loko!> Ma langi urii, <Aada fasi, nia naa!> Haia, langi molu si lea fuana aadalaa uria. ²⁴ Sulia na oolilaa nau mai tara ka iilingia na sinamaaru na e sina folosia na mamangaa ma na raralana ka talafia sui lao mamangaa loulou. ²⁵ Ma suifetei na oolilaa nau mai, tara kuka nonifii ma na tooa gi tara gera ka oote gera ani nau. ²⁶ Si kada tara kuka ooli mai ana e iilingia laugo ana si kada a Noa. ²⁷ Si kada a Noa, na tooa gi da fafanga ma daka gwou, ma wane gi ma na geni gi gera da aade gera gi. Sui daka tona ana fe dani a Noa e tae ana lao faka ma na iigwa e iigwa mai, ma ka haumaelida teefou. ²⁸ Haia, si kada tara kuka ooli mai ana, e uusulia laugo na maedani baa a Lot, sulia tooa gi da fafanga, ma gera gwou, gera ka faafoli, gera uususia, gera fafasi, ma gera ka totole beu. ²⁹ Sui daka tona ana fe dani a Lot e lea faasia i Sodom, ma na eere ka sifo na mai faasia i langi ka haru maelida teefou. ³⁰ Tara ka urinae laugo ana fe dani kuka ooli mai ana.

³¹ <<Ma ana fe dani nae, na wane na e too mai i maa ana luma nia, langi kasi ruu lau mai i laona uria ngalilana doo nia gi. Ka urinae laugo fuana wane na e ni mai hara, langi kasi ooli lau mai i luma. ³² Gamu ka manatatoona afe a Lot. ³³ So ni tei na e dooria ka dau faafia na mourilana fuana i talana, tara nia ka mae. Ma so ni tei na ka lugasia na mourilana, tara nia ka mouri mamana naa. ³⁴ Nau ku haea

fuagamu, ana fe rodo nae tara roo wane na da teo laona tee iifitai, ta wane tara kuka ngalia, ma ta wane tara ka too. ³⁵⁻³⁶ Roo geni gi daaro rao oofu, ta geni kuka ngalia, ma ta geni ka too.>>

³⁷ Sui na oote fafurongo nia gi gera ledia daka urii, <<Lord ae, fai nae?>>

Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<So i fai na rae e too ana, na manu gi laugo gera ka oogu seenae.>>

18

¹ A Jesus e faarongoa na oote fafurongo nia gi ana si baea oomelawane naa, eeri ka faatainia fuada gera ka fooa sulia dani ma langi dasi fiitala. ² Nia ka bae urii, <<Tee wane ni keketolaa e too ana tee fera, ma e langi kasi moungia a God ma e langi kasi haebaita go ana ta wane. ³ Ma tee geni oru i laona na fera nae e lea mai sulia dani siana uria ingolaa ma ka bae urii, <I nau ku dooria oko keketo ana o'oloa fuagu uria na maalimaea nau.> ⁴ Ma sulia si kada e tau, na wane ni keketolaa nae kasi aala go faafia. Sui i buri nia ka bae urii fuana i talana, <Sui boro i ana nau kusi moungia go a God ma langi kusi haebaita go ana ta wane, ⁵ tara nau ku keketo o'olo na agu fuana na aai oru na e faa'abero nau ka lea ngado go mai ana, aata ni nia ka faaulafu nau ana na oolilagulaa mai!>>>

⁶ Ma a Jesus na Lord ka bae urii, <<Muka rongoa fasi si doo na wane ni keketo ta'a nae e haea. ⁷ Utaa? A God kasi falea go na o'olo fuana na iimola aadafilina nia gi na da aangi fuana ana fe hato ma fe rodo? Utaa? Nia kasi adomi ali'ali go ani gera? ⁸ Nau ku haea fuagamu, i nia ka fale ali'ali ana na o'oloa fuada. Ma si kada nau na Wela nia iimola gi ku ooli mai ana lao molaagali, tara kuka daotoona agu aange tooa gi na da manata mamana.>>

⁹ A Jesus e haea na oomelawane naa fuada teni tooa gi na da manata

ngado ani gera i talada hasa da o'olo ma daka sinitainia teni tooa aai gi, ka urii, ¹⁰ <<Tee roo wane da lea i laona na Beu Aabu a God uria na fooalaa. Tee wane na Farisi, ma ta wane aai na wane faafefe na e goni na malefo ana takisi. ¹¹ Na Farisi nae e take taifilia nia, ma ka fooa urii, <God ae, i nau ku tango oe sulia e langi kusi iilingia na wane aai e'ete gi sui. Sulia gera da beli ma da ilia na doo ta'a gi ma daka ooe. Nau langi kusi iilingia na wane ta'a loko na e gonina na malefo ana takisi. ¹² Nau ku aabu fanga ana roo si kada laona tee fe wiki, ma ku falea na tangafulu ana na doo nau gi na ku toda fuamu.>

¹³ <<Sui na wane na e gonina na malefo ana na takisi, nia e take tau mai ana. Ma nia kasi aada kou uria i langi, sulia ni nia e ida laugo ana. Ma nia ka faatainia na rakebukonulaa ka gumulia na ruruuna, ma ka bae urii, <God ae, oko manatai nau mai, i nau na wane fualangaa!>>>

¹⁴ Ma a Jesus e bae laugo urii, <<Nau ku haea fuagamu, na wane aai na e rakebukonu naa, a God e faa'o'olo ana si kada nia e ruu kou i maa. Haia, ma na Farisi ka langi. Sulia na tooa gi na da faabaita gera i talada, a God tara ka faato'ou gera. Ma na tooa gi na da faato'ou gera i talada, a God tara ka faabaita gera.>>

Jesus e faadiana gala wela gi.

¹⁵ Ma teni tooa gi gera ngalia mai gala wela gera gi siana Jesus, eeri ka aalua abana fafona gwouda ma ka faadiana gera. Ma si kada oote fafurongo nia gi da rikia, gera ka ngatafida. ¹⁶ Sui Jesus ka soea mai gala wela nae gi siana, ma ka bae fuana oote fafurongo nia gi ka urii, <<Muka faalamainia na gala wela gi daka lea mai ada siagu, langi musi luida, sulia ni tei naa e manata mamana ka iilingia gala wela, nia ka bobola uria toolaa lao Initooa nia a God. Nia naa, langi musi luida faasia lealaa mai siagu. ¹⁷ Doo mamana nau ku haea fuagamu, so ni tei

na e langi kasi manata mamana iilingia na gala wela, nia langi kasi bobola uria toolaa laona Initooa nia a God.>>

Faatolomailaa sulia wane rikidoo.

¹⁸ Tee wane baita gera Jiu e ledia a Jesus ka bae urii, <<Faatolomai diana ae, si doo taa na kuka aadea eeri kuka too ana mouria na langi kasi sui?>>

¹⁹ Jesus e oolisia ka bae urii, <<Utaa na oko haea nau ku diana? E langi ta wane kasi diana, ma ta taifilia a God go. ²⁰ Oe o haitamana kwaieresia God nia urii, <Langi osi ooe, osi hauwane, osi beli, osi suge faafia ta wane, ma oko manata baita ana maa oe ma ni tee oe.>>>

²¹ Wane nae e oolisia ka bae urii, <<Ana to'oulagu mai lea ka dao i tara'ena, nau ku aade mai sulia kwaieresia nae gi sui.>>

²² Ma si kada Jesus nia rongoa si doo nae, nia ka bae urii fuana, <<Tesi doo lau ua fuamu oko aadea. Lea kou, oko faafoli ana doo oe gi sui, ngalia si malefo nae gi, oko falea fuana tooa na da siofaa, eeri oko too ana rikidooa i langi. Sui oko lea mai suli nau.>> ²³ Ma si kada wane nae e rongoa si doo nae, na liona ka dila asianaa, sulia nia na wane rikidoo.

²⁴ Ma si kada Jesus nia rikia wane nae na liona e dila, nia ka bae urii, <<Nia tara ka afetai asianaa fuana tooa na da rikidoo gera ka ruu i laona Initooa a God. ²⁵ Ma e afetai ka tasa asianaa fuana ta wane na e rikidoo so ka ruu laona Initooa a God faasia na doo fai ae baita so ka ruu i laona mae kwakwada ana ogilaa.>>

²⁶ Haia, si kada tooa na da rongo si baelaa nae gi, gera ka ledia daka bae urii, <<Lea nia afetai urinae, ni tei mone ana na tara ka ngalia na mouria firi?>>

²⁷ Ma Jesus ka oolisia ka urii, <<Si doo nae nia ka afetai fuana wane, sui taa fuana God nia langi kasi afetai.>>

²⁸ Ma a Peter ka bae urii fuana Jesus, <<Ma ni gemelu mone? Sulia gemelu melu lugasia teefou na ana

afutana si doo gemelu gi ma melu ka lea na mai suli oe.>>

²⁹ Jesus ka bae urii, <<Iiuka. Ma ni nau ku haea fuagamu, so ni tei na e lugasia luma nia, afe nia, bare haasina gi, maa nia ma ni tee nia, ma na wela nia gi i nunufana Initooa nia a God, ³⁰ tara nia ka toda si doo oro laona molaagali na liufia si doo baa gi nia lugasida. Haia, ana mouria faalu na e lea mai, tara wane nae ka ngalia na mouria firi.>>

Ooula si kada Jesus nia bae sulia maelana.

³¹ Ma si kada Jesus nia lea fai nia oote fafurongo nia gi taifili gera, nia ka bae urii fuada, <<Golu lea agolu kou i Jerusalem eeri gera ka faafonoa si doo baa gi na profet gi da kede a suli nau na Wela nia Iimola gi ana. ³² Tara gera ka fale nau laona abana tooa da maadiu gi eeri gera daka onionga ani nau, ma daka kwalangi nau, ma daka ngisufi nau. ³³ Gera ka rabusi nau, ma gera ka haumaeli nau. Sui ana ooulana fe dani, tara nau kuka mouri lau.>>

³⁴ Sui na oote fafurongo gi langi gera kasi haitamana go baelaa nae gi a Jesus e haeda, sulia God e haufinia na malutana faasida. Nia naa e aadea gera dasi haitamana taa na Jesus nia bae sulia gi.

Jesus e guraa wane maana e rodo.

³⁵ Si kada Jesus e dao garangia maefera i Jeriko, tee wane maa rodo e gwouru i ninimana tala. Ma sulia dani nia soe malefo siana tooa. ³⁶ Ma si kada nia rongoa wane oro gi da liu siana, nia ka soeledi gera ka bae urii, <<Taa nae?>>

³⁷ Ma gera oolisia daka bae urii, <<A Jesus na wane baa faasia i Nasaret na e lea mai.>>

³⁸ Ma wane maa rodo nae nia ka rii ma ka bae urii, <<Jesus ae, oe na Aaofia ana kwalafaa a David, o manatai nau!>>

³⁹ Ma tooa na da eeta i nao daka ngatafia, ma gera daka haea nia ka too aaroaro. Sui nia kafi rii baita tasa ma ka bae urii, <<Oe Aaofia ana kwalafaa David, o manatai nau.>>

⁴⁰ Sui Jesus e take ma ka haea fuagera hai daka talai nia mai siana. Si kada nia dao garangia, Jesus ka ledia, ⁴¹ <<Taa naa o dooria kuka aadea fuamu?>>

Haia, wane maa rodo baa ka bae urii, <<Aarai ae, nau ku doori hai so kuka aada lau agu.>>

⁴² Jesus ka bae urii fuana, <<Okoo aada naa. God e guraa oe sulia o manata mamana ani nau.>>

⁴³ Ma ali'ali nia ka aada naa, ma ka lea fai nia a Jesus, ma ka tangoa a God. Ma si kada tooa gi da rikia, gera ka baelafea God.

A Sakias.

19

¹ A Jesus e dao i Jeriko ma ka tasa kou. ² Ma tee wane baita gera na wane faafefe gi na da gonia na malefo ana takisi, na hatana a Sakias, wane todadoo baita. ³ Ma nia ka hasi uria na rikilana a Jesus. Sui ka afetai, sulia nia e kukuru asianaa ma ka langi si rikia a Jesus sulia na figua e bokosi nia. ⁴ Haia, nia ka lalao kou i nao ana figua nae, ma ka raa i gwouna tee ai eeri ka rikia a Jesus na e lea mai sulia na tala.

⁵ Si kada a Jesus e dao ana si gula nae, nia ka aada alaa kou ma ka rikia a Sakias, ma ka bae kou fuana ka urii, <<Sakias ae, o sifo ali'ali mai, sulia nau tara kuka too i luma oe i tara'ena.>> ⁶ A Sakias ka eele asianaa ma ka sifo ali'ali mai ma ka gonitainia naa a Jesus laona luma nia.

⁷ Na tooa gi sui da rikia si doo naa, ma daka ngunungunu daka urii, <<A Jesus e lea naa uria na toolaa fai nia na wane ta'a.>>

⁸ Sui a Sakias e tatae, ma ka bae urii fuana a Jesus na Lord, <<Aarai baita ae, tara nau ku falea bali ana na todadoo nau fuana na tooa siofaa gi. Ma lea so ku ngali tasa mai ta wane ana tesi doo, nau tara kuka duu fuana ana fai si doo.>>

⁹ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<I tara'ena a God e faamouria na wane nae, sulia na wane naa e manata mamana ana God iilingia manata

mamanalaa na koo gia a Abraham. ¹⁰ I nau na Wela nia limola gi ku lea mai uria nanisilana na tooa gi na da lea garo eeri kuka faamouria gera.>>

Ta si oomelawanea sulia oolilana mai wane initoo.

¹¹ Si kada tooa gi gera fafurongoa ua go ada baelana Jesus, nia ka tasa dongaa ana baelana, ma ka bae lau ana si oomelawanea. Ma Jesus e dao garangia naa i Jerusalem, ma na tooa gi manatada baa hasa si kada tara God ka hau ana Aaofia, nia garangi naa. ¹² Nia na aadea Jesus ka bae urii fuada, <<Tee wane ana aebara initoo, nia aade aagau uria lealaa siana tee aaofia baita e too tau mai, eeri ka gania uria na baitaa ma na initooa haia ana si kada nia ka ooli mai ana nia kafi aaofia fuana fera nia. ¹³ Ma suifetei nia kafi lea, nia ka soea mai aakwala wane ni raoa nia gi siana, ka falea si malefo baita fuada, ka bae urii, <Muka rao ana si malefo nae, eeri muka ngalia lau si malefo gi maana maasi nau.> ¹⁴ Ma na tooa nia gi na wane initoo naa, gera sinatai nia, ma daka falea teni wane hai gera ka bae fai nia aaofia baita sulia langi dasi dooria go fuana wane naa ka aaofia fuagera.

¹⁵ <<Sui ka urinae boroi ana, na aaofia baita naa e aalua wane nae ka aaofia na ana fuada, ma ana si kada nia ooli mai, nia ka soe uria wane ni raoa baa gi e fale malefo fuada, eeri ka daotoona fita si malefo lau na gera toda maana si malefo baa e falea fuagera. ¹⁶ Haia, na wane rao totongenao e lea mai, ka bae urii, <Aarai ae, nau ku todaa aakwala si malefo lau fonea si malefo baa o falea fuagu.> ¹⁷ Ma wane initoo nae ka bae urii fuana, <Oe wane rao diana. Sulia ku haitamana kuka manata ngado amu ana si doo to'ou gi, haia urinae nau ku aalu oe oko baita usia aakwala maefera.> ¹⁸ Sui ruana wane ni rao e lea mai ka bae urii, <Aarai ae, nau ku todaa lau lima si malefo lau fonea si malefo baa o falea fuagu.> ¹⁹ Ma wane initoo ka bae urii fuana <Oe tara oko

baita usia lima maefera.> ²⁰ Buirā, ooluna wane ni rao ka lea lau mai, ka bae urii, <Aarai ae, si malefo oe baa gi na ku ngalia, kuka afu agu faafia ana maku. ²¹ Sulia nau ku mou ani oe wane susuala. Oko haitamana ngalilana si doo wane ete gi, ma oko haitamana ngalilana laugo fanga faasia raoa gera wane aai gi.> ²² Sui wane initoo na ka bae urii fuana, <Oe wane rao ta'a. Nau ku keto oe ana si baelaa oe gi. Oe haea hasa nau wane ku susuala, ma kuka ngalia si doo langi lau na doo nau gi, ma kuka ngalia si fanga faasia raoa teni wane gi. ²³ Lea oe manata urinae, utaa na langi osi ngalia si malefo nau, ma oko aalua amu laona si gula ni aalu malefolaa, eeri si kada ku ooli mai ana, kuka ngalia tesi malefo to'ou i maana?> ²⁴ Sui wane initoo nia ka bae urii fuana tooa na da take seenae, <Molu ngalia si malefo naa faasia, molu ka falea fuana wane na e too ana aakwala si malefo.> ²⁵ Gera ka bae urii, <Nia e too na ana aakwala si malefo.> ²⁶ Ma wane initoo e oolisia ka urii, <Nau ku haea fuagamu so ni tei na e iili diana ana si doo na gera da falea fuana, gera haitamana daka falea lau teni si doo fuana lau. Ma so ni tei naa langi si iili diana ana si taa naa gera falea fuana, sui boroi ana si ta to'ou na nia too ana, haitamana gera ka lafua faasia. ²⁷ Haia, ma fuana maalimaea nau gi baa da oote gera ani nau kuka aaofia fuada, talaida mai, muka haungida siagu see.>>>

Si kada tooa gi da manata baita ana Jesus.

²⁸ Buirā a Jesus e bae urinae sui, nia ka eeta naa i nao fui i Jerusalem. ²⁹ Ma si kada nia dao garangia fera i Betfeis ma i Betani siana gwe uuo da alangia ana Olivtri, nia ka oodua roo fafurongo nia gi i nao, ka bae urii, ³⁰ <<Moro lea fuana maefera na golu rikia kou loko, tara moro ka rikia tee gale dongki na ta wane kasi tae ua i fafona, gera kania i seenae. Moro lukea, moro ka talaia mai siagu.

³¹ Lea ta wane ka ledi gomoro, <Uria taa na moro ka lukea dongki naa?> Moro ka bae urii fuana, <Aarai baita gemere e dooria.>>>

³² Haia, roo wane naa daaro lea, daaro ka daotoona iilingia Jesus e haea naa. ³³ Si kada daaro lukea ana na dongki naa, na wane gi ana dongki daka bae urii, <<Uria taa na moro ka lukea?>>

³⁴ Daaro ka bae urii, <<Sulia Aarai gemere e dooria.>> ³⁵ Ma daaro ka talaia na mai siana Jesus, ma daaro ka aalua teni maku daaro gi i fafona ogina na dongki nae, ma gera ka adomia Jesus eeri ka gwouru i fafona. ³⁶ Ma si kada Jesus e lea kou ana sulia tala, tooa gi daka regweta teni maku gera gi lau sulia tala eeri ka fali i fafona.

³⁷ Ma ana si kada nia dao garangia i Jerusalem ana si gula na tala e sifo toli ana fe uuo i Olivtri, na tooa oro ana fafurongo nia gi da nia i seenae, ma gera ka tala'ae baelafea God ana si riilaa baita, faafia si doo baita gi gera rikia. ³⁸ Ma gera ka bae urii, <<God ka faadiana na aaofia na e lea mai ana hatana a Lord. Ma si fanualama ka too i langi. Gia ka baelafea a God!>>

³⁹ Ma teni Farisi gera ni laugo i seenae, ma gera ka bae urii fuana Jesus, <<Faatolomai ae, o haea fuana oote fafurongo oe naa gi, gera ka too aaroaro.>>

⁴⁰ Ma a Jesus ka oolisida urii, <<Nau ku haea fuagamu, lea gera too aaroaro, na fou nae gi tara gera ka tasa dongaa fuana baelafelana a God.>>

Jesus e aangī fuana Jerusalem.

⁴¹ Ma ana si kada Jesus e dao garangia Jerusalem, nia ka aada kou, ma ka rikia na maefera nae, ma ka aangī sulia na liona e bukonu fuana tooa na gera nia i seenae. ⁴² Ma ka bae urii, <<Nia diana lea so molu ka haitamana i tara'ena na malutana e talaia wane uria fanualama. Sui taa, i tara'ena na gamu ka lalafusia. ⁴³ Si kada tara ka dao mai, hai na maalimaea gamu gi gera ka lea mai

gera ka firu fai gamu, ma gera ka boko usi gamu, muka lalafusia na tafilaa. ⁴⁴ Ma gera ka tagalangainia fera gamu gi ma na tooa gi sui laona. Ma tesi fou boro kasi too ana si gula na gera too ana. Daka labasia fera gamu, sulia langi musi haitamana si kada fuana God ka lea mai ana uria faamourilaa gamu.>>

Jesus e lea i laona Beu Aabu a God.

⁴⁵ Si kada Jesus e ruu kou laona labata ana Beu Aabu a God, nia ka taria na tooa da faafoli. ⁴⁶ Ma nia ka bae urii fuagera, <<Ana na kedea ua na mai laona Kekedelaa Aabu, God e bae urii, <Na Beu nau, da alangia ana na beu ni fooma.> Sui gamu mu aadea ka iilingia na ana ta beu ni aagwalaa gera tooa bebeli.>>

⁴⁷ Ma ana fe dani gi sui, Jesus e faatolomai i laona Beu Aabu nia a God. Ma gera na fataabu baita gi ma wane faatolomai gi ana kwaieresia gi ma teni wane baita ana Jiu gi, gera hasi uria haungilana Jesus. ⁴⁸ Sui gera ka lafusua iililanalaa, sulia tooa gi gera too fai nia sulia dani, uria rongolana faatolomaia nia.

Soeledilaa sulia mamanaa nia Jesus.

20

¹ Ana tee fe maedani, Jesus e faatolomai fuana tooa gi i laona Beu Aabu a God. Ma nia ka faatalo laugo sulia si Faarongolaa Diana. Ma ana si kadamanga nae, na fataabu baita gi ma wane faatolomai gi ana kwaieresia gi fai teni wane baita gi laugo, gera lea mai siana Jesus.

² Ma gera ka soeledi nia urii, <<Na mamanaa utaa naa o too ana oko iilia ana doo naa gi naa? Ma ni tei naa e falea mamanaa nae fuamu?>>

³ Seenae, Jesus ka bae urii fuada, <<Nau boro, ku dooria ku soetoolomai fasi laugo ana tesi soetoolaa. ⁴ Utaa? Ni tei naa falea mamanaa fuana John ka siuabu ana tooa gi--God, langi na wane go ana?>>

⁵ Seenae, gera ka bae naa sulia i matangada kwailiu gera daka urii,

<<Lea so golu ka bae urii, <A God naa, nia falea mamanaa nae fuana,> seenae tara Jesus ka bae urii, <Lea urinae, utaa naa molu si manata mamana ana John?> ⁶ Ma langi lea so golu ka bae urii, <Na wane gi go ana na da falea na mamanaa fuana,> tara na tooa gi daka ui fou ani golu naa eeri daka haumaeli golu, sulia ni gera da manata mamana ana John nia ta profet laugo.>> ⁷ I seenae, gera ka oolisia Jesus daka urii, <<Gemelu langi melu si haitamana naa.>>

⁸ Seenae Jesus ka bae urii lau fuagera, <<Haia, nau boro tara kusi faarongo gomolu ana mamanaa utaa na nau ku too ana na kuka iilia ana doo nae gi naa.>>

Oomelawanea sulia na tooa ni rao ta'a gi.

⁹ I buira, Jesus ka faarongo gera lau ana si oomelawanea naa, ka urii, <<Tesi manga, tee wane initoo nia fasia tee raoa ai, ma nia ka faalamainia teni wane gi daka rao fasi ada lao raoa ai nia nae. Ma ni nia ka lea ana tee fera e too tau ka too sulia si kada tau. ¹⁰ Sui ka dao na ana si kada na raoa doo nae moua, wane initoo nae ka falea tee wane ni rao nia eeri ka ngalia mai tesi ta ana si doo gi na e fasia lao raoa. Sui si kada wane ni rao nae e dao lao raoa ai nae, na tooa nae gi daka kwaea, sui daka faaoli o'oni ani nia siana wane initoo nia.

¹¹ Haia, wane initoo nae ka falea lau ruana wane ni rao aai. Sui wane nae laugo gera daka kwaea laugo, gera da kwalangia ka ta'a asianaa, ma gera ka faaoli o'oni ani nia laugo.

¹² I seenae, wane initoo nae ka falea lau oula wane ni rao nia, ma gera ka kwae laugo ka maala, ma daka uini nia faasia si gula nae. ¹³ I buira, na wane initoo nae ka manata urii, <Tesi taa lau tara kuka iilia? Boro tara nau ku falea na agu na wela wane nau na ku liohau asianaa na ana. Haia, tara nia naa na tooa naa gi tara daka manata baita ana.>

¹⁴ Sui si kada tooa na da rao ana raoa ai naa, da rikia na wane nae, gera ka bae urii i matangada kwailiu, <Nia

naa na wela mamana nia na wane initoo baa mone nae, tara nia naa na ka ngali ana raoa ai nae. Golu haungia eeri ka mae ana, fuana golu ka ngalia na agolu na raoa ai na fuagolu.> ¹⁵ Sui gera daka kwae taria wane nae i maa faasia lao raoa ai baa, ma daka haumaelia.>>

Ma Jesus ka faarongo gera lau ka urii, <<Si taa lau na tara na wane initoo na too ana raoa ai nae ka iilia lau ana tooa naa? ¹⁶ Tara nia ka lea mai, ka haumaelia tooa nae gi. Sui ka aalua na ana na raoa ai nae fuana teni tooa e'ete gi naa ana fuana daka rao lau ana.>>

Si kada tooa naa gi da rongoa si baelaa nae gi a Jesus, gera ka bae naa urii, <<Langi nae, e afetai ka urinae!>>

¹⁷ Sui Jesus ka aada rigita fuada, ka bae urii, <<Urinae, si taa go na malutana si baea na lao Kekedelaa Aabu baa e bae urii, <Si fou baa na wane gi daka tole beu ana gera langi dasi dooria naa, sui nia e tae mai ka aalua fou initoo ka tasa ana luma?>

¹⁸ Ma so ni tei naa e asi nia fafona si fou nae, tara ka maga nia naa. Ma so ni tei na fou naa ka asia faafi nia, na nonina ka maga teefou.>>

¹⁹ Ana si kada nae, na fataabu baita gi fai nia na wane faatolomai gi ana kwaieresia gi, gera kafi aada haitamana si baea Jesus e haea suli gera, ma gera ka dooria daka dumulia ana si kada nae. Sui daka mou laugo ada ana tooa gi.

Si soeledilaa sulia takisi.

²⁰ Ma na tooa baita gi gera ka iiliili uria daotoo dianalaa ana ta tala uria dumulilana Jesus. Seenae, daka folia teni wane eeri daka suge ana soeledilanalaa a Jesus. Sulia gera dooria daka feengia ana tesi doo na kasi o'olo eeri daka bobola uria falelanalaa kou fuana wane baita faasia i Rom. ²¹ I gera da dao siana, ma daka bae urii, <<Wane faatolomai ae, gemelu melu haitamana i oe o haea na doo mamana gi, ma osi manata a'abo go sulia na baitalana na iimola. Ma o faatolomainia amu na mamana sulia na kwaidoorilaa nia a God fuana na tooa gi. ²² Urinae

ka utaa? Nia e bobola go ana fuagolu hai golu ka fale malefo ana takisi fuana aaofia na i Rom ma e langi?>>

²³ Ma Jesus e aada haitamana na mala'oe gera, ma nia ka bae urii, ²⁴ <<Faatania fasi mai tee fe malefo naa fuagu.>> Ma si kada gera ngalia mai si malefo fuana, nia e ledi gera ka urii, <<Haia, ni tei naa nununa naa i fafona malefo naa? Ma na hatana ni tei naa?>>

Haia, gera oolisia daka urii, <<Na aaofia i Rom naa.>>

²⁵ Ma Jesus ka bae urii fuada, <<Lea urinae, si taa na doo nia aaofia i Rom, molu ka oolifainia fuana aaofia i Rom. Ma si taa na doo nia God, molu ka oolifainia fuana a God.>> ²⁶ Ma gera ka too aaroaro, sulia gera kwele asianaa ana si oolililaa nae a Jesus. Ma gera ka langi si bobola na ana hai so daka mala'oea lau ana tesi doo i maana tooa gi.

Si soeledilaa sulia na tataea faasia maea.

²⁷ Sui teni wane gi ana na Sadusi gi da lea mai siana a Jesus. Tooa baa gera haea hasa na tooa da mae naa, e afetai gera tatae faasia na maea. Ma daka ledi nia urii, ²⁸ <<Wane faatolomai ae, na kwaieresia na a Moses e aalua fuagami e urii, <Lea ta wane e aadegeni, sui ka mae ma na afe nia ka oru, ma daaro si too go ana ta wela, na haasina ka aadea lau na aai oru nae, eeri daaro ka too ana ta wela fuana na wane aai baa e mae.>

²⁹ <<Haia, tee fiu waihaasina nae gi. Na wane i nao e aadegeni, sui ka langi si too ua ana ta wela, ma ka mae laugo ana. ³⁰ Ma na ruana wane ka aadea lau na aai oru nae, ³¹ ma sui na ooula wane laugo. Ma ka urinae sui go fuadaalu na fiu waihaasina nae gi. Ma gera dasi too sui go ana ta wela ma daka mae sui go. ³² Ma i buri, na aai oru baa ka mae. ³³ Haia, ana fe dani na tooa mae gi tara daka tatae lau uria na mouria, ni tei adaalu na aarai nia

mamana geni naa? Sulia daalu sui go daalu aadea.>>

³⁴ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Ana si kada naa, na wane gi ma na geni gi gera aarai ma daka afe. ³⁵ Sui ana si kada aai na e nia ua mai, na wane gi ma na geni gi na gera faorana fai nia na tataelaa faasia na maea ma daka too na ana na mouria firi, e langi dasi aarai ma dasi afe lau. ³⁶ Sulia i gera da iilingia na ada na ensel gi, ma e afetai na daka mae. I gera na wela nia gi naa a God, sulia da tatae faasia na maea.

³⁷ <<Haia, ma na kekedelaa nia a Moses e faafolaalia na ana fuaga hasa na tooa mae gi, daka mouri lau. Sulia si kada baa a God e faatai ana fuana a Moses ana eere baa ka harufia fe ai to'ou baa, a Moses e alangia a Lord ana, <A God baa a Abraham, ma a God a Aesak, ma a God a Jakob.> ³⁸ Na malutana e urii: Teni tooa gi da mae naa, gera fooasia ua a God, sulia gera mouri ua fai nia.>>

³⁹ Ma teni wane adaalu gi na wane faatolomai ana kwaieresia gi, gera ka bae urii, <<Wane faatolomai ae, na oolisilaa oe naa e diana asiana!>> ⁴⁰ Ma gera mou naa uria ledilaa lau.

⁴¹ Sui a Jesus ka ledi urii fuada, <<Utaa baa gera ka haea a Christ nia wela e lea mai faasia na kwalafaa a David? ⁴² Sui a David e tala haea ana i laona Kekedelaa Sam gi, <A God e bae urii fuana Lord nau: Oko gwouru i bali aalo ani nau, ⁴³ maasia si kada tara kuka adomi oe uria saitalaa ana maalimaea oe gi.> ⁴⁴ Haia, a David mone e alangi nia ana Lord, sui tara Christ ka aalua wela nia utaa?>>

⁴⁵ Si kada tooa oro gi da fafurongo, a Jesus ka bae urii fuana na oote fafurongo nia gi, ⁴⁶ <<Muka aadasuli gamu faasia na faatolomai gi ana kwaieresia gi, sulia gera dooria liliulaa fai nia maku ruruu tekwa gi, ma daka dooria laugo hasa na tooa gi da hae baita ani gera i maana usia gi, ma daka dooria gwourulaa ana naofe gula ni gwourulaa i laona Beu

Aabu gi ni figulaa, ma si gula diana gi kada ana fafangaa gi. ⁴⁷ Sui tooa baa da belia na luma gera oru gi, ma daka fooa tetekwa gi eeri na tooa gi da tangoda. Haia, na faatolomai gi ana kwaieresia gi na kwakwaelaa gera tara e baita ka tasa.>>

Jesus e tangoa falelaa nia gwe oru siofaa.

21

¹ Si kada Jesus e too ua i Beu Aabu a God, nia ka aadaada, ma ka rikia wane rikidoo gi da lea mai uria fale malefolaa lao fuli ni fale malefoa. ² Ma nia ka rikia laugo tee gwe inite na aarai nia e mae naa. Ni oru nae e siofaa asianaa. Nia ka lea mai, ma ka falea roo fe mige malefo to'ou. ³ Ma Jesus ka bae urii, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, si taa na gwe oru siofaa na nia e falea, nia baita ka tasa liufia tooa na gera fale malefo baita. ⁴ Sulia tooa rikidoo, gera falea go ada ta bali to'ou ana rikidooa gera gi. Sui gwe oru siofaa naa nia e fale teefou na ana si doo gi na nia e too ana uria mourilaa ana.>>

⁵ Ma teni wane gi ana na oote fafurongo nia gi, gera tangoa na Beu Aabu a God, sulia na aadasilana e diana asianaa ana si fou diana gi na da kasia ana, ma ana si falelaa gi laugo na da falea fuana a God laugo. Sui a Jesus ka bae urii fuada, ⁶ <<Si doo naa gi sui go na mu rikida naa, tara fe dani e dao mai e langi tesi fou si too go i fulina, da aatoli teefou i aano!>>

⁷ Ma gera ka soetona daka urii, <<Wane faatolomai ae, i aangita naa si doo nae gi ka dao mai ana? Ma si mamalafooa taa na ka dao fasi i nao eeri ka faatainia nia e garangi fuli naa?>>

⁸ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Muka aadaada diana, aata gera ka talai garo ani gamu, sulia na wane oro gi tara daka dao mai ana hatagu, ma gera ka susuge urii, <I nau naa na Christ!> Ma gera ka haea laugo,

<Si kada baa naa na e dao naa!> Langi musi lea sulida. ⁹ Ma langi musi mou ana si kada mu rongoa na oomea ma na firua baita gi, sulia si doo nae gi ka fuli fasi i nao. Sui boroi ana si doo nae gi sui go ka fuli, na suilana na molaagali e langi kasi garangi ua. ¹⁰ Ma tara teni gule tooa gi daka firu fai nia teni gule tooa gi aai, ma teni initooa gi daka firu fai nia teni initooa gi aai. ¹¹ Ma na aanuanu baita gi ka dao, ma na fioloa gi, ma na uuni mataia baita asianaa gi ka liu ana fera gi sui, ma si doo baita e'ete gi ni moungilana ka hagatafa mai faasia lao lofo langi uria mamalafooa. ¹² Ma i nao ana si doo nae gi ka fuli, tara daka iilia si doo ta'a gi ani gamu sulia mu roosuli nau. Tara gera ka kani gamu, ma daka faafii gamu, ma daka fale gamu fui laona na Beu Aabu ni figulaa gi uria na iilitoolagamu, ma daka aalu gamu i laona na beu ni kanilaa, ma daka ngali gamu i naona wane initoo gi uria ketolaa gamu. ¹³ Nia naa si kada diana na fuagamu eeri muka faataloa na Faarongolaa Diana nia a God. ¹⁴ Ma musi manata a'abo lau uria si taa naa muka oolisisida ana. ¹⁵ Sulia nau tara ku falea sui naa fuagamu si baea gi ana na liotooa, ma e langi ta wane ana maalimaea gamu gi so ka ngenge gamu ma ka langi si tofea si doo gi na mu haea. ¹⁶ Ma na maa gamu gi, ma ni tee gamu gi, ma na haasigamu gi, ma na tooa futa gamu gi, ma na ruana gamu gi, tara daka fale gamu fuana na wane initoo gi. Ma teni wane ani gamu daka haumaelida. ¹⁷ Na tooa gi sui daka maasusuala ani gamu i nunufagu. ¹⁸ Sui boroi ana, afetai ta tesi iifu to'ou ana na ketemu ka langi ana. ¹⁹ Muka take ngasi ana manata mamanalaa gamu gi, ma tara muka mouri.>>

²⁰ Ma Jesus ka bae lau urii fuada, <<Si kada mu rikia na wane ni firua gi da aala galia Jerusalem, muka haitamana naa tara gera ka tagalan-

gainia na fera baita nae. ²¹ Haia, si kada baa, tooa na gera too i Judea gera daka tafi teefou fui gwouna fe tolo gi. Ma tooa na da totoo lao mae fera baita naa, gera ka tafi fasia. Haia, ma tooa na da too galigalia mai langi dasi ooli lau mai fuana fera baita naa. ²² Sulia kadamanga nae kadamanga ana kwakwaea eeri ka faafonoa si taa gi baa gera kekede sulia i laona Kekedelaa Aabu. ²³ Ana si kada nae, kwaimanatailaa baita fuana geni gi na da iiana ma na geni na da faasusufia gala wela gi. Ma si kwaimanatailaa baita laugo tara ka daofia na fera naa, sulia tara a God ka kwaea na tooa gi i seenae. ²⁴ Bali ada tara daka haumaeli gera ana naefe. Haia, ma bali ani gera tara gera dumulida ma gera ka kani faafida ma gera ka ngalida fuana fera e'ete gi. Ma na tooa na gera langi dasi Jiu tara daka labasia fera baita i Jerusalem lea ka dao ana isingana si kada gera gi.

²⁵ <<Si doo e'ete gi ka fuli fuana na hatoo ma na sinali ma na bubulu gi. Ma na tooa gi sui ana na aefera baita gi sui i laona na molaagali daka fiitala, ma daka mou ana na kukuru ma na baitalana na aasi ma na nanafo gi. ²⁶ Ma na tooa gi daka mangosuu sulia daka mou asianaa, si kada da maasia ana si doo naa gi ka fuli mai faafia na molaagali sui. Sulia na doo gi i lofo langi daka lea garo. ²⁷ Lea sui, i nau na Wela nia Iimola gi, tara kufi dao faatai. Nau ku dao mai fai nia na rigitaa baita ma na raralaa baita i fafona na barobaro gi. ²⁸ Ma si kada na doo naa gi e hafali fuli, muka take ma muka aada alaa, sulia na wane kwaifaamouri gamu e dao garangi na mai.>>

²⁹ Sui Jesus ka haea si oomelawanea na fuada urii, <<Muka manata fasi sulia ai figi fai nia ai gi sui lau i seegi. ³⁰ Kada mu rikia na abada e ngongosala, muka haitamana na kada fuana ago'agoa nia garangi naa. ³¹ Ka urinae laugo, si kada mu rikia si doo naa gi ka

dao mai, muka haitamana naa si kada fuana God ka Aaofia nia dao garangi naa. ³² Doo mamana nau ku haea fuagamu, tara si doo nae gi ka dao mai suifetei tooa na da mouri ana si kada naa dasi mae ua. ³³ Tara i langi ma na molaagali naa daka funu, sui taa na baelagu go naa ka langi kasi funu.

³⁴ <<Muka aadaada diana aata muka roo ana fangaa baita gi ma na gwou baitalaa ma na manata a'abolaa gi ana na mouria naa i laona molaagali, aata fe dani nae ka dao faatona gamu iilingia ta tori. ³⁵ Sulia si doo nae gi ka dao mai faafia na tooa gi sui, ana si gula gi sui i laona molaagali. ³⁶ Muka aadaada diana ma muka fooma ana si kada gi sui, eeri muka too ana na rigita uria na mourilaa i laona si doo nae gi na ka fuli. Ma eeri muka si ida si kada gamu take i naogu.>>

³⁷ Ma fe dani gi sui nae, a Jesus e faatolomai nia tooa gi laona Beu Aabu a God. Ma i haulafi gi nia ka lea uria gwouna fe uuo i Olivtri. ³⁸ Haia, ma ana fe ubongi maegalogalo gi sui, tooa oro daka dao mai laona Beu Aabu a God uria rongolana baelana Jesus.

Manatalaa wane gera haungainia fuana Jesus.

22

¹ Haia, si kada ana Fangaa gera Jiu gi ana Lofogaua nia garangi naa. Ana fangaa naa, gera haitamana anilana beredi na langi gera si aalua ta iisi ana. ² Ma na fataabu baita gi ma na wane faatolomai gi ana kwaieresia gi, gera ka manata uria haungi aagwalaa ana Jesus, sulia gera moungia na tooa gi.

³ Ma a Satan ka dao i laona manatana a Judas Iskariot ta wane ana aakwala wane ma na roo wane fafurongoa baa gi a Jesus. ⁴ Nia naa Judas ka lea siana fataabu baita gi ma na wane naonao gi ana tooa na da aadasulia Beu Aabu a God, ma ka haea fuada nia haitamana ka kwai'adomi uria dumulilana a Jesus.

⁵ Ma gera ka eele asianaa ma daka bae tara daka fale si malefo fuana. ⁶ Judas ka aalafaafia ma ka tala'ae aadalaa uria si kada na tooa langi dasi too fai nia Jesus eeri ka fale nia fuada.

Jesus aade aagau uria fe dani Lofogaua.

⁷ Haia, fe dani e dao na mai na tooa Jiu gi da haitamana anilana beredi na e langi ta iisi i laona, fe dani fuana haungilana gala sipsip gi ma na aade aagaulaa ana fanga fuana na Fangaa ana Lofogaua. ⁸ Ma Jesus ka oodua Peter fai nia John ka bae urii fuadaaro, <<Moro lea, moro ka aade aagau ana si fanga fuana golu ka ania ana na Fangaa ana Lofogaua.>>

⁹ Daaro ka ledi urii ana Jesus, <<Fai naa o dooria mere ka aade aagau ana?>>

¹⁰ Jesus oolisi daaro ka bae urii, <<Si kada moro dao kou ana i fera, tara moro ka kwaitodai fai nia tee wane e toolua na kufi doo uria ngali kafolaa. Moro ka lea sulia nia uria luma na nia lea uria. ¹¹ Moro ka bae urii fuana wane ana luma, <Na wane faatolomai e bae mai urii fuamu: Ni fai na kade luma fuana kuka ania ana na Fangaa ana Lofogaua fai nia na fafurongo nau gi?> ¹² Ma tara na wane nae nia ka faatania kade luma baita ana luma nae e too i langi, si gula na doo gi gera aade aagau, ma seenae moro ka aade aagau ana fanga.>>

¹³ Haia, daaro ka lea naa, daaro ka daotoona doo gi sui mala Jesus e haea fuadaaro. Ma daaro ka aade aagau na ana fanga i seenae.

Na fangalaa nia a Lord.

¹⁴ E dao ana si kada uria na anilana na Fangaa ana Lofogaua, ma a Jesus fai nia na aposol nia gi, daka gwouru na ana si gula ni fangalaa. ¹⁵ Ma i nia ka bae urii fuada, <<I nau ku dooria asianaa na anilana na Fangaa naa ana Lofogaua fai gomolu, sui kufi nonifii agu. ¹⁶ Sulia nau ku haea fuamolu, e afetai kuka ania na Fangaa ana

Lofogagua lau, lelea ka dao ana si kada ana faamamanalana i laona na Initooa a God.>> ¹⁷ Sui a Jesus e ngalia na teteu ma ka baelafea a God. Sui nia ka bae urii fuada, <<Muka ngalia, ma muka ado ana i matangamolu. ¹⁸ Nau ku haea fuamolu, ita i tara'ena ka ooli aala, nau kusi gwoufia lau na waen naa, lelea ka dao ana si kada na Initooa a God ka dao mai.>>

¹⁹ Sui a Jesus e ngalia na beredi, ma ka baelafea a God, sui nia ka niia, ma ka falea fuada. Ma ka bae urii, <<Nia naa na nonigu na ku falea fuagamu. Muka iilia si doo naa uria na manatoolagu.>> ²⁰ I buira na fangalaa, nia e ngalia na teteu ma ka aade urinae laugo, ka bae urii, <<Na teteu naa na teteu ana gwalulaa faalu nia a God ana na abugu na e iigwa fuagamu.

²¹ <<Sui aada fasi! Na wane na tara ka fale nau fuana maalimaea nau gi, nia e gwouru go ana fai nau i seegi ana si gula naa ni fangalaa.

²² Sulia i nau, na Wela nia Iimola gi, tara ku mae na mone iilingia na a God e dooria na mai fuagu. Sui taa, e ta'a asianaa fuana na wane na e fale nau fuana maalimaea nau gi!>>

²³ Ma gera hafalia na ledi kwailiulaa i matangada uria ni tei ada na tara ka iilia si doo nae.

Na oolisuusulaa sulia na babaitaa.

²⁴ Ma na oote fafurongo nia gi da oolisuusuu laugo i matangada kwailiuria ni tei ada na e baita ka tasa.

²⁵ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Na wane initoo gi ana na molaagali naa, da too ana na baitaa usia na tooa gera gi, ma da suungaida eeri daka roosuli gera. Ma daka dooria na tooa gi daka alangi gera ana na wane kwaimaani gera na tooa gi. ²⁶ Haia, ma ni tei ani gamu na e baita, ka iilingia na wane na e to'ou. Ma na wane na e kwaitalai, ka iilingia na wane ni rao. ²⁷ E utaa? Ni tei na e baita, na wane na e gwouru uria na fangalaa, ma langi na wane na e rao fuana? Na wane

na e gwouru naa e baita. Haia, ni nau ku too i matanga gamu iilingia na wane na e rao.

²⁸ <<Gamu mu too fai nau i laona na iilitooa nau gi sui. ²⁹ Iilingia a Maa nau e falea sui naa si initooa fuagu, ka urinae laugo i nau ku falea initooa fuagamu, ³⁰ eeri muka fanga fai nau ma muka gwou fai nau i laona Initooa nau. Ma i gamu muka gwouru ana si gula ni gwourua gi ana na initooa, ma muka baita usia na aakwala ma roo aebara baa gi i Israel.>>

³¹ Sui a Jesus e bae urii fuana Peter, <<Simon Peter ae! O fafurongo fasi. A God e faalamainia naa a Satan eeri ka iilitoo molu sui, iilingia ta wane na e rao i hara ka inifitaa na mige doo diana gi faasia na ungedoo ta'a gi. ³² Sui taa, Simon ae, nau ku fooka naa fuamu, eeri na fiimamanalaa oe kasi funu. Ma ana si kada na o manata ooli lau mai fuagu, oko faarigitaa na tooa aai gi na da manata mamana ani nau.>>

³³ Ma a Peter e oolisia ka urii, <<Lord ae, nau ku aade aagau go agu uria lealaa fai oe i laona beu ni kanilaa ma na maelaa fai oe!>>

³⁴ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Peter ae, nau ku haea fuamu, i tara'ena i laona fe rodo naa, ma i naona na kakaraikua e ai, tara oko haea ana oolu si kada hasa o lalafusi nau.>>

³⁵ Sui a Jesus ka bae urii fuana na oote fafurongo nia gi, <<E utaa? Si kada baa ku oodu gamu kou ma ka langi musi too ana tesi malefo ma langi ta wai ma langi ta tae silipa, molu kukuru ana tesi doo baa?>>

Ma da oolisia daka urii, <<Langi go.>>

³⁶ Ma Jesus ka bae urii, <<Haia, ana si kada nae, so ni tei naa e too ana tesi malefo langi ta wai, nia ka ngalia ana. Ma ni tei naa e langi si too ana ta naefe ni firulaa, nia ka faafoli ana na maku ruruu baita nia ma ka folia ta naefe. ³⁷ Haia, ni nau ku haea si doo naa fuamolu sulia na Kekedelaa Aabu baa suli nau baa urii, <Daka oofu nia fai gera na wane ta'a gi.> Si doo naa tara e

fuli naa fuagu sulia na kekedelaa gi sui go suli nau tara e fuli mamana.>>

³⁸ Ma na oote fafurongo nia gi daka bae urii, <<Lord ae, o rikia fasi, gia too na ana tee roo naefe ni firulaa i see!>>

Ma i nia e oolिसida ka urii, <<E bobola naa nae!>>

Jesus e fooma fafo uuo Olivtri.

³⁹ A Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi da tafusia na fera baita nae, ma daka lea naa uria fe uuo da alangia Olivtri iilingia da iilia sulia dani. ⁴⁰ Ma si kada da dao ana si gula nae, nia ka bae urii fuada, <<Muka fooma aata Satan ka iilitoo gamu.>>

⁴¹ Sui a Jesus e lea to'ou kou faasida ka bobola fai nia tee fe uilaa ana fou, ma ka boururu i aano ma ka fooma. ⁴² Nia ka bae urii, <<Maa ae, lea so na doorilamu, oko lafua amu na teteu naa ana nonifilaa naa faasi nau. Sui langi lau na kwaidooria nau naa, na kwaidooria oe ana.>>

⁴³ Ma tee ensel faasia i langi e dao mai, ma ka faarigita nia. ⁴⁴ Ma si kada na liona ka fii asianaa, i nia ka fooma rigita lau. Ma na i'ida na nonina ka iigwa i aano iilingia na gwigwire abu.

⁴⁵ Ma si kada e tatae faasia na foomalaa, nia ka ooli siana na oote fafurongo nia gi. Gera da teo ada, i aena da liodila asianaa. ⁴⁶ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Uria taa na molu ka teo? Molu tatae ma molu ka fooma, eeri Satan ka langi si iilitoo molu.>>

Gera dumulia a Jesus.

⁴⁷ Si kada Jesus e bae ua go ana faida, tee figura baita daka dao na mai. Ma tee wane ada na oote fafurongo nia baa gi na hatana a Judas na e eeta mai i nao ada. Ma nia e dao mai siana a Jesus uria na nonoilana. ⁴⁸ Sui a Jesus ka bae urii fuana, <<Judas ae, e utaa? Oe o falea na Wela nia limola gi fuana na maalimaea nia ana na nonoilana?>>

⁴⁹ Ma si kada na oote fafurongo nia gi na da too fai nia a Jesus, daka rikia si doo naa, daka bae

urii, <<Lord ae! E utaa? Melu kwaeda ana na naefe gemelu baa gi ni firulaa?>> ⁵⁰ Ma tee wane ada, ka kwaea tee wane ni rao nia na foomanigwou, ma ka taba muusia naa na bali aalinga aalo nia.

⁵¹ Sui a Jesus ka bae urii, <<Langi molu si iilia si doo nae!>> Ma nia ka hamosia na aalingana na wane nae, ma ka faamafoa naa.

⁵² Sui a Jesus ka bae fuada na fataabu baita gi ma na wane gi na da folo usia na Beu Aabu a God ma na wane baita gi na da lea mai nae uria na dumulilana, ka urii, <<Utaa? Nau ta wane bebeli naa eeri molu ka dumuli nau mai fai nia na naefe ni firulaa gi ma na subi gi? ⁵³ Nau ku too go agu siagamu i laona na Beu Aabu a God sulia dani, sui langi molu si hasi go uria na dumulilagu. Sui si kada gamu naa nae, si kada ana na rigita ni rorodoa na Wane Ta'a e initoo ana.>>

A Peter e kwaigoloi ana a Jesus.

⁵⁴ Sui gera ka dumulia naa a Jesus, ma daka talaia naa i laona na luma nia na foomanigwou. Ma a Peter ka lea laugo kou i burida ana ta kade tala tau laugo ana faasida. ⁵⁵ Ma tee eere da oogumaana i initoona na kade luma i maa, ma a Peter ka gwouru naa fai nia na tooa gi na da gwouru galia na eere nae. ⁵⁶ Ma si kada tee haari ana na haari ni rao gi e rikia a Peter e gwouru i seenae garangi na eere nae, ni nia ka aada diana ana ma ka bae urii, <<Na wane naa e too laugo fai nia a Jesus.>>

⁵⁷ Sui a Peter ka kwaigoloi ka urii, <<Geni naa ae, nau kusi haitamana na wane nae!>>

⁵⁸ Ma langi si tau laugo i buira, tee wane ka rikia a Peter ma ka bae urii, <<Ni oe tee wane ada laugo naa!>>

Sui a Peter e oolisia ka urii, <<Wane nau ae, nau e langi.>>

⁵⁹ Ma ana tesi kada lau i buira, tee wane lau ka bae rigita ka urii, <<Nia mamana. Na wane naa e too laugo fai nia a Jesus, sulia nia laugo na wane faasia i Galili!>>

⁶⁰ Sui a Peter e oolisia ka urii, <<Wane nau ae, nau ku lalafusia na doo na o bae sulia!>>

Ma si kada nia e bae ua go ana, na karaikua ka ai naa. ⁶¹ Ma na Lord e aabulo ma ka aada kou fuana a Peter. Ma a Peter ka manatatoona naa si baea baa a Lord e haea fuana baa urii, <<I nao ana karaikua e ai, oko kwaigoloi ani nau sulia oolu si kada haea hasa o lalafusi nau.>> ⁶² Ma a Peter e haga kou i maa ma ka aangi i sulia na liodilalaa baita asianaa.

Gera rabusia a Jesus.

⁶³ Ma na wane ni oomea gi na da folo galia a Jesus, da faawaela ana ma daka rabusia. ⁶⁴ Ma da kani bokosia na maana, ma daka ledi nia daka urii, <<O haea fasi ni tei na e kwae oe nae?>> ⁶⁵ Ma da haea si baelaa tataga oro gi laugo fuana.

⁶⁶ Ma i ofaidani ua, na wane baita gi ana Jiu ma na fataabu baita gi ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi da bae oofu, ma daka talaia mai a Jesus siada. ⁶⁷ Ma daka bae urii fuana, <<O haea fuamelu. Ni oe na Christ naa na wane God e filia uria Aaofialaa?>>

Ma nia e oolisisida ka urii, <<Lea so ku haea fuagamu, e afetai muka manata mamana ani nau. ⁶⁸ Ma lea so ku ledi gamu ana tesi doo, e afetai muka oolisia. ⁶⁹ Haia, ma e ita ana si kada naa ka ooli alaa, nau na Wela nia iimola gi ku gwouru i bali aba aaolo ana a God na e rigita ka tasa.>>

⁷⁰ Ma i gera sui go da ledia daka urii, <<Utaa? I oe na Wela nia a God naa?>>

Ma nia e oolisisida ka urii, <<Nia naa nae molu tala haea sui naa nae.>>

⁷¹ Ma daka bae urii, <<Langi tesi faamamanalaa lau na golu dooria. Sulia golu tala rongoa sui naa agolu na baelana!>>

Jesus i naofana a Paelat.

23

¹ Ma na figua nae teefou da tatae ma daka talaia a Jesus siana a Paelat uria na keketolana. ² Ma da hafalia

na feengilana daka urii, <<Gemelu melu daotoona na wane naa e bae alingana na tooa gami gi. Ma ka haea fuada, dasi falea na malefo ana na takisi fuana na Aaofia i Rom, ma ka haea hasa i nia na Christ, na wane na a God e filia uria Aaofi-alaa.>>

³ Ma Paelat ka ledia ka urii, <<Utaa? Ni oe naa Aaofia gera Jiu gi?>>

Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Nia naa nae o haea nae.>>

⁴ Sui a Paelat ka bae urii fuada na fataabu baita gi ma na figua nae, <<I nau kusi daotoona go tesi garolaa ana na wane naa fuana haumaelilanalaa.>>

⁵ Sui daka bae rigita ka tasa daka urii, <<I nia e gaea na tooa gi i Judea ana na faatolomaia nia gi. E ita mai i Galili lelea ka dao naa i seenaa.>>

⁶ Ma si kada a Paelat e rongoa si doo naa, nia ka ledi gera ka urii, <<Utaa? Na wane naa e lea mai faasia i Galili naa?>> ⁷ Ma si kada nia e haitamana naa a Jesus e lea mai faasia na gula na a Herod e baita usia, nia ka fale nia siana a Herod. Sulia a Herod e too laugo i Jerusalem ana si kada nae. ⁸ Ma si kada a Herod e rikia a Jesus, nia ka eele asianaa, sulia nia e rongoa go ana na unuunulaa sulia, ma ka kwaimaasi ka tau na mai uria na rikilana. Ma nia e dooria rikia a Jesus ka iilia tesi doo ni kwelelaa ana. ⁹ A Herod e ledia ana si doo oro gi, sui a Jesus kesi oolisia go ana tesi doo. ¹⁰ Ma na fataabu baita gi ma na wane faatolomai gi ana na kwaieresia gi, da take i seenae, daka feengia naa a Jesus. ¹¹ Sui a Herod ma na wane ni oomea nia gi daka faawaelaa ada ana a Jesus ma daka bae tataga fuana. Ma daka faaruufia ana tee maku tekwa diana, ma daka ooli lau fai nia fuana a Paelat. ¹² Ma e ita ana fe dani nae, a Herod ma a Paelat daaro kafi oofu lau uria kwaimaanilaa. I nao, i daaro na roo maalimaea gi.

¹³ A Paelat e oofua na fataabu baita gi ma na wane naonao gi ma na tooa gi. ¹⁴ Ma ka bae urii fuada,

<<I gamu mu talaia mai na wane naa siagu, ma muka haea i nia e gaea na toa gi. Sui nau ku ledi nia i maamolu, ma langi kusi daotoona go tesi garolaa ani nia ana si doo naa gi na mu feengia ana. ¹⁵ Ma a Herod boro i kesi daotoona go tesi garolaa ani nia, sulia nia ka oolifaini nia laugo ana mai. Na wane naa kesi iilia go tesi doo na e garo eeri i nia ka mae. ¹⁶ Nia naa, nau kuka falea eeri daka rabusia. Sui kuka falea ka lea na ana.>>

¹⁷ Haia, ana na Fangaa ana Lofoga-gaua gi, a Paelat ka lugasia tee wane na e too i laona na beu ni kanilaa fuada na Jiu gi sulia na malutaa gera. ¹⁸ Sui ni gera sui go da rii daka urii, <<Na wane naa ka mae! Ma oko lugasia mai amu a Barabas fuamelu!>> ¹⁹ A Barabas da aalua i laona na beu ni kanilaa sulia i nia e hafalia na firua baita i laona na fera baita nae, ma i nia ka hauwane laugo.

²⁰ A Paelat e dooria ka lugasia a Jesus, ma ka soeledia lau kou na figura nae. ²¹ Sui daka rii ka lea dongaa daka urii, <<Molu haumaelia! Molu ka fotoi nia i fafona na airarafolo!>>

²² Ma a Paelat ka bae urii lau fuada ana ooluna si kada, <<Uria taa? Tesi garolaa taa na nia e iilia? Nau kusi daotoona go tesi doo na nia e iilia eeri i nia ka mae. Nau ku falea eeri daka rabusia, sui kuka lugasia na agu ka lea na ana.>>

²³ Sui gera rii ka lea dongaa fuana daka fotoia a Jesus i fafona na airarafolo. Ma na riilaa gera ka saitasa naa. ²⁴ Ma a Paelat ka falea na kwaelaa na da gani nia uria. ²⁵ Ma nia ka lugasia a Barabas na wane baa da dooria, na wane baa da aalua i laona na beu ni kanilaa sulia hafalilana na firua baita, ma na hauwanelaa. Sui a Paelat ka falea a Jesus fuada, sulia na kwaidooria gera fuana.

Gera fotoia a Jesus i fafona na airarafolo.

²⁶ Ma i gera daka talaia a Jesus uria na maelaa. Ma si kada da lea ana, daka daotoona tee wane hatana a Simon faasia na fera i

Saeren, e lea mai i Jerusalem faasia i hara. Da dumulia ma daka aalua na airarafolo i gwouna abana, ma daka suungai nia hai ka toolua i buira a Jesus.

²⁷ Ma tee figura baita daka lea i burina. Ma teni geni gi i laona na figura nae daka suunimae ma daka aangisia. ²⁸ A Jesus e aabulo fuada ma ka bae urii, <<Geni naa gi i Jerusalem ae! Langi musi aangisi nau. Muka aangisi gamu agamu i talagamu ma na wela gamu gi. ²⁹ Sulia e dao na ana fe dani gi na toa gi daka bae urii, <Ka oilakea fuada na geni gi na da aba'ato, ma na geni gi na e langi dasi faafuta, ma ka langi dasi faasusu!> ³⁰ Ma si kada nae naa na toa gi tara daka bae urii fuana na tolo gi, <Muka asi gamu mai faafi gami.> Ma daka bae urii fuana na tolo gi, <Muka haufini gami mai.> ³¹ Sulia lea da iilia si doo naa ani nau na wane naa ku o'olo, tara daka iilia si doo gi na e ta'a ka tasa fuagamu na mu too ana na aade ta'alaa.>>

³² Ma da ngalia laugo tee roo wane da iilia si doo garo gi, uria na haumaelilada fai nia a Jesus. ³³ Ma si kada da dao ana si gula na da alangia ana <<Na Lelete>>, daka fotoia a Jesus i fafona na airarafolo. Ma na roo wane baa gi na da iilia doo garo gi, gera ka fotoi daaro laugo i fafona roo airarafolo gi, tee wane ka too i bali aaolo ana a Jesus, ma ta wane aai ka too i bali mouli ani nia. ³⁴ Ma a Jesus ka bae urii, <<Maa ae, oko manata luke gera, sulia da lalafusia si doo na da iilia.>>

Ma daka lalaba ana na daisi uria na maku nia gi, ma daka tolingia i matangada. ³⁵ Na toa gi na da take i seenae daka bubu go ada, ma na wane naonao gi i Jiu da faawaela ana daka urii, <<Nia e faamouria na toa e'ete gi. Lea so i nia na Christ, na wane na a God e aadafiliala uria Aaofialaa, nia e bobola uria ka faamouri nia fasi i talana.>>

³⁶ Ma na wane ni oomea gi da faawaela laugo ana, ma da lea kou

siana ma daka falea na waen afae fuana. ³⁷ Ma daka bae urii, <<Lea ni oe na Aaofia gera na tooa gi i Jiu, oko faamouri oe fasi i talamu!>>

³⁸ Ma daka kedea si baea naa gi i fafona na gwouna daka urii, <<Nia naa na Aaofia gera Jiu gi.>>

³⁹ Ma tee wane ana na roo wane baa gi na da fotoia fai nia a Jesus e bae tataga fuana ka urii, <<Utaa? Ni oe na Christ naa naa? Oko faamouri oe i talamu ma ni gemere laugo!>>

⁴⁰ Sui na ruana wane e bae susuala ka urii, <<Utaa? I oe osi moungia go a God? Golu bobola go agolu sulia da haungi golu. ⁴¹ Sui taa, goro mone, na kwaelaa naa e o'olo go ana naa sulia goro ngalia naa na maana si doo ta'a na goro iilida gi. Haia, ma ni nia go na e langi kasi iilia go tesi doo na e garo.>> ⁴² Ma i nia ka bae urii fuana a Jesus, <<Jesus ae, oko manatatoogu i lao Initooa oe.>>

⁴³ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Nau ku haea na si doo mamana fuamu, i tara'ena oko too fai nau i langi.>>

⁴⁴ E ita initoona na hato, na lolofaa nae loulou ka rorodoa, lelea ka dao ana kade hato i haulafi. ⁴⁵ Ma na maku baita na e bokosia na gula aabu i laona na Beu Aabu a God ka kakari ana roo bali doo. ⁴⁶ Ma a Jesus e rii baita ka urii, <<Maa ae, nau ku falea kou na mangogu fuamu.>> Nia ka haea si baea naa sui, ma ka mae naa.

⁴⁷ Ma na wane baita ana na wane ni oomea gi e rikia si doo naa, ma i nia ka baelafea a God, ka urii, <<E mamana, nia na wane diana!>>

⁴⁸ Ma si kada na tooa nae gi na da figu i seenae uria na bubulaa da rikia na maelana a Jesus, i gera sui go daka ooli na ada i fera gera gi. Ma daka gumulia na ruruuda uria faatainilana na liodilalaa gera. ⁴⁹ Ma na tooa gi sui na da haitamana a Jesus, fai nia na geni gi na da lea i burina faasia i Galili, da take tau go ada, ma daka rikia go ada si doo nae gi sui.

Gera aalua a Jesus.

⁵⁰⁻⁵¹ Haia, tee wane faasia na fera i Arimetea i laona na lolofaa Judea, na hatana a Josef e too laugo i seenae. Ma i nia na wane o'olo ma na wane diana, ma nia ka kwaimaasi laugo uria na daolana na Initooa a God. Ma sui boro ana i nia na wane ada na wane baita gi ana Jiu, nia kasi aala go faafia si doo gi na da haea ma daka iilia ana Jesus. ⁵² Nia ka lea siana a Paelat, ma ka gania uria na nonina a Jesus. ⁵³ Sui nia ka lafua na nonina a Jesus, ma ka afua ana si maku kwakwaoa. Ma ka aalua i laona na kwaingeia faalu na da elia i laona na fou baita. ⁵⁴ Ma fe dani nae Fraede. Ma na dani ni mamalolaa e garangi hafali naa.

⁵⁵ Na geni gi na da lea mai buira a Jesus faasia i Galili, da lea laugo fai nia a Josef. Ma daka rikia na kwaingeia nae, ma daka rikia na aalulana a Jesus i laona. ⁵⁶ Sui daka ooli i fera, ma daka aade aagau ana gwai gi ma na doo moko diana gi uria na uusulana ana nonina a Jesus.

Ma ana dani na Sabat daka mamalo ada, iilingia na kwaieresia e haea.

Jesus e mouri lau.

24

¹ Ma i ofaidani ua ana na Sandei, na geni gi da ngalia na gwai moko diana gi na da aade aagau ana, ma daka lea naa i maana na kwaingeia.

² Ma daka rikia kwaingeia na e ifi na ana, sulia na fou langi kasi too na i maana na kwaingeia baa. ³ Ma gera ka ruu kou ma langi dasi rikia naa na nonina a Jesus na Lord.

⁴ Ma si kada da manata ua go ada sulia si doo naa, tee roo ensel na da oofi ana na maku na e sinasina asianaa, daaro ka faatai, daka take i ninimada. ⁵ Na geni nae gi daka mou asianaa, ma daka boururu i aano. Sui na roo wane nae gi daaro ka bae urii fuada, <<Uria taa na molu ka nani uria na wane na e mouri go ana i laona bae fuana na tooa mae gi? ⁶ I nia langi si too naa i see, nia e mouri lau naa. Molu

manatatoona fasi, i nia e faarongo gomolu sui na ana, si kada baa e too ua ana fai gamu i Galili. Nia e bae urii baa, ⁷ <Tara daka fale nau na Wela nia Imola gi fuana na wane ta'a gi, ma daka haungi nau i fafona na airarafolo, sui ana ooluna fe dani, i nau kuka mouri lau.>>> ⁸ Sui na geni nae gi daka manatatoona na baelana. ⁹ Ma daka ooli faasia na kwaingeia, ma daka faarongoa ana na aakwala ma tee wane ana fafurongo nia baa gi ma teni tooa e'ete gi laugo. ¹⁰ Na geni nae gi na da faarongoa na aposol nia gi, naa ni Mary faasia i Magdala ma ni Joana ma ni Mary na tee nia a James ma teni geni gi lau.

¹¹ Sui na aposol gi daka manata hasa na geni nae gi da bae aata go ada, ma ka langi dasi manata mamana go ani gera. ¹² Sui a Peter e tatae ma ka lalao uria maana kwaingeia. Ma i nia e maakele kou, ma ka langi si rikia go tesi doo. Na maku kwakwaoa gi go ana na e too. Sui nia ka ooli, ma ka kwele asianaa ana sulia si doo naa.

Roo wane rikia a Jesus e mouri lau.

¹³ Ana fe dani nae, roo wane ana oote fafurongo nia gi a Jesus, daaro ka lea uria na fera i Emeas. E bobola fai nia tee aakwala kilometer faasia i Jerusalem. ¹⁴ Ma daaro ka faarai adaaro sulia si doo nae gi sui na e fuli. ¹⁵ Ma si kada daaro faarai, a Jesus e lea garangi daaro mai ma ka fali laugo fai daaro. ¹⁶ Daaro ka riki nia go adaaro, sui daaro langi si aada haitamana go. ¹⁷ Sui a Jesus ka bae urii fuadaaro, <<Na taa naa moro faarai amoro sulia si kada na moro fali mai ana naa?>>

Ma daaro take ngado, ma daaro ka liodila. ¹⁸ Ma tee wane adaaro na hatana a Kleopas, e bae ka urii, <<Nau ku manata taifili oe go na o too i Jerusalem ma oko lalafusia go amu si doo naa gi e fuli sulia fe dani nae gi.>>

¹⁹ Ma a Jesus e ledida ka urii, <<Si doo taa gi?>>

Ma daaro oolisia, daaro ka urii, <<Si doo nae gi na da aadea ana a Jesus, na wane baa faasia i Nasaret. Na wane nae, nia na profet, na wane ni baelaa talana a God, sulia a God ma na tooa gi lau da manata sulia na baelana e rigita ma na raolana ka baita asianaa. ²⁰ Na fataabu baita gami gi ma na wane initoo gi, da fale nia eeri ka mae, ma gera ka fotoia i fafona na airarafolo. ²¹ Ma gemelu melu ka manata amelu hasa i nia naa tara ka faanonilaa na tooa gi i Israel. Ma laugo, na ooluna fe dani naa na i tara'ena i buira si doo naa. ²² Ma melu ka kwele asianaa sulia teni geni gi ana figua gemelu, da lea siana na kwaingeia. ²³ Sui ka langi dasi rikia na nonina. Ma gera da ooli mai, daka haea gera aadasia na ensel gi na da faarongo gera ana i nia e mouri lau. ²⁴ Ma teni wane gi lau ana figua gemelu da lea laugo siana na kwaingeia nae, ma daka daotoona nia e mamana naa, iilingia na geni nae gi da haea. Haia, ma gera ka langi si rikia a Jesus.>>

²⁵ Ma a Jesus ka bae urii fuadaaro, <<Moro nue asianaa! Ma na manatalaa moro kasi ali'ali go uria na manata mamanalaa ana si doo baa gi na Profet gi da haea ua na mai. ²⁶ A Christ ka nonifii fasi, sui kafi ruu ana na baitaa nia.>> ²⁷ Ma a Jesus ka faatolomai daaro ana si doo baa gi da haea suli nia i laona na Kekedelaa Aabu gi. E hafali ana na kekedelaa nia gi a Moses ma na kekedelaa gera gi na Profet.

²⁸ Ma si kada daalu dao garangia na fera na daalu lea uria, a Jesus ka mala hasi uria ka tasa ana. ²⁹ Sui daaro ka bae luia, daaro ka bae urii, <<O too na amu fai gemere, sulia na hato e kukuru naa ma ka garangi rodo naa.>> Ma nia ka lea na ana fai daaro. ³⁰ Si kada nia e gwouru uria fangalaa fai daaro, nia e ngalia fe beredi, ma ka baelafea a God, sui ka niia na beredi nae, ma ka falea fuadaaro. ³¹ Si kada daaro rikia doo nae, daaro aada haitamana, sui nia ka funu laugo ana faasi daaro. ³² Ma daaro faarai kwailiu fuadaaro,

daaro ka urii, <<Si kada baa e bae ana fai goro sulia na tala, ma ka faatolomai nia na Kekedelaa Aabu gi fuagoro, goro eele asianaa.>>

³³ Ma ana si kada nae ua go, daaro tatae, daaro ka ooli lau uria Jerusalem. Ma daaro ka daotoona na aakwala ma tee wane fafurongo baa gi da figu go ada, fai nia teni tooa gi lau. ³⁴ Ma gera bae urii fuadaaro, <<A Lord e mouri lau mamana naa! Sulia nia e faatai fuana a Simon!>>

³⁵ Ma daaro ka uunuunu laugo siadaalu sulia si doo baa gi e fuli i sulia na tala, ma sulia si kada daaro aada haitamana ana si kada nia e niia ana fe beredi.

Jesus e faatai fuana oote fafurongo nia gi.

³⁶ Si kada roo wane nae gi da uunuunu ua go adaaro fuada, a Jesus e faatai ka take i matangada, ma ka bae urii fuada, <<Si fanualama ka too fai gamu.>>

³⁷ Ma gera tona ma daka mou asianaa sulia da manata hasa da rikia ta aagalo. ³⁸ Sui a Jesus ka bae urii, <<Taa naa aadea molu ka mou? Ma utaa naa molu ka manata hala? ³⁹ Aada molu ka rikia roo abagu gi fai nia na roo aegu gi. I nau go ana naa. Mu hamotoona fasi mai na nonigu, eeri muka haitamana, sulia na aagalo langi kasi too ana ogi gi fai nia mariko iilingia na molu rikia nau ku too ana.>>

⁴⁰ Buiria nia haea si doo nae gi sui, nia ka faatainia na fuilaa maefuta ana roo abana gi ma na roo aena gi fuada. ⁴¹ Ma gera ka eele asianaa fai nia na kwelelaa. Sui boroi ana, gera si fiitala ua go ada, sulia langi dasi haitama diana ua ana. Ma a Jesus ka bae lau urii fuada, <<Gomolu aalua tesi fanga?>> ⁴² Ma gera ka falea si mani iia fuana. ⁴³ Ma nia ngalia, ma ka ania i naoda.

⁴⁴ Sui nia ka bae lau urii fuada, <<Si doo naa gi doo ku haea ua na mai ana fuagamu si kada ku too ua mai ana fai gamu. Si doo naa gi sui baa da kekede suli nau

ana laona kwaieresia Moses gi, ma i laona kekedelaa gera profet gi ma i laona Sam gi, tara ka dao mamana na mai.>>

A Jesus e tatae i langi.

⁴⁵ Sui a Jesus ka adomi gera eeri daka haitamana na Kekedelaa Aabu.

⁴⁶ Nia ka bae urii fuada, <<Gera kedea suli nau a Christ tara kuka nonifii ma ana ooluna fe dani nau ku tatae lau faasia na maea. ⁴⁷ Ma e ita mai Jerusalem, ma ka dao ana fera gi sui, muka bae sulia na oolitai manatalaa ma na manata lukelaa na doo aade ta'ala gi ana na hatagu. ⁴⁸ Ma ni gamu naa mu faatalo sulia si doo naa gi. ⁴⁹ Ma tara i nau i talagu, tara kuka falea fuagamu si doo na Maa nau e bae aalualu ana. Ma tara muka kwaimaasi i Jerusalem lelea na rigitaa faasia i langi ka sifo mai faafi gamu.>>

⁵⁰ Sui nia ka talaida naa faasia i laona fera baita nae, lelea daka dao ana fera i Betani, ma nia ka uua na abana i langi, ma ka faadiana gera.

⁵¹ Ma si kada nia e faadiana gera ua, nia ka tafusi gera, ma ka raa na ana fui langi. ⁵² Ma daka fooasi nia, sui daka ooli na ada i Jerusalem fai nia na eelelaa baita. ⁵³ Ma ana si kada oro gi go gera too go ada i laona na Beu Aabu a God, uria na baelafelana a God.

NA FAARONGOLAA DIANA NA A JOHN E KEDEA A Christ e hau ana wane.

¹ Ita ua na mai i nao ana na haungailana na molaagali, si Baea e too naa, ma nia ka too na mai fai nia a God. Ma na Baea naa, nia naa a God. ² Ana hafalilana, na Baea naa e too na mai fai nia a God. ³ Ma ani nia na a God e haungainia na doo gi sui. Ma e langi tee si doo ana doo naa gi sui a God e haungainia ka langi ani nia. ⁴ Mouria e ita mai faasia na Baea naa. Ma na mouria naa na e iilingia na kwesu fuana tooa gi. ⁵ Ma na kwesu naa e tala i laona na rorodoo, ma na rorodoo ka langi si faamaea.

⁶ A God e falea mai tee wane, na hatana a John Siuabu, ⁷ ka lea mai uria na faarongolana na tooa gi ana na kwesu naa. Nia e lea mai ka faarongo gera ana, hai so na tooa gi sui daka rongoa ma daka manata mamana. ⁸ Ma a John i talana langi lau na kwesu, nia e lea mai hai ka faarongo ana na kwesu nae. ⁹ Sui, na kwesu mamana nae kafi lea mai i laona molaagali ma ka talafia na tooa gi sui.

¹⁰ Ma si Baea naa e too naa i laona molaagali. A God e haungainia na molaagali naa ani nia, ma boroi ana, na tooa gi gera ka langi si aada haitamana go. ¹¹ Nia e dao mai i fera nia, sui na tooa nia gi langi dasi gonitai nia go. ¹² Haia, teni tooa gi daka gonitai nia ma daka manata mamana ani nia, ma nia ka falea na mamanaa fuada uria haulaa ana na wela nia a God gi. ¹³ Gera dasi hau ana wela nia gi a God ana futalaa ana ta maa naa i laona molaagali, sulia a God ana i talana naa nia na Maa gera.

¹⁴ Si Baea e hau ana iimola, ma ka too siaga. Nia e rakediana asianaa fuana tooa gi, ma na baelana ka mamana teefou. Gami rikia naa na

initooa nia na e too ana sulia nia na wela muutaia a God na Maa.

¹⁵ A John Siuabu e faarongo ana suli nia, si kada baa e bae baita ka urii, <<Nia naa na wane baa ku bae sulia baa ku bae urii, <Na wane na e lea mai i burigu, nia e baita ka tasa liufi nau, sulia i nia e too ua na mai i nao, suifetei kufi futa.>>>

¹⁶ Ma sulia na dianalana baita, i nia ka falea na doo diana gi fuaga sui sulia dani. ¹⁷ A God e falea laugo na kwaieresia nia gi fuaga ana a Moses. Sui ka falea mai na dianalaa ma na mamanalaa ana a Jesus Christ. ¹⁸ E langi ta wane kasi rikia a God. Tee taifilia go na Wela nia a God, na e bobola fai nia a God na Maa ma ka too fai nia, nia naa nia ka faatainia a God fuaga.

Na faarongolaa a John Siuabu.

¹⁹ Na wane baita gi ana tooa Jiu gi i Jerusalem, gera ka oodua na fataabu gi ma na wane kwai'adomi gera fataabu gi eeri daka ledia a John urii, <<Ni oe ni tei?>>

²⁰ Ma a John e oolisida folaa ka urii, <<I nau langi lau na Christ, na wane baa a God e filia uria aaofialaa.>>

²¹ Sui gera ka ledia lau urii, <<Haia, ma ni oe ni tei mone ana naa? Oe a Elaeja?>>

Ma i nia e oolisida lau ka urii, <<I nau e langi.>>

Ma gera ledia lau daka urii, <<Haia, ni oe na profet, na gami maasia?>>

Ma a John e oolisida ka urii, <<E langi.>>

²² Ma gera ka ledi isi lau ani nia daka urii, <<Haia, urinae ni oe ni tei ana naa? O haea mai tesi doo fuamelu eeri melu ka faarongoa ana na wane gi na da oodu gemelu mai. Tesi taa na oko haea mai suli oe i talamu?>>

²³ Ma a John ka oolisida ana baelaa baa gi a profet Aesea e kedea ka urii, <<I nau na wane baa e rii i laona na aanogwou ka urii, <A Lord e dao na mai! Muka olosia na tala fuana.>>>

²⁴ Ma na wane naa gi faasia na Farisi gi, gera ledi nia lau daka urii, ²⁵ <<Ma uria taa na oko siuabua na tooa, lea so ni oe e langi lau na Christ, langi a Elaeja, ma langi na profet baa?>>

²⁶ Ma a John e ool sida ka urii, <<I nau ku siuabu go agu ana na kafo. Haia, ma tee wane na molu lalafusia e take go ana i matanga molu. ²⁷ I nia naa na wane na e lea mai i burigu, sui taa kusi faorana uria na lukelana na tae silipa nia gi.>>

²⁸ Ma si doo naa gi sui e fuli i Betani na fera i bali taelana hatu ana kafo i Jodan, si gula baa a John e siuabu ana.

Gale sipsip nia a God.

²⁹ Ana fe dani i buri, a John e rikia a Jesus e lea mai siana, ma ka haea fuana tooa gi, <<Muka rikia, i nia naa na wane na e iilingia na gale sipsip ni kwaisuusilaa nia a God, na e lafua na aade ta'ala'aa gera tooa gi i laona na molaagali. ³⁰ I nia naa na wane baa nau ku bae sulia ana si kada baa ku bae urii, <Tee wane tara ka lea mai i burigu. I nia e baita ka tasa liufi nau, sulia i nia e too ua na mai i nao suifetei nau kufi futa.> ³¹ I nao mai, nau langi kusi aada haitamana ni tei naa, ma boroi ana nau ku lea mai ma kuka siuabu ana na kafo eeri na tooa i Israel daka haitamana.>>

³² Ma a John ka bae lau urii, <<I nau ku rikia na Aanoedoo Aabu e sifo mai i langi iilingia fe bola, ma ka oo i fafona. ³³ I nao mai, nau langi kusi aada haitamana ua. Sui a God na e fale nau mai hai kuka siuabu ana na kafo, nia ka bae urii fuagu, <Ni oe tara oko rikia na Aanoedoo Aabu ka sifo mai ma ka oo i fafona tee wane. I nia naa na wane nae tara ka siuabu ana na Aanoedoo Aabu.>> ³⁴ Ma a John ka bae lau urii, <<I nau ku rikia naa, ma kuka haea fuagamu, i nia naa na Wela nia a God.>>

Na fafurongo totongenao nia gi.

³⁵ Ma ana tee fe dani lau i buri, a John e take laugo i seenae fai nia na roo wane ana fafurongo nia gi.

³⁶ Ma a Jesus e liu ana. Si kada a John e rikia, nia ka bae urii, <<Nia naa na Gale Sipsip nia a God.>>

³⁷ Ma na roo wane fafurongo nia gi da rongoa si doo nae, ma daaro ka lea na adaaro sulia a Jesus. ³⁸ Ma a Jesus e aabulo, ma ka riki daaro daaro lea sulia nia, ma nia ka ledi daaro ka urii, <<Na taa naa moro nani uria?>>

Ma daaro oolisia daaro ka urii, <<Rabae ae, oe o too i fai?>> (Na malutana Rabae <<na wane faatolomai>>.)

³⁹ Ma i nia e oolisia ka urii, <<Moro lea mai, eeri moro ka rikia.>> Ma daaro ka lea fai nia, ma daaro ka rikia si gula na e too ana. Ma daaro ka too fai nia sulia fe hatu nae. Ma si kade hatu nae e bobola na fai nia i haulafia.

⁴⁰ Ma tee wane adaaro na a Andrew, na aua nia a Simon Peter.

⁴¹ Ma a Andrew kafi lea ma ka daotoona a Simon na haasina, ma ka faarongo nia ka urii, <<I gemere mere daotoona na Mesaea.>> Na malutana si baea naa na <<Christ>>, na wane baa a God e filia uria aofialaa. ⁴² Sui i nia ka talaia a Simon siana a Jesus.

Ma a Jesus ka bubungia, ma ka bae urii, <<I oe a Simon, na wela nia a John. I nau ku alangi oe ana a Keifas.>> (Na hata nae e bobola laugo ana fai nia a Peter, ma na malutana <<na fou>>.)

Jesus e soea roo wane uria lealaa sulia.

⁴³ Sui ana ruana fe dani, Jesus ka manata uria lealaa uria lolofaa Galili, ma nia ka daotoona a Filip, ma ka bae urii fuana, <<O lea mai fai nau.>> ⁴⁴ Filip nia na wane faasia Betsaeda maefera Andrew fai nia Peter. ⁴⁵ Haia, a Filip e daotoona Nataniel, ma ka faarongo nia ka urii, <<Gemelu daotoona wane baa a Moses e kede sulia laona kwaieresia gi ma na profet gi laugo baa gera kede sulia. Nia a Jesus na wela a Josef faasia i Nasaret.>>

⁴⁶ Ma a Nataniel ka bae urii, <<Oe o manata tesi doo diana ka lea mai faasia i Nasaret?>>

Ma Filip e oolisia ka bae urii fuana, <<Lea mai oko tala rikia amu.>>

⁴⁷ Si kada Jesus e rikia Nataniel e lea mai siana, nia ka bae sulia ka urii, <<Na wane naa nia bobola asianaa na fuana gera ka alangi nia ana wane Jiu mamana, sulia e langi ta sugelaa ani nia!>>

⁴⁸ Nataniel e oolisia ka urii, <<Oe o haitamagu utaa?>>

Ma a Jesus e oolisia ka bae urii fuana, <<Nau ku riki oe i aena ai figi suifetei a Filip kafi soe oe.>>

⁴⁹ Ma si kada Nataniel e rongoa si doo naa, nia ka bae urii, <<Faatolo-mai ae, ni oe naa na Wela a God! Oe na aafia gami tooa Jiu!>>

⁵⁰ Jesus ka urii fuana, <<Oe ofi manata mamana go nae sulia baa nau ku haea nau ku riki oe i aena ai figi? Haia, nau ku haea fuamu, tara oe oko fi rikia si doo baita gi liufia si doo naa.>> ⁵¹ Sui Jesus ka bae lau fuada urii, <<Doo mamana nau haea fuagamu, tara muka rikia i langi ka ifi ma tara muka rikia laugo na ensel a God gi da raa aala fui langi ma gera ka sifo mai fafogu, i nau na Wela nia limola gi.>>

Na baraa i Kena.

2

¹ Buiru roo maedani sui, tee baraa ka liu ana tee maefera na hatana Kena i laona lolofaa i Galili. Ma ni tee nia a Jesus e too laugo i seenae ana si kada naa. ² Ma gera ka soea laugo mai a Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi uria na baraa nae. ³ Ma si kada tooa da gwou ma na waen gera ka sui, ni tee nia a Jesus ka bae urii fuana, <<Gera langi dasi too na ana ta waen.>>

⁴ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Tee ae, langi osi oodu nau uria aadelana tesi doo. Sulia si kada nau e langi ua.>>

⁵ Ma ni tee nia a Jesus ka bae urii fuana na wane ni rao gi, <<Molu iili sulia tesi doo na nia e haea fuamolou.>>

⁶ Ma na oono botele baita gi ni ngali kafolaa da haungainia ana fou

e too i seenae, uria na sau abalaa fuana na tooa gi sulia na malutaa gera Jiu. ⁷ Ma a Jesus ka bae urii fuana na wane ni rao gi, <<Molu oongia na botele gi ana na kafo.>> Ma gera ka oongida lea ka fungu. ⁸ Sui nia ka bae urii fuada, <<Molu taofia si kafo, ma molu ka falea fuana na wane baita ana na fan-gaa.>>

Ma gera ka falea fuana, ⁹ ma i nia ka gwoutoona na kafo nae, na ka hau na ana na waen. Ma nia ka langi si haitamana na waen naa e lea mai faasia i fai. Haia, na wane ni rao gi na da taofia mai na kafo nae na da haitamana sui. Sui na wane baita na ka soea mai na fungao nae. ¹⁰ Ma ka bae urii fuana, <<Na tooa gi sui da falea na waen diana i nao, ma i buira na tooa gi da gwou baita sui, dafi falea na waen aai na kasi diana asia go. Haia, oe o taingainia amu na waen diana asianaa lea ka dao na ana si kada naa!>>

¹¹ Nia naa na eetana si doo kwaibalatana a Jesus. Nia e iilia i Galili, i laona na fera i Kena. Seenae nia ka faatania na initooa nia, ma na oote fafurongo nia gi daka manata mamana ana.

¹² Ma i buri, a Jesus fai nia ni tee nia ma na haasina gi ma na oote fafurongo nia gi, daka lea uria na fera i Kapaneam. Ma gera too i seenae sulia aange fe dani.

Jesus e lea fui Beu Aabu nia a God.

¹³ Haia, ma garangia naa na Fangaa ana Lofogaua gera na tooa i Jiu gi, ma a Jesus ka lea uria na fera baita i Jerusalem. ¹⁴ Ma i laona labata nae ana Beu Aabu nia a God, nia ka rikia na wane gi da faafoli ana na bulumakau gi ma na sipsip gi ma na bola gi uria kwaisuusilaa. Ma nia ka rikia laugo na wane gi gera tatalalaa ana na malefo da gwouru ada i ninimana na tafe gera gi. ¹⁵ Ma nia ka haungainia doo ni kwaelaa ana kwale oko gi, ma ka taria na bulumakau gi ma na sipsip gi ma na doo gi sui faasia laona labata ana Beu Aabu. Ma ka faa'asiaa na

tafe gera na wane gi ni tatalalaa ana na malefo ma ka tagalangainia na malefo gera gi. ¹⁶ Ma nia ka kwae taria na wane gi na da faafoli ana na bola gi ka urii, <<Molu ngalia na doo nae gi i maa! Langi molu si haungainia na Beu a Maa nau ana uusia!>>

¹⁷ Ma na oote fafurongo nia gi daka manatatoona na Kekedelaa Aabu baa e bae urii, <<God ae, na rakedianaa nau fuana na Beu oe e iilingia na eere e ago i laona mangogu.>>

¹⁸ Sui na wane baita gera Jiu gi da ledia a Jesus daka urii, <<Tesi doo kwaibalatana taa na tara o iilia eeri ka faamamana ni oe o too ana mamanaa uria iililaa na doo naa?>>

¹⁹ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Lea so muka oogosia na Beu Aabu naa, tara i nau kuka faatakea lau i laona oolu fe dani.>>

²⁰ Ma gera ledi nia lau daka urii, <<I oe oko faatakea lau i laona oolu fe dani? E ngalia fai aakwala ma oono fe ngali na da tolea ana na Beu Aabu naa a God!>>

²¹ Haia, ma na Beu Aabu na a Jesus e bae sulia naa na nonina ana. ²² Ma ana si kada a God e tatae nia ana faasia na maea, na oote fafurongo nia gi dafi manatatoona nia e haea si doo naa, ma dafi manata mamana ana na Kekedelaa Aabu ma na doo na a Jesus e haea.

²³ Ma si kada a Jesus e too i Jerusalem ana na Fangaa ana Lofoagaua, na tooa oro gi da manata mamana ani nia sulia gera rikia na doo kwaibalatana gi na nia e iilida. ²⁴ Sui ka urii boro ana, a Jesus langi kasi fiitoo go ani gera, sulia nia e haitamana teefou ani gera sui. ²⁵ Sui boro ana ta wane langi kasi faarongo nia ana tesi doo sulia na tooa, nia haitamana sui naa na doo gi teefou laona manatalada.

Jesus fai nia Nikodimas.

3

¹⁻² Ana tesi kada, tee wane baita gera Jiu gi e lea mai siana Jesus. Na wane nae hatana a Nikodimas,

nia ta wane ana Farisi gi. Nia lea mai siana Jesus laona rodo, ka bae urii fuana, <<Faatolomai ae, gami haitamana oe na wane faatolomai na a God e oodua mai. Sulia na doo kwaibalatana gi na o aadede, afetai ta wane ka aadea lea so God ka langi si too fai nia.

³ A Jesus ka oolisia bae urii fuana, <<Doo mamana nau ku haea fuamu, afetai so ta wane ka rikia Initooa God lea nia langi kasi futa faalu lau.>>

⁴ Ma Nikodimas e soeledia Jesus ka urii, <<Tara na wane e baita na ka futa lau mai utaa? Afetai asianaa fuana wane naa ka ooli lau laona rakenana ni tee nia, sui kafi futa lau mai!>>

⁵ Jesus ka bae urii fuana, <<Doo mamana nau ku haea fuamu. Afetai asianaa fuana ta wane ka ruu laona Initooa a God lea nia langi kasi futa ana kafo ma na Aanoedoo Aabu. ⁶ Kada wane e futa ana na maa fai nia ni tee, nia hau ana wane. Haia, ma ni tei na ka futa ana Aanoedoo a God, nia ka aalua wane faalu.

⁷ Langi osi kwele sulia nau ku haea fuamu gamu futa faalu lau. ⁸ Na Aanoedoo Aabu e iilingia na ooru. Sulia sui boro oko rongoa na ooru, langi osi rikia go e lea mai faasia i fai langi e lea uria i fai. Ma na Aanoedoo Aabu laugo, langi osi rikia e oolisi utaa ana wane fuana ka aalua na wane faalu.>>

⁹ Nikodimas ka soeledia lau ka urii, <<Si doo naa gi ka mamana utaa?>>

¹⁰ Jesus e oolisia ka urii fuana, <<Oe naa, oe na faatolomai baita gera Jiu gi naa. Ma utaa naa langi osi haitamana go na malutana si doo naa gi? ¹¹ Doo mamana nau ku haea fuamu, gami faarongo ana si doo gi mi haitamana ma mika rikia. Ma langi ta wane ani gamu kasi manata mamana go. ¹² Haia, ma lea langi musi manata mamana ana na doo gi ku faarongo gamu ana molaagali naa, tara gamu kafi manata mamana utaa ani nau lea ku faarongo gamu ana na doo gi mai langi? ¹³ Ma i nau, na Wela nia

Iimola gi go ana naa ku haitamana na taa gi na gera aadede mai langi, sulia nau ku sifo mai faasia i langi. Ma ka langi naa lau ta wane na e lea i langi.>>

¹⁴ Iilingia ana si kada baa i nao, a Moses e haungainia na loi ni kai aaeani baa i laona na aanogwou ma ka uua i langi i gwouna na ai baa. Ma ka urinae laugo, gera ka uua na Wela nia iimola gi i langi, ¹⁵ eeri ni tei gera na da manata mamana ani nia, daka ngalia na mouria firi. ¹⁶ Sulia a God e rakediana asiana ana na tooa gi sui i laona molaagali, nia naa ka falea mai tee fe Wela muutaia nia, eeri ni tei gera na da manata mamana ani nia, langi daka si mae, ma tara gera ka ngalia mouria firi. ¹⁷ Sulia a God langi si falea mai na Wela nia i laona molaagali uria na ketolaa na tooa gi, ma nia e falea mai uria na faamourilada taari.

¹⁸ Ma so ni tei na e manata mamana ana na Wela nia, a God kasi keto nia. Ma so ni tei na e langi kasi manata mamana ani nia, a God e keto nia sui naa, sulia i nia kasi manata mamana ana tee fe Wela muutaia nia. ¹⁹ Na keketolaa e urii, na Wane na e iilingia na kwesu e dao na mai i laona na molaagali, sui taa na tooa gi daka rakediana ada ana na rorodoa faasia na kwesu, sulia na aabulolada e ta'a. ²⁰ Sulia ni tei na aabulolana e ta'a, nia ka oote nia ana kwesu, ma nia ka langi si dooria lealaa mai fuana kwesu, sulia langi kasi dooria aabulo ta'ala nia gi ka faatai. ²¹ Ma so ni tei na e iilia si doo na e o'olo, nia ka lea mai fuana kwesu, eeri na kwesu ka faatainia na doo gi na nia iilida e lea sulia a God.

Jesus fai nia a John Siuabu.

²² Ma i buira, Jesus fai nia oote fafurongo nia gi da lea fui Judea, ma gera ka too i seenae. Ma gera ka siuabua na tooa gi seenae. ²³ Ma ana si kada nae, a John laugo e siuabua na tooa ana maefera i Aenon garangia Salim. John e

siuabuda seenae sulia si gula na kafo e oro ana. Haia, ma tooa oro gi laugo daka lea siana uria siuabulaa. ²⁴ (Ana si kada nae, langi gera kasi aalua ua John laona beu ni kanilaa.)

²⁵ Haia, ana si kada nae, teni wane ana oote fafurongo John gi gera oolisuusai fai nia tee wane ani gera Jiu gi sulia na maluta gera Jiu gi sulia na saupilana nonida eeri ka faalu naona God. ²⁶ Haia, oote fafurongo John gi gera lea siana John, ma gera ka soeledia daka urii, <<Faatolomai ae, oe haitamana wane baa na e take fai oe bali loko ana kafo Jodan, na oko haea doo diana gi suli nia? Haia, si kada nae, nia e siuabua na tooa, ma na tooa oro gi daka lea sui naa siana!>>

²⁷ Ma a John e oolisida ka urii, <<Na wane e too ana go ana si taa na a God e falea fuana. ²⁸ Gamu mu rongoa sui naa baa nau ku haea fuagamu, nau langi lau na Christ na wane aadafililana a God naa. Nau wane ku lea mai nao uria ainitalolaa ana faarongolaa suli nia. ²⁹ A Christ e iilingia na wane baa e aarai faalu. Ma ni nau ku iilingia na ruana nia wane aarai faalu ana baraa. Ma na oote fafurongo nia gi, gera iilingia na geni baa na wane na e aadea. Nia naa, na geni nae tara nia too fai nia na aarai nia. Ma na ruana nia na wane aarai faalu nae, nia ka eele asiana si kada na wane aarai faalu e dao ana baraa nia. Ma ka urinae laugo ani nau. Nau ku eele asiana si kada nae sulia Jesus e too na ana fafurongo oro. ³⁰ A Christ, tara gera ka faabaitaa. Ma ni nau, tara gera ka faato'ou nau lau.>>

³¹ Haia, ma na wane na e lea mai faasia langi, nia e baita ka tasa liufia wane gi sui. Na wane ana molaagali naa, nia na wane fuana molaagali naa. Ma nia ka haitamana baelaa sulia dongana molaagali naa. Haia, ma na wane na e lea mai faasia i langi, nia baita ka tasa liufia wane gi sui. ³² Nia ka faarai folaa sulia taa na nia e rikia ma ka rongoa faasia i langi. Sui ka urinae boroi ana, langi ta wane kasi dooria go

manata mamananaa ana si taa gi na nia e haeda. ³³ Haia, ma na wane na e manata mamana ana taa naa na nia e haea, na wane naa nia ka faatainia taa na God e haea nia mamana. ³⁴ Haia, ma na wane na God e oodua mai faasia langi, nia ka ainalongainia baelana God, sulia God e falea teefou na Aanoedoo Aabu nia eeri ka adomia. ³⁵ Na wane naa nia na Wela nia God. Ma a God ka aalu nia ka baita fuana na doo gi sui, sulia nia e rakediana asianaa naa fuana. ³⁶ Ma so ni tei na e manata mamana ana na Wela naa, nia ka too ana mouria firi. Ma ni tei na langi kasi manata mamana ana Wela naa, nia langi kasi ngalia mouria firi. Tesi doo lau tara a God ka kwakwaea.

Na geni i Samaria.

4

¹⁻³ Haia, a Jesus fai nia oote fafurongo nia gi gera ka lea faasia i Judea, ma gera ka lea fui Galili. Gera lea, sulia Jesus e haitamana na Farisi gi gera rongoa hasa nia aadea wane oro gi asianaa gera lea sulia nia liufia a John Siuabu, ma ka tasa dongaa fai nia siuabulada. Sui, a Jesus langi kasi siuabu go ta iimola. Na fafurongo nia gi ana na da iilia. ⁴ Ma si kada gera lea kou fui Galili, gera ka liufolo ana lolofaa i Samaria.

⁵ Ma gera ka dao ana tee maefera na hatana Saeka i laona na lolofaa i Samaria, na e too garangia na gano na a Jakob e falea fuana a Josef na wela nia i nao ua mai. ⁶ Ma na mae kafo elilana a Jakob e too i seenae. Ma a Jesus e noni daola ana na leaa, ma nia ka gwouru ana ninimana na kafo elilana nae. Ma si kada nae, nia e bobola naa fai nia na initoona na hato.

⁷⁻⁸ Haia, ma na oote fafurongo nia gi gera ka lea i fera nae uria na foli fangalaa. Ma tee geni faasia i Samaria ka lea mai uria na tafo kafolaa. Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<O falea mai si kafo, ku gwou fasi.>>

⁹ Ma na geni nae e oolisia ka urii, <<I oe na wane i Jiu, ma ni nau na aai i Samaria. Utaa naa oko gani nau uria gwoulaa?>> Nia e bae urinae sulia na tooa i Jiu gi langi dasi kwaimaani fai nia na tooa i Samaria gi.

¹⁰ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Lea so oko haitamana na taa na a God e falea, ma oko haitamana ni tei na e gani oe uria si kafo, tara oko gani nau amu ma nau kuka falea na kafo ana mouria fuamu.>>

¹¹ Ma na geni nae ka bae urii fuana, <<Aarai ae, oe e langi amu ta doo ni taofilana kafo, ma na elilana laugo ka oolo asianaa. Tara oko daotoona na kafo naa ana mouria i fai? ¹² Na koo gia a Jakob na e falea na mae kafo elilana naa fuaga. Ma i nia fai nia na wela nia gi ma na doo fai ae nia gi, gera gwou faasia na kafo elilana naa. Haia, ma ni oe langi osi manata go hasa oe o baita ka liufia a Jakob, langi utaa?>>

¹³ Ma a Jesus ka bae urii, <<Ni tei na e gwoufia na kafo naa, nia haitamana ka maeligwou laugo ana.

¹⁴ Ma so ni tei na e gwoufia na kafo na nau ku falea, e afetai ka maeligwou lau. Ma na kafo naa i nau ku falea fuana ka hau ana na kafo busuna na e falea na mouria firi fuana.>>

¹⁵ Ma na geni naa ka bae urii, <<Wane baita ae, o falea na kafo nae fuagu, hai ka langi kusi maeligwou lau, ma e langi kusi lea lau mai i see uria na ngali kafolaa.>>

¹⁶ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<O lea, oko soea mai na aarai oe, ma moro ka ooli mai i see.>>

¹⁷ Ma na geni naa e oolisia ka urii, <<Nau langi kusi too ana ta aarai.>>

A Jesus ka bae urii, <<Oe o bae mamana ana si kada o haea langi osi too ana ta aarai. ¹⁸ Sulia ni oe o toowane ana na lima wane, ma na wane aai na o too fai nia si kada nae, nia langi lau na aarai oe mamana. Na doo mamana naa o haea fuagu.>>

¹⁹ Ma na geni naa e oolisia ka urii, <<Wane baita ae, nau ku manata i

oe na profet. ²⁰ Haia, na koo gami gi i Samaria da foosia a God i gwouna fe tolo naa. Ma ni gamu na tooa i Jiu gi muka haea si gula uria na foosilana a God naa i Jerusalem.>>

²¹ Ma a Jesus ka bae fuana ka urii, <<Inite ae, o manata mamana ani nau, tara si kada ka dao mai fuana na tooa gi langi dasi foosia na Maa i gwouna fe tolo naa ma langi so i Jerusalem. ²² I gamu na tooa i Samaria gi mu lalafusia go agamu ni tei na mu foosia. Ma ni gami na tooa i Jiu gi mi haitamana ni tei na mi foosia, sulia na mouria e lea mai faasi gami. ²³ Ma si kada ka dao mai ma e dao sui naa, hai na tooa na da fooa mamana daka foosia na Maa ana na aanoedoo ma ana na mamalaa. Sulia nia e foalaa na a Maa e dooria. ²⁴ A God, nia na Aanoedoo, ma ni tei gera na da fooa fuana, daka fooa ana na mangoda, ma daka fooa ana mamalaa.>>

²⁵ Ma na geni nae ka bae urii fuana, <<I nau ku haitamana na wane na a God e filia na gera alangia ana a Christ, tara ka dao mai. Ma si kada nia ka dao mai ana, tara ka faarongo gia ana na doo gi sui.>>

²⁶ A Jesus e oolisia ka urii, <<I nau naa i nia.>>

²⁷ Ma ana si kada nae, na oote fafurongo nia gi gera ka dao na mai, ma gera ka kwele asianaa sulia gera rikia a Jesus e bae ana fai nia na geni naa. Sui, ta wane adaalu e langi kasi ledia go na geni naa, <<Na taa na o dooria?>>, ma langi ka ledia a Jesus, <<Uria taa na oko bae fai nia na geni naa?>>

²⁸ Ma na geni baa ka lugasia na doo nia ni ngali kafolaa, ma ka ooli i fera, ma ka bae urii fuana na tooa gi i seenaa, ²⁹ <<Molu lea mai, eeri molu ka rikia amolu tee wane na e faarongo nau ana na doo gi sui na nau ku iilida. Nia boro wane aadafililana baa a God oto?>> ³⁰ Ma gera tafusia na maefera baa, ma daka lea mai siana a Jesus.

³¹ Ma ana si kada nae, na oote fafurongo nia gi da soea a Jesus daka

urii, <<Wane faatolomai ae, o ania amu tesi fanga!>>

³² Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<I nau ku too ana na fanga nau ni anilana na mu lalafusia.>>

³³ Ma na oote fafurongo gi daka ledi gera kwailiu daka urii, <<Boro ta wane e ngali fanga mai fuana oto?>>

³⁴ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Na fanga nau naa na roosulilana na baelana a God naa e fale nau mai, ma na faasuilana na raoa gi na e falea fuagu uria iililana. ³⁵ Haia, ma ni gamu mu too ana na tesi tarafulalaa baa e urii, <Fai fe sinali lau, suifetei na uuni soogonilaa.> Haia, ma ni nau ku haea fuagamu, muka aada fasi ana na tooa gi na da lea mai. Gera ka iilingia na raoa baita i hara, na e moua naa ma ka kwaimaasi naa uria na soogonilana.

³⁶ Ma na wane naa ka soogonia na aaludooa, da folia naa. Ma nia ka oogua naa na aaludooa uria na mouria firi, eeri na wane na e fasi ma na wane na e soogoni doo, daaro ka eele oofu. ³⁷ Ma si tarafulalaa e mamana ka urii, <Tee wane e fasi, ma ta wane aai ka soogoni.> ³⁸ I nau ku oodu gamu uria na soogonilana na doo gi laona raoa na e langi musi rao ana. Sulia teni wane aai gi ana na da rao ana, ma ni gamu ana muka ngalia dianalana raolada.>>

³⁹ Ma na tooa oro gi i laona na fera naa ana na lolofaa naa i Samaria daka manata mamana ana a Jesus, sulia na geni naa e haea, <<I nia e faarongo nau ana si doo gi sui na ku iilida.>> ⁴⁰ Ma si kada gera ka lea mai siana a Jesus, daka gania hai ka too lau siada. Ma a Jesus ka too lau i seenae sulia roo maedani.

⁴¹ Ma na tooa oro gi lau daka manata mamana sulia na faarongolaa nia gi a Jesus. ⁴² Ma gera ka haea fuana na geni baa daka urii, <<Haia, gami mi manata mamana naa nae, langi lau sulia na doo baa gi o haeda fuagami, ma sulia gami ana i talagami mi rongoa na baelana laugo. Ma mika haitamana i nia

mamana naa na Faamouri mamana ana na tooa gi sui.>>

Jesus e guraa na wela nia tee wane initoo.

⁴³ Buiru Jesus fai nia oote fafurongo nia gi gera too ana maefera naa sulia roo maedani sui, gera ka lea fui Galili. ⁴⁴ Jesus i talana ana na e bae urii, <<Na tooa faasia fera nia na profet, langi gera kasi manata baita go ani nia.>> ⁴⁵ Ma si kada a Jesus e ooli mai fui Galili, na tooa gi seenae da gonitai nia, sulia gera ka lea laugo i Jerusalem ana Fangaa ana Lofogaa, ma daka rikia na doo gi a Jesus e aadede i seenae.

⁴⁶ Sui, Jesus ka ooli lau fuana i Kena na fera i Galili, na gula baa nia bulasia kafo ka hau ana waen. Ma ana si kada nia too ana i seenae, na alakwa nia tee wane initoo faasia i Kapaneam e matai baita asianaa. ⁴⁷ Ma ana si kada wane naa e rongoa Jesus e lea naa faasia i Judea ma ka ooli lau mai fui Galili, nia ka lea mai uria rikilana Jesus eeri ka gani nia uria lealaa fai nia fui Kapaneam uria guralana alakwa nia, sulia e matai ka garangi mae. ⁴⁸ Buiru wane na e bae urinae sui, Jesus ka bae urii fuana, <<Gamu dooria go agamu rikilana doo kwaibalatana gi uria kwelelaa ana gi suifetei gamu kafi manata mamana ani nau.>>

⁴⁹ Sui boro i ana Jesus ka bae urinae, na wane naa ka tasa dongaa go ana uria baelaa urii fuana Jesus, <<Wane naonao ae, o lea fasi mai fai nau, aata na wela nau ka mae.>>

⁵⁰ Jesus ka bae urii fuana, <<O ooli amu, na alakwa oe e akwaa naa.>>

Ma na wane naa ka lea, sulia nia e manata mamana ana na baelana Jesus. ⁵¹ Ma si kada nia e lea ua kou ana sulia tala, na wane raa nia gi gera ka lalao mai uria faarongolanaa, ma gera ka bae urii, <<Wane naonao ae, na wela oe baa, nia akwaa naa, ma ka mouri naa!>>

⁵² Ma na wane initoo nae ka soeledi gera, <<Kade hatoo taa naa na alakwa nau e akwaa ana?>>

Ma gera oolisia daka bae urii, <<Na tatasua e sui faasia i aasoa i roogi.>> ⁵³ Ma na maa nia wela naa e haitamana si kade hatoo baa na a Jesus e haea na ana si baelaa baa gi nae. Haia, i buiru si doo naa, na wane initoo naa fai nia na tooa nia gi sui go, gera ka manata mamana ana Jesus.

⁵⁴ Haia, nia naa na ruana si doo kwaibalatana Jesus e aadea ana si kada nia ooli mai ana faasia Judea fui Galili nae.

Jesus e guraa tee wane ana maedani Sabat.

5

¹ I buiru si doo naa gi, Jesus ka lea fui Jerusalem, ana tee fanga gera Jiu gi. ² I Jerusalem, tee lama e too garangia na mae haga gera sipsip. Haia, ma ana baelaa i Hebru, gera alangia na lama nae ana Betsaeda. Ma na lima taofa tekwa naa gi da too abana lama nae. ³⁻⁴ Tooa oro asianaa na gera teo laona taofa nae gi. Tooa gi na gera matai ana kwalukaela mataia e'ete gi kwailiu: tooa maada e rodo, tooa tero, ma tooa abada ma na aeda ka mae. ⁵ Ma tee wane e teo fai gera i seenae, nia matai sulia oolu aakwala ma kwalu fe ngali. ⁶ Ma Jesus e rikia e teo go ana ana si gula naa, ma nia ka haitamana na nia matai ka tau asianaa, ma nia ka soe ledia wane nae ka urii, <<Oe dooria oko akwaa?>>

⁷ Ma na wane matai nae e oolisia Jesus ka urii, <<Wane baita ae, langi ta wane fuana ka ngali nau kou fui laona lama ana si kada na kafo e ngalungalua. Ana si kada gi sui, kada ku hasi ua fuana lealaa laona kafo naa, ta wane ka lea na ana i nao faasi nau.>>

⁸ Ma Jesus ka bae urii, <<O tatae i langi, oko koua na iifitai oe, ma oko fali amu.>> ⁹ Ma si kada nae ua go, na wane naa ka diana naa, ma nia ka tatae, ma ka koua na iifitai nia, ma ka lea na ana.

Ma fe dani nae fe dani Sabat. ¹⁰ Nia naa, na wane baita gera Jiu gi

gera ka bae urii fuana wane na e akwaa, <<Tara'ena na mae dani Sabat, ma e aabu asianaa ana kwaieresia gia gi fuana oko koua na iifitai oe.>>

¹¹ Wane nae ka bae urii fuada, <<Na wane na e faa'akwaa nau naa e haea kuka koua iifitai nau ma kuka fali.>>

¹² Ma gera ka ledi nia lau daka urii, <<Wane taa na e haea oko aadea si doo naa?>>

¹³ Sui, na wane naa ka lalafusia laugo ana a Jesus, sulia na wane oro asianaa na gera too ana si gula nae. Ma a Jesus ka lea na ana i matangada.

¹⁴ Ma i buri na ana, a Jesus kafi kwaitodai fai nia i laona Beu Aabu a God, ma ka bae urii fuana, <<O fafurongo, kada naa, oe diana naa lau. Haia, oko oolitai manata faasia aade ta'ala oe gi, aata tara tesi doo ka haungi oe lau. Si doo nae tara ka ta'a ka tasa liufia si doo na e haungi oe sui na mai.>>

¹⁵ Ana si kada wane naa e haga i maa faasia na Beu Aabu a God, nia ka lea siana tooa baita gera Jiu gi, ma ka bae urii fuagera, <<A Jesus baa e aadea kuka akwaa lau.>> ¹⁶ Ma ana si kada nae, gera ka tala'ae na maalimaela Jesus sulia nia e guraa na wane naa ana maedani Sabat.

¹⁷ Ma Jesus ka bae urii fuagera, <<Iilingia Maa nau na e rao sulia dani, haia ma ni nau kuka rao laugo.>>

¹⁸ Haia, ma sulia na baelaa nae gi, nia aadea tooa baita gera Jiu gi na manatada ka rigita asianaa fuana gera ka haumaelia ada a Jesus. Langi lau sulia nia langi si manata baita ana maluta gi sulia na Sabat taifilia na gera ka doori haungi nia. Ma laugo sulia nia e haea a God naa na Maa nia. Ma sulia e urinae, nia e faatania hasa nia e bobola fai nia a God.

¹⁹ Ma Jesus e oolisida ka urii, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu. Nau, na Wela nia God, e afetai kuka iilia si doo i talagu. Nau ku haitamana kuka iilia go agu si doo gi na ku rikia siana Maa nau nia

iilida. Si taa gi na Maa nau e iilida, nia laugo na nau kuka iilida. ²⁰ Sulia Maa nau nia rakediana fuagu, ma nia ka faatania fuagu na doo gi sui na nia e iilida. Ma tara nia ka faatania laugo fuagu na rao baita gi lau na nia haitamana ka iilida, eeri ana si kada nau ku iilida laugo na doo nae gi, tara muka kwele asianaa. ²¹ A Maa nau e haitamana ka tataea tooa da mae ma ka faamouri gera. Haia, si doo urinae laugo na tara ni nau, nau Wela nia, kuka iilia laugo. Tara ni nau kuka falea mouria laugo fuana ni tei gera na ku aadaflida. ²² A Maa nau taifilia langi kasi ketoa ta wane. Sulia nia falea sui naa na mamanaa uria ketolaa. ²³ Nia falea si doo naa fuagu eeri na tooa gi sui gera ka manata baita ani nau, iilingia laugo na gera manata baita ana na Maa nau. Haia, ni tei na e langi kasi manata baita ani nau, nia langi kasi manata baita laugo ana Maa nau, na e oodu nau mai.

²⁴ <<Doo mamana nau ku haea fuagamu. Lea so ni tei na e rongoa na baelagu gi ma ka manata mamana ana a God na e oodu nau mai, nia ka too ana mouria firi. A God e langi kasi ketoa naa. Ma boro ana na noina tara ka mae, nia e mouri katau katau. ²⁵ Doo mamana nau ku haea fuagamu, si kadamanga tara e dao mai ma nia ka dao na mai, fuana ni tei gera na da mae naa, daka rongoa nau, nau Wela nia God. Ma ni tei gera na da fafurongo nau, tara gera ka mouri lau. ²⁶ Sulia Maa nau, nia na gwoufutana na mouria. Haia, ma nia falea na mamanaa fuagu eeri ni nau laugo na gwoufutana na mouria sulia ni nau na Wela nia. ²⁷ Ma nia ka falea na mamanaa fuagu eeri kuka ketoa ana tooa gi. Sulia ni nau naa, nau Wela nia iimola gi. ²⁸ Langi musi kwele ana doo naa, sulia si kadamanga tara ka dao mai fuana tooa na da mae tara gera ka rongoa nau, ²⁹ ma gera ka haga mai faasia na kwaingia gera gi eeri ni tei gera

na da aadea si doo diana gi, gera ka tatae mai ma gera ka too ana mouria. Ma ni tei gera na da aadea doo ta'a gi, tara gera ka tatae mai, ma tara gera ka too ana kwakwaea.

³⁰ <<Nau langi kusi iilia tesi doo sulia manatagu i talagu. Nau ku haitamana kuka keketoa tooa sulia si taa na nau ku rongoa a God e haea fuagu. Na keketolaa nau nia e o'olo teefou, sulia nau kusi hasi uria iililana doo sulia doorilagu i talagu, ma ku iilia go agu sulia na taa gi na a God na e oodu nau mai e dooria.

³¹ <<Lea so ni nau kuka faarongo ana si doo suli nau i talagu, tara ta wane langi kasi manata mamana go ana faarongolaa nau. ³² Tee wane na e too go ana, nia ana na e faarongo ana si taa na nia e haitamana suli nau. Ma i nau ku haitamana si taa na nia faarongo ana suli nau e mamana teefou. ³³ Haia, ma ni gamu naa, mu oodua kou wane gamu gi siana a John eeri muka soeledia. Haia, ma si taa naa na nia faarongo gamu ana, na doo mamana gi sui go. ³⁴ Haia, ma ni nau naa, nau langi kusi dooria go faarongoa urinae gi faasia na wane hasa ka faarongo ana tesi doo suli nau. Nau ku bae go agu fuagamu urinae eeri muka manata mamana ana, ma mu kafi too ana mouria faalu. ³⁵ Haia, a John e uusulia ta laeta baa e tala diana. Haia, ma ana si kada totou, gamu ka eele sulia si taa gi na nia haeda. ³⁶ Nau ku too laugo ana si doo fuana ka faamamana a Maa nau na e oodu nau mai. Haia, si doo na nia liufia na doo gi na a John nia faarai sulida. Haia, si doo nae gi naa na raa naa gi na ku iilida sulia a Maa na e faleda fuagu kuka iilida. ³⁷⁻³⁸ Haia, ma a Maa na e oodu nau mai, nia i talana ana na e faarongo ana na doo naa gi sui suli nau. Sui gamu langi musi manata mamana go ani nau. Haia, ma aena si doo nae, nia faatainia gamu langi musi rongoa nia ua ma langi musi riki nia ua. Ma na baelana e langi kasi too go i laona manatalagamu.

³⁹ Gamu naa, gamu manata hasa tara muka ngalia na mouria firi sulia mu iidumia katau na mai ana Kekedelaa Aabu gi. Haia, na Kekedelaa Aabu nae gi nia faatainia doo mamana gi sui suli nau. ⁴⁰ Haia, ka urinae boro ana, gamu langi musi dooria go lealaa mai siagu fuana kuka faamouri gamu.

⁴¹ <<Ma ni nau naa, nau langi kusi nani uria wane fuana bae baitalaa ani nau. ⁴² Haia, ma ni nau ku haitamana ni gamu langi musi manata go uria rakedianalaa fuana God. ⁴³ Haia, ma ni nau naa, nau ku lea mai sulia kwaidoorilana Maa nau, sui langi musi doori nau go. Haia, ma lea so ta wane ka lea mai ana sulia kwaidoorilaa nia i talana, molu ka dooria amolu. ⁴⁴ Haia, ma ni gamu na mu dooria agamu tooa gamu gi gera ka tango gamu. Ma e langi musi dooria go na iililana doo diana gi hai so a God ka tango gamu. Sulia mu urinae, nia afetai asianaa naa fuana molu ka manata mamana ani nau. ⁴⁵ Langi si diana molu ka manata hasa ni nau naa tara kuka faatainia na ta'ala gamu gi i nao na Maa nau. Nau langi. Haia, Moses baa, na e kedea na kwaieresia gi na molu manata mamana ana, tara nia ana na ka faatainia na ta'ala gamu gi. ⁴⁶ Haia, gamu langi si manata mamana asianaa ana Moses, sulia langi molu si manata mamana laugo ani nau. Sulia a Moses naa e kekede mai suli nau. ⁴⁷ Haia, ma sulia langi molu si manata mamana ana taa naa Moses e kedea suli nau ana, nia naa ka afetai asianaa fuana muka manata mamana ana si taa gi na ku haea fuagamu.>>

Jesus e hangonia na lima tooni wane.

6

¹ Ma i buri, a Jesus ka faifolo ana na aasi i Galili na da alangia lau ana aasi i Taebirias. ² Ma tee figua baita e lea i burina, sulia da rikia na doo kwaibalatana gi na nia e iilia ana na guralada na tooa matai gi. ³ Ma a Jesus ka raa i gwouna tee fe uuo,

ma ka gwouru i aano fai nia na oote fafurongo nia gi. ⁴ Ana si kada nae, na Fangaa ana na Lofogaua gera na Jiu e garangi naa. ⁵ A Jesus e aada gali nia, ma ka rikia na figua baita da dao mai siana, ma ka bae urii fuana a Filip, <<Tara golu ka foli tesi fanga i fai eeri golu ka hangonia na tooa naa gi sui?>> ⁶ I nia e baea si doo naa eeri ka iilitoona a Filip, sulia nia ka haitamana sui naa si doo na nia tara ka iilia.

⁷ Ma a Filip e oolisia ka urii, <<Na roo talange malefo boroi kasi bobola naa fai nia na folilana na fanga hai so daka fanga toto'ou boroi ada ana.>>

⁸ Ma tee wane fafurongo aai, a Andrew na aua nia a Simon Peter, e bae ka urii, ⁹ <<Tee wela wane i seenaa e too go ana lima fe beredi ma roo gwe iia. Sui taa, e afetai ka bobola fai nia na tooa oro naa gi.>>

¹⁰ Ma a Jesus e haea fuada ka urii, <<Molu haea fuana na tooa gi daka gwouru i aano.>> Na laua oro na e too i seenae. Ma na tooa gi sui daka gwouru i aano, ma e bobola fai nia na lima tooni wane. ¹¹ Ma a Jesus e ngalia fe beredi nae gi ma ka baelafea a God, ma ka tolingia fuana na tooa gi na da gwouru i seenae. Ma nia ka iili urinae laugo ana gwe iia nae gi. Ma i gera sui go da ngali ka bobola fai nia na doorilada.

¹² Ma si kada da aabusu naa, nia ka bae urii fuana na oote fafurongo nia gi, <<Molu gonina na mumuduna na fanga gi na e oore eeri langi golu si naga tesi doo.>> ¹³ Ma gera ka goni teefou ana, ma daka faafungua tee aakwala ma roo koko ana na mumuduna na fanga na e oore ana na lima fe beredi baa gi, na da ania.

¹⁴ Ma ana si kada na tooa gi da rikia si doo kwaibalatana na a Jesus e iilia, daka bae urii, <<Na profet baa na tara ka dao mai laona na molaagali mamana naa naa!>> ¹⁵ Ma a Jesus ka lea na ana faasi gera i gwouna fe uuo taifilia, sulia i nia e haitamana gera garangi lea na mai

uria na suungailana hai so i nia na aafia gera.

Jesus e fali fafona kafo.

¹⁶ Ma i haulafi ana si kada na hato garangi ka suu, na oote fafurongo nia gi gera ka sifo na ada kamena aasi. ¹⁷ Ma gera ka tae laona tee baru, ma gera ka aato folo ana aasi fuana maefera gera alangia ana Kapaneam. Ma na rodo ka rodo na mai. A Jesus e langi kasi lea go faida. ¹⁸ Ma e dao ana si kada nae na ooru ka dao mai ma na kafo ka tongatonga asianaa. ¹⁹ Ma ana si kada gera dao ana tauruarua, gera aada kou, ma gera ka rikia a Jesus e fali mai i fafona kafo, ma ka lea garangia na mai na baru. Ma na oote fafurongo gi gera ka mou asianaa. ²⁰ Ma a Jesus ka bae urii kou fuadaalu, <<Langi molu si mou! Nau go ana naa!>> ²¹ Ma i buira si doo naa, nia ka tae fai daalu, ma gera ka eele asianaa. Ma e langi si tau, gera ka dao ana maefera na gera lea uria.

²² Ma kada e dani mai, na tooa oro na da too ua i bali aasi aai loko, gera ka aada haitamana tee baru go ana na e too i nao. Ma gera ka haitamana laugo Jesus langi kasi lea fai nia na oote fafurongo nia gi. Ma gera ka haitamana laugo na fafurongo gi gera lea go ada faasia. ²³ Sui, teni baru mai faasia i Taebirias, gera lea mai, gera ka oolo ana si gula baa Jesus e baelafea God faafia na fanga baa gi, sui kafi falea fuana tooa oro baa gi.

²⁴ Si kada na figua nae dasi rikia a Jesus ma langi na oote fafurongo nia gi, gera taelia na baru gi, daka lea, daka nani uria a Jesus i Kapaneam.

²⁵ Ma si kada gera daotoona ana bali aasi aai nae, daka ledi nia urii, <<Wane faatolomai ae, si kada taa na o dao i seenaa?>>

²⁶ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, gamu mu nani uri nau sulia mu ania fe beredi baa gi ma muka aabusu, ma e langi lau sulia

mu haitamana na malutana na doo kwaibalatana baa gi na ku iilia. ²⁷ Langi musi rao uria na fanga na tara ka molea laugo ana. Muka rao uria na fanga aai na e falea mouria firi. Nia naa na fanga na nau, na Wela nia iimola gi, ku falea fuagamu, sulia a God na Maa e faatainia na nia naa e oodu nau mai.>>

²⁸ Sui na tooa gi da ledi nia urii, <<Na taa naa melu ka iilia eeri melu ka iilia na raoa nia a God e dooria fuamelu?>>

²⁹ Ma Jesus e oolisida ka urii, <<Na kwaidooria nia a God e urii: Muka manata mamana ana na wane na nia e falea mai.>>

³⁰ Ma gera ka ledi nia lau urii, <<Tesi doo kwaibalatana taa na oko aadea hai so melu ka rikia ma melu ka manata mamana ani oe? Tesi taa na oko iilia? ³¹ Na koo gia gi da ania na beredi baa na da alangia ana <mana> i laona na aanogwou, iilingia baa da kedea naa urii, <I nia e falea na fanga faasia i langi fuada uria na anilana.>>>

³² Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, a Moses langi baa e falea na beredi faasia i langi fuagamu. Na Maa nau ana baa e falea na fanga mamana faasia i langi fuagamu. ³³ Sulia na fanga na a God e falea naa na wane na e sifo mai faasia i langi ma ka falea na mouria fuana na tooa gi i laona molaagali.>>

³⁴ Ma gera ka bae urii fuana, <<Aarai baita ae, e ita i tara'ena ka lea, oko falea na fanga naa fuagami.>>

³⁵ Sui a Jesus ka bae urii, <<I nau naa na fanga ana mouria. Ma so ni tei na e lea mai siagu e afetai ka fiolo lau, ma ni tei na e manata mamana ani nau e afetai ka maeligwou lau.

³⁶ Haia, ma ni nau ku haea sui naa fuagamu. Sui boroi ana na muka riki nau, gamu langi musi manata mamana go ani nau. ³⁷ Tooa gi sui go na Maa nau e faleda fuagu, tara gera ka lea sui go mai siagu. Ma so ni tei na e doori lea mai siagu, nau

langi kusi oote nau ani nia. ³⁸ Nia urinae, sulia nau ku sifo mai faasia i langi, e langi lau fuana iililana si doo sulia kwaidoorilagu i talagu. Nau ku lea mai uria iililana si taa na a God na e oodu nau mai e dooria. ³⁹ Taa na a God e dooria nana langi kusi tagalangai nia tesi doo ana tooa gi sui na nia faleda fuagu, eeri ana maedani isi nau kuka fi tataeda uria na mouria. ⁴⁰ A God na Maa nau nia dooria so ni tei gera na gera aada haitamagu ma gera ka manata mamana ani nau, gera ka ngalia mouria firi ma i nau tara kuka taeda uria mouria ana maedani isi.>>

⁴¹ Ma na tooa gi gera ka hafalia na ngunungunulaa sulia nia, sulia na nia e bae urii, <<I nau naa na fanga na e sifo mai faasia i langi.>> ⁴² Ma daka bae urii fuada kwailiu, <<Na wane naa a Jesus na wela nia a Josef go ana, ma golu ka haitamana go agolu na maa nia ma ni tee nia. Ma e utaa naa nia ka haea ana hasa nia e sifo mai faasia i langi?>>

⁴³ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Molu aalua faasia na ngunungunulaa i matangamiu. ⁴⁴ E langi ta wane so ka lea mai siagu lea na Maa nau na e fale nau mai e langi kasi talai nia mai i siagu. Ma tara nau kuka tataea uria na mouria ana fe dani i'isi. ⁴⁵ Na profet gi da kede daka urii, <A God ka faatolomainia tooa gi sui go.> Ma so ni tei na e rongoa na Maa ma ka ngalia na haitamadooa faasi nia, gera ka lea mai siagu. ⁴⁶ Ma e langi ta wane ka rikia na Maa. Tee taifilia na wane na e ita mai faasia a God go na e rikia naa na Maa. ⁴⁷ Doo mamana nau ku haea fuagamu, so ni tei na e manata mamana, nia ka too ana na mouria firi. ⁴⁸ Ma i nau naa na fanga ana na mouria. ⁴⁹ Na koo gamu gi da ania na beredi baa na da alangia ana <mana> i laona aanogwou, ma gera ka mae go ada. ⁵⁰ Sui na fanga na e sifo mai faasia i langi, so ta wane na e ania, e afetai nia ka mae. ⁵¹ Ma i nau naa na fanga ana na mouria faasia i langi. Lea so ta wane ka ania na fanga naa, i nia ka mouri

too ka tau. Ma na fanga nae naa na marikogu, na ku falea eeri na toa gi i laona molaagali daka mouri.>>

⁵² Ma na tooa gi daka hafali oolisuusu i matangada kwailiu ma daka bae urii, <<Na wane naa ka fale utaa ana na marikona fuaga uria anilana?>>

⁵³ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, lea so e langi musi ania na marikogu ma e langi musi gwoufia na abugu, e afetai muka too ana na mouria. ⁵⁴ Ma so ni tei na e ania na marikogu ma ka gwoufia na abugu, nia ka too ana na mouria firi, ma i nau tara kuka tataea ana fe dani i'isi. ⁵⁵ Sulia na marikogu naa na fanga mamana, ma na abugu naa na gwoulaa mamana. ⁵⁶ Ma so ni tei na ka ania na marikogu ma ka gwoufia na abugu, nia ka too ani nau, ma i nau kuka too ani nia. ⁵⁷ A God na Maa momouri, nia naa e falea nau mai. Ma i nau kuka mouri laugo suli nia. Nia naa, so ni tei na e ani nau, nia ka mouri laugo suli nau. ⁵⁸ Ma nia naa na fanga na e sifo mai faasia i langi. Ma e langi kasi iilingia beredi baa na koo gia gi da ania ma daka mae naa. Sui, so ni tei na e ania na fanga naa, nia ka mouri too ka tau.>>

⁵⁹ Jesus e haea ana si doo naa gi si kada nia faatolomai ana i lao Beu Aabu ni figulaa i Kapaneam.

⁶⁰ Ma na orolada na oote fafurongo nia gi na da rongoa na doo na gi a Jesus e haea, ma daka bae urii, <<Na faatolomaia nia naa e afetai asianaa. Tei naa tara ka manata mamana?>>

⁶¹ Ma a Jesus e haitamana na oote fafurongo nia gi da ngunungunu sulia si doo naa, ma nia ka bae urii fuada, <<E utaa? Si baea nae gi e naga gamu? ⁶² E utaa lea so muka riki nau, na Wela nia Iimola gi, kuka ooli uria si gula baa ku too mai ana i nao? ⁶³ Na doo na e falea na mouria, nia na na Aanoedoo Aabu. Ma na rigitaa nia wane na doo tatagwai go ana. Ma si baea gi na ku haea fuagamu naa na e

ngalia mai na Aanoedoo Aabu na e falea na mouria. ⁶⁴ Sui ka urinae boroi, teni wane ani gamu e langi dasi manata mamana go.>> Sulia ita ua na mai i nao, a Jesus e haitamana sui naa ni tei ani gera na e langi si manata mamana, ma ni tei na tara ka fale nia fuana na maalimaea nia gi. ⁶⁵ Ma nia ka bae lau urii, <<Nia naa baa ku haea sui naa ana fuagamu e langi ta wane so ka lea mai siagu, lea so na Maa nau kasi faawaludaa fuana.>>

⁶⁶ Ma e ita ana si kada nae, orolada na oote fafurongo nia gi da aabulo e'ete na ada, ma e langi dasi lea naa fai nia.

⁶⁷ Ma a Jesus e ledia na aakwala ma roo wane fafurongo nia gi ka urii, <<E utaa? I gomolu laugo molu dooria lea faasi nau?>>

⁶⁸ Ma a Simon Peter e oolisia ka urii, <<Lord ae, ni tei lau melu ka lea siana? Ni oe naa na o too ana na baea gi ana na mouria firi. ⁶⁹ Haia, i gemelu melu manata mamana ma melu ka haitamana ni oe naa na Wane Aabu na o lea mai faasia a God.>>

⁷⁰ Ma a Jesus e bae urii, <<Nau naa ku aadafili gamu na aakwala ma roo wane. Ma sui boroi ana ka urinae, tee wane ani gamu nia iilingia na aagalo ta'a.>> ⁷¹ Ana si kada Jesus e bae urinae, nia e manata go ana fuana Judas nae, wela Simon Iskar-iot. Sulia Judas sui boroi ana nia ta wane ana aakwala ma roo wane fafurongo nia gi, ni nia naa tara ka falea Jesus fuana maalimaea nia gi.

Jesus fai nia oote haasina gi.

7

¹ Ma i buira na doo naa gi, Jesus ka liu galia go ana maefera i Galili gi sulia nia langi kasi dooria lealaa ua fui Judea sulia na wane baita ana Jiu gi seenae gera dooria haungilana. ² Ma tee fafangaa gera Jiu gi nia garangi naa. Ma gera alangia na fafangaa naa <<Oobala gi>>. ³ Haia, na haasina Jesus gi gera ka lea mai siana, ma gera ka bae urii fuana,

<<Ae. O lea fui Judea fuana oko faatainia teni doo kwaibalatana eeri oote fafurongo oe gi gera ka rikia.

⁴ Sulia lea ta wane e dooria hasa na tooa daka rongoa na hatana ma daka haitamana, langi nia kasi iilia tesi doo ka aagwa. Lea o iilia si doo baita oro gi, nia diana go na o lea oko iili faatai ana eeri na molaagali sui gera ka haitamana.>>

⁵ Na haasina gi gera bae urinae fuana sulia gera boro langi gera kasi manata mamana go ani nia.

⁶ Haia, Jesus ka bae urii fuagera, <<Nia e langi si dao ua ana si kada nau eeri kuka iilia na doo nae gi. Haia, ma ni gamu mamalana go ana si kada molu iilia ana doo gi molu dooria. ⁷ Tooa la molaagali na e afetai gera ka maani uula ani gamu. Ma ni nau, gera ka maani uula ada ani nau, sulia nau ku hae faatai ana si taa gi na gera iilia ka ta'a gi. ⁸ Molu lea amolu ana fafangaa. Haia, ma ni nau tara nau langi kusi lea go, sulia e langi si dao ua ana si kada nau.>> ⁹ Nia bae urinae sui, ma nia ka too lau i Galili.

Jesus e faatolomai lau.

¹⁰ I buira haasina Jesus gi gera lea na ada uria fangaa baita nae i Jerusalem, Jesus ka lea i burida. Ma nia e lea aagwa go ana, aata ta wane ka haitamana. ¹¹ Ma na wane baita gera Jiu gi gera ka nanisia nuina na fafangaa, ma gera ka ledia daka urii, <<Nia i fai na wane baa?>>

¹² Ma tooa oro asianaa gera bae aagwa suli nia daka urii, <<Na wane baa nia wane diana.>>

Ma teni wane aai gi gera ka haea, <<Nia talaia wane oro uria lealaa sulia na sugelaa nia gi.>> ¹³ Sui boro ana gera ka bae urinae, langi ta wane ada kasi faarai tafa go ana manatalaa gera nae gi sulia Jesus, sulia gera mou ana tooa baita ana Jiu gi.

¹⁴ Na fangaa na nia lea sulia fai maedani e sui naa, ma a Jesus kafi ruu kou laona labata na Beu Aabu nia a God, ma kafi tala'ae faatolomainia na tooa. ¹⁵ Ma na wane baita

gi kada gera rongoa, gera ka kwele asianaa ana faatolomailaa nia. Ma gera ka urii, <<Wane na langi kasi sukulu go mai ana ta fera. Ma e utaa na nia ka haitamana na doo gi sui?>>

¹⁶ Ana si kada Jesus e rongoa gera, nia e oolisi gera ka bae urii, <<Si faatolomailaa nau langi lau na doo nau, na doo a God ana na e oodu nau mai. ¹⁷ Tei na e dooria ka iilia kwaidoorilana a God, tara nia ka haitamana si taa na nau ku faatolomainia ana tooa, nia e lea mai faasia God, ma e langi lau na manataa nau gi i talagu go ana na nau ku faarongo ana. ¹⁸ Lea wane e ainitalo go ana ana si doo sulia na manataa nia gi i talana, nia dooria go ana fuana tooa gi daka tango nia. Ma na wane na e dooria tooa gi gera ka tangoa na wane na e oodu nia mai nia nana na wane mamana, ma langi nia kasi haitamana sugelaa.>>

¹⁹ Sui Jesus ka bae lau urii, <<Moses e falea na kwaieresia gi fuagamu. Ma langi ta wane ani gamu kasi lea go sulia kwaieresia nae gi. Haia, ma uria taa na molu ka doori haumaeli nau?>>

²⁰ Ma na tooa na gera koni ana si gula nae, gera ka bae urii, <<Oe naa, aagalo ta'a e nii ani oe! Tei naa e doori haumaeli oe?>>

²¹ A Jesus e oolisi gera ka urii, <<Nau ku iilia go tesi doo kwaibalatana baa ana maedani Sabat, sui molu ka kwele asianaa ana. ²²⁻²³ Ma ni gamu haitamana hasa a Moses e falea tee kwaieresia fuamolu, fuana gala wela wane gamu gi gera ka ole-mariko. (E langi lau a Moses na e tala'aea, na koo gamu gi ua mai nao taari.) Ma ana si kada mu lea sulia kwaieresia nae, gamu ka haitamana aadea wela wane gi ana fe dani gi, sui boro ana fe dani ana Sabat. Sui e utaa na molu ka rakehasui nau kada baa ku guraa wane baa ana mae dani ana Sabat? ²⁴ Muka lugasia keketolaa ta'a na ita mai ana doo mu rikia go agamu. Ma muka keketo ana o'oloa.>>

²⁵ Ma teni tooa gi i Jerusalem gera ka bae urii, <<Boro na wane naa oto baa na wane baita gi da dooria haungilana? ²⁶ Aada fasi! Wane naa nia bae faatai go ana, ma langi gera si haea go tesi doo suusi nia. Gera ka haitamana oto nia naa Christ, na wane aadafililana baa God uria aafialaa! ²⁷ Sui taa, lea na Christ e lea mai, tara ta wane langi kasi haitamana si gula na nia e lea mai faasia. Ma na wane naa, golu haitamana go agolu gula na nia e lea mai faasia.>>

²⁸ Haia, ma ana si kada nae, Jesus e faatolomainia na tooa laona Beu Aabu a God. Ma nia e bae baita ka urii, <<Nia mamana nae molu haitamagu ma molu ka haitamana si gula taa na ku lea mai faasia? Haia, nau langi kusi lea mai ana na mamanaa nau i talagu! Ma ni nia na e oodu nau mai, nia e hae doo mamana gi sui. Haia, ma ni gamu langi musi haitamana go naa. ²⁹ Ma ni nau ku haitamana, sulia nia na e oodu nau mai, ma kuka lea mai faasia.>>

³⁰ Ana si kada nae, na wane baita gi gera ka doori dumulilana, ma ka afetai. Sulia nia langi si dao ua ana si kada eeri gera ka aade urinae ana. ³¹ Sui boro ana gera ka dooria aadea si doo nae, orolana tooa i laona figua nae gera ka manata mamana ani nia. Ma gera ka bae urii, <<Nia naa na Christ, sulia langi ta wane kasi aadea na doo kwaibalatana nia gi lea nia langi si Christ.>>

Gera dooria dumulilana Jesus.

³² Haia, ana si kada na Farisi gi da rongoa tooa gi gera fuaro aagwa ada sulia a Jesus urinae, gera fai nia na fataabu baita gi gera ka oodua kou teni wane fofolo gi na gera folo usia Beu Aabu a God eeri gera ka dumulia ana si kada nae. ³³ Ma a Jesus ka bae urii, <<Nau na tara kuka too fai gamu go agu ana si kada kukuru, ma tara nau kuka ooli laugo agu siana na wane na e oodu nau mai. ³⁴ Sui tara molu ka nanisi nau, ma tara ka afetai molu ka daotoogu.

Sulia e afetai molu ka dao ana si gula na nau tara kuka too ana.>>

³⁵ Ma na wane baita Jiu gi gera ka bae ada i matangada kwailiu urii, <<Wane naa tara ka lea fui fai naa eeri golu ka langi si riki nia? Utaa? Tara nia ka lea ana fuana fera gera Grik gi, na gula gi teni tooa aga gi da too mai ana, eeri ka faatolomai gera sui? ³⁶ Ma nia ka haea laugo tara golu ka nanisia, ma tara langi golu si riki nia, sulia langi golu kasi haitamana daolaa ana si gula na tara nia ka too ana. Haia, ma na taa na e nii la manatana si kada nia bae urinae ana?>>

Aanoedoo Aabu e iilingia kafo mouri.

³⁷ Haia, ma ana fe dani isi ana fangaa naa, nia fe dani initoo ka tasa. Ma ana fe dani nae, Jesus e take, ma ka bae baita ka urii, <<So ni tei na e maeligwou, nia ka lea mai siagu ka gwou ana. ³⁸ So ni tei na e manata mamana ani nau, tara nia ka uusulia si taa baa na Kekedelaa Aabu e haea, <Na kafo momouria tara ka iigwa mai faasia na mourilana.>>> ³⁹ Jesus e haea si doo na sulia Aanoedoo Aabu naa tara ka lea mai siada ni tei gera na da manata mamana ana. Haia, ma ana si kada nae, God langi kasi oodua ua mai na Aanoedoo Aabu siana tei gera na da manata mamana, sulia Jesus langi kasi tae ua eeri ka ooli mai fui langi.

⁴⁰ Teni wane ana figua naa, gera rongoa baelana a Jesus, gera ka urii, <<Wane naa nia na gwoungue profet baa na gia maasia!>>

⁴¹ Ma teni wane aai gi gera ka haea, <<Nia na Christ na wane aadafililana baa a God uria aafialaa!>>

Haia, ma teni wane lau, gera ka haea, <<Na wane aadafililana e langi kasi lea mai faasia i Galili! ⁴² Sulia na Kekedelaa Aabu e haea a Christ tara ka futa mai ana kwalafaa a David na aafia, ma ka futa i Betlehem, maefera David e too laugo ana.>> ⁴³ Haia, na tooa naa gi langi gera kasi aalua go tesi manatalaa sulia Jesus. ⁴⁴ Ma bali ana wane gi

gera dooria asianaa gera ka dumulia Jesus, sui ma ka langi ta wane ka iilia tesi doo ana.

⁴⁵ Na tooa fofolo baa gi langi gera si dumulia go Jesus, ma gera ooli kou siana fataabu baita gi ma na Farisi gi. Ma si kada gera dao naa, na fataabu baita gi ma na Farisi gi daka bae urii, <<Utaa na langi molu si ngalia mai?>>

⁴⁶ Ma gera oolisida urii, <<Sulia gemelu kwele asianaa ani nia, sulia langi ta wane aai kasi faarai urinae.>>

⁴⁷ Na Farisi gi gera ka bae urii fuada, <<Boro gomolu, molu manata mamana laugo amolu ana sugelaa nia gi? ⁴⁸ Ta wane ana wane baita golu baa gi langi ta Farisi, gera si manata mamana go ana! ⁴⁹ Na figua nae go ana na gera manata mamana ani nia. Ma gera langi dasi haitamana go na kwaieresia a Moses gi. Nia urinae tara a God ka kwakwaeda.>>

⁵⁰ Haia, ma tee wane ani gera Farisi hatana a Nikodimas baa e lea mai siana Jesus i nao. Nia ka bae urii fuana na Farisi aai gi, ⁵¹ <<Na kwaieresia golu gi e urii, golu ka rongo diana ana si taa na wane e haea, ma golu ka haitamana diana ana taa na nia aadea suifetei golu kafi ketoa uria na kwakwaeda.>>

⁵²⁻⁵³ Ma gera ka bae urii fuana Nikodimas, <<Utaa? Oe laugo ta wane faasia i Galili? Lea oko iidu diana ana Kekedelaa Aabu, oko rikia i talamu. Langi ta profet hasa tara ka lea mai faasia i Galili!>>

Na geni ooeoe.

8

¹ Haia, ma ana si kada na tooa gi sui da ooli naa uria na luma gera gi, a Jesus ka tae uria gwouna fe uuo da alangia ana Olivtri. ² Ma i ofaidani ana fe dani i buri, nia ka ooli lau uria na Beu Aabu nia a God. Ma na figua baita gera figu gali nia, ma i nia e gwouru, ma ka faatolomaida. ³ Ma na wane faatolomai gi ana kwaieresia gi ma

na Farisi gi gera ka ngalia mai tee geni na gera ka daotoona ana ooe-laa. Ma daka faatakea i matangada. ⁴ Ma daka bae urii fuana a Jesus, <<Wane faatolomai ae, na geni naa da daotoona ana ooe-laa. ⁵ Haia, ma i laona na kwaieresia gi na a Moses e falea fuaga, e haea hasa na geni urii, daka uimaelia ana na fou uria haungilana. Ma na taa naa o haea sulia?>> ⁶ Gera haea si doo naa uria daotoolana tesi doo, eeri daka feengia ana Jesus.

Ma a Jesus e agwaaro ana i aano, ma ka kekede ana ana kakauna na abana i fafo gano. ⁷ Ma si kada da ledi nia ka lea dongaa go ana, nia e take, ma ka bae urii fuada, <<So ni tei ani gamu na e langi kasi aade ta'a, nia ka uia ana tesi fou totongenao.>> ⁸ Sui, nia ka agwaaro lau, ma ka kekede lau i fafo gano. ⁹ Ma si kada gera rongoa si doo naa, gera ka lea naa ada, tee wane sui ta tee wane, e hafali ana na wane waro gi. Ma gera ka tafusia a Jesus ka too na taifili nia fai nia na geni baa na e take ua go ana i seenae. ¹⁰ Ma i nia ka take lau, ma ka bae urii, <<Geni naa ae, na tooa baa gi da nia naa i fai? E utaa? Ta wane ada kasi oore naa hai so ka keto oe?>>

¹¹ Ma nia e oolisia ka urii, <<Wane baita ae, e langi naa ta wane.>>

Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Haia, i nau boroi, langi kusi keto oe. O lea na amu, ma langi osi aade ta'a lau.>>

Jesus e iilingia na kwesu.

¹² Jesus ka bae lau urii fuana Farisi gi, <<I nau naa, nau ku iilingia na kwesu fuana tooa gi laona molaagali naa. Wane na e lea mai suli nau, nia langi si liu i laona rorodoa. Nia ka liu laona raralaa, ma ka too ana mouria firi.>>

¹³ Ma na Farisi gi gera ka bae urii fuana, <<Oe amu i talamu ana na o faarongo ani oe. Nia naa afetai fuana melu ka manata mamana ana na baelamu.>>

¹⁴ Jesus ka bae urii, <<Langi go. Sui boroi ana nau ku faarongo ani

nau i talagu, taa gi na nau ku haeda nia e mamana, sulia nau ku haitamana si gula taa na nau ku lea mai faasia, ma i fai na tara kuka lea uria. Haia, ma ni gamu, langi musi haitamana go si gula nau ku lea mai faasia, ma si gula tara kuka lea uria. ¹⁵ Gamu mu ketoa si doo gi sulia manatalaa wane la molaagali naa go ana. Haia, ma ni nau, langi kusi ketoa ta wane. ¹⁶ Ma lea nau ku ketoa ta wane, nau ku ketoa sulia si manata o'olo. Nau kusi ketoa ta wane taifili nau, ma i gemere sui go a Maa na e oodu nau mai na mere iilia. ¹⁷ Na kwaieresia gamu gi e haea sui naa, lea roo wane da haea tee si doo sulia si doo, si taa na daaro haea nia mamana. ¹⁸ Nau ku faarongo ani nau i talagu, ma na Maa na e oodu nau mai, nia laugo na e faarongo go ani nau.>>

¹⁹ Sui, gera ka soeledia Jesus gera ka urii, <<Maa oe e ni fai?>>

Jesus oolisi gera ka urii, <<Gomolu na langi molu si haitamagu ma langi na Maa nau. Lea so molu haitamagu, molu ka haitamana laugo a Maa nau.>> ²⁰ Jesus e haea na doo naa gi ana si kada nia faatolomainia ana tooa i laona Beu Aabu a God, i laona si kade Beu na gera aalua ana bokosi gi na gera aalua ana na falelaa gi i laona. Haia, ma ana si kada nae, langi ta wane hasa ka dumulia, sulia nia e langi kasi dao ua ana si kada nia.

E afetai molu lea uria si gula tara ku lea uria.

²¹ Jesus ka bae urii lau fuagera, <<Nau tara kuka lea ma tara muka nanisi nau. Ma tara muka mae, ma a God kasi lukea go si aade ta'alaa gamu gi. Ma e afetai molu ka lea ana si gula na nau tara kuka lea uria.>>

²² Haia, na tooa baita gera Jiu gi gera ka bae urii, <<Nia haea tara afetai go golu ka lea uria si gula na nia tara ka lea uria. Utaa? Tara nia ka haungi nia ana i talana oto?>>

²³ A Jesus e oolisi gera ka bae urii, <<Gomolu naa, molu lea mai faasia na aanofuu naa. Ma ni nau naa, nau

ku lea mai faasia i langi. Gomolu naa faasia na molaagali naa. Ma ni nau langi lau faasia na molaagali. ²⁴ Nia naa, nau ku haea sui na tara muka mae, ma a God kasi lukea lau si aade ta'alaa gamu gi. Nia mamana nae, lea langi molu si manata mamana ana ni nau na wane kuka too ita ua mai ana hafalilaa.>>

²⁵ Sui gera soeledia daka urii, <<Oe ni tei naa?>>

Ma Jesus e oolisida ka bae urii, <<Nau nana si doo naa na ku haea ua na mai fuagamu totongenao laona faatolomailaa nau. ²⁶ Nau ku too ana na doo oro asianaa na ku haitamana kuka haea sulia gamu fuana ketolaa gamulaa urida. Wane na nia e oodu nau mai, nia naa na wane mamana. Haia, ma si taa na nia haea fuagu, nia naa nau haea fuana wane gi sui.>>

²⁷ Ma gera langi dasi haitamana go na a Jesus e bae sulia a Maa nia mai i langi. ²⁸ Nia naa, nia ka bae urii fuada, <<Si kada mu aalu nau, na Wela nia Iimola gi, fafona airarafolo, tara muka haitamagu na nau na wane kuka too ita ua mai ana hafalilaa. Ma ana si kada nae, tara muka haitamana na nau langi kusi iilia tesi doo sulia na manatalagu i talagu. Sui si doo gi na Maa e faatolomai nau ana, nia na nau ku haeda fuagamu. ²⁹ Haia, ma Maa na e oodu nau mai naa, nia e too fai nau sulia dani. Nia langi kasi lugasi nau, sulia nau ku iilia si doo gi na e faaele nia sulia dani.>>

³⁰ Ma tooa oro gi gera ka manata mamana ana Jesus si kada gera rongo nia haea si doo naa gi.

³¹ Sui a Jesus ka bae urii fuana tooa gi na gera manata mamana ani nia, <<Lea so muka aade sulia na faatolomailaa nau gi, gamu muka aalu wane fafurongo nau gi mamana naa. ³² Ma lea so ka urinae, tara muka haitamana si doo mamana gi sulia God, haia, ma na doo mamana nae gi na tara ka aade gamu muka too nonilaa.>>

³³ Gera oolisia Jesus, gera ka urii, <<Gami na tooa ana kwalafaa a

Abraham na. Langi melu si rao o'oni lau fuana ta wane. Utaa naa oko haea tara mika too nonilaa?>>

³⁴ Jesus ka bae urii lau fuada, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu. Tooa na gera roosulia na maluta ta'a gi, na maluta ta'a nae gi naa ka baita ani gera, ma gera ka rao o'oni na ada i farana. ³⁵ Na wane na e too nonilaa, nia na wane e futa ana aebara, ma ka too ana mamanaa uria toolaa laona luma maa nia. Ma na wane na e rao go ana, nia langi si too mamana ana aebara. ³⁶ Nia naa, lea ni nau, na Wela nia God, ku faanonilaa gamu, nia na tara gamu kafi nonilaa mamana. ³⁷ Nau ku haitama gamu na tooa ana kwalafaa a Abraham. Sui boro ana ka urinae, molu ka dooria haungilagu, sulia langi molu si dooria go lealaa sulia na faatolomailaa nau gi. ³⁸ Nau ku bae sulia si taa na Maa nau nia faatainia fuagu. Haia, ma ni gamu mu iilia si taa gi na maa gamu e haeda fuagamu.>>

³⁹ Gera oolisi Jesus daka urii, <<Maa gami naa na a Abraham!>>

Jesus ka urii fuada, <<Lea so ni gamu na kwalafaa a Abraham gi mamana, muka iilia laugo si doo gi nia aadede gi. ⁴⁰ Haia, ma ni nau ku haea go agu si doo mamana gi fuagamu sulia dani ana si doo gi na ku rongoa mai faasia a God. Sui molu ka dooria amolu na hau-maelilagulaa. Sui a Abraham langi kasi aadea go si doo urinae. ⁴¹ Gamu mu aadea laugo si doo gi na maa gamu e aadede naa.>>

Gera ka bae urii fuana, <<Taifilia a God go na Maa gemelu, ma gemelu naa na wela nia gi mamana.>>

⁴² Jesus oolisida ka bae urii, <<Lea so a God na Maa gamu mamana, muka rakediana laugo fuagu, sui muka langi go. Nau naa ku lea mai faasia God, ma ana si kada nae, nau ku too fai gamu i see. Nau langi kusi lea mai sulia na doorilagu i talagu. A God naa e oodu nau mai. ⁴³ Utaa naa langi molu si rongo haitamana baelagu gi? Nia sulia

langi molu si dooria go rongolana.

⁴⁴ Haia, gamu naa, na maa gamu naa a Satan. Nia naa, molu ka dooria iililana na doo gi iilingia nia iilida gi. A Satan na nia na wane fuana hauwanelaa na sulia nia ita ka iilia ua na mai. Ma nia ka lalafusia na mamanaa, sulia nia langi si too ana tesa taa gi na e mamana ani nia. Si kada nia sugea ana ta wane, nia naa nae na aabulolana go ana, sulia nia na wane fuana sugelaa naa, ma nia na maa nia na sugelaa gi sui. ⁴⁵ Haia, doo mamana nau ku haea fuagamu, si doo nae na aadea langi molu si dooria go na manata mamanalaa ani nau. ⁴⁶ Haia, ma ni tei ani gamu na e haitamana ka faatainia na taa na nau ku aade ka ta'a ana? Langi! Haia, ma utaa na langi molu si manata mamana ani nau si kada nau ku haea doo mamana gi fuagamu? ⁴⁷ Haia, ni tei gera na da ita mai siana God, gera haitamana daka rongo sulia na baelana. Haia, ma ni gamu naa, gamu langi musi ita mai ana God. Ma nia naa e aadea langi gamu si dooria fafurongolaa.>>

⁴⁸ Sui, gera ka bae urii fuana Jesus, <<Si taa baa melu haea suli oe nia mamana baa melu haea oe wane faasia Samaria, ma oko too ana na aagalo ta'a.>>

⁴⁹ Jesus oolisida ka bae urii, <<Langi go, i nau e langi kusi too ana ta aagalo. Ma nau ku faa'initoo ana Maa nau, ma ni gamu langi musi faa'initoo go ani nau. ⁵⁰ Ma ni nau naa, nau langi kusi dooria go tooa gi gera ka hae initoo ani nau. A Maa nau na e dooria fuana tooa gi gera ka hae initoo ani nau. Ma ni nia naa laugo na tara ka keketo ana o'ololaa. ⁵¹ Doo mamana nau ku haea fuagamu, so ni tei na e aade sulia faatolomaia nau, tara nia langi kasi mae.>>

⁵² Sui gera oolisia Jesus gera ka bae urii, <<Gemelu kafi haitamamu nae, oe o too ana aagalo! Sulia koo gia a Abraham nia mae naa, ma na profet gi laugo gera ka mae. Utaa

na oko haea lea wane aade sulia faatolomaia oe, nia tara ka langi si mae? ⁵³ Koo gia Abraham nia na wane baita, sui nia ka mae go ana. Haia, ma ni oe naa, oe manata hasa oe o baita liufia Abraham? Ma na profet gi laugo na gera mae. Haia, ma ni oe na oe ni tei naa?>>

⁵⁴ A Jesus e oolisi gera ka urii, <<Lea so ni nau go ana ku hae initoo ani nau talagu, si initooa nau nia tatagwai go ana. Haia, na wane fuana ka hae initoo ani nau, nia naa a Maa nau, na molu haea nia na God gamu. ⁵⁵ Sui boro'i ana, langi molu si haitamana go a God. Ma ni nau, nau ku haitamana. Ma lea nau ku haea nau langi kusi haitamana, nau tara kuka iilingi gamu na mu haitamana sugelaa asianaa. Haia, ma ni nau ku haitama diana asianaa na ana, ma kuka aade sulia baelana. ⁵⁶ Haia, na koo gamu Abraham nia eele asianaa sulia tara nia ka rikia na lealaa nau mai. Ma nia ka rikia naa, ma ka eele asianaa sulia.>>

⁵⁷ Ma gera ka bae lau urii fuana, <<Nwalae! Lima aakwala fe ngali kasi sui ua ani oe, sui oko haea o rikia Abraham?>>

⁵⁸ Jesus e oolisi gera ka bae urii, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu: Si kada Abraham langi kasi futa ua, nau naa nau ku too naa.>>

⁵⁹ Ana si kada nae, gera ka ngalia na fou gi uria uimaelilanalaa sulia nia bae urinae. Sui, nia ka aagwa nia faasi gera, ma ka lea faasia na Beu Aabu.

A Jesus e guraa na wane maa rodo.

9

¹ Si kada a Jesus e liliu ana, nia ka rikia tee wane na maana e rodo ita ua mai ana si kada e futa ana. ² Ma na oote fafurongo nia gi da ledi nia daka urii, <<Wane faatolomai ae, na aade ta'alana ni tei naa e aadea na maana na wane naa ka rodo ita ua na mai ana futalana? Na aade ta'alaa nia i talana langi na aade ta'alana na maa nia ma ni tee nia?>>

³ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Na maa rodo na e haungia, langi lau sulia na aade ta'alaa nia i talana ma langi na aade ta'alana na maa nia ma ni tee nia. Na maana e rodo hai muka rikia na rigitalana a God e rao ani nia. ⁴ Gia ka iili dongaa ana na raa nia gi a God na e fale nau mai, ana si kada e dani ua. Sulia na rodo e garangi naa, si kada baa langi ta wane kasi rao naa. ⁵ Si kada ku too ana i laona molaagali, nau ku iilingia na kwesu baita fuana na tooa.>>

⁶ Ma i buira a Jesus e haea si doo naa, nia ka ngisu i hae gano, ma ka buia mamago ana si ngisu, ma ka uusua ana na maana na wane nae. ⁷ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<O lea oko taufia na maamu i laona na lobo i Siloam.>> (Si hata naa, na malutana <<Eeresia>>.) Ma na wane nae e lea ka taufia na maana, ma nia ka aada.

⁸ Ma na tooa gi fera nia ma na tooa gi na da riki nia baa e gani doo go ana i nao, daka ledida kwailiu, <<Nia na wane baa e gwouru ma ka gani doo go ana naa?>>

⁹ Ma teni tooa gi daka urii, <<I nia naa naa.>>

Ma teni tooa gi lau daka bae urii, <<I nia e langi naa, ma nia mone e aada iilingia.>>

Ma na wane nae i talana ka bae urii, <<I nau na wane baa naa naa.>>

¹⁰ Ma gera ka ledia, <<Na maamu e aada utaa naa?>>

¹¹ Ma nia e oolisida ka urii, <<Na wane na hatana a Jesus na e haungainia si mamago, ma ka uusua ana na maagu. Ma nia ka haea fuagu ku lea kuka taufia na maagu i laona na lobo i Siloam. Sui nau ku lea, ma si kada ku taufia ana na maagu, na maagu ka aada naa.>>

¹² Ma gera ka ledia lau urii, <<I nia e nii i fai?>>

Ma nia e oolisida ka urii, <<Nau ku lalafusia.>>

¹³ Ma i buri, gera talaia na wane baa siana na Farisi gi. ¹⁴ Haia, ma fe dani nae a Jesus e haungainia ana mamago, ma ka guraa na maana na wane naa, fe dani Sabat. ¹⁵ Ma na

Farisi gi da ledia lau na wane naa e utaa naa e aadea ka aada naa. Ma nia ka haea urii fuada, <<A Jesus e aalua mamago faafia na maagu. Sui ku taufia na maagu, ma na maagu ka aada naa.>>

¹⁶ Ma teni wane ada na Farisi gi daka bae urii, <<Na wane naa na e iilia si doo naa, e langi si lea mai faasia a God, sulia nia langi kasi roosulia na kwaieresia sulia na Sabat.>>

Ma teni wane lau daka urii, <<Na wane na e ta'a so ka iili utaa ana si kwaibalatana baita urinae gi?>> Ma langi dasi aala go ada sulia doo nae.

¹⁷ Sui na Farisi gi daka ledi urii lau ana na wane nae, <<Haia, oe naa o haea a Jesus e guraa na maamu, na taa na o haea suli nia?>>

Ma nia ka urii, <<I nia na profet.>>

¹⁸ Ma na wane baita ana Jiu gi, da oote gera ana manata mamanalaa hasa na maana e rodo ua na mai. Ma gera ka soea mai na maa nia ma ni tee nia. ¹⁹ Ma gera ka ledi daaro urii, <<Na wela gomoro naa? Gomoro haea hasa na maana e rodo ua ana si kada e futa mai ana. Ma si taa naa e aadea nia ka aada naa si kada naa?>>

²⁰ Ma na maa nia ma ni tee nia daaro oolisida daka urii, <<Gemere mere haitamana nia na wela gemere, ma mere ka haitamana na maana e rodo ua mai ana si kada e futa ana. ²¹ Sui taa, mere lalafusia si taa naa e aadea ka aada naa, langi ni tei na e guraa na maana. Molu ledi nia kou, sulia nia e baita naa ma nia ka bae ana i talana!>> ²² Na maa nia fai nia ni tee nia daaro haea si doo naa sulia daaro mou ana na wane baita gi ana Jiu. Sulia gera da kwaialafaafi sui naa, hasa lea ta wane e haea a Jesus naa na Christ, na wane baa a God e filia, langi dasi faalamainia ka ruulaa i laona Beu Aabu ni figulaa gi. ²³ Nia naa na maa nia fai nia ni tee nia daaro ka haea, <<I nia e baita naa. Molu ledia kou!>>

²⁴ Sui gera ka soea lau mai na wane baa na maana e rodo i nao, ma gera ka bae urii fuana, <<O bae aalangai i nao na a God tara

oko haea naa doo mamana gi naa! Gemelu haitamana na wane naa na wane ta'a.>>

²⁵ Ma na wane naa e oolisida ka urii, <<I nau ku lalafusia i nia na wane ta'a ma e langi. Tesi doo ku haitamana naa go agu e urii, na maagu e rodo i nao, sui ana si kada naa nau kuka aada naa.>>

²⁶ Ma gera ka ledia lau urii, <<Na taa na nia e iilia ani oe? Ma nia ka guraa utaa ana maamu?>>

²⁷ Ma na wane naa e oolisida ka urii, <<I nau ku haea sui naa fuagamu baa, sui langi molu si rongoa go. Uria taa naa molu ka doori rongoa lau? I gomolu laugo molu dooria molu ka hau ana wane fafurongo nia gi oto mone?>>

²⁸ Gera bae tataga fuana ma daka urii, <<Ni oe na wane fafurongo nia. I gemelu na wane fafurongo nia gi a Moses ana naa. ²⁹ Sulia gemelu melu haitamana a God e bae fuana a Moses. Sui na wane naa, melu lalafusia nia lea mai faasia i fai!>>

³⁰ Ma na wane naa e oolisida ka urii, <<Nau ku kwele asianaa ani gomolu. Sulia nia e guraa na maagu, sui molu ka haea langi molu si haitamana go amolu i fai na nia lea mai faasia. ³¹ Golu sui, golu haitamana a God langi kasi fafurongo uria na tooa ta'a gi. Nia e fafurongo ana uria na tooa gi na da hae baita ani nia, ma daka iilia si taa gi na nia e dooria hai gera ka iilia. ³² E ita ua mai ana hafalilana na molaagali, e langi gia si rongoa ua hasa ta wane ka guraa na maana na wane na e rodo ita ana si kada e futa ana. ³³ Ma lea so na wane naa e langi si lea mai faasia a God, e afetai nia ka iilia ta si doo urinae.>>

³⁴ Ma gera ka rakehasu asianaa, ma gera ka bae urii fuana, <<Ni oe o ta'a asianaa ita ua mai ana futalamu! Utaa na oko hasi uria na faatolomai doo fuamelu?>> Sui gera ka langi si faalamainia naa uria na ruulaa i laona Beu Aabu ni figulaa gi.

³⁵ Sui a Jesus e rongoa gera iilia si doo naa fuana na wane naa. Ma nia

ka daotoona ma ka bae urii, <<Ni oe o manata mamana ana na Wela nia limola gi?>>

³⁶ Ma na wane naa e oolisia ka urii, <<Aarai ae, o faarongo nau, ni tei nae, hai kuka manata mamana ani nia?>>

³⁷ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Ni oe o riki nia sui naa, ma i nia naa na o bae fai nia ana si kada nae.>>

³⁸ Ma na wane naa ka haea, <<Lord ae, i nau ku manata mamana naa ani oe.>> Ma nia ka boururu i hae gano i maana aena a Jesus.

³⁹ A Jesus ka bae urii, <<I nau ku lea mai i laona na molaagali naa uria na ketolaa, eeri na tooa gi na maada e rodo, tara daka aada lau, ma na tooa na da aada, tara na maada ka rodo lau.>>

⁴⁰ Ma teni wane ada na Farisi gi na da too i seenae fai nia, da rongoa e haea si doo naa, ma daka ledia, <<Ni oe haea na maa melu e rodo laugo?>>

⁴¹ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Lea so gamu ka iilingia na wane maa rodo gi, langi molu si garo. Sui taa, molu haea gomolu aada haitamana na doo mamana gi. Nia na aadea molu ka garo asianaa.>>

A Jesus e iilingia na wane aadasulia na sipsip gi.

10

¹ A Jesus e haea fuana na oote fafurongo nia gi ka urii, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, na wane na langi kasi ruu ana maehaga laona na baa gera na sipsip gi, ma ka ruu go mai ana i buira na baa, i nia na wane bebeli. ² Ma na wane aai naa na e ruu mai ana maehaga, i nia naa na wane na e aadasulia na sipsip gi. ³ Na wane fofolo ka ifingia na maehaga na baa fuana, ma na sipsip gi daka rongoa na lingeena. I nia e soe hatada na sipsip nia gi ma ka talaida i maa. ⁴ Ma si kada nia e talai na sipsip nia gi sui i maa, nia ka eeta i nao ada, ma gera ka lea i buira sulia da rongoa haitamana na lingeena. ⁵ Ma e afetai daka lea

i buira ta wane ete. I gera daka tafi faasi nia, sulia langi dasi rongoa haitamana na lingeena.>>

⁶ Si kada Jesus e baea si oomelawanea naa fuada, gera langi dasi haitamana go na malutana.

⁷ Nia naa, a Jesus ka bae lau urii, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu, i nau ku iilingi na maa uria na ruulaa ana fuana na sipsip gi. ⁸ Na wane baa gi da dao mai i nao ani nau, gera iilingia na wane bebeli gi, ma na sipsip gi langi dasi roo go suli gera. ⁹ I nau ku iilingia na maehaga uria na ruulaa. Ma so ni tei na e ruu mai ani nau, nia ka mouri. Tara nia ka ruu mai ma ka ruu kou ma ka daotoona na doo diana gi. ¹⁰ Na wane bebeli e dao go mai ana uria na belilaa ma na hauwanelaa ma na kwailabasi-doolaa. I nau ku dao mai eeri muka too ana na mouria na e diana ka tasa.

¹¹ <<I nau ku iilingia laugo ta wane na e aada diana sulia sipsip gi. Ma nau kuka aade aagau uria maelaa usia na sipsip nau gi. ¹² Ma na wane aai na e rao uria na folilaa ma na sipsip gi langi doo nia gi, si kada nia ka rikia na kui kwasi e lea mai, nia ka tafusia na sipsip gi, ma ka tafi na ana. Ma na kui kwasi e lea mai ka haungia teni sipsip gi ma ka tagalangaia teni sipsip aai gi. ¹³ Na wane nae e tafi na ana sulia nia e rao go ana uria folilaa, ma ka langi si oga nia go uria na sipsip gi. ¹⁴⁻¹⁵ I nau ku aada diana usia sipsip gi, ma kuka maabe uria maelaa fuana sipsip nau gi. Ma gera ka haitamagu, ma i nau kuka haitamada laugo, iilingia laugo a Maa e haitamagu ma i nau laugo ku haitamana laugo. ¹⁶ Ma teni sipsip nau gi laugo na langi gera kasi too ua laona baa, gera na sipsip nau gi laugo. Ma tara kuka ngalida laugo mai. Ma gera ka rongoa haitamana lingeegu. Haia, ma tara gera ka too oofu laona tee aabui sipsip nau fai nia na sipsip na da too ua na mai. Ma tara kuka aadasulida teefou.

¹⁷ <<Na Maa e rakediana fuagu, sulia nau ku eekwatainia na mourilagu uria na maelaa eeri kuka mourilau. ¹⁸ Langi ta wane hasa ka haungi nau, lea langi kusi lugasia fuana. Ma nia naa na kwaidoorilagu. Nau ana i talagu nau ku too ana mamanaa uria lugasilagu i talagu uria maea ma uria mouria laugo. Haia, si doo naa na Maa nau haea kuka aadea.>>

¹⁹ Ma ana si kada nae, tooa Jiu gi langi gera kasi aalua na tesi manatalaa sulia Jesus sulia si doo gi na nia e haeda. ²⁰ Orolada gera haea, <<Wane naa e nue ma ka too ana aagalo ta'a. Langi molu si fafurongoa!>>

²¹ Haia, ma teni tooa ada gera ka bae urii, <<Na wane na e too ana aagalo e afetai ka bae urii loko! Ma na wane na e too ana aagalo e afetai ka guraa tooa maada e rodo ma gera ka aada lau!>>

Jesus e haea nia fai nia Maa nia daaro tee doo.

²² Ana si kada ana uuni gwagwaria, na Jiu gi gera figu i Jerusalem uria Fangaa ana Faaabulana Beu Aabu a God. ²³ Ma Jesus e too laugo laona labata ana Beu Aabu nae, ma ka liliu go ana i laona taofa a Solomon. ²⁴ Haia, ma ana si kada tooa gi gera rikia, gera ka koni mai siana, ma gera ka soeledia daka urii, <<Gami kwaimaasi ka tau asianaa. O haea o'olo ana fuagami! Oe naa na Christ, na wane aadafililana a God uria aaofialaa ma e langi?>>

²⁵ A Jesus e ool sida ka urii, <<Nau ku haea sui naa fuagamu, sui langi molu si dooria go na manata mamanalaa ani nau. Si raa naa gi ku aadede naa na Maa nau na e haea kuka aadede, gera ka faatainia nau ni tei. ²⁶ Sui molu si dooria go na manata mamanalaa, sulia gamu naa gamu langi lau na sipsip nau gi. ²⁷ Na sipsip nau gi na da fafurongo uria na lingeena baelagu, ma i nau kuka haitamada ma daka lea i burigu. ²⁸ Ma kuka falea na mouria firi fuada, ma e afetai daka

mae. Ma e afetai ta wane ka lauda faasi nau. ²⁹ Na Maa nau na e falea na sipsip naa gi fuagu, nia e baita ka liufia na doo gi sui. Ma e afetai ta wane ka laua na sipsip naa gi faasi nia. ³⁰ I nau fai nia a Maa, gemere tee doo go.>>

³¹ Ma ana si kada nae, na tooa gi gera ka konia lau mai na fou gi eeri gera ka uimaelia Jesus. ³² Ma Jesus ka soeledi gera urii, <<I gamu mu rikia sui naa si raa diana oro gi na i nau ku iilia faasia na Maa. Haia, ma si raa taa ana na raa naa gi na mu dooria haungilagu faafia?>>

³³ Gera ka oolisia urii, <<Gemelu si ui oe faafia na raa diana gi o aadede. Melu dooria ui oe faafia o bae tataga ana God. Sulia oe na wane go ana, ma oko haea oe a God!>>

³⁴ Jesus e oolisi gera lau ka urii, <<Na baelaa gi e too laona Kwaieresia gamu, a God e haea ka urii, <I gamu na God gi.> ³⁵ Haia, ma ni golu haitamana na doo gi sui i laona Kekedelaa Aabu, nia mamana teefou katau. Haia, a God e alangia na koo gia ana god gi. Gera na tooa na God e bae fuada. ³⁶ Nau naa, nau wane Maa e aadafilila ma ka oodu nau mai laona molaagali naa. Haia, ma e utaa na molu ka haea nau ku bae tataga ana God si kada ku haea ana nau Wela nia? ³⁷ Lea nau langi kusi aadea na raa gi na Maa nau e dooria kuka aadea, langi musi manata mamana go ani nau. ³⁸ Sui lea nau ku iilia na raa gi na Maa e dooria, molu ka manata mamana mone amolu ana si raa nae gi, sui boroi ana molu ka langi si manata mamana ana si taa gi na nau ku haeda fuagamu. Lea so molu ka aadea na doo naa gi, tara muka haitamana diana na Maa e too i lalo ani nau ma i nau laugo ku too i lalo ana Maa.>>

³⁹ Ma ana si kada nae laugo, gera ka dooria daua Jesus, sui nia ka haufini nia na ana faasi gera.

⁴⁰ Ma Jesus ka ooli lau i bali kafo ana Jodan, ma nia ka too i seenae ana si gula baa John e siabua ana

tooa gi i nao. ⁴¹ Ma na tooa oro asianaa gera lea mai siana Jesus, ma gera ka bae fuagera kwailiu daka urii, <<A John langi kasi aadea go teni doo kwaibalatana, sui na doo gi nia bae sulia ana wane naa, nia e mamana sui go.>> ⁴² Ma na tooa oro gi ana gula naa gera ka manata mamana ana a Jesus.

Sulia a Lasaros.

11

¹ Tee wane hatana a Lasaros e matai. I nia e too i fera Betani fai nia na roo waigeni nia ni Mary ma ni Mata. ² Ni Mary nae baa e ikia na aena a Jesus na Lord ana na gwai momoko, ma ka uusua ana na iifuna ketena. Haia, na waiwane nia a Lasaros na e matai. ³ Ma na roo geni naa gi da fale baea uria a Jesus daka urii, <<Lord ae, na ruana rakediana oe baa e matai.>>

⁴ Ma si kada a Jesus e rongoa si doo naa, nia ka bae urii fuana na fafurongo nia gi, <<A Lasaros langi kasi mae ana mataia naa. Na mataia naa e haungia hai ka faatania na baitalana a God ma eeri na tooa gi daka faa'initoo nau na Wela nia a God ana.>>

⁵ Haia, a Jesus e rakediana ana a Lasaros ma na roo waiwane nia gi ni Mata ma ni Mary. ⁶ Sui boroi ana, si kada a Jesus e rongoa a Lasaros e matai naa, nia ka too lau ana si gula nae e too ana, sulia roo fe dani.

⁷ Sui a Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Golu ooli lau uria i Judea.>>

⁸ Ma na oote fafurongo nia gi da oolisia daka urii, <<Faatolomai ae, e langi kasi tau go baa, na tooa i Jiu gi da dooria na haungilamu ana fou. Sui oko dooria laugo na oolilaa i seenae?>>

⁹ Ma a Jesus ka bae urii, <<Ana tee fe hato na hato e tala ita i ubongi lea ka dao i haulafi. Lea so ta wane ka liu ana si kada na hato e tala, afetai ka taafainia, sulia nia e rikia na folaalana na molaagali naa. ¹⁰ Sui laugo lea ta wane e galo i laona

rodo, nia ka taafainia, sulia e langi ta folaalaa fuana.>> ¹¹ Ma a Jesus ka bae lau urii, <<Na ruana golu baa a Lasaros e teo naa, ma tara nau ku lea, kuka faaadaa.>>

¹² Ma na oote fafurongo nia gi da oolisia daka urii, <<Lord ae, lea so nia ka teo go ana, tara ka diana lau.>>

¹³ Na malutana na baelaa a Jesus hasa a Lasaros e mae naa. Sui gera manata hasa i nia e teo mamana. ¹⁴ Nia naa, a Jesus ka faarongo folaa ana fuada ka urii, <<A Lasaros e mae naa. ¹⁵ Ma uria na dianalaa gamu, nau ku eele sulia kusi too siana, hai molu ka manata mamana ani nau. Haia, golu lea siana.>>

¹⁶ A Tomas (na gera alangia ana <Na Iu>) ka bae urii fuana na oote fafurongo gi, <<Golu lea agolu fai nia na faatolomai, eeri golu ka mae laugo fai nia!>>

¹⁷ Ma si kada a Jesus e dao ana, fai fe dani e sui naa i buira na gera aalua ana a Lasaros. ¹⁸ Na fera Betani e too garangia i Jerusalem, e bobola fai nia oolu kilometer. ¹⁹ Ma tooa oro i Judea gi da dao uria na maatoolana ni Mata ma ni Mary, uria na faagwagwarilana na manata daaro sulia na waiwane daaro e mae.

²⁰ Ma si kada ni Mata e rongoa a Jesus e dao mai, nia ka lea uria rikilana. Ma ni Mary ka too go ana i luma. ²¹ Ni Mata ka bae urii fuana a Jesus, <<Lord ae, lea so oko too go amu i seenaa, afetai na waiwane nau ka mae. ²² Boroi ana, ni nau ku haitamana si kada naa boroi ana, a God haitamana ka falea go ana tesi taa na o gani nia uria.>>

²³ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Na waiwane oe tara ka mouri lau.>>

²⁴ Ma ni nia e bae fuana a Jesus ka urii, <<Nau ku haitamana tara nia ka mouri lau ana fe dani i'isi.>>

²⁵ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<I nau naa na ku tataea na tooa gi ma ku falea lau na mouria fuada. So ni tei na e manata mamana ani nau, nia ka mouri, boroi ana so nia ka

mae naa. ²⁶ Ma so ni tei na e mouri ua ma ka manata mamana ani nau, e afetai nia ka mae. Haia, ma ni oe, o manata mamana ana si doo naa? >>

²⁷ Ma nia e oolisia ka urii, <<Iiuka, Lord. I nau ku manata mamana ana i oe naa na Christ, na Wela nia a God na gami maasia na ka lea mai i laona molaagali.>>

²⁸ Ma i buira naa ni Mata e haea si doo naa, ni nia ka ooli ma ka soe aaroaro ana na haasina ni Mary, ma ka bae urii fuana, <<Na faatolomai e dao naa, ma nia ka doori riki oe.>>

²⁹ Ma si kada ni Mary e rongoa si doo naa, nia e tatae ma ka lea ali'ali siana. ³⁰ Haia, a Jesus kasi dao ua mai fera, e too ua go ana mai ana si gula baa ni Mata e daotoona ana. ³¹ Ma na tooa gi na da too i luma fai nia ni Mary uria na faagwagwarilana na manatana, da lea laugo i buira si kada da rikia e tatae ma ka lea ali'ali kou i maa. Gera da manata ada hasa ni nia e lea siana na kwaingeia uria na aangilaa i seenae.

³² Ma si kada ni Mary e dao ana si gula nae a Jesus e too ana, nia ka rikia ma ka boururu i maana aena, ma ka bae urii, <<Lord ae, lea so oko too go amu i seenaa, na waiwane nau e afetai ka mae.>>

³³ Ma a Jesus e rikia ni Mary e aangi ma na tooa gi naa da lea mai fai nia da aangi laugo, ma nia ka kwaimanatai ma ka liobukonu asianaa. ³⁴ Ma a Jesus e ledi gera ka urii, <<Fai na molu aalua ana?>>

Gera oolisia ka urii, <<Lord ae, o lea mai ma oko rikia amu.>>

³⁵ Ma a Jesus ka aangi. ³⁶ Ma na tooa i Jiu gi daka bae fuagera kwailiu urii, <<Gamu rikia agamu na rakedianalaa baita nia fuana a Lasaros!>>

³⁷ Ma teni tooa ada lau daka bae urii, <<I nia e guraa na wane maana e rodo. Uria taa nia kasi luia a Lasaros faasia na maea?>>

³⁸ A Jesus ka liobukonu asianaa lau, ma ka lea siana na kwaingeia. Na kwaingeia nae, na faaluma nae fai nia tee gwe fou baita na da aalua

usia na maana. ³⁹ Ma a Jesus e ooduda ka urii, <<Molu lafua na fou naa!>>

Ma ni Mata na waiwane nia na wane na e mae, e oolisia ka urii, <<Lord ae, na fai fe dani e sui naa i buira na aalulana. Nia ka moko ta'a naa nae!>>

⁴⁰ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<I nau ku haea sui na fuamu baa lea so oe o manata mamana ani nau, tara oko rikia na baitalana a God.>> ⁴¹ Ma gera ka lafua na fou nae. Sui a Jesus e aada alaa i langi ma ka fooa urii, <<Maa ae, nau ku baelafe oe sulia o fafurongo na mai urii nau. ⁴² I nau ku haitamana na o fafurongo urii nau sulia dani. I nau ku haea si doo naa hai na tooa naa gi i see daka manata mamana ana na o oodu nau mai.>>

⁴³ Ma i buira na e haea si baea naa, nia ka rii baita ka urii, <<Lasaros ae, o haga mai i maa!>>

⁴⁴ Ma na wane na e mae naa ka mouri lau ma ka haga na mai i maa. Ma na roo aena gi ma na roo abana gi da afua ana na maku ni afulana na wane mae, ma na maana da afua laugo. Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu lukea na maku naa gi faasia, ma molu ka lugatainia.>>

Gera manata uria haungilana Jesus.

⁴⁵ Ma na tooa oro i Jiu gi na da dao mai siana ni Mary, gera rikia si doo naa a Jesus e iilia, ma daka manata mamana ani nia. ⁴⁶ Haia, ma bali ani gera, da ooli siana Farisi gi ma gera ka uunuunu suli taa gi na Jesus e aadea. ⁴⁷ Haia, na Farisi gi ma na fataabu baita gi gera ka oofu uria baelaa fai nia na wane baita gi, ma gera ka bae urii, <<Taa na tara golu ka aadea ana wane naa? Sulia doo kwaibalatana oro gi naa na nia e aadede. ⁴⁸ Ma lea golu ka lugasia wane naa ka tasa dongaa go ana, tara na tooa oro gi daka manata mamana ana, ma tara na wane baita gi faasia i Rom tara gera ka rakehasui golu naa. Ma lea urii nae, tara gera ka tagalangainia na Beu Aabu a God, ma gera ka labasia na maefera gia!>>

⁴⁹ Ma tee wane ani gera hatana a Kaeafas na fooanigwou ana si kada nae ka bae urii, <<Gomolu boro molu nue asiana! ⁵⁰ Gomolu si haitamana go nia diana fuana ta wane ka mae, eeri gera ka langi si haungia wane gi sui?>> ⁵¹ Haia, ma si baelaa na Kaeafas nia e haea naa, langi lau na doo i manatana taifilia. Sulia nia na fooanigwou ana si kada nae, ma nia naa a God ka aalua na manatalaa nae i liona. Haia, si baelaa nia haea sulia Jesus tara nia ka mae uria kwai'adomilana na tooa i Jiu gi. ⁵² Ma nia langi kasi mae usia na wane i Jiu gi go ana taifilida. Nia mae eeri na wela God gi sui na gera too ana fera gi sui, gera ka oofu fai gera na Jiu gi eeri ka aalua tee oofuofua.

⁵³ Ma hafali ana fe dani na Kaeafas haea si baelaa nae gi, gera ka tala'ae na haungailana si manata oro fuana gera ka haungia a Jesus. ⁵⁴ Sulia si doo nae, a Jesus ka langi si liu faatai ana lolofaa i Judea. Ana si kada nae, nia ka lea faasia si gula nae, ma ka lea fai nia oote fafurongo nia gi gera ka lea gera ka too ana ta fera garangia na aanogwou na hatana i Ifrem.

⁵⁵ Ana si kada nae, nia garangia na maedani ana Fangaa ana Lofogaua gera Jiu gi. Ma na tooa oro gera ka lea kou fui Jerusalem i naona na Fangaa naa uria iililana ada teni si doo sulia na maluta gera gi eeri gera ka faalu i maana God suifetei kafi dao ana maedani Fangaa. ⁵⁶ Ma na tooa gi gera ka nanisia Jesus. Ma ana si kada nae, gera oofu sui mai i laona labata ana Beu Aabu a God, gera ka ledi gera kwailiu daka urii, <<Utaa? Gomolu manata tara nia ka dao mai ana Fangaa? Boro langi go oto!>> ⁵⁷ Gera bae urinae sulia na fataabu baita gi ma na Farisi gi gera aalu baea siana tooa urii, lea ta wane ka haitamana gula Jesus nia e too ana, nia ka faarongo gera ana eeri gera ka dumulia.

Ni Mary e igitainia gwai fafona aena Jesus.

12

¹ Si kada oono maedani ua i naona Fangaa ana Lofogaua, Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi gera ooli lau fui Betani, na maefera a Lasaros baa a Jesus e faamouria faasia na maea. ² Gera aade aagau ana si fanga i seenae fuana Jesus. Lasaros laugo na ta wane ada na tooa na gera soe mai uria fangalaa oofu fai nia a Jesus. Ma ni Mata ka toia fanga fuagera. ³ Ma ni Mary ka ngalia mai tee botele ana gwai ni gwailaa na da alangia ana <<nad>>, na folilana e baita asiana. Ni Mary e ngalia mai ka igitainia i fafona roo aena a Jesus gi uria faabaitalana. Sui ni Mary ka uusua roo aena Jesus gi ana iifuna. Ma ana si kada nae, na luma naa ka fungu ana momokofana diana na gwai naa. ⁴ Haia, a Judas Iskariot, na fafurongo baa tara ka falea a Jesus fuana maalimaea nia gi, nia e bae kou ka urii, ⁵ <<Utaa naa nia langi kasi faafoli ana na gwai diana naa? Na gwai naa lea so nia ka faafoli ana, tara nia ka ngalia ana si malefo e bobola fai nia si folilaa ta wane e rao uria sulia tee fe ngali. Haia, si malefo nae haitamana oko ngalia oko adomia na tooa siofaa.>>

⁶ Judas e haea si doo na langi lau sulia nia manata uria adomilana tooa na gera siofaa. Ma sulia go ana nia ta wane fuana belilaa. Haia, ma ni nia laugo na wane fuana aadala sulia wai malefo gera fafurongo gi. Ma si kada gi sui, nia haitamana ka labasia go ana si malefo fuana i talana.

⁷ Ana si kada nae, Jesus ka bae urii, <<Langi osi suusia lau na geni naa! Ma nau ku dooria nia ka taingainia mai na gwai naa uria uusulana ana nonigu si kada gera aalu nau ana. ⁸ Ma tooa na da siofaa gera too go ada fai gamu sulia dani. Haia, ma ni nau tara nau langi kusi too tau lau fai gamu.>>

Gera manata uria haungilana a Lasaros.

⁹ Tooa oro gi gera rongoa Jesus e too i Betani ma gera ka lea siana.

Gera lea langi lau sulia Jesus go ana taifilinia too i fera nae. Ma gera lea laugo uria rikilana Lasaros baa a Jesus e faamouri nia faasia maea. ¹⁰⁻¹¹ Ma na orolana tooa i Jiu gi gera lugasia na fataabu baita gi ma gera ka manata mamana na ada ana Jesus sulia nia faamouria a Lasaros faasia na maea. Nia naa, na fataabu baita gi gera ka manata laugo uria na haungilana a Lasaros iilingia laugo na gera manata uria haungilana a Jesus.

Jesus e ruu i Jerusalem iilingia ta aafia.

¹² Sui ana ruana fe dani, tooa oro na gera lea mai ana Fangaa baa, gera rongoa a Jesus e lea mai fui Jerusalem. ¹³ Gera lea, daka ngalia mai abana niu gi, ma gera ka lea mai uria kwaitodailaa fai nia Jesus. Ma gera ka rii daka urii, <<Baelafea a God! A God ka faadianaa ana na wane na e lea mai ana hatana a Lord. A God ka faadianaa na aafia gia i Israel.>>

¹⁴ Si kada nae, Jesus e ngalia tee doo fai ae na hatana dongki, ma ka tae mai i fafona. Si doo na nia faamamanaa ua go mai si taa naa na Kekedelaa Aabu e haea baa e urii, ¹⁵ <<Gamu tooa i Jerusalem, langi musi mou! Mu rikia na aafia gamu na e tae mai i fafona gale dongki.>>

¹⁶ Haia, ma ana si kada nae, na fafurongo gi langi gera si haitamana ua si doo naa. Sui i buira Jesus e mouri lau ma ka ooli fui langi ana, gera kafi manatatoona na Kekedelaa Aabu suli nia ma si taa naa daka aadea ana.

¹⁷ Na tooa na gera too fai nia Jesus si kada nia soea Lasaros faasia la kwaingea ma ka aadea ka mouri lau, gera faarongo ana si doo nae fuana tooa oro. ¹⁸ Nia na aadea tooa oro gi gera ka lea mai uria kwaitodailaa fai nia Jesus. Gera lea sulia gera rongoa sui na Jesus e aadea si doo kwaibalatana nae. ¹⁹ Ma si kada nae, na Farisi gi gera ka bae urii ada fuada kwailiu, <<Molu rikia! Sui boroi ana golu ka haungainia

manata oro gi, nia e afetai naa. Sulia wane oro gi gera lea na ada sulia na wane naa!>>

Na tooa gi fasia Gris.

²⁰ Teni tooa gi faasia i Gris da too laugo i matangada na tooa gi na da lea uria i Jerusalem uria na foalaa ana fe dani baita nae gi. ²¹ I gera da lea siana a Filip, na wane faasia i Betsaeda i laona na lolofaa i Galili, ma da bae urii fuana, <<Aarai ae, i gemelu melu doori rikia a Jesus.>>

²² Sui a Filip e lea, ka faarongoa a Andrew, ma daaro ka lea ma daaro ka faarongoa a Jesus. ²³ Ma a Jesus e oolisi daaro ka urii, <<Si kada nau na Wela nia Iimola gi e dao naa hai kuka too ana na initooa. ²⁴ Doo mamana nau ku haea fuagamu. Lea so ta tee mige ai e langi si asia i laona na hae gano ma kasi mae go, na mige ai nae ka too ua tee doo go ana. Ma lea so nia ka mae taari, nia kafi kwalafia na mige doo oro gi. ²⁵ Ma so ta wane ka rakediana ana na mourilana i talana, tara nia ka mae go ana. Haia, ma lea so ta wane ka falea na mourilana i laona na molaagali naa, tara nia ka ngalia na mouria faalu na e langi si sui. ²⁶ Ma so ta wane e dooria na raolaa fuagu, nia ka lea suli nau, eeri ka aalua na wane ni rao nau, ma ka too ana si gula na ku too ana. Ma na Maa nau ka faabaitaa na wane na e rao fuagu.

²⁷ <<Ma si kada naa, na liogu e bukunu, ma tesi taa na tara kuka haea? Nau tara kuka bae urii, <Maa ae, osi faalamainia si kada naa ka dao mai faafi nau?>> Langi. Sulia nia naa si doo na nau ku lea mai uria, hai kuka liu ana si kada naa ana na nonifilaa. ²⁸ Maa ae, oko hae initoo ana na hatamu.>>

Ma ana si kada nae, tesi lingee doo e bae mai faasia i langi ka urii, <<I nau ku ngalia sui na mai na initooa fuana na hatagu, ma i nau tara kuka iilia lau.>>

²⁹ Ma na figua nae da take i seenae, da rongoa na lingee doo nae, ma teni tooa ada daka haea ada na

kukuru. Ma teni tooa gi aai daka bae urii, <<Tee ensel naa e bae mai fuana!>>

³⁰ Sui a Jesus ka bae urii fuada, <<Na lingee doo na e bae mai, e langi lau uria na dianalagu, e bae mai uria na dianalaa gamu ana. ³¹ Ma e dao na ana si kada hai so a God ka ketoa na tooa gi i laona na molaagali naa. Ma si kada naa, a God ka lafua a Satan na wane baita ana na molaagali naa. ³² Ma ana si kada tara gera da tatae nau, i nau tara kuka soea mai na tooa gi sui siagu.>>

³³ (Ma ana si baea naa gi, i nia e faatainia go ana na ai maea na i nia ka mae ana.)

³⁴ Haia, na tooa gi gera ka bae urii, <<Na Kekedelaa Aabu gia e haea na Christ tara langi kasi mae. Haia, ma ni oe, oko haea tara gera ka uua Wela nia limola gi. Haia, ma ni tei naa na Wela nia limola gi?>>

³⁵ Jesus e ool sida ka urii, <<Nau ku iilingia na kwesu baita. Ana si kada toto'ou na nau ku too ua ana fai gamu. Nia naa, muka roosulia na baelagu si kada na ku too ua ana fai gamu eeri muka aada haitamana na tala diana. Sulia ni tei na e lea lao rorodoa tara ka lalafusia fai na nia lea uria. ³⁶ Si kada na kwesu e too ua ana fai gamu, muka manata mamana ana eeri muka aalua wela ana raralaa gi.>>

Jesus e haea si doo nae gi, sui nia ka lea na ana faasi gera, ma ka haufini nia na ana faasi gera.

Tooa da oote gera manata mamana.

³⁷ Sui boroi ana Jesus ka aadea doo kwaibalatana oro gi ma gera ka rikia, sui gera langi dasi manata mamana go ani nia. ³⁸ Si doo naa gi nia urinae, eeri ka faamamana na baelaa a profet Aesea e haea ua na mai ana i nao ka mamana, baa nia bae urii, <<Lord, gera langi gera kasi manata mamana go ana baelaa gi na mi ainitalongainia, ma gera langi si aada haitamana laugo na mamanaa oe na o faatainia fuada.>> ³⁹ Ma ana si kada langi gera kasi

haitamana manata mamana ana urinae, baelana God na Aesea nae e ainitalo ua mai ana i nao nia kafi mamana. ⁴⁰ Laona Kekedelaa Aabu, a God e bae urii, <<Nau ku faabokoa naa na maada eeri langi gera kasi rikia. Nau ku faangasia na manatalada eeri langi gera kasi haitamana. Nau ku aade urinae ada eeri gera ka langi si haitamana kari aabulolaa lau mai uri nau fuana kuka faamouri gera.>>

⁴¹ A Aesea e haea si doo naa gi sulia nia rikia sui na initooa nia a Jesus, ma nia ka bae sulia.

⁴² Sui boroi ana ka urinae, wane baita oro ana Jiu gi na gera manata mamana ana Jesus. Sui langi gera kasi bae go sulia fuana wane e'ete gi, sulia gera moungia na Farisi gi, aata gera ka luida faasia ruulaa ana ta Beu Aabu ni figulaa. ⁴³ Gera manata a'abo asianaa uria aadelana si doo fuana wane go ana uria eelelaa sulia. Sui langi gera si manata a'abo go uria aadelana si doo fuana God eeri ka eele sulia.

⁴⁴ Haia, Jesus e bae baita ma ka urii, <<Lea so ta wane e manata mamana ani nau, nia ka manata mamana laugo ana a God na e oodu nau mai. ⁴⁵ Ma lea ta wane ka riki nau, nia ka rikia a God laugo na e oodu nau mai. ⁴⁶ Nau ku lea mai laona molaagali naa uusulia ta kwesu fuana tooa, eeri ni tei gera na gera manata mamana ani nau, langi gera kasi too laona rorodoa.

⁴⁷ Ma so ni tei na e rongoa baelagu ma langi kasi aade sulia, langi nau na wane ketoa, sulia nau langi kusi lea mai i laona molaagali naa uria ketolaa. Ma nau ku lea mai uria faamourilana tooa gi taari. ⁴⁸ Wane na langi kasi doori nau ma langi kasi dooria aadelaa sulia doo gi ku haeda, tara tesi doo ka ketoa nia e too ana. Na baea nau gi, nia na tara ka ketoa ana fe dani isi. ⁴⁹ Si doo na nia mamana, sulia si kada nau ku babae ana, nau langi kusi bae sulia si doo sulia manatagu i talagu. Na Maa na e oodu nau mai naa, nia haea fuagu si taa naa fuana kuka

haea ma kuka bae sulia. ⁵⁰ Ma i nau ku haitamana, tooa gera ka ngalia na mouria firi faasia na baelana. Haia, tesi taa na nau ku haea, nia naa si taa naa Maa e haea fuagu eeri kuka ainalongainia.>>

A Jesus e saufia na aena oote fafurongo nia gi.

13

¹ Tee fe dani i nao ana na Fangaa ana Lofogagua, a Jesus e haitamana naa si kada nia e garangi dao naa hai ka tafusia na molaagali naa ma ka lea siana na Maa. I nia rakediana ana na oote fafurongo nia gi na da too i laona na molaagali naa, ma nia e rakediana fuada lelea ka dao i i'isi.

² Ma a Jesus fai nia na oote fafurongo nia gi da fanga ada i haulafia. Ma a Satan e aalua na manatalaa sui naa i laona na liona a Judas, na wela a Simon Iskariot, hai ka falea a Jesus fuana maalimaea nia gi. ³ A Jesus e haitamana na Maa e falea sui naa na mamanaa gi sui fuana. Ma nia ka haitamana laugo, nia e lea mai faasia a God, ma tara ka ooli laugo siana a God. ⁴ Nia naa, a Jesus ka tatae faasia si gula ni fangalaa ma ka lafua na maku ruruu nia, ma ka kania na maku ni uusunonilaa i liitana. ⁵ Sui nia ka igitainia si kafo i laona na fofo, ma ka saufia na aena oote fafurongo nia gi, ma ka uusuda ana maku na e kania i liitana. ⁶ Ma si kada e dao ana a Simon Peter, nia ka bae urii fuana a Jesus, <<Lord ae, tara oko saufia na aegu naa?>>

⁷ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Ana si kada naa, oe lalafusia si doo naa nau ku iilia, sui i buri tara oe kafi haitamana.>>

⁸ Ma a Peter ka bae urii, <<Nau mone, langi osi saufia na aegu!>>

A Jesus e oolisia ka urii, <<Lea e langi kusi saufia na aemu, oe langi lau na fafurongo nau.>>

⁹ Ma a Peter e oolisia ka urii, <<Lord, osi saufia lau taifilia na aegu go ana. Oko saufia laugo na abagu ma na ketegu!>>

¹⁰ A Jesus ka bae urii, <<So ni tei e sisiu sui naa, na nonina e faalu teefou naa, ma e langi kesi siufia lau na nonina teefou. Nia ka saufia go ana taifilia na aena. Gomolu sui go molu faalu, ma tee wane go amolu na e langi si faalu.>> ¹¹ A Jesus e haitamana sui naa ni tei naa ka fale nia fuana na maalimaea gi, ma nia naa nia ka bae urii, <<I gomolu sui go molu faalu, ma tee wane go amolu na e langi si faalu.>>

¹² Ana si kada Jesus e saufia aeda sui, nia ka ruufia lau maku ruruu nia sui, nia ka ooli ka gwouru fai gera. Ma nia ka soeledida ka urii, <<Gomolu haitamana malutana si doo na nau ku aadea fuamolu nae? ¹³ Na malutana nia urii: Gomolu molu alangi nau ana Faatolomai fai nia Lord gamu, ma ka bobola asianaa fuana molu ka alangi nau urinae, sulia nau na faatolomai ma i nau na wane baita gamu. ¹⁴ Ma sui boro ana i nau na faatolomai ma i nau na wane baita gamu, nau kufi saufia go na aegamu. Ma gamu laugo, muka saufia na aegamu kwailiu laugo. ¹⁵ Nau ku iilia si doo nae fuagamu eeri ni gomolu laugo molu ka iilia laugo iilingi nau. ¹⁶ Doo mamana nau ku haea fuagamu, na wane rao nia e langi kasi baita liufia wane baita nia. Haia, na wane na e ngali faarongoa langi kasi baita liufia na wane na e oodu nia. ¹⁷ Muka haitamana diana ana si taa gi na nau ku haea fuagamu. Ma lea so muka aade sulia laugo, tara muka eele mamana.

¹⁸ <<Nau ku haea si doo naa gi langi lau fuagamu sui. Nau ku haitamana go agu ni tei gera na nau ku aadafilida. Ma nau ku haitamana tee wane ani gamu tara ka fale nau fuana maalimaea nau gi, eeri ka faamamana si Kekedelaa Aabu baa e urii, <Na wane na mere fanga oofu ana si fanga nau, nia laugo ana tara ka maalimaea ani nau.> ¹⁹ Si doo na e langi kasi dao ua mai, ma e diana fuana nau kuka haea fuagamu ana si kada nae, haia lea ana si kada

nia ka dao mai tara muka manata mamana ana ni nau na nau ku haea fuagamu. ²⁰ Doo mamana nau ku haea fuagamu, so ni tei na e gonitai tei gera na nau ku ooduda kou, nia ka gonitai nau naa laugo. Ma so ni tei na e gonitai nau, nia ka gonitai nia a God na e oodu nau mai laugo.>>

Sulia a Judas.

²¹ I buira Jesus e bae urinae sui, nia ka liobukonu asianaa. Ma nia ka faarongo folaa na ana fuana oote fafurongo nia gi ka urii, <<Doo mamana nau ku haea fuagamu naa. Tee wane ani gamu tara nia ka fale nau kou fuana maalimaea nau gi.>>

²² Ana si kada nae, na oote fafurongo gi gera ka bubu kwailiu naa fuagera, sulia langi gera si haitamana ni tei naa a Jesus e bae sulia.

²³ Ma tee wane ana oote fafurongo nia gi baa Jesus e rakediana fuana, nia naa e gwouru garangia a Jesus.

²⁴ Ma a Simon Peter ka faatainia si mamalafua fuana fafurongo nae eeri ka ledia Jesus uria ni tei na Jesus e bae sulia.

²⁵ Na fafurongo naa ka idu garangia kou Jesus, ma ka bae to'ou fuana ka urii, <<Lord ae, tei na wane naa o bae sulia?>>

²⁶ A Jesus e oolisia ka urii, <<A doo baa tara nau ku taufia si beredi ana supsup, sui kuka falea fuana. Wane na nau ku aadea si doo nae fuana, nia naa na wane nae.>> Ma si kada Jesus e taufia si beredi ana supsup, sui ka falea fuana Judas wela Simon Iskariot. ²⁷ Ana si kada nae ua go Judas ka ngalia si beredi naa, Satan ka ruufia. Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<O ali'ali fai nia si doo na o ilia.>> ²⁸ Ma na fafurongo gi na gera gwouru galia na tafe ni fanga naa, gera ka lalafusia utaa naa Jesus ka bae urinae fuana Judas. ²⁹ Ma sulia Judas nia na wane e aadasulia na wai malefo gera, bali ana fafurongo gi gera manata ada hasa Jesus e haea fuana Judas haia lea ka folia mai teni fanga na gera dooria fuana fangaa nae, ma langi nia lea ka

ngalia mai teni doo eeri gera ka falea fuana tooa siofaa.

³⁰ Buira Judas e ngalia si fanga baa, nia ka haga ali'ali i maa. Ma ana si kada nae nia e rodo naa.

Muka rakediana ani gamu kwailiu.

³¹ Si kada a Judas e lea naa, a Jesus ka bae urii, <<Si kada naa, na initooa nau, na Wela nia limola gi, ka faatai naa, ma na initooa nia a God ka faatai naa ani nau. ³² Ma lea so na initooa nia a God ka faatai naa ani nau, a God ka faatai ali'ali ana na initooa nau ani nia i talana.

³³ Wela nau gi ae, nau langi kusi too tau go fai gamu. Tara muka nani uri nau, sui i nau ku haea fuagamu na doo baa gi ku haea sui naa fuana wane baita gi ana Jiu baa e urii, <Afetai muka lea ana si gula na nau ku lea ana.> ³⁴ Ma na kwaieresia faalu ku falea fuagamu e urii: Muka rakediana ani gamu kwailiu, iilingia na rakediana nau fuagamu. ³⁵ Ma lea so muka too ana na rakediana fuagamu kwailiu, tara na tooa gi sui daka haitamana i gamu naa na fafurongo nau gi.>>

³⁶ Sui a Simon Peter e ledia Jesus ka urii, <<Lord ae, i fai na tara oko lea uria?>>

Jesus e oolisia ka urii, <<Si gula na tara nau ku lea uria, gamu langi muşi haitamana lealaa fai nau. Ma buri, tara muka lea mai burigu.>>

³⁷ Sui a Peter e ledia lau urii, <<Lord ae, taa naa e aadea ka afetai fuamelu uria lealaa fai oe ana si kada naa? Sulia nau ku aade aagau uria na maelaa eeri kuka adomi oe.>>

³⁸ Jesus ka bae urii fuana, <<Nia e mamana oe o aade aagau uria oko mae uria adomilagulaa? Doo mamana nau ku haea fuamu. Tara oe haea oko lalafusi nau, suifetei na kakaraikua e aangi, tara oko haea o lalafusi nau sulia oolu si kada.>>

A Jesus na tala uria lealaa siana God na Maa.

14

¹ A Jesus ka bae urii fuana oote fafurongo nia gi, <<Langi musu manata a'abo ma na manatalagamu kasi asia. Muka manata mamana ana a God, ma muka manata mamana laugo ani nau. ² Si gula ni toolaa e oro i laona na beu a Maa nau. Haia, ma i nau ku lea uria na aade aagau ana si gula fuagamu. Afetai kuka haea si doo naa fuagamu, lea so e langi si urinae. ³ Ma i buira na nau ku lea ma kuka aade aagau ana si gula fuagamu, nau tara kuka ooli mai ma kuka talai gamu fuagu i talagu, eeri i fai na nau ku too ana, i gamu muka too laugo ana. ⁴ Ma i gamu mu haitamana go agamu na tala na e lea uria si gula na ku lea uria.>>

⁵ Ma a Tomas e bae urii, <<Lord ae, i gemelu melu lalafusia si gula na o lea uria. Tara melu ka haitamana utaa ana na tala?>>

⁶ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<I nau naa na Tala ma na Mamanaa ma na Mouria. E afetai ta wane so ka lea siana a God na Maa lea so e langi si lea suli nau. ⁷ Ma lea so muka haitamagu mamana naa, muka haitamana laugo na Maa nau. Ita ana si kada naa ka lea, i gamu mu haitamana naa na Maa nau ma muka riki nia naa.>>

⁸ Ma a Filip ka bae urii, <<Lord ae, gami dooria agami oko faatania fasi na Maa fuagami.>>

⁹ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Filip ae, nau ku too fai gamu ka tau naa, ma osi haitamagu ua go amu? So ni tei na e riki nau, nia e rikia naa na Maa laugo. Uria taa na oko haea hai kuka faatania lau na Maa? ¹⁰ E utaa? Osi manata mamana go ana i nau ku too i lalo ana na Maa, ma na Maa laugo e too i lalo ani nau? Si baea naa gi na ku haea fuagamu, e langi lau na baea nau gi i talagu. Na Maa na e too ani nau naa e iilia ana na raoa nia. ¹¹ Muka manata mamana ana si doo naa, i nau ku too i lalo ana na Maa, ma na Maa e too i lalo ani nau. Lea langi, muka manata mamana ana si doo naa sulia na raoa naa gi na

ku iilida. ¹² Doo mamana nau ku haea fuagamu, so ni tei na e manata mamana ani nau, ka iilia laugo na raoa naa gi na nau ku iilida. Ma nia ka iilia si raoa baita gi fetei, sulia i nau ku lea siana na Maa. ¹³ So tesa taa na muka gania siana a Maa ana hatagu, tara nau kuka iilia, eeri si kada toa gera rikia, gera ka aada haitamana a Maa naa e baita asianaa. ¹⁴ Tesi taa na muka gani nia uria sulia gamu toa nau, tara nau kuka iilia tesa taa na mu gania.>>

Sulia na Aanoedoo Aabu.

¹⁵ A Jesus e bae lau ka urii, <<Lea so gamu ka rakediana ani nau, tara muka roosulia na kwaieresia nau gi.

¹⁶ I nau tara kuka gania na Maa, ma i nia tara ka falea mai na Wane kwai'adomi fuagamu, ma tara nia ka too firi fai gamu. ¹⁷ I nia na Aanoedoo Aabu na e faatania na mamanaa sulia a God. Ma na toa gi na dasi manata mamana gera ka langi si gonitai nia go, sulia langi dasi rikia ma langi dasi haitamana go. Haia, ma ni gamu, mu haitamana, sulia i nia e too fai gamu ma ka too ani gamu.

¹⁸ <<Haia, si kada ku lea ana, afetai kuka tafusi gamu iilingia na wela iinomae gi. I nau tara kuka ooli laugo mai siagamu. ¹⁹ Ana si kada to'ou go ana, na toa gi na dasi manata mamana, tara dasi riki nau lau. Sui i gamu mone, tara muka riki nau laugo agamu. Ma sulia nau ku mouri, i gamu laugo muka mouri. ²⁰ Ma ana si kada nae, tara muka haitamana i nau ku too i lalo ana na Maa nau, ma i gamu muka too i lalo ani nau, ma i nau ku too i lalo ani gamu.

²¹ <<Ma so ni tei na e roosulia na kwaieresia nau gi, i nia naa na wane na e rakediana ani nau. Ma so ni tei na e rakediana ani nau, na Maa nau ka rakediana laugo ani nia, ma i nau laugo ku rakediana ani nia, ma kuka faatai nau i talagu fuana.>>

²² A Judas (a Iskariot ka langi) ka soledia ka urii, <<Lord ae, utaa na gemelu go ana na tara melu

haitamana mika riki oe, haia na tooa gi na dasi manata mamana tara gera ka langi si riki oe?>>

²³ A Jesus e oolisia ka urii, <<Lea so ta wane na e rakediana ani nau, i nia ka roosulia na faatolomai nau gi. Ma na Maa nau ka rakediana ani nia, ma gemere na Maa nau, mere ka lea mai siana ma mere ka too fai nia. ²⁴ Ma so ni tei na e langi kasi rakediana ani nau, i nia kasi roosulia na faatolomailaa nau gi. Ma na faatolomailaa nau gi na molu rongoa e langi lau na doo nau i talagu. Sulia nia e ita mai faasia na Maa, na e oodu nau mai.

²⁵ <<I nau ku haea si doo naa gi fuagamu ana si kada ku too ua ana fai gamu. ²⁶ Na Maa tara ka oodua mai na Aanoedoo Aabu ana hatagu eeri ka kwai'adomi gomolu. Tara nia ka toolamainia na doo gi sui fuagamu, ma ka faamanatato gamu ana doo gi sui na ku faarongo gamu ana.

²⁷ <<I nau ku tafusia na fanualama nau fuagamu. Na fanualama nau na ku falea fuagamu, nia langi si iilingia na fanualama i laona molaagali. Nia naa, langi musi manata a'abo ma langi musi mou. ²⁸ Gamu rongoa sui baa na baelagu urii, <Tara nau ku lea, ma kuka ooli laugo mai siagamau.> Lea so muka rakediana fuagu, tara muka eele sulia nau kuka lea siana Maa, sulia nia e baita ka tasa liufi nau. ²⁹ Nau ku haea naa si doo naa gi suifetei ka dao mai, eeri ana si kada e dao mai ana, tara gamu kafi manata mamana. ³⁰ Nau langi kusi faarai tau lau fai gamu, sulia a Satan na wane baita ana molaagali naa, nia garangi dao na mai. Sui nia e langi kasi baita usi nau. ³¹ Ma i nau i talagu, nau kuka aadea si doo gi sui sulia si taa na Maa e haeda fuagu uria na aadelana eeri na tooa ana molaagali naa gera ka haitamana i nau ku rakediana fuana Maa.

<<Haia, golu tatae, golu lea naa faasia i seegi.>>

A Jesus e iilingia na inifui ai.

15

¹ A Jesus ka bae urii lau fuana na oote fafurongo nia gi, <<I nau naa na inifui ai mamana, ma na Maa nau na wane na e rao ana na raoa. ² Ma i nia e haitamana ka tabalia na hare ai gi faasi nau na langi gera kasi fungu, ma ka tagasia na hare ai gi na gera fungu hai so daka fungu diana. ³ Haia, ma ni gamu mu faalu sui na ana na faatolomailaa nau gi fuagamu. ⁴ Muka too oofu fai nau, haia ma i nau kuka too oofu fai gamu. Na hare ai e afetai ka fungu i talana, lea e langi kasi too oofu ana na inifui ai. Ma ka urinae laugo ani gamu, e afetai muka ilia na doo diana gi lea so langi musi too ani nau.

⁵ <<I nau naa na inifui ai, ma i gamu naa na hare ai gi. Ma lea so ni tei na e too ani nau, ma i nau kuka too ani nia, nia tara haitamana ka fungu ana fufue ai oro gi. Ma lea so muka langi si too ani nau, e afetai muka ilia tesi doo diana. ⁶ Ma lea so ni tei na langi kasi too ani nau, nia e iilingia ta hare ai na da ui ania ma ka ago. Ma na hare ai urinae, daka ngalia ma daka ui ania i laona na eere ka harufia ana. ⁷ Ma lea so muka too ani nau, ma na baelagu ka too ani gamu, muka gania tesi doo na gamu dooria, ma i nau tara kuka falea fuagamu. ⁸ Ma na rao diana oro na gamu ilia, nia e faatainia na initooa a Maa nau. Ma nia na aadelana muka hau ana na oote fafurongo nau gi. ⁹ I nau ku rakediana ani gamu iilingia na Maa na e rakediana ani nau. Nia naa, muka too ngado i laona na rakedianaa nau. ¹⁰ Ma lea so muka roosulia na kwaieresia nau gi, muka too ngado i laona na rakedianaa nau, iilingia laugo nau ku roosulia na kwaieresia nia gi na Maa nau, ma ku too ngado i laona na rakedianaa nia.

¹¹ <<Nau ku haea si doo naa fuagamu eeri muka eele asianaa iilingia na eelelaa nau. ¹² Ma na kwaieresia nau, nia e urii: Muka

rakediana ani gamu kwailiu, iilingia nau laugo na ku rakediana ani gamu. ¹³ Langi ta rakedianalaa kasi liufia si rakedianalaa na wane na ka falea na mourilana fuana ruana nia gi eeri ka faamourida. ¹⁴ Ma i gamu naa na ruana nau gi, lea so gamu ka iilia na doo gi na ku eeresi gamu uria. ¹⁵ Haia, i nau kusi alangi gamu lau ana na wane ni rao gi, sulia na wane ni rao e langi kasi haitamana si doo na wane baita nia e iilia. I nau ku alangi gamu ana na ruana nau gi, sulia nau ku faarongo gamu sui na ana si doo gi sui na ku rongoa mai faasia na Maa nau. ¹⁶ Haia, gamu langi musi fili nau, i nau naa ku fili gamu eeri muka iilia na doo diana oro gi, iilingia na ai na e fungu ana fufue doo ka lea dongaa. Ma tara na Maa ka falea tesi doo na muka gani uria ana na hatagu. ¹⁷ Ma na kwaieresia nau e urii: Muka rakediana ani gamu kwailiu.

¹⁸ <<Lea na tooa i laona molaagali naa gera maasusuala ani gamu, muka manatatoona i nau naa gera maasusuala ani nau totongena. ¹⁹ Lea so ni gamu laugo gamu na tooa ta'a i laona molaagali naa, tara gera ka rakediana ani gamu naa, sulia mu uusuli gera. Sui taa, nau ku aadafili gamu sui naa, eeri muka e'ete faasia tooa ta'a gi i laona molaagali. Gamu langi musi iilingi gera, ma nia naa aadea gera langi dasi doori gamu. ²⁰ Muka manatatoona taa gi baa ku haeda sui na fuagamu. Na wane rao e langi kasi baita ana wane baita nia. Haia, ma ni tei gera na gera faafii nau, gera ka faafii gamu laugo, ma ni tei gera na gera roosulia na baelagu, tara gera ka roo laugo sulia baelagamu. ²¹ Haia, ma tara gera faafii gamu urinae sulia gamu na tooa nau. Gera ka aade urinae laugo sulia gera langi dasi haitamana a God na e oodu nau mai. ²² Ma lea langi kusi lea mai lao molaagali ma langi kusi faarongo gera ana urinae, langi gera si too ana aade ta'ala. Haia, ma ana si kada

naa, nia e afetai naa fuana ni tei ka haea nia langi kasi garo, sulia nau ku lea mai ma kuka haea sui naa fuada. ²³ Ma ni tei na e oote nia ani nau, nia ka oote nia laugo ana Maa nau. ²⁴ Ma lea ni nau kusi aadea ua go mai na raoa gi na gera riki nau ku aadeda sui naa na langi ta wane lau hasa tara ka iilida, lea nia urinae, langi gera kasi too ana aade ta'ala. Ma ana si kada naa, sui boroi ana gera ka rikia sui na si taa na nau ku iilida, gera maasusuala gemere go a Maa nau. ²⁵ Si doo naa ka dao mai, eeri na Kekedela ana Kwaieresia gera gi ka mamana ana baelaa baa nia, urii, <Gera maasusuala o'oni go ada ani nau.>

²⁶ <<Na Aanoedoo Aabu tara nia ka lea mai ma ka adomi gamu. Ma tara nia ka faatainia si doo mamana gi sulia a God. Tara nau ku oodua mai siagamu faasia a Maa. Ana si kada nia lea mai, nia ka ainitalo ani nau. ²⁷ Haia, ma ni gamu laugo tara muka ainitalo ani nau, sulia golu too oofu ita mai ana si kada nau ku hafalia ana raoa nau.>>

16

¹ A Jesus e bae lau ka urii, <<Nau ku haea sui si doo naa gi fuagamu eeri na manata mamananalaa gamu ka ngasi. ² Gamu na tara gera ka lui gamu faasia la Beu Aabu ni figulaa gera gi. Ma tara nia ka dao ana si kada, lea ta wane e haumaeli gamu, nia ka manata hasa nia e iilia si doo a God e dooria. ³ Tara tooa gi gera ka iilia si doo nae gi ani gamu, sulia gera langi gera si haitamana a Maa, ma langi gera kasi haitamagu laugo. ⁴ Haia, ma ni nau ku haea naa agu si doo naa gi fuagamu eeri ana si kada gera tala'ae iilia si doo naa gi ani gamu, tara muka manatatoona na baea nau ku haeda sui naa fuagamu.>>

Raoa Aanoedoo Aabu.

Jesus ka bae lau urii, <<Si doo naa gi nau langi kusi haea ua mai i nao fuagamu. Sulia nau ku too ua fai gamu. ⁵ Haia, ana si kada nae, nau

ku garangi ooli na siana a God na e oodu nau mai naa. Ka urinae boroi ana, langi ta wane agamu kasi soeledi nau ua sulia fai na tara kuka lea uria. ⁶ Ana si kada naa, na lio gamu ka bukonus asianaa, sulia nau ku haea si doo naa gi fuagamu. ⁷ Ma nau ku haea fuagamu, nia e diana asianaa fuagamu na nau tara kuka lea faasi gamu urinae. Sulia lea nau langi kusi lea, na Aanoedoo Aabu na tara ka lea mai uria na adomilamolu tara ka langi si lea go mai siamololu. Sui si kada ku lea, nau tara kuka oodua mai siagamolu. ⁸ Haia, ana si kada nia ka dao mai, nia na tara ka faatainia fuana tooa la molaagali gera manata garo sulia na aadea ta'alaa, ma sulia na o'ololaa, ma sulia na keketolaa. ⁹ Gera garo sulia na aade ta'a, sulia langi gera si manata mamana ani nau. ¹⁰ Ma gera garo sulia na o'ololaa, sulia tara kuka ooli siana Maa ma langi molu si riki nau lau. ¹¹ Ma gera garo sulia na keketolaa, sulia a God e ketoo naa sui wane ta'a na e initoo usia molaagali naa.

¹² <<Haia, i nau ku too ana na doo oro gi uria na haelana fuagamu, sui langi kusi haeda aata ka gulu faafigamu ana si kada naa. ¹³ Sui taa, ana si kada na Aanoedoo Aabu na e faatolomai ana mamanalaa e dao mai, i nia tara ka faatainia na doo gi sui fuagamu. Ma tara i nia langi kasi bae i talana, ma i nia ka bae sulia na doo gi na e rongoa faasia a God. Ma ka bae sulia si doo gi na tara ka dao mai. ¹⁴ I nia ka faa'initoo nau, sulia tara nia ka ngalia na baelaa nau gi ma ka faarongo gamu ana. ¹⁵ Ma na doo gi sui na Maa nau, nia na doo nau gi laugo. Nia baa kuka haea tara na Aanoedoo Aabu ka ngalia mai na baelaa nau gi ma ka faarongo gamu ana.>>

¹⁶ A Jesus ka bae lau urii, <<Ana si kada toto'ou, tara langi musiri riki nau. Sui ana si kada toto'ou laugo, tara muka riki nau lau.>>

¹⁷ Ma teni wane gi ana oote fafurongo gi gera ledi gera kwailiu, gera ka urii, <<Si taa na manataa

ana si baelaa naa nia e haea naa, <Ana si kada toto'ou tara langi musiri riki nau, ma ana si kada toto'ou laugo, tara molu ka riki nau lau? Ma nia ka haea lau, <Sulia nau ku lea siana Maa.>>> ¹⁸ Ma na fafurongo nia gi gera ka ledi gera kwailiu lau uria, <<Taa na manataa ana si baea, <Ana si kada toto'ou? > Golu lalafusia taa naa nia ka bae sulia.>>

¹⁹ Sui a Jesus e haitamana gera dooria gera ka ledia, ma nia ka bae urii fuada, <<Gamu manata sulia baa nau ku haea, <Ana si kada toto'ou, langi molu si riki nau. Haia, ma si kada toto'ou laugo, tara muka riki nau lau.> Haia, si doo nae na molu ledi gomolu i talamololu uria? ²⁰ Doo mamana nau ku haea fuamololu. Tara ana si kada nae, muka aangi baita. Haia, ma tooa ta'a ana molaagali, gera ka eele ada. Tara muka liobukonus, sui i buira, tara na liobukonulaa gamu ka sui ma tara muka eele lau. ²¹ Gamu haitamana kada na geni e garangia faafuta, nia ka liobukonus, sulia nia dao na ana si kada ni filaa. Haia, si kada nia faafutaa na wela e sui, nia ka manata buro na ana si filaa baa sulia nia e eele na ana sulia na wela nia e futa naa. ²² Gamu urinae laugo. Ana si kada nae go ana na mu liobukonus. Sui, tara nau kuka riki gamu lau, ma tara muka eele asianaa. Haia, ma si eelee naa, langi ta wane kasi bobola uria lafulaa na faasi gamu. ²³ Ana si kada nae, tara langi gamu si gani nau na uria tee si taa. Doo mamana nau ku haea fuagamu, so tesi doo muka gania siana a Maa ana hatagu, tara nia ka falea fuagamu. ²⁴ Ita mai baa lea mai ka dao i tara'ena, gamu langi si gania go a Maa nau ana hatagu uria tesi doo. Haia, lea doo muka gania a Maa nau, tara nia ka falea fuagamu, eeri muka eele asianaa.>>

Jesus e liufia na mamanaa ana molaagali.

²⁵ Jesus ka bae lau urii, <<Nau ku haea ana si doo naa gi fuagamu ana si oomelawanelaa gi. Haia, ma

tara si kada ka dao mai fuana langi kusi bae ana si oomelawanelaa lau, ma tara kuka bae o'olo go agu sulia a Maa fuagamu. ²⁶ Ana si kada nae, tara gamu i tala gamu ana na haitamana muka gania agamu i nunufana hatagu uria tesi doo. Haia, ma ni nau ku haea fuagamu tara nau langi kusi gani naa uria tesi doo fuagamu. ²⁷ Tara ka urinae naa sulia a Maa ana i talana na e rakediana fuagamu, sulia muka rakediana fuagu ma sulia mu manata mamana ana naa i nia e oodu nau mai. ²⁸ I nao, nau ku lea mai faasia a Maa uria la molaagali naa. Haia, si kada nae, nau ku lugasia na molaagali, ma kuka ooli lau siana a Maa.>>

²⁹ Sui na fafurongo nia gi gera ka bae urii fuana, <<Ana si kada na ofi bae folaa fuagami, sulia langi osi bae ni oomelawane. ³⁰ Si kada nae, gami kafi haitamana ni oe o haitamana na doo gi sui, sulia lea ta wane langi kasi soeledi oe boro, oe haitamana si taa na e nii la manatana. Haia, ma nia na aadea mika manata mamana ana God na e oodu oe mai.>>

³¹ Ma a Jesus ka bae urii fuagera, <<Utaa? Gomolu kafi manata mamana ani nau nae? ³² Haia, nia dao na ana si kada tara gamu sui muka tagala faasi nau. Ma tara muka tafi uria fera gamu gi sulia si doo na tara gera ka aadea ani nau. Sui ni nau langi kusi too taifili nau, sulia a Maa na e too fai nau. ³³ Nau ku haea si doo naa gi fuagamu eeri muka too ana uuni diana i laona mourilagamu, sulia gamu mu too oofu fai nau, sui boro ana muka too lao molaagali ma tara gera ka faanonifii asianaa ani gamu. Ma langi musi mou, sulia nau ku liufia sui naa na mamanaa ma na rigita ana molaagali naa.>>

Jesus e fooa.

17

¹ Si kada Jesus e bae urinae sui, nia ka aada alaa i langi, ma ka bae urii, <<Maa ae, e dao na ana si kada hai oko faa'initoo nau, hai ni nau kuka

faa'initoo oe. ² Sulia o falea naa na mamanaa fuagu faafia na tooa gi sui hai so kuka falea na mouria firi fuada na tooa gi na o faleda fuagu. ³ Haia, nia naa na mouria firi: Hai so na tooa gi daka haitamamu na tee God mamana, ma daka haitamagu a Jesus Christ na o oodu nau mai. ⁴ I nau ku faatainia na initooa oe i laona molaagali, ma nau ku faasua na raoa baa na o oodu nau mai uria iililana. ⁵ Maa ae, si kada naa, nau ku too i maamu. Oko faabaita nau ana si initooa na nau ku too mai ana fai oe i nao ana na haungailana na molaagali.

⁶ <<I nau ku faatolomai suli oe fuana na tooa gi i laona molaagali na oe o faleda fuagu. I gera na tooa oe gi, ma i oe o faleda fuagu mai. I gera ka roosulia na baelamu. ⁷ Ma si kada naa, gera haitamana na doo gi sui na o faleda fuagu da lea sui mai faasi oe. ⁸ Sulia i nau ku haea fuada si baea gi na o falea fuagu, ma gera ka manata mamana naa. Ma gera ka haitamana mamana naa i nau ku lea mai faasi oe, ma daka manata mamana ana na o fale nau mai.

⁹ <<Ma i nau ku fooa fuada. I nau langi kusi fooa lau fuana na tooa ta'a, ku fooa go agu fuada na tooa gi na o faleda mai fuagu, sulia i gera na tooa oe gi. ¹⁰ Ma si doo nau gi sui, gera na doo oe gi lau go, ma si doo oe gi sui, na doo nau gi laugo. Ma na initooa nau e faatai naa ani gera. ¹¹ I nau kusi too tau naa i laona molaagali, i nau tara ku lea na kou siamu. Haia, ma i gera ana na da too ua i laona molaagali. Maa Aabu ae, o aadasuli gera ana na mamanaa na hatamu na hata baa o falea fuagu, hai so i gera daka hau ana tee doo iilingia ni oe ma ni nau, goro tee doo laugo. ¹² Ma si kada baa ku too fai gera, nau ku aada suli gera ana mamanaa ana hatamu, na hata baa o falea fuagu. Ma e langi ta wane ada kasi langi ana go. Tee taifilia go na wane baa na e langi ana, hai so ka faamamanaa na Kekedela Aabu. ¹³ I nau tara kuka lea kou siamu, sui taa ku haea agu

si doo naa gi ana si kada ku too ua ana i laona na molaagali, eeri gera ka eele asianaa iilingia na eelelaa nau. ¹⁴ Ma i nau ku falea sui naa na baelamu fuada, ma na tooa gi i laona molaagali daka maasusuala ani gera sulia na fulida e langi naa la molaagali iilingia na fuligu laugo e langi naa i laona na molaagali. ¹⁵ Nau langi kusi gani oe eeri oko lafuda faasia la molaagali, ma ku gani oe eeri oko suusi gera faasia na Wane Ta'a. ¹⁶ Ma na fulida e langi naa i laona molaagali, iilingi na fuligu laugo e langi na la molaagali. ¹⁷ Haia, oko faaabu gera fuamu ana na mamanaa. Na baelamu naa na mamanaa. ¹⁸ I nau ku oodu gera uria na faatolomailaa fuana na tooa gi, iilingia laugo o oodu nau laugo mai uria i laona molaagali. ¹⁹ Ma uria na dianalada, i nau ku faaabu nau i talagu fuamu, eeri ni gera laugo daka faaabu mamanaa gera i talada fuamu. ²⁰ Nau kusi fooa go agu fuada taifili gera. I nau ku fooa laugo fuana na tooa gi na tara gera manata mamanaa ani nau sulia na faarongolaa gera. ²¹ Ma i nau ku fooa hai so gera ka aalua tee doo go. Maa ae, i gera ka too i lalo ani goro iilingia laugo na o too ani nau, ma i nau ku too ani oe. I gera ka aalua tee doo, eeri na tooa na i laona molaagali gera ka manata mamanaa ana na o fale nau mai. ²² I nau ku falea fuada na initooa baa o falea fuagu laugo, hai so gera ka aalua tee doo iilingia i oe ma ni nau goro tee doo go. ²³ I nau ku too ani gera ma ni oe oko too ani nau, eeri i gera ka tee doo teefou, ma eeri na tooa gi i laona molaagali daka haitamana naa o oodu nau mai ma o rakediana ani gera iilingia na o rakediana laugo ani nau.

²⁴ <<Maa ae, i nau ku dooria na tooa gi na o falea fuagu daka too fai nau ana si gula na ku too ana, eeri daka rikia na initooa nau na o falea fuagu. Sulia i oe o rakediana ani nau i nao ua ana na haungailana na molaagali. ²⁵ Maa o'olo nau ae,

sui boroi ana na tooa ta'a gi i lao molaagali langi dasi haitamamu, i nau ku haitamamu go agu, ma na oote tooa fafurongo nau naa gi gera haitamana na o oodu nau mai. ²⁶ I nau ku faarongo gera naa ani oe. Ma i nau kuka tasa dongaa go ana, eeri na rakedianaa oe fuagu ka too laugo i lalo ani gera ma ni nau laugo kuka too i lalo ani gera.>>

Si kada gera dumulia Jesus.

18

¹ Buiria Jesus e fooa sui, nia fai nia na oote fafurongo nia gi gera haga kou, ma gera ka lea folo ana dede da alangia ana Kidron. Ma gera lea ana si gula na da aalua uria raoa ana ai gi. ² Haia, ma a Judas, na tara ka falea Jesus fuana maalimaea nia gi, nia ka haitamana naa si gula nae. Sulia kada oro Jesus fai nia na oote fafurongo gi gera lea ngado seenae. ³ Nia naa a Judas ka talaia kou wane gi fuana firua faasia Rom fai nia na wane gi na gera fofolotalaia na Beu Aabu a God. Na fataabu baita gi ma na Farisi gi naa da oodu gera. Haia, na tooa na da lea mai, gera dau faafia na kwesu gi ma na raunga ni firu gi. ⁴ Ma sulia a Jesus e haitamana sui na doo gi na tara ka dao ana, nia ka fali kou maasida, ma ka soeledi gera ka urii, <<Tei naa molu nanisia?>>

⁵ Gera oolisia daka urii, <<Gemelu nanisia a Jesus, na wane baa faasia i Nasaret.>>

Jesus ka bae urii, <<Nau naa.>>

Haia, ma Judas na wane baa e talaida kou siana Jesus, nia e take laugo i seenae fai gera. ⁶ Ana si kada a Jesus e bae urii, <<Nau naa>>, na tooa naa gi gera dudu, ma gera ka asi gera hae gano. ⁷ Sui a Jesus ka soeledi gera lau ka urii, <<Tei naa molu nanisia naa?>>

Ma gera ka urii lau, <<Gemelu nanisia Jesus, na wane baa faasia i Nasaret.>>

⁸ Jesus ka bae urii fuada, <<Nau ku haea sui na fuagamu, <Nau naa.>

Lea ni nau naa na molu nanisi nau mai urinae, molu lugasia oote wane nae gi, gera ka lea ada.>> ⁹ Jesus e haea si doo nae eeri ka faamamana si taa na nia haea sui na mai suli gera, baa nia bae urii, <<Maa ae, langi ta wane ana wane nau naa gi o faleda mai fuagu ka langi ana.>>

¹⁰ Ma Simon Peter e aalua tee naefe, nia ka lafia ma ka kwae ana, ma ka kwae muusia aalinga aolo nia na wane ni rao nia na foonigwou. Wane raoa nae hatana a Malakas. ¹¹ Ma Jesus ka bae urii fuana Peter, <<O oolifainia amu na naefe na i fuilaa! Oe manata hasa tara nau langi kusi ruu laona si kada afetailaa naa a Maa nau na e falea fuagu?>>

Gera talaia Jesus siana Anas.

¹² Sui na wane fofolo gi ma na wane ana oomea gi fai nia na wane baita gera, gera dumulia a Jesus ma daka kani faafia roo abana gi. ¹³ Ma gera ka talaia Jesus siana Anas totongenao sulia nia na fungo a Kaeafas, na foonigwou ana fe ngali nae. ¹⁴ Haia, a Kaeafas baa e haea fuana wane baita gera Jiu gi fuana tee wane ka mae usia tooa.

Peter e kwaigoloi ana Jesus.

¹⁵ Haia, Simon Peter fai nia tee fafurongo aai daaro ka lea sulia a Jesus. Haia, ruana fafurongo, na foonigwou nae e haitama diana ana. Ma nia ka lea dongaa naa buira Jesus lea ka too mai laona labata ana luma nia na foonigwou. ¹⁶ Haia, ma Peter ka take go ana mai i maa. Sui ruana wane fafurongo naa foonigwou e haitamana, nia ka haga kou i maa, ma ka bae fuana geni na e folo usia maa, eeri ka talaia mai Peter i lalo. ¹⁷ Ana si kada Peter e ruu mai, na geni naa ka bae urii fuana, <<Oe laugo boro ta wane ana fafurongo nia na wane na da ngalia mai oto naa!>>

Peter oolisia ka bae urii, <<Nau e langi!>>

¹⁸ Sulia si kada nae si kada ana gwagwaria, na tooa ni rao gi fai nia

na wane fofolo gi, gera ka oogu-maana eere ma gera ka take ada galia, ma a Peter e take laugo fai gera i seenae, ma ka faa'ago'ago ana na nonina.

Na foonigwou e soledia Jesus.

¹⁹ Na foonigwou e ledia Jesus ka urii, <<Tei gera na fafurongo oe gi? Haia, ma na taa gi na o faatolomai gera ana?>>

²⁰ Jesus e oolisia ka urii, <<Nau ku faarai sulia si doo gi sui eeri tooa gi sui gera ka rongoa. Nau langi kusi haufinia go tesi doo kada ku faatolomai nia na tooa. Nau ku iilia si doo nae sulia dani laona Beu Aabu ni figulaa gi, ma i Beu Aabu nia a God i seegi, eeri ana si kada tooa gi da oofu mai, gera ka rongoa. Haia, ma ni nau langi kusi bae aagwa go ana tesi doo. ²¹ Uria taa na oko soledi nau urinae? O ledia amu tooa na gera rongoa taa gi na ku haea fuada. Gera naa da haitamana taa gi na ku haea fuagera.>>

²² Kada Jesus e bae urinae, tee wane ana tooa fofolo gi e lea mai ma ka fidalia, ma ka bae urii, <<Uria taa na oko bae urinae fuana foonigwou?>>

²³ Jesus ka oolisia kou urii, <<Lea so ni nau ku haea tee si doo na nia garo, oko haea na doo na ku garo ana. Haia, ma lea langi kusi haea go tesi doo garo, e utaa naa oko fidali nau?>>

²⁴ Buiira si doo naa, Anas ka oodua kou Jesus siana Kaeafas na foonigwou. Ma na abana gi gera kani ua faafia.

A Peter kwaigoloi lau ana Jesus.

²⁵ Ma si kada Peter e take ma ka harangia ua ana nonina, tooa na gera take i seenae fai nia gera ka bae urii fuana, <<Oe ta wane ana oote fafurongo nia na Wane naa gera ketoa naa?>>

Ma Peter e kwaigoloi ana ka bae urii, <<Langi, nau langi!>>

²⁶ Ma tee wane ana wane raoa foonigwou e too laugo seenae. Na wane naa nia na wane futa wane raoa baa a Peter e kwae muusia

na aalingana, ma nia ka bae urii, <<Iiuka! Kada baa gera dumulia ana Jesus, nau ku riki oe fai nia.>>

²⁷ Peter ka bae urii, <<Langi! Langi lau ni nau naa.>> Ana si kada nae na kakaraikua ka ai naa.

Gera talaia Jesus siana Paelat.

²⁸ Ma ana mae galogalo i ubongia, gera ka talaia kou a Jesus faasia luma a Kaeafas, daka talaia fui lao luma nia a Paelat, na wane baita ana si gula nae. Kada nae, wane baita gera Jiu gi gera ka take go ada kou i maa, sulia lea gera ruu laona luma wane na nia langi lau na wane Jiu, gera manata hasa tara gera ka bilia i maana a God. Ana si kada nae, gera dooria gera ka too faalu maasia anilanalaa na Fangaa ana Lofogaa. ²⁹ Haia, a Paelat e haga kou siada i maa, ma ka soeledi urii, <<Uria taa na molu ka talaia mai wane na uria na ketolanalaa faafia?>>

³⁰ Gera oolisia daka bae urii, <<Wane naa nia e aadea na doo ta'a gi na melu ka talaia mai siamu naa. Lea langi, e afetai melu ka talaia mai siamu.>>

³¹ Paelat ka bae urii fuagera, <<Haia, lea urinae, mu talaia kou, molu ka ketoa amolu sulia na taa na kwaieresia gamu gi e haea.>>

Gera ka bae urii, <<Na kwaieresi gamu gi i Rom na melu too i farana, nia e luia melu si haungia ta wane.>> ³² Nia urinae, eeri ka faamamana taa gi baa a Jesus e haea sui naa sulia na maelana. Sulia na tooa faasia i Rom, gera haitamana haungilana na wane gi i fafona airarafolo.

³³ A Paelat ka ooli lau uria i laona na beu nia, ma ka soe uria a Jesus, ma ka ledia ka urii, <<E utaa? I oe naa na Aaofia gera na tooa gi Jiu?>>

³⁴ Ma a Jesus e ledia kou ka urii, <<E utaa? Si ledilaa naa e lea mai faasi oe i talamu, langi teni tooa aai gi na da faarongo oe ani nau?>>

³⁵ Ma a Paelat e bae lau ka urii, <<E utaa? I oe o manata hasa i nau na wane i Jiu naa? Na tooa oe gi ana i talada ma na fataabu baita gi naa

da talai oe mai siagu. Na taa ta'a na o iilia?>>

³⁶ Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<Na initooa nau e langi lau laona molaagali naa. Ma lea so na initooa nau na doo laona molaagali, na tooa nau gi daka firu usi nau faasia na falelagu fuada na wane naonao gi i Jiu. Na initooa nau e langi lau na doo i seenaa.>>

³⁷ Ma a Paelat e ledi nia ka urii, <<E utaa? I oe ta aaofia naa?>>

Ma a Jesus e oolisia ka urii, <<I oe naa o haea i nau na aaofia. I nau ku futa ma kuka dao mai i laona na molaagali naa uria tee si doo go, uria na baelaa sulia na mamanaa. Haia, so ni tei na e dooria na doo mamana, i nia ka fafurongo nau.>>

³⁸ Sui a Paelat ka ledia lau urii, <<Ma na taa naa na mamanaa?>>

Gera ketoa ana Jesus ka mae.

Haia, a Paelat ka ooli lau i maa siana tooa, ma ka bae urii fuagera, <<Nau langi kusi daotoona tesi ta'alaana wane naa. ³⁹ Ma sulia na malutaa gamu, nau kuka lukea tee wane fuagamu ana kada ana Fangaa ana Lofogaa. Haia, utaa? Gomolu dooria nau kuka lukea na aaofia gamu Jiu gi?>>

⁴⁰ Ma gera ka rii baita gera ka bae urii, <<Langi! Na wane naa, langi osi lukea! Gemelu dooria oko lukea mai a Barabas!>> Haia, a Barabas nia naa wane bebeli.

19

¹ Sui a Paelat ka falea Jesus fuada wane ana oomea gi, ma ka haea gera ka rabusia baita. ² Ma gera ka erea na eregwou ana torakaukau, ma gera ka aalua i ketena Jesus. Sui gera ka faaruufia ana maku kekeroa, iilingia ta aaofia. ³ Sui gera ka lea mai siana ma daka urii, <<Ni oe naa na aaofia gera Jiu gi!>> Ma gera ka fidalia.

⁴ Ma a Paelat e haga lau kou siana tooa oro na gera figu, ka bae urii, <<Nau tara ku ngalia mai wane naa siagamu, eeri muka haitamana nau langi kusi rikia go tesi ta'alaana ni nia.>> ⁵ Sui, a Jesus ka haga mai maa,

ma ka too ana na eere gwou ana torakaukau ma na maku kekeroa. Ma Paelat ka bae urii fuada, <<Aada fasi na wane naa!>>

⁶ Ma ana si kada fataabu baita gi ma na wane fofolo usia Beu Aabu a God gera rikia, gera kafi rii baita lau ma daka urii, <<Oko haungia! Fotoia i fafona airarafolo!>>

Paelat ka bae urii, <<Haia, lea urinae, molu ngalia, muka fotoia fafona airarafolo. Haia, ma ni nau, nau langi kusi daotoona tesi ta'alaani nia.>>

⁷ Tooa gi gera ka bae urii fuana a Paelat, <<Gemelu too ana kwaieresia fuana wane urii nia ka mae. Sulia i nia e haea nia na wela a God.>>

⁸ Si kada a Paelat e rongoa doo naa, nia ka mou asiana liufia naa i nao. ⁹ Ma nia ka ooli lau i beu ka soeledia a Jesus ka urii, <<Oe wane faasia i fai naa?>>

Ma Jesus langi kasi haea go tesi doo. ¹⁰ A Paelat ka bae lau urii fuana, <<Utaa? Oe langi osi dooria go baelaa fai nau? Oe langi si haitamana go, i nau ku too ana mamanaa uria haelana gera ka luke oe, langi gera ka haungi oe i fafona airarafolo?>>

¹¹ A Jesus e oolisia ka bae urii, <<Nia mamana ni oe o too ana mamanaa fuana oko iili urinae ani nau. Haia, ma a God naa e falea na mamanaa nae fuamu. Nia naa, na wane na nia fale nau fuamu nia aadea si doo e ta'a ka tasa.>>

¹² Ana si kada Paelat e rongoa baelana Jesus, nia ka nani uria tesi doo nia ka aadea eeri ka lukea. Sui na Jiu gi gera rii baita gera ka urii, <<Lea o lukea wane naa, oe langi osi bali fai nia na aaofia i Rom. Sulia lea ta wane haea nia na aaofia, nia suusia na aaofia i Rom.>>

¹³ Kada Paelat e rongoa baelaa nae gi sui, nia ka talaia kou Jesus i maa, ka gwouru ana si gula ni keketolaa na da alangia ana <<Tae-tae ana fou>>, ma na baelaa Hebru <<Gabata>>. ¹⁴ Ma maedani ana maleoa fe dani naona Fangaa ana Lofogagua, ma e dao naa i aasoa.

Ma Paelat ka bae urii fuana tooa, <<Aada fasi na aaofia gamu.>>

¹⁵ Ma na tooa gi gera rii daka bae urii, <<Haungia! Haungia! Fotoia ana airarafolo!>>

A Paelat e ledi gera lau ka urii, <<Utaa? Na aaofia gamu na gamu dooria kuka fotoia ana airarafolo?>>

Ana si kada nae, na fataabu baita gi daka oolisia urii, <<Nia langi lau na aaofia gami. Taifilia tee aaofia na i Rom go na aaofia gami!>>

¹⁶ Ma Paelat ka falea Jesus fuana tooa ana oomea eeri gera ka fotoia ana airarafolo.

Gera fotoia Jesus ana airarafolo.

Ma gera ka talaia na a Jesus naa kou. ¹⁷ Ma nia ka lea ka toolua na airarafolo nia i talana uria si gula na hatana Golgota ana baelaa gera Jiu gi. (Na malutana hatana gula baa e <<Na Lelete>>.) ¹⁸ Ma i seenae gera ka fotoia ana airarafolo. Ma roo wane laugo da fotoia i seenae, tee wane ana taa bali ma tee wane ana ta bali, ma Jesus ka too ana airarafolo na e take i lalo. ¹⁹ Ma a Paelat e kedea si mamalafooa ma daka aalua i gwouna airarafolo a Jesus. Na baea nae gi nia kedea e urii, <<Jesus faasia i Nasaret, Aaofia gera Jiu gi.>> ²⁰ Si gula na gera aalua ana airarafolo na gera fotoia ana Jesus langi kasi too tau go faasia i Jerusalem maefera gera Jiu gi. Ma na tooa oro ana Jiu gi gera iidumia si mamalafooa naa. Haia, ma si mamalafooa na laugo gera ka kedea ana oolu baelaa e'ete gi. Baelaa gera Jiu gi, baelaa gera Rom, ma na baelaa gera Gris gi. ²¹ Ma na fataabu baita gi gera ka bae urii fuana Paelat, <<Langi osi kedea <Aaofia gera Jiu gi>! O kedea urii, <Nia i talana ana na e haea, i nau na Aaofia gera Jiu gi>>>.

²² Sui a Paelat e oolisia ka bae urii, <<Si taa na ku kedea sui naa, nia ka too na ana urinae.>> ²³ Ma i buira na tooa ana oomea gi gera fotoia a Jesus i fafona airarafolo sui, gera ka ngalia na maku nia gi, ma gera ka tolingi ana fai doo fuana

na fai wane ada. Ma na maku ruruu baita nia, na e langi ta mae tailaa ana, gera fao loulou go ada ana. ²⁴ Ma na wane ana oomea gi gera ka bae urii fuagera kwailiu, <<Golu langi si kari nagalana lau si maku naa. Golu daisi uria, lea ni tei na daisi e dao siana nia naa ka ngalia.>> Nia e urinae eeri ka faamamana na Kekedelaa Aabu baa nia urii, <<Gera tolinigia na maku nau gi fuada, ma gera ka daisi uria si maku ruruu nau.>> Si doo naa gi na wane ana oomea gi gera aadea.

²⁵ Tei gera na gera take i aena airarafolo a Jesus, ni tee nia Jesus, ma na haasina tee nia Jesus, ma ni Mary afe a Klopas, fai nia ni Mary faasia Magdala. ²⁶ Haia, ma na fafurongo baa a Jesus e rakediana fuana, nia take laugo i seenae fai nia ni tee nia a Jesus. Si kada Jesus e rikia ni tee nia fai nia wane fafurongo na nia rakediana fuana daaro take garangia, nia ka bae urii fuana ni tee nia, <<Tee ae, na wela oe naa.>> ²⁷ Sui, nia ka bae urii lau fuana wane fafurongo nae, <<Nia naa ni tee oe.>> Ma e hafali ana kade hato nae, na wane fafurongo nae ka talaia naa ni tee nia Jesus fui luma nia uria aadasulilana.

Maelana Jesus.

²⁸ I buira si doo naa gi sui, Jesus ka haitamana na raoa nia gi e sui teefou naa. Ma nia ka faamamana na Kekedelaa Aabu ana baelaa nia urii, <<Nau ku maeligwou.>>

²⁹ Ma ana si gula nae gera aalua tee tiu e fungu ana waen afae. Ma gera ngalia tesi fulo, ma gera ka haufia lao tiu i waen naa, sui gera ka aalua maana si ai, sui gera ka falea uria fakana Jesus. ³⁰ Ana si kada Jesus e gwoufia sui, nia ka bae urii, <<Sui naa.>> Buiria nia haea si baea nae gi sui, gwouna ka asikuleu ma kafi mae.

Gera labua gagarona Jesus ana sua.

³¹ Ma i buira si doo naa gi sui, tooa baita gera Jiu gi gera lea mai ma gera ka soledia Paelat haia ka

faalamaini fuana wane ana oomea gi gera ka lea daka oia na aeda oolu wane nae gi gera fotoida ana airarafolo gi, eeri gera ka mae ali'ali. Sulia gera dooria daka lafua na nonida faasia na airarafolo gi ana fe dani nae. Sulia fe dani naa fe dani ni aade aagaulaa gera Jiu gi maasia maedani Sabat. Ma langi dasi dooria wane mae gi gera ka kulu ana airarafolo ana dani Sabat. Sulia na dani Sabat nae nia na tofungana maedani gera Jiu gi. ³² Haia, na wane ana oomea gi da lea mai, gera ka oia aena roo wane aai baa gi na da fotoia i fafona airarafolo gi. ³³ Ma ana si kada gera dao siana Jesus, gera ka daotoona nia e mae sui na ana. Nia naa, langi gera kasi mo'oia lau na aena Jesus. ³⁴ Sui ka urinae boro, tee wane ani gera naa e dooria ka faamamana diana ana, nia ka ngalia sua, ma ka labua ana gagarona Jesus. Ma gera ka rikia na abu ma na kafo e iigwa mai. ³⁵ Nau ku rikia si doo naa, ma kuka uunuunu sulia eeri gamu sui muka manata mamana laugo. Si taa naa nau ku haea nia mamana, ma kuka haitamana na baelagu nia mamana naa. ³⁶ Ma si doo nae gi e urii nae, eeri ka faamamanaa si Kedelaa Aabu baa nia bae urii, <<Tesi ogi ana si mo'oi.>> ³⁷ Ma ta bali Kekedelaa Aabu laugo nia urii, <<Tara na tooa gi gera ka bubungia na wane na gera labua na nonina.>>

Gera aalua nonina Jesus laona kwaingeia.

³⁸ Ma i buira si doo naa gi, a Josef na wane faasia i Arimetea, nia lea mai ka gania Paelat uria nonina Jesus eeri ka ngalia. A Josef baa, nia ta wane fafurongo a Jesus laugo, sui taa e haufini naa, sulia e mou ana na wane baita gera Jiu gi. Haia, a Paelat ka faalamainia, ma nia e lea mai ka ngalia. ³⁹ Ma Nikodimas baa na e lea siana Jesus lao rodo i nao baa, nia ka lea fai nia Josef, ma ka ngalia fai aakwala kilo ana doo moko diana gi fuana aalulana

fai nia nonina wane mae. Na hatana doo na <<mira>> fai nia <<alos>>. ⁴⁰ Roo wane naa gi daaro ka ngalia nonina Jesus, ma daaro ka afua ana si maku kwakwaoa diana fai nia na doo moko diana nae gi. Gera aadea si doo naa sulia malutaa gera Jiu gi ana aade aagaulaa ana wane mae uria aalulana laona kwaingeia. ⁴¹ Haia, ma ana si gula na gera haungia ana Jesus, na raa e ni seenae, gula gera fasia ana ai gi. Haia, ma tee kwaingeia e too laugo ana si gula nae uria aalulana nonina wane mae. Ma na kwaingeia nae na doo faalu go ana, langi gera si aalua ua ta wane i laona. ⁴² Ma ana si kada nae fe dani gera Jiu gi uria aade aagaulaa maasia maedani Sabat. Ma fe dani Sabat nia garangi naa. Ma roo wane nae daaro lea, daaro ka aalua nonina Jesus i laona kwaingeia nae, sulia nia too garangi go ana.

A Jesus e tatae faasia na maea.

20

¹ I ofaidani ana na Sandei si kada rodo ua, ni Mary faasia Magdala e lea i maana na kwaingeia ma ka rikia na fou baa gera aalua usia na maana, e lafu naa. ² Ma nia ka lalao ali'ali siana a Simon Peter ma na wane fafurongo baa a Jesus e rake-diana ana, ma ka bae urii fuadaaro, <<Teni wane gi da ngalia naa na noina a Lord faasia na kwaingeia, ma melu ka lalafusia naa i fai na gera aalua ana.>>

³ Sui a Peter ma na wane fafurongo aai baa, daaro ka lea naa uria i kwaingeia. ⁴ Ma daaro ka lalao, sui ma na wane fafurongo aai baa na e lalao ali'ali ka liufia a Peter, ma ka dao ana i maana kwaingeia i nao. ⁵ I nia e agwaaro, ma ka rikia na maku kwakwaoa baa gi, sui ma langi kasi ruu go i laona. ⁶ Ma a Simon Peter e dao mai i buri, ma ka lea olosia naa uria i laona na kwaingeia. I nia ka rikia na maku kwakwaoa baa gi e too go ana i seenae, ⁷ fai nia si maku baa gera

afua ana ketena a Jesus. Si maku nae e langi kesi too go fai nia na maku kwakwaoa nae gi, sulia gera eegwea naa, ma nia e too taifilia. ⁸ Ma i buri, na wane aai baa na e dao i maana kwaingeia i nao, ka ruu laugo. I nia e rikia ma ka manata mamana ana. ⁹ Ma daaro ka langi daaro si haitamana ua na Kekedelaa Aabu baa e haea hasa i nia tara nia ka mouri lau faasia na maea. ¹⁰ Ma i buira si doo naa, na roo fafurongo naa gi daaro ka ooli na adaaro.

Mary faasia Magdala e rikia Jesus.

¹¹ Ma ni Mary ka take ua i maa na kwaingeia, ma ka aangi go ana. Ma ana si kada nia aangi ana, nia agwaaro ka aada kou laona kwaingeia. ¹² Ma nia ka rikia na roo ensel gi daaro ruufia maku kwakwaoa. Ma na roo ensel nae gi daaro gwouru ana si gula na nonina Jesus e teo ana i nao, ta doo ana si gula na ketena e too ana ma ta doo ana si gula na aena gi e too ana. ¹³ Roo ensel nae gi daaro ka soeledia ni Mary urii, <<Geni ae, uria taa na oko aangi?>>

Ma nia e oolisida ka urii, <<Na nonina Lord nau naa, gera ngalia faasia see, ma i nau ku lalafusia i fai naa gera aalua ana.>>

¹⁴ Buira nia bae urinae sui, nia ka kariabulo ma ka rikia tee wane ka take go ana, ma nia langi kasi aada haitamana wane naa nia a Jesus go ana. ¹⁵ Ma Jesus ka soeledi nia ka urii, <<Geni ae, uria taa na oko aangi? Ma ni tei naa o nanisia?>>

Ma ni Mary e manata ana hasa ta wane na e aadasulia na raa nae. Ma nia ka urii fuana, <<Wane baita ae, lea ni oe naa o ngalia kou na nonina Lord nau, nau ku dooria o faarongo nau ana i fai na o aalua ana, eeri kuka lea ngalia agu.>>

¹⁶ Sui, a Jesus ka bae urii fuana, <<Mary ae!>>

Ma ni Mary e kari aabulo, ma ka aada kou, ma ka aada haitamana, ma ka bae urii fuana, <<O Raboni ae!>> Haia, ma ana baelaa nae gera

Jiu gi ana baelaa na <<Raboni>>, si manata ana <<Wane Faatolomai>>.

¹⁷ Haia, ma Jesus ka bae urii fuana, <<Langi osi hamosi nau, sulia nau kusi ooli ua siana na Maa i langi. O ooli siana na haasigu gi, oko faarongo gera, tara nau ku ooli naa siana Maa nau ma na Maa gera. Nia naa a God nau ma a God gera.>>

¹⁸ Sui ni Mary faasia Magdala ka ooli, ma ka faarongo ana oote fafurongo gi ana na nia e rikia a Lord. Ma ni Mary ka ununu laugo siada sulia si taa gi na Jesus e haea fuana.

¹⁹ Haia, i haulafi ana na Sandei, na oote fafurongo gi da oofu i laona tee luma, ma daka bilakea na maa gi usi gera, ma daka sabia laugo na maa gi, sulia da mou ana na wane baita gi ana tooa i Jiu. Ma a Jesus e faatai ka take i matangada. I nia ka bae urii, <<Si fanualama ka too fai gamu.>> ²⁰ Ma i buira na e haea si baea naa, nia ka faatania na roo abana gi ma na gagarona fuada. Ma na oote fafurongo gi daka eele asiana si kada gera rikia a Lord. ²¹ Ma a Jesus ka bae urii lau fuada, <<Na fanualama ka too fai gamu. Ilingia na Maa e oodu nau mai, nau ku oodu gamu laugo.>> ²² A Jesus e haea si baea naa, sui ka ufu faafi gera ma ka bae urii, <<Muka ngalia na Aanoedoo Aabu. ²³ Lea molu manata lukea na aade ta'alaa na tooa gi, tara a God ka manata lukeda. Ma lea molu si manata lukeda, a God ka langi si manata lukeda.>>

Jesus fai nia a Tomas.

²⁴ Ma tee wane ada na aakwala ma roo wane fafurongo gi na hatana a Tomas na gera alangia ana na Iu, e langi kesi too fai gera ana si kada na a Jesus e dao ana. ²⁵ Ma na oote fafurongo gi na da too, daka bae urii fuana a Tomas, <<I gemelu melu rikia a Lord.>>

Sui a Tomas ka bae urii fuada, <<Lea so ku rikia na kida baa gi i fuilaa na nila gi i abana, ma ku hamotoona na kida nae gi, ma ku ruungainia na kakauna abagu i

laona na mae doo baa i gagarona taari, kufi manata mamana ana. Ma lea langi kusi iilia go na doo nae, nau langi kusi manata mamana ana.>>

²⁶ Ma ana fiuna fe dani i buri, na oote fafurongo baa gi da figu laugo i laona na beu baa, ma a Tomas e too naa fai daalu. Ma gera da sabia na maa gi laugo. Sui a Jesus e faatai mai, ma ka take i matangada, ma ka bae urii, <<Si fanualama ka too fai gamu.>>

²⁷ Sui a Jesus ka bae urii fuana a Tomas, <<Tomas ae, o aalua na kakaumu i seenaa, ma oko rikia na roo abagu gi. Sui oko tekwalaa mai na abamu ma oko ruungainia na kakaumu i laona mae maala naa i gagarogu. O aalua na manata halalaa, ma oko manata mamana!>>

²⁸ Ma a Tomas e oolisia ka urii, <<I oe na Lord nau ma a God nau.>>

²⁹ Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Ni oe o manata mamana go amu sulia o riki nau. Ka oilakea fuana ni tei gera na langi dasi riki nau, ma daka manata mamana go ada ani nau.>>

³⁰ Si doo kwaibalatana oro gi na a Jesus e iilia lau i maana na oote fafurongo nia gi, e langi kusi kedea go i laona buka naa. ³¹ Nau ku kedea na doo naa gi eeri muka manata mamana ana a Jesus naa na Christ na wane baa a God e filia uria aaofialaa, ma i nia naa na Wela nia a God. Ma hai so muka too ana na mouria firi i nunufana a Jesus, sulia na manata mamana laa gamu gi.

Jesus e dao faatai lau.

21

¹ I buri doo naa, a Jesus ka faatai lau fuada na oote fafurongo nia gi i ninimana na aasi i Taebirias. Ma si doo nae e fuli urii: ² A Simon Peter, ma a Tomas na da alangia ana na Iu, ma a Nataniel na wane faasia i Kena i Galili, ma na roo wela nia gi a Sebedi, ma na roo wane fafurongo gi lau, da oofu. ³ Ma a Simon Peter ka bae urii fuada na oote wane nae gi, <<I nau ku lea dee agu naa.>>

Ma i gera haea fuana daka urii, <<I gemelu laugo melu ka lea mai fai oe.>> Haia, gera lea, daka taelia na baru. Sui, ana fe rodo nae e langi dasi kwaia go tee gwe iia.

⁴ Ma ofaidani, a Jesus ka take naa i ninimana na aasi. Ma na oote fafurongo nia gi langi dasi aada haitamana go.

⁵ Sui a Jesus ka soe kou fuada ka urii, <<Oote wane ae, utaa? Gomolu molu kwaia ta iia?>>

Ma gera ka oolisia urii, <<Langi go!>>

⁶ Ma i nia ka bae urii, <<Molu asia na furai gomolu i bali aalo ana na baru, ma tara molu ka kwaia teni gwe iia.>> Ma gera ka asia na furai, ma ka afetai naa uria na kwailana sulia na iia e oro asianaa.

⁷ Sui na fafurongo baa a Jesus e rakediana ana, ka bae urii fuana a Peter, <<A Lord loko!>> Ma si kada a Simon Peter e rongoa si doo naa, nia ka oofi ana na maku tekwa nia, sulia nia e lafua na ana na maku nia, ma ka aru la kafo, ma ka aaranga uria hara. ⁸ Ma na oote fafurongo aai gi daka lea na mai i hara ana na baru. Ma daka lafia naa na furai na e fungu ana iia, sulia gera langi dasi too tau go faasia i hara, e bobola go ana fai nia tee talange fe fale aelaa faasia i hara. ⁹ Ma si kada gera sifo i hara, daka rikia tee eere e talafa naa fai nia naa iia i laona fai nia teni fe beredi gi laugo. ¹⁰ Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu ngalia mai teni gwe iia gi ana iia na molu kwaida.>>

¹¹ A Simon Peter e lea kou i laona na baru, ma ka lafia mai na furai nae i hara. Na furai nae e fungu ana na iia baita gi sui go, tee talange ma lima aakwala ma oolu gwe iia. Sui boroi ana na iia ka oro urinae i laona na furai, na furai nae kasi foga go. ¹² Ma a Jesus ka bae urii fuada, <<Molu lea mai, molu ka fanga amolu.>> Sui langi ta wane ada kasi ledia go urii, <<I oe ni tei naa?>> Sulia gera haitamana go ada i nia a Lord. ¹³ Ma a Jesus e fali kou siana na beredi, ma ka falea fuada

na oote fafurongo nia gi, ma ka aade urinae laugo ana gwe iia gi.

¹⁴ Nia naa na oula si kada na a Jesus e faatai ana fuada na oote fafurongo nia gi i buira na e tatae faasia na maea.

Jesus fai nia a Peter.

¹⁵ Ma si kada da fanga sui na ana, a Jesus ka bae urii fuana a Simon Peter, <<Simon na wela a John ae, oe o rakediana ani nau ka liufia na fafurongo naa gi da rakediana ani nau?>>

Ma i nia e oolisia ka urii, <<Iiuka, Lord. I oe o haitamana go amu na ku rakediana ani oe.>>

Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Okoko aadasulia na gale sipsip nau gi.>> ¹⁶ Ma a Jesus ka bae urii lau fuana ana ruana si kada, <<Simon na wela nia a John ae, oe o rakediana ani nau?>>

Ma i nia e oolisia ka urii, <<Iiuka, Lord. I oe o haitamana go amu na ku rakediana ani oe.>>

Sui a Jesus ka bae urii fuana, <<Okoko aadasulia na sipsip nau gi.>>

¹⁷ Ma a Jesus ka bae urii lau ana ooluna si kada, <<Simon na wela nia a John ae, oe o rakediana ani nau?>>

Ma a Peter ka liodila naa, sulia a Jesus e ledi nia ana ooluna si kada ka urii, <<Oe o rakediana ani nau?>> Ma a Peter ka bae urii fuana, <<Lord ae, i oe naa o haitamana na doo gi sui, ma oko haitamana go amu na nau ku rakediana ani oe!>>

Ma a Jesus ka bae urii fuana, <<Okoko aadasulia na sipsip nau gi.

¹⁸ Doo mamana nau ku haea fuamu, si kada o daraa ana, o oofi amu i talamu ma oko lea amu i talamu ana si gula na o doori lea uria. Sui ana si kada tara o waro ana, oe oko tekwala na abamu gi, ma ta wane e'ete naa ka kani faafi oe, ma ka talai oe kou uria si gula taa na e langi osi doori lea uria.>> ¹⁹ A Jesus e haea si doo naa, eeri ka faatania na maelaa na tara a Peter ka mae ana, na ka faa'initooa ana a God. Sui a Jesus ka bae urii fuana, <<O lea mai i burigu.>>

²⁰ Ma a Peter e kariabulo, ma ka rikia na fafurongo baa na a Jesus e rakediana fuana. Nia wane na e gwouru garangia Jesus si kada gera fanga, ma ka lelia urii, <<Lord ae, tei naa tara ka fale oe fuana na maalimaea oe gi?>> ²¹ Haia, ana si kada a Peter e rikia, nia ka lelia a Jesus urii, <<Lord ae, taa naa tara ka dao ana wane nae?>>

²² A Jesus e oolisia ka urii, <<Sui boroi ana lea so nau ku dooria na wane naa ka mouri ana lelea kuka ooli mai, haia si doo na langi lau si doo fuamu. Ma ni oe, o lea mai amu sulii nau.>>

²³ Haia, na uunuunu ka tagala fuana na fafurongo a Jesus gi. Gera haea na fafurongo nae tara nia ka langi si mae. Haia, ma Jesus langi kasi haea tara wane na langi kasi mae. Nia bae urii go ana baa, <<Sui boroi ana lea so nau ku dooria na wane naa ka mouri ana lea ka dao ana si kada nau ku ooli mai, haia si doo naa langi lau si doo fuamu.>>

²⁴ Haia, na fafurongo na Peter e soeledia Jesus sulia naa, nia naa e uunuunu sulia doo naa gi sui naa, ma ka kededa. Ma gemelu haitamana si taa gi na nia bae sulia nia e mamana naa.

Baelaa i'isi gi.

²⁵ Si doo oro gi lau a Jesus e aadedaa. Ma lea so gera ka kekede teefou, nau ku manata na molaagali naa boro langi kasi bobola fuana aalulanalaa na buka gi na da kedea doo nae gi i laona.

**NA DOO GI NA
APOSOL GI DA
IILIDA.
God e ngalia a Jesus uria i
langi.**

¹ A Tiofilas ae, i laona kekedelaa nau baa totongenao, nau ku kekede sulia si doo baa gi sui na a Jesus e iilida ma ka faatolomainia, hafali mai ana si kada nia tala'ae ana raolaa nia, ² lea ka dao ana fe dani baa a God e ngali nia uria i langi. Ma suifetei nia kafi tae uria i langi, i nia ka falea si baelaa fifi gi ana mamanaa nia na Aanoedoo Aabu, fuada na wane gi na nia e filida fuana aposol nia gi. ³ Haia, fai aakwala fe dani buira na maelana lau, ana si kada oro gi nia ka faatania i talana fuada na aposol gi, ma nia ka iilia si doo gi hai ka faamamana nia e mouri. Gera ka riki nia, ma nia ka faarai fai gera sulia na Initooa a God.

⁴ Ma ana si kada gera oofu ana, a Jesus ka falea na kwaieresilaa naa fuada ka urii, <<Langi molu si tafusia i Jerusalem. Molu maasia na falelaa na a Maa nau e bae aalualu ana, ma molu ka rongoa ku bae sui na mai sulia. ⁵ A John e siuabua na tooa gi ana kafo, ma e langi kasi tau, tara muka siuabu ana na Aanoedoo Aabu.>>

Jesus e tatae i langi.

⁶ Ma ana si kada na aposol gi da oofu lau fai nia a Jesus, gera ka soeledia daka bae urii, <<Lord ae, tara si kada taa naa oko oolifainia na initooa fuana na tooa i Israel gi?>>

⁷ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Langi lau na doo fuagamu uria na haitamalana fe dani gi ma si kada gi urinae, sulia a Maa nau na ana e aalua sui na ana si kada fuana doo naa gi ka dao mai. ⁸ Haia, i gamu mone, tara muka ngalia na mamanaa si kada na Aanoedoo Aabu ka dao mai faafi gamu. Ma

tara muka uunuunu suli nau seegi i Jerusalem, ma ana fera gi sui i Judea ma i Samaria, ma ka dao mai ana fera gi sui laona na molaagali.>>

⁹ Ma i buira nia e haea si doo naa gi sui, a God ka ngali nia uria i langi. Ma si kada gera bubu ua go ada, si barobaro ka haufini nia naa faasi gera.

¹⁰ Ma si kada gera da aada alaa ua go ada fui langi si kada e lea ana, na roo wane da oofi ana maku kwakwaoa gi ali'ali mai daaro ka take naa siada. ¹¹ Ma daaro ka bae urii fuada, <<Gamu tooa i Galili gi, utaa naa mu take go agamu i seenaa ma muka aada alaa go agamu fua la mamangaa? A Jesus naa na a God e ngalia faasi gamu uria i langi, tara nia ka ooli laugo mai iilingia na molu rikia e tae uria i langi.>>

Na wane hai ka oolisida Judas.

¹² Sui na aposol gi gera ka ooli fui i Jerusalem faasia gwouna fe tolo na da alangia ana Olivtri, na e bobola fai nia tee kilometer faasia Jerusalem. ¹³ Ma si kada gera dao ana i Jerusalem, gera ka raa uria na kade luma na gera too ana. Ma na hatana na wane nae gi: a Peter, ma a John, ma a James, ma a Andrew, ma a Filip, ma a Tomas, ma a Batolomiu, ma a Matthew, ma a James na wela a Alfeas, ma a Simon na wane ana na bare wane baa da dooria na tarilana na wane gi ana tooa i Rom gi, ma a Judas na wela nia a James. ¹⁴ Haia, gera oofu nae iilingia gera iilia sulia dani uria na foalaa oofu fai nia teni geni gi laugo ma ni Mary na tee nia a Jesus, fai nia na haasina a Jesus gi.

¹⁵ Ma e langi kasi tau, na tooa da manata mamana gi gera ka oogu mai. Ma gera bobola fai nia talange iimola ma roo aakwala. Ma a Peter e take ka bae urii fuada, ¹⁶ <<Oote waihaasi nau gi, afetai na Kekedelaa Aabu sulia a Judas ka langi si fuli, sulia na Aanoedoo Aabu e bae ana David sulia a Judas, na wane baa e talaia na tooa baa gi uria dumulilana Jesus. ¹⁷ Haia, a Judas

nia ta wane ani golu, sulia a Jesus e aadafilii nia laugo uria iililana na raa naa fai golu.>>

¹⁸ (A Judas baa e ngalia si malefo baa uria na aade ta'ala nia, ma ka folia ana si gano. Ma ana si gano nae, nia asi nia, ma ka mae, ma ka foga i oogotouna ma na oogona ka busu tafa i maa. ¹⁹ Ma na tooa gi na gera too i Jerusalem daka rongoa taa na e aadea Judas, ma gera ka alangia si gano nae ana baelaa gera <<Akeldama>>. Haia, na malutana si baelaa nae <<Gano ana Abu>>.)

²⁰ Ma a Peter e bae lau ka urii, <<Iilingia baa gera kedea laona buka Sam gi nia urii, <Na luma nia ka gwou ma langi dasi faalamainia ta wane haia ka too i laona.> Haia, ma tesi kekedelaa laugo nia urii, <Diana fuana ta wane lau hai ka oolisia, eeri ka iilia si raolaa nia baa.>

²¹⁻²² <<Haia, e diana fuana ta wane ka oofu fai golu uria na faarailaa sulia na tataelana Lord Jesus faasia na maea. Na wane nae ta wane ana wane baa gi da liliu oofu naa fai golu ana si kada baa a Jesus e liliu ua ana fai golu, hafali mai ana si kada John e ainitalo ana siuabulaa, ma ka too fai golu lea mai ka dao ana fe dani a God e ngalia ana Jesus faasi golu uria i langi.>>

²³ Ma gera ka aadafilii roo wane. Na hatana ta wane a Josef, na gera alangia ana Barsabas ma gera ka alangia laugo ana Justus. Ma na hatana na ruana wane aai a Mataeas. ²⁴ Sui gera fooa daka urii, <<Lord ae, oe naa o haitamana manatalana iimola gi sui. Haia, o faatania mai fuagami ana si kada naa ni tei ana roo wane naa gi na o aadafilii, ²⁵ eeri ka iilia na raa na ana aposol na a Judas e lugasia ma ka lea na ana uria si gula nia bobola uria ni toolaa nia.>> ²⁶ Ma i buira na gera fooa sui, gera ka inala hai gera ka daotoona tei ana roo wane naa gi na a God e aadafilii, ma gera ka aadafilii a Mataeas hai ka fonea aakwala ma tee aposol.

Na lealana mai na Aanoedoo Aabu.

2

¹ Ma ana fe dani baita na da alangia ana Pentekos e dao mai, na tooa naa gi da manata mamana da oogu ana tee si gula. ² Ma ali'ali si lingee doo iilingia na ooru baita ka dao mai faasia i langi, ma ka fungulia na luma na gera gwouru ana. ³ Ma gera ka rikia na doo gi aada mala na meamea eere gi, ma na doo nae gi e tagala ma ka dau i fafona tooa nae gi sui da too i seenae. ⁴ Ma na Aanoedoo Aabu ka funguli gera teefou, ma gera ka hafali bae ana na baelaa e'ete gi iilingia na Aanoedoo Aabu e faabae gera ana.

⁵ Haia, ana si kada nae, na tooa i Jiu gi na da foasia a God, gera too laugo i Jerusalem. I gera faasia na aefera baita gi sui la molaagali. ⁶ Ma si kada gera rongoa ana si lingee doo naa, tooa oro gi gera ka oogu. Ma gera ka kwele asianaa, sulia na tooa manata mamana gi da bae ana na baelaa gera gi sui. ⁷ Ma sulia gera kwele asianaa, gera ka bae urii, <<Na tooa na da bae urinae, gera tooa i Galili sui go naa. ⁸ Sui utaa naa mika rongo gera daka bae ana baelaa gami gi? ⁹ Sulia gami mi lea mai faasia fera i Partia, ma i Media, ma i Elam, ma i Mesopotemia, ma i Judea, ma i Kapadosia, ma i Pontus, ma i Asia, ¹⁰ ma faasia i Frigia, ma i Pamfilia, ma i Ejipt, ma faasia fera gi i Libia garangia i Saeren, ma teni tooa aga mi lea mai faasia i Rom. ¹¹ Haia, ma bali amelu da futa mai Jiu gi, ma bali amelu lau da hau ana Jiu i buira. Ma teni tooa aga da faasia i Krit, ma faasia i Arabia, ma golu ka rongoa na tooa nae da faataloa na doo ni kwelelaa ana gi na a God e iilia, ma gia rongo haitamana ana baelaa gera, na baelaa mamana gia gi i talaga!>> ¹² Gera ka kwele asianaa, ma gera lalafusia na doo naa na gera rikia.

Ma gera ka ledi gera i talada daka urii, <<Taa naa malutana e urii?>>

¹³ Haia, ma bali ana tooa ada, gera ka bae faawaelaa ada daka urii, <<Boro gera gwou baita asianaa ana waen oto, ma keteda ka garo.>>

Na funaolaa a Peter:

¹⁴ Sui a Peter e take fai nia aak-wala ma tee aposol gi, ma ka bae baita fuana figura ka urii, <<Gamu na haasigu na i Jiu gi, ma i gamu na tooa gi sui na mu too i Jerusalem, mu fafurongo mai uri nau hai kuka faarongo gamu ana malutana si doo naa. ¹⁵ Na tooa naa langi dasi ooe-wanea ana gwou baitalaa, iilingia na molu manata uria. Sulia nia kafi dao go ana sikwana kade hato i ubongia nae. ¹⁶ Haia, ma na doo naa, nia baa a Joel na profet e bae ua na mai sulia baa ka urii, ¹⁷ <A God ka bae urii, Ana maedani isi gi, tara nau kuka falea na Aanoedoo Aabu nau fuana tooa gi sui. Haia, na alakwa gamu gi ma na haari gamu gi tara gera ka ainitalo ana baelagu. Ma na wane daraa gamu gi tara gera ka rikia na faataia gi, ma na wane waro gamu gi tara gera ka rikia si doo gi ana teo bolea gera gi. ¹⁸ Iiu, ka urinae laugo fuana tooa gi na da rao fuagu, na wane gi ma na geni gi, tara kuka falea na Aanoedoo Aabu nau fuada ana si kada nae gi, hai ni gera laugo daka ainitalo ana baelagu. ¹⁹ Ma nau tara kuka iilia na doo kwaibalatana gi la mamangaa i langi, ma kuka iilia na doo ni kwelelala gi ana i aano la molaagali. Ma na tooa tara gera ka rikia na abu ma na eere ma na kuduui hasu. ²⁰ Ma na hato tara ka rorodoa, ma na sinali tara ka kekeroa mala abu, suifetei fe dani baita na a Lord tara ka ketoa ana tooa gi sui kafi dao mai. ²¹ Haia, ni tei na e soe uria kwai'adomilaa faasia a God, tara nia ka mouri.>>>

²² Sui a Peter ka bae lau urii, <<Gamu tooa i Israel, muka fafurongo na baelaa naa gi! A Jesus faasia i Nasaret, nia na wane na a God e oodu mai. A God ka faamamana

fuagamu ana si doo ana kwelelala ana gi ma na mamalafuoo gi na a God e iilida mai ani nia. Gamu i tagamu mu haitamana sui naa si doo naa, sulia e fuli i see, i matangamiu.

²³ Haia, ma God e haitamana sulia ma ka dooria hasa tara daka falea Jesus fuagamu haia muka haungia sulia muka faalamainia fuana tooa na aabulolada e ta'a gera ka fotoia i fafona airarafolo. ²⁴ Sui a God ka tataea lau faasia na maea, ma ka luke nia faasia na rigitaa ana maea, sulia e afetai hasa na maea ka kani faafia a Jesus. ²⁵ Sulia a David a bae urii suli nia, <I nau ku rikia a Lord i nao agu ana si kada gi sui, ma i nia e too fai nau, aata kuka daotoona afetailaa. ²⁶ Ma sulia si doo naa, na liogu ka halahala, ma na baelagu gi ka fungu ana eelea. Sulia boroi ana nau naa ta wane go ana ma tara kuka mae, langi kusi manata a'abo, sulia kuka haitamana hasa a God ka aadasuli nau. ²⁷ Sulia, a God ae, e afetai oko eekwataia nau uria na gula ni maea, ma afetai oko lugasi nau, na wane ni raoa aabu oe ka fura la kwaingeia. ²⁸ Ma oko faatainia sui naa fuagu na tala gi na e lea uria na mouria. Ma ana na toolamu fai nau, tara oko faafungu nau ana eeelala.>>>

²⁹ Ma a Peter e bae lau urii, <<Oote wai haasi nau ae, nau ku faarai folaa fuamolu sulia na koo gia a David na aaofia. Nia e mae, ma gera ka aalua naa. Ma na kwaingeia nia ka too garangi golu go ana i see i tara'ena. ³⁰ I nia na profet, ma nia ka haitamana go ana na bae aalualua a God fuana. A God ka bae aalafuu fuana tara ka aalua ta wane ana ooliolitana David na aaofia tara ka aaofia iilingi nia. ³¹ A David ka rikia sui na taa na tara a God ka iilia, ma nia ka bae sulia na tataelana na wane aadafililana a God faasia na maea ka bae ka haea lau langi kasi lugasi nia i laona gula ana maea, ma na noina ka langi kasi fura. ³² A Jesus baa, a God e tataea faasia na maea, ma i gemelu sui go na melu rikia ana urinae. ³³ A God na Maa nia, e tataea a

Jesus uria si gula ana initooa, ma a God ka falea na Aanoedoo Aabu fuana iilingia baa nia bae aalualu ana. Haia, ma na doo naa na molu rikia ma molu ka rongoa i tara'ena naa na Aanoedoo Aabu naa e falea mai fuamelu. ³⁴ Sulia langi lau a David na e tatae uria i langi. Sulia a David e bae ana urii, <A Lord e bae urii fuana Lord nau, O gwouru i bali aolo ani nau, ³⁵ lea ka dao ana si kada kuka saitasa ana na maalimaea oe gi.> ³⁶ Haia, gamu tooa i Israel, muka haitama diana ana a Jesus na nau ku bae sulia baa molu fotoia i fafona na airarafolo, a God ka aalu nia ka Lord ma na wane aadafililana a God!>>

³⁷ Ma ana si kada na tooa gi da rongoa si doo naa, na mangoda ka lelebe. Ma daka bae urii fuana a Peter fai nia na oote aposol gi, <<Oote haasi gi ae, si taa naa tara melu ka iilia?>>

³⁸ A Peter e oolisida ka urii, <<I gamu sui muka oolitai manata faasia na aabulo ta'alaam gamu gi, ma muka siuabu ana hatana a Jesus Christ, eeri a God ka manata lukea na aabulo ta'alaam gamu gi, ma ka falea na Aanoedoo Aabu nia fuagamu. ³⁹ Sulia na bae aalualua a God fuagamu ma fuana wela gamu gi ma fuana tei gera na da too tau mai ma ni tei gera na a Lord ma God gia e soe gera fuana.>>

⁴⁰ A Peter e haea na doo naa gi fuada fai nia si baelaa ni kwaiareilaa oro gi lau ka urii, <<Muka aadasuli gamu i talagamu faasia na kwaelaa na e lea mai fuana na tooa ta'a gi!>> ⁴¹ Ma na tooa oro gi daka manata mamana ana na baelana, ma daka siuabu. Ma ana fe dani nae, e bobola fai nia na oolu tooni iimola na da ruu lau mai i laona na figua nae. ⁴² Ma ana maedani gi sui, gera ka fafurongoa na faatolomailaa gera na aposol gi, fai nia toolaa oofu ma na fanga aabulaa oofu, ma ka foalaa oofu.

⁴³ Ma na aposol gi da iilia doo kwaibalatana oro gi ma na doo gi ni kwelelaa ana gi, ma na tooa gi sui

daka arefo. ⁴⁴ Ma na tooa gi na da manata mamana, gera ka tasa don-gaa fai nia na oofuofua kwaimaani, ma daka ado fai gera kwailiu ana si doo gera gi. ⁴⁵ Haia, gera daka faafoli laugo ana na aaludoolaa gera gi ma na gano gera gi, ma daka tolingia na malefo gi daka ngalia i matangada kwailiu, sulia si taa na tee wane adaalu e dooria. ⁴⁶ Ma gera ka oofu sulia dani i laona na Beu Aabu a God. Ma gera ka fanga oofu kwaimaani i laona luma gera gi, ma si kada gera oofu urinae, gera ka eele asianaa fai nia na faato'oulaa. ⁴⁷ Ma gera ka silia a God, fai nia na noni hahalalaa sulia na tooa gi sui da hae diana ada. Haia, ma sulia dani, a Lord e faamouria na tooa faalu, ma gera ka ruu mai la oofuofua gera na tooa da manata mamana.

Peter fai nia John da guraa wane aena gi e mae.

3

¹ Haia, ana tee maedani, Peter fai nia a John daaro lea uria Beu Aabu a God ana ooluna kade hato i haulafi, sulia kade hato nae kada hato uria foalaa. ² Ma tee wane nonina e mae ana kada e futa ua go mai ana, sulia dani gera ngalia daka aalua i maana mae haga ana Beu Aabu. (Na maehaga nae, gera alangia ana <<Mae Haga Nuulaa>>.) Sulia dani, nia gwouru i seenae hai ka gani malefo ana siana tei gera na da ruu kou laona Beu Aabu. ³ Ma ana si kada nia rikia Peter fai John daaro ruu kou, nia ka gani daaro eeri daaro ka falea tesi doo fuana. ⁴ Ma daaro ka bubu tete fuana, ma a Peter ka bae urii fuana, <<O bubu tete ani gemere.>> ⁵ Ma nia ka bubungi daaro, ka manata ana baa hasa tara ka ngalia tesi doo faasi daaro. ⁶ Sui a Peter ka bae urii fuana, <<Nau langi kusi too go ana tesi malefo. Sui tara nau kuka falea fuamu na taa na nau ku too ana. Haia, ana hatana a Jesus Christ faasia Nasaret, nau ku haea o tatae ma oko fali!>> ⁷ Sui a Peter

e dau ana na aba aaolo nia, ma ka tataea. Ma ali'ali na aena gi teefou ka rigita, ⁸ ma nia ka lofo alaa, ma ka take ana roo aena gi, ma kafi hafali fafali kwailiu. Ma nia ka ruu kou fai daaro fui lao Beu Aabu, e fali ma ka lofolofo fai nia na sililana a God. ⁹ Ma na tooa gi da nii seenae, si kada gera riki nia fali ma ka silia a God, ¹⁰ ma si kada gera aada haitamana nia na wane gani doo baa lea doo ka gwouru i maana maehaga ana Beu Aabu, gera ka kwele asianaa ana.

Faarailaa Peter e iilia la Beu Aabu.

¹¹ Si kada nae wane na ka abi'abi asianaa na ana Peter ma John, na tooa oro gi daka kwele asianaa ma gera ka lalao siada laona taofa baa gera alangia ana <<Taofa a Solomon>>. ¹² Si kada a Peter e rikia na tooa nae gi, nia ka bae urii fuada, <<Gamau tooa i Israel gi, utaa naa molu ka kwele ana si doo naa, ma molu ka bubungi gemelu naa amolu? Gomolu manata hasa na mamanaa gemelu i tala melu ma na toolaa aabu gemelu ka guraa ana wane naa hai ka fali? ¹³ Na God baa Abraham, Aesak, ma Jakob gera fooasia, na God baa koo gia gi, baa e falea na initooa aabu fuana a Jesus, na wane raoa nia. Sui molu ka falea amolu a Jesus fuana na wane baita gi. Ma si kada a Paelat e ketoa, gomolu ka oote gomolu amolu ani nia, ma molu ka hae ta'a amolu ana si kada baa Paelat e manata uria lukelana. ¹⁴ A Jesus naa na wane aabu ma na wane diana, sui molu ka oote gomolu amolu ani nia, ma molu ka gania amolu a Paelat uria na lukelana wane na e hauwane. ¹⁵ Haia, ma ni gomolu molu haungia a Jesus na wane gwoufutana na mouria. Sui a God ka tataea faasia na maea, ma melu ka riki mamanalana si doo naa. ¹⁶ Na mamanalana hatana a Jesus na e falea na rigitaa fuana wane na aena gi e mae naa. Taa naa molu rikia ma molu ka haitamana, a God e aadea ana fiamamanalaa ana hatana a Jesus, sulia fiamamanalaa

ana Jesus naa e aadea na wane naa ka diana urinae, ma molu ka rikia sui.

¹⁷ <<Haia, oote waihaasi nau gi ae, nau ku haitamana gomolu fai nia na wane baita gamu gi molu aade urinae ana Jesus, sulia molu lalafusidoo. ¹⁸ Sulia a God e haea ua na mai i nao ana na profet gi sui hasa tara na wane aadafilina tara ka nonifii. Haia, nia urinae hai ka faamamanaa na baelana God. ¹⁹ Haia, molu oolitai manata naa, ma molu ka aabulo fuana God, hai nia ka manata lukea na aabulolaa ta'a gamu gi, ²⁰ ma eeri a Lord tara ka faadianaa na aanoedoo gamu gi ma nia tara ka oodua mai a Jesus na Christ na wane aadafililana baa fuagamau. ²¹ Nia tara ka too ua mai ana i langi lea ka dao ana si kada a God ka faafaalua ana doo gi sui iilingia nia e haea ua na mai ana oote profet aabu nia gi. ²² Sulia a Moses e haea, <A God na Lord gamu tara ka oodua kou tee profet siagamau iilingia laugo na nia e oodu nau mai. Nia tara ta wane ana tooa gia Jiu gi. Molu ka roosulia na taa gi na nia e haea fuagamau. ²³ So ni tei na langi kasi roosulia na taa naa na profet nae e haea, tara a God ka tookita faasia tooa nia gi ma ka kwaea.> ²⁴ Haia, a Samuel ma na profet aai gi na da lea mai i buri, na gera too ana na faarongolaa na faasia a God, da ainalongainia laugo taa naa da fuli na mai ana si kada naa. ²⁵ Na bae aalafuua gi a God ana profet nia gi na doo fuagamau. Ma muka ado ana laugo fai nia na koo gamu gi ana si baea aalualua a God fuada, iilingia nia e haea fuana Abraham ka bae urii, <Ana na oliolitamau gi, tara kuka faadianaa tooa gi sui i laona molaa-gali.> ²⁶ Nia naa, God ka aadafilina mai ma ka oodua mai na wane ni raoa nia siagamau totongenao, eeri ka faadiana gamu ana faaabulolaa gamu faasia na aadelaa ta'a gamu gi.>>

Gera ketoa a Peter ma a John.

4

¹ Ana si kada a Peter fai nia a John daaro faarai ua ana fuana tooa, teni fataabu gi ma na wane baita ana wane da fofolo usia Beu Aabu a God fai nia teni Sadusi gi, gera ka dao mai siadaaro. ² Gera rake hasu sulia na roo aposol naa gi daaro faatolomainia na tooa sulia a Jesus e tatae faasia na maea, na faamanalana urinae, na tooa gi laugo na da mae tara daka tatae laugo faasia na maea. ³ Nia naa aadea gera ka dumuli daaro ma daka aalu daaro laona beu ni kanilaa, daaro ka too i seenae maasia ruana mae dani, sulia nia e haulafia naa. ⁴ Ma na tooa oro na gera rongoa baelaa daaro, gera ka manata mamana. Haia, na tooa na gera manata mamana ana si kada nae, nia bobola fai nia lima tooni wane.

⁵ Sui ana bobongi, na wane naonao gi ma na wane baita gera Jiu gi ma na faatolomai gi ana kwaieresia gi, gera ka oofu i Jerusalem. ⁶ Gera oofu fai nia a Anas na Foonigwou, ma a Kaeafas, ma a John, ma a Aleksanda fai nia teni wane gi lau ana aebara na ana Foonigwou. ⁷ Sui gera faatakea a Peter fai nia a John i nao ani gera, ma gera ka soeledi daaro daka urii, <<Gomoro guraa utaa ana na wane tero naa? Na mamanaa taa na moro too ana fai nia na hatana ni tei na moro ilia ana?>>

⁸ Ma a Peter e fungu ana Aanoe-doo Aabu, ma ka bae urii fuada, <<Wane baita gi ae, ⁹ lea so molu ka soeledi gemere tara'ena sulia na aadelaa diana na mere ilia fuana wane na aena e mae, ma utaa naa nia ka diana, ¹⁰ nia bobola fuana molu ka haitamana, ma i gamu sui na tooa gi i Israel bobola fuana molu ka haitamana laugo, hasa na wane na molu rikia e akwaa ma ka take na siamoluu naa, nia e akwaa ana mamanaa ana hatana a Jesus Christ faasia i Nasaret, baa molu haungia i fafona airarafolo, ma a God ka tataea faasia na maea. ¹¹ A Jesus baa na Kekedelaa Aabu e bae sulia ka urii, <Na fou baa na i gomolu

na wane tole luma gi na mu haea e langi kasi diana e hau na ana na fou na e diana ka tasa uria tolelumalaa.> ¹² Taifili nia go na e haitamana ka faamouria na tooa, langi lau ta wane laona molaagali na a God e oodua eeri ka faamouri gia ana.>>

¹³ Ma na wane baita gi ana oofuofua nae, gera ka kwele asianaa ana Peter ma John, sulia langi daaro kasi mou ana bae rara'ala, ma gera ka kwele laugo ana haitamadoolaa daaro roo wane langi dasi sukulu go, ma dafi haitamana daaro roo wane da liliu oofu fai nia a Jesus. ¹⁴ Ma gera ka lalafusia na haelana lau tesi doo, sulia na wane baa daaro guraa e take laugo fai daaro. ¹⁵ Nia naa, gera ka oodua a Peter ma a John fai nia na wane nae, daalu ka haga faasia gula ni oogulaa. Sui, gera ka bae fasi ada sulia taa naa tara gera ka aadea ana Peter ma John. ¹⁶ Ma gera ka bae urii, <<Taa naa tara golu ka aadea ana roo wane naa gi? Sulia na tooa gi sui go na da too i Jerusalem da haitamana sui go na doo kwaibalatana na daaro ilia, langi golu si bobola uria tofelana. ¹⁷ Haia, ma fuana si doo na ka langi kasi talo fuana teni tooa lau, golu haea fuadaalu langi daalu si bae lau sulia hatana Jesus fuana teni iimola lau.>>

¹⁸ Sui gera ka soea lau mai a Peter ma a John, gera ka bae fifii urii fuadaaro, <<Gomoro langi moro si bae naa lau ma langi moro si faatolomai naa lau sulia a Jesus.>>

¹⁹ Ma a Peter fai nia a John, daaro oolisi gera daaro ka urii, <<Molu manata fasi na taa naa na e o'olo i maana a God, ana roolaa suli gamu, langi roolaa sulia a God. ²⁰ Sulia i gemere e afetai mere ka too naa faasia baelaa sulia na taa naa mere rikia i talamere ma mere ka rongoa.>>

²¹ Ma na oofuofua na ana wane baita gi gera ka bae rigita lau fuadaaro, sui gera ka luke daaro. Sulia e afetai gera ka kwae daaro, sulia na tooa gi sui, gera baelafea

asianaa a God faafia si taa naa e fuli.
²² Sulia na wane na daaro guraa, nia bobola fai nia ana fai aakwala fe ngali ma ka tasa.

Tooa da manata mamana da fooa uria noni rara'ala.

²³ Haia, ana si kada gera lukea a Peter ma a John, daaro ka ooli lau siana bubulutaa gera, ma daaro ka faarongo gera ana taa gi na fataabu baita gi ma na wane baita gi gera haea. ²⁴ Ana si kada gera rongoa, gera ka fooa fuana a God daka urii, <<Lord ae, ni oe naa haungainia na mamangaa ma na molaagali ma na aasi ma na doo gi sui i laona na doo nae gi. ²⁵ Ma oko falea na Aanoedoo Aabu oe fuana koo gami a David na wane raoa oe eeri ka bae urii, <Utaa naa na tooa maadiu gi gera ka rakehasu asianaa ma daka manata uria iili ta'ala fuana a God, sui afetai daka iilia mone? ²⁶ Na aafia gi gera ka aade aagau ani gera talada ma na wane baita gi gera ka oofu uria firulaa fai nia a Lord ma na wane aadafililana nia.> ²⁷ Sulia a Herod ma a Pontias Paelat daaro oofu laona fera nae fai nia tooa na langi dasi Jiu gi ma na tooa gi i Israel laugo. Gera oofu uria falelana kwaelana fuana Jesus, na wane rao aabu oe baa o aadafilila. ²⁸ Gera oofu uria aadelana na doo gi sui iilingia o manata ua na mai, sulia ana mamanaa oe ma na kwaidoorilamu fuana ka fuli urinae naa. ²⁹ Ma ana si kada nae Lord ae, oko rikia fasi si baelaa fifii gera gi, ma oko falea mai na rigitaa oe fuagami na wane ni raoa oe gi, eeri mika bae rara'a ana baelamu. ³⁰ O faatania mai na mamanaa ni guralaa oe, eeri daka rikia ana aadelana doo kwaibalatana gi ma na doo ni kwelelaa ana gi, ana hatana wane raoa aabu oe a Jesus.>>

³¹ Ma ana si kada gera faasuia na fooalaa, si gula na gera oofu ana ka igi'igi. Ma a God ka faafungu gera ana Aanoedoo Aabu, ma gera ka bae rara'a naa sulia baelana a God.

Gera ado ana na doo gera gi.

³² Ma na tooa gi sui na da manata mamana, gera ka oofu ana tesa manatalaa fai nia tesa lio. Ma e langi ta wane na e too ana tesa doo so ka haea ana si doo nia i talana, sulia gera ado sui ana si doo gera gi sui. ³³ Ma na aposol gi ka ainitalongainia rara'a ana tataelana Lord Jesus faasia na maea, ma a God ka faadiana gera asianaa sui go. ³⁴ Haia, ma e langi ta wane la bubulutaa na hasa ka dooria ana tesa doo, sulia ni tei ani gera na da too ana gano langi so ta luma, gera ka faafoli ana, sui gera ka ngalia mai si malefo nae, ³⁵ daka falea fuana aposol gi, gera ngalia daka tolingia fuada sui sulia si kwaidoorilaa gera gi.

³⁶ Ma a Josef tee wane ana kwalafaa a Livae baa e futa i Saeprus baa na aposol gi da alangia ana Banabas (malutana wane faagwagwari lio), ³⁷ nia e faafoli ana tee si gano nia, ka ngalia si malefo nae, ka falea fuana na aposol gi.

Ananias ma ni Safira.

5

¹ Haia, tee wane hatana a Ananias, ma na afe nia hatana ni Safira, daaro too laugo ana bubulutaa nae. Ma daaro ka faafoli laugo ana bali ana gano daaro. ² Sui nia ka aalua ana ta bali malefo aai fuadaaro, sui nia ka ngalia go mai ana ta bali malefo aai ka falea fuana aposol gi. Ma na afe nia ka haitamana naa. ³ Ma a Peter ka bae urii fuana, <<Ananias ae, uria taa na oko lugasia Satan ka talai oe, ma e aade oe oko sugea na Aanoedoo Aabu ana haufinilana bali ana malefo baa o ngalia? ⁴ Suifetei ofi faafoli ana na gano baa, nia na doo oe. Ma buira o faafoli ana, si malefo na o ngalia uria si doo naa, na doo oe, ma haitamana oko aadea amu ana tesa doo sulia na kwaidooria oe. Sui utaa na oko manata urinae laona manatalamu? Oe langi osi sugea wane, oe o sugea a God!>> ⁵ Si kada Ananias e rongoa si doo naa, nia asi nia i aano ma ka

mae naa. Ma na tooa gi da rongoa si doo naa, gera ka mou asianaa. ⁶ Haia, na wane daraa gi da ruu mai, gera ka afua nonina. Sui gera ka ngalia i maa, ma daka aalua.

⁷ Sui e bobola fai nia oolu kade hato i buira, na afe nia ka ruu mai, ma langi kasi haitamana laugo ana taa naa e fuli. ⁸ Ma a Peter ka bae urii fuana, <<Faarongo nau, si malefo baa sui naa na oe fai nia na aarai oe moro ngalia mai naa uria na gano gomoro baa moro faafoli ana?>>

Ma nia oolisia ka urii, <<Iiu, nia sui naa naa.>>

⁹ Haia, a Peter ka bae lau urii fuana, <<Uria taa na oe fai nia na aarai oe moro ka suge fuana na Aanoedoo Aabu a God, ma moro manata hai so nia kasi falea kwakwaea fuamoro? Na wane baa gi na da aalua mai na aarai oe, da take ua go ada i aena maa ana si kada nae. Ma tara gera ka ngali oe laugo.>>

¹⁰ Ma ali'ali na geni na ka asi nia laugo i aano i maana aena a Peter, ma ka mae naa. Ma na wane daraa baa gi da ruu mai, ma gera ka rikia nia mae naa, gera ka ngalia i maa, ma lea daka aalua laugo i ninimana aarai nia. ¹¹ Na soefaataia sui ma teni tooa aai gi laugo, da rongoa si doo naa, ma gera ka mou asianaa.

Doo kwaibalatana gi.

¹² Na aposol gi da iilia si doo oro gi ni kwelelaa ana i matangana na tooa gi. Ma na tooa manata mamana gi sui daka dao oofu i laona kade Beu Aabu a God na da alangia ana Taofa a Solomon. ¹³ Ma e langi ta wane na kasi manata mamana kasi oofu faida, sui boroi ana na tooa gi daka hae baita ani gera. ¹⁴ Sui, na tooa oro gi asianaa ana na wane gi ma na geni gi, daka manata mamana ana na Lord, ma daka oofu laugo i laona na bubulutaa nae. ¹⁵ Ma sulia si taa gi na aposol gi da iilia, na tooa gera ka koua na tooa matai gi uria aalulada sulia na tala gi fafona na iifitai gera gi, eeri si kada a Peter e liu ana, i nia ka nunufi gera mone

ana eeri daka akwaa. ¹⁶ Ma na tooa oro gi daka lea mai faasia na fera gi galia i Jerusalem, da ngalia mai na tooa gera gi na da matai fai nia na tooa gi aai na aagalo ta'a gi da adosi gera, ma gera sui daka akwaa.

Da iinokesia na aposol gi.

¹⁷ Sui na Fooanigwou fai nia na tooa nia gi, na gera too i laona bubulutaa ana Sadusi, gera ka kwaifii asianaa ana na aposol gi, ma gera ka manata uria aadelana tesi doo ana aposol gi. ¹⁸ Ma gera dumulida, ma gera ka aaluda laona beu ni kanilaa. ¹⁹ Haia, ana fe rodo nae, na ensel a Lord e lea mai, ma ka ifingia na maa gi ana beu ni kanilaa nae, ma ka talaida i maa, ma ka bae urii fuada, ²⁰ <<Molu lea, molu ka take la labata ana Beu Aabu nia a God, molu ka faarongo ana tooa sulia na mouria faalu naa.>> ²¹ Haia, na aposol gi gera ka roosulia, ma i ubongia mae galogaloo, gera ka lea i laona na Beu Aabu a God, ma gera ka tala'ae faatolomailaa.

Haia, na Fooanigwou fai nia tooa nia gi gera ka soea mai wane baita gera Jiu gi uria oofulaa uria faarailaa. Ma gera ka fale bae fuana na wane ana oomea gi daka talaia mai na aposol gi faasia la beu ni kanilaa siada. ²² Sui si kada na wane ana oomea gi da dao kou, langi dasi rikia naa ta aposol i laona beu ni kanilaa. Ma gera ooli daka faarongo ana wane baita gi daka urii, ²³ <<Ana si kada melu dao kou siana beu ni kanilaa, melu rikia na tooa fofolo gi gera bilake ngasi asianaa ana maa gi ma gera ka folo go ada maana maa gi. Sui melu ifi, melu ka aada i laona beu, sui langi melu si rikia ta wane i laona.>> ²⁴ Kada na fataabu baita gi ma na wane baita ana na wane fofolo gi usia Beu Aabu a God gera rongoa si doo naa, gera ka lalafusia na taa na e aadea na aposol gi.

²⁵ Sui tee wane e ruu mai, ka bae urii fuada, <<Molu fafurongo fasi, na wane baa gi molu aaluda i laona

beu ni kanilaa, gera take na ada la labata ana Beu Aabu a God, ma daka faatolomainia na ada tooa gi! >> ²⁶ Sui, na wane baita gera wane fofolo gi fai nia na wane nia gi, da lea daka ooli mai fai nia na aposol gi. Langi dasi kwaeda lau uria oolilaa mai, sulia gera mou ana tooa gi aata gera ka uida ana fou.

²⁷ Ma si kada gera talaia mai na aposol gi ma daka faatakeda i maada na wane baita gi na gera oofu, na Foonigwou ka bae fuagera ka urii, ²⁸ <<Gemelu melu bae lui gomolu langi molu si faatolomai lau ana hatana Jesus. Sui, na faatolomaia gamu naa e tagala sui naa i laona fera i Jerusalem. Ma molu ka feengi gemelu hasa gemelu naa melu haungia ka mae!>>

²⁹ Sui a Peter fai nia na aposol gi gera oolisia daka urii, <<Nia o'olo fuana melu ka roosulia a God, ma langi na iimola gi go ana. ³⁰ Ma i buira na molu haumaelia a Jesus i fafona na airarafolo, a God gera na koo gia gi ka tataea faasia na maea. ³¹ Ma a God e tatae nia uria i bali aaolo ani nia eeri ka kwaitalai ma ka faamouri, eeri ka falea si kada fuana tooa i Israel gi uria oolitai manatalaa hai a God ka manata lukea na garolaa gera gi. ³² Haia, ni gemelu melu rikia na doo naa gi ma melu ka faamamana, gemelu fai nia na Aanoedoo Aabu na a God e fale mai fuana ni tei gera na da roosulia.>>

³³ Ma ana si kada na wane naa gi laona oofuofua gera wane baita gi gera rongoa si doo naa, gera ka rakehasu asianaa, ma gera ka dooria uria haumaelilana na aposol gi. ³⁴ Sui tee wane ani gera wane baita gi ana oofua naa, na wane ana Farisi hatana a Gamaliel na wane faatolomai ana kwaieresia gi ma nia na wane tooa gi da manata baita asianaa ana. Nia take, ka haea gera ka oodua fasi ada na aposol naa gi i maa fuana si kada totou. ³⁵ Sui, nia ka bae urii fuana na wane baita nae gi, <<Gomolu tooa i Israel gi,

molu manata diana sulia na taa naa tara molu ka aadea ana oote wane naa gi. ³⁶ Sulia langi si tau go kou, a Tedas e lea mai, ka haea nia ta wane baita asianaa, ma e bobola fai nia fai talange wane na gera lea sulia. Ma e langi kasi tau, na tooa gi gera haungia, ma na fafurongo nia gi gera ka tagala teefou, haia na raolaa baa nia iilia ka sui naa lau go ana. ³⁷ Sui buira a Judas na wane i Galili ka lea lau mai ana si kada gera kedea ana hatana tooa gi sui. Ma na tooa oro gi gera na lea sulia, sui da haungia laugo. Ma na fafurongo nia gi, daka tagala laugo ada. ³⁸ Haia, ma sulia na doo na fafurongo nia a Jesus gi gera iililaa, nau ku haea fuamolu, langi molu si aadea tesi doo ada. Molu lugasida. Lea na manataa ma na raoa na gera aadea na doo nia iimola go ana, doo tara ka funu laugo ana. ³⁹ Ma lea so ka lea mai faasia a God, e afetai molu ka take usi gera, ma tara molu ka daotoona molu ka firu fai nia a God.>>

Ma na wane baita gi daka roosulia baelana a Gamaliel. ⁴⁰ Sui gera ka oolifainia lau mai na aposol gi, ma daka haea fuana wane fofolo gi daka rabusi gera. Ma daka luida langi daalu si bae lau sulia na hatana a Jesus. Sui, gera ka lugasi gera. ⁴¹ Ma ana si kada na aposol gi da lea faasia na wane baita gi, gera ka eele asianaa, sulia a God e manata gera faorana uria nonifilaa sulia na hatana a Jesus. ⁴² Ma ana maedani gi sui, na aposol gi gera ka liu i laona Beu Aabu a God ma i laona luma gera tooa gi, ma gera ka faatolomai ma gera ainitalongainia na Faarongolaa Diana sulia a Jesus na wane aadafililana a God.

Fiu wane gera aadafilia uria adomilana na aposol gi.

6

¹ Ma ana si kada nae, na tooa na da manata mamana ana a Jesus da oro. Ma na ugalaa ka liu i matanga gera Jiu na da bae ana na

baelaa i Hebru fai nia na Jiu na da bae ana na baelaa i Grik. Na bali aai nae da bae ana baelaa i Grik, da uga hasa na bali Jiu na gera bae ana baelaa i Israel langi dasi adomia go na oru geni gera gi ana na fanga ma na malefo na da tolingia sulia dani. ² Ma na aakwala ma roo wane aposol gi, gera ka soea mai tei gera na da manata mamana, daka bae urii, <<Langi si diana melu ka abero amelu ana na tolingilanalaa na malefo golu gi, ma melu ka manata buro na amelu ana na ainalongailana baelana a God. ³ Haia, nia urinaa oote waihaasi gi, molu filia ta fiu wane i matanga gamu na mu haitamada gera fungu ana Aanoedoo Aabu ma daka liotoo, hai daka baita fuana si raa naa. ⁴ Haia, ma ni gemelu, melu ka rao tee bali na amelu ana foalaa ma na ainalongailana baelana a God.>>

⁵ Ma na toa nae gi da figu gera ka eele kada gera rongoa si doo naa, ma gera ka filia a Stefen, na wane na manata mamanalaa nia e rigita ma na Aanoedoo Aabu ka fungu ani nia. Ma gera ka filia laugo a Filip ma a Prokorus ma a Nikanor ma a Timon ma a Parmenas ma a Nikolas na wane faasia i Antiok na e lea sulia faatolomailaa gera Jiu gi, boroi ana nia langi kasi futa mai ana ta wane Jiu. ⁶ Sui, na figua gera ka talaida mai siana na aposol gi, ma na aposol gi gera ka fooma fai gera ma daka aalua abada faafia na gwouda.

⁷ Ma na baelana a God ka tagala. Ma na toa Jerusalem gi na da manata mamana daka oro asianaa mai, ma na fataabu oro gi laugo, gera ka manata mamana.

Na dumuilana a Stefen.

⁸ A Stefen nia na wane a God e faadiana ana ma ka too ana na mamanaa uria aadelana doo kwaibalatana oro gi ma na doo ni kwelelaa ana gi i matangana toa gi. ⁹ Ma teni wane gi gera ka oote gera ana a Stefen. I gera ka too la bubulutaa da alangia ana <<Na Beu Aabu gera toa da too nonilaa>>. Teni wane ani gera na Jiu gi faasia Saerenia ma

Aleksandria. I gera fai nia teni Jiu gi faasia i Silisia ma Asia, gera ka hafalia oolisuusulaa fai nia a Stefen. ¹⁰ Ma na Aanoedoo Aabu ka falea na liotoo fuana a Stefen, eeri si kada nia e bae ana, e afetai ta wane ka oolisia. ¹¹ Sui gera ka folia teni wane haia daka haea, <<Gemelu rongoa nia bae tataga ana Moses fai nia a God.>> ¹² Kada toa gi ma na wane baita gi ma na faatolomai ana kwaieresia gi da rongoa si doo naa, gera ka rakehasu asianaa, ma gera lea mai siana Stefen, daka dumulia, ma gera ka talaia mai siana figulaa gera toa baita gi. ¹³ Sui gera ka soea mai teni wane gi haia daka suge faafia. Gera ka bae urii, <<Sulia dani na wane naa e bae tataga ana Beu Aabu a God fai nia na kwaieresia a Moses gi. ¹⁴ Melu ka rongoa nia haea tara a Jesus wane i Nasaret tara ka oogosia na Beu Aabu a God ma ka oolisia laugo na maluta gia naa gi a Moses e faleda fuaga.>> ¹⁵ Ma na toa na gera gwouru laona oofuofua naa, daka bubutete ana Stefen, ma gera ka rikia na maana e aada ana mala ta ensel.

Na baelana a Stefen.

7

¹ Sui na Fooanigwou e soeledia a Stefen ka bae urii, <<Na doo naa gi gera feengi oe ana gi naa, nia mamana?>>

² A Stefen e oolida ka urii, <<Oote waihaasi ma oote maa gi, molu fafurongo nau fasi! A God ana initooa e faatai fuana koo gia a Abraham si kada nia too ua i Mesopotemia, suifetei nia lea kafi too i Haran. ³ A God ka bae urii fuana, <O lugasia na aebara oe ma na fera oe, oko lea uria na fera na tara kuka faatania fuamu.> ⁴ Sui nia ka lea faasia fera nia ma ka lea ka too i Haran. Ma buira na maa nia Abraham e mae, a God ka haea nia ka idu mai uria fera na gia too na ana naa. ⁵ Haia, a God e langi kasi falea ta bali ana gano naa fuana a Abraham, ta bali totou boro hai so a Abraham ka nauhata boro ana ka langi laugo. Sui a God ka bae

aalualu fuana tara ka falea fuana, eeri si gano nae tara si gano nia na ana nae, fai nia na ooliolitana. Ma si kada God e bae aalualu fuana, a Abraham e langi kasi too ua ana ta wela. ⁶ A God ka bae urii fuana, <Na ooliolitamu gera ka too ana fera na langi lau na fera gera, ma seenae tara gera ka aalu gera ana wane ni rao o'oni gi. Ma tara na tooa gi daka aade ta'a fuada sulia fai talange fe ngali. ⁷ Sui tara kuka falea kwakwaelaa fuana tooa na da rao fuada. Ma i buri, tara na ooliolitamu daka hagatafa mai faasia fera nae, ma gera ka fooasi nau i seegi.> ⁸ Sui a God ka falea na maluta sulia na ole-marikolaa, uria na mamalafooa ana na bae aalualulaa nia fuana Abraham. Haia, a Abraham e ole-mariko ana Aesak, kwalu maedani i buira nia e futa. Haia, a Aesak ka ole-mariko ana wela nia a Jakob, ma a Jakob ka ole-mariko ana aakwala ma roo wela nia gi na gera naa na koo gia gi.

⁹ <<Haia, a Josef nia ta wane ana aakwala ma roo wane nae gi, sui na aua nia gi gera ka kwaifii ani nia, ma gera ka faafoli ana fuana na tooa da lea fui Ejipt hai nia ka hau ana wane rao o'oni. Ma God e too fai nia, ¹⁰ ma ka ngali nonilaa ana laona afetailaa nia gi. Sulia si kada nia dao siana Fero, na aaofia i Ejipt, a God ka falea na liotooa fuana ma ka adomi nia hai a Fero ka dooria, ma Fero ka aalu nia ka baita laona initooa nia ma ka aalu nia laugo eeri ka baita usia na doo nia gi sui. ¹¹ Ma si kada na uunifioloa baita e liu laona fera i Ejipt ma i Kanan, nia ka falea na afetailaa baita. Ma na koo gia gi ka afetai asianaa fuada uria daotoolana tesi fanga. ¹² Haia, ma ana si kada a Jakob e rongoa na fanga e nii i Ejipt, nia ka oodua na wela nia gi (na koo gia gi), gera ka lea totongenao i seenae. ¹³ Sui ana si kada gera lea lau ana, a Josef ka aadea na aua nia gi gera ka haitamana. Ma Fero laugo ka haitamana aebara a Josef. ¹⁴ Ma Josef ka fale baea uria a Jakob

na maa nia ka haea nia fai nia na aebara nia gi sui gera ka lea mai fui i Ejipt. Haia, ma na aebara nae gera fiu aakwala ma lima iimola. ¹⁵ Haia, a Jakob ka lea uria Ejipt, ma i seenae nia fai nia na wela nia gi gera ka mae naa. ¹⁶ Na nonida gera ngalida, daka aaluda i Sekem si gano baa Abraham e folia faasia aebara a Hamor ana si malefo.

¹⁷ <<Ma ana si kada garangi naa fuana a God ka faamamanaa na bae aalualua nia aadea fuana Abraham, na tooa golu gi na gera too i Ejipt gera ka oro asianaa. ¹⁸ Ana si kada nae, na aaofia faalu, na e langi kasi haitamana tesi maluta sulia a Josef, e tala'ae baita usia i Ejipt. ¹⁹ Nia ka sugea na koo gia gi, ma ka aade ta'a asianaa naa fuada, ma ka luida langi dasi aalua wela bibiu gera gi luma haia gera ka mae ada. ²⁰ Ma ana si kada nae naa, a Moses e futa mai ana, na wela aada diana. Ma ni tee nia e suluia go sulia oolu fe sinali go i luma nia. ²¹ Ma si kada ni tee nia e ngali nia ana faasia luma nia, na haari a Fero ka ngalia ma ka suluia iilingia ta wela wane ana. ²² Ma gera ka faatolomai nia ana maluta ma na liotooa gera tooa i Ejipt. Ma nia ka hau ana wane baita ana baelana ma na aabulolana.

²³ <<Ma ana si kada a Moses e baita mai ka dao ana fai aakwala fe ngali, nia ka manata uria daotoolana tooa nia gi ana kwalafaa a Israel. ²⁴ Ma si kada nia dao ana, nia ka rikia tee wane Jiu na wane Ejipt e jili ta'a fuana. Ma nia lea kou uria adomilana ma ka haungia na wane nae i Ejipt. ²⁵ (Nia ka manata sulia na tooa nia gi bobola fuana gera ka haitamana tara a God ka aade nia fuana ka luke gera faasia na kanilaa, sui langi dasi haitamana go.) ²⁶ Sui ana tee fe dani lau, nia ka rikia roo wane Jiu gi daaro firu, ma nia ka iili uria falelana aaroaroa i matanga daaro ka bae urii, <Moro rongo fasi, gomoro naa roo waihaasina gi naa. Uria taa na moro ka firu?> ²⁷ Sui tee wane ani daaro na e iili ta'a fuana ta wane aai ka uusungainia a Moses,

ka bae urii, <Tei naa aalu oe oko baita fuamere, ma oko aalu wane ni keketolaa fuamere? ²⁸ Oe dooria oko haungi nau laugo iilingia baa o haungia na wane baa i Ejipt i roogi? > ²⁹ Kada Moses e rongoa si doo naa, nia ka tafi faasia i Ejipt lea ka too na ana i Midian, ma i seenae na afe nia ka faafutaa roo wela wane.

³⁰ <<Haia, i buira fai aakwala fe ngali e sui, na ensel ka faatai fuana Moses lao meamea kwesu ana eere na e agofia na ai na e too garangia fe tolo i Saenae i laona aanogwou. ³¹ Moses ka kwele asianaa ana si doo na nia e rikia, ma ka idu garangia kou na ai nae, hai ka riki diana ana. Sui nia ka rongoa na lingeena a Lord, ³² e urii, <I nau na God gera koo oe gi, God a Abraham, ma a Aesak ma a Jakob.> Ma a Moses ka lelebe ma ka oote nia ni aada, sulia nia e mou asianaa. ³³ Ma a Lord ka bae urii fuana, <Lafua na tatae silipa oe gi faasia na aemu gi, sulia si gula na oe take ana, na gano aabu. ³⁴ Nau ku rikia na faafilaa e ta'a asianaa gera iilia ana tooa nau na gera too i Ejipt, ma kuka rongoa na lingeena na aangilaa gera gi. Nia naa nau kuka sifo mai fuana kuka adomi gera. O lea na kou i Ejipt, sulia nau ku oodu oe.>

³⁵ <<Haia, a Moses na baa tooa Israel gi gera oote gera ana, ma daka bae urii fuana baa, <Tei naa aalu oe oko baita usi gami, ma oko aalu wane ni keketolaa fuagami?> Nia baa a God e oodua mai hai ka baita ma ka lukeda fai nia si kwai'adomilaa faasia na ensel baa e faatai fuana laona ai baa e harufia. ³⁶ Ma a Moses ka talaia tooa Jiu gi faasia i Ejipt ma ka iilia si doo kwaibalatana gi ma doo gi ni kwelelaa ana gi i Ejipt ma laona aasi na da alangia <Aasi Kekeroa>, ma i laona aanogwou sulia fai aakwala fe ngali. ³⁷ A Moses naa laugo baa e bae urii fuana tooa i Israel, <A God tara ka oodua mai tee profet siagamu, iilingia na nia e oodu nau mai siagamu, ma nia nae tara ta wane ua go ana tooa gamu gi.>

³⁸ Haia, a Moses baa e too fai nia tooa i Israel ana oofuofua baa la aanogwou, nia ka too fai nia na koo gia gi ma fai nia na ensel baa e faarai fai nia i gwouna fe tolo baa i Saenae. Ma nia ka ngalia naa si faarongolaa ana mouria faasia God eeri ka falea fuaga.

³⁹ <<Sui, na koo gia gi gera ka oote gera go na roolaa sulia a Moses. Ma gera ka aabulo ada faasia, ma gera doori oolilaa ada fui Ejipt. ⁴⁰ Gera ka bae urii fuana Aaron, <O haungainia teni god fuamelu, eeri gera ka talai gemelu. Sulia melu lalafusia taa na e iilia a Moses, na wane baa e talai gemelu mai faasia i Ejipt.> ⁴¹ Ma gera ka haungainia na nununa bulumakau uria fooasilana ada, ma na narelana na kwaisuusia fuana, ma gera ka aadea na maoma uria na faabaitalana doo na gera haungainia i talada. ⁴² I aena na gera aade urinae, a God ka aabulo faasi gera, ma ka lugasida eeri gera ka fooasia na ada na bubulu gi i langi, iilingia baa na profet da kedea daka urii, <Gamu tooa i Israel, langi lau na doo fuagu uria na haungilana na doo ana mouria ma na kwaisuusilaa ana sulia fai aakwala fe ngali laona aanogwou. ⁴³ Na babala na molu ngalia fai gamu ana naa doo fuana na god Molok fai nia nununa bubulu na god gamu baa gera alangia ana Refan, gera na nunui doo gi molu haungaida uria fooasilada. Ma sulia si doo nae gi, tara nau kuka oodu gamu kou liufia fera i Babilon.>

⁴⁴ <<Na koo gia gi gera aalua laugo na babala a God fai gera lao aanogwou. Gera haungainia sulia si taa naa God e haea fuana a Moses ma ka faatainia fuana. ⁴⁵ I buira, na koo gia gi da ngalia na babala naa faasia maa gera gi. Ma gera ka koua kou faida si kada gera lea fai nia a Josua ma gera ka ngalia si gano gi faasia na tooa gi na a God e kwaetarida i nao gera. Ma na babala nae e too i seenae lea ka dao ana si kada a David na aaofia. ⁴⁶ Ma a God ka eele

sulia a David, ma nia ka gania God haia ka faalamania ka tolea ta beu fuana a God a Jakob. ⁴⁷ Sui, ma a Solomon ana naa e tolea beu fuana.

⁴⁸ <<Haia, ma a God tofungana mamana e langi kasi too i laona luma na iimola gi da tolea. Sulia na profet e bae urii, ⁴⁹ <A Lord e bae urii, Na fera i langi na gula ni gwourulaa ana initooa nau, ma na molaagali na gula ni uurilaa nau. Haia, langi ta luma na gamu haitamana tolelana naa e bobola uria kuka too i laona. ⁵⁰ Sulia i nau naa ku haungainia na doo nae gi sui.>>

⁵¹ Ma a Stefen e bae lau ka urii, <<Sui boro'i ana gamu naa tooa gi Jiu, na mango gamu e ngasi iilingia na tooa maadiu gi, ma na mourilagamu gi ka rorodoa. Nia naa e aadea langi musu doori rongolana ma na aadela sulia baelana a God. Sulia mu iilingia koo gamu gi, sulia muka iiliili laugo uria takelaa usia Aanoedoo Aabu. ⁵² Na koo gamu gi daka iinokesia na profet gi sui. Sulia i nao ua mai gera ka haungia na wane ni faarongolaa gi a God, na gera ainitalo ana lealana mai na wane rao o'olo nia a God. Haia, ma ana si kada nae, muka fale nia fuana na maalimaea nia gi, ma muka haumaelia. ⁵³ Haia, ma ni gamu baa, mu ngalia na kwaieresia a God gi baa na ensel gi da faleda mai fuagamu, sui langi molu si roo go sulia!>>

Gera haungia a Stefen.

⁵⁴ Haia, ana si kada na wane baita gi laona oofulaa naa gera rongoa a Stefen, na rakeda ka ngengela asianaa, ma gera ka ala makwaaru fuana sulia gera rakehasuia asianaa. ⁵⁵ Ma a Stefen, sulia nia fungu ana Aanoedoo Aabu, nia aada alaa uria i langi ma ka rikia na initooa a God, ma ka rikia laugo a Jesus e take i bali aba aaolo ana a God. ⁵⁶ Ma a Stefen ka bae urii, <<Aada fasi! I nau ku rikia na fera i langi e ifi, ma na Wela nia iimola gi e take i bali aba aaolo ana a God!>>

⁵⁷ Ma si kada na wane baita gi da rongoa si doo naa, daka bokosia na aalingada, ma daka rii baita, ma daka oogururu faafi nia. ⁵⁸ Ma daka ui ani nia uri maa faasia i laona na fera, ma daka hafalia na uilana ana fou gi. Na wane gi na da uia ana fou gi, daka lafua na maku tekwa gera gi ma daka aalua i siana tee wane daraa na hatana a Saul. ⁵⁹ Ma si kada gera uia ana, a Stefen e fooa ka urii, <<Lord Jesus, oko ngalia na mangogu.>> ⁶⁰ Ma nia e boururu i aano, ma ka bae baita ka urii, <<Lord, oko manata lukea na garolaa gera naa!>> Buiria nia e haea si doo naa sui, nia ka mae naa.

A Saul e iinokesia na soefaataia.

8

¹⁻² Haia, a Saul ka aalafaafia maelana a Stefen. Ma teni rafoe wane gi gera ngalia, daka aalua nonina a Stefen, ma daka aangisia asianaa. Ma ana fe maedani nae ua go, na soefaataia i Jerusalem ka hafalia na nonifilaa, sulia na iinokesilaa e baita. Ma na tooa gi sui na da manata mamana (na aposol gi ka langi), gera ka tagala teefou uria fera gi i laona lolofaa i Judea ma i Samaria.

³ Haia, a Saul ka hasi asianaa uria labasilana na soefaataia. Ma ka ruu i laona luma gi uria abalangailana ni tej gera na da manata mamanaa ana a Jesus, wane gi ma na geni gi laugo, ma ka aalu gera lao beu ni kanilaa.

Gera ainitaloa ana Faarongolaa Dianaa i Samaria.

⁴ Ma na tooa gi na da manata mamanaa, gera ka tagala ana fera gi sui. Ma si kada gera liu ana, gera ka ainitaloa na baelana a God. ⁵ A Filip e lea uria tee maefera baita laona lolofaa i Samaria, ma ka ainitalo ana Christ fuana tooa gi i seenae. ⁶ Ma na tooa gi i seenae, si kada gera ka rongoa na baelana Filip ma daka rikia laugo na doo kwaibalatana gi na nia e iilida, gera ka fafurongoa mamana taa gi na Filip nia e haea

gi. ⁷ Sulia nia e taria aagalo ta'a gi faasia tooa oro gi, ma daka rii baita ana si kada da haga mai faasida. Ma na tooa na nonida e mae ma tooa gi da tero, nia e gurada teefou. ⁸ Ma na tooa i Samaria gi gera ka eele baita asianaa.

⁹ Haia, la fera nae, tee wane e too i seenae hatana a Simon, ma e tau na mai nia faakwelea na tooa i Samaria ana raoa nia na aagalo gi. Ma ka haea nia ta wane baita asianaa. ¹⁰ Ma na tooa gi sui i fera nae, na tooa baita gi ma tooa to'ou gi laugo, gera ka fafurongo nia, ma gera ka haea nia na wane e too ana mamana faasia a God, ma gera ka alangia ana <<Mamanaa baita>>. ¹¹ Gera fafurongo nia sulia e tau na mai nia e iilia raoa nia nae gi ana aagalo. ¹² Haia, ma ana si kada gera ka rongoa a Filip e bae sulia na Faarongolaa Diana sulia na Initooa a God ma a Jesus Christ, gera ka manata mamana, ma gera ka siuabu, wane gi ma na geni gi laugo. ¹³ A Simon laugo ka manata mamana, ma ka siuabu. I buira, nia ka too fai nia a Filip. Ma si kada nia e rikia a Filip e iilia na doo kwaibalatana gi ma na doo gi ni kwelelaa ada gi, nia ka kwele asianaa.

¹⁴ Haia, na aposol gi na gera too ua i Jerusalem, ana si kada gera rongoa tooa i Samaria gera manata mamana ana na baelana a God, gera ka oodua a Peter fai nia a John siada. ¹⁵ Si kada daaro dao ana, daaro ka fooma fuana tooa nae gi da manata mamana hai gera ka ngalia na Aanoedoo Aabu. ¹⁶ Sulia na Aanoedoo Aabu e langi kasi sifo ua faafia ta wane ada. Haia, ma ni gera mone da siuabu sui na ana hatana Lord Jesus. ¹⁷ Sui a Peter ma John daaro ka aalua aba daaro gi i fafoda, ma gera kafi ngalia na Aanoedoo Aabu.

¹⁸ Haia, ana si kada a Simon e rikia na aposol gi da aalua abada i faafida, ma gera ka ngalia na Aanoedoo Aabu, nia ka ngalia si malefo ka

hasi uria falelanalaa fuana a Peter ma a John, ¹⁹ ka bae urii, <<Moro falea si mamanaa naa fuagu hai lea doo ku aalua na abagu i fafona ta wane, tara nia ka ngalia laugo na Aanoedoo Aabu.>>

²⁰ Sui a Peter e oolisia ka urii, <<Nia e bobola fuana si malefo oe fai nia ni oe moro ka funu, sulia o manata hasa na falelaa nia a God na doo uria folilana ana malefo. ²¹ Haia, ma ni oe langi osi bobola go uria raolaa fai gemelu, sulia na manatalamu langi kasi o'olo i naona a God. ²² O oolita manata naa faasia si manatalaa ta'a oe nae gi, ma oko fooma fuana Lord eeri ka manata luke oe faasia manatalaa ta'a oe gi. ²³ Sulia nau ku riki oe o kwaifii ta'a asianaa, ma oko too i farana kanilaa ana aade ta'alaa.>>

²⁴ Sui a Simon ka bae urii fuana Peter ma a John, <<Moro fooma fuana Lord fuagu, eeri tesi doo ana doo naa gi na moro haeda kasi dao ani nau.>>

²⁵ Ma i buira, a Peter fai nia a John daaro faarai sulia na taa gi na daaro haitamana ana Jesus ma daaro ka bae sulia baelana a Lord. Sui daaro ka ooli fui Jerusalem. Ma ana oolilaa daaro, daaro ka ainitalo ana Faarongolaa Diana ana maefera oro gi i Samaria.

Filip fai nia wane baita i Etiopia.

²⁶ Ma tee ensel a Lord e faarai fuana a Filip ka urii, <<O aade aagau, oko lea i bali alaa sulia na tala too i Jerusalem ka lea uria Gasa.>> (Tala nae, langi gera kasi lea naa sulia.) ²⁷⁻²⁸ Ma a Filip ka aade aagau, ma ka lea. Haia, ma tee wane baita faasia i Etiopia e lea laugo mai sulia tala nae e ooli uri fera nia. Na wane naa nia na wane uria aadalaa sulia na malefo nia na aafia ni geni i Etiopia. Nia too mai Jerusalem ana foomalaa fuana a God, sui ka ooli na ana fera laona doo ni lealaa nia na hosi nae e abalangainia. Ma si kada nia lea ana, nia gwouru, ka iidumia ana buka na profet Aesea e kedea. ²⁹ Sui na Aanoedoo Aabu ka bae urii fuana Filip, <<Lea, oko

too garangia na wane loko.>> ³⁰ Ma a Filip e lalao kou siana, ma ka rongoa nia iidumia ana buka profet Aesea, ma ka soeledia ka bae urii, <<Oe haitamana na taa na oe o iidumia?>>

³¹ Ma na wane baita naa e oolisia ka urii, <<Tara kuka haitama utaa ana, lea langi ta wane haia ka tala-matai nia fuagu?>> Ma nia ka soea a Filip eeri ka raa kou siana hai ka gwouru fai nia. ³² Haia, na Kedelaa Aabu na nia e iidumia, nia urii, <<Nia iilingia na sipsip na gera talaia uria na haungilana, ma nia langi kasi haea tesi baea sulia e iilingia na gale sipsip kada gera olea ana iifuna ma langi si aangi. ³³ Ma daka faawaelaa ada ana asianaa, ma gera ka keto nia ana sugelaa gi. Haia, ma ka langi laugo ta wane haia ka haea tesi doo sulia na ooliolitana gi, sulia na mourilana la molaagali e sui naa.>>

³⁴ Haia, na wane baita naa ka bae urii fuana Filip, <<Faarongo nau, tei naa profet naa e bae sulia? Suli nia i talana, langi sulia ta wane ete ana?>> ³⁵ Ma a Filip ka tala'ae faarailaa fuana sulia na Faarongolaa Diana sulia a Jesus, hafalia ana si kade Kekedelaa Aabu naa. ³⁶ Ma ana si kada gera lea sulia tala, gera ka liu ootofana tee kafo. Ma na wane baita naa ka bae urii fuana Filip, <<Na kafo naa, taa naa lui nau langi kusi siuabu?>>

³⁷ Ma a Filip ka bae urii fuana, <<Oe haitamana oko siuabu go amu, lea so oko manata mamana ana a Jesus ana mourilamu teefou.>>

Nia oolisia ka urii, <<Iiuka, nau ku manata mamana ana Jesus Christ nia na Wela a God.>>

³⁸ Sui na wane baita na ka haea hosi naa ka take ngado, ma daaro Filip daaro ka sifo laona kafo, ma Filip ka siuabua. ³⁹ Haia, si kada daaro tae mai ana faasia la kafo, na Aanoedoo a Lord lea mai ka ngalia ali'ali na ana a Filip. Ma na wane baita naa ka langi si riki nia naa lau. Ma nia ka lea dongaa na ana, fai nia na eelelaa baita. ⁴⁰ Ma a

Filip ka dao ali'ali na ana i Asotus, ma ka liufia maefera i seenae gi fai nia ainitalongailana na Faarongolaa Diana ana fera nae gi, lea ka dao i fera Sesarea.

A Saul e oolitai manata.

9

¹ Ma ana si kada nae laugo, a Saul ka tasa dongaa fai nia na baelaa nia gi uria na haungilana oote fafurongo a Lord gi. Ma nia ka lea siana na Fooanigwou, ² ma ka gania haia nia ka kedea ta faarailaa fuana na wane baita gi ana Beu Aabu ni Figulaa gi i Damaskus, hai gera ka faalamainia uria nanilaa uria na tooa na da manata mamana ana a Lord, ma lea nia daotoona ta wane langi ta geni urinae, nia ka bobola uria na dumulilada ma ka ooli mai faida fui Jerusalem.

³ Ma ana si kada nia lea fui Damaskus ma ka dao garangia na kou i fera, ali'ali na raralaa faasia lao mamangaa ka rara gali nia. ⁴ Ma i nia ka asi nia i hae gano, ma nia ka rongoa tee lingee doo ka bae urii fuana, <<Saul, Saul! Uria taa na oko iinokesi nau?>>

⁵ Sui a Saul e oolisia ka urii, <<Lord, oe ni tei naa?>>

Ma na lingee doo naa e oolisia ka urii, <<I nau a Jesus, na wane na o iinokesia. ⁶ Haia, o tatae, oko lea i fera haia daka faarongo oe ana si taa na fuana oko iilia.>>

⁷ Ma na wane nae gi na da lea fai nia a Saul, gera ka too ngado, ma langi dasi haea ta baea. Ni gera mone da rongoa na lingee doo nae, ma langi dasi rikia go ta wane. ⁸ Sui a Saul e tatae mai, ma ka kwalia na maana gi, ma ka afetai fuana haia so ka rikia tesi doo. Ma gera dau ana abana, gera ka talaia uria i Damaskus. ⁹ Ma sulia oolu maedani naa, Saul langi kasi rikia ana tesi doo. Ma sulia oolu maedani nae gi laugo, ma ka langi si ania tesi fanga, nia ka langi si gwoufia tesi kafo.

¹⁰ Haia, tee fafurongo a Jesus hatana a Ananias e too laugo i

Damaskus, ma nia e rikia a Lord ana faataia. Ma a Lord ka bae urii fuana, <<Ananias ae.>>

Ma a Ananias e oolisia ka urii, <<Lord ae, nau naa.>>

¹¹ A Lord ka bae urii fuana, <<O aade aagau, oko lea uria na tala na gera alangia ana <Tala O'olo>, ma oko lea uria luma a Judas, oko soeledia uria tee wane faasia i Tarsus hatana a Saul. Nia e fooa ana nae, ¹² ma nia ka rikia tee wane ana faataia hatana a Ananias e ruu mai siana ma ka aalua na abana gi faafia eeri na maana gi ka aada lau.>>

¹³ Sui a Ananias e oolisia ka urii, <<Lord ae, tooa oro gi asianaa gera uunuunu siagu sulia wane naa ma na doo ta'a oro gi nia e iilia fuana tooa oe gi i Jerusalem. ¹⁴ Ma i nia e lea mai i seegi i Damaskus naa eeri nia ka dumulia ni tei gera na da foasi oe, sulia na fataabu baita gi da faalamainia fuana.>>

¹⁵ A Lord e oolisia ka bae urii fuana, <<O lea amu, sulia i nau naa ku aadafili nia hai ka rao fuagu ma ka ainitalongainia na hatagu siada tooa maadiu gi ma na aafia gi ma fuana tooa i Israel gi laugo. ¹⁶ Haia, tara i nau ana i talagu na tara kuka faatainia fuana taa gi na tara nia ka nonifii ana gi sulia na ainitalolaa ani nau.>>

¹⁷ Sui a Ananias e lea ka ruu siana i luma nae, ma ka aalua abana gi fafona Saul, ma ka bae urii, <<Wai haasi Saul ae, a Jesus na Lord i talana na e oodu nau mai. Nia baa e faatai fuamu sulia na tala ana si kada baa o lea mai see. Nia ka oodu nau mai, eeri oko aada lau ma oko fungu ana Aanoedoo Aabu.>> ¹⁸ Ma ali'ali na doo mala na uunufae iia gi ka asia faasia na maana a Saul, ma nia ka aada lau. Sui nia e tatae, ka take, ma ka siuabu. ¹⁹ Ma buira nia fanga sui, na nonina kafi rigita lau.

Saul e ainitalo ana Faarongolaa Diana i Damaskus.

Ma a Saul ka too fai nia na fafurongo gi i Damaskus sulia aange maedani. ²⁰ Ma nia ka lea ali'ali uria Beu Aabu ni Figulaa, ma ka tala'ae

baelaa naa sulia a Jesus, <<I nia na Wela nia a God.>>

²¹ Haia, tei gera na da rongo nia, gera ka kwele asianaa, ma gera ka ledida kwailiu daka urii, <<Na wane naa baa e too i Jerusalem, ma ka haungia ni tei gera baa da foasia a Jesus? Ma nia e lea mai see eeri ka dumulida ma ka talaida siana na fataabu baita gi.>>

²² Sui na baelana a Saul ka rigita asianaa ma ka faamamana a Jesus nia na wane aadafililana a God. Ma e urinae, na Jiu gi na gera too i Damaskus, gera ka lalafusia na oolisanalaa ana tesi doo.

²³ Ma i buira maedani oro gi e sui, na Jiu gi gera ka oofu uria haungailana teni si manata eeri gera ka haungia a Saul. ²⁴ Haia, ana dani ma na rodo gera ka folo usia na maehaga ana fera nae eeri gera ka haungia. Sui a Saul ka rongo aalinga ana manata gera gi. ²⁵ Ma ana tee fe rodo, na fafurongo nia gi da ngalia, daka faasifoa laona na lulue uria i maa ana mae kwakwada gwouna sulufou na gera uia galia ana fera nae.

Saul e too i Jerusalem.

²⁶ Ma a Saul ka lea i Jerusalem, ma ka iiliili uria lea oofulaa fai gera na tooa na da manata mamana ana a Jesus. Sui langi gera kasi manata mamana ana hasa nia na fafurongo a Jesus laugo, ma gera ka mou ani nia. ²⁷ Haia, a Banabas e lea mai, ka talaia siana na aposol gi, ma ka faarongo gera ana na a Saul e rikia a Lord sulia tala, ma a Lord ka faarai laugo fuana. Nia ka faarongo gera laugo ana a Saul na e bae rara'a sulia a Jesus i Damaskus. ²⁸ Ma gera kafi manata mamana, ma a Saul kafi too fai gera, ma ka liufia fera i Jerusalem, ma ka bae rara'a sulia a Jesus. ²⁹ Ma nia ka bae ma ka oolisuusuu fai nia na Jiu gi na gera bae ana baelaa Grik, ma gera ka iiliili uria haungilana. ³⁰ Ma ana si kada na tooa gi na da manata mamana da rongoa si doo naa, gera

ka talaia a Saul uria i Sesarea, ma gera ka oodua uria i Tarsus.

³¹ Haia, na soefaataia i Judea ma i Galili ma i Samaria, gera kafi too ana fanualama ana si kada nae. Ma na soefaataia ka rigita ma ka baita lau ana tooa oro gi na gera manata mamana. Nia urinae, sulia na Aanoedoo Aabu e adomi gera, ma gera ka manata baita ana a Lord.

Peter e lea i Lida ma i Jopa.

³² Ma a Peter ka lea ana maefera oro gi, ma ana tesi kada nia ka lea i Lida uria na daotoolana tooa a God gi na gera too i lao maefera nae.

³³ Haia, i seenae, nia ka daotoona tee wane hatana a Aeneas, na nonina e mae, ma ka lalafusia tataelaa faasia na iifitai nia sulia kwalu fe ngali.

³⁴ Ma a Peter ka bae urii fuana, <<Aeneas ae, Jesus Christ tara ka gura oe ana si kada nae. O tatae, oko lukumia na iifitai oe.>> Ma ali'ali a Aeneas ka tatae. ³⁵ Ma na tooa gi sui na gera too i Lida ma i Saron, gera rikia, ma gera ka manata mamana ana a Lord.

³⁶ Haia, i Jopa, tee geni na e manata mamana e too i seenae, na hatana ni Tabita. (Ana baelaa i Grik ni Dorkas, ma na malutana na doo fai ae gera alangia ana <<dia>>.) Nia e iilia asianaa si doo diana oro gi ma ka adomia asianaa laugo na tooa na da siofaa. ³⁷ Ma ana si kada naa, nia e matai, ma ka mae. Haia, gera saufia nonina, sui gera ka ngalia uria kade luma i langi, ma gera ka faateofia i seenae. ³⁸ Haia, na fera nae Jopa langi kasi tau go faasia i Lida, ma ana si kada na tooa na da manata mamana gi da rongoa a Peter e too i Lida, gera ka oodua roo wane gi siana fai nia na baelaa naa gi urii, <<O lea ali'ali mai siamelu.>> ³⁹ Sui a Peter e lea fai daaro. Ma si kada nia e dao ana, gera ka talaia uria kade luma nae i langi. Na oru geni gi sui go, da oofu siana a Peter i seenae, ma daka aangi, ma gera ka faatainia na maku oro gi na geni nae e taida si kada nia e mouri ua ana. ⁴⁰ Sui a Peter ka oodu gera teefou haia daka

haga i maa faasia kade luma nae, ma nia ka boururu, ka fooma. Sui nia ka aabulo fuana nonidoo nae, ka bae urii fuana, <<Tabita ae, o tatae.>> Ma na geni nae ka kwalia maana ma si kada nia e aada kou, nia ka rikia a Peter, ma nia e tatae ma ka gwouru.

⁴¹ Ma a Peter ka dau ana na abana, ma ka adomi nia ka tatae. Sui nia ka soea mai na oru geni baa gi fai nia na tooa aai na da manata mamana gi, ma ka faatainia ni Dorkas na e mouri naa. ⁴² Sui na uunuunulaa sulia na doo naa ka talofia fera i Jopa loulou, ma na tooa oro gi gera ka manata mamanaa ana a Lord. ⁴³ Ma a Peter ka too i Jopa sulia fe dani oro fai nia na wane hatana Simon, na wane rao ana ungana doo fai ae gi.

A Peter fai nia a Kornelius.

10

¹ Ma tee wane i Sesarea na hatana a Kornelius, nia na wane baita ana wane ni oomea gi i Rom na gera alangia ana <<Oomea i Itali>>. ² Nia na wane na e hae baita ana a God, ma ka foasia laugo sulia dani. Nia fai nia na aebara nia gi teefou, gera foasia a God, ma ka iili doo diana oro gi uria adomilana tooa siofaa gera Jiu gi laugo. ³ Haia, ma e bobola fai nia ooula kade hato i haulafi ana tee fe dani, nia ka rikia tee faataia na e faatai folaa ana na ensel a God e lea mai ma ka bae urii fuana, <<Kornelius ae.>>

⁴ Ma nia e bubu tete ana ensel nae, ma ka mou, ma ka urii, <<Wane baita ae, taa naa oe o dooria?>>

Ma na ensel naa e oolisia ka urii, <<God e eele asianaa faafia na foalaa oe gi fai nia na aade dianalaa oe gi ana adomilana na tooa siofaa gi, ma nia ka langi si manata buro uria na oolislamumu. ⁵ Haia, o oodua teni wane ana si kada nae fui Jopa eeri daka soea mai tee wane hatana a Simon Peter. ⁶ Nia e too i laona luma nia tee wane e rao ana ungana doo fai ae gi hatana a Simon baa na luma nia e too i fakana aasi.>> ⁷ Na ensel naa e faarai urinae fuana sui, ka lea na

ana. Ma a Kornelius ka soea roo wane ana wane gi na da rao i laona luma nia fai nia tee wane ana oomea nia, na wane na nia e fooasia laugo a God. ⁸ Ma nia ka faarongo gera ana na doo nia rikia ma ka rongoa. Sui nia ka oodu gera fui Jopa.

⁹ Sui ana ruana maedani, kada daalu lea ua kou ana ma daalu ka garangi dao na kou ana maefera i Jopa, a Peter ka raa i fafo luma uria foalaa i aasoa. ¹⁰ Ma nia ka fiolo ma ka doori fanga. Ma ana si kada gera aade aagau ua ana fanga, nia ka rikia na faataia. ¹¹ Nia ka rikia i langi e ifi, ma ka rikia na doo iilingia maku rereba na gera faasifoa mai uria la molaagali ana fai susui doo gi. ¹² Haia, laona maku nae na doo momouria gi ma doo fai ae gi, doo aangoango gi, ma na manu kwasi gi. ¹³ Sui nia ka rongoa tee lingee doo ka bae urii fuana, <<Peter ae, tatae oko haungida, ma oko anida.>>

¹⁴ Ma a Peter e oolisia ka bae urii, <<Lord ae, langi asianaa go, sulia nau langi kusi ania na doo na e mola ma ka bilia.>>

¹⁵ Sui na lingee doo naa ka bae lau urii fuana, <<Langi osi hae mola ma langi bilia ana tesi taa na a God e haea e diana uria anilana.>> ¹⁶ Oolu si kadamanga na doo na e faatai ana urinae, sui daka oolifainia laugo ada fui langi.

¹⁷ Ma a Peter ka manata sulia malutana faataia na nia rikia. Ma ana si kada nae laugo, na wane baa gi a Kornelius e ooduda mai, gera ka soeledi uria luma a Simon, ma gera ka dao naa maana maehaga. ¹⁸ Sui gera soe daka urii, <<Taa wane hatana Simon Peter e too i see?>>

¹⁹ Ma ana si kada nae, a Peter e manata ua go ana sulia na faataia nae nia rikia sulia nia dooria ka haitamana na malutana. Ma na Aanoedoo Aabu ka bae urii fuana, <<Fafurongo fasi, na oolu wane da dao i see, gera nani uri oe. ²⁰ Tatae, oko sifo siadaalu, ma langi osi manata ruarua uria lealaa fai daalu, sulia nau naa ku oodu daalu mai.>>

²¹ Sui a Peter e sifo kou siadaalu, ka bae urii, <<I nau naa wane baa na molu ledi uria. Haia, ma na taa na molu lea mai uria?>>

²² Gera oolisia daka bae urii, <<Kornelius na wane baita ana oomea naa e oodu gemelu mai. Nia na wane diana, ma ka fooasia laugo a God. Ma na tooa i Jiu gi sui gera ka manata baita asianaa ani nia. Haia, ma tee ensel a God e haea fuana eeri ka soe oe uria i luma nia, haia ka rongoa tesi taa na tara oko haea.>>

²³ Ma a Peter ka soea kou wane nae gi i luma, eeri daalu ka teo fai nia ana fe rodo nae.

Sui ubongi ana ruana maedani, nia e aade aagau, ma ka lea fai daalu ma fai nia teni wane gi na da manata mamana faasia i Jopa. ²⁴ Ana fe dani buira, gera ka dao i Sesarea na gula a Kornelius e maasi nia ana. Ma na tooa futa nia gi ma na ruana nia gi na e soeda mai, gera laugo daka maasia fai nia a Kornelius. ²⁵ Ma si kada Peter hasa e ruu kou, a Kornelius ka kwaitodai fai nia, ma ka asi nia maana aena Peter, ma ka boururu usia. ²⁶ Sui Peter ka faataaea ka bae urii, <<O take, sulia ni nau na wane laugo.>> ²⁷ Ma Peter e faarai fai nia a Kornelius, ma daaro ka ruu kou luma. Ma nia ka rikia tooa oro gera figu. ²⁸ Ma nia ka bae urii fuada, <<Gomolu molu haitama diana sui go ana na kwaieresia gemelu Jiu gi e luia langi melu si ruu lao luma gomolu gi, ma langi melu si iili oofu ana tesi doo fai gamu tooa na langi molu si Jiu. Sui a God ka faatainia fuagu langi kusi manata ta wane ana wane bilia. ²⁹ Nia naa aadea nau ku lea mai ana si kada na oe soe nau mai, ma langi kusi lea mai fai nia ta manata ruarualaa. Haia, nau ku ledi gamu, uria taa na molu ka kwaiodui kou uri nau?>>

³⁰ A Kornelius e oolisia ka urii, <<Oolu maedani e sui na kou, i nau ku fooa agu i luma nau i haulafi urinae, ma ali'ali tee wane oofi ana maku sinasina ka take i naofagu, ³¹ ma ka bae urii, <Kornelius ae, God e rongoa foalaa oe, ma ka rikia na

raolaa diana oe gi ana adomilana na tooa siofaa. ³² O oodua ta wane ka lea i Jopa eeri ka soea mai tee wane hatana Simon Peter. Nia e too siana a Simon na wane baa e rao ana ungana doo fai ae gi, ma na luma nia e too i fakana aasi.> ³³ Nia naa, i nau ali'ali kuka kwaiodui kou uri oe. Ma oe oko diana asianaa na oko lea mai. Haia, a God e too fai golu sui, ma melu ka kwaimaasi uria rongolana tesi taa na a Lord e dooria oko haea.>>

Na baelana a Peter.

³⁴ A Peter e bae ka urii, <<I nau ku haitama diana na ana, a God e rikia na tooa gi sui ka bobola sui go, ma e langi kasi efaa wane gi. ³⁵ So ni tei ka manata baita ana a God ma ka iilia si doo o'olo gi, nia naa na wane na a God e dooria, boroi ana ta aebara taa na e lea mai faasia. ³⁶ Molu haitamana naa na baelaa a God e falea fuana na tooa i Israel gi sulia na Faarongolaa Diana ana na fanualama na a Jesus Christ e falea. I nia na Lord fuana tooa gi sui. ³⁷ Molu ka haitamana naa laugo na doo baita baa gi e fuli i Israel, hafali mai i Galili, buira baa a John e faatolomai sulia na siuabulaa. ³⁸ Ma molu ka haitamana naa laugo sulia a Jesus na wane i Nasaret, ma molu ka haitamana laugo a God ka falea na Aanoedoo Aabu ma na mamanaa fuana. A Jesus e lea ana gula oro gi, ma ka iilia na doo diana gi ma ka guraa na tooa gi da too i farana kanilaa a Satan, sulia a God e too fai nia. ³⁹ I gemelu melu rikia na doo nae gi a Jesus e iilida i Israel ma i Jerusalem. Sui gera ka haumaeli nia ada ana fotoilana i fafona airarafolo. ⁴⁰ Sui, a God ka tataea faasia na maea ana ooluna fe dani, ma ka faatai nia fuamelu. ⁴¹ Nia langi si faatai lau fuana tooa gi sui, ma nia e faatai go ana fuamelu na tooa gi na a God e filida haia melu ka rikia ma melu ka faamamanaa. Sulia gemelu naa melu fanga ma melu ka gwou fai nia i buira na nia e tatae faasia na maea. ⁴² Ma nia ka oodu gemelu haia melu ka ainalongainia

na Faarongolaa Diana fuana tooa gi ma melu ka haea nia na wane a God e filia hai ka ketoa tooa da mouri gi fai nia tooa da mae gi. ⁴³ Ma na profet gi sui go da bae sulia, ma daka haea ni tei gera na da manata mamana ani nia, a God tara ka manata lukea na aade ta'alaa gera gi, sulia na mamanaa ana hatana.>>

Na tooa langi dasi Jiu da ngalia na Aanoedoo Aabu.

⁴⁴ Ma ana si kada a Peter e faarai ua ana, na Aanoedoo Aabu ka sifo faafia na tooa na da fafurongoa na baelana. ⁴⁵ Ma na tooa i Jiu na da manata mamana ana a Jesus ma daka lea mai faasia i Jopa fai nia a Peter, gera ka kwele asianaa, sulia a God e falea na falelaa nia ana na Aanoedoo Aabu fuana na tooa maadiu gi laugo. ⁴⁶ Sulia na Jiu nae gi, da rongoa na tooa maadiu gi gera bae laugo ana baelaa e'ete gi ma gera ka hae initoo ana a God. Ma a Peter ka bae urii, ⁴⁷ <<Na tooa naa, gera ngalia naa na Aanoedoo Aabu iilingi gemelu laugo. Haia, ma langi tesi doo na ka aadea uria luilada faasia siuabulaa ana kafo.>> ⁴⁸ Ma a Peter ka haea gera ka siuabu ana hatana Jesus Christ. Sui gera ka gani nia hai ka too lau sulia ta aange maedani fai gera.

Peter e falea faarongolaa fuana soefaataia i Jerusalem.

11

¹ Sui na aposol gi fai nia na tooa gi na da manata mamana na da too i Judea, gera rongoa na tooa maadiu gera manata mamana naa laugo ana baelana God. ² Ma ana si kada a Peter e ooli i Jerusalem, na tooa na da dooria ole-marikolaa ana wane gi, gera ka ngatafia a Peter, ³ daka urii, <<Ni oe o ruu la luma gera tooa maadiu gi ma langi dasi ole-mariko, ma oko fanga fai gera!>>

⁴ Ma a Peter ka uunuunu fuada sulia na doo gi sui na e fuli ka urii, ⁵ <<Ana si kada ku too ana fera i Jopa, nau ku fooma kuka rikia tee faataia. Nau ku rikia doo mala maku

rereba da faasifoa mai faasia i langi ana fai susui doo gi, ma ka dao siagu. ⁶ Ma nau ku aada i laona, ma kuka rikia doo mouria gi la gano, doo fai ae gi, doo aangoango gi, ma na manu kwasi gi. ⁷ Sui, kuka rongoa na lingee doo ka bae urii, <Peter ae, o tatae, oko haungida, ma oko anida!> ⁸ Ma kuka bae urii, <Lord ae, langi asianaa go, sulia nau langi kusi ania ua ta doo na e mola ma langi ka bilia.> ⁹ Sui na lingee doo naa faasia langi ka bae lau ka urii, <Langi osi hae bililana na taa gi na a God e haea e faalu.> ¹⁰ Na doo nae e urinae sulia oolu si kadamanga, sui daka oolifainia laugo ada i langi. ¹¹ Ana si kada nae, na oolu wane na tee wane e ooduda mai siagu faasia i Sesarea, da dao na i maana luma na ku too ana. ¹² Ma na Aanoedoo Aabu ka haea fuagu haia langi kusi manata ruarua uria lealaa fai gera. Haia, na oono wane gi na da manata mamana na gera too i Jopa, gera ka lea laugo fai nau uria Sesarea, ma melu ka ruu i laona luma a Kornelius. ¹³ Ma nia ka faarongo gemelu ana na nia e rikia na ensel e take i laona luma nia ma ka haea fuana, <O oodua ta wane uria i Jopa eeri ka soea mai na wane na hatana a Simon Peter. ¹⁴ Nia tara ka haea na baea gi fuamu eeri ni oe fai nia na aebara oe molu ka mouri.> ¹⁵ Haia, ana si kada ku hafali faarai go agu fuada, na Aanoedoo Aabu ka sifo na mai faafida iilingi nia sifo mai faafi golu baa ana hafalilana mai. ¹⁶ Ma kuka manatatoona si taa baa a Lord e haea baa ka urii, <John e siubua na tooa gi ana kafo, haia ma ni gamu tara muka siubua ana Aanoedoo Aabu.> ¹⁷ Haia, nia e folaa asia go a God e falea si falelaa fuana tooa maadiu, ka iilingia laugo nia falea si falelaa nae fuagolu ana si kada baa golu manata mamana ana Lord Jesus Christ. Urinae, nau kusi bobola uria luilana a God!>>

¹⁸ Ma ana si kada gera rongoa ana si doo naa, na kwaiesilaa gera gi e sui, ma gera ka baelafea na ada a

God, gera ka urii, <<A God e falea laugo si kada fuana tooa maadiu gi eeri gera ka oolitali manata ma gera ka mouri!>>

Na soefaataia i Antiok.

¹⁹ Ma sulia na iinokesilaa ana si kada baa gera haungia ana Stefen, na tooa gi na gera manata mamana daka tagala. Ma na bali ada gera lea fui Fonisia ma i Saeprus ma i Antiok, ma gera ka ainitalo ana Faarongolaa Diana fuana tooa i Jiu gi go ana. ²⁰ Ma teni wane gi na gera manata mamana na gera faasia i Saeprus ma i Saeren, gera ka lea fui Antiok, ma gera ka ainitalo ana Faarongolaa Diana sulia Lord Jesus fuana tooa maadiu gi laugo. ²¹ Ma na mamanaa a Lord ka too fai nia na tooa gi na da manata mamana, ma na tooa oro gi, gera ka manata mamana, ma gera ka aabulo fuana a Lord.

²² Haia, na uunulaa sulia na doo nae gi ka talofia na soefaataia i Jerusalem, ma na wane baita gera gi daka oodua a Banabas fui Antiok. ²³ Ma ana si kada nia e dao, nia ka aada haitamana a God e faadianaa tooa i seenae, ma nia ka eele asianaa, ma ka aare gera sui eeri gera ka ngasi ana manata mamanalaa gera gi ana a Lord. ²⁴ Haia, a Banabas nia na wane diana ma na fiimamanaa nia ka rigita, ma ka fungu ana Aanoedoo Aabu. Ma na tooa oro gi gera ka hafali manata mamanalaa ana Lord.

²⁵ Sui a Banabas ka lea fui Tarsus, e nani uria Saul. ²⁶ Si kada nia daotoona ana, nia ka talaia, daaro ka lea uria i Antiok. Ma daaro ka too i seenae sulia tee fe ngali. Ma daaro ka oofu fai nia tooa oro gi na gera manata mamana i seenae, ma daaro ka faatolomai gera. Haia, ma i Antiok na tooa gi da hafalia uria alangilana na tooa gi na da manata mamana ana <<Christian gi>>.

²⁷ Ma ana si kada nae, teni profet gi gera lea faasia i Jerusalem daka lea uria Antiok. ²⁸ Tee wane ada na hatana a Agabus e take, ma ka bae ana mamanaa ana Aanoedoo

Aabu, ka haea tara na uunifioloa baita tara ka liu lao molaagali. (Nia dao mai ana si kada Kadius e aaofia i Rom.) ²⁹ Ma na fafurongo gi, gera ka manata uria falelana si malefo fuana tooa gi na da manata mamana na gera too i Judea uria adomilada. Ma na tooa gi sui daka falea si taa na e bobola hai daka falea. ³⁰ Ma gera ka iilia si doo naa, ma gera ka falea si malefo fuana Banabas ma Saul hai daaro ka ngalia fuana wane baita gi ana soefaataia i seenae.

Gera iinokesia na soefaataia.

12

¹ Ma ana si kada nae, a Herod na aaofia nia ka iinokesia teni wane ana soefaataia. ² Ma ka oodua na wane ana oomea nia gi uria haungilana a James na aua a John ana naefe. ³ Ma si kada nia rikia na Jiu gi gera eele asianaa sulia na doo na nia e aadea, nia ka oodua na wane ana oomea nia gi daka dumulia laugo a Peter. (Nia aadea si doo na ana si kada ana Fafangaa da alangia ana <<Beredi na e langi ta iisi i laona>>.) ⁴ Ma i buira gera dumulia a Peter sui, gera ka aalua i laona beu ni kanilaa, ma fai bubulutaa ana wane ana oomea gi na gera folo usia, ma i laona bubulutaa nae gi, gera aalua fai wane laona tee bubulutaa. Sulia a Herod e manata uria ketolana a Peter i maana tooa gi buira na Fafangaa ana Lofogaa. ⁵ Ma a Peter ka too go ana lao beu ni kanilaa. Ma na tooa gi la soefaataia, gera ka fooa ago'ago asianaa fuana a God fua a Peter.

Na ensel e faahagaa a Peter faasia la beu ni kanilaa.

⁶ Ma ana fe rodo i nao suifetei a Herod kafi ketoa a Peter i maana tooa, a Peter e teo ana matangana roo wane fofolo gi. Gera kania ana roo si oko kakai halo, ma na wane fofolo gi gera ka folo laugo mai maana maehagaa ana beu ni kanilaa. ⁷ Ma ali'ali na ensel a Lord e lea mai ka take siana, ma na raralaa ka talafia laona kade beu ni kanilaa nae nia teo ana. Ma na ensel

e dau ana gwouna abana a Peter ka faaadaa, ka bae urii, <<O tatae ali'ali!>> Haia, na oko baa gi gera kania ana abana gi ka asia na ana faasia na abana gi. ⁸ Sui na ensel naa ka bae urii, <<O oofi ana maku oe, ma oko aalua tatae silipa oe gi aemu.>> Ma a Peter ka aade sulia. Sui na ensel ka bae lau urii, <<O fuu faafi oe ana maku ruruu baita oe, oko lea mai fai nau.>> ⁹ Ma a Peter ka lea sulia i maa faasia laona beu ni kanilaa. Ma nia langi kasi haitamana na doo gi na ensel na e aadea ana, na doo mamana, sulia nia manata hasa nia rikia go ana na faataia. ¹⁰ Sui na ensel naa fai nia a Peter daaro ka lea, daaro ka tafusia eetana wane fofolo, sui ruana wane lau, sui daaro kafi dao ana maa na gera haunginia ana kakai halo gi, na e lea kou uria fera. Ma na maa nae ka ifi go ana i talana fuadaaro, ma daaro ka haga kou. Ma si kada daaro fali sulia tala baita, ali'ali na ensel naa ka lea na ana faasia a Peter.

¹¹ Ma a Peter kafi haitamana na doo na e aadea ma ka bae urii, <<Haia, nau kufi haitamana nia e mamana. A Lord e oodua mai na ensel nia ma ka adomi nau eeri a Herod fai nia na tooa i Jiu gi, langi gera kasi haungi nau iilingia na da manata uria iililana.>>

¹² Sulia nia haitamana naa si doo na e aadea, nia ka lea fui luma ni Mary tee nia John Mark. Ma na tooa oro gi gera oogu lao luma nae, gera fooa ada. ¹³ Si kada a Peter e dao mai, nia ka take i buira maa, ka kidikidi. Ma tee haari raolaa i luma nae na hatana ni Roda e lea mai. ¹⁴ Ma si kada nia rongo haitamana lingeena a Peter, nia ka eele asianaa, ma ka langi si ifingia lau na maa. Nia e lalao ooli, ka faarongo fasi ana ana a Peter na e take mai maa. ¹⁵ Sui langi dasi manata mamana ana, ma gera ka haea nia e ooewanea. Sui nia e ununu dongaa ka bae urii, <<Nau ku bae mamana.>>

Sui gera oolisia gera ka urii, <<Na ensel nia naa.>>

¹⁶ Ma ana si kada nae laugo, a Peter ka kidikidi lau. Ma ana si

kada gera ifingia na maa, gera ka rikia a Peter, ma gera ka kwele asianaa. ¹⁷ Sui nia ka mamalafua fuada haia gera ka too aaroaro haia ka faarongo gera ana na a Lord e faahaga nia faasia laona beu ni kanilaa. Ma nia ka bae urii, <<Molu lea, molu ka faarongo ana doo nae gi fuana a James fai nia na tooa gi aai na da manata mamana.>> I buira nia e haea na doo nae gi sui, nia ka lea na ana uria ta gula ete.

¹⁸ Sui i ubongi, na ngalungalua baita ka nii matangana wane da fofolo gi, sulia da lalafusia na taa na e aadea a Peter. ¹⁹ Ma a Herod ka falea baelana haia gera ka nanisia a Peter. Ma langi gera kasi daotoona. Ma nia ka soea mai na wane fofolo gi, ka soeledi gera. Sui nia ka oodua na wane ana oomea nia gi hai daka haumaeli gera.

Ma i buira, a Herod ka lea faasia i Judea lea ka too i Sesarea.

Na maelana a Herod.

²⁰ Ma a Herod ka rakehasu asianaa fuana too i Taea ma i Saedon. Ma gera oofu gera i talada, sui daka lea siana a Herod. Suifetei dafi lea siana Herod, gera ka lea fasi ada siana a Blastus eeri ka adomi gera, sulia nia na wane baita laona luma a Herod. Sui gera lea siana a Herod, gera ka gania uria fanualama. Gera gania urinae, sulia na fera gera gi na da ngali fanga faasia na lolofaa na a Herod e Aaofia ana.

²¹ Haia, ma e dao ana fe dani baita na a Herod e aadafilia eeri ka ruufia ana maku ni aaofia, ma kafi gwouru ana gula ni gwourulaa ni aaofia hai ka faarai fuana tooa. ²² Si kada nia faarai ana, na tooa gi da rii daka urii, <<Na lingeena e langi si iilingia na lingeena wane, na lingeena e iilingia lingeena ta god!>> ²³ Ma ali'ali na ensel a Lord e lea mai ma ka kwaea Herod, sulia nia langi kasi hae initoo ana a God. Ma na waawaa gi daka ania, ma nia ka mae.

²⁴ Ma na baelana a God ka tagala ana fera oro gi, ma na tooa oro gi daka manata mamana ana.

²⁵ Ma a Banabas ma Saul daaro ka ooli mai faasia Jerusalem buira daaro faasuia na raa na gera falea fuadaaro. Ma daaro ka talaia a John Mark fai daaro.

Gera aadafilia Banabas ma Saul.

13

¹ Laona soefaataia i Antiok, teni profet ma na faatolomai gi gera too laugo: Banabas, Simion (baa gera alangia ana <<Bubulua>>), Lusius (faasia i Saeren), Manaen (baa da suluia fai nia a Herod na aaofia), ma a Saul. ² Ana si kada gera foasia ana Lord fai nia na aabu fangalaa, na Aanoedoo Aabu ka bae urii fuada, <<Molu aalua a Banabas fai nia a Saul fuagu uria iililana na raa na nau ku aadafili daaro uria.>>

³ Buira, gera aabu fanga ma gera fooa, sui gera ka aalua abada faafia na gwou daaro, sui gera ka oodu daaro.

I Saeprus.

⁴ Ma sulia na Aanoedoo Aabu e oodua Banabas ma a Saul, daaro ka lea uria i Selusia faasia i Antiok, daaro ka aato folo uria na aauua i Saeprus. ⁵ Si kada daaro dao ana fera i Salamis, daaro ka ainitalo ana baelana God laona Beu Aabu ni Figulaa gera Jiu gi. Haia, a John Mark e nii laugo fai daaro uria adomilaa daaro.

⁶ Haia, si kada gera lea faasia Salamis, daalu ka lea dongaa faafolo ana aauua nae uria i Pafos. Seenae, daalu ka kwaitodai fai nia tee wane hatana a Barjesus, na e rao ana aagalo gi. Nia naa na wane i Jiu ma ka haea nia na profet. ⁷ Nia na ruana nia na wane baita ana aauua nae hatana Sergius Paulus, na wane liotoo asianaa. Na wane baita nae ka soea a Banabas ma Saul siana, sulia e dooria ka rongoa baelana a God. ⁸ Sui a Barjesus na e rao ana aagalo, hatana Elaemas ana baelaa i Grik, nia take usida, nia ka iilili uria usilana wane baita nae faasia manata mamana ana Jesus. ⁹ Sui a Saul baa da alangia ana Paul, nia

ka fungu ana Aanoedoo Aabu, ma ka bubu tete ana wane nae rao ana aagalo, ¹⁰ ka bae urii, <<Oe o iilingia a Satan! Oe naa na maalimaea ana doo diana gi sui, ma oe oko haitamana asianaa laugo na kwalukaela sugelaa ta'a gi, ma sulia dani oko hasi uria bulasilana mamanaa a God ana sugea gi. ¹¹ Haia, a Lord tara ka falea na kwakwaelaa fuamu ana si kada nae naa. Na maamu ka rodo, ma oko langi osi rikia tesi doo sulia si kadamanga.>>

Ma ana si kada nae ua go, Elaemas ka too matafana si bulubulualaa e afu faafia na maana gi, ma ka faligalogo na ana uria nanilaa uria ta wane haia ka dau ana abana haia ka talaia. ¹² Ma na wane baita naa, si kada nia e rikia na doo nae gi, nia ka manata mamana ana a Jesus, ma ka kwele asianaa ana faatolomailaa daaro sulia a Lord.

Da too i Antiok maefera la lolofaa i Pisidia.

¹³ Sui a Paul ma oote wane gi na da lea fai nia, daalu aato faafolo mai faasia i Pafos, ma gera ka dao i Perga, maefera i Pamfilia. Ma a John Mark ka lugasi daalu i seenae, ma ka ooli fui Jerusalem. ¹⁴ Sui gera lea faasia i Perga, gera ka dao i Antiok, maefera la lolofaa i Pisidia. Haia, ana maedani Sabat, daalu ka lea lao Beu Aabu ni Figulaa, ma daalu ka gwouru. ¹⁵ Buiru na iiduidulaa gi faasia na Kwaieresia a Moses gi ma na kekedelaa gera profet gi, na wane baita gi ana Beu Aabu nae daka falea na baelaa fuada daka urii, <<Oote waihaasi ae, lea molu too ana teni si baea ni kwaiareia fuana tooa naa, gemelu dooria molu ka faarai fuada.>>

¹⁶ Haia, a Paul e take, ma ka mamalafuu ana abana haia daka aaroaro, ma ka hafali faarai ka urii, <<Tooa i Jiu gi, ma i gamu tooa maadiu na mu too i see uria fooasilana a God, mu fafurongo nau! ¹⁷ Na God gia tooa i Jiu gi, nia e aadafilaa koo gia gi ma ka aadea gera ka oro ana si kada gera too i Ejipt na langi fera gera. Sui a God ka oolifai gera

faasia i Ejipt ana mamanaa baita nia. ¹⁸ Ma sulia fai aakwala fe ngali, nia aadasuli gera laona aanogwou. ¹⁹ Nia ka labasia fiu gule bara gi i Kanan, ma ka aalua tooa nia gi gera ka nauhata ana gano nae ²⁰ buira fai talange ma lima aakwala fe ngali.

<<I buira, nia ka falea wane gi ni keketolaa uria baitalaa usida, lea ka dao ana si kada a profet Samuel. ²¹ Ma ana si kada gera gani uria ta aaofia, a God ka filia a Saul uria aaofialaa fuada. A Saul na wela nia a Kis, faasia gule bara a Benjamin. Ma ka aaofia fuada sulia fai aakwala fe ngali. ²² Sui a God e lafua a Saul, ma ka aalua a David ka aaofia fuada. Ma a God ka bae urii sulia a David, <A David, na wela a Jesi, nia naa na gwoungue wane na nau ku dooria, nia na wane haitamana ka iilia si doo gi na nau ku dooria nia ka iilida.> ²³ Haia, a Jesus nia na wane ana kwalafaa David, na God e aalu nia ka aalu wane ni faamourilaa fuana tooa i Israel, iilingia nia bae aalualu na ana. ²⁴ Suifetei Jesus kafi hafalia na raolaa nia, a John e ainalongainia fuana tooa gi sui i Israel hai gera ka oolitai manata faasia aade ta'alaai gi, ma daka siuabu. ²⁵ Haia, ma ana si kada John e garangia ka faasuia na raoa naa nia iilia, nia ka bae urii fuana tooa, <Gamu manata hasa nau ni tei naa? Nau langi lau na wane na molu kwaimaasimaasia. Nia tara ka lea mai burigu, ma nau langi kusi faorana uria lafulana tatae silipa nia gi faasia na aena.>

²⁶ <<Haia, gamu waihaasi nau gi kwalafaa a Abraham ma ni gamu tooa maadiu gi ma muka nii see uria fooasilana a God, fuagolu naa a God ka falea mai na baea ni mouria. ²⁷ Haia, ma na tooa na da too i Jerusalem ma na wane baita gera gi, langi dasi haitamana hasa a Jesus nia na wane faamouri ma langi dasi haitamana go na baelana profet gi na gera iidumia sulia dani ana maedani Sabat gi. Ma gera ka faamamana ada baelana profet gi

ana ketolana a Jesus. ²⁸ Sui boro langi gera kasi daotoona go tesi doo na e aadea hai gera ka haumaelia, ma gera ka gania Paelat eeri ka haumaelia. ²⁹ Ma i buira gera aadea si doo gi na Kekedelaa Aabu e haea suli nia, sui gera ka lafu nia faasia na airarafolo, ma gera ka aalu nia lao kwaingeia. ³⁰ Sui, a God ka tataea faasia maea. ³¹ Ma ana maedani oro gi, tooa na da liliu fai nia faasia Galili uria Jerusalem, gera ka rikia laugo. Ma si kada naa, gera ka uunuunu sulia fuana tooa i Israel. ³²⁻³³ Nia naa, gemere i seenaa mere ka ngalia laugo mai si Faarongolaa Diana nae fuagamu. Sulia si taa baa God e bae aalualu ana fuana koo gia gi tara nia ka aadea, nia e aadea naa fuaga na ooliolitada, ana tataelana Jesus uria mouria. Sulia a God e haea ana ruana Sam i laona buka Sam gi, <Oe naa Wela nau. I tara'ena nau hau ana na Maa oe.> ³⁴ Haia, ma si doo naa na God e haea sulia na tataelana faasia na maea, ma afetai lau nia ka fura, <Tara nau kuka faadiana oe ana na falelaa mamana aabu gi iilingia laugo na nau ku bae aalualu ana fuana David.> ³⁵ Nia mamana asianaa, sulia nia haea laugo laona tee kade Kekedelaa Aabu aai ka urii, <Oe langi osi faalamainia wane ni raoa aabu oe ka mae ma ka fura.> ³⁶ A David e iilia na taa gi na a God e manata uria fuana ana si kada nia e mouria ua. Sui nia ka mae, ma gera ka aalua la kwaingeia i ninimana koo nia gi, sui na nonina ka fura. ³⁷ Haia, a Jesus na wane na God e tataea faasia na maea, na nonina ka langi si fura. ³⁸⁻³⁹ Oote waihaasigu, gamu sui go muka haitamana diana ana, a Jesus naa na melu ainalo ana siagamumu ma na faarongolaa na sulia manata lukelana aade ta'ala gamu. Ma muka haitamana laugo ni tei gera na da manata mamana ana a Jesus, tara a God ka lukea aade ta'ala gera gi faasida, na kwaieresia a Moses gi e langi kasi bobola uria lukelana ta'ala faasi gamu. ⁴⁰ Muka aadasuli gamu, eeri si taa gi na

profet gi da bae sulia kasi dao ani gamu, ⁴¹ daka urii, <Gamu tooa na mu kwaibala faafi, aada fasi, ma muka kwele ma muka mae. Sulia ana raoa na nau ku iilia ana si kada na mu mouri ana, na raoa nae langi musi manata mamana go ana, sui boro ana lea so ta wane ka talamatai nia fuagamu.>>>

⁴² Ma si kada Paul ma Banabas daaro haga faasia na Beu Aabu ni Figulaa, na tooa gi daka ganida eeri daka ooli lau mai ana ruana maedani Sabat, eeri gera ka faarongo gera lau ana doo naa gi. ⁴³ I buira na tooa gi da lea faasia na ooguogua naa, na tooa oro gi i Jiu ma na tooa maadiu oro gi na da hau ana tooa Jiu gi, daka lea sulia a Paul ma a Banabas. Ma daaro ka faarai fuada fai nia na aarelada uria tasa dongaalaa ana manata mamana ana na dianalaa nia a God.

⁴⁴ Ma ana fe dani Sabat i buri, e garangia na tooa gi sui i laona na fera naa, gera dao uria na rongolana na baelana a Lord. ⁴⁵ Ma si kada na tooa i Jiu gi da rikia na figura baita nae, daka kwaifii baita. Ma daka aefaraa na doo nae gi na a Paul e haea, ma daka bae tataga fuana. ⁴⁶ Sui a Paul ma a Banabas daaro ka bae rara'a fetei, daaro ka urii, <<Nia bobola fuana mere ka bae sulia na baelana a God fuagamu totongenao. Sui, muka oote gamu ana, ma muka faatania hasa langi musi faorana uria ngalilana mouria firi. Nia naa, gemere mere ka tafusi gamu, ma mere ka lea na amere siada na tooa maadiu gi. ⁴⁷ Sulia a Lord e oodu gemere ka urii, <I nau ku aalu oe oko iilingia na kwesu fuada na tooa maadiu gi, sulia tara tooa gi la molaagali teefou tara daka haitamana gera mouri suli oe.>>>

⁴⁸ Ma ana si kada na tooa maadiu gi da rongoa si doo naa, gera ka eele asianaa ma daka baelafea na faarongolaa nia a Lord. Ma na tooa gi na a God e filida uria na mouria firi, gera ka manata mamana naa.

⁴⁹ Ma na baelana a God ka tagala ana gula gi sui ana bali lolofaa nae.

⁵⁰ Sui, na tooa i Jiu gi gera ka gaea na wane naonao gi i laona na fera baita nae fai nia na geni baita ana tooa maadiu gi ma daka foasia a God. Ma na Jiu gi nae, gera ka hafalia na iinokesilana a Paul ma a Banabas, ma daka tari daaro faasia na bali fera nae. ⁵¹ Ma daaro ka kwaitafusia na aafufui gano gi faasia na ae daaro gi iilingia na mamalafooa fuagera, ma daaro ka lea na adaaro uria i Ikonium. ⁵² Ma na tooa i Antiok na da manata mamana gi daka eelee asianaa ma gera ka fungu ana na Aanoedoo Aabu.

I Ikonium.

14

¹ Haia, i Ikonium, a Paul fai nia a Banabas daaro lea iilingi daaro iilia sulia maedani Sabat la Beu Aabu ni Figulaa gera Jiu gi. Ma daaro ka bae rara'a fuana tooa gi, ma na tooa oro ana Jiu gi ma na tooa maadiu gi gera ka manata mamana ana a Jesus. ² Sui, na Jiu gi na da oote gera manata mamana, gera ka gaea tooa maadiu gi, ma gera ka labasia na manatada gi haia daka take usia na tooa na da manata mamana. ³ A Paul ma a Banabas daaro ka too lau seenae ana si kada tau, daaro ka bae rara'a sulia a Lord. Ma a Lord ka faamamana na baelada sulia na rakedianalaa nia e mamana ana falelana na mamana fuada uria iililana doo kwaibalatana gi. ⁴ Ma na tooa gi la maefera nae, gera ka tookita. Ta bali tooa fai nia Jiu gi, ma ta bali tooa fai nia na aposol gi.

⁵ Sui teni tooa maadiu gi fai nia teni Jiu gi ma na wane baita gera gi, daka manata uria iili ta'alaana aposol gi ma na uilada ana fou uria haumaelilada. ⁶ Ana si kada na aposol gi da haitamana, daaro ka tafi uria Listra ma i Derbe, maefera gi i Laekonia, ma uria na maefera galigalia gi. ⁷ Seenae, daaro ka ainitalo ana Faarongolaa Diana.

I Listra ma i Derbe.

⁸ Haia, tee wane e too i Listra na aena gi e mae. Nia tero ua go mai ana fitalana mai, ma ka langi

si fali ua go mai. ⁹ Nia e gwouru, ka fafurongoa baelana a Paul. Ma a Paul ka haitamana nia e manata mamana ma ka bobola tara nia ka guraa. Ma a Paul ka bubu tete ana, ¹⁰ ma ka bae rebaa fuana ka urii, <<O tatae, oko take o'olo ana aemu gi!>> Ma na wane naa ka tatae ali'ali, ma ka hafali liu kwailiu. ¹¹ Si kada figua na da rikia doo na a Paul e aadea, gera ka rii ana baelaa gera tooa i Laekonia, daka urii, <<Na god gi da hau na ana iimola gi, ma daka sifo na mai siaga!>> ¹² Gera ka alangia a Banabas ana Sus, ma a Paul gera ka alangia ana Hermes, sulia nia na wane lea doo ka babae gi. ¹³ Sui na fataabu fuana god Sus, na beu ni fooa nia e nii go ana i nonina fera, nia e lea ka ngalia mai bulumakau gi ma na tagana ai gi, ka aalua maana maehaga ana fera nae. Sulia nia fai nia na figua nae, gera dooria narelana na kwaisuusia fuana na aposol gi.

¹⁴ Ana si kada Banabas ma a Paul daaro rongoa taa naa tara daka iilia, daaro karia na maku ruruu daaro gi uria faatailana daaro oote daaro ana, ma daaro ka urii, ¹⁵ <<Oote wane ae, uria taa na molu ka dooria iililana si doo naa? Sulia gemere naa iimola gi laugo uusuli gamu. Gemere mere too i seenaa uria go ana ainitalongailana Faarongolaa Diana, uria bulasilagamu faasia na doo tatagwai gi eeri molu ka aabulo fuana a God momouri, na e haungainia i langi ma na molaagali ma na aasi ma na doo gi sui go na gera too i laona doo nae gi. ¹⁶ Ana si kada e sui na mai, nia faalamainia na tooa gi sui gera ka lea ada sulia kwaidooria gera gi. ¹⁷ Sui boroi ana ka urinae, sulia dani nia ka faatania nia ni tei na ana si doo diana gi nia iilida. Nia falea uuta fuagamu faasia i langi, ma ka falea si fufue doo ana si kada gera gi, ma nia ka falea fanga fuagamu, ma ka faafungua na mourilaa gamu ana noni eelee.>> ¹⁸ Sui boroi ana na aposol gi daka bae urinae, na figua na daka dooria ada falelana

kwaisuusia gera gi fuadaaro. Sui daaro ka luida.

¹⁹ Sui teni Jiu gi gera lea mai faasia i Antiok i Pisidia, ma i Ikonium, da lea mai daka fale baea fuana figua naa haia gera ka rake hasu fuana a Paul ma a Banabas. Ma gera ka ui fou na a Paul ma gera ka abalangai nia i maa faasia la fera, ma daka lugasia sulia gera manata hasa nia e mae naa. ²⁰ Sui ana si kada tooa na gera manata mamana da lea mai ma gera ka take galia a Paul, nia e tatae, ka ooli fai gera uria i fera. Sui ana fe dani i buira, a Paul ma a Banabas daaro ka lea uria i Derbe.

Daaro ooli lau mai fui Antiok.

²¹ A Paul ma a Banabas daaro ka ainitalo ana na Faarongolaa Diana la fera i Derbe, ma na tooa oro gi daka manata mamana ana a Jesus. Sui daaro ka ooli uria i Listra ma i Ikonium ma i Antiok la lolofaa i Pisidia. ²² Ma daaro ka faarigita na manata mamanalana gera na tooa na da manata mamana, ma daaro ka aare gera ana baelaa daaro gi eeri na manata mamanalaa gera gi ka ngasi. Ma daaro ka haea, <<Suifetei gia fi ruu la Initooa a God, gia ka daotoona naa mone agolu na afetailaa oro gi.>> ²³ Ma ana fera nae gi sui, daaro ka aadafilina na wane baita gi fuana na figulana tooa a God gi. Ma ana na foalaa ma na aabu fangalaa, daaro ka faleda fuana a Lord, na wane na da manata mamana ana.

²⁴ Sui daaro ka lea faasia i Pisidia, daaro ka dao i Pamfilia. ²⁵ Ma daaro ka ainitalo ana na Faarongolaa Diana la fera i Perga, sui daaro ka lea uria i Atalia. ²⁶ Sui daaro ka lea ana baru faasia i seenae, daaro ka lea uria i Antiok, na fera baa da fale daaro fuana a God hai ka adomi daaro fai nia si raoa na daaro faasua naa.

²⁷ Ma ana si kada daaro dao ana i Antiok, daaro ka oogua na tooa gi la soefaataia, ma daaro ka faarongo gera ana na doo gi sui na a God e aadea ani daaro. Ma daaro ka faarongo ana na tala a God e ifingia

fuana na tooa maadiu gi hai gera ka manata mamana. ²⁸ Ma daaro ka too tau i seenae fai gera na tooa na gera manata mamana gi.

Na ooguogua i Jerusalem.

15

¹ Haia, teni wane gi na da lea mai faasia i Judea uria i Antiok, ma gera ka hafali faatolomai fuana na tooa na da manata mamana gi da urii, <<E afetai muka mouri i langi lea e langi musi ole-mariko iilingia na kwaieresia a Moses e haea.>>

² Ma a Paul ma a Banabas daaro ka oolisuusuu baita asianaa fai gera sulia si doo naa. Ma gera sui daka aadafilina a Paul ma a Banabas ma teni wane manata mamana aai gi i Antiok, hai daka lea i Jerusalem uria na faarailaa fai nia na aposol gi ma na wane baita gi sulia si doo naa. ³ Ma na soefaataia ka oodu gera. Ma si kada gera lea ana, gera ka liu i Fonisia ma i Samaria ma gera ka faarongoa ana tooa sulia na tooa baa gi langi dasi Jiu da aabulo naa fuana a God. Ma na tooa gi na da manata mamana, si kada gera rongoa na faarongolaa nae, gera ka eele asianaa.

⁴ Si kada gera Paul da dao ana i Jerusalem, na soefaataia ma na aposol gi fai nia na wane baita gi daka gonitaida. Ma gera ka faarongo ana na doo gi na a God e iilia fai gera. ⁵ Sui teni tooa ana tooa na da manata mamana na gera Farisi gera take daka bae urii, <<Na tooa maadiu gi, lea gera manata mamana ana Jesus, gera ka ole-mariko ma gia haea fuagera ka roosulia laugo na Kwaieresia a Moses gi iilingi gia na Jiu gi.>>

⁶ Ma na aposol fai nia na wane baita gi, gera ka oogu uria faarailaa sulia si doo nae. ⁷ Haia, ma buira gera faarai tee tau sui, a Peter e take, ka bae urii, <<Oote waihaasi nau gi ae, gomolu haitamana, e tau na mai a God e aadafilina nau faasi gamu eeri kuka ainitalo ana

Faarongolaa Diana fuana tooa maadiu gi, hai gera ka rongoa ma daka manata mamana. ⁸ Ma a God naa e haitamana manatalana wane gi sui, nia ka faatainia gonitailana ana tooa maadiu gi, ana falelana Aanoedoo Aabu fuada iilingia laugo na nia falea fuagolu. ⁹ Sulia langi ta eefalaa i matanga gia fai ni daalu. Nia ka manata lukea na aade ta'alaa gera gi sulia da manata mamana ana Jesus. ¹⁰ Haia, a God langi kasi dooria haia molu ka falea na afetailaa fuada ana kwaieresia gi, sulia na koo gia gi ma ni gia boro, langi gia si haitamana go na roolaa sulia. Haia, ma lea mu falea na afetailaa urinae fuana tooa na da manata mamana ana Jesus, tara a God ka rake hasui gamu. ¹¹ Ma tara gia ka langi si iili urinae, sulia gia haitamana gi mouri ana si falea a Lord Jesus iilingi gera laugo.>>

¹² Sui na ooguogua naa, gera ka too aaroaro si kada gera rongoa Banabas ma Paul daaro faarongo ana doo ni kwelelaa ana gi ma na doo kwaibalatana gi na a God e iilia ani daaro siada tooa maadiu gi. ¹³ Ma i buira daaro faarai sui, James ka bae ka urii, <<Oote wai haasi nau gi ae, molu fafurongo nau fasi. ¹⁴ Simon e bae kafi sui go kou sulia a God e faatainia na aadasulilaa nia fuana tooa maadiu gi ana ngalilana tooa faasida eeri gera ka aalua tooa nia. ¹⁵ Ma na profet gi da bae urinae laugo, iilingia na Kekedelaa Aabu e haea, ¹⁶ <A Lord e bae urii, I buira, tara nau ku ooli mai, ma tara kuka taea na beu a David na e asia. Nau kuka taea ooretana si doo ana, ma kuka faatakea lau. ¹⁷ Haia, na tooa ete gi, tara gera ka lea mai siagu, ma gera na tooa maadiu, na nau ku soeda gera ka aalua na tooa nau. ¹⁸ A Lord naa e haea, na nia faarongo ua na mai ana si doo naa.>>> ¹⁹ Haia, a James e tasa dongaa ana baelana ka urii, <<Na manatagu hasa langi golu kasi falea lau tesi afetailaa fuana tooa maadiu gi na gera aabulo sui naa fuana a

God. ²⁰ Nia diana golu kekede fuada, golu ka faarongo gera ana langi dasi ania ta fanga na gera kwaisuusi ana fuana nunuidoo, ma gera ka aada-suli gera faasia na ooelaa, ma langi dasi ania laugo ta doo momouri na gera lioa, ma langi dasi ania laugo ta abu. ²¹ Sulia na kwaieresia a Moses gi, gera iidumia ua na mai i laona Beu Aabu ni Figulaa gi sulia dani ana maedani Sabat, ma na baelana gi gera ka ainitalongainia sui naa la maefera gi sui.>>

Si kekedelaa fuana tooa maadiu gi.

²² Sui na aposol gi ma na wane baita gi ma na soefaataia gi sui, gera ka filia teni wane ani gera, eeri gera ka ooduda uria i Antiok fai nia a Paul ma a Banabas. I gera da filia a Judas na da alangia ana Barsabas ma a Silas, sulia na tooa da manata mamana gera ka manata baita ani daaro. ²³ Ma daka falea si kekedelaa naa fai daalu urii, <<I gemelu na aposol gi ma na wane baita gi, na aua gamu gi ana a Lord, melu falea kou si baea diana gi fuagamu na haasi gami gi na tooa maadiu, na mu too i Antiok ma i Siria ma i Silisia. ²⁴ Gemelu melu rongoa haso teni wane ani gemelu na da lea kou ma daka falea na manata a'abolaa fuagamu ana baelada. Haia, gemelu langi melu si oodu gera uria iililana si doo naa. ²⁵ Nia naa, melu ka bae oofu, ma melu ka aalafaafia na fililana teni wane ni ngali baelaa gi haia melu ka ooduda kou siagam. Tara gera ka lea kou fai nia ruana diana gia gi a Paul ma a Banabas. ²⁶ I daaro naa roo wane na daaro lugasia na mourilaa daaro uria na raolaa fuana a Lord gia a Jesus Christ. ²⁷ Haia, melu ka oodua laugo kou a Judas ma a Silas eeri daaro ka tala bae adaaro sulia na doo gi na melu kedea kou. ²⁸ Sulia na Aanoedoo Aabu fai ni gemelu, melu aalafaafia, langi melu si aalua lau tesi afetailaa i fafo gamu. Si doo naa gi go ana na muka roosulia naa:

²⁹ E langi musu ania ta fanga na da kwaisuusi ana fuana na nunui doo gi, ma e langi musu ania na abu. Ma ka langi musu ania ta doo momouria na da lioa. Ma muka too faasia na ooeoelaa. Ma lea so mu too faasia na doo nae gi, nia diana asianaa.>>

³⁰ Haia, gera oodua na wane naa gi na da ngali faarongolaa, daka lea uria i Antiok. Ma gera oogua na tooa gi na da manata mamana sui, ma gera ka falea na taa gi na gera kedea fuada. ³¹ Ana si kada na tooa naa gera iidumia sui ana, gera ka eele asianaa, sulia na baea naa gi ana kwaiareilaa. ³² Ma a Judas ma Silas, na daaro na profet gi, daaro ka bae tau fuada, ma daaro ka falea ramoramo a ma na rigita fuada. ³³ Ma i buira daalu too i seenae sulia aange maedani sui, na oote waihaasina gi gera ka oodu daalu lao fanualama ma daalu ka ooli siada na tooa baa gi da oodu daalu mai. ³⁴ Ma a Silas ka manata haso ka too go ana i seenae i Antiok.

³⁵ Ma a Paul ma Banabas daaro ka too lau i Antiok. Ma daaro fai nia na tooa oro gi daka faatolomai fai nia ainitalolaa ana baelana a Lord.

Paul ma Banabas daaro tookita.

³⁶ Buiira aange fe sinali sui, a Paul ka bae urii fuana Banabas, <<Goro ooli lau hai goro ka maatoona oote wai haasi gia baa gi ana maefera baa gi goro ainitalo mai ana na baelana a Lord, eeri goro ka haitamana gera utaa.>> ³⁷ Haia, a Banabas e dooria ana hasa a John Mark ka lea fai daaro. ³⁸ Sui a Paul na manatana hasa langi kasi diana fuana a John Mark ka lea fai daaro sulia i nia e ooli faasi daaro i Pamfilia ma ka langi si tasa dongaa fai daaro uria na faasuilana na raolaa. ³⁹ Ma a Paul fai nia Banabas daaro ka ngatangata i matanga daaro, ma daaro ka tookita daaro kwailiu. Haia, a Banabas e talaia Mark, daaro ka faafolo uria Saeprus. ⁴⁰ Haia, a Paul ka aadafiliala a Silas, haia daaro ka lea. Ma na oote waihaasina nae gi gera ka oodu daaro buira gera fale daaro fuana a Lord hai ka aadasuli

daaro. ⁴¹ Ma daaro ka lea ma daaro ka liu i Siria ma i Silisia, ma daaro ka faarigita na soefaataia gi seenae.

Timothy e lea fai nia a Paul ma a Silas.

16

¹ Haia, a Paul e lea ma ka dao i Derbe ma i Listra. Ma tee wane manata mamana hatana a Timothy e too i seenae. Ma ni tee nia laugo na geni e manata mamana ma nia na geni i Jiu, ma na maa nia na wane i Grik. ² Na oote waihaasina gi sui ana a Lord i Listra ma i Ikonium gera ka hae diana asianaa ana a Timothy. ³ Ma sulia a Paul e dooria a Timothy ka lea fai daaro, nia ka ole-mariko ana. Nia iilia si doo nae, sulia na Jiu gi sui go da too ana fera nae gi, gera haitamana sui go na maa nia a Timothy nia na wane i Grik. ⁴ Ma ana si kada gera lea ma daka liu ana maefera gi, gera ka falea na kwaieresia gi fuana tooa na da manata mamana gi, na kwaieresia gi na aposol gi ma na wane baita gi da kedea i Jerusalem. Ma gera ka hae fuana tooa hai gera ka roosulia. ⁵ Ma gera ka faarigita na fiimamanalaa lao soefaataia gi, ma sulia dani na tooa faalu gi laugo gera ka hafalia manata mamanalaa.

Kada Paul e rikia faataia.

⁶ Ma daalu ka liufia lolofaa gi i Frigia ma i Galesia, sulia na Aanoedoo Aabu e lui daalu langi daalu si ainitalo ana Faarongolaa Diana ana lolofaa i Asia. ⁷ Si kada daalu dao ootofana Misia, daalu ka iili uria lealaa i Bitinia. Sui, na Aanoedoo a Jesus ka langi si faalamai daalu. ⁸ Nia naa, daalu ka tasa na adaalu faasia i Misia ma daka lea uria i Troas. ⁹ Ma ana fe rodo nae daalu teo seenae, a Paul ka rikia na faataia. Nia rikia tee wane i Masedonia e take ma ka gania ka urii, <<O lea mai i Masedonia eeri oko adomi gemelu!>> ¹⁰ Sui ana si kada a Paul e rikia na faataia naa, melu ka aade aagau naa uria lealaa uria i Masedonia, sulia melu haitamana a God e soe

gemelu eeri melu ka ainitalo ana Faarongolaa Diana fuana tooa gi i seenae.

Ni Lidia e manata mamana ana a Jesus.

¹¹ Sui melu lea faasia i Troas ana faka, melu ka faafolo uria Samotres, ma fe dani buira, melu ka lea fui Neapolis. ¹² Faasia i seenae, melu ka lea tala i tolo uria i Filipae, na maefera naonao i Masedonia, maefera tooa i Rom da haungainia ma daka too ana. Melu ka too lao maefera nae sulia aange maedani. ¹³ Haia, ana maedani Sabat, melu lea faasia fera nae, melu ka lea uria abana tee kafo, sulia na melu manata hasa gula ni foalaa gera Jiu gi e nii i seenae. Sui melu gwouru, melu ka faarai fuana geni gi na gera oogu i seenae. ¹⁴ Tee aai ana aai nae gi na gera rongo gemelu naa ni Lidia, faasia i Taetaera, nia lea doo ka faafoli ana maku gi na e mala kekeroa. Nia lea doo ka foasia laugo a God, ma a Lord ka adomia na manatana eeri nia ka fafurongoa a Paul uria na doo gi na nia haeda. ¹⁵ Sui ni nia fai nia na tooa gi la luma nia, gera ka siuabu. Ma nia ka soe gemelu ka urii, <<Lea so molu ka manata haea nau ku manata mamana ana a Lord mamana go, haia molu lea mai molu ka too i luma nau.>> Ma gemelu ka too i luma nia sulia na baelana.

Lao beu ni kanilaa i Filipae.

¹⁶ Ana tee maedani si kada melu lea uria gula ni foalaa, melu ka kwaitodai fai nia tee haari rao o'oni na aagalo ta'a e nii ana. Sulia na aagalo nae, lea doo ka haea fuana tooa gi ana na taa gi na tara ka dao mai fuada. Ma nia ka ngalia na malefo oro ana raoa nae, ma na tooa na da nauhata ana, gera ka ngali malefo nae gi. ¹⁷ Ma na haari naa ka lea sulia a Paul ma ni gemelu, ma nia e rii ka urii, <<Na wane naa gi, gera na wane ni raoa God na doo ana initoo liu. Gera ka faarongo gamu ana tala ni mouria.>>

¹⁸ Nia iilia si doo naa sulia fe dani oro, lelea a Paul rakena ka

hasu, ma e aabulo fuana ka bae urii fuana aagalo nae, <<Ana hatana a Jesus Christ, nau ku oodu oe oko haga mai faasia na haari naa!>> Sui na aagalo nae ka haga ua go mai ana si kada nae. ¹⁹ Ma si kada na tooa na da nauhata ana haari na gera haitamana na raoa nia na ana aagalo e sui naa, ma tara langi dasi ngalia malefo naa faasi nia, gera ka daua a Paul ma a Silas, ma gera ka abalangai daaro siana na tooa baita gi i maana uusia. ²⁰ Gera ka talai daaro mai siana wane baita gi faasia i Rom, ma gera ka bae urii, <<Na roo wane naa gi daaro roo wane i Jiu gi ma daaro ka falea na afetailaa fui laona fera golu naa. ²¹ Daaro ka faatolomainia na malutaa gi na e take usia na kwaieresia golu gi. Sulia golu tooa i Rom ana naa, ma e afetai asianaa fuana golu ka lea sulia na malutaa daaro gi!>> ²² Haia, na tooa oro na da oogu, gera ka hafalia gumulilaa daaro. Ma na wane baita gi gera ka karia na maku a Paul ma a Silas, ma gera ka fale daaro hai gera ka rabusi daaro. ²³ Buira da rabusi baita asianaa ani daaro sui, gera ka aalu daaro la beu ni kanilaa, ma gera ka haea fuana wane na e folo usia na beu ni kanilaa naa hai ka bilake ngasi usi daaro. ²⁴ Ma na wane fofolo naa, si kada nia e rongoa na baelaa nae gi, nia ka ngali daaro ka aalu daaro la kade beu i lalo, sui ka kani faafia na aedaaro gi fai nia na kade ai gulu.

²⁵ Haia, si kada e bobola fai nia oogotouna na rodo, a Paul ma a Silas daaro fooa ma daaro ka nguulia na nguu gi fuana a God. Ma na tooa na da too laugo la beu ni kanilaa nae daka fafurongo ada daaro. ²⁶ Ma ali'ali na aanuanu baita ka gelo na beu ni kanilaa nae, ma na ngadolana beu nae boro ka gelo naa laugo. Haia, na maa gi ana beu nae ka ifi teefou, ma na oko ana kakai halo na da kani faafia ana tooa nae gi la beu ka luke teefou faasida. ²⁷ Ma na wane fofolo naa e tona mai faasia na teolaa, ma ka rikia na maehaga gi e

ifi sui, ma ka manata hasa na tooa baa gi na da kani faafida da tafi sui naa. Ma nia ka lafua naefe nia ka doori hai so ka haungi nia na ana i talana, sulia nia haitamana tara na wane baita nia gi tara daka haungi nia lea na tooa naa gi da tafi. ²⁸ Ma a Paul e rii baita ka urii, <<Langi osi aadea tesi doo ani oe i talamu! Gemelu too sui go amelu i seegi!>>

²⁹ Ma na wane fofolo na ka soe uria ta kwesu, ma ali'ali ka ruu i beu fai nia na lelebelaa, ma ka boururu maana aena a Paul ma a Silas. ³⁰ Sui nia ka talai daaro i maa, ka soeledi daaro ka urii, <<Roo wane baita nau gi ae, taa na tara kuka aadea eeri kuka mouri?>>

³¹ Daaro oolisia daaro ka urii, <<O manata mamana ana Lord Jesus hai oko mouri, ni oe fai nia na aebara oe.>> ³² Ma daaro ka ainitalo ana baelana a Lord fuana ma fuana na tooa gi laugo na gera too la luma nia. ³³ Ana kada e rodo nae ua go, na wane fofolo naa ka talai daaro, ka saufia ana mae ligiligia gi noni daaro, sui i nia fai nia na aebara nia, daalu ka ali'ali daka siuabu ua go. ³⁴ Sui nia ka talaia a Paul ma a Silas daalu ka lea uria luma nia, ma ka hangoni daaro. Ma ni nia fai nia na aebara nia gera ka eele asianaa, i sulia gera manata mamana na ana a God.

³⁵ Sui i ubongia, na wane baita gi i Rom gera falea baelada fuana wane baita gi ana oomea gera ka urii, <<Molu lea, molu ka faarongoa na wane fofolo baa haia ka faahagaa roo wane baa gi i maa faasia lao beu ni kanilaa baa.>>

³⁶ Haia, na wane ni fofolo naa e lea ka faarongoa a Paul ka urii, <<Na wane baita gi da haea mai fuagu ni oe fai nia a Silas tara moro ka haga na amoro i maa. Moro lea na ana si kada nae, sulia na kwaelaa nae e sui naa.>>

³⁷ Ma a Paul ka bae urii fuana wane baita gera gi wane gi ana oomea, <<Boroi ana e langi dasi keto gemere ana tesi doo, i gera da rabusi gemere sui naa i maana tooa oro gi. Haia, ma ni gemere laugo na wane

i Rom gi! Sui gera ka aalu gemere la beu ni kanilaa. Haia, ma si kada naa, gera ka doori oodu aagwa lau ani gemere. Langi asia go! Gemere dooria na wane baita gi i Rom ana naa, gera ka lea mai i see eeri gera ka faahaga gemere!>> ³⁸ Haia, na wane baita gera gi na wane ana oomea gi da lea, daka faarongo ana na baelaa nae gi siana wane baita gi i Rom. Ma ana si kada gera rongoa naa a Paul ma Silas daaro roo wane i Rom gi laugo, gera ka mou asianaa. ³⁹ Ma gera ka lea mai siadaaro, ma gera ka kwaimanatai fuadaaro. Sui gera ka talai daaro i maa faasia la beu ni kanilaa, ma gera ka gani daaro hai daaro ka lea na adaaro faasia fera nae. ⁴⁰ Kada a Paul ma a Silas daaro haga faasia beu ni kanilaa, daaro ka lea i lao luma ni Lidia. I seenae gera ka daotoona na tooa gi na da manata mamana, ma daaro ka falea na baea gi ni kwaiareia fuada, sui daaro fi lea naa adaaro.

I Tesalonika

17

¹ Sui a Paul fai nia a Silas daaro lea daaro ka liu i Amfipolis ma i Apolonia, sui daaro ka dao i Tesalonika, gula baa na Beu Aabu ni figulaa gera Jiu gi e too ana. ² Ma sulia na malutana, a Paul ka lea i Beu Aabu. Ma i seenae sulia oolu fe maedani Sabat, nia e faarai fai nia na tooa, ma ka bae sulia na Kekedelaa Aabu. ³ Nia ka talamatainia ma ka iidumia na Kekedelaa uria faamamanalaa na wane aadafililana a God ka nonifii ana ma sui ka tatae faasia maea. A Paul ka bae urii, <<A Jesus na nau ku ainitalongainia fuamolu naa, nia naa na wane aadafililana a God.>> ⁴ Ma bali ana tooa gera ka manata mamana, ma gera ka ado fai a Paul ma Silas, ma teni geni naonao oro gi laugo faasia la maefera nae fai nia teni tooa oro faasia i Grik gi na da manata baita ana a God.

⁵ Sui na tooa i Jiu gi gera ka kwaifii asianaa, ma gera ka konia wane ta'a gi na da liliu go ada

eeri gera ka oogu ana tee ooguogua ana tooa rakehasu gi. Ma gera ka faangalungalua asianaa na fera nae, ma gera ka kwaea luma a Jason, sulia gera dooria daotoona a Paul ma a Silas haia gera ka talai daaro siana na tooa gi. ⁶ Haia, ma si kada e langi gera kasi daotoo daaro, gera ka dumulia na ada a Jason fai nia teni oote tooa gi na da manata mamana, ma daka abalangai gera siana wane baita gi la fera, ma gera ka feengida daka rii urii, <<Tooa naa gera aadea asianaa doo ta'a gi la maefera oro gi! Ma daalu ka lea lau mai la maefera golu naa, ⁷ ma a Jason ka aaluda la luma nia. Gera sui go gera oia na kwaieresia nia gi na aaofia baita golu i Rom, sulia gera haea hasa tee aaofia lau na hatana a Jesus.>> ⁸ Sulia na baelaa nae gi, ka falea na ngalungalua baita fuana na figua nae fai nia na wane baita gi. ⁹ Haia, na wane baita gi gera ka suungainia a Jason fai nia na wane aai gi lau haia gera ka falea si malefo uria na lugasilaa gera. Sui gera ka lugasi gera naa.

I Berea.

¹⁰ Haia, ana si kada e rodo mai, na tooa gi na da manata mamana gera ka oodua Paul ma a Silas uria Berea. Kada daaro dao kou ana, daaro ka lea lao Beu Aabu ni Figulaa gera Jiu gi. ¹¹ Na tooa i seenae gera too ana maluta diana liufia na tooa i Tesalonika. Gera ka dooria asianaa uria rongolana taa na a Paul e haea gi, ma ana maedani gi sui go, gera iidumia na Kekedelaa Aabu eeri gera ka haitamana taa naa Paul e haea nia mamana. ¹² Haia, na tooa oro gi ani gera daka manata mamana, ma na geni naonao oro i Grik fai nia na wane oro gi laugo i Grik, gera ka manata mamana. ¹³ Sui, ana si kada na tooa i Jiu gi na gera too i Tesalonika gera rongoa a Paul e ainitalo laugo ana baelana a God i Berea, gera ka lea laugo mai i seenae, gera ka falea na rakehasua fuana na ooguogua na tooa eeri gera

ka ngalungalua. ¹⁴ Ma ali'ali na oote tooa gi na da manata mamana gera ka oodua a Paul uria fakana aasi. Haia, ma Silas ma Timothy daaro ka too na daaro i Berea. ¹⁵ Haia, ma na wane gi na gera talaia a Paul gera lea fai nia, gera ka dao mai Atens. Sui dafi ooli uria Berea fai nia si baelaa gi faasia a Paul fuana a Silas ma Timothy haia daaro ka lea ali'ali siana.

I Atens.

¹⁶ Ana si kada a Paul e too ana i Atens maasia a Silas ma Timothy, nia ka rakehasu i sulia nia e rikia na nunui doo oro gi uria fooasilana e too i laona fera nae i Atens. ¹⁷ Nia na nia ka faarai la Beu Aabu ni figulaa fai nia na Jiu gi ma na tooa maadiu gi na gera ka manata baita ana a God. Ma nia ka faarai laugo i maana uusia sulia dani fuana na tooa gi na da liliu go ada. ¹⁸ Haia, teni faatolomai gi ana tooa Grik gi na da alangida ana <<Epikurean>> ma <<Stoik>>, gera oolisuusuu laugo fai nia a Paul. Ma bali ada daka bae urii, <<Taa naa na wane lafe lalafusidoo naa dooria ka haea?>>

Haia, ma bali ana wane nae gi gera ka bae urii, <<Nia e bae oto sulia na god e'ete gi.>> Gera bae urinae sulia Paul e ainitalo sulia a Jesus ma na tatae oolilaa faasia na maea. ¹⁹ Ma gera ka talaia a Paul i naona na ooguogua na wane baita na da alangia ana <<Areopagus>>, gera ka bae urii, <<Gemelu dooria melu ka haitamana na faatolomaia faalu na o bae sulia. ²⁰ Sulia teni si doo na melu rongoa o haea nia e ete faasia na doo gi na melu rongoda i nao, ma melu ka dooria haitamana na malutada.>> ²¹ (Gera bae urinae, sulia na tooa i Atens ma na tooa na da lea mai uria toolaa i Atens, gera dooria faarailaa sulia ma na fafurongolana na taa gi na e faalu sulia dani.)

²² Ma a Paul e take i naona na ooguogua nae ana wane baita gi, ma ka bae urii, <<Gamua tooa i Atens, nau ku riki gamu mu dooria asianaa fooalaa. ²³ Sulia si kada ku liu la fera

gamu naa ma kuka rikia na gula gi lea doo molu ka fooma ana gi, ku aada kuka rikia na fuliere na da kedea ana na baelaa naa gi, <Fuana na God na langi gia si haitamana.> Haia, na doo na mu foosia na e langi musi haitamana, nia naa nau ku ainalongainia fuagamu naa. ²⁴ Na God na e haungainia na molaagali ma na doo gi sui i laona, nia na Lord usia i langi ma i aano, ma langi kasi too i laona beu aabu na wane e haungainia. ²⁵ Ma nia e langi kasi dooria go tesi doo na wane gi haitamana gera ka aadea fuana, sulia nia i talana ana naa nia falea mouria ma na doo gi sui fuana tooa gi sui. ²⁶ Sulia ana na hafalilana mai, a God e haungainia go tee wane, ma faasia tee wane nae nia ka haungainia na tooa oro e'ete kwailiu gi, ma ka aalu gera la molaagali teefou. Ma suifetei nia kafi haungaida, nia aalua si kada ma i fai naa tara gera ka too ana. ²⁷ Nia aadea si doo naa fuana gera ka nanisia ma tara gera kafi daotoona oto lea so gera ka nani uria. Haia, ma a God langi kasi too tau go faasi gia. ²⁸ Sulia ta wane baa e bae urii, <Sulia ni nia naa gia ka mouri ma gia ka gelo ma gia ka too.> Ma ta wane ana wane kekede gamu gi e haea laugo, <Gia laugo na wela nia gi.> ²⁹ Haia, sulia ni gia na wela nia gi, langi gia si manata hasa a God nia ta doo go ana mala ta nunui doo ana gold ma langi silva ma langi ta fou na wane go ana e haungainia ana haitamadooa nia. ³⁰ I nao ua, a God langi si iilia tesi doo si kada tooa gi langi dasi haitamana ua. Haia, ma ana si kada nae, nia haea naa fuana tooa gi sui ana fera gi sui eeri gera ka aabulo faasia na doo ta'a gi na da haitamana iililana. ³¹ Sulia nia e aalua naa fe dani eeri tara nia ka keketoa ana tooa gi sui. Na ketolaa nia e o'olo, ma nia ka aadafilina na tee wane eeri nia ka keketoa na tooa gi. Ma nia ka falea naa na faamamanalana fuana tooa gi sui

ana tataelana na wane nae faasia na maea!>>

³² Kada tooa gi gera rongoa a Paul e faarai sulia tataelaa faasia na maea, teni wane ada gera ka faawaela ada ana. Haia, ma bali ada gera ka haea, <<Gemelu dooria oko bae lau sulia si doo naa.>> ³³ Sui a Paul ka lea na ana faasia na ooguogua nae. ³⁴ Ma teni wane gera ka ado fai nia ma gera ka manata mamana. Haia, tee wane ada na a Dionisius, ta wane ana ooguogua ana wane baita gi. Ma tee geni hatana ni Damaris, ma teni tooa gi lau da manata mamana.

I Korint.

18

¹ I buria si doo naa, a Paul ka lea faasia i Athens, ka tasa uria i Korint. ² I seenae, nia ka kwaitodai fai nia tee wane i Jiu hatana a Akuila, na e futa i Pontus. Nia e lea mai faasia i Itali fai nia na afe nia ni Prisila, sulia na aaofia baita hatana Kladius e oodua na tooa i Jiu gi sui go gera ka lea faasia i Rom. Haia, a Paul e lea uria na rikilada. ³ Ma nia ka too ma ka rao ana fai daaro, sulia na raolana e bobola fai daaro ana haungailana babala ana maku gi, uria faafolilaa ana. ⁴ Ma nia ka faarai fai nia na tooa gi la Beu Aabu ni figulaa ana maedani Sabat gi hai ka bulasia manatana tooa i Jiu gi ma i Grik gi.

⁵ Sui ana si kada a Silas ma a Timothy daaro dao mai faasia i Masedonia, a Paul ka lugasia na raolaa nia, ma ana si kada gi sui nia ka ainalo ana Faarongolaa Diana, ma ka talamatai folaa ana fuagera Jiu gi na a Jesus nia na wane aadafililana a God. ⁶ Ma ana si kada gera oolisi rakehasu ana ma gera ka haea doo ta'a gi suli nia, nia ka tolo susuala ma ka kwae tafusia na aafuafui gano faasia maku nia gi, ma ka bae urii fuada, <<Lea langi molu si too ana mouria faalu faasia a God, gomolu i talamolulau laugo ana na molu iilia! Langi lau na garolaa nau. Haia, ita tara'ena ka lea alaa, nau tara kuka

lea na agu siana tooa maadiu gi.>>
 7 Ma nia ka lea faasi gera, ma ka lea ka too i laona luma tee wane maadiu na hatana a Titius Justus, na wane na lea doo ka fooasia laugo a God. Haia, na luma nia ka too laugo i maana Beu Aabu ni figulaa. 8 Sui a Krispus, na wane baita ana Beu Aabu nae, nia ka manata mamana ana Lord fai nia na tooa nia gi sui. Ma teni tooa oro gi laugo i Korint, gera rongoa baelana a Paul, ma gera ka manata mamana ana, ma gera ka siuabu.

9 Sui ana tee fe rodo, a Paul ka rikia tee faataia, ma a Lord e bae urii fuana, <<Langi osi mou, o tasa dongaa amu ana faarailaa fuada ma langi osi lugasia si raoa na o iilia. 10 Sulia nau ku too fai oe. Ma e afetai fuana ta wane ka aadea tesi doo uria labasilamu, sulia na tooa nau gi gera oro lao maefera naa.>> 11 Nia na aadea a Paul ka too i seenae sulia tee fe ngali ma oono fe sinali uria faatolomailana tooa ana baelana God.

12 Ma ana si kada na aafia baita i Rom e aalua Galio ka baita usia lolofaa i Gris, na tooa i Jiu gi gera ka oogu ma gera ka dumulia a Paul ma gera ka ngali nia siana Galio uria na ketolana. 13 Ma gera ka feengia daka urii, <<Na wane na e iiliili uria na talailana tooa eeri gera ka fooasia a God ana maluta na e ete faasia na kwaieresia gi.>>

14 Haia, ma si kada a Paul e dooria ka faarai ana, a Galio ka bae urii fuana tooa i Jiu gi, <<Na doo naa, lea so ta aadelaa ta'a ma langi so ta garolaa, nau haitamana kuka gwaromaabe fai gamu Jiu gi. 15 Sui, i sulia na oolisuusulaa gamu go ana gi sulia na baea gi ma na hata gi ma na kwaieresia gamu gi i talagamu, nia diana fuana molu ka olosia agamu i talagamu. Sulia i nau langi kusi falea na keketolaa uria na doo urinae gi.>> 16 Sui nia ka kwaetari daalu teefou faasia si gula na uria keketoa. 17 Ana si kada nae, gera ka dumulia a Sostenes, na wane baita ana Beu Aabu ni figulaa, ma

gera ka rabusia i maana fuli keketoa. Ma si aadelaa nae e langi kesi oga nia go a Galio.

Na oolilaa uria i Antiok.

18 Haia, a Paul ka too i Korint fai nia tooa gi na da manata mamana sulia maedani oro gi. Sui nia ka lugasi gera, ma ka faafolo ana faka uria Siria fai nia ni Prisila ma a Akuila. Ma suifetei daalu fi faafolo faasia i Kenkarae, ka olea iifuna eeri nia ka faatainia nia ka faamamanaa ta baelaa aalualu nia fuana a God. 19 Si kada gera dao i Efesus, a Paul ka lea faasia ni Prisila ma a Akuila, ma ka lea la Beu Aabu ni figulaa, ma ka faarai fai nia na Jiu gi. 20 Sui na tooa gi gera ka gani nia hai ka too tee tau faida, ma nia langi kasi aalafaafia. 21 Sui ana si kada nia lea ana, nia ka bae urii fuada, <<Lea so na kwaidoorilaa a God, nau tara kuka ooli lau mai siagamu.>> Sui nia ka faafolo faasia i Efesus.

22 Kada nia e dao ana i Sesarea, nia ka lea fui Jerusalem ma ka falea baea ni rakedianalaa fuana tooa gi la soefaataia. Sui nia ka lea fui Antiok. 23 Ma i buira nia too i Antiok sulia aange maedani, nia ka lea, ma ka liufia na lolofaa gi i Galesia ma i Frigia uria faangasilana tei gera na da manata mamana gi.

Apolos.

24 Ana si kada nae, tee wane i Jiu hatana a Apolos, na e futa i Aleksandria, nia e lea mai uria i Efesus. Nia na wane bae diana, ma nia ka haitama diana laugo ana Kekedelaa Aabu. 25 Ma nia ka haitamana ana maluta sulia a Lord, ma nia ka bae rigita ma ka faatolomai o'olo sulia a Jesus. Boro ana, nia haitamana go ana siuabulaa a John. 26 Ma nia ka hafali bae rara'a i laona Beu Aabu ni figulaa fuana tooa gi. Sui ana si kada Prisila ma Akuila daaro rongo nia, daaro ka soe nia uria na luma daaro, ma daaro ka faatai o'olo ana faatolomailaa mamana sulia a God. 27 Sui a Apolos ka manata uria lealaa i Gris. Ma na tooa na da manata mamana i Efesus daka adomi nia ana kedelaa fuana tooa gi na da

manata mamana na da too i Gris, hai gera ka gonitai nia si kada nia dao kou ana siada. Haia, si kada nia dao kou ana, nia ka kwai'adomi baita asianaa fuana tooa gi na da manata mamana ana Jesus ana na faadianalaa a God fuagera. ²⁸ Sulia si kada na tooa i Jiu gi da oolisuusuu fai nia, nia e bae rigita fai gera ma ka tasa ani gera. Sulia nia ka faatainia na Kekedelaa Aabu gi na e faamamana ana na a Jesus nia na wane aadafililana a God.

I Efesus.

19

¹ Kada a Apolos e too i Korint, a Paul ka liu ana fera gi la lolofaa nae lea ka dao i Efesus. Ma nia ka daotoona teni tooa da manata mamana ana a Jesus i seenae. ² Ma nia ka soeledi gera ka urii, <<Gomolu ngalia naa na Aanoedoo Aabu ana si kada mu manata mamana ana?>>

Ma daalu oolisia daka urii, <<I gemelu na rongolana boro na taa naa na Aanoedoo Aabu, e langi melu si rongoa.>>

³ A Paul ka soeledi gera lau ka urii, <<Siuabulaa taa naa mu ngalia?>>

Ma gera oolisia daka bae urii, <<Na siuabulaa a John.>>

⁴ Sui a Paul ka bae urii lau fuada, <<Na siuabulaa a John na doo fuana ni tei gera na da kari aabulo faasia na aade ta'alaa gera gi. Ma a John ka haea laugo fuana tooa i Israel gi, gera ka manata mamana ana na wane na tara ka dao mai i buira--a Jesus nae.>>

⁵ Ma si kada gera rongoa si doo naa, gera ka siuabu ana hatana Lord Jesus. ⁶ Sui a Paul e aalua na abana gi i fafoda, ma na Aanoedoo Aabu ka sifo faafida, ma gera ka bae ana na baelaa e'ete gi, ma gera ka bae sulia na baelana God. ⁷ Daalu bobola fai nia aakwala ma roo wane.

⁸ Ma sulia oolu fe sinali, a Paul ka ruu i laona Beu Aabu ni figulaa i Efesus ma ka bae rara'a fuana na tooa gi ma ka iiliili uria bulasilana na manatada sulia na Initooa

a God. ⁹ Haia, ma bali ada gera ka aaburongo, ma langi gera kasi manata mamana. Ma i naona tooa oro gi, gera ka haea baelaa ta'a gi sulia Faarongolaa Diana sulia a Lord. Sui a Paul e talaia na fafurongo gi gera ka lea faasida, ma sulia dani nia faarai fuana na tooa gi i laona beu a Taeranus ni figulaa. ¹⁰ Si doo na gera iilia sulia roo fe ngali. Nia naa na tooa gi sui na gera too la lolofaa i Asia, na Jiu gi ma na tooa maadiu gi, gera ka rongoa baelana a Lord.

Na wela a Skefa.

¹¹ Ma a God ka falea na mamanaa baita fuana a Paul eeri nia ka aadea na doo kwaibalatana gi ni kwelelaa ana. ¹² Ma lea da ngalia ta maku to'ou boroi ana maku nia gi siana ta wane na e matai, na wane nae tara ka akwaa naa. Ma na aagalo gi laugo daka haga faasia na tooa nae gi. ¹³ Haia, ma teni Jiu gi gera ka liliu sulia dani uria tarilana na aagalo gi. Ma gera laugo daka iiliili uria tarilana na aagalo gi ana hatana Lord Jesus. Gera bae urii fuana aagalo ta'a gi, <<Nau ku oodu gamu ana hatana Jesus, na a Paul e ainitalo ana.>> ¹⁴ Na fiu wela wane nia na Fooanigwou gera Jiu gi na hatana a Skefa na da aadea si doo nae.

¹⁵ Sui na aagalo ta'a na ka oolisia daka urii, <<Nau ku haitamana a Jesus, ma nau kuka haitamana laugo a Paul. Haia, ma ni gomolu, gomolu ni tei naa?>>

¹⁶ Haia, na wane na aagalo ta'a na e nii ana ka tolofi daalu, ma ka kwae daalu. Ma daalu ka tafi aukama faasia luma wane nae fai nia na mae raunga gi noni daalu.

¹⁷ Ana si kada na tooa Jiu gi ma na tooa maadiu gi da too i Efesus gera rongoa si doo naa, gera ka mou asianaa, ma gera ka faabaita asianaa hatana Lord Jesus. ¹⁸ Ma na tooa oro ana tooa na da manata mamana, gera lea mai gera ka bae ma daka faatainia na aade ta'alaa gera gi. ¹⁹ Ma tooa oro ada na da rao ana aagalo ta'a gi, gera ka ngalia

mai na buka gera ana raolaa sulia na aagalo gi, ma gera ka suungida i matangana figura. Ma gera aalu oofua na liulana na buka nae gi, ma nia ka dao ana lima aakwala tooni malefo. ²⁰ Sulia raolaa ana mamanaa urinae, nia aadea baelana Lord ka tagala ma na tooa oro gi gera ka manata mamana ana.

Na ngalungalua i Efesus.

²¹ Buiru na doo nae gi sui, a Paul ka manata uria lealaa ana fera gi laona lolofaa i Masedonia ma i Gris, ma ka tasa uria i Jerusalem. Ma a Paul ka bae urii, <<Buiru ku lea i see loko sui, nau ku dooria laugo kuka lea uria i Rom.>> ²² Ma nia ka oodua a Timothy ma a Erastus na roo wane kwai'adomi nia gi i Masedonia, si kada nia too ua kou ana i Asia.

²³ Haia, ma ana si kada nae baa na afetaia ka fuli i Efesus sulia na Faarongolaa Diana a Lord. ²⁴ Haia, tee wane hatana a Demetrius nia na wane haungailana na doo gi ana silva, ma nia ka haitamana haungailana na gala nunui doo gi ana beu aabu fuana na god geni hatana ni Atemis. Ma na raolaa a Demetrius ka faatodadooda asianaa na tooa na gera rao fuana. ²⁵ Ma nia ka soeda uria oogulaa fai nia na wane aai na da iilia laugo na raa na gera iilia. Ma nia ka bae urii fuada, <<Oote wane ae, gomolu haitamana na todadoo golu na e lea mai faasia na raa na golu iilia ana haungailana na beu aabu gi. ²⁶ Haia, ma ni gomolu rikia ma molu ka rongoa i talamolu ana si doo na a Paul e iilia naa. Nia e haea na god gi na wane gi da haungaida, gera langi lau na god mamana gi. Haia, ma sulia nia e bae urinae, na tooa oro gi na manatada ka bulasi i seegi i Efesus ma na maefera oro gi lao lolofaa i Asia. ²⁷ Haia, lea urinae, tara na tooa gi daka hae ta'a oto ana raolaa golu naa gi. Langi lau taifilia si doo nae, ma tara tee doo ka ta'a laugo na tara na beu aabu nia god geni baita golu ni Atemis na doo tatagwai na ana, ma na babaitaa nia

tara ka langi naa. Ma nia na god na tooa i Asia gi sui go ma na molaagali sui go na gera fooasia!>>

²⁸ Kada na figura nae gera rongoa baelaa nae gi, na rakeda ka hasu asianaa, ma gera ka rii baita gera ka urii, <<Ni Atemis na god i Efesus na e baita ka tasa!>> ²⁹ Sui na ngalungalua ka tae la maefera baita nae. Ma gera ka dumulia a Gaius fai nia Aristakus, roo wane faasia Masedonia na daaro lelea fai nia a Paul, ma gera ka abalangai daaro uria si gula na lea doo tooa gi gera ka oogu ana. ³⁰ Haia, a Paul e dooria ka lea i naona figura nae, sui na tooa na gera manata mamana na gera ka luia. ³¹ Ma teni wane baita gi ana lolofaa nae na gera ruana fai a Paul, gera laugo daka falea na baelaa uria ganilana langi kasi lea ana si gula na gera figu ana. ³² Ma na ngalungalua lao ooguogua nae ka baita. Ma teni tooa da rii daka haea na ada tesi doo, ma teni tooa aai daka haea naa laugo ada tesi doo ete, sulia na orolana tooa langi dasi haitamana go si taa naa gera oogu mai uria. ³³ Ma teni tooa da manata hasa a Aleksanda na aadea ta doo garo, sulia na tooa i Jiu gi gera ka oodu nia i naona figura. Sui a Aleksanda ka mamalafoo fuana figura ana abana uria na faabonalada, hai nia ka haea ta baelaa ni bokolaa fuana tooa. ³⁴ Haia, si kada gera riki haitamana nia na Jiu, gera ka rii lau daka urii, <<Atemis na god gia i Efesus naa e baita ka tasa!>> Ma gera ka rii urinae sulia si kada tau, bobola fai nia roo kade hatu.

³⁵ Sui na wane kekede ana na wane baita gi, nia e lea mai ka faabonaa na tooa gi ka urii, <<Tooa i Efesus ae, na tooa gi sui go da haitamana gia na tooa i Efesus, gia aadasulia na beu aabu ni Atemis fai nia na fou aabu baa e asia mai faasia i langi. ³⁶ Langi ta wane hasa ka tofea na doo naa gi. Haia, nia diana go na molu too aaroaro naa, langi molu si aadea lau tesi doo iilingia na tooa nue gi. ³⁷ Sulia molu ngalia

mai roo wane naa gi, sui boroi ana langi daaro si belia go tesi doo faasia la beu aabu ma langi daaro si bae tataga go ana tesi doo sulia na god geni gia. ³⁸ Ma lea a Demitrius ma na tooa na da rao fuana gera dooria feengia ta wane, gera ka keto nia ana fe dani ana keketolaa gi lao luma ni keketolaa, ma na wane ni keketolaa gi daka haitamana gera ka rongo gera. ³⁹ Haia, lea molu dooria tesi doo ua, gia ka olosia i naona tooa gi ana si kada na wane baita gia gi da aalua. ⁴⁰ Nia diana golu aadasuli golu, aata gera ka feengi golu ana ngalungalu na golu aadea i tara'ena. Ma afetai golu ka falea ta manata diana sulia.>> ⁴¹ Buiria nia haea doo naa gi sui, nia haea gera ka ooli na ada.

I Masedonia ma i Gris.

20

¹ Ma i buiria na ngalungalu na e aaroaro, a Paul ka soea mai na tooa na da manata mamana gi siana, ma ka falea baea ni kwaiareia gi fai nia na aalualulaa ani gera. Sui nia ka lea uria Masedonia. ² Ma nia ka liufia na fera nae gi, ka aarea na tooa gi ana baelaa oro gi. Sui nia ka dao i Gris. ³ Ma nia ka too i seenae sulia oolu fe sinali. Ma si kada nia aade aagau uria lealaa i Siria, nia ka rongoa na Jiu gi gera aalu manata uria na haungilana. Nia na aadea nia ka manata ana uria oolilaa fui Masedonia. ⁴ Ma a Sofata na wela Pirus na wane faasia i Berea, ma a Aristakus ma a Sekundus na daaro faasia i Tesalonika, ma a Gaius faasia i Derbe, ma a Tikikus ma a Trofimus daaro faasia i Asia, ma a Timothy, nia naa daalu lea fai nia a Paul. ⁵ Gera lea daka maasi gemelu i Troas. ⁶ Haia, melu faafolo faasia Filipae buiria na Maoma ana Beredi na langi ta iisi i laona, ma lima maedani i buiria, melu ka oofu lau fai daalu i Troas. I seenae melu ka too sulia fiu maedani.

Daolaa i'isi a Paul i Troas.

⁷ Ana Satadei i haulafi, mika oogu mai uria na Fanga Aabulaa. Ma a Paul ka bae fuana na tooa gi ita i haulafi lea ka dao oogotouna rodo, sulia tara nia ka lea na ana i bobongi. ⁸ Haia, na kade luma na i langi na melu oogu ana, na laeta oro gi da nii i seenae. ⁹ Ma tee wane daraa hatana a Iutikus e gwouru ana maana maafolo, ma sulia a Paul e bae ka tau, na maana wane daraa naa ka hafali teteolaa, ma ka teo liu na ana, ma ka asi nia na ana faasia oula tale luma fui hae gano. Kada gera kou nia, gera ka rikia nia e mae naa. ¹⁰ Sui a Paul e sifo hae gano, ka boururu ma ka oofia, sui ka bae urii, <<Langi molu si manata abo, sulia nia mouri ua go ana.>> ¹¹ Sui nia ka ooli laugo ana uria kade luma na gera oogu ana, ma ka niia na beredi ma gera ka fanga. Ma buiria nia faarai faida lea ka dani, a Paul kafi lea. ¹² Ma gera ka oolifainia na wane daraa na e mouri uria luma nia, ma gera ka eele asianaa.

Faasia i Troas melu ka lea uria Miletus.

¹³ Sui melu ka lea na amelu i nao uria la faka, ma melu ka faafolo uria Asos eeri melu ka faataea a Paul i seenae. Nia e bae urinae fuamelu, sulia nia ka lea kou i seenae ana tala i tolo. ¹⁴ Kada nia daotoo melu i Asos, melu ka faataea, sui melu ka tasa naa uria i Mitilene. ¹⁵ Haia, melu lea faasia i seenae, melu ka liu i Tios ruana maedani. Ma fe dani i buiria, melu ka dao i Samos. Ma fe dani buiria lau, melu ka dao i Miletus. ¹⁶ Haia, a Paul naa manata na hasa ka tasa kou ana uria i Efesus haia langi melu si too i Asia, sulia melu lea ali'ali haia melu ka dao i Jerusalem suifetei fe dani Pentekos, lea so ka waluda.

Baea ni aalualua a Paul fuana tooa i Efesus.

¹⁷ Ana si kada a Paul e too i Miletus, nia ka fale baea fuana na wane baita gi ana soefaataia i Efesus eeri gera ka lea mai uria rikilana. ¹⁸ Kada gera dao mai, nia ka bae urii fuada, <<Gamua haitamana si doo gi

na ku iilia si kada ku too ana fai gamu, ita ana si kada ku dao mai la lolofaa i Asia. ¹⁹ Nau ku iilia na raoa fuana a Lord, fai nia na faato'oulaa ma na aangilaa ana si kada afetaia gi e dao ani nau sulia na doo ta'a gera Jiu gi na da aadea ani nau. ²⁰ Gamu muka haitamana sui naa i nau langi kusi haufinia go tesi doo faasi gamu uria adomilagamumu si kada ku bae ana sulia a God ma kuka faatolomai i laona luma gamu gi ma fuana na tooa gi sui. ²¹ Fuana Jiu gi ma fuana na tooa maadiu gi, nau ku bae fifi fuada haia gera ka aabulo faasia aade ta'alaalaa gera gi, ma gera ka aabulo fuana God, ma daka manata mamana ana Lord Jesus. ²² Haia, ma sulia nau ku roosulia na Aanoedoo Aabu, nau kuka lea fui Jerusalem, ma nau langi kusi haitamana taa naa tara ka dao ani nau i seenae. ²³ Ma nau ku haitamana go agu ana fera gi sui na nau ku dao ana, na Aanoedoo Aabu ka haea fuagu taa na e maasi nau naa na kuka daotoona afetaia ma tara kuka too i laona beu ni kanilaa. ²⁴ Haia, nau ku haitamana na mouria nau na doo tatagwai go ana fuagu. Nau ku dooria go agu faasuulana mone agu na raoa na a Lord Jesus e falea fuagu uria iililana. Ma na raoa nae nia naa na ainitalongailana Faarongolaa Diana sulia na rakedianalaa nia a God fuana na tooa gi sui.

²⁵ <<Haia, i nau ku liliu matanga gamu sui fai nia na baelaa sulia Initooa a God. Ma ana si kada nae, nau ku haitamana tara langi molu si riki nau lau. ²⁶ Haia, ma ni nau ku hae folaa na ana fuagamumu i tara'ena nae, lea so ta wane ani gamu kasi too ana na mouria faalu faasia a God, na garolaa naa e langi kasi too i fafogu. ²⁷ Sulia nau langi kusi haufinia go tesi doo ana faarongolagamulaa ana sulia na kwaidoorilaa nia a God gi fuaga. ²⁸ Nia naa, muka aadasuli gamu i talagamumu ma na tooa gi na na Aanoedoo Aabu e aalua fuana muka aadasuli gera. Muka aadasulia na tooa na da manata mamana ana a God iilingia na wane aadasulia na

sipsip gi e aadasulida. A God e nauhata ada sulia na maelana na Wela nia i talana. ²⁹ I nau ku haitamana buira nau ku lea, teni tooa na da iilingia na kui kwasi gi tara daka lea mai, ma daka labasia na tooa na da manata mamana. ³⁰ Si kada tara ka dao mai na teni wane gi ana bubulutaa gamu tara gera ka sugea tei gera na da manata mamana uria lealaa sulida. ³¹ Haia, muka aadaada, ma muka manatatoona sulia oolu fe ngali, ana dani ma na rodo, nau ku faatolomai gamu, sui boroi ana laona afetaia ma na aangia.

³² <<Ma ana si kada nae, nau ku fale gamu fuana a God eeri nia ka aadasuli gamu ma ana baelaa diana nia gi ka aadasuli gamu laugo. Sulia na baelana e bobola uria na faarigitalaa gamu ma ka falea na doo diana gi na a God e too ana fuana na tooa nia gi sui. ³³ Ma molu ka haitamana laugo nau langi kusi dooria go tesi malefo langi so tesi maku faasia ta wane amolu. ³⁴ Haia, ma ni gamu sui go molu haitamana na nau ku rao ana na abagu gi eeri kuka falea na doo gi sui na oote ruana nau gi ma ni nau melu dooria. ³⁵ Nau kuka faatainia sui na fuagamumu ana raolaa rigita urinae golu haitamana golu ka adomia tooa gi da makeso, ma muka manatatoona na baea baa gi Lord Jesus e haea, <Na wane na e fale e eelee baita liufia na wane na e ngali.>>>

³⁶ Kada a Paul e bae sui, nia ka boururu fai gera, ma ka fooa. ³⁷ Ma gera sui go daka aangi si kada gera oofia a Paul ma gera ka nonoia. ³⁸ Ma gera ka liobukonu asianaa sulia nia haea tara langi gera kasi riki nia lau. Haia, ma gera ka lea fai nia uria la faka.

Paul e lea uria i Jerusalem.

21

¹ Haia, melu manialualu ada, sui melu ka tae la faka, ma melu ka lea. Kada melu faafolo ana, melu ka dao i Kos. Sui ana ruana maedani,

melu ka dao i Rodes. Haia, faasia i seenae, melu ka lea kou uria Patara. ² I seenae, melu ka daotoona na faka na tara ka lea uria i Fonisia. Sui melu tae la faka nae, melu ka lea lau. ³ Melu ka liu ana si gula na melu aada kou ma melu ka rikia kou i Saeprus. Sui melu aaere i bali alaa, melu ka lea uria Siria. Melu ka sifo i hara i Taea, gula na faka tara ka faasifoa ana luluda gi. ⁴ Ma i seenae melu ka daotoona teni tooa na da manata mamana gi, ma melu ka too faida sulia fiu maedani. Ma sulia na Aanoedoo Aabu e falea na manataa fuada, gera ka bae abo ana Paul haia ka langi si lea uria Jerusalem. ⁵ Haia, ma ana si kada uria lealaa gemelu, melu ka lea na amelu. Ma na wane gi sui go fai nia na afe gera gi ma na wela gera gi sui, gera lea fai gemelu uria i fakana aasi. Kada melu dao, melu ka boururu ma melu ka fooma. ⁶ Sui melu ka aalualu ada, sui melu kafi tae la faka, ma daalu ka ooli na adaalu urii fera.

⁷ Sui melu ka lea faasia i Taea, melu ka dao i Tolemais, melu ka rikia teni tooa gi na gera manata mamana, ma melu ka too faida sulia tee maedani. ⁸ Haia, ana ruana maedani, melu ka lea lau, melu ka dao i Sesarea. I seegi, melu ka too i luma a Filip, na e haitamana ainitalongailana na Faarongolaa Diana. Ma nia ta wane ana fiu wane baa gi na da aadafilida i Jerusalem uria adomilana na tooa na da manata mamana. ⁹ Nia e too ana fai haari gi, lea doo gera ka ainitalo ana baelana a God. ¹⁰ Haia, melu too i seenae sulia aange maedani, ma tee profet hatana a Agabus ka dao mai faasia i Judea. ¹¹ Nia e lea mai siamelu, ma ka ngalia si oko a Paul uria bidilana liitana, ma ka kani faafia ana roo aena gi i talana fai nia roo abana gi laugo, sui ka bae urii, <<Na Aanoedoo Aabu e haea, na wane na si oko nia naa, tara Jiu gi gera kani urii laugo ani nia i Jerusalem, sui gera ka fale nia fuana tooa maadiu gi.>>

¹² Ana si kada melu rongoa si doo

nae, gemelu fai nia na tooa gi seenae melu ka gania a Paul eeri ka langi si lea fui Jerusalem. ¹³ Sui nia e oolisi gemelu ka urii, <<Utaa naa molu ka aangi urinae ma muka aade nau kuka liobukonu? I nau ku aade aagau langi lau uria kanilagu go ana i Jerusalem, ma uria na maelaa naa fuana a Lord Jesus.>>

¹⁴ Ma sulia melu si bobola uria bulasilana manata a Paul, melu ka bae urii na amelu, <<Haia, lugasia kwaidoorilaa Lord ka fuli na ana.>>

¹⁵ Buiru melu too i seenae sulia aange maedani, melu aade aagau na ana doo gemelu gi, melu ka lea naa uria Jerusalem. ¹⁶ Ma teni fafurongo gi laugo faasia Sesarea gera lea fai gemelu, ma gera ka talai gemelu uria luma wane na tara melu ka too siana, hatana Mason, wane faasia i Saeprus, nia na wane e manata mamana ua na mai ana.

Paul e faarai fai nia a James.

¹⁷ Kada melu dao ana i Jerusalem, na tooa gi na da manata mamana gera ka gonitai diana asianaa ani gemelu. ¹⁸ Ana ruana maedani, a Paul ka lea fai gemelu uria rikilana a James. Ma na wane baita gi sui la soefaataia na da nii i seenae. ¹⁹ Haia, a Paul e bae diana fuada, sui nia ka faarongo gera ana doo gi sui na a God e aadea ana raolaa na a Paul e iilida gi matanga na tooa maadiu gi. ²⁰ Ma i buiru gera rongoa nia sui, gera sui go daka baelafea a God. Sui gera ka bae urii fuana a Paul, <<Waihaasi Paul ae, oe rikia go amu na tooa oro gi asianaa ana tooa i Jiu gi gera manata mamana, ma gera ka manata baita ua ana kwaieresia a Moses gi. ²¹ Haia, gera rongoa suli oe na o faatolomainia na Jiu gi na gera too ana maefera tooa maadiu gi hai gera ka langi si roosulia na kwaieresia gi na a Moses e falea, ma oko faarongo gera langi gera kasi ole-mariko ana wela gera gi ma gera ka langi si lea sulia na maluta gami Jiu gi. ²² Haia, ma gera tara da rongoa oe o dao i seegi. Taa naa tara golu ka iilia? ²³ Haia, o iilia

taa naa melu haea fuamu. Na fai wane da nii see na da bae aalafuu fuana a God. ²⁴ O lea fai gera uria na faafaalulaa i maana a God, ma oko folia si malefo uria na faafaalulaa nae, hai gera ka sufia ada na keteda. Lea o iili urinae, na tooa gi sui tara gera ka haitamana na doo gi na gera rongoa na gera haea suli oe, e langi kasi mamana, sulia ni oe boro o lea laugo sulia na kwaieresia a Moses gi. ²⁵ Haia, ma fuana tooa maadiu gi ma gera ka manata mamana, gemelu kekede fuada sui naa, ma melu ka faarongo gera na ana langi gera si ania na fanga na da kwaisuusi ana fuana nunui doo na gera fooasia, ma langi gera kasi ania abu ma langi ta doo fai ae na da lioa, ma daka aadasuli gera faasia ooelaa.>>

²⁶ Ma a Paul ka lea fai nia na wane naa gi, ma ka faafaalu faida ana ruana maedani. Sui nia ka lea la Beu Aabu a God, ka faarongo ana fita maedani suifetei kada fuana na faafaalulaa ka sui ana, suifetei gera kafi falea na kwaisuusilaa gera gi.

Gera dumulia a Paul.

²⁷ Ma si kada fiu maedani naa gi e garangi sui, teni Jiu gi faasia i Asia gera ka rikia a Paul la Beu Aabu a God. Ma gera ka gaea na tooa, ma daka dumulia a Paul. ²⁸ Ma gera rii daka urii, <<Tooa i Israel! Molu adomi gemelu! Na wane naa e liufia fera gi sui uria faatolomailana tooa gi sui uria aafaralana tooa i Jiu gi, ma fai nia aafaralana kwaieresia a Moses gi fai nia na Beu Aabu naa. Haia, ana si kada nae, nia ka talaia tooa maadiu gi fui lao Beu Aabu naa, ma gera ka faabilia na gula aabu naa!>> ²⁹ (Gera haea si doo naa sulia gera rikia Trofimius na wane faasia Efesus e too fai nia a Paul i Jerusalem nae, ma gera ka manata hasa a Paul e talai nia uria la Beu Aabu a God.)

³⁰ Ma na ngalungalua ka tagalafia la fera i Jerusalem teefou, ma na tooa gi gera ka oogu ma gera ka dumulia a Paul, ma gera ka abalan-gainia uria i maa faasia la Beu Aabu

a God. Ma ali'ali na maa gi ana Beu Aabu nae, gera ka bilake. ³¹ Si kada na tooa gi da dooria haungia a Paul, teni tooa gi daka fale baea fuana wane baita gera wane ana oomea i Rom sulia ngalungalua baita nae e liu la fera Jerusalem. ³² Haia, ana si kada na wane baita e rongoa na doo nae, nia kafi lea, ma ka talaia teni wane ana oomea nia gi fai nia na wane baita daalu gi, gera ka lea ali'ali uria si gula na tooa gi da oogu ana. Haia, ma ana si kada na tooa gi da rikia na wane baita naa fai nia na wane ni oomea nia gi, gera kafi mamalo faasia na kwaelana a Paul. ³³ Kada na wane baita nae e dao ana, nia ka lea siana a Paul, ma ka dumulia. Sui nia ka haea fuana wane nia gi haia gera ka kani faafia ana roo oko ana kakai halo gi. Sui nia ka ledia tooa gi ka bae urii, <<Tei naa wane naa, ma doo ta'a taa na nia aadea?>> ³⁴ Ma sulia na tooa gi gera haea na baea oro e'ete kwailiu gi, na wane baita nae ka lalafusia na ana utaa naa gera ka rakehasu fuana a Paul. Nia naa, nia ka haea na ana fuana wane ana oomea nia gi hai gera ka ngalia a Paul daka aalua la beu gera na wane ana oomea gi da too ana. ³⁵ Haia, na wane ana oomea gi gera ka talaia uria aena maa ana beu nae, sui gera ka koua i langi sulia na tooa nae gi gera ngalungalua asianaa. ³⁶ Sulia na Jiu gi daka taria fai nia na riilaa gera daka urii, <<Haumaelia!>>

Paul e bae suusi nia i talana.

³⁷ Ana si kada na wane ana oomea gi gera aade aagau uria ruulaa i beu fai nia a Paul, nia ka bae urii fuana wane baita nae, <<Nau ku dooria haea tesi doo fuamu.>>

Sui na wane baita nae ka soeledia ka urii, <<Oe haitamana baelaa i Grik? ³⁸ Tama oe langi lau na wane baa i Ejipt nae a doo baa ana si kada e sui na mai ma ka hafalia na firulaa baita, ma ka talaia na fai tooni wane baa gi ma gera ka lea uria la aanogwou fai nia na iisi gera uria firulaa?>>

³⁹ Sui a Paul e oolisia ka urii <<I nau na wane i Jiu, nau ku futa i Tarsus fera initoo i Silisia. Nau ku dooria o faalamai nau haia kuka faarai fasi fuana tooa naa gi.>>

⁴⁰ Haia, na wane baita naa ka faalamainia, ma a Paul e take i maana luma nae i langi, ma ka mamalafu ana abana gi uria faabonala na tooa gi. Ana si kada gera too aaroaro, a Paul ka faarai fuada ana baelaa i Hebru ka urii,

22

¹ <<Oote waihaasi nau gi fai nia ni gamu oote maa nau gi, molu fafurongo nau na ku bae uria suusilagulaa faasia na taa gi na mu feengi nau ana!>> ² Si kada gera rongoa nia bae ana baelaa i Hebru, gera ka too aaroaro teefou, ma a Paul ka tasa dongaa fai nia baelana ka urii, ³ <<I nau na wane i Jiu, ma kuka futa i Tarsus maefera i Silisia, ma kuka baita mai i Jerusalem kada ku sukulu siana a Gamaliel. Ma nia ka faatolomai diana asianaa ani nau uria lealaa sulia na kwaieresia gi na a Moses e falea mai fuana koo gia gi, ma kuka dooria iilia laugo na taa gi a God e dooria, iilingi gamu laugo naa i tara'ena. ⁴ Ma nau kuka iinokesia laugo ni tei gera na da manata mamana ana a Jesus, ma kuka haumaelia bali ada. Nau kuka dumulia laugo na wane gi ma na geni gi ma kuka aaluda lao beu ni kanilaa. ⁵ Na Fooanigwou ma na wane baita golu gi, gera haitamana taa naa ku bae sulia nia e mamana. Sulia gera kedea na doo gi fuana na wane baita ana na Jiu gi i Damaskus, ma gera falea fuagu eeri kuka ngalia fuada. Ma gera ka faalamai nau eeri kuka nani uria na tooa gi na da manata mamana ana a Jesus i seenae, hai kuka dumulida, ma kuka kani faafida, ma kuka ooli mai faida uria i see Jerusalem eeri na wane baita gi daka falea kwakwaelaa fuada.

⁶ <<Haia, ana si kada ku lea ma kuka dao garangia na i Damaskus bobola fai nia oogotouna aasoa, na

raralaa baita ali'ali ka sina mai faasia mamangaa gali nau. ⁷ Ma kuka asi nau i hae gano, ma kuka rongoa na lingee doo e bae urii fuagu, <Saul ae, Saul ae, uria taa na oko iinokesi nau?> ⁸ Sui nau ku bae urii fuana, <Lord ae, oe ni tei naa?> Ma na lingee doo na e oolisi nau ka bae urii, <I nau Jesus wane i Nasaret, nia na o iinokesia.> ⁹ Haia, na wane gi na gera too fai nau, gera rikia na raralaa naa, ma langi dasi rongoa na lingee na wane na e faarai fai nau. ¹⁰ Ma nau ku ledia kuka urii, <Lord ae, taa naa tara kuka iilia?> Ma a Lord e oolisi nau ka bae urii, <O tatae, oko lea uria i Damaskus. Haia, gera ka faarongo oe ana doo gi a God e manata uria haia oko iilida.> ¹¹ Ana si kada nae, na maagu e rodo sulia na raralaa nae, ma na wane gi na da too fai nau na daka dau ana abagu, ma daka talai nau uria i Damaskus.

¹² <<Haia tee wane e too i Damaskus hatana a Ananias, nia na wane na e manata baita ana a God, ma ka roosulia na kwaieresia gia Jiu gi, ma na tooa Jiu gi sui na da too i Damaskus da manata baita asianaa ana. ¹³ Nia lea mai ka take siagu, ka bae urii, <Waihaasi nau Saul ae, o aada lau!> Ma ana si kada nae ua go, na maagu ka aada naa, ma kuka bubu fuana. ¹⁴ Ma nia ka bae lau urii fuagu, <Na God gera koo gia gi e aadafili oe hai oko haitamana na kwaidooria nia gi ma oko rikia na wane ni raoa o'olo nia ma oko rongoa na lingee na. ¹⁵ Ma tara oko ainitalo ana Faarongolaa Diana suli nia eeri oko faarongo ana tooa gi sulia na taa na o rikia ma oko rongoa. ¹⁶ Haia, ma na taa naa o maasia? Tatae, oko siuabu, ma oko fooa fuana a Lord, haia nia ka lafua na aade ta'alaa oe gi.>

¹⁷ <<Sui nau kuka ooli uria i Jerusalem, ma ana si kada nau ku fooa ana i Beu Aabu a God, nau kuka rikia na faataia, ¹⁸ ma kuka rikia a Lord, ma nia ka bae urii fuagu, <Ali'ali oko lea faasia Jerusalem, sulia na tooa naa gi i see tara langi gera

kasi manata mamana ana baelamu suli nau.> ¹⁹ Ma nau kuka bae urii, <Lord ae, i gera haitamana go ada baa nau ku lea laona Beu Aabu ni figulaa gi ma kuka dumulia na tooa gi na da manata mamana ani oe ma kuka rabusida laugo. ²⁰ Ma ana si kada na tooa gi da haungia ana a Stefen na wane na e ainitalo ani oe, nau ku nii laugo i seenae, ma kuka aalafaafia na taa naa gera iilia, ma kuka kwai'adomi uria aadasulilana na maku ruruu gera gi.> ²¹ Sui a Lord ka bae urii fuagu, <O lea, sulia tara nau ku oodu oe tau siana tooa maadiu gi.>>

²² Haia, na tooa gi gera fafurongoa a Paul lelea e haea go si doo naa sulia na tooa maadiu gi. Ma si kada gera rongoa na doo naa, gera kafi rii baita daka urii, <<Molu ngalia uria haungilana! Nia langi si faorana haia ka mouri!>> ²³ Gera rii, ma gera ka garugaru ana teni maku gera gi, ma daka ui ana aafufui gano gi la mangaa, sulia gera rakehasu asianaa! ²⁴ Haia, na wane baita gera wane gi ana oomea i Rom, nia ka haea fuana wane nia gi haia gera ka talaia a Paul i beu, ma ka haea gera ka rabusia hai gera ka daotoona uria taa na Jiu gi gera ka rii fuana urinae. ²⁵ Ma si kada gera kania hai gera ka rabusia, a Paul ka bae urii fuana tee wane nae ana oomea gi, <<Nia bobola go ana la kwaieresia gi i Rom fuana muka rabusi nau, na wane i Rom na langi musi keto nau ua?>>

²⁶ Kada na wane ni oomea nae e rongoa si doo naa, nia ka lea siana wane baita nia, ma ka soeledia ka urii, <<Taa naa o iilia naa? Na wane loko nia na wane i Rom!>>

²⁷ Haia, na wane baita nae e lea sia a Paul, ka bae urii, <<Faarongo nau, ni oe na wane i Rom naa?>>

Sui a Paul e oolisia ka urii, <<Iiuka.>>

²⁸ Ma na wane baita naa ka bae urii, <<Nau ku aalua na wane i Rom sulia ku folia ana si malefo baita.>>

Sui a Paul e oolisia ka urii, <<Nau na wane i Rom sulia nau ku futa mai faasia tooa i Rom.>>

²⁹ Ma na wane nae gi na da garangia kwaelana, gera ka dudu ali'ali faasia. Ma na wane baita naa laugo, si kada nia e haitamana a Paul nia na wane i Rom, nia ka mou, sulia nia kani faafia ana oko kakai halo.

Paul e take naona wane baita i Jiu gi.

³⁰ Sui na wane baita gera wane ana oomea gi, nia dooria ka haitamana diana ana taa na Jiu gi da feengia Paul ana. Nia naa, ruana maedani nia ka oodua na wane nia gi eeri gera ka lafua na oko gi faasia a Paul, ma ka falea baea fuana fataabu baita gi ma na wane baita gera Jiu gi haia gera ka oofu. Sui nia ka talaia kou a Paul, ma ka faatakea naona wane baita nae gi na da oofu.

23

¹ Ma a Paul ka bubu tete ana wane baita gi na gera oogu, ka bae urii, <<Oote waihaasi nau gi i Israel, ana na liogu teefou, nau ku haitamana na mourilagu e diana lelea ka dao ana fe dani i tara'ena. A God e rikia na doo gi sui na ku iilia, ma nia laugo e haitamana.>> ² Si kada a Paul e bae urinae, Ananias na Fooanigwou ka haea fuana wane gi na gera take garangia a Paul fuana gera ka fidalia fakana. ³ Ma a Paul ka bae urii fuana, <<God tara nia ka fidali oe, oe o iilingia ta oogua baa gera rabu kwakwaoa ana uria aagwalaa na bililana. Oe o gwouru seenaa uria na ketolagu ana na kwaieresia gi faasia a Moses. Sui ni oe osi roosulia go na kwaieresia nae gi si kada na o haea gera ka fidali nau!>>

⁴ Haia, na wane gi na da take garangia a Paul, gera rongoa, daka bae urii fuana, <<Oe bae ta'a fuana wane Fooanigwou a God nae!>>

⁵ Ma a Paul e oolisia ka urii, <<Oote waihaasi i Israel, nau langi kusi haitamana hasa nia na wane

Foanigwou. Sulia na Kedelaa Aabu nia haea, <Langi osi bae ta'a sulia na wane initoo gamu.>>

⁶ Ma si kada a Paul e rikia na bali ana wane baita nae gi na Sadusi gi ma ta bali ana Farisi gi, nia ka bae baita fuana ooguogua nae ka urii, <<Oote waihaasi nau gi i Israel, i nau na Farisi, na wela na Farisi gi. Haia, gera keto nau seegi, sulia nau ku manata mamana hasa tooa na da mae, God tara ka tae gera lau uria na mouria!>>

⁷ Ma ana si kada nia haea ana na baelaa nae gi, na Farisi gi ma na Sadusi gi gera ka hafalia na oolisuulaa, ma na figua nae ka tookita gera ana roo gulutooa gi. ⁸ (Sulia na Sadusi gi gera haea lea wane mae, afetai ka mouri lau, ma gera haea langi go na ensel gi ma ka langi go na aanoedoo gi. Haia, ma na Farisi gi gera ka manata mamana ana oolu doo nae gi.) ⁹ Ma na riilaa kafi baita fuada kwailiu, ma teni wane faatolomai gi ana kwaieresia gi na da Farisi gi laugo, daalu take, ma daka bae rigita asianaa daka urii, <<Gemelu langi melu si daotoona go tesi taa na e garo ana wane naa! Boro na aanoedoo langi ta ensel oto na e bae ana.>>

¹⁰ Haia, ma gera oolisuusuu rigita asianaa, ma na wane baita gera wane gi ana oomea, nia ka mou aata gera ka haungia a Paul. Ma nia ka haea fuana wane gi ana oomea gera ka lea siana ooguogua naa hai gera ka talaia a Paul faasi gera uria la beu gera wane ana oomea gi.

¹¹ Sui e rodo mai a Lord ka take siana a Paul ka bae urii, <<Langi osi mou. Oe o bae sui na suli nau seegi i Jerusalem nae, ma tara oko iili urinae laugo i Rom.>>

Gera haungainia manata uria haungilana a Paul.

¹² Ma i ubongia teni wane ana Jiu gi gera ka oogu haia gera ka haungainia ta manata haia gera ka haungia a Paul. Ma gera ka bae aalualu afetai haia dasi ania tesi

fanga ma langi dasi gwoufia tesi kafo lelea ka dao ana gera haungia a Paul. ¹³ Haia, ma e bobola fai nia fai aakwala wane ma ka sarenga na da haungai oofu ana si manata nae. ¹⁴ Sui na wane nae gi da lea siana fa-taabu baita gi ma na wane baita gera Jiu gi, gera ka bae urii, <<Gemelu melu bae aalualu oofu langi melu si ania tesi fanga lelea melu ka haungia go a Paul. ¹⁵ Haia, gomolu fai nia na wane gi la ooguogua gera wane baita gi, molu fale baea fuana wane baita gera wane gi ana oomea gera Rom, eeri gera ka talaia mai a Paul siamololu, molu sugea haea molu dooria rongo diana ana teni si uunuunulaa lau suli nia. Haia, ni gemelu tara melu ka aade aagau uria haungilana suifetei nia kafi dao i see.>>

¹⁶ Haia, ana si kada na alakwa nia waiwane a Paul e rongoa sulia na ole oomealaa nae, nia lea i beu gera wane ana oomea gi, ka faarongo ana a Paul. ¹⁷ Kada a Paul e rongo, nia ka soea mai tee wane ana wane ana oomea gi, ka bae urii fuana, <<O talaia na wane daraa naa siana na wane baita oe, sulia nia dooria haea tesi doo fuana.>> ¹⁸ Sui na wane ana oomea naa ka talaia wane daraa nae siana wane baita, ka bae urii, <<Na wane baa e too la beu ni kanilaa baa hatana a Paul e soe nau ma ka haea kuka talaia mai wane daraa nae siamu, sulia nia dooria haelana tesi doo fuamu.>>

¹⁹ Ma na wane baita naa ka talaia na wane daraa nae kele tau kou, ma ana si kada taifili daaro, nia ka bae urii, <<Taa naa o dooria faarongo nau ana?>>

²⁰ Sui na wane daraa nae ka bae urii fuana, <<Na wane baita gera Jiu gi, gera aalafaafia sui na tara i bobongi gera lea mai daka gani oe haia oko talaia a Paul lau uria na gula wane baita gi da ooguogu ana eeri gera ka daotoo diana ana taa gi na nia e iilida. ²¹ Haia, langi osi aalafaafia, sulia fai aakwala wane ma ka sarenga na gera aagwa maa-sia uria haungilana. Sulia gera bae

aalualu rigita asianaa fuana langi dasi fanga ma langi dasi gwou lelea gera ka haungia a Paul. Haia, ma gera aade aagau naa, ma si doo gera maasia naa na baelamu.>>

²² Sui na wane baita naa ka bae urii fuana wane daraa nae, <<Langi osi faarongoa ana ta wane hasa oe faarongo nau ana si doo nae.>> Sui nia ka oodua ka lea na ana.

Gera oodua Paul siana a Feliks na wane baita.

²³ Sui na wane baita gera wane ana oomea gi, nia ka soea mai roo wane da baita i farana, ka bae urii, <<Moro ka aade aagau roo talange wane ana oomea uria lealaa fui Sesarea fai nia fiu aakwala wane uria lealaa i fafona hosi gi ma roo talange wane gi na gera dau ana suua gi, daka aade aagau uria lealaa ana sikwana kade rodo la rodo i tara'ena. ²⁴ Molu ka aalua teni hosi gi fuana a Paul haia ka tae i fafoda, ma molu ka fofolo diana ana, ma molu ka talaia siana Feliks na wane baita.>>

²⁵ Haia, na wane baita ana oomea gi ka kedea na baelaa fuana Feliks ka urii, ²⁶ <<I nau a Kladius Lisias ku kede kou fuamu oe na wane initoo baita Feliks. Nau ku faarai fasi fai oe. ²⁷ Na Jiu gi da dumulia na wane naa, ma gera ka garangi haungia. Kada nau ku daotoona nia na wane i Rom, nau ku lea fai nia wane ana oomea nau gi, melu ka lau nia faasi gera. ²⁸ Haia, ma sulia nau ku dooria haitamana taa naa gera feengi nia ana, nau kuka talai nia siana ooguogua gera wane baita gera Jiu gi. ²⁹ Sui nau ku daotoona nia langi kasi aadea go ta doo na e bobola haia so gera ka haungia ma langi so gera ka aalu nia la beu ni kanilaa. Na feengilaa gera doo go ana sulia na kwaieresia gera gi i talada. ³⁰ Ma kada nau ku rongoa gera Jiu gi gera olea na oomea fuana haungilana, nia naa kuka manata uria oodulana kou siamu. Ma nau ku faarongoa na tooa gi na gera feengia haia gera ka keto nia i naomu, sulia oe naa na wane baita.>>

³¹ Sui na wane ana oomea gi gera ka aadea taa na wane baita gera e haea. Haia, gera talaia a Paul ana fe rodo nae lea gera ka dao i Antipatris. ³² Ma ana ruana maedani, na wane ana oomea gi na gera fali ana aeda, gera ka ooli uria beu gera i Jerusalem. Ma na wane gi ana oomea na da lea fafona hosi gi, gera ka tasa dongaa fai nia a Paul. ³³ Gera talaia ka dao i Sesarea, ma gera ka falea na kedelaa baa fuana a Feliks na wane baita, ma gera lugasia a Paul siana. ³⁴ Ana si kada na wane baita naa e iidumia na kedelaa nae sui, nia ka soeledia a Paul uria na lolofaa taa na nia lea mai faasia. Sui ana si kada nia daotoona e lea mai faasia Silisia, ³⁵ nia ka bae urii, <<Tara nau kuka rongoo oe si kada tooa na da feengi oe da dao mai.>> Sui nia ka oodua na wane nia gi ana oomea gi gera ka fofolo usi diana ana Paul laona beu baita nia.

Na Jiu gi da feengia a Paul.

24

¹ Buiru lima maedani sui, Ananias na Fooanigwou ka lea fui Sesarea fai nia teni wane baita gera Jiu gi ma ta wane hatana Tertulus na e haitamana na kwaieresia gi. Gera lea mai naona Feliks na wane baita, gera ka feengia a Paul. ² Sui gera soea mai a Paul, ma a Tertulus e hafalia feengilana fuana a Feliks ka urii, <<Wane baita ae, na kwaitalailaa oe ana liotooa oe e aadea golu ka too mai ana fanualama ana si kada tau. Ma na oe oko illia na doo diana oro na e faalu i laona fera baita golu. ³ Haia, sulia dani gemelu sui melu ka eele asianaa sulia, ma melu ka baelafe oe asianaa. ⁴ Haia, nau langi kusi dooria asia go ngalilana si kada manga tekwa oe. Nia naa, nau ku gani oe hai oko fafurongo fasi mai uria na baelaa kukuru gemelu na nau ku falea. ⁵ Gemelu daotoona wane naa e susuala ma ka faarakehasua na tooa gi. Nia haitamana ka faangalungalua na Jiu gi la molaa-gali sui, ma nia ta wane baita laugo

na tooa da alangida ana <Nasarene>. ⁶ Ma nia ka iilili laugo uria na faabililana na Beu Aabu a God. Si kada melu rikia urinae, melu ka dumulia. Ma melu ka manata uria na ketolana sulia na kwaieresia gami, ⁷ ma Lisias na wane baita gera wane ana oomea gi na lea mai ma ka lau susuala ana faasi gemelu. ⁸ Sui a Lisias ka falea baelana fuana tei gera na da feengia gera ka lea mai siamu. Lea o ledia na wane naa, tara oko daotoona amu fuamu i talamu na doo gi na melu feengia ana.>> ⁹ Haia, ma na Jiu gi laugo na da too i see, gera haea na taa gi na Tertulus e haea nia e mamana, ma gera feengia laugo a Paul.

Bae ni kwaisuusilaa Paul fuana Feliks.

¹⁰ Haia, a Feliks na wane baita ka mamalafu fuana a Paul haia ka faarai, ma a Paul ka bae urii, <<Nau ku haitamana oe o keketo mai i seegi ka tau na mai sulia fe ngali oro gi, haia ma ni nau ku eele uria na usilagulaa siamu. ¹¹ Ka bobola ua fai nia aakwala maedani ma roo maedani buira nau ku lea fui Jerusalem uria foalaa. Lea oe o soeledia na tooa gi, tara oko daotoona amu fuamu i talamu hasa nau ku bae mamana. ¹² Haia, ma na Jiu gi langi dasi daotoogu go na ku oolisuusuu fai nia ta wane la Beu Aabu a God, langi so gera ka daotoogu kuka aarea teni tooa i laona Beu Aabu gi ni figulaa ma langi so tesi gula la fera Jerusalem. ¹³ Ma langi so gera ka bobola uria falelana tesi doo fuamu haia ka faamamana na taa gi na gera feengi nau ana. ¹⁴ Haia, nau ku haea si doo mamana fuamu: Nau ku foasia a God baa koo gami gi, ana lealaa sulia na maluta na tooa nae gi gera ka haea langi kasi mamana. Haia, ma ni nau laugo ku manata mamana ana doo gi sui na Moses ma na profet gi da kedea laona Kekedelaa Aabu. ¹⁵ Ma nau ku manata ngado ana a God iilingi gera laugo, na tara a God ka tataea na tooa gi sui faasia na

maea, na tooa diana ma na tooa ta'a gi laugo. ¹⁶ Ma nia na aadea kuka hasi rigita uria iililana na doo diana gi hai langi kusi ida lau i maana a God ma fuana iimola gi.

¹⁷ <<Haia, buira ku lea faasia i Jerusalem sulia bare fe ngali, nau kuka ooli lau mai i seenae uria ngalilana si malefo fuana teni Jiu gi ma uria kwaisuusilaa laugo. ¹⁸ Ma ana si kada ku iilia ana si doo nae, na gera ka riki nau la Beu Aabu a God buira ku faasua na raoa ana faafaalulaa. Haia, ma langi go ta figua fai nau ana si kada nae, ma ka langi go ta taga boloo. ¹⁹ Haia, ma teni Jiu gi faasia i Asia na gera nii seenae. Ma gera bobola gera ka lea laugo mai siamu eeri gera ka feengi nau lea gera ka haitamana tesi doo na nau ku iilia ka garo. ²⁰ Haia, ma na wane nae gi see, gera haitamana si kada gera feengi nau i naona wane baita gami Jiu gi, langi dasi daotoona go tesi doo na nau ku iilia ka garo. ²¹ Tesi doo go na ku haea i seenae na e faarakehasua bali ada urii, <Gamumu keto nau i tara'ena sulia na manata mamanalaa nau ana tooa da mae tara gera ka mouri lau.>>>

²² Sui a Feliks, na e haitama diana sulia na Soefaataia a Lord, nia ka haea gera ka mamalo. Ma nia ka bae urii, <<Si kada Lisias na wane baita ana oomea gi e dao mai, tara kuka faasua na keketolaa oe.>> ²³ Ma nia ka haea fuana wane ni oomea na e fofolo usia a Paul haia ka tasa dongaa fai nia, ma ka faalamai nia a Paul uria liliulaa ma na ruana nia gi haitamana gera ka fale doo go ada fuana.

Feliks fai nia afe nia da rongo baelana Paul.

²⁴ Ma buira aange maedani sui, Feliks fai nia afe nia ni Drusila na aai i Jiu daaro ka kwaiodui uria a Paul haia daaro ka fafurongo nia. Ma a Paul ka bae sulia na manata mamanalaa ana Christ Jesus. ²⁵ Haia, a Paul ka bae laugo sulia na o'oloo ma ka haea na tooa gi ka langi dasi iilia na kwaidooria ta'a ana nonida,

ma ka bae laugo sulia fe dani na tara a God ka ketoa na tooa gi sui. Ma si kada daaro rongoa na doo nae gi, a Feliks ka mou, ma ka bae urii, <<O lea na amu. Nau tara kuka soe oe lau ta kada ete na langi kusi abero.>> ²⁶ Ana si kada nae laugo, nia ka dooria hasa tara a Paul ka falea malefo fuana. Nia naa, lea doo ka soe nia haia ka faarai fai nia sulia si kada oro gi.

²⁷ Ma sulia a Feliks e dooria na Jiu gi gera ka hae diana ana, nia ka tasa dongaa uria aalulana a Paul lao beu ni kanilaa. Buiru roo fe ngali sui, Porsius Festus e lea mai ka oolisia a Feliks na wane baita.

Paul e gani uria lealaa siana aaofia baita i Rom.

25

¹ Haia, oolu maedani i buira a Festus ka dao mai i Sesarea, nia ka lea uria i Jerusalem. ² Ma na fataabu baita gi ma na wane baita gera Jiu gi gera ka faarongo ana taa gi na gera feengia ana a Paul fuana a Festus. ³ Ma gera ka gaea a Festus haia ka oodua a Paul uria i Jerusalem, sulia gera olea uria haungilana sulia tala. ⁴ Sui a Festus e oolisi gera ka bae urii, <<A Paul e too la beu ni kanilaa i Sesarea. Haia, ma ni nau langi si tau tara kuka ooli laugo i seenae. ⁵ Lea nia e iilia tesi doo ka garo, molu falea wane baita gamu gi hai daka lea fai nau uria i Sesarea eeri gera ka feengia i seenae.>>

⁶ Sui a Festus ka too i Jerusalem sulia ta kwalu maedani langi ta aakwala maedani lau, ka ooli uria Sesarea. Haia, ma na maedani i buira, a Festus ka lea ka gwouru ana gula ni keketolaa, sui ka haea gera ka talaia mai a Paul. ⁷ Ma ana si kada e dao, na Jiu gi na da lea mai faasia Jerusalem gera ka take galia, ma daka feengia ana doo baita oro gi na langi dasi haitamana faamamanalana. ⁸ Sui a Paul ka bae uria usilana, <<Nau langi kusi aadea tesi doo ta'a na ka labasia na kwaieresia gami Jiu gi ma langi na

Beu Aabu a God ma na aaofia baita i Rom.>>

⁹ Haia, sulia a Festus e dooria na Jiu gi daka hae diana ani nia, nia ka ledia a Paul ka urii, <<Oe dooria oko lea uria i Jerusalem, eeri kuka keto oe i seenae ana si doo naa gi da haea sulia oe?>>

¹⁰ Sui a Paul e oolisia ka urii, <<Nau ku take naa ana si gula ni ketolaa na aaofia baita i Rom e aalua. Nau laugo ta wane i Rom, ma i seegi naa na gula e bobola naa uria na ketolagulaa. I nau langi kusi aadea go tesi doo garo fuana tooa i Jiu gi, haia ni oe o haitamana diana sui na ana. ¹¹ Lea nau ku oia na kwaieresia gi ma kuka aadea tesi doo na e ta'a ma ka bobola fuana oko keto nau haia kuka mae, nau afetai kuka gani uria tafilaa faasia. Haia, ma na baelaa gera gi na gera feengi nau ana, lea e langi kasi mamana, afetai go hasa ta wane ka fale nau fuada. Haia, nau ku gani uria lealaa siana aaofia baita i Rom eeri nia ka keto nau.>>

¹² Haia, a Festus e faarai fai nia na wane gi na da kwai'adomia ana keketolaa. Sui nia ka bae urii fuana a Paul, <<Sulia o gani uria na lealaa siana na aaofia baita i Rom, haia, tara oko lea siana.>>

Paul e faarai fuana Agripa fai nia Bernis.

¹³ Aange maedani sui, Agripa na aaofia fai nia ni Bernis daaro ka dao i Sesarea uria maatoolana Festus fai nia na gonitailana. ¹⁴ Ana si kada daaro too i Sesarea sulia aange maedani, a Festus ka faarongoa a Agripa ana baea naa sulia a Paul. Nia ka bae urii, <<Tee wane da aalua la beu ni kanilaa e nii see, na a Feliks e langi kasi faahagaa mai. ¹⁵ Ma ana si kada ku lea kou ana uria i Jerusalem, na fataabu baita gera Jiu gi ma na wane baita gera gi gera feengia, ma gera ka gani nau haia kuka keto nia uria haumaelilana. ¹⁶ Sui nau kuka bae urii fuada, <Langi lau na maluta gami tooa i Rom gi na mika ketoa ta wane suifetei nia kafi oolisia na

tooa gi na da feengia.> ¹⁷ Ma si kada gera dao mai see i Sesarea, nau kuka ali'ali uria rongolaa gera si gula ana ketolaa ana ruana maedani, ma kuka haea na wane gi ana oomea gera ka talaia mai na wane nae. ¹⁸ Haia, na wane gi na gera feengia gera ka take, ma langi gera kasi feengia go ana teni aadelaa ta'a na nau ku manata hasa tara gera ka haea. ¹⁹ Doo na gera oolisuusuu na faafia fai nia ana na malutana na fooasilana God gera fai nia sulia tee wane hatana a Jesus. A Jesus nae e mae naa, sui a Paul e haea nia ka mouri lau. ²⁰ Ma sulia nau langi kusi haitamana tara kuka olosi utaa ana si doo naa, nau kuka soeledia a Paul nia ka dooria lealaa uria i Jerusalem fuana kuka ketoa ana si doo naa gi i seenae. ²¹ Sui a Paul ka langi si aalafaafia, ma ka gani ana uria toolaa la beu ni kanilaa ma lealaa siana na aaofia baita i Rom eeri nia ana ka olosia. Nia naa, nau ku haea langi dasi lafua faasia la beu ni kanilaa lelea ka dao ana si kada kuka bobola uria oodulana siana na aaofia baita i Rom.>>

²² Sui a Agripa ka bae urii fuana a Festus, <<Nau ku dooria laugo rongolana wane naa.>>

Ma a Festus e oolisia ka bae urii, <<Oe tara oko rongo nia i bobongi.>>

²³ Ma ana fe dani buira, a Agripa na aaofia fai nia ni Bernis daaro ka dao mai, ma daaro ka ruufia mai maku initoo daaro gi. Ma daaro ka ruu laona beu fai nia na wane baita gera ana oomea gi ma na wane baita gi la maefera nae. Sui a Festus ka fale baea haia gera ka talaia mai a Paul. ²⁴ Ma a Festus ka bae urii, <<Agripa na aaofia ae, fai nia na tooa gi na mu oogu mai see, molu rikia na wane naa hatana a Paul. Na Jiu gi na da too i seegi Sesarea ma na Jiu gi na gera too i Jerusalem, gera feengi nia, ma daka rii daka gani nau haia kuka haumaelia. ²⁵ Haia, ma kada ku ledi nia, nau langi kusi daotoona go tesi taa naa nia aadea ka ta'a fuana gera ka haumaelia. Sui ma i nia ka gani uria lealaa siana

aaofia baita gia i Rom. Nia naa, nau tara kuka oodu nia siana na aaofia baita i Rom. ²⁶ Haia, ma sulia nau langi kusi too ana ta manata haia kuka kedea sulia na garolaa nia wane nae fuana na aaofia baita, nia naa kuka talaia mai siamololu i tara'ena ma e tasa siamu Agripa na aaofia, eeri muka adomi nau uria daotoolana doo o'olo uria kedelana. ²⁷ Sulia e langi kasi diana fuana kuka falea ta wane na e too ana kanilaa, lea ka langi kusi faatai folaa ana manata gi na gera feengi nia ana.>>

A Paul e suusia naona a Agripa.

26

¹ A Agripa ka bae urii fuana a Paul, <<Nia bobola go ana haia oko faarongo gemelu ana manata oe gi.>>

Ma a Paul ka tekwala na abana e faatainia tara nia ka bae, ma ka suusia urii, ² <<Agripa na aaofia ae, nau ku eele go agu, sulia ni nau ku bobola uria faarongo oe ana na suusilagu ana na doo gi na Jiu gi da feengi nau ana. ³ Nau ku eele ka tasa sulia oe o haitama diana ana maluta gia Jiu gi fai nia na oolisuusulaa gia gi. Haia, nau ku gani oe hai oko fafurongo nau fasi fai nia gwaromaabelaa.

⁴ <<Haia, na Jiu gi sui gera haitamana malutagu ita mai ana to'oulagu. Gera ka haitamana na mourilagu i fera nau ma buira i Jerusalem. ⁵ Ma gera ka haitamagu laugo, ana si kada gi e sui na mai ma e bobola uria gera ka faamamana, ana hafalilana nau ta wane ana bubulutaa na da rigitangainia na fooasilana a God ana maluta Jiu gi. Ma gera alangia na bubulutaa nae ana <Farisi gi>. Gera bobola uria faamamanalana doo nae gi, lea gera ka dooria. ⁶ Haia, ma ni nau ku take i see uria na ketolagu, sulia ku kwaimaasimaasia na taa naa a God e bae aalualu ana fuana koo gia gi. ⁷ Ma nia naa na doo baa na aakwala ma roo gulu tooa gia gi gera kwaimaasi uria ngalilana, si kada

gera fooma fuana a God ana dani ma na rodo. Ma sulia na doo naa nau kuka kwaimaasimaasia naa, nia na tooa na i Jiu gi gera ka feengi nau! ⁸ Uria taa na ka afetai fuagamu tooa i Jiu gi uria na manata mamanalaa ana a God na e haitamana ka tataea tooa da mae?

⁹ <<Ma i nao mai, i nau fuagu i talagu e bobola fuana kuka iilia na doo gi sui na e bobola kuka labasia na soefaataia a Jesus wane i Nasaret. ¹⁰ Na doo nae naa ku iilia i Jerusalem. Nau ku ngalia na rigitaa faasia na fataabu baita gi, ma kuka aalua tooa oro a God gi lao beu ni kanilaa. Ma ana si kada gera ketoda uria maelada, nau laugo ku aalafaafia. ¹¹ Ana si kada oro gi, nau ku falea na kwakwaelaa fuada lao Beu Aabu ni Figulaa gi, ma kuka iili uria suungilada eeri gera ka mamalo faasia na manata mamanalaa gera gi. Ma sulia nau ku rakehasu asianaa fuada, kuka lea laugo uria fera ete gi uria na iinokesilada.

¹² <<Ma sulia na doo naa, nia na nau ku lea uria i Damaskus. Nau ku too ana na kekedelaa faasia na fataabu baita gi fuana faalamailagu uria dumulilana na tooa na da manata mamana ana a Jesus. ¹³ Kada melu lea ana sulia tala oogotouna aasoa, nau ku rikia na raralaa na e baita liufia na raralana hatu, ma ka rara mai faasia lao mamangaa ka lea galigali nau fai nia na wane gi na melu lea. ¹⁴ Sui gemelu sui go melu asi gemelu i hae gano, ma nau kuka rongoa tee lingee doo ka bae urii fuagu ana baelaa i Hebru, <Saul, Saul! Uria taa na oko iinokesi nau? Oe naa tara oko nonifii si kada o take usi nau, iilingia doo fai ae na e buulia na wane na e faaleaa.> ¹⁵ Ma kuka bae urii fuana, <Lord ae, oe ni tei naa?> Ma a Lord ka bae urii, <I nau a Jesus, na wane na o iinokesia. ¹⁶ Haia, o tatae, oko take. Nau ku faatai fuamu haia kuka aadafilii oe eeri oko hau ana wane ni raoa nau. Ma oko faarongo ana tooa gi lau ana si doo na o rikia ani

nau i tara'ena ma teni si doo lau na tara kuka faatainia fuamu. ¹⁷ Nau tara ku oodu oe siana na tooa i Israel ma na tooa maadiu gi, ma kuka adomi oe eeri gera kasi bobola uria haungilamu. ¹⁸ Nau tara ku oodu oe siada eeri oko bulasida faasia na rorodoa uria raralaa, sulia a Satan na e aade gera ka iilingia maa rodo gi. Sulia oe tara oko bulasida faasia a Satan eeri gera ka fooasia a God. Ma a God tara ka manata lukea na aade ta'alaa gera gi, sulia gera da manata mamana ani nau, ma tara gera ka hau ana na tooa a God gi fai nia na tooa gi sui na a God e aadafilida.>

¹⁹ <<Haia, Agripa na aaofia ae, nau ku roosulia naa na faataia na ku rikia faasia i langi. ²⁰ Totongenao, nau ku lea i Damaskus, sui i Jerusalem, ma i Israel loulou, sui siana na tooa maadiu gi, ku faarongo ana haia gera ka oolitai manata faasia aade ta'alaa gera gi ma gera ka aabulo fuana a God ma uria aadelana na doo diana gi haia ka faatainia gera oolitai manata. ²¹ Haia, ma sulia si doo naa, na Jiu gi daka dumuli nau kada ku too la Beu Aabu a God, ma daka iiliili uria haungilagu. ²² Haia, e lea mai ka dao ana fe dani i tara'ena, a God naa e adomi nau eeri kuka faarongo ana tooa gi sui, fuana tooa to'ou ma tooa baita. Ma taa gi na ku haeda, nia laugo baa na profet gi ma a Moses gera haea tara ka dao mai. ²³ Gera haea tara na wane aadafililana a God tara ka nonifii ma ka mae, ma nia laugo na wane totongenao haea ka tatae faasia na maea, eeri nia ka ainitalo ana raralana mouria firi fuana tooa i Jiu gi i nao ma fuana tooa maadiu gi laugo.>>

²⁴ Haia, kada a Paul e faarai ua suli nia urinae, a Festus ka rii fuana ka urii, <<Paul ae, oe o ooewane naa! Na haitamadoolaa baita oe naa e faaoewane oe.>>

²⁵ Ma a Paul e oolisia ka urii, <<Wane baita ae, nau langi kusi ooewanea naa! Na baea gi na ku haeda gera mamana ma ka o'olo

teefou. ²⁶ Agripa na aaofia ae, nau ku haitamana kuka bae rara'a fuamu, sulia oe o haitamana na sulia doo naa gi. Oe o rikia ma oko rongoa sulia na doo naa gi sui, sulia si doo naa gi da aadede langi dasi aadede ana ta gula tau. ²⁷ Haia, Agripa na aaofia ae, oe manata mamana ana si baelaa gera profet gi? Nau ku haitamana oe o manata mamana ana.>>

²⁸ Sui a Agripa na aaofia ka bae urii fuana a Paul, <<Ana si kada kukuru urinae, oe manata hasa tara oko aadea nau kuka manata mamana ana a Christ?>>

²⁹ A Paul e oolisia ka urii, <<So ka kukuru, langi so ka tekwa, nau ku fooma fuamu ma fuana tooa gi sui na da too seegi ma daka fafurongo nau i tara'ena, eeri muka manata mamana ana a Christ iilingi nau. Sui langi kusi dooria muka too la beu ni kanilaa iilingi nau.>>

³⁰ Sui na aaofia ma ni Bernis fai nia a Festus na wane baita ma na tooa gi sui na da gwouru faida, gera ka tatae, ma daka lea na ada. ³¹ Ma ana si kada gera lea kou ana, gera ka bae urii fuada kwailiu, <<Na wane naa langi kasi aadea go ta doo hai ka bobola fuana nia ka mae langi gera ka aalu nia la beu ni kanilaa.>>

³² Ma a Agripa ka bae urii fuana a Festus, <<Na wane naa e bobola fuana oko lugasia naa, lea so nia e langi kasi gani uria na lealaa siana na aaofia baita i Rom.>>

A Paul e faafolo uria i Rom.

27

¹ Ma ana si kada gera manata uria haia melu ka faafolo naa uria i Itali, gera ka falea a Paul fai nia teni wane aai gi na gera kanida haia daka falea fuana a Julius na wane baita gera na wane ana oomea gi i Rom na gera alangia ana <<Wane gi ana Oomea na Aaofia Baita>>. ² Sui melu ka tae laona faka faasia Adramitium, na e aade aagau uria lealaa uria malitakwa gi galia lolofaa i Asia. Haia, a Aristakus, na wane faasia Tesalonika la lolofaa i Masedonia, e

lea laugo fai gemelu. ³ Ma fe dani buira, melu ka dao i Saedon. Haia, a Julius e rakediana ana a Paul, ma ka faalamainia haia ka lea uria rikilana ruana nia gi eeri daka falea taa gi na nia e dooria. ⁴ Sui melu lea faasia i seenae, ma melu ka lea nunufana aauaua i Saeprus, sulia na ooru e take mai i nao ana faka. ⁵ Sui melu ka faafolo folosia na aatakwa na e garangia i Silisia ma i Pamfilia, ma melu ka lea mai uria Mira maefera i Lisia. ⁶ Seenae na wane baita ana oomea nae ka daotoona na faka faasia i Aleksandria na tara ka lea uria i Itali, ma nia ka aalu gemelu la faka nae.

⁷ Sui melu ka harofainia asianaa lea sulia aange fe dani, ma melu ka daotoona afetaia baita ana lealaa ana fe dani nae gi, sui lea mai melu ka dao ootofana i Sinidus. Ma langi melu si lea na ana bali nae sulia na ooru e bango mai usi gemelu. Nia naa, melu ka lea i nunufana aauaua i Krit, ma melu ka gali ana ngongora Salmone. ⁸ Sui melu ka uusuli tolo mai sui ka afetai to'ou, melu ka dao ana loua gera alangia ana Loua Diana, na e langi si tau go faasia maefera i Lasea.

⁹ Sui melu too i seenae ka tau lelea ka dao ana si kada e afetai na fuana melu ka tasa dongaa ana lealaa, aata na faka ka kuruu ana si kada na ooru e baita. Sulia ana si kada nae fe dani baita gera Jiu gi uria manata lukelana aade ta'alaa gi e liu sui naa. Nia naa, a Paul ka bae urii fuada, ¹⁰ <<Oote wane ae, nau ku rikia ana lealaa golu faasia i see tara ka afetai asianaa, ma na aasi tara ka labasia na faka naa fai nia na doo gi na i laona. Ma teni wane agolu gi tara gera ka mae laugo.>>

¹¹ Haia, ma na wane baita naa ana wane ana oomea gi ka manata mamana ana wane na e baita usia faka fai nia na wane na e too ana faka nae daaro haea. Ma nia ka langi si manata mamana ana baelana a Paul. ¹² Haia, na loua na melu dau ana langi kasi diana uria daulaa ana si kada ana uuni gwagwaria. Nia naa, orolana wane gi gera ka dooria ada lealaa lau i aasi eeri melu ka dao

i Finiks, lea so ka waluda, eeri melu ka mamalo i seenae ana si kada ana uuni gwagwaria. Sulia i Finiks nia na loua ana aauaua i Krit na e oofiofi ana faasia na ooru ana si kada nae.

Na halo e dao la aasi.

¹³ Haia, ma ana si kada na aara e hafali ufu mai ana, na wane gi da manata hasa tara gera ka bobola uria iililana si taa baa gera doori uria. Nia naa, gera ka lafia na gwalu la faka, gera ka hafali lea na uusulilia na tolo na aauaua i Krit. ¹⁴ Ma e langi si tau, na ooru baita na gera alangia ana babaitolo ka dao, ma e ufu mai fafo tolo. ¹⁵ Ma ka toea na faka, ma ka afetai asianaa fuana olosilana sulia na ooru, ma melu ka lugasia na faka haia na ooru ka babalangai nia na ana. ¹⁶ Haia, ma kada melu liu kou nununa aauaua i Kauda, ka ofi'ofi i seenae, ma melu ka kani diana ana boute ana faka, sui boroi ana nia ka afetai. ¹⁷ Gera lafia la faka, ma daka kani faafi rigita ana faka laugo. Ma gera ka faasifoa abe maku baita na gera lili selo ana haia na ooru ka ufu babalangaia na faka na ana, sulia gera mou ada gera ka tee garangi i Libia. ¹⁸ Sui na ooru ka tasa dongaa go ana ka baita asianaa, ma ana ruana maedani, gera ka ui ania teni luluda faasia la faka. ¹⁹ Haia, ma ana fe dani i buri, gera ka ui ania teni doo gi ana faka i aasi. ²⁰ Sulia fe dani oro na langi melu si rikia ana hato ma langi tee fe bubulu, ma na ooru e rigita asianaa. Sui gemelu ka manata hasa tara langi melu si mouri naa.

²¹ Ma ana si kada tau naa, na wane gi langi gera kasi ania tesi fanga, a Paul e take i nao ani gera, ma ka bae urii, <<Oote wane ae, utaa naa langi molu si roo amolu suli nau baa ku haea langi golu si lea faasia i Krit? Lea so molu ka roo amolu sulia na baelagu, langi golu si daotoona go ta ta'ala nae. ²² Haia, ana si kada nae, nau ku haea fuamolulangi molu si mou! Sulia langi ta wane amolu kasi mae, taifilia na faka naa go na tara ka ta'a. ²³ Nau ku haitamana doo

nae gi, sulia ana fe rodo baa e sui kou, na ensel a God, na nau ku too fuana ma kuka fooasia, nia e lea mai siagu. ²⁴ Ma nia ka bae urii, <Paul ae, langi osi mou! Sulia tara oko take i naona na aaofia baita i Rom. Ma a God tara ka adomia na tooa na da lea fai oe haia gera ka langi si mae, sulia nia e rakediana ani oe.> ²⁵ Nia nae, oote wane, langi molu si mou! Sulia nau ku fiitoo na a God tara ka iili urinae na iilingia naa na ensel e haea fuagu. ²⁶ Haia, ni golu tara na aasi ka uilingai golu ana ta aauaua naa.>>

²⁷ Haia, ana aakwala ma fai fe rodo na halo e haungi gemelu la aasi nae, na ooru e ufulia ana faka la aatakwa na ana aasi i Mediterenian. Ma e bobola fai nia oogotouna naa na rodo, na wane gi na da rao la faka daka manata hasa gemelu garangi dao naa i hara. ²⁸ Kada gera manata urinae, gera ngalia na oko da kania na doo gulu i maana, gera ka ui ania la aasi uria olotoolana si gula nae fuana gera ka haitamana gera dao garangia naa i hara. Ma si kada gera olotoona ana, si gula nae nia oolo bobola fai nia fai aakwala abalaa. Sui langi si tau, gera ka ui lau ana oko nae, ma gera daotoona si gula nae oolu aakwala abalaa. ²⁹ Ana si kada gera daotoona urinae, gera ka mou aata na faka ka raa i fafona ta fou. Nia naa, gera ka ui ania fai gwalu gi faasia buira na faka, ma gera ka fooa uria dani. ³⁰ Ma ana si kada nae, na wane gi na da rao la faka, gera ka doori tafi faasia na faka, gera ka faasifoa na boute i aasi, gera ka suge hasa da lea uria ui anilana lau teni gwalu gi lau faasia nao na faka. ³¹ Ma a Paul ka bae urii fuana wane gi ana oomea fai nia na wane baita gera, <<Lea na wane rao naa gi langi gera kasi too la faka, tara langi molu si mouri.>> ³² Si kada wane ana oomea gi gera rongoa, gera ka taba muusia na oko ana boute faasia na faka eeri ka lea naa ana.

³³ Kada e garangi dani, a Paul ka gani daalu haia daalu ka ania si

fanga ka bae urii, <<Haia, aakwala ma fai mae dani na e sui na mai nae molu ka too kwaimaasi ma langi molu si ania tesi doo. ³⁴ Haia, nau ku gani gomolu nae, molu ani teni fanga, eeri molu ka rigita aata molu ka mae. Sulia langi molu si nonifii.>> ³⁵ Buiria nia haea si doo nae, a Paul e ngalia na beredi, ma ka baelafea a God i nao ani gera, sui ka niia, ma ka ania. ³⁶ Kada gera rikia, na manatada kafi ngado, ma gera kafi fanga. ³⁷ Gemelu roo talange ma fiu aakwala ma oono iimola gi na melu nii la faka. ³⁸ Ma i buiria tooa gi sui gera fanga daka aabusu, gera ka ui ania lau na luluda gi sui na da alangia ana witi i aasi eeri na faka ka halahala.

Na faka e te'e.

³⁹ Haia, ana si kada e dani mai, na wane gi na da rao la faka langi gera kasi aada haitamana i fai naa gera dao ana. Gera rikia na loua ana oone, ma gera ka manata lea ka waluda gera ka lea ana faka uria na oone nae. ⁴⁰ Ma gera ka taba muusia na gwalu gi, gera ka lukasia ada la aasi. Ma ana si kada nae laugo gera ka lukea na oko gi na gera kani faafia ana na fote gi ni aasolaa. Sui gera ka lafia na abe maku ni liliselolaa i naona faka haia na ooru ka ufu ma ka laetainia na faka uria i hara. ⁴¹ Haia, ana si kada gera hasi fai nia ana doo nae gi, na faka naa e iigwa ka te'e na ana i fafona na busu i aasi, haia na maana faka ka te'e na ana urinae, haia ma na buiria faka ka maga ngisingisi na ana nafo.

⁴² Haia, ma ana si kada nae, na wane ana oomea gi gera ka manata na uria haumaelilana tooa na da kani faafida, aata teni wane ada gera ka aaranga i hara ma daka tafi. ⁴³ Ma i sulia na wane baita na ana wane ana oomea gi e dooria ka faamouria a Paul, nia ka bae luida langi dasi iilia si doo nae, ma ka haea gera ka lukeda, ma ka haea laugo fuana na wane gi na da haitamana aarangalaa daka aru i aasi hai gera ka aaranga i hara i

nao. ⁴⁴ Ma bali ana wane gera ka isi kou i buri, gera dau kou ana abana ai gi na e maga ana faka haia daka aaranga kou i fafona. Haia, melu aadea si doo nae, ma melu ka mouri, ma melu ka dao i hara.

I Malta.

28

¹ Haia, si kada melu dao i hara, melu kafi daotoona na aauaua na melu dao ana gera alangia ana i Malta. ² Na tooa gi i seenae, gera kwaimaani asianaa fuamelu. Haia, ma ana si kada nae laugo na utaa ka aru, ma ka gwagwari uuleu asianaa, ma gera ka oogumaana eere uria gonitailaa melu sui. ³ Ma ana si kada a Paul e konia teni ai gi uria aalulana la eere, tee loi e haga mai faasia na ai gi sulia na ago'agolana eere, ma ka ala ana abana a Paul, ma ka langi si luke. ⁴ Kada tooa na i fera nae gera rikia na loi na e kulukulu ana abana a Paul, gera ka bae ada fuada kwailiu, <<Na wane naa wane hauwane naa, ma na god hatana <Duulaa> e langi kasi dooria haia ka mouri, sui boroi ana nia ka mouri mai faasia la aasi.>> ⁵ Sui a Paul ka geloa na loi na e kulukulu ana abana uria la eere, ma tesi doo langi kasi aadea go. ⁶ Ma gera ka aadaada hasa tara abana a Paul ka uubu ma langi so ali'ali ka asia i aano ma ka mae. Sui si kada gera kwaimaasi ka tau, ma langi tesi doo kasi aadea, gera oolisia manatada daka urii, <<Na wane naa, nia ta god!>>

⁷ Ma e langi si tau faasia si gula nae, na gano nia a Publius na wane baita ana aauaua nae. Nia e gonitai gemelu diana asianaa, ma melu ka too fai nia sulia oolu maedani. ⁸ Haia ana si kada nae, na maa nia a Publius e matai ana tatasua fai nia ka liutainia abu. Ma a Paul e ruu siana la kade luma nia, ma ka fooa, ma ka aalua abana faafia, ma ka gura nia. ⁹ Kada na tooa gi da rikia ana si doo nae, na tooa matai gi sui la aauaua, gera ka lea laugo

mai siana a Paul, ma nia ka gurada. ¹⁰ Na tooa gi gera ka falea na doo oro gi fuamelu. Ma si kada melu aade aagau uria lealaa la faka, gera ka aalua na doo gi ni doorilana fuana aalideea.

Faasia i Malta melu ka lea uria i Rom.

¹¹ Buiru oolu fe sinali sui, melu ka lea la faka na too mai faasia i Aleksandria, na da alangia ana <<Roo Iu God gi>>. Na faka naa e too laugo i Malta ana si kada ana uuni gwagwaria. ¹² Ma melu ka dao i Sirakus, ma melu ka too i seenae sulia oolu maedani. ¹³ Faasia i seenae, melu ka lea melu ka dao i Regium. Fe dani i buira, na ooru ka ooru mai ana alaa, ma roo maedani sui melu ka dao ana maefera i Puteoli. ¹⁴ Melu ka daotoona teni tooa na da manata mamana ana a Christ da too i seenae, ma gera ka gani gemelu haia melu ka too faida sulia ta fiu maedani. Sui, melu fi lea uria i Rom. ¹⁵ Haia, na oote tooa na da manata mamana na gera too i Rom, gera rongo melu dao naa, gera ka lea mai maasi gemelu ana roo maefera na da alangia ana <<Uusia i Apius>> ma <<Oolu Luma gi>>. Ma si kada a Paul e riki gera, nia ka baelafea a God, ma manatana ka ngado.

I Rom.

¹⁶ Kada melu dao i Rom, gera ka faalamainia a Paul uria toolaa taifili nia la luma fai nia tee wane ana oomea haia ka folo usia.

¹⁷ Oolu maedani sui buira melu ka dao, a Paul ka soea mai na wane baita gera Jiu gi na da too i Rom uria na oogulaa. Kada gera oogu sui, nia ka bae urii fuada, <<Oote waihaasi nau gi i Jiu, nau doo langi kusi aadea go tesi doo ta'a fuana tooa golu gi, ma langi kusi labasia go na maluta gia gi na gia ngalia faasia na koo gia gi. Sui gera kani nau i Jerusalem, ma gera ka fale nau fuana tooa gi faasia i Rom. ¹⁸ Ma na tooa gi faasia i Rom, si kada gera ledi nau, gera ka doori faahaga nau faasia la beu ni kanilaa, sulia langi gera kasi daotoona go ta

garolaa na nau ku iilia ka bobola fuana kuka mae. ¹⁹ Haia, si kada na Jiu gi i see loko langi gera kasi aalafaafia, nau kuka gani uria lealaa siana na aafia baita i Rom, sui doo langi kusi too go ana tesi doo haia kuka feengia ana tooa gia gi. ²⁰ Nia naa, nau ku soe gomolu mai haia kuka riki gomolu ma kuka bae fai gomolu. Haia, gera kani nau ana oko kakai halo naa sulia a Christ na tooa i Israel da kwaimaasimaasia.>>

²¹ Sui na Jiu nae gi daka oolisia a Paul gera ka urii, <<Gemelu langi melu si ngalia ta kekedelaa faasia i Judea suli oe, langi so ta wane ana waihaasi gia gi na gera lea mai faasia seenae fai nia ta faarongolaa langi so gera ka haea na doo ta'a suli oe. ²² Haia, gemelu melu dooria rongolaa na manata oe gi sulia melu haitamana na fera gi sui na tooa gi da bae ta'a sulia na bubulutaa na oe o too ana.>>

²³ Ma gera ka olea fe dani fai nia a Paul, ma na tooa oro gi gera ka lea mai ana fe dani nae uria si gula na a Paul e too ana. Ma nia hafali i ubongi lelea ka rodo nia faatolomainia, ma ka falea na baelaa sulia na Initooa a God fuada. Ma nia ka iiliili uria bulasilana manatada sulia a Jesus ana baelana na kwaieresia a Moses gi fai nia na kekedelaa na profet gi. ²⁴ Haia, ma bali ada, gera ka manata mamana sulia na baelana, haia ma bali ada langi dasi manata mamana. ²⁵ Haia, si kada gera lea na ada, gera ka oolisuusuu matangada kwailiu buira a Paul e haea si baelaa i'isi naa, <<Na Aanoedoo Aabu e bae diana asianaa ana profet Aesea fuana koo gamu gi, ²⁶ baa ka urii, <O lea, oko haea fuana tooa naa, gamu mu fafurongo ma muka fafurongo, sui langi molu si haitamana. Ma gamu mu aada ma muka aada, sui langi molu si rikia. ²⁷ Sulia na manata gamu e daala, ma muka boko na aalinga gamu gi, ma muka boko laugo ana maa gamu gi. Lea so ka langi si urinae, na maa gamu ka rikia ma na aalinga gamu

ka rongoa, ma na manata gamu ka haitamana, ma muka aabulo fuagu, ma kuka gura gamu, a God naa e haea.>>>

²⁸⁻²⁹ Sui a Paul e fonea lau na baelana gi ka urii, <<Muka haitamana naa, melu faarongo gomolu ana na baelana a God sulia na mouria firi fuana na tooa maadiu gi. Haia, gera ka fafurongo!>>

³⁰ Sulia roo fe ngali na a Paul e too ana si gula e folia. Ma ana si gula nae, nia ka gonitainia ni tei gera na da lea mai uria rikilana. ³¹ Ma nia ka ainitalongainia na Initooa a God ma ka faatolomai sulia Lord Jesus Christ ana bae rara'ala, ma langi ta wane hasa ka lui nia.

NA KEKEDELAA A PAUL FUANA SOEFAATAIA I ROM

¹ Na kekedelaa faasia a Paul na wane raoa a Christ Jesus. Nau ta aposol sulia a God e aadafili nau ma ka soe nau uria na ainalolaa ana Faarongolaa Diana.

² Na Faarongolaa Diana naa a God e bae aalualu ana e tau ua na mai i nao si kada na profet gi gera kedea laona Kekedelaa Aabu. ³ Ma na Faarongolaa Diana nae sulia na Wela nia a Lord gia a Jesus Christ. Nia e futa mai ana kwalafaa a David na aafia ka hau ana wane. ⁴ Haia, gia haitamana nia a God Aabu sulia God e faamamana nia na Wela nia si kada a God e tataea faasia maea ana mamanaa baita nia. ⁵ Ma ana a Christ, God ka faadianaa nau haia kuka aalua aposol uria raolaa fuana a Christ, eeri kuka talaia toa ana fera gi sui hai gera ka manata mamana ani nia ma daka roosulia na baelana. ⁶ A God e dooria kuka talai gamu laugo na tooa na mu too i Rom, sulia God e soe gamu hai muka aalua tooa a Jesus Christ gi.

⁷ Haia, i nia naa e aade nau ku kekede fuagamu sui go na tooa na mu too i Rom na God e rakediana fuagamu ma ka soe gamu haia muka aalua na tooa nia.

Nau ku fooma eeri a God na Maa gia ma a Lord Jesus Christ ka faadiana gamu ma ka falea na fanualama fuagamu.

Foalaa ni baelafea.

⁸ Doo totongenao, nau ku baelafea God nau i sulia Jesus Christ fuagamu sui, sulia tooa gi ana fera oro la molaagali loulou da rongo sulia sui naa na fiamamanalaa gamu. ⁹ A God nia haitamana si taa gi na ku haea nia mamana. Nia na God na ku rao mai fuana ana na mourilagu sui ana ainalongailana Faarongolaa Diana sulia Wela nia. God ka haitamana nau ku manatoo gamu, ¹⁰ ana si kada gi sui ku fooma ana gi. I nau

ku gania God, lea nia ka dooria, tara ka falea taa waludalaa fuagu hai kuka lea mai uria daotoolaa gamu ana si kada nae. ¹¹ Sulia nau ku dooria asianaa haia kuka riki gamu, eeri kuka ado fai gamu ana si falea gi faasia na Aanoedoo Aabu a God uria faarigitalaa gamu. ¹² Sulia nau ku dooria hai golu ka adomi golu kwailiu, tara nau ku adomi gamu ana fiamamanalaa nau, ma i nau muka adomi nau ana fiamamanalaa gamu.

¹³ Haia oote waihaasi nau gi ae, muka manatatoona laugo, kada oro gi na nau ku manata uria daotoolagamu, ma si kada gi sui ku daotoona e afetaia uria iililana. I nau ku dooria lealaa kou siamolua haia teni tooa lau na da too i Rom daka manata mamana ana Christ, iilingia ku iilia laugo fuana tooa aai ana maefera tooa maadiu gi. ¹⁴ Sulia nau na wane rao uria adomilana tooa gi sui, tooa gi na da haitamadoo ma gera ka too ana toolaa faalu, ma na tooa na langi dasi haitamadoo ma daka too ua ana toolaa gera baa mai nao. Ta'a asianaa fuana nau, lea kuka noni eela uria ainalolaa fuana tooa gi sui. ¹⁵ Nia na e aadea kuka dooria ainalolaa ana Faarongolaa Diana fuagamu laugo tooa na mu too i Rom.

Na mamanaa ana Faarongolaa Diana.

¹⁶ Haia, nau langi kusi ida ana baelaa sulia na Faarongolaa Diana naa, sulia ana mamanalana na Faarongolaa Diana a God e faamouria na tooa gi na da manata mamana. Urinae, a God e falea na Faarongolaa Diana fuana tooa i Jiu gi i nao, ma sui fuagera tooa maadiu gi laugo. ¹⁷ Sulia na Faarongolaa Diana e faatai folaa na ana malutana a God uria olosilana na tooa. Ma nia ka olosia na tooa sulia gera manata mamana go ada ana Christ. Langi lau ta doo ete na a God e olosia na tooa gi ana. Sulia si doo nae baa na Kekedelaa Aabu ka urii, <<Na tooa gi na a God e olosida sulia

na fiimamanalaa gera, tara gera ka mouri.>>

Na aade ta'alaa gera tooa gi sui.

¹⁸ Ma a God mai i langi ka faatainia na rakehasua nia fuana tooa gi na gera aadea doo ta'a gi ma gera ka aaburongo ani nia. Ma ana na aade ta'alaa gera gi gera ka suusia na tooa aai gi hai gera ka langi si haitamana na faaron-golaa mamana. ¹⁹ A God ka falea na kwakwaelaa fuada, sulia nia e faatai folaa ana doo gi suli nia i talana, ma ka faawaluda fuada uria haitamalana. ²⁰ Ana hafalilana mai God e haungainia na molaagali, na tooa gi daka haitamana naa na mamanaa nia na e langi kasi sui, ma daka haitamana laugo nia na God mamana. Sulia boro'i ana na tooa gi langi dasi bobola uria rikilana a God, gera ka haitamana daka rikia na doo gi na nia e haungaida, ma nia naa e aadea gera ka haitamana na doo gi sulia a God. Ma sulia nia urinae, e afetai go gera ka haea gera lalafusia a God. ²¹ Gera haitamana a God, ma langi dasi dooria go na faabaitalana, ma langi dasi dooria go na baelafelana uria na doo gi na nia falea fuada. Ma si kada gera manata, langi dasi manata go sulia tesi doo, sulia na manatada e gwou naa ma na manatalaa gera gi ka rorodoa naa. ²² Haia, gera haea gera tooa liotoo, ma gera na tooa oowanea gi go ana. ²³ Ma langi gera kasi fooasia go a God na e totoo firi, ma gera ka fooasia ada nunuidoo gi na gera haungainia go ada ana mala nununa iimola gi ma na manu gi ma na doo fai ae gi ma na doo aangoango gi.

²⁴ Haia, sulia na doo nae gi, a God e lugasi gera hai daka lea na ada sulia doorilaa gera gi, ma gera ka iilia na doo ta'a gi fuada kwailiu ana nonida. ²⁵ Gera ka oote gera ana manata mamananalaa ana na mamanaa sulia a God, ma gera ka manata mamana ada ana na sugea gi. Ma gera ka fooasia na ada ma

daka rao na ada fuana na doo a God e haungaida gi. Ma langi gera si fooasia a God na e haungainia na doo nae gi sui, ma langi gera si roosulia. Taifilia nia e bobola fuana tooa gi gera ka baelafea ka tau firi. Amen!

²⁶ Ma i sulia na aabulolaa na tooa gi ka ta'a urinae, a God ka lugasi gera eeri gera ka iilia na doo ni idalaa gi na da lea sulia na kwaidoorilana nonida. Ma na geni gi laugo, gera ka oote gera na ada ana na wane gi haia daka teo na ada fai nia na geni gi lau. ²⁷ Ma e urinae, na wane gi laugo daka lugasia na ada na geni gi ma gera ka dooria na ada uria teolaa fai nia na wane gi lau. Ma e urinae, na wane gi gera ka iilia na ada na doo ni idalaa na fuada kwailiu. Nia naa tara gera ka ngalia na kwakwaea na e bobola fuada sulia na aabulo ta'alaa gera gi.

²⁸ Ma sulia na tooa nae gi da oote gera ana taa naa e bobola uria haitamalana sulia a God, nia ka lugasi gera hai gera ka manata ta'a na ada ma gera ka iilia na ada doo gi na e langi si diana fuana gera ka iilida. ²⁹ Sulia gera ka iilia na doo ta'a gi ka tau naa, ma gera ka aanau, ma gera ka aadea ta'alaa fuada kwailiu, ma gera ka kwaifii, ma gera ka hauwane, ma gera ka firufiru, ma gera ka suge, ma gera ka kwaibalafaafi, ma gera ka uunuunua dongaa. ³⁰ Ma gera ka bae ta'a suli gera kwailiu, ma gera ka susuala fuana a God, ma gera ka bae ta'a fuada kwailiu, ma gera ka lafe, ma gera ka tango gera i talada asianaa, ma gera ka manata asianaa uria na iililana doo ta'a gi lau, ma gera ka aaburongo fuana na maa fai nia ni tee gera gi. ³¹ Ma si kada gera iilia doo ta'a, langi dasi liobukonu, ma langi gera kasi faamamanaa na bae aalualulaa gera gi, ma langi gera kasi rakediana ma langi dasi kwaimanatai fuana na tooa ete gi. ³² Haia, ma gera haitamana na kwaieresia a God gi

e haea na tooa na da too urinae, e bobola uria maelaa. Sui boroi ana urinae, gera ka tasa dongaa go ada uria iililana doo nae gi, ma gera ka dooria fuana tooa ete gi laugo gera ka iili doo urinae gi.

Na keketoa a God.

2

¹ Haia, ma ni gamu na mu keketoa na tooa gi na da aade ta'a urinae, muka keto gamu i talagamu laugo. Sulia gamu laugo mu iilia laugo agamu na doo ta'a gi na gera iilia, ma e afetai muka tofea haso gamu langi musi garo. ² Ma gia sui go gi haitamana na keketolaa a God nia o'olo ana si kada nia ketoa ana tooa na da iilia ana doo urinae gi. ³ Haia, ma sulia gamu mu iili laugo iilingia na tooa na mu ketoda, langi musi manata hasa a God tara ka langi si keto gamu laugo. ⁴ Ni gamu boro manata garo hasa a God ka langi si keto gamu, sulia nia rakediana baita fuagamu ma ka gwaromaabe fuagamu laugo. Haia, diana fuana muka haitamana go agamu na a God e iili diana urinae fuagamu eeri muka oolitai manata faasia aabulo ta'alaa gamu gi.

⁵ Ma sulia langi musi dooria go oolitai manatalaa, urinae gamu i talagamu laugo ana na mu faabaitaa na kwakwaelaa gamu gi fuana fe Dani a God tara ka faatania na rakehasua nia ma na tooa gi sui tara daka rikia na keketolaa o'olo nia. ⁶ Sulia a God tara ka falea na doo gi fuana tooa gi sui sulia na raolaa e'ete gera gi. ⁷ Teni tooa, a God tara ka falea na mouria firi fuada, sulia gera tasa dongaa ana iililana na doo diana gi ma gera ka dooria a God ka baelafeda ma ka falea initoo fuada fai nia na mouria firi. ⁸ Haia, ma teni tooa gi da hasi uria ngalilana na doo gi na gera dooria, ma gera ka oote gera ada ana taa gi na e o'olo, ma gera ka dooria ada lealaa sulia si taa gi na e garo. Ma sulia gera na da urinae, a God tara ka faatania na rakehasua nia fuada ma ka falea

na kwakwaelaa baita fuada. ⁹ Haia, ma ni tei gera na da iili doo ta'a, tara gera ka too ana afetaia ma na filaa. A God tara ka iili urinae fuana na tooa i Jiu gi ma fuana na tooa maadiu gi laugo. ¹⁰ Ma a God tara ka falea na initooa ma na babaitaa ma na fanualama fuana ni tei gera na da aadea taa gi na e diana. Nia iili urinae fuana na tooa i Jiu gi ma fuana na tooa maadiu gi laugo. ¹¹ Sulia na keketolaa a God fuana na tooa gi sui nia o'olo, ma ka langi si garo fuana ta iimola.

¹² Haia, na tooa maadiu gi langi dasi haitamana na kwaieresia gi faasia a Moses. Ma sulia gera iilia na doo ta'a gi, tara a God ka ketoda. Sui taa, a God ka langi si ketoda ana na kwaieresia nae gi. Nia e ketoda uria maelaa, sulia na aade ta'alaa gera gi. Ma na tooa i Jiu gi mone da haitamana na kwaieresia gi faasia a Moses. Ma a God tara ka ketoda, sulia gera iilia na doo ta'a gi ana aaburongolaa ana na kwaieresia nae gi. ¹³ Sulia e langi lau na rongolana kwaieresia gi na tara ka olosia na tooa gi fuana a God, ma iililana na taa gi na kwaieresia gi e haea taari. ¹⁴ Na tooa maadiu gera si haitamana na kwaieresia gi. Sui ma lea gera iilia si doo sulia na kwaimadamilaa gera ma ka lea sulia na kwaieresia, gera faatania na kwaieresia gi e too i laona lioda, sui boroi ana langi dasi rongoa ua na kwaieresia nae gi. ¹⁵ Haia, na aabulolada e faatania na kwaieresia e too naa i laona na lioda. Haia, na manatalaa gera laugo ka faatania si doo naa nia mamana, sulia si kada gera iilia na doo ta'a gi, gera ka liobukonu, ma si kada gera iilia na doo diana gi, gera ka eele. ¹⁶ Haia, ma na keketolaa nia a Jesus Christ e urinae ana fe Dani nia tara ka adomia a God ana ketolana na tooa sulia na manataa aagwa lao liogera. Nia na Faarongolaa Diana na nau ku bae sulia e haea.

Na tooa i Jiu gi ma na kwaieresia gi faasia a Moses.

¹⁷ Haia, ma ni gamu tooa i Jiu gi, molu ka dooria alangi gamu i talagamu ana <<tooa i Jiu gi>>, ma langi musi mou sulia muka too ana na kwaieresia gi faasia a Moses, ma muka baelafe gamu i talagamu sulia muka haitamana a God. ¹⁸ Ma gamu ka haea muka haitamana taa na a God e dooria fuana muka iilia, ma muka haitamana aadafililana si doo na e o'olo sulia gamu haitamana na kwaieresia gi. ¹⁹ Ma gamu ka haea laugo, mu haitamana talailana tei gera na da iilingia tooa maa rodo sulia gera lafusia a God. Ma gamu ka haea laugo, gamu mu iilingia na kwesu fuana tei gera na da too laona rorodoa eeri gera ka lea siana a God. ²⁰ Muka haea gamu na tooa faatolomai gi fuana na tooa oewanea ma fuana tooa gi na dasi haitamadoo. Ma muka haea mu too ana na haitamadoo loulou ma na doo gi sui na e mamana, sulia muka too ana na kwaieresia gi faasia a Moses. ²¹ Haia, gamu haitamana faatolomailana na tooa ete gi, ma utaa naa langi musi faatolomai gamu i talagamu? Muka bae fuana tooa gi urii, <<Langi musi beli.>> Haia, ma ni gamu i talagamu muka beli agamu laugo. ²² Muka haea laugo fuana tooa, <<Langi musi ooe.>> Haia, ma i gamu muka ooe agamu. Muka haea laugo, na nunuidoo gi na tooa gi gera foasia e ta'a asianaa. Haia, ma ni gamu mu ruu lao beu ni foalaa gi, muka belia agamu na nunuidoo nae gi. ²³ Ma gamu mu lafe gamu i talagamu sulia mu too ana na kwaieresia a God gi. Haia, ma ni gamu muka aaburongo agamu ana na kwaieresia nae gi. Ma nia na aadea na tooa gi gera ka bae ta'a ana a God. ²⁴ Urinae na Kekedelaa Aabu e bae urii, <<Sulia gamu na tooa i Jiu gi muka iili ta'a, na tooa na langi dasi Jiu gi gera ka bae tataga ana a God.>>

²⁵ Haia, lea so muka lea sulia na kwaieresia a God gi, na ole-marikolaa na mu iilia na doo diana. Ma lea langi musi lea sulia na

kwaieresia nae gi, na ole-marikolaa na molu iilia boro e afetai ka adomi gamu, ma ni gamu muka iilingia go agamu na wane gi na e langi dasi ole-mariko. ²⁶ Haia, ma lea ta wane na langi kasi Jiu ma langi si ole-mariko, ma ka roosulia na kwaieresia nae gi, a God tara ka haea nia bobola fai nia wane ole-mariko. ²⁷ Ma e urinae gamu na Jiu gi, sulia na tooa maadiu gi tara daka faatania a God tara ka keto gamu. Sulia mu aaburongo ana na kwaieresia gi, sui boro ana muka too ana na kwaieresia ni kekedelaa nae ma muka ole-mariko, ma gera ka roosulia na kwaieresia gi, sui boro ana langi dasi ole-mariko. ²⁸ Sulia tei naa ta wane Jiu mamana? Nia langi ta wane na e ole-mariko go ana ana na nonina, ma na liona ka ta'a ua. Sulia na ole-marikolaa langi lau fuana na nonina taifilia. ²⁹ Na wane mamana i Jiu ta wane go ana na mourilana e o'olo maana a God, sulia iilingia a God e ole-mariko ana na liona. Ma na raa uria olosilana na mourilaa na wane urinae, na raa nia na Aanoedoo Aabu, ma na raa na kwaieresia gi ka langi. Na wane urinae, a God ka baelafe nia, sui boro ana na tooa gi dasi baelafe nia.

3

¹ Haia, taa diana naa fuana tooa gi i Jiu? Ma na taa diana naa e nii ana ole-marikolaa? ² Haia, doo oro asianaa ana si doo nae gi. Si doo totongenao, a God e falea na baelana fuana tooa i Jiu gi. ³ Ma boro ana na bali ada na Jiu gi langi dasi manata mamana ana baelana a God, e afetai a God ka langi si iilia si taa naa nia e bae aalualu ana. ⁴ Sulia a God e mamana, sui boro ana tooa gi gera ka suge. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea urii, <<Ana si kada o bae ana, tooa gi sui da haitamana na bae ooe gi nia mamana asianaa. Ma lea ta iimola ka feengi ooe, tara ooe oko saitasa.>>

⁵ Ma nia naa tee soeledilaa na e ooewanea ka urii, <<E utaa, lea so na aade ta'alaa gia gi e faatai folaa ana a God nia na o'oloa, tama a God e garo si kada nia falea na kwakwaea fuaga?>> ⁶ Langi go! Sulia afetai a God ka langi si o'olo, sulia lea so nia kasi o'olo, nia kasi bobola uria ketolana na tooa gi.

⁷ Haia, ma ta soeledilaa lau na e ooewane e urii, <<E utaa, lea so gia ka susuge, na tooa da riki diana hasa a God langi kasi suge, ma nia na aadea gera ka baelafe nia? Lea urinae, utaa naa a God ka keto nau si kada kuka suge iilingia ta iimola na e fualangaa?>> ⁸ Ma baelana nae nia ooewane laugo urii, <<Golu iili ta'a agolu eeri doo diana ka dao mai.>> Teni tooa daka feengi nau ana ku haea si doo naa. Haia, na tooa nae tara a God e keto gera.

Langi ta iimola si o'olo.

⁹ Haia, ma uri gami na tooa i Jiu gi, na toolaa gami ma na aabulolaa gami e diana faasia na tooa maadiu gi? Langi go! Sulia nau ku faatania sui naa, na tooa i Jiu gi ma na tooa maadiu gi gera bobola sui go ada ana toolaa i farana na mamana ana doo fualangaa. ¹⁰ Sulia na Kekedelaa Aabu nia haea, <<Langi ta iimola si o'olo, ¹¹ ma e langi ta iimola si liotoo ma langi so ka dooria fooasilana a God. ¹² Sulia gera sui go da aabulo faasia a God, ma daka lea garo ma ta iimola si iilia go tesa doo na e o'olo. ¹³ Na fakada ka iilingia ta kwaingeia na langi dasi suufaafia ana gano, sulia na baelada e ta'a asianaa. Gera haea doo ta'a gi na e langi si mamana ana meada. Ma na baelaa haungilana na dao gi faasia na ngiduda iilingia na loi a'ala gi. ¹⁴ Ma na baelada laugo ka fungu ana kwalalaa na e ta'a asianaa. ¹⁵ Ma na tooa naa gi gera ka hasi uria faafilaa ma na hauwane. ¹⁶ Ma so i fai na gera lea ana, gera ka labasia na mone na doo gi ma daka falea asianaa na fiilaa fuana tooa gi. ¹⁷ Ma na fanualama ka langi si too

la mourilada. ¹⁸ Ma gera ka langi si haitamana go na hae baitalaa fuana God.>>

¹⁹ Haia, golu haitamana na doo gi sui go na da kededa la kwaieresia gi na doo fuana na tooa i Jiu gi na da too i farana kwaieresia gi, eeri langi ta iimola kasi haea nia langi si iilia ta'alaa, sulia na tooa gi sui go da bobola uria a God ka keto gera. ²⁰ Sulia e langi ta iimola si o'olo maa ana God sulia na iililaa sulia taa naa na kwaieresia gi e dooria. Haia, na kwaieresia gi e too eeri na tooa daka haitamana gera fualangaa.

God e olosia na tooa gi.

²¹ Haia, ana si kada nae, a God e faatania utaa ana nia olosia na tooa gi. Ma ka langi lau na doo ana na kwaieresia gi, sui boroi ana na kwaieresia gi faasia a Moses ma na profet gi gera ka faamamana. ²² A God e olosia na tooa gi sulia na fiimamanalaa gera ana Jesus Christ. Nia iili urinae fuana tei gera sui go na da manata mamana ana Christ, sulia langi go ta e'etelaa i matangana tooa gi. ²³ Na iimola gi sui go da aade ta'a, ma daka kukuru faasia na dianalaa nia a God. ²⁴ Ma sulia na rakedianalaa nia a God na e falea o'oni go ana, nia e olosida ana kwaisuusilaa nia a Christ Jesus na e faanonilaa gera faasia na aade ta'alaa gera gi. ²⁵ A God ka falea mai a Jesus Christ haia ka kwaisuusi ani nia ana maelana, eeri a God ka manata lukea na aade ta'alaa gera tooa gi sulia na manata mamanalaa gera ani nia. A God e iili urinae eeri ka faatania na ketolaa nia e o'olo asianaa, sui boroi ana ka tau na mai nia langi kasi falea ta kwakwaelaa fuana tooa gi sulia nia e gwaromaabe. ²⁶ Haia, si kada naa a God ka falea na kwakwaelaa fuana a Christ eeri ka faatania a God naa e o'olo. Urinae a God ka faatania nia e o'olo ma ka olosia na tooa gi na gera manata mamana ana Jesus.

²⁷ Haia, ma na taa naa tara golu ka lafe ana? Langi go! Sulia e langi golu si bobola uria haelana

hasa golu o'olo sulia golu roosulia na kwaieresia gi. Sulia a God e olosi golu taari sulia golu manata mamana ana Jesus. ²⁸ Sulia golu haitamana a God e olosia na tooa gi sulia na manata mamanalaa gera, ma langi lau sulia na roolaa sulia taa naa kwaieresia gi da haea. ²⁹ Haia, ma a God e dooria fuana taifilia Jiu gi da fooasia? Langi! Sulia a God dooria laugo hasa na tooa gi na dasi Jiu gi da fooasia. ³⁰ Sulia a God tee God go, ma nia haitamana ka olosia tooa i Jiu gi lea so gera ka fiimamana, ma nia haitamana ka olosia laugo tooa maadiu gi lea so gera ka fiimamana. ³¹ Haia, nia urinae golu ka lugasia agolu na kwaieresia gi sulia na fiimamanalaa? Langi. Ma lau ana, golu ka faamamanaa na kwaieresia gi.

Sulia a Abraham.

4

¹ Haia, na taa naa tara gia ka haea sulia a Abraham na koo gami kwalafaa i Jiu? Utaa naa a God ka olosi nia? ² Lea so a God ka olosia a Abraham sulia si raoa gi na nia e iilida, a Abraham e haitamana ka lafe sulia. Sui ma nia langi kasi bobola uria lafelaa i maana a God. ³ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea urii, <<Abraham e manata mamana ana God, ma i sulia na fiimamanalaa nia na God ka haea a Abraham e o'olo.>>

⁴ Ana si kada ta iimola ka rao, nia ka ngalia folilaa. Ma na malefo naa nia ngalia, na wane baita nia kasi falea o'oni ana, sulia na wane naa e rao ka bobola uria ngalilana folilaa nia. ⁵ Haia, langi kasi urinae ani gia si kada a God e olosi gia sulia na manata mamanalaa gia. Sulia e langi lau sulia na raolaga na a God e olosi gia, ma sulia na fiitoolaa gia ana a God taari na nia ka haitamana olosia na tooa ta'a gi. ⁶ Si doo nae na malutana na baelana David ana si kada nia bae sulia na eelelaa na tooa gi na God e haea gera o'olo, langi lau sulia si taa gi na da iilida. A David

ka bae urii, ⁷ <<Oilakea fuana ni tei gera na a God e manata lukea na garolaa gera gi ma ka lafua na aade ta'alaa gera gi. ⁸ Oilakea laugo fuana iimola na a Lord e langi si manata fuana aade ta'alaa nia gi.>>

⁹ Na eelelaa nae na a David e bae sulia, na doo gera go ana tooa gi na da ole-mariko gi naa? Langi! Na doo gera laugo tooa na langi dasi ole-mariko. Sulia na Kekedelaa Aabu baa e haea, <<Abraham e manata mamana ana God, ma sulia nia e fiimamana, a God ka haea nia e o'olo.>> ¹⁰ Ana si kada taa na a God e haea a Abraham nia o'olo? Buiria nia e ole-mariko sui ma langi si kada nia si ole-mariko ua? I nao ua suifetei nia kafi ole-mariko. ¹¹ A Abraham e ole-mariko naa i buri. Ma na ole-marikolaa nia naa na mamalafaa haia ka faatania a God ka haea nia na wane o'olo sulia na fiimamanalaa nia suifetei nia kafi ole-mariko. Nia naa aadea a Abraham ka iilingia koo fuana tei gera na da manata mamana ana God ma daka hau ana iimola o'olo gi, sui boroi ana langi dasi ole-mariko. ¹² Ma nia na koo gera laugo tei gera na da ole-mariko ma gera ka fiimamana, langi lau sulia gera ole-mariko, ma sulia gera manata mamana iilingia na koo gia a Abraham e iilia suifetei nia kafi ole-mariko.

¹³ A God e bae aalualu ana fuana Abraham ma na kwalafaa gi, nia ka haea na molaagali naa tara na doo nia. A God ka bae aalualu urinae langi lau sulia Abraham e roosulia na kwaieresia gi, ma sulia nia e manata mamana ma God ka haea nia e o'olo. ¹⁴ Sulia lea so na bae aalualulaa na God doo fuana tei gera na da roosulia na kwaieresia gi, tama na manata mamanalaa gera na iimola gi na doo o'oni go ana ma na bae aalualua na God na doo tatagwai go ana sulia langi ta iimola si bobola uria roosulilana na kwaieresia gi. ¹⁵ Haia, na kwaieresia gi na e falea mai na rakehasua a God. Ma lea so ka langi ta kwaieresia, ka langi gia si aaburongo go ana.

¹⁶ Haia, a God e bae aalualu fuana a Abraham sulia na fiima-

manalaa nia, eeri ka faatainia na bae aalualua nia nae sulia na kwaimanatailaa nia ma tara ka falea o'oni ana fuana kwalafaa nia Abraham. Ma na kwalafaa nia Abraham, gera langi na taifilia tooa na da roosulia na kwaieresia gi, ma na tooa gi laugo na da manata mamana iilingia a Abraham. Sulia Abraham nia na koo gia sui, na tooa i Jiu ma na tooa maadiu gi. ¹⁷ Sulia na Kekedelaa Aabu nia haea, <<I nau ku aalu oe oko aalu na kwalafaa fuana tooa gi ana fera oro gi.>> Ma golu ka haitamana laugo i nia na kwalafaa golu i maana God na a Abraham e manata mamana ana. Nia naa, a God ka falea mouria fuana tooa gi na da mae, ma ka bobola uria haungailana na doo gi na langi si too ua mai nao. ¹⁸ Haia, ma a Abraham, boroi ana nia e afetai fuana a God ka faamamana na bae aalualua nia, a Abraham e manata mamana ma ka fiitoo hasa a God tara ka faamamana na baelana. Ma si kada a Abraham e manata mamana urinae, nia ka hau ana na kwalafaa fuada na tooa la fera oro gi, iilingia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Na kwalafaa oe gi tara ka oro iilingia na orolana na bubulu i mamangaa.>> ¹⁹ Ma boroi ana a Abraham ka garangia ka talange fe ngali na ana, na fiimamanalaa nia e langi kasi makeso si kada nia manata sulia ana nonina e makeso, ma laugo ni Sara ka aba'ato. ²⁰ Ma na fiimamanalaa nia kasi langi ana faasi nia, ma langi kasi manata hala ana bae aalualua a God. Nia ka rigita sulia na manata mamanalaa nia, ma ka baelafea a God. ²¹ Sulia nia ka haitama diana ana tara a God ka bobola fai nia iililana si doo na nia e bae aalualu ana. ²² Nia naa sulia fiimamanalaa nia, a God ka alangi nia ana na wane o'olo. ²³ Ma si kekedelaa urii, <<A God ka alangia ana na wane o'olo,>> langi lau fuana taifilia. ²⁴ Sulia gera kedea laugo fuaga na a God ka alangi gia ana tooa o'olo gi, sulia gia ka manata mamana ana a God na e taea a Jesus

na Lord gia faasia na maea. ²⁵ A God e fale nia mai hai ka mae sulia na aade ta'alaia gia gi, ma a God ka taea laugo uria na mouria eeri ka olosi gia.

God e olosia na tooa gi.

5

¹ Si kada naa, gia too ana na fanualama fai nia a God sulia na raoa a Jesus Christ na Lord gia e iilia. Nia e urinae sulia a God e olosi gia sulia na fiimamanalaa gia. ² Ma sulia gia ka fiimamana, a Christ e ngali gia siana a God eeri ka rakediana fuaga ma ka faadiana gia. Ma sulia e urinae, gia ka eele asianaa sulia gia ka fiitoo hasa tara gia ka initooa fai nia a God. ³ Ma langi lau na doo diana gi go ana gia ka eele sulia, ma gia ka eele laugo si kada gi ana afetaia, sulia gia haitamana na afetaia doo uria faarigitalaga eeri gia ka tasa dongaa ana manata mamanalaa. ⁴ Ma lea gia ka tasa dongaa urinae, tara a God ka eele suli gia. Ma ana si kada a God ka eele suli gia urinae, gia ka fiitoo hasa tara a God ka faadiana gia. ⁵ Ma na fiitooa nae, afetai fuana a God ka langi si faadiana gia. Sulia a God e faatainia ana rakedianalaa nia fuaga ana na Aanoedoo Aabu na nia e falea fuaga.

⁶ Gia haitamana a God e rakediana fuaga, sulia ana si kada afetai gia gi adomi gia i talaga, a Christ e mae usia gia tooa ta'a gi, ana si kada na God e aadafilia. ⁷ Nia e afetai so ta iimola ka mae uria adomilana ta wane o'olo. Boro ta wane na ana oto mone haia ka mae fuana ta wane na e diana. ⁸ Haia, a God e faatainia sui naa na rakedianalaa nia fuaga, sulia ana si kada na mourilaga e ta'a ua, a Christ ka mae usi gia. ⁹ Ana na kwaisuusilaa nia a Christ ana maelana, a God ka olosi gia naa. Lea urinae, tara a Christ ka adomi gia ka tasa eeri gia ka mouri faasia na kwakwaelaa a God. ¹⁰ I nao mai, gia na maalimaea a God gi, sui nia ka ruana fai gia sulia na maelana na Wela nia. Ma sulia gia

na ruana a God gi, i nia tara ka faamouri mamana ani gia sulia a Christ e mouri lau. ¹¹ Haia, ma langi lau si doo naa go ana na gia ka eele ana. Ma gia ka eele laugo sulia na taa naa a God e iilia ana Jesus Christ na Lord gia na e oolifai gia hai gia ka kwaimaani fai nia a God.

Adam fai nia a Christ.

¹² Na aade ta'alaa e dao mai laona molaagali sulia eetana wane nia e aadea doo ta'a. Ma na maea e dao mai laugo fai nia na aade ta'alaa. Ma sulia nia e urinae, na maea ka dao mai fuana tooa gi sui, sulia na tooa gi sui da aade ta'a. ¹³ Haia, na aade ta'alaa e too naa la molaagali suifetei a God ka falea na kwaieresia gi fuana a Moses. Haia, si kada e langi ua ta kwaieresia, a God kasi iidumia na doo ta'a gi. ¹⁴ Boro ana ka urinae, e ita mai ana si kada a Adam lea ka dao ana si kada a Moses, tooa gi sui da mae, boro ana na tooa gi na langi dasi iilia na ta'alaa iilingia a Adam ana si kada nia e oolisuusuu ana a God.

A Adam e iilingia na mamalafooa ana a Christ, baa tara ka dao mai i buri. ¹⁵ Haia, na roo wane nae gi langi daaro si bobola, sulia na falelaa o'oni nia a God e langi si iilingia na aade ta'alaa nia a Adam. Sulia na tooa oro da mae i nunufana na aade ta'alaa nia tee wane nae. Haia, ma na rakedianalaa nia a God e baita ka liufia na ta'alaa nia a Adam, ma na falelaa o'oni nia a God e baita ka tasa laugo fuana na tooa oro gi i nunufana na rakedianalaa a Jesus Christ. ¹⁶ Ma tee si e'etelaa na e too i matanga na falelaa a God ma na ta'alaa a Adam e iilia. Sulia i buira na ta'alaa nia a Adam, a God ka falea kwakwaelaa. Ma buria na doo ta'alaa oro gi lau, a God ka fale o'oni ana o'ololaa fuaga. ¹⁷ Haia, sulia na aade ta'alana tee wane, na tooa gi sui daka mae. Ma si doo diana na e dao mai sulia si taa naa a Jesus Christ e iilia, e baita ka tasa. Sulia ni tei gera na da ngalia si rakedianalaa a God fai nia na falelaa nia ana

o'oloo, daka too ana mouria firi i langi i nunufana a Christ.

¹⁸ Nia naa, si ta'alaa nia tee wane nia ka falea maea fuana tooa gi sui, ma e urinae laugo na aade dianalaa nia tee wane nia ka olosia tooa gi sui ma ka falea na mouria fuada. ¹⁹ Ma tooa gi sui gera ka haitamana aade ta'alaa, sulia na oolisuusulaa nia tee wane. Ma e urinae, a God ka olosida, sulia na roosulilaa nia tee wane.

²⁰ A God e falea na kwaieresia gi eeri na aade ta'alaa gi ka oro. Haia, si kada na aade ta'alaa e oro, a God kafi faatania na rakedianalaa nia ka baita tasa. ²¹ Nia naa, i nao ua na mai, na aade ta'alaa ka baita faafia na tooa gi haia gera ka mae, ma e urinae ana si kada naa na rakedianalaa a God ka baita faafia na tooa gi haia gera ka o'olo, ma nia na aadea gia ka ngalia na mouria firi sulia a Jesus Christ a Lord gia.

Gia iilingia mae sui naa fuana ta'alaa.

6

¹ Taa naa tara golu ka haea sulia na baelaa naa gi ku kededa? Gia tasa dongaa na aga uria iili ta'alaa eeri a God ka tasa dongaa ana faatailana na rakedianalaa nia fuaga si kada nia manata lukea ana aade ta'alaa gia gi? ² Langi! Sulia gia iilingia gia mae sui naa fuana ta'alaa. E afetai gia ka dooria tasa dongaa ana iili ta'alaa. ³ Sulia gamu mu haitamana sui naa si doo naa: si kada gia siuabu ana uria na faatailana na oofuofua fai nia a Jesus Christ, gia ka oofu laugo fai nia ana maelana. ⁴ Ma ana na siuabulaga, gia ka mae fai nia a Christ, ma da aalu gia laugo fai nia, eeri gia ka too ana mouria faalu, iilingia a Christ na a God na Maa e tataea faasia na maea ana mamanaa ana initoo nia.

⁵ Sulia lea gia ka oofu fai nia a Christ ana maelana, tara a God ka tatae gia iilingia nia e tataea a Christ.

⁶ Ma gia haitamana naa, na mouria gia baa i nao e mae naa fai nia a Christ i fafona na airarafolo, eeri na maluta kwali gia gi na e ta'a ka funu,

eeri na ta'alaa ka langi si initoo faafi gia. ⁷ Sulia ana si kada iimola e mae, nia langi kasi too i farana rigitaa ana ta'alaa. ⁸ Ma sulia gia mae fai nia a Christ, gia manata mamana tara gia ka mouria laugo fai nia. ⁹ Sulia gia haitamana a Christ e tatae faasia na maea, ma e afetai hasa nia ka mae lau, ma na maea ka langi si baita faafia. ¹⁰ Ma sulia a Christ e mae, na ta'alaa ka langi si bobola uria iililana tee doo fuana. Ma si kada naa, a Christ e mouria naa fai nia a God. ¹¹ Ma urinae laugo, muka manata uri gamu i talagamu iilingia mu mae fuana aade ta'alaa, ma mu mouri fai nia a God sulia a Jesus Christ.

¹² Nia naa, langi musi lugasia na aade ta'alaa ka baita usia na noni gamu ma langi musi lea sulia na kwaidooria ta'a gi. ¹³ Ma langi musi faalamainia ta gula ana noni gamu gi fuana ta'alaa, ma langi ka roosulia na manatalaa ta'a gi. Ma lau ana, mu fale gamu i talagamu fuana God iilingia na tooa na a God e tataeda faasia na maea, ma muka lugasia na noni gamu gi ma na mourilaa gamu gi teefou fuana a God haia nia ka iilia na doo o'olo gi ana. ¹⁴ Nia naa, langi musi lugasia na aade ta'alaa ka baita ani gamu, sulia gamu langi musi too i farana na kwaieresia gi, ma mu too i farana na rakedianalaa nia a God.

Tooa da rao fuana o'oloa.

¹⁵ Utaa? Tara golu ka aade ta'a, sulia golu si too i farana na kwaieresia gi, ma golu too go agolu i farana na rakedianalaa a God? Langi! ¹⁶ Haia, ma ni gamu mu haitamana sui na ana lea mu fale gamu fuana ta iimola uria raolaa fuana, muka roosulia, sulia gamu na iimola raoa nia gi. Ma lea so muka fale gamu fuana aade ta'alaa, tara gamu ka mae. Ma lea so muka fale gamu fuana roosulilana a God, nia tara ka olosi gamu. ¹⁷ Gia ka baelafea God! Sulia boroi ana si kada nao na mu rao fuana aade ta'alaa, ana si kada nae mu roosulia teefou na

ana faatolomaia na e mamana mu rongoa. ¹⁸ Nia naa, a God e luke gamu faasia na aade ta'alaa ma muka hau na ana iimola raoa a God gi eeri muka iilia na o'oloa. ¹⁹ (Nau ku bae urinae sulia na doo naa gi, sulia e afetai molu ka haitamana.) Ana si kada e sui na mai, mu fale gamu teefou fuana aade ta'alaa eeri muka iilia na manatalaa ta'a gi. Ma si kada nae, muka fale gamu teefou naa fuana a God eeri muka iilia na o'oloa.

²⁰ Si kada mu too farana na aade ta'alaa, langi musi dooria iililana o'oloa. ²¹ Haia, ma na taa diana gi na mu ngalia faasia na aade ta'alaa baa gi mu fai buri ada? Na tooa na da iili ta'a urinae, gera mae. Ma si kada nae, gamu ida sulia na aade ta'alaa gi na mu iilida i nao. ²² Ma ana si kada nae, a God e luke gamu faasia na aade ta'alaa, ma muka hau na ana iimola raoa a God gi. Ma sulia muka urinae, oilakea fuagamu sulia mu haitamana roolaa sulia na kwaidoorilaa a God, ma muka ngalia naa na mouria firi. ²³ Sulia na aade ta'alaa ka falea maea, sui na falelaa na God e fale o'oni ana i nia naa na mouria firi sulia a Jesus Christ a Lord gia.

Na manatalaa sulia wane aarai fai nia aai na e afe.

7

¹ Oote waihaasi, nau ku haitamana gamu sui go tara muka haitamana taa na tara nau ku haea, sulia gamu sui go mu haitamana na kwaieresia gi. Na iimola na e too i farana kwaieresia gi go ana ana si kada e mouri. ² E urinae laugo fuana aai na e afe. Sulia si kada na aarai nia e mouri ua, na kwaieresia e haea na aai na e langi si bobola uria na afelaa lau ana ta wane ete. Sui lea na aarai nia ka mae, nia kafi too oni ma ka bobola uria na afelaa lau. ³ Haia, ma lea na aai na ka too fai nia ta wane ete ana si kada aarai nia e mouri ua ana, na aai nae tara gera ka alangia ana aai ooeoe. Ma lea na aarai nia naa ka mae, i nia ka too

oni naa, ma langi dasi alangia ana aai e ooeoe lea so nia ka afe lau ana ta wane. ⁴ Haia, oote waihaasi nau, nia e urinae laugo ani gamu. Sulia si kada a Christ e mae, iilingia gia laugo gia ka mae. I aena naa na gia ka langi si too i farana na kwaieresia gi faasia a Moses. Haia, ana si kada nae, gia na tooa a Christ na a God e tataeda faasia na maea, eeri gia ka bobola uria raolaa fuana a God. ⁵ Sulia ana si kada gia ka roosulia ua na kwaidoorilaa ta'a gia gi, gia ka dooria asianaa uria iililana na doo gi na kwaieresia gi haeda da aabu. Ma sulia gia aadea na doo ta'a gi urinae, gia bobola uria na maea. ⁶ Haia, ana si kada nae, langi gia si too naa i farana na kwaieresia gi na e kani gia i nao na mai, sulia na mouria gia i nao da mae naa. Haia, ma ana si kada nae, gia ka rao fuana a God ma gia ka lea sulia na tala faalu ana na kwaidooria na Aanoedoo Aabu, ma langi gia si lea naa sulia na tala kwali ana na kwaieresia gi na a Moses e kedea.

Na kwaieresia gi fai nia ta'alaa gi.

⁷ Utaa, na gia ka haea na kwaieresia gi e ta'a? Langi! Na kwaieresia gi e langi kasi ta'a, sulia na kwaieresia gi na e aadea kuka haitamana taa na ta'alaa. Lea so na kwaieresia langi si haea, <<Langi osi dooria doo ta iimola,>> tara nau ku lafusua go agu na gwounge kwaidoorilaa urinae e ta'a. ⁸ Ma si kada nau ku haitamana kwaidoorilaa urinae e ta'a, nau kuka iili urinae ka baita asianaa uria kwaidoorilaa ana doo na tooa ete gi. Lea so e langi go ta kwaieresia, na kwaidooria uria aadelaa ta'alaa langi kasi rigita. ⁹ Ana toolagu ua mai si kada kuka lafusua ua na kwaieresia gi, langi kusi dooria go iili ta'alaa. Sui ana si kada nau ku haitamana na kwaieresia gi, nau ku dooria asianaa aadelana doo ta'a gi, ¹⁰ ma kufi bobola uria maelaa. Na kwaieresia gi na a God e falea uria faamourilana na tooa, nia ka falea maea fuagu. ¹¹ Sulia na ta'alaa e

suge nau ana kwaieresia gi ma ka haungi nau.

¹² Haia, na kwaieresia faasia a Moses gi e aabu ma ka o'olo ma ka diana asianaa. ¹³ Nia urinae na kwaieresia diana gi na e aadea nau ku mae? Langi! Na aade ta'alaa naa e aadea nau ku mae. E iilia ana kwaieresia diana gi. Haia, ma urinae gia ka haitamana na aade ta'alaa gi e ta'a teefou.

¹⁴ Gia gi haitamana na kwaieresia gi e lea mai faasia na Aanoedoo a God. Haia ma nau, nau na wane go ana, ma iilingia nau na wane rao o'oni fuana ta'alaa. ¹⁵ E langi kusi haitamana taa na nau ku iilia, sulia nau langi kusi iilia taa naa nau ku dooria uria kuka iilia, ma kuka iilia agu taa na nau ku oote nau ana. ¹⁶ Ma sulia nau ku iilia agu doo na langi kusi doori iilia, nia ka faatainia nau ku aalafaafia na kwaieresia na e diana. ¹⁷ Haia, i aena naa langi lau ni nau na ku iilia si doo ta'a gi, ma na ta'alaa ana na e too ani nau. ¹⁸ Nau ku haitamana na dianalaa langi si too ani nau i laona nonigu. Sulia langi kasi waluda fuagu uria iililana doo diana gi, sui boroi ana kuka dooria iililana doo diana gi. ¹⁹ Ma nau langi kusi iilia na doo diana gi na nau ku doori iilia, ma kuka iilia agu na ta'alaa na nau langi kusi doori iilia. ²⁰ Ma lea ku iilia na doo na nau langi kusi doori iilia, tama nau langi na ku iilia. Ma lau ana, na ta'alaa na e too i lalo ani nau ana naa e iilia.

²¹ Haia, nau ku daotoona naa nae: si kada nau ku dooria iililana na doo na e diana, na ta'alaa i nonigu ka lui nau. ²² Na mourilagu e dooria asianaa iililana kwaieresia a God gi. ²³ Sui na ta'alaa i nonigu ka firu susua na dianalaa na lao mourilagu. Ma na ta'alaa na e rao la nonigu e suungai nau uria iililana doo ta'a gi. ²⁴ Kwaimanatai fuagu nau na wane urii! Tei naa tara ka adomi nau hai kusi roosulia na doorilaa ana noni na e ngali nau uria na maea? ²⁵ Nau ku baelafea God, sulia nia ana naa

e adomi nau ana Jesus Christ a Lord gia!

Haia, ana manatagu sui nau na wane raa God, sui boro ana na nonigu ka rao fuana ta'alaa.

Na malutaa faasia na Aanoedoo Aabu.

8

¹ Haia, na toa gi na da too oofu naa fai nia a Jesus Christ, a God kasi falea na kwakwaelaa naa fuada. ² Sulia na Aanoedoo Aabu e falea na mouria faalu fuaga sulia a Jesus Christ, ma ka luke gia faasia na aade ta'alaa gi na haitamana ka haungia. ³ Na kwaieresia gi faasia a Moses, e afetai ka luke gia faasia na ta'alaa fai nia maea, sulia gia si bobola uria roolaa sulia. Haia, ma a God, nia ana naa e luke gia faasia ta'alaa fai nia maea. Sulia nia e falea na Wela nia eeri ka too ana noni iilingia na iimola gi na da aade ta'a, ma a God ka kwaisuusi ana eeri ka lafua na ta'alaa gi. Urinae a God ka ketoa na aade ta'alaa gia gi. ⁴ God ka iilia si doo naa haia gia ka bobola uria lealaa sulia na doo o'olo gi na kwaieresia gi e oodu gia uria. Ma waluda go ana sulia gia roosulia na Aanoedoo Aabu, ma na kwaidooria ta'a ana noni ka langi. ⁵ Ni tei gera na da lea sulia na kwaidoorilaa ana noni, haitamana daka manata go ada sulia na kwaidoorilana noni. Haia, ma ni tei gera na Aanoedoo Aabu e talaida, gera haitamana manatalaa go ada sulia na kwaidoorilaa Aanoedoo Aabu. ⁶ Ma lea na kwaidoorilaa ana noni e talaia ta iimola, tara nia ka mae. Ma lea na Aanoedoo Aabu e talaia ta iimola, tara nia ka ngalia mouria faalu fai nia na fanualama. ⁷ Haia, ma lea na kwaidoorilaa ana noni e talaia ta iimola, nia ka maalimaea fai nia a God, sulia nia langi si roosulia na kwaieresia a God gi, ma ka langi si bobola uria roolaa sulia. ⁸ Na toa gi na da roosulia na kwaidooria ana noni, e afetai gera ka faaelea a God.

⁹ Haia, ma ni gamu, langi musi roosulia na kwaidoorilaa ana noni. Sulia lea na Aanoedoo Aabu e too la mourilaa gamu, gamu mu roosulia na doorilaa nia. Haia, ma ni tei gera naa na Aanoedoo a Christ e langi kasi too la mourilana, e langi si toa a Christ. ¹⁰ Ma lea a Christ e too la mourilaa gamu, sui boro ana na noni gamu tara ka mae sulia na aade ta'alaa gi, na Aanoedoo Aabu ka falea mouria firi fuagamu, sulia a God e olosi gamu naa. ¹¹ Haia, na Aanoedoo a God na e tataea Jesus Christ faasia na maea, lea nia e too la mourilaa gamu, haia tara a God ka tatae gamu laugo, sulia na Aanoedoo Aabu na e too ani gamu.

¹² Nia nae oote waihaasi gi ae, e langi si diana golu ka roosulia na kwaidooria ta'a gi ana noniga, sulia e diana fuana gia ka roosulia taa na a God e dooria. ¹³ Sulia lea gamu roosulia na kwaidooria ana noni, tara gamu ka mae. Ma lea gamu ka roosulia na Aanoedoo Aabu eeri muka lugasia na aabulolaa ta'a, tara muka too ana mouria firi. ¹⁴ Ma tei gera na Aanoedoo a God e talaida, gera naa na wela a God gi. ¹⁵ Sulia na Aanoedoo Aabu na a God e falea fuagamu, nia langi kasi aadea gamu ka aalua iimola gi da rao o'oni ma daka mou asianaa ana God. Ma lau ana, na Aanoedoo Aabu ka aadea gamu ka aalua wela a God gi. Ma sulia na mamanaa ana Aanoedoo Aabu, nia ka faawaluda fuaga hai gia ka alangia God ana <<Maa gia>>. ¹⁶ Haia, na Aanoedoo a God, fai nia na mangoga laugo, ka haea gia na wela a God gi. ¹⁷ Ma sulia gia na wela nia gi, tara gia ka ngalia na doo diana gi na nia e taingainia fuana na toa nia gi. Langi lau na doo nae gi go ana, ma na doo gi na tara nia ka falea fuana Christ, tara nia ka falea laugo fuaga. Sulia lea gia ado fai nia a Christ ana nonifilaa nia, tara gia ka ado laugo fai nia ana initooa nia.

Na initooa na tara ka dao mai.

¹⁸ Sui boro ana gia ka too ana na nonifilaa gi la molaagali naa,

nau ku manata na initooa na tara a God ka falea fuaga, nia naa e baita ka tasa liufia na afetailaa na gia ka liu ana si kada nae. ¹⁹ Na doo gi sui go na a God e haungaida, da kwaimaasi sui go maasia si kada a God tara ka faatainia na wela nia gi, ma gera ka dooria si kada nae ka dao ali'ali. ²⁰ Sulia na doo gi sui na God e haungaida, nia falea na kwakwaelaa fuada, haia gera na doo tatagwai gi go ada. A God e illi urinae langi lau sulia na kwaidooria na doo nae gi, ma sulia kwaidooria a God go ana. Sui taa, a God ka kwaimaasimaasia ²¹ si kada nia ka lukeda faasia na furalaa haia daka initoo fai nia na wela a God gi. ²² Sulia gia haitamana ita ua na mai lea ka dao ana si kada nae, na doo gi sui go da iilingia too ana filaa iilingia na filaa ana si kada aai e aade aagau uria na faafutalaa. ²³ Ma ni gia laugo, na gia ka too ana Aanoedoo Aabu na a God e falea fuaga eeri ka faatainia hasa tara nia ka falea na doo oro fuaga, gia ka nonifii si kada gia ka kwaimaasimaasia si kada a God tara ka aalu gia na wela nia gi ma ka luke gia faasia na molaagali naa. ²⁴ Haia, ma a God e faamouri gia sulia na fiitoolaa gia. Ma lea so gia ka rikia na taa gi na gia fiitoo ana, tama e langi go ta fiitoolaa mamana nae. Sulia e langi ta iimola hasa tara ka fiitoo go ana ana si doo na nia e rikia naa. ²⁵ Ma lea gia kwaimaasimaasia si doo na e langi gia si rikia, gia ka kwaimaasi fai nia na gwaromaabelaa.

²⁶ Ma urinae laugo na Aanoedoo Aabu e lea mai laugo uria na adomilaga, sulia na fiimamanalaa gia e langi kasi rigita. Sulia gia lalafusia tara gia ka fooma utaa fuana a God. Ma na Aanoedoo Aabu ana i talana naa e gania God uri gia la kwailaa na langi gia si bobola uria haelana ana taa baelaa. ²⁷ Ma a God na e haitamana na mourilaga teefou, nia ka haitamana na manatana na Aanoedoo Aabu, sulia na Aanoedoo Aabu ka gania a God oolisi gia na

tooa nia gi, sulia na kwaidooria nia a God.

²⁸ Haia, ma ni gia tooa na gia rakediana fuana a God ma nia ka soe gia sulia na kwaidooria nia, gia gi haitamana ana na doo gi sui na e fuli fuaga, a God e faadiana gia ana. ²⁹ Sulia e tau na mai, a God e aadafli gia ma ka aalu gia eeri gia ka iilingia Jesus na Wela nia, eeri a Jesus ka aalua uulunao fuaga na haasina gi. ³⁰ Haia, ma fuaga na tooa gi na a God e aadafli gia fuana wela nia gi, nia soe gia eeri gia ka manata mamana ani nia. Ma gia na nia soe gia urinae, nia ka olosi gia laugo. Ma gia na nia olosi gia, nia ka falea initooa laugo fuaga.

Na rakedianalaa a God.

³¹ Ma ana si kada gia manata sulia doo naa gi, gia ka haitamana e langi tesi doo so ka bobola naa fai nia toelaga, sulia a God e adomi gia. ³² Sulia na Wela nia a Jesus boro, langi kasi oogani lau ana, ma nia fale nia uria kwaisuusilaa fuaga. Haia, ma lea na aade dianalaa nia fuaga e urinae, tara nia ka falea laugo na doo gi sui fuaga. ³³ Langi ta iimola hai so ka feengia tooa na a God e aadafilida, sulia a God i talana e haea gia langi ta aade ta'alaa ani gia. ³⁴ Ma e langi laugo ta iimola hai so ka keto gia, sulia a Jesus Christ e adomi gia ana baelaa nia fuana a God. A Jesus ka mae ma nia ka tatae laugo, ma ana si kada nae, nia ka gwouru i bali aalo ana God, ma nia ka ii ani nia uria manata lukelaga. ³⁵ Ma sulia e urinae, tama langi ta doo hai so ka tookita gia faasia na rakedianalaa a Christ fuaga. Sui boro ana gia ka too ana afetailaa baita, ma na tooa gi gera ka aade ta'a fuaga, ma gia ka fiolo, ma gia ka siofaa, ma gera ka haungi gia, e afetai gera ka tookita gia faasia na rakedianalaa nia a Christ fuaga. ³⁶ Sulia na Kekedelaa Aabu baa nia haea, <<Ana si kada gi sui, gera iiliili uria haumaeli gami, sulia mi lea suli oe. I gami mi iilingia na

sipsip na da aade aagau ana uria haungilana.>> ³⁷ Sui boroi ana gia ka too la afetailaa baita urinae, gia ka haitamana tara gia ka tasa, sulia Christ na e rakediana fuaga. ³⁸ Sulia nau ku haitamana langi ta doo so ka bobola uria tookitalaga faasia na rakedianalaa baita nia fuaga. Sui boroi ana si kada gia mouri ua ana, langi so gia ka mae, gia ka ngalia na rakedianalaa nia. Langi ta ensel so ta doo i langi ka lafua na rakedianalaa a Christ faasi gia. Ma e afetai laugo fuana tesi doo ana si kada nae langi ana si kada e nii ua mai so ka tookita gia faasia na rakedianalaa nia fuaga. ³⁹ Langi laugo ta doo la molaagali ma langi i langi, ma langi ta doo ana doo gi na a God e haungainida ka bobola uria lafulana na rakedianalaa nia. E afetai gera ka tookita gia faasia na rakedianalaa a God na e too ana fuaga ma ka faatainia fuaga ana Jesus Christ na Lord gia.

Sulia na tooa i Jiu gi.

9

¹ Haia, tesi doo na nau ku dooria haea fuagamu, ma si doo nae nia mamana asianaa. I nau kusi haitamana sugelaa, sulia nau na wane fafurongo a Christ. Ma nau ku haitamana na baelaa na tara kuka haea fuagamu, nia mamana, sulia na Aanoedoo Aabu naa e talai na manatalaa nau. ² Si doo na nau ku haea nia urii, nau ku liobukonu asianaa ana si kada gi sui, sulia na tooa i Jiu gi na langi dasi manata mamana ana a Christ. ³ I gera naa na tooa nau gi, sulia nau laugo ta wane i Jiu. Nau ku dooria agu lea so ka waluda, na oofulaa nau fai nia a Christ ka lafu ana ma nau kuka ngalia agu na kwakwaelaa oolisi gera. ⁴ Sulia na Jiu gi, gera na tooa a God gi. A God e suluida ua na mai eeri gera ka iilingia na wela nia gi, ma nia ka faatainia na initooa nia fuada. A God ka bae aalualu fuada hasa tara ka faadiana gera.

Ma a God ka falea na kwaieresia gi fuada. Ma gera ka haitamana fooasi mamanalaa ana a God. Ma a God ka falea teni bae aalualu diana gi laugo fuada. ⁵ Ma na kwalafaa gera naa na wane baita na a God e aadafilida ua na mai. Ma a Christ laugo, ana si kada nia e futa mai eeri ka hau ana wane, nia naa ta wane i Jiu. Nia diana fuana tooa gi sui daka baelafea a God tofungana mamana too ka tau! Amen.

⁶ Haia, nau langi kusi haea God langi si faamamana bae aalualu nia, sulia langi lau na tooa i Jiu gi sui go na tooa a God gi. ⁷ Ma langi hasa kwalafaa a Abraham sui go na wela a God gi. Sulia a God e bae urii fuana Abraham, <<Tara ana Aesak oko fi too ana kwalafaa baa ku bae aalualu ana fuamu.>> ⁸ Ma si doo naa e faatolomai gia ana langi lau na kwalafaa a Abraham gi sui naa na wela a God gi. Sulia na tooa gi na da futa mai sulia na bae aalualu a God fuana Abraham, gera naa na kwalafaa Abraham gi mamana. ⁹ Sulia a God e bae aalualu fuana Abraham urii, <<Ana si kada o'olo, nau ku ooli lau mai siamu, ma tara ni Sara ka kwalafia tee wela wane.>>

¹⁰ Ma langi lau si doo naa gi go ana. Sulia ni Rebeka fai nia na aarai nia Aesak na koo gia, daaro too ana roo wela wane gi. ¹¹⁻¹² Ma suifetei ni Rebeka kafi faafutaa na iu nae gi, a God ka bae urii fuana, <<Na wane i nao tara ka aalua wane ni raolaa fuana wane i buri.>> Nia haea si doo naa suifetei na roo iu nae gi daaro kafi futa ma suifetei daaro kafi iilia si taa na e diana langi ka ta'a. Nia e urinae sulia a God e faatolomai gia ana lea nia aadafilida na tooa, langi lau sulia na raolaa gi gera iilida, ma sulia nia e dooria go ana. ¹³ Sulia na Kekedelaa Aabu baa e haea ka urii, <<Nau ku aadafilida a Jakob, ma kuka oote nau ana Esau.>>

¹⁴ Haia, ma lea ta iimola ka haea taa naa a God e iilia langi kasi o'olo, nia garo asianaa. ¹⁵ Sulia God e hae ua na mai fuana a Moses urii, <<I nau ana na ku aadafilida tei naa

tara kuka kwaimanatai ana. Ma nau ku aadafilida sulia na kwaidoorilaa nau go ana.>> ¹⁶ Sulia na doo nae gi, gia ka haitamana a God ka faadianaa tooa langi lau sulia na doo gi gera dooria ma langi da iilida, ma a God ka faadianaa tooa gi sulia kwaimanatailaa nia go ana. ¹⁷ Sulia a God kasi kwaimanatai fuana na aafia i Ejipt, ma ka bae urii fuana la Kekedelaa Aabu, <<Nau ku aalu oe oko aafia eeri kuka faatainia na mamanaa nau ana si doo gi na tara kuka iilida fuamu, ma eeri na tooa gi ana fera gi sui daka haitamana na babaitaa nau.>> ¹⁸ Nia naa, God e haitamana ka kwaimanatai go ana fuana ni tei naa nia e dooria, ma nia ka faangasia manatana ni tei naa nia e dooria.

Rakehasua ma na kwaimanataia God.

¹⁹ Haia, ta iimola oto tara ka bae urii, <<Utaa naa God ka rakehasua tooa gi sulia da aade ta'a, sulia e afetai fuada gera ka take usia na kwaidooria God?>> ²⁰ Haia, ma nau ku oolisia urii: golu na tooa na a God e haungai golu, golu kasi bobola go agolu uria oolihilana a God urinae! Haia, golu iilingia na kuki na ta wane e haungai nia ana boboi gano. Na doo nae kasi bobola uria ledilana na wane na e haungai nia urii, <<Uria taa na oko haungai nau urii?>> ²¹ Ma na wane na e haungai nia na roo kuki gi ana boboi gano, nia ka too ana mamanaa uria iililaa sulia kwaidooria nia. Nia ka haitamana ka laungia ta doo hai ka aada diana, ma ta doo hai ka langi, eeri ta doo fuana maedani baita, ma ta doo hai fuana kada gi sui go ana.

²² Ma nia urinae laugo fuana si taa naa God e iilia. Sulia ana si kada nia e dooria ka faatainia na rakehasua nia ma na mamanaa nia, nia ka gwaromaabe ma ka langi kesi ali'ali uria faatailana na rakehasua nia fuana na tooa gi na tara nia ka ketoda. ²³ Ma nia ka dooria laugo fuana ka faatai nia na initooa baita nia, na nia ka falea fuaga na tooa na nia kwaimanatai fuaga. Sulia

a God ka aade aagau ani gia uria initooa laugo fai nia. ²⁴ Sulia gia naa na tooa nia soe gia, langi lau faasia na Jiu gi go ana, ma faasia na tooa maadiu gi laugo. ²⁵ Haia, ma a God e bae urii i laona bali ana Kekedelaa Aabu na a Hosea e kedea, <<Na tooa na langi lau na tooa nau, nau tara kuka alangida ana tooa nau. Ma na tooa gi na langi kusi rakediana fuada, nau tara kuka alangida ana tooa rakediana nau. ²⁶ Ma ana si gula na nau ku haea, <Gamau langi lau na tooa nau,> seenae tara daka alangida ana wela a God momouri gi.>>

²⁷ Ma Aesea ka bae sulia na tooa i Jiu gi urii, <<Sui boroi ana tooa i Israel gera ka oro mala migena oone fakana aasi, tara tee aange iimola gi go ada na a God ka faamouri gera. ²⁸ Sulia ali'ali a Lord tara ka ketoa na tooa gi sui la molaagali.>> ²⁹ Sulia a Aesea e haea na mai nao laugo urii, <<Lea so a Lord tofungana mamana langi kasi faamouria teni kwalafaa gi fuaga, tara langi ta iimola Jiu so ka mouri, iilingia na tooa gi sui i Sodom ma Gomora na gera mae naa.>>

Na tooa i Jiu gi na dasi fiimamana.

³⁰ Haia, sulia na doo nae gi, gia haitamana na tooa maadiu gi, na langi dasi iili uria na olosilada i talada, a God ka olosida sulia na fiimamanalaa gera. ³¹ Sui, na tooa i Jiu gi na da iili uria na olosilada i talada ana roosulilana na kwaieresia gi, langi dasi bobola uria iililana. ³² Ma langi gera si bobola uria iililana, sulia gera fiitoo ada ana na raolaa diana gera gi, ma langi dasi fiitoo ana manata mamanalaa. Ma sulia e urinae gera garo iilingia na tooa da tafai gera ana ta fou ni tafailaa. ³³ Sulia na Kekedelaa Aabu e bae sulia urii, <<Aada, nau tara ku aalua tee fou la fera Sion. Ma na tooa gi tara gera ka tafai gera ana, ma gera ka asi gera. Haia, ma na tooa gi na da fiimamana ana, langi dasi liobukonu sulia na fiimamanalaa gera.>>

10

¹ Oote waihaasi gi, nau ku dooria asianaa na tooa nau gi Jiu daka ngalia na mouria firi. Si doo naa nau ku fooa uria fuana God sulia dani. ² Nau ku haitamana gera rigita asianaa uria fooasilana a God. Sui, na fooalaa gera gi e garo, sulia gera si haitamana na faatolomailaa mamana. ³ Sulia gera lafusua na malutana a God uria olosilana na tooa. Ma gera ka iili uria olosi geralaa i talada ana malutaa na gera haungainia. Urinae gera ka oote gera ana malutana a God uria olosilana tooa. ⁴ Sulia a Christ e faasua naa na kwaieresua gi faasia a Moses, hai tei gera na da manata mamana naa daka o'olo naa i maana a God.

⁵ Haia, a Moses e kekede sulia na o'oloa ana roolaa sulia na kwaieresua gi urii, <<So ni tei naa e roosulia na kwaieresua gi tara nia ka mourii.>> ⁶ Haia, na Kekedelaa Aabu e bae sulia na o'oloa ana fiimamanalaa ka urii, <<Langi osi soeledi oe i talamu, <Tei naa tara ka raa i langi?>>> eeri ka faasifo mai a Christ i aano, sulia a Christ e sifo sui na mai. ⁷ <<Ma langi oko soeledi urii, <Tei naa tara ka sifo la gula ni maea?>>> eeri ka taea mai Christ, sulia a Christ e tatae sui naa. ⁸ Ma na Kekedelaa Aabu ka haea laugo urii, <<Na faarongolaa God e nii garangi oe naa, e nii laona baelamu ma i laona mourilamu.>> Na faarongolaa nae, nia na faarongolaa sulia na fiimamanalaa na mi ainitalongainia. ⁹ Lea mu haea ana Jesus nia a Lord, ma muka manata mamana ana a God e taea faasia na maea, tara muka mourii. ¹⁰ Sulia a God e olosi gia sulia na fiimamanalaa gia ana Jesus. Ma nia ka faamouri gia sulia na baelaa gia sulia na fiimamanalaa gia. ¹¹ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea urii, <<So ni tei naa e manata mamana ani nia, tara nia ka langi si liobukonu sulia na fiimamanalaa nia.>> ¹² Ma na Kekedelaa Aabu nae, nia sulia na tooa gi sui, na tooa i Jiu gi ma tooa maadiu gi. Sulia a

Lord langi kasi eefa ta iimola. A God, nia na Lord fuana tooa gi sui, ma nia ka faadianaa na tooa gi sui na da gani nia uria ta kwai'adomilaa. ¹³ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Tara a Lord ka faamouria ni tei gera sui go na da soe fuana uria kwai'adomilaa.>>

¹⁴ Haia, ma tara gera ka soe fuana a God uria kwai'adomilaa utaa, lea langi dasi manata mamana ani nia? Ma tara daka manata mamana utaa, lea langi dasi rongoa ua na faarongolaa? Ma tara gera ka rongoa utaa, lea langi ta iimola haia ka ainitalongainia? ¹⁵ Ma tara na tooa gi daka ainitalongainia na faarongolaa utaa, lea langi ta iimola hai ka oodua teni tooa uria ainitalongailana? Nia iilingia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Lea teni tooa da dao mai fai nia na Faarongolaa Diana, nia diana asianaa!>> ¹⁶ Haia, ma langi lau na tooa gi sui da manata mamana ana na Faarongolaa Diana. Sulia Aesea e bae urii, <<Lord, langi lau na tooa gi sui da manata mamana ana faarongolaa gami.>> ¹⁷ Haia, na tooa gi haitamana daka manata mamana lea gera rongoa na Faarongolaa Diana. Ma na Faarongolaa Diana ka lea mai faasia ainitalongailana Christ.

¹⁸ Haia, ma ni nau ku ledi, nia mamana na hasa langi dasi rongoa na Faarongolaa Diana? Langi. Gera rongoa, sulia na Kekedelaa Aabu e bae urii, <<Na lingeeda e talofia la molaagali sui. Ma na ainitalongailana baelana gi lea ka dao mai laona molaagali teefou.>> ¹⁹ Haia, ma nau ku ledi lau ku urii, na tooa i Jiu gi, langi dasi haitamana go na faarongolaa nae? Langi. Gera haitamana, sulia a Moses e kedea na baelaa a God urii, <<Nau tara ku aade gamu tooa Jiu gi hai muka kwaifii sulia na tooa maadiu gi na tara kuka faamouri gera. Ma nau tara ku aade gamu muka rakehasu sulia ku rakediana fuana tooa na langi dasi haitamagu.>> ²⁰ Ma a Aesea e bae rara'a i nao ka urii, <<Na tooa

na langi dasi nanisi nau, gera ka daotoogu. Ma na tooa na langi dasi ledi suli nau, nau kuka aadea hai gera ka haitamagu.>> ²¹ Ma fuana tooa i Jiu gi, a Aesea ka bae urii suli gera, <<Sui boroi ana na manatada ka ngasi ma gera ka aaburongo, tau na mai nau ku soe gera eeri gera ka lea mai siagu.>>

Na kwaimanatailaa God fuada Jiu gi.

11

¹ Haia, utaa, a God ka oote nia ana na tooa nia gi? Langi go! I nau boroi i talagu nau na wane Jiu, sulia nau ta wane ana kwalafaa a Abraham ma a Benjamin. ² God langi kasi oote nia go ana tooa nia gi na nia aadafilida ua na mai ana hahafalilana. Gamu haitamana na baelaa a Elaeja i laona Kekedelaa Aabu si kada nia e fooa fuana a God sulia na tooa Jiu gi e urii, ³ <<Lord, gera haungia na profet oe gi, ma daka tagalangainia na fuliere oe gi. Ma tee taifili nau naa na ku too ua ana raolaa ana profet, ma gera ka hasi uria hau-maelilagu.>> ⁴ Ma a God e oolisia ka urii, <<Nau ku too ana na fiu tooni Jiu gi na langi dasi foosia a Baal na nunuidoo.>> ⁵ Ma nia urinae laugo ana si kada nae, sulia tee aange Jiu go na da manata mamana, ma gera naa na tooa na a God e aadafilida sulia na rakedianalaa nia. ⁶ Ma nia aadafilida sulia na rakedianalaa nia, langi lau sulia na taa gi naa gera iilida. Sulia lea a God e aadafilida na tooa sulia na taa gi naa gera iilida, nia e langi lau sulia na rakedianalaa mamana.

⁷ Ma sulia nia urinae, na tooa oro i Jiu gi langi gera si daotoona go taa naa gera nani uria. Taifilia aange iimola ani gera go na God e aadafilida na da daotoona. Ma ta bali aai, gera oote gera ana fafurongolana a God. ⁸ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<A God e aadea na manatada ka langi si haitamana taa gi na gera rikia ma taa gi na gera rongoa, lelea tara'ena boroi.>> ⁹ Haia, ma a David

ka bae urii i laona Kekedelaa Aabu, <<Gera dasi mou ana kwakwaelaa a God, sulia God e faadiana gera asianaa. Ma sulia e urinae, nau ku fooa eeri a God ka falea kwakwaelaa fuada. ¹⁰ Nau ku fooa eeri na maada ka rodo haia langi dasi aada, ma nau ku fooa eeri gera ka liu ana afetailaa oro sulia dani firi.>>

¹¹ Haia, na Jiu gi da tafai gera sulia langi dasi manata mamana ana Christ. Haia, langi musi manata go hasa tara a God ka langi si oolifai gera uria fimamanalaa. Sulia na tooa maadiu gi da too ana mouria faalu faasia a God, sulia na aade ta'alaa gera Jiu gi. Si doo naa e urinae haia na tooa Jiu gi gera ka kwaifii uria ngalilana na mouria faalu nae. ¹² Sulia na aade ta'alaa na Jiu gi, doo diana oro gi ka dao mai la molaagali. Ma sulia gera ka oote gera ana Christ, a God ka faadianaa ana tooa maadiu gi. Haia, ana si kada na Jiu oro gi gera manata mamana, tara a God ka faadiana gia ka tasa.

Na mouria firi fuana tooa maadiu gi.

¹³ Haia, nau tara ku faarai fuagamu nae tooa maadiu gi. Nau na aposol fuagamu, ma nau ku eele asianaa sulia na raoa nau uria ainalongailana na Faarongolaa Diana fuagamu. ¹⁴ Na tooa gi na da Jiu iilingi nau, lea nau ku faarai suli gamu, tara gera oto ka kwaifii. Urinae, tara kuka adomida uria ngalilana mouria faalu laugo. ¹⁵ Sulia si kada a God e oote nia ani gera, nia ka oolisia ana tooa maadiu gi faasia na maalimaea nia gi uria na ruana nia gi. Haia, ma ana si kada a God e gonitai gera na Jiu gi lau, tara nia ka faadiana tasa ana tooa nia gi sui, iilingia nia ka tataea na iimola gi faasia na maea.

¹⁶ Ma lea na mani beredi totongenao ana fe beredi da falea fuana God, tama fe beredi nae loulou naa doo nia God laugo. Ma lea na lalina na ai da falea fuana a God, urinae na hare doo gi na doo nia gi laugo.

17 Haia, ma na Jiu gi, gera iilingia ta ai na a God e fasia. Ma teni hare doo ana ai naa, a God e mo'oa. Ma fuagamu tooa maadiu gi, gamu mu iilingia na hare ai kwasi, ma a God e ngalia ma ka faataea ana gula na nia oia ana hare doo gi faasia. Ma ka urinae laugo ana si kada nae, sulia a God e faadiana gamu ka iilingia laugo nia faadiana tooa i Jiu gi ua na mai. 18 Ma langi musi manata hasa mu baita ka tasa liufia na tooa i Jiu gi na da iilingia na hare doo na a God e oida, sulia gamu na hare doo gi go ana, ma na faabulaolana hare doo gi e lea mai faasia na lalina ai. Haia na bulaolana lalina ai langi si lea mai faasia na hare doo gi.

19 Haia, nia waluda fuana ta iimola maadiu ka bae urii, <<A God e lafua na Jiu gi eeri gia ka oolisida.>> 20 Nia mamana, gamu naa mu oolisida. Ma na aena naa a God ka lafua tooa Jiu gi sulia langi dasi manata mamana. Ma aena taa naa nia ka aalu gamu oolisida sulia mu manata mamana. Haia, langi si diana fuana gamu ka lafe sulia na doo nae, ma lau ana muka mou, aata a God ka oi gamu laugo. 21 Sulia lea a God e falea kwakwaelaa fuana na tooa i Jiu gi na da iilingia na hare doo mamana gi, tara nia ka falea laugo na kwakwaelaa fuagamu na mu iilingia na hare doo gi faasia na ai e'ete lea mu oote gamu ani nia. 22 Aena si doo naa, gia ka haitamana na rakediana a God fai nia na kwakwaea nia. Nia e falea na kwakwaelaa fuana tei gera na langi dasi manata mamana ani nia. Ma nia ka rakediana fuagamu lea so muka tasa dongaa uria ngalilana na rakedianalaa nia. Ma lea langi, tara nia ka lafu gamu laugo. 23 Ma lea na tooa i Jiu gi gera ka lugasia na aabu manata mamananalaa gera gi, tara a God ka oolifai gera uria si gula na gera too mai ana. Sulia a God haitamana ka iilia si doo nae. 24 Haia, i gamu tooa maadiu gi, gamu langi lau na hare doo mamana faasia na ai na a God e fasia. Sulia

gamu mu lea mai faasia na ai kwasi, ma a God e oi gamu, ma ka aalu gamu ana ai na nia fasia. Ma lea so ka waluda fuana a God ka aalu gamu ana ai nia, nia tara ka waluda asianaa fuana a God ka oolifai gera na Jiu gi uria ai na nia e oi gera mai faasia.

Kwaimanatailaa God fuana tooa gi sui.

25 Haia, oote waihaasi, nau ku dooria muka haitamana taa naa tara ka dao mai, na aange iimola go ana da haitamana. Nau ku talamatainia fuagamu haia langi musi lafe. Na aabu manata mamananalaa gera Jiu gi e langi kasi too firi. Sulia si kada na tooa maadiu gi sui na a God e aadafilida da manata mamana ani nia, na tooa i Jiu gi laugo daka oolifai manataa. 26 Ma urinae a God tara ka faamouria na tooa i Jiu gi sui. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Na Wane faamouri tara ka lea mai faasia Sion, ma ka lafua na aade ta'alaa gi faasia na kwalafaa a Jakob. 27 Ma nau tara ku faamamanaa na bae aalualua nau ua naa mai fai gera, sulia nau ku lafua na aade ta'alaa gera gi.>>

28 Haia, ma na tooa i Jiu gi na da oote gera ana na Faarongolaa Diana, gera naa na maalimaea a God gi. Ma sulia si doo nae naa gamu na tooa maadiu gi muka rongoa na Faarongolaa Diana nae. Sui ka urinae boroi ana, a God e rakediana fuagera, sulia nia aadafilida, ma sulia na bae aalualua nia ua na mai fuana koo gera gi. 29 Sulia a God langi kasi oolisia na manatana sulia ni tei gera na nia e aadafilida ma ka faadiana gera. 30 Haia, ma ni gamu tooa maadiu gi, ana si kada sui naa mai, langi musi roosulia God. Sui ana si kada nae, gamu mu ngalia naa na kwaimanatailaa a God, sulia na tooa i Jiu gi langi gera kasi roosulia. 31 Ma urinae laugo, na tooa i Jiu gi da aaburongo ana a God, eeri si kada gamu ngalia ana kwaimanatailaa faasia a God, tara gera ka ngalia laugo. 32 Sulia a God e faalamainia

toa gi sui daka aaburongo ma daka too i farana aaburongolaa gera, haia nia ka kwaimanatai fuada sui.

Baelafea a God.

³³ A God e faadiana gia asiana! Na liotoo ma na haitamadoolaa nia ka baita asiana! Langi ta iimola si haitamana na manatalaa a God ma na malutana. ³⁴ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Langi ta iimola haia so ka haitamana na manatalaa nia a Lord, ma langi ta iimola so ka bobola uria adomilana a Lord ana manatalaa nia. ³⁵ Ma langi ta iimola si falea tesi doo fuana a God hai a God ka bobola uria falelana laugo fuana.>> ³⁶ Sulia a God naa e haungainia na doo gi sui, ma na doo gi sui da too ua na mai sulia nia ma fuana ni nia. Gia ka baelafea a God too ka tau! Amen.

Raolaa fuana a God.

12

¹ Haia, oote waihaasi nau gi ae, sulia na kwaimanatailaa God fuaga e baita asiana, nau ku gani gamu, haia muka falea na mourilaa gamu fuana a God iilingia ta kwaisuusia, eeri muka iilia na raolaa aabu na e faaele nia. Sulia nia naa na fooasilana mamana. ² Ma langi musi iili sulia malutaa ta'a la molaagali naa. Ma lau ana, muka lugasia God ka oolisia na mourilaa gamu ana faafaalulana na manata gamu, haia muka haitamana taa naa e diana ma e o'olo ma taa naa e faaelea a God. Sulia na doo nae gi naa a God e dooria.

³ Ma sulia a God e falea na manana fuagu, nau ku haea fuagamu sui: muka too faasia na manata baitalaa ani gamu i talagamu ka tasa. Ma lau ana, muka faato'ou gamu ana i talagamu, ma muka manata suli gamu i talagamu iilingia na baitalaa ana fiimamanalaa na a God e falea fuagamu. ⁴ Haia, gia na toa na gia manata mamana ana a Christ, gia gi iilingia ta noni. Ma na noni nae ka too ana bali doo oro gi, ma na bali doo naa gi na raoa gera gi e'ete kwailiu. ⁵ Sui boroi ana gia na

toa oro gi, gia ka iilingia tesi noni go ana oofuofua gia fai nia a Christ, ma gi lado fai gia kwailiu iilingia bali doo e'ete gi ana tesi noni. ⁶ Haia, gia too ana haitamadoolaa e'ete na a God e falea fuaga sulia na rake-dianalaa nia. Haia, ma ta iimola ani gia, lea a God e falea fuana haitamadoolaa uria ainitalolaa ana Faarongolaa nia, nia ka iilia ka bobola fai nia na fiimamanalaa na nia too ana. ⁷ Ma ta iimola aai, lea a God ka falea haitamadoolaa fuana uria kwai'adomilaa, nia ka adomi mamana ana na toa gi. Ma ta iimola aai, lea a God ka falea haitamadoolaa fuana uria faatolomailaa, nia ka faatolomai mamana. ⁸ Ma ta iimola aai, lea a God ka falea haitamadoolaa fuana uria na aarelana iimola gi, nia ka iilia. Ma tei naa ani gamu na haitamana oko ado fai nia teni toa lau, oko iilia ka baita. Ma tei ani gamu na o too ana babaitaa, oko rao rigita. Ma ni tei na e iilia diana fuana toa gi, nia ka iilia fai nia na noni hahalalaa.

⁹ Haia, na rakedianalaa na gia too ana fuana toa gi, nia bobola uria rakedianalaa mamana, ma langi gia si kwailifai. Ma muka oote gamu ana taa naa e ta'a, ma lau ana muka dau ngasi ana taa naa e diana. ¹⁰ Muka rakediana tasa fuagamu kwailiu, sulia gamu na bare waihaasina ana a Christ. Ma muka manata baita ani gamu kwailiu. ¹¹ Muka rao rigita, ma langi musi noni eela. Muka rao fuana a Lord fai nia eele-laa. ¹² Muka eele sulia na fiitoolaa gamu. Ma muka gwaromaabe si kada mu daotoona afetailaa gi. Ma muka fooa ana si kada gi sui. ¹³ Ma muka ado ana doo gamu gi fai gera na waihaasi gamu gi ana Christ na da siofaa. Ma muka gonitainia na toa na da dao, eeri gera ka too i laona na luma gamu gi.

¹⁴ Haia, na toa gi na da iinokesi gamu, muka fooa eeri a God ka faadiana gera, ma langi musi gania haia ka falea kwakwaelaa fuada. ¹⁵ Muka eele fai nia na toa gi si kada gera eele, ma muka liobukonu fai nia

na tooa gi si kada gera liobukonu. ¹⁶ Muka too kwaimaani fai nia tooa gi sui. Langi musi lafe, ma lau ana muka iilia na raoa fuana tooa ete gi. Ma langi musi manata hasa mu liotoo asianaa.

¹⁷ Lea ta iimola e aade ta'a fuagamu, langi musi oolisia ana aade ta'ala. Muka iiliili uria iililana si taa naa iimola gi sui gera manata sulia nia diana. ¹⁸ Muka iilia na doo gi sui na e waluda fuagamu eeri muka too kwaimaani fai nia tooa gi sui. ¹⁹ Oote ruana nau gi ae, lea ta iimola e aadea tesi doo ka ta'a fuagamu, lugasia langi musi duua. Sulia a God na ana na wane uria falea kwakwaea. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea urii, <<A Lord e haea, <Tara nau ku duua, ma kuka oolisia na doo gi.>> ²⁰ Ma muka roosulia na Kekedelaa Aabu na e haea, <<Lea na maalimaea oe e fiolo, oko hangonia. Ma lea nia maeligwou, oko falea gwoulaa fuana. Sulia lea o iili urinae fuana, tara nia ka ida asianaa sulia si doo ta'a gi na nia aadea fuamu.>> ²¹ Haia, langi musi lugasia na ta'ala ka liufi gamu. Gamu ana naa, muka liufia na ta'ala ana na aade dianalaa gamu gi.

Roosulia na tooa baita gi.

13

¹ Gamu sui, muka roosulia na tooa baita gi ana fera gamu gi, sulia na babaita gera gi da ita mai faasia a God, ma a God ka faalamai gera uria talailaa gamu. ² Ma so ni tei naa e iili uria na takelaa suusia na tooa baita naa gi, nia ka take laugo suusia taa gi na God e haeda. Ma ta iimola na e iili urinae, tara ka ngalia kwakwaelaa. ³ Na tooa gi na da iilia doo diana gi, e langi gera si mou ana tooa baita gi. Na tooa gi na da aade ta'a, gera ana naa daka mou ana tooa baita gi. Haia, lea mu dooria hasa langi musi mou ana tooa baita gi, haia e urinae muka iili diana, ma tara gera ka tango gamu. ⁴ Sulia gera na iimola raoa a God uria adomilaa gamu. Ma

lea gamu mu aade ta'a, muka mou ada, sulia gera too ana mamanaa uria na kwakwaelaa. Sulia gera naa tooa raoa a God uria faleana kwakwaelaa fuana tei naa aadelana e ta'a. ⁵ Haia, sulia nia urinae, muka roosulia na iimola baita gi ana fera, sulia na kwakwaelaa faasia a God, ma sulia laugo gamu mu haitamana nia naa na aabulolaa nia e o'olo.

⁶ I aena si doo nae gi laugo, gamu ka foli takisi gi, sulia na tooa baita gi da rao fuana a God lea gera iili diana ana raolaa gera gi. ⁷ Muka folia si doo gi sui na kwaieresia gi ana fera gamu nia e haea. Ma muka manata baita ana na tooa baita gi sui.

Raolaa diana gi muka iilia fuagamu kwailiu.

⁸ Haia, langi musi ngalilanga ana tesi doo ana ta iimola, ma tee si ngalilangalaa na e bobola naa na muka rakediana fuagamu kwailiu. Ma so ni tei naa e rakediana urinae, nia e roosulia naa na kwaieresia a God gi. ⁹ Sulia na kwaieresia gi e urii, <<Langi osi ooe, langi osi haungia ta iimola, langi osi beli, langi osi dooria doo teni iimola gi.>> Na kwaieresia nae gi fai nia si doo gi sui lau, gera bola fai nia tee kwaieresia go baa e urii, <<Oko rakediana fuana na iimola aefera oe gi iilingia o iilia fuamu i talamu.>> ¹⁰ Sulia lea mu rakediana fuana ta iimola, langi musi haitamana aadea ta'ala fuana. Nia naa, lea mu rakediana, muka roosulia na kwaieresia gi sui.

¹¹ Muka iilia si doo naa, sulia mu haitamana naa si kada a Christ, na e faamouri gia, ka dao mai, nia garangi naa liufia ana si kada gia hafali manata mamana ana. Nia naa, muka aade aagau uria na gonitailana a Christ, ma langi musi iilingia na tooa na da teo go ada. ¹² Haia, na initoona rodo e sui naa, ma na dani e garangi na mai. Nia naa, gia ka too faasia na aabulolaa ta'a iilingia na tooa gi da iilia ana rodo. Ma lau ana, na raoa diana gia gi ka iilingia na raunga gia gi eeri gia ka firu fai nia a Satan.

¹³ Nia bobola fuana aabulolaga ka o'olo iilingia na tooa na da too la raralaa ana dani. Langi musi gwou baita uria gwou bubulolaa, langi musi ooe, langi musi firu, ma langi musi kwaifii. ¹⁴ Haia, muka iilifainia a Lord Jesus Christ, ma langi musi manata fuana kwaidooria ta'a ana noni gamu.

Langi musi ketoa waihaasi gamu.

14

¹ Haia, ta iimola na fiimamanalaa nia ana a Christ e langi kasi ngado ua, lea nia ka dao mai siagamu, muka gonitainia, ma langi musi oolisuusuu fai nia sulia na manata nia gi. ² Haia, teni iimola gi na fiimanalaa gera e ngado, gera haitamana daka ania go ada fanga e'ete kwailiu gi sui. Haia, ma teni tooa naa na fiimamanalaa gera langi kasi ngado, gera manata hasa marikona doo kwasi e aabu fuana anilana. ³ Ma na tooa gi na da haitamana daka ania kwalukaela fanga langi daka si manata ta'a sulia na tooa gi na langi dasi ania mariko. Ka urinae laugo, na tooa na langi dasi ania mariko langi dasi ketoa na tooa na haitamana daka ania kwalukaela fanga. Sulia gera na tooa a God e aalafaafi gera. ⁴ E langi si bobola fuana gia ka ketoa na tooa ni raoa ta iimola ete. Sulia a God naa na wane baita gera, nia naa ana na tara ka keto gera uria falelana kwaiareia ma langi kwakwaelaa. Ma gera tara daka iili diana, sulia a Lord e bobola uria adomilada eeri daka iili diana.

⁵ Haia, ma nia urinae laugo, teni iimola haea tee fe dani e baita ka tasa liufia fe dani ete gi. Ma teni tooa daka haea fe dani gi sui e bobola go ada. Haia, ma nia diana fuana gera sui daka roosulia na taa naa gera manata sulia nia o'olo. ⁶ Ma na iimola na e manata baita ana tee fe dani, nia ka iilia uria na hae initooolaa ana Lord. Ma na iimola na e haitamana ka ania tesi fanga, nia iilia uria hae initooolaa ana a Lord, sulia nia ka baelafea a God

fuana fanga nae. Ma ni tei naa e oote nia anilana ta gwounge fanga e iilia uria hae initooolaa ana Lord, ma nia ka baelafea God. ⁷ Sulia langi ta iimola aga kasi mouri fuana i talana taifilia, ma langi ta iimola aga kasi mae fuana i talana taifilia. ⁸ Sulia lea gia mouri, gia ka mouri fuana a Lord. Ma lea gia mae, gia ka mae fuana a Lord. Nia naa, so gia ka mouri langi gia ka mae, gia na doo a Lord gi. ⁹ Sulia a Christ e mae, ma ka tatae uria na mouria haia ka Lord fuana tooa da mouri ma fuana tooa da mae. ¹⁰ Haia, ma ni gamu na musi haitamana anilana mariko, muka too faasia na ketolana na waihaasi gamu. Haia, ma ni gamu na mu ania kwalukaela fanga, muka too faasia na sinatailana na waihaasi gamu. Sulia gia sui go tara gia ka take i naona God hai ka keto gia. ¹¹ Sulia na Kekedelaa Aabu e bae urii, <<A Lord e bae urii, <Nia mamana nau naa God momouria. Ma nia mamana laugo urinae, tara na tooa gi sui gera ka boururu i naogu, ma tara gera ka haea i nau a God.>>> ¹² Nia naa, gia haitamana tara gia sui go tara gia ka faarongo a God ana taa gi sui go na gia iilida.

Langi musi faagaroo waihaasi gamu gi.

¹³ Haia, langi gia si keto gia kwailiu lau. Ma e diana fuana gia ka too faasia iililana tesi doo na tara ka aadea waihaasi gia ka aade ta'a. ¹⁴ Sulia na oofuofua nau fai nia Lord Jesus, nau ku haitamana diana ana langi ta fanga kasi bilia ma ka aabu. Sui lea ta iimola ka manata hasa teni fanga e bilia, tama e aabu laugo ana fuana. ¹⁵ Ma lea ta waihaasi gamu ka liobukonu sulia si taa naa mu ania, urinae tama langi musi faatainia na rakedianalaa gamu fuana. Langi musi lugasia na fanga na mu ania ka labasia na iimola na Christ e mae usia. ¹⁶ Langi musi lugasia ta doo na mu manata haea e diana, daka hae ta'a ana. ¹⁷ Sulia na Initooa a God langi lau na doo sulia fangalaa langi gwoulaa.

Ma lau ana, na Initooa a God, nia na doo ana o'oloa, ma fanualama, ma na eelea na Aanoedoo Aabu e falea. ¹⁸ Ma lea ta iimola ka rao fuana Christ urinae, a God ka eele suli nia, ma tooa e'ete gi boro gera ka aalafaafia.

¹⁹ Nia naa, gia ka hasi uria iililana na doo gi na falea fanualama ma ka faangasilana fiimamanalaa gia kwailiu. ²⁰ Musi tagalangainia na raa a God sulia fanga. Sui boro ana na fanga gi sui go e diana uria anilana, nia ta'a asianaa lea na fanga na mu ania ka faagaroa na waihaasi agamu. ²¹ Ma si doo e diana so musu ania ta marikona ta doo momouria, langi musu gwoufia ta gwoulaa rigita, ma musu iililana tesi doo lau na haitamana ka talaia waihaasi gamu uria aade ta'alaa.

²² Haia, muka too faasia na faarailaa sulia na manatalaa gamu sulia na fanga na teni tooa da haea e aabu. Ma lau ana, muka fooma go agamu sulia na doo nae gi. Haia, oilakea fuana iimola na e eele sulia nia ka iilia si taa naa nia haitamana e o'olo. ²³ Haia, ma lea na iimola na manatana e ruarua sulia si taa naa nia ania, a God ka keto nia, sulia na iimola nae kasi roosulia na taa na nia manata mamana ana e o'olo. Sulia lea gia aadea ta doo na gia langi si haitamana nia o'olo, tama gia aade ta'a nae.

Faaelea tooa ete gi, langi lau fuaga i talaga.

15

¹ Haia, gia na tooa gi naa na fiimamanalaa gia gi e rigita e bobola fuana gia ka adomia ni tei gera na fiimamanalaa gera gi e makeso, ma langi gia si manata lau fuaga i talaga. ² Ma lau ana, e bobola fuana gia ka faaelea na waihaasi gia haia ka diana fuada, eeri gia ka faarigita fiimamanalaa gera gi. ³ Sulia a Christ langi si iilia na doo gi uria faaelelana i talana. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Na bae tatagalaa gera fuamu e labasi nau laugo.>>

⁴ Na doo gi sui na da kedea la Kekedelaa Aabu, da kedea uria faatolomailaga, hai gia ka kwaimaasi ngado ana gwaromaabelaa ma na kwaiareia naa na Kekedelaa Aabu e falea fuaga. ⁵ Haia, ma nau ku fooma eeri a God na gwoufutana gwaromaabea ma na kwaiareia, ka aadea muka too ana tee manata go sulia muka roosulia a Christ Jesus, ⁶ eeri ni gamu sui go muka baelafea a God na Maa nia Lord gia Jesus Christ ana tesi lingee doo.

Na Faarongolaa Diana fuana tooa maadiu gi.

⁷ Haia, muka gonitai gamu kwailiu, iilingia a Christ e gonitai gamu laugo. Lea mu iili urinae, tara tooa gi daka baelafea a God. ⁸ Sulia nau ku haea fuagamu, a Christ e lea mai la molaagali hai ka adomia tooa i Jiu gi, haia ka faatania God tara ka faamamanaa na bae aalualua nia gi fuana koo gera gi, ⁹ ma ka aadea na tooa maadiu gi gera ka haitamana daka baelafea a God fuana si kwaimanatailaa nia. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Ana si kada ku too fai nia tooa maadiu gi, nau tara kuka baelafe oe, ma kuka tango oe ana nguu gi.>> ¹⁰ Ma na Kekedelaa Aabu e bae lau urii, <<Gamu tooa maadiu gi, muka eele fai nia tooa a God gi!>> ¹¹ Ma na Kekedelaa Aabu ka bae lau urii, <<Gamu tooa maadiu gi, muka baelafea a Lord, ma gamu tooa gi sui, muka baelafe nia!>> ¹² Ma ana ta Kekedelaa Aabu lau, a Aesea ka bae urii, <<Tee wane ana kwalafaa Jesi tara ka lea mai, ma tara nia ka baita usia na tooa maadiu gi, ma tara gera ka fiitona suli nia.>>

¹³ Haia, nau ku fooma eeri a God, na aadea gia ka too ana fiitoolaa, ka faaele gamu ma ka falea fanualama fuagamu sulia na fiimamanalaa gamu ani nia, eeri na fiitoolaa gamu ka bulao ana mamanaa na Aanoedoo Aabu.

Aena taa na Paul ka kede rara'a.

14 Oote waihaasi nau gi, i nau ku haitamana diana ana na aabulolaa gamu e diana asianaa ma muka haitamadoo ma muka bobola uria na faatolomailaa gamu kwailiu. 15 Sui boroi ana nia urinae, i laona kekedelaa nau naa nau ku bae rara'a sulia teni si doo gi na ku dooria faamanatatoos gamu ana. Nau ku bae rara'a sulia a God e aadafili nau sulia na rakedianalaa nia, 16 haia kuka aalua wane raoa a Jesus Christ uria raolaa fuada tooa maadiu gi. Nau ku rao iilingia ta fataabu baa ana ainitalongailaa ana Faarongolaa Diana faasia a God, haia na tooa maadiu gi tara daka iilingia ta kwaisuusia na a God e eele sulia, ma na Aanoedoo Aabu ka faafaalu gera. 17 Ma ana oofuofua nau fai nia a Jesus Christ, nau kuka lafe ana si raoa nau fuana a God. 18 Nau tara kuka bae rara'a sulia go ana taa gi naa Christ e iili ani nau uria talailana tooa maadiu gi fuana roolaa sulia God. A Christ e iilia si doo naa ana baea gi ma na aadelaa gi, 19 ma ana mamanaa ana doo kwaibalatana gi, ma na mamanaa ana doo ni kwelelaa ana gi, ma na mamanaa ana Aanoedoo a God. Ma ana lealaa nau faasia i Jerusalem uria i Ilirikum, nau ku ainitalongainia na Faarongolaa Diana teefou sulia a Christ. 20 Haia, ma ana hafalilana nau ku manata mamana ana a Christ, nau ku dooria ainitalongainia na Faarongolaa Diana ana maefera gi na langi gera kasi rongoa ua sulia a Christ, eeri kusi iilingia ta wane na e haungainia ta beu i fafona fou ni ngangadolaa ta iimola ete e aalua. 21 Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Tooa na langi dasi rongo suli nia, tara gera ka rikia ma daka haitamana.>>

Paul e manata uria daolaa i Rom.

22 Ma sulia nau ku abero uria ainitalolaa urinae la fera ete gi, nia na aadea kusi lea mai uria daotoolagamu. 23 Haia, ma ana si kada nae, nau ku faasuia naa na raoa nau gi see la maefera naa gi, ma sulia e tau asianaa na nau kuka dooria lealaa na mai seenaa siagamu,

24 nau ku manata na haia kuka lea mai siagamu ana si kada naa. Ma ana si kada kuka eele sulia na toolaa nau fai gamu, nau ku dooria ku tasa dongaa ana lealaa nau uria i Spen, ma nau ku dooria muka adomi nau uria lealaa nau ana fera nae. 25 Haia, ana si kada nae ua, nau ku lea fasi uria i Jerusalem uria adomilana tooa a God gi i seenae. 26 Sulia na soefaataia gi i Masedonia ma i Gris, gera manata nia diana fuada uria falelana si malefo uria adomilana tooa na da manata mamana na da siofaa ma daka too i Jerusalem. 27 Ma si manata nae na doo gera i talada. Ma ka urinae boro, nia bobola fuana gera ka adomida. Sulia na tooa i Jiu gi gera ado na ana si doo diana gi fuana aanoedoo fai nia na tooa maadiu gi, ma e diana fuana tooa maadiu gi gera ka ado ana si doo diana gi fuana noni fai nia na tooa i Jiu gi. 28 Haia, ana si kada ku faasuia ana raoa naa uria falelana na malefo na gera oogua fuada sui, nau tara kuka lea naa uria i Spen, ma tara nau ku liu siagamu ana lealaa nau. 29 Kada ku dao mai ana siagamu, nau ku haitamana tara kuka ado fai gamu ana doo diana oro gi faasia a Christ.

30 Oote waihaasi, sulia a Lord gia Jesus Christ ma i sulia na rakedianalaa na Aanoedoo Aabu e falea fuaga, nau ku gani gamu muka fooa rigita fai nau eeri a God ka adomi nau. 31 Mu fooa haia a God ka adomi nau hai na tooa gi i Judea na langi dasi manata mamana, langi dasi haungi nau, ma muka fooa laugo eeri na tooa a God gi i Jerusalem gera ka eele sulia na raolaa nau ana adomilada. 32 Nia naa, lea so na kwaidooria God, ana si kada kuka faasuia na raolaa nau i Jerusalem, nau tara ku lea mai siagamu fai nia si eelelaa baita, ma tara kuka mamalo diana fai gamu. 33 Haia, nau ku fooa eeri a God na gwoufutana fanualama gia ka too fai gamu sui. Amen.

Baelaa diana a Paul fuana teni

tooa i Rom.

16

¹ Haia, nau ku doori bae diana sulia na waiwane gia ni Fobe baa e rao la soefaataia i Kenkarae. ² Si kada nia tara ka dao mai siagamu, muka gonitainia sulia na fimamanalaa nia ana a Lord, sulia tooa a God gi bobola gera ka iili urinae. Ma muka adomia ana tesi doo na nia e dooria, sulia nia e adomia tooa oro gi ma i nau laugo.

³ Haia, nau ku falea baelaa diana fuana ni Prisila ma Akuila na daaro rao fai nau fuana a Jesus Christ. ⁴ Ana si kada daaro adomi nau ana, garangi gera ka haungi daaro. Ma sulia si doo naa, nau ku baelafe daaro asianaa. Ma langi lau taifili nau, ma na tooa maadiu gi sui na gera manata mamana gi laugo, gera baelafeda. ⁵ Haia, ma nau ku falea baelaa diana laugo fuana tooa na da manata mamana ma daka oogu la luma daaro uria fooalaa fuana a God.

Ma nau ku falea baelaa diana laugo fuana Epaenetus, na ruana diana nau. Nia na wane totongenao na e manata mamana ana Christ i Asia. ⁶ Ma nau ku falea baelaa diana laugo fuana ni Mary, aai baa e rao rigita fuagamu. ⁷ Ma baelaa diana laugo fuana Andronikus ma a Junias, na roo wane Jiu gi iilingi nau na da too fai nau la beu ni kanilaa. Ma ni daaro roo wane da manata mamana ana Christ suifetei ni nau. Ma na aposol gi da haitama daaro laugo.

⁸ Na baelaa diana nau fuana Ampilatus, na ruana diana nau sulia na fimamanalaa gemere ana a Lord. ⁹ Na baelaa diana laugo fuana Urbanus, na wane raoa fai gia fuana a Christ. Ma na baelaa diana laugo fuana Stakis, na ruana diana nau. ¹⁰ Ma baelaa diana fuana Apeles, na e faamamana na manata mamana nia ana a Christ. Ma bae dianalaa fuana Aristobulus fai nia na aebara nia. ¹¹ Ma baelaa diana fuana Herodion, ta wane Jiu iilingi nau. Ma baelaa diana laugo fuana

tei gera na da manata mamana la aebara a Narsisus.

¹² Haia, na baelaa diana nau gi fuana Trifaena ma Trifosa, na daaro rao fuana a Lord. Ma na baelaa diana laugo fuana ruana nau Persis, na geni rao asianaa fuana a Lord. ¹³ Nau ku falea baelaa diana nau gi fuana Rufus, wane rao diana fuana a Lord. Ma baelaa diana laugo fuana tee nia Rufus, na e aade diana fuagu iilingia ta wela ana. ¹⁴ Baelaa diana nau gi fuana Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, ma na tooa gi sui na gera manata mamana ma gera ka too fai gera. ¹⁵ Baelaa diana gi fuana Filologus ma Julia ma Nereus ma wai wane nia ma fuana Olimpas fai nia na tooa God gi sui na gera too fai gera.

¹⁶ Haia, ana si kada gamu ka riki gamu kwailiu, muka faatainia na rakedianalaa gamu fuagamu kwailiu. Haia, ma na soefaataia a Christ gi sui da falea kou na baelaa diana gera gi fuagamu.

Bae abolaa.

¹⁷ Oote waihaasi nau, nau ku haea fuagamu, muka aadaada eeri na tooa gi na iili uria na tokitalaa gamu dasi labasia na fimamanalaa gera tooa gi ma daka faatolomainia teni doo na e lea ete faasia na faatolomailaa mamana na gamu manata mamana ana. Muka too tau faasida. ¹⁸ Sulia ni tei na gera iili urinae gi, langi dasi rao go fuana a Christ a Lord gia, ma gera rao go ada fuagera i talada. Ana baelaa diana gera gi fai nia na baelaa ni gaea, gera ka sugea tooa gi na langi dasi haitamadoo ua. ¹⁹ Tooa gi sui da rongoa na fimamanalaa gamu ana Faarongolaa Diana nia ngado asianaa. Ma sulia si fimamanalaa gamu, nau kuka eele asianaa suli gamu. Nau ku dooria fuana muka liotoo sulia taa naa e diana, ma muka lalafusidoo sulia taa naa e ta'a. ²⁰ Haia, a God na gwoufutana na fanualama gia, tara nia ka ali'ali uri magalana a Satan farana ae gamu.

Nau ku fooma eeri a Lord gia Jesus ka tasa dongaa ana rakedianalaa nia fuagamu.

²¹ Haia, a Timothy, na wane na e rao fai nau, e falea baelaa diana nia gi fuagamu. Ma Lusius ma Jason ma a Sosipater, na wane Jiu gi iilingi nau, gera falea na baelaa diana gera laugo fuagamu.

²² Ma i nau Tertius, na wane na ku adomia a Paul uria kedelana na baelaa naa gi, nau ku falea kou na baelaa diana nau fuagamu sulia na manata mamananalaa gia ana a Lord.

²³⁻²⁴ Haia, ma a Gaius, na wane na ku too siana ma na tooa da manata mamana gera ka lea mai uria oogulaa i luma nia, nia e falea kou na baelaa diana nia gi. Ma Erastus na wane aadasulia malefo la maefera baita nae fai nia waihaasi gia a Kuartus, daaro falea na baelaa diana laugo fuagamu.

Foomalaa i'isi ni baelafea.

²⁵ Gia ka hae initoo ana God, sulia nia haitamana ka faarigitaa na fimumananalaa gamu gi. Nau ku bae urinae laugo ana si kada ku ainitalo ana na Faarongolaa Diana sulia Jesus Christ, ma nia iilingia laugo ana na faatolomaia na a God e haufinia i nao tau mai. ²⁶ Haia, ana si kada nae, na faatolomailaa nae, a God ka faatania mai ana kekedelaa gera profet gi. Ma sulia na kwaieresilaa God na e momouria firi, na faatolomailaa naa ka tagala fuana tooa gi ana fera gi sui eeri na tooa gi sui gera ka manata mamana ana ma gera ka roosulia laugo.

²⁷ A God, na nia taifilia a God, ma nia go ana e liotoo baita ka tasa, gia ka baelafea ana Jesus Christ too ka tau! Amen.

NA EETANA KEKEDELAA PAUL FUANA SOEFAATAIA I KORINT

¹ Na kekedelaa naa e ita mai faasi nau a Paul fai nia na waihaasi gia a Sostenes. A God e fili nau sulia na kwaidooria nia haia kuka aalua aposol a Jesus Christ.

² Gemere kekede fuagamu na mu manata mamana ana God ma muka too i laona na fera i Korint. A God e fili gamu hai muka aalua tooa aabu nia gi sulia na oofuofua gamu fai nia Jesus Christ. A God e fili gamu fai nia na tooa gi sui ana fera gi sui na gera foasia a Lord gia Jesus Christ, na Lord gera ma i gia laugo.

³ Nau ku fooma eeri a God na Maa gia ma na Lord Jesus Christ ka rakediana fuagamu ma ka falea na fanualama fuagamu.

Na dianalaa gi sulia a Christ.

⁴ Nau ku baelafea God nau suli dani uri gamu, sulia na rakediana na nia e faatania fuagamu ana Jesus Christ. ⁵ Sulia ana oofuofulaa gamu fai nia a Christ, gamu ka ngalia na doo diana oro gi ma muka haitamana doo oro gi sulia a Christ ma muka bobola fai nia faatolomailaa laugo. ⁶ Ma na fimamanalaa gamu ana faatolomailaa sulia a Christ ka rigita asianaa. ⁷ Ma sulia e urinae, gamu ka ngalia na doo diana gi sui faasia a God, ana si kada muka kwaimaasimaasia fe Dani a Lord gia Jesus Christ tara ka ooli lau mai ana.

⁸ Ma nia tara ka faarigita gamu, eeri ka langi ta doo ta'a ani gamu ana fe Dani na tara nia ka ooli mai ana. ⁹ Gia ka fiitoo ana God na e fili gia haia gia ka too oofu fai nia Jesus Christ na Wela nia ma na Lord gia.

Na tookitalaa la soefaataia i Korint.

¹⁰ Haia, oote waihaasi nau gi ae, i nau ku gani gamu i nunufana na babaitaa ana a Jesus Christ na Lord

gia, muka kwaijalaafi ana si doo gi na mu haeda gi, hai ka langi ta tookitalaa i matanga gamu. Ma e diana fuana na manatalaa gamu gi ma na kwaidoorilaa gamu gi ka aalua tee doo. ¹¹ Nau ku haea si doo naa sulia teni tooa faasia aebara ni Kloe gera faarongo nau ana hasa mu too ana oolisuusua fai gamu kwailiu. ¹² Ma tee wane ani gamu ka haea, <<Nau naa fafurongo a Paul.>> Ma ta wane aai ka haea, <<Nau naa fafurongo a Apolos.>> Ma ta wane lau ka haea, <<Nau naa fafurongo a Peter.>> Ma ta wane aai lau ka haea, <<Nau naa fafurongo a Christ.>> ¹³ Si doo ta'a asianaa nae! Sulia gamu mu tolingia a Christ ana oofulaa e'ete gi. Langi lau nau a Paul baa ku mae fuagamu i fafona na airarafolo! Ma langi gamu ka siuabu ana hai muka aalua fafurongo nau gi!

¹⁴ Nau ku baelafea God, sulia taifilia Krispus ma a Gaius go na nau ku siuabuda. ¹⁵ Nia naa, langi ta iimola so ka haea nia e siuabu haia ka aalua fafurongo nau. ¹⁶ (Haia, nau ku siuabua laugo a Stefanus fai nia na aebara nia, ma langi kusi manatatoona ni tei lau na ku siuabua.) ¹⁷ Sulia a Christ e langi kasi oodu nau mai haia kuka siuabua na tooa. Ma lau ana, nia e oodu nau mai haia kuka ainitalo ana Faarongolaa Diana. Ma nia ka adomi nau eeri ka langi kusi bae ana liotooa ana molaagali, aata teni tooa daka manata mamana sulia na baelaa diana nau ma langi lau sulia na mamanaa ana maelana a Christ i fafona airarafolo.

Christ e faatania na mamanaa ma na liotooa a God.

¹⁸ Sulia na tooa na a God tara ka falea kwakwaelaa fuada, langi dasi haitamana na faarongolaa sulia na maelana Christ fafona airarafolo, ma gera haea na faarongolaa nae na doo tatagwai gi go ana. Haia, ma ni gia na tooa na a God e faamouri gia, gia ka haitamana na faarongolaa nae e too ana mamanaa a God uria

faamourilaa. ¹⁹ Sulia na Kekedela Aabu e haea, <<Na liotooa gera tooa haitamadoo gi, tara ku aadea ka hau ana doo tatagwai. Ma na haitamadoolaa gera tooa na da nani uria haitamadoo, nau tara kuka faatainia na doo o'oni go ana.>>

²⁰ Nia naa, mika haitamana na liotooa gera tooa da haitamadoo na na baelaa diana gera gi, nia tatagwai go ana, sulia a God e faatainia na doo nae gi e ita mai faasia la molaa-gali ma na doo nae gi nia ooewanea go ana.

²¹ Sulia a God na e liotoo asianaa, nia e aadea ka afetai fuana na tooa gi haia daka haitamana God sulia na liotooa gera i talada. Ma lau ana, a God e dooria ka faamouria na tooa na da manata mamana sulia na faarongolaa na gami ainitalo ana, boroi ana tooa oro gi da haea na faarongolaa nae nia ooewanea go ana. ²² Haia, ma na tooa i Jiu gi e afetai gera ka manata mamana lea langi dasi rikia na doo kwaibal-atana gi. Ma na tooa i Grik gi e afetai gera ka manata mamana lea langi dasi rongoa na baelaa liotoo gi. ²³ Haia, ma ni gami, mi ainitalo ana Christ fai nia na maelana i fafona airarafolo. Ma na tooa i Jiu gi da oote gera ana na faarongolaa gami nae. Ma na tooa i Grik gi da haea na faarongolaa gami nae gi na baelaa ooewanea gi go ana. ²⁴ Haia, ma fuana tei gera na God e aadafilida, ana Jiu gi ma tooa maadiu gi laugo, na faarongolaa nae nia naa sulia a Christ na e faatainia na mamanaa a God fai nia na liotooa a God. ²⁵ Sulia na liotooa a God e baita ka tasa liufia na liotooa gera tooa, boroi ana tooa oro da haea na liotooa a God na doo ooewanea go ana. Ma e urinae laugo, na mamanaa a God e rigita ka tasa liufia na rigitalaa gera tooa, boroi ana tooa oro gera ka haea na mamanaa a God na doo to'ou go ana.

²⁶ Haia, oote waihaasi gi ae, langi molu si manata buro ana si toolaa baa mu too mai ana i nao suifetei God kafi soe gamu uria na manata mamanalaa. Sulia i maana tooa gi,

aange iimola go ani gamu naa da too ana liotoolaa ma na initooa ma na babaitaa. ²⁷ Sui boroi ana ka urinae, a God e aadafilia gamu na tooa na gera haea mu ooewanea, eeri nia ka faa'idaa na tooa liotoo. Ma nia ka aadafilia gamu na tooa na gera haea mu to'ou, eeri nia ka faa'idaa na tooa initoo. ²⁸ Ma a God ka aadafilia gamu tooa na gera kasi manata baita ani gamu ma gera ka oote gera ani gamu ma gera ka haea gamu na doo tatagwai gi go, eeri nia ka labasia na doo gi na gera haea ada na doo baita gi. ²⁹ Ma sulia nia urinae, e langi ta iimola haitamana ka tango nia i talana i naona a God. ³⁰ A God naa e aalu gia ka oofuofu fai nia a Jesus Christ, ma a God naa e falea liotooa fuaga ana a Christ. Ma a God e olosi gia sulia a Christ. Ma sulia a Christ laugo, a God ka faanonilaa gia ma gia ka hau ana tooa aabu nia. ³¹ Nia naa, nia iilingia na Kekedela Aabu e haea, <<So ni tei naa e dooria ka lafe, nia ka baelafea a Lord sulia si taa naa a Lord e iilia.>>

Na faarongolaa sulia na maelana Christ.

2

¹ Haia, oote waihaasi gi ae, ana si kada ku dao mai ana siagamua uria baelaa sulia na baelaa aagwalana nia a God gi fuagamua, nau langi kusi bae ana si baelaa ni liotoolaa iilingia na tooa haitamadoo gi. ² Sulia ana si kada baa ku too fai gamu, i nau ku dooria faarailaa sulia taifilia a Jesus Christ ma na maelana i fafona airarafolo. ³ Nia naa, ana si kada nau ku dao ana siagamua, nau ku makeso ma kuka lelebe sulia nau ku mou. ⁴ Ma ana si kada ku faarai ana fai gamu, na baelaa nau gi e langi lau ana liotooa molaagali ana. Ma lau ana, nau ku ainalongainia mamanalana Aanoedoo Aabu. ⁵ Nia urinae haia na fiamamanalaa gamu kasi ngado ana na liotooa gera na iimola gi go ana, ma lau ana ka ngado ana mamanaa a God.

Na liotooa a God.

⁶ Haia, boro ana ka urinae, fuana tooa na manata mamanalaa gera gi e ngasi ana a God, nau ku faarai fuada ana liotooa. Ma na liotoola na ku faatolomaida ana e langi lau faasia na tooa ma langi faasia doo baita gi na da initoo usia na molaagali naa. Na initoolaa gera gi tara ka sui. ⁷ Haia, na faatolomailaa na ku bae sulia naa na doo aagwalana a God na e haufinia faasia na iimola gi. Ma suifetei a God ka haungainia tesi doo, nia manata ua na mai sulia tara nia ka iilia na doo aagwalana nae gi uria na faadianalaga. ⁸ Ma na tooa baita gi ana molaagali naa langi dasi haitamana na doo aagwalana nae gi. Lea gera haitamana, e afetai gera ka fotoia a Lord ana taloa i fafona airarafolo. ⁹ Sulia na Kekedela Aabu e haea urii, <<Na doo na ta iimola kasi rikia ma langi kasi rongoa ua, ma langi ta iimola kasi manata go uria, na doo nae na God e aade aagau ana uria falelana fuana tooa gi na da rakediana fuana.>> ¹⁰ Ma a God e faatainia na doo aagwalana naa fuaga ana Aanoedoo nia, na e haitamana na doo gi sui ma na manata aagwalana a God laugo. ¹¹ Taifilia na aanoedoo nia na iimola na e haitamana si taa naa e nii la manatana iimola nae. Ma e urinae laugo, na Aanoedoo Aabu taifilia go na e haitamana taa naa e nii la manatana God. ¹² Haia, ma gia tooa na gi manata mamana, langi gia si too go ana na aanoedoo mala na tooa ta'a gi la molaagali. Ma lau ana, na Aanoedoo Aabu faasia a God na e too ani gia hai gia ka haitamana doo gi sui na a God e falea fuaga.

¹³ Nia naa, gemelu si faatolomai ana liotooa gera na iimola gi. Ma lau ana, na Aanoedoo Aabu na e adomi gemelu haia melu ka faatolomai nia na doo mamana gi sulia a God fuana tooa gi na gera too ana Aanoedoo Aabu ani gera. ¹⁴ Haia, ma na tooa na langi dasi too ana Aanoedoo Aabu, e afetai gera ka haitamana na doo gi na Aanoedoo Aabu e falea. Sulia tooa urinae gi da haea na doo

nae gi na doo tatagwai gi go ana. Sulia na Aanoedoo Aabu na e adomia na tooa haia daka haitamana na doo gi nia e falea. ¹⁵ Ma ni tei na e too ana Aanoedoo Aabu la mourilana, nia bobola fai nia ka haitamana na dianalaa ma na ta'alaa ana doo gi sui. Ma e langi ta iimola aai ka bobola fai nia ketolana na iimola urinae. ¹⁶ Sulia na Kekedela Aabu e haea, <<Langi ta iimola si haitamana na manatalana a Lord. Ma langi ta iimola laugo hasa ka bobola uria faatolomailana ana tesi doo.>> Haia, ma ni gia, gia gi too ana na manatalana a Christ.

Tooa raa a God gi.

3

¹ Oote waihaasi nau gi, ana si kada nau ku too fai gamu ana, nau langi kusi faatolomai gamu ana faatolomailaa afetai gi iilingia ku faatolomainia ana tooa gi na Aanoedoo Aabu e talaida. Sulia nau ku faatolomai gamu iilingia langi si tau muka manata mamana ana a Christ ma muka iilingia na wela gi go agamu na da lea sulia na malutaa lao molaagali. ² Nia naa nau kuka faatolomai gamu iilingia ta geni baa e faasusufia na wela bibiu nia ma langi si falea na fanga ngasi fuana. Sulia e afetai ua fuana muka haitamana na faatolomailaa afetai gi ana si kada nae, sulia langi musi aade aagau ua uria. Ma ana si kada naa laugo boro, e langi musi aade aagau ua. ³ Gamu mu urinae, sulia na aabulolaa gamu e mala na aabulolaa ta'a gera tooa gi la molaagali. Sulia lea mu kwaifii ma muka oolisuus fuagamu kwailiu, nia faatainia na kwaidooria ta'a gamu gi go ana naa e talai gamu iilingia na tooa gi na langi dasi manata mamana ua ana Christ. ⁴ Ma ana si kada bali ani gamu da haea urii, <<Gemelu naa fafurongo a Paul gi,>> ma ta bali aai da haea urii, <<Gemelu naa fafurongo a Apolos,>> na baelaa gamu gi e faatai folaa asianaa haso gamu mu iilingia na tooa langi dasi manata mamana gi.

⁵ Haia, mu manata fasi suli nau, a Paul, nau ni tei naa? Ma ni tei laugo naa a Apolos? Haia, ma ni gemere naa roo wane raa a God gi go ana uria adomilagamulaa uria manata mamananaa. Ma mere ka iilia go amere taa naa a Lord e falea fuana mere ka iilia. ⁶ Haia, ma ni nau, i nau ku iilingia ta iimola na e fasia na migatedoo gi. Ma a Apolos e iilingia ta iimola na e likia na migatedoo nae gi ku fasida. Ma a God ana naa na wane na e falea na mouria fuana migatedoo nae gi ma ka aadea na doo nae gi ka bulao mai. ⁷ Nia naa, na iimola na e fasi fai nia na iimola na ana na e likia migatedoo nae gi, langi lau daaro na fuana baelafelaa daaro. Sulia a God ana naa fuana baelafelana wane sulia nia e falea na mouria fuana migatedoo gi haia ka bulao. ⁸ Ma na iimola na e fasi fai nia na iimola na e likia ai gi, langi go ta e'etelaa ani daaro, ma na roo iimola naa gi tara a God ka kwaiarangai daaro fuana na raa gi na daaro iilida. ⁹ Sulia i nau ku rao fai nia Apolos fuana a God. Ma i gamu na mone, gamu iilingia na raa a God na mere rao i laona.

Ma muka iilingia laugo na luma a God. ¹⁰ Ma ana si kada nau ku faatolomai ana, nau kuka iilingia na iimola na e tolea luma a God, sulia nia falea na waludalaa fuagu hai kuka aalua na fou ni ngangadoa ana luma. Haia, ma ta iimola aai nia ka faasua na luma nae a God. Ma e diana fuana ni tei naa e tolea na luma, nia ka iili diana ana si raa na nia e iilia. ¹¹ Sulia a God e aalua a Jesus Christ haia gia ka manata mamana ana iilingia na fou ni ngangadoa ana luma nae. Ma e langi lau ta iimola ete na a God e falea mai hai gia ka manata mamana ana. ¹² Ma na raa teni tooa fuana a God, e diana asianaa ma e afetai ka sui. Ma na raa teni tooa aai, langi kasi diana, ma ali'ali ka sui. Nia iilingia na doo gi uria tole lumalaa ana. Teni tooa da haungainia na luma ana doo diana iilingia gold ma silva ma na fou liu baita. Ma teni tooa aai gi da

haungainia na luma ana ai ma hau go ana. ¹³ Ma ana si kada tara ka dao mai ana fe Dani a Christ uria ketolaa, tara nia ka iilitoona na raa gia gi ana eere. Ma lea na raa ta iimola e diana, afetai na eere ka labasia. Ma lea na raa ta iimola e ta'a, na eere nae tara ka labasia teefou ana. ¹⁴ Ma lea na eere kasi labasia na raa ta iimola, tara nia ka ngalia na kwaiaraa diana. ¹⁵ Ma lea na eere ka labasia na raa ta iimola, tara nia ka langi si ngalia ta kwaiaraa. Sui, nia kasi ngalia ta kwakwaelaa laugo, sulia nia tara ka iilingia na iimola baa e tafi faasia na luma e harufia, ma ka langi si laua ana tesi doo.

¹⁶ Haia, ma ni gamu tooa na mu manata mamana, gamu mu haitamana boro oto na gamu naa luma a God ma na Aanoedoo a God e too i lalo ani gamu. ¹⁷ Nia naa, lea ta iimola ka labasia na luma a God, a God mone tara ka labasi nia. Sulia na luma a God e aabu asianaa, ma ni gamu naa na luma a God.

¹⁸ Haia, langi musi suge fuagamu i talagamu. Lea so ta iimola ani gamu ka manata haso nia na iimola liotoo ana manatalana iimola gi go ana, diana fuana nia ka iilingia ta iimola oewanea hai ka hau ana na iimola liotoo mamana. ¹⁹ Sulia si taa naa iimola gi la molaagali da haea ana na liotooa, nia na doo tatagwai i maana a God. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea urii, <<Na tooa liotoo gi, a God e faatainia na manatalada e garo.>> ²⁰ Ma tee si Kekedelaa Aabu e urii laugo, <<A Lord e haitamana haso na manatada na tooa liotoo gi naa doo tatagwai go ana.>> ²¹ Nia naa, langi ta iimola ani gamu kasi lafe sulia na doo gi na tooa da iilida go ana. Sulia na doo gi sui na doo gamu gi. ²² Haia, ma ni gemelu Paul ma Apolos ma a Peter laugo, a God e aadea melu ka aalua wane ni raa fuagamu. Ma na molaagali ma na mouria fai nia na maelaa ma na doo gi na e fuli ana si kada nae ma ana si kada na tara ka dao mai, a God e falea laugo na doo nae gi

sui fuagamu. ²³ Ma i gamu na doo a Christ gi. Ma a Christ, nia na doo a God.

Na aposol a Christ gi.

4

¹ Haia, ma fuamelu na melu faatolomai, muka manata fuamelu iilingia tooa rao a Christ gi. A God e oodu gemelu uria faatolomailana na doo aagwa nia gi. ² Ma nia diana fuana melu ka roosulia a God, sulia gemelu naa na wane raoa nia gi. ³ Nau langi si oga nau go lea so muka keto nau langi so ta iimola go ana ka keto nau. I nau boroi kusi keto nau i talagu. ⁴ Sui boroi ana langi kusi haitamana tesi doo na e ta'a ku iilia, ka langi si faamamanaa go hasa nau kusi aadea ta'a. Sulia taifilia a Lord ana naa e haitamana ketolaa nau. ⁵ Nia naa, musi ketoa ta iimola i nao ua ana na daolana mai si kada uria ketolana. Sulia tara a Lord ka ketoa na tooa gi sui ana si kada nia ka ooli mai ana. Ana si kada nae, tara nia ka faatainia na manatalaa aagwa tooa gi fai nia na doo gi sui na gera haufinia. Ma si kada nae, a God tara ka baelafea na iimola gi iilingia ka bobola fai gera.

⁶ Oote waihaasi, na doo naa gi ku haeda, nau ku bolangainia ana Apolos ma ni nau, haia muka haitamana na baelaa urii, <<Muka roosulia taa naa na Kekedelaa Aabu e haea.>> Ma langi musi baelafea ta iimola liufia ta iimola aai. ⁷ Ma e langi musi manata hasa ni gamu mu baita ka liufia teni iimola aai gi, sulia na doo gi sui na gamu too ana, a God naa e fale o'oni ana fuagamu. Nia naa, langi molu si bobola uria lafelaa, sulia a God taifilia go naa e falea na doo nae gi fuagamu.

⁸ Gamu mu manata oto hasa langi musi dooria a God ka adomi gamu, sulia mu manata hasa gamu too na ana na doo diana gi sui, ma gamu ka manata hasa gamu naa na aaofia gi, sui boroi ana gemelu na aposol gi langi melu si aaofia. Haia, nau ku dooria hasa gamu ka hau ana na

aaofia gi, haia gemelu laugo melu ka aaofia fai gamu. ⁹ Nau ku haea si doo naa, sulia nau ku manata hasa a God e aalu gemelu na aposol gi melu ka aalua na tooa to'ou gi iilingia na tooa na da ketoda uria maelaa eeri na tooa gi sui fai nia na ensel gi sui laugo daka rikia na maelaa melu. ¹⁰ Haia, ma na tooa oro gi da haea gemelu melu ooewane go amelu sulia na raolaa gemelu fuana a Christ. Haia, ma ni gamu, mu haea gamu mu liotoo sulia mu manata mamana ana Christ. Ma gera haea laugo hasa gemelu melu makeso. Haia, ma ni gamu, mu haea gamu mu rigita. Ma gera ka oote gera ani gemelu, sui daka hae baita ada ani gamu. ¹¹ Ma ni gemelu mone, ana si kada naa boro, gemelu melu fiolo go amelu, ma melu ka maeligwou go amelu, ma na maku gemelu gi ka ta'a, ma daka rabusi gemelu, ma langi laugo ta luma amelu. ¹² Ma na noni melu ka dadaola naa sulia na rao rigitalamelu. Haia, ana si kada tooa gi da bae ta'a fuamelu, melu ka gania a God hai ka faadiana gera. Ma ana si kada gera ka aade ta'a fuamelu, melu ka faalamai gera go amelu. ¹³ Ma ana si kada gera faa'ida gemelu, melu ka oolisida ana baelaa diana gi. Haia, ma lea ka dao boroi ana si kada nae, na tooa oro gi la molaagali da haea hasa gemelu melu iilingia na tafu.

¹⁴ Haia, nau langi kusi kedea doo naa gi fuana muka ida, ma lau ana nau ku dooria faatolomai gamu. Sulia ni gamu mu iilingia na wela nau gi na ku rakediana fuada. ¹⁵ Sulia sui boroi ana tooa oro gi gera ka faatolomai gamu sulia a Christ, tee wane go naa e iilingia na maa gamu. Sulia si kada ku ainitalongainia ana Faarongolaa Diana haia muka manata mamana ana, nau ku hau ana na iimola iilingia ta maa fuagamu. ¹⁶ Ma sulia nau ku iilingia na maa gamu, nau ku gani gamu haia muka iilifai nau ana taa gi na nau ku iilida. ¹⁷ Nia naa, nau ku oodua kou

a Timothy siagamu. Nia iilingia na wela nau na kuka rakediana ana, ma nia ka rao diana fuana a Lord. A Timothy naa tara ka adomi gamu, aata muka manata buro ana malutaa o'olo gi na e bobola fuana tooa gi na da manata mamana ana a Jesus Christ. Nau ku roosulia na malutaa o'olo nae, ma kuka faatolomainia ana soefaataia gi sui na ku lea siada.

¹⁸ Haia, ma bali ani gamu, gera ka lafe gera sulia gera ka manata hasa nau tara kusi lea mai uria daotoolagamu. ¹⁹ Sui ka urinae boroi ana, lea a Lord e dooria, nau tara kuka lea ali'ali kou siagamu. Ma ana si kada nau ku dao kou ana, tara kuka daotoona na mamanaa naa na tooa na da lafe gera da too ana, ma langi lau taa gi na gera haeda go ana. ²⁰ Sulia na Initooa a God langi lau na doo ana baea gi go ana, ma na doo ana mamanaa baita nia. ²¹ Haia, ma taa naa mu dooria? Lea langi musi aabulo fasia na aade ta'alaai gamu gi, tara nau ku lea mai siagamu uria na ngatafilagamu. Sui, lea na taa gi na mu iilida ka diana, na daolaa nau mai siagamu tara ka diana laugo, ma tara kuka faatainia fuagamu na rakedianalaa nau fai nia na harofaia nau.

Na aade ta'alaai i laona soefaataia i Korint.

5

¹ Haia, nau ku rongo hasa tee wane ani gamu na aabulolana e ta'a asianaa. Gera haea na wane nae e teo ana fai nia afe maa nia. Haia, na tooa uugita boro langi dasi aabulo ta'a lau urinae. ² Ma gamu ka lafe ua go agamu, sui boroi ana ta wane la soefaataia seenae ka iili urinae. Ma e diana lea so muka liobukonu. Ma ka diana laugo lea so musi faalamainia uria toolaa i laona soefaataia gamu. ³⁻⁴ Haia, ma ni nau, sui boroi ana kuka too tau faasi gamu, nia iilingia go ana hasa nau ku too fai gamu, sulia nau ku manata asianaa suli gamu. Ma nau ku ketoa na wane na e aadea doo ta'a nae. Nau ku bobola fai nia ketolana

sulia na mamanaa nau faasia a Lord gia Jesus. Sulia ana si kada molu ka figu uria ooguogua, e iilingia nau ku nii fai gamu ma gemelu ka too ana mamanaa faasia a Lord gia Jesus. ⁵ Ma sulia na mamanaa nae, melu ka eeresi gamu muka lugasia na wane nae eeri a Satan naa tara ka labasia na nonina haia na aanoedoo nia ka mouri faasia na kwakwaelaa na a God tara ka falea ana fe Dani a Lord Jesus tara ka ooli mai ana.

⁶ Langi musi bobola fai nia lafelana! Sulia mu haitamana na asi baelaa baa e haea, <<Sui boroi ana si gale iisi haitamana ka tagalafia la tiu na e fungu ana fulaoa uria faafufulana beredi.>> Ma e urinae laugo ta iimola na aabulolana e ta'a tara ka haitamana ka talaia tooa oro uria lealaa sulia. ⁷ Nia naa, e diana fuana muka lafua faasi gamu na doo ta'a na e iilingia iisi, haia ka langi ta ta'alaai i matanga gamu. Ma lea so muka roosulia si doo naa, tara muka iilingia na beredi faalu na e langi ta iisi laona. Ma nau ku haitamana gamu mu urinae naa. Sulia na fafanga gia ana maoma e aade aagau naa, sulia a Christ e iilingia na gale sipsip na gera kwaisuusi naa ana na maoma gera Jiu na da alangia ana <<Lofogaua>>. ⁸ Ma sulia e urinae, ana si kada gia ka fanga ana na maoma ana <<Lofogaua>>, langi gia si ania na beredi kwali na e too ana iisi ana aade ta'alaai i laona, ma lau ana gia ka fanga ana beredi na e langi ta iisi ana aade ta'alaai i laona, sulia na aabulolaga ka o'olo teefou ma na baelaga ka mamana laugo.

⁹ Haia, laona na kekedelaa nau baa ku falea kou fuagamu i nao, nau ku haea kou fuagamu langi musi liliu lau fai nia tooa na aabulolada e ta'a. ¹⁰ Haia, nau langi kusi bae sulia tooa na langi gera kasi manata mamana ana God na aabulolada e ta'a, langi tooa lulugoni, langi tooa bebeli, ma na tooa na da foasia nunuidoo gi. Sulia lea gia too i laona molaagali naa, e afetai fuana gia ka too faasia na tooa ta'a urinae. ¹¹ Haia, ma na doo baa nau ku bae

sulia baa hai gia kasi liliu fai nia na tooa na gera haea da manata mamana ana Christ, sui na aabulolada gi ka ta'a, ma gera ka lulugoni, langi gera ka fooasia na nunuidoo gi, ma gera ka haea na doo susuge ta'a gi sulia teni tooa gi, ma gera ka gwou baita ana waen, ma gera ka bebeli. Haia, so na fangalaa boro faida tooa urinae gi, langi musi iilia.

¹²⁻¹³ Sulia na tooa na langi gera kasi manata mamana ana Christ, e langi gia si bobola uria ketolada. A God na ana tara ka keto gera. Haia, ma lea ta iimola ani gia laona soefaataia e aade ta'a urinae, gia ka bobola uria ketolana. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Na iimola ta'a i laona bubulutaa gamu, langi musi faalamainia uria oofulaa fai gamu.>>

Na ugala matangana tooa manata mamana gi.

6

¹ Haia, ma lea ta iimola ani gamu e rakehasu fuana ta iimola na e manata mamana lau, e langi si diana fuana ka lea siana wane keketo gi na langi dasi manata mamana ana a Christ uria olosilana. Ma lau ana, e diana fuana ka lea siana tooa a God gi, eeri gera ka olosia na doo nae. ² Langi musi haitamana go na tara tooa a God gi gera ka ketoa na tooa gi la molaagali? Haia, ma lea so muka bobola uria iililana na doo nae, gamu haitamana laugo muka olosia go agamu na gala doo gi ana si kada naa. ³ Langi musi haitamana go na tara gia ka ketoa na ensel gi? Nia naa, e tasa asiana fuana gia ka bobola uria na olosilana na gala doo gi ana si kada naa. ⁴ Lea ta iimola ani gamu ka rakehasu fuana ta wane lau na e manata mamana, langi si diana fuana ka lea siana wane na e langi si manata mamana uria ka olosia. ⁵ Ma lea ta iimola ani gamu ka lea siana ta wane keketo urinae, nia e ta'a ma nia ka bobola uria idalaa. Nau ku manata hasa teni tooa la soefaataia i fera gamu

da liotoo ma daka haitamana go ada olosilana doo gi matanga gamu.

⁶ Ma ni gamu ana, si kada ta iimola lau ani gamu ka rakehasu fuana ta iimola ani gamu, nia ka lea siana na wane keketo na e langi si manata mamana ana a Christ, haia ka olosia. Nia langi si diana!

⁷ Haia, ma na doo gi na mu rakehasu sui gamu ana fuagamu kwailiu, nia e faatainia na gamu langi si roosulia go na kwaidooria a Christ. Ma e diana go ana lea muka faalamainia na waihaasi gamu gi daka iilia doo ta'a fuagamu ma daka ngalia na doo gamu gi. Nia diana liufia na feengilaa na mu iilia ana si kada naa. ⁸ Ma ni gamu na mu manata mamana, mu iili ta'a fuagamu kwailiu ma muka ngalia na doo gamu gi kwailiu.

⁹ Haia, gamu mu haitamana na tooa na aabulolada e ta'a, e afetai gera ka too la Initooa a God. Langi musi manata mamana ana susugelaa. Na tooa gi na aabulolada e ta'a, ma na tooa na gera fooasia na nunuidoo gi, ma na tooa ooeoe gi, ma na wane gi na da ooe ada fai nia na wane gi, ma na geni gi na da ooe ada fai nia na geni gi, ¹⁰ ma na tooa bebeli gi, ma na tooa lulugoni, ma na tooa na da gwou baita ana waen, ma na tooa na da bae susuge ta'a gi sulia teni tooa ete gi, ma na tooa faafefe gi, haia na tooa nae gi e langi ta iimola ani gera tara ka ruu i laona Initooa a God. ¹¹ Haia, ma ana si kada e sui na mai, bali ani gamu na aabulolaa gamu gi e urinae. Sui ana si kada nae, a God ka manata lukea na aade ta'alaa gamu gi, ma muka faalu naa faasia na aabulo ta'alaa gamu gi, ma muka hau na ana tooa a God gi. Sulia a Lord gia Jesus Christ fai nia na Aanoedoo a God gia daaro aadea hai gamu ka o'olo.

Muka falea na noni gamu gi fuana a God.

¹² Haia, ma lea ta iimola ka haea, <<I nau ku haitamana kuka iilia go agu na doo gi sui,>> nau ku oolisia urii, sui boro ana oe haitamana

iililana na doo gi sui, langi na doo gi sui kasi diana fuamu. Ni nau, nau ku haitamana laugo kuka iilia go agu na doo gi sui. Sui langi kusi faalamainia tesi doo ka baita fuagu. ¹³ Ma lea so hasa ta iimola aai lau ka bae urii, <<Na fanga e too fuana na rakega, ma na rakega e too uria fanga>>, nau ku oolisia urii, tara a God ka faasua na fanga fai nia na rakega. Urinae laugo, na noniga e langi lau doo uria ooelaa, sulia a Lord e haungainia na noniga eeri gia ka rao fuana. Ma a Lord ka aadasulia laugo na noniga. ¹⁴ A God e tataea a Lord Jesus faasia na maea, ma nia tara ka tatae gia laugo ana mamanaa baita nia.

¹⁵ Gamu haitamana gia tooa na gi manata mamana, na noniga nia ta bali go ana ana nonina Christ. Nia naa, langi si bobola fuana gia ka aadea tesi doo ana ta bali noni ana Christ uria oofulaa fai nia ta geni sesele! ¹⁶ Utaa, langi musi haitamana lea ta wane e teo fai nia na geni sesele, na roo noni daaro gi ka aalua naa tesi noni? Sulia na Kekedelaa Aabu e bae folaa ka urii, <<Na roo iimola naa gi daaro ka aalua tesi noni.>> ¹⁷ Haia, ma na iimola na e manata mamana ana a Lord Jesus, na mourilana fai nia na mourilana a Jesus daaro aalua go tee doo.

¹⁸ Haia, muka iiliili uria toolaa faasia na ooea. Teni aadelaa ta'a gi laugo gera ta'a, sui langi gera si labasia lau na noni. Sui na gwoungae aabulolaa ta'a ana ooelaa, nia haitamana ka labasia na noni. ¹⁹ Utaa, langi musi haitamana go na noniga naa na gula ni toolaa nia Aanoedoo Aabu na a God e falea fuaga? Nia naa, langi gia i talaga na e baita usia na noniga, sulia gia na doo a God gi. ²⁰ Sulia a God e iilingia ka foli gia ana na maelana Wela nia. Nia naa, na doo gi sui na mu iilia ana na noni gamu gi, muka aade diana ana uria faa'initoolana a God.

Sulia na afelaa ma na aarailaa.

7

¹ Haia, nau tara ku kedea na oolisia nau sulia na ledilaa gamu gi baa mu kede mai ma muka ledia mai.

Nia diana fuana wane ka langi si aarai. ² Ma sui boroi ana ka urinae, nia diana fuana wane gi sui daka too ana afe, ma diana laugo fuana na geni gi sui gera ka too ana aarai, sulia tooa oro gi da ooeoe. ³ Ma diana fuana na wane aarai ka teo fai nia na afe nia. Ma diana laugo fuana na geni afe ka teo fai nia na aarai nia. Sulia langi kasi diana fuana tee iimola adaaro ka oote nia ana ta iimola aai. ⁴ Sulia na geni langi kasi baita ana nonina i talana, ma na aarai nia ana taari. Ka urinae laugo fuana wane, nia langi kasi baita fuana na nonina i talana, sulia na afe nia ana na e baita. ⁵ Langi kasi diana fuana daaro ka kwaigoloi ani daaro kwailiu. Sui boroi ana ka urinae, lea daaro ka kwaialafaafi uria toolaa faasia teolaa oofu fuana si kada kukuru hai daaro ka fooma rigita, nia diana laugo. Sui ali'ali daaro ka hafalia laugo adaaro na teolaa oofu, aata a Satan ka ilitoo daaro, sulia e waluda fuagamu uria roolaa sulia na kwaidooria ta'a gi.

⁶ Nau langi kusi eeresi gamu sui haia muka aarai ma muka afe. Ma nau ku bae urinae haia ku adomi gamu. ⁷ Haia, ma na doorilagu, lea so ka waluda, muka iilingi nau na langi kusi too ana ta afe. Sui boroi ana ka urinae, nau ku haitamana na falelaa na a God e falea fuaga e langi kasi bobola ka sui. Sulia na falelaa nia fuana teni iimola gi nia waludalaa uria toolaa taifilida. Ma fuana teni iimola aai gi, nia falea na waludalaa e'ete gi.

⁸ Haia, ma ni gamu na haari gi ma na wane daraa gi ma na oru wane gi ma na oru geni gi, nau ku haea e diana asiana lea so muka iili suli nau na langi kusi aarai. ⁹ Sui lea ka afetai fuana teni tooa agamu uria oote gamu ana na kwaidooria gamu gi ana noni, nia diana fuana molu ka afe ma molu ka aarai. Sulia e diana

fuana molu ka aarai amolu ma molu ka afe amolu faasia molu ka too ana afetailaa ana na kwaidooria ana noni.

¹⁰ Haia, fuagamu na mu aarai sui ma mu afe sui naa, nau ku haea na kwaieresia na langi lau faasi nau, ma lau ana nia ta kwaieresia a Lord ana. Na afe langi kasi lugasia na aarai nia. ¹¹ Ma lea ta afe ka lugasia sui na ana aarai nia, diana fuana nia ka ooli mai fuana eeri daaro ka too oofu lau. Ma lea langi, langi si bobola nia ka afe lau. Ma na wane ka langi si lugasia na afe nia.

¹² Haia, ma fuagamu teni tooa aai, nau ku haea na baelaa nau i talagu go ana, ma langi lau faasia a Lord. Lea ta wane na e manata mamana ana a Christ ma nia ka too ana afe na langi kasi manata mamana ma langi kasi doori lugasilana aarai nia, na wane nae laugo langi kasi lugasia na afe nia. ¹³ Ma ka urinae laugo fuana geni na e manata mamana. Nia ka langi si lugasia aarai nia na e langi si manata mamana lea so na aarai nia ka dooria too oofu ua. ¹⁴ Sulia lea ta geni e manata mamana, sui boro ana na aarai nia e langi kasi manata mamana, tara a God ka faafaalua na aarai nia laugo, sulia na afe nia. Ma urinae laugo, tara a God ka faafaalua na geni na langi kasi manata mamana sulia na aarai nia na e manata mamana ana a Christ. Sulia lea langi si mamana, na wela daaro gi ka iilingia na wela gera tooa uugita gi. Sulia gia haitamana naa na wela daaro gi naa tooa a God gi. ¹⁵ Ma lea ta iimola ani gamu ka aadea ta wane langi ta geni na langi si manata mamana, ma na aarai nae langi na afe nae ka dooria kwailugasilaa, muka faalamainia fuana wane nae langi na geni nae. Sulia a God faalamainia na doo nae, sulia nia dooria na kwaisitoolaga gi ka too ana fanualama. ¹⁶ Sulia na tooa na gera manata mamana langi gera si haitama diana ana hasa na afe nia langi aarai nia tara ka manata mamana ma lea langi ka langi go.

¹⁷ Haia, so ta toolaa utaa na gamu too ana ana si kada a God e soe gamu ana, muka tasa dongaa ana, iilingia a Lord e dooria. Nia naa na faatolomailaa nau i laona soefaataia gi ana fera gi sui. ¹⁸ Sulia nia urinae, ta wane na ka ole-mariko sulia na malutaa gera tooa Jiu gi, lea nia ka manata mamana ana a Christ, nia ka langi si lafua na mamalafooa nae ana ole-marikolaa. Ma ka urinae laugo, lea na wane na nia langi kasi Jiu ma nia ka manata mamana ana a Christ, nia ka langi si ole-mariko. ¹⁹ Sulia lea ta wane ka ole-mariko ma langi, nia si baita go ana. Sulia na tofungae doo baita ana, nia roolaa sulia na kwaieresia a God gi. ²⁰ Gamu sui, muka tasa dongaa ana si toolaa na mu too mai ana i nao kada mu tala'ae manata mamana ana a Lord gia. ²¹ Lea oe na iimola rao o'oni ana si kada o manata mamana, e diana go ana, oko tasa dongaa ana. Ma sui boro ana ka urinae, lea so ka waluda fuamu oko too sulitalaa, oko fale oe i talamu uria too sulitalaala, sulia nia diana ka liufia na raolaa o'oni. ²² Sulia lea a Lord e soea ta iimola na e rao o'oni, nia aalu nia ka hau ana wane sulitalaa a Lord. Ma ka urinae laugo na iimola too sulitalaa na a Christ e soea, nia na iimola rao o'oni a Christ. ²³ Haia, a God e foli gamu ana na maelaa a Christ. Nia naa, langi musi aalua iimola rao o'oni fuana iimola gi. ²⁴ Oote waihaasi nau gi, na toolaa utaa na mu too mai ana kada mu manata mamana ana a God, langi si diana fuana molu ka oolisia. Sulia nia naa kwaidooria a God.

²⁵ Haia, ma sulia na ledilaa gamu sulia na tooa na langi dasi too ua ana afe ma langi dasi too ua ana aarai, nau langi kusi too ana ta kwaieresia faasia a Lord. Sui boro ana, nau tara kuka kedea na manatalaa nau, sulia i nau na wane a Lord e fiitoogu sulia si kwaimanatailaa baita nia fuagu.

²⁶ Ma na manatalaa nau e urii: Sulia golu tooa manata mamana gi golu daotoona afetailaa baita ana si

kada nae, nia diana na lea langi golu si aarai ma langi golu si afe. ²⁷ Nia naa, lea ta wane ka too ana afe, langi kasi lugasia. Ma lea ta wane langi kasi too ua ana ta afe, nia langi si nani uria ta geni uria aadelana. ²⁸ Ma sui boro ana ka urinae, lea ta wane e aarai, nia langi si aade ta'a. Ma ka urinae laugo, lea ta geni e afe, nia langi si aade ta'a. Haia, aena taa na nau ku haea fuagamu e diana lea so gamu ka langi si aarai ma langi musi afe, sulia nau ku dooria haia langi musi too ana afetailaa oro ana molaagali.

²⁹ Haia, oote waihaasi gi, na malutana baelaa nau ka urii: Na toolaga ana mouria ka langi si tau go la molaagali naa. Ma sulia e urinae, diana fuana na wane na e too ana afe e bobola ka rao fuana a Lord iilingia ta wane baa e langi kasi aarai. ³⁰ Ka urinae laugo, na iimola na ka liobukonu, nia ka aabulo mala iimola na langi kasi liobukonu. Ma urinae laugo, na iimola na e eele, nia ka aabulo mala iimola na e langi kasi eele. Ma laugo na tooa na da foli, gera ka aabulo mala langi gera si too ana na doo gi ni folilaa. ³¹ Ma urinae laugo, na iimola na da abero ana doo gi la molaagali naa, gera ka aabulo mala na doo nae gi ka langi si baita la mourilaga. Sulia langi si tau na molaagali naa ka funu.

³² Haia, nau ku dooria hasa na afetailaa la molaagali naa ka langi si faa'aberosi gamu. Nia naa, diana tasa asianaa fuana wane na langi kasi aarai, sulia langi tesi doo hai ka usi nia faasia iililana taa gi na a Lord e dooria. Na wane urinae ka abero go ana ana na raolaa a Lord. ³³ Ma na wane na e aarai, sulia dani nia manata asianaa sulia si doo gi ana molaagali, sulia nia dooria ka faaelea ana afe nia. ³⁴ Ma sulia e urinae, ana si kada gi sui lea doo nia ka manata sulia roo si doo, na kwaidooria na afe nia ma na kwaidooria a Lord.

Haia, ka urinae laugo, na geni na langi kasi too ana aarai, nia manata

go ana uria na raolaa fuana a Lord, sulia nia ka falea na mourilana ma na nonina fuana a God. Ma lea ta geni e too ana aarai, sulia dani nia ka manata go ana sulia na doo gi la molaagali, sulia nia dooria faaelelana aarai nia.

³⁵ E langi kusi haea na doo nae gi uria falelana afetailaa fuagamu. Ma lau ana, nau ku haea si doo nae gi, sulia nau ku doori adomi gamu, haia muka iili diana ma muka rao fuana a Lord ma langi lau doo fuana ka lui gamu.

³⁶ Haia, ma lea ta haari na gera aalu faafia fuana ta wane, ma daaro ka oote daaro ana aadeladaaro, nia diana go ana. Sui lea na wane e manata hasa aabulolana langi si diana fuana na haari nae, ma lea na kwaidooria nia ana noni ka baita asianaa, ma ka dooria ana aadelana na haari naa, e diana fuana nia ka aadea ana. Ma lea nia ka aadea na geni urinae, daaro si iili doo ta'a. ³⁷ Haia, ma lea ta wane e oote nia ana aarailaa, ma ta iimola na e suungainia urinae, ma lea nia ka haitamana olosilana na kwaidooria nia ana noni, nia diana fuana nia ka langi si aadea ta haari. ³⁸ Nia naa, e diana go ana lea so gamu ka aarai ma gamu ka afe. Ma e diana ka tasa lea so gamu kasi aadea ta iimola.

³⁹ Haia, ma lea ta geni e too ana aarai, langi si diana nia ka lugasia aarai nia. Ma lea na aarai nia e mae, na geni nae haitamana ka afe lau fai nia ta wane na nia e dooria na e manata mamana ana a Christ iilingi nia. ⁴⁰ Ma sui boro ana ka urinae, lea nia kasi afe lau, tara nia ka eele ka tasa. Nia naa na manatalagu go ana nae, boro nau kwaifii na Aanoedoo a God naa e faatainia fuagu.

Sulia na fanga na da kwaisuusi ana fuana nunuidoo gi.

8

¹ Haia, nau ku kedea na oolisilaa nau sulia na ledilaa gamu sulia na fanga na da kwaisuusi ana fuana nunuidoo gi.

Nia mamana, ni golu sui go golu haitamana si doo nae, iilingia gera haea. Sui boro ana ka urinae, e langi si diana fuana golu ka lafe sulia na haitamadoo golu gi. Ma lau ana, golu ka rakediana, haia golu ka kwai'adomi kwailiu fuagolu. ² Ma ni tei na e manata haea nia haitamadoo asianaa, nia langi kasi haitamana go iilingia e bobola fuana ka haitamana. ³ Sui na iimola na e rakediana fuana a God, a God e haitamana.

⁴ Haia, sulia na fanga na gera kwaisuusi ana fuana nunuidoo gi, gia haitamana na nunuidoo gi, nia na mamalafooa ana god gi na e langi si too mamana. Sulia gia ka haitamana taifilia a God go na e mamana. ⁵ Ma boro ana teni tooa da foasia na doo oro gi i langi ma la molaagali laugo, ma gera ka haea na doo nae gi naa god gi ma na lord gi, ⁶ gia ka haitamana tee God go na e too, ma nia na Maa na e haungainia doo gi sui, ma gia ka mouri eeri gia ka rao fuana. Ma gia haitamana tee taifilia go na a Lord, ma nia a Jesus Christ, na e adomia a God uria haungailana na doo gi sui, ma nia ka falea laugo na mouria fuaga.

⁷ Haia, ma teni iimola na gera manata mamana, langi gera si haitamana go na nunuidoo gi langi gera na doo mamana gi. Ma sulia tau na mai gera rikia na tooa gi da foasia na nunuidoo oro gi, gera ka manata hasa na fanga na da kwaisuusi ana fuana nunuidoo, nia fanga na nunuidoo. Ma waluda fuana gera ka liobukonu lea gera ania na fanga urinae, ma gera ka manata hasa gera iilia doo ta'a ma gera ka bilia i maana a God. ⁸ Sui nau ku haea fuagamu, afetai fuana ta fanga ka adomi gia uria faaelelana a God. Sulia lea gia ania ta fanga, nia na doo tatagwai go ana fuana God, ma lea so gia ka langi si ania, e langi kasi e'ete go.

⁹ Haia, ma sui boro ana ka urinae, muka aada suli gamu, aata teni tooa na dasi haitamadoo iilingi gamu ka

iilifai gamu ma daka aadea doo ta'a urinae. ¹⁰ Sulia ta iimola na e manata mamana ana Christ, ma nia ka langi si haitamana na mamanaa sulia na fanga na gera kwaisuusi ana fuana nunuidoo, lea nia ka riki gamu na mu haitamadoo sulia na doo nae, ma gamu ka ania na fanga urinae la beu aabu na nunuidoo, tara nia ka dooria laugo ania na fanga urinae. ¹¹ Ma urinae na waihaasi gamu na fiiamanalaa nia kasi rigita ua, na Christ e mae naa fuana, tara na mouria nia ka ta'a, sulia na aabulolaa gamu ana haitamadoo gamu. ¹² Ana iililaa urinae, tara muka aade ta'a fuana a Christ, sulia na aade ta'ala gamu fuana waihaasi gamu e faaliobukonu nia. ¹³ Nia naa, lea ta fanga haitamana ka faagaroa na wai haasi nau, afetai kuka ania. Sulia langi kusi dooria kuka aadea ta waihaasi nau ka aade ta'a.

Sulia a Paul.

9

¹ Haia, i nau mone, i nau kusi rao o'oni fuana ta iimola la molaagali. Ma i nau naa ta wane aposol ma kuka rikia naa a Jesus a Lord gia. Ma gamu manata mamana ana a Lord sulia na raolaa nau fuana. ² Nia naa, gamu ka haitamana ni nau naa ta wane aposol, boro ana teni tooa aai gera haea e langi. Gamu haitamana sui naa, sulia na fiiamanalaa gamu gi ana a Lord na e faatainia na raolaa nau ana aposol.

³ Haia, ma ana si kada teni tooa gi gera ngatafi nau, nau ku oolisida urii: ⁴ Nau ku too ana mamanaa uria ngalilana fanga ma na gwoulaa faasia tei gera na ku faatolomaida. Sui boro ana ka urinae, nau kusi ngalia. ⁵ Ma nau ku too ana mamanaa laugo uria iilifailana a Peter fai nia teni aposol aai gi ma na haasina Jesus gi, na daalu too ana afe manata mamana gi na gera lea faida ana liuliulada gi. Sui boro ana ka urinae, nau kusi too ana afe. ⁶ A Banabas fai ni nau, mere too laugo

ana mamanaa iilingia teni aposol aai gi uria ngalilana adomilaa haia mere kasi abero ana raolaa ete. Sui boroi ana ka urinae, gemere rao laugo uria folilana na fanga gemere gi. ⁷ Ma ta wane ana oomea boro, nia langi kasi ilia na raolaa e'ete uria folilana na fanga nia. Ma ta iimola na e fasia mighedoo gi, nia haitamana anilana ta fufue doo ana ai gi na nia fasida. Ka urinae laugo fuana iimola na e aadasulia na aabui sipsip nia, sulia nia haitamana ka ngalia laugo bali ana susuda uria gwoufilana.

⁸ Ma langi lau na doo nae gi taifilida na nau ku bolangainia ana doo gi lao molaagali naa. Sulia na Kwaieresia gi faasia a Moses e haea urinae laugo. ⁹ Sulia laona Kwaieresia Moses gi, nia bae urii, <<Na bulumakau na e uria fuua na mige doo gi, langi osi bokota fakana, eeri nia ka haitamana anilana teni doo.>> Ma a God ka langi si bae sulia si doo nae sulia na bulumakau gi go ana. ¹⁰ Sulia nia e bae laugo suli gemelu faatolomai gi ana Faarongolaa Diana. Nia naa, na iimola na e fasia na mighedoo gi ka rao rigita ma na iimola na e soogoni doo ka rao rigita sulia daaro sui go na daaro kwaimaasi uria ngalilana teni ai gi ana si kada ana uuni soogonilaa. ¹¹ Ka urinae laugo fuagami, sulia gami mi ainalongainia na Faarongolaa Diana fuagamu iilingia ta iimola baa e fasia na mige doo la gano. Nia naa, diana fuana gami ka ngalia na doo diana gi faasi gamu uria mourilaa la molaagali naa. ¹² Ma lea so teni iimola aai gi na gera faatolomai gamu daka bobola uria ngalilana na doo nae gi faasi gamu, haia e urinae gami ka bobola ka tasa uria ngalilana na doo nae gi faasi gamu.

Haia, boroi ana gemere ka too ana mamanaa urinae, gemere langi mere si gani gamu go uria tesi doo, sulia mere maabe uria liulaa laona afetailaa, eeri toa oro daka rongo

ali'ali ana Faarongolaa Diana sulia a Christ. ¹³ Haia, ni gamu mu haitamana na iimola gi da rao la Beu Aabu a God, gera ngalia na fanga gera gi faasia la Beu Aabu a God, sulia gera ania na kwaisuusia gi faasia na fuliere seenae. ¹⁴ Haia, ka urinae laugo a Lord e haea na tooa na da ainitalo ana Faarongolaa Diana haitamana gera ka ngalia na doo gi uria mourilaa la molaagali fuana raoa nae.

¹⁵ Haia, sui boroi ana nau ku too ana mamanaa uria ngalilana na doo nae gi faasia na tooa gi na ku faatolomai fuada, nau kusi gania tesi doo faasia ta iimola. Ma i nau kusi kedea na doo nae tara'ena eeri tara kuka ngalia tesi doo. I nau ku tango nau i talagu, sulia nau kusi ngalia tesi doo faasia na tooa gi na ku faatolomaida. Ma e diana lea so kuka mae faasia nau uria ganilagamu uria tesi doo, sulia nau kusi dooria na tangolagu ka tatagwai urinae. ¹⁶ Haia, ma langi si waluda fuana kuka tango nau sulia na ainalongailana na Faarongolaa Diana, sulia a Lord e oodu nau uria sui. Nia naa, tara si kwakwaelaa nia fuagu tara ka baita lea langi kusi ainitalo ana Faarongolaa Diana. ¹⁷ Lea so a Lord kasi oodu nau uria ainalongailana, ma kuka ilia sulia na kwaidooria nau, e waluda fuana kuka ngalia na kwaiaraa. Sui, e langi kusi maasia ta kwaiaraa, sulia a God e tagofale nau uria iililana na raoa naa nia e oodu nau mai uria. ¹⁸ Haia, taa naa si kwaiaraa nau uria si doo naa? Na kwaiaraa nau uria si doo naa, nia na fuana kuka ainitalo ana Faarongolaa Diana fuana tooa gi ma langi kusi ngalia ta fofolilaa uria si taa naa ku ilia, sui boroi ana ka bobola haia kuka gani uria teni doo gi fuagu.

¹⁹ Haia, boroi ana nau kusi rao o'oni fuana ta iimola la molaagali naa, nau ku rao rigita fuana tooa gi sui iilingia iimola ni rao o'oni, eeri na tooa oro gi gera ka manata mamana ana Christ. ²⁰ Nia naa, ana

si kada nau ku too fai nia tooa i Jiu gi, nau ku roosulia na malutaa gera Jiu gi, haia kuka adomi gera uria manata mamananalaa. Ma sui boroi ana nau langi kusi too farana Kwaieresia a Moses e falea gi fuana tooa i Jiu gi, nau kuka roo laugo sulia iilingi gera, eeri tara kuka adomi gera uria manata mamananalaa. ²¹ Nia urinae laugo ana si kada ku too fai nia tooa maadiu gi, nau ku roosulia na malutada ma nau kusi roosulia na Kwaieresia gera Jiu gi, eeri tara kuka adomi gera uria manata mamananalaa. Ma nau kusi haea nau ku aaburongo ana kwaieresia a God gi, sulia nau ku roosulia na kwaieresia a Christ gi. ²² Ma ka urinae laugo, ana si kada nau ku too fai nia tooa na da manata mamana ma langi gera si haitama diana ua ana, nau ku iilifai gera, eeri kuka adomida. Urinae, ana malutaa oro gi, nau ku iilifainia na tooa gi sui, eeri tara kuka adomia teni tooa ani gera uria manata mamananalaa ana Christ.

²³ Nau ku iilia na doo nae gi, eeri na tooa oro gi gera ka manata mamana ana Faarongolaa Diana, eeri tara kuka ngalia na doo diana gi na Faarongolaa Diana e bae sulia.

²⁴ Haia, gamu haitamana lea na lalaolaa ana kwaitafusilaa, iimola oro gi na uria kwaitafusilaa, ma tee iimola go na tara ka tasa ma ka ngalia na kwaiaraa. Haia, gamu tooa na mu manata mamana ana Christ, muka rao rigita uria roolaa sulia na kwaidooria a God iilingia ta iimola na e lalao ali'ali ma ka tasa ana kwaitafusilaa, haia a God ka kwaiarangai gamu ana si kada loko e nii ua mai. ²⁵ Haia, ma na iimola na e lea uria lalaolaa, nia ka rao rigita, eeri na nonina ka bobola uria lalao ali'alilaa ma nia ka ngalia ta kwaiaraa na haitamana ka funu go ana. Ma ni gia tooa na gi manata mamana, gia ka rao rigita laugo fuana a Lord, eeri gia ka ngalia na kwaiaraa na e totoo firi. ²⁶ Nia naa, nau ku rao rigita iilingia ta iimola na e lalao ali'ali ma ka lea o'olo uria si gula ni sulaa ana kwaitafusilaa.

Ma nau ku iilingia laugo ta wane na e firu ana gumulaa ma na mae gumu nia gi lelea si talaa go, sulia na ainalalolaa nau e langi si talaa. ²⁷ Ma nau ku kwaea na kwaidoori ta'a nau gi, iilingia ta wane na e firu ana gumulaa ka kwaea na nonina eeri ka rigita. Nau ku iili urinae, aata ni nau iimola na ku faatolomainia tooa gi, boro tara God ka langi si kwaiarangai nau ana si kada na e nii ua mai.

Na bae abolaa usia na nunuidoo gi.

10

¹ Haia, oote waihaasi nau gi, muka manata sulia na koo gami tooa i Jiu gi. Ana si kada a Moses e talaida, si barobaro baa e aadasuli gera, ma gera ka lea folosia na aasi. ² Nia iilingia mala gera siuabu ana barobaro fai nia na aasi haia gera ka aalua fafurongo a Moses gi. ³ Ma i gera sui go gera ania fanga a God e falea fuada, ⁴ ma gera ka gwoufia na gwoulaa nia falea laugo. Sulia gera gwoufia na kafo na e lea mai faasia na fou na God e faatania fuada. Ma na fou nae nia naa a Christ, ma nia ka langi si lea faasida. ⁵ Ma sui boroi ana a God ka adomi gera asianaa urinae, na aabulolada e ta'a, ma a God ka langi si eele sulia aabulolana orolada. Ma sulia si doo nae, gera ka mae laona na aanogwou na gera liu ana.

⁶ Aena taa doo naa gi ka fulli urinae fuada hai ka falea na too abolaa fuaga ana si taa gi tara ka dao mai ani gia lea gia ka iilingi gera uria doorilana na doo ta'a gi, ⁷ ma uria foosilana nunuidoo gi iilingia teni tooa ada da iilia mai nao. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Gera gwouru uria fangalaa, ma gera ka gwou baita fai nia ooeolaa iilingia na tooa uugita.>> ⁸ Haia, ma ni gia mone, langi gia si iilia na ooeolaa gi iilingi teni tooa ani gera, sulia a God e falea kwakwaelaa fuada ma roo aakwala ma oolu tooni iimola ani gera daka mae ana tee fe dani. ⁹ Ma

langi gia si iilitoona a Lord iilingia teni tooa ani gera da iilia ana aade ta'ala a gera gi, sulia na loi gi da ale maelida. ¹⁰ Ma langi gia si uga, sulia bali ani gera da iilia laugo si doo naa, ma a God ka oodua mai na ensel uria haumaelilada.

¹¹ Haia, ma aena taa na doo nae gi ka fuli fuada haia na iimola gi sui gera ka haitamana na gwoungae aadelaa urinae gi God langi kasi eele go sulia. Ma na uunuunua nae gi e too i laona Kekedelaa Aabu uria bae abolaa fuaga, sulia na suilana na molaagali naa tara ka dao ali'ali mai.

¹² Haia, ma na iimola na e manata hasa na fiimamanalaa nia e rigita, nia ka dau ngasi ana fiimamanalaa nia, aata ni nia laugo tara ka aadea na doo ta'a gi. ¹³ Tesi taa naa a Satan ka iilitoogamu ana, nia langi lau na doo faalu, sulia nia e iilitoona na tooa gi sui urinae. Sui, gamu haitamana fiitona God, sulia nia tara ka langi si lugasi gamu uria iilitoolaga liufia si rigitalaa gamu gi. Ma ana si kada a Satan e iilitoo gamu, a God tara ka falea na rigitalaa fuagamu eeri gamu ka oote gamu ana aade ta'ala.

¹⁴ Nia naa, oote ruana nau gi ae, muka too faasia na fooasilana na nunuidoo gi. ¹⁵ Haia, ma ni gamu mu liotoo. Nia naa, muka manata diana sulia na baelaa nau gi, ma lea mu aalafaafia, muka roosulia. ¹⁶ Haia, ma sulia na Fanga Aabulaa, ana si kada gia ka gwou ana teteu, gia ka ado ana abuna Christ. Ma na beredi na gi niia, si kada gi ania ana, gia gi ado ana nonina Christ. Ma gia ka baelafea a God sulia na doo nae gi. ¹⁷ Ma sulia tee fe beredi go na nia a Christ, boro ana gia ka oro, gia tee si noni go, sulia gia gi ado go ana tee fe beredi nae.

¹⁸ Haia, muka manata sulia na tooa i Jiu gi. Na tooa ada na da ania taa naa gera kwaisuusi ana fuana a God fafona fuliere, gera ado laugo ana foasilana God. ¹⁹ Ma sui boro ana, nau kusi haea na nunuidoo gi na doo nia god mamana, ma nau

kusi haea na doo gera kwaisuusi ana fuana nunuidoo na doo initoo. Sulia gia haitamana na doo nae gi na doo tatagwai gi go ana. ²⁰ Ma lau ana, nau ku faatolomai ana si kada gera kwaisuusi fuana nunuidoo, gera fooasia na aagalo gi, ma langi gera kasi fooasia go a God. Nia naa, nau langi kusi dooria muka ado fai nia aagalo gi. ²¹ Sulia gamu langi musi bobola fai nia gwoulaa faasia na teteu a Lord ana Fanga Aabu ma faasia na teteu na aagalo gi laugo. Ma langi musi bobola fai nia anilana na Fanga Aabu a Lord fai nia na fanga na aagalo gi laugo. ²² Lea gia iilia na doo nae gi, tara a Lord ka rakehasu fuaga. Ma gia si bobola uria takelaa usia na kwakwaea nia.

²³ Teni tooa da haea urii, <<Gia haitamana gia ka iilia go aga taa gi naa gia dooria, sulia langi ta aabu fuaga.>> Nia e mamana. Sui boro ana ka urinae, na doo gi sui langi kasi diana, ma na doo gi sui langi kasi kwai'adomi gia kwailiu. ²⁴ Langi gia si manata go aga uria si taa gi naa e diana fuaga i talaga. Ma lau ana, gia ka manata laugo sulia taa naa e adomia na tooa aai gi.

²⁵ Nia diana go ana fuana gamu ka ania si mariko taa na gera faafoli ana i maana usia. Ma langi gamu si manata a'abo sulia si mariko ka faasia i fai. ²⁶ Langi ta fanga ka aabu fuaga uria anilanalaa, sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Na molaagali sui ma na doo gi sui e laona, na doo a Lord gi.>>

²⁷ Ma lea ta iimola na langi si manata mamana ana a Christ ka soe oe uria fangalaa i luma nia, ma oko lea, oko ania na taa gi na nia falea fuamu uria anilanalaa. Langi osi manata a'abo uria ledilaa haea fanga naa gera kwaisuusi ana fuana nunuidoo. ²⁸ Ka urinae boro, lea ta iimola e haea fuamu, <<Na fanga naa da kwaisuusi ana fuana na nunuidoo gi,>> haia, langi osi ania fanga nae, aata na liona ka bukunu. ²⁹ Doo nae langi lau sulia

na liomu. Ma nau kusi dooria oko faaliobukonu ta iimola ete.

Haia, ta iimola ka ledi oto nau urii, <<Lea e langi ta fanga na e aabu fuagu, uria taa na nau kusi bobola uria anilana sulia na liona teni tooa aai? ³⁰ Ma lea nau ku baelafea God faafia si fanga nau, uria taa na ta iimola ete ka ngatafi nau faafia si fanga na nau ku baelafea a God uria?>>

³¹ Haia, nau ku oolisia kuka urii: So tesi taa na oko iilia, ma lea o fanga langi so oko gwou, o iilia na doo nae gi sui eeri na tooa gi gera ka baelafea a God. ³² Muka too ana toolaa na langi si falea na afetailaa fuana ta iimola i Jiu langi ta iimola maadiu langi fuana ta iimola la Soe-faataia God. ³³ Muka iilifai nau, sulia nau ku iiliili uria faaelelana tooa gi sui ana taa gi sui na nau ku iilida. Nau langi kusi manata uria dianalaa nau i talagu, ma na dianalaa fuana tooa gi sui, hai gera ka ngalia mouria faalu.

11

¹ Nia naa, muka iilifai nau, iilingia laugo nau ku iilifainia a Christ.

Afu ketelaa kada ana foalaa.

² Nau ku baelafe gamu sulia mu manatatoogu sulia dani ma muka lea sulia na faatolomaia na ku falea fuagamu. ³ Ma nau ku dooria muka haitamana a Christ nia na fisikwaona na wane gi sui, ma na aarai gi gera naa fisikwaona na afe gera gi, ma a God naa na fisikwaona a Christ. ⁴ Nia naa, ana si kada mu oogu mai la Beu Aabu, lea ta iimola e fooa langi e baea na baelana God, nia diana nia ka lafua na kefi faasia na ketena, sulia lea nia langi si lafua, nia labasia a Christ na e baita fuana. ⁵ Ma lea so ta geni na e fooa langi e baea na baelana God, nia diana nia ka afu faafia na ketena, sulia lea langi, nia e labasia na aarai nia na e baita fuana. Na geni urinae e iilingia ta geni na gera ole kokori ana ketena. ⁶ Ma lea langi kasi afu faafia na ketena, e diana fuana ka olea iifuna ketena.

Nia naa, diana fuana ka aalua na doo fuana afulaa faafia na ketena, sulia e kwaifaa'idai fuana geni ka olea iifuna langi ka koria ketena. ⁷ Haia, ma na wane gi mone, langi dasi afu faafia na keteda, sulia a God e haungaida iilingi nia i talana, ma gera ka faatainia na initooa nia. Ma na geni gi, gera ka faatainia na initooa gera wane gi. ⁸ Sulia ana si kada a God e haungainia na wane totongenao, na geni langi kasi faafuta nia. Haia, ma na geni totongenao, God e haungainia faasia na nonina na wane totongenao. ⁹ Ma laugo, a God e haungainia na wane langi lau haia na geni ka too ana ta iimola fai nia. Ma lau ana, nia e haungainia na geni haia na wane ka too ana iimola fai nia. ¹⁰ Nia naa, na geni gi daka too ana doo uria afulaa faafia na keteda haia na ensel gi boro gera ka haitamana na geni gi da roosulia taa gi na aarai gera gi da haea. ¹¹ Haia, ma fuaga tei na gi manata mamana ana a Lord, wane ma geni, gia ka manata fuaga kwailiu. Na geni ka adomia na wane, ma na wane ka adomia na geni. ¹² Sulia sui boroi ana na geni totongenao ka lea mai faasia nonina na wane totongenao, haia ma i tara'ena na geni naa e faafutaa wane. Haia, ma na doo gi sui ka lea mai faasia a God.

¹³ Mu manata fasi sulia si taa naa e diana. Gamu haitamana langi si diana na geni ka fooa la Beu Aabu lea ka langi si afu faafia na ketena. ¹⁴ Ma na wane gi mone, gia haitamana a God langi si haungainia na wane gi hai gera ka too ana iifu tekwa mala geni. Ma lea na iifuna wane e urinae, nia ka kwaifaa'ida asianaa. ¹⁵ Sui, lea na geni e aalua na iifu tekwa, na rikilana ka diana asianaa. Sulia a God e falea na iifu tekwa fuana haia ka afu faafia ana ketena. ¹⁶ Haia, lea ta iimola na langi kasi dooria aalalaa faafia na faatolomailaa nau sulia si doo naa, na oolililaa nau fuana urii: Langi go ta malutaa e'ete na gami mi faatolomainia. Ma ni tei gera

na da manata mamana ana God la maefera gi sui gera ka iilia laugo ana si kada gera oofu uria fooalaa.

Sulia na Fanga Aabu.

¹⁷ Haia, ma sulia na doo nae gi na nau tara kuka kekede fuagamu naa, nau langi kusi baelafe gamu. Sulia si kada gamu mu oogu oofu ana uria fooalaa, na aabulolaa gamu gi e ta'a, ma langi gamu si faarigitaa go na fiimamanalaa gamu, ma mu faa-makesoa. ¹⁸ Na eetana si doo nau ku ngatafi gamu faafia e urii: Nau ku rongo ana si kada mu oogu oofu ana, muka tookita i matanga gamu ma muka oolisuusuu fai gamu kwailiu. Ma nau ku manata mamana ana bali ana naa doo nae. ¹⁹ Na doo nae gi e urinae matanga gamu uria faatailana oto ni tei naa e o'olo. ²⁰ Haia, ana si kada mu oogu oofu mai uria Fangalaa Aabu, langi lau na Fangalaa Aabu mamana na mu ania. ²¹ Sulia bali agamu mu fanga baita naa agamu ma langi musi ado ana fai nia teni tooa aai gi. Nia naa, bali ana iimola gi gera ka fiolo go ada, ma bali agamu mu gwou lea muka oowanea naa agamu. ²² Nia naa, e diana fuana muka fanga fasi i luma gamu gi, eeri langi musi faa'ida na tooa gi na fanga gera e kukuru go ana. Sulia ana si kada mu fanga baita i maana na tooa siofaa, mu faatainia hasa langi musi manata baita go ana soefaataia a God. Utaa, i gamu mu manata tara kuka baelafe gamu sulia na aabulolaa gamu gi e urinae? Langi!

²³ Sulia a Lord e faatolomai nau ana malutaa o'olo sulia na Fanga Aabu, ma nia na doo nau ku faatolomai gamu laugo ana. Ma nia urii: Ana fe rodo si kada da falea a Lord Jesus fuana maalimaea nia gi, nia ka ngalia na beredi, ²⁴ ma nia ka baelafea a God faafia, ma ka niia, ka bae urii, <<Nia naa na nonigu na ku falea fuagamu. Muka ania uria manatoolagu.>> ²⁵ Ma buira gera fanga sui, urinae laugo a Jesus ka ngalia na teteu ana waen, ma

nia ka bae lau urii, <<Na teteu ana waen naa, nia naa na mamalafooa ana tala faalu na a God e kania ana abugu. Ana si kada muka gwoufia ana, muka iilia uria man-atatoolagu.>>

²⁶ Nia naa, ana si kada gi sui na mu Fanga Aabu ana beredi urinae fai nia na teteu urinae, muka faatainia na fiimamanalaa gamu gi ana maelana a Lord, ma mu iili urinae lea ka dao ana nia ka ooli lau mai. ²⁷ Nia naa, lea ta iimola e ania na beredi naa a Lord ma ka gwoufia na gwoulaa nia, ma ka iilia ana si maluta ta'a, nia ka aade ta'a fuana nonina a Lord fai nia na abuna. ²⁸ Nia naa, tei ani gia na e dooria Fanga Aabu, nia ka manata fasi sulia na aabulolana i talana, sui nia kafi ania na beredi ma kafi gwou faasia na teteu. ²⁹ Sulia lea nia langi si haitamana na malutana na nonina a Lord ana si kada nia ania na beredi ma ka gwou faasia na teteu, nia ka ngalia na kwakwaelaa fuana i talana ana si kada nia Fanga Aabu urinae. ³⁰ Nia naa aadea orolaa gamu ka matai ma daka makeso, ma teni iimola gi gera ka mae. ³¹ Haia, ma lea gia ka manata sulia na aabulolaa gia i talaga i nao, a God kasi keto gia. ³² Ma gia, a Lord ka keto gia ma ka falea teni kwakwaelaa gi fuaga ana si kada nae, eeri nia ka langi si keto maeligia fai nia na tooa gi la molaagali.

³³ Nia naa, oote waihaasi nau gi ae, ana si kada mu oogu oofu mai uria Fanga Aabulaa, muka too maasi gamu kwailiu. ³⁴ Ma lea ta iimola e fiolo, diana fuana nia ka fanga fasi ana luma nia suifetei nia kafi lea i Beu Aabu, aata a God ka falea na kwakwaelaa fuagamu sulia na maluta gamu ana si kada mu oogu oofu uria fooalaa.

Haia, ma sulia na doo e'ete gi lau, nau tara kuka olosida ana si kada nau ku lea mai.

Na falelaa gi faasia na Aanoedoo Aabu.

12

¹ Haia, oote waihaasi gi, nau ku kedea ni baea ni oolisilaa nau uria na ledilaa gamu sulia na falelaa gi faasia na Aanoedoo Aabu. Nau ku dooria muka haitama diana ana na waludalaa gi na Aanoedoo Aabu e falea fuaga. ² Gamu haitamana i nao ua mai suifetei mufi manata mamana ana Jesus, a Satan e faagaro gamu uria fooasilana na nunuidoo gi na e langi dasi mouri. ³ Ma i nau ku doori gamu laugo muka haitamana lea na Aanoedoo a God e talaia ta iimola, e afetai na iimola nae ka bae ni kwala sulia a Jesus. Ma ka urinae laugo, lea na Aanoedoo Aabu kasi talaia ta iimola, e afetai nia ka haea hasa Jesus naa na Lord.

⁴ Boro ana na Aanoedoo Aabu e falea na waludalaa e'ete kwailiu gi, na falelaa nae gi e ita sui go mai faasia tee Aanoedoo Aabu go. ⁵ Ma boro ana na raolaa gi na a God e dooria gia ka iilia nia ka e'ete kwailiu, tee Lord go na gia rao fuana. ⁶ Ma boro ana gia haitamana iililana na doo raolaa e'ete kwailiu gi, tee God go na e adomi gia uria iililana. ⁷ Ma gia sui go tooa na gi manata mamana, gia too ana falelaa eeri na Aanoedoo Aabu ka faatainia e talai gia. Ma gia ka rao ana falelaa nae gi uria adomilaga kwailiu. ⁸ Haia, fuana teni iimola, na Aanoedoo Aabu e falea na waludalaa uria baelaa ana liotooa. Ma fuana teni iimola aai, na Aanoedoo Aabu e falea na waludalaa uria baelaa ana haitamadooa. ⁹ Ma fuana teni iimola aai, na Aanoedoo Aabu e falea fimamanalaa na e rigita asianaa. Ma fuana teni iimola aai, na Aanoedoo Aabu e falea na mamanaa fuana guralana tooa matai. Ma boro ana ka urinae, tee Aanoedoo Aabu go na e falea waludalaa urinae gi. ¹⁰ Ma fuana teni iimola aai, na Aanoedoo Aabu e falea na mamanaa fuana aadelana doo kwaibalatana gi. Ma fuana teni iimola aai, na Aanoedoo Aabu e adomida uria baelaa ana baelana a God. Ma fuana teni iimola lau, na Aanoedoo Aabu e falea na waludalaa uria aada haitamalana

doo gi na e ita mai faasia na Aanoedoo Aabu ma na doo gi na langi kasi ita mai faasi nia. Ma fuana teni iimola aai lau, na Aanoedoo Aabu e falea na waludalaa uria baelaa ana baelaa e'ete gi na gera kasi haitamana. Ma fuana teni iimola aai lau, na Aanoedoo Aabu e falea na waludalaa uria na talamatailana taa na gera haea. ¹¹ Ma boro ana nia ka falea na waludalaa e'ete gi fuaga sui sulia na kwaidooria nia, tee Aanoedoo Aabu go naa e falea.

Gia iilingia tee noni go.

¹² I gia na tooa na gia manata mamana ana a Christ, gia iilingia tee nonina a Christ na e too ana bali doo oro. Ma sui boro ana ka too ana na bali doo oro gi, nia tee nonidoo go ana. ¹³ I gia sui go, na iimola gi i Jiu ma na iimola maadiu gi, ma na iimola na da rao o'oni gi ma na iimola gi na da nonilaa, gia iilingia tee nonidoo go, sulia tee Aanoedoo Aabu go naa e siuabu gia hai gia ka aalua tee si nonidoo. Ma a God ka falea tee Aanoedoo Aabu go naa uria toolaa i lalo ani gia sui.

¹⁴ Sulia na nonidoo langi kasi too ana tee si bali go, ma nia e too ana bali doo oro gi. ¹⁵ Ma lea so na aena iimola ka bae urii, <<I nau langi lau na bali ana na noni, sulia i nau e langi lau ta aba,>> na ae naa ta bali ua ana noni. ¹⁶ Ma lea so na aalinga ka bae urii, <<I nau e langi lau na bali ana na noni, sulia i nau langi lau ta maa,>> na aalinga naa ta bali ua ana noni. ¹⁷ Ma lea so na nonidoo loulou naa na maa go ana, nia kasi bobola uria rongolana tesi doo. Ma lea so na nonidoo loulou naa na aalinga go ana, nia kasi bobola uria mokotoolana tesi doo. ¹⁸ Haia, na noniga e diana asianaa, sulia si kada a God e haungai gia, nia ka aalua si doo nae gi sui go ana na noni, sulia na kwaidooria nia. ¹⁹ Ma lea so ta bali doo go ana, nia ka langi lau na noni loulou! ²⁰ Sulia a God e haungainia na noniga eeri gia ka too ana na bali doo oro gi.

²¹ Ma sulia urinae, na maa afetai ka bae urii fuana aba, <<Aba ae, nau kusi doori oe go!>> Ma ka urinae laugo na kete langi si bobola uria baelaa fuana ae, <<I nau kusi doori oe go!>> ²² Ma lau ana, na bali gi ana nonidoo na teni tooa da manata makeso ana, afetai gia ka mouri lea na bali doo nae gi ka langi. ²³ Ma na bali doo gi ana noni na gia manata haso langi kasi initoo go, nia na gia ka aadasuli diana ada. Ma na bali doo ana noni na rikilana kasi diana go, gia ka ofi ana maku. ²⁴ Ma na bali doo aai gi ana noni na rikilada e diana, langi gia si bobola fuana gia ka faaofia. Sulia a God e haungainia na noniga urinae, eeri gia ka faabaita na bali doo nae gi ana noniga na langi kasi baita. ²⁵ Nia naa, ka langi go ta tolilaa i laona nonidoo, sulia na bali doo gi sui go ana gera aadasuli gera kwailiu. ²⁶ Ma lea so ta tee bali doo ana noni e fii, na bali doo aai gi sui go da fii laugo fai nia. Ka urinae laugo, lea ta bali ana nonidoo da baelafea, na nonidoo teefou ka ngalia na baelafea nae.

²⁷ Haia, i gia sui go naa na nonina a Christ, ma tee iimola ma tee iimola ani gia na bali doo ana na nonina. ²⁸ Ma i laona soefaataia, a God e falea na raolaa e'ete kwailiu gi fuaga. Haia, nia ka falea na raolaa baita ana aposolaa fuana teni iimola gi. Ma ruana raolaa ana profet, nia falea fuana teni iimola aai gi. Ma na ooulana raolaa ana faatolomailaa, nia falea fuana teni iimola aai lau gi. Sui, nia ka falea mamanaa uria aadelana doo kwaibalatana gi. Sui, nia ka falea mamanaa uria guralana tooa matai gi. Sui, nia ka falea na waludalaa uria adomilaa. Ma nia ka falea laugo na waludalaa uria kwaitalailaa. Ma nia ka falea laugo na waludalaa uria baelaa ana baea e'ete gi na gera kasi haitamana. ²⁹ Haia, gia sui go langi lau na aposol gi ma langi lau na profet gi ma langi na wane faatolomai gi. Ma langi tooa gi sui

ani gia daka too ana mamanaa uria aadelana doo kwaibalatana gi, ³⁰ ma langi mamanaa uria guralana na tooa matai gi. Ma langi gia gi sui gia ka too ana waludalaa uria baelaa ana baea e'ete gi, ma langi gia gi sui gia ka bobola uria talamatailana taa na gera haea. ³¹ Haia, muka hasi uria na ngalilana na waludalaa initoo gi.

Haia, ana si kada nae, nau tara kuka faatainia na doo aai na e diana ka tasa liufia na doo nae gi.

Rakedianalaa.

13

¹ Lea nau ku haitamana baelaa ana baea e'ete gera iimola gi ma na ensel gi boroi laugo, ma sui lea e langi kusi rakediana fuana iimola gi, na baelaa nau gi na doo tatagwai go ana ma ka iilingia go ana na lingeena ta oo ma langi na aangilana ta kakai halo. ² Ma lea nau ku haitamana faarongolaa ana baelana God, ma ku too ana na haitamadoo gi sui ma ku haitamana na doo aagwa gi sui ma ku too ana na fiimamanalaa na e bobola fai nia na idulana na tolo gi boroi, sui lea langi kusi rakediana fuana iimola gi, nau naa doo tatagwai. ³ Ma lea nau ku falea na doo nau gi sui fuana tooa siofaa gi, ma ku faalamainia na tooa gi daka haungi nau boroi, ma sui lea langi kusi rakediana fuana iimola gi, nau kusi ngalia go ta kwaiaraa.

⁴ Na iimola na e rakediana fuana iimola gi, nia ka gwaromaabe ma ka aade diana fuada. Ma na iimola na e rakediana fuana iimola gi, nia kasi kwaifii ma kasi lafe. ⁵ Ma na abulolana ka langi si ta'a, ma na iimola urinae ka langi si lulugoni, ma nia kasi rakehasu ali'ali, ma nia haitamana manata lukelana tei naa gera aade ta'a fuana. ⁶ Ma na iimola na e rakediana fuana iimola aai gi, nia kasi eele sulia na ta'ala, ma lau ana nia ka eele sulia na mamanaa. ⁷ Ma na iimola na e rakediana urinae, nia kasi lugasia na raa afetai nia, ma

na fiimamanalana ma na fiitoolana ma na gwaromaabelaa nia kasi sui.

⁸ Ma na rakedianalaa urinae ka totoo firi. Haia, na falelaa ana na faarongolaa ana baelana God boroi, tara ka sui. Ma na falelaa ana baelaa e'ete gi boroi, tara ka sui laugo. Ma na falelaa ana haitamadooda boroi, tara ka sui laugo. ⁹ Sulia na haitamanalaa gia ma na baelaa gia faasia a God, na bali doo gi go ana si kada nae. ¹⁰ Haia, ma ana si kada na doo na e diana teefou tara ka dao mai, na bali doo gi tara ka langi ana.

¹¹ Si kada nau ku to'ou mai ana, na baelagu e iilingia na wela to'ou go ana, ma na manatalagu ka iilingia na wela to'ou go ana, ma na haitamadooda nau ka iilingia na wela to'ougo ana. Haia, ma ana si kada nau ku baita naa, nau ku tafusia na aabulolana wela to'ou. ¹² Ka urinae laugo ani gia, sulia ana si kada naa gia haitamana bali doo go ana, iilingia ta iimola na e rikia na nunuidoo rorodoo la iironunu ta'a. Sui ana si kada tara gia ka rikia a Lord i talana, tara gia haitama diana ana doo gi sui, iilingia a God e haitama diana teefou ani gia.

¹³ Haia, na oolu si doo na e totoo firi naa na fiimamanalaa ma na fiitooa ma na rakedianalaa. Ma na rakedianalaa naa na e baita ka tasa liufia na doo nae gi sui.

Na falelaa gi faasia na Aanoedoo Aabu.

14

¹ Haia, muka hasi tatangai uria rakedianalaa urinae fuana iimola gi. Ma ka diana laugo fuana muka hasi uria na falelaa gi faasia na Aanoedoo Aabu, tasa uria na waludalaa uria faarongolaa ana baelana God. ² Ma lea so ta iimola ka bae ana baelaa e'ete na nia langi si haitamana, God ana naa nia bae fuana, nia langi si bae fuana ta iimola, sulia gera dasi haitamana taa naa nia haea. Na Aanoedoo Aabu e aade nia uria baelaa sulia na doo aagwa gi. ³ Ma lea ta iimola ka faarongoa ana baelana God, nia bae fuana

iimola gi uria adomilada ma uria kwaiareilaa. ⁴ Ma na iimola na e bae ana baelaa e'ete gi na nia lalafusia, taifilia na mourilana go ana na e adomia. Haia, ma na iimola aai na ka faarongoa ana baelana God, nia e adomia na iimola gi sui la beu aabu.

⁵ Haia, ma sui boroi ana nau ku dooria gamu sui go muka bae ana baelaa e'ete gi na musu haitamana, nau kuka dooria ka tasa hai gamu ka haitamana faarongolaa ana baelana a God. Sulia na iimola na e faarongoa ana baelana a God e baita liufia na iimola na e bae ana baelaa e'ete gi na nia lalafusia. Ma lea ta iimola ka too uria oolivilana na baelaa gi na nia kasi haitamana, nia diana laugo, sulia tara daaro ka adomia na soefaataia sui. ⁶ Nia naa, oote waihaasi nau gi, ana si kada nau ku lea mai siagamu, lea nau ku bae agu ana baelaa na langi gia si haitamana, langi go ta kwai'adomilaa nau fuagamu. Haia, ma lea so kuka faarongoa ta doo na a God e faatainia fuagu ma langi kuka faatolomai gamu, na kwai'adomilaa nau fuagamu e baita.

⁷ Haia, na bolangailana ana tale au ni uuflana. Lea ta iimola na langi si haitamana uuflanalaa, tara na iimola gi langi gera si haitamana na lingee doo taa na nia e uufia. ⁸ Ka urinae laugo, lea so ta wane ana oomea ka uufia na bungu uria soelana mai na wane gi uria firulaa, ma na lingee na bungu nae langi kasi folaa, tara gera si lea mai. ⁹ Haia, ka urinae laugo ani gamu, sulia lea mu bae ana baelaa na langi ta iimola kasi haitamana, tara na baelaa gamu gi ka tatagwai go ana. ¹⁰ Na baelaa oro gi asianaa e nii la molaagali naa, ma na baelaa nae gi sui go gera too ana manata gi. ¹¹ Sui lea ta iimola e faarai fai nau ma nau langi kusi haitamana na baelaa nia, e afetai gemere ka haitama mere kwailiu. ¹² Nia naa, sulia na mu dooria hai muka too ana teni si falelaa faasia na Aanoedoo Aabu, diana fuana muka hasi uria

na falelaa nae gi na haitamana ka faarigita na soefaataia.

¹³ Sulia e urinae, na iimola na e bae ana baelaa e'ete gi na nia lalafusia, nia ka fooa fuana a God haia ka falea na waludalaa uria tala-matailana taa naa nia haea. ¹⁴ Sulia lea nau ku fooa ana baelaa e'ete gi na nau ku lalafusia, na aanoedoo nau ana nia fooa, ma na manatagu ka langi si fooa. ¹⁵ Nia naa, nau tara ku fooa ana aanoedoo nau, ma nau tara ku fooa laugo ana manatagu. Ma nau tara ku nguu ana aanoedoo nau, ma nau tara ku nguu laugo ana manatagu. ¹⁶ Ana si kada gamu oofu uria foalaa, lea gamu ka baelafea a God ana aanoedoo gamu gi, ta iimola aai langi si haitamana na baelaa gamu, ma afetai nia ka haea <<Amen>> uria faatailana nia aalafaafia taa gi na mu haea. ¹⁷ Ma sui boroi ana na foalaa gamu uria baelafelana a God ka diana, langi musi adomia go ta iimola.

¹⁸ Nau ku baelafea God sulia nau ku bae ana baelaa e'ete gi na nau kusi haitamana, ma ku iili urinae ana si kada oro liufi gamu sui. ¹⁹ Ma sui boroi ana ka urinae, ana si kada ku too oofu fai nia na tooa gi uria foalaa, nau ku dooria kuka haea go lima si baea na e bobola fai nia gera ka haitamana eeri kuka faatolomaida, faasia haelana aakwala tooni si baea ana baelaa na langi gera si haitamana.

²⁰ Haia, oote waihaasi nau gi, e langi si diana fuana na manatalaa gamu gi ka iilingia na manatalana gala wela gi. Na gala wela gi dasi haitamana doo oro gi sulia na ta'ala, ma e diana fuana muka iilifainia na gala wela gi urinae. Haia, diana fuana na manatalaa gamu gi ka iilifainia na tooa baita gi. ²¹ Sulia a Lord e haea i laona na Kekedelaa Abu urii, <<Nau tara ku oodua kou teni tooa maadiu gi siana tooa nau gi eeri gera ka bae fuada ana baelaa e'ete gi. Ma sui boroi ana nau ku iili urinae, na tooa nau gi dasi dooria go fafurongolagu.>> ²² Nia naa, gia

haitamana naa si falelaa ana baelaa e'ete gi, God e falea haia ni tei gera na langi gera si manata mamana gera ka haitamana a God e talai na iimola na e bae. Ma si falelaa ana faarongolaa ana baelana God, a God e falea uria kwaiareilaa ana tooa na da manata mamana sui naa.

²³ Nia naa, ana si kada tooa gi da manata mamana da oogu uria foalaa, ma gera ka bae ana baelaa e'ete gi na langi gera si haitamana, ma lea teni iimola gi gera ka ruu mai na langi gera si manata mamana, tara gera ka manata hasa gamu mu ooewanea. ²⁴ Haia, ma lea na tooa gi sui na gera oogu gera ka faarongo ana baelana God si kada ta iimola na langi si manata mamana ka ruu mai, tara nia ka haitamana nia too ana ta'ala gi. Ma sulia na taa naa nia rongoa, nia ka haitamana laugo tara a God ka keto nia, ²⁵ ma tara nia ka faatainia na manata aagwa nia gi, ma ka aabulo faasia na doo nae gi, ma ka boururu uria foasilana God, ma ka bae urii, <<Mamana asianaa God e nii fai gamu.>>

Na foalaa diana.

²⁶ Oote waihaasi nau gi, ana si kada mu oogu mai uria foalaa, si iililaa urinaa e diana uria iililana. E diana lea so tee iimola ka nguu ni baelafelana God, ma ta iimola aai tara ka faatolomai, ma ta iimola aai ka faarongo ana taa naa a God e faatainia fuana, ma tara ta iimola aai lau tara ka bae ana baelaa na langi si haitamana, ma tara ta iimola aai laugo tara ka oolisia na baelaa nae. Haia, na doo gi sui go na da iilia doo uria adomilana na tooa la soefaataia. ²⁷ Ma lea teni tooa da bae ana baelaa e'ete gi na langi gera si haitamana, urinae bobola fai nia roo iimola go ma langi oolu naa gera ka bae. Ma gera ka langi si bae ana tesi kada. Ma ta iimola ka oolisia na baelaa nae gi. ²⁸ Ma lea ka langi ta iimola hai ka oolisia na baea nae gi, haia, langi ta iimola si bae ana baelaa e'ete na langi gera si haitamana. Na iimola nae gi na

da haitamana baelaa urinae, gera ka aaroaro go ada ma daka faarai la manatada fai nia a God go ana.

²⁹ Ka urinae laugo, na tooa gi na gera faarongoa na baelana God, e bobola fuana roo iimola langi ta oolu iimola go na daka faarai. Ma na tooa gi sui gera ka fafurongo, ma gera ka manata sulia na taa naa gera bae sulia eeri gera haitamana nia e o'olo langi e langi. ³⁰ Ma lea so ta iimola na e gwouru seenae ma a God e faatainia ta doo fuana, haia e diana fuana iimola na e bae ka bona na ana. ³¹ Gamu haitamana muka faarongoa na baelana God, sui langi lau ana tesi kada, haia gamu sui muka faatolomai gamu kwailiu fai nia kwaiareilaa. ³² Ma ta iimola na e faarongoa na baelana God, nia ka olosia na baelaa nia. ³³ Sulia a God langi kasi dooria na ngalulaa, ma lau ana nia ka dooria na olosilaa fai nia na fanualamalaa.

Haia, nau ku too ana tee kwaiersilaa fuagamu na e iilingia na maluta uria foalaa gera na tooa gi sui na da manata mamana ana fera gi sui. ³⁴ Nia urii: Ana si kada gamu mu oogu oofu uria foalaa, langi musi faalamainia na geni gi daka bae, ma lau ana gera ka too aaroaro go ada. Nia iilingia na kwaiersia gami tooa Jiu gi e haea, na geni gi daka roosulia na baelana aarai gera gi. ³⁵ Lea ta geni e dooria ledilana tesi doo, nia ka ledia na aarai nia ana si kada daaro too i luma daaro, sulia e kwaifaa'idai fuana na geni ka bae ana si kada tooa da oogu oofu uria foalaa.

³⁶ Utaa naa gamu manata gamu baita asianaa naa? Na baelana God e langi kasi ita mai faasi gamu. Ma langi gamu taifili gamu go naa a God e falea na baelana fuagamu.

³⁷ Ma lea so ta iimola ani gamu e manata ka too ana na falelaa faasia na Aanoedoo Aabu ma nia langi lau ta profet, diana fuana nia ka haitamana nau ku kekede a kwaiersia a Lord i talana. ³⁸ Haia, ma lea na wane urinae ka langi si roosulia si doo naa, haia langi musi

fafurongo ana taa naa tara nia ka haea.

³⁹ Nia naa, oote waihaasi nau gi, diana fuana muka hasi uria faarongolana baelana God. Ma langi musi luia na tooa gi na da dooria bae ana baelaa e'ete na langi dasi haitamana. ⁴⁰ Ma e diana fuana na foalaa gamu ka o'olo fai nia na fanualamalaa.

Sulia na tataelana Christ faasia maea.

15

¹ Haia, oote waihaasi nau gi, ana si kada nae, nau ku dooria faamanata-toogamu ana Faarongolaa Diana na nau ku ainitalo ana fuagamu ma muka manata mamana rigita ana.

² Lea na fiimamanalaa gamu e ngado ana Faarongolaa Diana nae na ku ainitalo ana fuagamu, muka too ana mouria firi. Sui taa, lea na fiimamanalaa gamu gi ka langi si mamana, langi musi too go ana mouria firi.

³ Nau ku faatolomainia sui naa fuagamu totongenao na doo baita tasa gi asianaa na da faatolomainia fuagu baa e urii: A Christ e mae naa uria lafulana na aade ta'alaa gia gi, iilingia na Kekedelaa Aabu e haea.

⁴ Ma gera aalu nia, ma a God ka tatae nia uria mouria ana ooluna fe dani sui, iilingia na Kekedelaa Aabu e haea.

⁵ Ma nia ka faatai fuana Peter ma sui fuana aakwala ma roo aposol gi.

⁶ Sui ana tesi kada lau, nia ka faatai fuana liufia lima talange fafurongo nia gi. Ma orolada gera mouri ua go ada la molaagali, boroi ana bali ada gera ka mae gi naa. ⁷ Sui, nia ka faatai fuana James, ma i buira nia ka faatai lau fuana oote aposol gi sui.

⁸ Ma i isi, nia ka faatai laugo fuagu na kuka iilingia ta wela na da suungainia uria futalaa. ⁹ Sulia ni nau na wane to'ou asianaa ana aposol gi, ma langi kusi bobola haia gera ka alangi nau ana aposol, sulia nau ku iinokesia naa na soefaataia a God.

¹⁰ Ma sui boroi ana nau ku urinae, i nau naa ta wane aposol,

sulia a God naa e aade nau ana sulia na rakedianalaa nia. Ma nau ku rao baita ka tasa liufia na aposol aai gi. Haia, langi lau nau i talagu na ku rao, sulia a God naa e falea na waludalaa fuagu eeri kuka rao fuana. ¹¹ Haia, na faatolomailaa na melu ainitalo ana, langi kasi e'ete go sui boro ana faasi nau ma langi so ta aposol aai. Ma nia naa si doo na gamu manata mamana naa ana.

Sulia na tataelaga faasia maea.

¹² Haia, gami mi faatolomai gamu ana a God e tataea Christ faasia na maea. Sui utaa naa bali ani gamu ka haea a God tara ka langi si tataea na tooa da mae gi lau? ¹³ Sulia lea e afetai a God ka tataea na tooa gi na da mae gi, Christ laugo langi kasi tatae. ¹⁴ Ma lea Christ langi si tatae faasia na maea, e langi ta faatolomaia uria gemelu ka ainitalo ana ma e langi ta faatolomaia fuana gamu ka manata mamana ana. ¹⁵ Ma langi lau na doo nae go ana, sulia lea so Christ langi si tatae, na baelaa gemelu sulia a God e susuge go ana, sulia melu ainitalo na ana God nia tataea Christ faasia na maea. Sui lea a God kasi tataea na tooa gi na da mae, nia langi kasi tataea laugo a Christ. ¹⁶ Sulia lea so ka langi si waluda fuana tooa da mae gera ka tatae lau, tama Christ laugo langi kasi tatae faasia na maea. ¹⁷ Ma lea a God kasi tataea a Christ, tama gamu manata mamana ana sugea naa, ma tara muka ngalia na kwakwaelaa sulia na aade ta'alaa gamu gi. ¹⁸ Ma urinae laugo, na tooa gi na da manata mamana ana a Christ ma daka mae naa, gera kasi too ana mouria firi i langi. ¹⁹ Ma lea so na doo diana gi ana a Christ ka too ana si kada gia ka too la molaagali nae go ana, gia ka bobola fuana da kwaimanatai gia ka tasa liufia tooa gi sui.

²⁰ Haia, gia haitama diana a God e tataea mamana a Christ faasia na maea. Nia naa, gia ka haitamana laugo tara a God ka tatae gia na gi manata mamana lea gia ka mae.

²¹ Na tooa gi sui gera ka mae sulia na tee wane, ma ka urinae laugo tara a God ka tatae gia sulia na tee wane. ²² Sulia na tooa gi sui gera ka mae sulia gia naa na kwalafaa Adam na eeta na iimola. Ma ka urinae laugo, tara a God e tatae gia sui uria mouria sulia na fiimamanalaa gia ana a Christ. ²³ Haia, a God e tatae Christ totongenao. Ma ni gia na tooa a Christ gi, tara a God e tatae gia ana si kada a Christ e ooli mai ana. ²⁴ Ma sui, fe dani i'isi ka dao mai, ma a Christ tara ka lafua na maalimaea nia gi na gera initoo ma gera baita ma gera ka too ana mamanaa, ma tara nia ka falea na Initooa nia fuana Maa nia a God. ²⁵ Sulia a Christ e initoo lea ka dao ana si kada a God ka saitasa ana maalimaea a Christ gi sui, ma ka aaluda farana aena a Christ. ²⁶ Ma na maalimaea i'isi na a God ka faafunuia naa na maea. ²⁷ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<A God e aalua na doo gi sui farana aena.>> Sui gia haitamana a God kasi aalu nia i talana i farana aena Christ, sulia nia naa na wane na e aalua na doo gi sui i farana aena Christ. ²⁸ Haia, ma ana si kada doo gi sui ka too i farana initooa a Christ, haia tara nia i talana, na Wela a God, tara ka aalu nia i talana farana God, na e aalua na doo gi sui farana Christ. Ma ana si kada nae, tara a God ka initoo usia doo gi teefou.

²⁹ Haia, na tooa na da siuabu oolisia na tooa da mae naa. Lea a God kasi haitamana tataea na tooa gi na da mae, uria taa na gera ka siuabu urinae? Gera siuabu urinae, sulia gera haitama diana ana tara a God ka tataea na tooa gi na da mae. ³⁰ Haia, ma ni gemelu aposol gi laugo, melu ainitalongainia a Christ, boro ana tooa oro gi da hasi uria haumaelilamelu. Lea melu kasi haitamana tara a God ka tatae gia, afetai melu ka maabe uria iililana na raoa nae. ³¹ Oote waihaasi nau gi ae, ana fe dani gi sui go, teni tooa da doori haumaeli nau. Nia mamana asianaa iilingia na lafelaa nau suli gamu e mamana faafia na fiimamanalaa gamu ana Jesus Christ

na Lord gia. ³² Nau ku daotoona afetailaa baita asianaa seegi Efesus, sulia na maalimaea nau gi da iilingia doo fai ae kwasi gi ma gera ka dooria haumaeli nau. Lea nau kusi fiitoo ana mouria firi na tara a God ka falea fuagu, nau kusi maabe go uria daotoolana afetailaa urinae, sulia e langi ta doo diana haia kuka ngalia ana si kada naa lao molaagali. Ma lea a God kasi tataea tooa gi faasia na maea, diana fuana gia ka roo na aga sulia na asi baea baa e haea, <<Gia ka fanga baita ma gia ka gwogwou baita na aga, sulia langi si tau tara gia ka mae.>>

³³ Haia, langi musu manata mana ana doo susuge gi. <<Lea mu liliu oofu fai nia na tooa ta'a gi, tara gamu ka iilingi gera.>> ³⁴ Muka oolitai manata, ma muka aabulo faasia na aade ta'alaa gamu gi. Sulia nau ku haitamana bali ani gamu langi gera si haitamana ua a God, ma muka ida sulia na doo nae.

Na noniga e faalu ana si kada a God e tatae gia.

³⁵ Haia, ta iimola ka soeledia oto ka urii, <<Tara a God ka tataea tooa da mae utaa, ma na noni taa na tara gera ka too ana?>> ³⁶ Haia, na oolilaa nau urii: Na soeledilaa naa e oewanea asianaa. Gia gi iilingia na mige doo, sulia ana si kada da fasia na mige doo la gano, nia ka mae fasi suifetei kafi bulao mai. ³⁷ Haia, langi dasi fasia na ai baita la gano, ma lau ana da fasia na mige doo go ana. ³⁸ Ma a God tara ka falea na noni fuana mige doo nae iilingia nia e dooria, ma si noni na e bobola laugo fai nia.

³⁹ Haia, ma ka urinae laugo ana doo momouri gi na a God e haungaida, sulia gera langi dasi bobola sui. Lea na iimola gi, na nonida e bobola. Na doo fai ae gi, na nonida ka bobola. Ka urinae laugo ana manu gi ma na iia gi, sulia gera e'ete sui go.

⁴⁰ Ma a God e haungainia na doo oro gi lao molaagali naa ma i

mamangaa laugo. Ma na doo nae gi, nia haungaida gera aada diana sui go. Ma doo gi nia haungaida i mamangaa, gera too ana aada dianalaa e'ete faasia na doo gi la molaagali naa. ⁴¹ Sulia na hato e too laugo ana aada dianalaa nia i talana, ma na sinali e too laugo ana aada dianalaa aai. Ma na bubulu gi e too ana aada dianalaa gera ka e'ete laugo ana.

⁴² Ma ka urinae laugo ana si kada a God tara ka tataea na tooa gi na da mae. Sulia ana si kada ta iimola e mae, da aalua na nonina, ma tara ka fura. Ma ana si kada a God tara ka tataea, na noni faalu nia nae kasi mae lau too ka tau. ⁴³ Haia, ma ana si kada da aalua ta noni la gano, nia kasi aada diana ma ka langi si rigita. Haia, ma ana si kada a God tara ka tataea, nia ka oolisia eeri na noni naa ka aada diana ma ka rigita. ⁴⁴ Ma na noniga na da aalua la gano, nia naa na noni ana molaagali naa. Ma si kada a God tara ka tatae gia, tara gia ka too ana noni faalu gi na e bobola uria toolaa i langi. Sulia lea so gia ka too ana noniga na e bobola uria toolaa la molaagali, tara gia ka too laugo ana noniga na e bobola uria toolaa i langi. ⁴⁵ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea ka urii, <<A God e haungainia na wane mouri totongenao na hatana Adam.>> Haia, ma a Christ na gia alangia ana <<Adam i'isi>>, nia naa na Aanoedoo na e falea na mouria faalu. ⁴⁶ Na mouria firi langi si lea mai nao, sulia gia ka mouri fasi la molaagali suifetei gia kafi mouri i langi. ⁴⁷ Haia, na eetana Adam, a God e haungainia ana na gano la molaagali. Ma na ruana Adam, e lea mai faasia i langi. ⁴⁸ Ma na tooa gi na da too la molaagali, daka iilingia a Adam na a God e haungainia ana gano la molaagali. Ma na tooa gi na da too i langi, daka iilingia a Christ na e lea mai faasia i langi. ⁴⁹ Ana si kada naa, na noniga ka iilingia na nonina Adam na a God e haungainia

ana gano. Ma ka urinae laugo, na noni faalu gia gi tara ka iilingia na nonina Christ na e lea mai faasia i langi.

⁵⁰ Haia, oote waihaasi nau gi ae, na noniga na e too ana mariko fai nia abu la molaagali, e langi si bobola uria ruulaa laona Initooa a God. Ma na noniga na e haitamana ka mae, e afetai ka too ana mouria firi.

⁵¹ Haia, mu fafurongo fasi uria na baelaa nau gi, sulia nau ku faarongo ana doo aagwa. Teni iimola aga na gi manata mamana, tara dasi mae. Ma lau ana, a God tara ka oolisiga.

⁵² Ma si doo na tara ka ali'ali asia go, iilingia na mamafulana maana iimola. Ana si kada tara a God ka aadea na bungu ka aangi ana fe dani isi fuana molaagali naa, sui nia kafi tataea na tooa gi na da mae sui naa, ma langi dasi mae lau. Ma na tooa gi ani gia na langi dasi mae ua, a God tara ka oolisi gera eeri daka too ana noni faalu gi. ⁵³ Sulia na noniga e haitamana ka mae, tara a God ka oolisia eeri ka mouri totoo firi. ⁵⁴ Ana si kada a God e oolisia na noniga urinae ma gia ka langi si mae lau, nia e faamamana na Kekedelaa Aabu na e haea, <<A God e saitasa ana maea, ma na maea ka funu naa! >>

⁵⁵ Ma na Kekedelaa Aabu e haea lau ka urii, <<Na maea e langi si saitasa lau ana, ma e afetai na maea ka falea na fiilaa.>> ⁵⁶ Aena taa na tooa gi gera ka mae sulia gera aadea na ta'alaa gi. Ma gera too ana aade ta'alaa sulia gera aaburongo ana Kwaieresia a God gi. ⁵⁷ Haia, i gia naa mone, gia ka baelafea a God, sulia gia kasi mou naa ana maea, sulia a Lord gia a Jesus Christ e faamouri gia.

⁵⁸ Nia naa, oote waihaasi diana nau gi ae, muka faangadoa na fimamanalaa gamu gi ana Christ. Ma muka tasa dongaa ana na raoa gamu gi fuana a Lord, sulia gamu mu haitamana si doo na gamu iilia fuana a Lord langi kasi tatagwai.

Na malefo ni kwai'adomia na tooa i Judea.

16

¹ Haia, nau ku oolisia na kekedelaa gamu gi sulia na malefo na tara mu konia uria adomilana na tooa na gera manata mamana gi ma daka too i Judea. Nau ku dooria muka iilia na taa na ku eeresia laugo na soefaataia gi lao lolofaa i Galesia.

² Ana Sandei gi sui, e diana fuana tee iimola ma tee iimola ani gamu ka aade aagau ana si taa na tara nia ka falea, ka bobola fai nia si taa naa haitamana nia ka ngalia ana raolaa nia, ma nia ka taingainia. Haia, lea gamu mu iili urinae, ana si kada nau ku dao mai siagamu, langi musi konia lau tesi malefo, sulia e aade aagau sui naa. ³ Haia, ma ana si kada ku dao kou ana, tara nau ku kekede fuana na wane baita gi la soefaataia i Jerusalem eeri na tooa gi na mu aadaflida gera ka ngalia mai fai nia na falelaa gamu, eeri na wane baita gi gera ka haitamana uria taa na tooa nae gi gera ka dao mai. ⁴ Ma lea ka diana nau ku lea ana si kada nae laugo uria i Jerusalem, gera ka lea fai nau.

Na manata a Paul gi.

⁵ Nau tara ku lea siagamu i Korint ana si kada ku liu Masedonia, sulia nau ku manata tara kuka lea fasi uria Masedonia. ⁶ Ma ana si kada nau ku nii naa seenae fai gamu, nau tara ku too fai gamu sulia teni fe sinali gi, ma tara nau kuka too oto fai gamu lea ka dao ana si kada na uuni gwagwaria e sui. Ma ana si kada nau ku tasa dongaa, e diana asianaa fuana muka adomi nau ana lealaa nau uria fai naa tara kuka lea uria. ⁷ Nau langi kusi dooria daotoo gamu go agu fuana si kada kukuru. Ma lau ana, nau ku dooria kuka too kele tau fai gamu, lea so a Lord ka faalamainia.

⁸ Nau ku manata tara ku too i see Efesus lea ka dao ana fe dani gera alangia ana Pentekos, sui kufi lea. ⁹ Nia waluda fuana kuka iilia

na raolaa baita i seegi fuana a Lord, boro i ana na maalimaea oro na Faarongolaa Diana gi laugo na gera too i see.

¹⁰ Haia, lea a Timothy e dao kou siagamu, muka iili diana fuana, sulia nia laugo na wane raoa a Lord iilingi nau. ¹¹ Langi molu si manata to'ou ana Timothy. Ma ana si kada nia ka tasa dongaa ana lealaa nia, muka adomia, ma muka faatainia na rakedianalaa gamu fuana, eeri nia ka bobola uria oolilaa mai see siagu. Sulia nau ku kwaimaasimaa-sia fai nia teni tooa gi laugo na da manata mamana.

¹² Haia, ma Apolos na waihaasia, sui boro i ana nau ku haea e diana lea so nia ka daotoo gamu ana si kada teni waihaasia gi da dao laugo kou siagamu, nia kasi manata hasa diana fuana ka lea kou siagamu ana si kada nae. Sui boro, ana ta kada lau lea ka waluda fuana, tara nia kafi lea kou siagamu.

Na baelaa i'isi gi.

¹³ Haia, muka aadaada, ma muka tasa dongaa ana fiimamana rigita gamu gi. Ma muka too faasia na moulaa, ma lau ana, muka faangadoa na fiimamanalaa gamu gi. ¹⁴ Ma so tesi taa naa muka iilia, muka faatainia na rakedianalaa gamu gi.

¹⁵ Haia, gamu mu haitamana na wane totongenao na e manata mamana seenaa siagamu i Gris nia naa a Stefanasi fai nia gula bara nia. Gera sui da rao rigita uria adomilana tooa a God gi. Oote waihaasia nau gi, nau ku ii ani gamu, ¹⁶ eeri muka roosulia baelana aai tooa mala a Stefanasi ma na gula bara nia fai nia teni iimola gi lau na da rao fai gera.

¹⁷ Nau ku eele asianaa sulia na daolana Stefanasi, Fotunatus, ma Akaikus, sulia gera too fai nau, sui boro i ana i gamu kasi bobola uria toolaa fai nau. ¹⁸ Gera faaele nau iilingia gera faaele gamu laugo. Lea doo muka faatainia na faabaitalaa gamu gi fuana aai tooa urinae gi.

¹⁹ Haia, na soefaataia gi la lolofaa i Asia gera falea kou baelaa diana gera gi fuagamu. Ma Akuila ma ni Prisila fai nia ni tei gera na gera oogu la luma gera uria fooalaa, gera sui go gera falea kou laugo na baelaa diana rigita gera gi fuagamu. ²⁰ Ma na tooa na da manata mamana gi sui na da too seegi, gera laugo gera falea baelaa diana gera gi fuagamu.

Haia, ma ni gamu sui go muka faatainia rakedianalaa gamu gi fuagamu kwailiu, ana si kada muka riki gamu gi.

²¹ Haia, si baelaa i'isi nau fuagamu na nau i talagu ku kedea kou na ana abagu. Si baelaa diana nau fuagamu sui.

²² Ma lea ta iimola langi si rakediana fuana a Lord, nau ku dooria a God ka falea kwakwaelaa fuana.

Ma nau ku dooria asianaa hasa a Lord Jesus ka ooli na mai.

²³ Nau ku dooria a Lord gia a Jesus ka tasa dongaa ana rakedianalaa nia fuagamu.

²⁴ Ma nau laugo ku rakediana fuagamu sulia a Jesus Christ.

RUANA NA KEKEDELAA A PAUL FUANA SOEFAATAIA I KORINT

¹ I nau a Paul ta wane ana aposol a Jesus Christ sulia na kwaidoorilaa a God. Nau fai nia a Timothy na waihaasi gia mere kekede kou fuagamu na soefaataia a God i Korint ma laugo fuana tooa gi sui na da manata mamana ma gera ka too la lolofaa Gris.

² Nau ku fooa haia a God a Maa gia ma a Lord Jesus Christ ka rakediana fuagamu ma ka falea na fanualama fuagamu.

Baelafelaa fuana God.

³ Gia ka baelafea God na Maa nia a Lord gia Jesus Christ. I nia na Maa ana kwaimanatailaa fuaga, ma nia naa na gwoufutana na kwai'adomilaa gi sui. ⁴ A God ka adomi gia kada gia too ana afetailaa gi, haia gia ka adomia laugo teni tooa gi na gera daotoona na kwalukaela afetailaa gi. Gia bobola uria adomilana tooa gi, sulia na kwai'adomilaa naa a God e falea fuaga. ⁵ Sulia boro'i ana gia ka daotoona nonifilaa oro gi iilingia a Christ, urinae laugo na kwai'adomilaa a God fuaga ka baita sulia a Christ. ⁶ Ma si kada gemelu ka nonifii, na nonifilaa nae hai ka adomi gamu ma ka falea na mouria firi fuagamu. Ka urinae laugo ana si kada a God e adomi gemelu, nia ka adomi gamu laugo, ma ka faarigita gamu eeri muka bobola uria gwaromaabelaa ana si kada muka faalamainia na tooa gi na gera faanonifii gamu iilingia gera aadea fuamelu. ⁷ Ma sulia e urinae, na manata ngadolaa gemelu ani gamu e rigita, sulia melu haitamana naa mu liu ana afetailaa iilingia laugo melu liu ana, ma a God tara ka adomi gamu iilingia nia e adomi gemelu laugo.

⁸ Haia, oote waihaasi gi, gemelu dooria muka haitamana na afetailaa baita na melu daotoona ana si kada melu too ana la lolofaa i Asia. Ana si kada nae, gemelu manata hasa tara melu ka mae, sulia na afetailaa i seenae e baita ka tasa. ⁹ Melu manata hasa na mourilamelu lao molaagali e garangia ka sui. Haia, ana si kada naa, gemelu haitamana na doo nae gi e fuli fuamelu haia melu ka langi si fiitoo ani gemelu i talamelu, ma melu ka fiitoo amelu ana God, na e haitamana ka tataea na tooa da mae. ¹⁰ A God ka adomi gemelu hai melu si mae ana si afetailaa nae gi. Ma nia tara ka adomi gemelu laugo eeri na maalimaea gemelu gi dasi bobola uria haungilamelulaa. Gemelu ka fiitoo ani nia tara nia ka tasa dongaa ana kwai'adomilaa nia fuamelu urinae, ¹¹ ana si kada mu adomi gemelu ana na foalaa gamu gi. Nia naa, a God tara ka faadiana gemelu sulia na tooa gi da gani urinae fuana ana si kada oro gi. Nia naa, na tooa oro gi tara gera ka baelafea a God sulia na kwai'adomilaa nia fuamelu.

Si oolisilaa la manata a Paul gi.

¹² Oote waihaasi, melu lafe sulia melu haitama diana ana aabulolaa melu fuana na tooa gi e diana ma ka mamana, ma e tasa fuagamu. Na aabulolaa melu e urinae langi lau sulia na liotooa ana iimola gi, ma sulia na kwai'adomilaa a God fuamelu. ¹³⁻¹⁴ Gemelu melu kedea kou sulia na doo gi e bobola go fuana molu ka haitamana. Ma sui boro'i ana langi molu si haitama diana ani gemelu ana si kada nae, nau ku dooria tara molu ka haitama diana ani gemelu, haia ana fe dani a Lord gia Jesus ka ooli mai, tara muka lafe suli gemelu iilingia laugo ni gemelu melu lafe suli gamu.

¹⁵ Ma sulia nau ku haitama diana ana doo nae gi, nau ku manata tara ku daotoo gamu i nao, haia kuka adomi gamu ana roo si kada. ¹⁶ Sulia nau ku manata hasa ana si kada ku lea uria Masedonia, tara nau ku liu kou siagamu. Ma ana si kada

ku ooli mai ana, tara nau ku liu laugo siagamu, eeri molu ka adomi nau ana lealaa nau uria la lolofaa i Judea. ¹⁷ Ma sulia e langi kusi iilia, muka manata oto hasa na manatagu e oolisi asianaa ana si kada oro gi. Ma muka manata laugo oto hasa na manatalagu e iilingia manatalana na iimola gi na da roosulia na kwaidooria ta'a gera gi, sulia gera haitamana sugelaa ana si kada gera ka haea ana doo gi, sui boroi ana gera haitamana e langi dasi faamamana naa. ¹⁸ Haia, na baelaa nau ana kekedelaa naa e mamana iilingia na mamanaa ana baelana God. I nao mai ana si kada nau ku haea tara ku lea kou siagamu, nau ku manata tara nau ku lea mamana mai. ¹⁹ Sulia na Wela a God a Jesus Christ na gemelu Silas fai nia Timothy melu ka ainita-longainia fuagamu, nia kasi susuge urinae. Ma lau ana, nia naa na wane na e faamamanaa na baelana God. ²⁰ Sulia a God e faamamanaa na bae aalualua nia gi sui ana Jesus Christ. Nia naa, gia ka bobola uria haelana <<Amen>> sulia na baelana God, eeri gia ka faatania gia aalafaafia. Urinae gia ka baelafea a God. ²¹ Ma a God naa, nia e aade gemelu ma i gamu laugo gia haitamana gia too na ana mouria firi sulia a Christ. Ma a God laugo na e aadafili gia, ²² ma ka falea na mamalafooa fuaga uria faatailana gia naa na tooa nia gi, ma ka falea na Aanoedoo Aabu fuaga uria toolaa laona mangoga, eeri gia ka haitamana laugo tara a God ka falea na doo diana oro gi fuaga.

²³ Haia, a God e haitamana na baelaa nau gi e mamana asianaa, sulia nia e haitamana mourilagu. Nia e haitamana si taa naa e aadea nau langi kusi lea kou uria daotoolaa molu i Korint haia langi kusi faaliobukonulagamu ma na ngatafilagamu. ²⁴ Langi melu si dooria baitalaa usi gamu ana suungai gamulaa ana taa gi na gamu mu manata mamana ana. Sulia melu haitamana na fiimamanalaa gamu ana Christ e rigita naa. Ma lau ana,

melu ka dooria adomilaa gamu, haia muka eele.

2

¹ Aena si doo naa, nau langi kusi lea go kou siagamu, sulia e langi kusi dooria aadea molu ka liobukonu. ² Sulia lea nau ku faaliobukonu gamu, tara ni tei naa ka faaele nau? Langi go ta iimola, sulia nau ku aadea muka liobukonu. ³ Aena si doo naa, nau ku kekede kou fuamolu i nao. Langi kusi doori daotoolamolu ma kuka faaliobukonu gamu na tooa na ku dooria muka faaele nau. Sulia nau ku haitamana lea nau ku eele, gamu sui laugo muka eele. ⁴ Kada baa nau ku kekede kou ana fuagamu, nau ku liobukonu asianaa ma na kafo na maagu gi ka iigwa sulia ku aangi. Nau langi kusi kekede kou fuagamu eeri muka liobukonu, ma ku kekede kou haia muka haitamana na rakedianalaa baita nau fuagamu sui.

Manata lukelana na wane na e aade ta'a.

⁵ Haia, ma fuana na wane na e aade ta'a i seenaa, nia kasi faaliobukonu nau, ma nia ka faaliobukonu teni iimola ani gamu. Langi kusi haea nia faaliobukonu gamu sui, sulia nau kusi dooria faabaitaa na baelaa ni kwaingatafilaa nau ani nia. ⁶ Sulia orolagamu mu falea kwakwaelaa fuana, ma e bobola naa. ⁷ Ma ana si kada naa, diana fuana muka manata lukea naa, ma muka bae kwaiareia fuana, aata nia ka liobukonu asianaa ma ka iilingia ka mae naa sulia liobukonulaa nia. ⁸ Nia naa, nau ku gani gamu hai muka faatania fuana gamu mu rakediana mamana fuana. ⁹ Aena taa baa nau ku kekede kou i nao sulia nau ku dooria iilitoo gamu, haia kuka daotoona lea so muka roosulia na kwaieresia nau gi sui. ¹⁰ Ma si kada mu manata lukea ta iimola, i nau laugo ku manata lukea. Sulia lea ta iimola ka aade ta'a ma nau kuka manata lukea, iilingia a Christ e too fai nau ma ka rikia taa naa nau ku iilia. Ma nau ku manata lukea, haia kuka adomi gamu. ¹¹ Ma

nau ku dooria manata lukea, aata a Satan ka baita usi gia. Sulia gia gi haitamana taa naa doo ta'a gi e dooria ka iilia ani gia.

Manata a'abolaa a Paul kada nia too i Troas.

¹² Haia, ana si kada nau ku dao i Troas uria ainitalolaa ana Faarongolaa Diana sulia Christ, nau ku daotoona a Lord e aadea ka waluda fuamelu haia melu ka rao i seenae. ¹³ Sui boroi ana ka urinae, nau ku manata a'abo baita asianaa, sulia e langi kusi daotoona haasi gia a Titus. Nia naa e aade nau ku bae ni aalualua fuana tooa gi seenae, ma kuka lea na agu fui i Masedonia.

Na raolaa gera Paul.

¹⁴ Haia, nau ku baelafea God! Sulia nia aadea gia ka aalua tee doo fai nia Christ. Ma ana a Christ a God ka saitasa ana doo ta'a gi, ma nia ka faatania hasa gia naa gi adomia ana saitalalaa nia. Sulia a God e aadea gia ka ainitalongainia na faarongolaa sulia a Christ ana fera gi sui. Ma na faarongolaa nae, nia iilingia ta doo momoko diana na e lea uria gula gi sui. ¹⁵ Sulia gia ka iilingia na ai momoko na a Christ e narea. Ma na hasuna ai momoko nae ka dalafaa fera gi sui, eeri na tooa gi na tara gera ka too ana mouria firi fai nia na tooa gi na tara daka ngalia kwakwaelaa, gera sui daka mokotoona. ¹⁶ Haia, ma na tooa na tara gera ngalia kwakwaelaa faasia a God, na Faarongolaa Diana ka iilingia na doo momoko ta'a na e haumaelida. Ma na tooa na a God e faamourida, na Faarongolaa Diana ka iilingia na doo momoko diana na e ngalia mai na mouria firi fuada. Haia, nia aada mala langi ta iimola si bobola uria ainitalolaa ana Faarongolaa naa. ¹⁷ Haia, ka urinae boroi ana, gemelu langi melu si iilingia na tooa oro gi na dasi manata baita ana na Faarongolaa naa God. Sulia gera ka iilingia na tooa na da faafolia ana doo liu to'ou gi hai gera ka tooda malefo ana. Ma ni gemelu, melu ka ainitaloo na

Faarongolaa Diana, sulia a God e oodu gemelu. Ma nia naa melu ka haea na doo mamana gi, ma melu ka rao fuana a Christ. A God e haitamana na doo nae gi sui nia mamana.

Na tala faalu siana God.

3

¹ Haia, i gamu mu manata hasa gemelu melu lafe lau ana baea nae gi? I gemelu si iilingia teni tooa gi na gera faatolomai gi, sulia langi melu si dooria na kekedelaa faasia na soefaataia gi fuagamu eeri ka faatania hasa gera ka aalafaafia na faatolomaia gemelu. Ma langi melu si dooria laugo na kekedelaa faasi gamu urinae. ² Sulia gamu naa na mu iilingia na kekedelaa urinae, sulia na fiimamanalaa gamu e faatania na raolaa gemelu e diana teefou. Gemelu haitamana naa doo nae fai nia na tooa gi sui. ³ Ma na fiimamanalaa gamu na e iilingia na kekedelaa nae, a Christ naa e kekede doo nae, ma ka falea fuamelu. Ma nia langi si kedea ana baero, ma nia iilingia ka kedea ana Aanoedoo a God na e mouria. Ma nia kasi kekede fafona ta fou iilingia na kwaieresia gi na a God e falea fuana Moses, ma nia e kekede lao mourilaa gemelu.

⁴ Aena taa na gemelu ka haea na doo nae gi sulia na fiimamanalaa gemelu ana God e baita asianaa sulia a Christ. ⁵ Gemelu kasi haea gemelu bobola uria raolaa nae sulia na haitamadoolaa gemelu. Ma a God ana na e falea na wawaluda nae fuamelu. ⁶ A God naa na e adomi gemelu, eeri melu ka bobola uria faatolomailaa sulia na tala faalu siana God. Ma na tala faalu nae, langi lau na doo ana kwaieresia kedelana gi, ma na tala faalu nia na doo ana Aanoedoo Aabu. Sulia na kwaieresia kedelana gi e falea maea, ma na Aanoedoo Aabu e falea mouria firi.

⁷ Ma ana si kada God e kedea ana na kwaieresia gi ua na mai fafona na rebe fou gi, na raralana mamanaa

nia God ka rara galigalia a Moses. Ma na maana a Moses ka sinasina sulia na raralana mamanaa a God, ma ka sinafia maana tooa Jiu gi, ma e afetai daka aada uria na maana, boroi ana na sinasinalana maana a Moses ka rara to'ou. Haia lea na kwaieresia gi e falea maea ka dao ana baitalaa urinae, ⁸ na baitalana raolana Aanoedoo Aabu e baita ka tasa. ⁹ Haia, na eetana tala ana kwaieresia gi na e haitamana ka falea kwakwaea, lea nia ka initoo, haia na tala faalu na e falea mouria firi, nia ka initoo ka tasa. ¹⁰ Ma na initoo ana eetana tala nia iilingia doo tatagwai ana si kada nae, sulia na tala faalu na e initoo baita ka tasa. ¹¹ Sulia lea na eetana tala na e haitamana ka sui nia e initoo, na tala faalu na e too firi nia ka initoo baita ka tasa.

¹² Ma sulia gia haitama diana ana tara gia ka too ana mouria faalu, nia na aadea langi melu si mou uria ainitalolaa ana Faarongolaa Diana. ¹³ Langi melu si iilingia a Moses baa e aalua si maku usia na maana haia na tooa i Jiu gi langi dasi rikia na sinasinalaa baa i maana ka lea rorodoo ka sui. ¹⁴ Ma na tooa i Jiu gi i nao mai, afetai gera ka haitamana taa naa a God e dooria. Ma ana si kada nae laugo, na manatana na tooa i Jiu gi e iilingia da suufaafia ana maku baa Moses e aalua usia na maana, sulia afetai gera ka haitamana na Kekedelaa Aabu sulia na eetana tala siana God. Haia, lea ni tei naa ani gera na e manata mamana ana Christ, God haitamana ka lafua si doo naa e suufaafia na manatalana eeri nia ka haitamana. ¹⁵ Ma i tara'ena boro lea gera ka iidumia na Kwaieresia a Moses gi, langi gera si haitamana ua go ada. ¹⁶ Haia, a God e haitamana ka lafua na doo naa gi e suufaafia na manatalada, sulia na Kekedelaa Aabu e haea sulia a Moses urii, <<Ana si kada nia e aabulo siana a Lord, nia ka lafua na maku baa faasia na maana.>> ¹⁷ Haia, na Lord naa gera bae sulia nia na Aanoedoo Aabu. Ma lea ta iimola e too na ana na Aanoedoo Aabu i laona mourilana,

nia ka too nonilaa naa faasia na kanilaa ana kwaieresia gi fai nia na ta'alaa gi. ¹⁸ Nia naa, i gia sui na gia manata mamana, gia ka faatainia na initooa a Lord, sulia e langi ta doo kasi suufaafia na maaga. Ma na initooa nae e lea mai faasia a Lord na Aanoedoo Aabu, nia naa aadea gia ka iilingi nia eeri na initooa gia ka tasa dongaa ana haulaa ana baita.

Na raralana a Christ.

4

¹ Sulia na kwaimanatailaa a God fuagami, nia ka oodu gami uria iililana na raolaa nae ana ainitalolaa. Nia naa, na eelelaa gami uria raolaa nae e afetai ka lafu. ² Ma gami mi aabulo naa faasia na aabulolaa aagwa fai nia na doo kwaifaa'idai. Ma gami langi misi suge, ma langi misi oolisia na baelana a God. Ma lau ana, gami ka haitamana faarongolaa ana doo mamana gi, eeri a God fai nia na tooa gi sui gera ka aalafaafia na raolaa gami. ³ Sulia lea na Faarongolaa Diana na gami ainitalo ana e afetai uria haitamanalana, ka afetai fuana na tooa gi go na tara langi dasi ngalia na mouria firi. ⁴ Gera ka langi si manata mamana, sulia a Satan e suufaafia na manatalaa gera gi. A Satan naa wane na gera foasia. Nia lui gera eeri langi dasi rikia na raralaa na e lea mai faasia na Faarongolaa Diana sulia na initooa a Christ na e iilingia teefou a God. ⁵ Sulia ni gemelu langi melu si ainitalo ani gemelu talamelu. Ma lau ana, melu ainitalo ana a Jesus Christ naa na Lord. Ma melu ka haea gemelu na wane ni raoa go amelu uria adomilagamu fai nia baelafelana a Jesus. ⁶ Ana si kada God e haungainia ana doo gi sui, nia ka bae urii, <<Na raralaa ka kwesu laona rorodoo.>> Ma nia laugo ka faafolaalia na manataga, hai gia ka haitamana na initooa a God na a Christ e faatainia.

⁷ Haia, ma gemelu iilingia na kufi doo gi na gera haungainia ana gano

go ana ma ka fungu ana doo diana asianaa gi. Sulia boroi ana gemelu langi lau wane baita gi, melu ka iilia na raolaa diana. God e aade gemelu urinae, haia ka faatainia na mamanaa baita uria raolaa nae na doo nia, ma langi lau na doo gemelu. ⁸ Ana si kada oro melu daotoona afetailaa gi, ka urinae boroi ana gemelu tasa dongaa ana raolaa gemelu. Ma ana teni si kada, gemelu si haitamana taa naa tara ka fuli fuamelu, ka urinae boro gemelu fiitoo ua ana a God. ⁹ Ma sui boroi ana gemelu ka too ana maalimaea oro gi, a God langi kasi lugasi gemelu. Ma sui boroi ana na maalimaea gemelu gera ka rabusi gemelu, langi dasi haumaeli gemelu. ¹⁰ Ma ana si kada gi sui, gera dooria haungilamelu iilingia da haungia a Jesus. Haia, na doo nae gi e urinae eeri na tooa gi sui gera ka haitamana nia e mouri ua, sulia nia e aadasuli gemelu. ¹¹ Ma ana si kada gi sui gera dooria haungilamelu sulia melu ainitalo ana Jesus. Sui ka diana go ana, sulia na tooa gi da haitamana Jesus e mouri ua, sulia nia ka aadasuli gemelu. ¹² Nia naa, da dooria haungilamelu, sulia na raolaa gemelu. Ma ni gamu mone mu ngalia na mouria firi, sulia na raolaa gemelu.

¹³ Na Kekedelaa Aabu e haea urii, <<Nau ku manata mamana ana God, ma nia naa aadea kuka bae suli nia.>> Ma na fiimamanalaa gemelu ka urinae laugo, sulia gemelu bae sulia a God sulia melu manata mamana ani nia. ¹⁴ Gemelu haitamana a God, na e tataea a Lord Jesus uria mouria, tara nia ka tatae gemelu laugo iilingia Jesus, ma ka ngali gemelu fai gamu laugo uria toolaa fai nia. ¹⁵ Haia, ma aena taa na melu ka liu laona afetailaa gi, haia ka adomi gamu. Ma ana si kada na tooa oro gi gera haitamana na rake-dianalaa a God uria faamourilaa, na tooa oro gi tara gera ka baelafe nia.

¹⁶ Sulia e urinae, na eelelaa gemelu afetai ka lafu. Boroi ana

maedani gi sui na noni gemelu gi ka hau ana makeso, ana fe dani gi sui laugo a God e faarigitaa na aanoedoo gemelu gi. ¹⁷ Ma na afetailaa gi na melu liu ana si kada nae, tara gera ka sui. Ma sulia melu liu ana si doo naa gi, tara a God ka falea na initooa baita na e totoo firi fuamelu. Ma na initooa na tara gemelu ngalia, nia e baita ka tasa liufia na afetailaa gi na melu too ana ana si kada nae. ¹⁸ Sulia gemelu melu si manata sulia na doo gi na haitamana melu ka rikida, ma si doo gi na melu si bobola uria rikilana ana si kada nae. Sulia na doo gi na melu rikida kasi too tau, ma na doo gi na melu si rikida ka totoo si sui.

5

¹ Sulia gia haitamana ana si kada na noniga e mae, tara a God ka falea na noni faalu gi fuaga uria toolaa i langi. Sulia ana si kada naa, na noniga e iilingia na luma gi la molaagali, na tara gera ka oogosia ana. Sui tara gia ka too laona doo iilingia luma gi na a God e haungainia i langi na e totoo firi. ² Ana si kada nae, gia ka dooria asianaa lugasilana molaagali naa eeri a God ka falea na noni faalu fuamelu na e nii i langi. ³ Ma ana si kada gia too ana i langi, tara gia ka too ana noni faalu. ⁴ Haia, ma ana si kada gia too ua ana la molaagali naa, na noniga e dadaola sulia na afetailaa gi. Ma boroi ana langi gia si dooria go lugasilana noniga, gia ka dooria toolaa ana si noni faalu gia i langi, haia na noniga na e haitamana ka mae, a God tara ka oolisia ana si noni gi na e totoo firi. ⁵ Haia, a God e aade aagau naa ani gia hai ka fuli urinae. Ma nia ka falea laugo na Aanoedoo Aabu na mamalafaoa na e faatainia tara a God ka iili urinae fuaga.

⁶ Nia naa aadea gia si mou ana ta doo. Ma gia ka haitamana ana si kada gia ka too ua ana noniga na la molaagali, e langi gia si too ua fai nia a Lord i langi. ⁷ A Lord, na gia manata mamana ana, nia naa

na Kekedelaa Aabu e haea, <<Ana si kada uria faatailana na rakedi-analaa nau fuagamu, nau ku fa-furongo uria fooalaa gamu. Ma ana fe dani uria faamourilaa nau fuagamu, nau ku adomi gamu.>> Haia, taa naa nau ku haea fuagamu e urii: si kadamanga naa nae, si kada muka ngalia na rakedianalaa a God, ma tara'ena naa maedani muka ngalia na mouria faalu.

³ Gemelu kasi dooria luilana tooa gi uria manata mamananaa ana a Christ, sulia melu si dooria ta iimola ka ugani gemelu sulia na raoa gemelu. ⁴ Ma lau ana, gemelu melu iili diana ana si kada gi sui, eeri na aabulolaa gemelu ka faatainia gemelu naa na tooa ni rao a God gi. Ma sulia e urinae, melu ka faalamainia na tooa gi gera ka falea na afetailaa baita oro gi fuamelu. ⁵ Ma gera ka rabusi gemelu, ma daka aalu gemelu la beu ni kanilaa, ma daka dumuli gemelu ana ngalungalulaa, ma gemelu ka rao rigita asiana, ma ana teni si kada gi langi melu si teo ma langi ta fangalaa laugo. ⁶ Ma ana na aabulolaa folaa gemelu, fai nia na haitamadoolaa gemelu, ma na gwaromaabelaa gemelu, ma na aade dianalaa gemelu fuana tooa gi, gemelu faamamana hasa gemelu naa na wane ni raoa a God. Ma na Aanoedoo Aabu fai nia na rakedianalaa gemelu na e mamana, nia ka faatainia laugo. ⁷ Ma na baelaa mamana gemelu fai nia na mamanaa a God laugo, na doo nae gi ka faamamanaa laugo hasa gemelu naa na wane ni raoa a God gi. Haia, na talo gemelu ma na naefe gemelu uria firulaa nia naa na aabulolaa o'olo gemelu. ⁸ Teni tooa gi gera manata baita ani gemelu, ma teni tooa e langi. Ma teni tooa gi gera baelafe gemelu, ma teni tooa gera ka bae ta'a fuamelu. Ma boroi ana gemelu ka bae mamana, teni tooa da haea gemelu naa wane susuge gi go ana. ⁹ Ma boroi ana teni tooa gi gera kasi doori haitamamelu, na tooa oro gi gera ka haitamamelu.

Ma sui boroi ana tooa oro gi da doori gemelu ka mae, sui gemelu ka mouri ua. Ma sui boroi ana da falea na kwakwaea fuamelu, langi dasi haungi gemelu. ¹⁰ Ma sui boroi ana teni si doo e faaliobukonu gemelu, gemelu eele go amelu sulia dani. Ma sui boroi ana gemelu siofaa ana doo gi la molaagali, gemelu haitamana melu ka adomia tooa oro gi gera ka rikidoo ana doo gi i langi. Ma sui boroi ana gemelu kasi too ana doo oro gi la molaagali, gemelu too ana doo diana gi sui i langi.

¹¹ Oote ruana diana nau gi na mu too i Korint, na doo afetailaa gi laugo, gemelu kekede naa, ma gemelu langi melu si haufinia na manata gemelu gi faasi gamu. ¹² Langi lau gemelu na melu bokota na rakedianalaa gemelu fuagamu. Ma lau ana, gamu ana naa mu bokota na rakedianalaa gamu fuamelu. ¹³ Nau tara ku faarai fuagamu iilingia gamu na wela nau gi. Haia, ni gamu muka rakediana baita laugo fuamelu iilingia gemelu ka rakediana fuamolul.

Bae a'abolaa usia na tooa na langi dasi manata mamana.

¹⁴ Haia, langi musi kani oofu gamu fai gera na tooa langi dasi manata mamana ana a Christ. Sulia na dianalaa ma na ta'ala daaro ete teefou. Ma na raralaa e afetai ka too oofu fai nia na rorodoo. ¹⁵ Ma a Christ ma Satan e afetai daaro ka aalua tesi manatalaa. Ma ta iimola na e manata mamana ana a Christ, nia kasi bobola fai nia na iimola na e oote nia ana a Christ. ¹⁶ Ma na Beu Aabu a God, langi si diana fuana ta iimola ka foasia na nunuidoo gi laugo seenae. Ma i gia na tooa na gia manata mamana, gia gi iilingia na beu aabu a God. Sulia a God e bae urii, <<Nau tara kuka too fai nia na tooa nau gi. Ma tara nau naa God gera, ma tara gera naa tooa nau gi.>> ¹⁷ Ma a Lord e bae lau urii, <<Gamu ka tookita gamu faasia na tooa na langi dasi manata mamana, ma muka lugasida agamu. Ma langi

musi iilia taa gi na e bilia gi, eeri nau tara kuka aalafaafi gamu. ¹⁸ Ma i nau, a Lord tofungana mamana naa, tara kuka maa fuagamu, ma gamu tara gamu ka wela fuagu gi.>>

7

¹ Oote ruana diana nau gi ae, na doo nae gi a God e bae aalualu ana fuaga. Nia naa, gia ka faafaalu gia i talaga faasia na ta'alaa gi na e aadea na noniga ma langi na aanoodoo gia ka bilia. Ma gia ka too o'olo teefou, sulia na manata baitalaa gia ana a God.

Na eelelaa a Paul.

² Haia, gemelu dooria asianaa muka rakediana fuamelu. Sulia melu si aade ta'a go fuana ta iimola, ma melu si labasia ta iimola, ma melu si faafefea ta iimola. ³ Nau kusi haea si doo naa gi uria ngatafi-lagamu. Sulia nau ku haea sui na gemelu melu rakediana asianaa fuagamu. Nia naa, ana si kada melu mouri ua langi ana si kada melu mae naa, afetai ta doo ka lafua na rakedianalaa gemelu fuagamu. ⁴ Nau ku haitamana muka manata mamana ana a Christ. Ma nau ku lafe asianaa suli gamu. Nia naa, sui boroi ana gemelu liu ana afetailaa oro gi, nau kusi mou, ma nau ku eele asianaa.

⁵ Ma ana si kada melu dao i Masedonia boroi, melu si bobola uria mamalolaa, sulia na afetaia gi kasi sui faasi gemelu, ma na maalimaea gemelu gi gera oolisuusuu asianaa fai gemelu, ma gemelu ka manata a'abo asianaa laugo. ⁶ Sui a God, na e haitamana faaelelana tooa na gera liobukonu, nia ka aadea melu ka eele ana daolana mai a Titus. ⁷ Ma langi lau na daolana mai a Titus na aadea melu ka eele, ma na faarongoa laugo na nia ngalia mai, sulia nia haea gamu ka kwaiarangai nia. Ma nia ka faarongo gemelu ana gamu dooria asianaa haia nau kuka daotoogamu. Ma nia ka faarongo gemelu laugo ana gamu liobukonu sulia na afetailaa na gamu falea

fuagu. Ma nia ka faarongo gemelu laugo ana gamu dooria adomilagu uria takelaa usia na maalimaea nau gi. Ma sulia na doo nae gi, nau kuka eele baita asianaa.

⁸ Sulia sui boroi ana molu ka liobukonu sulia na kekedelaa nau baa ku falea kou, nau ku manata hasa e diana na nau falea kou. I nao ana si kada ku haitamana gamu mu liobukonu, nau ku kwaimanatai sulia nau ku falea kou. Sui na liobukonulaa gamu kasi tau. ⁹ Ma ana si kada nae, nau ku eele. Sui nau ku eele langi lau sulia mu liobukonu, ma sulia mu olosia na aabulolaa gamu gi sulia mu liobukonu. A God e adomi gamu ana liobukonulaa nae. Nia naa e aadea melu kasi labasi gamu. ¹⁰ Sulia lea a God e faaliobukonua ta iimola, nia adomi nia uria oolitai manatalaa eeri ka faamouria. Ma nia na doo diana asianaa, ma gia ka eele sulia. Haia, na liobukonulaa na e langi si lea mai faasia a God, nia bobola fai nia ka haungia na tooa. ¹¹ Haia, ma ni gamu aada muka rikia fasi taa diana si liobukonulaa na faasia a God e aadea ani gamu. Nia e aadea gamu ka dooria asianaa faatailana na o'ololaa gamu. Gamu mu rakehasu sulia nau ku ngatafi gamu, ma muka mou, ma muka dooria asianaa rikilagu, ma muka dooria asianaa iililana doo o'olo gi, ma muka dooria asianaa falea kwakwaea fuana iimola na e aade ta'a. Haia, ana doo gi sui na gamu iilia, gamu faatania naa na langi musi ado fai nia ana si ta'a na nia e iilia.

¹² Nia naa na aadea nau kuka falea kou na kekedelaa baa, langi lau sulia na iimola na e aade ta'a go ana langi sulia na tooa na nia aade ta'a fuada go ada. Ma nau ku kekede kou, eeri kuka faatania na rakedianalaa gamu fuamelu. Ma a God e haitamana na rakedianalaa gamu e mamana. ¹³ Nia naa aadea gemelu ka eele asianaa sulia.

Ma langi lau na doo nae gi go ana, sulia gemelu melu eele laugo sulia a Titus e eele sulia na doo diana gi na mu iilia uria kwaiareilana.

14 I nao na mai, nau ku baelafe gamu fuana a Titus, ma ana si kada nia daotoo gamu, gamu mu faamamanaa na baelaa nau gi. Na doo gi sui na gemelu bae sulia fuagamu, nia mamana, ma urinae gamu mu faatainia na baelafelaa gemelu suli gamu fuana Titus nia mamana laugo. 15 Nia naa, na rakedianalaa nia fuagamu e baita asianaa, sulia nia manatatoona na roolaa na mu illia ana si taa gi na nia e haeda fuagamu, ma sulia nia manatatoona si kada mu gonitainia ana, ma muka manata baita ani nia ma muka mou laugo. 16 Nau ku eele asianaa sulia nau ku manata ngado asianaa ani gamu.

Na falelaa gera gi tooa na da manata mamana.

8

1 Oote waihaasi gi ae, gemelu dooria haia molu ka haitamana taa naa e fuli lao soefaataia gi i Masedonia sulia na rakedianalaa nia a God. 2 Sui boroi ana gera liu lao iilitooa ma na afetailaa baita gi, gera eele asianaa. Nia naa, sui boroi ana gera siofaa asianaa, gera falea na doo oro gi uria adomilana tooa gi. 3 Nau ku faamamana gera fale ka bobola laugo iilingia e bobola fuana gera ka falea, ma gera fale ka tasa liufia taa naa bobola fai nia gera ka falea. Ma sulia na kwaidoorilaa gera i talada, 4 gera ka ii laugo ani gemelu haia melu ka faalamainia fuana gera ka adomia na tooa na da manata mamana gi i Judea. 5 Gemelu kwele, sulia gera iili urinae. I totongenao gera fale gera i talada fuana a Lord. Ma sui, gera ka fale gera laugo fuamelu, sulia gera ka roosulia na kwaidooria a God. 6 Ma sulia a Titus naa na e hafalia na raolaa seenaa i Korint uria gonilana na malefo uria adomilana na tooa gi i Judea, gemelu ka gani nia haia ka tasa dongaa ana adomilaa gamu uria faasuilana si raa naa ana rakedianalaa gamu. 7 Nau ku haitamana na fiamamanalaa gamu e baita, ma

muka haitamana faatolomailaa, ma muka haitamadoo, ma ali'ali gamu ka dooria adomilana na tooa aai gi, ma na rakedianalaa gamu fuamelu ka baita asianaa laugo. Nia naa, gemelu ka dooria na kwai'adomilaa gamu fuana tooa i Judea ka baita laugo, sulia na rakedianalaa gamu gi.

8 Haia, na baelaa nau nae gi e langi kusi kwaieresi gamu uria iililana. Ma lau ana, nau ku dooria hai muka haitamana na soefaataia gi i Masedonia ali'ali daka falea na kwai'adomilaa gera. Ma nau ku faarongo gamu ana naa, haia muka faatainia na baitalana rakedianalaa gamu gi. 9 Gamu mu haitamana na baitalana na rakedianalaa a Lord gia Jesus Christ fuaga. Sulia boroi ana nia ka initoo asianaa mai i langi, nia ka aalu nia i talana uria siofaalaa ana lealana mai ka hau ana wane eeri ka adomi gia. Ma sulia na siofaalaa nia naa aadea gia ka initoo fuana God.

10 Haia, nau ku manata hasa e diana fuana gamu ka faasuia na raa naa na mu hafalia mai ana fe ngali baa e sui kou. I gamu naa na tooa totongenao mu koni malefo uria adomilana tooa i Judea. Ma langi lau si doo nae go ana, sulia si manata naa fuana adomilada e lea mai faasi gamu. 11 Nia naa, e diana fuana muka tasa dongaa fuana muka faasuia na raa naa. E diana lea so na kwaidoorilaa gamu ka baita uria faasuilana si raa naa, ka iilingia laugo si kada molu hafalia ana. Ma muka falea go agamu fita si malefo na gamu mu bobola uria konilana ana si kada naa. 12 Sulia lea na kwaidooria gamu ka baita uria falelana si kwai'adomilaa, a God e eele sulia si doo nae. Sulia nia kasi dooria gamu ka falea na doo gi na e langi musi too ana, ma na doo gi na mu bobola uria falelana lau ana.

13-14 Na manatagu langi kasi dooria fuana gamu ka too ana afetailaa sulia mu adomia na tooa na da too naa ana afetailaa. Sui nia diana

fuana gamu ka adomia na tooa siofaa, sulia gamu mu too na ana na doo oro gi ana si kada nae. Haia, ma ana si kada e nii ua mai, lea gamu too ana afetailaa, ma gera ka too ana doo oro gi, tara gera ka adomi gamu laugo. Lea mu iili urinae, tara ka bobola fuamolu sui. ¹⁵ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Na iimola na oogua doo oro, langi kasi too ana doo oro liufia na taa naa nia ka dooria. Ma na iimola na oogua doo to'ou, langi kasi too go ana afetailaa.>>

Gera Titus.

¹⁶ Gemelu baelafea asianaa God sulia e falea na kwaidoorilaa baita fuana Titus haia ka adomi gamu, iilingia laugo na kwaidoorilaa gemelu uria adomilagamu. ¹⁷ Ma ana si kada melu soeledia lea so nia ka doori adomi gamu, nia ka eele asianaa uria iililana. Sulia nia dooria ua na ana adomilamolulaa. Ma sulia na kwaidoorilaa nia, nia ka manata uria oolilaa lau kou siamololu. ¹⁸ Gemelu melu oodua kou tee wane ana waihaasi gia gi see fai nia. Nia naa wane na tooa gi la soefaataia gi sui da manata baita asianaa ana sulia na raolaa rigita nia uria ainitalolaa ana Faarongolaa Diana. ¹⁹ Ma na tooa gi la soefaataia gi daka aadafilaa hai ka lea fai gemelu si kada melu lea go amelu. Ma nia ka kwai'adomi uria konilana na falelaa fuana soefaataia i Judea. Tara tooa oro daka baelafea a Lord sulia na raolaa nae. Ma na raolaa nae tara ka faatainia laugo na gemelu dooria asianaa uria adomilana na tooa manata mamana gi na gera siofaa.

²⁰ Gemelu aadasulia diana asianaa ana malefo nae, aata ta iimola tara ka ngatafi gemelu. ²¹ Sulia gemelu melu dooria iilia na taa naa e o'olo i maana God ma maana tooa gi sui laugo.

²² Nia naa aadea gemelu ka oodua laugo ta waihaasi aai fai daaro. Gemelu melu iilitoona ana si kada oro gi, ma melu ka daotoona nia dooria asianaa kwai'adomilaa. Ma ana si kada nae, nia e manata ngado asianaa ani gamu, ma nia naa aadea

nia ka dooria asianaa uria adomilagamulaa. ²³ Haia, a Titus, nia na wane rao fai nau uria adomilagamulaa. Ma na waihaasi gi na daaro lea kou fai nia, na soefaataia gi daka aadafilaa daaro oolitada, ma na rao daaro tara ka faa'initoo a Christ. ²⁴ Diana fuana muka faatainia na rakedianalaa gamu fuada, eeri na soefaataia gi sui gera ka haitama diana ana baelafelaa gemelu fuagamun nia e mamana.

Kwai'adomilaa fuana tooa na da manata mamana.

9

¹ Haia, langi kusi dooria kede fuagamun sulia na kwai'adomilaa gia na tara gia ka falea kou fuana tooa manata mamana gi na da siofaa i Judea. ² Sulia nau ku haitamana gomolu molu dooria asianaa na kwai'adomilaa. Ma nau ku baelafe gamu fuana tooa gi i Masedonia, kuka urii, <<Na waihaasi gi i Gris, ana hafalilana mai ana fe ngali baa e sui kou, gera ka aade aagau fuana falelana malefo uria kwai'adomilaa.>> Ma ana si kada gera rongoa si doo naa, na kwaidoorilana orolada ka baita uria kwai'adomilaa laugo. ³ Haia, ana si kada nae, nau ku oodua kou siagamun na waihaasi baa gi, hai gera ka adomi gamu uria faasuilana na raoa nae iilingia nau ku haea, aata na baelafelaa nau fuagamun ka tatagwai go ana. ⁴ Ma lea langi molu si iilia, ma lea teni iimola la soefaataia i Masedonia gera ka lea mai fai nau kada ku lea kou ana siamololu, ma gera ka rikia langi molu si aade aagau ana kwai'adomilaa gomolu, tara gemelu ka ida sulia na manata ngadolaa gemelu ani gomolu. Ma ni gomolu tara molu ka ida baita ka tasa. ⁵ Nia naa, nau ku manata hasa nia diana fuana kuka oodua kou na oote waihaasi nae gi hai gera ka lea kou i nao siamololu, haia gera ka adomi gomolu uria na aade aagaulaa i nao ana na kwai'adomilaa baa molu bae aalualu ana. Haia, ka

urinae, na falelaa gamu tara ka aade aagau ana si kada nau ku lea kou, ma iimola gi sui gera ka haitamana gomolu falea na malefo nae sulia na kwaidooria gamu i talagamu, ma e langi lau sulia ta wane ka suungai gamu.

⁶ Haia, langi molu si manata buro ana si taa baa si asi oomelawanelaa nia haea: lea gia fasia na mighedoo to'ou gi, tara si doo to'ou laugo na tara gia ka soogonia. Ma lea gia fasia na doo oro gi, tara na doo oro gi laugo na tara gia ka soogonia. ⁷ Nia naa, tooa gi sui gera ka falea taa naa gera ka manata sulia. Ma langi si diana fuana ta wane ka falea taa naa langi nia si dooria falelana. Ma langi si diana fuana ta wane ka falea sulia nia ka manata hasa da suungainia. Sulia a God e rakediana fuana iimola na e eele uria falelaa. ⁸ Ma God ka bobola uria falelana doo oro fuagamu liufia taa naa mu dooria, eeri ana si kada gi sui tara muka too ana doo gi sui na mu dooria ma muka too ana na doo gi laugo fuana falelana uria adomilana teni tooa aai gi lau. ⁹ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Nia e fale baita asianaa fuana tooa siofaa gi, ma si kwai'adomilaa nia ka totoo firi.>> ¹⁰ Ma a God nia naa e falea na mighedoo gi fuana iimola naa e fasia, haia ka aalua fanga. Ma ka urinae laugo, tara a God ka falea na doo gi fuagamu, eeri gamu ka falea teni doo fuana tooa na da too ana afetailaa. Ma tara gamu ka too ana na doo diana oro gi laugo, iilingia na iimola na e fasia na mighedoo gi tara ka soogonia na fanga oro gi. ¹¹ Sulia ana si kada gi sui, a God ka aadea gamu ka too ana doo gi na e bobola uria adomilana tooa aai gi ana doo oro, eeri tooa oro gera ka baelafea God fuana si kwai'adomilaa na tara molu ka falea ma gera ka ngalia faasi gemelu. ¹² Sulia si taa na molu falea, nia tara ka adomia na tooa a God gi, ma nia aadea laugo na tooa oro gi tara gera ka baelafea a God. ¹³ Ma ana si kada tooa gi

gera haitamana mu rakediana urinae sulia na kwai'adomilaa gamu, tara gera ka hae initoo ana God sulia molu roosulia na Faarongolaa Diana sulia a Christ, iilingia mu haea. Ma tara gera ka baelafea God sulia na kwai'adomilaa gamu na gera fai nia teni tooa aai gi da ngalia. ¹⁴ Ma tara gera ka rakediana fuagamu, ma daka fooa fuagamu, sulia na rakedianalaa a God na e faatainia fuagamu. ¹⁵ Haia, gia ka baelafea a God sulia na Wela nia. Sulia nia naa na falelaa na e liu baita ka tasa na a God e falea fuaga.

Sulia a Paul.

10

¹ Haia, ni nau a Paul, nau ku ii ani gamu ana tesi doo. Teni iimola gera haea nau ku mou ma kuka hahaore ana si kada ku nii seenaa siagamu, ma na baelagu ka rigita ma ka ramoramo ana si kada ku kekede kou. Haia, boroi ana nau ku kekede kou ana si kada nae, nau ku ii ani gamu ana maluta hahaorelaa iilingia na malutana a Christ. ² Nau ku ii ani gamu muka olosia na aabulolagamu, haia na baelagu fuagamu ka langi si susuala ana si kada ku dao kou ana siagamu. Sulia nau ku haitamana ku bobola uria ngatafilana na tooa na da haea gemelu melu lea sulia go amelu na maluta ta'a la molaagali. ³ Nia mamana gia too ua lao molaagali. Sui, ana si kada gemelu firu fai nia na maalimaea gemelu gi, gemelu si firu ana maluta ta'a gi la molaagali. ⁴ Sulia na raunga na melu firu fai nia ana langi lau faasia na tooa. Ma e lea lau mai ana faasia a God naa e falea na mamanaa fuamelu eeri melu ka too ana doo iilingia raunga uria labasilana na doo rigita a Satan gi. Gemelu ka haitamana liufia na manatalaa susuge gi, ⁵ ma melu ka haitamana lafulana doo gi na tooa lafe gi gera aalua uria luilana na tooa gi uria haitamalana a God. Ma iilingia gemelu ka dau faafia na manatalaa garo gi, ma

melu ka oolisia haia gera ka roosulia a baelana a Christ. ⁶ Haia, ma ana si kada molu faatainia na molu roosulia teefou na baelaa gemelu gi, tara melu ka aade aagau uria falelana kwakwaelaa fuana tei ani gamu na e langi kasi roosuli gemelu.

⁷ Haia, gomolu molu manata sulia na doo gi i maa ana iimola, ma langi musi manata sulia na taa naa malutaa mamana ana doo gi sui. Haia, ta iimola ani gomolu na e manata nia na iimola rao a Christ, diana fuana nia ka haitama gemelu laugo na wane rao mamana a Christ gi. ⁸ Sulia a Lord e falea mamanaa fuamelu uria talailaa gamu. Ma i nia ka oodu gemelu uria adomilagamu, ma e langi lau uria labasilagamu. Ma boroi ana nau ku baelafe asianaa ani nau sulia na mamanaa gemelu gi, nau kusi ida go. ⁹ Nau langi kusi dooria muka manata hasa nau ku faamou gamu ana si kekedelaa gi na ku iilia fuagamu. ¹⁰ Teni tooa da haea urii, <<Na kekedelaa a Paul gi e ramoramoaa asianaa na rigita baita. Sui, ana si kada nia too ana fai gia, nia e momou ma langi kasi haitamana go baelaa.>>

¹¹ Haia, na iimola na haea si doo nae, e diana fuana nia ka haitamana na taa naa gemelu bae ana si kada gemelu kekede, nia bobola naa fai nia na taa gi na gemelu iilida ana si kada gemelu too ana see fai gamu.

¹² Haia, gemelu langi melu si haea melu iilingia na tooa na gera lafe asianaa. Gera ooewanea asianaa! Sulia gera haea na aabulolada e diana teefou, ma daka haea lea ta iimola e iilingi gera, nia naa iimola o'olo. ¹³ Ma ni gemelu mone, lea melu baelafe gemelu i talamelu, na baelafelaa gemelu e bobola naa. Sulia na baelafelaa gemelu sulia na raolaa na a God e oodu gemelu mai uria. Ma gamu laugo gemelu rao urinae fuagamu. ¹⁴ Ma sulia a God e oodu gemelu siagamu laugo, langi melu si iilia taa naa e ta'a ana si kada na melu lea kou ana siagamu eeri melu ka ainitalo ana

na Faarongolaa Diana sulia a Christ. ¹⁵ Gemelu langi melu si lafe go sulia na raoa gera teni tooa aai la maefera gi na God langi si oodu gemelu uria. Haia, ma ni gamu, sulia gamu teni tooa ana tooa gi na God oodu gemelu siamolu, gemelu dooria na fiimamanalaa gamu ka tasa dongaa ana hau ana baita. Ma gemelu dooria laugo melu ka iilia na raolaa baita ka tasa laugo seenaa siagamu. ¹⁶ Ma buira gemelu rao laugo seenaa siagamu sui, tara melu ka tasa dongaa ana fera aai gi uria ainitalolana Faarongolaa Diana. Ma langi melu si bae rereba lau sulia taa na teni tooa aai da iilia ana maefera na God e langi kasi oodu gemelu uria.

¹⁷ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Lea taa iimola dooria ka bae rereba, nia ka bae rereba go ana sulia taa naa a God e iilida.>> ¹⁸ Sulia a Lord e langi si eele sulia na tooa gi na da manata diana sulida i talada, ma na tooa gi na a Lord e manata diana suli gera.

Na tooa susuge na gera haea gera na aposol gi.

11

¹ Nau ku dooria molu gwaro-maabe fasi fai nau uria si taa naa tara nau kuka haea fuamolu, sui boroi ana ka aada mala nau ku ooewanea. ² I nau ku kwaifii to'ou suli gomolu, iilingia a God e kwaifii laugo. Sulia gomolu molu iilingia ta geni haari baa ku bae aalualu uria na dao urilana fuana a Christ. Haia, na haari na da bae aalualu uria na afelaa, nia ka too faasia na wane aai gi. Ma urinae, nau ku dooria molu ka too faasia na haulaa ana fafurongo ta iimola aai. ³ Sulia nau ku manata a'abo sulia gamu, aata muka manata mamana ana faatolomailaa teni tooa aai gi ma na rakedianalaa gamu fuana a Christ ka lafu, iilingia ni Eve baa ua na mai e manata mamana ana sugelaa na loi, ma ka oote nia ana na kwaieresia a God. ⁴ Nau ku manata a'abo ani gamu, sulia ali'ali muka manata mamana

ana na faatolomaia na ete faasia na faatolomaia gemelu. Sulia lea ta iimola lea kou seenaa siamolu ma nia ka ainitalo ana faarongolaa e'ete sulia Jesus, gomolu ka manata mana go amolu ana. Ma gomolu ka maabe uria ngalilana na aanoedoo na e ete faasia na Aanoedoo Aabu na mu ngalia ana si kada gemelu ainitalo ana.

⁵ Haia, ma na tooa gi na gera lea kou siagamu ma gera haea gera na aposol baita gi, nau kusi manata go hasa gera baita liufi nau. ⁶ Sui boro ana langi kusi haitamana faarailaa diana, nau ku haitamana doo oro gi ana Faarongolaa Diana. Gomolu molu haitamana na doo nae, sulia gemelu melu faatolomai gamu ana si kada oro gi.

⁷ Ana si kada ku ainitalo ana Faarongolaa Diana a God fuamolu, nau langi kusi gani gomolu uria ta folilaa, tesi mige malefo boro ka langi go. Ma ana si kada nau ku too siagamu, nau ku faato'ou nau eeri gomolu ka ngalia initooa. Utaa, gomolu ka manata hasa nau ku iili ta'a urinae? ⁸ Ana si kada nau ku faatolomai gomolu ana, teni tooa na da manata mamana la fera aai gi ana naa gera foli nau. Nia naa, nau ku ngalia na doo gi faasida, eeri kuka adomi gomolu. ⁹ Ma ana si kada ku too fai gomolu ana, lea ku dooria si malefo, nau langi kusi gani gomolu go uria. Ma na waihaasi gi ana na gera lea mai faasia Masedonia ana naa gera falea taa gi na nau ku doorida. Haia, ma iilingia nau ku iilia sui naa, tara nau kuka iilia lau, sulia tara nau langi kusi gani gomolu uria tesi doo. ¹⁰ Ma sulia si doo naa na nau ku bae rereba sulia. Haia, si doo naa e afetai ka oolisi ana tesi kada, sulia tara nau kusi ngalia tesi malefo faasia ta iimola la lolofaa loulou naa i Gris. Na doo naa nia mamana iilingia laugo na baelana Christ nia mamana. ¹¹ Boro molu manata garo hasa nau kusi ngalia malefo faasi gomolu sulia langi kusi rakediana fuagamu. Sui a God e

haitamana naa nau ku rakediana asiana fuagamu.

¹² Nau tara kuka tasa dongaa ana malutaa nae, eeri na tooa na gera haea gera aposol langi gera si bobola fai nia haelana na raolaa gera e diana iilingia na raolaa gemelu. ¹³ Gera haea go ada gera na aposol gi, sui gera langi lau na aposol mamana a Christ gi. Gera suge gomolu ana raolaa gera gi, haia molu ka manata hasa gera na aposol gi. ¹⁴ Haia, ma ni nau langi kusi kwele go ana si doo naa, sulia a Satan boro, nia haitamana ka oolisi eeri ka aada mala ensel a God. ¹⁵ Nia naa, langi golu si kwele lea na tooa rao a Satan gi laugo gera ka aadea ani gera i talada iilingia tooa rao o'olo a God gi. Haia, tara gera ka ngalia na kwakwaelaa baita iilingia bobola fai gera sulia na aade ta'alaalaa gera gi.

Na nonifilaa Paul sulia nia na aposol.

¹⁶ Haia, tara ku haea lau nia bobola ta iimola si manata haea nau wane ooewanea. Sui boro ana lea so molu ka manata hasa nau ku ooewanea, muka gwaromaabe amolu ana si kada nau ku tango nau ana si kada kukuru. ¹⁷ Nau ku haitamana si taa naa nau ku haea fuamolu langi lau doo a Lord e dooria kuka haea. Ma ana si kada ku bae rereba urinae, nau ku iilingia ta wane ooewanea. ¹⁸ Ma sulia tooa oro gi gera bae rereba sulia raolaa gera gi la molaagali naa, nia diana go ana fuana nau laugo kuka bae tango nau sulia na raoa nau gi. ¹⁹ Ma sulia gomolu molu manata hasa molu haitamadoo asianaa, molu ka maabe uria rongolana baelana iimola ooewanea gi. ²⁰ Ma lea ta iimola ka oodu gomolu, ma lea ta iimola ka ngalia na doo gomolu gi, ma lea ta iimola ka suge gomolu, ma lea ta iimola ka lafe, ma lea ta iimola ka faa'ida gomolu, gomolu ka faalamainia go amolu. ²¹ Haia, gemelu melu si iili urinae fuamolu. Utaa, gomolu ka

manata hasa gemelu melu momou, sulia melu kasi iili urinae fuamolou?

Haia, nau tara kuka bae iilingia ta wane ooewanea, sulia nau ku noni rara'a uria tangolagu i talagu sulia na doo gi teni tooa aai gi da lafe sulia. ²² Haia, gera haea gera tooa i Jiu. Haia, ma ni nau laugo, nau na Jiu. Ma gera haea gera kwalafaa Israel fai nia Abraham. Haia, ma ni nau laugo, nau na wane ana kwalafaa Israel fai nia Abraham. ²³ Sui boroi ana nau ku haitamana na baelaa nau ka iilingia na baelana wane ooewanea, nau ku tasa dongaa ana. Gera haea gera tooa rao a Christ gi. Sui taa, ni nau naa na wane rao diana liufida fuana a Christ. Sulia nau ku rao rigita liufida, ma da aalu nau lao beu ni kanilaa ana si kada oro gi liufida, ma da rabusi nau ana si kada oro gi liufida, ma garangi kuka mae ana si kada oro gi liufida. ²⁴ Lima si kada na wane baita gera Jiu gi da rabusi nau ana oolu aakwala ma sikwa mae rabulaa. ²⁵ Ma oolu si kada na wane baita gera Rom da rabusi nau. Ma ana tee si kada, teni tooa da iiliili uria haungilagu ana uilagu ana fou gi. Ma oolu si kada na faka na ku lea ana gi daka kuruu fai nau, ma ana tee si kada nau ku too la aasi sulia tefe rodo ma tefe hatu. ²⁶ Ma ana liulagu oro gi, nau ku daotoona afetailaa oro gi ana kafo busu gi, ma ana tooa bebeli gi, ma sulia na tooa Jiu gi ma na tooa maadiu gi na gera maalimaea nau gi. Ma nau ku daotoona afetailaa la fera baita gi ma la aanogwou, ma la aasi laugo. Ma teni si kada na tooa na da haea gera ruana nau gi, gera falea laugo na afetailaa baita gi fuagu. ²⁷ Nau kuka rao rigita asianaa, ma teni fe rodo langi kusi teo. Ma teni si kada nau kusi too ana fanga ma langi gwoulaa. Ma ana si kada oro gi e langi ta luma uria toolaa, ma na maku fai nia na fanga nau ka kukuru asianaa. ²⁸ Langi lau na doo nae gi go ana, sulia ana fe dani gi sui go ku too ana afetailaa sulia ku manata a'abo

sulia na soefaataia gi sui. ²⁹ Ma lea ta iimola na e manata mamana e daotoona afetailaa sulia na iilitooa baita, nau ku too ana afetailaa laugo, sulia ku manata a'abo ani nia. Ma lea ta iimola ka aade ta'a, nau ku liobukonu.

³⁰ Lea nia bobola fuana kuka tango nau, nau ku tango nau sulia na doo gi na e faatania nau ta wane makeso. ³¹ A God na Maa nia a Lord Jesus, nia e haitamana taa naa nau ku haea nia mamana. Nau ku dooria tooa gi sui daka baelafea a God too ka tau. ³² Ana si kada nau ku too i Damaskus, na wane na Aretas na Aofia e aadafilia uria baitalana maefera nae, nia ka oodua wane ana oomea gi haea gera ka folo usia na mae hagua gi ana maefera nae, eeri gera ka dumuli nau ana si kada nau ku haga i maa. ³³ Haia, ma teni tooa gera adomi nau, gera ka aalu nau laona koko baita, ma gera ka sifolangai nau ana maa folo sulia na oogua ana fera nae i maa, ma nau kuka tafi.

Na doo gi a God e faatania fuana a Paul.

12

¹ Nau ku dooria kuka tasa dongaa ana tangolagu, sui boroi ana langi tesi doo diana si dao mai ana. Haia, nau ku bae sulia na doo gi a Lord e faatania fuagu. ² Nau ku haitamana tee wane e manata mamana ana a Christ, ma aakwala ma fai fe ngali e sui naa, a God e ngali nia uria si gula i langi na e fane asianaa. (Haia, nau ku lalafusia boro na nonina laugo oto naa e dao i seenae, langi a God go ana e faatania si doo naa fuana, sulia taifilia a God naa e haitamana.) ³⁻⁴ Haia, nau ku haea lau, nau ku haitamana go agu a God e ngalia na wane nae uria i langi. (Ma nau kusi haitamana boro na nonina ka dao laugo seenae oto, langi a God go ana e faatania fuana, sulia taifilia a God naa e haitamana.) Haia, ma ana si kada na wane nae e too i langi, nia ka rongoa na doo gi na afetai iimola gi gera ka haea ana ta baelaa

la molaagali naa, ma nia aabu laugo fuana gia ka bae sulia. ⁵ Nia naa, nau ku tango nau sulia na wane nae, ma langi kusi tango nau sulia na doo aai oro gi. Sulia na doo gi go na tara nau ku tango nau sulia naa na doo gi na e faatainia hasa nau wane ku makeso. ⁶ Ma lea nau ku dooria tango nau, langi kusi iilingia ta wane ooewanea, sulia na baelagu e mamana. Haia, nau langi kusi tango nau, sulia langi kusi dooria tooa gi gera ka manata hasa nau na wane baita liufia na manatalada suli nau sulia na doo gi ku iilida na gera ka rikia ma na doo gi ku haeda na gera ka rongoa.

⁷ Haia, a God e falea na mataia fuagu haia kuka langi si tango nau sulia na doo diana oro gi na ku rikida i langi. Ma na mataia naa, Satan naa e iilia haia ka faafii nau eeri kusi lafe. ⁸ Ma oolu si kada na nau ku fooma fuana a Lord kuka ii ani nia haia ka lafua. ⁹ Sui, nia e oolisi nau ka bae urii, <<Na rakedianalaa nau taifilia, nia na doo na oe o dooria. Sulia lea oe o makeso, na mamanaa nau uria adomilamulaa tara baita ka tasa.>> Sulia si doo naa, nau ku eele asianaa, sulia na makesolaa nau, haia na mamanaa a Christ ka adomi nau. ¹⁰ Nau ku eele go agu faafia na afetailaa nau gi sulia a Christ. Ma diana go ana lea nau ku too ana makesolaa, ma gera ka bae ta'a fuagu fai nia na iinokesilaa na nau ku liu ana. Sulia si kada ku makeso, a Christ ka faarigita nau.

Manata a'abolaa Paul fuagera tooa i Korint.

¹¹ Haia, na baelaa nau nae gi nae e iilingia na baelaa ta wane ooewanea. Ma ni gomolu na molu aadea nau ku bae urinae. Gomolu na ana na e diana fuana molu ka baelafe go amolu ani nau. Sulia sui boro ana lea so nau na wane to'ou asianaa, na tooa baa seenaa siamolulua da haea gera aposol gi, langi gera ka baita liufi nau. ¹² Ana si kada nau ku rao i matanga molu ana gwaromaabelaa, a God ka iilia na

doo kwaibalatana oro gi ani nau. Ma na doo nae gi nia faamamana nau ta wane aposol mamana. ¹³ Na doo gi ku iilia fuagamu, nia iilingia na doo gi nau ku iilia fuana soefaataia gi sui. Tee doo na kasi iilingia na doo gi ku iilia ana fera aai gi: nau kusi gani gomolu uria adomilagu ana si malefo. Ma lea gomolu manata nau ku iili ta'a ani gomolu urinae, nau ku gania kwaimanatailaa ana si kada nae eeri muka manata luke nau.

¹⁴ Haia, nau ku aade aagau naa uria daotooolamolulaa ooluna si kada. Ma tara ka iilingia laugo i nao, sulia langi kusi gania tesi malefo faasi gomolu. Sulia nau langi kusi dooria go na malefo gomolu gi, na doo ku dooria naa naa haia molu ka rakediana fuagu. I nau ku iilingia ta maa fuamolulua, sulia nau ku adomi gamu uria manata mamanalaa ana a Christ. Ma e langi si bobola hai na wela gi gera ka fale malefo fuana maa gera, ma e diana fuana maa ka fale malefo fuana wela nia gi. ¹⁵ Ma boro ana lea nau ku falea na doo nau gi sui fai nau i talagu laugo uria adomilamolulua, nau ku eele go agu. Utaa, tara na rakedianalaa gomolu fuagu ka to'ou go ana, sulia nau ku rakediana baita fuamolulua?

¹⁶ Haia, gomolu haitamana nau langi kusi falea ta afetailaa fuagamu. Sui na maalimaea nau gi da haea urii, <<A Paul too ana tesi manata haufini uria sugelagolulua.>> ¹⁷ Ma gomolu haitamana na baelaa nae langi si mamana. Ma langi kusi iilia ta doo ta'a fuagamu ana na wane gi na ku ooduda kou siagamu. ¹⁸ Nau ku ii ana Titus haia ka lea kou siamolulua, ma nau ku oodua kou tee waihaasi lau fai nia. Ma gomolu haitama mamana a Titus kasi iili ta'a go fuagamu. Ma gomolu haitamana a Titus fai nau, mere iilia na doo gi e bobola ma ka o'olo sui go.

¹⁹ Boro na manatalaa molu, molu manata hasa taa naa nau ku haea fuagamu, nau ku dooria haia molu ka haitamana gemelu langi melu si

iilia go ta garolaa. Haia, na man-atagu e langi si urinae. Sulia God e haitamana na taa na melu haea, nia lea sulia na taa naa a Christ e dooria melu ka haea. Oote ruana diana gi ae, na doo gi sui na gemelu iilia, gemelu iilia uria adomilagamulaa. ²⁰ Nau ku manata a'abo, aata ana si kada nau ku lea kou ana, nau ku rikia na aabulolaa gamu ka ete faasia na taa naa ku dooria. Ma lea nia urinae, nau tara ku iilia laugo tesi doo na langi molu si dooria. Sulia boro teni iimola seenaa gera oolisuusuu fai nia kwaifiilaa. Ma tara nau ku rikia boro na tooa rakehasu ma na tooa na da dooria go ada na doo gi fuagera. Ma tara nau ku rongoa boro na baelaa ta'a gi ma na uunuunua sulia na tooa aai gi. Ma tara nau ku daotoona boro na tooa lafe ma na maluta na e langi si o'olo. ²¹ Ma nau ku mou, sulia si kada nau ku lea lau mai, tara a God ka aadea nau ku ida suli gomolu. Ma tara kuka aangii sulia na tooa oro ani gomolu gera aade ta'a gi ma e langi gera si oolitai manata faasia na ooeoelaa gera gi.

Na baelaa i'isi gi.

13

¹ Haia, ooula si kada tara nau ku dao kou siagamuu naa. Na Kekedelaa Aabu baa e haea, <<Langi musii ketoa ta iimola lelea muka rongoa ta roo iimola ma langi ta oolu iimola gi na e feengia.>> Haia, nia naa na malutaa na tara nau ku roosulia ana si kada kuka dao kou. ² Ma nau ku haea tee si doo lau fuagamuu nae, ma fuana na tooa gi ani gamu na aabulolada e ta'a. Ana ruana si kada ku lea mai, nau ku haea fuagamuu, ma nau tara kuka kekede laugo ana si kada nae. Ana si kada kuka dao mai ana siagamuu, e langi ta iimola na e aade ta'a ka tafi faasia na kwakwaelaa nau fuana. ³ Ana si kada nae, tara molu ka haitama diana ana a Christ naa e falea baelaa fuagu eeri kuka bae ana. Ma ana si kada nia ka iilia ta doo fuagamuu, nia kasi makeso. Ma lau ana,

nia ka faatainia na mamanaa baita fuagamuu. ⁴ Sulia sui boroii ana a Christ aada mala nia langi si too ana ta mamanaa kada gera fotoia fafona airarafolo, nia ka tatae faasia na maea sulia na mamanaa baita a God. Ma gemelu laugo melu aada mala melu si too go ana ta mamanaa, sulia gemelu too ana afetailaa oro gi sulia na fiiimamanalaa gemelu gi ana a Christ. Sui ana si kada gemelu lea kou siagamuu, tara gemelu ka too ana mamanaa baita a God sulia a Christ.

⁵ Diana fuana gomolu ka manata sulia na mouria gomolu gi, eeri molu ka haitamana lea na aabulolaa gamu ka bobola fuana tooa na da manata mamana ana a Christ, ma e langi. Gomolu haitamana go a Jesus Christ e too la mourilamoluu. Ma lea langi nia si too la mourilamoluu, na fiiimamanalaa gomolu e langi si mamana. ⁶ Nau ku dooria molu ka haitamana na fiiimamanalaa gemelu e mamana. ⁷ Ma melu ka fooma fuana God hai ka langi ta aabulo ta'alaai matanga molu. Ma langi melu si fooma go amelu urinae haia na tooa gi daka riki haitamana na raolaa gemelu ka diana, ma haia gomolu ka iilia na doo o'olo, boroii ana teni tooa da manata ada hasa na raolaa gemelu ka tatagwai go ana. ⁸ Sulia gemelu bobola go amelu uria adomilana na Faarongolaa Diana, ma e langi melu si bobola uria labasilana na Faarongolaa Diana. ⁹ Ma boroii ana teni tooa gera manata hasa na raolaa gemelu kasi diana, lea na gemelu adomi gomolu eeri na fiiimamanalaa gomolu ka rigita, gemelu ka eele asianaa. Ma gemelu fooma hai na aabulolamoluu ka o'olo teefou. ¹⁰ Nia naa aadea nau ku kekede na doo nae gi ana si kada ku too tau ua kou faasi gomolu. Nau ku iilia, eeri ana si kada nau ku too i seenaa siagamuu, nau tara kusi ngatafi gamu ana na mamanaa na a Lord e falea fuagu. Nia e falea na mamanaa nae fuagu haia kuka adomi gamu, ma e langi lau uria labasilagamulaa.

¹¹ Haia, oote waihaasi gi ae, na doo naa gi go ana nau ku haea fuamoluu.

Muka hasi uria o'oloa, ma muka fafurongoa na doo gi nau ku kekedeana kou fuagamu, ma muka too ana tesi manata, ma muka too kwaimaani. Ma a God na e rakediana fuaga ma ka falea fanualama, tara nia ka too fai gamu.

¹² Haia, molu faatania na rakedianaalaa gomolu gi fuamolu kwailiu ana si kada muka riki gomolu kwailiu.

Na tooa a God gi sui gera falea na baelaa diana gera gi fuamolu.

¹³⁻¹⁴ Ma nau ku fooa eeri a Lord Jesus Christ fai nia na Maa nia a God ka rakediana fuamolu, ma eeri na Aanoedoo Aabu ka too fai gamu sui.

KEKEDEA FAASIA A PAUL FUANA NA SOEFAATAIA GI I GALESIA

¹⁻² Faasia Paul, fuana soefaataia gi la lolofaa i Galesia, ma faasia na bare waihaasina gi na da too fai nau i seegi. I nau naa ta aposol. E langi ta iimola kasi aadafili nau uria si raa naa. A Jesus Christ ana fai nia a God na Maa na e tatae nia faasia na maea, daaro ana naa daaro fili nau eeri kuka aposol.

³ Nau ku fooma eeri a God na Maa gia fai nia a Jesus Christ a Lord ka faadiana gamu ma ka falea laugo na fanualama fuagamu.

⁴ A Christ e roosulia na kwaidooria a God na Maa gia, ma ka kwaisuusi ani nia i talana uria na ta'ala'ala gia gi eeri ka luke gia faasia na ta'ala'ala oro gi na e too la molaagali ana si kada nae. ⁵ Si taloa fuana God ka too ka tau! Amen.

Tee Faarongolaa Diana go.

⁶ I nau ku kwele ana si doo na mu iilia, sulia e langi si tau go muka sigi naa faasia a God na e aadafili gamu ana na rakedianalaa a Christ, ma muka manata mamana agamu ana ta faarongolaa ete lau na teni wane gi da alangia ana Faarongolaa Diana. ⁷ Haia, ma langi lau ta faarongolaa ete lau. Teni tooa gi go da faamanata a'abo ani gamu ma gera iiliili uria bulasilana na Faarongolaa Diana sulia a Christ. ⁸ Ma sui boroi ana lea so ni gia ma langi ta ensel faasia i langi so ka ainitalongai ana fuagamu ta faarongolaa na e ete faasia taa naa melu ainitalongai sui fuagamu, e bobola go daka keto maelia. ⁹ Iilingia baa melu haea sui na mai i nao, i nau ku haea naa lau nae: Lea ta wane ka ainitalongainia fuagamu ta faarongolaa na e ete faasia na taa naa mu manata mamana ana sui naa, tara daka keto maelia.

¹⁰ Nau ku baea na doo naa, sulia nau kusi hasi uria na iimola gi gera

ka eele suli nau, langi go. Ma nau ku dooria agu a God ana na ka eele suli nau. Lea nau ku iiliili uria na iimola gi gera ka doori nau, nau langi lau wane raa nia Christ.

God e aadafilia a Paul.

¹¹ Oote waihaasi ae, nau ku haea fuagamu, na Faarongolaa Diana na ku ainitalo ana e langi lau na doo e hafali mai faasia na iimola gi. ¹² I nau langi kusi ngalia go faasia ta wane, ma ta iimola laugo si faatolomai nau go ana. A Jesus Christ ana na e faatai nia fuagu.

¹³ I gamu mu rongoa sui naa sulia na toolagu mai i nao si kada ku foasia ua a God iilingia na Jiu gi da iilia, ma kuka iinokesia asianaa na soefaataia a God ma kuka iiliili asianaa uria tagalangailana. ¹⁴ Si kada nau ku daraa ua, ana orolana na tooa Jiu gi na da daraa fai nau, nau ku liufida ana roolaa sulia na faatolomaia sulia na soefaataia gami Jiu gi ma sulia na malutana koo gami gi.

¹⁵ Sui boroi ana urinae, a God e rakediana ani nau ma ka aadafili nau suifetei nau kufi futa, ma ka soe nau uria raolaa fuana. ¹⁶ Ma a God e faatainia na Wela nia fuagu haia kuka ainitalongainia na Faarongolaa Diana suli nia fuana tooa maadiu gi. Ma si kada a God e faatainia na Wela nia fuagu, nau kusi lea sia ta wane hai ka faatolomai nau. ¹⁷ Ma langi kusi lea laugo uria Jerusalem uria na faarailaa fai nia na wane gi na da aposol ua i nao ani nau. Nau ku lea agu fui i Arabia, sui kuka ooli agu mai uria i Damaskus. ¹⁸ Haia, buira oolu fe ngali sui, nau kufi lea uri Jerusalem uria na faarailaa fai nia a Peter, ma kuka too siana sulia na aakwala fe dani ma lima fe dani. ¹⁹ Ma kuka faarai laugo fai nia a James na haasina Lord, ma e langi kusi rikia ta aposol aai lau.

²⁰ Ma na doo naa gi sui ku kedea kou fuagamu naa na doo mamana gi teefou. A God e haitamana nau kusi suge.

²¹ I buri, nau ku lea agu fuana teni maefera i Siria ma i Silisia. ²² Ana si kadamanga nae, na tooa lao soefaataia a Christ gi i Judea langi dasi haitamagu go. ²³ Gera haitamana go ada na uunua na teni wane urii, <<Na wane baa lea doo ka iinokesi gia i nao ma ka iliili uria labasilana na soefaataia a Christ, haia si kada naa nia ka ainitalo naa sulia a Christ eeri na tooa gi da manata mamana ana.>> ²⁴ Ma gera ka baelafea a God faafia taa gi na e iilida suli nau.

Paul fai nia na oote aposol gi.

2

¹ I buira aakwala fe ngali ma fai fe ngali, nau kufi ooli lau fui Jerusalem fai nia a Banabas, ma kuka talaia a Titus laugo fai gemere. ² I nau ku lea sulia a God e faatai fuagu eeri kuka lea. Ma ana si kada ku bae oofu fai nia na wane baita gi go, nau ku bae talamatainia na Faarongolaa Diana na ku faatolomai nia fuagamu na tooa maadiu gi. Sulia e langi si diana si raoa na ku rao sui na mai ana lea dao ana si kada nae ka tatagwai. ³ A Titus na wane na e too fai nau, dasi suungai nia go uria na ole-marikolaa boro i ana nia na wane i Grik. ⁴ Sui, teni wane na gera kwaiilifai na da haea gera manata mamana, gera ka dooria ada nia ka ole-mariko. Na wane nae gi da lea mai uria rikilana hasa gemelu melu roosulia na kwaieresia a Moses gi ma e langi. Gera ka dooria aalu gemelu uria na wane rao o'oni ana kwaieresia gi. Sui, gia haitamana naa na kwaieresia nae gi langi kasi baita usi gia, sulia ana si kada gia manata mamana ana a Christ Jesus, nia ka luke gia naa faasia na kwaieresia nae gi. ⁵ Haia, melu si kwaiialafaafi go na wane susuge nae gi ana tesi kadamanga kukuru boro i, sulia langi melu si dooria gera ka labasia na mamanaa na Faarongolaa Diana na gamu manata mamana ana.

⁶ Ma na wane baita nae gi i Jerusalem, langi gera kasi haea go

tesi manata faalu fuagu. Nau ku alangida ana <<wane baita gi>>, sulia na tooa gi da haea gera naa na wane kwaitalai gi. Sui, i nau kusi manata e'ete go i matangana wane baita gi ma na wane to'ou, sulia a God langi kasi eefa go ana fuana tooa gi. ⁷ Ma na wane baita nae gi, tesi doo na da tala rikia ada naa a God e falea na raoa naa fuagu uria na ainitalolaa ana fuagamu tooa maadiu gi, iilingia laugo na e falea fuana a Peter si raoa uria na ainitalolaa ana fuagera Jiu gi. ⁸ Sulia a God e aalu nau kuka aposol fuagamu tooa maadiu gi, iilingia laugo nia aalua a Peter ka aposol fuagera tooa i Jiu gi. ⁹ A James ma a Peter fai nia a John na wane naonao gi, gera aada haitamana a God e falea si tofungae raoa naa fuagu uria ainitalongailana fuagamu tooa maadiu gi. Nia na aadea daalu ka dau ana aba aalo gemere a Banabas, hai ka faatainia gemelu aalafaafia haia mere ka rao i matanga gamu tooa maadiu gi ma i daalu ka rao i matangada tooa i Jiu gi. ¹⁰ Ma tee si doo go na daalu dooria mere ka manatatoona na adomilana na tooa siofaa gi laona soefaataia i Jerusalem. Haia, si doo nae nau ku noni hahala asianaa uria na iililanalaa.

A Paul e ngatafia a Peter.

¹¹ Ana si kada a Peter e dao ana i Antiok, nau kuka bae susuala fuana i matangana tooa oro na da manata mamana, sulia nia e garo asianaa. ¹² Si kada a Peter e dao ana, nia ka fanga go ana fai gera tooa maadiu gi. Sui si kada teni wane na a James e ooduda mai da dao i seenae, a Peter ka langi si fanga naa fai gera tooa maadiu gi, sulia nia e mou ana bali tooa gi na da dooria na ole-marikolaa. ¹³ Ma na bare waihaasina ana Jiu gi laugo, si kada gera rikia a Peter e iili urinae, gera ka mou iilingia a Peter, ma gera ka oote gera laugo uria fangalaa fai gera tooa maadiu gi. Ma a Banabas

boroi ka iili naa laugo sulida. ¹⁴ Sui ana si kada nae, nau ku rikia gera garo sulia langi dasi roosulia na mamanaa ana Faarongolaa Diana. Ma nau kuka bae urii fuana a Peter matanga daalu sui, <<Ni oe na wane i Jiu, sui oko lugasia amu na malutana tooa i Jiu gi, ma oko too amu mala ta wane maadiu. Haia, e utaa naa oko iili uria suungailana tooa maadiu gi uria na roolaa sulia na malutana tooa i Jiu gi?>>

Jiu fai nia tooa maadiu gi da mouri i sulia manata mamanalaa.

¹⁵ Nia e mamana i gami mi futa mai faasia na Jiu gi ma langi gami na tooa maadiu gi na gera Jiu da alangida ana tooa fualangaa. ¹⁶ Haia, ma gia haitamana na iimola haitamana ka olosia na toolana fai nia a God ana manata mamanalaa nia ana Jesus Christ, ma langi lau ana na roosulilana na kwaieresia a Moses gi. Teni tooa ani gami Jiu, mi manata mamana ana a Christ Jesus eeri mika o'olo i maana a God. Haia, a God e aalu o'olo ani gami langi lau sulia na roosulilaa gami ana kwaieresia gi, ma sulia na manata mamanalaa gami ana Christ. Sulia na raoa ana na kwaieresia gi e afetai ka aalua ta wane ka o'olo i maana a God. ¹⁷ I gami na Jiu gi, lea gami ka o'olo i maana a God sulia na manata mamanaa gami ana a Christ, tooa gi sui da haitamana mi fualangaa i nao iilingia na tooa maadiu gi. Sui langi musi manata hasa a Christ naa e ngalia mai na fualangaa. Langi asianaa! ¹⁸ Haia, lea nau kuka ooli uria roolaa lau sulia na kwaieresia gi na ku lugasia, nau ku faatainia nau na wane fuana oilana kwaieresia gi go ana. ¹⁹ Haia, i bali ana kwaieresia gi, nau iilingia ku mae naa, sulia na kwaieresia nae gi e langi kasi baita usi nau. Na kwaieresia nae gi e haungi nau eeri kuka mouri lau bali a God. ²⁰ I aena naa na, iilingia nau ku mae naa fai nia a Christ i fafona airarafolo, ma nau langi kusi mouri. A Christ ana na e mouri i lalo ani nau. Na mouria

naa ku too ana si kada naa, ku mouri ana na manata mamanaa nau ana na Wela nia a God. Nia e rakediana fuagu, ma ka mae eeri ka faamouri nau. ²¹ Afetai kuka oote nau ana si falea nia a God. Haia, lea so ta wane e o'olo fai nia a God sulia na kwaieresia gi, e faatainia a Christ e mae tatagwai go ana.

Na roolaa sulia na kwaieresia gi ma langi fimamanalaa.

3

¹ Tooa i Galesia ae, gamu mu nue! Nia iilingia ta wane e dorea na manatalaa gamu. Sulia i nau ku talamatainia sui naa fuagamu na maelana a Jesus Christ i fafona airarafolo. ² Mu bae oolisi nau fasi: I gamu mu ngalia na Aanoedoo Aabu a God ana roolaa sulia na Kwaieresia gi faasia a Moses langi ana rongolana na Faarongolaa Diana ma na manata mamanalaa ana? I gamu mu ngalia na Aanoedoo Aabu ana si kada mu manata mamana ana na Faarongolaa Diana. ³ Uria taa na muka nue asianaa? Gamu mu hafali o'ololaa ana Aanoedoo a God baa, sui muka manata agamu uria na faa'oloo lau na mourilaa gamu gi ana rigita gamu i talagamu? Afetai! ⁴ Si doo oro diana baa gi mu ngalida sui naa ka lea tatagwai go ana? Nau ku manata hasa e langi tatagwai go ana. ⁵ Taa naa aadea a God ka falea na Aanoedoo Aabu fuagamu ma ka iilia doo kwaibalatana gi i matangamiu? Sulia muka rongoa na Faarongolaa Diana ma muka manata mamana ana. Langi lau sulia mu iilia doo gi na Kwaieresia gi e haea.

⁶ Haia, mu manata fasi sulia a Abraham, na Kekedelaa Aabu e bae urii, <<Ni nia e manata mamana ana a God, ma a God ka aalafaafi nia e o'olo sulia na fimamanalaa nia.>> ⁷ Muka haitamana so ni tei na e manata mamana ana a God, i nia na kwalafaa ana aebara a Abraham naa. ⁸ Na Kekedelaa Aabu e haea ua go mai tara a God e aalua tooa maadiu gi ka o'olo fuana ana fimamanalaa. I aena naa na Kekedelaa

Aabu ka faarongo ana Faarongolaa Diana fuana a Abraham ka urii, <<A God e haia, tara kuka faadianaa na iimola gi sui suli oe.>> ⁹ Haia, a Abraham e manata mamana, ma a God ka faadiana nia. Urinae laugo, ni tei gera na da fimmamana, a God ka faadianaa iilingia a Abraham.

¹⁰ Haia, ni tei gera na da manata hasa a God e aalafaafida da o'olo sulia da roosulia na kwaieresia gi, tara gera ka ngalia na kwakwaea faasia a God. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Ni tei gera na langi dasi roosulia tarau na kwaieresia gi sui, tara gera ka ngalia kwakwaea faasia a God.>> ¹¹ Haia, nia folaa asianaa na e langi ta wane kasi o'olo fuana a God ana na kwaieresia gi, sulia na Kekedelaa Aabu e bae lau urii, <<Ni tei gera na da o'olo sulia na fimmamanalaa, tara gera ka mouri.>> ¹² Haia, na tala sulia na fimmamana e ete asianaa faasia na tala sulia na kwaieresia gi. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea urii, <<Lea ta wane e iili sulia na doo gi sui na kwaieresia gi e haea, tara nia ka mouri.>>

¹³ Haia, na kwakwaea na e ita mai faasia na kwaieresia gi, a Christ e lafua naa faasi gia, ma ka ngalia fuana i talana. Sulia na Kekedelaa Aabu e bae urii, <<Na wane na gera haungia i gwouna ai, nia mae sulia nia e ngalia na kwakwaea a God.>> ¹⁴ A Christ e oolisi gia uria ngalia na kwakwaelaa nae, eeri gamu na tooa maadiu gi tara gamu ka ngalia na doo diana gi na a God e bae aalualu na mai ana fuana a Abraham, sulia a Jesus Christ. A Christ e iili urinae, eeri gia ka ngalia laugo na Aanoedoo Aabu na a God e bae aalualu ana fuaga sulia na fimmamanalaa gia.

¹⁵ Bare waihaasina i lalo ana Christ ae, i nau ku bolangainia si bae aalualua na a God e iilia fai nia si doo na gamu haitamana sui naa: Lea so ta roo wane daaro haungainia ta gwalulaa, ma daaro ka bae aalualu ana tesa doo ma daaro ka kedea sui go na hata daaro i fafona si abe doo na da kedea ana

gwalulaa nae, e afetai ta wane ka muusia ma langi ka aalua lau tesa doo faalu ana. ¹⁶ Haia, a God e bae aalualu fai nia a Abraham ma na kwalafaa nia. Na Kekedelaa Aabu e langi kasi haea urii, <<na kwalafaa oe gi>>, na malutana na tooa oro gi. Nia e haea urii, <<na kwalafaa oe>>, na malutana tee wane go, ma i nia naa na a Christ. ¹⁷ Na malutana na baelagu e urii: A God e haungainia na gwalulaa fai nia a Abraham, ma ka aalangai laugo tara ka faamamanaa. Na kwaieresia gi na a Moses e falea go ana ana fai talange ma oolu aakwala fe ngali naa i buira, afetai so ka muusia na gwalulaa na a God e aalangai nia. ¹⁸ Sulia lea so a God e falea na doo diana gi fuaga sulia gia ka roosulia na kwaieresia gi, langi nia kasi falea sulia na bae aalualua nia. Haia, ma sulia na aalangaia nia, nia na aadea a God ka falea si doo diana gi fuana a Abraham.

¹⁹ Utaa naa a God ka falea na kwaieresia gi? A God e falea na kwaieresia gi lau fonea na gwalulaa, eeri ka faatai folaa ana aade ta'ala gi, lea ka dao ana maedani na kwalafaa a Abraham, na a God e bae aalualu ana, ka dao mai ana. A God e oodua na ensel gi eeri gera ka falea na kwaieresia gi fuana a Moses. Haia, a Moses, nia na wane ni ngali baea, sulia nia naa e ngalia mai na kwaieresia gi ma ka falea fuana na tooa gi. ²⁰ Sui si kada a God e bae aalualu ana fuana a Abraham, nia kasi dooria ta wane ni ngali baelaa, sulia nia e iilia na doo nae gi taifili nia ua go.

²¹ E utaa, na kwaieresia gi ka lea folosia na bae aalualua nia a God gi? E langi! Sulia lea so a God e falea ta kwaieresia na e faamouria na tooa gi, na tooa gi daka roosulia ma daka o'olo i maana a God. ²² Sui, na Kekedelaa Aabu e haea na tooa gi sui da dooria aadea doo ta'a gi, ma na kwaidooria gera naa na e suungaida uria aade ta'ala. I aena naa na falelaa na a God e bae aalualu ana fuana na tooa na da

manata mamana ana a Jesus Christ, nia ka falea fuada.

²³ Suifetei na kada ana manata mamananalaa ana Jesus Christ ka dao mai, na kwaieresia gi e binusi gia lea ka dao ana si kada a God ana na ka faatainia na tala faalu sulia na fiimamananalaa ana Christ. ²⁴ Nia na aadea na kwaieresia gi e baita usi gia lelea ka dao ana si kada a Christ e dao mai, eeri gia ka o'olo i maana a God sulia na fiimamananalaa ani nia. ²⁵ Haia, na kwaieresia gi e langi si baita naa usi gia nae, sulia si kada uria fiimamananalaa ana a Christ e nia naa fai gia.

²⁶ Sulia na fiimamananalaa ana Christ Jesus, gamu sui muka aalua na wela a God gi. ²⁷ Ma muka siuabu sui naa haia ka faatainia mu manata mamana ana a Christ, ma nia na aadea na maluta gamu ka iilingia a Christ i talana. ²⁸ Nia naa, e langi tesi doo e'ete i matangana na tooa i Jiu gi ma na tooa maadiu gi, ma na wane gi fai nia na geni gi, ma na tooa rao o'oni gi fai nia tooa na langi ta wane kasi baita ani gera. I gia sui, gia ka too oofu kwailiu sulia gia too ana oofua fai nia a Christ Jesus. ²⁹ Sulia i gamu na tooa nia a Christ, urinae gamu laugo na wela ana kwalafaa a Abraham gi, ma tara muka ngalia si taa gi na a God e bae aalualu ana.

4

¹ Haia, nau ku doori tasa dongaa ana si doo na nau ku bae sulia, na lea ta wane rikidoo e too ana ta wela to'ou, tara ka falea na doo nia gi sui fuana. Haia, si kada na wela nae e to'ou ua, nia iilingia ta wane raoa go ana, sui boroi ana na doo nae gi sui na doo nia gi. ² Si kada nia to'ou ua ana, teni wane na da aadasuli nia ma na doo nia gi ka maasia si kada na maa nia e olea ana. ³ Nia urinae laugo i nao ua ana si kada gia si manata mamana ua ana Christ, gia ka rao fuana aanoodoo ta'a gi na da baita usia molaagali. ⁴ Ma ana si kada na a God e aadafilia sui ka dao na mai, a God ka oodua mai

Wela nia i laona molaagali. Ma nia ka hau ana wane ana futalana mai faasia na geni, ma nia ka roosulia na kwaieresia gera Jiu gi. ⁵ Nia e iili urinae eeri ka lukainia ni tei gera na na kwaieresia gi e baita usida, eeri gia ka aalua wela a God gi.

⁶ Ma a God e faatainia gia naa na wela nia gi ana na falelana mai na Aanoedoo ana Wela nia eeri ka too la mourilaga. Haia, na Aanoedoo nia, nia e aade gia ka fooa urii, <<Maa nau ae, Maa nau ae.>> ⁷ Haia, ni gamu langi lau na tooa rao o'oni gi. Ma ni gamu na wela nia a God gi. Ma sulia ni gamu na wela nia gi naa, tara nia ka falea doo gi sui na nia aalua fuana falelana fuana na wela nia gi.

A Paul e too a'abo fuana tooa i Galesia.

⁸ Ana si kada langi gamu si haitamana ua a God, gamu na tooa ni rao o'oni fuana aanoodoo e'ete gi na langi lau na god gi. ⁹ Haia, ana si kada nae, mu haitamana naa a God--ma langi ku bae urii, a God e haitamamiu naa. Haia, uria taa lau na muka dooria lau ooli burilaa fuana na aanoodoo o'oni gi na da makeso go ada? Ma uria taa na muka doori rao lau fuagera? ¹⁰ Uria taa na muka faabaita asianaa teni maedani gi ma sinali gi ma uunidoo gi ma fe ngali gi? ¹¹ I nau ku manata a'abo asianaa ani gamu, aata si raoa na ku iilida fuana adomilamiulaa ka lea tatagwai go ana nae.

¹² Oote doora ae, nau ku ii ani gamu muka sui faasia na roolaa sulia na kwaieresia gi a Moses iilingi nau ku sui faasia. Sulia nau ku iilingi gamu laugo na tooa maadiu gi ana si kada ku sui faasia na kwaieresia nae gi. Gamu si illia go tesi doo ka garo fuagu ua na mai. ¹³ Gamu muka haitamana laugo si kada baa ku ainitalongainia na Faarongolaa Diana fuagamu totongenao, nau ku matai, ma nia na aadea kuka bobola uria ainitalolaa fuagamu baa. ¹⁴ Ma sui boroi ana ku matai ma ku falea afetailaa baita fuagamu, langi musi

manata ta'a suli nau ma musu oote gamu go ani nau. Ma mu gonitai nau iilingia na mu gonitai nia ta ensel faasia a God. Ma muka gonitai nau iilingia hasa mu gonitainia a Christ Jesus. ¹⁵ Ma ana si kada nae, mu eele asianaa. Nau ku haitamana naa lea bobola fuagamu, muka maabe uria lafulana na maamiu ma falelaa fuagu uria na adomilagu. Haia, ma uria taa na muka oote gamu ani nau si kada nae? ¹⁶ Na doo mamana na ku haeda fuagamu na e aadea muka maalimaea ani nau nae?

¹⁷ Ma na tooa aai baa gi na da doori oolisia na Faarongolaa Diana, da haitamana iili diana fuagamu, sui na kwaidoorilaa gera e langi si diana go. Tesi doo na gera dooria naa na tookitalamiulaa faasi nau eeri gera naa go ana na gamu kwaimaani ana. ¹⁸ Haia, nia diana fuana muka kwaimaani fuana tooa kwailiu lea so si aadelaa e diana. Nia e mamana, ma e langi lau ana si kada ku too ana fai gamu. ¹⁹ Oote wela nau gi ae, lea ta geni e garangi faafuta wela nia, nia e fii asianaa. Urinae laugo na manatagu e fii suli gamu lelea ka dao ana fe dani na maluta gamu ka iilingia a Christ i talana. ²⁰ Ana si kada nae, nau ku hasi asianaa uria na toolaa fai gamu, haia kuka oolisia na baelagu fuamoluu. Si kadamanga naa i nau ku manata a'abo asianaa suli gamu, ma nia naa e aadea kuka kekede urinaa.

A Paul e bae sulia ni Haga fai nia ni Sara.

²¹ I nau ku ledia fasi tei agamu na mu doori roolaa sulia na kwaieresia gi, i gamu mu haitamana diana na ana taa gi na kwaieresia gi e haea? ²² Na kwaieresia gi e haea a Abraham e too ana roo wela wane. Ta wela e futa ana geni ni rao o'oni ma ta wela aai ka futa ana geni e langi kasi rao o'oni sulia nia na afe a Abraham. ²³ Na wela na e futa ana geni raa e futa iilingia go ana na wela gi sui go ana. Ma na wela na e futa ana na geni na e langi si rao, e futa sulia na aalangaia na a God e

iilia fai nia a Abraham. ²⁴ Haia, na doo nae gi e iilingia na mamalafooa, sulia na roo geni naa gi, da iilingia roo si tala uria aalulana tooa a God gi. Ni Haga na geni rao, nia iilingia na tala kwali ana kwaieresia gi na a Moses e ngalia si kada nia too i gwouna tolo Saenae. Ma na wela ni Haga gi gera tooa rao gi laugo. ²⁵ Na malutana Haga na tolo Saenae na e too i Arabia. Ma nia iilingia na tooa i Jerusalem, sulia gera too go ada fuana raolaa uria kwaieresia a Moses gi. ²⁶ Haia, ni Sara ka iilingia Jerusalem mai langi. Nia langi kasi rao o'oni, ma ni nia iilingia ni tee gia. ²⁷ Sulia na Kekedelaa Aabu nia bae sulia urii, <<Na geni na mu aba ato ma musu haitamana ua go na filaa ana wela, mu eele ma muka suungi ni eelee amiu. Sulia na geni na aarai nia e tafusia ka too ana wela oro liufia na geni na na aarai nia e too fai nia.>> ²⁸ Haia, oote doora ae, i gamu na wela a God gi sulia na bae aalualua nia, iilingia a Aesak baa e futa ana ni Sara sulia a God e bae aalualu ana fuana a Abraham. ²⁹ Ana si kada nae, na wela ni Haga na e futa mai iilingia na wela gi sui go ana lao molaagali, nia ka iinokesia na wela ni Sara na e futa sulia na mamanaa ana Aanoedoo a God. Ma urinae laugo na tooa na da rao fuana kwaieresia gi da iinokesi gia ana si kada naa. ³⁰ Haia, na Kekedelaa Aabu e bae utaa? Nia e bae urii, <<Oodua kou na geni rao na fai nia na wela nia. Sulia na wela nia na geni raa, e afetai ka ngalia tesi doo ana todadoo faasia na maa daaro, sulia na doo gi sui naa fuana na wela nia na aai e langi si rao.>> ³¹ Oote waihaasi ae, nia urinae, gia na wela nia na geni na e afe ana a Abraham, ma na geni na e rao o'oni ka langi.

Christ e faanonilaa ani gia.

5

¹ A Christ na e faanonilaa gia, eeri gia ka langi si rao naa fuana

kwaieresia gi. Haia, muka too iilingia na tooa gi na da too nonilaa, ma langi lau na tooa ni rao fuana kwaieresia gi.

² Fafurongo fasi! I nau a Paul ku haea fuamiu, lea so mu ole-mariko eeri muka mouru, afetai a Christ ka faamouri gamu naa. ³ Nau ku bae fifi lau fuana ta wane na e faalamainia ka ole-mariko, i nia ka too naa farana na kwaieresia gi sui naa. ⁴ So ni tei ani gamu na e iiliili uria o'olo i maana God ana roolaa sulia na doo gi na kwaieresia gi e haea, tara nia ka tookita nia naa faasia a Christ, ma tara nia ka lugasia naa faasia na rakediana nia a God. ⁵ Haia, ni gia ka kwaimaasia ngado naa a God tara ka olosi gia fai nia, sulia na Aanoedoo Aabu e adomi gia eeri gia ka kwaimaasia ana fiimamanalaa gia. ⁶ Sulia ana si kada gia oofu naa fai nia a Christ Jesus, ma lea ta iimola ani gia ka ole-mariko ma so ka langi, nia langi kasi e'ete go, sulia na ole-marikolaa e langi si baita. Ma na tofungae doo ana na fiimamanalaa ana a Jesus. Ma lea ta wane ka manata mamana ana Jesus, nia ka iilia doo diana gi fuana na tooa gi sulia na rakedianalaa nia.

⁷ I nao ua, fiimamanalaa gamu ana a Christ e diana asianaa. Ni tei na e lui gamu faasia roolaa sulia faatolomaia mamana? Nia aadea utaa ana? ⁸ A God langi na e aade urinae, sulia nia ana e aadafili gamu eeri muka manata mamana ana Christ. ⁹ Na faatolomaia na e langi si mamana e iilingia na iisi na e faafufua na beredi, sulia boroi ana na doo to'ou go ana, nia haitamana aadea doo baita asianaa. ¹⁰ Sui boroi ana, nau ku manata ngado ua ani gamu, sulia ku manata ngado ana a Lord e adomi gamu eeri langi gamu kasi manata mamana ana na faatolomaia susuge gi. Ma ni tei naa e falea na manata a'abolaa fuagamu, nau ku haitamana, tara nia ka ngalia na kwakwaea faasia a God.

¹¹ Haia, oote waihaasi nau gi ae,

lea so ta iimola ka haea i nau ku faatolomai nia fuana tooa gi daka ole-mariko, nia suge go ana. Langi musu manata mamana ana. Sulia lea ku faatolomai urinae, na tooa Jiu gi dasi iinokesi nau ua go ada. Muka haitamana diana laugo gera da rakehasui nau sulia ku bae sulia na maelana a Christ i fafona airarafolo uria faamourilana na tooa gi. ¹² Na iimola gi na da falea manata a'abolaa fuagamu ana faatolomailaa gera sulia na ole-marikolaa, nau ku dooria gera ka tasa dongaa ada ma daka ole muusia ada na latoda i talada!

¹³ Haia, ma ni gamu oote doora ae, a God e aadafili gamu eeri gamu ka too nonilaa faasia na kwaieresia gi. Sui boroi ana gamu ka too nonilaa urinae, langi musu manata hasa diana go ana fuana gamu ka roosulia na kwaidooria ta'a gi ana na noni gamu. Mu rakediana fuagamu kwailiu eeri gamu ka adomi gamu kwailiu. ¹⁴ Sulia na kwaieresia gi sui faasia a Moses da oogua ana tee kwaieresia go ka urii, <<Okorakediana fuana na iimola aefera oe gi iilingia o rakediana fuamu i talamu.>> ¹⁵ Haia, ma lea molu ka iilingia doo momouria kwasi gi ma molu ka firufiru ma molu ka faafi gamu kwailiu, molu aada diana, aata tara molu ka tagalangai gamu kwailiu.

Na Aanoedoo Aabu fai nia na kwaidooria ana noni.

¹⁶ Nau ku bae urii: Lea mu faalamainia na Aanoedoo a God ka talaia na mourilaa gamu gi, tara muka too faasia na kwaidooria ta'a ana noni. ¹⁷ Sulia na kwaidooria ana noni e suusia si taa naa a Aanoedoo Aabu e dooria, ma si taa naa Aanoedoo Aabu e dooria ka suusia laugo si taa na noni e dooria. Na roo si doo naa gi da maalimaea, ma nia faatainia e afetai muka iilia si taa naa mu dooria iililana. ¹⁸ Lea so na Aanoedoo Aabu ka talai gamu, na kwaieresia gi faasia a Moses kasi baita naa faafi gamu.

¹⁹ Gia haitamana na doo gi na da ita mai faasia na kwaidooria ta'a ana noni: Nia na ooea, ma na doo gi na e bilia ana aabulolaga, ²⁰ ma na foosilana nunuidoo, ma na aarulaa. Ma na tooa gi daka maalimae ma daka firu, ma da kwaifii, ma da rakehasu fuagera kwailiu, ma daka hasi uria naonaolaa. Ma gera tookita gera uria bubulutaa gi na e tagala faasia na oofuofua. ²¹ Ma gera dooria ngalilana doo gera iimola ete gi, ma da ooewanea i buira da gwou bubulo, ma da fanga kwere, ma daka aadea laugo doo garo oro urinaa gi. Nau ku bae abo ani gamu iilingia baa ku haea i nao, ni tei gera na da iilia doo naa gi, tara e langi dasi bobola uria ruulaa i laona na Initooa a God.

²² Ma na Aanoedoo Aabu e aadea tooa gi daka rakediana, daka eele mamana, too kwaimaani, too gwaromaabe, iililana na doo diana gi, ma aabulolana uria tooa gi da haitamana daka manata ngado ani gera, ²³ ma na faato'oulaa, ma na daulaa faafia kwaidooria ana noni. Ta kwaieresia langi kasi suusia go na doo nae gi. ²⁴ Ma na tooa gi na gera tooa a Christ Jesus gera haumaelia naa na kwaidooria ta'a gera gi i fafona airarafolo nia a Jesus, ma na kwaidooria ta'a na nonida e langi si bobola uria suusigeralaa uria iililaa ta'a gi. ²⁵ Na Aanoedoo Aabu e falea na mouria faalu fuaga, ma nia naa diana fuana gia ka roosuli nia si kada nia ka talai gia ana toolaa naa. ²⁶ Faasia faabaitalaga i talaga, fai nia faarakehasulaa ani gera kwailiu, langi na kwaifiilaa fuagamu kwailiu.

Adomi gamu kwailiu.

6

¹ Oote dooragu gi ae, lea so ta wane na da daotoona e aade garo, ni tei ani gamu na Aanoedoo Aabu e talaia ka adomia faasia aade ta'ala nia. Oko bae harofai fuana, ma oko suusuli oe laugo lea aata oko iili ta'a laugo amu iilingi nia. ² Haia, muka

adomia ni tei na e too ana tesi afe-tailaa, ma lea so muka aade urinae, tara muka roosulia na kwaieresia na a Christ e falea mai. ³ Lea so ta iimola i talana haea nia ta iimola baita ma nia langi go, tama nia e suge nia go ana i talana nae. ⁴ Gamu sui muka bubu diana sulia na aabulolaa naa i talana, ma ka manata sulia nia e diana ma e langi. Ma lea nia ka diana, e bobola nia ka tango nia i talana. Sui faasia bolangailana tesi raa ana i talana fai nia si raa nia gi na ta wane aai lau e iilida. ⁵ Sulia tara a God ka keto gia uria si taa gi gia ka iilida i talaga.

⁶ Ma si kada ta iimola e faatolomainia na tooa gi ana doo mamana gi sulia a Christ, tara daka falea laugo na kwai'adomilaa fuana na iimola nae e faatolomai gera.

⁷ Muka haitamana doo nae: Afetai so ta wane ka haufinia tesi doo faasia a God. Na iimola ka ngalia laugo doo gi faasia a God sulia na doo gi na nia ka iilida, iilingia na wane ka gonia laugo tesi fufuedoo na e fasida. ⁸ Lea nia e iilia na doo ta'a gi na na nonina e dooria, tara nia ka mae naa. Ma lea nia ka iilia na doo gi na Aanoedoo Aabu e dooria, tara na Aanoedoo Aabu ka falea mouria firi fuana. ⁹ I aena naa na langi gia si makeso uria iililana raa diana gi. Sulia lea langi gia kasi mamalo uria iililana doo diana gi, tara fe dani na a God e filia ka dao mai hai gia ka ngalia kwaiaraa faasia a God. ¹⁰ Haia, ana si kadamanga gi na e bobola fuaga, diana fuana gia ka iili diana fuana tooa sui, ma e tasa naa na fuagera na gia aalua go tee bare wela ana fimamanalaa ana Christ.

Baea isi gi.

¹¹ Rikia fasi na kekedelaa baita na ku kede kou ana abagu i talagu fuamolu. ¹² Na tooa naa gi na da iili uria na suungailaa gamu uria na ole-marikolaa, i gera naa na tooa da dooria daka baita i maana tooa gi ma daka baelafe gera i talada sulia na doo gi ana doo i maa gi go ana. Gera ka dooria faa'ole-mariko

gamu, sulia gera mou ana na Jiu gi na da faanonifiia na tooa na da uunuunu sulia na maelaa a Christ i fafona airarafolo. ¹³ Ma ni tei gera boro na gera ole-mariko, langi gera si roo go sulia na kwaieresia a Moses gi. Sui gera ka dooria ada muka ole-mariko eeri daka baelafea gera i talada faafia na mu faalamai gamu uria na ole-marikolaa. ¹⁴ Haia, ma ni nau mone, tara ku bae diana go agu sulia na doo a Lord gia a Jesus Christ e iilia i fafona airarafolo. Sulia ana maelaa a Christ, na malutaa ta'a gi laona molaagali naa e uusulia doo mae go ana fuagu, ma ni nau iilingia ku mae naa laugo fuana na malutaa ta'a gi i laona molaagali naa. ¹⁵ Nia e langi kasi e'ete go lea so ta wane ka ole-mariko ma so ka langi kasi ole-mariko. Haia, ma na toolaa na ana mouria faalu na a God e falea ana na tofungaedoo. ¹⁶ Ma fuana tei gera na da lea sulia na malutaa naa gi lao mourilada, na fanualama ma na kwaimanataia a God ka too fai gera ma fai nia na tooa a God gi sui.

¹⁷ Haia, na baelaa i'isi nau e urii, langi ta iimola kasi falea lau ta afetailaa fuagu, sulia na kida naa gi i nonigu e faatania naa i nau na wane rao a Jesus.

¹⁸ Oote doora nau ae, i nau ku fooa uria a Lord gia a Jesus Christ ka rakediana ani gamu sui. Amen.

NA KEKEDELAANIA PAUL FUAGERA TOOA LAO SOEFAATAIA I EFESUS

¹ I nau a Paul, na ku kekede kou naa. I nau ku aalua aposol nia a Jesus Christ sulia na kwaidoorilaa a God.

I nau ku falea kou na kekedelaa naa fuagamu na tooa a God gi na mu too lao maefera baita naa i Efesus ma na mourilaa gamu ka too ngado fai nia a Christ Jesus.

² Nau ku fooma eeri a God na Maa gia ma a Lord Jesus Christ ka rake-diana fuagamu ma e aade gamu ka too fanualama diana.

Doo diana gi sulia a Christ.

³ I gia ka baelafea a God na Maa nia a Lord gia Jesus Christ. Sulia a God e faadiana gia ana falelana doo diana gi sui i langi fuana aanoedoo gia gi sulia na oofulaa gia fai nia a Christ. ⁴ I nao ana na haungailana na molaagali, a God e fili gia sui naa eeri gia ka aalua na tooa nia gi i nunufana a Christ, hai gia ka aabu ma gia ka o'olo i maana. Ma sulia na rakedianalaa nia a God fuaga, ⁵ nia ka aalu manataa eeri ka aalu gia na wela nia gi i nunufana a Jesus Christ. A God e iili urinae sulia na kwaidoorilaa nia. ⁶ Haia, gia ka baelafea a God sulia na rakedianalaa nia e baita ka tasa fuaga ma sulia si falelaa o'oni naa nia falea fuaga ana Wela rakediana nia. ⁷ Sulia ana na maelana ni kwaisuusilaa a Christ, a God e luke gia faasia na kwakwaea ma ka manata lukea na aade ta'alaa gia gi. Sulia na rakedianalaa a God nia baita asianaa, ⁸ sulia nia ka rakediana asianaa ani gia.

Ana na liotooa ma na haitamadoo baita nia, ⁹ a God e iilia na doo na ka aalua manataa, ma ka faatainia na manataa aagwa nia fuaga na e iilia ana a Christ. ¹⁰ Na manata nae na a God tara ka faamamana ana si kada o'olo bobola ka urii: tara nia ka oofua na doo gi sui na nia e

haungainia mai langi ma i seegi lao molaagali, eeri a Christ ka baita usia na doo nae gi sui.

¹¹ Na doo gi sui na a God e iilida gi, nia e iilida uria faafonolana na manatalana ma na kwaidooria nia. Ma sulia laugo na kwaidooria a God, nia ka aadafili gami tooa i Jiu gi eeri gami ka aalua tooa nia gi ana oofulaa gami fai nia a Christ. A God e iili urinae sulia na manataa nia na nia ka aalua ua na mai ana i nao sui kafi haungainia na doo gi. ¹² Ma i gami na tooa manata mamana ua go mai nao ana a Christ, gami ka baelafea a God initooa.

¹³ Haia, i nia e urinae laugo ani gamu na tooa maadiu gi. Sulia ana si kada na mu rongoa na ainitaloo mamana ana Faarongolaa Diana, muka too ana mouria faalu ma muka hau ana tooa a God gi. Sulia gamu manata mamana ana a Christ, ma a God ka falea Aanoedoo Aabu fuagamu iilingia nia bae aalualu ua na mai ana i nao. Nia urinae na a God ka faatainia gamu na tooa nia gi.

¹⁴ Ma na Aanoedoo Aabu nae na e too i laona na mourilaga, i nia naa na mamalafooa fuaga eeri gia ka haitamana tara gia ka ngalia na doo gi sui na a God e bae aalualu ana fuana tooa nia gi. Urinae gia ka haitamana mamana ana tara a God ka faasuia na lukelagalaa faasia na doo ta'a gi. Gia ka silia a God na e initoo ka tasa!

Na fooma nia Paul fuagera.

¹⁵ Ma i aena na doo nae gi, si kada nau ku rongoa na fimamanalaa gamu ana Lord Jesus ma na rakedianalaa gamu fuagera tooa a God gi sui, ¹⁶ na baelafelaa nau fuana a God fuagamu e totoo si sui. Ma i nau ku fooma laugo fuagamu ana si kada oro gi. ¹⁷ Ma a God na Maa initoo na God nia na Lord gia a Jesus Christ, nau ku gani nia haia ka falea na Aanoedoo Aabu fuagamu. Sulia na Aanoedoo Aabu nae tara ka falea liotooa fuagamu ma ka faatainia laugo a God fuagamu, hai muka haitamana a God. ¹⁸ I nau ku fooma laugo eeri

na manatalaa gamu ka diana hai muka haitamana na mamanaa na e ita mai faasia a God. Ma laugo hai muka haitamana si taa gi na e diana tara gia ka ngalia ana si kada e nia ua mai, na a God e soe gamu uria. Ma laugo hai muka haitamana na dianalaa ana na doo gi na tara a God ka falea fuaga iilingia nia ka bae aalualu ana fuana na tooa nia gi. ¹⁹ Ma laugo hai muka haitamana na baitalaa na mamanaa a God na e rao ani gia na tooa manata mamana gi. Ma i nia naa na mamanaa na e rigita asianaa, ²⁰ na a God e iilia ana si kada nia e tataea Jesus Christ faasia na maea ma ka faagwourufia i bali aaolo ani nia i langi. ²¹ Ma i seenae a Christ e Aaofia baita fuana na wane baita gi sui i langi. Ma na hatana a Christ ka baita liufia na wane baita gi sui ana si kada nae ma laugo ana si kada ka dao mai na e too si sui. ²² A God e aadea sui naa na doo gi sui ka too i farana a Christ, ma ka aadea a Christ ka baita usia na doo gi sui, eeri a Christ ka adomi gia na tooa na manata mamana ani nia. ²³ Haia, ma i gia na tooa gi na gia fiimamana ani nia, gia ka iilingia na nonina a Christ, ma i nia na gwou ani gia. Ma sulia na gia, a Christ kasi too ana ta kurulaa. Ma sulia a Christ, e langi si kurulaa lao tesi gula.

Toolaa ana mouria faalu.

2

¹ I nao na mai, i gamu musi too ana mouria firi sulia molu si lea go sulia na kwaieresia a God gi, ma muka aadea na doo ta'a oro gi. ² Ana kada nae i nao, mu lea amolu sulia na malutaa ta'a la molaagali, ma molu roo agamu sulia kwaieresia a Satan na e baita usia na aagalo ta'a ma ka talaia na tooa na daka aaburongo ana a God. ³ Ma gia urinae laugo, ana si kada i nao na mai, ma na aabulolaa gia ka ta'a sulia gia roosulia na kwaidooria ta'a na noniga gi ma na manata ta'a gi. Gia iilingia na tooa gi sui, sulia

na aabulolaga gi ka ta'a ma gia ka bobola uria ngalilana na kwakwae-laa faasia a God.

⁴ Ma ka urinae boroi, na kwaimanatailaa nia a God fuaga e baita, ma na rakedianalaa nia fuaga ka baita laugo. ⁵ Ma sulia a God ka urinae, nia ka adomi gia si kada gia ka aaburongo ua ani nia ma gia ka iilingia tooa da mae naa. A God ka falea mouria firi fuaga iilingia nia ka falea na mouria firi fuana a Christ ana si kada nia ka tatae nia faasia na maea. Sulia a God ka faamouri gia sulia na rakedianalaa nia. ⁶ Ma sulia gia ka oofu fai nia a Jesus Christ, God tara ka tatae gia laugo fai nia a Christ eeri gia ka mala na aaofia gi fai nia i langi. ⁷ A God ka aade urinae eeri nia ka faatai nia na rakedianalaa baita na nia e falea fuaga ana Jesus Christ, eeri tooa gi sui ana si kada gi sui daka haitamana na rakedianalaa nia. ⁸ Sulia a God e faamouri gia ana na rakedianalaa nia sulia na fiimamanalaa gia. Nia e langi kasi faamouri gia go i nunufana raolaa gia i talaga. Ma lau ana, a God e fale o'oni go ana na mouria faalu fuaga. ⁹ Nia naa, ta iimola e afetai ka bae nounou sulia na mouria faalu nia, sulia a God kasi falea sulia ta raoa na gia ka iilia. ¹⁰ A God e haungai faalu ani gia ana Jesus Christ, eeri gia ka iilia na raolaa diana gi na nia e kwaimaasi ua go mai ana i nao fuaga uria na iililana ma lealaa sulia.

Oofulaa sulia a Christ.

¹¹ Ma sulia i gamu na tooa maadiu gi, molu manata fasi sulia na toolaa gamu i nao. I gera tooa gi i Jiu mone, gera ole-mariko, ma i gera daka alangi gomolu ana <<Tooa uugita>>, sulia langi molu si haitamana ole-marikoa. Sui na ole-marikolaa, nia na malutana i sulia na noni go ana. ¹² I gamu haitamana, e tau na mai gamu too tau faasia a Christ, ma gamu langi lau tooa a God, ma e langi musi ado ana na doo diana na a God e bae aalualu ana fuana

na tooa nia gi. Ma muka too go agamu i laona molaagali, ma e langi musu manata mamana ana a God, ma e langi musu maasia go ta doo diana. ¹³ Sui boro i ana muka too tau faasia a God ana si kada i nao, ana si kada naa, sulia mu oofu naa fai nia a Jesus Christ, i gamu mu too garangia naa a God ana na maea ni kwaisuusilaa a Christ. ¹⁴ Ma i gemelu Jiu gi fai gomolu tooa maadiu gi, a Christ e aadea na oogulaa kwaimaania gia ka fanualama eeri gia ka aalua tee bubulutaa. I sulia nia e faalamainia i talana daka haungia i fafona airarafolo, nia ka lafua malutaa gera tooa Jiu gi ma na tooa maadiu gi na aadea dasi kwaimaani. ¹⁵ Sulia a Christ ka lafua na kwaieresia gi na a Moses e falea, eeri gia na roo bubulutaa tooa naa gi ka aalua tee tooa go sulia gia gi oofu fai nia. Urinae a Christ ka aade gia ka kwaimaani fai gia kwailiu. ¹⁶ Haia, ana maelaa a Christ i fafona airarafolo, nia ka lafua na maani uulalaa i matangana tooa i Jiu gi fai nia gera tooa maadiu gi. Ma ana maelaa nia laugo, nia ka oofua na roo bubulutaa tooa eeri gia ka aalua tee bubulutaa go, ma nia ka oolifai gia siana a God. ¹⁷ Nia naa, a Christ ka sifo mai lao molaagali, ma ka ainitalongainia na Faarongolaa Diana sulia na fanualama fuagamu tooa maadiu gi na musu foasia a God ma fuagami laugo na Jiu gi na mi foasia a God. ¹⁸ Sulia na doo na a Christ e ilia naa gami tooa Jiu gi ma gamu tooa maadiu gi gia ka lea oofu mai siana a God na Maa ana tee Aanoedoo Aabu.

¹⁹ I aena naa, i gamu tooa maadiu gi langi gamu si e'ete faasi gami tooa Jiu gi. Sulia si kada naa, gamu naa tooa a God gi naa fai gami, ma a God naa na Maa gia. ²⁰ I gia tooa manata mamana gi, gia iilingia ta luma a God e tolea i fafo ta fou. A Jesus Christ naa na fou nae. Ma na aposol gi fai gera na profet gi naa gera na bae fungu gi ana luma nae. Ma i gia naa na bali ana doo

gi uria kasilana na luma nae. ²¹ Ma a Christ naa na e aadea na luma nae loulou ka ngasi ma ka aalua beu aabu uria foasilana a Lord. ²² Ma i gamu laugo tooa maadiu gi, gamu ka iilingia laugo teni si doo uria na kasilana na luma na a God e too ana na Aanoedoo Aabu.

Na raolaa a Paul fuagera tooa maadiu gi.

3

¹ Ma sulia na doo nae gi, i nau a Paul ku fooma fuana a God eeri nia ka adomi gamu. I nau ku too i laona beu ni kanilaa sulia ku ainitalongainia na Faarongolaa Diana sulia a Jesus Christ fuagamu na tooa maadiu gi. ² I nau ku haitamana, mu rongoa sui naa a God e tagofale nau naa sulia na rakediana nia, eeri kuka rao uria adomilagamu urinae. ³ Ma God ka faatainia na manata aagwa nia ani nau, ma kuka kekede to'ou sulia. ⁴ Ma lea muka iidumia, tara muka haitamana si taa naa nau ku haitamana sulia na doo gi na e too haufini ua na mai sulia a Christ. ⁵ I nao na mai, na manataa aagwa nae e too haufini faasia na iimola gi sui. Haia, ma ana si kada naa, sulia na raoa na Aanoedoo Aabu, a God ka faatainia sui naa fuagera aposol gi fai nia na profet aabu nia gi. ⁶ Ma na manataa aagwa nae urii: sulia gamu tooa maadiu gi muka manata mamana ana Faarongolaa Diana, a God ka faadiana gamu laugo fai nia na tooa i Jiu gi. Ma gia too oofu ana tee bubulutaa, ma tara gia ka ngalia si doo gi sui na a God e bae aalualu ana gi i sulia a Jesus Christ.

⁷ Ma a God ka aadea haia ni nau tee wane raoa nia eeri kuka ainitalo ana na Faarongolaa Diana. A God ka aade nau wane raoa nia ana rakedianalaa nia ma ana mamanaa baita nia. ⁸ Ma so ni tei go ana na ka to'ou ana na tooa na da manata mamana ana a God e baita liufi nau. Ma sui boro i ana ka urinae, a God e faadiana nau ana falelana raoa fuagu uria ainitalongailana na

Faarongolaa Diana sulia na doo di-ana asianaa gi na a Christ tara ka falea fuagamu tooa maadiu gi. ⁹ Ma nia ka oodu nau laugo eeri kuka talamatai nia fuana tooa gi sui sulia si manataa aagwa a God. A God, na e haungainia na doo gi sui, nia kasi faatainia na manataa nae ua mai i nao, ¹⁰ haia ana si kada naa, sulia na tooa gi na da manata mamana ana a Christ, a God kafi faatainia fuana ensel baita gi ma na doo kwaitalai gi i langi, eeri gera ka haitamana na liotoolaa nia e baita ma ka e'ete kwailiu. ¹¹ Haia, a God e iilia doo nae sulia nia manata ua mai sulia ana hafalilana. Ma nia e iilia nae sulia Jesus Christ na Lord gia. ¹² Ma sulia gia na gia oofu fai nia a Christ ma sulia na gia manata mamana naa ani nia, gia si ida uria daolaa i maana a God. ¹³ I aena naa, nau ku gani gamu musi liobukonu sulia na nonifiilaa nau fuagamu. Sulia nau ku nonifii eeri kuka adomi gamu.

Na rakedianaa nia Christ.

¹⁴ Ma sulia na doo nae, i nau ku boururu kuka fooma fuana a God na Maa. ¹⁵ Ma na doo momouri gi sui i lao molaagali ma mai langi laugo, a God naa e haungai gia sui. ¹⁶ Ma i nau ku ingo ani nia, ana initooa baita nia, nia ka falea mamanaa fuagamu ana na Aanoedoo Aabu eeri na mourilaa gamu ka rigita teefou. ¹⁷ Ma nau ku fooma laugo eeri a Christ ka too i laona na mourilaa gamu sulia na fiimamanalaa gamu ani nia. Ma i nau ku fooma laugo eeri na doo gi sui na mu iilida, muka iilida i nunufana na rakedianalaa gamu. ¹⁸ Nau ku fooma urinae eeri gamu ma fai gami laugo na tooa a God gi sui, gia ka bobola uria haitamanalana na baitalaa na rakedianalaa nia a Christ fuaga. ¹⁹ Iiu, i nau ku fooma eeri muka haitamana na rakedianalaa nia a Christ, boroi ana ka afetai fuana ta iimola ka filo diana teefou ana. Ma lea muka haitamana na rakedianaa nia a Christ, tara muka fungu ana malutana a God.

²⁰ Gia silia a God sulia na mamanaa baita nia e rao i laona mangoga, nia ka haitamana iililana go doo oro gi uria adomilaa gia, liufia lau na gia bobola uria ganilana naa ma langi manatalaa uria. ²¹ Gia na tooa gi na gia manata mamana, fai nia a Jesus Christ laugo, gia sui gia ka baelafea a God si kada nae ma e langi si sui. Amen.

Gia ka aalua tee noni.

4

¹ Haia, sulia si doo nae gi, i nau na ku too ni kanilaa sulia na ku rao fuana a Lord, i nau ku ii ani gamu muka iili diana iilingia na doo aabulolaa na e bobola uria toolaa na tooa a God e soeda uria manata mamanalaa. ² Muka too faasia na faabaitalaa gamu i talagamu, ma e diana fuana muka too harofaia fai nia gwaromaabelaa. Ma muka faatainia na rakedianalaa gamu ana gwaromaabea fuagamu kwailiu. ³ Muka rao ana rigitalaa gamu gi eeri muka tasa dongaa ana na kwaimaania kwailiu fuagamu na Aanoedoo Aabu e falea fuagamu. ⁴ Sulia gia na tooa na gia manata mamana ana a Christ, gia ka iilingia tee si noni naa fai nia. Ma laugo tee Aanoedoo Aabu na e talai gia sui. Ma tee mouria firi go na gia kwaimaasi ngado maasia sulia a God e soe gia mai uria. ⁵ Ma gia ka too ana tee Lord go, nia naa na a Jesus. Ma i nia taifili nia go na gia ka manata mamana ani nia. Ma nia go ana na aadea gia ka siuabu. ⁶ Ma tee God go nia e too, ma nia a Maa gia sui. Ma i nia ka baita usi gia sui, ma nia ka rao ani gia ma ka too i lalo ani gia.

⁷ Ma i gia sui na gia fiimamana, a Christ e falea tee tee iimola ani gia na falelaa diana, iilingia na kwaidooria a Christ. ⁸ Sulia na Kekedelaa Aabu e bae urii, <<Si kada nia e lea i langi, nia ka ngalia mai na iimola gaulaa oro gi fai nia. Ma nia ka falea na falelaa gi fuana tooa gi.>> ⁹ Haia, ma taa naa na malutaa naa

na baelaa urii, <<nia e lea i langi>>? Na malutaa naa e urii, a Christ e sifo fasi mai lao molaagali nao. ¹⁰ Ma a Christ na e sifo mai lao molaagali, nia naa laugo na e tatae uria i langi, na gula na e liufia na gula gi sui mai langi. Haia, ma i nia e aade urinae haia ka too ana gula gi sui. ¹¹ Ma a Christ laugo naa e falea na falelaa diana gi fuana tooa gi. Ta bali ani gia, nia ka aalu gera ana aposol gi, ma ta bali ka aalu gera ana profet gi. Haia, ma teni tooa aai gi lau, nia ka aalu gera ana tooa ni ainalongailana na Faarongolaa Diana. Ma teni tooa aai lau, nia ka aalu gera ana tooa kwaitalai gi ma faatolomai gi laona soefaataia. ¹² I aena na nia ka falea na liotoolaa nae gi fuaga sui urinae, eeri gia ka bobola uria raolaa fuana a God eeri gia ka kwai'adomi lao na soefaataia ana tooa gi na da manata mamana, na nonina a Christ. ¹³ Ma gia ka oofu ana tee bubulutaa ana tooa da manata mamana gi ma fai nia na haitamalaa gia ana na Wela nia a God. Ma tara na fiimamanalaa gia ka rigita, ma urinae laugo na malutaga gi tara ka rafo iilingia laugo a Christ. ¹⁴ Ma ana si kada gia ka rafo urinae, langi gia si iilingia ta baru na ooru ka ufutainia ma na nafo gi ka haungia eeri ka lea garo go ana, sulia e afetai gia ka manata mamana ana ta faatolomaia na e e'ete kwailiu na tooa susuge gi da faatolomai nia. ¹⁵ Ma gia mone gia ka bae mamana ana malutaa na e faatainia na rakedianalaa gia gi, ma na aabulolaga sui na gia iilifainia na aabulolana a Christ na wane baita gia. ¹⁶ Ma i gia gi iilingia tee nonidoo, ma a Christ na gwou. Ma tee tee iimola aga, nia ta bali ana noni, ma ka too ana na raoa nia. Ma a Christ e aade gia ka too oofu eeri gia ka aalua tee noni nae. Ma si kada gia ka iilia na raoa na e bobola fuaga, na noni nae ka bulao mai ma ka rigita sulia na rakedianalaa gia gi fuaga kwailiu.

Na mouria faalu sulia a Christ.

¹⁷ Sulia na mamanaa na a Lord e falea mai fuagu, i nau ku bae fifi ani gamu haia muka lugasia na malutaa na e ta'a gi na na tooa gi na e langi dasi manata mamana ana Christ da iilida gi. Na manataa gera gi laugo na doo ta'a gi sui go ma doo tatagwai gi sui go. ¹⁸ Ma gera langi dasi haitamana laugo ada na malutaa gi sulia a God. Ma e langi dasi too ana na mouria faalu na a God e falea, sulia gera kasi haitamadoo ma dasi dooria oolisia na aabulolada. ¹⁹ Ma i gera dasi ida go sulia na aabulolaa ta'a gera gi, ma gera ka roosulia ada na kwaidooria ta'a gera gi, ma gera ka iilia na kwalukaela doo bilia gi.

²⁰ Ma i gamu mone, ana si kada baa na tooa gi da ainalongai nia ana a Christ fuagamu, langi dasi toolamainia go tesa maluta ta'a urinae gi. ²¹ Gamu ka rongoa na mamanaa sulia a Christ, ma muka manata mamana na ana faatolomailaa mamana faasi nia. ²² Ma sulia si doo nae naa, muka oolisia na eetana malutaa gamu gi na e fungu ana kwaidooria ta'a gi na e suungai gamu uria iili ta'ala na haitamana ka naga funui gamu. ²³ Nia bobola fuana gamu ka faalamainia a God ka faafaalua na mouria gamu gi. ²⁴ Ma na malutaa gamu gi sui ka hau ana iimola faalu, na a God e haungainia iilingia na malutana. Haia, na wane faalu urinae, nia ka faatainia na faalulaa nia ana na aabulolana na e o'olo ma ka aabu.

²⁵ I aena naa na, mu lugasia na sugelaa. E diana fuana si taa gi sui na mu haeda fuana tooa manata mamana gi ka mamana, sulia gia sui gia naa iilingia si nonina a Christ. ²⁶ Ma lea ta iimola ani gamu ka rakehasu, langi osi faalamatainia na rakehasua nae ka talai oe oko iilia tesa doo na e ta'a. Ma e diana fuana oko faasuia na rakehasua oe ali'ali suifetei hatu kafi suu, ²⁷ aata a Satan ka too ana si kada uria talailamulaa ana rakehasua oe. ²⁸ Haia, ma ni tei ani gamu na e beli, nia ka too naa faasia na belilaa, ma ka rao

ana eeri nia ka todadoo ana tesi doo fuana na mourilana ana malutaa na e o'olo, ma ka haitamana ka adomia ana tooa siofaa gi laugo. ²⁹ Ma muka too faasia na baelaa ta'a gi, ma lau ana muka haea na baea gi na haitamana ka falea kwai'adomilaa, eeri muka faadianaa na tooa gi na da rongoa na baelaa gamu. ³⁰ Ma muka too faasia na iililana doo gi na haitamana ka faaliobukonua na Aanoedoo Aabu a God. Sulia na Aanoedoo Aabu naa na mamalafooa i lalo ani gamu na ni gamu na doo a God gi, ma na mamalafooa laugo ana tara ana fe Dani ka dao mai na a God tara ka faasua na faamourilana ani gamu. ³¹ Haia, muka too faasia maani uulalaa fuagamu kwailiu, ma muka too faasia na rakehasulaa kwailiu, ma faasia na oolisuulaa ana riilaa ma na baelaa ta'a gi. Muka too faasia na maasusuala gi teefou. ³² Ma na aabulolaa gamu ka diana fuagamu kwailiu, ma muka rakediana ma muka kwaimanatai fuagamu kwailiu. Ma muka manata luke gamu kwailiu ana doo ta'a gi na mu iilida gi, iilingia a God e manata luke gamu sui na sulia doo a Christ e iilia gi.

Gia ka too i laona raralaa.

5

¹ Haia, ma sulia i gamu na wela firia nia a God gi, muka iilifainia laugo na malutaa nia. ² Ana si kada gi sui, muka rakediana fuana tooa gi, iilingia laugo na a Christ e rakediana fuaga sui, ma ka falea na mourilana uria faamourilaga. Sulia nia ka kwaisuusi ani nia i talana, ma a God ka eele sulia na kwaisuusia nia.

³ Ma sulia i gamu na tooa a God gi, muka too faasia na aabulolaa bilia iilingia na ooelaa ma na lulugonilaa. Muka too faasia na doo nae gi teefou eeri ta iimola ka langi si uunuunu sulia doo urinae gi boroi suli gamu. ⁴ Ma muka too faasia na baelaa ta'a gi ma na baelaa bilia gi ma baea ni onionga ta'alaa. Ma lau ana, e diana fuana muka baelafea a God. ⁵ Doo

mamana gi nau ku haea fuagamu, so ni tei na aabulolana e bilia ma langi ka ooe ana, e afetai nia ka ruu i laona Initooa a Christ ma a God. Ka urinae laugo fuana ni tei naa e lulugoni, sulia na doo nae gi nia uusulia na fooasilana na nunuidoo.

⁶ Ma sulia na aabulolaa e'ete gi urinae, a God tara ka rakehasu ma ka falea kwakwaelaa fuana tooa na da aaburongo ani nia. Nia naa, muka too faasia na manata manalaa ana baelaa nue na tooa susuge gi da haea. ⁷ Muka too faasia na tooa urinae gi.

⁸ Ana si kada ua na mai nao, i gamu i talagamu mu too mai i laona na rorodoa, ma sui i gamu mu hau na ana na tooa a Lord gi, ma muka too naa i laona raralaa. Nia naa na aabulolaa gamu ka bobola fai nia na tooa na da too i laona raralaa. ⁹ Sulia na tooa gi na da too i laona raralaa, a God e adomi gera eeri na aabulolana e diana ma na baelaa gera ka mamana. ¹⁰ Muka iiliili uria na haitamanalana si taa naa e faaelea a Lord. ¹¹ Ma e langi musi iilia na doo ta'a gi naa na tooa da too la rorodoa da iilida. Ma lau ana, muka faatainia na doo ta'a gera gi, ma muka bae abo fuada. ¹² Haia, na doo gi na da iili aagwa ana naa doo ta'a gi asianaa, na doo kwaifaa'idai urinae gi na baelaa boroi sulia. ¹³ Ma si kada na doo gi sui ka dao mai i laona raralaa, na tooa gi sui gera ka haitama diana ana. ¹⁴ Sulia na taa naa na raralaa e talafia, tara na tooa gera rikia. Sulia nia naa daka bae urii, <<I gamu na tooa gi na mu teo ma i gamu na mu mae, muka tatae faasia maea, haia na raralana Christ ka talafi gamu.>>

¹⁵ Nia urinae, muka susuli diana ana malutaa gamu gi eeri na aabulolaa gamu ka iilingia na tooa liotoo gi ma langi lau iilingia na tooa lalafusi doo gi. ¹⁶ Ma ana si kada gi sui, muka iilia na doo diana gi na e bobola fuagamu uria iililana. Sulia kada naa, na tooa oro gi da iili ta'a. ¹⁷ Nia naa, muka too faasia na aabulolaa neena, ma lau ana muka

manata diana agamu sulia taa gi na kwaidooria a Lord fuagamu uria iililana.

¹⁸ Haia, ma muka too faasia gwou baitalaa ana waen, sulia si doo nae tara ka labasi gamu. Ma lau ana, muka fungu ana Aanoedoo Aabu eeri ka talai gamu. ¹⁹ Ma ana si kada molu ka figu oofu ana, muka bae ana baelaa gi faasia na Sam gi, ma muka nguulia na nguu aabu gi ni sililana a Lord. Muka faatainia na eelelaa gamu gi ana si kada muka silia a God ana nguulilana nguulaa gi. ²⁰ Ma sulia na oofulaa gamu fai nia a Lord gia Jesus Christ, ana kada gi sui, muka baelafea a God a Maa fuana na doo gi sui na e dao mai.

Sulia na afe gi ma na aarai gi.

²¹ Muka hasi uria roolaa sulia na kwaidoorilaa gamu kwailiu, sulia na manata baitalaa gamu ana a Christ.

²² Haia, ma ni gamu aai afe gi, muka roosulia na aarai gamu gi, iilingia laugo na mu roosulia a Lord. ²³ Sulia na wane aarai e too ana initooa faafia na afe, iilingia laugo na a Christ e too ana na initooa faafi gia na tooa na gi manata mamana ani nia. Ma a Christ ka faamouri gia, ma gia naa iilingia na nonina. ²⁴ Ma e uusulia laugo na malutaa nae, na geni afe naa ka roo naa mone sulia na aarai nia ana doo gi sui, iilingia laugo gia na soefaataia gia ka roo laugo sulia a Christ.

²⁵ Haia, ma ni gamu wane aarai gi, muka rakediana fuana afe gamu gi, iilingia laugo a Christ e rakediana fuaga na tooa gi na gia manata mamana, ma ka aalamatainia talana daka haungi nia oolisi gia eeri nia ka faamouri gia. ²⁶ Nia ili urinae eeri nia ka faaabua na soefaataia, ma ka faafaalua ana siuabulaa ma ana baelana. ²⁷ Ma nia ka aadea laugo si doo nae eeri nia ka falea na soefaataia fuana i talana, iilingia gia na afe diana nia, ma ka langi tesa doo kasi ta'a sulia gia gi faalu naa ma gi o'olo naa ma gi diana i maana. ²⁸ Gamu na wane aarai gi, muka

rakediana fuana afe gamu gi iilingia laugo na mu rakediana fuana na noni gamu i talagamu. Sulia na wane na e rakediana fuana na afe nia, nia ka rakediana laugo fuana na nonina i talana, sulia daaro hau na ana tee doo. ²⁹ E langi ta iimola hasa ka maasusuala ana nonina i talana. Ma lau ana, i nia e hangonia ma ka aadasulia i talana, iilingia a Christ e aadea laugo fuana na soefaataia. ³⁰ Ma gia na tooa gi na gia manata mamana ani nia, gia naa na nonina a Christ. ³¹ Sulia na Kekedelaa Aabu e bae urii, <<Urinae, na wane tara ka tafusia tee nia fai nia maa nia, ma ka aarai. Haia, na wane naa fai nia na geni naa, daaro ka aalua tee doo.>> ³² Haia, ma si doo haufini nae na a God e bae tafa ana fuaga na e mamana, ma na haitamalaa nau nia e urii nae, i nia ka bolangainia fai nia a Christ ma ni gia tooa gi na gia manata mamana. ³³ Sui si Kekedelaa Aabu e faatainia laugo doo sulia na aarai gi fai nia afe gi urii: na wane na o aarai naa, oko rakediana fuana na afe oe iilingia oe o rakediana fuamu i talamu. Ma laugo na geni na o afe naa, oko manata baita ana aarai oe.

Sulia na maa fai nia tee fai nia na wela daaro gi.

6

¹ Ma i gamu na wela gi, muka roosulia na baelana maa gi fai nia ni tee gamu, sulia nia na aabulolaa diana na a Christ e dooria. ² Ma tee si gula lau na a God e bae kwaieresi ana fuaga na nia urii, <<Muka manata baita ana a maa fai nia ni tee gamu.>> Ma na kwaieresia naa na eetana kwaieresia na nia e oofua na bae aalangaia nia urii, ³ <<eeri muka too diana, ma tara na mourilagamu tara ka tekwa i seegi la molaagali.>>

⁴ Haia, ma gamu na maa fai nia ni tee gi, muka too faasia na faarakehasulana na wela gamu gi. Ma lau ana, muka faatolomai gera ma muka bae abo ana malutaa na e bobola fuana

na tooa na da manata mamana ana a Lord.

Sulia na tooa initoo usia na tooa ni rao gi.

⁵ Haia, ma ni gamu tooa rao gi, muka roosulia baelana ni tei na e too ana initooa usi gamu seegi la molaagali, ma muka faamou ani gera. Ma muka roosuli gera ana eelelaa iilingia hasa mu rao fuana a Christ. ⁶ Muka iili diana urinae langi lau ana si kada go na tooa initoo usi gamu gi da bubu ana faafi gamu eeri gera ka eele suli gamu. Ma lau ana, muka roosuli gera ana si kada gi sui iilingia a God e dooria, sulia gamu na tooa ni rao a Christ gi. ⁷ Muka eele uria raolaa iilingia mu rao fuana a God, ma langi lau fuana tooa lao molaagali taifilia go ana. ⁸ Sulia gia haitamana ua go lea na raolaga e diana, tara a God ka kwaiarangai gia ana doo diana gi, sui boroi ana gia tooa ni rao o'oni ma so ka langi.

⁹ Haia, ma i gamu tooa initoo usia tooa ni rao gi, muka aabulo diana laugo urinae fuana tooa ni rao gamu gi. Muka too faasia na bae rakehasu uria faamoulaa gera. Sulia mu haitamana sui naa i gamu fai nia na tooa ni rao gamu gi, gamu sui go gamu too ana tee God na wane baita gamu. Sulia nia langi si eefa ana ta iimola.

I gia iilingia wane oomea gi.

¹⁰ Haia, si baea i'isi nau gi naa fuagamua naa, muka faarigita gamu i talagamua ana a Lord ma ana na mamanalaa baita nia. ¹¹ Muka dau ana na raunga ni firulaa na a God e falea, eeri muka liutafa faasia a Satan si kada nia ka hasi uria na labasilaa gamu. ¹² I sulia gia langi gia si firu fai gera na tooa gi go ana, ma fai gera na aanoedoo ta'a gi na langi dasi too lao molaagali, na gera rigita ma gera too ana mamanaa ana si kada ta'a nae. ¹³ I aena naa na, muka dau ana na raunga ni firulaa na a God e falea, eeri ana si kada ana firulaa fai nia na

aagalo ta'a e dao mai, tara muka bobola go agamu uria liutafa ana na maalimaea gamu. Ma ana si kada ni firulaa e sui, tara gamu naa muka saitasa.

¹⁴ I aena naa, muka folo diana suusi gamu. Ma na baelaa mamana gamu gi ka iilingia na oko i liitagamu. Ma na aabulolaa o'ololaa gamu gi ka iilingia na talo suusia na ruruu gamu gi. ¹⁵ Ma muka aadea aagau ana si kada gi sui ana baelaa sulia na Faarongolaa Diana sulia na fanualama, sulia nia naa na tae silipa aegamu gi. ¹⁶ Ma na fiimamanalaa gamu ka iilingia na talo gamu gi eeri muka bobola uria haungailana na sua ni eere gi sui na a Satan e labu gamu ana. ¹⁷ Ma na faamourilaa a God ani gamu ka iilingia na kefi gamu na e talo suusia na kete gamu gi. Ma na baelana a God, ka iilingia naefe ni firulaa na Aanoedoo Aabu e falea fuagamua. ¹⁸ Ma muka fooma tatangai ana si kada gi sui, iilingia na Aanoedoo Aabu e talai gamu ana. Muka gania si kwai'adomilaa faasia a God. I aena naa na muka folo diana suusi gamu, ma muka too faasia aalamatainia a Satan ka saitasa faasi gamu. Ma ana kada gi sui, muka fooma eeri a God ka adomia na tooa manata mamana gi sui. ¹⁹ Ma muka fooma laugo fuagu eeri si kada kuka bae, a God tara ka falea na baelaa nia gi fuagu, eeri langi kusi mou lau ma tara kuka ainitalo ana Faarongolaa Diana na e too haufini ua na mai. ²⁰ Nau ku aalua wane ni bae a Jesus Christ uria na ainitalolaa ana Faarongolaa Diana nae, boroi ana nau ku too lao beu ni kanilaa sulia na baelaa nau nae gi. Muka fooma eeri kuka bae rara'a sulia na Faarongolaa Diana iilingia a God e dooria.

Bae dianalaa i'isi gi.

²¹ A Tikikus, na waihaasi fifii gia ma na wane rao mamana a Lord, nia tara ka faarongo gamu sulia na toolagu eeri muka haitamana na doo gi sui na e fuli ani nau

seegi. ²² Nia na aadea ku eeresi nia kou siagamu, eeri nia ka uunuunu sulia toolaa gemelu, ma eeri nia ka kwaiarei ani gamu.

²³ I nau ku fooma eeri a God a Maa fai nia a Lord Jesus Christ ka falea fanualama fuagamu toa na mu manata mamana ana a Christ, ma tara ka rakediana fuagamu fai nia faangasilana na fiamamanalaa gamu. ²⁴ Ma nau ku dooria a God ka rakediana fuana toa gi sui haia na rakedianalaa gera ka langi si lafu faasia a Lord gia Jesus Christ.

NA KEKEDELAA A PAUL FUANA SOEFAATAIA I FILIPAE

¹ nau a Paul fai nia a Timothy, na roo wane rao nia a Jesus Christ. Gemere kekede kou fuagamu tooa gi sui na mu manata mamana ana a Jesus Christ ma muka too lao maefera baita i Filipae, ma laugo fuagera tooa naonaonao gamu gi ana soefaataia fai nia na tooa gi na gera kwai'adomi lao soefaataia.

² I nau ku fooma eeri a God a Maa gia ma a Lord Jesus Christ ka rakediana fuagamu ma ka falea na fanualama fuagamu.

Paul e fooma fuagera.

³ I nau ku baelafea asianaa a God nau uri gamu ana si kada gi sui na ku manatatooga gamu ana. ⁴ Ma kuka eele asianaa si kada ku fooma ana fuagamu sui, ⁵ sulia ku manatatoona na kwai'adomilaa gi na mu iilida gi fuagu ana raolaa ana Faarongolaa Diana ana hafalilana ua na mai ana si kada mu manata mamana ana lea ka dao i tara'ena. ⁶ Ana kada nae a God e hafalia si raoa diana na e iilida gi i seenaa ani gamu, ma i nau ku haitamana i nia tara ka tasa dongaa lau lea ka faasuia na raolaa nae ana fe Dani a Christ ka ooli mai ana. ⁷ Nia e o'olo go ana haso kuka manata urinae ani gamu, sulia nau ku rakediana fuagamu. Sulia sui boroi ana nau ku too ana kanilaa ma laugo ana si kada ku liliu uria ainitalolaa ana na Faarongolaa Diana, muka adomi nau fai nia na raolaa diana nae. ⁸ A God ana ka faamamanaa na doo gi na ku haeda e mamana sulia na rakedianalaa baita nau fuagamu iilingia laugo na rakedianalaa nia Jesus Christ fuagamu.

⁹ Haia, i nau ku fooma laugo eeri na rakedianalaa gamu ma na haitamadooa gamu gi ma na liotooa gamu gi ka tasa dongaa ana hau ana baita lau, ¹⁰ eeri muka bobola fai nia

aadafililana na doo gi na e diana ma e o'olo, eeri muka too o'olo ma e langi dasi feengi gamu ana tesa doo ana ana fe Dani a Christ ka ooli mai ana. ¹¹ Nia naa, na mourilaa gamu gi ka o'olo teefou sulia na doo gi na Jesus Christ e iilida fuagamu. Ma lea na mourilaa gamu gi ka o'olo urinae, tooa oro gi tara daka baelafea a God.

Na mouria mamana.

¹² Oote waihaasi nau gi ae, nau ku dooria muka haitamana na afetailaa baa gi da dao ani nau e diana go ana, sulia tooa oro gi da rongoa na Faarongolaa Diana sulia na afetailaa nau gi. ¹³ Sulia na tooa ni firua gi na da folo i seegi la beu baita naa a aafia, ma na iimola gi sui na da too i see, gera haitamana go ada na ku too lao beu ni kanilaa sulia i nau na wane raoa nia a Christ. ¹⁴ Ma sulia laugo na ku too lao beu ni kanilaa, nia naa e aarea orolana tooa gi na da manata mamana ana a Lord, eeri gera ka ainitalo rara'a ana Faarongolaa Diana ma e langi dasi mou.

¹⁵ Haia, ma ta bali ani gera, gera ainitalo ana Christ sulia gera kwaifii ani nau ma daka haitamana oolisuulaa. Ma bali ada mone, na malutaa gera gi da ainitalo sulia gera da doori mamana ana na Faarongolaa Diana. ¹⁶ Gera ainitalo ana sulia na rakedianalaa gera fuagu, sulia gera ka haitamana a God e fili nau uria si raoa ni faamamanalana na Faarongolaa Diana. ¹⁷ Sui bali aai, na malutaa gera gi e aadea na ainitalolaa gera ana a Christ ka langi si diana. Sulia gera dooria na iililana si doo nae ka liufi nau. Gera iili urinae sulia gera ka manata tara gera ka falea na afetailaa lau fuagu si kada ku too lao beu ni kanilaa.

¹⁸ Haia, diana go ana. Nau ku eele faafia na raolaa gera gi sui boroi ana na kwaidoorilaa gera e diana langi so ka ta'a. Sulia gera ainitalo ana Christ ana malutaa oro gi. Sui boroi ana gera ka urinae, na eelelaa nau langi kasi sui, ¹⁹ sulia i nau ku haitamana tara kuka haga go

agu faasia na beu ni kanilaa naa sulia na foalaa gamu fuagu ma na kwai'adomia nia na Aanoedoo a Jesus Christ. ²⁰ Ma na doorilaa baita nau, na nau ku tagofalea na agu a God ana, haso kuka roosulia na agu kwaidoorilaa nia ma kusi mou, eeri na tooa gi daka silia a Christ suli nau, ana si kada nae fai nia ana si kada gi sui laugo. Sulia boroi ana kuka mouri ua ma langi kuka mae, nau ku dooria daka silia a Christ suli nau. ²¹ Sulia uria taa na tooa da mouri? Ma i fuagu, nau ku mouri uria raoa fuana a Christ. Ma lea nau ku mae, nia diana ka tasa, sulia tara kuka too fai nia a Christ i langi. ²² I nau kusi haitamana si taa naa ku aadafilia. Sulia nau ku dooria mouri ua, eeri kuka tasa dongaa ana raolaa fuana a Christ. ²³ Ma nau ku dooria laugo kuka mae, eeri tara kuka too fai nia a Christ, sulia nia diana asianaa fuagu. I nau kusi haitamana taa naa nau ku dooria ka tasa. ²⁴ Sui nia e diana go naa e langi kusi mae ua, eeri kuka adomi gamu. ²⁵ Nau ku haitamana na doo nae, ma nia naa aadea kuka haitamana tara kuka mouri ua go agu fai gamu eeri kuka faarigita na fiamamanalaa gamu, ma urinae kuku faaele gamu, ²⁶ eeri si kada ku ooli lau kou siagam, tara muka baelafea a Christ ka tasa asianaa suli nau.

²⁷ Haia, lea so tesi taa boro ka fuli ani nau, na aabulolaa gamu ka o'olo ka lea sulia na Faarongolaa Diana sulia a Christ, eeri lea nau ku lea boro kou siagam ma so ka langi, nau tara kuka rongo go agu kou sulia na malutaa diana gamu gi. Ma tara kuka rongoa na fiamamanalaa gamu gi e ngasi, ma gamu ka too ana tee manata ma tee kwaidooria go ana raolaa oofu fuana Faarongolaa Diana eeri na tooa oro gi daka manata mamana ana. ²⁸ Haia, langi musi mou ana maalimaea gamu gi, ma langi musi tafi faasida. Sulia nia faatania naa fuada tara gera ka ngalia na kwakwaea ma i gamu tara muka ngalia mouria too firi, sulia a

God naa tara ka aadea na doo nae gi. ²⁹ Sulia a God e fili gamu eeri muka rao fuana a Christ ana na manata mamanalaa gamu ani nia ma laugo ana nonifilaa gamu. ³⁰ Ma ana si kada nae, gamu ka bobola fai nia raolaa fai nau iilingia na wane ana oomea gi, sulia na maalimaea a God gi daka firu fai gia. I nao ua na mai, muka riki gera firu fai nau, ma muka rongoa gera ka iili urinae laugo fuagu ana si kada nae.

Christ nia na Lord.

2

¹ I nau ku haitamana na oofu-fua gamu fai nia a Christ na e faarigita gamu, ma na rakedianalaa nia fuagam e aare gamu. Ma ku haitamana laugo muka oofu fai nia na Aanoedoo Aabu, ma muka kwaimanatai ma muka rakediana fuagam kwailiu. ² I sulia si doo naa gi, i nau ku ii ani gamu, muka aadea na lio gamu ma na kwaidooria gamu gi ka aalua tee doo ma muka aadea na rakedianalaa gamu fuagam kwailiu ka baita lau. Lea so muka aade urinae, tara na eelee nau kafi baita suli gamu. ³ Ma langi musi iilia lau tesi doo sulia liogamu mu dooria muka baita ma mu dooria baelafe gamu i tala gamu. Ma lau ana, muka faato'ou gamu i tala gamu, ma diana fuana muka manata fuana tooa e'ete gi ka diana liufi gamu i talagam. ⁴ Muka too faasia na manatalaa go agamu sulia na taa gi na mu doorida gi, muka manata laugo sulia na doorilaa gera wane e'ete gi. ⁵ Na manataa gamu gi ka iilingia na manatana a Jesus Christ. ⁶ Sulia sui boroi ana a Christ e iilingia teefou a God, i nia kasi manata haso nia ka hasi uria bobolalaa fai nia a God. ⁷ Ma lau ana, i nia e eekwatainia na babaitaa nia sulia na kwaidooria nia i talana, ma ka futa ana nonina wane, ma ka aalua wane ni rao go ana. ⁸ Ma i nia e faato'ou nia i talana, ma ka roosulia na kwaidooria a God, sui boroi ana gera ka fotoi nia i fafona

airarafolo ma ka mae. ⁹ Ma i sulia si doo naa, a God ka faabaita nia ka tasa, ma ka falea na hata fuana na e baita liufia hata gi sui. ¹⁰ Ma uria na hae baitalaa ana na hatana a Jesus, na doo mouri gi sui na da too i langi ma i aano ma na fera tooa da mae, gera ka boururu fuana, ¹¹ ma gera sui gera ka faatalo ana haso a Jesus Christ naa na Lord, eeri gera ka faabaitaa a God na Maa.

Muka sina mala kwesu fuana tooa gi lao molaagali.

¹² Nia naa, ruana diana nau gi ae, nia diana asianaa fuana muka roosulia na baelaa nau gi fuagamu iilingia mu iilia ana si kada ku too ana fai gamu. Ma ana si kada nae, muka iili tatangai tasa uria roolaa sulia na baelaa nau gi ana si kada ku too faasi gamu. Nia e diana fuana tee tee wane ani gamu muka rao rigita ma muka faabaitaa a God, eeri muka faangasia na faamourilaa a God ani gamu. ¹³ Sulia a God e aade gamu muka dooria ma muka bobola uria roosulilaa ana taa gi na nia e dooria muka iilida gi.

¹⁴ Haia, ma ana si doo gi sui na mu iilida, muka too faasia na ngunungunulaa fai nia oolisuusulaa, ¹⁵ eeri muka too o'olo ma na aabulolaa gamu tara ka diana, sulia mu aalua naa na wela a God gi, sui boroi ana na molu ka too ua i laona na molaagali naa i matangada na tooa na aabulolada e ta'a. Nia diana fuana gamu muka iilingia na bubulu gi na e talafi gera. ¹⁶ Sulia mu ainitalo ana baea gi na e falea na mouria firi fuagera. Ma lea so muka iilia si doo naa, tara nia ka aade nau kuka eele baita asianaa ana fe Dani a Christ ka ooli mai ana, sulia tara raoa gamu nae gi ka faatainia na raoa nau gi i matanga gamu e langi kasi tatagwai.

¹⁷ Haia, na fimamanalaa gamu ana a God ka iilingia na kwaisuusia na gamu falea fuana. Ma lea nia ka doori nau kuka mae iilingia na doo ni kwaisuusia laugo, nau tara kuka

eele baita asianaa laugo iilingi gamu mu eele ana si kada nae. ¹⁸ Ma e urinae laugo, muka eele laugo iilingi nau.

Sulia a Timothy fai nia Epafroditus.

¹⁹ Haia, sulia fimamanalaa nau ana a Lord, i nau ku manata mamana tara kuka bobola fai nia oodulaa kou a Timothy ali'ali siagamu, eeri ana si kada tara nia ka ooli mai ana i see ma ka faarongo nau ana sulia na toolaa gamu gi, tara kuka eele asianaa. ²⁰ I nia taifili nia naa e rakediana fuagamu iilingia na rakedianalaa nau fuagamu. ²¹ Sulia tooa aai gi, gera manata go ada sulia na kwaidooria gera gi, ma e langi lau na doo gi sulia a Jesus Christ. ²² Ma a Timothy baa, i gamu mu haitamana na raoa diana nia gi, sulia nia e iilingia na ana ta wela mamana nau ana adomilagu uria na ainitalolaa ana Faarongolaa Diana. ²³ Nia naa, ana si kada ku haitamana tesa taa na tara ka fuli ani nau i see, i nau ku dooria kuka eeresi ali'ali kou ani nia siagamu. ²⁴ Ma i nau laugo, i nau ku manata mamana tara a Lord ka aadea ka waluda fuagu fuana kuka lea ali'ali laugo kou siagamu.

²⁵ Haia, ma ni nau ku manata naa laugo fuana kuka oodua laugo kou waihaasi gia a Epafroditus. Na wane baa molu eeresi nia mai see uria na adomilagulaa. Nia ka rao fai nau fuana a God, ma mere iilingia roo wane ana oomea gi na mere ka firu fai nia a Satan. ²⁶ A Epafroditus e dooria asianaa rikilaa gamu sui. Ma nia ka manata a'abo sulia na mu rongoa mai hasa na nia e matai i see. ²⁷ Ma i nia e matai mamana go, ma ka garangi mae. Sui ma a God e kwaimanatai ani nia, ma ka gura nia. Urinae, a God ka kwaimanatai laugo ani nau, sulia lea so nia ka mae, na liobukonulaa nau tara ka baita lau. ²⁸ Ma nia na aadea nau ku dooria asianaa kuka oolifai nia kou siagamu, eeri muka eele lau si kada muka riki nia. Haia, na liobukonulaa nau tara ka sui laugo. ²⁹ I aena naa na, muka

gonitai nia fai nia eelelaa baita, sulia i nia na waihaasi gia naa na sulia na fimamanalaa gia ana a Lord. Muka manata baita laugo ana wane gi sui urinae. ³⁰ Sulia i nia e noni maabe uria maelaa ma ka garangi mae ana si kada nia rao fuana a Christ, eeri nia ka adomi nau oolisi gamu, sulia e afetai fuagamu uria na adomilagu ana si kada nae.

Na oloa mamana.

3

¹ Haia, waihaasi nau gi ae, si baea i'isi nau gi fuagamu naa. Muka eele sulia na oofulaa gamu fai nia a Lord. Boro ana kuka kedea sui na baea naa gi i nao, nia diana fuana kuka kedea lau, sulia na baelaa nau gi tara ka adomi gamu eeri a Satan ka langi si labasi gamu. ² Muka suusuli gamu faasia na tooa na da iilia na doo ta'a gi. I gera da iilingia na kui gi, ma gera ka faatolomai hasa taa naa a God e dooria na muka olea na noni gamu. ³ Haia, i gia ana, ma langi lau ni gera, na gia aalua na tooa a God gi, sulia gia gi foasia a God ana a Aanoedoo Aabu, ma gia ka eele sulia oofulaa gia fai nia a Jesus Christ. Gia langi gia si fiitoo go ana malutaa gi ana noni iilingia na ole-marikoa. ⁴ I nau kusi fiitoo ana doo nae gi, boro ana nau ku roosulia na malutaa nae gi. Ma lea so ni tei na manatana hasa nia ka mouri sulia nia e fiitoo ana roolaa sulia na malutaa gi ana noni, i nau naa na ku liufia ana roolaa sulia malutaa urinae gi. ⁵ Sulia si kada kwalu maedani buria nau ku futa mai ana, i nau ku ole-mariko ua go. Ma i nau ku futa mai ana wane Jiu mamana, sulia nau ku lea mai faasia na kwalafaa a Benjamin. Ma i nau kuka lea o'olo naa sulia na kwaieresia gami tooa Jiu gi, sulia i nau laugo ta wane ana Farisi gi. ⁶ Ma sulia na kwaidooria nau e rigita asianaa uria malutaa gami na Jiu gi, nau kuka iinokesia na tooa gi na da manata mamana ana a Jesus. Ma nau ku roosulia teefou ana na

kwaieresia gi na a Moses e falea, ma langi kusi garo ana ta kwaieresia. ⁷ Sui boro ana nau waluda kuka manata hasa na doo nae gi e diana fuagu, i nau ku haitamana na doo nae gi na doo tatagwai go ana, ma kuka lugataida sui na agu eeri kuka too naa agu ana a Christ. ⁸ Ma e langi lau na doo nae gi taifilida na ku lugataida, ku oote nau teefou ana na doo gi sui na e liu baita fuagu eeri kuka ngalia si doo na liu baita ka tasa, i nia naa na oofuofua nau fai nia a Jesus Christ a Lord nau. Sulia i nia, nau ku ui ania naa na doo gi sui, ma kuka manata hasa na doo nae gi na tafu go ana i laona na molaagali naa, haia kuka oofu fai nia a Christ, ⁹ ma kuka aalua tee doo fai nia. I nau kusi o'olo sulia na taa naa nau i talagu ku iilida ana roolaa sulia na kwaieresia gi. Sui a God e haea nau ku o'olo sulia na fimamanalaa nau ana a Christ. A God naa e olosi nau sulia na fimamanalaa nau. ¹⁰ Na tofungae doo na ku dooria naa na haitamanalana a Christ fai nia na mamanaa a God e faatania ana tataelaa nia faasia na maea. Ma nau ku dooria laugo kuka ado fai nia ana nonifilaa nia ma kuka iilingi nia ana maelana. ¹¹ Ma urinae, nau ku fiingado haso nau tara kuka tatae laugo faasia na maea.

¹² I nau kusi haea haso na doo naa gi sui e fuli naa ani nau ma langi ku o'olo teefou naa. I nau ku tasa dongaa fai nia hasi tatangailaa go agu uria ngalilana na doo gi na a Jesus Christ e aadafili nau uria. ¹³ Haia, oote waihaasi gi ae, nau ku haitamana na doo naa gi sui kesi fuli ua go ani nau. Sui tee si doo na ku iilia naa na ku manata buro ana na doo gi na e sui gi na i buri, ma kuka hasi tatangai agu uria na ngalilana doo gi na tara a God e dooria kuka ngalia ana kada e nia ua mai. ¹⁴ Urinae nau kuka hasi rigita naa fuana kuka ngalia na kwaiaraa nae. A God e soe nau eeri kuka ruu lao Initooa nia i langi, sulia a Jesus Christ. Ma nia naa na kwaiaraa nae. ¹⁵ Haia, i gia sui go na gia rafo

na ana manata mamanaa gia ka too laugo ana manataa urinae i laona mourilaga. Ma lea so teni wane ani gamu dasi aala go faafia, tara a God naa ka faatai folaa ana na tala na e o'olo. ¹⁶ Sui taa, diana fuana gia ka tasa dongaa ana roolaa sulia na taa naa gia roosulia ua na mai nao lelea ka dao ana si kada nae.

¹⁷ Haia, oote waihaasi nau gi ae, muka iili dongaa na agamu uria iilifailana na malutaa nau. Molu ka iilifainia laugo ni tei gera na da lea o'olo sulia na malutaa na gemelu faatainia fuagamu. ¹⁸ I nau ku bae sui naa sulia si doo naa ana kada oro gi i nao, ma sui boro ana, tara kuka bae lau agu sulia. Ma i nau ku aanggi sulia nau ku liobukonu uria na baelaa nau baa. Tooa oro na gera haea da manata mamana ana a Christ, na aabulolaa gera e faatainia gera na maalimaea na Faarongolaa Diana sulia na maelaa a Christ i fafona airarafolo. ¹⁹ Ma tara gera ka lea go ada uria gula ni kwakwaelaa, sulia na tofungae doo fuada na kwaidooria ana nonida. Boro ana e diana fuana gera ka ida ada sulia na doo gi na da iilida, gera eele go ada sulia. Ma tee si doo go na da manata sulia na malutaa lao molaagali naa i aano. ²⁰ Ma ni golu mone, na fera mamanaa gia naa i langi. Ma gia ka kwaimaasi go aga uria daolana mai a Lord gia a Jesus Christ na e faamouri gia, sulia tara nia ka ooli mai faasia langi. ²¹ Tara nia ka bulasia na noniga na e makeso ma tara ka mae, ma ka aadea na noniga ka diana asianaa iilingia nonina. Tara nia ka oolisi gia urinaa ana mamanaa baita nia na e too ana uria na babaita na nia baita ana usia na doo gi sui.

4

¹ Haia, waihaasi nau gi ae, urinae muka tasa dongaa uria roolaa sulia a Lord. I nau ku rakediana asianaa fuagamu, ma nau ku doori riki gamu. I nau ku eele baita asianaa suli gamu.

² Haia, ma ni gomoro Iudia fai nia ni Sintike, nau ku ii ani gomoro moro ka too kwaimaani kwailiu, sulia gomoro waihaasi naa ana a Lord. ³ Ma i oe laugo na wane rao diana kwaimaani fai nau i seenaa, nau ku dooria oko adomia roo geni naa gi, sulia daaro rao rigita fai nau uria na ainitalolaa ana Faarongolaa Diana, fai nia a Klement laugo ma tooa oro na da rao fai nau, na hata gera sui a God e kedea sui naa i laona buka nia, si gula nia e kedea ana hatada tooa gi na tara daka too ana mouri firi.

⁴ Haia, muka eele ana si kada gi sui sulia na oofuofua gamu fai nia a Lord. Ma i nau ku haea lau, muka eele!

⁵ Haia, muka faatainia na ha-aorelaa fuana tooa gi sui. A Lord tara nia ka dao ali'ali na mai. ⁶ Muka too faasia na manata abolaa ana tesi doo. Ma lau ana, muka fooma fuana a God, muka gania uria taa gi na mu dooria. Ma muka gani nia ana si lio ni tangolaa. ⁷ Ma na fanualama a God, na e liufia na haitamadooa gia na tooa gi, tara ka too i laona mouria gamu ma na manataa gamu eeri muka too faasia na liobukonulaa. Ma tara a God e falea na fanualama nia fuagamu, sulia mu too oofu fai nia a Jesus Christ.

⁸ Haia, waihaasi gi ae, nia na baelaa i'isi nau fuagamu. Muka manata sulia si doo diana gi ma doo gi na e bobola fai nia na sililana ma na doo mamana gi ma na doo o'olo gi ma na doo aabu gi. ⁹ Muka roosulia na faatolomaia na nau ku falea fuagamu. Ma muka iilifainia na aabulolagu na mu rikia. Ma a God na e falea fanualama fuaga, nia ka too fai gamu.

A Paul e tangoda sulia na falelaa gera.

¹⁰ Sulia na oofuofua nau fai nia a Lord, nau ku eele asianaa faafia na falelaa baa gamu falea fuagu. Tau na mai afetai fuana muka faatainia na rakedianalaa gamu fuagu. Ma i nau langi kusi haea lau hasa muka

sui ana rakedianalaa gamu fuagu kada baa ua i nao nae, ma i nau ku haea agu i nao e afetai fuagamu uria adomilagu. ¹¹ Haia, i nau kusi bae urinae sulia ku golotala ana na doo gi na ku doorida gi. Sulia ana si kada na toolaa nau e langi kasi diana boro, a God e faatolomai nau haia kuka eele agu. ¹² Ana teni si kada gi, nau ku siofaa. Ma ana teni si kada aai gi, nau ku too ana doo oro gi. Ma i nau ku haitamana naa taa na bibiringa ana manata dianalaa ana si kada gi sui, boro ana si kada ana aabusua langi ana fioloa, ma boro ana si kada ku too ana doo oro gi langi si kada ku too ana aange si doo. ¹³ I nau ku bobola go agu fai nia na iililana na doo gi sui, sulia a Christ naa e faarigita nau.

¹⁴ Ma sui boro doo urii go, na adomilaa na mu falea fuagu si kada ku too ana afetailaa, nia diana asianaa. ¹⁵ I gamu tooa na i Filipae, i gamu mu haitamana sui naa ana kada baa ku hafalia na liliulaa nau uria ainalalolaa ana Faarongolaa Diana, ma kuka lea faasi gamu i seenaa la lolofaa i Masedonia, i gomolu go ana na tooa manata mamana gi na mu adomi nau. Langi lau ta soefaataia na da falea malefo fuagu. ¹⁶ Ma ana si kada gi ku dooria kwai'adomilaa i fera Tesalonika, i gomolu molu ka fale malefo fuagu. ¹⁷ I nau kusi bae urii haso kuka ngali dongaa na agu ana taa gi na molu falea fuagu. Ma lau ana, ku dooria agu na kwaiaraa nia God fuagamu ka baita. ¹⁸ Haia, nau ku ngalia na doo gi sui na molu faleda mai fuagu, ma ka baita liufia na doo gi ku doorida. I nau kusi dooria na lau tesi doo, sulia a Epafroditus e falea sui na kwai'adomilaa gamu fuagu. Si doo nae e iilingia ta kwaisuusia na e moko diana, na a God e eele faafia. ¹⁹ Ma a God na nau ku rao fuana, i nia tara ka falea fuagamu na doo gi sui na mu dooria sulia na doo diana oro gi nia haitamana falea sulia a Jesus Christ. ²⁰ Gia sui gia ka silia a God a Maa gia too ka tau! Amen.

Baelaa i'isi gi.

²¹ Nau ku falea kou bae dianalaa nau fuagamu sui na mu manata mamana ana a Jesus Christ ma muka too i seenaa. Ma na waihaasi gia gi na melu too kou i see, daalu sui laugo da falea kou na baelaa diana gera fuamolu. ²² Na tooa gi sui na da manata mamana na da too i see i Rom, ma tasa faasia na waihaasi gia gi na da too i laona beu nia na aaofia, gera falea na baelaa diana gera gi laugo kou.

²³ I nau ku fooma eeri a Lord Jesus Christ ka tasa dongaa ana faatailana na rakedianalaa nia fuagamu sui.

**NA KEKEDELAA A
PAUL FUANA
SOEFAATAIA I
KOLOSE
Baelaa i nao gi.**

¹ Faasi nau a Paul na aposol nia a Christ Jesus sulia kwaidooria nia a God, ma faasia na haasiga a Timothy. ² I gemere mere bae diana kou fuamiu tooa a God gi na mu too i Kolose, na waihaasi gemere sulia mu tasa dongaa uria manata mamana ana Christ.

Na foalaa gemere fuamiu na a God a Maa gia ka rakediana fuagamu ma ka falea laugo na aaroaro fuagamu.

Foalaa ni baelafea.

³ I laona foalaa gemelu gi fuagamu, e langi si muu uria na baelafelana God a Maa nia a Jesus Christ a Lord gia. ⁴ Mere baelafea God, sulia mere rongoa na maluta miu na mu manata mamana na ana a Christ Jesus fai nia na rakedianalaa gamu fuana tooa a God gi sui. ⁵ Haia, na fiimamanalaa gamu fai nia na rakedianalaa gamu ka boongai naa i fafona si doo gi na mu kwaimaasi uria, na a God e taingainia fuagamu mai i langi. Sulia gamu rongoa sulia na doo nae gi ana si kada mu rongoa na uunua mamana na gia alangia ana Faarongolaa Diana. ⁶ Na Faarongolaa Diana nae ka hagatafa ua go mai fuana tooa gi sui la molaagali, ma nia na aadea na tooa oro gi da iilia na doo diana gi, iilingia ana si kada hafalilana na mu rongoa na Faarongolaa Diana ma muka haitamana na rakediana nia a God. ⁷ A Epafra na wane baa e faarongo gamu totongenao ana na rakedianalaa nia God. I nia na wane raa diana a Christ adomi gemere na mere wane raa a Christ laugo. ⁸ A Epafra na e faarongo gemere ana rakedianalaa gamu ana na tooa gi na

da manata mamana. Na Aanoedoo Aabu ka falea na rakedianalaa nae fuagamu.

⁹ I sulia si doo nae e fuli ani gamu, ita mai gemere rongoa sulia gamu, gemere ka fooa sulia dani ana ganilana God eeri ka faatainia na kwaidooria nia fuagamu ma ka falea na haitamadoo ma na li-otoolaa faasia na Aanoedoo Aabu fuagamu. ¹⁰ Gemere fooa urinae, eeri na toolaa gamu ka lea sulia kwaidoorilaa a Lord ma ka faaele nia, ma muka bobola uria iililana na raolaa diana e'ete gi sui, ma muka haitama diana ana a God. ¹¹ I nau ku gania a God eeri nia ka faarigitaa na fiimamanalaa gamu ana rigitalaa gi sui na e lea mai faasia na mamana diana nia, hai muka bobola fai nia na tasa dongaalaa fai nia ana gwaromaabelaa. Ma muka eele, ¹² si kada muka baelafea God a Maa, na e iilia muka faorana toolaa ana si doo naa gi a God e taingainia fuana tooa nia gi na da too lao initooa ana raralaa. ¹³ A God e lafu gia naa faasia na initooa ana rorodoa na a Satan e aaofia usia, ma nia ka talai gia kou fui laona Initooa na Wela nia na e rakediana fuana. ¹⁴ Ma na Wela nia ka luke gia faasia a Satan, sulia nia e manata lukea na garolaa gia gi.

Christ e baita ka tasa.

¹⁵ Christ na gia rikia na nia na nununa God na e langi gia si rikia ana maaga. Ma i nia naa na tee fe Wela uulunao nia God, ma e baita ka liufia teefou na doo gi sui a God e haungaida. ¹⁶ Sulia a Christ nia e adomia God ana si kada God e haungainia na doo gi sui mai langi ma i aano, ma na doo gi sui na gia rikia ma doo gi sui laugo na langi gia si rikia, ma na aanoedoo gi, fai nia na aaofia gi, ma tooa kwaitalai gi ma tooa baita gi. Ana a Christ, a God e haungainia na doo gi sui, ma a God e haungaida fuana a Christ. ¹⁷ Christ nia e too ua naa suifetei na doo gi sui, ma na doo gi sui ka too diana sulia nia e baita usida. ¹⁸ A Christ naa na fisikwaona nonina. Ma na tooa na da manata mamana

ana, gera naa na nonina, ma nia ka falea mouria fuada. I nia na Wela uulunao nia God, ma God ka tataea faasia na maea, eeri nia ka baita ka tasa usia na doo gi sui. ¹⁹ Sulia na Wela nia a God e iilingia teefou naa a God, sulia nia na kwaidooria a God. ²⁰ Ma ana na Wela nia, a God ka oolifainia na doo gi sui mai aano ma i langi fuana. A God e haungainia na fanualama na ana na maelana Wela nia i fafona airarafolo.

²¹ Ana tesi kada i nao, i gamu mu too sigitau faasia God ma muka maalimaea laugo ani nia, sulia na aade ta'alaa ma na manatalaa garo gi na mu iilida. ²² Sui ana si kada naa, i nunufana maelana Christ na Wela nia, a God ka faakwaimaani naa fai gamu eeri nia ka ngali gamu muka aabu ma muka too gwagwalifolaa ana aabulaa gamu siana. ²³ Nia tara urinae, lea muka tasa dongaa ana fiamamanalaa gamu ana a Christ, ma muka manata ngado ana faatolomailaa mamana, ma langi musi makeso ana kwaimaasi ngadolaa gamu uria na doo gi na mu rongoa sulia ana Faarongolaa Diana. Na Faarongolaa Diana nae na da faataloa sui naa fuana na tooa gi sui lao molaagali. Haia, i nau a Paul laugo na ku aalua naa tee wane raolaa ana Faarongolaa Diana nae.

Raolana Paul fuana na Soefaataia.

²⁴ Ana si kada nae, i nau ku eele sulia ku nonifii na agu uria adomilaa gamu. Sulia na afetailaa nau gi, i nau ku ado ana faasuilana doo gi na e oore ua ana nonifilaa nia Christ uria adomilana na nonina, na Soefaataia. ²⁵ A God na e aadafili nau fuana kuka aalu wane raa gera na tooa na da manata mamana. Na raolaa nau nae naa na ainalongailaa teefou ana baelana God fuagamu. ²⁶ Ma na baelana God nae, a God e haufinia ua na mai ana si kada sui na mai faasia na iimola gi. Sui ana si kada naa, nia kafi faatania fuana tooa nia gi. ²⁷ Sulia a God e dooria ka faatania

ana si faatolomaia diana nae fuaga na tooa nia gi. Ma na faatolomaia nae, nia fuana tooa gi sui naa. Ma na faatolomaia nae, nia na a Christ na e too naa ani gia. Ma sulia nia urinae, gia haitamana tara gia ka initoo iilingia a God. ²⁸ I aena naa na, mere ka tasa dongaa naa uria baelaa sulia a Christ fuana tooa gi sui. Mere ka bae ni liotooa uria bae fifilaa fai nia na faatolomailaa fuada laugo eeri mere ka talaia tooa gi sui i siana God iilingia na tooa na da rafo ana manataa i lalo ana Christ. ²⁹ I nau ku uulafu ma ku hasi ngangata go agu ana rigita baita na Christ e falea fuagu, hai kuka faasuia na raa nae gi.

2

¹ I nau ku dooria muka haitamana na ku uulafu asianaa fuagamu ma laugo fuana tooa gi na da too lao maefera i Laodisea ma fuana ni tei gera na dasi riki nau ua. ² I nau ku uulafu urinae sulia ku dooria kuka aare gamu ma eeri gamu ka rake-diana fuagamu kwailiu ma muka haitamana teefou na faatolomaia haufini sulia a Christ na a God e langi si faatania mai i nao. ³ Sulia a Christ naa na wane na e bobola uria falea haitamadoo ma liotoolaa mamana fuana tooa gi.

⁴ Na malutana na kekedeo nau naa fuagamu nia urii: musi manata mamana ana faatolomaia susuge na teni tooa da haea, sui boroi ana baea nae gi ka rongu mala nia e mamana. ⁵ Sui boroi ana ku too tau faasi gamu, i nau ku manatato gamu go agu sulia dani. Ma i nau ku eele asianaa faafia na ku haitamana na mu take ngado ana fiamamanalaa gamu ka ngasi ana a Christ.

Mouria faalu sulia a Christ.

⁶ Haia, sulia na mu manata mamana sui naa a Christ Jesus nia Lord, na aabulolaa gamu ka faatania naa laugo na gamu ka oofu ani nia. ⁷ Muka dau ngasi naa ani nia iilingia ta ai baa e falea lali nia gi lao gano uria ka take ngasi. Ma muka tolea na mourilaa gamu i fafona na doo

gi sui na nia e haea fuagamu eeri na fiimamanalaa gamu ka ngasi ani nia iilingia na da faatolomai gamu sui na ana. Ma muka baelafea a God.

⁸ Haia, muka susuli gamu aata ta wane suge gamu ana haitamadoo tatagwai na e langi si mamana faasia iimola gi go ana ma faasia na ta'alaa gi i laona molaagali naa ma e langi lau faasia a Christ. ⁹ Sulia a Christ na e aalua wane ma ka too ana noni, nia e iilingia teefou naa laugo a God. ¹⁰ Ma i gamu, a God e falea sui naa na mouria mamana fuamolou ana ladolaa miu fai nia a Christ. A Christ e baita usia na aanoedoo kwaitalai gi ma na babaitaa gi sui.

¹¹ Haia, ma sulia na mu lado naa fai nia a Christ, i nia naa mu ole-mariko sui naa. Langi na ole-marikolaa na na wane e haungainia ana noni. Ma na ole-mariko na a Christ e haungainia na e mamana ana ni nia e ole teefou na ana si manataa na e garo gi na e suungai gamu uria na aade ta'alaa. ¹² Sulia ana si kada mu siuabu ana, e iilingia da aano naa faafi gamu lao kwaingeia mala na gera iilia ana Christ. Ma ana siuabua laugo mu tatae faasia na maea fai nia a Christ sulia na fiimamanalaa gamu ana mamanaa nia God na e tataea Christ faasia na maea. ¹³ Ana hafalilana mai i nao, gamu langi musu too ua ana na mouria firi, sulia na aade ta'alaa gamu gi ma sulia gamu laugo langi lau na tooa i Jiu gi na musu lea sulia na kwaieresia gi faasia a Moses. Ma i kada naa, a God e falea na mouria faalu fuagamu iilingia nia ka tataea a Christ. Ma a God e manata lukea na ta'alaa gia teefou. ¹⁴ Nia ka uusu teefou na ana la abe doo na da kedea na aade ta'alaa gia gi ma na kwaieresia gi. Nia e lafuda teefou iilingia nia ka fotoia i fafona airarafolo fai nia a Christ. ¹⁵ Ma ana maelaa nia a Christ ana airarafolo, nia ka saitasa faafia na aanoedoo ta'a gi ma ka lafua na rigitaa gera sui. Ma nia ka faa'ida gera i maana tooa gi sui.

¹⁶ Haia, musu rongo sulia ni tei lau ka eeresi gamu sulia na fanga taa na mu haitamana ania ma kafo taa na mu gwoufia ma laugo sulia fe dani taa na mu faaabua ma fe dani mu faabaita ana sulia fe dani sinali e sigi ana ma sulia maedani Sabat. ¹⁷ Sulia na doo nae gi e iilingia go ana na nununa doo gi na tara ka dao mai. Na tofungaedoo naa na a Christ. ¹⁸ Ma langi musu rongo sulia na ketolaa tei naa e haea nia tasa sulia nia e rikia na faataia gi ma nia ka suungainia na tooa gi hai daka faato'ou susuge go ada fai nia na foalaa fuana ensel gi. Na wane urinae e dooria faabaita nia i talana, ma nia ka suge go ana sulia nia roosulia na kwaidooria ta'a nia gi. ¹⁹ Ma na wane urinae ka too na ana faasia ladolaa ana Christ. A Christ naa na wane baita fuana tooa na da manata mamana ani nia iilingia na ketena ta wane baa nia na fisikwaona nonina. Ma gia gi iilingia na nonina, ma a God e falea mouria fuaga ma ka faarigitaa ani gia na gula ladolaa gi eeri gia ka bulao mai ana tee si noni sulia na kwaidooria a God.

Mouria faalu fai nia Christ.

²⁰ Ana kada a Christ e mae ana, i gamu iilingia mu mae naa laugo fai nia, ma i nia ka luke gamu naa faasia na kanilaa nia na aanoedoo baita gi na da binisi gamu lao molaagali naa. Haia, uria taa na malutaa gamu ka lea go ana sulia na doo ta'a gi laona molaagali naa? Uria taa na muka roosulia na kwaieresia gi na da haea, ²¹ <<O too amu faasia hamosilana si doo loko,>> ma <<Oko too amu faasia anilana fanga loko>>? ²² Na kwaieresia nae gi da bae go ada sulia na doo gi na tara ka funu laugo ana i buira tooa da ania sui. Na wane go ana na e haungainia na faatolomai nae gi. ²³ Na kwaieresia nae gi e rongo mala diana ma mala hagatafa mai faasia na tooa liotoo. Gera ka suungai gamu uria na foasilana ensel gi, ma na faato'oulaa susuge go ana,

ma uria faafilana noni go ana. Sui na doo nae gi dasi bobola go uria adomilana tooa eeri gera ka lugasia na kwaidooria ta'a gi ana nonida.

3

¹ Ana si kada a God e tataea a Christ faasia na maea uria na mouria, nia ka urinae laugo e falea laugo mouria mamana fuaga fai nia Christ. I aena naa na, muka manata sulia na mouria na tara muka too ana i langi, si gula na a Christ e gwouru ana initooa i bali aba aalo ana a God. ² Muka manata sulia na doo gi i langi, ma na doo gi lao molaagali naa i aano ka langi. ³ Sulia iilingia mu mae naa, ma na mouria mamana gamu e too haufini ana fai nia Christ sulia mu lado ana a God. ⁴ A Christ naa na gwoufutana na mouria mamana gamu. Ma si kada nia tara ka faatai mai i see, na mouria mamana gamu laugo ka faatai mai fai nia ma muka initoo fai nia.

Mouria i nao ma na mouria faalu.

⁵ I aena naa na, muka haumaelia teefou na kwaidooria ta'a gamu ana noni uria na ooelaa, ma na aabulolaa ta'a, ma na kwaidooria ta'a gi, ma na lulugonilaa (sulia na lulugonilaa e iilingia na foasilana laugo ta god e'ete). ⁶ Na aabulo ta'ala urinae gi, a God tara ka falea kwaelaa fuana tooa gi sui na dasi roosuli nia. ⁷ Ana tee si kada i nao, gamu laugo mu lea sulia kwaidooria ta'a nae gi.

⁸ Haia, i kada naa, muka sigirangainia faasia na mourilaa gamu na aabulo ta'ala naa gi: rakehasua, ma na bae susualalaa, na marasitainialaa, ma na baelaa ta'a gi. ⁹ Musi suge gamu kwailiu, sulia i gamu mu lugasia sui naa na malutana mourilaa nae i nao, ¹⁰ ma muka too ana na mourilaa faalu na a God e haungainia. Sulia nia e faafaalu gamu sulia dani eeri na mourilaa gamu ka iilingi nia hai gamu muka haitama diana ani nia. ¹¹ Ma sulia na a God e faafaalu gia, ka langi ta e'etelaa i matangana tooa Jiu gi ma

na tooa maadiu gi, ma na tooa ole-mariko fai nia tooa dasi ole-mariko, ma na tooa faasia na fera ete gi, ma na tooa na langi dasi haitamadoo, na tooa rao, ma na tooa baita. A Christ go ana nia tofungae doo, ma a Christ e too i lalo ana na tooa gi sui na da too ana mouria faalu naa faasi nia.

¹² Haia, i gamu na tooa a God gi, sulia nia e rakediana fuagamu, ma ka fili gamu eeri muka aalua tooa nia gi. I aena naa na, muka kwaimanatai fuana tooa gi, ma muka aade diana, ma muka faato'ou gamu i talagamu, ma muka too harofai, ma muka gwaromaabe. ¹³ Ma langi musi rakehasu ali'ali fuagamu kwailiu. Ma lea so ta wane ka iilia ta si doo ta'a fuagamu, muka manata lukea. Mu manata luke gamu kwailiu iilingia laugo a Lord e manata lukea na garolaa gamu gi. ¹⁴ Ma liufia si doo naa gi sui, muka rakediana fuagamu kwailiu eeri muka too ana oofuofua diana. ¹⁵ Si fanualama) na a Christ e falea na ka talai gamu ana doo gi sui na mu iilida. Sulia God e haungai gamu eeri muka too oofu ana tee si noni ma eeri muka too ana na fanualama nae. Ma muka baelafea God sulia dani. ¹⁶ Muka faalamainia na baelaa diana a Christ ka too ma ka fungu i laona mourilaa gamu. Muka faatolomai doo fuagamu kwailiu ana liotooa na mu too ana. Muka nguulia Sam gi ma na nguu aabu gi. Muka nguu fuana God fai nia na baelafelana. ¹⁷ Ma si doo gi sui na mu iilia ma so muka haea, muka iilia ana na hatana a Jesus na Lord fai nia na baelafelana a God a Maa i nunufana a Christ.

Aabulolaa diana.

¹⁸ Haia, geni na mu afe gi, muka roosulia na aarai gamu gi, sulia na malutaa nae e bobola fai nia tooa da manata mamana ana Christ daka iilia.

¹⁹ Wane na mu aarai gi, muka rakediana fuana na afe gamu gi, ma muka iili harofaia fuada.

²⁰ Wela gi, muka roosulia na maa fai nia ni tee gamu gi sulia dani,

sulia nia naa si doo a God e eele sulia.

²¹ Ma na maa gi fai nia ni tee gi, langi musi ngatafi tarau ana na wela gamu gi, aata gera dasi dooria naa na roolaa suli gamu.

²² Ma gamu tooa rao o'oni gi, muka roosulia tarau na wane da baita usi gamu. Langi lau ana si kada go ana na gera bubu faafi gamu eeri daka aala faafia na raolaa gamu. Muka iiliili uria raolaa diana uria na faabaitalaa gamu fuana a Lord. ²³ Na raolaa taa na mu iilia, muka iilia ana rigitalaa gamu teefou iilingia muka rao fuana a Lord, ma langi lau fuana na wane go ana.

²⁴ Muka manatatoona doo naa: a Lord tara ka falea kwaiaraa nia na e bae aalualu ana fuana tooa nia. Sulia a Christ ana na wane baita na mu rao mamana fuana. ²⁵ Ma ni tei naa e iilia na ta'alaa, tara nia ka ngalia laugo na kwakwaelaa duulana si garolaa nia e iilia. Sulia a God langi kasi eefa na ketolaa nia.

4

¹ Gamu tooa initoo gi, muka susuli diana ana tooa ni rao gamu gi ana malutaa na e o'olo ma ka bobola fuada. Muka manatatoona doo nae: tee wane initoo usi gamu e too mai langi.

² Muka tasa dongaa ana foalaa, muka aadasulia na taa gi na mu haea fuana God fai nia na baelafelana. ³ Ana kada gi sui na mu fooma ana, fooma laugo fuamere eeri a God ka falea ka waluda fuamere uria na ainalongailana baelana na e too haufini ua sulia Christ. Haia, nau ku too la beu ni kanilaa si kada naa, sulia na nau ku ainitalo ana baelana God. ⁴ Haia, muka fooma eeri ka waluda fuagu kuka bae ma na baelagu ka folaa. Sulia si malutaa nae e too fuagu uria na iililana.

⁵ Muka too ana liotooa fuagera tooa na dasi manata mamana ua ana Christ. Muka aalua si kada ka waluda fuagamu uria na baelaa fai gera. ⁶ Na baelaa gamu ka too folaa ma ka diana. Ma muka haitamana oolisi o'ololaa ana ledilaa tooa gi sui.

Bae dianalaa i'isi gi.

⁷ Na waihaasi gia a Tikikus, na wane baa e uulafu kwaimaani fai nau ana raolaa a Lord gia, naa tara nia ka uunuunu suli nau fuagamu.

⁸ I aena naa na, kuka oodu nia kou siagamu, eeri nia ka faaele gamu ana baelaa nia suli gemelu. ⁹ A Onesimus ka lea naa laugo kou fai nia, na waihaasi baa e rao noni maabe ma laugo i nia ta wane ana oofuofua gamu. Golu rakediana ana. I daaro na tara daka faarongo ana doo gi sui na e fuli i seegi.

¹⁰ Aristakus na e too kou fai nau la beu ni kanilaa e falea kou si baelaa diana nia gi fuagamu. Fai nia laugo a Mark na dii nia baa a Banabas. (I nau ku falea na kou si baelaa nau fuagamu sulia a Mark eeri muka gonitainia lea nia ka dao kou siagamu ta kada.) ¹¹ Ma Josua baa da alangi nia laugo ana Justus e falea laugo kou baelaa diana nia gi fuagamu. Na oolu wane naa gi Jiu go ana daka rao fai nau fuana na Initooa nia a God, sulia langi ta wane lau ana Jiu hai ka rao fai nau. Na oolu wane nae gi go ana na da falea na kwai'adomilaa baita fuagu.

¹² Epafraas e falea laugo kou si baelaa diana nia gi fuagamu. I nia ta wane ana oofuofua gamu ma laugo na wane raoa nia a Christ Jesus. Nia e fooma fuagamu sulia dani, ka gania a God haia muka take ngasi ma muka rafo ana foomamanalaa gamu ana roolaa sulia si kwaidooria a God gi. ¹³ I nau talagu ku haitama diana ana nia e uulafu asianaa uria adomilaa gamu fai nia na tooa na da too lao maefera i Laodisea ma i Herapolis. ¹⁴ Ma a Luke na wane ni guralaa gia baa fai nia a Demas, daaro falea laugo kou baelaa diana daaro fuagamu.

¹⁵ Muka falea laugo na baelaa diana gemelu fuana na oote waihaasi gia na da too lao maefera i Laodisea ma laugo fuana ni Nimfa fai nia na soefaataia na da figu i laona luma nia. ¹⁶ I buira na mu iidumia na kekedelaa naa e sui, molu ka falea

laugo fuana soefaataia i Laodisea daka iidumia. Ma laugo molu ka iidumia ta kekedelaa na nau ku kede a fuana soefaataia i Laodisea.

¹⁷ Muka faarongoa a Akipus ka faasuia na raa da falea fuana uria iililana fuana a Lord.

¹⁸ Haia, ana abagu talagu i nau ku kede a si baelaa diana nau naa gi fuagamu. Musi manata buro laugo ani nau na ku too lao beu ni kanilaa.

I nau ku fooka eeri a God ka rake-diana fuagamu.

NA EETANA SI KEKEDELAA A PAUL FUANA SOEFAATAIA I TESALONIKA

¹ I gemelu a Paul ma a Silas fai nia a Timothy na melu kekede kou naa fuagamu na tooa na mu manata mamana ma muka too i Tesalonika, na tooa a God a Maa gia ma a Lord Jesus Christ.

I gemelu melu fooma fuana a God eeri nia ka rakediana fuagamu ma muka too ana fanualama.

Na mouria fai nia na fimanalaa gera na tooa i Tesalonika gi.

² Melu baelafea a God fuamolu sulia dani, ma melu ka fooma laugo fuamolu. ³ Sulia si kada melu fooma fuana a God a Maa gia, melu manatatoona ua go amelu na aabulolaa diana gomolu sulia na fimanalaa gamu, ma na raolaa diana na molu iilia gi sulia na rakedianalaa gamu gi, ma na kwaimaasi ngadolaa gamu ana a Lord Jesus Christ. ⁴ Bare waihaasi gi ae, i gemelu melu haitamana a God nia e rakediana fuagamu ma ka fili gamu naa. ⁵ Ana hafalilana baa melu ainitalo ana na Faarongolaa Diana fuamolu, melu si bae ana baelaa gemelu go ana. Ma lau ana, melu ainitalo ana fuamolu ana manalaa a Aanoedoo Aabu, ma melu ka faatania hasa melu ka haitamana na Faarongolaa Diana baa nia mamana teefou. Ma i gamu laugo muka haitamana diana go agamu ana si kada melu too fai gamu, na malutaa gami gi e diana teefou hai melu ka adomi gamu. ⁶ Ma ni gomolu laugo molu ka iilifainia na malutaa melu sui naa ma na malutaa a Lord Jesus ua na mai. Ma molu manata mamana ana Faarongolaa Diana ma molu ka eele go amolu i sulia na Aanoedoo Aabu e faaele gomolu, boroi ana tooa gi gera falea na afetailaa oro gi fuamolu sulia molu ka manata mamana ana a Christ. ⁷ Ma sulia

na aabulolaa gamu urinae, molu ka hau ana mamalafoma eeri na tooa gi sui na da manata mamana na da too i lao na lolofaa i Masedonia ma lolofaa i Gris daka iilifai gomolu. ⁸ Sulia faasi gomolu seenaa, na faarongolaa sulia a Lord ka talofia lao Masedonia ma i lao Gris, ma na tooa gi ana fera gi sui naa gera rongoa faarongoa sulia na fimanalaa gamu ana a God. I aena naa na e langi naa lau tesa doo ka bobola haia melu ka haea lau sulia na fimanalaa gamu. ⁹ Na tooa nae gi sui i talada ana daka bae na ada sulia na gonitailaa gamu ani gemelu si kada melu dao kou ana fera gamu. Ma gera ka uunuunu sulia na lugasilaa gamu ana na foomasilana nunuidoo gi haia muka foomasia a God na e mamana ma ka mouria. ¹⁰ Gera haea naa laugo na molu maasia na amolu na oolilana mai na Wela nia faasia i langi. I nia naa na a Jesus na Wela nia a God na e tatae nia faasia na maea. Ma a Jesus naa e luke gia faasia na kwakwaelaa na a God tara ka falea mai.

Na raolaa nia a Paul i Tesalonika.

2

¹ Waihaasi gi ae, i gomolu molu haitamana na lealaa gemelu kou fui lao maefera gamu nia e langi si tatagwai. ² Gomolu haitamana na doo ta'a gi na gera iilia ani gemelu ma gera bae fuamelu la maefera i Filipae suifetei melu fi lea fuana maefera gomolu. Ma sui boroi ana tooa oro la fera gomolu gera ka iiliiluria luilaa gemelu, langi melu si mou uria na faarongolaa ani gamu na Faarongolaa Diana na e hagatafa mai faasia a God. Langi melu si mou sulia a God e adomi gemelu hai melu ka bae rara'a. ³ Haia, na ainitalolaa gemelu, nia e langi kesi hagatafa mai ana ta garoa ma langi ta kwaidooria na e ta'a. Ma laugo melu si sugea go ta iimola. ⁴ Ma lau ana, gemelu bae iilingia a God e dooria, sulia a God e haea gemelu bobola uria ainitalongailaa.

Ma nia ka tagofale gemelu na ana uria na ainitalolaa ana Faarongolaa Diana. E langi melu si iliili go uria faaelelana iimola gi ma uria na faaelelana a God lau ana, na e haitamana na manatalaa gemelu. ⁵ Gomolu molu haitama diana sui naa, na baelaa gi na melu haeda i seenaa matanga molu e langi lau na susuge go ana uria faaelelaa gomolu. Ma taa gi baa melu haea e langi lau fuana na todalana malefo. A God ana naa e haitamana nia mamana. ⁶ E langi melu si iiro go uria ta hae baitalaa faasi gamu ma faasia ni tei gera lau, ⁷ sui boroi ana na melu aposol a Christ gi, ma melu bobola so hasa melu ka oodu gamu uria tesi doo. Sui melu si ilia go si doo nae. Ma lau ana, melu aabulo ni harofaia go amelu fuagamu iilingia ta tee baa e aadasulia na wela nia gi. ⁸ I sulia na rakedianalaa gemelu fuamolu e baita, i gemelu melu kwaimaasi go amelu uria na uunuunulaa sulia na Faarongolaa Diana na e lea mai faasia a God, ma laugo gemelu ka noni maabe uria maelaa uria adomilaa molu, sulia na mu liu baita asianaa fuamelu. ⁹ Waihaasi gi ae, melu haitamana molu manatatoona ua go amolu na rao rigitalaa baa gi melu iilida gi i matanga gamu. Ana kada baa melu ainitalo ana na Faarongolaa Diana fuagamu, na e ita mai faasia God, melu ka rao rigita naa laugo sulia dani ma rodo uria na fangalaa melu haia na toolaa gemelu kasi falea ta afetailaa fuamolu.

¹⁰ Haia, molu haitamana, iilingia a God nia ka haitamana laugo, ana si kada baa melu too mai fai gomolu na tooa gi na molu manata mamana, langi go tesi doo na melu ka ilia na e bobola fuana molu ka feengi gemelu ana aabulolaa gemelu fuamolu. Sulia na aabulolaa gemelu fuamolu e diana ma ka o'olo teefou. ¹¹ Haia, i gomolu molu haitamana sui naa na doo gi na melu iilida gi fuana tee tee iimola ani gamu e diana teefou naa ka iilingia na aabulolana ta maa

fuana wela nia gi. ¹² Sulia melu bae kwaiareia ani gamu, melu ka bae ni oofilaa ani gamu, ma laugo melu ka ingo ani gamu eeri na mourilaa gamu gi ka diana haia ka faaelea a God, na e soe gamu naa ma muka manata mamana eeri nia ka aafia usi gamu ma muka ado ana initooa nia.

¹³ Haia, ma tee si manataa lau na e aadea na melu ka baelafea a God faafia, nia e urii: ana kada baa melu ainitalo ana baelana God fuamolu, gomolu ka manata mamana ana, sulia molu aada haitamana nia e ita mai faasia God, ma e langi lau faasia na iimola gi go ana. Sulia na baelana a God naa e adomi gamu na molu manata mamana ana. ¹⁴ Oote waihaasi gi ae, na doo gi na e fuli fuana na tooa gi na da manata mamana ana a Jesus Christ na da too lao lolofaa i Judea, nia e fuli laugo fuamolu. Sulia na tooa gi la fera gomolu gera ka iinokesi gamu iilingia na tooa Jiu gi gera iinokesia na tooa na da manata mamana na da too i Judea. ¹⁵ Haia, ma na Jiu gi baa da haungia na profet gi ua na mai, ma fai nia a Lord Jesus laugo. Ma gera ka iinokesi gemelu. Na aabulolaa gera gi e lea tau asianaa faasia na kwaidooria a God, ma gera naa na maalimaea tooa gi sui. ¹⁶ Sulia gera iliili boro uria luilamelu faasia ainitalongailana na Faarongolaa ana mouria fuagamu tooa maadiu gi. Urinae gera dongaa na ada i lao fualangaa kafi oro asianaa, ma si kada nae a God ka falea na kwakwaelaa fuagera.

Doorilaa nia a Paul uria lealaa lau fui Tesalonika.

¹⁷ Waihaasi gi ae, i gemelu mone, si kada baa na maalimaea gemelu gera tari gemelu faasi gamu ana si kada kukuru nae, e langi melu si manata buro go ani gomolu, ma na lio melu ka bukunu asia go sulia melu kasi too fai gamu ma melu ka iliili asia go uria na maatoolaa gamu lau tesi kada. ¹⁸ I aena naa na na manata melu ka dooria melu

ka ooli lau mai siamolua i Tesalonika. Ma i nau a Paul mone ku iiliili uria lealaa lau siagamu ana teni kada gi, sui taa a Satan naa e kaubare gemelu, ma nia na aadelana na melu si dao kou. ¹⁹ Na aadelana na melu ka dooria na daolaa kou e urii: suli gamu na melu kwaimaasi ngado ana oolilana mai a Jesus, ma suli gamu na melu eele asianaa, ma sulia na fiimamanalaa gamu na tara melu ka lafe i maana a Lord Jesus si kada nia e dao mai. ²⁰ Iiu, i gomolu naa na aadea melu ka lafe ma melu ka eele!

3

¹ Ma ana si kada gemelu oolu wane naa gi melu too tau faasi gamu ka tau na mai, melu ka manata muu na e diana i gemere ta roo wane mere ka too kou amere lao maefera baita na i Atens, ² ma mere ka eeresia kou a Timothy siamolua. A Timothy nae, nia na waihaasi gia ma na wane ni raoa fai gemere fuana a God laugo uria na faatalolana na Faarongolaa Diana Sulia a Christ. Gemere eeresi nia kou, eeri i nia ka aare gamu ma ka faarigitaa na fiimamanalaa gamu, ³ aata ta iimola ani gamu ka aabulo faasia na manata mamanalaa sulia na iimola gi na da sinatai gamu. Haia, muka haitamana, na i gia na tooa na gia manata mamana, a God e faalamainia hasa gia ka too ana afetaia gi. ⁴ Sulia ana si kada baa melu too ua mai fai gomolu, i gemelu melu ka faarongo ani gomolu tara daka iinokesi gia. Ma molu ka haitamana daka iilia sui naa nae. ⁵ Ma sulia na doo nae, i nau kusi dau naa faafia na manata abolaa nau fuagamu, ma kuka eeresia kou a Timothy siagamu hai kuka haitamana lau na fiimamanalaa gamu e utaa. I sulia nau ku mou, aata a Satan ka saitasa ana na iilitooa nia gi ani gamu, ma si raoa afetai diana baa gi melu iilida mai i seenaa i matanga molu ka tatagwai go ana.

⁶ Haia, a Timothy baa e lea siagamu i seenaa i Tesalonika, ma ana si kada nia kafi dao go mai seegi

nae, nia ka uunuunu ana baelaa di-ana gi sulia na fiimamanalaa gamu ana God e ngasi ua ma na rakedianalaa fuagamu kwailiu ka baita ua. Ma nia ka faarongo laugo ana na molu manata diana suli gemelu ma molu ka doori rikilamelulaa iilingia laugo na melu doori riki gomolulaa. ⁷ Waihaasi gi ae, i aena nae naa, ka sui boroi ana melu ka liobukonu ma na afetailaa baita gi ka daofi gemelu, i gemelu eele asianaa suli gamu ma na fiimamanalaa gamu. ⁸ Na mourilaa gemelu kafi diana mone nae, sulia na melu rongoa na fiimamanalaa gamu ana a Lord e ngado ua go ana. ⁹ Haia, sulia ni gamu na melu ka baelafea a God gia si kada nae. Si kada gemelu fooa, melu baelafea a God sulia melu eele asianaa suli gamu. ¹⁰ Melu ka fooa rigita asianaa sulia dani ma na rodo eeri a God ka falea ka waluda fuamelu uria na maatoolamolulaa lau eeri melu ka faarigitaa na fiimamanalaa gamu gi, eeri ka ngasi diana lau.

¹¹ Melu fooa eeri a God a Maa gia ma fai nia a Lord gia a Jesus ka aadea ka waluda haia melu ka dao kou siamolua. ¹² Melu fooa laugo eeri a Lord ka aadea na rakedianalaa gamu fuagamu kwailiu ma fuana tooa gi sui ka babaita iilingia laugo na rakedianalaa gemelu fuamolu na e baita. ¹³ Urinae, i nia ka faarigitaa na mouria gamu gi, ma tara muka diana teefou ma muka o'olo i maana a Maa gia God si kada a Lord Jesus tara ka dao mai fai nia na figua ana tooa nia gi sui.

Na mouria na a God e eele uria.

4

¹ Haia, waihaasi gi ae, na aabulolaa na e faaelea a God, melu faatolomainia sui naa fuamolu. Ma laugo molu ka lea sui naa sulia. Sui gemelu melu ii ani gomolu lau haia muka iilia ka liufia lau si malutaa diana nae gi. Gemelu gani gamu urinae sulia nia naa na kwaidooria a Lord Jesus. ² I gomolu molu

haitamana si baea ni faatolomailaa baa gi melu bae ada gi fuamolu e ita mai faasia na Lord Jesus. ³ A God e dooria na aabulolaa gamu ka o'olo teefou ma muka too faasia na ooelaa. ⁴ Nia bobola fuagamu na wane gi molu ka too diana amolu fai nia na afe gomolu gi sulia nia na malutaa na e diana ma ka o'olo. ⁵ Ma langi musi lea sulia na kwaidooria ta'a ana noni iilingia na tooa uugita na dasi haitamana go a God. ⁶ Urinae, nia e bobola so ni tei ani gamu ka too ana faasia iili ta'alaa ma na faafefelaa fuana waihaasina, sulia a Lord tara ka falea kwakwaelaa fuana ni tei gera na da aabulo urinae. Haia, gemelu mone melu faatolomai folaa sui naa ani gamu sulia malutaa naa, ma si kada nae melu ka bae abolaa lau fuagamu. ⁷ Sulia a God e aadafiligia eeri na aabulolaa gia ka o'olo, e langi lau uria ka bilia. ⁸ I aena naa na so ni tei na e aaburongo go ana sulia faatolomaidoolaa nae, nia langi si oote nia ana ta iimola go ana, ma nia oote nia ana a God na e falea na Aanoedoo Aabu nia fuamolu.

⁹ Haia, muka haitamana diana fuana muka rakediana fuamolu kwailiu na tooa gi na mu manata mamana, sulia a God e faatolomai gamu sui naa ana, ma e langi kasi bobola naa lau fuagu eeri kuka faatolomai gamu lau ana. ¹⁰ I gemelu melu haitamana mu rakediana naa fuana tooa gi sui na da manata mamana na da too fai gamu lao lolofaa na i Masedonia. Sui melu ii ani gomolu, oote waihaasi gi ae, muka faarigitaa na lau na rakedianalaa nae gi. ¹¹ Ma muka iili uria too aaroarolaa, ma tee tee iimola ani gamu ka iilia si raolaa ana i talana, nia ka rao ngasingasia eeri nia ka gonia fanga ma na doo e'ete gi na nia ka dooria. Melu bae sulia malutaa nae sui ua naa fuagamu. ¹² Ma lea so muka iili sulia doo nae gi, tara ni tei gera na langi dasi manata mamana daka manata baita ani gamu, ma laugo musi ingosia na lau ni tei uria na doo gi ni adomilana

mourilaa gamu.

Daolana mai a Lord.

¹³ Waihaasi gemelu gi ae, i gemelu dooria muka haitamana taa gi na tara ka fuli ani tei gera na da mae naa, eeri na liogamu kasi bukonu iilingia na tooa gi na dasi manata mamana ana na tataelaa faasia tooa da mae. ¹⁴ Haia, ma ni gia gi manata mamana ana a Jesus nia e mae ma nia ka tatae na lau faasia na maea. Nia e urinae laugo ani tei gera na da manata mamana na gera ka mae sui naa, gia manata mamana tara a God ka tataeda faasia na maea, ma ka aadea gera ka ooli oofu mai fai nia a Jesus.

¹⁵ Haia, na taa gi na melu faatolomai gamu ana nia na baelaa nia a Lord: i gia na gia ka mouri ua ana si kada a Lord tara ka dao mai, gia ka langi si eeta i nao ana fafurongo nia gi na da mae naa. ¹⁶ Sulia tara a God ka kwaieresi ana lingee doo baita, ma na ensel baita ka rii, ma na bungu nia a God ka aangi, sui a Lord kafi sifo mai faasia i langi. Ma ni tei gera na da manata mamana ana a Christ na gera mae ua i nao na tara daka tatae i nao. ¹⁷ Ma i buri, i gia na gia mouri ua tara a God ka aadea gia fi oofu fai gera i laona barobaro gi uria oofulaa fai nia a Lord i mamangaa. Ma gia ka too tau firi i siana a Lord. ¹⁸ Nia naa, molu ka bae ni kwaiareia fuagamu kwailiu ana si doo naa gi ku haeda kou fuagamu naa.

Kwaimaasilaa daolana mai a Lord.

5

¹ Oote waihaasi gi ae, langi melu si kekede na kou fuamolu sulia si kada na doo nae gi tara ka fuli. ² Sulia i gomolu molu haitama diana sui na ana fe Dani a Lord ka ooli lau mai tara ka dao mai iilingia ta wane belibeli baa e dao mai lao rodo, sulia langi ta wane ka haitamana si kada taa nia e dao mai. ³ Nia tara ka fuli ana si kada na tooa da manata ada haea na doo gi sui e diana go

ana ma ka fanualama. Ma ali'ali na funua ka dao mai faafi gera. Nia tara ka fuli ali'ali asia go iilingia ta geni baa e fiiwela ana si kada nia garangi faafuta. Haia, ma afetai daka tafi faasia. ⁴ Haia, ma ni gamu waihaasi gi ae, i gamu si too lao rorodoa iilingi na tooa na langi dasi manata mamana. Ma ana si kada a Jesus e ooli mai ana fe Dani naa, tara langi si faatona gomolu iilingia ta wane bebeli na e tonafia na tooa gi. ⁵ I gamu sui mu too i laona raralaa ma i laona dani, sulia gamu naa na tooa a God. Gia langi si too i laona rodo nia a Satan. ⁶ Nia naa, nia e bobola fuana na aabulolaa gia ka o'olo ma langi kasi uusulia na teolaa. Sulia na aabulolaa gera na tooa gi na langi dasi manata mamana nia e urinae. ⁷ I lao rodo naa na tooa gi da teo. Ma lao rodo laugo na tooa gi da gwou baita ana gwoulaa bubulo hai na manatada ka langi si o'olo. ⁸ Ma i gia, na gia too i laona dani, nia bobola fuana manataga ka o'olo. Ma nia bobola fuana gia ka uusulia ta wane ana oomea. Gia ka too ana fiimamanalaa ma na rakedianalaa ma na kwaimaasi ngadolaa ana mouria faalu iilingia ta wane ana oomea e too ana talo fai nia kefi ngasi eeri na maalimaea nia ka langi si bobola uria haungailana. ⁹ Sulia a God nia e langi kesi aadafili gia eeri ka falea na kwakwaelaa nia fuaga. Nia e fili gia eeri ka faamouri gia ana Lord gia a Jesus Christ, ¹⁰ na e mae uria faamourilaga, eeri gia ka too ana mouria fai nia, boroi ana gia ka mouri ua ma langi gia ka mae naa si kada ana oolilana mai. ¹¹ Sulia na mu haitamana sui naa si doo nae, nia go na muka bae ni kwaiareilaa ani gamu kwailiu, ma muka adomi gamu kwailiu ana fiimamanalaa gamu iilingia na mu iilia laugo ana si kada nae.

Baelaa i'isi gi.

¹² Waihaasi gi ae, i gemelu ii ani gamu muka bae faamou ana tooa gi na a Lord e fili gera ma daka rao uria

na talailagamu ma daka faatolomai gamu. ¹³ Muka manata baita ada ma muka rakediana fuada, sulia na raolaa na gera iilida. Ma muka too kwaimaani fai gamu kwailiu.

¹⁴ Waihaasi gi ae, i gemelu ingo gamu laugo muka bae abolaa fuana tooa gi na da noni eela gi hai daka iilia na mone ada tesi raolaa. Muka bae ni kwaiareia fuagera tooa gi na da mou. Muka adomia na tooa gi na da makeso. Ma muka too gwaromaabe fai nia tooa gi sui. ¹⁵ Musi faalamainia ni tei ani gamu ka duua ta'alaa ana ta'alaa. Ma sulia dani muka iiliili uria aade dianalaa fuagamu kwailiu ma fuana tooa gi sui.

¹⁶ Ma muka eele ana si kada gi sui. ¹⁷ Muka fooa laugo ana si kada gi sui. ¹⁸ Ma muka baelafea a God, boroi ana tesi taa naa ka dao ani gamu. Sulia na doo nae gi na a God e dooria muka iilida sulia na mourilaa gamu na e too oofu fai nia a Jesus Christ.

¹⁹ Langi musu take usia na Aanoe-doo Aabu, ²⁰ ma musu oote gamu ana na faarongolaa gi na e ita mai faasia a God. ²¹ Muka iilitoona na doo gi sui, ma lea so tesi doo na e diana, muka taingainia. ²² Ma molu ka too faasia na doo gi sui na e ta'a.

²³ Nau ku fooa eeri a God na e falea fanualama fuaga ka aadea muka o'olo ana malutaa gamu gi sui eeri na mourilaa gamu ma na lio gamu ma na noni gamu laugo ka langi si iilia tesi doo na e garo ana lelea ka dao ana fe Dani a Lord gia a Jesus Christ e dao mai. ²⁴ A God, na e aadafili gamu, tara nia ka iilia, sulia nia haitamana faamamanalana baelana.

²⁵ Waihaasi gi ae, molu ka fooa laugo fuamelu.

²⁶ Muka faatania na rakedianalaa gamu gi fuagamu kwailiu ana si kada muka riki gamu kwailiu.

²⁷ I nau ku bae fifi ana baitalaa a Lord, muka iidumia na kekedelaa naa fuagera tooa manata mamana gi sui i seenaa.

²⁸ I nau ku fooa eeri a Lord gia
Jesus Christ ka rakediana fuagamu.

NA RUANA KEKEDELAA A PAUL FUANA SOEFAATAIA I TESALONIKA

¹ I gemelu a Paul, Silas fai nia a Timothy na melu kekede kou naa fuamolu tooa i laona soefaataia i Tesalonika na tooa nia God a Maa gia ma fai nia a Lord Jesus Christ.

² Gemelu fooma eeri a God a Maa gia ma a Lord Jesus Christ ka rakediana fuagamu ma ka falea fanualama fuagamu.

A God tara ka ketoa tooa gi si kada Christ e ooli mai ana.

³ Bare waihaasi gi ae, nia bobola fuana gemelu ka baelafea a God sulia dani i sulia ani gamu. Si doo nae nia e bobola sulia na fiimanalaa gamu na e bulao ka baita ma na rakedianalaa gamu fuagamu kwailiu ka bulao baita laugo. ⁴ Ma i sulia na maluta gamu urinae na ka aadea ana si kada melu faarai i laona soefaataia a God gi, na melu ka eele uria bae sulia na tasa dongaalaa ana fiimanalaa gamu gi boroi ana gamu ka daotoona na afetailaa oro gi. Sulia teni tooa da iinokesi gamu sulia na fiimanalaa gamu gi.

⁵ Haia, na doo nae gi sui nia e faamamana na ketolaa nia a God na e o'olo. Ma sulia mu tasa dongaa ana fiimanalaa gamu boroi ana muka daotoona na afetaia oro gi, tara molu ka bobola faorana naa too i laona Initooa a God. Ma i sulia na Initooa a God na gera iinokesi gomolu. ⁶ A God nia o'olo teefou, ma tara nia ka ngalia mai na fiilaa fuagera tooa gi na da faafii gamu i tara'ena. ⁷ Ma tara nia ka lafua na fiilaa gi faasi gamu ma i gemelu laugo. Tara nia ka iili urinae ana si kada a Lord Jesus e lea mai faasia i langi fai nia na ensel mamana nia gi, ⁸ ma fai nia meamea eere. Ma ana si kada nae, i nia tara ka falea kwaelaa fuagera ni tei na da oote gera ana

a God ma e langi dasi roosulia na Faarongolaa Diana sulia a Lord gia a Jesus. ⁹ Na kwakwaelaa nia fuagera naa na tara nia ka labasida ka tau firi. Ma gera ka too faasia a Lord fai nia na initooa ana na mamananaa nia. ¹⁰ Haia, na doo nae gi tara ka fuli tesi kada e nia ua mai ana fe Dani na a Lord tara ka ooli lau mai. I nia tara ka ooli lau mai lao molaagali naa eeri na tooa nia gi na da manata mamana ana gera ka baelafe nia ma daka hae baita suli nia. Ma gamu laugo muka iili urinae, sulia mu manata mamana ana faarongolaa na melu ainitalo ana fuagamu.

¹¹ Nia naa na aadea melu ka fooma fuagamu ana kada gi sui. Melu fooma eeri a God ka aadea na aabulolaa gamu gi ka bobola fai nia na mourilaa na nia aadafili gamu uria. Ma melu ka fooma lau eeri ana mamananaa nia tara nia ka adomi gamu eeri gamu ka haitamana iililana na doo diana gi na mu dooria ma muka faasua na raolaa gamu gi na mu iilia sulia na fiimanalaa gamu. ¹² Ma i sulia na doo nae gi naa na, tara molu ka silia a Lord gia a Jesus, ma i nia tara ka sili gamu naa laugo. Ma na doo naa gi tara ka fuli sulia na rakedianalaa nia a God ma a Lord Jesus Christ.

Na wane ta'a.

2

¹ Haia, waihaasi gi ae, gemelu melu ka doori gamu haia molu ka haitamana diana ana na oolilana mai a Lord gia a Jesus Christ fai nia na oofulagalaa siana. ² Melu ii ani gamu faasia na iisifufuililaa ma faasia na moulaa kada molu rongoa uunuunua sulia fe Dani a Lord ka ooli mai, nia e dao sui na mai. Musi manata mamana, sui boroi ana teni tooa da haea na baea nae e ita mai faasi gemelu si kada melu ka bae ana baelana a God ma langi so gera haea melu ka kekede mai sulia. ³ Ma langi molu si manata mamana ana baelaa gi na e hagatafa mai faasia tooa gi na baelada e susuge. Sulia

na maedani nae e afetai ka dao ua lea na firulaa gera tooa fai nia a God kasi fuli ua. Ana kada nae tara na Wane Ta'a ka faatai mai, na tara a God e aalua i lao gula ni kwakwaelaa. ⁴ Nia tara ka take usia na doo gi sui na teni tooa da alangia ana a god, ma ka haea i nia e baita liufia na doo gi sui na tooa gi da fooa fuana. I nia tara ka gwouru laona Beu Aabu a God boro, ma ka haea hasa i nia naa na a God.

⁵ I nau ku bae sui naa sulia doo naa ana kada baa ku too ua mai fai gamu, bota ana e langi musi manata buro ua ana oto. ⁶ Ma tee doo e lui na doo naa eeri langi kasi fuli ua, ma gamu mu haitamana go agamu si doo na e lua. Ma ana si kada o'olo tara na Wane Ta'a ka faatai mai. ⁷ Na rigitaa na ta'ala nae e rao aagwa go ana i kada naa, ma nia ka too haufini ua urinae lea ka dao ana tesi kada na gera ka lafua na doo na e lua. ⁸ Ana kada nae fetei na Wane Ta'a kafi dao faatai. Sui si kada a Lord Jesus e dao, tara nia ka ufu i fafona Wane Ta'a nae hai ka haungia, ma ka labasia ana rigitaa ana raralaa nia. ⁹ Haia, na Wane Ta'a nae tara ka dao faatai ma nia too ana na mamanaa nia a Satan, ma tara nia ka iilia kwalukaela doo kwaibalatana gi na e suge go ana. ¹⁰ Ma nia tara ka suge ana kwalukaela malutaa ta'a gi fuagera tooa gi na tara daka mae. Tara daka mae sulia gera oote gera ana na Faarongolaa mamana na e falea mouria firi. ¹¹ Ma sulia si doo nae, a God tara ka aade gera daka manata mamana na ada ana doo susuge gi. ¹² Ma sulia si doo nae, ni tei gera na dasi manata mamana go ana na Faarongolaa mamana ma daka eele go ada uria na fualangaa gera, tara a God ka keto gera.

A God e fili gamu fuana mouria.

¹³ Waihaasi gi ae, nia bobola fuana gemelu ka baelafea a Lord ana si kada gi sui suli gamu na tooa na a God e rakediana fuada. Sulia e tau na mai ana hafalilana, a God e fili gamu naa eeri ka luke gamu faasia

na kwakwaelaa ana na mamanaa Aanoedoo Aabu na e olosi gamu ma ana na fiimamanalaa gamu ana Faarongolaa mamana. ¹⁴ A God nia e soe gamu eeri molu ka manata mamana ani nia sulia na ainitalolaa na melu falea fuagamu ana Faarongolaa Diana, eeri molu ka initoo fai nia a Lord gia Jesus Christ. ¹⁵ Ma sulia si doo naa gi naa, waihaasi gemelu gi ae, muka faarigita na manata mamanaalaa gamu ma muka dau ngasi faafia na faatolomailaa mamana baa gi melu ainitalo ana fuamolu ma laugo na kekedelaa baa melu falea kou i nao fuamolu.

¹⁶⁻¹⁷ I gemelu fooa fuana a Lord gia Jesus Christ ma fuana a God na Maa gia ka kwaiarei gamu ma ka faarigita gamu haia muka iili diana ma muka bae diana ana si kada gi sui. Sulia a God e rakediana fuaga ma ka aadea gia ka langi si mou ma gia ka kwaimaasi ngado na aga uria doo gi na e diana.

Fooa fuamelu.

3

¹ Waihaasi gi ae, na baelaa i'isi: muka fooa fuana a God fuamelu, eeri na ainitalolaa gemelu ana baelaa nia a Lord ka tagala ali'ali ma na tooa oro daka manata mamana ana ma daka hae baita sulia, iilingia laugo na mu iilia. ² Molu ka fooa laugo eeri a God ka aadasuli gemelu faasia na tooa ta'a gi. Sulia na tooa oro dasi manata mamana ana Faarongolaa mamana.

³ Ma a Lord mone, nia e faamana ua go na baelaa nia gi, ma nia tara ka faarigita gamu ma ka aadasuli gamu faasia a Satan. ⁴ Ma a Lord ka adomi gemelu haia melu ka haitamana tara molu ka tasa dongaa ana roosulilaa na taa gi naa melu bae sulia fuagamu.

⁵ I gemelu ka fooa laugo hai a Lord ka adomi gamu eeri muka haitama diana ana na rakediana a God ma muka tasa dongaa ana fiimamanalaa gamu gi sulia a Christ

boroi ana kada mu liufia na afetaia gi.

Nia bobola uria gia ka rao.

⁶ Waihaasi gi ae, sulia na mamanaa na a Lord gia a Jesus Christ na e falea fuamelu, nia naa melu ka kwaieresi gamu urii, muka too faasia na tooa na da manata mamana na daka noni eela uria raolaa ma daka aaburongo ana na doo gi na melu faatolomai gamu ana. ⁷ Gamu mu haitamana sui naa na mu bobola uria iilifai gemelulaa. Ana kada melu too mai fai gomolu, e langi melu si noni eela uria raolaa. ⁸ Ma i gemelu si ngalia o'oni go ana tesi fanga ana ta iimola, ma lau ana melu foli sui go. Sulia dani ma rodo melu rao rigita haia ka langi molu si daotoona tesi afetailaa suli gemelu. ⁹ I gemelu rao urinae, sui boroi ana gemelu too ana mamanaa uria ngali o'onilaa ana fanga faasi gamu. Gemelu iili urinae, eeri molu ka iilifainia na maluta gemelu ana raolaa. ¹⁰ Haia, kada baa melu too mai siamololu, na faatolomailaa gemelu fuagamu e urii baa, <<So ni tei ani gamu na e oote nia ana raolaa, langi molu si falea fanga fuana.>>

¹¹ Melu kede urinae, sulia melu rongoa tee bali ani gomolu seenaa da noni eela uria raolaa, ma daka liliu go ada uria aadasilana na raoa gera teni tooa ete. ¹² Ana mamanaa ana Lord Jesus Christ, melu bae ni kwaieresi kou fuagera ma melu ka bae fifii kou ani gera hai gera ka too o'olo ma daka iilia na mone tesi raolaa eeri gera ka ngalia na doo gi na gera dooria.

¹³ Ma i gamu laugo, waihaasi gi ae, langi molu si makeso uria na iililana doo diana gi. ¹⁴ Ma lea so ni tei ani gamu na dasi roo go sulia taa gi na melu haea gi kou i laona kekedelaa naa, molu ka manatatoona, ma langi molu si liu kwailiu fai nia, eeri nia ka ida. ¹⁵ Ma sui boroi ana, langi molu si manata hasa nia ta maalimae agamu. Muka bae abo

go agamu fuana, sulia nia ta haasi agamu.

Na bae i'isi gi.

¹⁶ Melu fooa eeri a Lord na e haitamana falelana fanualama fuaga ka falea fanualama fuagamu si kada gi sui, ma ka too fai gamu.

¹⁷ I nau a Paul nau ku kedea na doo i'isi nae gi. Urinae nau ku faasuia na kekedelaa nau gi sui. Nia naa na kekedelagu.

¹⁸ I nau ku fooa haia a Lord gia a Jesus Christ ka rakediana fuagamu sui.

NA EETANA KEKEDELAA A PAUL FUANA A TIMOTHY

¹ I nau a Paul, na aposol nia a Christ Jesus. I nau naa ta aposol sulia na eeresia a God na faamouri gia fai nia a Christ Jesus na wane gia kwaimaasimaasia. ² I nau naa ku kekede fuamu a Timothy. I oe naa iilingia na wela nau sulia oe o manata mamana ana baelagu sulia a Christ. Nau ku fooma eeri a God na Maa fai nia a Christ Jesus a Lord gia ka falea na dianalaa ma na kwaimanataia ma na fanualama fuamu.

³ Nau ku doori oko too ua amu i Efesus iilingia baa nau ku aare oe ana lealagu uria i Masedonia. Sulia teni tooa i seenae gera faatolomainia na faatolomailaa susuge, ma nau ku dooria oko bae luida. ⁴ Oko haea gera ka lugasia na uunuunua haungailana gi ma na talisibaralaa tekwa gi sulia koo gera gi. Sulia na doo nae gi na haitamana ka haungainia na oolisuusulaa gi, ma langi kasi lea sulia na kwaidoorilaa a God. Sulia lea gia fiimamana ana a God, gia ka bobola uria haitamanalaa na kwaidoorilaa nia. ⁵ O eeresi gera urinae eeri na rakedianalaa gera ka baita ma ka lea mai faasia na mouria na e folaa ma faasia na manataa na e gwaligwali folaa ma faasia na fiimamanalaa na e mamana. ⁶ Sulia teni tooa gi da aabulo e'ete na ada faasia si doo naa gi, ma daka lea na ada sulia na oolisuusuu oowanealaa. ⁷ Gera dooria hai so daka hau ana na wane faatolomai gi ana na kwaieresia nia God gi. Haia, ma langi dasi haitamana go na baelaa gera gi i talada ma langi na doo gi na da bae rigita sulia.

⁸ Haia, golu haitamana na kwaieresia gi nia na doo e diana, lea so na wane faatolomai gi da o'olo sulia. ⁹ Ma golu ka haitamana laugo a God langi si haungainia

na kwaieresia gi fuana tooa diana gi. Nia e haungainia ana fuagera na tooa gi na langi dasi roosulia na kwaieresia gi, ma na tooa na aadelada e ta'a gi, ma na tooa gi na e langi dasi manata baita ana a God, ma na tooa gi na da fualangaa, ma na tooa gi na dasi foosia a God. Ma nia ka haungainia ana fuana tooa gi na da hauwane, ma na tooa gi na da haungia na maa gera gi ma ni tee gera gi, ¹⁰ ma na tooa ooeoe gi ma na wane gi na da aadea wane gi, ma na geni gi na da aadea geni gi, ma na tooa na da lau wane aagwa, ma na tooa susuge gi, ma na tooa gi na da iilia tesi doo na e e'ete faasia na faatolomaia mamana. ¹¹ Ma na faatolomaia nae e lea sulia na Faarongolaa Diana na a God e aalua i abagu hai kuka ainitalo ana. Na Faarongolaa Diana nae, nia e ita mai faasia a God na e initoo liu ma ka diana asianaa.

A Christ Jesus e dao hai so ka faamouria na tooa ta'a gi.

¹² Nau ku baelafea a Christ Jesus na Lord gia, na wane na e falea na rigitaa fuagu uria na iililana na raoa nau. Ma nau ku baelafea laugo suli nia e manata ngado ani nau ma ka aadafili nau uria na raolaa fuana. Sui nia e aadafili nau, ¹³ boro ana si kada baa i nao doo ku iinokesia ma kuka bae ta'a sulia, ma ku bae tataga ana. Ma a God e kwaimanatai fuagu, sulia i nau langi kusi fiimamana ua ma kusi haitamana na doo nae ku iilia. ¹⁴ Ma a Lord gia e faadiana ani nau ka baita asianaa, ma ka adomi nau eeri kuka fiimamana ani nia ma kuka rakediana laugo ani nia. Nia e haitamana iililaa urinae fuaga na tooa na da ngado ana a Christ Jesus.

¹⁵ Haia, si asi baelaa naa e mamana ma gia ka manata mamana ana baa e urii, <<A Christ Jesus e lea mai lao molaagali eeri ka faamouria tooa na da aadea ta'a.>> Haia, ma ni nau ku fualangaa ka liufi gera sui. ¹⁶ Sui a God ka kwaimanatai fuagu, eeri a Christ Jesus ka faatania na gwaromaabelaa nia gi sui fuagu nau

wane ku fualangaa asianaa, eeri ku iilingia na mamalafua fuana ni tei gera na tara daka manata mamana ani nia ma daka ngalia na mouria firi. ¹⁷ Haia, a God naa na Aaofia ka too firi, ma langi kasi mae, ma langi gia kasi rikia, ma taifili nia laugo a God, nau ku dooria gia ka baelafea ma gia ka faabaita ana ka too firi. Amen!

¹⁸ Ma ni oe a Timothy wela nau, i nau ku bae fuamu iilingia si baelaa baa gi na profet gi da haea suli oe ana si kada e sui na mai. O taingainia na baelaa baa gi iilingia na raunga oe gi eeri oko firu diana fai nia a Satan. ¹⁹ Ma oko dau ngado ana fiimamanalaa oe ma oko iilia na doo gi na o haitamana nia o'olo. Teni iimola gi da eekwatainia naa na doo gi na gera haitamana nia o'olo, ma daka labasia na fiimamanalaa gera. ²⁰ Ma teni wane ada na a Haemeneas ma a Aleksanda, daaro too laugo i matangada na tooa nae gi, ma ku lugasida naa fuana a Satan hai ka iilia ta doo fuadaaro, eeri daaro ka langi si bae tataga lau sulia a God.

Na ooguogua fai nia na foalaa gera tooa da manata mamana gi.

2

¹ Na doo totongenao nau ku iingo gamu eeri muka fooa fuana a God, ma muka baelafe nia, ma muka gani nia uria adomilana tooa gi sui, ² ma na aaofia gi ma ni tei gera gi na da too ana na initooa, eeri gia sui gia ka too ana mouria ana aaroaroa ma na fanualama ma manata baitalaa ana a God fai nia na aadea o'ololaa gi. ³ Si doo naa na e diana ma ka faaelea a God a Faamouri gia. ⁴ Sulia a God e dooria na tooa gi sui daka too ana mouria firi ma daka haitamana na mamanalaa. ⁵ Sulia tee God go, ma tee wane go na e oolifainia na tooa gi fuana a God. Nia na Christ Jesus. ⁶ Sulia a Jesus e falea na mourilana i talana eeri ka lafua na tooa gi sui faasia na kwakwaelaa.

Urinae a God, ana si kada na nia e filia, nia ka faatainia na kwaidooria fuana tooa gi sui daka too ana mouria firi. ⁷ Nia naa, a God ka fili nau eeri kuka aposol ma na wane faatolomai gera na tooa na langi gera kasi Jiu gi ma kuka ainitalo ana na faarongolaa mamana ana na manata mamanalaa ana a Christ. Nau langi kusi suge. Doo mamana nau ku haea.

⁸ I nau ku dooria na wane gi ana gula gi sui gera ka fooa. Na wane nae gi, gera ka falea na mourilada fuana a God, eeri si kada gera fooa ana, gera ka bobola uria uualana na abada aabu fui langi. Ma na wane nae gi, langi daka si haitamana rakehasua ma na oolisuusulaa.

⁹ I nau ku dooria laugo na geni gi langi dasi faabaita gera ana oofilada, ma gera ka oofi o'olo ana maku gera gi, ma langi lau fai nia na kani iifulaa uria faabaitalaa, ma langi ana na doo gi na e liu baita na da laungi ana, ma langi ana na maku gi na e liu baita. ¹⁰ Haia, na aadelaa diana gi na e bobola fuana geni gi na gera haea gera manata mamana. ¹¹ Na geni gi daka too aaroaro ma daka faato'ou si kada daka fafurongo ana faatolomaia. ¹² Nau kusi faalamainia na geni gi hai gera ka faatolomai ma daka baita faafia na wane gi. Nia e bobola fuana gera ka too aaroaro go ada. ¹³ Sulia a Adam naa a God e haungainia i nao, suifetei ni Eve. ¹⁴ Haia, ma a Adam langi baa a Satan e sugea, ni Eve ana baa ka manata mamana ana na sugea a Satan ma ka oia kwaieresia a God. ¹⁵ Haia, lea so na geni gi daka fiimamana ka ngado, ma daka rakediana, ma daka too o'olo, ma daka faato'ou, i gera daka mouri go ada ana na faafutalaa.

Na wane naonao gi la soefaataia.

3

¹ Si asi baelaa baa urii nia mamana, <<Lea ta wane e dooria ka naonao laona soefaataia, tama wane

nae e dooria na raolaa diana asiana nae.>> ² Haia, na wane naonao la soefaataia na wane nae na aabulolana ka o'olo asiana, ma i nia ka too ana tee afe go, ma i nia ka aadasuli diana ani nia i talana, ma ka manata o'olo, ma ka iilia doo diana gi. Ma nia ka gonitainia tooa gi i luma nia, ma ka bobola uria faatolomaidoolaa. ³ Nia ka langi si gwou baita ana na doo rigita ma ka langi si dooria firulaa. I nia ka too noni hahaore fai nia fanualamalaa, ma nia ka langi si lulugoni ana malefo. ⁴ Ma nia ka haitamana olosia wela nia gi ma na afe nia ma ka faatolomainia na wela nia gi eeri gera ka roosuli nia ma daka manata baita ana. ⁵ Sulia lea na wane langi kasi haitamana na aadasulilana na wela nia gi ma na afe nia, tara nia ka aadasuli utaa ana soefaataia a God? ⁶ Na wane na manata mamana ka tau, aata i nia ka too nanaka iilingia a Satan, ma a God tara ka keto nia laugo. ⁷ I nia laugo na wane fuana tooa i maa ana soefaataia gera ka manata baita ana, eeri ka langi kasi ida ana tesi doo ma laugo ka langi asi nia i laona na tori nia a Satan.

Na wane ni kwai'adomi gi la soefaataia.

⁸ Na wane ni kwai'adomilaa gi la soefaataia laugo, na aabulolada ka diana ma daka bae mamana. Ma langi dasi gwou baita ana gwoulaa bubulo gi ma langi dasi aanau ana malefo. ⁹ Gera ka manata mamana ngado ana faatolomailaa mamana fai nia na manata folaalaa sulia. ¹⁰ Ma na tooa na da manata mamana gi daka iilitooda fasi i nao, eeri gera haitamana daka o'olo naa suifetei kafi rao naa. ¹¹ Ma na afe gera gi laugo, na aabulolada ka diana, langi dasi uunuunu buri, ma daka aadasuli diana ani gera i talada, ma daka o'oloa ana si doo gi sui. ¹² Ma na wane kwai'adomi la soefaataia, nia ka too ana tee afe go, ma ka haitamana olosia na afe nia ma na wela nia gi. ¹³ Ma ni tei gera na da rao diana la soefaataia, tara ka diana fuada, ma tara ka bobola

fuada gera ka bae rara'a sulia na fiimamanalaa gera ana Jesus Christ.

Si doo baita na e aagwa.

¹⁴ Ana si kada na nau ku kede kou fuamu ana naa, i nau ku manata hasa tara ku lea ma kuka riki oe ali'ali. ¹⁵ Ma lea ku tau kou, na kekedelaa naa na tara ka faatania fuamu na aabulolaa utaa na tara golu ka iilia la oofuofua nia God, na soefaataia na a God momouria. Ma a God e aalua naa na faatolomaia mamana fuana na soefaataia iilingia ta wane e tolea na luma nia i fafona na fungu gi. ¹⁶ Langi ta wane hasa ka bobola uria tofelana baitalana na doo aagwa ana na faatolomaia sulia a God na golu lea sulia. Na faatolomaia ka urii, <<A Christ e hau ana wane, ma na Aanoedoo Aabu ka faatania naa na o'ololana, ma na ensel gi daka riki nia naa. Gia ka faatalo naa ani nia fuana tooa kwalukaela, ma na tooa gi lao fera oro daka manata mamana naa ani nia, ma a God ka ngali nia naa uria i langi.>>

Na wane faatolomai susuge gi.

4

¹ Na Aanoedoo Aabu e bae folaa ana hasa teni wane gi tara gera ka lugasia na manata mamanalaa gera ana tesi kada i'isi gi, ma daka roosulia na aanoedoo susuge gi ma na faatolomaia gera na aagalo ta'a gi. ² Na faatolomaia nae gi da ita mai faasia na wane susuge gi na langi dasi liobukonu sulia na aade ta'alaa gera gi. Tooa e'ete, lea daka aade ta'a, daka liobukonu. Sui taa, na tooa susuge nae, langi dasi liobukonu sulia na manatalada e ta'a teefou naa. ³ Na tooa nae gi da faatolomai hasa na aarailaa ma na toowanelaa e garo fai nia anilana teni si fanga gi. Haia, ma God na e haungainia na fanga nae gi uria na anilana, i buira tei gera na da manata mamana ma daka haitamana na mamanaa da falea si foalaa ni baelafea fuana a God. ⁴ Sulia na doo gi sui na a God e

haungainia, langi tesi doo kasi ta'a, da diana sui go. Haia, lea so gia ka fooma ni baelafelaa fuana uria, e langi gia si oote gia na ana ta si doo. ⁵ Sulia na baelana a God ma na foomalaa uria na doo nae, nia na aadea a God e aalafaafia.

Na wane ni rao diana nia a Christ Jesus.

⁶ Lea so o falea si faatolomailaa naa gi fuana ni tei gera na da manata mamana gi, oe na wane rao diana nia a Christ Jesus, ana si kada o mouri ana na baelaa gi ana na manata mamanalaa ma na faatolomaia mamana na o lea sulia. ⁷ Haia, langi osi fafurongo sulia na uunuunua haungailana ta'a gi na a God e langi kasi dooria. Oko hasi amu taari uria na faarigitalana na manata mamanalaa oe, eeri oko bobola uria iilia na kwaidooria a God. ⁸ E diana fuana na wane ka faarigita na noina. Haia, ma e diana tasa lea na wane ka faarigita na manata mamanalaa nia, sulia nia e aalua na mouria uria si kada naa ma si kada aai loko na tara ka dao mai. ⁹ Na asi baelaa naa nia e mamana, ma golu ka manata mamana ana. ¹⁰ Golu ka hasi rigita ma golu ka rao rigita, sulia golu aalua fiitoolaa golu ana God momouri. Sulia nia a doo faamouria na tooa gi sui ma e tasa fuana tei gera na da manata mamana ani nia.

¹¹ Lea doo oko eeresia ma oko toolamainia na tooa ana doo nae gi. ¹² Ma langi osi faalamainia na tooa gi gera ka haea i oe osi wane kwaitalai sulia oe na wane daraa. I oe oko iilingia ta mamalafooma diana fuana na tooa na gera manata mamana gi, i laona na baelamu ma na aabulolamu ma na rakedianalamu ma na fiimamanalamu ma na too folaalamu. Sulia lea gera rikia na aadelamu e diana, gera ka iili laugo urinae. ¹³ Suifetei kufi dao mai, oko iidumia na Kekedelaa Aabu gi fuana tooa gi ma na ainitalolaa ana Faarongolaa Diana ma faatolomailaa. ¹⁴ Ma langi osi lugasia ana na falelaa oe na Aanoedoo Aabu e

falea fuamu ana kada na profet gi da bae ana ma na wane naonao gi i laona soefaataia da aalua na abada i fafomu. ¹⁵ Oko iilia si doo nae gi sulia dani eeri na tooa gi sui daka rikia na dianalana raoa oe ka baita naa. ¹⁶ Oko aada diana sulia na aabulolaa oe i talamu ma na faatolomailamu. Ma oko tasa dongaa fai nia si raoa nae gi, sulia lea o iilia, haitamana oko faamouria oe i talamu fai nia ni tei gera na da rongoa baelamu.

5

¹ Langi osi ngatafia ta wane waro, ma e bobola o bae fai nia iilingia ta maa amu. Ma lea o iilia si doo fuana wane daraa gi ka iilingia o iilia fuana haasimu gi. ² Ma lea o iilia si doo fuana inite aai gi ka iilingia o iilia fuana tee oe gi, ma lea o iilia si doo fuana aai haari gi ka iilingia o iilia fuana waiwane oe gi i laona manatalaa diana teefou.

³ Ma o manata baita ana gwe oru gi na da too taifili gera. ⁴ Haia, ma lea gwe oru na e too ana na wela gi ma langi na kokoo gi, gera bobola daka iilia maluta diana totongenao fuana ka iilingia na tee gera ma na koo gera ka iilia fasi fuada, sulia si doo nae na God e eele sulia. ⁵ Ma gwe oru na e too taifili nia ma ka langi ta wane uria aadasulilana, nia ka aalua na fiitoolaa nia ana God, ma nia ka tasa dongaa ana foomalaa nia ma ganilana uria kwai'adomilaa nia rodo ma na dani. ⁶ Haia, ma gwe oru aai na e hasi uria na kwaidooria ana noni, sui boroi ana nia ka mouri ua, nia iilingia e mae sui naa. ⁷ O falea na faatolomailaa naa gi fuada, eeri ta wane ka langi si daotoona ta garoa ani gera. ⁸ Ma lea ta iimola kasi aadasulia na tooa futa nia gi ma tasa na iimola ana aebara nia, tama iimola nae e lugasia na faatolomailaa na nia e haea ka fiimamana ana, ma nia e ta'a ka liufia na tooa na langi dasi manata mamana.

⁹ Ma na gwe oru na langi kasi dao ua ana oono aakwala fe ngali,

langi osi iidu oofu nia fai nia na oru gi. Oko iidua ta gwe oro lea nia e waro, ma laugo nia ana lefe afelaa. ¹⁰ ma gera haitamana hasa nia ka iili raolaa diana gi urii: Nia ka aada diana naa sulia na wela nia gi, ma ka gonitainia naa na tooa dao gi i luma nia, ma ka faato'ou nia, ma ka adomia na tooa gi i laona soefaataia ma tei gera na da too ana na afetaia, ma ka lugasi teefou ani nia uria na iililana raoa diana gi.

¹¹ Ma na aai oru gi aai na langi dasi inite ua go ada, ka langi osi iidu oofuda fai nia na oru gi. Sulia lea gera dooria na afelaa lau sulia na kwaidoorilana nonida, gera haitamana daka aabulo e'ete na ada faasia na raolaa fuana a Christ. ¹² Ma lea gera urinae, gera ka aadea ta'ala sulia gera oia na bae aalualua na da iilia totongenao fuana a Christ. ¹³ Ma gera haitamana labasilana na kada gera gi uria liu kwailiulaa i luma gi. Ma si doo na e ta'a ka tasa na da uunuunu go ada ma daka bae sulia si doo gi na langi si bobola uria baelaa sulia. ¹⁴ Nia naa, nau ku manata hasa e diana fuana oru haari gi daka afe lau ada ma daka faafuta wela ada ma daka aadasulida fai nia na luma gera gi, eeri na maalimaea gia gi ka langi tesi doo uria na bae ta'ala ana suli gia. ¹⁵ Sulia teni oru gi da aabulo e'ete na ada, ma daka lea na ada sulia a Satan. ¹⁶ Ma lea so ta geni na e manata mamana ana Christ ma ta aai oru ka nii lao aebara nia, nia ka aadasulia. Sulia ka langi si diana fuana faa'aberosia lau na tooa gi na da manata mamana, eeri gera ka aadasulia na ada na oru gi na gera too taifilida teefou.

¹⁷ Ma na wane naonao gi na gera rao diana i lao soefaataia, nia bobola uria ngalilana na kwaiaraa baita. Tasa asiana fuana tei gera na da rao rigita ana ainitalolaa ana Faarongolaa Diana fai nia faatolomailaa. ¹⁸ Sulia na Kekedelaa Aabu e bae urii, <<Langi osi kani faafia na fakana na bulumakau ni rao si kada

e uuri magaa ana mige doo gi.>> Ma ka bae laugo urii, <<Na wane ni rao haitamana ka ngalia na folilaa nia.>>

¹⁹ Haia, ka langi osi fafurongo uria baelaa ta wane go ana na e feengia ta wane naonao, lelea ta roo wane ma langi ta oolu wane lea mai daka faamamanaa doo naa taari. ²⁰ Haia, oko ngatafia na tooa gi na da aade ta'a. Oko iilia si doo nae i maada na tooa gi sui, eeri na tooa gi na da too i seenae gera rongo, ma daka mou.

²¹ I nau ku eeresi oe i maana a God ma a Christ Jesus ma na ensel aabu gi, hai oko roosulia na faatolomailaa naa gi, ma langi osi eefa ma langi filia ta wane sulia na taa na o rikia i maa. ²² Ma langi osi oongaongoa ana aalu abalaa fafona ta wane hai nia ka aabu uria raolaa fuana Lord. Ma langi osi ado fai nia tooa si kada gera aade ta'a. Oko faaabu oe i talamu!

²³ Lea doo oko gwoufia si gale waen fai nia na kafo haia ka adomia na rakemu ka diana, sulia ni oe na wane o matai tarau.

²⁴ Na aade ta'ala sulia gera teni tooa gi e waluda asianaa naa uria na rikilana ma ka talai gera uria na keketoa. Haia, ma na aade ta'ala sulia gera teni tooa aai, da rikia boro buri naa. ²⁵ Haia, ka urinae laugo, na aadelaa diana gi e too faatai asianaa uria rikilana. Ma na raoa diana aai gi na langi kasi faatai, boro afetai daka aagwa.

6

¹ Na tooa gi sui na da rao o'oni gera ka manata baita ana wane baita gera gi, hai ta iimola ka langi si bae ta'a ana hatana a God ma na faatolomailaa golu. ² Ma na wane rao gi naa na wane baita gera gi da manata mamana ana Christ, langi dasi mamagutainia fuada, sulia gera na waihaasi gera gi. Gera ka rao diana ka tasa fuada, sulia na tooa da manata mamana na gera rake-diana fuada na tara gera ka ngalia dianalana na raolada.

Na faatolomaia susuge ma na rikidooa mamana.

Nia naa, oko faatolomai ma oko bae sulia si doo naa gi. ³ So ni tei na e faatolomainia na faatolomaia e'ete ma ka langi si aalafaafia na baelaa mamana a Lord gia a Jesus Christ ma na faatolomaia mamana sulia a God, ⁴ i nia e lafe ma ka langi si haitamana go tesi doo. Ma na kwaidooria nia e ta'a uria na oolisuusulaa sulia na baea gi. Ma si manata gi naa e haungainia na kwaifilaa ma na oolisuusulaa, ma na bae tatagalaa ma na manatalaa ta'a sulia na tooa gi, ⁵ ma na oolisuusulaa sulia dani faasia na tooa na manatada langi si rao ma ka langi dasi haitamana naa na mamanaa. Gera manata hasa na foalaa nia na aadea wane ka ngalia malefo.

⁶ Haia, na lealaa sulia a God haitamana ka faatodooa na wane lea so na kwaidoorilaa nia gi ka fono ana si taa gi na nia ka too ana. ⁷ Haia, na taa na golu ngalia mai la molaagali naa? Langi go! Ma na taa naa tara golu ngalia faasia na molaagali naa? Langi go! ⁸ Nia naa, lea gia too na ana fanga ma na maku gi, tama doo nae e diana naa fuaga naa. ⁹ Ma na tooa gi na da dooria na todadoolaa, da aadea doo ta'a sulia na iilitooa ana kwaidooria oro gi na kasi diana, ma ka falea na fiilaa fuada ma ka funua. ¹⁰ Sulia na rake-dianalaa ana malefo nia na aadea tooa iilia na ta'alaa kwalukaela gi. Teni tooa gi da hasi uria na malefo ma daka lea tau na ada faasia na manata mamanalaa ana a God, ma na liobukonua oro gi ka naga na mourilada.

Na faatolomaia a Paul fuana a Timothy.

¹¹ Haia, i oe na wane nia a God, oko too faasia na doo naa gi. Ma oko hasi rigita amu uria na o'oloa, ma na toolaa aabu, ma na fiimamanalaa, ma na rakedianalaa, ma na tasa dongaalaa kada ana afetaia gi, ma na toolaa hahaore. ¹² Oko rao diana uria na manata mamanalaa. Haia, oko ngalia na mouria firi na a God

e fili oe uria, si kada baa o bae rigita sulia na fiimamanalaa oe i fuana tooa oro gi. ¹³ Haia, i nau ku eeresi oe i naona a God na e falea na mouria fuana na doo gi sui ma i naona a Christ Jesus na wane baa e bae rigita sulia na fiimamanalaa nia i fuana a Pontias Paelat, ¹⁴ hai oko roosulia na doo nae gi ma oko aade sulia hai oko folaa ma langi osi garoa lea ka dao ana fe dani na Lord gia a Jesus Christ ka ooli mai ana. ¹⁵ I nia tara ka dao faatai ana si kada o'olo na a God e filia. A God naa e baita ka tasa usia na doo gi sui, ma na aaofia na e baita ana aaofia gi, ma na Lord usia na lord gi. ¹⁶ Ma tee taifili nia go na e mouri ita mai na hafalilaa ma ka mouri lau katau katau, ma i nia e too i laona na folaa na e langi ta wane kasi bobola naa fai nia na dao garangilana. Ma e langi ta wane kasi riki nia ua, ma e langi ta wane kasi bobola naa uria na rikilana. Na faabaitalaa ma na rigitaa na e totoo firi ka too fuana! Amen.

¹⁷ Oko haea fuana tooa gi na da too na ana na todadoo i laona na molaagali naa, langi dasi lafe. Ma da aalua ada fiitoolaa gera ana a God, ma langi lau na todadoo gera gi na e ali'ali ka sui. I gia haitamana fiitoo ada ana a God, na wane na e falea na doo gi sui fuaga uria na eelelaa sulia. ¹⁸ Oko haea fuada gera ka iili diana eeri gera ka todadoo ana na raolaa diana gi, ma gera ka falea doo oro fuana tooa ma daka maabe uria na adolaa laugo ana fai nia teni tooa gi lau. ¹⁹ E urinae naa na tara gera ka taingainia ada na todadoo na e ngado uria si kada na e nia ua mai, eeri daka too ana na mouria na e mamana.

²⁰ Timothy ae, o aadasuli diana ana taa naa God e falea oko aada-sulia. Ma langi osi rongo sulia baelaa ta'a gi ma na oolisuusuu ooe-wanea gi na teni tooa gi da hae garo ana daka alangi ana <<na haitamadooa>>. ²¹ Sulia teni tooa gi da haea hasa i gera naa na da too ana

na doo naa, ma daka lea garo faasia
na fiimamanalaa ana a Christ.
Nau ku fooma eeri na dianalaa nia
a God ka too fai gamu sui.

NA RUANA KEKEDELAA NIA A PAUL FUANA A TIMOTHY

¹ I nau a Paul, na aposol a Christ Jesus ana na kwaidooria nia a God, na e fale nau eeri kuka ainalalo ana mouria na nia e bae aalualu ana fuaga na tooa na gia manata mamana ana a Christ Jesus. ² I nau ku kekede fuamu a Timothy na o iilingia na wela rakediana nau.

I nau ku fooma eeri a God na Maa ma a Christ Jesus na Lord gia daaro ka falea na dianalaa ma na kwaimanataia ma na fanualama fuamu.

Na baelafea ma na kwaiareia.

³ I nau ku baelafea a God, na wane na ku rao fuana ma kuka haitamana langi kusi iilia doo ta'a, iilingia na koo nau gi da rao fuana. Ma i nau ku baelafe nia ana fe hato ma fe rodo si kada ku fooma ana ma kuka gania a God hai ka adomi oe. ⁴ Si kada i nau ku manatatoona na aangilaa baa o iilia, ku dooria asianaa hai kuka riki oe lau hai kuka eele agu. ⁵ Ma ku manatatoona na fimmamanalaa diana na o too ana, iilingia laugo na fimmamanalaa baa koo oe ni Lois ma ni tee oe ni Iunis daaro too ana. Sulia nau ku haitamana nia na o too laugo ana. ⁶ Nia naa, nau ku faamanatatoomu lau hai oko faarigita na falelaa na a God e falea ana fuamu si kada baa ku aalua na abagu gi faafi oe. ⁷ Sulia a God langi si falea na Aanoedoo Aabu fuaga hai gia ka mou. Nia e falea na Aanoedoo Aabu eeri ka faarigita gia ma eeri gia ka rakediana fuaga kwailiu ma eeri gia ka olosi gia i talaga.

⁸ Nia nae, langi osi ida uria na faamamanalana ana na Lord gia, ma langi osi ida laugo ani nau na wane na ku nii laona beu ni kanilaa sulia na raolaa nau fuana a Christ. Oko ainalalongainia amu na Faarongolaa Diana, boroi ana gera faanonifii oe, sulia tara a God e falea na rigita

fuamu uria na iililana. ⁹ A God e faamouri gia ma ka fili gia naa eeri gia ka aalua na tooa nia gi, langi lau sulia si doo gi na gia iilida. I nia e faamouri gia ma ka fili gia ana, sulia na manataa nia i talana ma si rakedianalaa nia i talana fuaga. I nia e falea na dianalaa nae fuaga ana a Christ Jesus, i nao ua na mai si kada e langi nia kasi haungainia ua ana tesi doo. ¹⁰ Sui, e faatai naa na dianalaa nae fuaga si kada naa ana na daolana mai na Faamouri gia a Christ Jesus. I nia e lafua naa na rigitalana na maea, ma ana na Faarongolaa Diana, nia ka faatainia na mouria na e afetai ka sui.

¹¹ Ma a God e fili nau eeri kuka hau ana ta aposol ma na wane faatolomai uria na faatalolaa ana na Faarongolaa Diana. ¹² Nia naa, nau kuka nonifii i laona na beu ni kanilaa uria si doo naa gi. Sui taa, nau ku manata ngado ua go agu, sulia nau ku haitamana na wane na ku fiitona. Ma i nau ku haitamana mamana hasa i nia e bobola go ana fai nia na fololaa usia si doo gi na e aaluda i abagu, lea ka dao ana fe dani na nia ka ooli lau mai. ¹³ Oko tasa dongaa uria manata mamanalaa ana na faatolomaia mamana na ku falea fuamu, ma oko roosulia, ma oko too ngado ana na fimmamanalaa ma na rakediana na gia too ana sulia na oofulaa gia fai nia a Christ Jesus. ¹⁴ Ma ana na rigitalana na Aanoedoo Aabu na e too ani gia, oko aadasulia na doo diana gi na a God e aalua i abamu.

¹⁵ I oe o haitamana go amu naa na tooa gi sui i laona na bali fera i Asia da aabulo e'ete naa faasi nau. A Figelus fai nia a Hermogenes naa roo wane urinae. ¹⁶ A Lord ka manatainia ana a Onesiforus ma na aebara nia, sulia nia e faanoni hahala nau ana si kada oro, ma ka langi si ida ana toolaa nau i laona na beu ni kanilaa. ¹⁷ Sulia si kada nia dao ana i Rom, i nia ka nani uri nau lea ka daotoogu. ¹⁸ Nau ku fooma eeri a Lord ka kwaimanatai ani nia ana fe dani na nia ka ooli lau mai. Ma oko haitamana diana naa

si kwai'adomia oro baa gi nia e ilia fuagu lao fera i Efesus.

Na afetaia na a Timothy e naofia.

2

¹ Oe mala wela nau ae, oko rigita ana manata mamananaa oe. Sulia e bobola fai nia oko iili urinae sulia na rakedianalaa a God fuaga na tooa na gia manata mamana ana Christ Jesus. ² Ma si doo gi na o rongoa ku faatolomainia fuana na tooa oro gi, oko falea fuada na tooa fiitooa gi na da bobola fai nia na faatolomailana lau fuana teni tooa aai gi lau.

³ Ma oko ado ana si nonifilaa sulia na raolaa oe fuana Christ Jesus, iilingia ta wane ana oomea diana nia. ⁴ Ta wane ni oomea, na e dooria haia ka faanonihahalaa na wane baita nia, ma e langi kasi aberosia i talana ana ta raoa e'ete gi. ⁵ Ma na wane ni lalaoa afetai ka saitasa lea so e langi kasi lea sulia na malutana lalaolaa. ⁶ Ma na wane na e rao rigita i hara, nia ka ngalia ana fuedoo moringa totongena ana na doo gi na e gonida. ⁷ Oko manata sulia si doo gi na ku haea, sulia a Lord tara ka adomi oe hai oko haitamana na doo naa gi sui.

⁸ Oko manatatoona a Jesus Christ, na wane ana kwalafaa a David, baa a God e tataea faasia na maea, iilingia baa ku ainitalongainia laona na Faarongolaa Diana. ⁹ Ma si kada nae, nau ku nonifii ma ku too i laona beu ni kanilaa iilingia ta wane baa e ilia tesa doo na e garo, sulia na ainitalolaa ana na Faarongolaa Diana. Haia, ma na baelana a God afetai daka kani faafia. ¹⁰ Nia naa, nau ku maabe uria nonifii ana doo gi sui uria na dianalana na tooa gi na a God e aadafilida, eeri ni gera laugo daka ngalia na mouria sulia a Christ Jesus, fai nia na toolaa ana initooa firi i langi.

¹¹ Si baelaa e mamana baa e urii, <<Lea gia ka mae sui fai nia a Christ, tara gia ka mouri laugo fai nia.

¹² Lea gia ka tasa dongaa ana manata mamananaa, gia ka initoo laugo fai nia. Ma lea gia ka kwaigoloi ana, nia tara ka kwaigoloi laugo ani gia. ¹³ Sui boroi ana lea so gia ka langi si ilia na kwaidooria nia gi, nia afetai ka lugasia taa naa nia haea tara ka ilia fuaga, sulia afetai nia ka langi si faamamanaa na baelana.>>

Na wane ni rao na a God e aalafaafia.

¹⁴ Oko faamanatatoona na tooa loko gi ana si doo naa, ma oko bae fifi fuada i maana a God, hai langi dasi oolisuusuu faafia na baea gi. Sulia iililaa urinae langi kasi falea go ta doo diana, ma e nagaa go ana tooa na da fafurongo gi. ¹⁵ O hasi rigita hai a God ka eele faafia na raolaa oe, iilingia ta wane rao baa langi si ida ana raoa nia, ma na wane na e faatolomai o'olo ana baelana God na e mamana teefou. ¹⁶ Oko too faasia na uunuunu kaubarea gi, sulia si doo nae ka talaia na tooa gi faasia a God. ¹⁷ Gwoungue na faatolomaia urinae e iilingia ta mae maala baa e harufia baita na nonina wane. Ma na roo wane na da faatolomai urinae gi a Haemeneas ma a Filetus. ¹⁸ Sulia daaro lea sui naa faasia na mamanaa ma daaro ka haea hasa na tataelaga faasia na maelaa e fuli sui naa, ma daaro ka nagaa urinae naa na manata mamananaa gera teni tooa gi. ¹⁹ Haia, na faatolomaia a God e iilingia ta fou baita sulia nia e langi si gelogelo, ma na faatolomaia nae gi da kekede urii, <<A Lord e haitamana go ana na tooa nia gi,>> ma, <<Ni tei na e haea nia na doo a Lord ka aabulo faasia aade ta'alaa gi.>>

²⁰ I lao luma baita, na doo ni fangalaa gi e oro i laona. Teni doo gi da haungainia ana gold ma na silva, ma teni doo gi daka haungainia ana na ai ma na hae gano. I aena naa teni doo gi e too uria fangalaa ana fe dani baita gi ma teni doo aai gi ka too uria malana go ana fe dani. ²¹ Ma lea so ta wane ka faafaalu nia i talana faasia na doo ta'a gi, nia

ka iilingia na doo ni fangalaa ana fe dani baita gi. Sulia nia e aabutai nia i talana ma ka aade aagau ani nia uria na iililana ta raoa diana fuana na aarai baita nia.

²² Oko too faasia na kwaidooria ta'a wane daraa gi. Oko hasi rigita amu uria na o'oloa ma na manata mamanalaa ma na rakediana ma na fanualama, fai nia ni tei gera na lioda e folaa ma daka gania a Lord uria na kwai'adomilaa. ²³ Ma oko too faasia na oolisuusoo oewanealaa gi, sulia o haitamana na doo nae gi e haitamana ka haungainia na firufirua gi. ²⁴ Sulia na wane ni rao nia a Lord langi kasi too firufiru ni baea. Nia ka aade diana fuana tooa gi sui, ma ka faatolomai diana fai nia gwaromaabelaa. ²⁵ Ma nia ka hahaoe fuana tooa gi na da take suusi nia si kada nia ka faatainia na garolaa gera gi. Sulia tara a God ka bulasia oto na lioda hai daka haitamana na mamanaa. ²⁶ Ma gera ka manata ooli ma daka tafi faasia na tori nia a Satan, na wane na e dau faafi gera ma ka suungaini gera hai daka iilia na doo gi na nia e dooria.

Fe dani i'isi gi.

3

¹ Oko manatatoona tara na kada afetai gi ka dao mai ana dani i'isi gi. ² Ma na tooa gi tara gera ka nounou, ma daka faabaita gera, ma daka bae tataga. Ma ka langi dasi roosulia baelana maa gera gi ma ni tee gera gi, ma dasi baelafea ni tei na e iili diana fuada, ma daka aafaraa na doo a God gi. ³ Ma gera ka aade ta'a, ma langi dasi kwaimanatai ana tooa e'ete gi, ma daka suge faafia na tooa gi, ma daka dooria firulaa, ma daka hau ana na tooa kwasi gi, ma daka oote gera ana na doo diana gi. ⁴ Ma tara gera ka olea na maelana na tooa gi, ma langi dasi manata sulia na iililaa gera gi, ma daka lafe asianaa, ma daka rakediana ada ana na kwaidoorilaa ana noni ma a God ka langi. ⁵ Haia, gera ka haea daka manata mamana, sui daka tofea ada

na rigitaa nia a God. Lea doo oko too tau faasia na tooa urinae gi. ⁶ Ma teni tooa urinae gi na da ruu la luma gera tooa gi ma daka baita na ada usia na geni gi. Ma na geni nae gi, na garolaa gera gi ka faamakeso gera ma na kwalukaela kwaidooria ta'a gi ka baita faafi gera, ⁷ ma daka doori fafurongo tarau go ada uria haitamadoolaa, sui ka afetai daka haitamana na mamanaa. ⁸ Na tooa naa gi tara daka oote gera ana na mamanaa, iilingia a Janes ma a Jambres baa daaro oote daaro ana a Moses. Na tooa naa gi na manatalada e langi kasi rao o'olo, ma na manata mamanalaa gera e langi kasi mamana. ⁹ Haia, e afetai na tooa urinae daka iilia na kwaidooria gera gi, sulia na tooa gi sui tara da rikia naa na oewanealada, iilingia baa e fuli ana a Janes ma a Jambres.

Si faatolomailaa i'isi gi.

¹⁰ Haia, i oe o roosulia naa na faatolomaia nau ma na aabulolagu ma si doo na ku hasi uria ana na mourilagu. Ma oko rikia naa na manata mamanalaa nau ma na gwaromaabelaa nau ma na rakedianalaa nau ma na tasa dongaalaa nau, ¹¹ ma oko rikia naa na nonifilaa nau gi. Ma oko haitamana sui naa si doo afetai gi sui na e iilia fuagu i laona na fera i Antiok ma i Ikonium ma i Listra. Sui, a Lord naa e adomi nau hai langi kusi mae. ¹² Ma so ni tei na e dooria na too o'olo laona na oofuofulaa fai nia a Christ Jesus, tara gera ka iinokesia. ¹³ Na tooa ta'a gi ma na wane faatolomai susuge gi tara daka hau ana ta'a ka tasa, ma daka talai garo ana teni tooa gi aai ma i gera i talada laugo. ¹⁴ Haia, ma ni oe mone, oko lea dongaa amu sulia na mamanaa gi na oko manata mamana rigita na ana. Ma oe o haitamana go amu tei naa da faatolomai oe, ¹⁵ ma oe manatatoona e ita ana si kada baa o to'ou mai ana, oko haitamana na Kekedelaa Abu gi na e bobola fai nia na falelana na liotooa haia ka talai oe uria na mouria sulia na manata mamanalaa

ana a Christ Jesus. ¹⁶ A God naa na e falea na Kekedelaa Aabu gi sui. Ma na Kekedelaa Aabu gi ka diana uria na faatolomailana mamanaa, ma na olosilana si doo gi na e garo, ma na toolamailana na doo o'ololaa, ¹⁷ eeri na wane na e rao fuana a God, ka bobola uria na iililana na raoa diana gi sui.

4

¹ I nau ku gani oe i maana a God ma a Christ Jesus na wane na tara ka ketoa na tooa da mouri gi ma na tooa da mae gi, ma ka ooli mai hai ka aaofia. Haia, nau ku gani oe, ² eeri oko ainitalo ana Faarongolaa Diana. Ma oko aade aagau uria na iililana ana si kada gi sui. Ma oko bulasia na lioda na tooa gi, ma oko ngatafida, ma oko kwaiareida, si kada oko faatolomai ana gwaromaabea. ³ Sulia tara ka dao na ana si kada na tooa gi langi dasi fafurongo naa uria na faatolomaia mamana. Ma da dooria ada lealaa sulia na kwaidooria gera i talada, ma daka nani ada uria na wane faatolomai oro gi haia da haea na doo gi na da doori rongoa. ⁴ Ma gera ka aabulo e'ete ada faasia na fafurongolana na mamanaa ma daka fafurongoa ada na uunuunua haungailana gi. ⁵ Haia, oe mone, oko susuli oe i talamu ana si kada gi sui, ma oko tasa dongaa ana raoa oe boroi ana si kada afetai gi. Ma oko iilia amu na raoa oe ana na ainitalongailaa ana na Faarongolaa Diana, ma oko iilia na raoa gi sui ana na raolaa oe fuana a God.

⁶ Haia, ma ni nau mone, e dao na ana si kada fuana daka haumaeli nau naa iilingia na kwaisuusilaa. ⁷ I nau ku faasuia naa na raolaa gi sui na a God e falea fuagu iilingia na wane na e lalao ma ka faasuia na lalaolaa, ma ku dau ngado na ana na manata mamanalaa. ⁸ Ma na kwaiaraa nau ka maasi nau naa, sulia na too o'ololaa nau. Ma a Lord, na wane ni ketolaa ana na o'oloo naa tara ka falea na kwaiaraa nae fuagu ana fe dani tara nia ka ooli

mai ana. Ma taifili nau ka langi, ma na tooa gi sui na da rakediana fuana a Christ ma daka kwaimaasimaasia na faatailana mai.

Na faarongolaa nia a Paul.

⁹ Oko hasi rigita eeri oko dao ali'ali siagu. ¹⁰ Sulia a Demas e rakediana ana fuana dongaa na molaagali naa, ma ka tafusi nau ma ka lea na ana uria i Tesalonika. Ma a Kresens e lea na ana uria i Galesia, ma a Titus ka lea na ana uria i Dalmatia. ¹¹ Tee taifilia a Luke go na e too fai nau. Lea doo oko talaia mai a Mark fai oe, sulia i nia e bobola fai nia na adomilagu ana na raolaa. ¹² I nau ku oodua naa a Taekikus uria i Efesus. ¹³ Ma si kada o lea mai ana, oko ngalia mai na maku tekwa nau baa ku tafusia mai siana a Karfus i Troas. Ma oko ngalia laugo mai na buka nau baa gi, ma tasa ana na buka diana nau baa gi na da haungainia ana na ungana na sipsip gi.

¹⁴ A Aleksanda na wane na e rao ana kakai halo gi, e falea na filaa baita asianaa fuagu. Ma tara a Lord ka duua si doo na nia e iilida. ¹⁵ I oe laugo, oko aadaada diana suli oe, sulia nia e oote nia asianaa ana na faarongoa golu.

¹⁶ Haia, ana na eetana si kada gera keto nau ana, langi ta wane kasi adomi nau go. Na tooa gi sui da eekwatai nau na ada. Nau ku fooa eeri a God kasi falea mone ana na kwaelaa fuada uria si doo nae. ¹⁷ Sui, a Lord naa e too fai nau ma ka faarigita nau eeri kuka bobola fai nia na ainitalongailana na faarongolaa loulou fuana tooa maadiu oro gi eeri daka rongoa ada. Ma a Lord ka faamouri nau faasia na kwaelaa ana na ui anilagu fuana doo fai ae kwasi gi. ¹⁸ Ma a Lord tara ka faamouri nau faasia na doo ta'a gi sui, ma ka ngali nau uria laona na Initooa nia i langi. Na initooa baita ka too fuana sulia dani firi! Amen.

Si bae dianalaa i'isi gi.

¹⁹ Nau ku falea na bae dianalaa nau gi fuana ni Prisila ma na aarai nia a Akuila, ma na aebara a Onesiforus. ²⁰ A Erastus e too i Korint,

ma nau ku tafusia mai a Trofimus i Miletus, sulia nia e matai. ²¹ O hasi rigita hai oko dao i seenaa i nao ana si kada ana gwagwaria.

A Iubulus ma a Pudens ma a Linus ma ni Kladia, ma na tooa manata mamana gi ana a Christ sui na da too i seenaa, da falea laugo kou na bae dianalaa gera gi fuamu.

²² Nau ku fooma eeri a Lord ka too fai oe, ma na faadianalaa a God ka too fai gamu sui.

NA KEKEDELAA NIA A PAUL FUANA A TITUS

¹ Titus ae,

I nau a Paul na wane ni rao a God ma na aposol nia a Jesus Christ. A God e oodu nau mai eeri kuka faarigita na fiimamanalaa gera na tooa gi na a God e filida, ma hai kuka faatolomai gera ana na doo mamana gi sulia a God. ² Ma na faatolomaia mamana nae, nia sulia na fiitoolaa gia na tara gia ka too ana mouria firi, na a God na wane mamana e bae aalualu ana ua na mai i nao si kada e langi kasi haungainia ua na molaagali. ³ Ma ana si kada na nia e dooria, nia ka faatainia na mouria firi nae i laona na faarongolaa nia. Ma a God, na e faamouri gia, e aalua naa na faarongolaa nae i abagu ma ka oodu nau mai uria ainalolaa ana.

⁴ I nau ku kekede kou fuamu a Titus, na o iilingia naa na wela nau ana na fiimamanalaa na goro ado ana.

Nau ku fooma eeri a God na Maa ma a Christ Jesus na faamouri gia ka falea na dianalaa ma na fanualama fuamu.

Na wane naonao gera gi na tooa manata mamana gi.

⁵ I nau ku tafusi oe mai i laona na aauaua i Krit, eeri oko faafonoa si raoa na e too ua, ma hai oko aadafilia teni wane kwaitalai gi fuana na tooa manata mamana gi i laona na fera gi sui. Ma oko manatatoona si doo baa ku haea fuamu baa ku urii: ⁶ Na wane kwaitalai ka too o'olo teefou, ma ka too ana tee afe go. Ma na wela nia gi daka manata mamana ana a Christ, ma daka too o'olo, ma daka roosulia na baelana na maa gera ma ni tee gera. ⁷ Sulia na wane kwaitalai na ka baita usia na raoa a God, i nia ka too o'olo teefou. Nia ka langi si lafe, ma ka langi si rakehasu ali'ali, ma ka langi si gwou baita ana na gwoulaa

rigita, ma ka langi si firufiru, ma ka langi si nounou uria malefo. ⁸ Na wane baita ka gonitainia na tooa gi i laona luma nia, ma ka dooria asianaa na iililana doo diana gi, ma na manatana ka folaa. Ma nia ka iilia na doo gi na e o'olo, ma ka faabaita a God, ma ka bobola fai nia na aadasulilana i talana. ⁹ Ma na manata mamanalaa nia ka rigita ana na faatolomaia mamana, eeri nia ka bobola fai nia na kwaiareilaa na tooa gi ana na faatolomaia mamana, ma ka bobola laugo fai nia na faatailana na garolaa gera na tooa gi na da take usia na faatolomaia mamana.

Na wane faatolomai susuge gi i Krit.

¹⁰ Sulia na tooa oro gi na langi dasi roosulia na faatolomaia mamana. I gera ka bae sulia na doo o'oni gi, ma daka susugea na tooa. Tooa urinae ka tasa naa tooa na da manata mamana na daka faatolomai ana na kwaieresia na Jiu gi. ¹¹ Molu ka faabonaa na tooa urinae gi. Sulia daka labasia na tooa oro gi ana aebara gi ana faatolomaia gera i talada na e garo asianaa. Gera iili urinae uria na ngalilana go ana si malefo faasida. ¹² Ma tee wane ada i Krit na da alangia ana na profet gera, e bae urii, <<I gia na tooa i Krit, gia suge asianaa ana si kada gi sui, ma gia ka ta'a asianaa iilingia na doo kwasi gi, ma gia ka noni eela, ma gia ka lulugoni asianaa ana fanga.>> ¹³ Haia, na baelaa nae gi e mamana asianaa. Nia naa, oko ngatafi asianaa ani gera, eeri na fiimamanalaa gera ka rigita ma ka o'olo, ¹⁴ ma eeri ka langi dasi manata mamana ana unuunua haungailana gera Jiu gi ma na kwaieresia haungailana gera na tooa gi na da oote gera ana na faatolomaia mamana. ¹⁵ Gia na tooa gi na lioga e gwalifolaa, gia haitamana na doo gi sui e folaa, ma langi ta doo urinae gi kasi aabu go fuaga. Haia, ma na tooa gi na lioda e bilia ua sulia langi dasi manata

mamana ana a Christ, gera manata hasa na doo gi sui e bilia, sulia na manatada e langi si folaa ma langi si o'olo. ¹⁶ Gera haea hasa gera da haitamana a God, sui langi dasi faamamana go taa na gera haea, sulia gera iilia ua na doo ta'a gi. Ma na manataa gera gi e ta'a asianaa, ma ka langi dasi roosulia na baelana a God, ma ka langi dasi bobola uria na iililana ta doo na e diana.

Na faatolomailaa mamana gi.

2

¹ Haia, ma ni oe mone, oko toola-mainia na doo gi na e lea sulia na faatolomaia mamana. ² Ma oko bae fifii fuana wane waro gi eeri langi dasi gwou baita ana waen, ma na manatada ka folaa, ma ka langi dasi lea sulia na kwaidooria ta'alaa gera gi. Ma na fiimamanalaa gera ka o'olo, ma na rakedianalaa gera ka rigita, ma daka rigita ana si kada da daotoona na afetaia gi.

³ Ma oko bae rigita laugo urinae fuana geni kwasitoolaa gi haia na aabulolada ka o'olo, ma ka langi dasi sugea tooa gi, ma ka langi dasi gwou baita ana na waen. Ma gera ka faatolomainia na taa naa e diana, ⁴ eeri gera ka toolamaia na aai haari gi haia daka rakediana fuana aarai gera gi ma na wela gera gi, ⁵ ma eeri na haari gi ka langi dasi roosulia na kwaidooria ta'a gera gi, ma daka too o'olo, ma daka rao diana i laona na luma gera gi, ma daka roosulia na baelana na aarai gera gi. I gera ka iilia si doo nae gi, haia ka langi ta wane kasi bae ta'a sulia na baelana a God.

⁶ Oko bae fifii laugo urinae fuana wane daraa gi, eeri daka langi si roosulia na kwaidooria ta'a gera gi. ⁷ Haia, ni oe oko iilia doo diana gi ana si kada gi sui, hai na tooa gi daka rikia si aade dianalaa oe ma daka iili sulia. Ma ana si kada o faatolomai ana, oko bae na doo mamana gi ma langi osi onionga.

⁸ Na baelamu gi ka o'olo ana si kada o faatolomai ana, eeri ta wane kasi aefaraa baelamu, eeri na tooa maalimaea oe gi tara daka ida, sulia langi dasi daotoona tesi doo garo ani golu.

⁹ Na tooa ni rao o'oni gi gera ka roosulia na tooa baita gera gi ma daka faaeleda ana si taa gi na gera iilida, ma langi dasi oolitainia na baelada. ¹⁰ Ma langi dasi belia tesi doo faasia na tooa baita gera gi. I gera daka aabulo o'olo eeri na tooa baita gera gi daka haitamana manata ngado ani gera. Ma urinae na tooa gi sui daka rikia na aade dianalaa gera gi ma daka baelafea na faatolomaia mamana sulia a God na faamouri gia.

¹¹ Sulia a God e faatai naa na dianalaa nia uria na kwaifaamouri-laa fuana tooa gi sui. ¹² Ma na dianalaa nae e oodu gia hai gia ka eekwatainia na malutaa ta'a gi ma na kwaidooria ta'a gi na lao molaagali. Ma gia ka manata o'olo fai nia toolaa o'olo, ma gia ka iilia na doo gi na a God e dooria gia ka iilia ana si kada naa i laona na molaagali. ¹³ I gia ka iilia go si doo nae gi si kada gia kwaimaasia uria fe Dani baita na a Jesus Christ na God baita ma na faamouri gia ka dao mai ana na initooa. ¹⁴ I nia e fale nia i talana uria ka faamouri gia, eeri i nia ka talai gia faasia na ta'alaa gi sui ma ka faafaalu gia eeri gia ka hau ana na tooa nia gi i talana, na tooa gi na da dooria na iililana si doo gi na e diana.

¹⁵ Oko faatolomainia si doo nae gi fuana tooa gi, ma oko bae rigita fuada uria aarelada fai nia olosilada. Ma osi faalamaida daka haea i oe osi too go ana mamanaa uria na toolamailana si doo nae gi.

Na malutaa o'olo.

3

¹ Oko faamanatatoona na tooa loko gi haia daka roosulia na wane baita gi sui ma daka noni maabe

uria na iili dianalaa ana si kada gi sui. ² Ma oko haea fuada langi dasi hae ta'a sulia ta wane, ma daka too kwaimaani, ma daka hahaore fuana na tooa gi sui. ³ Sulia ana hafalilana mai, gia laugo gia oewanea, ma gia ka aaburongo, ma gia ka garo. Ma gia ka roosulia na aga na kwaidooria ta'a kwailiu gia gi. Ma gia ka tasa dongaa laugo ana iililaa si doo ta'a gi, ma gia ka kwaifii ana tooa gi. Na tooa gi daka marasitai gia, ma gia ka marasitai gera laugo. ⁴ Sui ana si kada a God na wane na e faamouri gia, e faatainia naa na rakedianalaa nia fuaga, ⁵ nia ka faamouri gia. Langi lau sulia na raolaa diana na gia iilida. Nia e faamouri gia sulia na kwaimanatailaa nia i talana, sulia na Aanoedoo Aabu na e falea na futa faalulaa ma na mouria faalu ana faafaalulaga. ⁶ A God e falea na Aanoedoo Aabu fuaga ana a Jesus Christ na faamouri gia, ⁷ eeri nia ka olosi gia sulia na rakedianalaa a God, ma eeri gia ka too ana mouria firi na gia kwaimaasi uria. ⁸ Si baelaa naa gi nia mamana.

Nau ku dooria oko bae fifii sulia si doo naa gi, eeri na tooa na da manata mamana ana a God daka hasi rigita uria na iililana si raa gi na e diana. Si doo nae gi naa e diana, ma ka adomia na tooa gi sui.

⁹ Oko too faasia na oolisuusoo oewanealaa gi ma na talisibara tekwa ma na firulaa faafia na malutana na kwaieresia gi faasia a Moses. Sulia na doo nae gi na doo tatagwai gi go ana ma kasi adomia go ta wane. ¹⁰ Lea ta wane e falea na tookitalaa la soefaataia, oko ngatafia. Ma lea so i buira na o ngatafia ana ta roo si kada ma i nia kasi too go faasia, oko lugasia go amu. ¹¹ I oe o haitamana sui naa na wane urinae e ta'a, ma na aade ta'ala nia gi e faatainia naa na i nia e garo.

Si baelaa i'isi gi.

¹² Ana si kada nau ku falea kou a Artemas langi a Taekikus siamu, oko iilili uria lealaa mai siagu i Nikopolis. Sulia i nau ku manata uria

toolaa i seenae ana si kada na uuni gwagwaria. ¹³ Ma si kada a Senas na wane baa e haitamana na kwaieresia gi ma a Apolos daaro aade aagau uria na lealaa, oko adomi daaro ana na doo gi sui na daaro dooria uria na lealaa daaro, aata daaro ka kukuru ana tesi doo. ¹⁴ Na tooa manata mamana gi daka hasi uria na iilia doo diana gi ana na adomilada na tooa gi na e afetai fuada. Ma langi dasi too ana toolaa tatagwai.

¹⁵ Na tooa gi sui na da too fai nau, da falea kou si baelaa diana gi fuamu. Ma oko falea si baelaa diana gemelu gi fuada na tooa manata mamana gi na da haitama melu.

Nau ku fooa eeri na dianalana a God ka too fai gamu sui.

NA KEKEDELA NIA A PAUL FUANA A FILEMON

¹ I nau a Paul na wane na ku too i laona beu ni kanilaa sulia na raolaa nau fuana a Christ Jesus. Gemere na waihaasi gia a Timothy mere falea kou si baelaa diana fuamu a Filemon, na ruana gemere na e rao kwaimaani fai gemere. ² Ma mere ka falea laugo si baelaa diana gi fuada na tooa manata mamana gi ana a Christ na da figu mai i luma oe, ma na waiwane gia ni Afia, ma a Arkipus na wane e rao fai gia fuana a Christ iilingia wane oomea. ³ I nau ku fooma eeri a God a Maa gia ma a Lord Jesus Christ ka falea na faadialana ma na fanualama fuagamu.

Na rakedianalaa fai nia fimanalaa a Filemon.

⁴ Haasi Filemon ae, ana si kada gi sui na ku fooma ana, nau ku manatoomu ma ku baelafea a God nau suli oe. ⁵ Sulia i nau ku rongoa si rakedianalaa oe fuana tooa a God gi sui, ma na fimanalaa na o too ana fuana a Jesus na Lord. ⁶ Nau ku fooma hasa na oofulaa oe fai gami na tooa manata mamana gi, ka falea fuamu na haitamadoo na e baita ana na doo diana gi sui na gia too ana i laona na oofulaa gia fai nia a Christ. ⁷ Haasi rakediana nau ae, si rakedianalaa oe fuana tooa a God gi sui e faaele nau asianaa ma ka faakwaiareilaa fuagu! Ma oko faaele na tooa a God gi sui.

Na ganilaa uria a Onesimus.

⁸⁻⁹ Sulia e urinae, nau ku gani oe agu uria tesi doo, boro ana nau ku too ana na mamalaa uria oodulamulaa. Nau ku bobola uria oodulamu, sulia i nau a Paul, na wane ni baelaa oolitana Christ Jesus, ma si kada nae nau ku too la beu ni kanilaa sulia na raolagu fuana a Christ. Haia, langi kusi oodu oe uria doo baa. Nau ku gani oe go

agu sulia i nau ku rakediana fuamu. ¹⁰ Haia, ma ni nau ku gani oe sulia a Onesimus, na wane ni rao o'oni oe, baa e tafi faasi oe. Nau ku doori oko manata luke nia. I nia iilingia na wela nau sulia a Christ. Sulia si kada nau ku too ana i lao beu ni kanilaa, nau kuka adomia uria manata mamalaa. ¹¹ Ana si kada baa gi i nao, a Onesimus na doo o'oni go ana fuamu, sui ana si kada nae i nia e adomi oe naa ma ni nau laugo.

¹² Ma nau ku faaolia na kou Onesimus siamu, boro ana nau ku rakediana asianaa fuana. ¹³ I nau ku too i laona na beu ni kanilaa uria na dianalana na Faarongolaa Diana. Ma i nau ku dooria hai Onesimus ka too fasi ana i see siagu si kada nae, eeri nia ka adomi nau oolisi oe talamu. ¹⁴ Boro ana ka urinae, i nau kusi suungainia lau hasa oko adomi nau, i nau ku dooria agu hasa oko iilia amu sulia na kwaidooria oe i talamu. I aena naa na kusi iilia tesi doo, lea so e langi osi aala na mone faafia taari.

¹⁵ A Onesimus e too tau kou faasi oe ana si kada kukuru nae go ana oto, hai so nia tara ka too siamu ana si kada na e ooli alaa. ¹⁶ Ma si kada naa, nia e langi lau ta wane ni rao o'oni go ana, ma nia e liufia na wane rao o'oni. Ma nia na waihaasi rakediana gia ana a Christ. I nia e baita asianaa fuagu! Ma na toolana siamu ka baita mamana asianaa fuamu laugo, sulia nia ta wane rao oe ma nia ta haasi amu laugo ana na Lord.

¹⁷ Nia naa, lea so o manata hasa i nau naa na wane kwaimaani oe, oko gonitaa Onesimus lau ka iilingia na oko gonitai nau. ¹⁸ Ma lea so nia e iilia tesi doo na e garo fuamu ma langi ka ngalilanga ana tesi doo faasi oe, oko aalua amu faafi nau eeri kuka falea na agu fuamu. ¹⁹ Haia, nau ku kedea kou si kekedelaa naa ana na abagu i talagu ku urii, <<I nau a Paul na kuka falea fuamu taa naa nia ngalilanga ana.>> (Sui, langi osi manata buro na ngalilanga baita oe faasi nau, sulia nau ku adomi

oe uria manata mamananalaa ana a Christ.) ²⁰ Nia naa, haasi ae, nau ku dooria oko adomi nau ana si doo naa uria na dianalana na Lord. Iilingia ta haasi agu baa ana a Christ, oko faaele nau mai!

²¹ Ana si kada na nau ku kekedeia kou ana, nau kuka haitama diana tara oko iilia go amu si doo na ku gani oe kou uria, ma nau ku haitamana tara oko iilia go amu si doo baita liufia na doo ku gani oe ana. ²² Ma oko aade aagau fasi laugo ana ta kade luma fuagu, sulia nau ku manata a God tara ka falea na doo baa gamu gi sui gania ana na fooalaa, ma ka oolifai nau siagamu.

Si baelaa i'isi gi.

²³ Haia, a Epafra, na e too fai nau laugo i laona na beu ni kanilaa uria na dianalana a Christ Jesus, e falea kou si baelaa diana nia gi fuagamu.

²⁴ Ma a Mark ma a Aristakus ma a Demas ma a Luke, na wane ni rao kwaimaani nau gi, da falea laugo si baelaa diana gera gi fuagamu.

²⁵ I nau ku fooa na faadianalaa a Jesus Christ na Lord ka too fai gamu sui.

NA KEKEDELAA FUAGERA TOOA JIU GI Na Wela nia a God.

¹ 'Ua na mai i nao, a God e bae fuana koo gia gi 'ana si kadamanga e 'oro ma 'ana si doo 'e'ete gi sulia profet gi. ² Ma 'ana fe dani naa gi i 'isi, nia ka bae 'ana fuaga sulia na Wela nia. Ma i sulia na Wela nia naa, a God e haungainia na doo gi sui, ma ni nia laugo a God e fili nia 'uria toolaa 'ana na doo gi sui. ³ Na Wela nia a God naa, nia e faatainia na raralaa a God 'initoo, sulia daaro bobola go. Ma laugo, sulia na mamanaa 'ana baelana Wela nia a God naa, nia ka ladoa na doo gi sui 'uria langi kasi sui. Ma i buira nia lafua naa na aade ta'alaa gia, nia kafi ooli fui langi, ma ka gwouru i bali aaolo nia a God na e 'initoo baita ka tasa.

Na Wela nia a God e baita ka tasa.

⁴ A God e faa'initooa na Wela nia ka tasa liufi na ensel gi, iilingia laugo na hatana e falea fuana Wela nia e baita liufia na hata na e falea fuagera. ⁵ Sulia a God e bae 'urii fuana Wela nia, <<'Oe na Wela nau, i tara'ena nau kuka aalua na Maa 'oe.>> Sui a God e langi kasi bae 'ua go 'urinae fuana ta ensel. Ma a God ka bae laugo 'urii sulia na Wela nia, <<Tara i nau naa na Maa nia, ma tara i nia na Wela nau.>> Sui a God e langi kasi bae sulia ta ensel 'urinae.

⁶ Ma si kada e garangi fuana a God ka oodua mai na Wela uulunao nia fui laona molaagali, nia ka bae 'urii, <<Na ensel nau gi sui daka fooasi nia.>> ⁷ Sui sulia ensel gi, a God ka bae 'urii, <<Na ensel nau gi na da rao fuagu, nau ku aadea gera ka bulasi daka hau 'ana na ooru gi ma na eere gi.>>

⁸ Ma sulia na Wela nia, a God e bae 'urii, <<I 'oe naa a God, ma na 'Initooa 'oe tara nia ka totoo firi. Ma 'oe 'oko 'initoo 'usia tooa 'oe gi 'ana 'o'oloa. ⁹ 'Oe 'o rakediana fuana taa

naa e 'o'olo gi, ma 'o mamagu 'ana taa naa e ta'a gi. Ma sulia si doo naa, i nau a God 'oe ku fili 'oe, ma ku falea naa laugo na eelea baita fuamu 'ana faabaitalaa e tasa liufia kuka falea fuana oote ruana 'oe gi.>>

¹⁰ Ma a God e bae laugo fuana Wela nia 'urii, <<Lord 'ae, 'ana hafalilana mai, 'oe 'o haungainia na aanofuu, ma 'ana 'abamu gi i talamu, 'oe 'oko haungainia na mamangaa. ¹¹ Ma sui boro tara doo nae gi ka funu, i 'oe 'oko mouru totoo firi. I gera tara gera ka ta'a iilingia si maku kwali. ¹² Ma tara 'oko kosuda iilingia da kosua si maku. Tara 'oe 'oko oolisida iilingia si maku. Ma ni 'oe mone, langi 'osi tatala, ma na mourilamu ka langi si sui.>>

¹³ Haia, ma a God ka bae 'urii lau fuana Wela nia, <<'O gwouru i bali aaolo 'ani nau, lea ka dao 'ana si kada ku aadea 'oe 'oko saitasa 'ana maalimaea 'oe gi.>> Haia, ma a God langi kasi bae 'urinae fuana ta ensel.

¹⁴ Haia, ma na taa gi na gera ensel gi? Ensel gi gera na aanoedoo gi na da rao fuana a God. A God e oodu gera 'uria 'adomilana tooa gi na i nia e faamouru gera.

Na mouria.

2

¹ Ma 'aena naa na, gia ka dau di-ana faafia na faatolomaia mamana gi na gia rongoa sui naa sulia Wela nia a God, aata gia ka manata mamana 'ana ta faatolomaia susuge. ² Na kwaieresia gi na ensel gi da falea fuana koo gia gi, nia na doo mamana gi sui go. Ma ni tei naa e langi kasi roosulia, a God e falea naa na kwaelaa na e 'o'olo go fuana. ³ Nia e 'urinae laugo, lea gia aaburongo 'ana faatolomailaa sulia na kwaifaamourilaa a God, langi gia si tafi faasia si kwaelaa nia. Sulia a Lord Jesus i talana nia e 'ainitalo 'ana kwaifaamourilaa nae i totongenao. Ma na tooa gi na da rongoa nia, gera haea fuaga, daka faatainia na kwaifaamourilaa mamana naa. ⁴ Ma a God laugo, nia ka

faamamanaa na faatolomailaa nae. Sulia nia ka falea si mamanaa fuada eeri daka aadea doo kwaibalatana gi ma na doo ni kwelelana 'e'ete gi kwailiu. Ma nia ka falea laugo na haitamadoolaa gi fuada faasia na Aanoedoo Aabu iilingia nia e dooria.

A Jesus e faamouri gia.

⁵ God e langi kasi filia na ensel gi 'uria na baitalaa 'usia na molaagali faalu na tara ka dao mai, na molaagali na melu faarai sulia. ⁶ Sulia ta bali Kekedelaa Aabu e haea 'urii, <<God 'ae, na iimola doo 'utaa na 'oko manata fuada? Sulia gera iimola gi go 'ana. Ma e 'utaa na 'oko aadasuli gera? ⁷ 'Oe 'o aade gera daka to'ou i farana ensel gi 'ana si kadamanga kukuru. Ma 'oko faa'initoo gera, ma 'oko faabaita gera, ⁸ ma 'oko aalu gera ka baita 'usia na doo gi sui.>>

Haia, na Kekedelaa nae ka haea a God e aalua tooa ka baita 'usia na doo gi sui. Nia e faatainia na tooa gi tara daka baita 'usia na doo gi sui a God e haungaida. Sui 'ana si kada naa, gia langi si rikia 'ua na tooa na da baita 'usia doo gi sui. ⁹ Ma ka 'urinae boro, gia haitamana a Jesus 'ana na e 'initoo. A God e aalu nia ka hau 'ana wane ka to'ou i farana ensel gi 'ana si kadamanga kukuru go, eeri nia ka mae 'uria faamourilana tooa gi sui, sulia na rakedianalaa a God. Ma 'ana si kada nae, a God ka faa'initoo nia ma ka faabaita nia, sulia na maelana. ¹⁰ A God e haungainia na doo gi sui, ma nia laugo ka ladoa na doo gi sui. Ma nia ka faalamainia a Jesus ka nonifii ma ka mae. Sulia 'ana fiilana a Jesus, a God e faasua na raolaa Jesus, na wane na e faamouri gia. A God e iilia na doo nae hai so ka aalua tooa 'oro daka hau 'ana wela nia gi ma daka 'initoo iilingi nia. Na raolaa nae a God nia 'o'olo teefou.

¹¹ A Jesus e faafaalua tooa gi faasia doo ta'a gera gi. Nia naa gera fai nia a Jesus, gera ka too 'ana tee Maa. Nia naa e aadea Jesus kasi 'ida 'uria aalangilada 'ana haasina

gi. ¹² Ma a Jesus e bae 'urii fuana a God, <<Nau tara kuka faarongo 'ana fuana haasigu gi 'ana si doo gi 'oe 'o aadede gi, ma tara kuka baelafe 'oe i laona figua gera.>> ¹³ Nia ka bae laugo 'urii, <<I nau tara ku fiitoo 'ana a God.>> Ma ka bae laugo 'urii, <<I nau i seegi, fai gera na wela gi na a God e faleda fuagu.>>

¹⁴ Ma sulia gia na wela nae gi gia iimola gi na gia too 'ana noni, Jesus laugo e aalu noni ma ka hau 'ana wane iilingi gia. Nia e iili 'urinae eeri, 'ana na maelana, nia labasia a Satan na gwoufutana maea. ¹⁵ Ma 'urinae a Jesus ka lukea na tooa gi na a Satan e baita 'usida sulia na moulaa gera 'ana maea. ¹⁶ Gia haitamana e langi lau na ensel gi na a Jesus e 'adomida 'urinae. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea na 'urii, <<Nia e 'adomia na kwalafaa a Abraham gi.>> ¹⁷ I 'aena na si doo naa, nia ka aalu nia ka iilingia teefou na haasina gi, eeri nia ka aalua Fooanigwou gia na e diana ma ka kwaimanatai fuaga ma ka rao fuana a God, hai so a God ka manata lukea na doo ta'a gia gi. ¹⁸ Ma 'ana si kada naa, nia ka bobola fai nia 'adomilana na tooa gi na a Satan e iilitooda, aata daka iili ta'a. A Jesus e haitamana iililana doo naa, sulia a Satan e iilitoona laugo ma nia ka nonifii laugo iilingia tooa gi sui.

Jesus naa e liufia a Moses.

3

¹ Waihaasi aabu gi 'ae, a God e aadafili gia. Haia, muka manata sulia a Jesus, na a God e oodua mai lao molaagali naa eeri nia ka aalua na Fooanigwou na gia manata mamana 'ana. ² A Jesus e roosulia teefou na kwaidooria gi sui a God, na e aadafilia 'uria Fooanigwou, iilingia laugo a Moses naa e roosulia si kada nia ka rao fuana a God lao Beu Aabu nia. ³ Haia, na wane na e tole beu, gera baelafe nia liufia na beu. Ma 'urinae laugo, a Jesus e baita liufia a Moses. ⁴ Gia haitamana lea hasa

gia rikia ta beu, tama ta wane laugo na e haungainia. Ma a God naa e haungainia doo gi sui. ⁵ Ma a Moses, nia roosulia a God si kada nia rao i lao Beu Aabu a God. Ma nia ka faarai sulia na doo gi tara a God ka bae 'ana kada nia 'ua mai. ⁶ Haia, ma a Christ mone, nia Wela a God, ma na raolaa nia e diana 'uria na babaitaa 'usia Beu Aabu a God. Ma i gia, gia naa na Beu Aabu a God, lea so gia ka tasa dongaa 'uria manata mamananalaa ma na kwaimaasi ngadolaa 'uria na doo diana gi na a God tara ka falea fuaga.

Na mamaloo fuagera tooa a God gi.

⁷ Nia naa, na Aanoedoo Aabu e bae 'urii, <<I tara'ena, lea gamu rongoa na baelana God, ⁸ musi faangasia na mango gamu iilingia na koo gamu gi 'ana si kada gera oote gera 'ana God, 'ana si kada gera aaburongo 'ana God i aanogwou. ⁹ Ma a God e bae 'urii, <Sui boroi 'ana da rikia na doo kwaibalatana gi na ku iilida sulia fai aakwala fe ngali, gera iilitoogu haso ka tau 'utaa na kusi falea kwakwaelaa fuada sulia na aabulolaa ta'a gera gi. ¹⁰ I 'aena na rakegu ka hasui gera, ma kuka bae 'urii, Gera aaburongo 'ani nau, ma gera ka oote gera 'ana roolaa sulia na kwaieresia nau gi. ¹¹ Haia, na rakegu ka hasu, ma kuka bae aalualu 'urii, E 'afetai gera ka ruu lao fera na kuka aade aagau 'ana eeri gera ka mamalo 'ana.>>>

¹² Haia, waihaasi gi 'ae, muka aadasuli gamu i talagamu, aata ta wane 'ani gamu na manataa nia ka ta'a ma kasi fiimamana 'ana Christ ma ka eegwa naa 'ana God na e momouri. ¹³ Ma lau 'ana, muka 'adomi gamu kwailiu 'ana si kada nae na na Kekedelaa Aabu e 'alangia 'ana <<tara'ena>>. Muka iili 'urinae, aata ta wane 'ani gamu ka manata mamana 'ana sugea sulia aade ta'ala ma na mangona ka ngasi 'ana oote nialaa 'ana a God. ¹⁴ Sulia gia sui, lea so gia ka tasa dongaa 'ana fiimamananalaa gia 'ana Christ lelea

ka dao 'ana si kada 'i'isi, iilingia baa i totongenao, gia ka oofu fai nia a Christ.

¹⁵ Sulia na Kekedelaa Aabu e bae 'urii, <<I tara'ena, lea gamu rongoa na baelana God, musi faangasia na mango gamu iilingia na koo gamu gi 'ana si kada gera oote gera 'ana God.>>

¹⁶ Haia, ma ni tei gera na da rongoa sui naa baelana God, ma gera ka oote gera 'ada 'ana? I gera na tooa i Jiu gi baa a Moses e talai gera faasia fera Ejipt. ¹⁷ Ma ni tei gera na tooa a God e rakehasui gera sulia fai aakwala fe ngali? I gera na tooa na da mae lao aanogwou sulia na aade ta'ala gera gi i seenae. ¹⁸ Haia, ma ni tei gera 'ana na tooa na God e bae aalualu suli gera 'urii, <<E 'afetai gera ka ruu lao fera na kuka aade aagau 'ana eeri gera ka mamalo 'ana>>? A God ka bae sulia na tooa nae na gera ka oote gera 'ani nia. ¹⁹ Haia, gia haitamana e langi dasi bobola 'uria ruulaa lao fera nae, sulia gera dasi manata mamana 'ana God.

4

¹ Ma sui boroi 'ana na tooa nae dasi bobola 'uria ruulaa lao fera nae 'uria mamalolaa, na bae aalualua a God e too 'ua. Ma i gia naa, a God e soe gia eeri gia ka ruu 'uria mamaloo fai nia. Nia naa, gia ka aada diana suli gia, aata ta tee iimola 'ani gia ka langi si ruu i seenae. ² Sulia i gia rongoa sui naa laugo na Faarongolaa Diana iilingia na koo gia gi mai nao. Sui boroi 'ana gera ka rongoa sui naa na faarongolaa nae, sui ka langi si 'adomida, sulia si kada gera rongoa 'ana, gera dasi manata mamana go 'ana. ³ Haia, ma ni gia, na gia manata mamana sui naa, gia ka ruu i seenae 'uria na mamalo fai nia God. Sulia nia e bae 'urii, <<Na rakegu e hasu, ma kuka bae aalualu 'urii, <E 'afetai gera ka ruu lao fera na kuka aade aagau 'ana eeri gera ka mamalo 'ana.>>> A God e bae 'urinae, boroi 'ana nia e aade

aagau naa 'ana gula ni mamalo, sulia nia ka faasuia naa na raolaa nia 'ana si kada nia haungainia 'ana na molaagali. ⁴ Sulia na Kekedelaa Aabu e bae sulia na fiuna maedani ka 'urii, <<'Ana fiuna maedani, a God e mamalo 'ana raolaa nia gi.>> ⁵ Ma na Kekedelaa Aabu e bae lau sulia ka 'urii, <<E 'afetai gera ka ruu lao fera na ku aade aagau 'ana eeri gera ka mamalo 'ana.>> ⁶ Na tooa na da rongoa na Faarongolaa Diana totongenao, e langi dasi ruu mai 'uria mamalolaa, sulia langi dasi manata mamana. Nia naa, gia ka haitamana, teni tooa aai tara a God ka faalamaida 'uria ruulaa 'uria mamalolaa. ⁷ Sulia a God e aalua naa si kada 'uria ruulaa 'uria mamalolaa. Ma a God ka 'alangia si kada nae <<tara'ena>>. Sulia tau na mai buira kada na tooa naa i nao gi dasi manata mamana, a David e kedea na baelana a God lao Kekedelaa Aabu na ku haea na sui ka 'urii, <<I tara'ena, lea gamu rongoa na baelana God, musi faangasia na mango gamu.>>

⁸ Haia, ma fuagera tooa gi nao, lea so a Josua ka falea na mamaloa nae na a God e bae aalualu 'ana, a God kasi bae buri lau sulia tesi kada 'ete. ⁹ Nia naa, gia haitamana na mamalolaa fuana tooa a God gi nia e too 'ua, iilingia a God ka mamalo 'ana fiuna maedani. ¹⁰ Sulia so ni tei go na e mamalo fai nia a God, nia ka mamalo teefou 'ana raa nia gi, iilingia laugo a God naa e mamalo kada nia faasuia raa nia 'ana haungailana molaagali. ¹¹ E 'urinae, i gia ka hasi tatangai eeri gia ka ruu 'ana si gula ni mamaloa nae a God e aade aagau 'ana, aata ta iimola 'ani gia ka langi si bobola 'uria ruulaa, iilingia na tooa gi i nao na dasi ruu sulia e langi dasi manata mamana.

¹² Haia, na baelana God e iilingia ta doo momouria, sulia nia iilia na doo baita gi. Ma na baelana God e iilingia ta naefe baita baa e 'ala roo bali, sulia e iilingia ka 'oto ka ruu i laona manatalaga gi fai nia i laona mourilaga gi, sulia e faatania fuaga

na taa naa e diana ma taa naa e ta'a i laona manataga fai nia i laona kwaidoorilaga. ¹³ E langi ta iimola kasi bobola 'uria aagwalana tesi doo faasia a God. Sulia a God e aada ka rikia na doo gi sui, boro'i 'ana i laona na manatana tooa gi sui. Ma tara nia ka aadea gia ka faarongo 'ani nia na doo gi sui na gi iilida.

Jesus nia na Fooanigwou baita.

¹⁴ Haia, sulia si doo nae gi, gia ka tasa dongaa 'ana manata mamanaa na gia faarai sulia. Sulia gia too 'ana Fooanigwou baita na e bae oolisi gia i maana a God. Nia naa na a Jesus, na Wela a God. ¹⁵ Ma a Jesus nae, na Fooanigwou gia, e haitamana sui naa na makesolaa gia gi ma na kwaimanatailaa gia gi, sulia nia e liufia sui naa na iilitooa gi sui iilingia a Satan e iilitooa gia. Ma boro'i 'ana a Satan ka iilitoona a Jesus, a Jesus kasi aadea tesi doo ta'a. ¹⁶ Nia naa, langi gia kasi mou 'uria lealaa mai siana a God, na e rakediana fuaga. Sulia nia tara ka kwaimanatai fuaga ma ka 'adomi gia kada gia ka daotoona 'ana na 'afetaia.

5

¹ Haia, lea so ta wane da fili nia faasia na wane gi fuana ka Fooanigwou, tara gera tagofale nia naa 'uria na daolaa naofana God ma nia ka aalua wane babae oolisia na tooa gi. Ma na raolaa nia laugo, nia ka falea na falelaa gi fai nia na kwaisuusia gi fuana a God eeri a God ka manata lukea na aabulolaa ta'a gera tooa gi. ² Ma sulia na Fooanigwou nia naa na wane go 'ana ma ka iilia doo gi ka garo, nia e haitamana ka harofaia fuagera tooa na da lalafusidoo ma daka garo. ³ Ma i sulia na garolaa nia gi i talana, nia e diana fuana ka falea kwaisuusia gi eeri a God ka manata lukea na aade ta'alaa nia fai nia na aade ta'alaa gera tooa gi. ⁴ Ma langi ta iimola kasi aadafili nia i talana eeri ka iilia na raolaa baita 'uria na Fooanigwoulaa.)(Sulia

a God 'ana na e filia, iilingia baa e filia a Aaron 'ua na mai.

⁵ Nia e 'urinae laugo, a Christ nia kasi fili nia i talana haia ka Foonigwou, eeri nia ka too 'ana raa baita nae. Ma lau 'ana, a God 'ana na e filia Christ, sulia a God e bae 'urii fuana, <<I 'oe na Wela nau, ma i tara'ena kuka aalua Maa 'oe.>>

⁶ Ma a God ka bae lau 'urii laona tee Kekedelaa Aabu aai ka 'urii, <<Tara ni 'oe 'oko fataabu totoo firi, iilingia a Melkisadek.>>

⁷ Haia, ma 'ana si kada a Jesus e too 'ua lao molaagali naa, nia ka fooma rigita, ma ka aangi fuana a God, na wane na e haitamana faamourilaa. Ma sulia a Jesus e faato'ou nia i talana ma ka manata baita 'ana a God, a God ka rongoa na foalaa nia. ⁸ Sui boroi 'ana nia na Wela God, na 'afetaia gi na nia e liufida, nia faatolomai nia 'uria na roolaa sulia kwaieresia God gi. ⁹ Ma si kada a Christ e liufia sui naa na doo gi sui na a God e manata 'uria, nia ka aalua faamouri fuana tooa gi sui na daka roosuli nia, eeri gera ka ngalia na mouria na e too firi. ¹⁰ Ma a God ka haea a Christ naa Foonigwou, iilingia a Melkisadek na fataabu.

Na baea fifilaa suusia na manata eegwala 'ana fimamanalaa.

¹¹ Haia, ma si doo 'oro 'ua na e too na gemelu doori bae sulia fuagamu sulia na doo nae. Sui taa, e 'afetai fuana faatolomailagamu 'ana, sulia musi bobola fuana haitamanalana 'ali'ali. ¹² I gamu mu manata mamana 'ana Jesus e tau na mai, ma e too naa fuagamu haso muka aalua na wane faatolomai gi. Sui ma ka langi, sulia mu dooria 'ua ta wane 'ete lau ka faatolomai gamu lau, eeri muka haitamana na faatolomaia na e waluda na ka hagatafa mai faasia baelana a God. Nia iilingia mu susu 'ua sulia e langi musi bobola 'ua fai nia na 'anilana fanga ngasi gi.

¹³ 'Ana si kada na iimola ka gala wela 'ua, si fanga na nia 'ania naa na susu, ma e langi si haitamana 'ua na

faatolomailaa sulia na 'o'oloa. ¹⁴ Sui 'ana kada na iimola e baita 'ana, nia kafi haitamana 'anilana fanga ngasi gi, ma ka haitamana naa na taa naa e diana gi ma na taa gi naa e ta'a gi.

6

¹ Nia naa, gia gi nani ka tau naa nae 'ana faatolomaia na e waluda sulia a Christ, ma nia bobola naa. Haia, e too naa 'ana fuaga gia ka oofu fai nia na nanilaa 'uria to-fungee)(faatolomaia 'afetai gi. Gia ka too faasia nani ooliolilaa go na doo gi na da faatolomania)('ua mai, iilingia na oolilai manatalaa faasia na rao tatagwai gi ma na manata mamanalaa 'ana God. ² Gia ka too faasia nani ooliolilaa lau sulia na siuabulaa gi, ma na aalu 'abalaa faafia na tooa gi, ma na tataea faasia na maea, ma na ketolaa na totoo firi. ³ Ma lau 'ana, gia ka hasi tatangai 'uria nanilaa 'uria doo 'afetai gi. Ma lea so a God ka faalamainia fuaga, nia bobola fuaga.

⁴ Na tooa na gera manata mamana, lea so gera ka eekwataina na fimamanalaa gera gi, 'afetai fuana daka oolilai manata lau haia gera ka manata mamana lau. I nao mai, 'ana si kada gera ka manata mamana 'ua, gera ka too i laona raralaa a God. Ma gera ka haitamana sui na taa gi na tara gia ka ngalia i langi, ma gera ka ngalia sui na Aanoedoo Aabu haia ka too fai gera. ⁵ Ma gera ka haitamana laugo na doo diana gi sulia na baelana God. Ma gera ka rikia laugo na mamanaa na a God ka faatania 'ana fe dani gi na tara ka dao mai. ⁶ Ma sui boroi 'ana na doo nae gi ka fuli fuada, gera ka aabulo faasia na fimamanalaa gera 'ana a God. Haia, e 'afetai fuana 'adomilaa gera fuana gera ka oolilai manata lau. Sulia iilingia gera fotoia naa lau na Wela God i fafona 'airarafolo, ma gera ka aadea na tooa gi daka iiseri naa 'ani nia.

⁷ Haia, na tooa gi da iilingia na gano, na uuta e 'aru fafona 'ana si kada 'oro gi. Lea ta 'ai diana na ta

iimola e fasia ma ka bulao i seenae, tara a God ka faadianaa na gano nae. ⁸ Ma lea so na 'ai totoe gi ma langi na lolo kwasi gi go 'ana ka bulao, na gano nae ka too tatagwai go 'ana, ma tara a God ka falea na kwakwaelaa fuana gano nae, ma ka suungia.

⁹ Haia, ruana gi 'ae, sui boroi 'ana na baea gemelu fuagamu ka 'urinae, gemelu haitamana go 'amelu na fimamanalaa gamu ka rigita ma ka langi si muu, sulia gamu too naa 'ana na doo diana ka tasa gi sulia na mouria faalu na a God e falea fuagamu. ¹⁰ Na kekedelaa a God e langi kasi garo. Nia tara langi si manata buro 'ana raolaa diana gi na mu iilida, ma nia tara ka langi si manata buro 'ana rakedianalaa gamu fuana na mu faatainia 'ana si kada mu 'adomia na tooa nia gi i nao 'ua mai ma 'ana si kada nae laugo. ¹¹ Ma na doorilaa gemelu naa, na gamu sui go muka tasa dongaa 'uria rao 'ago'agolaa lea ka dao 'ana fe dani 'i'isi, eeri gamu ka ngalia na doo gi sui na mu kwaimaasimaasida. ¹² Ma i gemelu si dooria hasa gamu ka hafalia noni eelalaa. Ma lau 'ana, muka iilifainia gera na tooa gi na da manata mamana 'ana a God ma daka gwaromaabe, ma 'urinae tara gera ka ngalia doo gi na a God e bae aalualu 'ana.

Na bae aalualua God.

¹³ Haia, muka manata fasi sulia Abraham. 'Ana si kada a God e bae aalualu fuana, nia ka faangasia na baelaa aalualu nia 'ana hatana i talana, sulia e langi ta iimola na e baita ka liufia a God 'uria faangasilana baea nae. ¹⁴ Ma a God ka bae 'urii, <<E mamana 'asianaa, tara kuka faadiana 'oe, ma tara ku aadea na kwalafaa 'oe gi ka 'oro.>> ¹⁵ Ma a Abraham ka gwaromaabe, ma nia ka ngalia na doo gi a God e bae aalualu 'ana. ¹⁶ Ma lea so ta iimola ka bae aalualu, nia ka faangasia 'ana hatana ta iimola na e baita liufia. Ma na tooa gi sui da manata mamana 'ana baelaa aalualu na nia ka faangasia 'urinae. ¹⁷ Haia, ma si

kada a God e bae aalualu 'ana fuana Abraham, nia ka doori hasa na tooa gi na tara daka ngalia na doo nae gi daka haitama diana 'ana na nia tara ka faamamanaa na baelaa aalualu nia fuagera. Ma nia na aadea nia ka faangasia na baelaa aalualu nae. ¹⁸ Nia na roo doo gi ka too ma e 'afetai ka 'e'ete. Na eetana doo nae, na baea aalualua a God. Ma ruana si doo na faangasilana baelaa aalualu nia. Ma sulia na doo nae gi, gia haitamana e 'afetai a God ka susuge. Ma na doo nae gi ka kwaiarei gia na tooa na gia ka fiitoo 'ana a God eeri nia ka aadasuli gia, eeri gia ka tasa dongaa 'ana kwaimaasilaa maasia na doo diana gi na a God e bae aalualu 'ana. ¹⁹ Haia, na fiitoolaa gia 'ana a God ka faangasia na mourilaga, iilingia ta gwalu fou baa e faangasia ta faka baita eeri ka langi si lea 'e'ete ma langi si iigwaa. Ma gia ka fiitoo 'ana Jesus na e ruu mai la <<gula aabu fifii>> la Beu Aabu a God. ²⁰ Sulia a Jesus ka aalua Fooanigwou na totoo si sui iilingia a Melkisadek. Ma nia ka ruu i nao 'ani gia la gula aabu eeri ka 'adomi gia.

Na fataabu Melkisadek.

7

¹ Haia, a Melkisadek nia na aaofia 'usia fera Salem,)(ma i nia na fataabu a God 'initoo tasa. 'Ana tee si kada, Abraham e firu fai gera fai wane aaofia gi, ma nia ka saitasa 'ani gera. Ma si kada Abraham e ooli 'ana fera, nia ka tooda Melkisadek sulia tala, ma a Melkisadek ka faadianaa a Abraham. ² Ma Abraham ka falea tangafuluna doo gi nia e lauda gi 'ana firua. (Haia, ma na malutana hata naa Melkisadek <<na aaofia 'ana 'o'oloa>>. Ma nia na aaofia 'usia na maefera i Salem,)(na malutana <<na aaofia 'ana fanualama>>.) ³ Ma e langi gia si haitamana go ni tei naa ni tee nia ma a maa nia ma na kwalafaa nia, ma gia si haitamana go ta uunua sulia na futalana ma langi na maelana. 'Aena na Melkisadek nia aada mala na Wela nia God, sulia e aada mala

nia e langi ta hafalia ma e langi 'ana ta faasuilana, ma langi laugo na 'isilana raolaa nia 'ana fataabulaa.

⁴ Haia, muka manata fasi sulia na babaitaa nia, sulia na koo gia Abraham e falea na tangafuluna doo gi nia e lauda 'ana si kada nia firu liufia na maalimaea nia gi. ⁵ Haia, ma na kwalafaa 'ana Livae gi na da rao 'ana fataabulaa, na kwaieresia gi e haea gera ka ngalia na tangafuluna bali totodaa faasia wane futa gera na Jiu gi, sui boroi 'ana na gera tae laugo mai faasia kwalafaa Abraham. ⁶ Haia, a Melkisadek kesi hagatafa mai faasia 'aebara na Livae gi. Ma sui boroi 'ana si doo nae, nia ka ngalia go 'ana tangafulu 'ana doo gi na Abraham e lauda, ma ka faadianaa a Abraham. A Melkisadek e iili 'urinae, sui boroi 'ana a Abraham naa a God e bae aalualu fuana. ⁷ Ma gia sui gia haitamana, na wane na e falea faadianalaa ni faaabua fuana ta wane aai lau, nia e baita ka liufia na wane naa. ⁸ Haia, i gera na fataabu gi na da lea mai faasia kwalafaa Livae, gera ngalia na tangafuluna doo gi sui, sui boroi 'ana tara gera ka mae go 'ada. Sui a Melkisadek mone, nia e ngalia na tangafulu 'ana doo gi a Abraham, ma gia haitamana na Kekedelaa Aabu e haea a Melkisadek e mouri 'ua. ⁹ Ma gia ka haitamana laugo kada Abraham falea na tangafulu 'ana bali 'ana doo gi fuana Melkisadek, a Livae, na kwalafaa nia gi da haitamana ngalia na tangafululaa 'ana si kada nae, nia iilingia e falea laugo fuana Melkisadek. ¹⁰ Sulia kada a Abraham e kwaitodai fai nia Melkisadek, a Livae langi si futa 'ua, ma e iilingia nia 'ua laona nonina Abraham na koo nia.

¹¹ Haia, gia haitamana kada God e falea na kwaieresia gi fuagera tooa i Jiu gi, nia ka filia fataabu gi na da lea mai faasia Livae eeri gera na daka baita 'usia na kwaieresia nae gi. Ma lea so ka waluda fuana fataabu nae gi daka aadea na tooa gi gera ka 'o'olo 'ana raa gera gi,

a God kasi dooria oodua mai ta fataabu lau iilingia Melkisadek, ma i nia langi kasi uusulia Aaron na e lea mai faasia kwalafaa Livae. ¹² Sulia 'ana kada gera oolisi gera fataabu gi, nia e bobola gera ka oolisia laugo na kwaieresia gi na gera dau mai 'ana. ¹³ Ma a Lord Jesus na nau ku bae sulia, nia langi kasi haga mai faasia Livae, ma e langi ta wane lau 'ana 'aebara nia ka aalua fataabu. ¹⁴ Sulia gia haitamana a Jesus e futa mai faasia kwalafaa nia a Juda. Ma a Moses e langi kasi faatolomainia go haso na wane 'ana 'aebara nae daka aalua fataabu gi.

Ta fataabu lau iilingia Melkisadek.

¹⁵ Haia, ma ni gia gi haitamana doo nae gi e folaa 'asianaa, sulia ta wane fataabu e hagatafa mai na e iilingia a Melkisadek. ¹⁶ Ma na fataabu faalu naa e langi lau ta fataabu sulia na malutanaa kwaieresia gi lao molaagali naa. I nia na fataabu sulia na mamanaa 'ana mouria firi ta wane. ¹⁷ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<'Oe naa fataabu na 'oko too dongaa firi naa 'amu mala a Melkisadek.>> ¹⁸ Gia ka haitamana sui na kwaieresia gi 'ua baa mai nao, a God e oolisisa sui, sulia e langi si 'adomi gia ma ka tatagwai go 'ana. ¹⁹ Sulia na kwaieresia gi na a Moses e falea, nia e 'afetai ka 'olosia tesi doo. Ma 'ana si kada nae, a God e falea sui naa fuaga na tala diana lau eeri gia ka lea mai siana.

²⁰ Ma laugo, na tala faalu naa e diana ka tasa, sulia a God e bae aalualu fifii 'ana si kada nia aalua Jesus ka fataabu. 'Ana si kada nia aalua na kwalafaa a Livae daka fataabu gi, nia langi go ta bae aalualulaa 'urinae. ²¹ Ma a Jesus mone, a God e aalua fataabu 'ana bae aalualulaa fuana, sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<A Lord e bae aalualu, ma 'afetai nia ka oolitai manata: <'Oe tara 'oko fataabu totoo firi.>>> ²² Ma sulia na baea aalualu naa, gia haitamana na tala faalu na a Jesus e baita 'usia, nia diana liufia na tala i nao.

²³ Haia, tee doo lau na aadea gia haitamana na tala faalu na e diana ka tasa. Sulia na fataabu gi 'ua mai da 'ita mai faasia kwalafaa Livae e bobola gera ka 'oro sulia lea ta wane 'ada e mae, nia ka waluda go 'ana fuada 'uria na oolivilana 'ana ta wane aai lau. ²⁴ Ma Jesus mone totoo si sui naa, ma na mouria nia ka totoo firi, ma e too langi kasi oolisi naa 'ana raoa fataabu. ²⁵ Sulia ka 'urinae, e waluda go 'ana fuana ka faamouria na tooa gi na da lea mai siana a God 'ani nia 'ana si kada gi sui. Sulia a Jesus e mouri totoo firi haia ka 'adomi gera i maana God.

²⁶ Haia, sulia na doo nae gi, a Jesus naa a doo baa e Fooanigwou na gia dooria, sulia nia e aabu 'asianaa ma ka 'o'olo teefou ma e langi ta ta'ala 'ani nia. A God e ngali nia faasia na tooa ta'a gi, ma ka aalu nia ka too i langi. ²⁷ Nia e langi kasi iilingia na Fooanigwou baa gi nao. Sulia na Fooanigwou baa gi nao, gera haitamana aadea ta'ala gi, sulia gera iimola gi go 'ada. Nia na aadea gera ka falea kwaisuusia gi sulia dani 'uria lafulana na aade ta'ala gera gi, suifetei gera ka falea kwaisuusia gi 'uria lafulana na aade ta'ala gera tooa 'e'ete gi. Ma a Jesus mone, e langi si dooria iili 'urinae, sulia nia kasi too 'ana ta'ala. A Jesus e falea na mourilana 'uria tee kwaisuusia nia 'ana tee si kada go, ma ka langi si kwaisuusi lau. ²⁸ Na kwaieresia gi faasia a Moses, nia filia na tooa gi na da too 'ana aade ta'ala gi eeri gera ka aalua fataabu gi. Sui e tau na mai i buira na Kwaieresia nae gi, a God ka bae aalualu fifii ma ka filia na Wela nia na e faatania nia e 'o'olo teefou ma ka too firi.

Jesus na Fooanigwou gia.

8

¹ Haia, na malutana doo naa gi melu bae sulia fuagamu e 'urii, na Fooanigwou gia e diana ka tasa, ma nia ka gwouru 'ana bali aaolo 'ana God 'initoo mai langi. ² Nia iilia

na raoa na Fooanigwou i laona gula aabu fifii la Beu Aabu mamana na a Lord e tolea, ma langi lau na iimola gi na da tolea.

³ A God e aadafilia na Fooanigwou gi sui eeri gera ka falea na kwaisuusia fuana a God. Nia ka 'urinae laugo na Fooanigwou gia e too 'ana tesi doo ni kwaisuusia. ⁴ Lea na Fooanigwou gia ka too i aano, nia kasi rao 'ana fataabu, sulia gia too naa 'ana fataabu 'oro gi na da falea na doo gi na kwaieresia gi faasia a Moses e haea. ⁵ Sui na raoa gera gi e iilingia go 'ana na nunuidoo, sulia da iilifai nia go 'ada doo mamana na e too mai langi. Ma nia 'urinae laugo fuana Moses, sulia si kada nia e garangi tolea na babala 'ana maku a God, a God e haea fuana ka 'urii, <<'Oko iilifai 'o'olo 'ana doo i langi na ku faatania fuamu gwouna tolo.>> ⁶ Haia, na raoa nia Jesus 'uria fataabu e diana liufia ta fataabu gi na i seegi aano. Ma e 'urinae laugo, na tala faalu na nia ka haungainia eeri a God ka faamouria na tooa gi, nia e diana ka liufia na tala baa i nao. Sulia na tala faalu naa, a God e faangasia naa 'ana bae aalualulaa gi sulia na doo gi na e diana ka tasa.

⁷ Ma lea so e langi ta garolaa 'ana tala baa i nao, a God ka langi si oolisia lau 'ana ta tala faalu. ⁸ Haia, a God e ngatafia na tooa nia gi 'ana si kada nia e haea, <<I nau a Lord, ma 'ana tesi kada na e nia 'ua mai tara ku aalua ta tala faalu fuana kuka faamouria 'ana tooa Jiu gi. ⁹ Ma na tala faalu nae, tara langi si iilingia go na tala i nao na ku falea fuana koo gera gi tau na mai 'ana kada ku talai gera mai faasia fera Ejipt. Gera dasi roo go sulia tala nae. Ma sulia si doo nae, nau kuka faiburi 'ani gera. ¹⁰ Na tala faalu nae tara kuka aadea eeri kuka faamouria 'ana tooa Jiu gi e 'urii: Nau tara ku aalua na kwaieresia nau gi i laona manatada, ma kuka kedea la mourilada. Ma nau a Lord tara nau na God gera, ma i gera daka aalua tooa nau gi. ¹¹ Ma tara langi gera kasi dooria naa

ta wane lau haia ka faatolomai gera sulia nau. Sulia 'ana maedani nae, na tooa gi sui, na tooa baita gi ma na tooa to'ou gi, tara daka haitamagu. ¹² Ma nau tara kuka manata lukea na aade ta'alaai gera gi, ma kuka manata buro 'ana na garolaa gera gi.>>

¹³ Haia, sulia a God e bae sulia na tala faalu nae, nia ka faatai nia na tala baa i nao nia e kwali naa. Ma gia ka haitamana lea tesa doo na e kwali naa, tama tara ka sui naa.

Na foalaa i aano ma i langi.

9

¹ Haia, 'ana tala mai nao eeri a God ka faamouria na tooa gi, a God ka eeresia foalaa 'utaa 'ani nia, ma nia ka faatolomai laugo sulia na Beu Aabu i seegi aano. ² Gera ka tolea na Beu Aabu nae 'ana maku, ma ka too 'ana roo kade beu gi. Na eetana kade beu da 'alangia 'ana <<gula aabu>>. Ma daka aalua na laeta i seenae, fai nia na tafe fuana aalulana beredi 'uria falelana fuana God ka too i fafona. ³ Ma gera ka kulua laugo na maku i oogotouna roo kade beu nae gi. Haia, ma na ruana kade beu da 'alangia 'ana <<kade gula aabu fifii>>. ⁴ Ma i laona kade beu nae da aalua na fuliere na da haungainia 'ana gold. Ma i fafona fuliere nae da suungia 'ana 'ai momoko. I seenae laugo da aalua tee kufi doo baita 'uria aalu doolaa na da suufaafia 'ana gold. Na kufi doo baita naa na mamalafooa 'ana baea aalualua God. Ma i laona kufi doo baita nae tee teu da haungainia 'ana gold, ma i seenae da aalua na fanga na da 'alangia 'ana <<mana>>. Ma i laona kufi doo baita nae laugo, daka aalua na kuboai)(baa a Aaron baa e bulao ma roo fou dedema gi a God e kedea 'ana kwaieresia gi. ⁵ Haia, ma na kufi doo baita nae da aalua i farana roo doo nunuidoo ensel gi na da too 'ana kukubae doo gi na mamalafooa 'ana a God e too i seenae. Na kukubae doo nae gi naa na doo nae gi da 'ifi i fafona na gula

na a God e lafua na garolaa gera na tooa gi. Sui nau kusi talamatai diana go sulia na doo nae gi 'ana si kada nae.

⁶ Haia, 'ana si kada gera aade aagau 'ana doo 'urinae gi sui, na fataabu gi gera ka ruu lao eetana kade beu sulia dani 'uria iililana na raa gera gi. ⁷ Haia, na ruana kade beu na da 'alangia 'ana <<gula aabu fifii>>, tee wane na e ruu go na a Fooanigwou, ma i nia e ruu i seenae 'ana tee si kada go laona fe ngali. Ma si kada nia e ruu 'ana, nia ka ngalia na 'abu fuana ka kwaisuusi 'ana 'uria na lafulana garolaa nia gi ma laugo na garolaa na tooa gi na da iilida gi 'ana si kada dasi haitamana daka iilia doo ta'a gi. ⁸ Haia, ma 'ana doo nae gi, na Aanoedoo Aabu e faatolomai gia hasa e 'afetai gia ka ruu 'ua i laona ruana kade beu nae na da 'alangia 'ana <<gula aabu fifii>>, sulia na eetana kade beu e too 'ua. ⁹ Haia, nia na mamalafooa na e faatolomai gia sulia tee doo 'ana si kada naa. Nia e faatolomai gia 'ana na falelana na falelaa gi fai nia na kwaisuusia 'ana doo fai 'ae gi langi si lafua go na garolaa gera tooa gi na da foa ma langi gera kasi 'o'olo 'ua. ¹⁰ Sulia na malutana foalaa naa fuana God e sulia go 'ana fanga, gwoua, ma na faafaalulana noni. Na doo nae na kwaieresia gi na tooa gi da lea sulia 'ana bali i maa 'ana noni, ma doo nae gi ka liu baita go 'ana lea ka dao 'ana si kada a God ka oolisia 'ana tala faalu.

¹¹ Haia, 'ana si kada naa a Christ e dao naa mai 'uria iililana na raa nia Fooanigwou 'ana tala faalu na e diana liufia tala i nao. Na Beu Aabu na nia e rao i laona, nia e diana tasa ma ka baita liufia na Beu Aabu i aano. Na wane kasi tolea na Beu Aabu nae, sulia e langi kasi too la molaagali naa i aano. ¹² Ma a Christ e ruu go 'ana tesa kada i laona <<gula aabu fifii>> na e too mai langi, ma e langi kasi ruu lau. Ma 'ana si kada nia e ruu, nia kasi ngalia mai na 'abuna doo fai 'ae gi go 'ana iilingia gout)(gi fai nia

bulumakau 'uria na kwaisuusilaa. Ma nia e ruu lau eeri nia ka falea na 'abuna i talana 'uria kwaisuusilaa, ma 'urinae nia ka aadea ka waluda fuaga 'uria toolaa 'ana mouria firi.

¹³ Ma tau na mai, sulia na taa gi na kwaieresia gi e faatolomainia, lea so ta iimola kasi faalu i maana a God, gera ka kalufia 'ana 'abuna gout)(ma bulumakau ma na fua 'ana gale bulumakau, ma 'ana malutaa nae, gera ka faafaalu nia. ¹⁴ Haia, ma lea so ka waluda go 'ana fuana iimola naa ka faafaalua go 'ana 'ana 'abuna bulumakau fai nia gout)(gi, 'urinae e tasa lea so nia ka faalu 'ana 'abuna Christ. Sulia na kwai'adomilana Aanoedoo Aabu na e totoo si sui, Christ e kwaisuusi 'ana nonina i talana fuana God sui, ma nia langi si too go 'ana ta garolaa. Ma sulia na 'abuna, nia ka lafua na garolaa gia gi sui ma na kwaitagofalelaa gia 'ana maluta tatagwai gi, eeri gia ka fooa fuana God na e mouri mamana.

¹⁵ Haia, ma sulia e 'urinae, a Christ naa na wane baita 'usia na tala faalu nae, eeri na tooa na a God e soe gera, tara gera ka ngalia na mouria firi na a God ka bae aalualu 'ana. E waluda go 'ana fuana a God ka iili 'urinae, sulia na maelana Christ. Ma sulia na maelana Christ, a God e lafua na garolaa gera tooa gi da ilida 'ana si kada na tala totongenao e baita 'ua.

¹⁶ Haia, muka manata fasi sulia na wane na e too ma ka kedea tee 'abedoo ma ka haea 'ana lea so nia ka mae, tei naa tara ka ngalia na totodaa nia gi. 'Ana si kada nia e mae 'ana, e too fuana ta wane aai lau haia ka faamamanaa na nia e mae. Haia, 'urinae fetei na wane na nia e bae sulia i laona 'abedoo nae kafi ngalia na totodaa nae gi. ¹⁷ Ma lea so nia ka mouri 'ua, na doo baa e kedea e 'afetai 'ua ka fuli. Ma lea nia ka mae fetei, na doo nae gi nia bae sulia kafi fuli. ¹⁸ Nia e 'urinae laugo 'ana tala baa i nao boroi a God e aalua, na malutaa nae kasi fuli lea ka dao 'ana si kada gera haungia ta doo fai 'ae. ¹⁹ A Moses e faatolomainia na tooa i nao gi sulia na kwaieresia gi sui. Sui nia ka

ngalia 'abu faasia na bulumakau gi fai nia na gout)(gi, ma ka dolalia 'ana kafo. Sui nia ka lolomainia na iifuna sipsip na da faakekeroa ma na harana 'ai na gera 'alangia 'ana hisop. Ma i nia ka kalufia na buka na da kedea 'ana kwaieresia nae gi ma ka kalufia na tooa gi laugo. ²⁰ Ma a Moses ka bae 'urii, <<Na 'abu naa, nia na mamalafooa 'ana faarigitalana tala na a God e eeresi gamu 'uria na roosulilana.>> ²¹ Nia ka 'urinae laugo a Moses e kalufia na Beu Aabu na da haungainia 'ana maku, ma ka kalufia laugo na doo gi sui i laona 'uria na fooasilana a God i seenae. ²² Ma e 'urinae laugo, na kwaieresia gi ka haea na e too fuana faafaalulana na doo 'oro gi 'ana 'abu. Ma 'urinae laugo, lea dasi haungia ta doo momouria eeri na 'abuna ka busu, e 'afetai a God ka manata lukea na garolaa ta iimola.

Kwaisuusia Christ na e lafua garolaa gi.

²³ Ma na doo gi 'uria fooasilana a God i aano na da iilingia nununa go 'ana doo mamana gi mai i langi, na tooa daka faafaaluda 'ana 'abu 'urinae. Sui na doo mamana gi mai i langi ka dooria na kwaisuusia na e diana ka tasa. ²⁴ Sulia 'ana si kada a Christ e falea na kwaisuusia nia fuana a God, nia kasi ruu mai laona Beu Aabu na tooa gi da tolea na e iilingia nununa go 'ana na Beu Aabu mamana i langi. Ma lau 'ana, nia ka lea i langi, ma i seenae nia ka too fai nia a God 'uria na 'adomilaga. ²⁵ Haia, na Fooanigwou fuana tooa Jiu gi, nia haitamana ka ruu lao <<gula aabu fifii>> 'ana Beu Aabu see gi aano 'ana tee si kada laona tee fe ngali 'uria falelana kwaisuusia 'ana 'abuna doo fai 'ae. Ma a Christ mone, nia langi kasi ruu 'ana si kada 'oro 'uria falelana na kwaisuusia 'ani nia i talana. ²⁶ Sulia lea so ka 'urinae, 'ita mai 'ana hafalilana haungailana na molaagali nia ka nonifii 'ana kada 'oro. Ma lau 'ana, 'ana si kada 'i'isi nae gi, nia e faatai mai 'ana tesi kada go 'ana eeri nia

manata lukeda ma e 'afetai kuka manata naa lau sulia.>> ¹⁸ Haia, si kada a God e manata lukea na doo nae gi sui, e langi kasi bobola 'uria na falelana naa lau ta kwaisuusia 'uria lafulana garolaa gi.

Gia lea garangi mai siana God.

¹⁹ Haia, waihaasi gi 'ae, sulia na maelana a Jesus, gia haitamana gia ka lea rara'a 'uria na ruulaa lao <<gula aabu fifi>>. ²⁰ Sulia a Jesus e haungainia na tala faalu fuaga 'uria lealaa mai siana a God, eeri gia ka mouri fai nia too firi. Nia iili 'urinae 'ana na kwaisuusilaa 'ana nonina. ²¹ Gia too naa 'ana fataabu diana 'asianaa na e baita 'usia beu a God. ²² Ma sulia doo nae gi, gia ka dao naa siana a God fai nia na fooalaa na e mamana ma na fiimamanalaa na e ngasi ma na manataa na e faalu sulia gia haitamana a God na e faafaalu gia naa sulia a Jesus. Ma gia ka siuabu laugo 'uria faatailana a God e faafaalu gia. ²³ Ma gia ka tasa dongaa 'ana kwaimaasi ngadolaa 'uria na doo baa gi a God ka bae aalualu 'ana fuaga, sulia gia haitamana tara nia ka faamamanaa na baelana. Nia naa doo gi gia ka haea fuana tooa gi. ²⁴ Ma gia ka manata sulia na kwaidooria gia kwailiu, eeri gia ka 'adomi gia kwailiu, ma gia ka faatainia na rakedianalaa fuaga kwailiu 'ana doo diana gi gia ka iilida. ²⁵ Haia, ma gia ka langi si too faasia na oofuofua fai nia fooalaa fuana God, iilingia teni tooa da iilia. Ma lau 'ana, gia figu oofu eeri gia ka aare gia kwailiu, sulia gia ka haitamana na maedani oolilana mai a Lord Jesus e garangi naa.

²⁶ Sulia lea so gia ka haitamana sui naa na faatolomaia na e mamana gi, ma gia ka iili go 'aga 'ana doo gi na e garo, tama e langi ta kwaisuusia kasi bobola fai nia lafulana garolaa gia gi. ²⁷ Ma lea so ta iimola ka iili 'urinae, nia ka mou sulia nia ka maasia na 'ana kwakwaea baita ma na eere 'ago'ago na God tara ka labasia 'ana ni tei gera na da take 'usi nia 'ana. ²⁸ Ma so ni tei 'ua mai nao na e aaburongo go 'ana

'ana na kwaieresia gi faasia a Moses, ma lea so ta oolu wane ma langi ta roo wane ka faamamanaa na wane nae e garo, langi dasi manatai nia e diana fuana, daka haungia 'ua go. ²⁹ Ma lea so ka 'urinae fuana kwaieresia gi faasia a Moses, na kwaelaa e baita ka tasa fuana ni tei na i tara'ena ka oote nia 'ana na Wela a God. Sulia na aabulolana na iimola 'urinae nia faatainia nia manata hasa na maelana a Christ e langi si liu baita go, boroi 'ana na kwaisuusi nae 'ana tala faalu haitamana ka faafaalu nia. Haia, na iimola 'urinae iilingia nia bae tolingia na Aanoedoo Aabu na e rakediana fuana. ³⁰ Sulia gia haitamana a God e bae 'urii, <<I nau tara kuka duu, i nau naa kuka falea kwakwaea fuana tooa gi sulia na aade ta'alaa gera gi.>> Ma na Kekedelaa Aabu ka bae lau 'urii, <<A Lord tara ka ketoa na tooa nia gi.>> ³¹ Haia, lea a God na e mouria ka falea kwakwaea fuana ta iimola, na iimola nae tara ka mou 'asianaa.

³² Haia, muka manata fasi sulia e tau 'ua na mai 'ana si kada na raralaa a God e talafi gamu ma muka manata mamana 'ana a Christ. 'Ana si kada nae, sui boroi molu liufia na 'afetailaa baita, tara ka langi si lafua na fiimamanalaa gamu. ³³ Daka faafii gamu ma daka bae iiseri 'ani gamu maana iimola 'oro gi. Ma 'ana teni si kada, gamu ka maabe 'uria na 'adolaa fai gera tooa kwaimaani gamu gi na da iinokesi gera 'urinae. ³⁴ Haia, ma 'ana si kada na tooa gi na da manata mamana da too lao beu ni kanilaa, muka manataida ma muka 'adomida. Ma muka eele go 'agamu 'ana si kada tooa gi da laua na totodaa gamu gi sui, sulia mu haitamana mu too 'ua 'ana totodaa gi na e diana ka tasa mone mai langi na e totoo firi. ³⁵ I 'aena naa, langi molu si mou. Sulia lea so muka tagofale rigita 'ana a God, tara muka ngalia na kwaiaraa nia fuagamu na e diana tasa. ³⁶ Muka too 'ana gwaromaabelaa, eeri muka iili sulia kwaidooria a God, ma muka ngalia na doo gi na nia e bae aalualu

'ana fuagamu. ³⁷ Sulia na Kekedelaa Aabu e bae 'urii, <<E langi si tau tara nia ka lea mai, ma tara nia ka langi si tau. ³⁸ Ma na tooa 'o'olo nau gi tara gera ka manata mamana ma daka mouri. Haia, ma lea so ni tei 'ada na ka sigitau sulia gera mou, tara kusi eele go sulia gera.>> ³⁹ Haia, ma i gia, gia langi si iilingia na iimola gi na da ngalia kwakwaelaa sulia da lea sigitau 'urinae. Sulia a God e faamouri gia sulia na fiimamana gia gi.

Fiimamana.

11

¹ Lea so gia ka fiimamana 'ana God, gia ka haitamana tara gia ka ngalia doo diana gi na gia kwaimaasi ngado maasida, boroi 'ana gia ka langi si rikida 'ua. ² Haia, ma na tooa gi 'ua mai nao, a God e aalafaafi gera sulia na fiimamanalaa gera 'ani nia.

³ Sulia na fiimamanalaa gia gi, gia ka haitamana a God e haungainia na doo gi sui 'ana na baea go 'ana. Na doo gi sui na gia rikia e 'ita mai faasia na doo gi na e langi gia si rikida, sulia a God naa e haungaida.

⁴ A Abel baa e tau na mai, sulia na fiimamanalaa nia 'ana God naa, nia ka falea na kwaisuusia nia fuana a God ma ka diana liufia na kwaisuusia na 'aua nia Kein e falea. Ma sulia na fiimamanalaa a Abel, a God ka haea nia e 'o'olo, sulia a God e aalafaafia na falelaa nia gi. Sui boroi 'ana a Abel ka mae 'ua na mai, tee si doo na e faatolomai gia 'ana sulia na fiimamanalaa nia.

⁵ Ma a Enok laugo, sulia na fiimamanalaa nia, nia ka langi si mae, sulia a God e ngali nia 'uria i langi, ma e langi ta iimola i aano ka rikia lau a Enok. Ma na Kekedelaa Aabu e haea a God e eele 'asianaa sulia a Enok, ma a God kafi ngali nia 'uria i langi. ⁶ Lea ta iimola naa kasi too 'ana fiimamanalaa 'ana God, e 'afetai go hasa a God tara ka eele sulia. Sulia ni tei na e lea mai siana a God, nia ka fiimamana 'ana God

na e too ma ka faadianaa na tooa na da nani 'uri nia.

⁷ Ma Noa laugo, sulia na fiimamanalaa nia, nia ka faarongoa 'ana bae fifilana a God fuana sulia na funua tara ka dao. Nia ka manata mamana, boroi 'ana nia kasi rikia 'ua go na funua nae. Nia ka roosulia a God, ma ka kasia tee baru baita. Ma si kada na kafo baita e fungu mai, nia fai nia na tooa nia gi daka mouri ma ka langi dasi kuruu. Ma sulia na fiimamanalaa a Noa, nia ka faatainia na ta'alaa na tooa aai gi ma daka bobola 'uria ngalilana na kwakwaea. Ma a God ka haea a Noa e 'o'olo sulia na fiimamanalaa nia.

⁸ Ma a Abraham laugo, sulia na fiimamanalaa nia, nia ka roosulia na baelana a God 'ana si kada nia oodua haia ka lea faasia maefera nia 'uria ta fera aai lau 'ana gano a God e bae aalualu haia ka falea fuana. Nia na a Abraham ka tafusia maefera nia, sui boroi 'ana nia ka langi si haitamana 'ua nia lea i fai.

⁹ Ma si kada nia e dao 'ana fera nae a God e bae aalualu 'ana, nia ka too iilingia na fera nae langi lau na fera nia, ma nia ka too go 'ana lao babala 'ana maku go 'ana gi. Nia ka 'urinae laugo 'ana wela nia Aesak e iilida gi, ma koo nia a Jakob. Daaro ka haitamana laugo na bae aalualua na a God e haea fuana a Abraham e doo fuadaaro laugo. ¹⁰ Sulia a Abraham e maasia na fera diana na a God e haungainia i langi na e 'afetai ka funu too firi.

¹¹ Ma sulia na fiimamanalaa nia, a Abraham ka bobola fai nia ka too 'ana wela, sui boroi 'ana nia ka waro, ma na 'afe nia ni Sara laugo ka 'aba'ato. Ma daaro ka too 'ana wela, sulia daaro manata mamana 'ana a God tara ka faamamana na bae aalualua nia. ¹² Boroi 'ana a Abraham ka waro ma iilingia garangia mae, daaro ka too 'ana kwalafaa 'oro 'asianaa gi. Gera 'oro iilingia na bubulu gi i mamangaa ma na oone i kamena aasi, sulia e 'afetai 'uria na iidumilana.

¹³ Haia, na tooa nae gi da manata mamana 'ana God, sui boroi 'ana gera ka mae suifetei daka ngalia taa

gi na God e bae aalualu 'ana fuada. Ma gera ka manata sulia na doo nae gi a God e bae aalualu 'ana, ma gera ka haitamana tara gera ka ngalia 'ana si kada 'ete. Ma gera ka haea laugo na gano na gera too 'ana, e langi lau na fera gera, sulia na fera mamana gera naa e nii mai langi. ¹⁴ Haia, ma na tooa gi na da bae 'urinae gera faatainia gera kwaimaasi ngado 'ada 'uria na fera mamana gera. ¹⁵ Ma a Abraham ma na lului tooa nae gi laugo dasi manata naa hasa na fera gera baa da tafusia. Sulia lea e 'urinae, e bobola go 'ana fuada 'uria oolilaa i seenae. ¹⁶ Ma lau 'ana, gera ka nani 'uria na fera diana liufia na fera baa gera tafusia, sulia gera kwaimaasi 'uria na fera gera i langi. Sulia na doo nae na, a God e eele 'ana si kada gera 'alangi nia 'ana God gera, sulia nia aade aagau sui naa 'ana fera gera ni toolaa mai i langi.

¹⁷⁻¹⁸ Haia, gia haitamana a God e bae aalualu fuana Abraham, sulia na wela nia Aesak na kwalafaa nia tara ka 'oro 'asianaa. Ma 'ana si kada God e iilitoona na fiimamanaa Abraham, nia ka haea fuana ka haungia Aesak 'uria kwaisuusia. Ma na fiimamanalaa Abraham e rigita fafona na bae aalualua a God fuana, ma nia ka aade aagau 'uria haungilana wela nia Aesak 'uria kwaisuusilaa. ¹⁹ Sulia manata Abraham hasa lea so a Aesak ka mae, a God bobola ka tae nia faasia na maea. Ma nia iilingia a God e faamouria a Aesak mamana.

²⁰ Haia, Aesak laugo, sulia na fiimamanalaa nia 'ana God, nia ka faadianaa na roo wela nia Jakob fai nia Esau, ma ka faarongo 'ana taa na ka dao fuadaaro.

²¹ Ma a Jakob laugo, sulia na fiimamanalaa nia, nia ka faadianaa na wela wane a Josef gi 'ana si kada a Jakob garangia maelana. Sui nia e 'agwaaro fafona 'ai ni kubou)(nia, ma ka foasia God.

²² Ma a Josef laugo, sulia na fiimamanalaa nia, 'ana si kada e too naa maasia na maelana, nia bae ka haea

na kwalafaa gera Jiu gi tara daka lea faasia fera Ejipt. Ma nia ka oodu gera laugo 'ana si kada nae, lea kada na da 'idu 'ana, gera ka ngalia laugo na rae 'ana nonina fai gera.

²³ Haia, ni tee fai nia maa nia Moses laugo, daaro too 'ana fiimamanaa e baita 'ana God. Sulia boroi 'ana na aaofia i Ejipt ka haea gala wela wane gera Jiu gi gera ka haungida, daaro si mou go, ma si kada Moses e futa 'ana, daaro ka haufinia sulia oolu sinali, eeri hasa dasi haungia, sulia na wela nae na rikilana e diana 'asia go.

²⁴ Ma a Moses e too laugo 'ana fiimamanaa 'ana God, sulia si kada e baita mai, nia ka oote nia daka 'alangi nia 'ana wela nia na haari na aaofia na e sului nia. ²⁵ Ma a Moses e dooria ka too ni nonifia 'ana fai gera tooa a God gi, faasia na toolaa ni eelee 'ana garolaa lao molaagali naa langi kasi tau ka sui laugo 'ana. ²⁶ Ma nia ka manata hasa e diana fuana gera ka iinokesi nia sulia na fiimamanalaa nia 'ana na Aaofia na a God tara ka oodua mai. Ma nia kasi manata sulia na toolaa 'ana totodaa baita na e bobola ka ngalia i Ejipt. Sulia nia e maasia naa 'ana doo diana gi na a God tara ka falea fuana 'ana si kada e nia 'ua mai.

²⁷ Ma sulia na fiimamanalaa a Moses, nia ka lea faasia Ejipt, ma ka langi si mou go 'ana rakehasua na aaofia i Ejipt. Nia iilingia e rikia a God na e talai nia, ma nia ka langi si ooli naa 'uria i Ejipt. ²⁸ Ma sulia na fiimamanalaa a Moses, nia ka haungainia tee maoma 'ana Lofoagaua, ma ka haea fuana tooa i Jiu gi gera ka kalufia na maa gi 'ana luma gera gi 'ana 'abuna gale sipsip, eeri na ensel na a God e oodua mai kasi haumaelia na uulunao 'ana wela wane gera gi, ma ka lofoagaua 'ana na luma gera gi.

²⁹ Ma sulia na fiimamanalaa na tooa i Jiu gi, nia aadea gera ka bobola 'uria lea folosilana na aasi baita na da 'alangia 'ana Aasi Kekeroa. Sulia a God e iidua na kafo

eeri gera ka bobola 'uria fali fololaa iilingia gera fali fafona gano lalanga. Haia, ma 'ana si kada na tooa i Ejipt gi da tarida kou, daka lola teefou, sulia a God na e aadea na aasi baita na e toli lau mai faafi gera.

³⁰ Haia, ma sulia na fiimamanalaa na too Jiu gi laugo 'ana si kada gera dao 'ana fera i Jeriko, gera ka fali galia na sulufou nae sulia fiu maedani, sui a God ka kwae oogosia na sulufou nae hae gano. ³¹ Ma tee geni sesele na e too lao maefera nae Jeriko, na hatana ni Rahab, nia na aai fiimamana laugo 'ana God. Sulia 'ana si kada roo wane gi a Moses e ooduda mai daaro dao aagwa mai 'uria daotoolana rigita'aa gera fera nae, ni Rahab ka 'adomi daaro. Sui 'ana si kada na tooa i Jiu gi da hau teefou 'ana tooa na da aaburongo 'ana a God, ni Rahab daka langi si haungia.

³² Haia, nau ku mamalo fasi see 'uria na uunulaa naa, sulia e langi kusi too naa tesa kada 'uria na bae lau sulia na fiimamanalaa gera na tooa mala Gideon, Barak, Samson, Jefta, David, Samuel, fai gera na profet gi. ³³ Sulia na fiimamanalaa gera 'ana a God, bali 'ada gi daka firu liufia tooa 'oro ni firua lao fera baita gi. Ma teni tooa 'ada da iilia doo 'o'olo gi ma daka ngalia naa taa gi na God e bae aalualu 'ana. Ma bali 'ada 'ana si kada gera too garangia na fai 'ae kwasi gi na da 'alangia 'ana lion, langi dasi 'aleda go. ³⁴ Ma ta bali 'ada lau, sulia na fiimamanalaa gera, na eere 'ago'ago baita si harufida go. Ma ta bali 'ada lau, na maalimaea gera gi langi gera si bobola 'uria haumaelilada. Ta bali 'ada da makeso, sui daka rigita lau sulia na fiimamanalaa gera gi. Daka ramo kada da firu 'ana, ma daka naga teefou 'ana tooa ni firu gera na maalimaea gera gi. ³⁵ Ma teni geni gi laugo 'ua na mai, na fiimamanalaa gera e baita ma sulia e 'urinae na wela gera gi na da mae daka tatae faasia na maea.

Haia, ma teni tooa gi lau na da manata mamana 'ana God 'ua na mai na da dumuli gera. Ma boroi 'ana na maalimaea gera gi da haea tara daka lukeda lea daka lugasia na fiimamanalaa gera, e langi dasi oolitai manata, ma gera ka hau fifii 'ani gera lea daka mae. Sui tara a God ka tatae gera 'uria na mouria na e diana ka tasa. ³⁶ Ta bali 'ada, na maalimaea gera gi da faa'ida gera ma daka rabusi gera. Ma ta bali 'ada, gera ka kani faafida 'ana 'oko halo, sui daka aalu gera lao beu ni kanilaa. ³⁷ Bali 'ada laugo, da 'ui fouda lea daka mae. Ma teni tooa gi lau da furi roo kade doo 'ani gera. Ma ta bali 'ada da labu gera 'ana naefe baita sulia na fiimamanalaa gera. Ma ta bali 'ada na maku na da oofi 'ana naa 'ungana sipsip fai nia gout,)(sulia gera siofaa 'asia go. Ma na maalimaea gera gi daka iinokesi gera ma daka sinatai gera. ³⁸ Haia, na tooa aabulo ta'a gi lao molaagali naa langi gera si faorana na toolaa kwailiu fai gera tooa 'o'olo naa gi. Ma teni tooa 'ada gera tafusia na luma gera gi, daka liu kwailiu go 'ada iilingia na iimola gi langi gera si too 'ana ta fera. Daka too i laona aanogwou gi, ma i gwou na tolo gi, ma lao maa 'ufi, ma laona kilu gi laona gano.

³⁹ Haia, God e eele baita 'asianaa faafia na tooa nae gi, sulia na fiimamanalaa gera. Sui boroi 'ana doo nae gi ka fuli 'ani gera, dasi ngalia 'ua taa gi na a God e bae aalualu 'ana fuagera. ⁴⁰ Sulia a God e manata sulia doo diana e too 'ua fuaga. Sulia nia ka dooria tooa nae gi gera ka too maasia eeri gia ka 'ado laugo fai gera, 'ana si kada nia ka falea na doo diana gi na nia e bae aalualu 'ana.

God a Maa gia.

12

¹ Haia, ma na tooa 'oro na da manata mamana 'ana a God 'urinae, nia iilingia gera too fai gia 'ana si kada nae, ma gera ka aadaada 'uria

na taa naa gi gia ka iilida. Nia naa gia ka eekwatainia na doo gi sui na e lui gia ma na garolaa gi na e dau rigita faafi gia. Sulia gia iilingia na tooa na da lalao 'ana labalaa baita. Ma gia ka lalao rigita lea gia ka dao 'ana gula faasuilaa gia. ² Ma gia ka lea sulia a Jesus, sulia i nia na gwoufutana fiimamanalaa gia. 'Ana si kada gera fotoia 'ana 'airarafolo, nia kasi eekwatainia na kwaidooria a God. Ma nia kasi manata sulia na iidalaa)(sulia maelaa 'urinae. Ma lau 'ana, nia ka manata sulia na eeelaa na tara nia ka too 'ana i langi. Ma 'ana si kada naa, i nia e gwouru naa i bali aolo)('ana lifu ni gwourua 'ana 'initooa nia a God.

³ Muka manatatoona na 'afetailaa baa gi gera iilida 'ana Jesus 'ana si kada na tooa ta'a gi da mamagutai nia. Nia naa, na manatalagamu kasi 'asia sulia na 'afetailaa gamu gi, ma lau 'ana muka faarigita na fiimamanalaa gamu. ⁴ Sulia boroi 'ana gamu ka firu fai nia na ta'ala, e langi ta iimola 'ani gamu gera kasi haungia go sulia na fiimamanalaa nia. ⁵ E langi musi manata buro 'ana na baea ni kwaiareia baa gi a God e haea fuagamu na wela nia gi, baa e 'urii, <<Wela nau 'ae, 'oko fafurongo diana si kada a Lord e ngatafi 'oe. Ma si kada nia ka faatolomai 'oe, na manatalamu kasi 'asia. ⁶ Sulia a Lord e ngatafia na tooa gi na nia rakediana fuada. Ma nia ka falea kwakwaela la fuana tooa gi na nia aalafaafida haso na wela nia gi.>> ⁷ I 'aena naa na, lea so tesi taa na e 'afetai gamu ka lio 'ana i tara'ena, muka faalamainia 'agamu, iilingia a maa gamu naa e falea kwakwaela la fuagamu. Na 'afetailaa gamu ka faatainia a God e aade iilingia na wela nia gi 'ani gamu. Sulia gia haitamana na maa gi sui da falea kwakwaela la fuana wela gera gi 'ana teni si kada. ⁸ Lea so e langi molu si ngalia go ta kwakwaela la faasia God, iilingia na wela aai nia gi, tama gamu langi lau na wela fifii nia gi, ma mu iilingia go

'agamu na wela da iiana hala 'ana gi. ⁹ Ma iilingia na maa gia see gi lao molaagali, 'ana si kada gera falea kwakwaela la fuaga, gia ka faabaita gera. E 'urinae gia ka faabaita ka tasa a Maa gia na e too mai langi. Lea so gia ka aade 'urinae, gia ka too 'ana mouria too firi. ¹⁰ Haia, na maa gia gi lao molaagali naa i aano, gera falea na kwakwaela la fuaga sulia kada kukuru go 'ana, sulia na malutaa gi daka manata e diana. Ma na malutana a God ka falea kwakwaela la fuaga eeri nia ka 'adomi gia, eeri gia ka lea 'olo laugo iilingi nia. ¹¹ Ma 'ana si kada gia ngalia na kwakwaela la, gia ka liobukonu sulia gia manata hasa na kwakwaela la na doo ta'a. Sui, i buira na kwakwaela la, gia ka haitamana tara gia ka too 'ana fanualama sulia na aabulolaga tara ka 'o'olo.

Na bae toolamaia gi lau.

¹² 'Aena naa na, muka aare gamu i talagamu, ma muka faangasia na fiimamanalaa gamu. ¹³ Ma muka lea sulia na tala 'o'olo, eeri na tooa gi na fiimamanalaa gera gi e makeso dasi lugasia na fiimamanalaa gera, ma lau 'ana na fiimamanalaa gera gi ka ngasingasia.

¹⁴ Haia, muka iiliili 'uria toolaa 'ana fanualama fai nia tooa gi sui. Ma muka hasi rigita laugo eeri na aabulolaa gamu gi ka 'o'olo teefou. Sulia lea so na mourilaga e langi si 'o'olo, e 'afetai gia ka rikia a Lord. ¹⁵ Molu hasi rigita eeri langi ta iimola 'ani gamu kasi oote nia 'ana na rakedianalaa a God. Ma langi musi faalamainia ta iimola 'urinae ka labasia na kwaimaanilaa gamu gi, iilingia ta 'ai baa e too 'ana fue-doo gi ma ka bubulo ma ka labasia na tooa gi. ¹⁶ Ma langi si diana lea ta iimola 'ani gamu na aabulolana e bilia ma ka lea 'e'ete 'ana faasia God. A Esau e aabulo 'urinae 'ua na mai, sulia na mamanaa nia wela wane uulunao ka faafoli 'ana 'uria na fanga go 'ana. ¹⁷ Ma gia haitamana, i buira naa, a Esau kafi dooria na maa

nia ka faadiana nia. Sui na maa nia e oote nia 'ani nia, ma ka faadianaa 'ana na haasina, sulia e 'afetai naa fuana 'uria oolilaa fai nia doo gi na e faafoli sui naa 'ana, sui boroi 'ana nia ka gafegafea maa nia fai nia na aangilaa.

¹⁸ Na tala 'uria daolaa siana God na gia lea sulia, e langi kasi uusulia na tala na koo gia Jiu gi i nao. Sulia na doo na da dao garangia na doo na da rikia ma daka hamotoona. Sulia i seenae na tolo i Saenae na e haru 'ana kwesu. Ma ka rorodaa i seenae, ma na ooru ka 'ufu) (rigita. ¹⁹ Ma gera rongoa na lingeena bungu ma na lingeena riilaa baita a God. Ma 'ana si kada tooa nae gi da rongoa na lingeedoo nae, gera ka mou ma daka 'ingo 'ana haia ka too faasia baelaa lau. ²⁰ Sulia gera mou 'asianaa 'ana baelaa 'urii, <<Lea so ni tei, ma langi na doo fai 'ae gi boroi 'ana e hamotoona fe tolo naa, tara muka haungia 'ana 'uilana 'ana fou.>> ²¹ Ma sulia na doo gi na da rikida gi 'ana si kada nae e kwaifaamouri 'asia go, a Moses boro e haea, <<Nau ku lebelebe sulia ku mou.>>

²² Ma i gia 'ana si kada naa, i gia langi si dao garangia na doo 'urinae. Sulia gia gi dao naa 'ana tolo i Sion, na fera a God na e mouri. I nia naa na fera baita i Jerusalem mai langi, si gula na figulaa 'ana molee ensel gi da too 'ana. ²³ Gia figu mai fai nia na wela uulunao gi a God na da eele 'asianaa, ma na hatada da kedea mai langi. Ma gia ka dao naa siana a God, na wane na e ketoa na tooa gi sui. Ma gia ka dao naa laugo siana na mangoda tooa diana gi na a God e 'olosida. ²⁴ Ma gia ka dao naa siana a Jesus, na wane na e haungainia na tala faalu fuaga siana a God na e 'olosi gia. Sulia na 'abuna na e iigwa, tara gia ka ngalia na doo diana gi liufia na doo gi na 'abuna a Abel e haitamana ka falea.

²⁵ I 'aena na muka fafurongo diana 'ana baelana God. Sulia na tooa baa gi da oote gera 'ana fafurongolana a God i seegi aano,

gera ka ngalia na kwakwaelaa baita. 'Urinae laugo, lea gamu ka oote gamu 'ana baelaa nia faasia langi, tara gamu ka ngalia na kwakwaelaa laugo. ²⁶ E tau na mai, na molaagali naa e gelo sulia na lingee baitalana God. Sui 'ana si kada naa, nia ka bae aalualu ka 'urii, <<Nau tara ku gelo na molaagali naa fai nia i langi laugo.>> ²⁷ Ma ta baelaa <<lau>> e faatainia tara a God ka gelo na doo gi na nia haungainia, ma ka lafuda teefou, eeri na doo gi na e ngado go nia na doo gi ka too 'ua.

²⁸ I 'aena naa, e too fuaga sui gia ka baelafea a God, sulia gia e too lao 'Initooa na e ngado teefou. Gia ka fooasia God 'ana malutaa na nia ka dooria fai nia faamoulaa lau. ²⁹ Sulia a God gia e haitamana ka labasia na tooa gi 'ana eere.

Malutaa gi na God e eele sulia gi.

13

¹ Muka tasa dongaa 'ana rakedi-analaa fuagamu kwailiu, sulia gamu too go 'ana tee Maa na e too mai i langi, ma gamu ka iilingia na bare waihaasi gi. ² Langi musi manata buro 'ana na gonitailana na tooa dao gi. Sulia teni tooa na da iili 'urinae daka gonitainia na ensel gi, sui boroi 'ana dasi haitamana. ³ Haia, musi manata buro laugo 'ana tooa na da too lao beu ni kanilaa. Muka aadasuli diana 'ani gera, iilingia mu too fai gera lao beu ni kanilaa. Ma muka 'adomia laugo na tooa na da too 'ana 'afetailaa gi iilingia mu too laugo 'ana 'afetailaa fai gera.

⁴ Haia, e diana fuana i gamu sui muka faabaita na oofuofua 'ana kwaisitoolalaa. Nia e diana fuana gamu sui gamu ka too faasia na garolaa 'ana ooea. Sulia God tara ka falea na kwakwaea fuana ni tei na aabulolana e bilia ma ka ooeoe.

⁵ Haia, muka suusuli gamu, aata na doorilaa gamu 'ana malefo ka baita. Ma lau 'ana, muka eele sulia na taa gi na mu too 'ana gi. Sulia a God e haea, <<I nau tara kusi lea faasi gamu, ma nau tara kusi lugasi

gamu.>> ⁶ I 'aena naa, gia ka bae rara'a 'urii, <<A Lord naa na wane na e 'adomi nau. I 'aena na tara kusi moungia tesi taa na iimola gi go 'ana daka iilia 'ani nau.>>

⁷ Langi musu manata buro lau 'ana tooa baita gamu gi mai nao na da faarongo 'ana baelana God fuagamu. Muka manata sulia na mouria diana gera gi fai nia na maelada. Ma muka iilifainia na fiimamanalaa gera gi. ⁸ Sulia a Jesus Christ e totoo si oolisi. Nia e too go 'ana iilingia baa 'ua mai, i tara'ena, ma si kada e too 'ua mai too ka tau.

⁹ Ma muka too faasia na manata mamanalaa lau 'ana faatolomaia 'e'ete gi na e langi si mamana na da faatolomai gamu 'ana. Na rake-dianalaa a God tara ka faarigita na mangoga, ma e langi lau na kwaieresia sulia na fanga gi. Sulia na kwaieresia gi 'urinae e 'afetai ka 'adomia tooa gi na da roosulia.

¹⁰ Haia, na fataabu gera Jiu gi na dasi manata mamana 'ana Christ, e langi dasi too go 'ana mamanaa 'uria na 'anilana na kwaisuusia gia gi. ¹¹ Gamu mu haitamana kada na tooa Jiu gi da falea kwaisuusia sulia gera dooria na faafaalulada faasia na garolaa gera gi, na Fooanigwou e ngalia mai na 'abu na doo fai 'ai gi i laona na <<gula aabu fifii>> i laona Beu Aabu. Haia ma na nonidoo gi na da kwaisuusi 'ana, gera ka naarea i maa faasia la fera. ¹² Ma nia na aadea laugo a Jesus e mae i maa 'ana fera Jerusalem, eeri ka faafaalua na tooa faasia na garolaa gera 'ana na 'abuna. ¹³ I 'aena naa, gia ka lea laugo i maa faasia la fera i Jerusalem eeri gera ka faa'ida gia iilingia gera iilia fuana. ¹⁴ Sulia i gia langi gia si too go 'ana fera gia la molaagali. Ma lau 'ana, gia ka kwaimaasimaasia tesi kada na e ni 'ua mai tara gia ka too laona fera na tara ka dao mai. ¹⁵ Nia naa, gia ka baelafea a God 'ana si kada gi sui. Na baelafelaa gia naa na falelaa gia fuana a God, sulia a Jesus, na wane na gia haea 'ana a Lord gia. ¹⁶ Muka

too faasia na manata buro laa 'ana iililaa diana ma na 'adomilaa gamu kwailiu. Sulia na aabulolaa 'urinae na e iilingia na kwaisuusia gi na a God e eele sulia.

¹⁷ Muka roosulia na tooa naonao gamu gi. Gera aadasulia na mango gamu gi, ma langi dasi mamalo 'ana, sulia tara a God ka ketoda sulia na raolaa ta'a gera gi. Ma lea so muka roosulia na baelaa gera gi, tara gera ka eele baita faafia na raolaa gera gi. Ma lea so gamu si roo go suli gera, tara gera ka liobukonu faafia na raolaa gera gi, ma e 'afetai gera ka 'adomi gamu.

¹⁸ Haia, muka tasa dongaa 'ana fooalaa fuamelu. Gemelu haitamana tesi doo ta'a si too go laona aabulolaa gemelu gi, sulia melu hasi go 'amelu 'uria iililana doo diana gi 'ana si kada gi sui. ¹⁹ Ma i nau ku gani gamu, muka fooa fuagu, eeri a God ka oolifai 'ali'ali mai 'ani nau siagam.

Na fooalaa.

²⁰ A God naa e taea a Lord gia Jesus faasia na maea. Ma sulia na kwaisuusia Jesus 'ana maelana, nia ka aalua na wane na e aadasuli gia iilingia ta wane ka aadasulia na sipsip nia gi. Ma a God e haungainia laugo na tala faalu 'ana kwaisuusia Jesus. Ma na tala nae ka langi si sui. ²¹ Haia, nau ku fooa eeri a God na e falea fanualama tara ka falea na doo diana gi sui na gamu mu dooria eeri muka iilia na kwaidooria nia. Ma nau ku fooa laugo eeri a God ka iilia fuaga na taa gi na nia e eele faafia, sulia a Jesus Christ. Ma gia ka baelafea a Christ too ka tau too ka tau! Amen.

Baelaa 'i'isi.

²² Waihaasi gi 'ae, nau ku ii 'ani gamu haia muka fafurongo ni haro-faia 'ana baelaa ni kwaiareia nau naa gi fuagamu. Sulia na kekedelaa nau naa kasi tekwa go. ²³ I nau ku dooria faarongo gamu na waihaasi gia Timothy e haga naa faasia na beu ni kanilaa. Lea hasa nia ka dao

'ali'ali mai see, tara kuka talai nia fai nau 'ana si kada ku dao kou 'ana.

²⁴ Muka falea baelaa diana gemelu fuagera tooa naonao gamu gi sui ma fuagera tooa a God gi sui na gera too siamolu. Na waihaasi gia faasia i Itali da falea laugo baelaa dianaa gera gi fuagamu.

²⁵ Nau ku fooma eeri a God ka tasa dongaa 'ana rakedianalaa nia fuagamu sui.

NA KEKEDELAA FAASIA A JAMES Si baea totongenao.

¹ I nau a James na wane ni rao a God ma a Jesus Christ na Lord. Si baelaa diana fuagamu na tooa a God gi sui, na gamu too tagala i laona na molaagali sui.

² Nau ku alangi gamu ana na haasigu gi sulia a God naa na Maa gia sui. Si kada gamu daotoona na iilitooa e'ete kwailiu oro gi, muka manata agamu hasa si doo nae e diana fuagamu. ³ I gamu mu haitamana, lea so muka manata mamana lea dongaa, boroï ana muka daotoona na iilitooa urinae gi, na manata mamanalaa gamu ka rigita asianaa sulia na doo nae gi. ⁴ Nia naa, musi mamalo uria manata mamanalaa, ma tara a God ka falea si malutaa o'olo na nia e dooria fuagamu, ma langi musi kukuru ana tesi doo na e lea faasia a God.

⁵ Haia, lea so ta wane ani gamu ka langi si too ana liotoola, nia ka gania a God, ma tara a God ka falea fuana. Sulia a God e eele asianaa uria na falelanalaa mai si doo oro gi, ma i nia kasi ngatafia ta wane na e gania. ⁶ Sui, boroï ana ka urinae, lea ta wane ka gania a God, nia ka manata mamana ngado naa tara a God ka falea fuana. Ma lea ta wane kasi manata mamana ngado urinae, nia e iilingia na nafo i aasi baa na ooru e oorufia ma ka nanafolaa. ⁷⁻⁸ Na wane urinae, nia e too ana roo si lio, sulia na manatalana langi kasi too ngado ana tee si doo. Sulia nia urinae, nia kasi manata hasa tara a Lord ka falea tesi doo fuana.

⁹⁻¹⁰ Haasigu gi ae, boroï ana teni wane ani gamu daka siofaa ma teni wane ani gamu daka rikidoo, i gamu sui go muka eele, sulia a God e faabaitaa na tooa siofaa gi, ma ka faato'oua na tooa rikidoo gi. Boroï ana ta wane ka todadoo baita, na doo oro nia gi tara ka funu iilingia

na tage ai diana gi na da taga, sui ma daka too go sulia si kada kukuru.

¹¹ Si kada na hato e tae mai ma ka agofia na tage ai nae gi, daka kuku, ma daka mae na ada ma daka asi gera i hae gano, ma na aada dianalada baa ka langi na ana laugo ada. Urinae laugo, tara nia ka mae si kada nia ka ilia ua go ana si raoa ni tooda malefoa nia.

¹² Oilakea fuana na wane na e daotoona na iilitooa oro ma na manata mamana nia ka ngado go ana. Sulia, si kada na wane e manata mamana ngado i laona na iilitooa gi, tara a God ka falea na mouria faalu fuana. Na mouria faalu nae, a God e bae aalualu sui na ana fuada na tooa gi na da rakediana ana. ¹³ E langi si diana fuana ta wane ka manata hasa a God naa na e falea na iilitooa naa fuana uria na iililana si doo na e ta'a. Langi si diana nia ka manata urinae, sulia a God e afetai ka iilitooa ta wane uria na iililana ta si doo na e ta'a, ma ka afetai laugo so ta wane ka iilitooa a God ana si doo na e ta'a. ¹⁴ Na wane e ilia si doo ta'a sulia nia e roosulia na kwaidooria ta'a nia i talana. ¹⁵ Ma si kwaidooria ta'ala nae tara ka baita ma tara nia ka hau ana doo ta'a gi asianaa, ma si kada si doo ta'a nae gi e baita, tara ka falea na maea.

¹⁶ Nia naa, haasi gi diana nau ae, langi musi manata garo sulia si doo nae gi. ¹⁷ Sulia na doo gi sui na e diana, e ita mai faasia a God i langi. Ma e afetai haso a God ka talana tolofana. Sulia nia langi kasi iilingia na doo gi lofo halo na e haungaida ma daka tala mai, ma daka oolisi, ma daka aalua rodoa.

¹⁸ A God e fili gia ana si baea mamana nia, eeri gia ka baita naa, liufia na doo gi sui na nia e haungainida.

¹⁹ Haasi diana nau gi ae, muka manata diana sulia na baelagu naa: muka noni maabe uria na fafurongolana. Ma langi musi ali'ali uria na baelaa, ma langi musi rakehasu ali'ali. ²⁰ Lea ta wane e rakehasu,

afetai ka iilia si doo o'olo gi na a God e dooria. ²¹ Nia naa, muka lugasia na aadelaa ta'a ma na aabulolaa ta'a gamu gi sui. Muka faato'ou gamu i talagamu ma muka noni maabe uria na aadelaa sulia na baelana a God na e aalua naa laona na ruruu gamu, ma ka bobola naa fai nia ka faamouru gamu.

²² Langi musi suge ani gamu i talagamu, aata muka manata haso na rongolana go ana si baelana God e diana. E langi nae! Langi musi fafurongoa go agamu baelana a God gi, ma muka iilia si doo gi na e haea. ²³ Na wane na e rongoa go ana si baea naa gi, ma ka langi si iilia go si doo gi na nia e rongoa, i nia e iilingia ta wane na e bubungia na nununa maana i laona doo ni iironunulaa. ²⁴ Haia, na wane nae, i buira nia ka riki nia diana i talana nia, nia e lea na ana, ma ka manata buro ali'ali na ana na maana e aada utaa baa. ²⁵ Sui taa, na wane na e aadaada diana i laona na kwaieresia nia a God gi, ma ka iilia si doo gi na kwaieresia gi da haea, ma kasi rongoa go ana ma ka manata buro, tara a God ka faadianaa si doo gi sui na nia e iilia. Sulia na kwaieresia a God gi da diana teefou ma daka faanonilaa ana tooa gi.

²⁶ Boro ana ta wane ka manata haso nia e lea naa sulia na tolofana a God, sui nia langi kasi aade diana sulia doo gi na nia e haea, nia e foasia o'oni go ana, ma ka suge nia go ana i talana. ²⁷ A God na Maa gia e haitamana na wane na e foasia mamana ana, nia ka iilia si doo diana gi fuada na tooa gi iilingia adomilada na aai oru gi ma na wela iinomae gi na da too ana afetailaa. Na wane urinae, nia langi kasi faalamainia na doo ta'a gi lao molaagali uria nagalanalaa na tolofaa diana nia gi.

Si taa naa na tooa ka iilia fuada na tooa gi sui.

2

¹ Oote haasigu gi ae, sulia i gamu mu manata mamana ana a Jesus Christ na Lord diana gia, langi musi ketoa na tooa gi ana rikilana go ana i bali maa. ²⁻³ Lea so ta roo wane daaro dao mai ana na figulaa gamu, ta wane na wane todadoo ma ta wane aai ka siofaa. Na wane todadoo nae e oofi ana maku diana gi asianaa ma ka aalua na kome diana ana gold i kakauna abana. Ma si kada molu rikia ana, molu ka manata baita ana, ma muka bae urii, <<I oe o lea mai oko gwouru diana amu i seenaa.>> Sui, na wane aai baa e siofaa, e oofi kakari go mai ana. Ma muka bae urii, <<Take amu, ma langi oko gwouru boro amu ana i hae gano i ninimana aegu naa.>> ⁴ Haia, si aadelaa urinae na mu garo ana, sulia mu tookita na tooa gi urinae ma mu ketoda sulia na manatalaa ta'a gamu gi.

⁵ Nia naa, oote haasi diana nau gi ae, muka rongo. A God e filia na tooa gi na da siofaa i bali ana molaagali hai so daka too ana manata mamanalaa baita. Ma nia ka filia tooa urinae gi hai daka too ana na Initooa na i nia e bae aalualu sui na ana uria falelana fuada na tooa gi na da rakediana ani nia. ⁶ Sui, i gamu naa mu uuri asianaa faafia na tooa siofaa gi. Utaa? Ni tei na e iilia na ta'ala fuagamu ma ka ngali gamu uria na ketolaa? Na tooa todadoo naa gi naa! ⁷ Ma utaa? Gamu manata haso ni tei na e nagaa na hata diana nia a Christ na wane na e nauhata ani gamu? Na tooa todadoo naa gi naa!

⁸ Haia, ma e diana fuana muka roosulia na kwaieresia baita ka tasa na e faasia a Lord. Nia e haea i laona na Kekedelaa Aabu gi urii, <<Muka rakediana fuana tooa gi sui ka iilingia laugo na mu rakediana fuagamu i talagamu.>> ⁹ Sui lea so gamu ka ketoa na tooa gi ana rikilana go ana i bali maa tama i gamu mu garo nae. Na kwaieresia gi naa na e faatainia gamu aadea doo ta'a. ¹⁰ Boro ana ta wane ka iilia na doo gi sui na

kwaieresia gi naa e haea, sui taa, lea so tee si doo go ana kwaieresia nae gi na wane nae kasi iilia, nia e oia na ana na kwaieresia nae gi sui. ¹¹ Sulia a God na e bae urii, <<Ka langi musii ooe,>> ka bae laugo urii, <<Langi musii hauwane aai.>> Lea so ta wane kasi ooe boroi, ma ka hauwane, i nia ka oia na ana na kwaieresia gi naa. ¹² Na kwaieresia gi naa e faanonilaa na tooa gi, ma na kwaieresia nae gi laugo na a God tara ka keto gamu ana. Nia naa, muka aadaada diana uria si taa gi na gamu haeda ma si taa gi na gamu iilia. ¹³ Sulia si kada a God e ketoa ana tooa gi, nia langi kasi kwaimanatai fuana ta wane na e langi si kwaimanatai fuana wane ete gi. Ma na wane aai na e kwaimanatai ma ka aade diana fuana tooa gi, tara a God ka manatai nia ma ka aade diana fuana si kada nia ka ketoa na tooa gi.

Na faatailana na manata mamanalaa ana a God.

¹⁴ Haasigu gi ae, e langi si diana fuana ta wane ka haea nia e manata mamana ana a God, lea nia langi kasi iilia go tesi doo diana gi uria na faatailana na manata mamanalaa nia. Sulia na manata mamanalaa urinae e afetai ka faamouri nia. ¹⁵ Lea ta haasi amu ma langi waiwane e langi too ana tesi maku ma langi tesi fanga, ¹⁶ ma muka bae urii go agamu fuana, <<E langi osi manata a'abo lau, o lea ma oko oofi diana ma oko fanga aabusu amu,>> sui langi musii falea go tesi doo uria na adomilana. Utaa? Gamu manata hasa na baelaa o'oni urinae ka adomi nia nae? E langi. ¹⁷ Nia naa, lea ta wane e haea i nia e manata mamana ana a God, sui ma ka langi si iilia go tesi doo diana, na manata mamanalaa urinae e langi si mamana ma ka mae.

¹⁸ Ta wane e haea oto urii, <<Teni tooa gi gera ka manata mamana ana a God, ma teni tooa aai gi daka iilia doo diana gi.>> Haia, i nau ku haea, lea ta wane ka langi iilia na doo diana gi, nia faatania na manata

mamanalaa nia ana a God ka langi si mamana. Sulia na wane na e manata mamana, tara ka faatania laugo na manata mamanalaa nia ana aadelaa diana gi. ¹⁹ Nau ku haitamana i gamu mu manata mamana hasa tee God go na e too, ma si doo nae e diana naa nae. Haia, ma na aagalo ta'a gi boroi da manata mamana laugo ana si doo nae, ma si doo nae na e aadea gera ka mou ma daka lelebe. ²⁰ Langi musii nue! Nau ku faatania fuagamu, lea ta wane haea i nia e manata mamana ana a God, sui ka langi si iilia go tesi doo diana, na manata mamanalaa urinae e o'oni go ana. ²¹ Gamu haitamana naa i gia futa ana na kwalafaa a Abraham. Uria taa na a God ka haea a Abraham naa na wane o'olo? Si doo diana na nia e iilia na e aadea nia ka urinae. Sulia i nia e aalua na alakwa nia i fafona fuliere uria na kwaisuusilaa nia fuana a God. ²² Gamu mu riki folaa ana nae, na a Abraham e manata mamana ana a God ma ka iilia laugo si doo diana. Ma si doo diana nae na naa nia e iilia naa ka aadea na manata mamanalaa nia ka fono. ²³ Ma si doo diana na a Abraham e iilia, ka faamamanaa na Kekedelaa Aabu gi baa e urii, <<A Abraham e manata mamana ana a God, nia naa a God ka haea ana nia na wane o'olo, sulia na manata mamanalaa nia.>> Nia naa, gera alangia ana na wane kwaimaani a God. ²⁴ Muka aada haitamana, si kada na wane e iilia si doo e diana, nia naa tara a God kafi alangia ana na wane o'olo. Langi lau sulia na manata mamanalaa tee bali go ana taifilia.

²⁵ Ni Rahab na geni ooeoe baa e urinae laugo. I nia e gonitania na roo wane baa gi Jiu na a Josua e ooduda. Sui i buira, nia ka adomida eeri daaro ka tafi sulia ta tala e'ete na ana. Nia naa, sulia si doo diana nae gi ni Rahab e iilia, e aadea ni nia ka o'olo i mamana a God.

²⁶ Nia naa, iilingia na nonidoo na e langi ta aanoedoo i laona, na nonidoo nae e mae, na manata mamanalaa na ta wane ka haea nia e manata mamana ana a God, sui kasi

ilia go tesi doo diana, nia e urinae laugo. Na manata mamananaa nia e langi si mamana.

Na baelana tooa gi.

3

¹ Oote haasigu gi ae, muka aadaada diana, aata teni tooa oro gi ani gamu daka hasi rigita uria na haulaa ana wane faatolomaia gi. I gamu haitamana, i gami na tooa gi na mi faatolomai fuada na tooa gi, naa na a God tara ka keto gami ka liufia na tooa gi sui. ² I gia sui go gia aade garo ana si kada oro. Sui, lea ta wane ka langi si garo ana tesi doo na i nia e haea, i nia naa na wane o'olo teefou. Ma i nia e bobola fai nia na olosilana na mourilana i talana eeri nia ka ilia go ana si doo diana gi. ³ Na fakana na tooa gi si lifu to'ou ana go ana ana na nonina na tooa gi, sui taa nia e bobola uria baita usia na noni teefou. Nia iilingia ta kade halo to'ou baa da aalua i fakana na hosi, ma daka bulasia ana hosi baita ana si kade halo to'ou nae, hai ka lea ana si lifu go ana na da dooria ka lea uria. ⁴ Ma si rebe doo to'ou ni aasomilana na faka e urinae laugo. Boro ana na faka ka baita ma na oorou baita ka kwaea, na rebe doo to'ou nae ni aasolaa e bobola go ana fai nia na tarilana na faka nae hai ka lea sulia na manatalana na wane na e baita ana ngalilana na faka. ⁵⁻⁶ Na fakana ta wane e urinae laugo, sulia boro ana na doo to'ou, nia hae baita sulia na doo baita gi.

Na fakana na tooa gi e iilingia laugo na eere. Boro ana si nanafui eere, e haru lea ka harufia go ana ta si maasu baita. Na fakana tooa na e fungu ana na doo ta'a oro gi urinae laugo. Nia si lifu to'ou go ana ana na noniga, sui taa, e bobola go ana uria na nagalana mourilaga teefou. Sulia si doo ta'a gi na tooa gi da haeda e ita mai faasia a Satan, ma ka suungia na mouria na wane ma ka bobola ka haungia.

⁷ Na tooa e faamanatania na doo mouri kwasi gi ana fai ae ma

na manu gi ma na loi gi ma na iia gi. ⁸ Sui, na tooa gi e langi dasi too go ana ta rigitaa uria na faamanatailana na fakana i talana. Sulia na fakana tooa e ta'a asianaa ma langi ta wane si bobola uria olosilana. Ma na faka e haea si doo bubulo gi uria na haumaelilana na tooa. ⁹ Ana na fakaga naa, gia baelafea ana Lord na Maa gia, ma gia ka kwala laugo ana teni tooa aai na a God e haungaida ka iilingi nia laugo. ¹⁰ Na baelaa diana gi ma na baelaa ta'a gi go da haga mai faasia tee faka e doo nae go. Haasigu gi ae, si doo urinae e langi kasi diana. ¹¹ Na kafo fai nia na aasi e afetai daaro ka haga mai faasia tee mae busu go. ¹² Ma e afetai na kafo ni gwoulaa ka ita mai faasia na aasi. Ma na ai na da alangia ana na figi e afetai ka fungu ana na fufue doo gi ana ai na da alangia ana na oliv. Ma na oko na da alangia ana na grep e afetai ka fungu ana na fufue na figi.

Na liotoo faasia a God.

¹³ Haia, ni tei ani gamu na e haea nia e too ana na liotooa ma ka haitamana na doo oro gi? Na wane nae ka faatania na liotoo nia ma na haitamadoolaa nia ana na iililana si doo diana gi ma nia ka faato'ou ani nia i talana. ¹⁴ Ma sui, lea na liogamu gi ka fungu go ana ana na kwaifia ma na rakehasua ma na hasi ta'alaa, langi musi faabaita gamu ma langi musi suge ana na mamananaa. ¹⁵ Na liotooa urinae langi si lea mai faasia i langi. Nia na doo laona molaagali go ana ma a Satan na e falea. ¹⁶ Si kada na liona na tooa na e fungu ana na kwaifilaa ma na hasi ta'alaa, ka fainuia go ana na doo gi sui ma na doo ta'a oro na ka fuli laugo. ¹⁷ Sui taa, na wane na e too ana na liotooa na e ita mai faasia a God, e langi si ilia tesi doo na e ta'a, ma nia naa na doo initoo ka tasa. Ma e langi si doori firu. Nia ka gwaromaabe ma ka kwaimaani diana fai nia na tooa gi sui, ma ka too ana kwaimanataillaa fuana tooa gi, ma ka aade diana fuada, ma ka

langi si ketoa na tooa ana rikilana go ana i bali maa, ma ka langi si suge ana na aabulolaa nia. ¹⁸ Na fanualama e iilingia na mige doo. Na tooa gi na da luia na tooa faasia firulaa, i gera naa na tooa da fasia na mige doo nae. Ma gera ka gonina na aabulolaa diana.

4

¹ Haia, ma ni gamu haitamana si doo na e aadea muka oolisuus ma muka doori firu? Si manatalaa naa uria na doorilana na doo oro gi fuagamu i talagamu naa na e aade urinae ani gamu! Si manatalaa ta'a urinae gi e firu fai nia na manatalaa diana gamu gi. ² Nia naa, muka dooria asianaa na doo oro gi, sui ma e langi musi too ana, nia naa muka doori hauwane. Ma si kada e langi musi ngalia na doo gi na mu dooria asianaa, gamu muka hafali oolisuus naa ma muka firu na agamu. Utaa? I gamu mu haitamana si doo na e aadea musi too ana si doo gi na mu dooria? Si doo nae e urinae sulia e langi musi gania go a God uria. ³ Sui boro ana muka gania a God uria tesi doo, e langi musi ngalia, sulia na aena muka gania e ta'a. Ma muka dooria go agamu si doo gi na e falea na noni hahalalaa fuagamu i talagamu go ana.

⁴ Ma muka lea aata go agamu faasia a God, iilingia ta inite aai na e lea aata go ana faasia na aarai nia. Lea muka kwaimaani fai nia na molaagali, haia muka maalimaea fuana a God. Sulia lea so ta wane ka dooria ana na lealaa sulia na manatalaa i laona molaagali, e afetai nia ka lea sulia na manatalaa nia a God. Utaa? Gamu langi si haitamana go si doo naa? ⁵ Na Kekedelaa Aabu gi da haea na aanoedoo na a God e aalua ani gia e too ana na kwaidooria na e rigita uria na doorilana na doo oro e'ete gi. E utaa? Gamu manata haso na baea na doo o'oni go ana? Langi. ⁶ Ma sui boro ana ka urinae, na rakediana nia a God e baita ka liufia

si doo naa. Nia naa, na Kekedelaa Aabu gi ka bae ka urii, <<A God e oote nia ana wane na e faabaita, ma ka rakediana ana na wane na e faato'ou nia i talana.>>

⁷ Nia naa, muka faato'ou gamu i tala gamu ma muka iilia si doo gi na a God e haea. Ma muka firu rigita usia a Satan hai ka tafi faasi gamu. ⁸ Haia, ni gamu muka idu mai garangia a God eeri ni nia laugo ka idu mai garangi gamu. Sulia si kada naa, na doo ta'a oro gi gamu mu iilia, nia naa muka lugasia! I gamu mu iilia na doo diana gi si kada na tooa da riki gamu go ana, sui na mouria gamu gi e bilia ua. Muka faafaalua na mouria gamu gi! ⁹ Gamu muka liobukonu ma muka aangi uria si doo naa. Sulia e langi si bobola hai muka waela ma langi muka eele. ¹⁰ Ma muka faato'ou gamu i maana a Lord eeri nia tara ka faabaita gamu.

¹¹ Haasigu gi ae, muka too faasia na hae ta'alaa ana ta wane aai. Haia, lea so muka hae ta'a ana ta wane na e manata mamana ana a Christ laugo, ma lea so muka keto nia, gamu mu hae ta'a na ana ma muka ketoa naa na kwaieresia a God gi. Ma si kada gamu ketoa na kwaieresia naa gi, gamu langi lau na tooa gi uria na roosulilana na kwaieresia. Ma mu aalu gamu i tala gamu ana na tooa gi uria na ketolana na kwaieresia gi. ¹² Utaa? Gamu manata agamu haso i gamu naa na a God, hai muka ketoa ta wane? A God naa na e falea na kwaieresia gi, ma i nia taifili nia go na e bobola fai nia na faamourilaa ma na haungilana wane.

¹³ Teni tooa ani gamu mu haungainia tee doo laona na manatalagamu muka bae urii, <<I tara'ena ma langi i bobongi mika lea naa uria tee fera baita. Ma tara mika too mai seenae sulia ta tee fe ngali, hai mika iilia raa agami gi uria todalana malefo oro gi.>> ¹⁴ Haia, ma ni nau ku haea fuagamu, langi

ta wane ani gamu kasi haitamana tesi taa na ka dao fuana i bobongi. Sulia gia ka iilingia go aga ta dasa na e hagatafa mai ma na tooa gi daka rikia, sui ka funu laugo ana. ¹⁵ Si doo na so molu ka haea e urii, <<Lea so a God ka faalamainia, gia ka mouri aga, ma gia ka iilia aga si doo na gia manata ana.>> ¹⁶ Sui taa, i gamu naa mu faabaita gamu asianaa ma muka baelafe gamu go ana i tala gamu. Si aadelaa urinae na e garo asianaa.

¹⁷ Nia naa, lea ta wane ka haitamana go ana si doo o'olo gi ni iililana ma ka langi si iilia go, i nia e aade ta'a naa.

Na tooa gi na da rikidoo.

5

¹ Haia, i gamu na tooa gi na mu todadoo, muka aangi baita na ana si kada naa. Sulia na ta'ala na totoo ka toe gamu e baita asianaa. ² Sulia na todadoo gamu gi ka fura. Ma na maku gamu gi, na subu gi da anida naa. ³ Ma na malefo gamu gi ka bura sui naa laugo. Haia, ma si buralaa naa tara ka ania na mariko miu iilingia na eere, sulia e faatania gamu mu garo asianaa. Sulia ana fe dani i'isi naa gi, mu figua na todadoo gamu gi. ⁴ Muka fafurongo ana na aangilaa na wane ni rao gamu gi na da rao i laona na raoa gamu gi i hara, sulia i gamu mu foli fefe ani gera ana si kada gi sui ana na fofolia gera gi. Ma a God na Lord gia na e rigita ka tasa, nia ka rongoa sui naa na aangilaa gera na wane ni rao nae gi.

⁵ Haia, ana si kada naa, gamu todadoo na doo diana oro go asianaa. Ma gamu mu too ana na doo nae gi ma muka eele asianaa sulia. Sui muka iilingia na bulumakau na da faakobua, hai so ka bobola fai nia fe dani na daka haungia ana. ⁶ Ma i gamu mu olea ma muka haungia na tooa o'olo gi, sui boroi gera langi dasi suusi gamu go.

⁷ Haasigu gi ae, muka fefelete ma muka kwaimaasi fuana fe dani a Lord ka dao mai. Muka manata fasi sulia si kada na wane e rao i hara, nia e fefelete maasia na uuta hai ka aru fasi, sui kafi kwaimaakwali maasia na gonidoolaa. ⁸ Gamu laugo muka fefelete. Muka manata ngado go agamu, sulia na maedani a Lord uria daolaa mai e garangia naa.

⁹ Haasigu gi ae, langi musi ugainia ta haasi agamu, aata a God ka keto gamu. Sulia a God e kwaimaasi sui naa uria na ketolana na tooa gi sui. ¹⁰ Oote haasigu gi ae, mu manata fasi sulia na profet baa gi i nao, baa da bae talana a God. Sui boroi ana na tooa gi daka iilia na doo ta'a oro gi fuagera, na manata mamananaa gera ka ngado go ana. Haia, ma ni gamu laugo, muka aade iilingi gera. ¹¹ Gia ka haitamana, i gera da eele sulia da manata mamana ngado. Muka rongoa sui naa na uunuunua baa sulia a Job. Na doo ta'a oro asianaa baa e daotoona nia, sui ka manata mamana go ana ana a God. Ma i buri, a Lord ka aadasulia, sulia a Lord e kwaimanatai fuana na tooa gi, ma ka dooria asianaa na adomilana tooa gi.

¹² Haasigu gi ae, si doo baita fuana muka haitamana e urii, langi musi bae aalualu urii, <<E mamana mai i halo>>, ma langi muka bae urii, <<E mamana mai i laona molaagali naa,>> langi tesi doo lau. Ma lea mu haitamana si doo nae e mamana, muka bae urii, <<E mamana.>> Ma lea so muka haitamana si doo nae e langi si mamana, muka bae urii, <<E langi si mamana.>> Ma lea so e langi musi roosulia si doo naa, tara a God ka falea na kwakwaelaa fuagamu.

¹³ Ma lea ta wane ani gamu ka too ana ta afetaia, nia ka fooa. Ma lea so ta wane ka eele asianaa, nia ka iilia na nguu ni baelafelaa fuana a God. ¹⁴ Ma lea so ta wane ani gamu ka matai, nia ka gania na wane naonao gi ana na soefaataia hai daka fooa fuana ma daka gwaia ana na hatana a Lord. ¹⁵ Ma tara

a God ka faa'akwaa tooa matai nae sulia da fooma fuana ma daka manata mamana ani nia. A God ka gura nia, ma na aadelaa ta'a nia, tara a God ka manata luke nia uria si doo nae. ¹⁶ Nia naa, na garolaa gamu gi sui, muka faatalo ani gamu kwailiu i tala gamu, ma muka fooma fuagamu kwailiu eeri gamu akwaa lau. Na foomalaa nia na wane diana e rigita ma ka mamana. ¹⁷ Na profet Elaeja, nia na wane go ana laugo iilingi gia. Sui si kada baa i nia ka fooma rigita fuana a God eeri ka faasuia na uuta baa, na uuta ka langi si aru sulia na oolu fe ngali ma oono fe sinali. ¹⁸ Ma i buira, nia ka fooma lau fuana a God eeri ka falea lau mai na uuta, ma na uuta ka aru lau, ma na doo gi sui i fafona hae gano daka tae, ma na fufuedoo ka too lau.

¹⁹ Haasigu gi ae, lea ta wane ani gamu ka lea garo faasia na faatolomailaa mamana, e diana asianaa e tala ana ta wane ani gamu ka oolifainia. ²⁰ Sulia si kada gamu aade urinae ani nia, gamu mu adomi nia nae, hai a God ka faamouria na mangona faasia na maea, ma ka manata lukea faasia na aade ta'alaa oro nia gi.

EETANA SI KEKEDELAA FAASIA PETER

¹ Faasia a Peter, na aposol a Jesus Christ.

Nau ku kekede fuagamu tooa na a God e aadafili gamu ma muka too mala tooa da too hala ma muka tagalafia la lolofaa i Pontus, Galesia, Kapadosia, Asia, ma i Bitinia. ² A God na Maa e aadafili gamu sulia na kwaidooria nia, ma na Aanoedoo nia e aadea muka aalua tooa aabu, uria roolaa sulia Jesus Christ ma uria na faafaalulaa gamu ana abuna.

Haia, nau ku fooma fuana a God eeri ka rakediana fuagamu ma ka falea fanualama fuagamu.

³ Gia ka baelafea a God ma na maa nia Lord gia Jesus Christ. Sulia na kwaimanataillaa baita a God, nia ka falea na mouria faalu fuaga ana tataelana Jesus Christ faasia na maea. Urinae gia ka bobola na uria kwaimaasi ngadolaa uria na doo diana gi. ⁴ Gia ka kwaimaasi uria na doo diana gi na a God e aade aagau ana fuana tooa nia gi. I nia e taingainia na doo nae gi fuagamu mai i langi, si gula e afetai tara ka fura, ma e langi tara ka ta'a, ma e totoo kasi funu. ⁵ Haia, ma sulia ana na fimmamanalaa gamu, a God ka folo usi gamu ana mamanaa baita nia eeri muka maasia na mouria na a God e aade aagau ana uria na faataillana ana fe dani isi.

⁶ Muka eele agamu sulia si doo naa, sui boro ana muka liobukonu ana si kada to'ou naa sulia na iinokesia oro gi na mu liu ana. ⁷ Aena gamu ka daotoona afetaia gi haia ka faamamanaa na manata mamanalaa gamu e mamana. Na gold boro, na doo haitamana gera ka labasia boro, da faa'ago'ago baita fasi ana i nao haia daka lafua na doo gi na langi lau na gold mamana.

Ma urinae laugo, na fimmamanalaa gamu, na e diana liufia na gold, a God tara ka iilitoona laugo hai ka too firi. Nia naa, tara muka ngalia si baelafea ma si initooa ma si manata baitalaa ana fe Dani na Jesus Christ ka dao mai ana. ⁸ Mu rakediana fuana a Christ, sui boro ana e langi musi rikia ua. Ma muka manata mamana ana, sui boro ana e langi musi rikia ana si kada naa. Nia naa, muka eele ana eelelaa baita na langi ta baea kasi bobola uria bolangailada ana. ⁹ Muka eele urinae, sulia mu ngalia na mouria firi fuana na mango miu. Ma na mouria firi nae, nia na doo mu kwaimaasimaa-sia sulia na fimmamanalaa gamu.

¹⁰ Haia, ma sulia na mouria firi naa na profet gi gera ka nani diana ana. Ma gera ka bae nao sulia na falelaa nae na a God tara ka falea fuagamu. ¹¹ Ma gera ka hasi uria daotoolana si kada taa na tara a God ka faamouria na tooa gi, ma nia ka faamouria utaa ana. Sulia na Aanoedoo a Christ e nii ani gera, ma ka faatainia hasa tara a Christ ka nonifii ma tara nia ka initoo i buira. ¹² Ma a God ka faatainia fuana na profet nae gi haso na raolaa gera langi lau na doo fuada, ma lau ana na doo uria adomilaa gamu. I gera bae sulia doo gi na mu rongoa ana si kada teni tooa da ainitalongaia na Faarongolaa Diana. Na Aanoedoo Aabu na a God e oodua mai faasia i langi, nia naa na e oodua na tooa nae eeri gera ka ainitalongaia ana mamanaa nia. Haia, na doo nae gi, na ensel gi boro da doori haitamana.

Na toolaa aabu.

¹³ Haia, muka aade aagau ana manata gamu gi uria iililana raoa fuana a God. Muka aadaada, ma muka kwaimaasi ngado ana na doo diana na tara muka ngalia si kada a Jesus Christ ka dao mai ana. ¹⁴ Muka roosulia a God, ma langi musi lea sulia na kwaidooria baa gi mu too ana kada mu lalafusidoo ua ana. ¹⁵ Ma lau ana, lea doo muka aabu fai nia na doo gi sui mu iilida, iilingia a God, na wane na e soe gamu, e aabu.

¹⁶ Sulia laona Kekedelaa Aabu a God e haea, <<Muka aabu, sulia nau ku aabu.>>

¹⁷ Haia, muka alangia a God ana <<Maa>> ana si kada mu fooma. Nia naa, muka manata baita ana ana si kada mu too ua ana la molaagali, sulia nia na wane haitamana ka ketoa tooa gi sui fuana si taa naa gera iilida, ma nia langi kasi eefa ta wane. ¹⁸ Gamu mu haitamana sui naa, si taa naa a God e folia eeri ka luke gamu faasia na malutaa tatagwai gi faasia na koo gamu gi. E langi lau na doo susui gi, iilingia na silva langi na gold. ¹⁹ A God e foli ooli gamu ana na doo baita asianaa. Nia na maelana a Christ na e iilingia ta gale sipsip baa na e diana teefou uria na kwaisuusilaa ana. ²⁰ A God e aadafili nia ua i nao ana na haungailana na molaagali. Ma si kada naa ana fe dani i'isi gi, a Christ e dao na mai haia ka faamouri gamu. ²¹ Ma i sulia ana a Christ, gamu ka manata mamana ana a God, na wane na e tatae nia faasia na maea ma ka faa'initooa. Nia naa, na fiimamanalaa gamu ma na fiitoolaa gamu ka ngado ana a God.

²² Ma sulia na mu roosulia na faa-tolomailaa mamana, muka faafaalu gamu i talagam faasia na aabulolaa ta'a gamu gi, ma muka rakediana mamana fuagamu kwailiu na tooa na mu manata mamana. Sulia urinae, muka faarigitaa na rakedianalaa fuagamu kwailiu. ²³ Sulia gamu mu futa faalu eeri a God na e langi si mae, nia naa na Maa gamu. Ma gamu futa faalu urinae, sulia na baelana a God e langi si sui ma ka falea mouria faalu. ²⁴ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Na tooa gi sui go da iilingia loua, ma na initooa gera ka iilingia na tage ai kwasi. Sulia na loua ka kuku, ma na tage ai daka asida. ²⁵ Sui na baelana a Lord ka too firi.>> Ma si baelaa nae naa na Faarongolaa Diana na gera ainitalo na ana fuagamu.

Na fou ni mouria.

2

¹ Haia, sulia na doo nae gi, muka too faasia na aabulolaa ta'a gi sui. Ma muka too faasia na sugelaa ma na kwaifilaa ma baelaa ta'a gi. ² Muka iilingia wela bibiu gi na gera susu ua ma gera ka dooria asianaa susulaa ana si kada gi sui. Urinae laugo, diana fuana gamu ka dooria na baelana God eeri na fiimamanalaa gamu ka bulao rigita ma a God ka faamouri gamu. ³ Sulia gamu mu haitama diana na ana na a Lord e aade diana asianaa naa fuagamu.

⁴ Haia, muka lea mai siana a Lord Jesus, na e mouria ka totoo firi. A Jesus nia e iilingia ta fou ni tole lumalaa baa na wane da toleluma gi da oote gera ani nia, sui boroi ana nia na wane a God e aadafilia sulia nia e diana ka tasa. ⁵ Gamu laugo, muka iilingia na fou momouria gi, ma muka faalamainia a God ka tolea beu nia ani gamu. Ma tara muka iilingia fataabu ma gamu iilingia muka rao i laona beu aabu nae, ma muka kwaisuusi ana doo aabu gi na a God e dooria. Tara muka urinae, sulia Jesus Christ. ⁶ Sulia laona Kekedelaa Aabu, a God e haea, <<Nau ku aadafilia tee fou diana, ma kuka aalua la fera i Sion eeri kuka tolea luma nau i fafona. Ma ni tei naa e fiimamana ani nia, langi kasi liobukonu sulia na fiimamanalaa nia.>> ⁷ Haia, si fou naa e diana asianaa fuagamu na mu manata mamana. Haia, ma fuana tei gera na e langi dasi manata mamana ana, da faamamana ta Kekedelaa Aabu baa e haea, <<Na fou baa na tooa da tole luma da oote gera ana, nia naa na tofungae fou diana na e faangado ana luma.>> ⁸ Ma ta Kekedelaa Aabu lau ka bae urii, <<Ma si fou naa tara ka aadea tooa gi gera ka taafai gera, na fou na tara ka faa'asi gera.>> Gera ka taafai gera sulia e langi dasi manata mamana ana baelana a God, ma nia naa na kwaidooria a God fuada.

⁹ Haia, ma ni gamu mone naa na tooa a God e aadafilida gi. Gamu naa

na fataabu na Aaofia gi. Ma gamu naa na tooa aabu a God gi. Nia e aadafili gamu uria ainalolaa ana raa diana nia gi. Ma nia ka soe gamu faasia na rorodoa uria i laona na raralaa diana nia. ¹⁰ Ana si kada sui na mai, gamu langi lau na tooa a God. Haia, ma ana si kada nae, gamu na tooa nia gi. Ma ana si kada e sui na mai, langi musi haitamana na kwaifaamanataillaa a God, ma ana si kada nae, muka ngalia naa na kwaifaamanataillaa nia.

Tooa raa a God gi.

¹¹ Haia, oote ruana nau gi, si kada gamu too ua lao molaagali, mu iilingia tooa na da too i laona ta fera na e langi lau na fera gera. Sulia na fera mamana gamu, e nia i langi. Ma sulia na doo nae, nau ku gani gamu, muka aabulo faasia na doo ta'a gi na noni gamu da dooria. Sulia na kwaidooria ta'a nae gi na da firu fai nia na mango gamu. ¹² Na toolaa gamu gi ka diana teefou, eeri si kada na tooa uugita da feengi gamu ana aade ta'ala, tara gera ka rikia na raa diana gamu gi, ma gera ka baelafea a God ana fe Dani nia ka dao mai ana.

¹³ Ma sulia a Lord, muka roosulia na kwaieresia gi faasia na tooa baita gi la molaagali naa. Muka roosulia na kwaieresia gi faasia na aaofia baita i Rom, ¹⁴ ma na tooa baita na nia e aadafilida uria falelana kwakwaea fuana tei gera na da aade ta'a, ma uria baelafelaa ana tei gera na aabulolaa gera e diana. ¹⁵ Sulia a God e dooria muka aadea na doo diana gi eeri muka faabonaa na baelaa tatagwai gera tooa ooewanea gi. ¹⁶ Muka too iilingia tooa da too sulitalaa. Sui langi musi manata hasa nia bobola muka aade ta'a sulia mu too sulitalaa. Muka too iilingia tooa baa da rao o'oni fuana a God. ¹⁷ Muka manata baita ana tooa gi sui, ma muka rakediana fuana na tooa gi na da manata mamana, ma muka foasia a God, ma muka manata baita ana na aaofia baita i Rom.

Sulia na nonifilaa.

¹⁸ Gamu tooa raa gi, muka roosulia na baelana na tooa baita gamu gi, ma muka faabaitada. Muka iili urinae fuana tooa baita gi sui usi gamu, langi lau fuana tei gera go ana na da iilia diana fuagamu, ma fuana tei gera laugo na gera aade ta'a fuagamu. ¹⁹ Sulia a God tara ka faadiana gamu lea so gamu ka daotoona nonifilaa sulia muka iilia na kwaidoorilaa nia, ma langi lau sulia molu iilia tesi doo ta'a. ²⁰ Kwaiaraa taa na tara muka ngalia, lea so gera rabusi gamu uria taa na mu iilia ka ta'a? Langi! Sui lea so muka nonifii, boroi ana mu iilia taa na e o'olo, a God tara ka faadiana gamu uria. ²¹ Ma si doo naa baa a God e soe gamu uria. Sulia a Christ ana i talana na e nonifii eeri ka faamouri gamu, ma urinae nia ka aalua na mamalafooa fuagamu eeri muka haitamana nonifilaa laugo. ²² A Jesus e langi kasi iilia tesi doo na e ta'a, ma nia kasi haea tesi doo susuge. ²³ Ma si kada gera bae tataga ana, nia langi kasi oolisida ana tesi baelaa tataga. Ma si kada nia e nonifii, nia langi kasi faamouda go ana tesi baelaa. I nia e fiitoo go ana ana a God, na wane na e keketo ana o'ololaa. ²⁴ Ma a Christ i talana ka ngalia na aade ta'ala gia gi ana nonina i fafona airarafolo, eeri gia ka tafusia na aade ta'ala gia gi ma gia ka too ana malutaa o'olo. Ma ana na nonifilaa nia, nia ka faamouri gia. ²⁵ Haia, ana si kada e sui na mai, gamu mu iilingia na sipsip na da lea garo faasia na tala. Sui ana si kada nae, a Christ e oolifai gamu eeri muka lea suli nia, na wane aadasulia na mango gamu, iilingia ta wane baa ka aadasulia na sipsip nia gi.

Afe gi ma na aarai gi.

3

¹ Urinae laugo, gamu aai afe gi, muka roosulia baelana aarai gamu gi, haia lea teni wane ada gi langi dasi manata mamana ana baelana

God, tara gera ka manata mamana go ada sulia na aabulolaa diana gamu gi. Urinae tara gera ka manata mamana, sui boroi ana langi musi ainalongai ua fuada. ² Sulia tara gera rikia na aabulolaa gamu na e o'olo sulia gamu mu manata baita ana a God. ³ Haia, gamu geni gi, langi musi hasi uria na aada dianalaa gamu e lea mai faasia na erelana iifu gamu gi langi haingilana doo sinasina gi, langi oofilaa ana maku diana gi na liulada e baita gi. ⁴ Ma lau ana, muka aada diana ana malutaa diana gamu e lea mai faasia la mourilaa gamu gi. Na malutaa gamu ka harofaia ma bae to'oulaa, sulia nia naa na aabulolaa a God e dooria. Ma na aade dianalaa urinae e langi kasi ta'a si kada gamu waro ana. ⁵ Sulia si kada i nao, na geni aabu na da manata mamana ana a God, gera aade gera ka aada diana ana roolaa sulia na baelana aarai gera gi. ⁶ Haia, ni Sara nia urinae. Nia roosulia Abraham, ma ka alan-gia ana wane baita nia. Ma gamu laugo, lea so na aabulolaa gamu e diana ma langi molu si aberosia na manata gamu gi ana moulaa, gamu ka iilingia laugo ni Sara.

⁷ Ka urinae laugo fuagamu na aarai gi, muka too fai nia na afe gamu gi fai nia haitama dianalaa ani gera na doo makeso gi liufi gamu, ma muka iili diana fuada. Muka manata baita ani gera, sulia tara a God ka falea na mouria faalu fuada iilingia fuagamu laugo. Muka iilia si doo diana nae haia tesi doo kasi take usia na fooalaa gamu gi fuana a God.

Nonifilaa sulia na iililaa o'olo.

⁸ Haia, nau ku too ua ana teni si doo gi go ana haia kuka haea fuagamu. Nia diana fuana na liogamu gi ma na kwaidooria gamu gi ka aalua tee doo. Muka rakediana fuagamu kwailiu iilingia bare waihaasina, ma muka kwaimaani fuagamu kwailiu fai nia na faato'oulaa gamu. ⁹ Langi musi oolisia ta'ala ana ta'ala. Ma lea ta wane ka kwalangi gamu, langi

musi oolisia ana kwalalaa. Ma lau ana, muka oolisia ana ganilana a God uria na faadianalana, sulia ana si kada a God e soe gamu, nia ka bae aalualu ana tara nia ka faadiana gamu. ¹⁰ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<So ni tei naa e dooria na mourilana la molaagali naa ka diana ma ka eele, e diana fuana langi kasi bae ta'a ma langi kasi suge. ¹¹ Ma nia ka aabulo faasia na aadela ta'a gi, ma na iililana gi ka diana. Ma nia ka hasi rigita uria toolaa ana fanualama. ¹² Sulia a Lord e aadasulia na toa gi na toolada e o'olo gi, ma nia ka fafurongo uria na fooalaa gera gi. Haia, ma na toa gi na aabulolaa gera ka ta'a, nia ka take usida.>>

¹³ Afetai ta iimola ka aadea tesi taa na e ta'a ani gamu, lea so na aabulolaa gamu ka diana go ana. ¹⁴ Ma sui boroi lea muka nonifii sulia mu iilia na doo o'olo gi, tara a God e faadiana gamu. Langi musi mou ana ta iimola, ma langi musi manata a'abo. ¹⁵ Muka fooasia a Christ ana mourilagamu, ma muka faabaitaa sulia nia na a Lord. Ma muka aade aagau ana si kada gi sui uria oolislana ni tei na ka ledi gamu uria talamatailana na fiitooa na gamu too ana. ¹⁶ Ma si kada gamu faarai sulia na fiimamanalaa gamu, muka bae hahaoe go agamu ma muka faabaitada laugo. Ma muka too faasia na aabulolaa ta'a, eeri lea so teni toa da aafara gamu, na toa gi na da bae ta'a sulia na aabulolaa diana gamu na fafurongo a Christ gi, tara gera ka ida sulia si doo na da haea gi. ¹⁷ Sulia lea so na kwaidooria a God hasa gamu ka nonifii sulia na aabulolaa diana gamu, nia diana liufia lea so muka nonifii sulia na aabulolaa ta'a gamu gi. ¹⁸ Sulia a Christ e nonifii ma ka mae naa uria lafulana aade ta'ala gi, ma tara langi kasi mae lau. Sui boroi ana nia na wane o'olo, nia e mae fuagamu na toa na aabulolagamu e ta'a, eeri nia ka talai gamu siana a God. Na nonina a Christ e mae, ma na mangona ka mouri go ana. ¹⁹ Ma

na mangona ka lea siana mango gi na da too ana kanilaa, ma nia ka ainitalo fuada. ²⁰ Na tooa naa gi da mae ua na mai, ana si kada langi dasi roosulia God ana si kada nia gwaromaabe fai gera lea ka dao ana si kada Noa e haungainia na baru baita baa. Haia, ana si kada nia ka faasuia na baru nae, kwalu iimola gi go na da tae laona ma daka mouri ana na kafo. ²¹ Na kafo naa, nia na mamalafooa ana siuabulaa na haitamana ka faamouri gamu ana si kada nae. Haia, ma na siuabulaa nae langi lau uria faafaalulana noni gamu ana kafo, ma na ganilaa gamu ana God hai ka lafua na aadelaa ta'a gamu gi eeri na mourilaa gamu ka faalu. Ma na siuabulaa nae ka faamouri gamu sulia na tataelana Jesus Christ. ²² A Jesus e ooli naa fui i langi, ma si kada nae nia e too i bali aalo ana God, ma a God e aalu nia ka baita usia na ensel gi sui ma na wane baita gi sui i langi.

Na mouria faalu.

4

¹ Haia, ma i gamu haitamana na si kada a Christ e too la molaagali, nia ka nonifii. Ma sulia e urinae, gamu laugo muka aade aagau uria nonifilaa. Sulia na iimola na e nonifii urinae, nia kasi dooria aade ta'ala. ² Nia naa, tala'ae ana si kada nae, gamu muka aaburongo ana kwaidooria ta'a gamu gi, ma laugo muka roosulia na kwaidooria a God. ³ Kada e sui na mai, na aabulolaa gamu gi e iilingia na tooa uugita. Mu lugasia na mourilagamu uria ooelaa, ma na kwaidooria ta'a gi, ma na gwou bubulolaa, ma na maoma ta'a gi. Ma laugo a God e rakehasu fuagamu sulia gamu mu foosia na nunuidoo gi. ⁴ Ma ana si kada nae, na tooa i uugita da kwele, sulia langi musi iili urinae fai gera ana aabulolaa ta'a nae gi. Nia naa, gera ka haea baelaa ta'a gi fuagamu. ⁵ Sui tara a God ka suungai gera uria baelaa fuana sulia na doo gi sui na gera iilida. Ma a God e aade

aagau uria ketolana tooa mouri ma tooa da mae. ⁶ Ma nia na aadea a Christ ka ainitalo ana Faarongolaa Diana fuana na tooa gi na da mae, eeri sui boro ana a God ka keto gera uria maelaa iilingia na tooa gi sui, tara gera bobola uria manata mamanalaa, eeri na mangoda tara ka mouri iilingia a God.

⁷ Si kada fuana na doo gi sui ka funu e garangi naa. Nia naa, muka aadasuli gamu i tala gamu, ma muka aadaada, haia muka bobola uria na foalaa. ⁸ Haia, si doo e tasa ana na doo gi sui na muka rakediana mamana fuagamu kwailiu, sulia lea ta wane e rakediana urinae, nia waluda fuana nia ka manata lukea ni tei naa gera iili ta'a fuana. ⁹ Haia, muka gonitai gamu kwailiu i laona luma gamu gi, ma muka too faasia na ngunungunu sulia na doo nae.

¹⁰ Haia, a God e falea na haitamalaa e'ete gi fuagamu tooa na mu manata mamana ana a Christ. Ma a God e dooria hasa tee tee iimola ani gamu muka adomi gamu kwailiu ana na haitamalana. ¹¹ Ma so ni tei na a God e falea haitamadoolaa uria na ainitalongailaa, nia ka ainitalongainia baelana a God. Ma so ni tei na a God e falea haitamadoolaa uria kwai'adomilaa, nia ka kwai'adomi ana rigita na a God e falea fuana, eeri ana doo gi sui na mu iilida, a God tara ka ngalia baelafea sulia a Jesus Christ. Ma a Jesus ka initoo ma ka too ana mamanaa too ka tau too ka tau. Amen.

Na nonifilaa sulia na fimanalaa.

¹² Oote ruana diana nau gi, langi musi kwele ana si iilitoolaa na mu nonifii ana. Sulia na tooa na da manata mamana ana a Christ daka haitamana liulaa la afetaia oro gi. ¹³ Ma lau ana, e diana fuana muka eele agamu sulia mu ado fai nia a Christ ana si nonifilaa nia, hai tara muka eele baita ka tasa ana si kada a Christ ka dao mai ana initooa nia. ¹⁴ Oilakea fuagamu lea gera ka aefara gamu sulia gamu na tooa fafurongo a Christ gi, sulia nia

faatainia na Aanoedoo Aabu initoo a God e nii fai gamu. ¹⁵ Lea ta iimola ani gamu ka nonifii, langi lau sulia nia na iimola hauwane, langi nia na iimola bebeli, langi ta iimola baa e iilia doo ta'a e'ete gi, langi ta iimola baa liliu go ana uria labasilana doo teni tooa. ¹⁶ Haia, ma lea gamu nonifii sulia mu manata mamana ana a Christ, langi musi ida ana, ma lau ana muka baelafea a God sulia gera alangi gamu ana <<Christian>>.

¹⁷ Si kada uria hafalilana na ketolaa e dao na mai. Ma tara a God ka ketoa fasi na tooa nia gi eeta i nao. Ma lea nia ka hafali ani gia tooa na gi manata mamana, tara nia ka faarigita na keketolaa nia ana si kada nia ka faasua na keketolaa nia ana na tooa gi na langi dasi manata mamana ana Faarongolaa Diana faasi nia. ¹⁸ Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<Lea afetai fuana tooa o'olo daka mouri, tara afetai ka tasa fuana tooa ta'a na dasi manata mamana ana a God.>> ¹⁹ Nia naa, lea mu nonifii sulia nia naa na kwaidoorilaa nia God fuagamu, muka aalua na mourilaa gamu fuana a God na e haungai gamu, sulia nia tara ka aadasuli gamu. Ma muka tasa dongaa laugo ana iililana doo diana gi.

Sulia na wane baita gi lao soe-faataia.

5

¹ Haia, nau ku bae fuagamu tooa naonao gi lao soefaataia. Ni nau laugo ta wane naonao, ma nau ku rikia nonifilana Christ, ma tara kuka initoo fai nia si kada nia ooli mai. Nia naa, nau ku gani gamu, ² muka aada diana sulia tooa na da manata mamana na a God e tagofaleda fuagamu, iilingia ta wane aadasulia na sipsip nia gi. A God e dooria muka iilia na raoa nae sulia nia naa na kwaidooria gamu gi, ma langi lau sulia mu manata hasa a God e suungainia gamu. Diana fuana muka aadasulida sulia mu doori adomi gera, ma langi lau sulia da foli gamu uria. ³ Ma langi

musi suungai nia na tooa gi na a God e tagofaleda fuagamu, ma lau ana muka talaida haia daka lea suli gamu uria iililana raolaa diana gi. ⁴ Ma lea gamu mu aadasulida urinae, a Jesus na e iilingia na wane baita ni aadasulia na sipsip, si kada nia ka ooli mai ana, tara nia ka falea na kwaiaraa na e diana firi fuagamu.

⁵ Ma urinae laugo, ni gamu na wane daraa gi, muka roosulia wane baita gi. Ma i gamu sui na mu manata mamana, muka faato'ou gamu eeri muka adomi gamu kwailiu. Sulia na Kekedelaa Aabu e haea, <<God e take usia na tooa na da lafe, ma nia ka faadianaa na tooa na da faato'ouda.>> ⁶ Nia naa, muka faato'ou gamu ma muka roosulia a God na e mamana ka tasa, eeri nia ka faabaita gamu ana si kada nia e dooria. ⁷ Ma muka lugasia na manata abolaa gamu gi sui fuana, sulia nia naa na wane na e aadasuli gamu.

⁸ Haia, muka aadaada, sulia a Satan, na maalimaea gamu e gali kwailiu go ana iilingia ta doo momouria kwasi baa na e haitamana anilana iimola gi. Sulia a Satan e dooria asianaa labasilagamu. ⁹ Muka faarigita na fiimamanalaa gamu, ma muka firu fai nia a Satan, sulia mu haitamana na tooa gi ana fera oro gi la molaagali loulou na da manata mamana fai gamu, gera nonifii laugo urinae iilingi gamu. ¹⁰ Ma buira mu nonifii ana si kada kukuru, a God tara ka faa'olo gamu ma ka faangado gamu ma ka faarigita gamu eeri na fiimamanalaa gamu kasi sui. Sulia a God, na e rakediana fuagamu asianaa, tara nia ka soe gamu eeri tara gamu mu initoo fai nia totoo firi, sulia na oofuofulaa gamu ana a Christ. ¹¹ Ma nia ka too ana mamana baita too ka tau! Amen.

Na baelaa diana i'isi gi.

¹² A Silas naa e adomi nau uria kedelana si kekedelaa kukuru naa. Nia naa ta waihaasi gia, sulia nia

ka manata mamana ana a Christ. Ma nau ku haitamana na raolaa a Silas, nia diana teefou. Aena taa nau ku falea na kekedelaa naa fuagamu uria kwaiareilaa fuagamu ma baelaa sulia na rakedianalaa mamana a God. Haia, muka tasa dongaa uria ngalilana na rakedianalaa nae.

¹³ Haia, ma na tooa gi na da manata mamana la fera i Babilon, gera falea baelaa diana gera fuagamu. A God e fili gera iilingia laugo nia fili gamu. Ma Mark laugo e falea kou na baelaa diana nia gi fuagamu. Nia e iilingia ta wela mamana nau. ¹⁴ Haia, ana si kada gamu mu riki gamu kwailiu, muka faatainia na rakedianalaa gamu fuagamu kwailiu.

Nau ku fooma eeri i gamu sui tooa a Christ, muka too ana fanualama.

RUANA KEKEDELAA FAASIA PETER

¹ Faasia Simon Peter, na wane raa ma na aposol a Jesus Christ.

Nau ku kekede fuagamu sui na mu manata mamana ana Jesus Christ. Nia a God gia ma nia ka faamouri gia. Ana na o'oloo nia, nia ka aadea gamu ka manata mamana iilingia laugo na nia aadea ani gami.

² Nau ku fooma eeri a God ka rakediana fuagamu ma ka falea fanualama mamana fuagamu sulia gamu mu haitamana a God ma a Lord gia a Jesus.

Si soelaa ma na aadafililaa God.

³ Ana na mamanaa a God, nia ka falea na doo gi sui fuaga na e bobola eeri gia ka foosi nia, sulia gia haitamana a God na e soe gia eeri gia ka diana iilingi nia ma gia ka initoo fai nia. ⁴ Urinae nia ka falea na doo diana asianaa gi fuaga na nia bae aalualu ana, eeri na malutaa gamu gi ka diana iilingia a God, ma muka haitamana takelaa usia na kwaidooria ta'a gi ana molaagali na e haitamana ka labasi gamu. ⁵ Haia, ma sulia si doo nae gi, muka hasi rigita haia na fiimamanalaa gamu ka ngasi fai nia na raolaa diana gamu gi. Ma na raolaa diana nae gi ka ngasi fai nia na haitamalaa gamu ana a God. ⁶ Ma na haitamalaa gamu gi ka ngasi fai nia na ootelaa gamu ana kwaidooria ta'a gi. Ma na ootelaa gamu ana kwaidooria ta'a gi ka ngasi fai nia na tasa dongaalaa gamu fai nia na fiimamanalaa gamu. Ma na tasa dongaalaa gamu fai nia na fiimamanalaa gamu ka ngasi fai nia na roosulilaa gamu ana a God. ⁷ Ma na roosulilaa gamu ana a God ka ngasi fai nia na kwaimaanilaa gamu fuagamu kwailiu. Ma na kwaimaanilaa gamu fuagamu kwailiu ka ngasi fai nia na rakedianalaa gamu fuagamu kwailiu. ⁸ Na doo nae gi nae e bobola fuana muka

too ana gi. Ma lea gamu mu too ana doo oro nae gi teefou, tara gamu ka bobola uria iililana doo diana oro sulia na haitamalaa gamu ana a Lord gia Jesus Christ. ⁹ Ma so ni tei na e langi kasi too ana doo nae gi, nia e iilingia ta iimola maa rodo, ma nia ka manata buro hasa a God e manata lukea na aade ta'ala nia gi.

¹⁰ Nia naa, oote waihaasi nau gi ae, sulia a God e aadafililaa gamu ma ka soe gamu, muka hasi rigita uria faangasilana na manata mamanalaa gamu, eeri na manata mamanalaa gamu kasi muu, ¹¹ ma tara a God ka gonitai gamu la Initooa a Lord gia Jesus Christ na e faamouri gia. Haia, na initooa nae totoo si sui.

¹² Sui boroi ana molu ka haitamana sui na doo nae gi ma molu ka manata mamana na ana faatolomailaa mamana na mu rongoa naa, nia e diana fuana kuka faamanatoo gamu lau ana si kada oro gi. ¹³ Sulia ana si kada ku mouri ua ana molaagali naa, nau ku manata hasa nia diana fuana kuka haea lau na doo nae gi fuagamu haia langi molu si manata buro ada. ¹⁴ Sulia nau ku haitamana langi si tau nau kuka mae, iilingia a Lord Jesus Christ e hae folaa na ana fuagu. ¹⁵ Ma sulia e urinae, nau tara ku iilia na doo gi haia i buira nau ku mae, langi molu si manata buro ana taa gi na nau ku faatolomai gamu ana gi.

A Peter e rikia a taloo a Christ.

¹⁶ Haia, ma si doo gi na gami faatolomai ana sulia na daolana mai a Lord gia Jesus Christ ana mamanaa baita, nia langi lau na uunuunua teni tooa da haungainida go ada. Sulia gemelu i talamelu melu rikia amelu na initooa nia. ¹⁷ Sulia melu too fai nia ua na mai ana si kada a God na Maa e falea na baitaa ma na initooa fuana. Ma melu ka rongoa lingeena God tofungana mamana e bae urii fuana, <<Na Wela nau naa, nau ku rakediana asianaa fuana, ma kuka eele asianaa sulia.>> ¹⁸ I gami i talagami mi rongoa lingeena God faasia i langi ana si kada gami ka too

fai nia a Jesus i gwouna fe tolo aabu baa.

¹⁹ Nia naa, na fimamanalaa gemelu gi ka ngado ana na baelana na profet gi. Ma gamu laugo, diana fuana gamu ka manata mamana ana. Sulia na baelana na profet nae gi, nia e iilingia na laeta na e kwesu la rodo lelea ka dani, ma na kwakwali ofaidani ka talafia na mourilaa gamu gi. Sulia a Christ e iilingia na kwakwali ofaidani, ma tara ka ooli mai la molaagali. ²⁰ Ma na doo baita ka tasa asianaa na naa: langi ta iimola taifili nia go na e bobola uria talamatailana na faatolomaia na profet a God gi da kedea ua na mai la Kekedelaa Aabu. ²¹ Sulia na baelaa gera profet gi langi lau faasia manatana iimola go ana, ma e lea mai faasia a God. Sulia na Aanoedoo Aabu naa e talaia na profet gi ua na mai nao eeri gera ka haea na baelana a God.

Na faatolomai susuge gi.

2

¹ Ana si kada ua na mai, teni tooa susuge gi gera dao mai, ma daka haea gera na profet a God gi. Ma ka urinae laugo, tara teni tooa daka dao mai, daka faatolomainia na sugelaa gi fuagamu. Ma na faatolomailaa gera tara ka labasia na fimamanalaa teni tooa gi. Ma tara gera ka faatolomainia laugo hasa a Jesus, na wane na e mae uria faamourilada, langi lau na Lord mamana. Ma sulia na doo nae gi, ali'ali a God tara ka falea na kwakwaelaa fuada. ² Sui ka urinae boroi ana, tara tooa oro gi daka lea sulia na aabulo ta'ala gera gi. Ma sulia si taa na gera iilida gi, tara teni tooa daka hae ta'a sulia na faatolomaia na e mamana mone. ³ Ma na wane faatolomai susuge nae gi, tara gera ka ngalia malefo ana uunuunulaa susuge gera gi na gera suge ana fuagamu. Tara gera iili urinae, sulia gera lulugoni. Haia, e tau na mai a God e rikia na taa gi na gera iilida, ma nia ka aade

aagau uria na ketolada fai nia na labasilada.

⁴ Sulia na ensel gi ua na mai na gera aade ta'a, a God e falea kwakwaelaa fuagera, ma ka aaluda laona gula ni kwakwaelaa, ma ka kani faafida ana oko kakai halo, ma gera ka nii ua go ada i seenae la rorodoa. Da kwaimaasimaasia fe Dani ni ketolaa. ⁵ Haia, urinae laugo fuana na tooa gi la molaagali na da too ua na mai, sulia na aabulolaa gera e ta'a asianaa ma langi dasi manata baita ana a God. A God e haungida ana kafo baita asianaa. Tee taifilia a Noa go na a God e faamouria fai nia ta fiu iimola gi laugo. A God e faamouri gera, sulia a Noa e faatolomai sulia aabulolaa na e o'olo. ⁶ Haia, ma a God ka falea laugo na kwakwaelaa fuana tooa i Sodom ma i Gomora. Nia ka haungi gera ana eere, eeri ka faatania fuana tooa gi sui taa na tara ka iilia fuana tooa na dasi manata baita ani nia. ⁷ Haia, ana tooa na da too la roo fera nae gi, taifilia a Lot na a God e faamouria, sulia Lot nia na wane o'olo, ma nia kasi dooria na aabulolaa ta'a gera tooa na da aaburongo ana kwaieresia a God gi. ⁸ Ma Lot nae na e o'olo, nia ka too faida, ma ka riki gera ma ka rongo gera sulia dani, ma na liona ka bukunu asianaa sulia na aabulo ta'alada. ⁹ Nia naa, a Lord e haitamana ka adomia na tooa na da manata mamana ani nia, eeri na afetailaa gera ka langi si labasida. Ma nia ka haitamana laugo ka falea kwakwaelaa fuana tooa ta'a gi maasia fe Dani uria na ketolaa mamana. ¹⁰ Ma tara nia ka falea na kwakwaelaa baita ka tasa fuana tooa na da roosulia na kwaidooria ta'a gera gi ana nonida, ma daka oote gera ana na babaitaa a God.

Haia, na tooa gi na ku bae sulida na gera faatolomainia sugea gi, gera lafe ma gera ka bae rara'a asianaa. Ma gera langi si manata baita go ana doo initoo gi i langi, ma laugo gera bae aaefaraa ada fuada. ¹¹ Haia, ma

na ensel gi boro, na gera too ana mamanaa baita liufia na faatolomai susuge nae gi, langi gera kasi feengia go na doo initoo gi i langi ana baelaa aafara urinae i naona a Lord. ¹² Ma na faatolomai susuge naa gi langi dasi manata sulia na taa gi na daka iilida. Urinae, gera ka iilingia na doo momouria kwasi gi na da bobola uria dumulilada ma na haungilada. Sulia na tooa nae gi gera ka bae ni aafaralana taa gi na langi dasi haitamana gi. Haia, tara a God ka haungida iilingia na doo momouria kwasi gi. ¹³ Ma sulia na nonifiilaa na gera iilia fuana tooa, tara a God ka duua ana nonifiilaa laugo. Na faatolomailaa susuge naa gi, gera eele uria roolaa sulia na kwaidooria ta'a ana nonida gi, sui boro ana la dani. I gamu mone, muka ida asianaa si kada gera fanga fai gamu la oofuofua gamu gi, sulia na aabulolada e ta'a asianaa ma gera haitamana susugelaa ana si kada gi sui. ¹⁴ Ma ana si kada gera rikia ana geni, gera ka dooria ooeoe ada. Haia, gera kasi mamalo ana aade ta'ala. Ma gera ka talaia na tooa na gera fiimamanalaa gera ka makeso ana aade ta'ala. Ma gera ka haitamana lulugonilaa asianaa. Ma sulia na doo nae gi, tara a God ka falea kwakwaelaa fuada. ¹⁵ I gera lea e'ete faasia na tala o'olo, ma gera ka lea ada sulia malutaa ta'a a Balaam, na wela a Beor. Sulia a Balaam e dooria asianaa na malefo na nia ka ngalia ana iililana na taa gi na e ta'a. ¹⁶ Nia na a God e aadea na hosi nia ka bae ngatafia ana lingee doo iilingia wane. Ma si kada Balaam na profet e rongoa na hosi nia e bae urinae, nia ka tafusia na aadelaa oewanea nia gi.

¹⁷ Haia, ma na tooa na da faatolomainia na sugelaa, gera ka tatagwai iilingia ta mae kafo baa e lalanga. Ma gera ka iilingia laugo na baro-baro baa na ooru e oorutainia haia na uuta ka langi si aru. Nia naa, a God ka aade aagau ana gula ni kanilaa ana rorodoa fuada. ¹⁸ Gera

baelafeda i talada ma na baelada ka oewanea go ana. Haia, ma na tooa aai na da oolilai manata ma daka hafalia oolivilana na aabulolaa gera gi ma langi dasi iilia ta'ala fai nia na tooa na gera garo gi. Sui na tooa na da faatolomainia sugelaa, gera faagaroa na tooa nae gi ana na kwaidooria ta'a gi ana nonida. ¹⁹ Sulia na tooa ni faatolomai nae gi gera haea fuada na gera bobola uria lugasilana na kwaieresia a God gi. Sui na tooa ni faatolomai nae gi i talada gera iilingia tooa ni rao o'oni fuana na malutaa ta'a gera gi na e labasida. Sulia taa naa e talaia na iimola, nia naa iilingia ta iimola baita usi nia. ²⁰ Ma teni tooa na da haitamana a Lord gia Jesus Christ na e faamouri gia, ma gera ka oolilai manata faasia na ta'ala gi la molaagali na e haitamana ka labasida, lea so gera ka ooli lau uria na aadelaa ta'ala gera baa gi da aadea mai nao eeri na ta'ala gi ka baita usi gera, tara gera ta'a baita ka tasa. ²¹ Ma e diana lea so langi dasi daotoona na tala uria na o'oloa, faasia na daotoolana sui ma daka aabulo laugo ada faasia ma langi dasi dooria go roolaa sulia na kwaieresia na God e falea fuada. ²² Na taa naa e iilia gera ka faamamana na baelaa baa gi e urii, <<Na kui ooli ka ania laugo ana taa naa nia moatainia.>> Ma na baelaa lau urii, <<Boso na da saufia sui na nonina, ooli ka lada lau la mamago.>>

Na oolilana mai a Lord.

3

¹ Oote ruana diana nau gi ae, ruana si kada nau ku kede naa fuagamu ana naa. Aena taa na nau ku kede na kekedelaa lau kou fuagamu sulia nau ku dooria faamanatatoos gamu sulia na doo nae gi, aata muka manata garo. ² Nau ku dooria muka manatatoona na baelaa na profet aabu gi ua na mai, fai nia na kwaieresilaa a Lord gia na e faamouri gia. Na aposol gi na da ainitalongainia fuagamu, gera

naa da haea na kwaieresilaa naa fuagamu. ³ Haia, na doo baita na ku dooria muka haitamana ana fe dani isi gi tara teni tooa daka lea mai, ma na kwaidooria ta'a gera gi ana noni tara ka talai gera. Tara gera ka bae aefara gamu urii, ⁴ <<Ni fai a Christ? Sulia nia bae aalualu tara ka ooli lau mai la molaagali naa, sui langi melu si manata mamana go ana doo urinae gi. Sulia ana si kada ua na mai na koo gia gi gera mae naa, sui lea ka dao ana si kada nae langi tesi doo kasi oolisi go, hafali mai ana tala'aelana molaagali lea ka dao i tara'ena, na doo gi sui e bobola go ana.>> ⁵ Haia, tooa gi na gera bae urinae, gera kasi dooria go manatalaa sulia taa naa a God e iilia ana si kada nia e haungainia i langi fai nia na molaagali ana baelana go ana. Nia haungainia na molaagali ana kafo, ma nia ka aadea na molaagali ka haga mai faasia na kafo. ⁶ Ma ana kafo laugo, a God ka tagalangainia na molaagali na e too i nao. ⁷ Haia, ma ana baelana a God laugo, nia ka aadea na molaagali na e too si kada nae fai nia langi ka tasa dongaa maasia si kada nia tara ka tagalangainida ana eere. Ana fe Dani nae, na tara ka dao mai, tara a God ka ketoa na tooa gi na langi dasi manata mamana ani nia, ma ka tagalangaini gera.

⁸ Haia, oote ruana diana nau gi ae, langi musi manata buro ana baelaa baa e urii, tefe dani e iilingia laugo tooni fe ngali i maana God. Roo doo nae gi daaro bobola sui go. ⁹ Nia naa, a Lord kasi tau asianaa uria faamamanalana baelana uria oolilana mai, sui boroi ana teni tooa da manata nia tau. Ma lau ana, a Lord e gwaromaabe asianaa fai gamu, sulia nia kasi dooria tagalangailagamu, ma lau ana nia ka dooria tooa gi sui daka oolitai manata faasia na aade ta'ala'aa gera gi.

¹⁰ Haia, ma fe Dani na a Lord e ooli mai, tara ka dao mai iilingia ta wane bebeli, sulia na tooa gi tara daka tona. Ma ana fe Dani nae, tara

daka rongoa na lingee doo baita, ma na mamangaa tara ka langi si too. Ma na doo gi la mamangaa tara a God ka tagalangaida ana eere. Ma na molaagali ma na doo gi sui go i laona, tara ka langi ada. ¹¹ Ma sulia tara a God ka tagalangainia doo nae gi urinae, muka manata diana sulia na maluta gamu gi. Na aabulolaa gamu ka o'olo ma muka roosulia na kwaidooria a God gi. ¹² Ma muka kwaimaasimaasia fe Dani na God tara ka keto mai, ma muka aadea hai fe Dani naa ka dao ali'ali mai. Ana fe Dani nae, tara a God ka tagalangania na mamangaa ma na doo gi i laona ana eere. ¹³ Haia, ma ni gia na gi kwaimaasimaasia na molaagali faalu ma i langi faalu na a God e bae aalualu ana fuaga. Ma na tooa gi sui i seenae daka roosulia a God teefou.

¹⁴ Haia, oote ruana nau gi ae, si kada gamu mu kwaimaasi ua go agamu maasia fe Dani nae, muka hasi tatangai uria olosilana aabulolaa gamu, haia a God ka langi si bangali gamu faafia tesi doo, ma gamu ka too kwaimaani fai nia. ¹⁵ Langi musi manata buro ana aena taa na Lord ka gwaromaabe fai gamu, sulia nia dooria hai gamu ka oolitai manata eeri nia ka faamouri gamu. Haia, si doo nae laugo baa waihaasi gia a Paul ka kekede fuagamu sulia. A God naa e falea liotoolaa fuana a Paul eeri nia ka kekede urinae. ¹⁶ Ana si kekedelaa sui a Paul, na faatolomai nia sulia na doo nae gi, nia bobola laugo fai nia na faatolomailaa nau naa gi. Teni doo gi na a Paul e faatolomainia gi, da afetai uria haitamalada. Ma na tooa gi na langi dasi haitamadoo ma na fiimamanalaa gera gi kasi ngasi, gera ka oolisia doo afetai nae gi ma daka faatolomainia na sugelaa sulia, iilingia laugo lea gera iilia ana teni bali ana Kekedelaa Aabu aai. Ma sulia da iili urinae, tara a God ka falea na kwakwaelaa fuada.

¹⁷ Haia, ma ni gamu oote ruana nau gi ae, gamu mu haitamana sui

na doo naa gi. Nia naa, muka aadaada, aata muka manata mana ana sugelaa gi na tooa ta'a gi da faatolomainia, ma na fiimanalaa gamu gi ka muu. ¹⁸ Haia, muka hasi uria tasa dongaalaa ana ngalilana na rakedianalaa a Lord gia Jesus Christ na e faamouri gia, haia tara muka haitamana diana. Gia ka baelafe nia ana si kada nae ma e too ka tau! Amen.

NA EETANA KEKEDELAA NIA A JOHN

Si Baea ana mouria.

¹ I gemelu melu kekede fuamolu sulia na Baea ana mouria. A Christ naa na Baea ana na mouria nae na e too ua na mai ana hafalilaa. Gemelu melu rongoa naa, ma melu ka rikia naa ana maamelu. Ma melu ka hamotoona na ana na aba melu. ² Ma si kada na mouria naa e daofaatai, melu ka rikia naa. Nia naa melu ka bae sulia, ma melu ka faarongo gomolu ana na mouria firi na e too fai nia a God na Maa ma ka faatai naa fuamelu. ³ Haia, si doo gi na melu rikia ma melu ka rongoa, nia na melu ka ainitalo laugo ana fuagamu, hai muka oofu fai gemelu ana na oofulaa na melu too ana fai nia na Maa ma a Jesus Christ na Wela nia. ⁴ Melu kedea si doo naa haia gia ka eele asianaa.

A God naa na raralaa.

⁵ Ma na faarongolaa na melu rongoa faasia na Wela nia a God ma melu ka haea fuagamu e urii: a God e iilingia na raralaa sulia nia e diana ka tasa asianaa, ma e langi ta rorodolaa ani nia. ⁶ Ma lea gia haea hasa gia oofu naa fai nia, ma gia ka too ua go aga i laona na rorodoa, gia gi suge asianaa ana baelaga gi ma na aadelaga gi. ⁷ Haia, lea gia too i laona na raralaa, iilingia a God e too i laona na raralaa, urinae gia ka oofu fai gia kwailiu, ma na abuna a Jesus na Wela nia ka faafaalu gia faasia na aade ta'alaa gi sui.

⁸ Ma lea gia haea gia langi go ta garolaa, gia gi suge gia i talaga, ma e langi ta mamanalaa ani gia. ⁹ Ma lea so gia ka faarongoa ana na garolaa gia gi fuana a God, nia tara ka manata lukea na garolaa gia gi ma ka faafaalu gia faasia na aade ta'alaa gia gi sui, sulia i nia tara ka faamamanaa na bae aalualu nia uria iililana na doo nae, ma ka iilia

na doo o'olo. ¹⁰ Ma lea so gia haea gia langi go ta garolaa ani gia, tama gia haea a God nia na wane susuge go ana naa, ma na baelana a God ka langi si too go ani gia.

A Christ e lafua na aade ta'alaa gia gi.

2

¹ Wela nau gi ae, i nau ku kedea si doo naa gi fuagamu, hai tara muka too faasia na aade ta'alaa. Haia, lea ta iimola ka iilia ta'alaa, a Jesus Christ na wane ana o'oloa naa ka gania na Maa nia fuaga. ² Ma a Christ naa na kwaisuusilaa uria na lafulana garolaa gia gi. Ma langi lau na garolaa gia gi taifilia, ma garolaa gera na tooa gi sui.

³ Ma lea so gia ka roosulia na kwaieresia nia a God gi, gia ka haitamana mamanaa ana na gia haitamana ana a God. ⁴ Ma na wane na e haea nia e haitamana a God, sui ka langi si roosulia go na kwaieresia nia gi, na wane nae nia e suge asianaa, ma nia langi kasi too go ana na mamanalaa. ⁵ Ma ni tei naa e roosulia na baelana a God, i nia na iimola rakedianalaa nia fuana a God e baita asianaa. Ma si aadelaa na e faamamanaa gia oofu fai nia a God e urii: ⁶ Ni tei na e haea nia e too oofu fai nia a God, nia ka aadea doo diana gi iilingia a Jesus Christ e iilia.

Na kwaieresia faalu.

⁷ Oote ruana nau gi ae, na kwaieresia na ku kedea kou fuagamu e langi lau ta doo faalu, ma na kwaieresia baa go ana na mu haitamana ua na mai ana hafalilaa. Ma na kwaieresia nae naa na faarongolaa baa mu rongoa sui naa, na muka rake diana fuagamu kwailiu. ⁸ Haia, na kwaieresia nae na ku kedea kou fuagamu na e faalu laugo. Sulia na mouria a Christ ma na mouria gamu e faatainia na mamanaa na kwaieresia nae, sulia na rorodoa e garangi sui naa, ma na raralaa mamana e tala naa.

⁹ Ma ni tei na e haea nia e too i laona na raralaa, ma ka maasusuala ana na haasina, nia e too ua go ana i laona na rorodoa ana si kada nae. ¹⁰ Ma so ni tei na e rakediana ana haasina, i nia e too i laona na raralaa. Ma langi tesi doo ani nia haia ka faagaroa ta wane. ¹¹ Ma so ni tei na e maasusuala ana haasina, nia e too i laona na rorodoa. Ma i nia ka liu laona ma ka langi si haitamana si gula na nia e lea uria, sulia na rorodoa e faarodoa naa na maana.

¹² Wela nau gi ae, i nau ku kekede fuagamu, sulia a God e manata lukea na garolaa gamu gi i nunufana a Christ. ¹³ Ma i nau ku kekede fuagamu na wane baita gi, sulia gamu na mu haitamana a Christ na e too ua na mai ana hafalilaa. Ma i nau ku kekede fuagamu na daraa gi, sulia i gamu mu saitasa naa ana a Satan na Wane Ta'a.

¹⁴ Wela nau gi ae, i nau ku kekede fuagamu, sulia i gamu mu haitamana a God na Maa. Ma i nau ku kekede fuagamu na wane baita gi, sulia i gamu na mu haitamana a Christ na e too ua na mai ana hafalilaa. Ma i nau ku kekede fuagamu na daraa gi, sulia i gamu mu rigita, ma na baelana a God ka too ani gamu, ma i gamu mu saitasa na ana a Satan na Wane Ta'a.

¹⁵ Langi musi rakediana ana molaagali ta'a, langi ta doo ta'a i laona na molaagali. Sulia lea mu rakediana ana molaagali, gamu langi musi rakediana go ana a God na Maa. ¹⁶ Sulia na kwaidoorilaa fuana na doo ta'a gi, ma na doo gi na tooa da rikia ma daka dooria, ma na doo gi na tooa gi gera lafe sulia, ma si doo ta'a aai gi sui laona na molaagali, langi ta doo ada kasi lea go mai faasia na Maa. Da lea sui go mai faasia na molaagali. ¹⁷ Na molaagali ma na doo gi sui i laona naa na tooa gi da dooria, tara ka funu. Ma ni tei na e iilia na kwaidooria nia God naa, tara ka mouri firi.

Na Maalimaea nia a Christ.

¹⁸ Wela nau gi ae, na suilana na molaagali e garangi naa! Haia, gamu mu rongoa sui naa tara na Maalimaea a Christ tara ka dao mai. Ma na maalimaea oro nia gi da dao sui naa. Nia naa, gia ka haitamana na suilana na molaagali e garangi sui naa. ¹⁹ Na tooa naa gi da lea naa faasi golu, sulia e langi dasi too mamana go i laona na soefaataia golu. Ma lea so da too laona na soefaataia golu, daka too oofu ua go fai golu. Haia, ma gera lea urinae haia ka faatainia e langi ta wane ada si too oofu mamana fai golu.

²⁰ Haia, ma ni gamu, a Christ e falea na Aanoedoo Aabu fua gamu, ma nia na gamu sui go muka haitamana na mamanalaa. ²¹ I nau ku kekede fuagamu ma e langi lau sulia mu lalafusia na mamanalaa. I nau ku kekede fuagamu, sulia mu haitamana na mamanalaa, ma muka haitamana laugo e langi ta sugelaa ka lea mai faasia na mamanalaa.

²² Haia, ma ni tei naa wane susuge? Na wane nae na e haea hasa a Jesus e langi lau na wane aadafililana a God. Na wane urinae nia na maalimaea Christ, sulia i nia e oote nia ana a God na Maa ma na Wela nia. ²³ Sulia so ni tei na e oote nia ana na Wela, i nia e oote nia laugo ana na Maa. Ma ni tei na e manata mamana ana na Wela, nia ka too oofu laugo fai nia na Maa.

²⁴ Muka taingainia na faarongolaa na mu rongoa ua na mai la liogamu. Ma lea mu taingainia na faarongolaa nae, muka too oofu fai nia na Wela ma na Maa sulia dani. ²⁵ Ma na doo na a Christ e bae aalualu uria falelana fuaga naa na mouria firi.

²⁶ Haia, nau ku kekede kOU na doo nae gi fuagamu sulia na tooa na da iiliili uria na sugelaa gamu. ²⁷ Haia, ma ni gamu, a Christ e falea sui naa na Aanoedoo Aabu fuagamu. Ma si kada na Aanoedoo Aabu e too ani gamu, langi musi nani naa uria ta wane ka faatolomai doo lau fuagamu. Sulia na Aanoedoo Aabu e faatolomai doo gi sui fuagamu. Ma na doo gi sui na nia e faatolomaida e

mamana, ma e langi si suge. Nia naa muka roosulia naa na faatolomaia nia na Aanoedoo Aabu, ma muka too oofu fai nia a Christ.

²⁸ Wela nau gi ae, molu too oofu fai nia a Christ, hai ana si kada nia e ooli mai ana, e langi gia kasi mou, ma e langi gia si aagwa lau faasi nia ana idalaa ana fe Dani nia e dao ana. ²⁹ Muka haitamana a Christ naa na wane ana o'oloa. Nia naa, muka haitamana laugo na tooa gi sui na da iilia na doo na e o'olo gi, i gera na wela a God gi.

I gia naa na wela nia a God gi.

3

¹ Gamu ka manata fasi sulia na rakedianalaa baita nia a God na Maa fuaga! Na rakedianalaa nia e baita asianaa, nia naa nia ka alangi gia ana na wela nia gi, ma ka mamana naa. Nia naa, na tooa la molaagali gi dasi haitamaga, sulia dasi haitamana a God. ² Ruana nau gi ae, i gia naa na wela nia a God gi, ma ka langi gia si haitamana ua ana taa naa tara gia ka hau ana. Sui gia ka haitamana ana si kada na a Christ tara ka ooli mai ana, gia ka iilingi nia, sulia tara gia ka riki nia iilingia i nia mamana naa. ³ Ma na tooa gi sui na da kwaimaasimaasia a Christ urinae, daka aadasuli gera i talada faasia na ta'alaa, iilingia a Christ na e too faasia na ta'alaa.

⁴ Ma ni tei na e aade ta'a, nia ka garoa naa na kwaieresia a God gi. Sulia na aade ta'alaa naa na oilana ta kwaieresia a God. ⁵ Ma gamu mu haitamana naa, a Christ e lea na mai hai ka lafua na aade ta'alaa gi, ma nia kasi too go ana ta'alaa. ⁶ Ma ni tei gera na gera too oofu fai nia a Christ, e langi dasi tasa dongaa fai nia na aade ta'alaa. Ma ni tei gera na da tasa dongaa fai nia na aade ta'alaa, nia langi kasi rikia ma langi kasi haitamana.

⁷ Wela nau gi ae, musi manata mamana ana ta wane na e suge gamu. Ni tei na e iilia si doo e o'olo, nia ka o'olo naa iilingia laugo a Christ naa nia e o'olo. ⁸ Ma ni tei

naa e tasa dongaa fai nia na aade ta'alaa, nia na wane nia a Satan, sulia a Satan e aade ta'a ita ana hafalilana ua go mai. Haia, na Wela nia God e lea mai uria si doo nae, hai ka tagalangainia taa na a Satan e iilia naa.

⁹ Ma ni tei na e aalua wela nia a God, e langi kasi tasa dongaa fai nia na aade ta'alaa, sulia i nia e too ana na mouria nia a God ani nia. Ma e afetai ka tasa dongaa fai nia na aade ta'alaa, sulia a God naa na Maa nia. ¹⁰ Nia naa na e'etelana na wela a God gi faasia na wela a Satan gi: ta iimola na e langi kasi iili o'olo ma ka langi kasi rakediana ana na haasina, langi lau na wela nia a God.

Rakedianalaa fuagamu kwailiu.

¹¹ Na faarongolaa baa mu rongoa ua na ana hafalilana mai e urii: gia ka rakediana fuaga kwailiu. ¹² Ma e langi gia si iilingia a Kein. Na wane baa, a Satan e too ana, ma ka haungia haasina a Abel. Uria taa na a Kein ka haungia? Sulia na doo gi a Kein e iilida gi e ta'a, ma na doo gi na haasina e iilida e o'olo.

¹³ Oote haasi ae, urinae laugo, langi musi kwele, lea so na tooa ta'a gi lao molaagali da maasusuala ani gamu. ¹⁴ Gia ka haitamana naa na doo naa: i nao ua mai, gia bobola uria maelaa naa, sui si kada nae gia ka too ana mouria firi. Gia haitamana si doo nae, sulia gia rakediana fuana waihaasi gia gi. Ma ni tei naa e langi si rakediana, nia e too ua farana na mamanaa ana maea.

¹⁵ Ma so ni tei na e maasusuala ana na haasina, i nia naa na wane hauwane. Ma muka haitamana, na wane hauwane e langi kasi too ana na mouria firi. ¹⁶ Si doo na e aadea gia ka haitamana na rakedianalaa, e urii: sulia a Christ e mae usi gia. Nia naa, ni gia laugo, gia ka maabe uria na maelaa laugo usia na haasiga gi. ¹⁷ Lea so ta wane todadoo na e rikia na haasina e siofaa, sui langi kasi manatai nia go na haasina nae, ma langi kasi adomia, e afetai ka haea mamana hasa nia e rakediana fuana

a God. ¹⁸ Wela nau gi ae, langi gia si rakediana go aga ana baea. Gia ka faatainia na rakedianalaa mamana gia ana si doo gi na gia iilia.

¹⁹ Nia nae aadea tara gia ka haitamana gia too ana na mamananalaa ma langi gia si manata a'abo si kada gia ka take i maana a God. ²⁰ Ma lea na manataga ka keto gia, gia ka haitamana a God naa e baita liufia na manata gia gi, ma ka haitamana na doo gi sui. ²¹ Haia, oote ruana ae, lea so na manata gia gi langi kasi keto gia, gia si mou i maana a God. ²² Ma gia haitamana gia ka ngalia taa naa gia gania uria, sulia gia roosulia na kwaieresia nia gi, ma gia ka iilia si doo gi na e faaele nia. ²³ Haia, na kwaieresia nia e urii: gia ka manata mamana ana a Jesus Christ na Wela nia, ma gia ka rakediana ani gia kwailiu, iilingia na a Christ e oodu gia uria. ²⁴ Ma ni tei naa gera roosulia na kwaieresia nia gi, nia ka too ana a God, ma a God ka too ani nia. Ma sulia na Aanoedoo Aabu na nia e falea fuaga, gia ka haitamana naa na a God e too ani gia.

Na aanoedoo mamana ma na aanoedoo susuge.

4

¹ Ruana nau gi ae, langi musi manata mamana ana tooa gi sui na da haea da too ana na Aanoedoo Aabu. Lea doo muka iilitooda fasi hai muka daotoona lea na aanoedoo na da too ana e ita mai faasia a God. Sulia na profet susuge oro gi da lea sui na ana si lifu gi sui. ² Lea mu iili urii, haitamana tara muka daotoona lea so nia na Aanoedoo a God: Lea ta iimola e faarongo ana a Jesus Christ e lea mai ka hau ana wane, na iimola nae nia too ana Aanoedoo na e ita mai faasia a God. ³ Ma lea ta iimola na e tofea si doo naa sulia a Jesus, nia kasi too go ana na aanoedoo na e ita mai faasia a God. Na Aanoedoo na nia too ana, e ita mai faasia na Maalimaea a Christ. Haia, gamu mu rongoa sui naa tara na Maalimaea a Christ ka dao mai,

ma si kada nae nia e too ua naa i see laona na molaagali.

⁴ Wela nau gi ae, ni gamu naa na tooa a God gi, ma muka saitasa na ana na profet susuge gi. Sulia na Aanoedoo Aabu na e too ani gamu e rigita ka tasa ana a Satan na e too ana na tooa ta'a la molaagali. ⁵ Ma na profet susuge nae gi da bae sulia na dongana ta'alana na molaagali, ma na tooa ta'a nae gi daka fafuron-goda, sulia gera na tooa na ta'alaa e baita faafida. ⁶ Haia, ma ni gia naa na tooa a God gi. Ma ni tei naa e haitamana a God, nia ka fafurongogia. Ma ni tei na langi si tooa a God, langi kasi fafurongogia. Nia naa aadea gia ka aada haitamana na e'etelaa i matangana na Aanoedoo mamana ma na aanoedoo susuge.

A God e rakediana asianaa fuana tooa gi sui.

⁷ Oote ruana nau gi ae, gia rakediana fuaga kwailiu, sulia na rakedianalaa e ita mai faasia a God. Ma ni tei na e rakediana, i nia naa na wela a God, ma i nia ka haitamana laugo a God. ⁸ Ma so ni tei na e langi kasi rakediana, nia langi si haitamana a God, sulia a God e rakediana asianaa. ⁹ Ma a God e faatainia na rakedianalaa nia fuaga ana falelana mai tee fe Wela muutaia nia lao molaagali, hai gia ka mouri i nunufana. ¹⁰ Haia, na rakedianalaa e urii: E langi lau gia na gia rakediana fasi ana a God, ma a God nia rakediana fasi fuaga ma ka falea mai na Wela nia haia ka iilingia na kwaisuusilaa uria na lukelana na garolaa gia gi.

¹¹ Ruana nau gi ae, sulia a God e rakediana fuaga urinae, gia ka rakediana laugo fuaga kwailiu. ¹² E langi ta iimola si rikia a God. Sui lea so gia ka rakediana fuaga kwailiu, a God ka too oofu fai gia ma na rakedianalaa nia kafi ngasi ani gia.

¹³ Ma gia ka haitamana gia oofu fai nia a God ma ni nia ka oofu fai gia, sulia nia e falea sui na Aanoedoo nia fuaga. ¹⁴ Ma melu rikia naa

na Wela nia ma melu ka haea naa fuana tooa gi lau naa a God na Maa e fale nia na mai hai ka faamouria na tooa gi sui lao molaagali. ¹⁵ Ma lea so ta iimola ka ainitalo ana Jesus naa na Wela nia a God, i nia ka too oofu fai nia a God, ma a God ka too oofu fai nia. ¹⁶ Ma gia haitamana naa ma gia ka manata mamana ana na rakedianalaa na a God e too ana fuaga.

A God e rakediana asianaa, ma ni tei naa e rakediana, nia e too oofu naa fai nia a God, ma a God ka too oofu fai nia. ¹⁷ Ma na rakedianalaa a God fuaga e baita asianaa eeri gia ka noni rara'a ana fe Dani ana Keketoa. Ma tara gia ka noni rara'a sulia na mourilaga lao molaagali naa, e iilingia laugo na mourilana a Christ. ¹⁸ Ma langi gia si mou ana a God, sulia nia rakediana asianaa fuaga. Tooa e'ete gi da mou ana kwaelaa a God, sulia langi gera si manata mamana ana rakedianalaa a God. Sui gia mone, langi gia si mou, sulia gia haitamana a God e rakediana asianaa fuaga.

¹⁹ Gia rakediana, sulia a God naa na e rakediana fuaga totongena. ²⁰ Lea ta iimola na e haea nia e rakediana ana a God, sui ma ka maasusuala ana na haasina, i nia na iimola susuge go ana. Sulia i nia e afetai ka rakediana ana a God na wane na nia langi si rikia, lea so i nia e langi si rakediana fuana haasina na iimola na nia e rikia. ²¹ Ma na kwaieresia na a Christ e falea fuaga e urii: So ni tei naa e rakediana fuana God, nia ka rakediana laugo fuana haasina.

5

¹ So ni tei na e manata mamana ana a Jesus nia naa wane aadafilia a God, nia naa na wela a God. Ma ni tei na e rakediana fuana ta maa, nia ka rakediana laugo fuana na wela nia. ² Haia, gia haitamana gia ka rakediana fuana wela a God gi sulia gia rakediana ana a God ma gia ka roosulia na kwaieresia nia gi. ³ Ma

lea gia ka rakediana fuana a God, gia ka roosulia na kwaieresia nia gi. Ma na kwaieresia nia gi kasi afetai go fuaga, ⁴ sulia na wela a God gi sui, haitamana gera ka saitasa faafia na ta'alaa gi i laona na molaagali. Ma gia ka saitasa faafia na ta'alaa sulia na manata mamanaa gia ana a Jesus. ⁵ Ni tei na e haitamana ka saitasa faafia na ta'alaa? Taifilia na iimola gi na da manata mamana ana Jesus naa na wela a God.

⁶ A Jesus Christ naa na wane na e lea mai fai nia na kafo ana siuabulaa ma na abu ana maelana. Nia lea mai langi lau fai nia na kafo go ana, ma nia ka lea mai fai nia roo si doo nae gi sui go, kafo ma na abu. Ma na Aanoedoo Aabu ka faarongo laugo sulia, sulia na Aanoedoo e bae mamanaa. ⁷ Na oolu si doo na e faarongo sulia a Jesus: ⁸ Na Aanoedoo Aabu ma na kafo ma na abu, ma na oolu si doo nae gi da faamamanaa sui go tee si doo. ⁹ Gia manata mamana ana na baelana na wane. Haia, na baelana a God na e rigita ka tasa, ma nia ka bae na sui naa sulia na Wela nia. ¹⁰ Nia nae so ni tei na e manata mamana ana na Wela nia a God, nia ka manata mamana ana taa naa a God e bae sulia na Wela nia. Ma so ni tei naa e langi kasi manata mamana ana a God, i nia e haea a God na wane susuge, sulia i nia kasi manata mamana ana si taa na a God e haea sulia na Wela nia. ¹¹ Ma si baelaa a God na e faamamanaa sulia na Wela nia e urii: a God e falea sui naa na mouria firi fuaga, ma na mouria naa e ita mai faasia na Wela nia. ¹² Ma so ni tei na e too oofu fai nia na Wela nia a God, nia ka too ana na mouria nae. Ma so ni tei na e langi kasi too oofu fai nia na Wela nia a God, nia kasi too laugo ana na mouria.

Na mouria firi.

¹³ I nau ku kedea si doo naa fuagamu hai muka haitamana, i gamu na mu manata mamana ana na Wela nia a God mu too na ana na mouria firi. ¹⁴ Ma gia si mou i maana a God, sulia gia haitamana nia e rongo gia si kada gia gania uria

tesi doo na e lea sulia na kwaidooria nia. ¹⁵ Nia e rongo gia go ana si kada gi sui gia gani nia ana. Ma sulia gia haitamana si doo naa nia mamana, i gia ka haitamana laugo nia ka falea fuaga si taa naa gia gania faasi nia.

¹⁶ Ma lea o rikia ta haasi amu e iilia tesi doo ta'a na e langi kasi mae ana, nia bobola oko fooma fuana a God hai tara ka falea mouria fuana. Nau ku bae sulia na garolaa gi na e langi kasi talaia na tooa gi ua uria na maea. Sui taa, teni garolaa laugo e talaia na wane uria na maea. Ma nau kusi haea hai muka fooma fuana a God sulia si doo nae gi. ¹⁷ Na doo gi sui na gia iili ta'a ana e garo sui go. Sui, teni si ta'ala aai gi e langi kasi talaia na wane uria na maea.

¹⁸ Gia ka haitamana na wela a God gi e langi dasi tasa dongaa fai nia na aade ta'ala, sulia Jesus na Wela a God e aadasulida ma a Satan na Wane Ta'a e afetai ka aadea tesi doo ani gera.

¹⁹ Haia, gia haitamana naa i gia na tooa a God gi, sui boroi ana a Satan e baita usia na molaagali sui.

²⁰ Ma gia ka haitamana laugo na Wela nia a God e lea na mai, ma ka falea naa na haitamadoo fuaga, hai gia ka haitamana God mamana. Ma gia ka too oofu fai nia a God mamana ana oofuofua fai nia a Jesus Christ na Wela nia. I nia naa na God mamana, ma nia naa na mouria firi.

²¹ Wela nau gi ae, muka aadasuli gamu i talagamu faasia na doo gi na teni tooa da haea na a god gi, sui e langi lau na god mamana gi.

NA RUANA KEKEDELAA NIA A JOHN

¹ Faasia na wane baita ana soe-faataia, fuamu inite aai na a God e filia ma na wela oe gi na ku rakediana mamana ada. Langi lau taifili nau, ma ni gera sui go na da haitamana na mamanaa, da rakediana laugo ani gamu. ² Gami rakediana fuagamu sulia gami manata mamana ana faarongolaa mamana na e too firi fai gia.

³ Nau ku fooma eeri a God na Maa ma a Jesus Christ na Wela nia na Maa ka rakediana fuaga ma ka manatai gia, ma ka falea fanualama fuaga na gia manata mamana ana faarongolaa mamanaa ma gia ka rakediana fuaga kwailiu.

Na mamanaa ma na rakedianaalaa.

⁴ I nau ku eele asianaa sulia ku daotoona teni wela ana wela oe gi da manata mamana ana na faarongolaa mamana iilingia na Maa e oodugia uria. ⁵ Ma i nau ku gani oe, inite aai rakediana ae, hai gia ka rakediana fuaga kwailiu. Langi lau na kwaieresia faalu na ku kedea kou fuagamu. I nia naa na doo baa a Lord e kwaieresia gia ana ita ua na mai ana hafalilana. ⁶ Na malutana na rakedianaalaa na ku bae sulia naa e urii: gia ka roosulia na kwaieresia a God gi. Na kwaieresia iilingia baa mu rongoa ua na mai ana hafalilana haia gamu sui go muka rakediana fuagamu kwailiu.

⁷ Na tooa susuge oro gi da lea sui naa i laona na molaagali sui. Ma i gera na tooa gi na e langi dasi haea a Jesus Christ e hau ana wane. Ma na wane urinae gi naa na wane susuge gi ma na Maalimaea a Christ gi. ⁸ Muka aadaada diana aata na doo na mu rao uria ka langi ana, haia muka ngalia na kwaiaraa loulou gamu.

⁹ Ma na iimola na e tafusia na faatolomaia a Christ, ma ka manata mamana ana na faatolomaia e'ete, nia langi kasi too oofu fai nia a God. Ma so ni tei na e manata mamana ua ana faatolomaia mamana, nia ka too oofu fai nia a Maa ma na Wela. ¹⁰ Nia naa, lea ta iimola ka dao siagamu ma ka ngalia mai ta faatolomaia e'ete, langi musi gonitainia laona na luma gamu gi. Ma langi musi bae laugo fuana urii, <<Ubongidiana.>> ¹¹ Sulia lea ta iimola ka bae diana fuana, nia ka hau ana na iimola kwaimaani nia ana si doo ta'a gi na nia e iilida.

Si baea i'isi gi.

¹² I nau ku too ana si doo e oro gi uria na faarongolaa gamu ana. Sui, e langi kusi dooria go na kedelana. I nau ku manata uria maatoolagamu, ma golu ka tala bae agolu, hai na eelelaa golu gi ka baita tasa.

¹³ Na wela nia gi na waihaasimu da falea kou si baelaa diana gera gi fuamu.

NA OULANA KEKEDELAA NIA A JOHN

¹ Faasia na wane baita ana soefaataia, fuamu a Geas na ku rakediana mamana fuamu.

² Ruana nau ae, nau ku fooa hai so na doo gi sui ka diana fuamu, ma hai oko too akwaa, iilingia na ku haitamana na aanoedoo oe e diana. ³ I nau ku eele asianaa naa si kada teni haasi aga gi ana a Christ na da dao mai, ma daka faarongo nau na mourilamu ka roosulia na faatolomaia mamana iilingia na oe o ilia sulia dani. ⁴ Ana si kada nau ku rongoa na wela nau gi da manata mamana ua ana faatolomaia mamana, nau kuka eele asianaa liufia na doo e'ete gi sui.

A John e baelafea a Geas.

⁵ Ruana nau ae, oe o rao diana asianaa ana si raa na o aadea fuana tooa gi na da manata mamana ana a Christ, sui boroi ana si kada langi osi haitamada. ⁶ Ma gera ka faarai fuana na tooa gi i seegi na da manata mamana eeri na soefaataia i seegi e haitamana sulia na rakedianalaa oe. O adomida hai daka tasa dongaa ana lealaa ana malutana na a God ka eele sulia. ⁷ Sulia gera da lea ana na leaa gera ana raolaa nia a Christ, ma ka langi dasi ngalia go ta kwai'adomia faasia na tooa gi na langi dasi manata mamana. ⁸ Haia, gia na tooa gi na gia manata mamana ana a Christ, gia ka adomia na tooa naa gi, hai gia ka ado ana na raolaa gera uria na mamanaa.

A John e bae fifi sulia a Diotrefes.

⁹ I nau ku kedeaa na kou tee si kekedelaa kukuru fuana na soefaataia i see nana. Sui, a Diotrefes, na wane na e dooria ka talaida, e langi kasi fafurongo go uria si doo na ku haea. ¹⁰ Ma ana si kada ku dao kou ana, tara nau ku faarai sulia si doo ta'a gi na i nia e aadedaa ma na sugelaa ta'a nia gi na e ilia faafi

gemelu. Sui, ma nia langi si bobola fuana, sulia nia kasi gonitainia go na oote waihaasina gi na da lea mai, ma nia ka luia laugo na tooa gi na da dooria gonitailadalaa, ma ka hasi uria na tariladalaa faasia na soefaataia.

A John e baelafea a Demetrius.

¹¹ Ruana ae, langi osi kwaiusuli ana si doo na e ta'a, ma o kwaiusuli amu ana si taa gi na e diana. Haia, ni tei na e ilia si doo na e diana, nia na iimola nia a God. Ma so ni tei na ka ilia si doo na e ta'a, nia langi si rikia a God.

¹² Na tooa gi sui da uunuunu diana sulia a Demetrius, ma malutaa diana nia ka faamamanaa laugo. Nia naa, melu ka baelafe nia laugo, ma oko haitamana si doo naa gi na mi haea e mamana.

Si baea i'isi gi.

¹³ I nau ku too ana si doo e oro gi uria na faarongolaa oe ana, sui kusi dooria go na kedelana. ¹⁴ Ma nau ku manata uria maatoolamu ali'ali, hai goro ka tala bae agoro.

¹⁵ Nau ku fooa eeri na fanualama ka too fai oe.

Na ruana oe gi sui i see da falea kou na baelaa diana gera gi laugo fuamu. Ma oko falea na baelaa diana nau gi fuada na ruana gemelu gi sui i see naa.

NA KEKEDELAA FAASIA A JUDE

¹ I nau a Jude, na wane ni rao a Jesus Christ ma na haasina a James. Nau ku kekede fuagamu tooa na a God na Maa e aadafili gamu ma ka rakediana fuagamu ma a Jesus Christ ka aadasuli gamu.

² Nau ku fooma fuana a God hai ka kwaimanatai fuagamu ma ka falea na fanualama mamana fuagamu ma na rakedianalaa nia fua gamu ka baita.

Wane faatolomai susuge gi.

³ Oote ruana diana nau gi, i nao na mai nau ku dooria asianaa uria kekedelaa fuagamu sulia na faamourilaa na God e faamouri gia ana. Sui ana si kada kuka manata urinae, nau kuka haitamana nia bobola fuana kuka kekede ana si kada nae fuagamu ma kuka bae fifi haia muka take ngasi usia na tooa gi na da iiliili uria oolivilana na faatolomailaa mamana na a God e falea fuaga na tooa nia gi. Haia, a God kasi dooria ta wane ka oolivilana faatolomailaa mamana nae. ⁴ Nau ku haea si doo naa sulia teni tooa na langi dasi manata mamana ana a God gera lea mai gera ka oofu fai gamu. Ma gera ka haea gera manata mamana, sui gera ka oolivila ada na faatolomaia mamana sulia na rakedianalaa a God hai na doo ta'a gi na gera iilida e aada mala diana go ana. Ma langi dasi manata mamana ana a Jesus Christ, na wane baita gia ma a Lord gia. Haia, na Kekedelaa Aabu ua na mai ka bae sulia taa naa na kwakwaelaa gera gi.

⁵ Gamu mu haitamana sui na doo nae gi. Sui boro ana, nau tara ku haea lau fuagamu haia langi molu si manata buro ana. Ana si kada ua na mai, a Lord e adomia na tooa nia gi eeri gera ka tafi faasia fera Ejipt. Ma i buira gera lea faasia i Ejipt, a God ka haungia bali ada na langi dasi fiimamana ana. ⁶ Muka manata sulia na ensel gi i langi ana si kada

ua na mai. Bali ada gera dooria na babaitaa liufia na doo a God e falea fuada, ma gera ka lea faasia na gula ni toolaa mamana gera. Sulia gera urinae, a God ka aalu gera laona gula ni kanilaa rorodoa. Ma nia ka kani faafida ana oko kakai halo na e afetai gera ka labasia too ka tau. Ma gera aade urinae ada maasia fe Dani ka dao mai haia a God ka falea na kwakwaelaa fuada. ⁷ Molu ka manata sulia laugo na tooa gi da too la maefera gi Sodom ma i Gomora ma na maefera garangi gera gi. Gera iilingia laugo na ensel nae gi, sulia na aadelada e ta'a asianaa. Haia, ma na wane gi i seenae, langi lau na geni gi taifilida na wane gi da aberongaida, sulia na wane gi da ooe laugo fuada kwailiu. Ma sulia si doo nae, a God ka falea na kwakwaelaa ana eere na too firi fuada. Haia, si doo nae na iilingia bae abolaa God nae fuana tooa gi sui fuana si kada e lea mai tara nia ka falea na kwakwaelaa urinae.

⁸ Ka urinae laugo fuana tooa na gera faatolomainia sugelaa i matanga gamu. Gera ka iilia na doo ta'a gi ana nonida, ma gera haea da roosulia na taa gi da rikia ana teo bolea gi. Ma gera ka oote gera ana na babaitaa a God, ma gera ka bae tataga ana doo initoo gi i langi. ⁹ Haia, a Maekel boro na naofe ensel a God langi si iilia go doo urinae. Sulia ana si kada a Moses e mae ana, Maekel ma Satan daaro ka oolivila sulia tei naa tara ka ngalia nonina Moses. Haia, ma a Maekel langi si bae ta'a go fuana a Satan. Ma nia e bae urii go ana, <<A Lord naa tara ka ngatafi oe.>> ¹⁰ Ma fuana tooa baa gi da faatolomai susuge, gera bae ta'a asianaa ana taa gi na langi dasi haitamana. Gera iilingia doo momouria kwasi gi na langi dasi manata. Sulia na tooa nae gi da iilia go ada na taa gi naa na nonida e dooria, ma na doo nae gi na e tagalangai gera. ¹¹ Kwaimanatai fuada, sulia tara a God e falea na kwakwaelaa baita fuada! Sulia gera

aade ta'a iilingia a Kein. Ma gera ka lea laugo sulia maluta ta'a a Balaam hai gera ka ngalia malefo. Ma gera iilingia a Kora na e take usia a God, ma gera ka ngalia na kwakwaelaa iilingia a Kora laugo. ¹² Haia, na tooa na da faatolomai susuge nae, gera oogu fai gamu ana si kada mu oogu uria fangalaa, ma daka iili ta'a seenae, sulia gera roosulia na kwaidooria gera i talada go ana. Ma sui boroi ana langi dasi ida, ni gamu mone diana fuana muka ida ana si kada gera oofu fai gamu. Sulia gera tatagwai iilingia ta barobaro na uuta langi faasia, ma na ooru ka ufu lofotainia. Ma gera ka iilingia laugo na ai gi na langi dasi fungu ana si kada uria fungulaa, sulia gera mae teefou naa, ma gera tabalida naa sui ¹³ Ma na tooa nae, gera ka iilingia laugo na nanafo baita gi fafo iile kada ana ooru, sulia na aadelaa ta'a ni idalaa gera gi e iilingia na ngisu na e taraa aena hara. Ma sulia na faatolomaia susuge gera gi, gera ka iilingia laugo na bubulu gi da idu faasia fulida. Ma a God e aade aagau na ana si gula rorodoa uria toolaa ana fuada too ka tau.

¹⁴ Haia, ma a Enok na fiuna kwalafaa faasia a Adam e bae sulia na tooa nae gi ua na mai ka bae urii, <<Tara a Lord ka lea mai fai nia tooni ma tooni ensel aabu nia gi, ¹⁵ hai ka ketoa na tooa gi sui. Ma tara nia ka falea na kwakwaelaa fuana tooa gi sui na langi gera kasi manata mamana ana, sulia na aade ta'alaalaa gera gi na da iilida ma sulia na bae ta'alaalaa gera ana God.>>

¹⁶ Na tooa nae gi, gera ngunungunu ma gera ka haitamana feengilana na tooa gi. Ma gera ka roosulia na kwaidooria ta'a gera gi. Ma gera ka tangoda i talada, ma gera ka gaea na tooa gi eeri daka ngalia teni si doo faasida.

¹⁷ Oote ruana nau gi, muka manatatoona na baelaa baa gi na aposol gi a Lord gia Jesus Christ da haea fuagamu. ¹⁸ Gera bae urii fuagamu, <<Ana si kada lea mai ana fe dani

i'isi gi, teni tooa gi na da bae ifolo ani gamu tara gera ka dao mai. Ma gera ka roosulia ada na kwaidooria gera i talada na e take usia a God.>> ¹⁹ Na tooa naa da aadea na tookitalana soefaataia. I gera langi dasi too ana na Aanoedoo Aabu, ma na kwaidoorilaa ta'a gera i talada na e talaida.

²⁰ Haia, ma i gamu oote ruana nau gi, muka tasa dongaa ana faarigitilana na fiimamanalaa gamu ana a God Aabu. Ma muka fooa ana na mamana na Aanoedoo Aabu. ²¹ Ma muka tasa dongaa ana ngalilana na rakedianalaa a God, si kada muka kwaimaasi ana a Lord gia a Jesus Christ ka falea mouria firi fuagamu sulia na kwaimanatailaa nia.

²² Ma fuana tooa na fiimamanalaa gera kasi ngado, muka rakediana fuada. ²³ Ma muka adomia na tooa gi eeri langi dasi lea fuana gula kwakwaelaa ana eere. Haia, ma na tooa e'ete gi, muka kwaimanatai fuada, ma muka mou laugo aata muka aade ta'a iilingida. Muka oote gamu ana na aade ta'alaalaa gera gi na da iilia sulia na kwaidooria ta'a gera gi.

Fooa ni baelafea.

²⁴ Gia ka baelafea a God na e bobola fai nia adomilagamu hai gamu faasia na aade ta'alaalaa eeri muka too o'olo fai nia na eelee ana si kada nia tara ka ngali gamu mai siana la initooa diana nia. ²⁵ Ma nia taifilia a God, na wane na e faamouri gia ana a Lord gia Jesus Christ. Gia ka baelafea a God, ma gia ka dooria a God ka too ana initooa ma na babaita ma na mamanaa ma na rigitaa ua na mai i nao ma i kada naa ma ana si kada na tara nia ka dao mai langi si sui! Amen.

NA FAATAIA FUANA A JOHN

¹ Laona buka naa, a John e kedea na faarongolaa sulia na doo gi a Jesus Christ e faatainida. A God naa e faatainida fuana a Christ hai ka faatainida fuana wane ni raoa a God gi sulia na taa gi na langi si tau tara bobongi ka dao mai. A Christ e faatainia na doo naa gi fuana na wane ni raoa nia a John ana oodulana mai na ensel nia siana. ² Ma a John ka kedea na doo gi sui na nia e rikida. Haia, na faarongolaa nae na baelaa faasia a God ma na mamanaa na a Jesus Christ e faatainia. ³ Oilakea fuana ni tei na e iidumia na buka naa, ma ka oilakea laugo fuana ni tei gera na da rongoa baelaa nae gi faasia a God, ma gera ka aade sulia na taa gi na a John e kededa laona buka naa! Sulia si kada e garangi na haia na doo naa gi ka dao mai.

Baelaa diana fuana fiu soefaataia gi.

⁴⁻⁵ I nau a John ku kede fuagamu na fiu bubulutaa gi ana tooa gi na mu manata mamana ma muka too i fiu fera laona lolofaa i Asia. Nau ku fooma haia a God fai nia na fiu aanoedoo na gera too i naona gula ni gwourua ana initooa nia ma a Jesus Christ tara gera ka rakediana ani gamu ma gera ka falea laugo na fanualama fuagamu. Ana si kada e langi ua ta doo, a God e too naa. Ma a God ka too laugo si kada naa. Ma nia ka totoo firi laugo. A Jesus naa na wane ni faarongo mamana, ma nia na wane totongenao na a God e tataea faasia na maea, ma nia laugo na wane baita gera na aafia gi ana molaagali. A Jesus e rakediana fuaga, ma ana maelana nia ka luke gia faasia na aade ta'alaa gia gi. ⁶ A Jesus naa na Aafia gia, ma nia ka aalu gia ka hau ana na fataabu gi eeri gia ka rao fuana a

God na Maa nia. Ma fuana a Jesus Christ si initooa ma na mamanaa too ka tau! Amen!

⁷ Aada faasi, nia garangi ka lea mai i fafona na barobaro gi! Ma na tooa gi sui tara daka rikia. Ma na tooa baa gi da labua, tara gera ka rikia laugo. Ma na tooa gi sui la molaagali tara gera ka liobukonu ma daka aangi sulia nia. Iiu, nia e mamana.

⁸ Ma a Lord God na e rigita ka tasa, nia e too naa suifetei na doo gi sui, ma nia ka too ana si kada naa, ma tara ka too firi laugo. Nia ka haea laugo, <<I nau na Alfa ma na Omega, na hafalia ma na susuia ana doo gi sui.>>

Na faataia sulia a Christ.

⁹ I nau a John na waihaasi gamu sulia kuka manata mamana ana a Christ iilingi gamu laugo. Ma gera ka iinokesi nau iilingi gamu sulia a Christ naa na Aafia nau. Sui nau kusi tafi, ma lau ana nau ku faalamatai gera, iilingi gamu laugo. I gera ka dumuli nau, ma gera ka aalu nau laona fe aauaua na gera alangia ana i Patmos, sulia nau ku ainalongainia na baelana a God ma na mamanaa na a Jesus e faatainia.

¹⁰ Sui ana tee maedani uria foasilana a Lord, na Aanoedoo Aabu ka faatainia doo gi fuagu, ma kuka rongoa tee lingee doo baita, iilingia na lingee bungu, e bae mai i burigu.

¹¹ Ka urii, <<O kedea na taa naa tara o rikia, sui oko falea na buka nae fuana fiu bubulutaa ana tooa gi na gera manata mamana i Efesus, Smirna, Pergamum, Taataera, Sardis, Filadelfia, ma i Laodisea.>>

¹² Ma si kada ku kari aabulo uria rikilana tei na e faarai fuagu, ku rikia fiu laeta gi da haungainia ana gold. ¹³ Haia, ma matangana laeta nae gi, kuka rikia na doo e aada mala wane, e ruufia maku ruruu tekwa lea ka dao fafo aena gi. Haia, na forake ana gold na e too i maruruuna. ¹⁴ Ma na iifuna gi ka kwakwaoa mala foufou, ma na maana gi ka sina mala eere. ¹⁵ Haia, ma na

aena gi rikilana e iilingia barasi na gera narea la eere baita sui ma gera ka faasinasinana. Ma na rongolana lingeena e iilingia ana tataa baita na e busu. ¹⁶ Ma nia ka dau faafia fiu fe bubulu gi ana bali aba aaolo nia. Haia, na naefe ana oomea e ala roo bali na e kwalitafa mai faasia la fakana. Haia, ma na maadarana ka sinasina baita mala na hato. ¹⁷ Ma si kada ku riki nia ana, nau kuka asi nau faafia na maagu maana aena iilingia ta wane baa e mae. Ma nia e aalua na aba aaolo nia faafi nau, ka bae urii, <<Langi osi mou. I nau naa hafalia ma na susuia ana doo gi sui. ¹⁸ I nau na wane na ku mouria. Sulia nau ku mae, sui si kada naa nau ku mouri lau too ka tau ma too ka tau. Ma nau naa ku initoo usia na maea ma na gula tooa gi lea ana si kada da mae. ¹⁹ Haia, o kedea na doo na o rikia gi na doo gi na ka dao mai ana si kada nae ma na doo gi na tara ka dao mai. ²⁰ Haia, na manata aagwa sulia na fiu fe bubulu na o rikia nau ku dau faafia ana aba aaolo nau, ma na fiu laeta baa gi na gera haungaida ana gold nia urii, na fiu bubulu gi nia na ensel gi na gera aadasulia na fiu soefaataia gi. Haia, na fiu laeta gi na gera haungaida ana gold nia na fiu soefaataia gi ana fiu maefera.>>

Na faarongolaa fuana soefaataia i Efesus.

2

¹ Sui na wane ka bae lau urii, <<O kedea na baelagu fuana na ensel na e aadasulia na tooa la fera i Efesus na gera manata mamana, oko kedede urii, <I nau na wane na ku dau faafia na fiu bubulu gi ana aba aaolo nau, ma kuka liu matangana na fiu laeta gi ana gold. ² Nau ku haitamana doo mu iilida gi, ma nau kuka haitamana na rao rigitalaa gamu fai nia na gwaromaabelaa gamu gi. Ma kuka haitamana mu oote gamu ana tooa ta'a gi, ma muka iilitoona na tooa na da haea gera na aposol gi ma daka suge go ada, ma muka haitamada gera da suge. ³ Gamu mu

gwaromaabe, ma muka nonifii sulia ni nau, ma langi musi makeso ana manata mamanalaa gamu. ⁴ Haia, tesi doo na nau ku eesi gamu ana, na e langi musi rakediana naa fuagu iilingia baa mu iilia i nao. ⁵ Muka manatatoona na baitalaa ana rakediana gamu ani nau i totongenao, sui muka asi gamu faasi nau. Haia, mu oolitai manata faasia na aade ta'ala gamu gi, ma muka iilia na doo gi mu iilida i nao. Lea langi molu si oolitai manata faasia na aade ta'ala gamu gi, tara nau ku lea mai siagamua ma kuka lafua na laeta gamu faasia na fulia. ⁶ Haia, tesi doo diana na mu iilia na ku dooria: mu oote gamu ana aabulolaa ta'a gera Nikolaitan gi, iilingia nau laugo ku oote nau ana. ⁷ So ni tei na e too ana aalinga, nia ka fafurongoa taa naa Aanoedoo Aabu e haea fuana na soefaataia gi. So ni tei na e saitasa, tara nau kuka faalamainia ka ania fuana ai ana mouria na e take ana gula na a God e too ana.>>>

Na faarongolaa fuana soefaataia i Smirna.

⁸ Ma nia ka bae lau urii fuagu, <<O kedede fuana ensel na e aadasulia tooa la fera i Smirna na gera manata mamana, oko bae urii, <Nau naa na hafalia ma na susuia ana doo gi sui, baa ku mae ma ku mouri lau. ⁹ Nau ku haitamana na afetaia gamu gi, ma nau ku haitamana mu siofaa. Sui langi musi siofaa, ma lau ana mu rikidoo. Ma nau kuka haitamana laugo na tooa gi da haea doo ta'a gi suli gamu. Ma gera ka haea gera ana Jiu gi sui gera langi lau na Jiu mamana gi, ma gera na tooa a Satan! ¹⁰ Langi musi mou ana tesi taa na tara muka nonifii ana. Sulia a Satan tara ka iilitoo gamu ma tara ka aalua bali ani gamu la beu ni kanilaa, ma ana aakwala maedani na tara muka too ana afetailaa gi. Haia, muka tasa dongaa ana manata mamanalaa gamu ani nau, boroi ana gera ka haungi gamu, ma nau tara kuka falea na oobi ni gwou ana mouria firi fuagamua. ¹¹ Haia, lea mu

too ana aalinga, muka fafurongoa taa gi na Aanoedoo Aabu e haea fuana na soefaataia gi. Ni tei gera na gera saitasa, tara langi gera kasi daotoona ta filaa ana ruana maea.>>>

Na faarongolaa fuana soefaataia i Pergamum.

¹² Sui nia ka bae lau urii, <<O kede fuana ensel na e aadasulia na tooa la maefera i Pergamum na gera manata mamana, oko haea, <I nau na wane baa ku too ana naefe ana oomea baa e ala roo bali. ¹³ I nau ku haitamana i fai na mu too ana, haia ma i seenae laugo na fuli a Satan e baita ana. Sui boroi ana, mu roosuli nau, ma langi musi mamalo ana manata mamanalaa gamu ani nau si kada baa gera haungia a Antipas see loko si gula Satan e too ana. A Antipas nia na wane e rao diana ana faarongolaa ani nau. ¹⁴ Haia, ma aange si doo na mu ilida na kuka eesi gamu ana. Teni tooa ani gamu da lea sulia na faatolomaia a Balaam ua, baa e faatolomaia a Balak uria talailana tooa i Israel haia gera ka aadea doo ta'a gi. Sulia a Balak e aadea na tooa gera ka ania na fanga na da kwaisuusi ana fuana na nunui doo gi fai nia na ooelaa. ¹⁵ Haia, nia urinae laugo, teni tooa ani gamu gera ka lea sulia na faatolomaia ta'a gera Nikolaitan gi. ¹⁶ Haia, mu oolitai manata na fasia na doo aade ta'alaa gamu gi! Lea langi, ali'ali tara nau ku lea mai kuka firu fai nia tooa nae ana naefe ana oomea na e hagatafa mai faasia na fakagu. ¹⁷ Haia, lea mu too ana aalinga gi, muka fafurongoa taa naa Aanoedoo Aabu e haea fuana na soefaataia gi. So ni tei gera na da saitasa, tara kuka falea bali ana fanga haufinilaa na da alangia ana mana. Ma tara kuka falea laugo fuada na fou kwakwao na gera kedea si hata faalu i fafona, na e langi ta wane kasi haitamana, taifilia go ni tei na tara e ngalia.>>>

Na faarongolaa fuana soefaataia i Taetaera.

¹⁸ Ma nia ka bae lau urii fuagu, <<O kede fuana na ensel na e aadasulia na tooa la fera i Taetaera na gera manata mamana, oko haea, <Nau naa na Wela nia a God. Na maagu gi e kwesu mala eere, ma na aegu gi ka sinasina mala na barasi da faasinasinana. ¹⁹ Nau ku haitamana taa gi na mu aadea. Ma nau ku haitamana na rakedianalaa gamu ma na fiimamanalaa gamu ma na raolaa gamu ma na gwaromaabelaa gamu. Haia, ma kuka haitamana taa gi na mu aadea ana si kada nae e oro ka liufia taa gi na mu aadea ana si kada e sui naa mai. ²⁰ Haia, ma si doo naa na nau kusi dooria: Mu faalamainia na geni hatana ni Jesabel ka faatolomai. Nia haea hasa a God e fale nia uria baelaa, sui nia suge go ana. Nia e faagaroa na tooa ni raoa nau gi, ana na faatolomailada ana maluta ana ooea ma na anilana fanga na gera kwaisuusi ana fuana nunui doo gi. ²¹ Haia, ma ni nau ku falea si kada fuana geni baa haia ka oolitai manata faasia doo fualangaa nia gi, sui ma nia langi kasi dooria go oolitai manatalaa go faasia doo fualangaa nia gi. ²² Nia urinae, tara nau kuka ui ani nia la iifitai na nia fai nia ni tei gera na da ooe fai nia, tara gera ka nonifii baita. Haia, nau tara kuka aadea si doo nae lea langi gera kasi oolitai manata faasia na aadelaa ta'a gera nae da aadea fai nia na geni naa. ²³ Ma tara kuka haungia na fafurongo nia gi laugo, haia na tooa gi sui na da manata mamana ani nau, gera ka haitamana i nau na wane ku haitamana manatana tooa gi sui fai nia na kwaidooria gera gi. Ma tara kuka duu fuana tooa gi sui uria na gera da aadede, na doo diana gi ma na doo ta'a gi. ²⁴ Haia, bali amolu na molu too i Taetaera langi molu si lea sulia na faatolomailaa ta'a naa, ma langi musi faalamai gera uria faatolomailaa fuagamu na doo gi na gera alangia ana doo aagwa a Satan gi. Nia naa, nau laugo langi kusi

falea ta afetaia lau fuagamu. ²⁵ Ma tesi doo go naa, lea doo muka dau ngasi ana taa gi na mu too naa ana, lea ka dao ana si kada nau ku ooli lau mai. ²⁶ Haia, ma ni tei gera na da saitasa ma daka tasa dongaa ana roolaa sulia na kwaidooria nau gi lea ka dao ana i'isilana, tara kuka falea na babaitaa usia na fera gi, ²⁷ iilingia na Maa nau e falea fuagu. Ma tara gera ka baita usia na fera gi ana rigitaa, ma langi ta wane haia so ka bobola uria na ngengelaai gera. ²⁸ Ma tara kuka falea laugo na bubulu na e tala i ubongi fuada. ²⁹ Haia, lea molu too ana aalinga gi, molu ka fafurongoa taa naa na Aanoedoo Aabu e haea fuana na soefaataia gi.>>>

Na faarongolaa fuana soefaataia i Sardis.

3

¹ Ma nia ka bae lau urii fuagu, <<O kekede fuana na ensel na e aadasulia na tooa la fera i Sardis na gera manata mamana, oko haea, <I nau na wane na ku too ana na fiu aanoedoo a God ma na fiu bubulu gi. Nau ku haitamana taa gi na mu aadedaa. Haia, na tooa gi da haea mu ngalia sui naa na mouria firi, sui na raolaa gamu gi e faatainia langi musi too ua ana mouria firi. ² Gamu mu iilingia tooa da teo. Muka aada, eeri muka faarigitaa na fiimamanalaa gamu gi ani nau, aata ka mae. Sulia nau ku daotoona si taa gi na mu iilida langi kasi o'olo teefou i maana a God nau. ³ Langi molu si manata buro ana taa gi na gera faatolomai gamu ana gi i nao, ma muka roosulida, ma muka oolitai manata faasia na aade ta'alaa gamu gi. Sulia lea langi musi aadaada, nau tara ku lea mai siagamau iilingia ta wane bebeli baa ana si kada langi musi haitamana tara nau kuka dao mai ana. ⁴ Haia, ma aange iimola ani gamu tooa i Sardis gi na mu aadasulia na maku gi ka faalu ua, tara muka lea fai nau, ma muka ruufia na maku kwakwaoa gi, sulia

mu faorana. ⁵ Ma ni tei gera na da saitasa, tara gera ka ruufia maku kwakwaoa gi, ma na hatada tara langi kusi lafua faasia na buka ana mouria. I naona Maa nau ma na ensel nia gi, tara kuka haea gera na tooa nau gi. ⁶ Haia, lea mu too ana aalinga gi, muka fafurongo taa gi naa na Aanoedoo Aabu e haea fuana na soefaataia gi.>>>

Na faarongolaa fuana soefaataia i Filadelfia.

⁷ Sui nia ka bae lau urii fuagu, <<O kekede fuana ensel na e aadasulia tooa la fera i Filadelfia na gera manata mamana, oko haea, <I nau na wane ku aabu ma kuka bae mamana. Nau ku too ana na kii baa a David na aaofia e too ana i nao ua mai. Ma si kada ku ifingia na maa, e afetai fuana ta wane ka bilakea. Ma si kada ku bilakea na maa, e afetai so ta wane ka ifingia. ⁸ Nau ku haitamana taa gi na molu iilida, ma kuka haitamana molu too ana mamanaa to'ou. Ma molu ka lea sulia na baelagu gi, ma langi molu si makeso ana fiimamanalaa gamu gi ani nau. Haia, nau ku ifingia naa na maa fuagamu eeri gamu ka ruu mai, ma afetai fuana ta wane haia so ka bilakea. ⁹ Haia, ma na tooa na gera haea gera na tooa i Jiu gi, ma gera ka suge sulia gera tooa a Satan, nau tara ku aadea gera ka faa'initoo gamu hai gera ka haitamana nau ku rakediana fuagamu. ¹⁰ Ma sulia mu roosulia na kwaieresia nau ana tasa dongaalaa, tara kuka aadasuli gamu si kada ana afetailaa gi tara ka dao mai laona molaagali uria iilitoolana tooa gi sui. ¹¹ Langi si tau, tara nau ku ooli mai. Muka dau ngasi ana na doo gi na mu too ana, aata ta wane ka belia na kwaiaraa na tara ku falea fuagamu. ¹² Ma ni tei gera na da saitasa, tara nau ku aalu nia ana baefungu ana Beu Aabu a God nau, ma langi nia kasi idu faasia. Ma nau tara kuka kedea laugo na hatana a God nau ana na nonina, ma na hatana fera baita nia a God nau, na Jerusalem faalu na tara ka

sifo mai faasia a God i langi. Ma tara nau kuka kedea laugo na hata faalu nau ana na nonina. ¹³ Haia, lea mu too ana aalinga gi, muka fafurongoa na taa gi na Aanoedoo Aabu e haea fuana na soefaataia gi.>>>

Na faarongolaa fuana soefaataia i Laodisea.

¹⁴ Sui nia ka bae lau urii fuagu, <<O kedede fuana na ensel na e aada-sulia na tooa la fera i Laodisea na gera manata mamana, oko haea, <I nau na wane na gera alangi nau ana Amen. I nau kusi mamalo ana ainitalolaa ana baelaa mamana gi sulia a God. Ma i nau laugo na gwoufutanana ana na doo gi sui na a God e haungaida. ¹⁵ Nau ku haitamana na doo gi na mu iilida, ma kuka haitamana laugo gamu langi musigwagwaria ma langi musigo'ago go. Ma i nau ku dooria muka ruana fai nau ma langi muka maalimaea fai nau. ¹⁶ Haia, ma sulia langi molu si iilingia na kafo na e gwaria ma langi kafo na e ago'ago urinae, tara nau ku ngisutai gamu faasia na fakagu. ¹⁷ Haia, gamu mu haea muka rikidoo ma muka todadoo ma langi musidooria na lau tesi doo sulia na doo gi sui mu too naa ana. Haia, ma langi musihaitamana go na mu siofaa ana manata mamananalaa, ma muka iilingia na tooa maa rodo ma daka talu. ¹⁸ Nia naa, nau ku haea fuagamu lea doo molu ka folia na gold na da faafaalua ana eere siagu, eeri muka rikidoo mamana. Ma muka folia laugo na maku kwakwaoa gi, aata muka idaa sulia na mu aukama. Ma muka folia laugo na gwai uria uusulana na maamiu ana, haia muka aada diana. ¹⁹ Ma na tooa gi na ku rakediana fuada, lea gera ka iilia doo ta'a, nau ku haitamana kuka ngatafida ma kuka falea na kwaelaa fuada. Nia naa, muka oolitai manata faasia na aade ta'ala gamu gi, ma muka iilia na doo diana gi. ²⁰ Aada fasi, nau ku take buira baba ana maa ana luma gamu gi, ma kuka kidikidi. Lea so ta wane ka rongo nau ma ka

ifi fuagu, nau tara kuka ruu mai luma nia siana ma tara kuka fanga oofu fai nia. ²¹ Haia, ma so ni tei na e saitasa, nau tara kuka falea na rigitaa uria gwourulaa fai nau si kada kuka gwouru ana si gula ni gwourulaa ana initooa, iilingia nau ku saitasa ma kuka gwouru naa fai nia na Maa nau ana si gula ni gwourulaa nia. ²² Haia, lea mu too ana aalinga gi, muka fafurongoa taa naa na Aanoedoo Aabu e haea fuana na soefaataia gi.>>>

Na lifu ni gwourua ana initooa i langi.

4

¹ Sui i nau ku aada, ma ku rikia tee maa i langi e ifi. Ma na lingee doo na ka bae fuagu i nao iilingia na bungu, ka bae lau urii, <<O raa mai i seegi, haia kuka faatainia fuamu na doo gi tara ka dao mai i buri.>> ² Ma ana si kada nae ua go, na Aanoedoo Aabu ka talai nau, ma ku too na agu i langi. Ma nau ku rikia tee si gula ni gwourua ana initooa ma tee wane na e gwouru i fafona. ³ Ma na maana e iilingia ana na fou sinasina gi na da alangia ana na daspa ma na karnelian. Ma na fula'aro ka too galigalia si gula ni gwourua nae. Haia, na fula'aro nae e aada mala na fou sinasina da alangia ana na emerald. ⁴ Ma galigalia na wane na e gwouru si gula nae ni gwourua ana initooa, roo aakwala ma fai gula ni gwourua gi ana initooa na e too i seenae. Ma roo aakwala ma fai wane baita gi na da gwouru i fafona na gula nae gi ni gwourua, ma gera ka oofi ana maku kwakwaoa gi, ma na eregwou ana na gold i keteda. ⁵ Ma na sinamaaru ka sina ma na lingee doo baita gi ma na kukuru ka talo mai faasia na gula nae gi ni gwourulaa ana initooa. Ma na fiu kwesu ka kwesu i seenae i nao ana na gula ni gwourua ana initooa. Ma na fiu kwesu nae gi naa na fiu aanoedoo nia a God gi. ⁶ Ma i nao laugo ana na gula ni gwourua

ana initooa, tee doo iilingia na aasi ana gilasi ma ka folaa asianaa e too laugo i seenae.

Ma na fai doo momouri gi na gera too ana maa e doo oro galigalida i nonida teefou, da too galigalia na gula nae ni gwourua ana initooa. ⁷ Na eetana doo momouri e aada ana mala na lion. Ma na ruana doo ka aada ana mala na bulumakau. Ma ooluna doo, na maana aada ana mala na maana wane. Ma na faina doo ka aada ana mala na nooabu na e lofo. ⁸ Na fai doo momouria nae gi da too sui go ana oono kukubae doo gi, ma na maa doo oro gi sui go na e too i noida, i maada ma i farana kukubae doo gi. Ma ana fe hato gi ma ana fe rodo, langi dasi mamalo go ana nguulaa daka urii, <<Aabu, aabu, aabu a Lord God tofungana mamana. I nia e too ua naa mai i nao, ma ka too ana si kada nae, ma ka too ana si kada na e nia ua mai.>>

⁹ Si kada na fai doo momouri naa gi da nguulia na nguu naa gi ana faa'initoolaa ma na faabaitalaa ma na tangolaa fuana na wane na e totoo firi na e gwouru i fafona si gula ni gwourua ana initooa, ¹⁰ na roo aakwala ma fai wane baita baa gi daka boururu i maana aena na wane na e totoo firi na e gwouru i fafona si gula ni gwourua ana initooa. Ma gera ka aalua na eregwou gera gi i aano i nao ana si gula ni gwourua nae ana initooa, ma daka bae urii, ¹¹ <<A God ma Lord gami, i oe o faorana uria na ngalilana na taloa ma na babaitaa ma na mamanaa, sulia ni oe o haungainia na doo gi sui. Ma sulia na kwaidooria oe naa na doo gi sui daka too ma daka mouri.>>

Na e'ere doo.

5

¹ Sui nau ku rikia tee e'ere doo na da kede roo bali ana, ma daka faamamalafooa ana na fiu si mamalafooa gi ana na e'ere doo nae. Na wane na e gwouru ana si gula ni gwourua ana initooa, nia dau ana e'ere doo nae lao aba aalo nia.

² Ma ku rikia tee ensel na e rigita asianaa, ma nia ka bae baita ka urii, <<Ni tei naa o'olo eeri nia e faorana uria lafulana na fiu mamalafooa naa gi ma ka ifingia na e'ere doo naa?>> ³ Sui, langi dasi rikia ta wane i langi ma langi la molaagali ma langi i farana na molaagali hai so ka bobola fai nia na ifingilana na e'ere doo nae hai ka aada i laona. ⁴ Ma i nau ku aangi asianaa, sulia langi dasi daotoona ta wane hai ka faorana uria na ifingilana na e'ere doo nae ma na aadalaa i laona. ⁵ Sui, tee wane ana na wane baita gi e bae ka urii fuagu, <<Langi osi aangi. Aada oko rikia na Lion ana kwalafaa David ma a Juda. Nia e saitasa naa, ma ka bobola uria na lafulana na fiu mamalafooa gi ma na ifingilana na e'ere doo naa.>>

⁶ Sui nau kuka rikia tee gale Sipsip e take ana initoona si gula ni gwourua nae, ma na fai doo momouri gi ma na wane baita gi daka too galigalia. Ma nau ku rikia laugo na doo maala gi na gera haungi ana i nao. I nia e too ana fiu kokonae doo gi ma na fiu maa gi. Haia, na fiu maa nae gi naa na fiu mangoedoo a God gi na e falea uria la molaagali loulou. ⁷ Ma na gale Sipsip nae e dao ma ka ngalia na e'ere doo baa faasia na bali aba aalo nia na wane nae e gwouru ana si gula ni gwourua nae. ⁸ Ma si kada nia e ngalia ana na e'ere doo nae, na fai doo momouria nae gi ma na roo aakwala ma fai wane baita nae gi daka boururu i aano maana aena na gale Sipsip nae. Ma i gera sui go daka dau ana na doo ni kiilana na da alangia ana na harp gi, ma daka dau ana teu ana gold gi na e fungu ana na ai momoko gi uria suungilana. Haia, ma na hasu faasia na ai momoko nae gi naa na foalaa gera na tooa gi na da manata mamana ana Christ. ⁹ Ma gera ka nguulia tee fe nguu faalu daka urii, <<I oe o faorana oko ngalia na e'ere doo ma oko lafua na mamalafooa ana gi. Sulia gera haungi oe, ma na kwaisuusilaa ana mourilamu e duu

fuana a God usia na tooa gi ana na aebara gi sui ma na baelaa e'ete gi sui ma na aefera gi sui. ¹⁰ I oe o aaluda ana initooa ana fataabu gi uria na raolaa fuana a God gia. Ma gera tara daka baita la molaagali.>>

¹¹ Ma i nau ku aada lau, ma kuka rongoa na nguulaa na ensel oro gi. I gera oro asianaa, da tooni gi ma na mola gi. Da take galia na gula nae ni gwourua ana initooa ma na fai doo momouri baa gi ma na wane baita gi. ¹² I gera da nguulaa baita daka urii, <<Na gale Sipsip na da haumaelia, e faorana uria na ngalilana na mamanaa ma na todadoo ma liotooa ma na rigita ma na babaitaa ma na initooa ma na baelafea!>> ¹³ Sui ma ku rongoa na doo momouri gi sui i langi ma la molaagali ma i farana na molaagali ma i laona na aasi, gera sui da nguulaa daka urii, <<Na baelafea ma na babaitaa ma na initooa ma na rigita totoo firi fuana wane na e gwouru ana si gula ni gwourua ana initooa ma fuana na gale Sipsip.>> ¹⁴ Ma na fai doo momouri gi da oolisia daka urii, <<E mamana.>> Ma na wane baita gi daka boururu i aano ma daka foosi daaro.

Na mamalafooa gi.

6

¹ Sui i nau ku rikia na gale Sipsip nae e ifingia eetana mamalafooa ana na fiu mamalafooa gi. Ma nau ku rongoa tee doo ana fai doo momouri baa gi ka bae ana lingee doo naa e iilingia na kukuru ka urii, <<O lea mai!>> ² Ma i nau ku aada, ma ku rikia tee hosi kwakwaoa. Ma na wane na e tae i fafona, e dau ana tee taumae. Ma gera ka falea na eregwou fuana. Ma nia e lea uria na saitalaa iilingia ta ramo.

³ Sui na gale Sipsip nae ka ifingia ruana mamalafooa, ma nau ku rongoa na ruana doo momouria ka bae urii, <<O lea mai!>> ⁴ Ma tee hosi kekeroa ka hagatafa mai. Ma na wane na e gwouru i fafona, gera ka falea tee naefe baita fuana, ma

ka too ana na rigita uria na faafirulana tooa gi la molaagali, hai na tooa gi daka haumaeli gera kwailiu.

⁵ Sui na gale Sipsip nae ka ifingia ooluna mamalafooa, ma nau ku rongoa na ooluna doo momouri ka bae urii, <<O lea mai!>> Ma ku aada, ma ku rikia tee hosi boboraa. Ma na wane na e gwouru i fafona, e dau ana tee doo ni olotoolaa na gululaa. ⁶ Sui nau ku rongoa tee lingee doo e bango mai i matangana na fai doo momouri nae gi ka urii, <<Gera faafoli ana fanga gi uria malefo baita! Ma langi osi nagaa na gwai ma na waen!>>

⁷ Sui na gale Sipsip nae ka ifingia na faina mamalafooa, ma nau ku rongoa na lingee na faina doo momouri ka bae urii, <<O lea mai!>> ⁸ Ma i nau ku aada, ma ku rikia tee hosi rafurafua, ma na hatana na wane na e gwouru i fafona naa na Maea, ma si Gula uria na Maea ka lea i buira. Ma gera ka falea si initooa fua daaro usia faina na bali ana na molaagali uria haumaelilana iimola gi ana firua ma fioloa ma mataia ma na doo kwasi gi la molaagali.

⁹ Ma si kada na gale Sipsip e ifingia na limana mamalafooa, nau ku rikia na mangona tooa na da haungida sulia da tasa dongaa fai nia na ainitalo ana Baelana a God ma na Faarongolaa Diana. I gera da too go ada i farana na fuliere. ¹⁰ Ma gera rii baita daka urii, <<Lord tofungana mamana ka tasa, i oe o aabu ma oko mamana. I aangita na oko ketoa ana tooa la molaagali ma oko duuda sulia da haungi gami?>> ¹¹ Ma gera ka falea na maku tekwa kwakwaoa gi sui go fuada, ma daka haea fuada hai gera ka kwaimaasi to'ou fasi, lelea na wane ni rao kwaimaani gi ma na wane manata mamana gi, daka haungida laugo, iilingia gera haungida.

¹² Sui ku rikia na gale Sipsip baa ka ifingia oonona mamalafooa, ma na aanuanu baita ka liu, ma na hato ka hau ana rorodoa iilingia ta maku

bubulua, ma na sinali ka hau ana kekeroa iilingia na abu. ¹³ Ma na bubulu gi ka asia mai la molaagali iilingia na fufuana ai gi da asia faasia na ai gi si kada na ooru baita e geloda. ¹⁴ Ma la mamangaa ka iilingia na ere doo da lukumia. Ma na tolo gi sui ma na aauaua gi sui ka idu faasia fulida. ¹⁵ Sui na aaofia gi la molaagali ma na wane baita gi, ma na wane baita gera gi wane ana oomea gi, ma na wane rikidoo gi ma na wane rigita gi, ma na tooa gi sui na da rao o'oni, ma na tooa sulitalaa gi, daka mou daka aagwa laona na ora kokorefou gi ma i farana fou gi gwouna tolo gi. ¹⁶ Ma gera ka rii fuana na tolo gi ma na fou gi daka urii, <<Molu asi gomolu mai faafi gemelu ma molu ka haufini gemelu faasia maana na wane na e gwouru ana si gula ni gwourua ana initooa. Ma molu ka haufini gemelu faasia naa rakehasua nia na gale Sipsip. ¹⁷ Sulia fe dani baita ana na rakehasua daaro e dao naa, ma e langi ta wane hasa ka bobola uria takelaa usia.>>

Na 144,000 tooa gi i Israel.

7

¹ Sui nau ku rikia fai ensel gi da take ana fai susui molaagali gi, ma gera lui na fai ooru gi ana molaagali, eeri na ooru ka langi si oorufia na molaagali ma ka langi si oorufia na aasi ma ka langi si oorufia ta ai. ² Ma i nau ku rikia tee ensel lau ka tae mai faasia i taelana hatu, ma ka ngalia mai na mamalafooa nia God momouri. Ma ka rii baita fuana fai ensel nae gi, na a God e falea na rigitaa fuada uria labasilana na molaagali fai nia na aasi. ³ Ma ka bae urii, <<Langi molu si labasia ua na molaagali ma na aasi ma na ai gi, lelea golu ka kedea na mamalafooa i maadarada tooa rao nia gi a God gia.>> ⁴ Ma gera ka faarongo nau ana fita iimola gi na gera kedea na mamalafooa naa a God i maadarada, e urii: tee talange ma fai aakwala

ma fai tooni, ma gera na faasia na aakwala ma roo kwalafaa gi ana tooa i Israel gi.

⁵ Faasia kwalafaa a Juda, tee aakwala ma roo tooni iimola. Faasia kwalafaa a Ruben, tee aakwala ma roo tooni iimola. Faasia kwalafaa a Gad, tee aakwala ma roo tooni iimola. ⁶ Faasia kwalafaa a Asa, tee aakwala ma roo tooni iimola. Faasia kwalafaa a Naftali, tee aakwala ma roo tooni iimola. Faasia kwalafaa a Manase, tee aakwala ma roo tooni iimola. ⁷ Faasia kwalafaa a Simion, tee aakwala ma roo tooni iimola. Faasia kwalafaa a Livae, tee aakwala ma roo tooni iimola. Faasia kwalafaa a Isakar, tee aakwala ma roo tooni iimola. ⁸ Faasia kwalafaa a Sebulun, tee aakwala ma roo tooni iimola. Faasia kwalafaa a Josef, tee aakwala ma roo tooni iimola. Faasia kwalafaa a Benjamin, tee aakwala ma roo tooni iimola.

⁹ I buira, nau ku aada, ma ku rikia tee figua baita, na langi ta wane kasi bobola naa fai nia na iidumilana. Ma i gera da lea mai faasia na aebara gi sui ma na fera gi sui ma na baelaa e'ete gi sui, ma daka take i nao ana si gula ni gwourua ana initooa ma i naona gale Sipsip nae. Ma daka ruufia na maku kwakwaoa tekwa gi ma daka dau ana abe niniu gi. ¹⁰ Ma gera da rii baita daka urii, <<Na mouria e lea mai faasia a God gia na e gwouru ana si gula ni gwourua ana initooa ma faasia laugo na gale Sipsip.>> ¹¹ Ma na ensel gi sui da take galigalia si gula ni gwourua naa ana initooa ma na wane baita gi ma na fai doo momouria gi. Ma gera ka boururu i naona si gula ni gwourua nae, ma gera ka foasia a God, ¹² daka urii, <<Nia mamana! Na baelafea ma na initooa ma na liotooa ma na tangolaa ma na babaitaa ma na mamanaa ma na rigitaa, na doo nae gi na doo fuana a God gia na ka tau firi! Nia mamana.>>

¹³ Ma tee wane ana wane baita nae gi e ledi nau ka urii, <<Ni tei gera naa da oofi ana maku kwak-

waoa naa gi, ma gera ka lea mai faasia i fai?>>

¹⁴ Ma nau ku oolisia ku urii, <<I nau ku lalafusia. Ni oe na naa o haitamana.>>

Ma nia ka bae urii fuagu, <<Na tooa naa gi naa na tooa gi da liu mai i laona na iinokesilaa baita, ma daka too diana go ana. I gera ka saufia na maku tekwa gera gi ma gera ka faakwakwaoa ana na abuna na gale Sipsip. ¹⁵ Nia naa daka take i naona si gula ni gwourua nia a God, ma daka rao fuana i laona Beu Aabu nia sulia dani ma na rodo. Ma a God na e gwouru ana si gula ni gwourua nae, ka aadasuli gera. ¹⁶ Ma e afetai lau daka fiolo ma langi daka maeligwou, ma langi ta hato ago'ago langi ta doo ago'ago ka harangi gera. ¹⁷ Sulia na gale Sipsip na e too i fafona si gula ni gwourua ana initooa, ka aadasuli gera. Ma nia ka talai gera uria na kafo busu gi ana mouria. Ma a God ka uusua na kafona maada.>>

Na fiuna mamalafooa.

8

¹ Si kada na gale Sipsip e ifingia na fiuna mamalafooa, i langi ka aaroaro sulia si kade hato kukuru.

² Sui nau ku rikia na fiu ensel gi na da take i naona a God, ma gera ka falea na fiu bungu gi.

³ Ma tee ensel lau na e too ana na karao ana gold uria na suungilana na ai momoko i laona, e dao ma ka take i siana na fuliere. Ma gera ka falea ai momoko oro gi ni suungilana fuana eeri ka aalua fai nia na foalaa gera tooa a God gi sui i fafona na fuliere ana gold na e too i naona gula ni gwourulaa nae. ⁴ Ma na hasu faasia na ai momoko nae gi, ka raa i langi fai nia na foalaa gera na tooa a God, faasia na abana na ensel nae na e take i naona a God.

⁵ Sui na ensel nae ka ngalia na karao nae, ma ka faafungua ana na eere faasia fuliere, ma ka ui ania mai fafona molaagali. Ma na kukuru ma na lingee doo baita gi ka talo mai,

ma na sinamaaru ka sina ma na aanuanu ka liu.

Na bungu gi.

⁶ Sui na fiu ensel nae gi daka aade aagau naa uria na uuflana na fiu bungu nae gi da dau ana.

⁷ Ma eetana ensel e uufia na bungu nia, ma na lagwabuu ana uuta na e iilingia na fou gi ma na eere dolali fai nia abu, e aru mai fafona na molaagali. Ma ka harufia na tee ooluna bali ana molaagali ma na ai gi ma na laua gi sui i laona.

⁸ Sui na ruana ensel ka uufia na bungu nia, ma tee doo iilingia ta tolo baita ka haru, da ui ania mai uria la aasi. Ma tee ooluna bali ana na aasi ka hau ana abu. ⁹ Ma tee ooluna bali ana doo momouri gi la aasi daka mae, ma tee ooluna bali ana faka gi ka tagalangaida.

¹⁰ Sui na ooluna ensel ka uufia na bungu nia, ma tee fe bubulu baita e iilingia ta kwesu, e asia mai faasia la mamangaa ma ka asia faafia tee ooluna bali ana na kafo baita gi ma na gala kafo busu gi. ¹¹ Haia, na hatana bubulu nae na <<Bubulo>>. Ma tee ooluna bali ana na kafo gi ka hau ana bubulo, ma na tooa oro gi daka mae ana gwoufilana na kafo nae gi sulia da bubulo.

¹² Sui na faina ensel ka uufia na bungu nia, ma tee ooluna bali ana na hato ma na sinali ma na bubulu gi ka mae, haia tee ooluna bali ana folaalaa ka langi naa. Ma tee ooluna bali ana fe hato ka langi si dani naa ma tee ooluna bali ana fe rodo ka urinae laugo.

¹³ Sui i nau ku aada, ma ku rongoa tee nooabu e lofo la mamangaa e rii baita ka urii, <<Na ta'alaa, na ta'alaa! Tara ka ta'a asianaa fuana tooa gi sui na da too la molaagali, si kada na oolu ensel gi da uufia ana bungu gera gi ma na lingee doo ka talo mai.>>

9

¹ Sui na limana ensel ka uufia na bungu nia, ma ku rikia fe bubulu na e asia mai uria la molaagali, da

falea na kii ana na kilu na e langi ta boro ana fuana bubulu nae. ² Sui na bubulu nae ka ifingia naa na kilu nae, ma na hasu ka hagatafa mai ma ka tae mai iilingia hasuna ta eere baita. Ma na hatu ma la mamangaa ka rorodoa ana na hasu na e hagatafa mai faasia na kilu nae. ³ Sui na siko oro gi daka hagatafa mai faasia na hasu nae, ma daka lea mai la molaagali, ma daka ngalia na rigitaa iilingia na rigitalana na fafari gi. ⁴ Ma daka haea fuana na siko nae gi langi dasi labasia na laua gi ma langi ta ai ma langi tee si doo na e tae fafo gano. Haia, ma na tooa na langi dasi too ana mamalafooa nia a God i maadarada naa, na siko gi daka bobola uria falelana na fiilaa fuada. ⁵ Ma langi dasi faalamainia na siko nae gi hai ka haumaelia ua na tooa nae gi, ma da faalamainia hai daka falea go ada fiilaa fuada sulia lima fe sinali. Haia, na fiilada e iilingia na fafari e alea wane. ⁶ Ma sulia lima fe sinali nae gi, na tooa nae gi tara daka nani uria maea, ma langi dasi daotoona. Ma daka doori mae, ma na maea ka tafi faasi gera.

⁷ Na siko nae gi, na rikilada e iilingia na hosi gi na da aade aagau eeri na wane gi da tae uria na firua. Ma na maada e aada iilingia na maana na wane gi, ma gera ka haingia na doo gi iilingia na eregwou ana gold i keteda. ⁸ Ma na iifuda ka iilingia na iifuna geni gi, ma na lifoda ka iilingia na lifona na lion gi. ⁹ Ma na doo iilingia na rebe doo gi ana halo na e too i maruruuda. Ma na lingeena na kukubada e iilingia ana na lingeena baita na hosi oro gi da lafia na doo gi ni taelilana gi uria na firua. ¹⁰ Ma daka too ana na kikiuda ma na doo ni susulaa gi iilingia na doo ana na fafari gi. Ma na kikiuda uria faafilana tooa gi sulia lima fe sinali. ¹¹ Ma na aaoafia gera naa na ensel na e baita usia na kilu liu, ma na hatana ana baelaa i Hebru naa na a Abadon, ma baelaa i Grik daka alangia ana a Apolion. Ma si hata nae gi na malutana naa <<Na wane

na e faafunui doo.>>

¹² Na eetana si ta'alaa e sui naa, ma ta roo si ta'alaa aai e nia ua mai.

Na oonona na bungu.

¹³ Na oonona ensel e uufia na bungu nia, ma i nau ku rongoa tee si lingee doo e talo mai faasia na fai susui doo gi ana si fuliere na da haungainia ana gold na e too i naona a God. ¹⁴ Ma na lingee doo nae ka bae urii fuana na oonona ensel na e too ana bungu ka urii, <<O lukea na fai ensel gi na da kani faafida i ninimana na kafo baita na i Iufretes.>> ¹⁵ Ma nia ka lukea na fai ensel nae gi da aade aagau i seenae uria si kada nae, hai daka haumaelia tee ooluna bali ana tooa gi. ¹⁶ Ma i nau ku rongoa fita wane ana oomea gera gi na da tae i fafona hosi: e dao ana na roo talange molee wane.

¹⁷ Ma ana faataia nae fuagu, nau ku rikia na hosi gi, ma na wane gi na da tae fafoda da haingia na rebe doo gi maruruuda. Ma na rebe doo nae gi e kekeroa iilingia na eere, ma ka bulua iilingia si fou na da alangia ana na safaea ma ka gogooa iilingia na sulfa. Ma na ketena hosi gi da iilingia na ketena lion gi. Haia, na eere ma na hasu fai nia na sulfa na e haga mai faasia na fakada. ¹⁸ Ma na ta'alaa nae gi ka haumaelia na ooluna bali ana tooa gi la molaagali, ana na eere ma na hasu ma na doo sulfa na e haga mai faasia na fakada. ¹⁹ Sulia na rigitalana na hosi nae gi e nia ana na fakada ma na kikiuda. Na kikiuda e iilingia na loi gi na e too ana gwouda, ma daka faafia na tooa gi ana na kikiuda.

²⁰ Ma na tooa aai gi na da oore ma na ta'alaa gi langi kasi haumaeli gera, langi dasi aabulo e'ete faasia na taa gi na gera haungainia i talada. Sulia langi dasi too faasia na foasilana na aanoedoo ta'a gi, ma na nunui doo gi na da haungaida ana gold ma na silva ma na brons ma na fou ma na ai. Ma na doo nae gi, e langi dasi bobola uria aadalaa ma langi rongolaa ma langi falilaa. ²¹ Ma na tooa nae gi langi dasi oolitai

manata go faasia na hauwanelaa ma na raolaa fuana aagalo ta'a gi ma na ooelaa ma na belilaa.

Na ensel fai nia na e'ere doo to'ou.

10

¹ Sui i nau ku rikia tee ensel rigita lau e sifo mai faasia i langi. Nia oofi ana si barobaro, ma na fula'aro ka too galia na ketena, ma na maana ka iilingia na hato, ma na roo aena gi ka iilingia ta roo bae fungu gi ana eere.

² Ma nia ka dau ana na e'ere doo to'ou na da ifingia i abana, ma ka uri i fafona na aasi ana na bali ae aalonia, ma na bali ae mouli nia ka uri ana fafona hae gano. ³ Ma ka rii ana riilaa baita iilingia ngongorolana na lion gi. Ma buira nia rii sui, na fiu kukuru daka oolisia ana waligilaa. ⁴ Ma si kada na fiu kukuru nae gi e bae, nau ku aade aagau uria kedelaa na baelaa gera, ma ku rongoa tee lingee doo bae mai faasia i langi e bae urii, <<Langi osi haea fuana ta wane ana si doo baa gi na fiu kukuru baa gi da haea, ma langi osi kededa.>>

⁵ Sui na ensel na ku rikia e take fafona na aasi ma na hae gano, ka uua na bali aba aalonia i langi. ⁶ Ma ka bae aalangai ana na hatana a God na e totoo firi ma ka haungainia na langi ma na doo gi sui na da too i laona, ma na molaagali ma na doo gi sui na da too i laona, ma na aasi ma na doo gi sui na da too i laona. Ma ka bae urii, <<Ka langi naa ta faataulana. ⁷ Ana si kada na fiuna ensel e uufia na bungu nia, na manatalaa aagwa nia a God ka daonaa mai, iilingia baa nia e faatalo sui naa mai ana fuada na wane ni rao nia gi na profet gi.>>

⁸ Sui na lingee doo na ku rongoa i nao e bae fuagu faasia i langi ka bae lau urii, <<O lea kou, oko ngalia na e'ere doo na e ifi i abana na ensel na e take i fafona na aasi ma na hae gano.>>

⁹ Ma ku lea, ma kuka gania na ensel nae hai ka falea e'ere doo to'ou nae fuagu. Ma nia ka bae

urii fuagu, <<O ngalia, oko ania. Tara ka mamasia i fakamu iilingia na wewedua, sui tara ka afaea na rakemu.>>

¹⁰ Ma nau ku ngalia na e'ere doo to'ou nae faasia na abana na ensel nae, ma kuka ania. Na ainitoolana e mamasia i fakagu iilingia na wewedua. Sui, si kada ku ookomia kou, ka afaea naa rakegu. ¹¹ Sui daka bae urii fuagu, <<I oe oko ainitalo lau ana na faarongolaa nia a God sulia na tooa oro gi ma na fera oro gi ma na baelaa oro gi ma na aafia oro gi.>>

Na roo wane faamamana gi.

11

¹ Sui daka falea tee baebae ai ni olotoolaa fuagu, ma daka bae urii, <<O lea, oko olotoona na Beu Aabu a God ma na fuliere, ma oko eetamia na tooa gi na da fooa i seenae. ² Haia, ma langi osi olotoona kade Beu ana labata i maa, sulia da falea naa fuana tooa na langi dasi Jiu gi. Ma tara i gera ka lea mai, daka uuri faafia na fera baita aabu sulia fai aakwala ma roo fe sinali. ³ Ma tara nau ku falea na roo wane faamamanalaa suli nau gi hai daaro ka oofi ana maku ta'a gi ma daaro ka ainitalo ana faarongolaa nia a God sulia tee tooni ma roo talange ma oono aakwala fe dani.>>

⁴ Ma na roo wane faamamanalaa nae gi naa na roo ai gi na da alangia ana na oliv ma na roo kwesu na da take i naona na Lord ana molaagali.

⁵ Ma lea ta wane ka hasi uria na nagalada, na eere na e hagatafa mai faasia na fakada tara ka faafunuia na maalimaea gera gi. Ma urinae ta wane na e dooria na nagalada, nia ka mae naa. ⁶ Ma i daaro too ana na rigitaa uria na bokosilana na lao mamangaa, hai na uuta kasi aru sulia fe dani gi na da ainitalo ana baelana God ana. Ma daaro too ana rigitalaa laugo uria kwaelana na kafo busu gi eeri ka hau ana na abu. Ma daaro ka too laugo ana na rigitaa uria na kwaelana na molaagali ana

na ta'alaai gi sui ana si kada gi sui na daaro dooria.

⁷ Ma si kada daaro faasua naa na ainitalolaa ana na faarongolaa daaro gi, na doo momouria kwasi na e haga mai i maa faasia na kilu baa tara ka firu fai daaro, ma ka saitasa ani daaro, ma ka haungi daaro. ⁸ Ma na noni daaro tara ka too go ana fafona tala ana fera baa da fotoia ana Lord daaro i fafona na airarafolo. Ma na mamalafooa ana fera baita nae na i Sodom ma i Ejipt. ⁹ Na tooa gi faasia na fera gi sui ma na aebara gi sui ma na baelaa e'ete gi sui, daka bubungia na noni daaro sulia oolu fe hato ma tee kade hato, ma langi dasi faalamainia na aalulana na noni daaro. ¹⁰ Ma na tooa gi la molaagali daka eele sulia na maeladaaro. Ma daka faabaita ana na fale kwailiulaa ana na falelaa gi fuada sulia na roo profet nae gi daaro faafia asianaa na tooa gi na da too la molaagali.

¹¹ Sui, i buira oolu fe dani ma tee kade hato e sui, si mango ana mouria e ita mai faasia a God ka ruufi daaro ma daaro ka tatae ma daaro ka take. Ma na tooa gi sui na da riki daaro daka mou asianaa. ¹² Sui daaro ka rongoa tee lingee doo baita e ita mai faasia i langi ka bae urii fuadaaro, <<Moro lea mai i langi.>> Ma na maalimaea daaro gi daka bubu go ada ana si kada daaro lea i laona si barobaro uria i langi.

¹³ Ana si kada nae ua go, na aanuanu baita ka liu ma na tangafulana fera baita nae ka funu naa. Ma fiu tooni iimola na da mae ana na aanuanu nae. Ma na tooa aai na da mouri ua, daka mou asianaa, ma daka baelafea a God i langi.

¹⁴ Haia, na ruana ta'alaai ka sui, ma na ooluna ta'alaai tara ka dao ali'ali laugo mai.

Na fiuna bungu.

¹⁵ Sui na fiuna ensel ka uufia naa na bungu nia, ma na lingee doo baita gi i langi ka bae urii, <<Na initooa la molaagali e hau naa ana na initooa nia na Lord gia ma na Christ nia, ma nia tara ka Aafia too

ka tau too ka tau.>> ¹⁶ Ma na roo aakwala ma fai wane baita gi na da gwouru ana si gula ni gwourua gera gi ana initooa i naona a God, da boururu i aano ma daka foasia a God, ¹⁷ daka bae urii, <<Lord God tofungana mamana, oe o too ana si kada nae ma oko too ua naa mai. Gami baelafe oe faafia o ngalia na mamanaa baita oe, ma oko hafalia ana aaofialaa. ¹⁸ Ma na tooa i uugita gi daka rakehasu asianaa, sulia si kada fuana rakehasua oe e dao naa mai, fai nia si kada uria na ketolada tooa da mae gi, ma si kada uria na kwaiarangailada na wane rao oe gi na profet gi ma na tooa oe gi na da foosi oe, na tooa baita gi ma na tooa to'ou gi. Sulia si kada e dao naa mai lau uria na faafunuilana na tooa gi na da tagalangai nia na molaagali.>>

¹⁹ Sui na Beu Aabu a God i langi ka ifi, ma daka rikia na bokosi nae na bae aalangaia a God e too i laona. Sui na sinamaaru ka sina, ma na kukuru ka kuruu, ma na lingee doo baita ka talo mai, ma na aanuanu ka liu, ma na uuta na e iilingia na fou gi ka aru.

Na geni ma na loi.

12

¹ Sui tee mamalafooa baita ni kwelelaa ana ka faatai mai la mamangaa. Tee geni na e oofi ana hato ma na sinali ka nii farana aena gi ma na eregwou ana na aakwala ma roo fe bubulu gi ka too i ketena. ² Ni nia e iiana, ma ka aade aagau uria faafutalana wela. Ma na nonifilaa ana faafutalaa e aadea nia ka aangi baita asianaa.

³ Sui tee mamalafooa aai ka faatai lau mai la mamangaa. Tee loi kekeroa baita e too ana fiu kete ma na fiu eregwou gi ma tee aakwala kokonae doo gi. ⁴ Haia, nia ka abalangaia na ooluna bali ada na bubulu gi la mamangaa ana kikiuna, ma ka ui anida la molaagali. Ma na loi nae ka take siana geni nae na e garangia faafuta, hai ka ania ana na wela nia nae si kada nia e

faafuta ana. ⁵ Ma nia ka faafuta tee wela wane na tara ka initoo usia na fera gi sui ana rigitaa. Sui da laua na wela nae daka ngalia na ada siana a God ana si gula ni gwourua nia ana initooa. ⁶ Haia, ma na geni nae ka tafi naa ana uria i laona na aanogwou fuana si gula na a God e aade aagau ana fuana hai daka aadasuli nia sulia tee tooni ma roo talange ma oono aakwala fe dani.

⁷ Sui na firua ka tala'ae i langi. A Maekel ma na ensel nia gi daka firu fai nia na loi nae, ma na loi nae fai nia na ensel nia gi daka firu. ⁸ Sui taa, na loi kasi rigita, ma a God langi si faalamaida uria toolaa i langi. ⁹ Ma daka ui ania naa na loi baita nae faasia i langi. I nia na loi nae baa faasia si kada ua mai na da alangia ana aagalo ta'a ma a Satan, na e talai garo ana na tooa gi i laona na molaagali loulou. Da ui ani nia mai la molaagali fai nia na ensel nia gi sui.

¹⁰ Sui nau ku rongoa tee lingee doo baita i langi e bae urii, <<Si kada naa, a God tara ka faamouria na tooa gi. A God ka faatainia na mamanaa nia iilingia ta aafia. Haia, ma na wane aadafililana a God ka faatainia naa na babaita nia. Sulia na wane na e take nao na God gia ma ka feengia na waihaasi gia gi dani ma na rodo, gera ui ania faasia i langi. ¹¹ Na waihaasi gia gi gera ka saitasa ani nia ana na abuna na gale Sipsip ma na mamanaa na gera ainitalongainia, ma daka maabe uria na maea fuana a God. ¹² Gamu tooa na mu too i langi muka eele agamu! Haia, tara ka ta'a asianaa fuana na molaagali ma na aasi, sulia a Satan e sifo na kou i siagamu. Ma nia e rakehasu asianaa sulia nia e haitamana si kada nia gi e kukuru naa.>>

¹³ Ma si kada na loi naa e haitamana da ui ani nia uria la molaagali, nia ka tari naa i burina na geni baa e faafutaa na wela wane. ¹⁴ Sui, a God ka falea na roo kukubae doo baita gi iilingia kukubana ta nooabu hai ka lofo uria si gula da aade aagau

ana fuana i laona na aanogwou, i seenae tara daka aadasuli nia ma daka folo usi nia faasia na loi nae sulia oolu fe ngali ma oono fe sinali, aata ka haungia. ¹⁵ Sui na loi naa ka moatainia mai na kafo iilingia ta kafo baita baa hai ka busutainia na geni naa. ¹⁶ Sui, na aano ka adomia na geni naa, ma ka ifingia na makano ma ka ookomia na kafo busu naa na loi naa e moatainia mai. ¹⁷ Sui na loi naa ka rakehasuia na geni naa, ma ka lea ka firu fai nia na kwalafaana gi sui na da roosulia na kwaieresia a God gi naa ma faatolomaia mamana nia gi a Jesus. ¹⁸ Ma na loi naa ka dao naa i aasi, ma ka take na ana i fafona oone.

Na roo doo momouria kwasi gi.

13

¹ Sui i nau ku rikia tee doo momouria kwasi e bango mai faasia la aasi. Na doo nae e too ana na tee aakwala kokonae doo ma na fiu kete fai nia na aakwala eregwou na e too ana na kokonae doo nae gi. Na hata ta'a gi na bae tatagalaa ana a God na da kedea ana ketena gi. ² Haia, na doo momouria kwasi nae na rikilana e iilingia na lepad, ma na aena gi ka aada iilingia na aena na bea, ma na fakana ka aada iilingia na fakana na lion. Ma na loi baa ka falea na rigitaa nia i talana ma na initooa nia ma na babaitaa nia fuana na doo momouria kwasi nae. ³ Ma ana tee kete ana ketena gi, nau ku rikia tee doo aada iilingia na mae raunga baita uria haumaelilana, ma na mae raunga nae e mafo naa. Ma na tooa gi sui la molaagali daka kwele asianaa, ma daka lea sulia na doo momouri kwasi nae. ⁴ Ma na tooa gi gera ka foasia na ada na loi nae, sulia nia e falea na mamanaa nia fuana na doo momouri kwasi nae. Ma gera ka foasia laugo na doo mouri kwasi nae daka urii, <<Langi ta wane naa ka iilingia na doo momouri kwasi naa ma langi ta wane na ka bobola uria firulaa fai nia.>>

⁵ Ma a God ka faalamainia na doo momouria kwasi nae hai ka baelafe

nia i talana ma ka bae tataga ana a God ma nia ka baita sulia fai aakwala ma roo fe sinali. ⁶ Ma nia ka hafalia naa na bae ta'ala fuana a God ma ana hatana a God ma i langi si gula na e too ana ma na tooa gi sui na da too i langi. ⁷ Ma a God ka faalamainia uria na firulaa fai nia na tooa a God gi ma uria na saitalalaa ani gera, ma ka baita usi gera na aebara gi sui ma na fera gi sui, ma na baelaa e'ete gi sui. ⁸ Ma na tooa gi sui na da too la molaagali na a God e langi kasi kedea na hatada laona na buka ana mouria firi, tara daka foosia na doo momouri kwasi nae. Na buka nae, nia na buka nia gale Sipsip na da haumaelia. Ma God e kedea na hatada i laona buka nae ua naa mai nao ana na haungailana na molaagali.

⁹ Haia gamu na tooa gi na mu too ana na aalinga gi, muka fafurongo. ¹⁰ Ni tei gera na a God e filida eeri tara da dumulida, tara daka dumulida naa. Ma ni tei gera na a God e filida eeri tara da haumaelida ana naefe ana oomea, tara daka haumaelida na ana naefe ana oomea. Haia, i gamu na tooa nia gi a God e langi musi manata hala, sulia nia naa si kada gamu hai muka tasa dongaa ana manata mamanalaa gamu gi.

¹¹ Sui nau ku rikia tee doo momouria kwasi aai e hagatafa mai faasia la molaagali. Nia e too ana na roo kokonae doo gi iilingia ta gale sipsip, haia ma na lingeena ka iilingia ta loi baita. ¹² Nia e rao ana na babaitaa nia gi na eetana doo momouri kwasi si kada e too fai nia. Ma e suungainia na molaagali ma na tooa gi sui la molaagali hai daka foosia na eetana na doo momouri kwasi baa na maala baita nia e mafo naa. ¹³ Ma na ruana na doo momouria kwasi ka iilia doo kwaibalatana baita gi ni kwelelaa ana, ma ka faasifo mai na eere faasia i langi uria la molaagali maada na tooa gi sui. ¹⁴ Ma nia ka mala'oea na tooa gi sui na da too la molaagali ana

doo ni kwelelaa ana gi na a God e faalamainia hai ka iilia ana si kada nia too fai nia na doo momouria kwasi baa i nao. Ma nia ka oodua na tooa gi hai daka haungainia nununa na eetana na doo momouria kwasi baa da kwae maala ana ana naefe, sui ka mouri go ana. Na nunui doo nae uria faabaita nia. ¹⁵ Ma a God e faalamainia hai ka falea na mouria fuana na nunui doo nae hai ka bae ma eeri ka haumaelia na tooa gi sui na e langi dasi foosia. ¹⁶ Ma nia e suungainia na tooa gi sui, tooa to'ou gi ma na tooa baita, na tooa rikidoo gi ma na tooa siofaa gi, na tooa rao o'oni gi ma na tooa nonilaa gi, hai daka kedea na mamalafooa i bali aba aolo gera langi i maadarada, ¹⁷ hai langi ta wane kasi foli ma langi kasi faafoli lea nia langi kasi too ana na mamalafooa nae. Na mamalafooa nae naa na hatana na doo momouria kwasi nae, ma langi na iidulaa ana na hatana.

¹⁸ Na liotooa naa ka lukea si doo naa. So ni tei na e haitamadoo ka lukea si iidulaa na ana doo momouria kwasi naa, sulia na kekedelaa nia na hatana wane ma na kekedelaa nae nia urii: oono talange ma oono aakwala ma oono.

Na gale Sipsip ma na tooa nia gi.

14

¹ Sui nau ku aada lau, ma ku rikia na gale Sipsip e take gwouna na tolo i Sion, fai nia tee talange ma fai aakwala ma fai tooni iimola gi na da kedea na hatana ma na hatana na Maa nia i maadarada. ² Ma ku rongoa tee lingee doo faasia i langi e iilingia kwakwataa baita, ma ka iilingia ta kukuru baita. Na lingee doo na ku rongoa e iilingia na doo ni kiilana na da alangia ana na harp gi na wane gi da kiia. ³ Ma na tooa baa gi da nguulia tee fe nguu faalu i naona na gula ni gwourulaa ana initooa, ma i nao ada na fai doo momouria gi ma na wane baita gi. Ma e langi ta wane lau hai so ka haitamana fe nguu naa, tee taifilia go 144,000 iimola gi na a Christ e foli usida go faasia i lao molaagali

na gera naa da haitamana fe nguu nae. ⁴ I gera naa na wane gi na da too folaa sulia e langi dasi teo fai nia na geni gi. Ma daka lea sulia na gale Sipsip fuana si gula gi sui na e lea ana. Ma i gera laugo na tooa a God e oolifaida faasia na molaagali ma daka falela iilingia na falelaa totongenao fuana a God ma fuana na gale Sipsip. ⁵ Ma gera langi dasi suge ma ka langi dasi iili ta'a.

Na oolu ensel gi.

⁶ Sui nau ku rikia tee ensel ai e lofo la mamangaa, fai nia na Faarongolaa Diana na e totoo firi uria na ainalolaa ana fuana na tooa gi na da too la molaagali, ma fuana na aebara gi sui ma na baelaa e'ete gi sui ma na fera gi sui. ⁷ Ma nia e bae baita ka urii, <<Muka faabaitaa a God ma muka baelafe nia! Sulia si kada nia uria na ketolana na tooa gi e dao naa. Muka fooasi nia, na wane na e haungainia i langi ma na molaagali ma na aasi ma na kafo busu gi!>>

⁸ Sui ruana ensel e lea mai i buira, ka bae urii, <<Nia e funu naa. Na fera baita baa i Babilon e funu naa, sulia nia e faagwoufia naa na tooa gi ana waen nia ana na kwaidooria ta'a gi ana noni.>>

⁹ Haia, ooluna ensel e lea mai buira na roo ensel nae gi nao, e bae baita ka urii, <<Lea so ta wane ka foasia na doo momouri kwasi naa ma na nununa ma ka ngalia na mamalafooa nia i maadarana ma langi i abana, ¹⁰ nia laugo tara ka gwoufia na waen ana na rakehasua nia a God, na da igitainia mai i laona na teu ana rakehasua nia. Ma ni tei gera na da iilia si doo naa tara gera ka nonifii ana eere ma na doo da alangia ana sulfa i naona ensel aabu gi ma na gale Sipsip. ¹¹ Ma na hasuna na eere na e faanonifii gera ka hasu dongaa na ana sulia dani firi. Ma ka langi ta mamalolaa ana nonifiilaa rodo ma na dani fuana tei gera na da foasia na doo momouri kwasi naa ma na nununa ma fuana

tei gera laugo na gera too ana na mamalafooa ana hatana.>>

¹² Haia, na tooa a God gi daka tasa dongaa, boro ana si kada ana afetaia. I gera naa na tooa gi na da roosulia kwaieresia a God gi ma gera ka rao diana fuana a Jesus.

¹³ Sui nau ku rongoa na lingee doo faasia i langi ka bae urii, <<O kedea si doo nae gi: Oilakea fuana tooa gi na e ita ana si kada nae ma ka ooli alaa ma daka mae ana si kada gera rao fuana a Lord!>>

Ma na Aanoedoo Aabu e oolisia ka urii, <<Iiu, nia mamana asianaa. Tara gera ka eele, sulia da mamalo faasia na raolaa baita gera gi, sulia na dianalaa ana raolada ka lea fai gera.>>

Na uuni soogonilaa ana molaagali.

¹⁴ Sui nau ku aada lau, ma kuka rikia na barobaro kwakwaoa. Ma na doo e gwou i fafona na barobaro nae e aada mala na wane, ma na eregwou ana gold na e too i fafona na ketena, ma nia ka dau ana tee naefe ala. ¹⁵ Ma tee ensel lau ka haga mai faasia na Beu Aabu a God, ma ka rii baita ka urii fuana na wane na e gwouru i fafona na barobaro, <<O ngalia na naefe oe, oko soogonia na doo gi, sulia si kada uria soogonilana na doo gi la molaagali e dao naa mai, sulia na molaagali e iilingia na fufue doo moua!>> ¹⁶ Ma na wane na e gwouru i fafona na barobaro ka rabu ana na naefe nia fafona na molaagali, ma ka soogonia naa na doo gi la molaagali.

¹⁷ Ma tee ensel lau ka haga mai faasia na Beu Aabu a God i langi ma ka dau laugo ana tee naefe ala. ¹⁸ Sui tee ensel lau na e baita usia na eere i fuliere, e lea mai faasia na fuliere. Ma nia rii baita fuana na ensel baa e dau ana na naefe ka urii, <<Oko tabalia na funge grep gi la molaagali ana naefe oe, sulia na funge ai nae gi e moua naa!>> ¹⁹ Ma na ensel nae ka rabu ana naefe nia fafona na molaagali, ma ka gonia naa na fufue doo nae gi, ma ka ui anida laona si

gula uria na felesilana na waen ana na rakehasua a God. ²⁰ Ma na fufue ai doo nae gi daka felesia naa i laona na doo ni felesilana na grep na e too i maa faasia na fera baita. Ma na abu ka bango mai faasia laona na doo nae ni felesilana na waen, ma ka busu naa sulia oolu talange kilometer, ma na ooluna e bobola fai nia tee abalaa.

Na fiu ensel gi fai nia na fiu kwaelaa gi.

15

¹ Sui nau ku rikia lau tee malafooa baita ni kwelelaa ana i langi: na fiu ensel gi fai nia na fiu kwakwaelaa i'isi gi, sulia nia naa na isilana na rakehasua a God.

² Sui nau ku rikia tee doo iilingia na aasi na e aada mala gilasi na e dolali fai nia na eere. Ma ku rikia laugo na tooa gi na da saitasa faafia na doo momouria kwasi ma na nununa ma faafia na doo na gera kedea na iidulaa oolisia na hatana, ma gera take kamena aasi nae, ma gera ka dau ana doo ni kiilana gi na da alangia ana na harp gi na a God e falea fuada. ³ Ma gera ka nguulia na nguu a Moses na wane ni rao nia a God, ma na nguu nia na gale Sipsip, daka urii, <<Lord God tofungana mamana, na raolaa oe gi sui e baita ma ka diana asianaa. Oe naa na Aaofia ana fera gi sui, ma na malutamu e o'olo ma ka mamana. ⁴ Lord ae, tooa gi sui tara daka mounji oe ma daka faa'initoo oe. Sulia tee taifili oe go na o o'olo mamana. Ma na tooa gi i fera gi sui tara daka fooasi oe, sulia gera ka rikia naa na raoa o'olo oe gi.>>

⁵ Ma i buira, nau ku rikia Beu Aabu a God i langi e ifi, ma na babala a God ni toolaa ana e too i laona. ⁶ Ma na fiu ensel gi daka haga mai faasia na Beu Aabu a God fai nia na fiu kwakwaelaa gi. I gera ka oofi ana maku kwakwaoa gi na e faalu ma ka sinasina, ma daka kania na rebe doo gi ana gold i mango ruruuda. ⁷ Sui tee doo ana na fai doo momouria baa gi ka falea na fiu

teu gi ana gold na e fungu ana na rakehasua a God na e totoo firi. ⁸ Ma na hasu faasia na initooa nia a God ma na mamanaa nia ka fungulia la Beu Aabu a God ma langi ta wane hai ka bobola uria ruulaa lao Beu Aabu lea ka dao ana si kada na fiu kwakwaelaa na fiu ensel nae gi da ngalia mai ka sui.

Na fiu teu gi ana na rakehasua a God.

16

¹ Sui nau ku rongoa tee lingee doo baita ka talo mai faasia na Beu Aabu a God, ma ka bae urii fuana fiu ensel gi, <<Molu lea, molu ka igitainia na fiu teu gi ana na rakehasua a God i fafona na molaagali.>>

² Ma na eetana ensel e lea, ka igitainia na teu nia i fafona na hae gano. Ma na mae maala ta'a gi na ka fii asianaa ka harufia na tooa gi na da too ana na mamalafooa nia na doo momouria kwasi baa ma daka fooasia na nununa.

³ Sui na ruana ensel ka igitainia na teu nia i laona na aasi. Ma na aasi ka bulasi iilingia na abuna ta wane baa e mae, ma na doo momouria gi sui i laona na aasi daka mae teefou.

⁴ Sui na ooulana ensel ka igitainia na teu nia i laona na kafo gi ma na mae ruka gi, ma daka hau ana abu.

⁵ Sui i nau ku rongoa na ensel na e baita usia na kafo ka bae urii, <<Na wane aabu ae, i oe o too ua mai i nao ma oko too laugo ana si kada nae. Na ketolaa oe gi na o iilia, nia o'olo asianaa. ⁶ Sulia gera haumaelia naa na tooa nia gi a God ma na profet gi, ma nia na aadea oko falea na abu fuada uria na gwoufilana. Nia naa, gera ka ngalia na kwakwaelaa nae.>>

⁷ Sui i nau ku rongoa tee lingee doo faasia fuliere e bae urii, <<Lord tofungana mamana, na ketolaa oe gi e mamana ma ka o'olo asianaa!>>

⁸ Sui na faina ensel ka igitainia naa na teu nia i fafona na hatu, ma a God e faalamainia na hatu uria na harufilea na tooa gi ana ago'agolana baita. ⁹ Na ago'agolaa

nae ka harufia na tooa gi, ma gera ka haeta'a ana hatana a God, na wane na e too ana na babaitaa usia na kwakwaelaa naa gi. Ma gera da oote gera ana oolitai manatalaa faasia na garolaa gera gi, ma daka oote gera laugo ana baelafelana initooa nia.

¹⁰ Sui na limana ensel ka igitainia na teu nia i fafona si gula ni gwourua ana initooa nia na doo momouria kwasi baa, ma na initooa nia ka rorodoo. Ma na tooa gi daka ala faafia na meada sulia e fiida. ¹¹ Ma gera ka haeta'a ana a God i langi uria fiilaa gera gi ma na maala gera gi. Ma langi dasi oolitai manata faasia na malutaa ta'a gera gi.

¹² Sui na oonona ensel ka igitainia naa na teu nia laona kafo baita na da alangia ana i Iufretes. Ma na kafo nae ka lalanga hai ka aalua na tala fuana na aaofia gi na da lea mai faasia taelana hato. ¹³ Sui nau ku rikia oolu aanoedoo ta'a gi na da aada iilingia na furoko gi, daka haga mai faasia fakana na loi baa ma faasia fakana na doo momouria kwasi baa ma faasia fakana na profet susuge baa. ¹⁴ I gera naa na aanoedoo nia aagalo ta'a gi na da iilia na doo kwaibalatana ni kwelelaa ana gi. Na oolu aanoedoo ta'a naa gi na da lea mai siana na aaofia gi sui la molaagali, hai daka oofu gera uria na firulaa ana fe dani baita nia a God tofungana mamana.

¹⁵⁻¹⁶ Sui na oolu aanoedoo ta'a gi daka oofua na aaofia gi ana tesi gula gera alangia ana baelaa i Hebru <<Armagedon>>.

Ma a Jesus ka bae urii, <<Muka rongoa, tara nau ku lea mai ana tesi kada na molu si haitamana, iilingia ta wane bebeli! Ka oilakea fuana ni tei gera na da too aadaada ma ka oofi ana na maku gera gi, haia daka langi si ida uria na liu talulaa matangana tooa gi!>>

¹⁷ Sui na fiuna ensel ka igitainia na teu nia la kwalimanga. Ma tee lingee doo baita e talo mai faasia si gula ni gwourua ana initooa i laona na Beu Aabu a God, ka bae urii, <<Nia

e sui nae!>> ¹⁸ Sui na sinamaaru ka sina, ma na lingee doo baita gi ka talo, ma na kukuru ka foga, ma na aanuanu baita ka liu. Haia, ma e langi ua ta aanuanu urinae ita ua mai ana si kada a God e haungainia ana tooa gi, sulia na aanuanu naa e ta'a ka tasa. ¹⁹ Ma na fera baita na i Babilon ka foga ana oolu bali doo, ma na fera baita gi sui ana fera gi sui daka tagalaa. A God ka manatatoona Babilon baita ma ka falea na waen ana rakehasua nia laona na teu nia, hai ka gwoufia. ²⁰ Ma na aauaua gi sui ka langi na ada, ma na tolo gi sui ka langi na ada laugo. ²¹ Ma na uuta na e iilingia na fou baita gi na e gulu asianaa ka asia mai faasia la mamangaa fafona tooa gi. Ma na tooa gi daka haeta'a ana a God uria na doo nae, sulia na kwaelaa nae e ta'a asianaa.

Na aai sesele.

17

¹ Sui tee ensel ana na fiu ensel baa gi da dau ana na fiu teu baa gi e lea mai siagu, ma ka bae urii, <<O lea mai, haia tara ku faatainia na kwaelaa na tara a God e iilia ana fera nae na e too garangia na kafo oro gi. God e kwaea na fera nae sulia nia iilingia na geni sesele. ² Na aaofia gi la molaagali da ooea na geni naa, ma na tooa la molaagali daka gwou rorodoo ana na gwoufilana na waen ana na ooea nia.>>

³ Sui na Aanoedoo Aabu e talai nau, ma na ensel ka ngali nau uria la aanogwou. Ma i nau ku rikia tee geni seenae e gwouru i fafona tee doo momouria kwasi kekeroa na da kedea na hata ta'a gi i nonina teefou. Na doo momouria kwasi nae e too ana fiu kete ma na aakwala kokonae doo. ⁴ Ma na geni nae e oofi ana na maku mala kekeroa gi ma daka laungi ana na lalaungia gi na da haungainia ana na gold ma na doo iiroiroa gi liulada e baita gi. Ma nia ka dau ana tee teu na da haungainia ana gold, ma ka fungu ana na doo ta'a ni ooea nia gi. ⁵ Ma si kekedelaa na da kedea i maadarana e urii:

<<Na fera baita i Babilon, na tee gera na aai sesele gi sui ma na tooa ta'a gi sui la molaagali.>> Ma na malutana kekedelaa nae daka haufia naa. ⁶Ma nau ku rikia na geni naa haso e gwou rorodoa ana na abuna na tooa nia a God gi na nia haumaelida sulia da manata mamana ana Jesus.

Si kada nau ku riki nia, nau kuka kwele asianaa. ⁷Ma na ensel naa ka bae urii fuagu, <<Uria taa na oko kwele? I nau ku inifitaa agu na malutana na geni nae ma na doo momouria kwasi na e gwouru i fafona, na e too ana fiu kete ma na aakwala kokonae doo. ⁸Na doo momouria kwasi na o rikia e mouri i nao, sui ka mae naa. Ma nia e garangi raa naa mai i maa faasia na kilu liu baa, hai ka lea uria na faafunuilana. Ma na tooa gi la molaagali na langi dasi kedea na hatada laona na buka ana mouria ita ua mai nao ana haungailana na molaagali, gera tara daka kwele si kada gera rikia na doo momouria kwasi naa. Sulia nia doo e mouri i nao naa ma si kada naa nia ka mae naa ana, sui tara ka dao lau mai.

⁹<<Oko manata diana ana liotooa uria si doo naa: Na fiu kete gi na fiu tataea gi na geni naa e gwouru i fafoda. Ma gera laugo na fiu aaofia gi. ¹⁰Na lima wane ada da mae naa, tee wane ka initoo ua, ma ta tee wane aai kasi dao ua mai. Ma si kada nia ka dao mai, nia tara ka initoo go ana sulia si kada kukuru. ¹¹Ma na doo momouria kwasi na e mouri i nao sui ma ka mae naa, i nia na kwaluna aaofia. Nia ta wane ana na fiu aaofia gi, ma tara nia ka lea naa uria na faafunulana.

¹²<<Ma na aakwala konae doo na o rikia naa na aakwala aaofia na e langi dasi initoo ua. Ma tara daka falea na initooa uria aaofialaa fai nia na doo momouria kwasi sulia tee si kade hato. ¹³Ma na aakwala aaofia naa gi, gera rao go ada eeri gera ka falea na rigitalaa gera gi ma na baitalaa gera gi fuana na doo momouria kwasi baa. ¹⁴Ma tara gera ka firu fai nia na gale Sipsip. Haia, na gale Sipsip nae fai nia na

oote wane nia gi na e flida na da roosuli nia, tara daka saitasa ani gera. Sulia i nia na Lord usia na lord gi sui, ma na Aaofia usia na aaofia gi sui.>>

¹⁵Ma na ensel ka bae lau urii fuagu, <<Na kafo naa gi o rikia na geni sesele naa e gwouru i fafona, na fera gi ma na tooa gi ma na baelaa e'ete gi. ¹⁶Na doo momouria kwasi ma na aakwala kokonae doo nae gi na o rikida naa, tara daka marasitainia na aai sesele naa. Ma tara daka lafua na doo nia gi sui faasia, ma nia ka talu na ana. Ma gera tara daka ania na marikona nonina, ma daka suungia ana eere. ¹⁷Sulia a God e aalua na manata naa i laona na lioda, haia daka iilia na doo gi na nia e dooria. Tara daka aalua tesi manatalaa uria na falelana na rigitaa gera uria na initooa fuana na doo momouria kwasi naa, haia ka initoo lea ka dao ana si kada na baelana a God tara ka fuli mamana go.

¹⁸<<Ma na geni na o rikia naa na fera baita na e initoo usia na aaofia gi sui la molaagali.>>

Na funulana i Babilon.

18

¹I buri, i nau ku rikia tee ensel lau e sifo mai faasia i langi. Ma nia ka too ana na rigitaa baita, ma na raralana ka talafia na molaagali sui.

²Ma nia e rii baita ka urii, <<Nia e funu naa! Na fera baita baa i Babilon e funu naa! Nia e hau naa ana na fera gera na aagalo gi. Ma na aanoedoo ta'a gi ma na manu ta'a gi na da too naa i laona. ³Sulia na fera baita gi sui da gwoufia naa na waen ana na ooea ta'a nia. Na aaofia gi la molaagali da ooe fai nia, ma na wane ni rao uria malefo gi da too ana na rikidoo baita ana na doo oro gi na ni nia e too ana.>>

⁴Sui nau ku rongoa tee lingee doo lau faasia i langi e bae urii, <<Tooa nau gi ae, mu lea mai faasia na fera nae! Aata muka ado fai nia ana si aade ta'ala nia gi, ma aata muka ado ana na kwakwaelaa nia

gi. ⁵ Sulia na aade ta'alaa nia gi e fane ka bobola naa fai nia i langi ma a God ka manatatoona go ana na aade ta'alaa nia gi. ⁶ Muka iilia na doo ta'a gi fuana iilingia laugo nia e iilia fuagamu, ma muka duu ani nia ana roo si kada. Muka dolaa na gwoulaa i laona na teu nia ana bubulo ana roo si kada ka liufia na doo aai na e dolaa fuagamu. ⁷ Muka falea na nonifilaa ma na liobukonulaa fuana, ka iilingia laugo na initooa ma na too dianalaa na ni nia e falea fuana i talana. Sulia ni nia e bae urii ka totoo go ana fuana i talana, <I nau ku too naa ta geni initoo ma na aaofia! Ma nau langi lau na aai oru, ma nau afetai kuka haitamana liobukonulaa.> ⁸ Haia, sulia e urinae, ana tee fe dani a God tara ka kwae nia ana na mataia ma na liobukonua ma na fiolea. Ma eere tara ka harufi nia, sulia a Lord God, na wane na e keto nia, e rigita ka tasa.>>

⁹ Ma na aaofia gi faasia la molaa-gali na da ooe fai nia ma daka ado ana na too dianalaa nia, tara daka aangi faafia na fera nae si kada gera rikia na hasu faasia na eere na e haufi nia. ¹⁰ Ma gera ka take tau sulia da mou aata gera ka nonifii iilingi nia. Ma daka bae urii, <<E ta'a asianaa fuamu i Babilon, na fera baita ma fera initoo! Na kwaelaa oe ka dao naa go ana tee si kada to'ou!>>

¹¹ Haia, ma na wane ni rao uria tooda malefolaa gi la molaagali da aangi ma daka liobukonu fuana, sulia e langi ta wane hai ka folia naa na doo gera gi. ¹² Sulia e langi ta wane haia ka folia naa na gold gera gi ma na silva gera gi, ma na fou sinasina gera gi, ma na doo liu baita gi, ma na maku feafealaa gi na liulada e baita, ma na ai gi na liulada e baita, ma na kakai halo gi na liulaa e baita, ¹³ ma na fanga diana gi, ma na doo moko diana gi na liulada e baita. Ma e langi ta wane hai ka folia naa na waen gera gi, ma na gwai gera gi, ma na doo gera gi uria haungailana na beredi,

ma na bulumakau gera gi, ma na sipsip gera gi, ma na hosi gera gi, ma na doo gi na hosi gi da lafia, ma na wane ni rao o'oni gi.

¹⁴ Ma na wane ni rao uria malefo gi, gera ka bae urii fuana ni geni nae, <<Na doo diana gi sui go na o doori too ana tara ka langi naa faasi oe. Ma na todadoo oe gi sui ma na doo sinasina oe gi ka langi naa laugo, ma e afetai oko rikida lau.>> ¹⁵ Ma na wane ni rao uria malefo gi na da todadoo ani nia, tara daka take tau sulia da mou aata gera ka ngalia laugo na nonifilaa nia. Ma i gera tara daka aangi ma daka liobukonu. ¹⁶ Ma tara da aangi daka bae urii, <<E ta'a asianaa, sulia na fera baita baa e oofi ana na maku diana gi na liulada e baita, ma ka laungia ana na doo sinasina gi na liulada e baita. ¹⁷ Haia, ana si kada kukuru tara na todadoo nia gi ka sui faasi nia.>>

Na wane baita gi sui ana faka gi ma na tooa gi sui na da lea ana faka ma na wane na da rao laona na faka, ma na tooa gi sui na da rao la aasi, gera ka take tau na ada. ¹⁸ Ma gera aangi si kada da rikia na hasuna na eere na e harufi nia daka urii, <<Ita hafalilana, e langi naa ta fera baita lau iilingia na fera baita naa!>> ¹⁹ Ma gera ka uia na keteda ana fua, ma daka aangi ma daka liobukonu daka bae urii, <<Ta'a asianaa fuana na fera baita naa. Na tooa gi sui na da too ana faka gi, da todadoo ana na todadoo nia. Ana si kada to'ou na doo nia gi sui ka sui naa faasia.>>

²⁰ Haia, gamu na tooa gi i langi ae, muka noni eele, sulia nia e funu naa. Ma na tooa a God gi ma na aposol gi ma na profet gi, muka eele, sulia a God e keto nia naa faafia si doo ta'a gi na nia e iilida fuagamu.

²¹ Sui tee ensel rigita e koua tee fou baita ma ka ui ania la aasi, ma ka bae urii, <<Nia naa na ui anilaa na tara daka iilia ani oe na fera baita naa i Babilon, haia ta wane ka langi si riki oe lau. ²² Ma e afetai lau daka rongoa na lingeena na harp gi doo da kiia gi, ma na suukwadi

gi ma na bungu gi faasi oe. Ma e afetai naa ta wane ni rao ka too lau fai oe. Ma na lingeena na raolaa ka langi dasi rongoa naa faasi oe. ²³ Ma e afetai ta kwesu ka tala lau ani oe. Ma e afetai daka rongoa lau lingeena ta fungao ma ta geni fungao faasi oe. I nao naa mai, na wane rao gi uria daka totalana gera na tooa baita gi molaagali, sui langi naa. Ma ana na mamanaa susuge oe, oe oko faagaroa na tooa gi sui la molaagali.>>

²⁴ A God e falea na kwakwaelaa fuana na tooa i Babilon, sulia daka haumaelia naa na profet gi ma na tooa a God gi ma teni tooa oro gi lau na gera haungida.

19

¹ I buria si doo naa gi, nau ku rongoa na lingeena riilaa na doo e baita iilingia lingeena ana na figua baita i langi da urii, <<Golu baelafea a God! Na mourilaa, ma na initooa ma na mamanaa na doo nia gi a God gia! ² Na ketolaa nia gi e mamana ma ka o'olo. Nia ka keto maelia na aai sesele na e labasia na tooa gi la molaagali ana aade ta'alaa nia. Ma a God ka falea na kwakwaelaa fuana, sulia nia e haumaelia na tooa ni rao nia gi a God.>> ³ Ma gera rii lau daka urii, <<Gia ka baelafea a God! Ma na hasuna eere na e harufia na fera baita naa ka raa i langi sulia dani firi.>> ⁴ Ma na roo aakwala ma na fai wane baita gi ma na fai doo mouri gi, gera boururu i hae gano ma daka fooasia a God, na e gwouru ana si gula ni gwourua ana initooa. Ma daka bae urii, <<Nia mamana! Gia ka baelafea a God!>>

⁵ Sui si lingee doo na e talo mai faasia si gula ni gwourua ana initooa, ka bae urii, <<Na tooa gi sui na mu manata baita ana a God, tooa baita ma tooa to'ou ma na wane ni raoa nia gi, muka baelafea a God gia!>> ⁶ Sui nau ku rongoa lau na doo e iilingia na lingeena ta figua baita ma ka waligi iilingia na kuruulana ta tataa baita, ma ka iilingia ta kukuru

baita. Ma nau ku rongoa da bae urii, <<Gia ka baelafea a God, sulia a Lord God gia tofungana mamana nia na Aaofia! ⁷ Gia ka eele asianaa, ma gia ka baelafea na babaitaa nia! Sulia e dao naa ana si kada uria na faaogulaa nia na gale Sipsip, ma na geni fungao nia e aade aagau naa ani nia uria. ⁸ Ma a God e falea na maku feafealaa na e faalu ma ka sinasina fuana ni geni fungao uria na oofilaa ana.>> (Haia, na malutana na maku feafealaa naa nia naa na doo diana gi na tooa a God gi da iilida.)

⁹ Sui na ensel ka bae urii fuagu, <<O kedea si doo naa: Oilakea fuada na tooa gi na a God e soeda uria na fangalaa ana baraa nia na gale Sipsip.>> Ma na ensel ka bae lau urii, <<Nia naa na baelaa mamana nia a God gi!>>

¹⁰ Nau ku rongoa si doo nae gi sui, nau ku boururu i maana aena ensel nae uria na fooasilana. Sui, nia ka bae urii fuagu, <<E langi osi iilia si doo naa! Sulia nau na wane ni rao a God go ana iilingi oe ma na waihaasimu gi, na tooa gi sui da manata mamana ana na mamanaa na a Jesus e faatainia. Haia, oko fooasia amu a God!>>

Sulia na mamanaa na a Jesus e faatainia nia na e falea na haitamadooa fuana na profet gi.

Na wane na e tae i fafona na hosi kwakwaoa.

¹¹ Sui nau ku rikia i langi ka ifi, ma kuka rikia tee hosi kwakwaoa. Ma na wane na e tae i fafona da alangia ana a Rao Diana ma a Mamana. Ma ana o'oloa na nia e keketo ma ka firu ana. ¹² Na maana e iilingia na meameana eere, ma ka aalua na eregwou oro gi i ketena. Ma nia too ana si hata na da kedea ana nonina, sui tee taifili nia go na e haitamana. ¹³ Haia, na maku tekwa na nia e fungu ana abu. Haia, na hatana nia urii, <<Na Baelana a God.>> ¹⁴ Ma na oomea i langi gera lea sulia. Ma gera oofi ana maku feafealaa kwakwaoa faalu gi, ma daka tae i fafona na hosi kwakwaoa gi. ¹⁵ Ma tee naefe ala

asianaa ka haga mai faasia la fakana haia tara ka saitasa ana na aefera baita gi ana. Ma nia tara ka initoo usi gera ana na rigitaa baita nia, ma nia ka felesia na waen i laona na doo ni felesilana na waen ana na rakehasua nia a God tofungana mamanaa. ¹⁶ Si hata na da kedea sulia na maku tekwa nia ma sulia na aena e urii, <<Na Aaofia usia na aaofia gi, ma na Lord usia na lord gi.>>

¹⁷ Sui nau ku rikia tee ensel ka take i laona na hatu. Ma nia ka rii baita fuada na manu gi na da lofo la mamangaa ka urii, <<Molu lea mai, molu figu uria na fangaa baita nia a God. ¹⁸ Molu lea mai, molu ka ania na nonina aaofia gi ma na wane baita gi ana oomea ma na wane ni oomea gi ma na hosi gi ma na wane gi na da taelia na hosi gi ma na tooa gi sui, na tooa rao o'oni gi ma na tooa tago too gi ma na tooa baita gi ma na tooa to'ou gi.>>

¹⁹ Sui i nau ku rikia na doo kwasi baa ma na aaofia gi la molaagali ma na oomea gera gi, gera ka figu mai uria na firulaa fai nia na wane na e tae i fafona na hosi kwakwaoa ma na oomea nia. ²⁰ Ma daka dumulia naa na doo kwasi baa fai nia na profet susuge na e iilia na doo ni kwelelaa ana nia gi fai nia. (Ana na doo kwaibalatana nae gi na e faaoewanea na tooa gi na da too ana na mamalafooa nia na doo kwasi naa ma na tooa gi na da foasia na nununa.) Ma na doo kwasi nae fai nia na profet susuge baa da ui ani momouri ani daaro i laona na aasi ana eere na e haru ana sulfa. ²¹ Ma na oomea daaro gi, daka haumaelida ana na naefe baa e hagatafa mai faasia na fakana na wane baa e tae i fafona na hosi kwakwaoa. Ma na manu gi daka lea mai, daka ania na marikona noni daaro.

Na tooni fe ngali.

20

¹ Sui nau ku rikia lau tee ensel e sifo mai faasia i langi ma ka dau ana tee seni baita fai nia na kii ana na kilu liu baa. ² Ma nia ka dumulia

naa na loi baita baa da alangia ana a Satan, na wane baita gera na aagalo ta'a gi, ma ka kani faafia sulia tee tooni fe ngali. ³ Ma na ensel nae ka ui ani nia i laona na kilu liu, ma ka bilake usia, hai ka langi si mala'oea lau na tooa gi, lelea na tee tooni fe ngali nae gi ka sui. Haia, i buira si kada nae, tara daka lugasia lau fuana si kada kukuru.

⁴ Sui nau ku rikia na doo ni gwourua gi ana initooa ma na tooa gi na da gwouru i fafoda gi. A God e falea na mamanaa fuada uria na keketolaa. Ma nau ku rikia laugo na aanoeda na tooa gi na da haumaelida sulia da ainalongainia na mamanaa na a Jesus e faatainia ma na baelana a God. Sulia gera langi dasi foasia go na doo momouria kwasi baa ma na nununa, ma ka langi dasi ngalia go na mamalafooa nia na doo kwasi nae i maadarada ma langi i abada. Nia naa, gera ka mouri lau ma daka baita iilingia na aaofia gi fai nia a Christ sulia tee tooni fe ngali. ⁵ Nia naa na eetana na tataea faasia na maea. (Haia, ma bali ana tooa gi na da mae gi, e langi dasi mouri lau lelea tee tooni fe ngali nae gi ka sui.) ⁶ Na tooa gi na da mouri lau ana na eetana tataea faasia na maea, i gera daka eele asianaa ma daka too ana na oilakea. Sulia na ruana na maea kasi rigita faafi gera. Ma i gera tara daka hau ana na fataabu a God gi ma a Christ, ma i gera daka kwaitalai fai nia a Christ ana tee tooni fe ngali.

Na saitalaa faafia a Satan.

⁷ I buira tooni fe ngali e sui, tara daka lugasia a Satan faasia la beu ni kanilaa. ⁸ Ma tara nia ka lea uria na sugelana tooa gi ana la fera gi sui la molaagali. Nia naa na gule tooa na da alangia ana Gog ma a Magog gi. A Satan tara ka oofu gera mai uria na firua, ma gera tara daka oro asianaa iilingia na migena oone na e too i sulia na aasi. ⁹ I gera daka tagala la molaagali teefou, ma daka erea si gula na tooa a God gi da too

ana ma na fera baita i Jerusalem na a God e rakediana ana. Sui na eere e sifo mai faasia i langi ka faafunui gera. ¹⁰ Sui a Satan na wane na e suge gera, a God ka ui ania i laona na aasi ana eere ni sulfa, si gula baa a God ka ui ania laugo ana na doo momouria kwasi baa ma na profet susuge i nao. Ma tara daka too ana nonifilaa sulia fe hato gi sui ma fe rodo gi sui sulia dani firi.

Na ketolaa i'isi.

¹¹ Sui i nau ku rikia tee si gula kwakwao ni gwourua baita ana initooa. Ma ku rikia laugo na wane na e gwouru i fafona. Na molaagali ma i langi daka tafi na ada faasia, ma langi ta wane kasi rikia naa lau na molaagali ma i langi. ¹² Sui nau ku rikia laugo na tooa mae gi sui, na da baita ma daka to'ou, da take i nao ana si gula nae ni gwourua ana initooa. Ma a God ka ifingia na buka gi. Ma ka ifingia ta buka lau, na buka na e too ana hatada tooa na tara daka mouri. Ma a God e ketoa na tooa mae gi sulia si doo gi na da iilida gi, ka iilingia na kedelaa i laona na buka nae gi. ¹³ Sui, na tooa gi na da mae i laona na aasi daka mouri lau, ma na tooa gi na da too i laona na hae gano ma na fera ana maea daka mouri ooli lau. Ma a God ka ketoa na tooa gi sui ana si doo gi sui na da iilida i nao. ¹⁴ Sui a God ka ui ania na maea ma na fera ana maea i laona na aasi ana eere. (Haia, ma na aasi nae ana eere nia na ruana maea.) ¹⁵ Ma ta wane naa na hatana kasi too i laona na buka ana mouria, a God ka ui ani nia laugo laona na aasi ana eere.

Na fera i langi faalu ma na molaagali faalu.

21

¹ Sui nau ku rikia na fera i langi faalu ma na molaagali faalu. Na fera i langi totongenao ma na molaagali totongenao e langi ana naa ma na aasi ka langi ana naa. ² Ma ku rikia na fera baita aabu naa na Jerusalem

faalu e sifo mai faasia a God i langi. Ma da aade aagau ana iilingia na geni fungao na da laungia sui naa uria na daotoolaa na aarai nia. ³ Ma nau ku rongoa tee lingee doo baita e bae mai faasia na gula ni gwourua ana initooa ka urii, <<Na fera a God e too naa siana na tooa gi. Ma nia tara ka too fai gera ma i gera naa na tooa nia gi. Ma a God i talana tara ka too fai gera ma i nia naa na God fuada. ⁴ Ma i nia tara ka uusua kafo ni aangilaa faasia na maada. Na maea ma na liobukonulaa ma na aangia ma na fiilaa tara ka langi naa, sulia na doo kwali gi e sui naa.>>

⁵ Sui na wane na e gwouru ana si gula ni gwourua ana initooa ka bae urii, <<Si kada naa, nau ku faafaalu na doo gi sui!>> Ma i nia ka bae laugo urii fuagu, <<O kedea si doo nae gi, sulia si baea nae gi e mamana ma si baea ni manata ngadolaa ana gi.>> ⁶ Ma i nia ka bae urii, <<Si doo nae gi e sui naa nae! I nau na Alfa ma na Omega, na hahafalilana ma na susuilana na doo gi sui. Ma ni tei naa e maeligwou, nau tara ku falea o'oni si mae kafo ana mouria fuana, ma nia langi kasi folia. ⁷ Ma ta wane na e saitasa, i nia tara nia ka too ana doo naa: i nau kuka God fuana ma ni nia na wela nau. ⁸ Haia, na tooa gi na da tafi sulia daka mou, ma na tooa gi na da hau ana na maalimaea nau gi, ma na tooa na da iilia na doo ta'a gi, ma na tooa hauwane gi, ma na tooa ooeoe gi, ma na tooa aaruaru gi, ma na tooa gi na da foasia na nunui doo haungailana gi, ma na tooa susuge gi sui, si gula fuada naa na i laona aasi nae ana eere ma na sulfa. Ma nia naa na ruana na maea.>>

Na Jerusalem faalu.

⁹ Ma tee ensel ada na fiu ensel baa gi na da too ana na fiu teu ana kwaelaa i'isi gi, e lea mai siagu, ma ka bae urii, <<O lea mai, i nau ku faatainia na geni fungao fuamu, na afe nia na gale Sipsip.>> ¹⁰ Ma na Aanoedoo Aabu ka funguli nau ma ka ngali nau uria gwouna tee

fe tolo na e fane asianaa. Ma nia ka faatainia na fera aabu na i Jerusalem e sifo mai faasia a God i langi, ¹¹ ma ka sinasina asianaa ana na raralana a God. Na fera baita nae e sinasina asianaa iilingia tesi fou na e liu baita na da alangia ana na jasper ma ka gwagwalifolaa iilingia na doo na da alangia ana na kristela. ¹² Ma na fera baita nae e too ana sulufou baita na e fane galia, ma na aakwala ma roo maehaga gi ma na aakwala ma roo ensel gi na da folo usia na maa nae gi. Ma na hatana na aakwala ma roo aebara ana toa i Israel na da kedea ana na aakwala ma roo maehaga nae gi. ¹³ Na oolu maehaga ana sulufou nae na e too ana na bali gi sui ana na fera baita nae, ta oolu maehaga i bali i taelana hato ma ta oolu maehaga i bali i suilana hato, ma ta oolu maehaga i bali alaa, ma ta oolu maehaga lau i bali toli. ¹⁴ Na sulufou galia na fera baita nae da tolea i fafona na tee aakwala ma roo si fou gi. Haia, na hatada na aakwala ma roo aposol nia gi na gale Sipsip na da kedea i fafona na fou nae gi.

¹⁵ Ma na ensel nae e bae fai nau e dau ana tee hage ai ni olotoola na da haungainia ana gold, uria na olotoolana na fera baita nae ma na maehaga ana gi ma na mae sulufou gi. ¹⁶ Na tekwalana na sulufou ana fera baita nae e bobola ka sui. Na ensel nae e olotoona na fera baita nae ana hage ai nae, ma ka daotoona na tekwalana ma na rebalana ma na fanelana e bobola sui go, e roo tooni ma fai talange kilometer gi sui go. ¹⁷ Na ensel nae ka olotoona laugo na sulufou ma ka daotoona e dao ana oolu aakwala oono abalaa ana na fanelana, ana si olotoola na nia iilia ana. ¹⁸ Na sulufou gi da haungainia ana fou da alangia ana jasper, ma na fera baita nae da haungainia ana na gold na e folaa iilingia gilasi. ¹⁹ Haia, ma na fou ni faangadolana gi ana na sulufou gi ana fera baita nae, da laungia ana na fou na e liu baita gi sui go. Na eetana si fou ni faangadolana da alangia ana na

jasper. Na ruana doo da alangia ana na safaea. Na ooluna doo da alangia ana na aget. Na faina doo da alangia ana na emerald. ²⁰ Na limana doo da alangia ana na oniks. Na oonona doo da alangia ana na karnelian. Na fiuna doo da alangia ana na karts na e gogooa. Na kwaluna doo da alangia ana na beril. Na sikwana doo da alangia ana na topas. Na tangafuluna doo da alangia ana na kalkedoni. Na aakwala ma eetana doo da alangia ana na turkois. Ma na aakwala ma ruana doo da alangia ana na ametist. ²¹ Ma na aakwala ma roo maehaga gi da haungainia ana na aakwala ma roo si fou liu baita na da alangia ana perel, tee fe perel ua go fuana tee maehaga. Ma na tala gi laona na fera baita nae da haungainia ana na gold na haitamana daka aada tafa go ada ana iilingia gilasi.

²² Nau langi kusi rikia go ta Beu Aabu a God laona na fera baita nae. Sulia na Beu Aabu nae na a Lord God tofungana mamana ma na gale Sipsip. ²³ Na fera baita nae e langi kasi dooria lau na hato ma langi na sinali ka talafia. Sulia na initooa a God naa na e talafia ma na gale Sipsip nae na kwesu nia. ²⁴ Na toa gi la molaagali tara daka bobola uria falilaa sulia na raralaa nae, ma na aaofia gi tara daka ngalia mai na todadoo gera gi uria i laona. ²⁵ Ma na maehagaa gi ana na fera baita naa tara ka ifi dongaa go ana tarau ma e langi kasi bilake, sulia e langi ta rodo i seenae. ²⁶ Ma tara daka ngalia mai na babaitaa gi ma na todadoo gi ana na fera baita gi uria laona na fera baita naa. ²⁷ Haia, e langi ta doo na e bilia ma langi ta iimola na e iilia tesi doo ni idalaa ana ma langi ta wane na e suge tara ka ruu i laona na fera baita naa. Tee taifilia go na toa gi na da kedea na hatada i laona na buka ana mouria nia na gale Sipsip na tara daka ruu laona na fera baita naa.

Na kafo ana mouria.

22

¹ Na ensel naa ka faatainia laugo fuagu na kafo busu ana na kafo ana mouria na e gwagwalifolaa iilingia ta gilasi, e busu mai faasia si gula ni gwourua ana initooa nia a God ma na gale Sipsip, ² ma ka iigwa mai oogotouna na tala na e liu i laona na fera baita naa. Ma na ai ana mouria e take sui go ana roo bali gi ana na kafo nae, ma lea doo ka fungu ana aakwala ma roo si kada i laona tee fe ngali. Nia e fungu ana tee si kada i laona fe sinali gi sui, ma na abana ai nae daka ngalia uria na guralana na tooa gi ana na fera baita gi. ³ Haia, ma si taa naa a God e langi si dooria kasi too laona fera baita nae.

Si gula ni gwourua ana initooa nia a God ma na gale Sipsip ka too i laona na fera baita nae, ma na wane ni rao nia gi daka fooasia. ⁴ Ma tara daka rikia na maana a God ma na hatana daka kedea i maadarada. ⁵ Tara ka langi go ta rodo i see nae, ma langi dasi dooria naa ta kwesu langi na raralana na hatu, sulia a Lord God naa na raralaa gera, ma gera daka aaofia sulia dani firi.

Na daolana mai a Jesus.

⁶ Sui na ensel ka bae urii fuagu, <<Si baea naa gi e mamana, ma si baea ni manata ngadolaa ana gi. A God na Lord, na wane na e falea mai na Aanoedoo nia fuana na profet gi, ma ka falea mai na ensel nia hai ka faatainia fuada na wane ni raoa nia gi si doo naa gi ka fuli ali'ali mai.>>

⁷ Ma a Jesus ka bae urii, <<Haia, nau ali'ali ku lea naa mai. Oilakea fuada na tooa gi na da roosulia na kekedelaa aabu gi i laona na buka naa!>>

⁸ I nau a John na ku rongoa ma kuka rikia na doo naa gi sui. Ma si kada ku rongoa ma kuka rikia ana si doo naa gi, nau kuka boururu i maana na aena na ensel nae e faatainia na doo nae gi fuagu ma kuka aade agu uria fooasilana. ⁹ Sui, i nia ka bae urii fuagu, <<Osi iili lau urinae! I nau na wane raoa go ana laugo iilingi oe ma na dooramu na

profet gi ma na tooa gi sui na da roosulia na baea gi i laona na buka naa. O fooasia amu a God!>> ¹⁰ Sui nia ka bae lau urii fuagu, <<Langi osi aagwatainia na kekedelaa a God gi i laona na buka naa. Sulia e garangi ka dao naa ana si kada hai na doo naa gi ka dao mai. ¹¹ So ni tei na e iilia doo ta'a gi, nia ka tasa dongaa ana iililana na doo ta'a gi. Ma so ni tei na e o'olo ma ka iilia na doo diana gi, nia ka tasa dongaa ana o'olo ma ka iililana na doo diana gi.>>

¹² Ma a Jesus e bae ka urii, <<Haia, i nau ku lea ali'ali mai. Nau ku ngalia mai na kwaiaraa nau gi fai nau hai kuka falea fuana tei gera na sulia si doo diana gi na da iilida. ¹³ I nau naa na Alfa ma na Omega, na hahafalia ma na susuia ana doo gi sui.>>

¹⁴ Oilakea fuada na tooa gi na da saufia na maku tekwa gera gi ka faalu, eeri daka bobola uria na anilana na fufuana na ai ana mouria ma daka ruu ana na maehaga gi uria i laona na fera baita. ¹⁵ Haia, na tooa na da iilia na doo ni idalaa, ma na tooa na da aaruuru gi, ma na tooa ooeoe gi, ma na tooa hauwane gi, ma na tooa gi na da fooasia na nunui doo gi, ma na tooa gi na da suge ma daka iilia na doo susuge gi, gera daka too i maa faasia i laona na fera baita nae.

¹⁶ Ma a Jesus e bae lau urii, <<I nau a Jesus na ku oodua kou na ensel nau hai ka ainitalo ana si doo naa gi fuagamu na soefaataia gi. I nau naa na wane ana na ooliolitana David na aaofia, ma i nau naa na kwakwali i ofaidani na raralana e folaa asianaa.>>

¹⁷ Ma na Aanoedoo Aabu fai nia na geni fungao, daaro ka bae urii, <<O lea mai!>>

Haia, ma ni tei naa da rongoa na doo naa, gera ka bae laugo urii, <<O lea mai!>>

Ma so ni tei na e maeligwou ma ka dooria ngalilana kafo ana mouria, o lea mai ana, oko ngalia o'oni ana na kafo ana mouria.

¹⁸ I nau a John ku bae fifii fuana tooa gi sui na da rongoa baelana a God gi i laona na buka naa. Lea so ta wane ka aalua lau tesi doo sarenga fai nia, tara a God ka falea sarenga laugo ana na kwaelaa gi na da bae sulia i laona na buka naa fuana. ¹⁹ Ma lea ta wane ka lafua tesi doo faasia na baelaa a God gi i laona na buka naa, tara a God ka

lafua laugo na doo nia ana na fufue doo ana ai ana mouria, ma na gula nia ana na fera aabu baita na da bae sulia i laona na buka naa.

²⁰ Jesus, na wane na e faama-manaa na doo naa gi e bae urii, <<E mamana asianaa! I nau ku lea ali'ali naa mai!>>

Iiuka, Lord Jesus, o lea mai!

²¹ Na dianalaa nia a Jesus na Lord ka too fai gamu sui. E mamana.